40
'71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 852
2 OCTOMBRIE 1971

în șapte zile

Săptămîna aceasta a înscris în calendarul evenimentelor sale politice un moment solemn, deosebit de important prin semnificații și cît se poate de emoționant în sine: sărbătorirea a 50 de ani de la înființarea Uzinelor «23 August» din Capitală. Venit doar la cîteva zile după sărbătorirea unor vechi cetăți ale clasei noastre muncitoare: Uzinele din Reșița — 200 de ani și «Oțelul Roșu»— 175 de ani, momentul marcat de uzinele bucureștene s-a înscris, cu rezonanța sa specifică, în salba cinstirilor aduse clasei noastre muncitoare de partid, de întregul nostru popor. Pentru că toate aceste sărbătoriri au fost tot atîtea prilejuri de recunoaștere și evidențiere a marilor virtuți revoluționare ale eroicei noastre clase muncitoare, a locului său conducător pe care l-a ocupat și îl ocupă în acțiunea revoluționară a poporului nostru, a hărniciei și ingeniozității sale concretizate în îndeplinirea sarcinilor de plan, în perfecționarea continuă a muncii, în oerfectarea și mărirea gradului de competitivitate a produselor. A fost emoționantă sărbătorirea colectivului Uzinelor «23 August» din Capitală pentru faptul că ea a avut loc în prezența tovarășului **Nicolae Ceaușescu,** *secretar general al partidului, a celorlalți conducători de partid și de stat, pentru că în acest an — așa cum au subliniat participanții la miting — pentru a treia oară conducătorul partidului și statului a poposit în mijlocul acestui colectiv. Prin ajutorul pe care l-a dat în soluționarea unor probleme majore cu care era confruntată uzina, viața oamenilor care lucrează aici, colectivul îl consideră pe tovarășul* **Nicolae Ceaușescu** *ca făcînd nemijlocit parte din această mare și puternică familie muncitorească. A fost emoționantă sărbătorirea pentru că ea a atestat încă o dată încrederea pe care partidul și statul nostru o au în acest brav și harnic detașament al muncitorimii bucureștene. Este ceea ce exprimă conferirea ordinului «23 August» clasa I uzinei, titlului de «Erou al Muncii Socialiste» și medaliei de aur «Secera și ciocanul» unor vechi muncitori ai uzinei, a altor înalte distincții unui mare număr de muncitori.*

Făcînd bilanțul noilor realizări, sărbătorirea a prilejuit și trasarea unor jaloane de viitor, a direcțiilor de dezvoltare izvorîte din însuși perspectivele procesului de industrializare socialistă, de modernizare și perfecționare continuă a industriei noastre. Este aceasta manifestarea acelui sentiment al istoriei pe care l-a avut și îl are clasa noastră muncitoare tradus în practică într-un acut simț al responsabilității față de prezentul și viitorul României socialiste.

Este ceea ce a caracterizat, după părerea noastră, și evenimentele politice care au avut loc sau continuă să se desfășoare în domeniile educației, ale culturii. Pentru că această amplă dezbatere ideologică a întregului nostru partid pe marginea măsurilor elaborate de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *și adoptate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., nu este altceva decît manifestarea superioară a responsabilității istorice față de formarea revoluționară și pregătirea multilaterală a omului menit să construiască societatea socialistă multilateral dezvoltată și apoi comunismul. Este misiunea istorică a partidului de a pregăti și forma omul viitorului, și partidul, așa cum a dovedit-o în repetate rînduri, înțelege să și-o îndeplinească cu toată înalta sa responsabilitate.*

Modul în care înțelege partidul să-și îndeplinească această răspundere se concretizează — în această săptămînă — în cîteva evenimente de o deosebită însemnătate: constituirea Consiliului Culturii și Educației Socialiste; întîlnirea tovarășului **Nicolae Ceaușescu** *cu membri ai Uniunii Scriitorilor; mesajul adresat revistei «Contemporanul» cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la apariție și a 25 de ani de la apariția primului număr a celei de-a doua serii.*

În informația amplă publicată de presă cu privire la constituirea Consiliului Culturii și Educației Socialiste se subliniază pe larg atribuțiile multiple ce revin acestui nou organism în ampla activitate de formare și educare a poporului, de ridicare a conștiinței sale socialiste. Cu o componență care antrenează direct toți factorii cu îndatoriri concrete în munca educativă, în edificarea culturii socialiste, bazîndu-se pe participarea oamenilor muncii la elaborarea și soluționarea problemelor, consiliul are toate posibilitățile să-și realizeze pe un plan superior înaltele răspunderi ce-i revin.

De-a lungul întregii sale activități și cu deosebire după Congresul al IX-lea, partidul a dat o deosebită atenție formării și dezvoltării unei culturi socialiste strîns legate de popor, care să reflecte spiritul revoluționar al poporului, să evidențieze înaltele sale virtuți patriotice, virtuți de un generos umanism. Sînt cerințe constant formulate de secretarul general al partidului în toate întîlnirile avute cu oameni de cultură și sub semnul cărora s-a desfășurat și recenta întîlnire cu membri ai Uniunii Scriitorilor. S-a făcut un rodnic și bogat schimb de idei, s-au dezbătut sarcinile ce revin Uniunii Scriitorilor, tuturor celor ce activează pe frontul scrisului, rezultate din măsurile adoptate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., pentru ca întreaga noastră literatură să aducă o contribuție sporită la educarea poporului. Sînt sarcini care revin și presei în ansamblul său și cu deosebire celei cultural-artistice, rezultate cu atîta claritate din mesajul adresat revistei «Contemporanul». «Una din îndatoririle de onoare ale revistei «Contemporanul», ca și ale tuturor ziarelor și revistelor din țara noastră — se spune în mesaj — este de a ajuta pe cititori să înțeleagă, de pe pozițiile partidului, fenomenele noi ale vieții sociale, schimbările profunde care au loc în lume, realitățile epocii contemporane, aspirațiile progresiste ale umanității, pentru ca fiecare să poată acționa conștient, cu toate energiile și capacitățile sale, la crearea în România a unei înalte civilizații materiale și spirituale socialiste, în lupta universală pentru o viață mai bună».

Am avut, așadar, o săptămînă marcată de cîteva momente deosebit de importante în efortul general făcut de partidul nostru în opera de edificare a omului nou.

Petru ISPAS

Marți, 28 septembrie 1971

satisfacerea cerințelor cumpărătorilor o chestiune de etică profesională

Am o nepoțică de vreo 13 ani — în clasa a 7-a — și ca toți copiii de vîrsta ei a început școala acum, în septembrie. Cum îmi este foarte dragă, m-am gîndit să-i fac o bucurie. M-am tot sfătuit eu în dreapta și în stînga ce cadou să-i fac — că am uitat a spune: tocmai sărbătorește ziua ei de naștere — și m-am hotărît să-i cumpăr un costum complet de gimnastică adică: tenișI, șort și un maiou alb.

Așa că am pornit de luni de dimineață să-i cumpăr ceea ce hotărîsem. Iată-mă dar la ora 8,15' la magazinul cu articole sportive de pe Lipscani. Întreb de tenișI nr. 36. Vînzătoarea amabilă, de altfel, îmi răspunde că nu au, dar vor primi. Întreb la raionul de tricotaje de maiou mărimea 38. Mi se răspunde repede că nu au nici o mărime. Întreb de șort. Așijderea. Pornesc de-a lungul Lipscanilor, ajung la un magazin specializat pentru copii: închis pentru inventar. Hm, îmi zic, am ghinion. Intru la magazinul universal «București» din Piața Sf. Gheorghe. La etajul I nu găsesc ce-mi trebuia, la confecții școlare văd un afiș mare cu uniformele pe care trebuie să le aibă orice elev și citesc acolo trecut: șort de satin pentru gimnastică. Întreb. «Nu ținem», vine răspunsul.«Dar unde pot găsi?»«Undeva, la un magazin de articole sportive». Ies, traversez și intru la magazinul de articole sportive. Ajung la raionul respectiv, nimeni. Întreb cine îmi poate arăta un șort pentru gimnastică. O voce îmi răspunde: «După ora 10, acum se primește marfă». «TenișI 36 aveți?» «Nu!»

Traversez piața, intru la magazinul de articole sportive «Cabana». În sfîrșit, aici găsesc șortul, dar maiou sau o bluză albă de sport nu. Mă reîntorc, intru pe Blănari, apoi pe altă străduță: iar un magazin cu articole sportive. Întreb automat «Șorturi mici pentru elevi aveți? » «Nu». Foarte bine, îmi zic, uitasem că am cumpărat de la «Cabana». «Un maiou 38, alb, pentru gimnastică»«N-avem, poate doriți tenișI».«Desigur», răspund și, în sfîrșit, cumpăr tenișii. Dar unde să găsesc maioul? Ce mai tura-vura, am cumpărat de la Magazinul copiilor dar nu nr. 38 care aveam nevoie, ci 40. Tot o să crească nepoțica! Deci, după cam trei ceasuri de umblat am terminat cumpărăturile. Nu chiar ce aș fi vrut, ci ce s-a putut găsi. Am pregătit lucrurile la un loc, într-o cutie de carton frumoasă, pe care o aveam eu; am învelit totul cu o hîrtie colorată și am legat cadoul cu o panglicuță. Cînd am terminat, am privit la ceas: se făcuse ora 14.

Acum stau, mă gîndesc și-mi spun: de ce a trebuit să alerg atît pentru niște lucruri atît de obișnuite? De ce un magazin universal, dacă-i universal, nu are toate aceste lucruri la un loc? De ce un magazin de articole de sport să nu aibă niște obiecte elementare ca cele căutate de mine? De ce să fiu obligat să cumpăr alte mărimi de maiouri de cît cele de care am nevoie? Sînt convins că nu există nici un impediment nici în a produce, nici în a aproviziona magazinele cu asemenea obiecte. La mijloc nu poate fi decît o manifestare a neglijenței și dezinteresului. În esență e o chestiune de etică profesională a celor care trebuie să asigure aprovizionarea populației. Ar trebui să li se reamintească celor care lucrează pentru buna aprovizionare a oamenilor muncii și nu-și îndeplinesc obligațiile că este timpul să-și revizuiască atitudinea, să muncească cu responsabilitate și tragere de inimă, să facă totul pentru a satisface cerințele cumpărătorilor.

Ioan GEORGESCU
tîmplar pensionar, București

ATITUDINI

un om în fața convertizoarelor

Cupa convertizorului se răsucește încet. O dogoare uriașă ne copleșește, o dogoare aproape insuportabilă. Aerul în fața noastră începe să joace, pare lichefiat. Ce temperatură să fie? 70, 80 de grade. Ne simțim pe loc scăldați în sudori, magma arzîndă din fața noastră străluce și iradiază valuri de căldură intensă. Omul care ne însoțește se apropie de cupa care se rotește aproape imperceptibil. E un bărbat înalt și slab și, spre deosebire de noi, pare a nu suferi de căldura aceea care ne-a copleșit brusc, aproape sufocîndu-ne. În orice caz, epiderma sa rămîne insensibilă la zecile de grade plus, nici o picătură de sudoare nu-i apare pe frunte.

S-a obișnuit, corpul său s-a obișnuit la bruștele, acceleratele creșteri și descreșteri de temperatură și nu mai reacționează. Privindu-l cum se apropie de gura convertizorului, numai flăcări și vapori, îți vine să crezi că ar fi capabil să joace în palmă comoara aceea deasupra căreia dansează flăcări verzi, fără să i se întîmple ceva.

Nu exageram prea mult. Oțelarul Alexandru Stoica, prin continua apropiere de metalul incandescent, căpătase ceva inexpugnabil, o rezistență uimitoare la temperaturile înalte. Omul și metalul conviețuiesc împrumutîndu-și unul altuia calități specifice. Omul insuflă metalului valori superioare, maleabilitate, îl transformă în lingou sau tablă, el, metalul, transferă ceva din duritatea și rezistența sa omului, care-i veghează devenirea.

De 13 ani durează logodna sa cu oțelul. Ea s-a născut din pasiune, pasiune autentică. Tulcean de fel, Alexandru Stoica fiind în trecere prin Hunedoara rămîne pe loc, fascinat de cuptoarele și furnalele ei. Muncește asiduu și mai ales învață, caută să știe cît mai mult, dacă nu totul, despre meseria de oțelar. În doi ani fostul ostaș, care pînă atunci nu prea știa ce e aceea siderurgie, ajunge maistru, ceea ce nu-i puțin lucru într-un combinat cu o atît de veche tradiție, cu oameni care-și transmit meseria din tată-n fiu. În 1966, iată-l la Galați. Participă de la început la construcția oțelăriei, i se dă ca sarcină să conducă cursuri de calificare cu proaspeții și încă neexperimentații muncitori gălățeni. Prima șarjă de oțel a noii oțelării el a dat-o, după ce înainte participase la rodajul întregii instalații. Ani împărțiți între veghe în fața convertizoarelor și cea tîrzie, deasupra cărților, fiindcă nici o clipă Alexandru Stoica n-a considerat că știe totul, că nu mai are nimic de învățat. Omul acesta serios, muncitor, aparent reținut, dar aprinzîndu-se imediat cînd discuția atinge probleme care-l frămîntă, își cunoaște drumul, vocația. Ajunge unul dintre cei mai apreciați specialiști ai imensului combinat siderurgic, un om de bază pe care se poate conta în orice situație, respectat pentru calitățile sale profesionale și morale. Anii de muncă îndîrjită, nopțile de studiu, voința sa neclintită de a se autoperfecționa, încep să-și arate roadele. Trimiteri la specializare în străinătate, promovări pe linie obștească. La un moment dat, de la Hunedoara i se propune un post de șef de secție, post de mare răspundere. Refuză. Urmează un schimb de note și adrese destul de animat în care combinatul hunedorean insistă, pretinde, face demersuri pentru derogări la minister, la care Galațiul rămîne ferm. Ce satisfacție mai mare de a te ști apreciat, disputat chiar, de două părți competente, care te consideră indispensabil. Da, ce satisfacție mai mare decît să te știi indispensabil?

Alexandru Stoica a rămas la Galați. A simțit că aici este totuși mai multă nevoie de el. Apoi s-a atașat de combinat, de oțelăria pe care a văzut-o crescînd an după an. De oamenii cărora le-a împărtășit din experiența zilelor și nopților sale.

...Un om în fața convertizoarelor. Un om plămădit și călit la temperaturile înalte ale muncii făcute din vocație, cu pasiune.

Mihai HETCO

Pe harta economică a țării, portul Brăila va fi recunoscut în curînd și ca un important centru al industriei navale. Construcția primului cargou de 4 500 tdw marchează începutul drumului acestei dezvoltări, la care se va adăuga în viitorul foarte apropiat realizarea altor nave de tonaj greu de 7 500 tdw, 15 000 tdw și 20 000 tdw. Noua cală pe care o aveți în imagine va permite lansarea automată a navelor de mare tonaj.

Extinderea lucrărilor de raționalizare a cursurilor de ape înseamnă nu numai stăvilirea furiei lor primăvăratice dar și folosirea inteligentă a resurselor economice care zac în acest «aur alb». Barajul care va zăgăzui rîul Iad din Munții Apuseni va asigura dublarea debitului minim de apă al Crișului Repede, iar lacul de acumulare de peste 26 milioane mc de apă va crea posibilitatea irigării a 10 000 ha și amenajării a 2 600 ha de heleșteie. Deocamdată, șantierul cunoaște febra construcției barajului, pentru a cărui înălțime de 60 m și lungime de 180 m s-au turnat peste 50 000 mc de piatră.

Legarea cercetării științifice de problemele reale ale economiei este preocuparea centrală a oricărui institut de cercetări. În laboratorul central al Institutului de cercetări al Ministerului Industriei Ușoare se desfășoară o bogată activitate bazată pe problemele ridicate de industrie: controlul materiei prime, al produselor industriei ușoare, studiul coloranților etc. În imagine vă prezentăm un aspect de la laboratorul de încercări fizico-mecanice.

În hala de montaj a Uzinei «Înfrățirea» din Oradea ca și în intreaga activitate a uzinei se urmărește continua îmbunătățire a calității produselor. Prestigiul recunoscut în țară și peste hotare al acestei uzine producătoare de mașini-unelte (freze, raboteze, mașini de găurit etc.) confirmă cu succes rezultatele unei munci încordate.

«Zina melopeelor și cucurbitaceelor», frumoasa toamnă din acest an, a fost generoasă atît în tradiționala campanie de gospodărire a cîmpiilor, dar și cu cea a valorificării produselor agricole. De pildă, la Fabrica de conserve «Flora» din Capitală s-au produs, de acum primite, mii de tone de conserve de legume. Dacă vom avea în vedere că activitatea de conservare este în toi și că s-au folosit noi rețete pentru conservare (ca ciuperci la saramură, ghiveci la saramură sau unele sorturi de gemuri de fructe), nu ne mai rămîne decît să le urmărim în drumul lor comercial. În fotografie — un aspect din depozitul de produse finite.

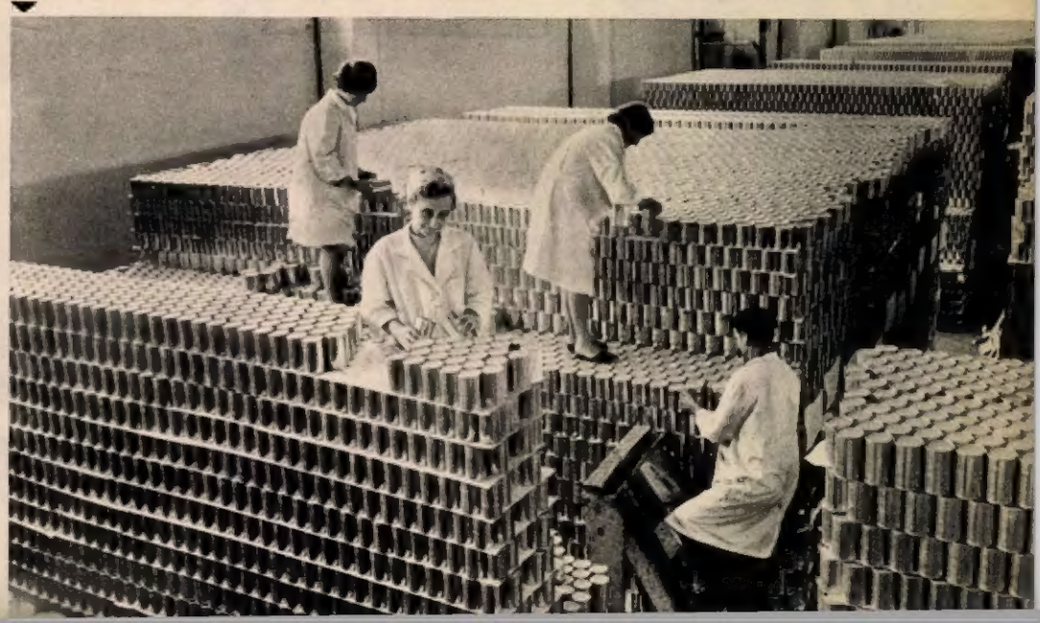

săptămîna în imagini

Înmagazinarea porumbului la I.A.S.-Mihăileşti, ferma Naipu.

3 octombrie „ziua recoltei"

Duminică, 3 octombrie, pe întreg cuprinsul țării, la sate și la orașe, se va sărbători «Ziua recoltei». Este o sărbătoare devenită tradițională, organizată ca semn al prețuirii și cinstirii pe care partidul, întregul nostru popor o acordă țărănimii cooperatiste, lucrătorilor din întreprinderile agricole de stat și stațiunile de mecanizarea agriculturii pentru munca lor harnică și rezultatele obținute în sporirea producției. Prilej de bucurie pentru roadele care s-au revărsat cu generozitate răsplătind străduințele de un an ale oamenilor muncii de pe ogoare, «Ziua recoltei» va constitui, ca și în anii precedenți, un moment de analiză a ceea ce trebuie întreprins, în continuare, pentru sporirea producției în toate sectoarele.

În miezul verii, sub soarele arzător, combinele au strîns rodul holdelor aurii, basculele și cîntarele au consemnat rezultatele: s-a obținut o recoltă bună de grîu, sarcinile de plan fiind îndeplinite. Acum sînt luate cu asalt din toate părțile lanurile de porumb, floarea-soarelui, sînt scoși la lumina zilei tuberculii mari de cartofi, se scot rădăcinile puternice de sfeclă de zahăr. Primele rezultate obținute acum la recoltare precum și modul cum se prezintă culturile dau garanția obținerii unor producții sporite. În vii se desprind de pe butuci ciorchinii grei, din livezi merele și alte fructe parfumate iau drumul spre consumatori. Bucuria cea mai mare o au fruntașii — acele unități agricole care au reușit să obțină recolte mari pentru care cu acest prilej vor fi premiați și evidențiați. Dar făcînd bilanțul recoltelor, nu va fi trecut, desigur, cu vederea faptul că agricultura României are mari rezerve de sporire a producției. Alături de unitățile agricole fruntașe sînt altele care au obținut recolte care nu reflectă eforturile făcute de stat pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale, condițiile și posibilitățile de care dispun.

În cinstea acestei zile, cooperatorii și lucrătorii din I.A.S. și S.M.A. și-au înzecit eforturile pentru a îndeplini sarcinile cuprinse în scrisoarea tovarășului **Nicolae Ceaușescu,** adresată organelor și organizațiilor de partid, tuturor oamenilor muncii și specialiștilor din agricultură de a-și concentra toate forțele pentru a pune în valoare rezervele mari de care dispune agricultura țării noastre, generalizînd experiența înaintată a unităților agricole, introducînd pe scară largă în producție cuceririle științei agricole. Constituie o realizare însemnată că pînă la această dată a fost însămînțată o mare suprafață cu grîu și alte cereale de toamnă și, ceea ce este deosebit de important pentru nivelul viitoarei recolte, au fost executate lucrări de calitate excepțională. De asemenea, lucrătorii ogoarelor au recoltat de pe mari suprafețe porumbul, floarea-soarelui, cartofii, sfecla de zahăr, legumele, au strîns și însilozat însemnate cantități de furaje.

Cu aceste gînduri oamenii muncii de la sate se vor îndrepta spre adunările populare cînd, cu prilejul manifestărilor cultural-artistice, vor fi evidențiați cooperatorii, mecanizatorii, lucrătorii și specialiștii care au avut un aport deosebit la obținerea de recolte și producții mari.

Cu aceste gînduri oamenii muncii din toate orașele țării și din Capitală se vor îndrepta spre piețele în care vor fi organizate expoziții cu vînzare, unde se vor desfășura programe cultural-artistice și sportive, parade ale recoltelor.

În sfîrșit, vremea a început să se îndrepte. În toate județele țării, profitîndu-se de timpul frumos, s-a pornit cu intensitate sporită la lucrările de toamnă. Prioritate au, evident, recoltarea culturilor tîrzii, arăturile și însămînțarea cerealelor de toamnă. Din date centralizate, reiese că încă nu se depun destule eforturi în această direcție. Specialiștii indică necesitatea primordială a recoltării cît mai grabnice și fără pierderi a florii-soarelui, trecîndu-se imediat la lucrări de pregătire a terenului și, unde este cazul, la semănat. Așadar, ne așteaptă o perioadă de intense munci agricole, menite să valorifice în cît mai mare măsură belșugul unui an generos.

În fotografie: arături de toamnă executate pe terenurile C.A.P. Victoria Nădlag.

Fotografie de S. STEINER

COPERTA NOASTRĂ

Sărbătoare folclorică la pasul Prislop.

Fotografie de Sorin DAN

Prezentarea artistică: Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

cu dem. rădulescu despre „cel mai frumos film al meu“

Animație mare în Parcul rozelor de lîngă Hotel-Parc din Turnu Severin. Nimic mai explicabil: se filmează. În rolurile principale, popularii actori Dem Rădulescu și Sebastian Papaiani.

— *Așadar, cu ce echipă v-ați deplasat la Turnu Severin, stimate Dem Rădulescu?*

— Filmăm «Astă-seară se dansează în familie» în regia lui Geo Saizescu, după un scenariu semnat de regizor și de scriitorul Ion Băieșu.

— *Presupun hohotele de rîs ce vor răzbate din sălile de spectacol. Cine susține partitura?*

— George Cornea semnează imaginea, iar I. Moise, decorurile. Vreau însă să precizez că e vorba de cel mai drag film la care am lucrat pînă acum, și sper că va fi și cel mai bun. Sînt convins că filmul va avea succes și că vom merge cu el peste hotare.

— *Cui dă viață Dem Rădulescu?*

— Adică nu mă cunoști? Eu sînt Temistocle Temistocle. Un fel de traficant de fericire; în fond, un escroc sentimental care promite fericirea și ar da-o, dar n-are de unde. Și-apoi, mai are și niște interese: la niște gologani și se cam duce...

— *Va fi, se vede, un film educativ.*

— Educativ, dar cu umor! E vorba de un individ certat cu morala, cu legea. Surpriza e însă alta. Temistocle Temistocle iubește femeile și de fiecare dată își promite că o face pentru ultima oară, fiindcă ar vrea să fie fericit și s-ar retrage în liniște. Cred însă că îi e greu să renunțe la niște... Am și un secretar...

— *Păi nu-l văd eu pe Papaiani cum vă duce cu respect geamantanul?!*

— El e Alecu Alecu, umbra mea. Mă imită și mă urmează îndeaproape, stimulat de succesele mele.

— *Care se explică prin...*

— Prin dibăcia mea de a-mi alege femeile. Vezi matale, Temistocle Temistocle intervine pe un teren pregătit, preferă femei triste, mai mult sau mai puțin angoasate, cu o oarecare experiență și trecut... Așa că poate trece cu ușurință de la una la alta... Dar scuză-mă, te rog, uite-o pe Gina, am treabă...

— *Care Gina?*

— Gina din Turnu Severin, Ginuța mea, că mie îmi place s-o mîngîi. Ea e una din șirul cuceririlor mele, așa că reîncep filmările.

— *Bine, dar cum se încheie aventura?*

— Asta nu se scrie!

Petre ANGHEL

S-a deschis recent în Capitală, în sala din bd. Magheru nr. 34, expoziția «Parisul, evoluția și viitorul său». Panouri fotografice sugestive, o mare hartă în relief a capitalei Franței, indică sintetic și elocvent drumul milenar al «Orașului lumină». Expoziția pune un accent deosebit pe eforturile de sistematizare, de restaurare a unor monumente istorice, preocupări constante ale municipalității pariziene. Noi cartiere, noi căi de comunicații, aflate în construcție sau în faza de proiect, ne dau imaginea viitoare a Parisului. Afluența publicului indică interesul pe care vechiul, dar mereu tînărul Paris, cu istoria-i atît de tumultuoasă, îl trezește în rîndul vizitatorilor.

the first chamber dance company

Doar cu două spectacole în București și două la Constanța, mica trupă newyorkeză de balet și-a cucerit săptămîna trecută simpatia unui public iubitor să treacă — în orele unei singure seri — prin fața a diverse stiluri de dans, de la baletul clasic la cel modern sau de inspirație folclorică. Formație camerală creată în 1961 — care a stimulat apoi, se pare, înființarea în Statele Unite a numeroase minitrupe asemănătoare — compania pe care am văzut-o excelează printr-o acuratețe și o dăruire profesională de cea mai bună calitate. Grație, umor, ritm, poezie, iată ce ne-au oferit dansurile grupului coregrafic american în cadrul unei seri agreabile, decanectante.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

proverbe

Expresie condensată a unei înțelepciuni milenare, verificată de practica vieții, proverbul are darul să comunice, în cuvinte puține, o experiență ce și-a făcut proba. Poate însă că nici un proverb n-a exercitat asupra mea, de cînd l-am auzit prima dată, o impresie mai puternică și de consecințe mai obligatorii ca acesta care urmează: «Ce ție nu-ți place, altuia nu face». M-a surprins prin simplitate, dar, mai ales, prin forța unei încărcături morale, de o deosebită rigoare. M-a urmărit toată viața, a luat însă în ochii mei, în ultimii treizeci de ani, înfățișarea unei legi. Trăim într-o lume în care obligația de a nu face semenului tău nimic din ce te exasperează pe tine devine un imperativ etic, poate prima și cea mai însemnată lege a conviețuirii sociale. Și atunci cum să-mi explic atîtea abateri, de o dulce inconștiență, dar de mare gravitate, cu care sînt confruntat zilnic spre exasperarea mea legitimă? Cum îți îngădui să uiți robinetul deschis la etajul șapte cînd știi că locuiesc dedesubt, supus unei inundații provocate de amnezia dumitale inocentă? De ce lași liftul deschis la nouă și mă silești să urc pe scări, amenințat de infarct, cînd un gest de o elementară grijă m-ar scuti pe mine de un efort inutil și pe dumneata de injuriile meritate pe care ți le adresez enervat? De ce nu respecți coada din fața ghișeului, de ce mă bruschezi cu coatele, cînd știi că și timpul meu e prețios și cînd m-ai văzut că am venit înaintea dumitale? De ce întîrzii la teatru și scoli tot rîndul cu graba dumitale dezinvoltă? De ce mă calci pe picioare în autobuz, grăbit să ajungi la ieșire, cînd puteai s-o faci din timp, strecurat politicos printre oameni și nu în ultima clipă, cînd vehiculul a ajuns în stație? De ce nu duci batista la gură cînd tușești în troleibuz, ai impresia că dacă îmi dai gripa dumitale îmi faci un cadou pentru care trebuie să-ți fiu recunoscător? Și lista acestor semne de interogație ar putea fi continuată. Adaug doar o singură întrebare: de ce nu se afișează pretutindeni acest proverb ce ar trebui să devină legea existenței noastre zilnice: «Ce ție *nu-ți place, altuia nu face?*» De ce?

dialog cu cititorii

de H. DONA

«Mare lucru și arta — filozofează cititorul nostru **Vasile Bâclea** din Tîrgoviște. Stăteam mai săptămîna trecută la televizor, urmăream filmul și simțeam cum mi se preling lacrimi pe obraz. Prin urmare, plîngeam eu, om în toată firea, tată de copil, cetățean cu griji și răspunderi în producție și în gospodărie, care nu mă las emoționat cu una, cu două, nici cînd e vorba de lucrurile cele mai dificile. Și pentru ce? Pentru că pe micul ecran unei nenorocite regine a Scoției de acum vreo patru sute de ani i se întîmplau nu știu ce necazuri. Să plîng eu pentru o regină cu care n-am nici în clin, nici în mînecă! Cum se explică asta?» Deh, cam greu de explicat. În orice caz, pentru liniștirea sentimentelor sale civice, îl putem asigura pe cititorul nostru tîrgovișteanu că nu pentru o regină a plîns, ci pentru un personaj literar, pentru eroina unei opere de ficțiune, respectiv a unui film artistic (mai mult sau mai puțin reușit, asta n-are importanță aici. De altfel, «Contemporanul» — căruia profităm de această ocazie pentru a-i exprima din nou felicitările noastre cu ocazia dublului jubileu — ne-a și explicat că filmul «Maria Stuart» este, poate, cel mai prost film din lume.) În această ordine de idei să ni se permită relatarea unui mic fapt semnificativ. Răsfoind (din strict interes profesional) paginile de mică publicitate ale celebrului și venerabilului cotidian londonez «The Times» din 21 august, am dat la rubrica de anunțuri personale peste o înștiințare de citeva rînduri prin care un cetățean oarecare amintea că se împlinesc în acea zi 486 ani de la moartea în bătălia de la Bosworth (știți dumneavoastră, cînd era dispus să ofere un regat pentru un cal!) a regelui Richard al III-lea și invita sufletele pioase să spună o rugăciune pentru amintirea dispărutului. Cum adică, veți întreba, se mai găsește oare cineva care, după aproape cinci veacuri, își mai amintește și mai varsă o lacrimă pentru unul dintre cele mai odioase personaje ale istoriei, pentru asasinul, sperjurul, infanticidul, călăul Richard, cocoșatul cu suflet de fiară? Cred că e evident că nu există decît o singură explicație. Richard al III-lea a avut, postmortem, norocul să devină eroul principal al uneia dintre cele mai zguduitoare capodopere ale literaturii dramatice universale. E clar că dacă n-ar fi existat geniul lui Shakespeare, nimeni nu și-ar mai fi adus aminte că s-au împlinit 486 de ani de la pieirea monstrului încoronat. Vorba tovarășului V.B., «mare lucru și arta». Și, bineînțeles, în consecință, imensă e și răspunderea artistului.

Să-i părăsim acum pe regii britanici și să ne-ntoarcem la ale noastre. Iată ce citim într-o scrisoare primită de la vechiul nostru corespondent **Nicu Poenaru** din Cîmpulung (Argeș): «Săptămîna trecută la Uzina mecanică-Muscel, la care lucrez, am fost martorul unui mic eveniment». Într-un cadru festiv, se înmîna unor muncitori niște legitimații cu diagonale roșii. «Posesorii lor nu sînt controlați la ieșirea pe poartă și pot intra în fabrică și ieși, la orice oră, fără ca organele de pază să le pretindă să arate biletul de voie. Acest cartonaș s-a acordat celor care în numeroși ani de serviciu nu au lipsit niciodată de la lucru și sînt exemplu la locul de muncă în ceea ce privește corectitudinea și cinstea... Mulți dintre ei ne privesc și din fotografiile panoului de onoare al uzinei». Tovarășul Poenaru propune ca această inițiativă să fie popularizată. Și pe noi ne-a impresionat această măsură care are, credem, la bază încrederea și respectul cuvenite unor oameni de o ținută exemplară. N-avem însă competența necesară pentru a aprecia dacă o asemenea inițiativă poate fi extinsă peste tot, dacă ea nu se lovește de anumite impedimente de ordin, să le zicem, tehnic.

Nu vom lua în discuție aprecierile pe care cititoarea **Eleonora Barbu** din Cluj le face cu privire la revista ilustrată franceză «Paris Match». Ar trebui să prezentăm o serie de considerații profesionale care, sîntem siguri, nu-i interesează pe cei mai mulți dintre cititorii noștri. Ne-a mirat însă în mod deosebit o formulă a cititoarei noastre: «Raymond Cartier — cel mai mare ziarist din lume». Un asemenea calificativ este complet lipsit de sens pentru că ziaristica, spre deosebire, de exemplu, de săritura cu prăjina, nu cunoaște clasamente locale sau mondiale. Cît priveste pe R.C., cu el se întîmplă în anumite cercuri de snobi semicultivați de la noi cam ce se întîmpla în urmă cu cîțiva ani cu Sara Montiel. Pe malurile Senei «cel mai mare etc.» este considerat drept un ziarist oarecare, foarte puțin grijuliu față de exactitatea faptelor relatate, «fumist» în ce privește interpretările și prognosticurile, de un proamericanism care depășește orice limite ale decenței. Cred că a sosit de mult timpul să nu mai privim căscați la toate mediocrițăile de aiurea. Nu mă sfiesc să afirm pe baza a 27 de ani de meserie că avem în țara noastră cel puțin 365 ziariști mai buni, mai serioși și mai talentați decît domnul Raymond Cartier.

P.S. Inutil să mai subliniez că dintre cei 365 amintiți mai sus, cîțiva colaborează permanent și la «Flacăra».

ETERNA TINEREȚE A UNEI UZINE SEMICENTENARE

de Mihai HETCO, fotografii de Traian PROSAN

• ROMLOC, ASTRA, STEAGUL ROȘU, U.A.B. ...• «... ȘI DE 1 MAI '954 AM DEFILAT CU PRIMUL AUTOCAMION ROMÂNESC» • DE LA CIOCAN LA PUNCTE ELECTRICE • «MAI AVEM DESTULE DE FĂCUT!» • CÎND PREZENTUL TINDE SĂ DEVINĂ VIITOR

O știre, pentru mine, incredibilă: Uzina de autocamioane-Brașov împlinește 50 de ani de existență. Vizitînd-o în mai multe rînduri, luînd de fiecare dată act de noile-i performanțe, privindu-i secțiile care în fiecare an se înalță mai ample, ajunsesem s-o consider sinonimă cu tinerețea, un fel de portdrapel al gîndirii tehnice celei mai avansate, al inițiativei pline de cutezanță. Și cu toate acestea știrea este reală, și are în rotunjimea sa solemnitatea marilor evenimente. Da, în această toamnă, marea, uriașa uzină brașoveană împlinește o jumătate de secol de existență. Motiv, așadar, pentru rememorări pline de semnificații...

Uzina brașoveană este dotată cu aparatură modernă, cum ar fi presa din fotografie, de un randament foarte înalt.

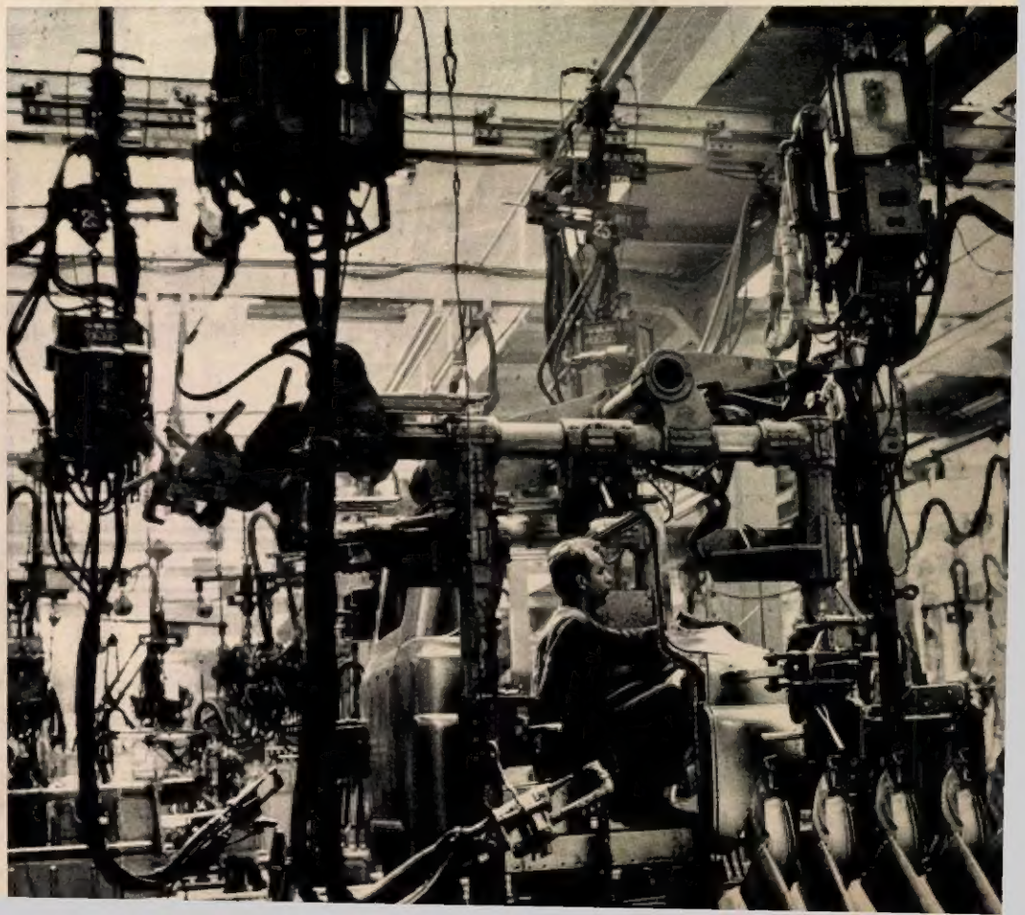

Din acest labirint de metal se va naște un nou autocamion (aspect din secția montaj).

Prima conflagrație mondială se terminase de-abia de trei ani, lăsînd în urma sa o țară cu economia ruinată. Se impunea, și încă extrem de urgent, refacerea liniilor de comunicații care suferiseră cel mai greu de pe urma războiului. Așa se face că în Brașovul de veche tradiție industrială ia ființă Fabrica românească de locomotive și vagoane. Atunci, în toamna anului 1921, au început lucrările care aveau să înalțe primele secții ale viitoarei întreprinderi. O hotărîre ce părea de bun augur. Cu fiecare an fabrica se dezvoltă, crește în putere, comenzile C.F.R. mai ales abundă. În 1927, întreprinderea își dublează capitalul, schimbîndu-și cu această ocazie și titulatura: «Romloc», fabrică românească de locomotive și vagoane. Nu era doar o simplă schimbare de firmă. Se trecea efectiv la fabricarea de vagoane, eveniment de primă importanță pentru economia românească, atît de precară în acea perioadă. Deja fabrica de sub poalele Tîmpei se înfățișează ca o întreprindere masivă, bine utilată, în care circa 800 de muncitori participă la fabricarea anuală a cîtorva zeci de locomotive și vagoane. Epoca aceasta de relativă înflorire avea să stagneze brutal în 1930. Motivul: C.F.R. transferă marea majoritate a comenzilor de la Brașov la Arad, la întreprinderea similară din localitate. Fabrica încearcă să se reprofileze, se trece la reparații de automobile, la fabricarea de poduri metalice și remorci. Încercările disperate ale conducerii întreprinderii de a face față situației sînt sortite eșecului. Urmarea: 1 000 de muncitori, marea, imensa majoritate a salariaților fabricii, sînt concediați. O perioadă agitată. Muncitorii brașoveni se organizează, își cer cu tărie drepturile. Se succed greve. Sînt ani grei, ani în care întreprinderea pare să agonizeze. Noua criză economică nu face decît să accentueze această situație. În 1936, «Romloc» fuzionează cu «Astra» de la Arad. Și din nou schimbare de firmă: «Astra», fabrică românească de vagoane și motoare — societate anonimă. Este o perioadă de nou avînt economic. Relativa stabilitate a economiei capitaliste favorizează expansiunea economică, marile investiții. La Brașov sînt montate laminoarele aduse de la Arad, se înalță noi secții, se aduc din străinătate mașini de mare randament. Dar perioada de relativ avînt se dovedește și ea precară. Războiul bate la ușă. Începînd cu anul 1938, la «Astra» începe să se fabrice armament și muniții. Societatea «Astra» — între timp mai fuseseră «înghițite» Unio Satu Mare și o fabrică din Orăștie — fabrică tunuri de cîmp, aruncătoare de mine, tunuri antiaeriene, munți de muniții. Războiul bătea la ușă. Cu toate măsurile draconice luate de autorități, printre care amintim militarizarea întreprinderii, miile de muncitori brașoveni își fac din ce în ce mai auzit protestul hotărît. Un «nu!» răsună deasupra laminoarelor, a coșurilor ce se înalță la umbra masivului împădurit al Tîmpei. Un «nu!» la adresa războiului antisovietic care se pregătea. Muncitorimea «Astrei» era temeinic organizată, era unită. Comuniștii au fost și aici aceia care primii, înfruntînd riscurile, teroarea, au organizat rezistența. Documentele vremii sînt, în acest sens, revelatoare. Adrese confidențiale ale Siguranței indică o suită neîntreruptă de sabotaje, rebutări — intenționate — de piese de armament, distrugerea unor benzi transportoare. Arestări, condamnări.

23 August 1944. Conducerea întreprinderii, legată de cercurile guvernante, fascizate, ale țării, este alungată. Fabrica, bombardată în două rînduri, este refăcută. Se trece din nou la fabricarea de vagoane, concomitent realizîndu-se o largă gamă de ciocane de nituit, perforatoare, scule pneumatice etc., atît de necesare perioadei reconstrucției.

Uzina brașoveană, oamenii săi participă din plin la marea epopee a reconstrucției. Hale noi prind contur, se extinde turnătoria. În 1947 intră în funcțiune cuptorul Siemens Martin, funcționînd cu ajutorul gazului metan.

Anul 1948, o dată istorică în viața întreprinderii. «Astra»-Brașov devine «Steagul roșu», întreprindere socialistă, de stat.

Avîntul pe care-l ia întreprinderea e greu de redat. Fiecare an înseamnă o nouă izbîndă, o nouă treaptă cucerită într-un drum mereu ascendent. Din bogăția de fapte, spicuim doar pe cele mai spectaculoase. În 1949, într-una din secțiile uzinei se creează primii rulmenți românești. O acțiune de amploare care atestă înalta calificare profesională a muncitorilor brașoveni. Secția se extinde enorm, devenind cu timpul o adevărată întreprindere autonomă, o nouă fabrică, «Rulmentul», al cărui prestigios destin se cunoaște. Aici s-au format primii specialiști în fabricarea de rulmenți, de aici au pornit ei apoi la Bîrlad, emisari ai unei experiențe și tehnici cu totul noi, care aveau să modifice profund viața tîrgului moldovean de odinioară, înălțînd și dînd semnalul începerii fabricării unei game extrem de variate de rulmenți. Tot la «Steagul roșu» s-au creat primele elemente, primele structuri a ceea ce peste cîțiva ani va deveni Fabrica de mașini unelte și agregate-București. Se vădește, așadar, dubla vocație a întreprinderii brașovene: de constructor și profesor. Experiența de decenii a rodit pe alte meleaguri, zecile, sutele de specialiști au predat în alte centre, pînă atunci lipsite de tradiție în domeniu, preceptele unei noi meserii.

În 1950, întreprinderea numără peste 3 000 de muncitori și se află într-o continuă dezvoltare. În 1953, în fața acestui colectiv, atît de unit și călit în succesive încercări, se pune o sarcină de mare răspundere: fabricarea primului autocamion românesc...

Secția prese a marii întreprinderi brașovene. Un zgomot violent, continuu. Mașini deopotrivă de puternice și sensibile fasonează metalul, dîndu-i formă precisă. Aici l-am întîlnit pe maistrul Nicolae Comănici. Omul mai are doi ani pînă la pensionare și, spunîndu-mi aceasta, ghicesc în glasul său o undă de tristețe. Da, nu-i ușor să te desparți de întreprinderea în care ai lucrat mai bine de 30 de ani, să-ți iei adio de la tovarășii cu care ai împărțit grijile și bucuriile muncii. Maistrul Comănici are însă toate motivele să privească cu mulțumire în urmă. O viață exemplară, o activitate care a stat tot timpul sub semnul pasiunii, a căutării creatoare. Cele aproape 100 de inovații și invenții al căror autor este stau mărturie acestei preocupări permanente de autodepășire. Maistrul a crescut o dată cu fabrica, s-a identificat cu destinul ei. Ajunge șef de atelier în 1954, exact în anul în care a început fabricarea primului autocamion românesc.

— L-am conceput și realizat în condiții grele, își aduce aminte. N-aveam piese, n-aveam dispozitive. Cabina SR-ului 101 — cum se numea primul autocamion — s-a realizat «din genunchi», aripile, cu ciocanul. N-aveam suficiente cunoștințe, n-aveam experiență. Aveam în schimb altceva: entuziasm, dragoste de meserie, mîndria de a participa direct la fabricarea primului autocamion românesc... Da, a fost greu, s-au depășit greutăți considerabile. Dar «stegarii», cum începuseră a fi numiți, au dovedit că meritau încrederea. Și la 1 Mai 1954, primul lot de autocamioane românești defilează prin fața tribunelor. N-a fost decît

Motoarele sînt supuse unui control riguros. «Inima» autocamioanelor trebuie să funcționeze impecabil. Aici exigența devine extremă.

Unul dintre veteranii uzinei, maistrul Nicolae Comănici. Pasiunea-i nestinsă pentru profesiune, spiritu-i iscoditor, s-au materializat în decursul anilor în aproape 100 de invenții și inovații.

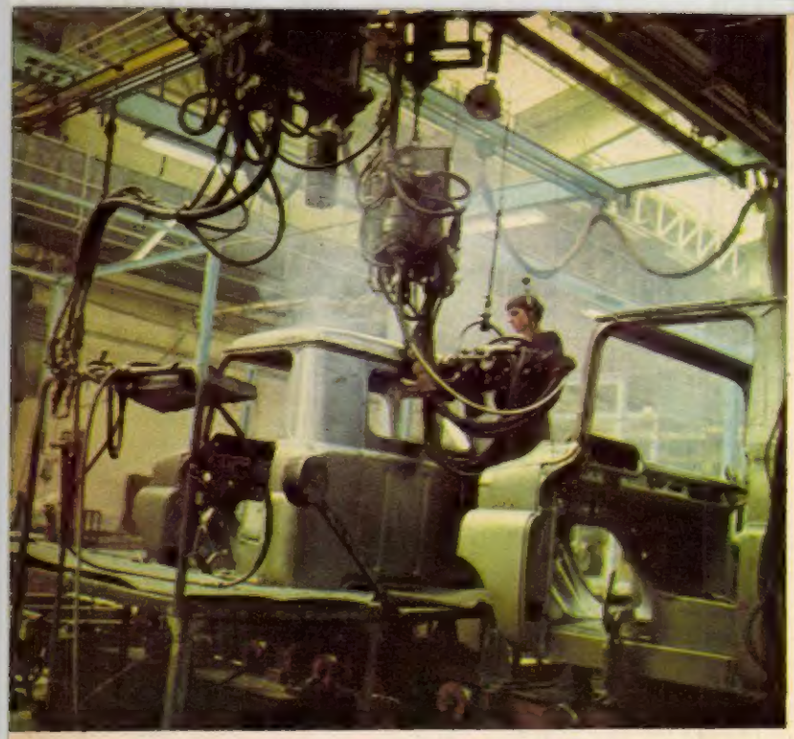

Cabina viitorului autocamion începe să capete forma știută.

ETERNA TINEREȚE A UNEI UZINE SEMICENTENARE

s-a ajuns în prezent. Bineînțeles mai sînt destule de făcut, mai e loc de mai bine. Și aici vreau să subliniez o trăsătură comună tuturor interlocutorilor mei.

La toți descopeream o anumită nemulțumire, o nemulțumire creatoare care voia să spună că deși s-au realizat multe, deși sînt motive suficiente de a se mîndri — și momentul semicentenarului oferă tocmai o asemenea posibilitate de retrospectivă — se poate face încă și mai bine. Regăseam și aici acea stare de spirit responsabilă care animă în aceste zile atîția oameni, cărora recentele documente de partid le-au dinamizat încă și mai mult energiile, le-au pus întrebări, al căror răspuns unic îl găsesc în munca și viața concepute și trăite în mod comunist. Dacă împreună cu maistrul Ion Bucurenciu am evocat mai mult trecutul, date fiind cele trei decenii petrecute în uzină, cu Alexandru Călin, tinichigiu la secția capotaj, am abordat prezentul, prezentul stringent și atît de dinamic. Cu toate că este tînăr, a mai apucat prin 1959 să execute manual aripa SR-ului101. Din 1961, cînd în uzină are loc un amplu proces de modernizare, începe și dînsul să lucreze cu aparatură modernă. De la ciocan la puncte electrice, executate la caroseriile noilor autocamioane, iată în puține cuvinte drumul său în profesie. El ascunde însă un considerabil efort de adaptare la noile tehnici, de studiu, de dorință de autoperfecționare, specifice și altor multor mii de muncitori brașoveni. Numai așa, printr-o muncă disciplinată, printr-o puternică dorință de a învăța continuu, au putut el și alții ca el să facă față sarcinilor care le stăteau în față.

Fiindcă uzina semicentenară, departe de a stagna, de a se înfășura cu superbie în istoria și experiența-i tumultuoasă sau a privi numai cu reverie în trecut, pășește cu hotărîre înainte, a și pășit, cu vigoarea și entuziasmul unui organism tînăr. Importante investiții vor determina înălțarea unor noi secții (motor diesel, turnătorie de neferoase, cutie de viteză, bornă șasiu etc.), sute de tineri muncitori, tehnicieni și ingineri vor îmbogăți depozitul de inteligență și energie al uzinei. Se prevede mecanizarea transportului interoperații, reorganizarea fluxului tehnologic etc. «Beneficiarul» unor asemenea preocupări de anvergură există de pe acum: autocamionul R.O.M.A.N. de 12 tone, al cărui prototip a și fost prezentat la sfîrșitul acestei veri.

Ca să realizăm dimensiunile activității viitoare a uzinei să amintim că în 1975 producția acesteia va fi de aproximativ 38 000 de autocamioane, că în acel an, în circa 7 zile se va realiza echivalentul producției anului 1954! De la primele SR-uri 101 ce se montau «pe capre», cu o manoperă de 50 de ore de autocamion, la actualele mașini puternice, montate pe conveier, cu o manoperă de numai 11 ore și cu un ritm al benzii de 6 minute este o distanță enormă, este distanța dintre pionierat și activitatea complexă cu înalți indici și înalte ritmuri, este distanța care separă trecutul de prezentul impetuos.

*

Viața unei uzine semicentenare, viața oamenilor ei. Cine ar putea-o cuprinde, cine ar putea-o evoca în toată complexitatea ei? E un organism viu, în veșnică transformare. E greu, e foarte greu să găsești repere în trecut, să le raportezi la prezent. Uzina trăiește intens, prezentul tinde să devină viitor. Să reținem clocotul, dinamismul acestui conglomerat, acestui uriaș complex de clădiri și hale răsfirate ca un al doilea oraș, activitatea neobosită a miilor de locuitori ai săi — muncitori, maiștri, ingineri — care aici, în seculara cetate de neîntrecuți breslași, construiesc mașini a căror faimă străbate lumea.

începutul. Întreprinderea,profilată acum exclusiv pe fabricarea de autocamioane,crește continuu în forță și inteligență. În 1955 se produc deja peste 3 000 de autocamioane în diferite variante din ce în ce mai perfecționate. În 1958 sînt definitivate proiectele unui nou tip de autocamion de 3 și 5 tone — viitorul Carpați-SR 131, care intră în fabricație doi ani mai tîrziu. În 1964 își face apariția autocamionul Bucegi de 5 tone. Concomitent se realizează o serie de derivate, cum ar fi autotractorul cu șa, autobasculante de diferite tipuri, autocamionul cu două diferențiale SR 114 etc. Astăzi...

Străbat — pentru a cîta oară? — secțiile uzinei, ale Uzinei de autocamioane-Brașov, cum, pe drept cuvînt, se numește în prezent imensul conglomerat de clădiri, de proporția unui adevărat orășel. O activitate continuă, precisă. Conveiere care transportă lent motoare sau diferite alte piese, zeci, sute de oameni ce le recepționează, le montează, dîndu-le coerență, coeziune, viață. Prese puternice fasonează tablele de metal, în turnătorie se nasc forme incandescente, afară constructorii înalță noi secții. Niciînd uzina nu mi-a părut mai tînără, mai plină de vitalitate. Niciînd miile de muncitori ai săi nu mi-au părut mai preocupați de munca lor, de continua lor perfecționare. Nu era doar o impresie. Din discuțiile avute cu diverși muncitori mi s-a confirmat că activitatea tuturor stă sub semnul responsabilității, al năzuinței de a munci mai bine, mai inteligent. La secția capotaj l-am întîlnit pe maistrul Ion Bucurenciu. 30 de ani de meserie aici în uzină îl recomandă cu prisosință. Și dînsul mi-a vorbit despre anii începutului, despre amara viață a ucenicilor, despre crunta represiune din timpul războiului, despre anii reconstrucției. Mi-a evocat greutățile mari pe care le-au avut de înfruntat constructorii primelor autocamioane românești. Și mi-a vorbit cu mîndrie despre prezent, despre înaltul stadiu tehnic la care

Se naște un nou autocamion...

AL 5-LEA
PAVILION DE MOSTRE
BUCUREȘTI '71

SURPRIZA DE LA PAVILIONUL D

Prezență marcantă, la actuala ediție a Pavilionului de mostre de bunuri de consum, CENTRALA INDUSTRIALĂ A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE — PLOIEȘTI expune, în Pavilionul D, pe o suprafață de aproape 200 mp, o diversitate de produse, cu multiple domenii de utilizare, realizate în unitățile sale.

Sîntem astfel martorii realizărilor obținute de colectivul celei mai tinere fabrici de geamuri din țară — Fabrica de geamuri — Buzău — care, prin intermediul exponatelor prezentate la București — geamuri trase, laminate, șlefuite, emailate, oglinzi, parbrize — informează publicul vizitator despre eforturile depuse de colectivul întreprinderii buzoiene, pentru ca marca fabricii să înceapă a deveni, încă din primul an de producție, o garanție pentru toți beneficiarii.

O altă unitate a centralei, fabrica «Izolatorul» din Capitală, încearcă să polarizeze atenția vizitatorilor în jurul cabinelor echipate complet cu instalații sanitare: cadă, duș, chiuvetă, bideu, din poliesteri armați, produse realizate și prezentate pentru prima oară în țară.

Obișnuiți să citim eticheta «Matizol» de obicei pe cartonul și pînza asfaltate, rămînem plăcut surprinși să o sesizăm și pe noul produs — excelentă realizare a colectivului întreprinderii de materiale izolatoare Berceni-Ploiești — împîslitura din fibre de sticlă bitumată, utilizată pentru acoperirea cabanelor, a diverselor anexe gospodărești etc. Mai reține atenția încă o serie de produse realizate la Berceni: plăcile fonoizolatoare și fonoabsorbante — destinate izolării zgomotelor de impact. Realizate din aceeași materie primă — vata minerală — plăcile pentru izolații generale, autoportante, șnurul, cochiliile, saltelele pe plasă rabitz și cele pe carton ondulat completează standul exponatelor prezentate de întreprinderea din Berceni.

Transportate, în condiții excepționale, de la Mediaș și Tîrnăveni, geamurile și oglinzile realizate în aceste unități de pionierat ale industriei de geamuri românești ne oferă o paletă coloristică și modelieră care ne obligă să aducem elogii meșterilor care le-au produs pentru profesionalismul demonstrat.

Același gust pentru frumos și modern e sesizabil și la realizatorii tapetului semilavabil, produs la Întreprinderea de materiale izolatoare și de finisaj-Turda, care ne sugerează ingenioase soluții pentru decorarea interioarelor, prin placarea pereților cu acest produs, și a dușumelelor cu covoarele tip PVC (prezente și ele într-o gamă diversă de modele și culori).

Din cele peste 30 de modele de geamuri (printre care: trase, șlefuite, turnate, muslin, mat, jivrat) produse la Fabrica de geamuri din Scăieni, la actualul Pavilion sînt expuse, evident, doar cele mai reprezentative, suficiente însă pentru a ne forma o imagine asupra eforturilor depuse de colectivul întreprinderii care de 37 de ani livrează aceste produse zecilor de beneficiari din țară și străinătate.

Cărămizile Dialit, folosite la căptușirea cuptoarelor din combinatele siderurgice, cahlele de teracotă — în culori, desene și formate diferite — sînt produse cu care se prezintă, la actuala ediție a Pavilionului de mostre, Întreprinderea de materiale de construcții-Bîrcea-Deva, o altă unitate din cadrul CENTRALEI INDUSTRIALE A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE — PLOIEȘTI.

Făcînd o succintă trecere în revistă a standului de produse prezentate de Centrala din Ploiești la al V-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum, ni s-a oferit, și de data aceasta, posibilitatea realizării unei imagini de ansamblu asupra eforturilor care se depun și — sîntem convinși — se vor depune în continuare pentru ca «frumos, util, modern» să fie un slogan pe care să-l adresăm nu numai unor exponate, ci, în primul rînd, produselor noi pe care sperăm că le vom găsi în curînd și permanent în toate magazinele de specialitate.

PUBLICITATE

Fiecare exponat merită studiat cu atenție, dar asta ar necesita zile în șir.

APRECIEREA VIZITATORILOR: EXCELENT!

IMPRESII DE LA CEL DE-AL V-LEA PAVILION DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM

consemnate de Petre ANGHEL
fotografii de S. STEINER

Dacă ar fi să sintetizăm într-un singur cuvînt impresia tuturor vizitatorilor de la cel de-al V-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum, acesta ar fi *excelent*. E cuvîntul care apare cu o frecvență neobișnuită și îmbucurătoare în toate discuțiile purtate cu vizitatorii, în însemnările pe care aceștia le consemnează în caietele de impresii.

În adevăr, cele peste 70 000 de modele prezentate în expoziția care înmănunchează eforturile, experiența și priceperea sutelor de mii de muncitori, tehnicieni, ingineri și specialiști din industria noastră socialistă, din unitățile cooperației meșteșugărești și de consum, ale cooperației agricole de producție și industriei locale arată în mod convingător capacitatea oamenilor muncii din aceste sectoare importante ale economiei naționale, de a realiza o largă și variată gamă de produse, la un nivel calitativ din ce în ce mai înalt.

Această expoziție este, în fapt, îndeplinirea sarcinilor actualului cincinal, care acordă o importanță de seamă perfecționării calitative, diversificării continue a producției de mărfuri de larg consum, în vederea îmbunătățirii aprovizionării oamenilor muncii și a lărgirii exportului. «*Toate aceste realizări* — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — *cu care pe bună dreptate vă puteți mîndri, dragi tovarăși, evidențiază marile rezerve și posibilități de care dispune producția noastră de bunuri de consum, lucrătorii din acest sector, de a folosi și pune în valoare condițiile tehnico-materiale existente, talentul și inițiativa lor creatoare în vederea obținerii unor progrese și mai însemnate pe linia realizării unor produse care, prin caracteristicile și calitatea lor, prin varietate și mod de prezentare să satisfacă într-o măsură cît mai deplină exigențele în continuă creștere ale oamenilor muncii*».

Însoțit de aparatul de fotografiat am întovărășit la rîndul nostru vizitatorii, consemnîndu-le cu fidelitate opiniile, luînd în seamă propunerile principalilor beneficiari ai comerțului, celor cărora li se adresează în ultimă instanță Pavilionul de mostre de bunuri de consum: bărbați și femei, de diferite vîrste și profesii.

Gheorghe Stoica, muncitor la Uzina de apă-Grozăvești: Trebuie să precizez de la început impresia foarte bună pe care mi-a produs-o vizitarea pavilionului. M-au impresionat în mod plăcut produsele expuse de U.C.E.C.O.P. atît prin modul de prezentare, cît și prin originalitatea exponatelor. M-a bucurat faptul că produsele pe care le-am urmărit anume, care mă interesau, se aflau în standuri. Nu mai rămîne decît să beneficiem de contractările ce vor avea loc între comerț și industrie. Ar fi fost foarte bine dacă s-ar fi expus prototipul unui autoturism cu o capacitate mai mică și mai accesibil salariilor obișnuite. Produsele de electrotehnică însă au cîștigat întreaga mea adeziune, le-am apreciat atît pentru finețea și caracteristicile lor, cît și pentru prețurile ce se dovedesc avantajoase.

Ion Dobre, pensionar, cartierul Titan: Este un pavilion deosebit de interesant, care-ți dă o mare satisfacție, atît prin diversitatea modelelor, cît și prin calitatea execuției. Asemenea expoziții ne interesează pe toți în cel mai înalt grad; eu am venit și ieri, fără să știu că era închis, dar n-am renunțat și am mai făcut încă o dată drumul. Nici vorbă să regret! Multe dintre produsele expuse nu se găsesc însă în magazine. Înțeleg că se vor produce începînd cu anul acesta sau în anul viitor, dar asigurăm de pe acum organizațiile interesate că noi așteptăm cu nerăbdare posibilitatea de a le cumpăra.

Cristian Rădoi și *Minerva Dejan*, studenți la Facultatea de drept din București: Fiind prieteni și... îndrăgostiți, ideile coincid: exponatele prezentate sînt foarte frumoase, utile și atractive, culorile de la garniturile de mobilă, de la produsele textile sînt de-a dreptul încîntătoare. La fel modelele de încălțăminte, atît pentru adulți cît și cele pentru copii. Ar fi foarte bine dacă dimensiunile mobilelor (de altfel foarte frumoase) ar fi raportate la apartamentele existente — un amănunt de care trebuie să se țină seama. Trebuie evitat, de asemenea, încărcarea cu diverse stiluri hibride... Cabanele expuse sînt un vis, dar și celelalte produse sînt minunate!

Ludovic Gabo, Întreprinderea construcții montaj-Harghita: Sînt în trecere prin București, mă întorc cu soția de

Bucurii pentru toate vîrstele, dar mai ales pentru cei mici.

În căutarea celei mai frumoase garnituri de mobilă...

O atenție deosebită pentru produsele cosmetice.

la mare, și n-am putut rezista ispitei de a vizita pavilionul. Ne surprinde frumusețea și calitatea produselor. Ne-am și făcut planul ce vom cumpăra în viitorul apropiat. Lucrătorii din comerț nu trebuie să uite că noi așteptăm aceste produse în magazine, și nu numai în București; și noi, cei din provincie, sîntem atrași de lucrurile frumoase și utile.

Maria Dumitrescu, laborantă ICECHIM: Sînt numai lucruri frumoase, dar se pare că cei de la comerț le uită repede. Aici toate obiectele sînt frumos expuse și complete. În magazine, de exemplu, la o cratiță neagră îți dă un capac roșu sau mai știu eu cum, exact cum nu-ți trebuie...

Virgil Șoncu: Toate produsele sînt drăguțe și nu se poate să nu-ți placă, sînt lucrate cu gust și la prețuri accesibile. Eu am călătorit prin străinătate și pot să afirm că produsele sînt competitive pe orice piață din țările avansate. Am totuși o observație: în corturile expuse afară, a intrat deja ploaia. De ce? O lipsă e și faptul că spatele lor e confecționat din material plastic care se rupe prin terenurile accidentate pe care montezi, adesea, cortul. S-ar putea face din pînză cauciucată, mult mai rezistentă. De asemenea, la cabanele acelea mici, doar un metru în plus le-ar conferi un confort nebănuit. E păcat, căci altfel sînt frumoase și se dovedesc utile.

Dobre Vrabie, Direcția comercială-Cluj și *Dumitru Popescu*, director comercial la I.A.P. Someșul-Cluj: Toate lucrurile ne-au plăcut. Ne-au interesat în mod deosebit preparatele de pescărie, produsele alimentare, în general. Avem mari posibilități de fabricație și cred că putem concura onorabil pe piața internațională.

Constantin Ani Violeta, doi ani și șapte luni: Mie... tot!...

Vilma Negulescu, casnică: Sînt expuse lucruri frumoase, într-o gamă variată, m-au interesat cel mai mult țesăturile. Le așteptăm pe piață.

•

Trebuie să precizăm încă o dată concluzia reieșită și din consemnarea părerilor interlocutorilor noștri. Cel de-al V-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum oglindește succesele remarcabile obținute în dezvoltarea în ritm susținut a economiei noastre naționale. Produsele expuse în pavilioane reflectă eforturile depuse pentru îmbunătățirea sortimentelor, ridicarea nivelului calitativ și îmbunătățirea caracteristicilor tehnico-funcționale. Tocmai de aceea revine ca o obligație de seamă a comerțului încheierea de contracte ferme și rapide, astfel încît aceste produse, apreciate unanim de vizitatori, să ajungă în cel mai scurt timp în magazine și de aici în gospodăriile fiecăruia.

sport

de Gh. EPURAN

exemplul atletelor

Atletismul, sportul care a animat olimpiadele antice și a rămas sportul numărul 1 și al celor moderne, ne-a adus de-a lungul anilor multe satisfacții. Poate nu totdeauna atît de mari pe cît le-am fi dorit, dar — trebuie să recunoaștem — pe măsura răspîndirii sale în rîndurile tineretului nostru, mai mult atras spre baloanele rotunde ale fotbalului, handbalului, voleiului sau baschetului. De la Ion Moina și Ion Soeter la Carol Corbu, de la Iolanda Balaș și Lia Manoliu la Cornelia Popescu, am avut însă în ultimele decenii cîțiva atleți și cîteva atlete care ne-au prilejuit bucurii și au adus sportului nostru succese de răsunet. Medaliile olimpice de aur ale Iolandei Balaș, Mihaelei Penеș, Liei Manoliu și Vioricăi Viscopoleanu sînt fără îndoială cele mai prestigioase succese olimpice românești, dacă ținem seama de ecoul infinit mai larg al victoriilor atletice la jocurile olimpice. În plus, Iolanda și Viorica și-au înscris numele pe tabelele performanțelor mondiale supreme, ale recordurilor lumii. Se spune — și poate într-o măsură așa este — că succesele atleteior noastre au fost posibile și fiindcă concurența pe plan mondial este mai mică în sportul feminin. Să nu uităm însă că și la noi sînt mult mai puțin numeroase fetele care pășesc pe stadion și mai ales cele care rămîn angrenate în munca pretențioasă, dură, a performanțelor înalte. De aceea credem că explicația succesului fetelor noastre trebuie căutată mai curînd în altă parte, și anume în calitățile lor morale, în seriozitatea, minuțiozitatea și dăruirea cu care se pregătesc, în voința și perseverența cu care urmăresc țelul ce și-l propun. Cei ce cunosc pe Iolanda Balaș și Lia Manoliu mai de aproape și le-au văzut de-a lungul anilor cu cîtă abnegație au muncit pentru a adăuga centimetri recordurilor lor nu au fost surprinși nici de performanțele lor de pe stadioane, nici de cele profesionale, fiecare în parte fiind un strălucit exemplu de ceea ce se poate obține cînd munca se adaugă talentului, un exemplu de coexistență a performanței sportive înalte cu realizarea profesională.

Toate acestea ni le-au reamintit alte cîteva reușite recente ale atleteior noastre, aflate duminica trecută într-o întrecere cu atletele poloneze. Și fiindcă performanțele lor au putut trece aproape neobservate în contextul unei săptămîni încărcate cu evenimente sportive deosebite — și în care fotbalul și-a tăiat ca de obicei partea leului — ne-am gîndit că este bine să subliniem ceea ce merită să fie reținut. La Szczecin, într-un meci în care pînă la urmă au fost învinse, atletele noastre au dovedit din nou că sînt sportive făurite dintr-un aliaj special. *Viorica Viscopoleanu*, la capătul unui sezon deregiat de un accident, a reușit din nou să sară peste 6,50 m (și să învingă o rivală valoroasă ca Irena Szewinska, aflată la ea acasă), dovedind încă o dată că știe să muncească, să lupte, să învingă. *Ileana Silai* a reușit nu numai o victorie (așteptată), ci și a treia cifră de valoare mondială în opt zile, perseverînd cu voință exemplară pe drumul marilor succese pe care și le dorește. Dacă victoriile Valeriei Bufanu, Corneliei Popescu și Argentinei Menis ni se par normale, dacă cei 17,22 m realizați la greutate de Valeria Cioltan nu surprind (decît poate prin faptul că Moldova ne dă în sfîrșit o atletă de primă valoare), performanța *Anei Sălăjan* trebuie subliniată în mod deosebit. Ea nu a ocupat decît locul 3, dar faptul că a trecut de granița unui 17 metri — dorit cu ardoare — la o vîrstă cînd alte sportive au părăsit de mult stadionul, merită să fie reținut și pus alături de celelalte frumoase exemple ale atleteior noastre cele mai bune: Ioli, Lia, Viorica. Că aceste minunate sportive au creat în atletismul nostru feminin o școală a pregătirii serioase, a muncii neprecupețite, nu-i de mirare și ne-o confirmă speranțele noastre de azi: Ileana Silai, Cornelia Popescu, Argentina Menis și Valeria Cioltan. Am dori însă ca exemplul atleteior să aibă un ecou mai larg și nu numai în sportul olimpic numărul 1, ci și în celelalte. Toți sportivii noștri trebuie să ajungă la concluzia că doar prin muncă multă, prin seriozitate și perseverență, printr-o dăruire totală se poate ajunge în vîrful piramidei. Cînd acest fel de a privi performanța se va generaliza, sportul nostru va mai urca o treaptă pe scara valorilor mondiale.

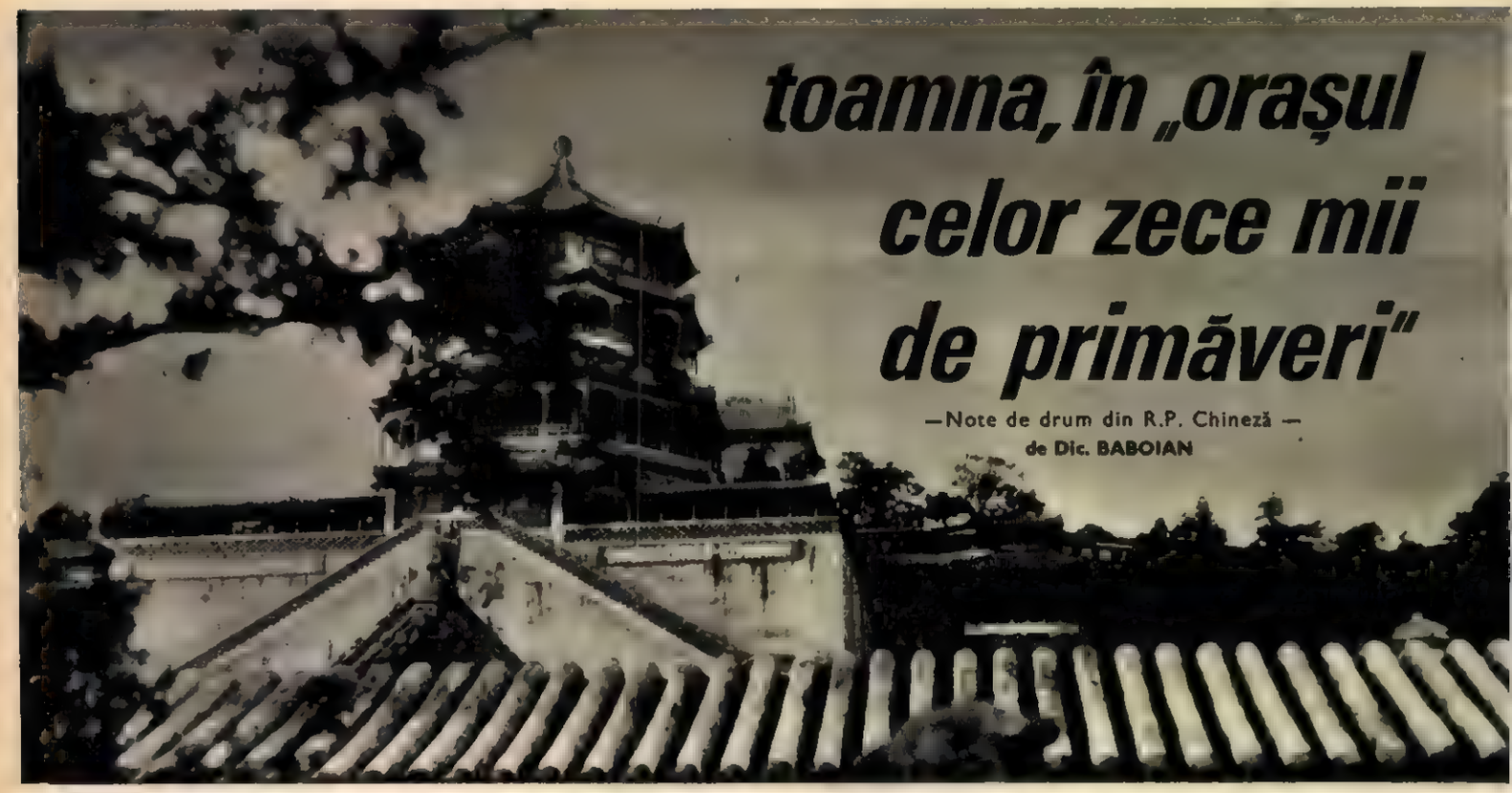

toamna, în „orașul celor zece mii de primăveri"

—Note de drum din R.P. Chineză —

de Dic. BABOIAN

Zburam spre Pekin mînat de neastîmpărul unei curiozități legitime, mai mult decît profesionale. Nimic din tot ce știam, din tot ce citisem despre continentul chinez nu mi se părea mai evocator, pînă la aterizarea avionului, decît viziunea încercată cîndva, în urmă cu două decenii, de George Călinescu, în fața spectacolului fascinant al solului chinez, sugerînd răcirea bruscă a materiei în clocote și încremenirea ei în forme dramatice. Călătorind în întîmpinarea soarelui, încercam să deslușesc, de la înălțimi de mii de metri, contururile aglomerărilor umane în țara cu aproape opt sute de milioane de constructori ai socialismului. Urmînd itinerarul călinescian, trăiam la rîndul meu revelația boltei care se confundă cu pămîntul, părînd un lac luminos și dîndu-ți «sentimentul că te afli în cer, care poate fi considerat primul element al Chinei». Sub cerul acesta imens, o țară imensă și un popor imens înaltă metereze de viață nouă în climatul unor prefaceri revoluționare fără precedent în istoria multimilenară a Chinei. Dincolo de nesfîrșitele deșerturi de piatră și de nisip, dincolo de scoarța care oferă încă «ifuzia curgerii dinspre podișul Mongoliei înspre mări», țara aceasta apare ca o uriașă grădină în care toate peticele de pămînt sînt semănate. Distanțe mari despart un oraș de altul, un sat de celălalt. Dar legătura dintre ele, spațiul însuși, pulsează parcă de viață; China de altădată, haotică, misterioasă, divizată, uitată de lume, nu mai există. Porțile tradiționale și porțile noi, socialiste, au acum nescrise peceți indicînd o realitate impunătoare. O realitate plurivalentă și cu nebănuite perspective, care se cheamă, de la 1 octombrie 1949 încoace, Republica Populară Chineză — una din cele 14 țări socialiste ale lumii contemporane.

DIMINEȚILE TUMULTUOASE ALE PEKINULUI

Orașul acesta încărcat de istorie, ca vechi lăcaș de permanențe chineze, pare predestinat să-și poarte veșnicia în pas cu ritmurile noi, socialiste, ale țării întregi. Însuși numele Pekinului îi legitimează prospețimea miraculoasă: «**orașul celor zece mii de primăveri**». Cea mai frumoasă dintre ele este fără îndoială primăvara renașterii Chinei sub stindardul purpuriu al comuniștilor.

Aș fi vrut poate ca prima mea întîlnire cu orașul către care mă purta pasărea de metal să fi avut loc în anotimpul mugurilor. La sosire, pe aeroportul scăldat în soarele fierbinte al unui miez de toamnă, prieteni români și chinezi mă asigurau însă că tocmai acesta este anotimpul cel mai propice pentru «descoperirea» Pekinului.

Prima descoperire: diminețile orașului. Spectacolul matinal debutează cu zvonul melodic al tumultului citadin care, la nici o oră din zi, nu va culmina în stridențele asurzitoare tipice pentru orice mare oraș. Există aici, ca și în alte orașe chineze, acel caracteristic coeficient de civilitate delicată, descinsă din tradiție și cultivată pe coordonate noi, cu bun-simț și cu grijă aproape gospodărească. Nimic din ceea ce face un membru al colectivității nu trebuie să stînjenească munca sau odihna celuilalt. În zori, cînd marele oraș este parcă luat cu asalt de mii de autocamioane, căruțe, limuzine și de «regimentele velocipede», dincolo de pînza diafană de pulbere suflată din foalele nevăzute ale deșertului, animația pe căile de acces sau pe marile bulevarde imprimă cadențe vii, ale căror ecouri se răsfrîng apoi, dincolo de ziduri, în producție, în centre comerciale și întreprinderi, în școli și universități.

La ora cînd sirenele uzinelor anunță începutul zilei de lucru, coloane compacte de oameni se îndreaptă pe jos sau cu diferite mijloace de transport spre ogoarele, fîșiile și șantierele din împrejurimile orașului. Așa încît, din zori și pînă la asfințit, Pekinul își extinde aria existenței sale trepidante dincolo de limitele citadine. Pe alt plan, mai larg, viața capitalei se îmbină armonios cu cea a întregii țări, constituind, sub multe aspecte, un etalon reprezentativ.

REPERE INDUSTRIALE — CIFRE CONCLUDENTE

Am văzut Marele Zid. Un imens dragon de lut și de piatră ce-și poartă încă și azi trupul sinuos pe o distanță de 2 300 kilometri. Cîte milioane de chinezi au trudit la înălțarea lui? Cîți au pierit construindu-l? Mai presus de orice, «această colosală melodie arhitectonică scrisă pe munți» (G. Călinescu) mi s-a părut expresia fidelă a tenacității și hărniciei proverbiale a chinezului. În anii puterii populare aceste virtuți nobile ale poporului chinez s-au transformat în forțe motrice ale strădaniilor lui de a construi socialismul sub conducerea încercată a Partidului Comunist Chinez, în frunte cu președintele Mao Tzedun. Urmașii celor care au ridicat cîndva Marele Zid știu bine că ei și numai ei sînt beneficiarii propriilor lor strădanii de azi. De aici însuflețirea cu care masele de zeci și sute de milioane de oameni săvîrșesc adevărate minuni în toate domeniile de activitate. Transformarea Pekinului într-un oraș industrial de mîna întîi pe harta Chinei noi demonstrează dinamismul unor eforturi creatoare remarcabile. Așezare cu o vechime de trei milenii, capitală pentru prima oară în 1263, Pekinul n-a cunoscut niciodată în întreaga sa istorie o asemenea înflorire ca în zilele noastre. Dintr-un oraș neînsemnat din punct de vedere economic, dar adăpostind succesiv reședințe imperiale, Pekinul devine o metropolă modernă și se înscrie astăzi în ansamblul economiei R.P. Chineze ca un centru vital, cu repere economice industriale de importanță națională. Nu este nevoie să recurgi la statistici pentru a te convinge că orașul trezit la condiție nouă numără în prezent mii de întreprinderi, fabrici și uzine. Un procent considerabil din producția industrială a țării este asigurat de puternicul detașament al oamenilor muncii din Pekin, ceea ce se reflectă și în cifre concrete. Astfel, numai într-un singur semestru se realizează în prezent echivalentul producției pe întregul an 1966. În întreprinderi și fabrici sau uzine moderne se obține un randament din ce în ce mai mare în realizarea unei game largi de produse. Aproape că nu există sector mai important al industriei chineze care să nu fie reprezentat pe harta capitalei. Construcțiile de mașini și industria carboniferă, electronica și automatica, industria ușoară

Uzina nr. 1 din Pekin — întotdeauna planul îndeplinit și depășit.

Muncitori și țărani pe băncile universităților. Ei formează schimbul de mîine pe barricadele înaintate ale economiei naționale.

și cea electrotehnică și multe alte ramuri obțin rezultate remarcabile. Pekinul dă țării strunguri și raboteze, tractoare și locomotive diesel, instalații complexe de automatizare și telecomunicații, mașini automate de alezat și rectificat, cocs metalurgic și rășini fenolice, fibre sintetice și îngrășăminte chimice, utilaj electrotehnic, semiconductori și alte produse industriale. Combinatul cocso-chimic produce peste 1 200 000 tone de cocs metalurgic pe an, precum și 60 000 tone de rășini fenolice, sulfat de amoniu, benzen brut etc. Merită consemnată aici evoluția Uzinei constructoare de mașini nr. 1 care, în decurs de cîțiva ani, s-a transformat în una din cele mai moderne unități industriale nu numai din Pekin, dar și din întreaga țară. Cei peste 5 000 de muncitori și tehnicieni ai uzinei lucrează cu utilaje perfecționate în săli și ateliere dotate cu instalații de aer condiționat. Istoria Uzinei de mașini unelte nr. 2 consemnează în 1949 existența unui atelier în care lucrau vreo 100 de muncitori. Adevărata uzină ia naștere abia în 1959, cînd se înalță clădirile noi și cînd începe lucrul la mașinile noi. Se renunță la producția de strunguri și se trece la realizarea în serie a mașinilor automate de alezat și rectificat. În prezent, detașamentul de producție al uzinei numără peste 3 000 de membri, dintre care foarte mulți cu înaltă calificare.

Pe drept cuvînt, Pekinul poate să fie satisfăcut de randamentul obiectivelor sale industriale. Nu este mai puțin adevărat însă că marele oraș are motive legitime de a se mîndri cu performanțele și măiestria specialiștilor săi în cele mai variate domenii. La începutul acestui an, cînd în provincia Kiangsu au intrat în funcțiune 12 noi fabrici de fibre sintetice, fiecare din colectivele de muncitori și tehnicieni din aceste unități știa că un ajutor prețios pentru realizarea și intrarea la timp în funcțiune a fabricilor respective a fost acordat de specialiștii cu experiență din Pekin.

CONDIȚIA MERSULUI ASCENDENT

Pekinul industrial, departe de a știrbi din frumusețea orașului cu pagode și porți tradiționale, îi oferă parcă, pe fundalul prefacerilor înnoitoare, un adaos necesar de dinamism. Coloanele de tineri elevi și studenți, ce pot fi văzuți pe străzi fluturînd steaguri roșii, se îndreaptă sau se întorc de pe șantiere de muncă patriotică. În ședințe de producție sau în laboratoare, în jurul unei cești de ceai sau la mitinguri-fulger, oamenii discută probleme de producție. Experiența unuia sau opinia altuia stîrnește interesul fiecărula. Nimic nu este privit cu superficialitate, cu indiferență. Cel mai mic amănunt devine obiect de atenție. O imensă sete de cunoaștere, de pătrundere în miezul lucrurilor, explică schimburile de experiență practicate sub cele mai variate forme. În grădinile edenice ale Palatului de vară din Pekin, oamenii vin să petreacă ore agreabile de recreare. Dar dacă întîlnești aici un grup de vizitatori discutînd «academic», la umbra unui copac, într-o ceainărie cu cișmea, poți fi sigur că, într-un fel sau altul, se abordează teme de producție. Inovațiile și inițiativele se bucură de cea mai largă audiență. Pasiunea pentru nou este o realitate vie, omniprezentă în viața de fiecare zi a oamenilor. I-am văzut pe acești oameni la ei acasă. I-am întîlnit la tot pasul, în diferite ipostaze și împrejurări. Fără emfază, fără efuziuni sau accente retorice, mi-au vorbit despre viața și munca lor, despre preocupările și aspirațiile lor. Receptivi la tot ce văd și aud în jurul lor, ei înțeleg să înalțe edificiul economiei naționale pornind de la realități, de la condițiile concrete ale țării lor. La Pekin ca și în restul țării, construirea unei industrii independente socialiste se bazează în primul rînd pe eforturile unite ale poporului, pe exploatarea din plin a resurselor naționale, pe folosirea tuturor factorilor pozitivi ce pot contribui la accelerarea avîntului economic. Aceasta nu înseamnă — îmi spunea un coleg chinez — că evităm să învățăm din experiența altora. Dimpotrivă, studiem cu atenție experiențele pozitive din alte țări, dar ne ferim să copiem sau să transplantăm aici, fără discernămînt, ceea ce fac alții.

Anul trecut, la chemarea partidului, a început la Pekin și în principalele centre industriale ale țării o vastă campanie pentru crearea intensivă a unei industrii electronice. Numeroase uzine mari au răspuns chemării oferind ajutor concret unităților mai mici din țară, în vederea reprofilării acestora. Fabrica de tuburi electronice din Pekin a trimis cadre calificate, cu ajutorul cărora numeroși muncitori au fost inițiați în procese tehnologice corespunzătoare. Curînd au fost instalate o serie de cuptoare pentru producerea de monocristale și materiale silicoase, necesare industriei electronice, ceea ce a constituit un stimulent activ pentru continuarea bătăliei începute.

Episodul nu este nici primul și nici unicul atestînd voința poporului chinez de a înainta viguros pe marele drum al civilizației contemporane.

Cele zece mii de primăveri ale Pekinului sînt sinonime cu veșnicia dacă ne gîndim la aspirațiile legitime ale oamenilor muncii din R.P. Chineză de care poporul român este legat prin trainice legături de prietenie, colaborare și de stimă reciprocă.

Marile succese obținute de poporul chinez în făurirea noii orînduiri sociale — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu la marele miting al prieteniei româno-chineze care a avut loc la Pekin în această vară — sînt încă o dovadă a superiorității socialismului. Ele demonstrează uriașa capacitate creatoare a unui popor devenit stăpîn pe destinele sale și hotărît să-și făurească o viață nouă, liberă și independentă.

*

Toamna înnoarșul celor zece mii de primăveri este în adevăr anotimpul de aur. Anotimpul marilor bilanțuri. La Pekin și pe întreg cuprinsul țării, sărbătoarea din 1 octombrie capătă anul acesta semnificație sporită în lumina recentului jubileu: a 50-a aniversare a Partidului Comunist Chinez.

Universitatea Tsinghua și-a creat o fabrică proprie de automobile, care a și început să producă, experimental, primele mașini. Studenții își îmbogățesc aici cunoștințele teoretice și practice cu ajutorul unor muncitori specializați în industria de automobile.

Semnele toamnei îmbelșugate în piețele capitalei chineze.

cronică satirică

de Teodor MAZILU

SUFLET DE CLEI

— Eşti invitat diseară la X?

Y se apără ca de o înjurătură nemeritată şi imediat vine şi replica:

— Nu. Dar poate ne lipim şi noi...

Y are calitatea rară de a se lipi, nici nu ştii cînd a nimerit în mijlocul mesei, sufletul lui de clei îl ajută să obţină cele mai surprinzătoare performanţe.

A avea un suflet de clei prezintă avantaje şi dezavantaje. Te lipeşti uşor dar te dezlipeşti foarte anevoie. Aşa se face că Y rămîne lipit de scaun săptămîni întregi, şi cu toate eforturile nu mai izbuteşte să se descleieze. O dată lipit, lipit rămîne, ca un timbru pe scrisoare. Chiar dacă el ar vrea să se dezlipească nu-i vine de loc la îndemînă...

Y e un tip multilateral. El nu se lipeşte numai de clanţe, pahare, scaune, el se lipeşte, cu aceeaşi energie, şi de sufletul tău... Nu-ţi intră în suflet, pentru aşa ceva s-ar cere cît de cît un consimţămînt, ci se lipeşte... Ca să se lipească, n-are nevoie de aprobarea nimănui. O clipă de neatenţie îţi poate fi fatală; te şi trezeşti că ţi s-a lipit de suflet... Cum să-l dezlipeşti? E atît de fragil, încît dacă-l dezlipeşti îţi moare în braţe. Atunci te apucă mila şi-ţi spui: lasă-l să zacă acolo.

Citeodată Y se dezlipeşte de unul singur... I se pare că e cineva, şi cînd cleiul se usucă, devine demn... Demnitatea îl ţine pînă se lipeşte de alt suflet sau de alt scaun. Căci Y caută noutatea. El ştie că trebuie să schimbe zona de activităţi, altfel se atrofiază şi-şi pierde harul de a se lipi.

Y e într-un fel generos. Nu se lipeşte singur... Cheamă şi pe alţii — scaunul străin e proprietatea lui.

— Vino şi tu... Poate te lipeşti şi tu. De aceea Y e în stare să stîrnească o adevărată invazie de oameni dornici să se lipească.

El ştie însă că pentru a te lipi îţi trebuie anumite calităţi, de aceea Y urăşte orice calitate umană care l-ar împiedica să se lipească. De aceea are grijă să fie uşor, fragil şi unsuros. Y are grijă de duplicitatea lui fragilă cum au femeile grijă de tenul lor... Dacă, vrînd-nevrînd, capătă peste noapte un caracter de bronz — ce dracu se face? Viaţă mai e asta? Dacă se preschimbă în bronz, se duce de ripă toată afacerea.

varietăţi

onor comisia decide

10 ianuarie 1908 — zi solemnă la Prefectura Poliţiei din Bucureşti. Se dau primele examene de conducere auto. Onor comisia care va decide soarta aspiranţilor la «brevet» este formată din patru membri: prefectul însuşi, inspectorul circulaţiei şi doi delegaţi ai Automobil Clubului. «Automobilele sînt adunate la prefectură, de unde pornesc apoi, în şir, pe traseul: Victoriei–Lipscani–Gabroveni–Decebal şi pe celelalte uliţi strîmte şi întortochiate, pline de lume, de baloturi de marfă şi de trăsuri. În piaţă şirul maşinilor se strecoară în printre coşurile zarzavagiilor, dovedindu-şi maleabilitatea şi supleţea. Asta e partea întîia a examenului. Partea a doua e mai grea: la şosea. Automobilele sînt puse să meargă în plină viteză, cu 15 km pe oră şi cei din comisie le aruncă în faţă, din toate părţile, perne umplute cu paie. Conducătorul care le ocoleşte bine trece examenul». Aşa ne descriu ziarele timpului primul examen de conducere ţinut la Bucureşti şi trecut, cu bine, de două sute de candidaţi. N-a rămas nici un repetent.

lume, lume...

Cît de «cu capul în nori» o fi pictorul nostru, nu ştim. Oricum, de data asta extravaganţa nu-i aparţine lui, ci unui amic fotograf, dornic de senzaţional şi gata să ofere publicului nemaivăzuta fotografie cu «artistul care pictează bolta cerească»...

în căutarea focului sacru...

Dunaföldvár, o localitate din R.P. Ungară, pitoresc aşezată pe malul Dunării, a găzduit, în vara aceasta, o tabără pentru tineri dornici să se desăvîrşească în arta picturii, sculpturii, graficii. Selecţionaţi cu exigenţă dintre elementele cele mai talentate, 36 de tineri şi tinere s-au bucurat aici de îndrumările competente ale unor maeştri, precum pictorul György Molnar şi sculptorul Ferenc Laborcz.

ţinuta obligatorie: cal, zale, coif, platoşă...

Mare recepţie mare, două muzici două, la «British Jousting Society», un club londonez cultivînd vechi tradiţii cavalereşti. În fotografie, doi dintre invitaţi, fraţii Jimmy şi Knosher Powell, străbat străzile Londrei moderne în ţinuta obligatorie indicată în invitaţie. Iar caii mascaţi şi cai-putere par a nu se sinchisi unii de ceilalţi...

precum arca lui noe

Problema crizei de locuinţe se pune cu acuitate şi la Amsterdam. Numeroasele canale ale oraşului oferă uneori soluţii ingenioase: locuinţe plutitoare amenajate pe ambarcaţii scoase din uz. Chiar dacă pe acestea se poate încropi o «gospodărie», cu căţel+purcel+coteţ de găini, din punct de vedere al condiţiei umane ele reprezintă realităţi deosebit de triste.

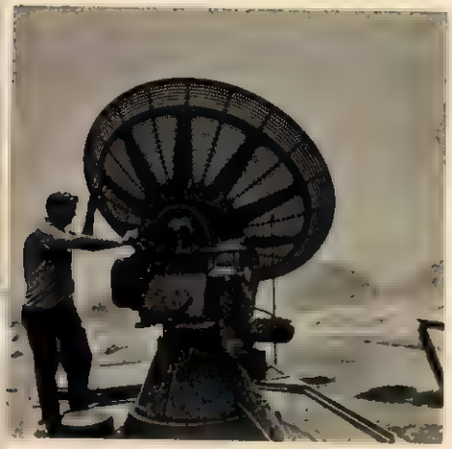

asupra inamicului din cer, foc!!!

Inamicul din cer este grindina distrugătoare de recolte, iar arma cu care este combătut este artileria modernă, sprijinită de mijloace radar.
Experiențe încununate cu succes au avut loc în acest sens în anumite zone ale Azerbaidjanului sovietic, frecvent calamitate de ravagiile grindinei. Pentru combaterea ei au fost constituite grupe de hidrometeorologi înzestrate, printre altele, cu radiolocatoare ale căror antene (fotografia de sus) depistează concentrațiile de grindină, indicînd date pentru bateriile de artilerie (fotografia din dreapta) care vor distruge cu tirul lor norii primejdioși.

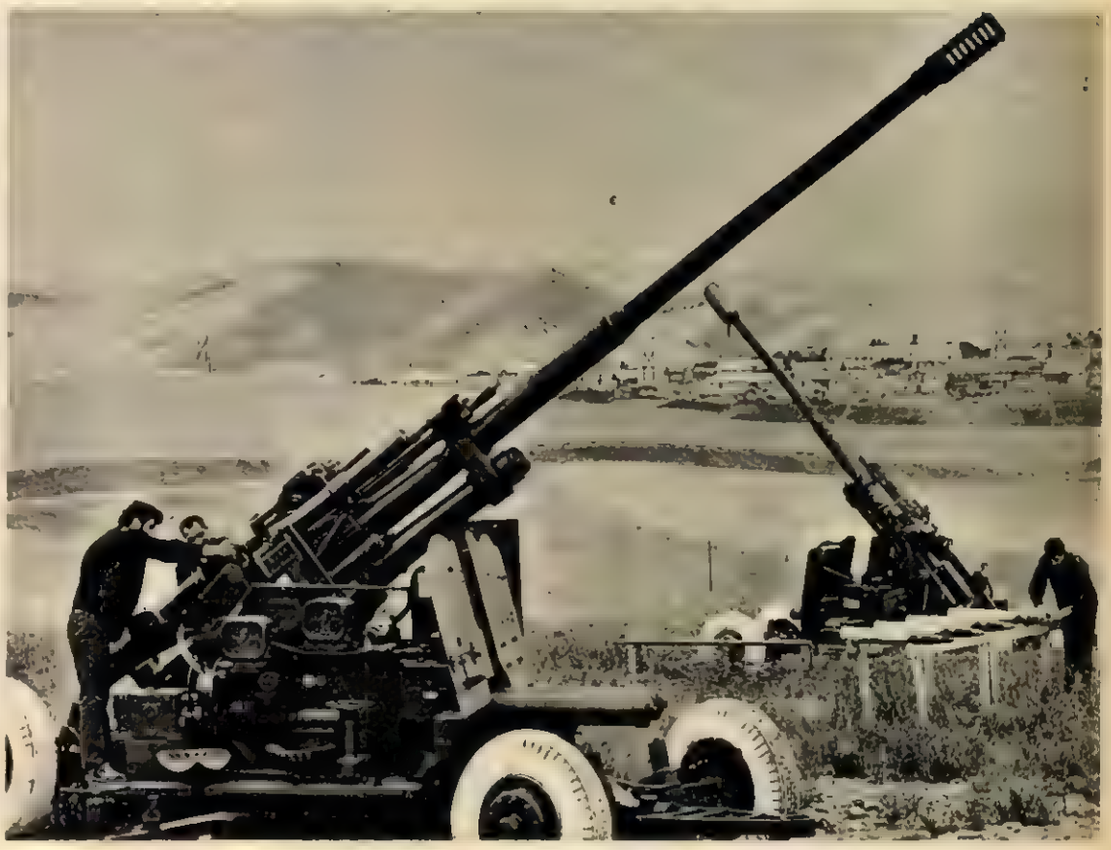

Pomorin

PASTA DE DINȚI POMORIN

POMORIN — pastă de dinți antipioreică, cu acțiune profilactică experimentată în afecțiunile cele mai răspîndite ale gingiilor și dinților.

pharmachim
BULGARIA

Despărțirea de Ciobotăraşu.

Un om între oameni.

Vladimir Găitan se dovedește încă o dată a fi un talent autentic.

O debutantă: Nina Zăinescu.

PE ECRANE

«AȘTEPTAREA»

Așteptarea e un film aparte în cinematograful nostru. Aparte ca gen — e un portret al eroului de toate zilele al socialismului, un bătrîn mecanic de locomotivă — și aparte ca factură: o meditație a omului în pragul morții. De aici tonul trist, elegiac, sporit pentru spectatori de coincidența tragică ce a identificat moartea eroului cu moartea interpretului său: Ștefan Ciobotărașu, actorul căruia scenaristul Horia Pătrașcu și regizorul Șerban Creangă i-au dedicat acest personaj. Fericită și tristă alegere. Tristă, pentru că a însemnat ultimul cîntec al lui Ciobotărașu. Fericită, pentru că arta cîștigă prin acest rol cîteva momente de neuitat. Cum ar fi adunarea festivă de la depou cînd proaspătul pensionar e răsfățat cu laude și cu cadouri de cei virstnici, în timp ce tinerii, dintr-o superstiție naivă, se reped să-i împartă uneltele ca să le poarte noroc. Nea Fane zîmbește ușor jenat, emoționat, surprins de năvala tinerilor și totuși îngăduitor, bînd cum numai ochii omenoși ai lui Ștefan Ciobotărașu știau zîmbi. O undă de șiretenie scînteiază o clipă sub bonomia moldoveanului sfătos; l-ai crede dispus de-o poznă, ca humuleșteanul pe care l-a îndrăgit și interpretat pe scenă ori pe ecran, dar unda se retrage brusc în fața unei întrebări ce-l tulbură. Rămas singur, la ieșirea din depou, fostul meșter rostește pentru sine: „Și-acum încotro? Ce-ai să mai faci ziua întreagă tu, care te luai la întrecere cu secundele pe locomotivă și deodată te trezești «milionar de timp»?" Dialogurile lui Ciobotărașu sînt simple, firești, cu acea noblețe pe care le-o dă înțelepciunea virstei (dialogurile sînt scrise de un condei tînăr dar plin de har). Nea Fane stă în grădină și spune cuiva dar cu privirea întoarsă înăuntru: «Timpul mă tot îndeamnă: apleacă-te Ștefane jos, tot mai jos... și eu n-am încotro și mă înclin pînă ating pămîntul». Simplu, totuși ușor metaforic, cum vorbesc bătrînii, cu un soi de protocol, de ceremonial al verbului care le stă atît de bine... Ce păcat că eroul trebuie să intre în replică cu cei din jur, cu personaje definite în scenariu printr-un limbaj sec, depersonalizat, care cred că n-a intrat în intenția (ironică) a autorilor, ci e doar consecința neglijării planului doi. Îndrăgostiți de rolul lor principal (cu adevărat una din reușitele portretistice ale cinematografului nostru),ei au trecut foarte ușor peste ambianța umană în care trăiește nea Fane. Au schițat grăbiți o tinerică fără personalitate — fata mecanicului, o soție mult prea umilă ca prezență (de altminteri susținută de o bună actriță), un ucenic ursuz și grosolan față de meșterul care l-a învățat meserie și trei amici de bere — generații diferite dar la fel de plicticoși — pe care hazul interpreților Aurel Giurumia, Ernest Maftei și Mihai Mereuță nu reușește să-i salveze de platitudine. Ultimului dintre ei, lui Mihai Mereuță, îi revine meritul excelentei dublări sonore a eroului principal. Monotonia, pînă la un punct voită: aceleași discuții filmate din același unghi, din aceeași berărie și în aceeași duminică dimineața, rareori atinge valorile (scontate) de dramatism cehovian, lăsînd mai ades impresia de sărăcie artistică.

Ambițios în debutul său, regizorul Șerban Creangă compusese în *Căldura* tipologii și ambianțe mult mai inspirate (satul în care activează tînărul, secvențele de armată etc.). Tendința lui, meritorie, de a debarasa filmul de acea artificioasă «punere în scenă», caracteristică unora din producțiile noastre despre actualitate, alunecă în *Așteptarea* în tern, în simplificare pînă la schematismul idilic ce caracterizează relațiile dintre tinerii îndrăgostiți.

Deficiența artistică devine o deficiență de concepție: prin acumulare toate aceste personaje atît de sărace sufletește dau o impresie cam falsă asupra unui mediu social și de familie. Unui om ca nea Fane, cu un echilibru moral specific celui care nu și-a irosit viața, nu atît apropierea morții trebuie să-i pară cumplită, cît perspectiva vieții într-un asemenea mediu obtuz și egoist. Care devine cu atît mai obtuz pentru spectator prin comparație cu bogăția interioară, cu generozitatea și farmecul eroului principal E în acest portret în tuse subțiri, realizat cu o mare căldură și înțelegere pentru virsta dramatică, o poezie a renunțării, o discreție a durerii, ce atenuează proza virstei mohorîte, tristețea ei inevitabilă. În finalul filmului bătrînul, obosit după petrecerea la nunta fetei, se retrage discret în noapte. «Se duce să moară puțin...», cum spune poetul. Or se topește, ca în legenda străveche, în lanul cu grîu, în noaptea cu aburi.

Credința străbună spune că nu pierim cu totul, ne strămutăm doar în natura din jur... Sau credința mai nouă, specifică umanismului socialist, sămînța de hărnicie și frumusețe spirituală semănată în jur cu grijă va rodi în noile generații. Ce păcat că, palid conturat în film, acest «schimb de mîine» al lui nea Fane nu asigură nota de optimism firesc. Absolut necesar ținînd seama de luminoasa vitalitate — chiar în pragul morții — de încrederea salutară în ziua de mîine, specifică acestui popor. Și, implicit, acestei arte.

Alice MĂNOIU

Ina Ciurikova în filmul «începutul» al lui Gleb Panfilov.

pe ecranele veneției:

CELEBRII ANONIMI

Cetatea lagunară, Serenissima, incomparabila și cîte și mai cîte imagini nu s-au găsit de-a lungul vremii pe insulele despărțite de apele puțin îmbietoare ale nordului Adriaticei. Cetatea Dogilor s-a clădit cu enormă trudă și, precum se vede, cu mai puțină previziune. Căci astăzi nu e loc unde să-ți arunci ochii și să nu vezi o casă pornită spre oglinda cocîită a apei, nu e loc să nu fie năpădit de mucegaiul care patinează rafinat, puțin morbid și chiar misterios, vechile palate sau simplele case venețiene.

Veneția este într-adevăr superbă, inegalabilă, unică în lume, dar Veneția este în agonie.

Cu toate acestea, la Veneția plutește un continuu aer festiv imprimat de multele sărbători programate cu rigoare spre a se întreține un anume fast și interes pentru ea. Există și o sărbătoare a cinematografului, instituită cu mai bine de 30 de ani în urmă, sărbătoare considerată multă vreme singura în lume consacrată filmului. Astăzi nu mai e singura, este cel mult una dintre numeroasele întîlniri — cu sau fără premii și distincții — unde se văd filme, sînt întîlniți realizatorii și interpreții lor, unde se grupează criticii și gazetarii (și, de fapt, la un festival cinematografic aceștia din urmă sînt adevăratele vedete la care realizatorii și actorii privesc uneori cu circumspecție și chiar teamă).

Filmele suferă aici un anume ritual al aducerii lor pe ecran. Se văd mai întîi, în cerc restrîns, numai de către criticii de specialitate. Vizionarea e urmată de o discuție cu regizorul și interpreții, iar schimbul de opinii este adesea dureros de direct. «Așteptam să înțeleg aici ceea ce n-am înțeles pe ecran — îl interpela mai deunăzi la a 32-a ediție venețiană un tînăr gazetar italian pe un regizor francez, ca să-i spunem pe nume, chiar pe Lelouch — dar nici din ceea ce spui acum nu pricep mai nimic. Oricum, constat că nici după ce ai luat act de eșecul la public, dumneata nu vrei să recunoști acest eșec. Nu discut acum cît și ce anume idei al vrut să pui în filmul dumitale, dar sînt uluit să constat că nici în discuție nu poți să-ți formulezi o idee clară despre ceea ce ai fi vrut să spui în film». E un mic citat dintr-o largă discuție care a avut loc pe marginea filmului regizorului mai sus-citat.

Alți critici sînt mai politicoși sau poate mai diplomați dar oricum nu-și sacrifică pe altarul jocului de societate al festivalului dorința de a-și face auzită observația la adresa unui film. «Smic-smac-smoc», filmul lui Lelouch care a provocat una din discuții, a sosit la Veneția însoțit și de echipa actoricească ce l-a realizat: Catherine Allegret, Charles Gerard, Amidou. Filmul a avut ceea ce se cheamă o conferință de presă grea. Catherine Allegret, fiica Simonei Signoret — amintind prin ceva de aceasta dar atît cît să poți spune că e mult deosebită de măicuța ei — se dădea de ceasul morții să pară dezinvoltă și detașată de valul puțin plăcutelor observații. Doar chinul la care era supus scaunul pe care ședea ar fi putut vorbi de freamătul interior al interpretei.

Cortegiile nocturne de la marele hotel «Excelsior» spre palatul festivalului pentru a-și face intrarea la gala de la orele 22 căutau să înnoade cu greu tradiția ruptă acum cîțiva ani. Parada aceasta mai mult vestimentară, pe cele cîteva sute de metri ce separă hotelul de sală, era încă un motiv de atracție pentru venețienii cu insomnii sau curiozități acute. Lollobrigida, cu rochia ei de mărgele, se oprea profesional și bine pus în scenă în fața spectatorilor defilării ca să zîmbească, fotogenic, zecilor de paparazzi cu pirotehnia lor de flash-uri și o agresivitate profesională cum nici o altă îndeletnicire de pe lume nu o are. Căci fotoreporterii aceștia sînt în stare nu numai să despartă un cuplu pentru că au nevoie de o poză doar a ei sau doar a lui, dar după ce începe proiecția din sală ei continuă să-și scapere blitz-urile pentru a-i mai fotografia pe cei așezați în scaunele de onoare.

Au mai dispărut — poate ca urmare a viiturilor sociale din ultimii ani sau poate și dintr-o ușoară creștere a simțului ridicolului — însoțitorii canini considerați cei mai vechi prieteni ai omului.

Tot festivalul pare acum montat la o scară mai redusă din punctul de vedere monden și la o scară sporită din punc-

de la A la Z

de Constantin POPESCU

DURBIN Deanna

Actriță americană de film, de origine engleză, născută la Winnipeg (Canada), la 4 decembrie 1922. Remarcată într-un spectacol dat de elevele liceului din Los Angeles (unde se stabilise cu familia) de către un căutător de talente de la Metro-Goldwyn, este adusă la Hollywood, pentru a interpreta rolul unei cîntărețe celebre, în perioada adolescenței. Filmul nu se mai face și micuța Edna Mae în vîrstă de 14 ani, cu o voce fenomenală și un talent dramatic de prim rang, este distribuită (pentru consolare) într-un scurt metraj muzical, *În ritm de jaz* (1936) alături de altă debutantă de aceeași vîrstă, Judy Garland. Filmul le poartă noroc, dar singură Judy face carieră la Metro, în timp ce D.D., redescoperită de producătorul Joe Pasternak de la Universal, devine mascota casei, salvînd-o de la faliment prin milioanele aduse cu primele ei filme: *O sută de bărbați și o fată* și *Trei fetițe dulci*. Regizorul Henry Koster și scenaristul Felix Joachimson făcură din ea idolul tineretului anilor '30, în filme fermecătoare ca: *O fetiță delicioasă*, *Primul sărut*, *Fetițele au crescut*, *Primul bal*; *Prima decepție*. Reeditează în S.U.A. miracolul de popularitate al Mary-ei Pickford, fiind sortită să rămînă o veșnică ingenuă și să nu depășească stadiul de logodnică, de tot parcursul anilor '40. Filmele ei continuă să fie imense succese de public. Vocea ei «de aur» aduce în continuare sur la casă, iar talentul ei devine mai suplu, mai divers, cîntăreața făcînd loc unei comediene abile, unei rutinate actrițe dramatice. *Parada primăverii*; *Cînd dragostea înflorește*; *Eterna Evă*. *Pentru un sărut*; *Mereu împreună*; *Din cauza lui* sînt filme care jalonează o carieră strălucită. I se dau parteneri ilustri, de la Charles Laughton la Gene Kelly, de la Franchot Tone la Robert Stack. Dar fiindcă a jucat la perfecție un tip fix i s-a interzis să evolueze, să urmeze calea firească a maturizării. S-a retras de pe ecran la 26 de ani, în culmea gloriei, înscrîndu-se în analele Hollywoodului ca o victimă notorie a star-sistemului.

DUVIVIER Julien

Regizor francez de film și teatru, născut la Lille, la 3 octombrie 1896; mort în 1967. A fost unul dintre marii regizori ai filmului francez, aparținînd vechii generații de cineaști ca și Clair, Renoir sau L'Herbier. Asistent de regie pe lîngă Feuillade și alți pionieri ai filmului francez din primul deceniu, J.D. se impune de la primele sale opere ca un artist ambițios. Filmele realizate de el între 1919 și 1924 se înscriu pe linia căutărilor. Abia însă în 1925 stilul lui se conturează pregnant, cu ecranizarea romanului *Poil de carotte (Morcoveață)* de Jules Renard, dovedindu-se mai ales un cineast care știe să creeze o atmosferă și să povestească cinematografic un scenariu. Consacrat deja din epoca filmului mut, cu realizări ca: *Le mystère de laTour Eiffel*; *Tourbillon de Paris*; *Maman Colibri*; *Au bonheur des dames* etc., J.D. capătă o dată cu apariția vorbitorului o notorietate mondială datorită unor filme ca: *David Golder* (1930) cu Harry Baur; *Aio Berlin, aici Paris* (1932), *Răscrucea* (remake *Poil de carotte*-id.) și *Neaptea voluptății* (1933) după *La tête d'un homme* de Simenon, cu Harry Baur în comisarul Maigret (pentru prima oară pe ecran); *Maria Chapdelaine* (1934) cu Jean Gabin, Madeleine Renaud; *Golgotha* (1935) cu H. Baur; *La Bandera* (id.) cu J. Gabin, Annabella; *Idolul Parisului* (1936) cu M. Chevalier, Elvira Popescu; *Cinci prieteni* (id.) cu Gabin, Vanel, Viviane Romance; *Golem* (id.) cu H. Baur; *Pepe-le-Moko* (id.) cu Gabin; *Carnet de bal* (1937); *Apus de gloria* (1939) cu Jouvet și Michel Simon; *Moartea obosită* (id.) după *La charette fantome*, cu Fresnay, Jouvet; *Untul, pară et fils* (1940) cu Raimu, Michèle Morgan, Jouvet. Cariera sa americană începe încă din 1938 cu *Valsul nemuritor* (Gravey, Luise Rainer), continuînd triumfală cu *Manhattan*; *Lydia*, cu Merle Oberon; *Impostorul*, cu J. Gabin; *Carnea diabolică*, cu Ch. Boyer, B. Stanwyck, Ed Robinson. După război va turna în Anglia *Anna Karenina* cu Vivien Leigh (1948), în Italia serialul *Don Camillo*, cu Fernandel, Gino Carvi (1952), în R.F.G.: *L'affaire Maurizius*, după Wassermann, *Marianne de ma jeunesse* (1954—55); *La grande vie* (1962) cu Giulietta Masina. În Franța semnează printre altele: *Panique* (1946) cu Viviane Romance, *Voici le temps des assassins* (1956) cu Jean Gabin; *Pot-Bouille* (1958) cu Gerard Philipe; *La femme et le pantin* (1959) cu B. Bardot, *Marie Octobre* (id.) cu Danielle Darrieux; *Diavolul și cele 10 porunci* (1963); *Diaboliquement vôtre* (1967) cu Alain Delon, Senta Berger.

DWAN Allan

Regizor american de film, născut la Toronto (Canada), la 3 aprilie 1885. Unul dintre cei mai glorioși veterani ai Hollywoodului, activ încă de la începutul veacului nostru, avînd la activ un număr de filme greu de calculat. A contribuit la gloria unor staruri ca: Douglas Fairbanks, Mary Pickford, Stroheim, Gloria Swanson, Bebe Daniels, Lilian Gish, Natalie Talmadge. Fondează o casă proprie de producție, lucrînd apoi pentru Paramount și Fox. În 1953 filmografia sa însuma 1 852 filme (de lung și scurt metraj). Dintre vedetele care s-au afirmat sub bagheta lui în epoca vorbitorului vom pomeni pe Douglas Fairbanks junior, Elissa Landi, Shirley Temple, Tyrone Power, Loretta Young, John Wayne, Randolph Scott, Simone Simon. A înscenat filme de război: *Întoarcere de pe front* (1931); filme de aventuri: *Masca de fier* (1929); povești pentru copii: *Heidi*, *Rebecca din Valea soarelui* (1937/38); musicaluri: *Josette* (1938), filme istorice: *Suez* (id.), comedii: *Cei trei muschetari și Gorila*, cu Frații Ritz (1939); westernuri: *Hanul plăcerilor* (id.), *Montana Belle* (1952). A făcut de asemenea onorurile cinemascopului cu filme de mare desfășurare, în magnifice decoruri naturale, ca: *Pearls of the South Pacific* (1955); *The River's Edge* (1956); *The Most Dangerous Man Alive* (1961) etc.

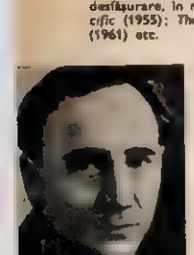

DZIGAN Efim

Regizor sovietic de film, născut în Bielorusia, în 1898. Este unul dintre pionierii filmului sovietic și aparține acelui strălucit grup de artiști revoluționari hotărîți să azvîrle peste bord întreg arsenalul de conformisme și convenții ale unei cinematografii sclerozate în fixațiile ei burgheze. Realizează primul său film: *Micul locotenent Streînev* (1928) în colaborare cu Mihail Ciaureli și, părăsind Bielorusia natală, se alătură celorlalți mari creatori de film, turnînd filme dramatice cu un conținut net polemic ca: *Zeul războiului* (1929); *Procesul trebuie să continue* (1931); *Zenscina* (1932), *Marinarii din Kronstadt* (1936) pe un scenariu de Vsevolod Vișnevski, adevărata sa capodoperă, film premiat cu «grand-prix»-ul Expoziției internaționale de la Paris din 1937. După un documentar, turnat în 1938, cu titlul sugestiv: *Dacă mîine ar izbucni războiul?*, își întrerupe timp de 10 ani activitatea, după care va reveni în 1948 cu filmul: *Fatali-Chan*. Turnează la intervale mari filme ca: *Djambul* (1953), *Prologul* (1956), amplă viziune asupra primei revoluții ruse din 1905, film realizat în cinemascop, stereoscopie și cu sunet stereofonic; *În rînduri strînse* (1959/60), coproducție cu R.P. Chineză; *Flacăra care nu se stinge* (1964); *Torentul de fier* (1967) etc. De fapt, E.D. rămîne în istoria cinematografului, mai ales, pentru un film: *Marinarii din Kronstadt*, a cărui nobilă temă este, așa cum spunea Vișnevski, «universal umană»

film

Vanessa Redgrove în filmul «Vacanțe» al lui Tinto Brass.

CELEBRII ANONIMI

tul de vedere al manifestării cinematografice propriu-zise. Căci dacă nu s-a făcut o riguroasă preselecție — lăsîndu-le lui Fellini, Visconti, De Sica, Zeffirelli, disponibilitatea de a aduce tot ceea ce preferă ei, ficînd la urmă suma propunerilor și denumind-o «o agendă antologică a filmului»— această formulă a pus la dispoziție nu mai puțin de 41 de filme de lung metraj artistice și peste 40 de scurt metraje și documentare împreună cu o proiecție specială consacrată free-cinema-ului american, și două retrospective. La toate aceste vizionări afectîndu-se și un timp al conferințelor de presă.

Masiva prezență a cinematografiilor socialiste în acest an la Veneția — au participat 6 țări: Cehoslovacia, China, Iugoslavia, Polonia, Uniunea Sovietică, Ungaria — a contribuit cu filme de mare pondere la ținerea acestui festival. A fost un eveniment proiectarea filmului chinez «Detașamentul roșu de femei», a fost primit cu mult interes filmul polonez «A treia parte a nopții», a fost reținut pentru gala de închidere a festivalului filmul sovietic «Începutul»; s-a vorbit îndelung la conferința de presă despre ideile și meritele peliculei ungare «Orizont»; după cum s-a marcat prezența unui regizor cu vervă satirică cum este iugoslavul Bata Cengic.

Organizatorii n-au vrut să aibă bătăi de cap nici cu decernarea de premii, și așa cum s-au ferit de preselecție, au fugit de distincții, care ar fi impus și ele alegeri, preferințe etc. Și atunci, cu cît înainta spre sfîrșit — aici a fost singura idee organizatorică mai evidentă — festivalul căpăta o alertețe de apă de șes care, pe măsură ce înaintează pe traseul ei înainte de vărsarea în mare, se rostogolește peste o colină și atunci pare năvalnică.

Veneția din 1971 pare să nu se fi preocupat decît să salveze propria-i ființă. Numai că, ne-am permite noi să spunem, dacă organizatorii nu-i vor insufla o mai intensă viață cinematografică, la anul și în anii viitori ei vor avea ca principală preocupare tot salvarea unei întîlniri tradiționale cinematografice la Veneția, acceptînd filme de toate calibrele care și ele vin la Veneția, într-un fel, ca să se salveze.

Paradoxal sau nu, Veneția cinematografică a găzduit celebrităților acestei arte pe fotoliile de onoare din sală iar pe ecran deocamdată un număr considerabil de celebri anonimi...

Mircea ALEXANDRESCU

Dustin Hoffmann în filmul «Cine-l vorbește de rău pe Hany Kellerman?»

tv

de C. N. CONSTANTINIU

vocație de edil?

În ultimele săptămîni apar în titlurile cronicilor TV noțiuni ca: pasiune, patimă, tandrețe etc. Să se fi transformat comentatorii în conferențiari de psihologie aplicată? Nu, nicidecum. Ei sînt obligați să pună în circulație această gamă variată de sentimente omenești și să o comenteze, deoarece pe micul ecran apar tot mai stăruitor și mai pregnant personalități din cele mai variate domenii și categorii sociale. Redacția televiziunii circulă generoasă printre oameni, cu aparate de filmat, cu reporteri — din ce în ce mai inspirați — cu întrebări și dialoguri «omenești» și exercițiul acesta e făcut mai bine, mai autentic, adică mai adevărat. S-ar putea ca în scurtă vreme toate emisiunile consumate «în direct» să capete latura lor de acut interes, dacă vor fi prezenți în ele oamenii, cu pasiunile și gîndurile lor, neașteptate, neregizate, rostite din inimă, din convingeri puternice. Că de oameni interesanți — de la țărani pînă la academicieni — nu ducem lipsă, și cea mai perfecționată mașină electronică n-ar fi în stare să-i planifice, pe parcursul multor decenii, în programele televiziunii.

Un bărbat tînăr, pe al cărui chip se puteau citi și bunătate și energie, cu ochii strălucitori și limpezi ca apa izvoarelor, ne-a întreținut luni seara despre probleme cetățenești și edilitare, despre aprovizionare și construcții industriale, ne-a vorbit despre apă și energie electrică, despre transportul în comun, despre plasele cu cumpărături ale gospodinelor. Ce poate fi mai obișnuit, mai banal decît un asemenea subiect (sau asemenea subiecte)! Nu ne scriu despre asta, zilnic, reporterii ziarelor?

Emoția a venit și s-a instalat în noi, cu o puternică combustie, pe măsură ce descopeream în subtextul îndeletnicirilor curente despre care eram informați o gîndire vie și creatoare, impulsul unei vocații, un adevărat diriguitor al treburilor publice, complicate și de atîtea ori prozaice. În prim plan: primarul orașului Pitești, Alexandru Popescu.

Orașul era gîndit în detaliu și perspectivă. Și nu orașul în sine a constituit subiectul dialogului, ci oamenii lui, integrați unor realități urbanistice și industriale, oamenii cu interminabilele lor probleme și necesități.

— Cîți locuitori are Piteștiul? este întrebat.

— Nu ce spune statistica — răspunde tovarășul Alexandru Popescu — ne interesează. Pentru noi care dăm apă, pîine, mîncare și cele necesare traiului, locuitorii Piteștiului sînt 120 000-130 000.

— Respectați orele de audiență?

— Nu le pot respecta, pentru că sînt oameni care *nu pot aștepta* ziua fixată pentru audiențe.

— Revin asupra hotărîrilor luate, dacă mai tîrziu consider că au fost greșite.

Numai vocație de edil? Am spune, în primul rînd, vocația de comunist. Tovarășul Alexandru Popescu este în primul rînd activist de partid, și în al doilea rînd primar. Și este un bun primar, tocmai pentru că este un adevărat activist de partid. Televiziunea în ultima vreme ne pune, săptămînal, în contact cu oameni deosebiți, care au ceva de spus pentru simplul motiv că nu trăiesc în banalitate, că nu se strecoară prin viață de prisos, că în inimile lor arde o flacără puternică și arde continuu pentru ceva. Nici o conferință, nici o masă rotundă, oricît de savant alcătuită, nu pot transmite conștiințelor noastre forța ideilor morale, virtuțile etice așa cum poate să o facă portretul real, viu, al unui om care le posedă.

Anca Arion a condus cu multă siguranță «ostilitățile» interviului, dialogînd pe măsura și prestigiul interlocutorului. Întrevederea nu s-a desfășurat decît doar cîteva secvențe în biroul celui intervievat. În rest, imaginile au secondat, sugestiv, schimbul de opinii. În fond, de ce ar fi mai puțin anevoioasă consemnarea unui interviu, unei convorbiri degajate, decît montarea unui spectacol muzical-distractiv, în care rutina stă, de multe ori, «cu regele la masă».

SENTIMENTE NOBILE CU... PLATA ÎN RATE

Iunie, 1970, în insula Mare a Brăilei. Peste 12 000 de oameni, muncitori, țărani, ostași, membri ai gărzilor patriotice, luptă cu îndîrjire împotriva fluviului dezlănțuit. Se lucrează zi și noapte, fără răgaz, fără odihnă. Cine s-ar fi putut gîndi pe atunci și de atunci și pînă astăzi că asemenea momente dramatice pot fi folosite drept pretext pentru aranjarea unor meschine și rușinoase tranzacții pecuniare...

Iunie, 1970. În insula Mare a Brăilei încleștarea dintre om și natură a ajuns la punctul culminant. Peste 12 000 de oameni, muncitori, țărani, ostași, membri ai gărzilor patriotice, elevi, studenți, înfruntă zi și noapte furia apelor, apărînd cu un efort supraomenesc marea vatră de pîine amenințată de furia puhoaielor. Patriotismul fierbinte, solidaritatea umană, coeziunea moral-politică ating cotele cele mai înalte. Se muncește 24 din 24 de ore. Și «insula fără de somn» iese biruitoare, îngemănînd în pămîntul ei fertil eroismul, dăruirea și spiritul de sacrificiu al celor care au apărat-o cu strășnicie și fără răgaz săptămini de zile la rînd.

De atunci a trecut, așadar, aproape un an și jumătate și n-am fi crezut niciodată că despre aceste evenimente dramatice, martorii oculari, participanții, noi toți, am fi putut vorbi altminteri decît o cere memoria faptelor. Din păcate însă, așa cum o dovedesc patru dintre procesele desfășurate la Judecătoria sec. I, eroismul acelor zile de neuitat se poate transforma pentru unii în obiect al unor meschine și rușinoase tranzacții pecuniare. La un an și mai bine de la consumarea acelor evenimente, patru dintre participanții la lucrările de îndiguire au considerat că a sosit momentul de a obține pe cale judecătorească plata în numerar pentru orele de... muncă patriotică. Considerînd, pesemne, că noi toți — furați de griji sau bucurii — am dat uitării efortul colectiv al unui întreg popor, imensele sacrificii la care am fost martori sau participanți direcți, și mai cu seamă milioanele de ore de muncă voluntară prestate de o națiune întreagă, au hotărît, nici mai mult, nici mai puțin, decît să ceară instituțiilor din care fac parte onorarea în bani a... sentimentelor de solidaritate «investite» cu acest prilej.

Primul dintre aceștia, tehnicianul Gheorghe Stoleru, angajat al Institutului de studii, cercetări și proiectări pentru construcțiile agricole, s-a adresat comisiei de judecată în următorii termeni: «În mai-iunie 1970 am fost trimis în delegație la comandamentul pentru combaterea inundațiilor Brăila unde am participat la lucrările de îndiguire și stăvilire a inundațiilor în I.M.B. timp de 23 zile. Aici s-au lucrat cîte 13–14 ore pe zi». Și în concluzie: «cer achitarea sumelor pe care instituția mi le datorează pentru orele efectuate suplimentar».

Analizînd plîngerea reclamantului, comisia de judecată (președinte, Kovacs Karoly și Petre Feraru, secretar) respinge acțiunea salariatului, arătînd între altele că orele prestate suplimentar constituie «o participare a reclamantului la acțiunea patriotică națională din perioada respectivă, mai ales că reclamantul se afla în delegație unde a lucrat în conformitate cu instrucțiunile 11 850 din 19.X.1963 în aplicarea HCM 822». Dar bravul nostru concetățean nu s-a lăsat bătut cu una, cu două, și a cerut înaintarea plîngerii la Judecătoria sectorului I.

Cam în aceeași perioadă (o stranie și inexplicabilă coincidență) alți trei participanți la acțiunile din iunie 1970, inginerii Constantin Păun, Gheorghe Brașoveanu și Emil Piescu, toți trei angajați la Departamentul de îmbunătățiri funciare, au întocmit plîngeri similare și pentru motive identice, solicitînd darea în judecată a instituției în care lucrează. Aceleași «temeiuri» pentru întocmirea motivației juridice, dar totul îmbrăcat de data aceasta în cuvinte patetice. Mizînd probabil pe sensibilitatea organului judecătoresc, Constantin Păun și-a formulat pretențiile, recomandîndu-și activitatea pe un ton dramatic cu inflexiuni sentimentale:

«...În condiții grele s-au executat suprainălțarea digurilor, banchetele împotriva infiltrațiilor, consolidarea taluzelor, închideri de breșe»... «S-a lucrat zi și noapte, în zile de lucru, cît și în sărbători legale, cu intensitatea cea mai mare în zilele de ploaie și furtună cînd pericolul de ruperea digului era iminent».

Cît zel și cîtă fervoare pentru inventarierea actelor de bravură, la care, luați seama, au participat alături de întregul nostru popor și... trei eroi de la DIFGA. Cîtă caznă în alegerea cuvintelor patetice, a unui ton și limbaj adecvat în stare să destrame atmosfera severă a completului de judecată. Cîtă cerneală irosită de pomană pentru a ajunge în final la fraza mult dorită, lapidară, lumească și atît de concludentă din toate punctele de vedere: «Solicit de la DIFGA plata orelor suplimentare efectuate în acțiunea de apărare din 1970».

Ei da, merită să irosim și noi puțină cerneală tipografică pentru a reproduce încă o dată aceste minunate cuvinte: «Solicit de la DIFGA **plata** orelor suplimentare efectuate în **acțiunea de apărare din 1970**».

Ce să mai zicem, ce să mai credem? Ne e rușine de lipsa de rușine a onorariilor reclamagii, ne e rușine de rușinea colegilor de serviciu care vor citi aceste rînduri, de gîndurile colegilor mai tineri în ale meseriei. S-a muncit 13—14 ore? Nu, stimați cetățeni, s-a lucrat mult mai mult. Sute, mii, zeci de mii de oameni tineri și bătrîni au muncit zi și noapte în acele zile dramatice, făcînd dovada supremă a înaltului patriotism care animă de veacuri viața și munca bravului nostru popor. Am participat cu toții, o națiune întreagă, la acțiunea de apărare a avutului obștesc, la salvarea vieții și bunurilor celor amenințați de stihiile naturii. Țara întreagă, aliniată apoi pe frontul reconstrucției, strîns unită în jurul „partidului, într-o vibrantă manifestare a solidarității socialiste, a muncit fără preget pentru limitarea pagubelor pricinuite de inundații, pentru vindecarea rănilor deschise în ogorul țării, pentru ca activitatea economică și socială să-și reia cursul normal. Cîte ore de muncă patriotică s-au consumat în acele zile eroice? Greu, foarte greu de spus. Știm însă că nimeni n-a solicitat pînă în prezent contravaloarea acestor nobile sentimente. «Caracterul acestei munci, profund patriotice — s-a arătat în Hotărîrea comisiei de judecată — se poate asimila cu obligația tuturor cetățenilor patriei de a apăra proprietatea socialistă atunci cînd este în pericol» (Art. 39 din Constituție)

Ar mai fi de spus acum, la sfîrșitul acestor rînduri, că acțiunea reclamantului Gheorghe Stoleru a fost respinsă de către Judecătoria sect. I prin sentința civilă din 13 septembrie 1971. Menționăm de asemenea că inginerii Constantin Păun, Gheorghe Brașoveanu și Emil Piescu și-au retras plîngerea la cel de-al treilea termen invocînd următoarele motive: «între timp, analizîndu-mi cu profunzime poziția și făcînd din nou o recapitulare a calamităților din anul trecut și a greutăților prin care au trecut atîția oameni care au rămas fără adăpost și fără lucruri necesare familiilor lor, precum și a sumelor mari alocate de stat și de noi toți... îmi retrag reclamația împotriva pîrîtei și nu am nici o pretenție pentru plata orelor suplimentare».

Ei da, mai bine mai tîrziu decît niciodată... Și zău că am vrea să vă credem pe cuvînt și mai cu seamă să aflăm că revenirea la sentimente mai bune reprezintă rodul unor confruntări intime, că ajutați de colegii de breaslă, de comuniștii din instituție, ați izbutit să aduceți lumină în sufletul și inima dv. Am fi fericiți să aflăm că v-ați condamnat cu severitate atitudinea, clasificînd-o acolo unde îi este locul, pe terenul putred al unor mentalități retrograde, al unor concepții despre lume și viață străine ideologiei și eticii societății noastre, conștiinței socialiste.

Liviu TIMBUS

sociale

de **Ilie ZAHARIA**

PRIMA ÎNCADRARE

În vara aceasta un nou contingent de absolvenți ai institutelor de învățămînt superior s-au încadrat în munca productivă. Au păşit pe poarta întreprinderii sau instituției cu puțină neliniște, cu fiorul de nesiguranță și de timiditate al aceluia care, părăsindu-și un colectiv în care a trăit un număr de ani, intră într-o altă lume, cu alte preocupări, cu alte reguli. Au pornit spre un nou examen, al punerii în practică a celor învățate. Și nu se poate spune că acest examen este lipsit de emoții.

Ca în fiecare an, reacțiile tinerilor au fost diferite, depinzînd de modul în care au fost întîmpinați și încadrați în muncă, de satisfacțiile sau de deziluziile pe care le-au resimțit. Vreau să mă ocup în cele ce urmează de unele nemulțumiri pe care le-am înregistrat.

Un părinte îmi spune indignat: «Fiului meu, inginer, nu i se dă mai nimic să lucreze. Citește tot timpul romane. E total demoralizat».

Un proaspăt inginer electronist mi se plînge:

— Am fost pus la niște aparate de măsură și control. Pentru treaba asta este suficient un tînăr cu școala profesională, cu o instruire de cîteva zile. Eu am studiat și am fost angajat să *proiectez* asemenea aparate, nu să fac o muncă de operator.

— Ai dreptate, dar cunoști aparatele acestea? Ai lucrat la ele în laboratorul facultății?

— La facultate nu poți avea mîlle de aparate electronice existente...

— Atunci nu fi un simplu operator, ci *studiază* principiile de funcționare ale acestor aparate, cunoaște mărunțișurile lor, capacitățile și performanțele lor. Privește-le ca un inginer, ca un proiectant, ca să le poți eventual îmbunătăți. Citește literatura de specialitate și vezi dacă nu cumva aceste aparate sînt învechite, depășite și ca caracteristici au cele noi.

Munca unui cercetător este optzeci la sută *documentare* și douăzeci la sută producție. Iar dacă *după* ce ai avut față de aceste aparate *atitudinea de inginer* ești pus să faci o muncă mai puțin calificată, de operator, ai tot dreptul să protestezi, să te opui, să sesizezi toate forurile, toate autoritățile, să pretinzi ceea ce îți se cuvine: respectarea diplomei, a învățăturii, a calificării.

Iar simpaticului părinte, deprimat de inactivitatea fiului său, aveam să-i amintesc o poveste din tinerețea noastră.

Doi tineri au fost angajați într-o mare întreprindere. După vreo cîteva săptămîni au fost chemați la director.

— Ei, la spuneți, ce-ați lucrat, cum vă place la noi?

Primul răspunde:

— Nu mi s-a dat nimic de lucru.

Al doilea:

— Am constatat că nu prea e bine organizată munca în întreprindere. Există o stranulare la cutare atelier. Există cîteva deficiențe și propun...

Numai unuia dintre tineri i s-a menținut angajamentul.

P.S. N-aș vrea să se creadă, din cele de mai sus, că totul depinde de tînăr. Există într-o serie de întreprinderi o concepție despre ingineri și economiști care nu concură nici la utilizarea capacităților și cunoștințelor lor, nici la stimularea perfecționării lor. Despre rolul acestor profesiuni am mai scris în coloanele acestei reviste.

BOWERY
ULTIMA ETAPĂ A DECĂDERII

Într-una din călătoriile sale, **ALFONSO BERNARDI**, cunoscut om de cultură și publicist italian, de asemenea pasionat globe-trotter și fotoreporter, a realizat aceste instantanee pe care a avut amabilitatea de a ni le pune la dispoziție. Fotografiile surprind aspecte dintr-un colț al opulentului New York, un cartier care — deși situat în plin Manhattan — «este rar vizitat de newyorkezi, majoritatea nu știu măcar pe unde se găsește» («Frank's Modern Travel Guide»). Ce fel de cartier este acesta, de ce îl ocolesc newyorkezii, cine sînt cei care îi populează străzile? La aceste întrebări ne va răspunde tot Alfonso Bernardi, în textul care însoțește imaginile de față.

...Pierdusem în dimineața aceea autocarul — relatează publicistul italian (care, propunîndu-și să vadă New Yorkul și cu ochii unui turist obișnuit, se afla aici în ceea ce se cheamă un grup organizat). M-am precipitat într-unul din marile lifturi ale hotelului și, după o îndelungată coborîre întreruptă la fiecare etaj, am reușit să ajung în holul cel mare. Dar mult lăudatul meu simț de orientare, care mă condusese de atîtea ori prin munți, nu mai făcea două parale în insula Manhattan. Am pornit în fugă în direcția opusă celei în care ar fi trebuit s-o iau, ca să zăresc ultimul autocar al grupului nostru de turiști îndepărtîndu-se în pîcla gazelor de eșapament ale automobilelor, pe artera West 34.

Programul din dimineața aceea prevedea un tur în Manhattan. Grupul trebuia să treacă în revistă cîteva clădiri renumite — catedrala St. Patrick, Empire State Building, Rockefeller Center, și apoi traversînd faimoasa Fifth Avenue să ajungă în cartierul Bowery. Și acesta — apreciază Alfonso Bernardi — era de fapt punctul cel mai important al programului din dimineața aceea. Bowery, care se întinde de la Chatham Square la Cooper Square, e cel mai sărac, cel mai mizer, cel mai trist colț din întreaga metropolă. Harlemul șochează, înfricoșează, chiar înspăimîntă, totuși trăiește, cîntă, rîde. Vezi pe străzi, pe trotuare, în piețe, oameni sporovăind sau gata să se ia la bătaie; pretutindeni copii care aleargă și vociferează; fete splendide, cu corpuri minunate, care te privesc sfidîndu-te parcă. Pe la intersecții tinerii joacă cîte o partidă de baseball sau de baschet, nepăsători la trafic, la automobile, la autobuze. Oamenii fluieră, cîntă, strigă. Trăiesc.

În Bowery domnesc moartea și tăcerea. Mizeria cea mai neagră, cea mai disperată, fără ieșire. Bowery e ultima etapă — pentru cei vii — a decăderii umane. După ea, urmează cimitirul. Nu se poate coborî mai jos, mai jos nu sînt decît închisoarea, decît munca silnică. În Bowery supraviețuiesc cele mai declasate epave umane, ființe care nu mai au decît o singură libertate: aceea de a muri. Abandonați lor înșile, acești învinși își trec zilele în așteptarea unui «cent» pentru un pahar de băutură, a unei supe oferite de preot sau de Armata salvării. Pe fețele lor devastate de viciu, de foame, nu vezi nici un licăr de speranță. Din Bowery nu se scapă. E un gigant lazaret, un lagăr de carantină, o leprozerie. Nimeni nu mai iese viu de aici. Cîți dintre emigranții noștri — se întreabă Alfonso Bernardi — cîți europeni debarcați plini de speranță au devenit ființe fără nume, fără viață interioară, pe trotuarele din Bowery?

A fost un cartier bogat, elegant, aristocratic — și mai păstrează și azi urmele fostei sale glorii atît de contrastante cu degradarea oamenilor care îl locuiesc. Bowery a fost fondat de negustori bogați din burghezia cea mai apropiată nobilimii engleze. Dar și cartierele pot muri. Bowery a înaintat spre sfîrșit. Au trecut o sută cincizeci de ani de cînd bogătașii s-au mutat spre inima insulei Manhattan, dînd viață Broadway-ului și lui Fifth Avenue. Bowery a fost cuprins treptat de cancer, măcinat an după an, deceniu după deceniu, și azi e cu adevărat mort. Azi e cartierul oamenilor singuri, al celor pe care societatea îi abandonează morții civile mai întîi, celei fizice pe urmă. O societate care nu are milă de nimeni, care lasă de-a lungul drumului său spre prosperitate pe toți cei care n-au avut puterea să țină ritmul în marea cursă. O societate care își relevă aici esența ei de clasă, bazată pe exploatare și asuprire, care după ce a smuls de la membrii ei cei mai defavorizați toată capacitatea de muncă îi azvîrle în brațele mizeriei, alienării, beției albe, delincvenței.

...«La Bowery» — i-am spus șoferului de taxi portorican. Era inutil să merg pe urmele autocarului. Voiam să-mi aștept tovarășii de excursie la intrarea în Bowery. Am ajuns la St. Mark — pe timpuri, acum vreo două secole, biserica nobililor și a potentaților cartierului. Azi loc de adunare și de așteptare a unei mulțimi mizerabile de deșeuri umane. Am făcut semn șoferului să meargă mai departe și la Chatham Square am coborît. Mă abordează un polițist. «Nu vi se poate întîmpla nimic, dar aveți prea multe aparate fotografice» — mă previne politicos, într-o amestecătură catalano-americană, șoferul taxiului. Acesta a fost primul meu contact cu una dintre cele mai mizere imagini ale New Yorkului.

Fotografie-document. Acum patru decenii, în timpul marii crize economice, Bowery încă mai trăia. Chiar dacă vitalitatea lui se manifesta prin cozile pentru ajutor de șomaj.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

SCLAVII

Oricît de anacronic și de incredibil ar părea sclavagismul în secolul XX, el există. Un film produs cu cîțiva ani în urmă de un documentarist italian, dar pe care nu l-am putut vedea decît recent, demonstra o realitate atroce, cutremurătoare, surprinsă de obiectivul aparatului de filmat printr-o uluitoare echilibristică cinematografică, adevărată vînătoare de secvențe cu camere ascunse, pentru care îndrăzneții cameramani ar fi putut plăti de zeci de ori cu viața, o neîntreruptă cursă printre cele mai tainice și mai întortocheate cotloane ale unei îndeletniciri proscrise: vînzarea și cumpărarea de sclavi. «Mai sînt încă sclavi pe lume» se cheamă această zguduitoare peliculă, și ea nu este vreo retrospectivă asupra unei lumi revolute, din vremea comerțului cu «filde negru», ci o demonstrație cu imagini de necontestat ale unei realități surprinse în plin miez al veacului nostru: copii schingiuiți din pruncie, cu oasele membrelor frînte și «lecuite» după rețetele «creației» de hidos, ologi fabricați pe bandă rulantă pentru stîrnirea compasiunii și a milostîrdiei în industria cerșitului din isarîcurile orientale, fete de harem cumpărate de la familiile lor și vîndute pe sub mînă cu preț greu bogaților amatori de carne vie, bărbați viguroși, îndeosebi tineri, cu rezistența fizică pusă la încercare prin insuportabile supliciii «de probă», femei albe pentru bordelurile negre și femei negre pentru bordelurile albe, brațe de muncă de închis pe viață în grădinile-temniță ale emirilor, o vastă rețea de traficanți de sclavi lucrînd în afara legii într-una din cele mai bănoase «branșe» ale negoțului cu marfă cuvîntătoare.

S-ar putea spune că demonstrația cineastului italian este rodul vînătoarei de senzațional, că cele surprinse de el pe peliculă nu sînt decît fapte excepționale, reminiscențe ale unor năravuri străvechi din zone ale pămîntului scăpate de sub jurisdicția civilizației.

Nimic mai greșit. Este drept, filmul prezintă doar cîteva aspecte ale celui mai rudimentar și mai arhaic comerț de sclavi, și nu-și propune vreo introspecție într-o realitate mult mai complexă, de proporții infinit mai vaste, cum este sclavagismul modern, traficul de imigranți, afacerile în stil mare cu o marfă excedentară aiurea dar ușor traficabilă în țările care au nevoie de mînă de lucru docilă, încătușată de interdicția protestului, uneori «liber consimțită» în speranța unei ulterioare eliberări dintr-o condiție subumană prin agoniseala de mărunțiș într-o lume prea îndestulată. O veritabilă rețea de traficanți cu astfel de oropsiți ai soartei, recrutați din India și Pakistan și transbordați în țările Europei Occidentale, a fost descoperită anul acesta în Anglia. Transportați clandestin peste frontiere, cu avioanele și vapoarele unei mafii a sclavagismului modern, acești oameni fără identitate și fără pașaport, gata să facă orice pentru o bucată de pîine, sînt vînduți cu hurta, aducînd cîștiguri grase «protectorilor» lor, care i-au scos cu atîtea riscuri din promiscuitatea de baștină pentru a-i aduce în mizeria lumii civilizate. În luna martie, un grup de indieni a fost descoperit în apropierea unui teren de aterizaj de lîngă Vauville în momentul cînd așteptau să fie îmbarcați la bordul unui avion clandestin cu destinația undeva în Anglia. Un aparat zburînd la mică altitudine, pilotat de un englez, a fost interceptat și obligat să-și dezvăluie proveniența «mărfii». Iarna trecută, un alt grup de sclavi, de data aceasta pakistanezi, a fost reperat în portul Southampton venind pe o vedetă rapidă de la Cherbourg.

«Cheia» afacerii constă în a livra cît mai multă mînă de lucru tînără, ușor de menținut în conspirativitatea exploatării datorită intrării ilegale pe teritoriul unei țări care nu i-a acordat niciodată pașaport, n-a înregistrat-o nicăieri, nimeni nu a plătit impozite pentru folosirea ei, plusvaloarea rămînînd «curată» spre a fi împărțită între traficanți și destinatari, fără prea multe griji pentru atelajele umane înhămate la jug. Drumul echipelor de muncitori portughezi, rămași fără lucru în țara lor, traversează pe poteci întortocheate Munții Pirinei pentru a ajunge în Franța, așa cum îi fac grupurile de italieni, conduse de călăuze «sigure» prin văile Alpilor, pentru a fi livrate în R.F.G. Pentru cei din Extremul Orient, îndeosebi indieni și pakistanezi, calea folosită cu prioritate este cea a aerului și, deși transportul costă mai scump, rentabilitatea afacerii nu scade deoarece vitregiții soartei din aceste îndepărtate țări se lasă vînduți cu trup și suflet, calea de întoarcere căminîndu-le de-a pururi iluzorie. În lungul drumurilor, în zonele de frontieră, escalele sînt făcute la locuri «de încredere» în care cohortele deportaților lasă din cîștigul «viitor» cîte un pumn de aur. La capătul acestui straniu pelerinaj și constrîngerii așteaptă betonierele, tărgile cu mortar și cărămidă, canalele de scurgere a lăturilor, benzile rulante și un patron care își cumpără marfa cu partida, livrată la domiciliu.

Vorbim despre poluarea naturii, ne sperie fumul din coșurile uzinelor care au servit de atîtea ori de metafore poeților, gazele din țevile de eșapament ale celor două sute de milioane de mașini care cutreieră orașele ne înspăimîntă, dar lumea «bună» tace cînd este vorba de poluarea condiției umane, a spiritului, a demnității. Sclavi în secolul XX — cînd conferințele internaționale își bat capul cum să salveze urșii, cerbii, leoparzii și păsăretul pădurilor de agresiunea omului asupra naturii — înseamnă un anacronism revoltător. El își revendică măcar dreptul de a fi asimilați cu urșii, cu cerbii, cu leoparzii și păsăretul pădurilor în strigătul omenirii care lansează semnale de alarmă pentru salvarea naturii. Salvați oamenii, și natura va fi salvată o dată cu ei!

III

INSTANTANEE DINTR-O CĂLĂTORIE SENTIMENTALĂ

de A. MIHAILOPOL

(Continuare din numărul 38)

Mediașul cu oamenii săi este ca un stup de albine harnice; fagurii sînt numeroasele sale unități industriale: fabrica de sticlă, de geamuri, fabrica de încălțăminte, fabrica de piese de șah, fabrica de lapte și unt, fabrica de articole de menaj, țesătoriile, fabrica de biciclete, de cărucioare de copii și altele care spre rușinea mea nu le mai știu. Mediașul te mîngîie la ureche prin însuși numele lui. Pronunțați-i încet numele de cîteva ori, cu Ș-ul moale, și veți avea senzația că murmurați un cîntec. Dacă norocul mi-ar fi surîs, aș fi devenit medișean.

Pe dealuri se cultivă cartofi și sfeclă de zahăr. La Bratei, lîngă Tîrnava, este o mică cetate albă, cu țigla roșie. Dacă aici nu se va face un mic han, înseamnă că mă înșel. La Mediaș este al doilea turn înclinat (cel puțin în Europa), primul fiind la Pisa. Oral, circulă o legendă. Legenda este legată de frumusețea fetelor de pe aici.

„Peter era un primar gras și avea o cataramă mare de aur la brîu. Peter avea slujitori numeroși care toată ziua îl lingușeau. Peter nu făcea nimic, doar călărea după vînat, cu arcul. «Măria-ta! — așa se vorbea atunci — Măria-ta!, nouă, slujitorilor tăi, ca să cinstim vrednicia Măriei-voastre, ne-a venit așa din senin o idee, zise slujitorul cu smerenie, ca din goana calului să lăsați să vă sară pălăria, și unde va cădea să ridicăm o turlă falnică pentru viitorime». Și Peter a fugit și pălăria a căzut. Da! Dar turnul a ieșit strîmb. Atunci s-a întrunit sfatul înțelepților, dintre care unul a zis: «Măria-ta, turnul e strîmb fiindcă n-a fost zidit cu lapte de coacăze». «Stai jos, bătrîne, că tu cauți șagă». Atunci s-a ridicat al doilea, care a zis: «Măria-ta! Turnu-i drept, pămîntu-i strîmb». «Ho, ho, ho, dar ești nătîng tare, învățatule!» Al treilea a vorbit cu elocință: «Măria-ta! Fiindcă turnul are ziduri groase, dracii i-au săpat la temelie boltițe răcoroase, unde au vîrît bărdace cu vin. Acolo noaptea fac dragoste și se îmbețivesc. În special este una, de peste deal, ochioasă, cu 6 fote portocalii, care l-a înnebunit pe drac. Vine pe la ceasul șerii și pleacă atunci cînd cucoșii țin sfat de zori de zi. Eu spun: să legăm turnul de moț cu frînghie și Măria-ta să stea pe cal, și la trei, toți supușii Măriei-tale să tragă de odgoane ca să îndrepte turnul și la temelie să turnăm plumb în bolte peste draci. Altfel turnul nu se îndreaptă».

Peter a adunat supușii, și căței, și copiii. Pentru cățel, să-i îmbie, a legat de o funie cîrnați, pentru copii, sugiuc... Și cum spuneam, Peter era sus pe cal și abia apucase să zică «Unu!» cînd deodată a apărut «EA», frumoasă și mîndră cum nu-i alta pe pămînt și Peter a fost lovit în moalele capului de patima iubirii. Peter uitase cu desăvîrșire că a zis: «Unu!» și, îndrăgostit, a zis repede «Zece». Și nimeni dintre supușii lui n-a știut ce înseamnă acest număr, venit așa, pe neașteptate, și au tras vîrtos de odgoane pînă ce-au strîmbat turla în partea cealaltă".

Dar la Mediaș există ceva deosebit: piața. Eu am fost întîi în piață, pentru că acolo se vede starea omului. Și am găsit bunăstare. Am fotografiat țărănci curate care lustruiesc legumele cu apă înainte de a le aduce pe tarabe. Aici ardeii grași se mănîncă goi și zarzavaturile sînt proaspete.

. . . . . .

Cîinii stau pe lîngă garduri, toliniți în știr, dormitînd. Nici măcar nu fac efortul să deschidă un ochi cînd trec. Văzduhul era brubonat iar frunzele nemișcate pîndeau la drumul mare o adiere. Fluturii se băteau cap în cap, iar bivolii înfierbîntați au dat năvală în Mureș. Cei veniți de la Teiuș cu tractoarele intraseră și ei cu totul în rîu. Lucraseră pămîntul lîngă Mihalț, acolo unde se face acum drumul mai scurt, către Alba. Smoala topită de soare se prelingea din butoaiele căzute într-o parte. Tenaci, oamenii nivelau bitumul, dezbrăcați pînă la brîu, și nici măcar nu mai glumeau. La Alba Iulia, în stînga șoselei, un combinat de produse refractare lucra în plin. Parcă o mînă nevăzută, cu bagheta ei magică, a ridicat din țărînă acest proaspăt colos alb. Cînd a fost construit nu știu, deoarece tot fotografiind prin țară am uitat un pic Alba Iulia. Prin ceea ce produce acum acest combinat ne îngăduie, dacă vreți, să folosim mai bine banii noștri, nemaifiind obligați a cumpăra din străinătate produse refractare. Asemenea ctitorii întîlnite la fiecare pas îți dau un plus de siguranță, și asta este grozav.

. . . . . .

Sînt tot pe străzile Albei, împletind senzații și sentimente. Privesc monumentele. Pietre grele ridicate cu trudă pe umărul istoriei. Sculpturi tăiate cu finețe și talent. Printre striuri caut figura artistului cu inspirația lui divină și, vrăjit, stau alături de el, ținînd cîteva clipe dalta, lovind cu ciocanul. Nici măcar omul în Lună nu te poate trezi din această trăire înapoi, în veacuri. Se pare că străbunii transmit urmașilor puterea lor de fapte și de muncă. Pietrarii de la restaurarea suveranului monument, catedrala romană, se aflau la Cluj să taie pietre pentru cîteva cornișe și contraforturi. Arhitecții restauratori studiază în timp fiecare detaliu lipsă, cu abnegația deținătorului de comori. Ce muncă nobilă!

Am trecut pe sub porțile vechi ale orașului oprindu-mă, o dată cu lumina caldă a soarelui, sub ele. Mi-am lipit pieptul pentru a soarbe ceva din tăria arcadelor [illegible].

— Cine a pus lăzile de bere alături!! Cine a făcut în cetate o cramă în loc de muzeu?! Cine a făcut o autobază în curtea cetății?! Cine a pus alte 204 lăzi de mere, pere și butoaie de brînză lîngă poarta mică a cetății, drept în fața monumentelor?!

...Și mai e ceva. Refuz să cred că plasarea statuii marelui voievod Viteazul Mihai este inspirată. În spatele catedralei, venind dinspre șosea, statuia nu se vede. Din față, dinspre vechiul oraș, statuia se proiectează pe catedrală, anulîndu-se reciproc.

În afară de acestea, n-am găsit pe soclu bătute în aramă faptele vitejești ale Marelui Voievod. Prea puțin din ceea ce am fi putut noi să facem. Nici statuia în sine nu m-a impresionat. Cînd ceva nu te impresionează, începi să-i cauți defecte. Și statuia [illegible].

...Și strada aceea — pavată cu granit tăiat în cuburi moderne — care frînge întreaga legătură istorică dintre monumente trebuie să dispară! În locul ei să fie refăcută aceeași stradă veche, îngustă, dar pavată cu pietre mari de rîu, ca pe Via Appia. Se mai pot deschide și cîteva prăvălioare mici de artizanat; în muzeul antic blocurile de piatră ar trebui să aibă explicații traduse după textele originale înscrise pe ele. Înglobarea tuturor monumentelor într-un imens parc al vestigiilor istorice este strîngentă la Alba Iulia, și fac o propunere cetățenească. Dacă vreți, mă înscriu primul pentru muncă voluntară la Alba Iulia.

. . . . . .

A ști să vezi e lucru mare. (Deocamdată nu mă ocup de cel pe care-l citez.) Dar poți să vezi și să nu înțelegi. Sau să înțelegi fără să vezi. Onelio George-Cardoso vedea în Marea Caraibilor un cal roșu de mărgean care tropăia printre corali. Nu are nici o legătură cu Blajul, nici cu realizările întreprinderilor de aici. Am văzut dealurile cu vii și am înțeles că pe aici trebuie să existe niște pivnițe bogate. Am văzut fabrica de industrializare a lemnului și m-am gîndit ce păduri întinse avem. La Blaj ajunge negrul de fum tocmai de la Copșa Mică, prin aer.

Înțeleg, fără să văd, că va exista un inginer român care, dibaci, să pună capăt acestui praf. Legătură cu Blajul mai are și faptul că edilii de aici n-au găsit timp și șapte camioane cu nisip ca să facă un mic loc de recreare pe Tîrnava, pentru puști. Adică, așa..., un fel de ștrand pe malul apei, unde soarele bate toată ziua cu foc. Am însemnat locul pe o fotografie trecînd prin Blaj și o pun cu dragă inimă la dispoziția primăriei locale. Copiii sînt foarte frumoși pe aici și, după cum se știe din bătrîni, copiii sînt cei dintîi.

. . . . . .

Privind un OM am devenit sentimental. Tovarășul Candidinescu este un bărbat înalt, avînd palme grele, de muncitor. Cînd mi-a strîns mîna m-am uitat spre trusa sanitară ca să văd dacă sînt atele într-însa.

Ca să răpești timpul unui astfel de bărbat, mai ales cînd îndeplinește și funcția de secretar al comitetului de partid, este un mare păcat. Am comis acest păcat.

La Mediaș se pun pe tarabe zarzavaturi proaspete și bine spălate...

Cîntare mari pentru șepte!..

— Tovarășe Candidinescu, am venit la dumneavoastră fiind convins că am să găsesc aici balanța fermecată.

— Avem de toate felurile.

— De care vreau eu n-aveți dumneavoastră.

— M-aș mira.

— Un cîntar de cîntărit păcate aveți?

Inginerul șef adjunct Armie Eugen a rîs. Dar n-a plecat capul. Apoi l-a scuzat pe director că nu vine deoarece este în biroul lui, în tratative pentru o comandă din străinătate. Delegatul străin venise ca să comande la «Balanța»-Sibiu cîteva tipuri de înaltă precizie. M-am raliat mîndriei generale. 260 produse. Iată numărul lor. Mă rog, de la miligrame pînă la cele de vite și... mai grele. Și pentru că trăim prin comparații (de ce ăia și noi nu?), am întrebat într-o doară:

— Dar înainte cît?...

— Înainte de cît?

— Așa... S-o luăm de la '38.

— 14 tipuri.

Sighișoara, unde pensionarii se simt bine stînd pe bănci durabile de piatră și unde copiii se simt bine stînd în cărucioare durabile de fier.

Alba Iulia. Am trecut pe sub poarta cetății o dată cu lumina caldă a soarelui...

— 14 numai?

Discuția a fost cu exemple, dar eu căutam altceva.

— Dar de ce altceva — m-a întrebat tov. Frățilă.

— Fiindcă este foarte firesc să avem 260 produse — răspunse tov. Candidinescu.

Îmi luase răspunsul din gură, și am început să fiu atent. Nu stam de vorbă cu un om oarecare și toropeala îmi trecuse.

Inginerul Armie Eugen începuse să-mi arate niște planuri.

— Dar oțelurile speciale de unde le procurați?

— Din țară.

— Văd că în ultima vreme fabricați și războaie de țesut, și acestea, desigur, cer un plus de specialitate.

— Avem plusuri de specialitate!

— Văd și vitezometre!

— Fabricăm și vitezometre.

— Tovarășe inginer, dumneavoastră sînteți cu concepția și dezvoltarea?

— Da!

— Ce părere aveți despre lume?

— Lumea trebuie să muncească temeinic șase zile, iar în a șaptea să plece pe malul riului și «să dea» la clean.

— Vă deconectează peștele?

— Mă liniștește susurul apei. Și acolo, cîteodată, găsesc răspunsul chiar la o problemă grea.

— Nu v-ați gîndit să imprimați pe bandă de magnetofon susurul apei și să-l dați și altora?

— Nu-i o idee rea.

Loc de scăldat pe Tîrnava...

Mediaș — 700 de ani de existență.

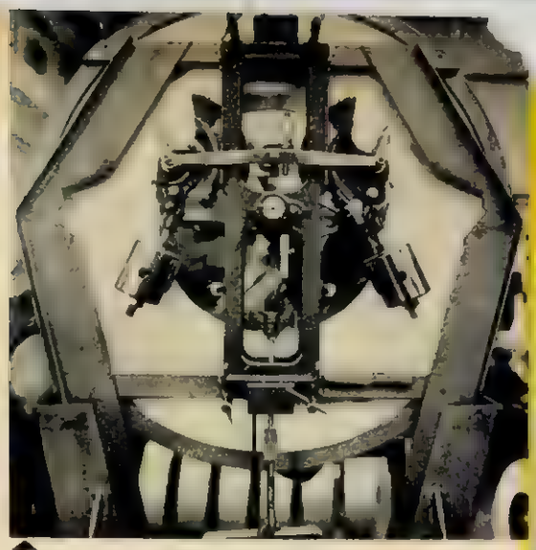

La reglarea automată a indicatoarelor lucrează de 15 ani și comunistul Bucur Moise.

Privind aceste depozite m-am gîndit ce păduri bogate avem.

— Tovarășe Candidinescu, ați fost impresionat vreodată de ceva în mod deosebit?

— Am fost impresionat de-o fată.

— ?!?!?

— Fata monta numerele la un vitezometru (migăloasă treabă). Am întrebat-o dacă nu poate lucra mai repede... «Se poate — zice fata — dar noi trebuie să-l și vindem!»

— V-a sugerat ceva?

— Da! Cu asemenea oameni vrem să scoatem C.T.C.-ul de pe rol.

. . . . . .

Teribil soarele ăsta de vară. Privind un rîu, am devenit sentimental. Trecuseră douăzeci de zile și aveam praf în buzunare, aveam praf în urechi, în ochi, un carnet plin de notițe și părul zbîrlit. Istovit, cugetam în fața rîușorului Cîrtișoara.

Cîrtișoara este cel mai frumos rîușor din lume! Un poem! Pe hartă se află după Avrig. Am uitat să vă spun că ceasul era exact la vremea cînd Steaua Polară te întoarce către mare. M-am dezbrăcat pînă la piele și am intrat în rîul rece. În tălpi simțeam pietre rotunjite, prietenoase. Aproape de gleznă mă pișcau puii de păstrăvi. Am băut apa rîului și am închinat o rugă pentru pămîntul acesta. Apoi m-am întins în albia rîului și m-am spălat.

Piatra Neamț... Un aer sănătos, care te zgîlțîie pînă ce te remontează.

Vedere de lîngă rîul Cîrtișoara, unde puii de păstrăvi te ciupesc de picioare...

Cînd Steaua Polară te întoarce către mare, cosașii merg spre sat.

...Să facem aici un parc imens.

glob comentar

o săptămînă în lume

Reafirmate, o dată în plus, în aceste zile, de către cel mai autorizat exponent al intereselor poporului și statului nostru, tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** *în cadrul cuvîntării rostite la adunarea festivă prilejuită de semicentenarul Uzinei «23 August», liniile directoare ale politicii externe a României — principială, consecventă, dinamică, realistă — «o politică marxist-leninistă izvorîtă din interesele dezvoltării socialiste a României, cît și din interesele generale ale socialismului și păcii în lume», subliniia secretarul general al partidului — își găsesc întruchiparea concretă în fiecare din acțiunile țării noastre pe planul relațiilor internaționale. Săptămînă de săptămînă, cronica înregistrează noi și noi elemente ce se înscriu pe făgașul preocupării permanente a țării noastre pentru dezvoltarea colaborării și solidarității internaționale cu toate țările socialiste, pentru dezvoltarea largă a relațiilor cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduire socială, știut fiind că în societatea contemporană — așa cum remarca tovarășul* **Nicolae Ceaușescu** *în cuvîntarea sa la Uzina «23 August» — «progresul general nu este posibil fără o participare activă la diviziunea internațională a muncii, că realizarea păcii pe continent și pe întreaga planetă nu este posibilă fără dezvoltarea colaborării cu toate celelalte state». Convorbirile purtate la Varna și Giurgiu între președinții comitetelor de stat ale planificării din România și Bulgaria și, respectiv, între ministrul român al energiei electrice și cel bulgar al industriei grele, care au abordat probleme legate de adîncirea colaborării economice între cele două țări, de proiectul complexului hidrotehnic din zona Islaz-Samovit; schimbul de păreri de la Varșovia, dintre președintele U.G.S.R. și omologul său polonez, cu privire la posibilitățile de extindere a colaborării dintre organizațiile sindicale din cele două țări; vizitele întreprinse în R.P.D. Coreeană de o delegație de specialiști români în agricultură și în România de o delegație de activiști ai P.C. din Cuba și de ministrul industriei minelor, combustibilului și metalurgiei al acestei țări; întrevederile prilejuite de vizitele unor personalități guvernamentale române în R.F.G. și Maroc; acordul încheiat la Viena pentru furnizarea de curent electric Austriei de către România; întrunirea de la Teheran a Comisiei mixte româno-iraniene care a pus în evidență noi posibilități de dezvoltare a relațiilor economice dintre cele două țări — iată doar cîteva exemple, spicuite dintr-un noian de fapte, ce ilustrează pregnant dialogul neîntrerupt, multilateral, promovat de țara noastră cu toate popoarele lumii în spiritul coexistenței pașnice și al cooperării internaționale.*

Prezență adînc și permanent ancorată în viața internațională, România s-a manifestat activ încă de la începutul lucrărilor celei de-a XXVI-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., eveniment ce polarizează în prezent atenția opiniei publice. Înca înaintea dezbaterilor generale — ce au început în această săptămînă, urmînd să continue pînă către jumătatea lunii octombrie — cu prilejul stabilirii în Biroul Adunării Generale a ordinii de zi, au avut loc vii dezbateri în legătură cu una dintre problemele care se anunță a ocupa un loc central în cadrul sesiunii, și anume restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U. Reafirmînd poziția României în această chestiune, reprezentantul țării noastre a subliniat în cuvîntul său că delegația română consideră necesar ca Biroul Adunării Generale să recomande includerea pe ordinea de zi a punctului privind «Restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U.» (propunere a unui grup de 18 țări între care și România) și să voteze împotriva acelor propuneri care — și aceasta este cazul punctului propus de S.U.A. intitulat «Reprezentarea Chinei în O.N.U.» — preconizează soluții contrare Cartei, urmăresc tergiversarea rezolvării pozitive a problemei în condiții cînd participarea R.P. Chineze la rezolvarea problemelor internaționale a devenit o necesitate imperioasă. Faptul că în cadrul discuțiilor s-a detașat net creșterea curentului de opinie în ce privește repunerea Chinei populare în drepturile ce i se cuvin este apreciat ca fiind semnificativ pentru afirmarea tot mai puternică a spiritului realist în organizația mondială.

În viața internațională se manifestă însă și elemente care demonstrează că nu întotdeauna precumpănește realismul. O atestă asemenea acțiuni ca noile bombardamente masive ale aviației americane asupra teritoriului R.D. Vietnam. Aceasta constituie — așa cum se subliniază în declarațiile oficiale ale ministerelor de externe ale R.D. Vietnam și Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud — o încălcare flagrantă a suveranității și securității R.D. Vietnam și a angajamentelor S.U.A. de a înceta total bombardamentele împotriva acestei țări și, totodată, o amenințare la adresa lucrărilor Conferinței de la Paris. Opinia publică internațională condamnă asemenea acte ce dovedesc lipsă de realism, nerenunțarea la o orientare agresivă în ciuda faptului că ea a dus Statele Unite la un impas total, perpetuarea politicii de forță. Este timpul să se înțeleagă că, pentru a se asigura cu adevărat triumful politicii de colaborare și pace în lume, trebuie să se pună capăt politicii imperialiste de forță și dictat, de amestec în treburile altor popoare, să se instaureze pretutindeni în lume relații noi, care să asigure securitatea popoarelor, dreptul fiecărei națiuni de a se dezvolta corespunzător dorințelor sale.

I. CIOARĂ

Marți, 28 septembrie 1971

Aspect de la ședința de deschidere a celei de-a XXVI-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

NEW YORK:

SESIUNEA A XXVI-A A ADUNĂRII GENERALE A O.N.U.

Așteptată cu interes și cu legitime speranțe, cea de-a XXVI-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U și-a început lucrările, conform tradiției, în cea de-a treia marți a lunii septembrie. Ordinea de zi încărcată cuprinde peste o sută de puncte ce urmează să fie abordate succesiv în cadrul dezbaterilor, pînă la 21 decembrie, cînd este programată închiderea sesiunii.

Față de cele 54 de state reprezentate la prima sesiune din 1945 a marelui for internațional, cele 130 de steaguri ce fluturâ acum la intrarea în clădirea de beton și sticlă de pe East River demonstrează evoluția ascendentă a O.N.U., tendința ei spre o reală universalitate. Faptul că pe primul plan al dezbaterilor se situează de astă dată problema acordării Republicii Populare Chineze a locului ce i se cuvine în O.N.U. denotă nu numai mutații pozitive în abordarea acestei probleme care a fost în mod arbitrar și steril controversată ani în șir, dar și faptul că, așa cum a declarat zilele acestea președintele Pompidou, la Palatul Elysée, «China, țară cu 800 milioane de locuitori, este o realitate care nu trebuie ignorată».

Urmărind dezbaterile de la New York, opinia publică internațională așteaptă ca O.N.U. să se angajeze mai ferm și cu îndrăzneală pe făgașul proceselor de rezolvare a sarcinilor nobile ce-i revin. Mai mult decît atît, să devină un promotor activ al mutațiilor pozitive în arena mondială. În acest sens, sesiunea a XXVI-a are o importanță aparte tocmai pentru că discută probleme majore într-o perioadă cînd relațiile internaționale se găsesc în faza unor adînci prefaceri și reconsiderări. Așa cum a arătat tovarășul **Nicolae Ceaușescu:** *«Pentru rezolvarea tuturor acestor mari probleme care stau astăzi în mod presant în fața omenirii, se cer eforturi conjugate din partea tuturor națiunilor. În acest sens, Organizația Națiunilor Unite... trebuie să joace un rol mai important, să contribuie mai eficient la apropierea dintre state, la promovarea politicii de pace și destindere, acționînd în același timp mai ferm pentru preîntîmpinarea războiului, pentru zădărnicirea oricărei agresiuni, pentru soluționarea litigiilor dintre state pe cale politică, pentru apărarea principiilor Cartei O.N.U.»*

nu e liniște la reggio calabria

Noi ciocniri între grupuri de demonstranți și poliție — în cursul cărora un tînăr și-a pierdut viața, iar alte trei persoane au fost rănite — au evidențiat o recrudescență a stării de tensiune la Reggio Calabria. Situația a fost agravată și de demisia primarului și a opt consilieri municipali ai acestui oraș din sudul peninsulei italiene, în semn de protest față de faptul că, la un an și jumătate după desemnarea localității Catanzaro drept capitală a regiunii Calabria — hotărîre ce a stîrnit nemulțumirea populației din Reggio care, incitată de forțele de dreapta, a reacționat violent — autoritățile de la Roma nu au găsit încă nici o rezolvare.

foto

NARITA:

„războiul aeroportului" continuă

Din nou lupte între țărani și studenți, pe de o parte, și poliție, pe de alta, la Narita, pe șantierul viitorului aeroport internațional din Tokyo. Încă de la primele exproprieri de teren, la începutul acestui an, autoritățile au avut de înfruntat împotrivirea dîrză și organizată a țăranilor care își aveau ogoarele pe locurile destinate construcției. Ultimii 33 de acri de pămînt au fost apărați cu disperare de țăranii sprijiniți de studenți din Tokyo, care au transformat aceste parcele de teren într-o adevărată fortăreață. Recenta ciocnire este cea mai violentă din întregul «război al aeroportului». Aproape 5 000 de demonstranți au reușit să-i alunge pe polițiștii care barau o intersecție și au ocupat clădirile în construcție, ridicînd baricade pe piste. Lupta, care a durat peste 10 ore, s-a soldat cu 3 morți, 150 răniți, 500 arestați. Nu este exclus ca această bătălie pentru ultimii acri de pămînt ai viitorului aeroport (care, după cum se afirmă, va fi pus de autoritățile nipone la dispoziția forțelor armate americane) să nu fie ultima.

Demonstranții au lansat sticle cu lichid incendiar; autoritățile încearcă să izoleze focul.

Atac al poliției asupra baricadelor ridicate de țărani și studenți

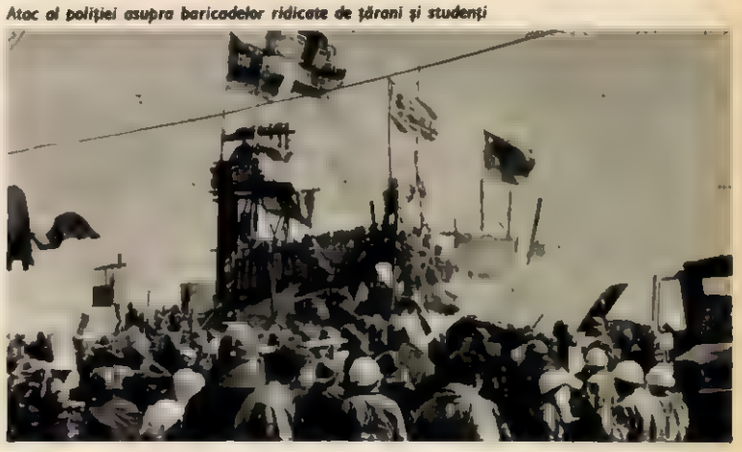

realități din lumea capitalului

1971: 780 000 000 analfabeți

În Franța reluarea activității școlare a fost anul acesta mai mult simbolică: 160 000 profesori au declarat grevă în semn de protest împotriva înrăutățirii constante a condițiilor de muncă. În Italia, deschiderea anului școlar a fost precedată de cozi interminabile ale părinților care voiau să-și înscrie copiii: din rețeaua învățămîntului general lipsesc 2 992 000 de locuri, ceea ce înseamnă că dintre cei peste 4,5 milioane copii de vîrsta școlii elementare, o treime sînt «în plus». Dificultățile învățămîntului sînt readuse cu acuitate în atenția publică la fiecare început de an școlar. Și ca în fiecare toamnă de șase ani încoace, Ziua internațională a alfabetizării prilejuiește trecerea în revistă a progreselor înregistrate în eradicarea analfabetismului, una dintre cele mai rușinoase și paradoxale racile ale secolului nostru.

...Alfabetizat — definea în 1954 o comisie a UNESCO — este un om care știe să citească, înțelege ce citește și poate relata în scris evenimente cotidiene, adică poate compune o scrisoare. Semianalfabetul știe numai să citească. Analfabeții sînt aceia care nu-și pot decît desena, mecanic, semnătura, sau nici măcar atît. Numărul acestora din urmă este uriaș — 780 000 000 — cu toate că statisticile UNESCO înregistrează descreșterea constantă a proporției neștiutorilor de carte: de la aproape 50% din populația globului în 1950, la 34,4% în 1970. Progresele se datorează marilor mutații survenite în acest răstimp, eforturilor făcute, cu sprijinul unor organizații și organisme internaționale, în țările eliberate de sub dominația colonialismului pentru crearea unei dezvoltări culturale corespunzătoare aspirației lor spre progres. Ample programe de alfabetizare se pun în aplicare în numeroase state pornite pe calea independenței — Chile, India, Mozambic, Algeria, Birmania ș.a. Fenomenul neștiinței de carte afectează însă și țări dezvoltate industrial: în S.U.A. există, potrivit unor date recente, 3 000 000 de analfabeți, proveniți în marea majoritate din rîndul negrilor și al minorităților naționale; o mare parte din cei circa 3 200 000 de muncitori străini din Franța sînt complet sau parțial neștiutori de carte («Figaro»); 27% din populația sudului Italiei e analfabetă («Epoca»); fiecare al zecelea cetățean al Spaniei nu știe să scrie și să citească («Caritas»). Potrivit unei statistici UNESCO, cu numai 2% din sumele înghițite în fiecare an, pe plan mondial, de cursa înarmărilor, s-ar putea asigura școlarizarea, pe timp de patru ani, a tuturor analfabeților planetei....

«Liceul tehnic închis». În Franța anul școlar a început sub semnul, de prost augur, al grevei celor 160 000 profesori.

În orașele din sudul Italiei mai există, ca în evul mediu, «scribi», cărora neștiutorii de carte adulți le dictează scrisorile, le dau spre «descifrare» actele.

S-a deschis o nouă școală într-un sat din Columbia: pe băncile ei se vor așeza, alături de copii, numeroși adulți analfabeți.

salvați limita de 12 mile!

Pe Tamisa a avut loc recent una dintre cele mai originale și totodată viguroase demonstrații împotriva aderării Angliei la Piața comună. Zeci de nave pescărești de diferite dimensiuni și tonaje au luat parte la o adevărată «cavalcadă fluvială», prin care mii de pescari din Brixham, Devon și alte regiuni au cerut guvernului să nu accepte condițiile care ar impune, o dată cu intrarea în Piața comună a Marii Britanii, renunțarea de către aceasta la limita de 12 mile a apelor sale teritoriale. A renunța la această limită înseamnă de fapt a lovi în însăși existența, și așa precară, a multor familii de pescari englezi, care trăiesc de pe urma pescuitului în limitele celor 12 mile marine de coastă. O delegație a pescarilor și muncitorilor din industria de prelucrare a peștelui a prezentat o petiție la Downing Street 10, reședința primului ministru britanic.

ca vikingii, pe vistula

Timp de doi ani au lucrat 14 tineri polonezi, între 18 și 26 ani, la realizarea acestei ambarcații după modelul celor folosite de vikingi. Iar o dată realizată au pornit cu ea pe Vistula, de la Cracovia spre Gdansk, unde urmează să întîlnească apele Balticii.

strămoșul la licitație

Construit de Louis Blériot foarte curînd după istorica sa traversare aeriană a Canalului Mînecii (mai exact, în 1910, cînd celebrul constructor și pilot a fost literalmente invadat de comenzi), acest monoplan e încă în stare de funcționare. Venerabilul strămoș al avioanelor de azi, identic cu cel care a făcut pentru prima dată zborul Calais-Dover, a fost — după cum ne informează agenția «Keystone» — scos la licitație la Christie's. N-ar fi de loc exclus, așa cum s-a mai întîmplat în atîtea alte cazuri, să părăsească Europa, aterizînd, poate pentru totdeauna, în Statele Unite.

vandalism

Aceste picioare mutilate sînt tot ce a rămas dintr-o statuie care împodobea pînă de curînd un parc londonez. Sculpturile situate în locuri publice sînt din ce în ce mai frecvent victime ale unor acte de vandalism. Fenomenul nu este de loc nou — se cunosc din păcate prea multe «cazuri celebre», atentate de o barbarie incalificabilă împotriva lucrărilor de artă, adesea a unor opere care fac mîndria tezaurului artistic universal. Și cronica înregistrează mereu noi și noi cazuri...

„regretăm, azi nu sînt ziare"

Afișul, apărut la chioșcurile de ziare din Fleet Street — artera unde sînt concentrate sediile principalelor redacții — ca și în alte părți ale capitalei britanice, reflectă la modul cel mai concret situația creată prin refuzul Asociației editorilor de ziare de a satisface revendicările cu caracter economic ale celor peste 30 000 lucrători din sectorul poligrafic grupați în «National Graphical Union». Drept urmare, timp de mai multe zile, presa britanică și-a încetat activitatea.

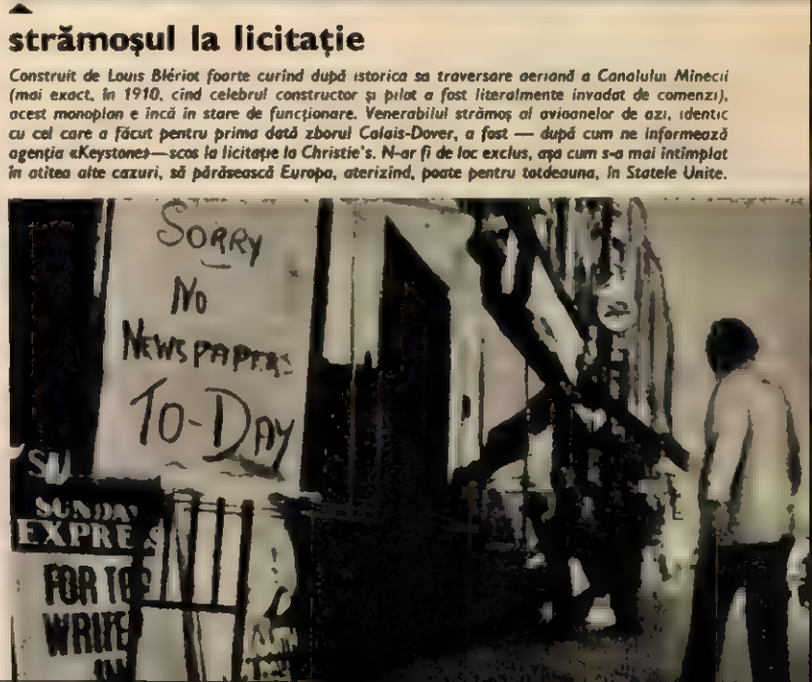

ÎN AJUNUL MASCARADEI ELECTORALE

Mîine, 3 octombrie, administrația saigoneză falimentară prezintă ultimul act al mascaradei electorale puse la cale pentru «reungerea» ca președinte a unicului candidat: Van Thieu. Zilele și săptămînile care au precedat scrutinul deocheat au oferit nenumărate prilejuri pentru a se demonstra cît de imensă este nepopularitatea regimului saigonez și cît de sterile sînt încercările protectorilor săi americani de a-l salva. Eșecul virtual al «vietnamizării» este dublat acum de compromiterea totală a clicii de politicieni corupți ce-și dispută resturile unei administrații fără perspectivă. Indiferent de rezultatul simulacrului electoral, hotărîrea populației sud-vietnameze de a termina cît mai repede cu regimul antipopular de la Saigon se reflectă sugestiv și plin de forță în cele două imagini pe care le publicăm, extrase din filmul evenimentelor petrecute la doi pași de reședința lui Van Thieu, în ajunul votului de mîine.

În cadrul uneia din marile demonstrații de masă contra regimului saigonez, o femeie dă foc ostentativ buletinului său electoral pentru a protesta în mod public împotriva farsei electorale regizate de Van Thieu, cu sprijinul și sub îndrumarea ambasadorului american la Saigon.

În ciuda măsurilor polițienești fără precedent luate în vederea desfășurării «normale» a campaniei electorale, încă o acțiune de rezistență organizată de patrioții sud-vietnamezi face să sară în aer un bar de noapte al ofițerilor americani din Saigon. În fotografie: agenți ai poliției militare cară cadavrele militarilor americani uciși în urma atentatului.

cronica de trei secunde

UN DOCUMENT

„Societatea noastră a pus la punct o formulă cu totul originală pentru a rezolva o problemă spinoasă: aceea a utilizării ierbii de pe peluzele și cîmpurile din jurul vilelor particulare.

A devenit posibil ca în loc să tunzi această iarbă cu mijloace manuale atît de obositoare, sau mecanice, deseori zgomotoase, să îndeplinești această operație cu ajutorul oilor. Se zice că aceste animale execută «tunsul» cel mai eficace, cel mai grațios și cel mai economic. Totuși, problema care se pune pentru cei care doresc să dețină cîteva oi în parcul lor este aceea de a le putea menține acolo, specia ovină avînd un spirit deosebit de răcăcitor și nesupus.

Societatea noastră pune la dispoziția proprietarilor un țarc englez de o concepție nouă: plasa pentru oi are meritul de a putea fi montată și demontată pe loc; plasa pentru oi este în fapt o plasă suplă, din material plastic în care s-au amestecat fire de oțel inoxidabil prin care trece curentul electric: cele șase cabluri care formează liniile orizontale ale plasei sînt electrificate. Țăruși supli, tot din plastic, țin plasa; ei sînt fixați pe plasă din patru în patru metri. Mulțumită lor, plasa — pliantă ca un acordeon — se strînge și se desfășoară foarte ușor (un copil într-un sfert de oră poate să înconjoare cu ea un sfert de hectar).

Acest țarc e mișcător; el se poate deplasa din loc în loc, o dată cu turma.

Avantajele sînt numeroase: nu e nevoie de plasă în cantitate mare (100 de metri pentru 10—50 de oi), tunsoarea ierbii este mult mai regulată decît dacă animalele s-ar plimba libere pe mari parcele, în sfîrșit — țarcul deplasîndu-se o dată cu oile, grilajul lui galvanizat nu va atenta inestetic și dizgrațios la frumusețea parcului sau la armonia peisajului.

Serviciul nostru este desăvîrșit: vă procurăm țarcul mișcător împreună cu sistemul său electric; vă livrăm și animalele (berbeci, oi, oițe) a căror sănătate e garantată, avînd rasa, vîrsta și sexul dorit de client.

Pentru cei care vor să-și limiteze «turma» doar pe timpul verii, cel mai indicat este să cumpere oi tinere care pot fi vîndute toamna măcelarului din împrejurimi asigurîndu-se astfel și frigăruile pentru mesele cîmpenești"

A.D.I.C.
2, rue de Colonnes, Paris»

De mult, de foarte mult timp, n-am mai simțit atît de imperios obligația de a copia rînd cu rînd, fără a scăpa o nuanță, un text scris în secolul 20. Prin logica, prin dezvoltarea ideilor sale, prin epica sa, consider această reclamă un document esențial al vremii noastre.

Radu COSAȘU

agendă

*Conducător al delegației indoneziene la toate sesiunile Adunării Generale a O.N.U., din 1966 încoace, trimis special al președintelui Republicii Indonezia la sesiunea jubiliară a înaltului for internațional, care a avut loc în octombrie anul trecut, ministrul afacerilor externe al Indoneziei, **ADAM MALIK**, om politic și diplomat de carieră, a fost ales președintele celei de-a XXVI-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.*

PABLO PICASSO, *una dintre cele mai remarcabile personalități artistice ale contemporaneității, va împlini în ziua de 25 a acestei luni nouă decenii de viață. Un reprezentant al agenției «France Presse», care s-a bucurat de privilegiul de a-i putea vizita la reședința sa de la Mougins, în sudul Franței, citează în relatarea sa o remarcă a soției marelui pictor — căruia anii nu i-au știrbit vitalitatea și puterea de creație: «Picasso lucrează cum n-a mai lucrat niciodată».*

*O însemnată contribuție la dezvoltarea relațiilor bilaterale dintre R.P.U și R.P.D. Coreeană a adus-o vizita întreprinsă recent în R.P.D. Coreeană de către **LOSONCZI PAL**, președintele Consiliului prezidențial al Republicii Populare Ungare. După cum reiese din relatările agenților de presă, atît vizita cît și convorbirile oficiale de la Phenian s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie și colaborare.*

*Într-un amplu interviu acordat agenției «Prensa Latina», dr. **HUYNH TAN PHAT**, președintele Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, condamnă încercările vădite ale S.U.A. de a tergiversa tratativele de la Paris, evitînd să dea un răspuns concret și rezonabil inițiativei de pace a G.R.P. ce constă din două puncte esențiale: a) guvernul american să fixeze o dată limită de retragere a trupelor sale și ale sateliților S.U.A.; b) S.U.A. să înceteze orice sprijin pentru administrația saigoneză.*

*Una dintre figurile cele mai reprezentative ale literaturii grecești și universale contemporane, laureat al Premiului Nobel pentru literatură pe anul 1963, poetul **GHIORGHIOS SEFERIS** a încetat din viață la Atena, la 20 septembrie, în vîrstă de 71 de ani. O lungă perioadă de timp a lucrat ca diplomat, iar ultimii ani ai vieții și i-a închinat creației literare, tradusă în numeroase țări ale lumii, între care și România.*

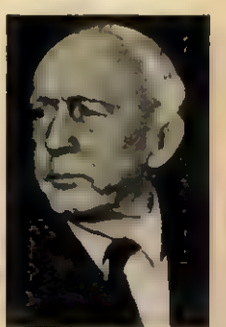

*Demisia judecătorului **HUGO BLACK** de la Curtea Supremă a S.U.A. invocată pe considerente de sănătate, a fost acceptată de Casa Albă «cu profund regret» — se relatează din Washington. Presa americană apreciază însă această formulare doar ca un gest de politețe, cunoscut fiind că vederile lui Black îndeosebi în privința libertății presei, a drepturilor civile, nu au coincis în multe rînduri cu cele ale Administrației Nixon, Black fiind de altfel unul dintre cei ce s-au pronunțat recent pentru dreptul ziarelor americane de a publica documentele Pentagonului.*

UMOR

de NELL COBAR

APROPO DE BACȘIȘ...

—...Să trăiți, să vă fie de bine!..

— O clipă, vă rog! Au uitat să pună pe afiș semnul exclamării.

FRUMOASĂ EȘTI, PATRIA MEA!

ORIZONTAL: 1) Cabană turistică în Munții Gurghiului-Harghitei la 1 710 m altitudine — Casa turistului. 2) Cabană la 880 m alt. în pitoreasca zonă a Gheorghienilor — Gară de acces spre punctul turistic Valea Vinului. 3) Masivul cu Pietrele Doamnei — Sprinten. 4) La Sinaia și la Mamaia! — Cabană în Munții Paringului (1 600 m alt.) — Posesiv. 5) Case, locuințe (fig.) — Capătul văii! — Rînd. 6) Urcuș pe margini! — O cabană în Munții Baiului, deservită de gările Predeal și Azuga. 7) Munții din Carpații Meridionali în care se găsesc cabanele Buta, Baleia, Pietrele, Gura Apei etc. — Refren pe fir. 8) Concurenți — Capabil — Lac golit? 9) Primăvară în ianuarie (pl.) — A cunoaște — Nume feminin. 10) La Furnica! — Păsări cîntătoare de pădure. 11) Punct de plecare spre cabanele Piriul Rece, Bran, Trei Brazi, Poiana Ursului ș.a. — Refugiu pentru turiști, nu departe de Cîmpulung (Argeș), la 2 165 m alt. 12) Harnic, vrednic — Cabană în Munții Banatului, prin părțile Oraviței.

VERTICAL: 1) Cea mai întinsă depresiune intracarpatică, înconjurată din toate părțile de munți — Vîrf în Rarău! 2) La paradă — Complex turistic-sportiv în Munții Banatului (1 410 m alt.). 3) Una dintre cabanele Ceahlăului (780 m alt.) — Îndrăgostit de frumusețile patriei. 4) Minunatul lac vulcanic din apropierea Tușnadului — Călăuze în timpul nopții — Nichel. 5) Bistrița, Argeșul, Oltul — Zizin, la stînga! — Culoarea stinjenelului. 6) Cel mai bun — ...din Făgăraș! — Cenușiu! 7) Poftite. 8) Pitorească localitate la capătul unui culoar care pornește de la Bran — Susură din piatră în piatră. 9) 1 400... în Bucegi — Sprijin pe potecile din munți — La Humulești! 10) Poezii lirice — Pe portativ — Lucrare scrisă. 11) Ren! — Cabană în preajma Sovatei (500 m alt.) — Pere! 12) Cîntec, joc și voie bună în mijlocul naturii, la munte sau la mare — Neagră... în Munții Bîrsei.

Ion PASCAL

Dezlegarea jocului «LA CULES DE VII», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) MURFATLAR — CEP. 2) ULEA — OENOLOGI. 3) S — CRAMA — DACI. 4) TOAMNE — II — EPI. 5) URSA — SAT — FATA. 6) RL — COTNARI — ES. 7) IEȘI — IC — ELINI. 8) STEI — URLATI. 9) UTA — CATO — TA — G. 10) SIFON — AUA — LER. 11) C — ILIC — ARSITA. 12) AED — RIN — MACES. 13) TRAMINER — PARA.

memento

Prezentat de

Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

carte

● În seria «Introducere în opera lui...» a Editurii Minerva s-a tipărit ediția a II-a, revizuită și adăugită, a studiului **Tudor Arghezi** de Șerban Cioculescu. Ferindu-se de a găsi marelui poet «eticheta confortabilă», criticul urmărește, cu luciditate și, în același timp, cu declarată pasiune, complexul fenomen liric arghezian, dîndu-ne, nu o dată, cheile unei înțelegeri adecvate a operei cercetate.

● În cadrul Redacției de literatură pentru tineret a Editurii politice a apărut **Cartea fetelor.** Diversitatea tematicii abordate reiese clar din sumarul cărții format din următoarele capitole: Tulburătorul salt de la copilărie la adolescență; Ești pregătită pentru viață?; O «problemă» contemporană; Alegerea profesiunii; Cum ne comportăm; Feminitate și frumusețe; Ele despre ei și ei despre ele; Psihologia și morala dragostei. Un mănunchi reprezentativ de specialiști și publiciști răspund cu înțelegere și căldură problemelor importante, și nu de puține ori delicate, ale vîrstei cititoarelor cărora li se adresează cartea. Să notăm cîteva autori: Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Ursula Șchiopu, Ecaterina Oproiu, Sanda Faur, Mihai Stoian, Carol Roman...

● Semnalăm apariția romanului (în limba maghiară) **Pleire** al valorosului prozator Kovács György la Editura Kriterion.

● Tot la aceeași editură a apărut și volumul de versuri (în limba sîrbă) **Spirala de aur** de Jiva Popovici.

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut romanul **Jennie Gerhardt** de Theodore Dreiser. Traducere de Bianca Schächter. Prefață și tabel cronologic de Gheorghița Dumitriu.

● Nici eleganța copertelor, nici zveltul format al volumului, nici îmbietoarea hîrtie chamoix, nici generoasele cuvinte din prefața marelui scriitor Victor Eftimiu nu pot salva de la platitudine, cu toate eforturile autoarei în cultivarea unor vocabule și nomenclaturi alese, sonetele cuprinse în **Ascunsa vulnerare** de Mira Preda, aflată la a doua sa carte de versuri. Nimic nu poate supăra mai mult ca atunci cînd într-un sonet, formă trăind tocmai din concentrare de gînd și expresie, întîlnim prezența diluției verbale (Editura Eminescu).

● În Editura științifică a apărut **Mic dicționar româno-italian** de Alexandru Balaci.

● Interesantă și extrem de utilă rubrica «Fapte și vorbe», semnată săptămînal de Ov.S. Crohmălniceanu în revista «Luceafărul».

cinema

● **Carmen.** Evocare cu parfum de legendă a unui erou și a unor fapte exemplare. Regia — Nikolai Sanisvili (o producție a studiourilor sovietice). Interpreți — Bimvolat Vataev, Mairbek Abaev, Tereza Kantemirova.

● **Aricii se nasc fără țepi.** Pentru copii și adulți — deopotrivă — aceste trei fermecătoare schițe care amintesc celor interesați că a moraliza nu este totuna cu dădăceala plicticoasă. Regia — Dimitri Petrov, după un scenariu semnat de frații Mormarev (o producție a studiourilor bulgare). În distribuție — Ivailo Djambazov, Neiko Neikov, Petre Peicev, Andrei Slabakov, Dimitri Tonev, Kiril Petrov.

● La **Timpuri Noi** — un program de documentare instructive realizate în studiourile străine: **Chopin în Polonia** (R.P. Polonă), **Eu, omul** (R.S. Cehoslovacă), **Vara printre ghețuri** (U.R.S.S.), **Meșterii din Iran** (R.P. Bulgaria), **Ceylon, insula legendelor** (R.P. Ungară).

● **Mari actori pe ecranele noastre:** Burt Lancaster, Dean Martin, Van Heflin (Aeroportul), Daniel Olbrychski (Boxerul), Richard Harris, Alec Guiness (Cromwell), Richard Burton, Elizabeth Taylor (Femeia îndărătnică), Yves Montand, Eva-Marie Saint (Marele premiu).

● După **Clovnii** și **Roma**, Fellini va realiza un al treilea film pentru televiziune. Titlul nu va da puțin de furcă întrucît sună identic cu cel al unei cunoscute capodopere a melodramelor ieftine: **Femeia necunoscută.** Bineînțeles, nu există nici o legătură între una și alta. În rolurile principale — Giulietta Masina și Marcello Mastroianni.

● Cineastul argentinian Hugo del Carril («Curg apele tulburi), despre care n-am mai aflat multă vreme nici o veste, realizează în prezent un film politic inspirat din istoria la zi a țării sale.

Daniel Olbrychski

disc

● «No tears», «I've no chance», «The song of the wind» sau «Oh, doctor Barnard», de pe discul **Festivalul internațional de muzică ușoară «Cerbul de aur» — 1971**, nu sînt decît cunoscutele «Nici o lacrimă», «N-am noroc», «Vîntule» și «Of, inimioară», interpretate de Kiki Dee, Zsuzsa Koncz, Lili Castel și Helena Vondrackova. Mai participă la realizarea acestei interesante imprimări: Ann Louise Hanson, Jerry Rix, Cătălina Marinescu, Dickie Rock, Nicole Jacquemin, Mimi Ivanova, Derek John Tilley, Corina Chiriac și Dova. Un disc cu plăcute amintiri festivaliere (EDE-0596)

● «Toată noaptea-i lună plină», «Pe sub deal, pe sub colină», «Ionel la horă-n sat», «Bade-al meu, e Poienar» și «Strigă badea după mine» — cinci autentice bijuterii folclorice pe care ni le oferă din tot sufletul **Elena Merișoreanu.** George Vancu, în fruntea formației sale instrumentale, o ajută să-și valorifice vocea. Că, slavă Domnului, are ce! (EPC-10 189)

● A fost imprimată pe disc genioala povestire a lui Antoine de Saint-Exupéry «Micul prinț» — dramatizată de George-Radu Chirovici, care a folosit traducerea lui Ben Corlaciu. Interpreți: Vasile Manta, Vasile Gheorghiu, Ruxandra Demetrescu, Constantin Rauțchi și Sanda Toma (EXD-1276).

plastică

o România pitorească '71, selecție a unui concurs de fotografii artistice cu temă turistică aflat la a treia ediție. Același peisaj privit de alți ochi. Aria investigațiilor frumuseților românești s-a extins, fotografii poposind în sate insolite cum e Săpînța. Juriul a fost drastic, selecționînd din 1 090 de lucrări 94 de fotografii alb-negru, 36 color și 69 de diapozitive. Imaginile rețin prin farmecul lor, amintindu-ne că avem o țară frumoasă (Galeriile de artă fotografică).

● **Luiza Hargalaș Asavetei** oscilează între o exprimare mai liberă, cînd tușele au o anumită spontaneitate («Flori albe»), și una supusă constringerilor desenului, cu suprafețe laborios organizate. Peisajele expuse trădează o reală sensibilitate în interpretarea naturii. În schimb compozițiile cu personaje nu reușesc să transmită sentimentul momentului evocat. Artista mai expune cîteva lucrări de metaloplastie și pictură pe sticlă (Ateneul tineretului, Aleea Alexandru 38).

● **Cele 16 gravuri ale lui Șerban Rusu Arbore** se împart în două cicluri: obiceiuri țărănești și aspecte de muncă. Fără a fi preocupat de obținerea unor subtilități tonale, Rusu caută armonia formei, dar mai ales o ambianță decorativă. Imaginile sînt agreabile, au naturalețea exprimării directe, dar adeseori ne aduc aminte de simplificările vinietelor (Galateea).

● **Andre Lhote:** «Să vorbim despre pictură». După tratatele despre peisaj și figură, o nouă traducere a scrierilor lui Lhote. Volumul (cu un cuvînt înainte și în traducerea ireproșabilă a lui Dumitru Dancu) reunește o selecție de eseuri și cronici scrise cu o jumătate de secol în urmă de un practician care, cu pasiune, oficiază o subtilă inițiere în secretele picturii, pledînd pentru măiestrie și expresivitate (Editura Meridiane).

● Sustragerea dintr-o expoziție bruxeleză a tabloului lui Jan Vermeer (1632–1675) «Scrisoare de dragoste» poate fi considerată ca unul dintre furturile senzaționale ale anului. Opera lui Vermeer reține prin raritatea ei, pictorului nefiindu-i atribuite decît 35 de lucrări. «Scrisoarea de dragoste» se numără printre tablourile de cea mai mică dimensiune ale maestrului olandez (44×38,5) și a fost pictat în 1666. El aparține lui Rijksmuseum din Amsterdam, valoarea lui fiind estimată la 2 milioane de dolari.

teatru

● **Surorile Boga** de Horia Lovinescu își retrăiesc în acest an teatral cea de-a doua — și sperăm nu ultima — tinerețe. După ce săptămîna viitoare va inaugura noua stagiune a Teatrului Național bucureștean, piesa va vedea lumina scenei și la Teatrul de stat din Bîrlad, care ne anunță totodată și imediat următoarea premieră: **Dragoste tîrzie** de N.A. Ostrovski.

● **Vicarul** de Rolf Hochhuth, piesa care a stîrnit — prin caracterul său politic militant — încă de acum cîțiva ani un mare interes pe scenele Europei, va putea fi văzută — se pare — și de publicul nostru. Două teatre de prestigiu — Teatrul «Bulandra» și Teatrul de stat din Tg. Mureș — au prevăzut-o în repertoriile lor și ne făgăduiesc spectacole de ținută.

● **Mincinosul** de Carlo Goldoni a intrat pe mîinile a două... femei de teatru: Sanda Manu (regie) și Sanda Mușatescu (scenografie), care pregătesc în aceste zile, la Teatrul «Bulandra», savuroasa comedie goldoniană ce-l va avea în rolul principal pe Ion Caramitru. În reprezentație va fi invitată și actrița Teatrului Giulești, Mariana Mihuț.

● **...Escu** de Tudor Mușatescu: noua comedie cu care Teatrul Giulești speră să repete succesul de casă și longevitatea artistică a «Omului care a văzut moartea». Deocamdată, în fază de proiect repertorial, cu o distribuție în alcătuire, din care doi piloni siguri: Ștefan Mihăilescu-Brăila și Ștefan Bănică.

● **Adam și Eva** de Aurel Baranga cunoaște în această stagiune — pe scena Teatrului evreiesc de stat — o nouă versiune scenică, în regia lui George Teodorescu și scenografia lui Sorin Haber. Distribuția îi anunță pe Benno Poplicher, Mano Ripel, Carol Marcovici, Beatrice Abramovici, Nuța Grup, Leonie Waldman și alții.

● **Ninigra și Aligru** de Nina Cassian, poemul transformat de însăși autoare într-o încîntătoare piesă de păpuși, deschide stagiunea Teatrului «Țăndărică», cu un spectacol pentru cei mici realizat de Margareta Niculescu (regie), Ella Conovici (păpuși), Dan Nemțeanu (decoruri), Anatol Vieru (muzica)

St. Mihăilescu-Brăila

muzică

● Azi, la Ateneu: Orchestra simfonică a Filarmonicii cehe sub conducerea dirijorului **Vaclav Neuman**, solist — violoncelistul **Iosef Cruchro:** Simfonia a VIII-a de Dvorak ; Concert pentru violoncel și orchestră de B. Martinu, Suita a II-a «Daphnis și Chloe» de Ravel.

— Două concerte extraordinare ale Orchestrei de cameră sovietice conduse de **Rudolf Barșai**.

● La 5 octombrie: Simfonia nr. 49 în Fa minor de Joseph Haydn și — în primă audiție — cea de-a XIV-a Simfonie a lui Dmitri Șostakovici.

● La 6 octombrie: din opera marelui arhitect al polifoniilor, Johann Sebastian Bach, formația moscovită a ales «Arta fugii», operă fundamentală — alături de «Clavecinul bine temperat» și «Fugile pentru orgă" — în modernizarea fugii (ambele concerte au loc în sala Ateneului).

● Dirijorul **Paul Popescu** — la pupitrul Filarmonicii, în concertul de sfîrșit de săptămînă (8 și 9 octombrie, Ateneu). În program: Simfonia a III-a de Alfred Mendelsohn: Concertul nr. 7 pentru orgă și orchestră de Haendel; Simfonia fantastică de Berlioz. Solist, organistul **Xaver Dressler.**

● Concertul săptămînal al Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, dirijat de **Iosif Conta**, ne oferă prilejul plăcut al reîntîlnirii cu reputata artistă franceză, pianista **Monique Haas.** În plus, să ascultăm, în primă audiție mondială, o lucrare simfonică ce onorează țara noastră. Este vorba de Simfonia a V-a de Marcel Mihalovici închinată memoriei lui Ionel Perlea. Mai ascultăm Divertisment pentru orchestră de coarde de Bela Bartok și Concert în Sol major pentru pian și orchestră de Maurice Ravel (7 octombrie, Studiouł de concerte al RTV).

televiziune

REPORTAJ. Horia Vasilom semnează **Reportajul săptămînii** intitulat «Magistrala transfăgărășană» (duminică). «Student în anul I» este subiectul emisiunii periodice studențești **Universitaria** (marți). Scriitorul Dionisie Șincan și operatorul George Brătianu au fost, au văzut și au filmat pentru **Teleglob:** Liban (miercuri).

OPINII-CONFRUNTĂRI. O discuție despre raportul fond de acumulare — fond de consum, în emisiunea economică **Dinamica societății românești** (luni). O substanțială carte de referință «Structura socială a României socialiste» — în dezbaterea emisiunii **Cărți și idei** (marți). Despre «Specializarea — avantajele și limitele ei» va fi vorba în emisiunea **Confruntări** (miercuri).

FILM. «Magistratul» — un film cu Claudia Cardinale (duminică). O altă peliculă demnă de atenție: «Orez amar», cu Raf Vallone și Silvana Mangano (miercuri). «Ai grijă de Suzi», producție a televiziunii din R.D.G. (joi). În fine, ecranizarea unei nuvele de K. Simonov — «Dragostea lui Serafim Frolov», producție U.R.S.S. (vineri).

TEATRU. Un singur spectacol: «Fiul cantonierului» de Vasile Chiriță, premiat la concursul de scenarii TV (marți).

MUZICĂ-COREGRAFIE. «La piață», veselul, pitorescul balet al lui Mihail Jora în interpretarea unor balerini fruntași ai Operei Române (duminică). Pagini celebre din marele repertoriu universal, în interpretarea unui strălucit chitarist francez — Jean Pierre Jumez (marți). Valentina Massini, Cristina Hamel, Aurora Rotaru, Petre Ciortea, Pavel Rotaru prezintă alt spectacol coregrafic — Debussy (marți). Tot marți, un concert care, deși denumit «popular», include cîteva piese pretențioase din creația lui Beethoven, Enescu, Haendel. Soliști flautistul Jean Pierre Rampal și harpistul Nicanor Zabaletta. Pianistul Valentin Gheorghiu — **Interpretul săptămînii** (joi).

FOLCLOR. Emisiunea **Vetre folclorice** poposește pe Someș. Și dacă e pe Someș, e și cu Maria Butaciu (duminică). Dan Deșliu prezintă a doua parte a spectacolului muzical coregrafic «La poarta sărutului», susținut de cineri artiști amatori (luni). Cîntă Maria Cornescu și Ion Bălășoiu (miercuri).

DIVERTISMENT. Cu Nicușor Constantinescu, Teodora Lucaciu, Margareta Pîslaru, Cleopatra Melidoneanu, Corina Chiriac, Denise Constantinescu, Nicu Stoenescu, Aurelian Andreescu și alții despre creația neuitatului Ion Vasilescu (duminică). Valentin Silvestru semnează o pagină de umor (nu ne îndoim că nici satira nu va fi absentă), intitulată «Foaie verde trei smicele» (joi). Dicționar muzical distractiv litera C. C de la Caragiale, Cehov, Chaplin, Celentano, Cîrje și alți ilustri C (simbătă).

SPORT. Doar fotbal: R.D.G.-Cehoslovacia și Petrolul-Steaua (duminică).

COPII-TINERET. În afară de emisiunile periodice, o întîlnire cu R. Zolla și păpușile sale (duminică) și una cu vechii prieteni ai minitelespectatorilor: Daniela și Aștiuță (vineri).

pronosport

Pronosticurile antrenorului TITUS OZON la concursul pronosport nr. 40, etapa din 3 octombrie 1971

I. Steagul Roșu-Jiul	1
II. Farul-Crișul	1
III. «U» Cluj-«U» Craiova	1
IV. Rapid-S.C. Bacău	1
V. A.S.A.-Dinamo	x 2
VI. Petrolul-Steaua	x
VII. F.C. Argeș-«Poli»	1
VIII. U.T.A.-C.F.R.	1
IX. Fiorentina-Napoli	1 x
X. Mantova-Torino	1 x 2
XI. Roma-Lanerossi	1
XII. Sampdoria-Bologna	x 2
XIII. Varese-Milan	x 2

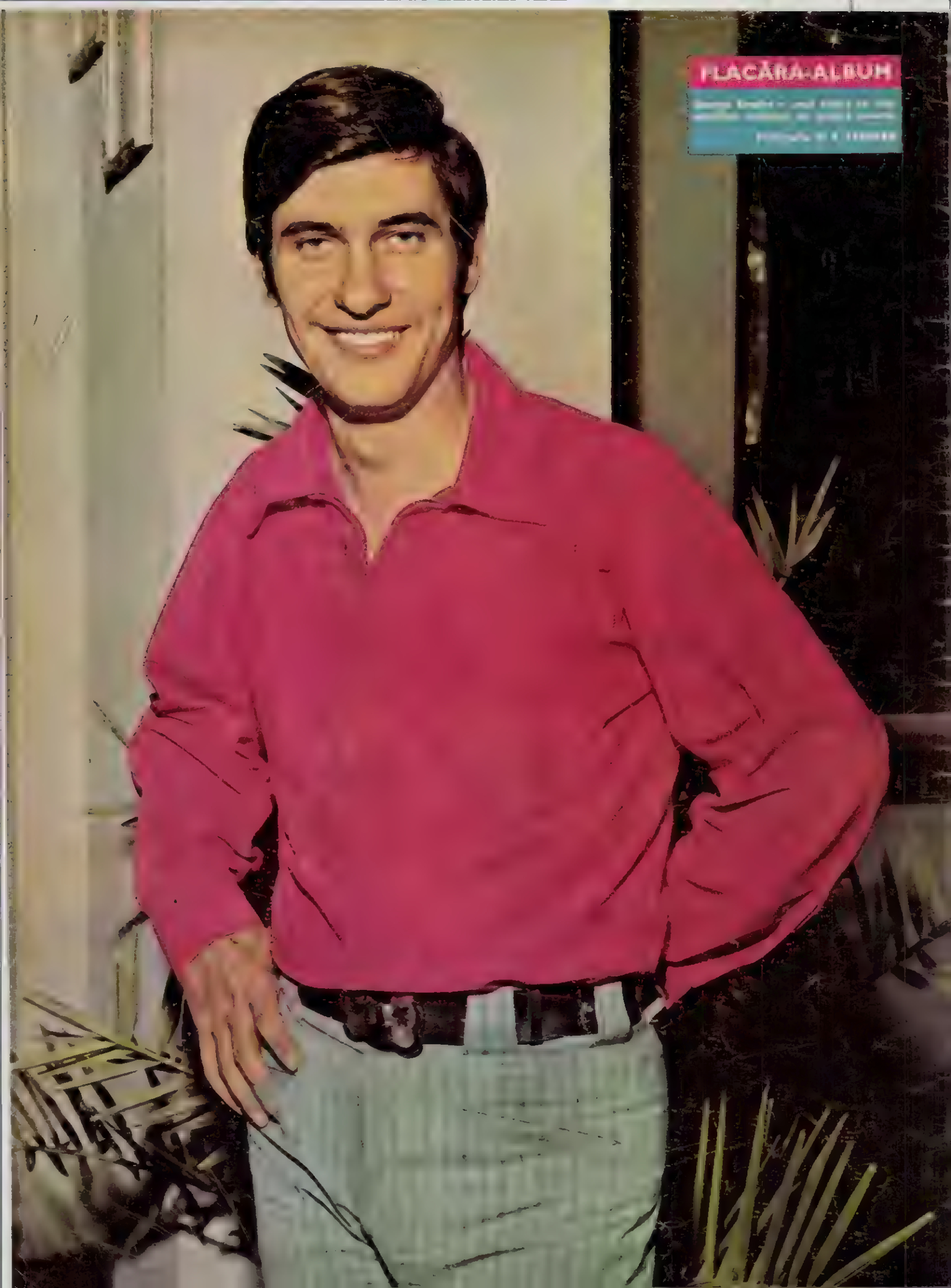
FLACĂRA-ALBUM

41
'71

FLACARA

ANUL XX
NR. 853
9 OCTOMBRIE 1971

În zile de lucru, în zile de sărbătoare,

PREZENȚE ÎN MIJLOCUL POPORULUI

Bucuriile muncii și rezultatelor ei, ale perspectivelor ce ni se deschid în fiecare zi, au fost din nou sporite de prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU și altor conducători de partid și de stat în mijlocul maselor. Noile vizite de lucru și prilejuri sărbătorești care au beneficiat de participarea directă a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU coincid cu preocupările curente ale partidului nostru și cu momente specifice ale anotimpului de aur. Agenda de lucru a secretarului general al partidului, în care este notat cu consecvență și întîietate contactul nemijlocit cu poporul, a marcat de data aceasta vizite în școli de toate gradele din București, participarea la manifestările din Capitală ținute cu prilejul deschiderii anului universitar, prezența la acțiuni festive organizate de Ziua recoltei. Fiecare activitate a fost marcată de bilanțul muncii rodnice ce se desfășoară în diferitele sectoare de activitate, de analiza lucidă și exigentă a celor înfăptuite sau care urmează a fi înfăptuite, de evidențierea importanței și complexității sarcinii ca, o dată cu noua societate, să fie creat și omul ei, omul generațiilor de astăzi și omul generațiilor de mîine.

O floare pentru părintele iubit, purtătorul grijii neobosite față de creșterea și educarea, față de formarea noilor generații. O floare de la un fiu al clasei muncitoare pentru FIUL clasei muncitoare. Vizita de lucru a tovarășului **Nicolae Ceaușescu** *în școli de toate gradele din București a avut sensul înalt al analizei la față locului a modului în care învățămîntul este legat cît mai strîns de viață, de producție, a condițiilor create pentru ca tineretul studios să fie educat în spiritul muncii, al idealurilor socialismului.*

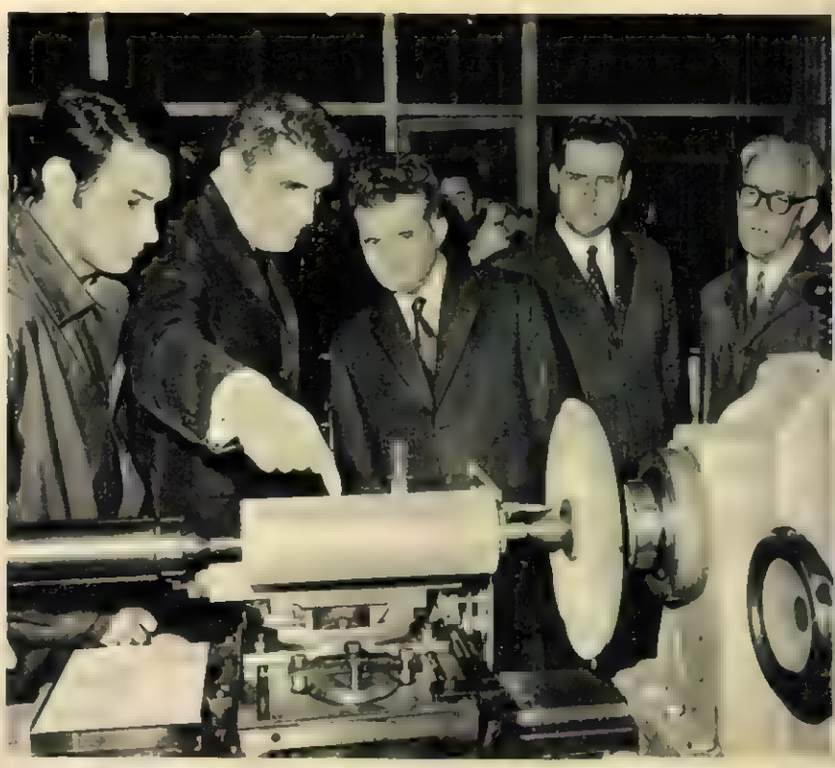

Învățămîntul superior trebuie să devină un vast laborator al muncii și al educației socialiste, acesta a fost cuvîntul de ordine cu care s-a deschis noul an universitar (dreapta sus).

Vizita tovarășului **Nicolae Ceaușescu** *la facultățile Universității București s-a soldat cu noi și prețioase indicații privind ridicarea învățămîntului superior la nivelul înaltelor exigențe ale prezentului.*

Tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** *tovarășa Elena Ceaușescu, conducători de partid și de stat sînt întîmpinați cu căldură de locuitorii comunei Sinești-Ilfov la sărbătorirea Zilei recoltei.*

Hărnicia oamenilor a tradus generozitatea toamnei în roade bogate. Ziua recoltei a prilejuit un bilanț al muncii fructuoase, al transformărilor care au loc în viața satului românesc, o expresie a hotărîrii ferme a celor ce muncesc în agricultură de a face totul pentru a transpune în viață programul inițiat de partid de creștere a producției agricole și ridicare a nivelului de trai al țărănimii.

În cadrul aceluiași reportaj, două fotografii color de Traian Prosan: 1) în mijlocul pionierilor și elevilor din Capitală (coperta I); 2) imagine de la mitingul ținut la București în ziua de 1 octombrie a.c. (pag. 16-17).

în șapte zile

Am pășit în cea de-a zecea lună a anului: octombrie. Cele trei trimestre pe care le-am parcurs din acest an ne permit un prim bilanț edificator: producția industrială a realizat, pe ansamblu, o depășire a planului de 2,2 la sută, ceea ce reprezintă o creștere de 11 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut, deci cu mult superioară prevederilor cincinalului pentru 1971; acum, la început de octombrie, — la încheierea de fapt a anului agricol — s-au obținut, după trei ani consecutiv, recolte mulțumitoare la toate culturile.

Iată-ne așadar în fața unor rezultate care confirmă încă o dată atît justețea politicii economice a partidului, realismul prevederilor noului cincinal, cît și forța, capacitatea creatoare a oamenilor muncii din țara noastră.

Vizita de lucru a secretarului general al partidului în școli de toate gradele din Capitală, prezența sa în mijlocul studenților și cadrelor didactice la început de nou an universitar, cît și cinstirea lucrătorilor ogoarelor prilejuită de sărbătorirea «Zilei recoltei» — evenimentele principale ale acestei săptămîni — aduc o contribuție substanțială mersului nostru înainte pe drumul socialismului și comunismului.

Progresul nostru pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate nu poate fi conceput fără oameni cu o conștiință înaintată, care să înțeleagă imperativele majore ale colectivității, ale rolului pe care-l au în societate, pentru a munci și a acționa conștient pentru făurirea propriului lor destin, propriei lor istorii.

Cu atît mai mult crește importanța îndeplinirii acestei condiții cînd este vorba de tineret, de viitorii constructori ai societății socialiste și comuniste de mîine. Așa cum arăta tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *în cuvîntarea ținută cu prilejul deschiderii noului an universitar,* **«Grija și preocuparea partidului pentru dezvoltarea învățămîntului de toate gradele izvorăsc din înțelegerea clară a faptului că edificarea socialismului, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate nu se poate realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale gîndirii și ale tehnicii universale, că construcția socialismului trebuie să meargă în strînsă concordanță cu progresul rapid al științei și culturii».**

Începînd cu luna septembrie s-a trecut la majorarea cu aproximativ 45 la sută a alocațiilor pentru copii; pînă în anii 1973—1974, învățămîntul general de 10 ani va cuprinde complet întreaga țară, de pe acum 50 la sută din tineri urmează învățămîntul liceal iar alții — învățămîntul profesional; numai în ultimul cincinal s-au construit sute de școli noi, s-au deschis noi centre universitare, s-au dat în folosință zeci de cămine, cantine, internate; în acest an învățămîntul general și mediu au cunoscut o substanțială îmbunătățire.

În ultima zi a lui septembrie secretarul general al partidului, împreună cu conducători de partid și de stat, a vizitat o seamă de școli elementare, profesionale, licee de cultură generală, de specialitate și tehnice din Capitală, analizînd modul în care se transpun în viață măsurile stabilite, dînd indicații prețioase pentru îmbunătățirea activității viitoare. La 1 octombrie, în nouăsprezece orașe ale țării, devenite centre universitare, 150 000 de studenți și aproape 14 000 de cadre didactice au participat la deschiderea noului an universitar. În Capitală, acest eveniment de mare însemnătate pentru întreaga noastră societate socialistă a prilejuit o fructuoasă întîlnire a secretarului general al partidului cu studenții și cadrele didactice din învățămîntul superior. De la tribuna uriașului miting care a avut loc pe marele platou din fața noului Institut politehnic, auditoriul a ascultat cuvîntarea conducătorului partidului, ai cărui îndemn vibrant a găsit un ecou puternic în inima și mintea fiecărui tînăr: **«Voi, care vă găsiți astăzi pe băncile școlii, constituiți schimbul de mîine chemat să continue cele mai înalte tradiții revoluționare de luptă socială și națională ale partidului nostru, de luptă pentru socialism; voi va trebui să asigurați dezvoltarea mai departe a forțelor de producție, perfecționarea relațiilor de producție și a întregii activități economico-sociale, ridicarea patriei noastre pe noi culmi! Vouă vă va reveni sarcina de a ridica România pe culmile civilizației moderne, pe culmile luminoase ale socialismului!»**

Condițiile concrete de studiu create prin grija partidului și statului, perspectivele care se deschid tineretului României socialiste nu au fost niciodată mai largi, mai generoase, mai mobilizatoare ca în acest octombrie 1971.

Sarcinile care revin economiei în actualul cincinal vor fi realizate cu participarea efectivă a imediat următoarelor promoții de absolvenți; noile orientări care marchează perspectiva dezvoltării României pînă în anii 1990—2000 vor fi realizate prin munca efectivă, conștientă și competentă a acelora care astăzi sînt pe băncile școlilor de toate gradele și la pupitrele institutelor de învățămînt superior. Viitoarele roade ale ogoarelor, care în acest an au fost apreciate la sărbătorirea «Zilei recoltei» mulțumitoare, vor trebui să fie dobîndite cu rezultate excelente de lucrătorii agricoli calificați, de specialiștii cărora partidul, statul, noi toți le creăm toate condițiile pentru a se forma. Dar pentru ca acest lucru să fie posibil, și este posibil, așa cum ne-a îndemnat tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** *trebuie ca elevii și studenții de astăzi să nu precupețească nici un efort: să învețe, să învețe, să împletească învățămîntul cu munca, cu practica, cu viața, pentru a fi demni urmași ai celor care au făcut și fac totul pentru ei.*

Mihai MÎRZA

Marți, 5 octombrie 1971

săptămîna în imagini

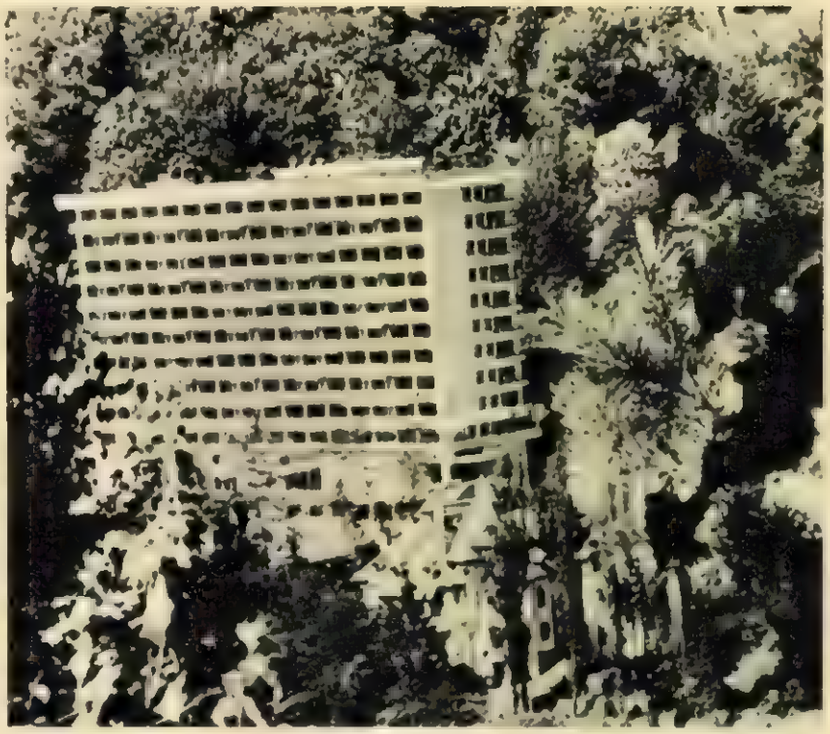

OPINII

ACTIVITATEA CLUBURILOR MUNCITOREȘTI, SINTEZA PROPUNERILOR SALARIAȚILOR

Este adevărat că uzina este cea de-a doua casă a noastră, dar tot la fel este adevărat că și clubul muncitoresc poate deveni casa noastră comună. Și asta pentru că aici ne-am putea aduna seară de seară și am putea petrece împreună multe ceasuri plăcute. Pentru aceasta însă e nevoie de o îmbunătățire substanțială a activității, de o diversificare a programelor. Cu un spor de gîndire și de eforturi, fiecare salariat al Șantierului naval și-ar putea petrece cu folos și cu multă plăcere timpul liber, în cadrul clubului pe care-l avem la dispoziție. Mă gîndesc că ar fi foarte nimerit ca pe lîngă club să activeze o serie de cercuri profesionale. Pentru mulți dintre cei tineri performanțele meseriei par acum adevărate miracole. În cadrul acestor cercuri, maiștrii diverselor profesiuni ar arăta celor neinițiați sau aflați la început de drum care sînt «secretele» succeselor, ce satisfacții aduce munca și ce înseamnă să fii cel mai bun dintre cei buni. Tot în cadrul acestor cercuri s-ar putea realiza unele lucrări-unicat ce necesită migală.

Pe de altă parte, observînd că pe tineri îi interesează mult politica, că participă la discuțiile ce se ivesc între noi, că doresc să cunoască exact modul în care se transpun în viață directivele și măsurile pe care partidul și statul nostru le iau, ar fi foarte nimerit dacă ar fi invitate diferite personalități competente care să conferențieze sau, și mai bine, să stabilească un dialog viu și concret asupra celor mai importante probleme ale vieții interne și internaționale.

Mulți dintre colegii mei sînt veniți de la țară. Unii însă se comportă prea liber, «fără prejudecăți»: dar oare n-ar fi bine să se organizeze dezbateri între tineri cu prilejul cărora, cinstit și colegial, de la om la om, să vedem dacă e cazul să dăm socoteală cuiva de faptele noastre dinafara serviciului sau nu; poate fi cineva singur și își poate permite să nu țină seamă de semenii lui?

Ne-am obișnuit adesea ca cineva dinafară să vină și să ne organizeze spectacole, dar eu cred că cel mai indicat e ca noi să ni le facem, noi să ne alegem interpreții, să cădem de acord asupra subiectelor și în felul acesta să avem brigada noastră de agitație, să ne compunem propriile noastre texte, bune sau rele la început, dar precis legate de viața și preocupările noastre. Cine mai bine decît noi ne cunoaște problemele, lipsurile și dorințele?

Se întîmplă uneori, e adevărat că nu foarte des, ca unii colegi să nu știe lucruri elementare din istoria culturii noastre, despre lupta poporului român. Clubul muncitoresc poate deveni un bun mijloc de educare, de însușire a noi cunoștințe. În acest scop unele concursuri între membrii secțiilor ar fi binevenite. Și tot în cadrul activităților de la club s-ar putea lua hotărîrea să participăm la înfrumusețarea atelierelor, a uzinei sau chiar a cartierelor. Multe s-ar schimba chiar în aspectul șantierului dacă ne-am hotărî să ne întrecem, de exemplu, pe tema: care secție de producție e mai atrăgătoare și oferă cele mai bune condiții pentru lucru.

Iar dacă în afară de tinerii care practică sportul de performanță sau sînt recrutați pentru brigăzile artistice ar fi mobilizați și ceilalți salariați, ca spectatori sau ca parteneri în coruri sau în echipe de dansuri, de la început fiecare s-ar simți mult mai legat de colectivul lui.

În sfîrșit, eu cred că activitățile noastre la club s-ar diversifica continuu dacă fiecare utecist sau comunist s-ar simți obligat să vină cu propuneri concrete, menite să ne facă tuturor serile mai plăcute. Și în acest scop chiar un sondaj al părerilor salariaților ar fi binevenit.

Constantin GHENCIU maistru,
Șantierul naval Tr. Severin

Pentru agricultură, anul nou începe acum. O dovedesc semănăturile de toamnă, la ordinea zilei pe toate ogoarele țării. Timpul frumos aflat încă la dispoziție e un bun prilej de folosire la maximum a mașinilor agricole și a parcului de tractoare. E și cazul mecanizatorilor de la I.A.S.-Mihăilești, județul Ilfov, de unde vă prezentăm imaginea alăturată. Scrisoarea secretarului general al partidului adresată recent lucrătorilor din agricultură constituie un puternic stimulent pentru executarea la timp și de calitate a lucrărilor agricole.

La Slănic Moldova s-a construit un modern și impunător complex sanatorial. Aproape că nu există loc din stațiune de unde să nu poată fi admirat «colosul» cu 13 niveluri. Această construcție, aflată pe versantul drept, nu departe de căile ce duc spre izvoare, a început cu trei ani în urmă și va fi dată în folosință în curînd.
Proiectat de I.J.P.-Bacău (șef proiect arh. Rozela Georgescu), construit de Trustul de construcții Bacău, acest frumos și util complex sanatorial este aproape de ziua cînd va primi pe cei dintîi oaspeți la tratament și odihnă.
În prezent sînt în curs de desfășurare ultimele lucrări de finisare interioară.

Asociațiile intercooperatiste obțin rezultate remarcabile în creșterea producției agricole, în valorificarea largă a resurselor interne, în dezvoltarea și extinderea sectoarelor zootehnice. O dovadă concretă în această privință o constituie și frumoasa «zestre» de berbecuți a Asociației intercooperatiste pentru creșterea și îngrășarea animalelor din Roșiori de Vede, județul Teleorman.

teze și paranteze

de
Aurel BARANGA

îți mai aduci aminte, toamnă!

A venit din nou toamna cu cerul ei înalt și pur, cu mireasme și nostalgii.

Dar niciodată toamna nu fu mai frumoasă sufletului nostru bucuros de viață, ca să parafrazez ilustrul vers arghezian.

Am ieșit, deunăzi, în stradă și am întîlnit sute de copii. Veneau de la școala lor, cu brațele încărcate de cărți. E o toamnă de aur: toți copiii, din toate clasele, primesc în dar cărți din partea unui stat care-i învăluie cu o nesfîrșită dragoste și care, în schimbul darului făcut, nu le cere decît un singur lucru: să învețe.

I-am văzut cu brațele încărcate de cărți, și memoria mea pedepsitoare m-a trimis îndărăt la anii copilăriei mele ultragiate. Venea toamna cu grijile ei: chiria cerută de sfîntul Dumitru, lemnele de iarnă și cărțile de școală. Retrăiesc coșmarul părinților necăjiți, copleșiți de atîtea insolubile probleme: taxele unei școli neiertătoare, uniformele inaccesibile, tot atîtea impozite de osîndă, convertite în nopți nedormite, în lacrimi amare, înăbușite în pernă, mihniri comunicate copiilor la vîrsta inocenței lor absolute. Ce e mai trist pe lumea asta ca tristețea copiilor? Mă revăd în fața vitrinelor jinduind cărțile nou apărute și pe care nu le-am avut niciodată, mă revăd dînd tîrcoale anticarilor, cu care mă tocmeam cîinește pentru o carte făcută varză. Am înțeles atunci, la anii copilăriei, ilustrul vers arghezian, înainte de a-l fi citit: «Niciodată toamna nu fu mai frumoasă sufletului nostru bucuros de moarte».

Dar a venit această toamnă cu cerul ei înalt și pur, cu străzile pline de copii care te întîmpină cu brațele încărcate de cărți.

Și mă simt alinat, și mă simt mîngîiat.

Bună dimineața, toamnă!

UN ORAȘ ÎȘI CONS

de Cornel BOZBICI
Fotografii de Elena GHERA

Un mare magazin, în curînd își deschide porțile...

Stau de vreo trei ceasuri în biroul secretarului cu probleme economice de la județ. O atmosferă intensă de lucru mă introduce, vrînd-nevrînd, în complicatele probleme ale unui oraș care pînă mai ieri era o localitate oarecare. E ora zece. La o masă, în jurul unui plan desfășurat, un grup de oameni discută amplasamentul unui nou obiectiv. Se vorbește despre platforme industriale, despre eficiența amplasamentului, despre poluare și economicitate, despre legi și perspectivă, se propun soluții. Minutele trec în galop și s-a făcut unsprezece. Un director general de la București dezbate acum cu secretarul mersul lucrărilor la impozanta casă de cultură care se construiește în centru. Finisaje, fronturi de lucru (se apropie timpul rece), grija pentru calitate, asigurarea desfășurării ritmice a lucrărilor, posibilitatea de a fi dată în folosință înainte de termen... O mie de probleme! E aproape douăsprezece. Secretarul se interesează cu un bărbat tînăr, un constructor care, renunțînd la București, vrea să se stabilească la Alexandria... Plec și mă plimb cu soarele de toamnă. Se asfaltează străzi, se desfundă trotuare pentru a se introduce canalizarea. În plin centru, moloz: se pregătește terenul pentru un hotel nou... Alexandria își construiește viitorul.

Ce era Alexandria mai deunăzi? O localitate pierdută în nesfîrșitul cîmpiei dunărene. Atît. Timp de un secol, locuitorii ei au visat la instaurarea unei civilizații urbane. Într-o vară s-a ivit un licăr de speranță. În anul 1877, de la 26 aprilie pînă la 7 august, a fost reședință de județ! Un rang efemer, într-un timp tulbure. Apoi s-a aliniat în rîndul orașelor burgheze uitate, unde duminicile fanfara militară cînta în chioșcul din parcul urbei valsuri de Strauss, trezind în suflete melancolia evadărilor și potolind pentru o seară drame provinciale...

ALEXANDRIA ÎȘI SCHIMBĂ PROFILUL

La Alexandria, de cîțiva ani, se duc multe bătălii, pe diverse planuri, dar cea mai hotărîtoare este cea economică. Reședință de județ din anul 1968, orașul și-a găsit o nouă vocație, cea industrială. Treptat, el se integrează în circuitul localităților care contribuie la crearea de bunuri materiale de primă importanță pentru economia țării. Privind retrospectiv istoria lui economică pe o perioadă scurtă — circa 40 de ani — nu riscăm să spunem un neadevăr afirmînd că abia acum, în acest cincinal, Alexandria intră pe porțile secolului douăzeci. Era un mare oraș agricol și un nesemnificativ centru industrial. Profil nu numai moștenit, dar impus de legile unei dezvoltări haotice proprii sistemului capitalist. Agricultura mai deține și azi o pondere însemnată dacă ținem seama că în cincinalul 1966—1970 i-au fost alocate circa 23 la sută din fondurile de investiții.

Dar aceasta e moștenirea unui trecut care nu poate fi schimbat de la o zi la alta. Marea arie agricolă care-l înconjoară a făcut odinioară din morărit prima industrie a orașului, i-a adus celebritatea (alături de comerțul cu grîne), dacă nu și o mîndrie locală. Mai există și azi clădirea impozantă a morii din apropierea gării, cu balconul dominînd fațada, orgoliul unui proprietar, moară care măcina în 24 de ore cinci vagoane de cereale! Vom trece peste acest aspect agricol, dar nu înainte de a recurge la statistică, și asta numai pentru a stabili ce eforturi trebuie făcute ca să se schimbe un profil tradițional. În anul 1934 orașul are 19 387 locuitori, dintre care 9 072 se ocupă cu agricultura (respectiv 47%), 1 849 cu comerțul, iar 1 308 cu funcții administrative. În același an orașul posedă 934 cai, 387 boi, 392 vaci, 2 991 oi etc. Timpul, evident, a operat în structura economică transformări sensibile în ultimele trei decenii, dar fără să poată estompa dominanta agrară. Abia cincinalul trecut, prin uriașele mutații, schimbă profilul tradițional. Pentru dezvoltarea economică, socială și culturală, în anii 1966—1970 au fost alocate fonduri de investiții în valoare de 606 milioane, industriei revenindu-i 39 la sută. Este epoca în care se profilează cea dintîi platformă industrială, prin construcția primei fabrici cu adevărat moderne și importante, de interes republican: întreprinderea de

breviar

● *Produsele întreprinderii I.A.I.C.A. echivalează cu cele similare de pe piața mondială. Ele funcționează cu parametri ridicați și cu consumuri mici. Cele mai importante produse: convectoare, baterii de încălzire și răcire, filtre de aer, aeroterme etc.*

● *La 23 iunie 1971 s-a bătut primul pilon la Fabrica de rulmenți din Alexandria. Este a treia uzină cu acest profil din țară, dar cea mai modernă din punct de vedere tehnologic. În anul 1975, ea va funcționa cu întreaga capacitate. Circa 900 de tineri din școlile profesionale din țară sînt pregătiți special să intre aici în producție.*

● *Vîrsta medie a salariaților de la Fabrica de panouri și tablouri electrice este de 24 de ani. Cel mai «bătrîn» salariat are 37 de ani!*

● *O scurtă statistică școlară: Alexandria are 7 școli generale, 2 licee de cultură generală, un liceu agricol, o școală profesională de ucenici și o școală ajutătoare de fete. Numărul total al elevilor — 6 456, și al cadrelor didactice — 331.*

● *Primul medic sosește la Alexandria în anul 1837, la trei ani după înființarea orașului. Între 1923 și 1928 funcționează aici celebrul doctor G. Ulieru, care scoate în 1927 și un ziar efemer: «Rîndunica». O monografie a orașului din 1934 notează: «Spitalul are localul amenajat într-o casă particulară...» Azi orașul e dotat cu un spital modern cu circa 650 paturi, are 108 medici, 285 de cadre medii sanitare și 8 farmaciști.*

● *În actualul cincinal se vor da în folosință cîteva clădiri de importanță vitală: o impozantă casă de cultură cu o sală de spectacole de 600 de locuri și numeroase dotări adiacente, un hotel turistic, un magazin universal cu o suprafață de 4 020 mp și trei microraioane comerciale*

● *Alexandrenii își inaugurau odinioară serbările cîmpenești în aprilie, cînd, în pădurea de la marginea orașului, improvizau mese și-o decorau cu feline. Transformată în parc, vechea pădure a fost înzestrată cu construcții noi, cum e pitorescul «Han al bătrînilor», un teatru de vară etc. Regularizarea rîului Vedea va permite practicarea sporturilor nautice.*

● *Într-un ritm accelerat se lucrează la amenajarea unui complex sportiv cu un stadion (circa 5 000 locuri), o sală de sport polivalentă (1 000 de locuri), terenuri de baschet, volei, tenis și o popicărie. 5 hectare de plantații masive vor asigura o ambianță plăcută.*

aparataje și accesorii pentru instalații în construcții (I.A.I.C.A.). Balanța în economia orașului înclină acum definitiv în favoarea industriei. Anul 1970 poate trece la activ 11 întreprinderi, din care 6 de însemnătate republicană. Este epoca în care apar și cele dintîi griji și preocupări cu adevărat urbane. Se impune crearea unor mijloace de comunicație moderne care să lege localitatea de restul țării mai rapid și la un trafic mai intens. Deci se construiește o centrală telefonică automată cu o mie de linii. O policlinică cu 18 cabinete de specialitate, o fabrică de mobilă, o tipografie etc., etc. sînt dotări menite să satisfacă cerințe impuse de noul ritm de dezvoltare.

Actualul cincinal va fi hotărîtor pentru profilul Alexandriei. Volumul investițiilor se va cifra la cîteva miliarde de lei, urmînd ca producția globală să atingă anual peste un miliard. Asta înseamnă apariția unei a doua platforme industriale. Toamna aceasta este istorică în adevăratul sens al cuvîntului și evenimentul e consemnat de începerea lucrărilor la impunătoarea fabrică de rulmenți. Stîlpi de beton se înalță pe un cîmp la marginea orașului ca niște coloane impozante.

Rulmenți, mijloace de automatizare, convectoare, filtre de aer, aeroterme... Semne ale Alexandriei industriale care-și părăsește fără regret trecutul...

UN CLIMAT URBAN

Industrializarea și urbanizarea vin cu șiragul lor de probleme, de la cea a forței de muncă la cea a consumului de energie electrică, două extreme care închid în ele alte nenumărate preocupări. Edilii, și nu numai ei, simt abia acum că Alexandria e un oraș și nu o localitate de o importanță oarecare. Una dintre aspirațiile lor, de altfel justificată, este trecerea în categoria municipiilor, dar dacă azi dezideratul e barat de numărul de locuitori, mîine, în ritmul în care se dezvoltă, dorința le va fi împlinită. Oricum, grijile primarului Ion Ribu sînt ca pentru un municipiu.

Sînt cîteva direcții care polarizează preocupările conducătorilor orașului și ale cetățenilor săi. Printre acestea aspectul urbanistic. Alexandria e un oraș tînăr (a fost înființat în 1834!), și primul ei arhitect, un inginer austriac adus de notabilitățile de la București, i-a dat de la început o rigoare geometrică. El s-a dezvoltat pe o tramă majoră de circulație formată din ochiuri rectangulare de-a lungul rîului Vedea. Cu alte cuvinte, și nu în limbajul afectat al specialiștilor: străzi perfect drepte, care se întretaie ca firele unei rețele. Domnul Otto, cum a intrat austriacul în istoria orașului (toți autorii de monografii îi igno-

TRUIEȘTE VIITORUL...

La I.A.I.C.A. numeroși tineri învață o nouă meserie.

Case noi, prieteni noi...

OPINII

decalaje orare...

Dezvoltarea industrială a unui oraș ridică o seamă de probleme noi nu numai urbaniștilor, ci aproape fiecărui om. Vechi obiceiuri se schimbă, pulsul vieții cunoaște alt ritm, preocupări profesionale sînt reprofilate adeseori în concordanță cu transformările economice ale orașului. E cazul locuitorilor Alexandriei care în ultimii ani trăiește un ritm al industrializării nemaicunoscut pînă acum. Oricine lucrează în noile întreprinderi care au intrat de acum în funcțiune sau sînt în plină construcție poate observa marea atracție pe care o exercită orașul nostru asupra zonei rurale din jur. Astăzi, numeroși oameni din împrejurimi, de la zece, douăzeci, treizeci de kilometri, și uneori chiar mai mult, se îndreaptă, la diversele ore ale schimburilor, spre Alexandria. Din cei peste 70 de muncitori din atelierul de debitare pe care îl conduc, de la întreprinderea I.A.I.C.A., circa treizeci fac această navetă zilnic, venind de la Țigănești, Brînceni, Smîrdioasa, Știrobăneasa etc. În aceeași situație se află și alți muncitori de la alte secții. Dacă orarul mijloacelor de transport nu pune probleme deosebite pentru schimburile de zi, nu același lucru l-aș putea afirma cînd e vorba de sosirea și plecarea oamenilor noștri care lucrează în schimbul de noapte. Între cursele I.R.T.A. și orele acestui schimb există un decalaj prea mare. Seara, mașinile sosesc cu două sau chiar trei ore înainte de începerea schimbului, iar dimineața situația plecărilor e asemănătoare. Personal, am lucrat ani de zile noaptea, în perioada cînd urmam cursurile liceului seral. Știu din proprie experiență grija cu care îmi organizam timpul pentru ca să fiu cît mai odihnit. Un decalaj de două-trei ore între sosirea în oraș și începerea lucrului mi se pare o risipă importantă de timp și o cheltuială de forțe de care, după opinia mea, ar trebui să ținem seama. Am observat că un muncitor care face o navetă cu decalaje orare mari, după 2–3 zile de muncă în schimbul de noapte are rezultate care se înscriu pe o curbă descendentă. Calitatea produselor oscilează. Piesele au erori de precizie și chiar de aspect. După părerea mea, totul se poate rezolva printr-o minimă organizare: mai buna coordonare a curselor I.R.T.A. pe unele itinerare, în așa fel ca sosirile și plecările curselor să fie cît mai aproape de orele schimburilor. Mi s-ar putea spune că numărul celor afectați de acest decalaj e mic în raport cu marea majoritate. Poate. Dar e un fenomen care, pe măsura intrării în funcțiune a altor întreprinderi, a creșterii numărului de muncitori industriali care vin la Alexandria, ar putea să devină la un moment dat o problemă acută.

Marin CIOC — maistru

UN ORAȘ ÎȘI CONSTRUIEȘTE VIITORUL

Se lucrează intens la noile locuințe.

Stîlpi de beton se înalță pe un cîmp la marginea orașului, ca niște coloane impozante... A început construcția fabricii de rulmenți.

reză celălalt nume!!), l-a croit fermecător de simplu și minunat de practic. De altfel intențiile vechilor părinți ai urbei erau ca omul cînd se află la capătul unei străzi să vadă cîmpul din cealaltă margine a orașului. Și-l vede și azi de pe unele străzi! Pe cele 570 de hectare inițiale, riguros sistematizate, erau construite după un secol 3 564 de clădiri, dintre care 60 la sută din pămînt bătut între scînduri sau paiantă. Clădirile cele mai proeminente nu aveau decît un singur etaj și printre ele se numărau școlile. Ultimul recensămînt al caselor (1966) ne arată că fondul de locuințe era de 5 638 case cu 12 209 încăperi. (În 30 de ani s-au construit doar 2 074 case!!) Am evocat din nou aceste date statistice pentru ca să ne dăm seama ce bază de pornire au noile planuri de reconstruire și modernizare care își propun să transforme aspectul rural al orașului și să-i impună o înfățișare pe măsura funcției de centru politico-administrativ al unui județ. Premisa viitorului profil (ale cărui baze vor fi puse pînă în 1975) își are fundamentarea în cîteva previziuni de ordin economic: înființarea în perimetrul urban a noi obiective industriale (o filatură, un abator, o fabrică de biscuiți și paste făinoase etc.), extinderea unora dintre actualele întreprinderi, dezvoltarea serviciilor. Estimîndu-se că între anii 1971 și 1975 numărul populației active de bază va crește cu circa 17 070 salariați, ridicînd numărul total al acestora la 28 967, ceea ce va reprezenta circa 51,2 la sută din totalul populației, se scontează că Alexandria va avea în 1975 o populație de 45 000 locuitori. Sporul acesta substanțial nu pune totuși probleme neliniștitoare. Dimpotrivă: spații de construcție există, posibilități de finanțare, de asemenea. Dacă între 1967 și 1970 pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit s-au construit 1 808 apartamente din fondurile statului, în actualul cincinal numărul lor se va ridica la circa 5 000. Vorbeam însă de străduința de a estompa acel aer provincial, acea patină a trecutului. În afara unor construcții noi, care introduc un spirit modern în atmosfera arhitecturală a orașului (Palatul administrativ, casa de cultură, noul spital etc.), arhitecții intenționează să orienteze structurile pe verticală. Un front de blocuri de cîte zece etaje, pe cea mai aglomerată și mai importantă arteră, va ridica orașul spre înălțimi, salvîndu-l de apăsarea cîmpiei.

Evident, o așezare urbană nu trăiește numai prin clădirile sale, ci și prin infrastructura cu care este dotată. Citeodată un oraș stagnează din pricina lipsei de apă, și dacă privim din nou spre trecut (și nu spre cel mai îndepărtat) constatăm că apa era una dintre problemele cele mai acute aici. Iată ce scrie cunoscutul geolog și paleontolog I. Simionescu în ziarul «Universul» din 3 aprilie 1933: «Orașul are electricitate, apa în schimb se aduce cu sacaua din izvoarele de sub dealul pe care se află cimitirul. De canalizare nici vorbă, dar nici de prea multe străzi pavate...» Vor trece mulți ani și abia în 1949 va începe alimentarea cu apă, prin instalație centrală, cheltuindu-se pînă în 1971 peste 13 milioane lei. Față de cerințele crescînde ale industriei care s-a amplasat și dezvoltat în Alexandria, debitul de apă captat în prezent este insuficient, situație care a determinat alocarea unor fonduri centrale în actualul plan cincinal în valoare de circa 10 milioane lei. Dar cum expansiunea industrială presează, încă din acest an se execută lucrări de 8 milioane lei pentru dublarea debitului de apă. E un simptom al dezvoltării pe care am ținut să nu-l trecem cu vederea. Pentru că grijile edililor nu se opresc aici, și toată lumea știe că noile capacități industriale care se vor instala în cincinal sînt mari consumatoare de apă. Problema alimentării cu apă rămîne deschisă. Încrezători, edilii au pregătit documentația pentru dezvoltarea sursei, aducțiunii și rețelei ca să se poată realiza un debit triplu spre finele anului 1973.

În fond, scopul tuturor acestor cifre și date pe care le evocăm are menirea să demonstreze cum va deveni Alexandria un puternic centru industrial. Am putea invoca și alți indicatori, dar după apă cel mai elocvent este consumul de energie. Să apelăm încă o dată la memorialiști... În 1934, cu ocazia centenarului, autorul unei monografii scria: uzina electrică... «mai de mult era adăpostită într-o casă particulară. În prezent are local propriu...». Și adăuga, nu fără o oarecare mîndrie: motorul are 220 cai putere!!...

Foarte duios... Noi vom reține cîteva date privind consumul industrial în ultimii zece ani (în care au fost incluși numai marii consumatori): în 1961/62: 1 250 000 kW; 1965/66: 2 130 122 kW; 1970/71: 3 934 443 kW. Cifre cît se poate de concludente pentru potențialul economic actual.

ALEXANDRIA — UN NOU CENTRU DE ATRACȚIE

Știți cîți ingineri erau în 1968 în oraș, anul cînd Alexandria devine reședința județului Teleorman? Patru! Un inginer silvic, unul la fabrica «Islaz», unul la C.F.R. și unul la panificație... Cei care îmi comunică cifra aceasta sînt ei înșiși ingineri, localnici care s-au reîntors în urbea natală sau în județul lor de baștină în ultimii 3—4 ani. În sfîrșit, poate acest număr să nu fie riguros exact, dar un plus de unul sau doi, sau un minus, nu contează. Oricum, situația e edificatoare.

Reversul ei: numai la Fabrica de panouri și tablouri electrice funcționează acum 25 de ingineri. Pretutindeni în lume numărul de cadre specializate e unul dintre indicatorii de bază ai potențialului economic, și o statistică mai amplă ne-ar demonstra că la Alexandria, în acest domeniu, s-a schimbat ceva... Oricum, orașul nu e ferit de «foamea de cadre», ca de altfel oricare localitate care a intrat în ultimii ani pe orbita industrializării intensive. Două forțe acționează cu intensități variabile pentru formarea unor nuclee de specialiști: una, și poate cea mai importantă, este atracția pe care o prezintă prin înalta lor tehnicitate și marea perspectivă de dezvoltare, unele dintre întreprinderile care se construiesc (fabrica de rulmenți de exemplu); a doua, dragostea de locurile natale. Cei din Teleorman își iubesc județul, și asta nu e o vorbă goală. De oriunde s-ar afla, ei urmăresc cu atenție, fidelitate și o nedisimulată mîndrie tot ce se petrece în județ, tot ce se construiește, schimbările structurale ale economiei. Odinioară teleormănenii migrau spre zone dezvoltate. Acum fenomenul e invers, ei se reîntorc cînd e posibil și o dată ajunși acasă duc o pasionantă campanie de reîntoarcere a concetățenilor lor. Mi s-a părut oarecum surprinzătoare afirmația directorului de la Fabrica de panouri și tablouri electrice, inginerul Victor Ghițulescu, care îmi spunea că are evidența inginerilor din țară care sînt din Teleorman. «La ce vă folosește?»— îl întreb. «Să știu pe unde sînt, să-i caut și să le propun să se reîntoarcă. Citeodată, în concedii mai ales, vin singuri, se informează și optează pentru vreo întreprindere de-a noastră»... Deci fiii Teleormanului se reîntorc. Am citit de asemenea nenumărate scrisori ale unor muncitori din diverse colțuri de țară care își exprimă dorința să lucreze la Alexandria. Unii dintre ei solicită, e drept, locuințe, ca o condiție a strămutării lor, dar esențial e acest fenomen de atracție pe care-l exercită astăzi Alexandria pe cale de a deveni industrială.

Dacă orașul mai suferă de lipsa de specialiști și cadre calificate, fapt explicabil prin ritmul înalt de industrializare, nici prezentul și nici viitorul nu pun probleme în privința rezervelor de forță de muncă. Azi orașul absoarbe circa 40—45 la sută din populația activă a comunelor din jur. Gradul de migrare a forței de muncă din zona preorășenească ori din alte localități din județ către

În oraș își face apariția arhitectura secolului XX...

reședință e urmarea intensificării mecanizării agriculturii și a sporirii potențialului economic al orașului. Studiindu-se o zonă cuprinsă pe o rază de 20 km (care ar permite o navetare de 30—40 minute), în care sînt cuprinse 20 de comune cu circa 46 de localități, s-a ajuns la concluzia că în 1975 această zonă va putea furniza orașului circa 27 000 de noi muncitori. La ora actuală se îndreaptă din zonele limitrofe spre întreprinderile Alexandriei circa 3 800 de navetiști. Numărul lor va crește după toate probabilitățile în anii următori, atingînd cifra de circa 7 000 (1975), iar în 1985 se vor cifra la 8 200—8 500, constatîndu-se o relativă stabilizare. Fenomenul atrage atenția cu deosebire, demonstrînd în același timp numărul mare de locuri de muncă care se vor crea în cincinal. De obicei un ritm accelerat de industrializare pune edililor probleme insurmontabile de cazare. La Alexandria existența unor mari spații virane în incinta orașului asigură premisele unui ritm accelerat și în construcția de locuințe, situație obiectivă la care trebuie corelată necesitatea imperioasă a creșterii populației, Alexandria fiind o localitate mult prea mică din acest punct de vedere în comparație cu importanța ei.

Alexandria prezentului cunoaște deci efervescența marilor mutații ale timpului nostru. Am putea spune fără să greșim că este un oraș fericit, descoperindu-și o nouă vocație.

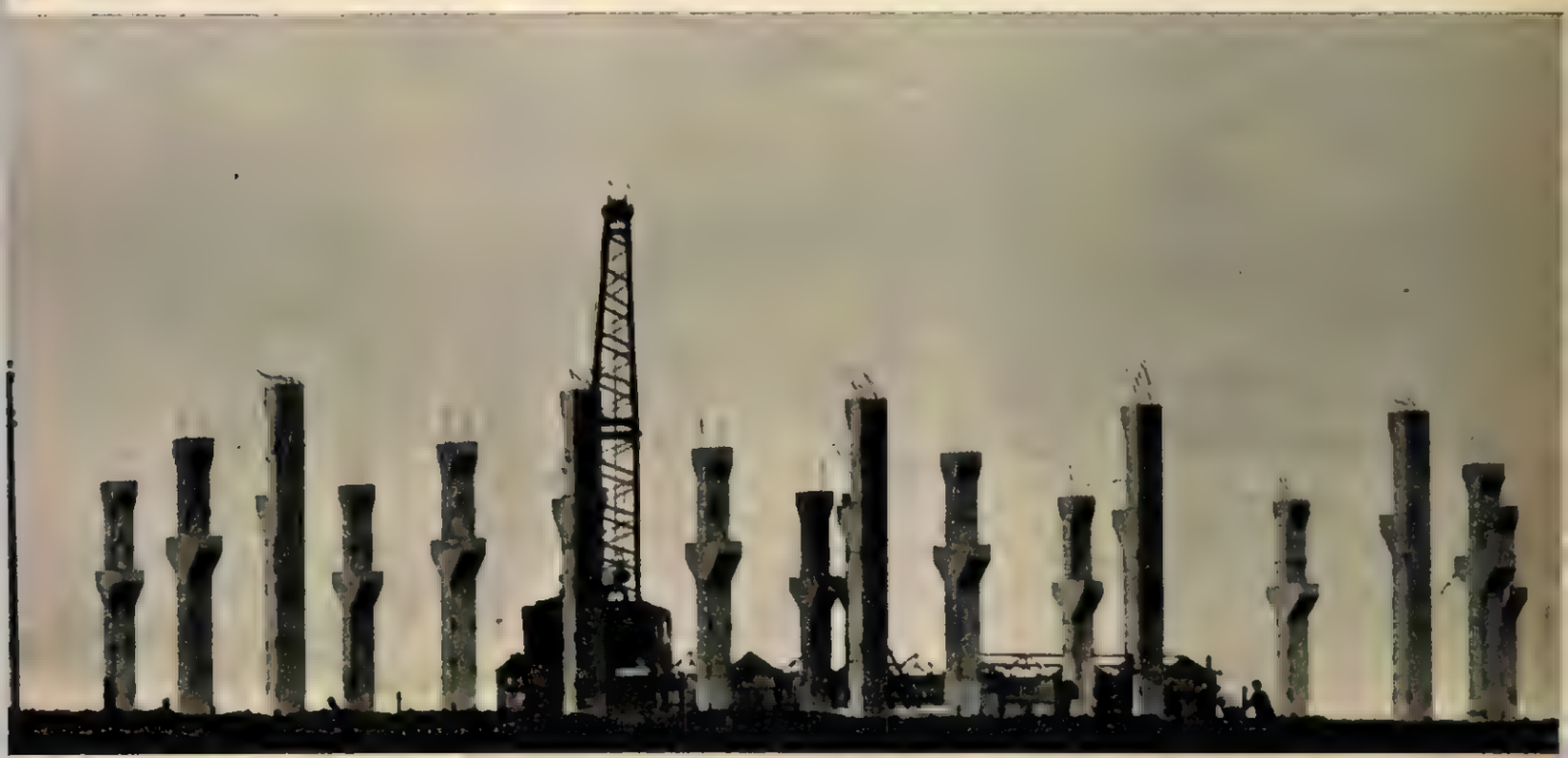

Pe marginea riului Vedea, noi locuri de agrement...

F proces

DOSAR NR 3/1971

Pro impoli

«Ar trebui să ne dăm osteneala să cumpănim dacă aceeași minte care ne ajută să obținem progrese atît de mari în știință, care ne ajută să gîndim, să judecăm, să vorbim și să scriem bine, ne-ar putea ajuta să fim și politicoși».

LA BRUYÈRE

ACUZA VICTIMEI:

UN VEȘNIC NEPOFTIT

Cînd mi-e lumea mai dragă și-o văd mai în roz, îmi apare-n cale, dă buzna peste mine și-mi strică tot cheful, Impolitus, necioplitul lumii.

Firește, caut să-l evit, s-o șterg, dar degeaba! Pentru că Impolitus e un agresiv. Așa se și explică de ce poporul l-a încondeiat cu năduf: «se vîră în sufletul omului, dă năvală ca porcul și se ține după tine ca mînzul după iapă».

Întîlnirile mele cu Impolitus au un anume mecanism, se desfășoară potrivit unei proceduri precise.

Mai întîi, face sau spune el ceva care mă jignește. Ori mă jignește nefăcînd sau nespunînd ceva.

Cum își arată el — concret — disprețul față de mine e mai complicat de spus, pentru că gesturile lui, acțiunile și inacțiunile lui impertinente sînt de o varietate cumplită. Cert este că Impolitus habar n-are ce-s alea respectul, amabilitatea, tactul, delicatețea, bunăvoința. Și nici chiar dacă i se spune, dacă i se dezvăluie necesitatea acestor noțiuni, el nu-i dispus să le ia în seamă. Pentru că e mulțumit de el, îngîmfat și plin de sine; pentru că e preocupat de persoana lui, egoist la culme; pentru că e măcinat continuu de ranchiună; pentru că împarte cele trei miliarde jumătate de oameni ai globului în două părți: «Eu (Impolitus) și restul lumii»: pentru că e prost crescut, superficial și fără rușine.

Impolitus nu-mi respectă opiniile și de altfel nici nu mă prea lasă să vorbesc. Ei e cel mai — cum spun bucureștenii — «dăștept». Impolitus atacă mereu, lovește mereu, desființează mereu.

Cum desigur bănuiți, partea a doua a mai sus-pomenitului mecanism al întîlnirilor mele cu Impolitus ar trebui să fie constituită de reacția mea la drăgălășeniile cu care m-a fericit «amicul» ăsta al meu.

Să ne înțelegem: nu fac parte dintre cei care se perpelesc prea mult din pricina unei grosolănii, a unei observații pe cît de răutăcioase pe atît de invidioase. Sînt un om cu o sensibilitate, ca să zic așa, medie. Dar asta nu înseamnă că impoliteța nu mă revoltă. O revoltă însă care, pînă la urmă, se dovedește a fi un chin tot pentru mine.

Pentru că nu-s în stare — dintr-o blestemată de bună-creștere și delicatețe, dintr-un blestemat de respect exagerat, dintr-un soi de grijă caraghioasă pentru semenul meu — să-i spun lui Impolitus, în față, adevărul. Să-i fac măcar o bucățică din portretul lui; așa cum este, nu cum și-l închipuie el.

Și deodată mă trezesc umilit și pe el, și de mine însumi. Pentru că nu i-am răspuns, pentru că nu l-am trezit la realitate cu duritate. Cu o duritate pe care grosolănia lui o merită și o răsmerită.

Mă sfiesc să-mi folosesc spiritul de observație, cultura și inteligența ca pe niște măciuci, ca pe niște pari, cu care aș putea să-l lovesc, să-l desființez. Iar cînd mă decid s-o fac, e prea tîrziu: Impolitus a și plecat. Va reapărea altă dată și tot așa, prin surprindere, mă va maltrata moral și mă va lăsa năucit și umilit în pragul unei hotăriri de represalii pe care nu izbutesc niciodată s-o pun în aplicare.

Recunosc că am luat de vreo cîteva ori decizia să mă schimb, să adopt și eu formula lui Impolitus. Cu alte cuvinte, să fiu și eu îngîmfat, arogant, obraznic, impertinent; să disprețuiesc și eu munca celorlalți și să mi-o autoelogiez pe a mea; să fiu și eu neobrăzat și bădăran.

Am luat decizia, dar nu mi-a mers. Pentru simplul motiv că nici n-am fost în stare să încep.

În schimb, am ajuns — era și timpul! — la adevăr. Și anume că nu eu, nu noi cei cu bună-cuviință, ci el, Impolitus, trebuie să se schimbe.

El, sigur că pentru noi viața e mai dificilă; pentru că nouă, celor mulți, celor cu respect și binevoitori, ne-a revenit sarcina să păstrăm, să șlefuim, să trimitem mai departe ceea ce e mai bun, mai generos în oameni; ceea ce s-a cîștigat de la început pînă acum.

E cauza mare, de aia trăim — noi, cei cu bun-simț, cu sensibilitate — pentru ea; cu durere pentru ea.

E cauza mare, de aceea trebuie făcut ceva mai mult pentru ea. De pildă, un proces; un act de acuzare.

Un act de acuzare la care aș pune drept moto două rînduri din Boileau:

«Luați bunul-simț drept lege, deși pînă la el
Alunecos e drumul și-i greu de mers spre țel».

*

La Bruyère ne atrage atenția că «la unii aroganța ține loc de măreție, neomenia de fermitate și viclenia de spirit». Carlyle — care, probabil ca și mine, a avut de suferit din pricina lui Impolitus — spune cam același lucru, dar inversînd punctul de plecare: «Un om mare își arată măreția în felul cum tratează pe oamenii mici».

Și, într-adevăr, dintre multele chipuri posibile ale sale, Impolitus se dovedește cel mai pernicios atunci cînd se deghizează în «om cu maniere», special pentru a-și ușura parvenirea; special pentru a reuși, cît mai rapid, să se «aranjeze». De aceea am să și atac în chip special varianta asta a existenței lui.

La început, cînd a venit la noi, părea «băiat bun»: drăguț, săritor, atent, vorba dulce... Îl socoteam chiar «subțire». Mă rog, a făcut o impresie foarte bună. Apoi, a fost avansat. Și o dată cu șefia Impolitus si-a dat arama pe față

Țipă, insultă, jignește, face șmotru și «dă lecții» de la 7,30 la 15,30. E maniera lui de a-și pune în valoare personalitatea; e... stilul lui de muncă.

Un stil stupid, un stil prostesc. Impolitus nu-și dă seama că un șef nu poate obține rezultate decît cu ajutorul lucrătorilor săi. Impolitus nu știe cum se stabilesc și cum se păstrează relațiile bune de muncă. El nu realizează că politețea este o formă a științei conducerii. Nu pricepe că fiecare lucrător trebuie tratat ca om. Și nu pricepe că oamenii pot face minuni dacă-i cîștigi. Nu pricepe că politețea poate avea o rentabilitate strict materială. Impolitus săvîrșește eroarea crasă de a crede că poate fi fericit fiind iubit doar de... el însuși.

Dar am mai spus-o și-o repet, pentru că am mai avut și în alte rînduri «colegi» din ăștia: Impolitus își taie singur picioarele de la scaun. Dar știți cum? Chiar de la arcuri! De la zegras! O să-i rămînă sub el doar plușul. În semn de amintire a vremurilor de glorie. Na, că m-am înfierbîntat! Iertați-mă și dumneavoastră, dar n-aveți idee cît sînge rău ne face și îmi face individul!

Eu am o vorbă: omul de calitate, cînd ajunge șef se cunoaște. Nu vă cunosc, nu mă cunoașteți: spuneți-mi, am dreptate sau nu?

*

Un lucru mă nedumerește la Impolitus. Cum de nu-și dă seama că nu numai noi, ci și el este o victimă a comportamentului său evident sălbatic, evident străin de civilitate.

Logica e următoarea: nepolitețea îți face în chip sistematic dușmani; cu alte cuvinte e o purtare smintită.

Politețea în schimb «este cheia de aur care deschide toate porțile».

«Un caracter prietenos și politicos, oriunde l-am întîlni nu poate decît să placă» (J. Locke).

«În politețe există farmec și folos» (Euripide).

«Florii i se cere parfum și omului politețe» (proverb indian).

Am socotit că e dreptul meu să-mi întăresc petiția de chemare în judecată a lui Impolitus, cu păreri ale unor minți mai presus celeia a mele și celeia a lui. Cu toate că, la fel de bine, puteam să-i iau pe ei de guler, să-i zgîlțîi puțin — așa, spre trezire la realitate — și să-i întreb simplu, pe românește:

— De ce faci, mă, altora ceea ce ție nu-ți place?

CUVÎNTUL APĂRĂRII:

BLÎNDELE IZVOARE ALE AGRESIVITĂȚII

Dacă am înțeles eu bine, dumneata «ăl cu șapte ani de-acasă» te cam iei de viața mea! Foarte bine, ridic mănușa.

Ce ușor e să faci morală! Ce ușor e să întinzi un deget și să spui: «E ticăloș!» Dar te întreb: înainte de a începe tărăboiul, înainte de a mă chema în judecată, ai stat să te gîndești, — admițînd că sînt așa cum spui, adică obraznic, prost-crescut, răuvoitor, agresiv — ai stat să te gîndești, zic, cum s-a făcut de am ajuns aici?

*

Ei bine, n-o să-ți vină să crezi, dar m-au făcut nepoliticos tocmai unii dintre politicoșii tăi! Pentru că am fost și eu, în tinerețile mele, modest, respectuos, cuviincios.

M-am întîlnit însă cu ei. Cu politicoșii ifoșoși. Cu cei care nu-și însoțeau manierele, e drept, politicoase, cu fapte la fel. Niște impostori!

Unii preferă un diavol politicos, unui sfînt grosolan. Ei bine, eu prefer omul de calitate, omul care-mi trîntește adevărul în față, chiar dacă-i incomod de dur, îl prefer unui lingușitor veșnic cu zîmbetul pe buze.

Îmi reproșezi că de cînd sînt șef nu mai știu ce-i vorba bună. Poate ai dreptate. Dar nu conduc o echipă de îngeri. Ci una de oameni teribil de amestecați. Pe orice șantier al unei noi construcții, în orice nouă întreprindere industrială, se adună zeci, sute, mii de oameni din toate colțurile țării, de diferite meserii, de diferite vîrste, cu fel de fel de caractere. Unii, cei mai mulți, te înțeleg și își fac treaba fără să le spui o vorbă; alții, dacă nu țipi, și se urcă în cap. Știu, ar trebui un echilibru, o politică anume pentru fiecare om în parte. Dar cînd s-o mai fi făcut și pe asta? Graba mare a fost să ne calificăm profesional. De pedagogie ne-a ars mai puțin.

*

Vreau să fiu bine înțeles: impoliteța are numeroase ipostaze, izvorîte din numeroase cauze. Nu iau apărarea tuturor nepoliticoșilor lumii, și aceasta nu numai pentru că nu am argumente, dar pentru că de unii mă și desolidarizez. Despre alții însă am niște păreri speciale.

Ca să fiu sigur că mă înțelegi, te invit — de pildă — să încerci să te pui în pielea unui băiețandru care — ai observat tu «cu indignare» — că se poartă nepoliticos. Hai să-i vedem istoria lui!

De fapt ea face parte din marele și rapidul proces social al urbanizării. Proces care, știi mai bine decît mine, implică mutații de statusuri, de roluri, de ierarhii sociale.

A plecat tînăr din sat, totuși format. În cadrul statusului rural local apucase să aibă un rol social.

Și deodată, ia totul de la început! Este obligat să se integreze statusului orășenesc, necunoscut lui; să-și găsească un nou rol acolo, cu alte cuvinte să și-l aleagă dintr-o sumedenie de roluri sociale despre care nu știe mai nimic. Firește, este o răscruce

cesul tetii

Dezbatere imaginată și scrisă de Nelu IONESCU

categorică care nu rareori duce la eșecuri violente.

Băiețandrul este dezorientat; băiețandrul simte nevoia unui «model» social, bineînțeles citadin, după care să se ia; băiețandrul trăiește o stare de incertitudine și alertă.

Se face foarte mult pentru îndrumarea profesională a băietandrului, dar încă prea puțin, pentru încadrarea lui socială, pentru acordarea personalității lui la pretențiile noului mediu. Organismele sociale care ar trebui să-l ajute să facă pasul de la personajul rural la cel urban, încă nu-s destul de active.

Băiețandrul riscă să se întîlnească cu un «model» nu tocmai bun de urmat. Dar independent de asta, trăiește o lungă perioadă de tatonare, o lungă perioadă de adaptare.

O lungă perioadă în care e agresiv ca să se apere, o lungă perioadă în care nu știe regulile politeții urbane și nici nu-i prea pasă de așa ceva. Are probleme mai fierbinți. E vorba doar de viitorul lui.

Trebuie să-l înțelegem, trebuie să-l înțelegem mutația pe care o trăiește. E adevărat, bravează, sfidează, e lipsit de respect, dar astea — o mai spun o dată — nu-s decît reacții de apărare ale unui om desprins de un univers bine constituit și încă neintegrat într-un nou univers, spre care tinde, dar de care, necunoscîndu-l, se și teme. Este aceasta un fel de frică creatoare, pentru că băiețandrul nostru se teme să nu fie mai prejos decît cei care au avantajul de a cunoaște înaintea lui «regulile jocului». Poate nu te așteptai, dar e o reacție și a demnității individului, nu numai a ambiției lui.

Altfel ar fi lucrurile dacă am sări imediat în ajutorul său. Să-l creăm băiețandrului nepoliticos — și în noul său mediu, în mediul urban — o poziție favorabilă; vreau să spun, condiții care să-l facă să se simtă, emoțional, bine: ca acasă, ca în mediul în care se simțea la îndemînă, în care se simțea ocrotit! Și ai să vezi că nu va mai fi agresiv, ci va redeveni sociabil, prietenos, amabil, politicos, într-un cuvînt, va avea grijă și de semenii săi, nu numai de soarta lui.

Băiețandrul acesta uneori nepoliticos nu trebuie lăsat să se descurce singur, nu trebuie doar blamat și atît. Pentru că impolitețea lui e o minoră consecință negativă a unui major proces social pozitiv implicat de industrializare. E o parte rea, nedorită, a unei mari mutații bune, necesare, dorite. Impolitețea e sicîitoare dar — de data asta — aparține de formă. Miezul lucrurilor e altul.

De aceea trebuie să-i întindem o mînă de tovarăș băiețandrului. Să-l ajutăm să-și depășească impasul, să-l ajutăm să se integreze cît mai grabnic în noul său univers. Asta înseamnă să-l ajutăm să se corecteze, să-l ajutăm să afle normele noii sale ambianțe sociale, să-l familiarizăm cu respectul față de muncă, cu respectul față de cei ce muncesc, față de disciplina muncii, dar mai presus de toate să-l facem să simtă, să înțeleagă, importanța apartenenței sale la clasa cea mai înaintată a societății, să-l ajutăm să dobîndească conștiința de clasă, conștiința muncitorească. După aceea lucrurile se vor schimba de la sine. Băiețandrul, te asigur, se va reconstrui pe sine, admirabil.

Dar pînă atunci să meditățm asupra sarcinii care ne revine nouă: educarea conștiinței lui.

*

În sfîrșit, să știi că de multe ori par nepoliticos cu toate că nu sînt. Să-ți dau un exemplu:

Mă întorceam acasă după vreo douăzeci de ore de muncă neîntreruptă. La uzină se blocase un întreg agregat complex și făcusem parte din brigada specială de intervenție. Eram frînt de oboseală. În autobuz am găsit un scaun liber și m-am trîntit pe el. Eram cam amețit de oboseală. Deodată mi-am dat seama că-s privit critic, cu reproș, de unii din mașină. Pricina era lesne de înțeles: eu, tînăr, stăteam jos; iar alături, o cucoană în vîrstă stătea în picioare. De altfel, privirile cele mai aspre erau chiar ale ei.

Am vrut să mă ridic să-i dau locul; dar i-am văzut părul boit roșcat-cochet, manichiura stridentă, tocurile înalte, mi-am amintit deodată de mîinile muncite ale mamei mele și m-am revoltat. Nu vedeam de ce să am, nu puteam să am înțelegere pur și simplu pentru o cucoană care se vedea că nu prea are și nici nu avusese de-a face nici cu munca, nici cu oboseala.

Altă dată, tot așa, sub privirea dezaprobatoare a unei mașini întregi n-am cedat locul unui copil.

Un copilaș! Ce duios, ce gingaș! Dar și ce prost-crescut! A venit pur și simplu, m-a apucat de mînecă și mi-a spus că el *vrea* să ștea acolo. Părinții, alături, tăceau dar era limpede că-l aprobau. Îi băgaseră în cap că are dreptul la orice; că lui i se cuvine totul. L-am repezit. Uite așa-s eu, nu mă înduioșez în fața unui animăluț tînăr care e în stare să alerge o zi întreagă, să bată mingea o zi întreagă, dar care într-o mașină are pretenții la un regim de om obosit.

De altfel, genul ăsta de viitori mari nepoliticoși — la propriu și la figurat — ai orașului sînt dintre cei de neiertat. Dintre cei care, între noi fie vorba, îmi sînt și mie antipatici. Ba chiar îi detest. Ăștia ajung nepoliticoși pentru că au de toate, pentru că li s-au dat întotdeauna de toate, pentru că li s-a căutat în coarne, pentru ca-s copleșiți și conduși de egoism.

Și iată că iar am ajuns la marea problemă a educației. A constata existența unor indivizi care ne poluează moral viața socială, a-i detesta și a fi indignați, nu-i destul. Trebuie făcut pasul următor, pasul esențial: reeducarea lor. Înainte de toate, punîndu-i să muncească, punîndu-i să-și cîștige pîinea. Dar reeducarea lor și prin ofensiva salutară a familiei, a celor care muncesc în același colectiv cu dînșii, a școlii, a acelor organizații care au menirea să modeleze conștiințele omenești, a noastră, a tuturor, constituți într-o opinie publică activă.

*

Desigur, aș mai avea multe de spus în replică; desigur, cele de mai sus nu-s decît cîteva aspecte. Însă altceva vreau să aflu de la tine personal, acum:

Ai susținut că eu îs nepoliticos. Și socotești că politețea înseamnă — în esență ei superioară — solicitudine, bunăvoință permanentă, atentă și nuanțată față de ceilalți. Foarte bine!

Dar atunci, te întreb: dacă m-ai acuzat înainte de a-mi cerceta cu bunăvoință viața, dacă mă disprețuiești fățiș; dacă mă ironizezi public; și, mai ales, dacă nu încerci, cu sinceritate, să vezi lucrurile și din punctul meu de vedere și să-mi dai o mînă de ajutor, oare nu ești și tu, asemeni mie, un... Impolitus?

ÎNCHEIERE

Pentru a-i pune în cunoștință de cauză pe cei care n-au citit primele noastre dosare, reproducem în întregime — încă o dată — conținutul «încheierilor» date atunci.

Deci, tot în aceste pagini ale revistei veți găsi, o dată la cîteva săptămîni, un astfel de, să-i spunem așa, proces public la care dumneavoastră, cei peste jumătate de milion de cititori ai «Flacării», sînteți invitați să aveți rolul de judecători.

Cele mai interesante dintre opiniile dv. — inedite și obiective — vor fi reproduse, de asemeni, în aceste pagini, urmînd să țină loc de sentință, de hotărîre judecătorească a celui mai puternic juriu din țară: opinia publică.

Cu alte cuvinte, ne declarăm intenția de a stîrni dezbateri publice, în sensul cel mai larg, și firește, pe marginea celor mai acute probleme ale vieții noastre cotidiene contemporane.

Tragem nădejde ca pseudoprocesele noastre să-și dobîndească curînd-curînd rostul pe care li-l dorim: să îndrepte lucrurile acolo unde nu merg ca lumea și să prevină alte eventuale fapte dăunătoare.

Iar pentru ca cercul să fie fericit închis, așteptăm de la dumneavoastră nu numai sentințe, ci și idei arzătoare la ordinea zilei, care să facă obiectul unor viitoare dosare, unor viitoare «Procese-Flacăra».

Cît despre «încheierea procesuală» de față, în afară de ce v-a informat pînă acum mai are menirea «să dea termen în cunoștința părților» pînă cînd judecătorii vor isprăvi de chibzuit și se vor pronunța.

tv

de C. N. CONSTANTINIU

ASCENSIUNI

● Simbătă, în timpul «Teleenciclopediei» doi francezi se cățărau, înarmați cu ustensile alpine, pe o ciudată stîncă din deșertul saharian într-un, aparent, act gratuit de performanță sportivă. Pentru fiecare metru, ore întregi de eforturi supraomenești, de chinuitoare suplicii. Ziua, căldura sufocantă a deșertului le pîrjolea epiderma, pentru ca noaptea frigul să-i chircească în hamacurile spînzurate de peretele stîncos ca niște uriașe, ciudate cuiburi de păsări.

Duminică, într-o peliculă intitulată «Dincolo de nori», cîțiva geodezieni români escaladau prăpăstiile înzăpezite ale Făgărașului și, o dată ajunși pe culmile stîncoase, înscriau, cu aparate topometrice, cei dintîi desen ai viitoarei șosele transfăgărășene. Filmul românesc nu s-a oprit aici. Au urmat apoi armate de oameni cu buldozere și pichamere, într-o copleșitoare luptă cu natura, în care prime|dia pîndea la fiecare pas. Cînd automobilele vor goni pe panglica șoselei tăiate printre stîncile care acum încorporează atîta energie umană și eroism, cine se va mai gîndi că nici un efort omenesc nu este de prisos?! Nici chiar acelea a căror finalitate nu ți se dezvăluie dintr-o dată. Ne amintim că mai vechi emisiuni ale televiziunii aduceau în fața curiozității noastre pasiunile oamenilor și curajul lor (căci ce ar putea fi altceva, decît un imens curaj, să aduni ceasuri din toate secolele?!): colecționari din cei mai bizari, cultivatori de flori rare, meșteri de oale, de ornice, de viori. Nu ar fi de loc inutilă reluarea unor astfel de emisiuni, — alături de cele de care am pomenit — căci dacă vorbim de o școală a eticii, de respectul pentru muncă, trebuie să începem prin a arăta pasiunile oamenilor și curajul oamenilor pasionați. «E bine să ne legăm viața de lucruri trainice și mari», spune la un moment dat un erou al filmului documentar citat. Am adăuga că eroismul și pasiunea nu ocolesc nici o profesiune și nici chiar cel mai mărunt fapt al vieții noastre cotidiene.

● Poate că nu sînt necesare lecțiile docte ori didacticiste despre tablouri, dar nici — credem — nu este recomandabilă dispariția din emisiunile televiziunii a întregii problematici a artei plastice în plină «civilizație a imaginii». Șocul vizual ne pîndește la tot pasul, în expoziții, în vitrine, în fața teatrelor și cinematografelor, în panourile cu afișe publicitare, în fața obiectelor din magazine. Opțiunea pentru ceea ce e cu adevărat frumos n-ar fi poate prea dificilă dacă procentajul de «contrafaceri» ar fi mai puțin nociv. Educația artistică e la ordinea zilei și ar putea face obiectul unor emisiuni de larg interes telepublic.

Ne-am imagina convorbiri cu artiști despre creația lor și crezul lor artistic, dezbateri publice în expoziții, prezentarea muzeelor și a celor mai valoroase opere din patrimoniul nostru artistic, emisiuni dedicate artei populare, emisiuni menite să pună în valoare centrele de creație artistică populară. În sfîrșit, emisiuni dedicate artei ambientale, știut fiind că în vertiginoasa dezvoltare socialistă a țării frumosul cotidian trebuie să devină o componentă a realităților care ne înconjoară.

● De vreo trei săptămîni poate fi urmărită în paginile programului de radio și televiziune, în dreptul zilei de simbătă, cîte o listă de nume, mare și frumos spațiată. Este genericul unei noi emisiuni de teledivertisment intitulată **Alfabet muzical.** Emisiunea ca emisiunea, ea nu reprezintă decît arhiștiutele «varietăți», adică marfă veche în ambalaj nou, și ideea aceasta săltăreață de a face azi varietăți numai cu oameni al căror nume începe cu **A**, săptămîna viitoare numai cu oameni al căror nume începe cu **B** ș.a.m.d. nu suferă de prea multă originalitate. Emisiunea ca emisiunea, prin urmare. Dar acel generic de care aminteam, tipărit în program — face toți banii. O capodoperă de... umor (involuntar din păcate), cel mai năstrușnic catalog înregistrat vreodată. Citățm: Alexandru Matei, Adamo, Astaire (sic!) Fred, Agemolu Anca, Aznavour, Alexandru Arșinel, sau: Băieșu Ion, Badea Doina, Bădoiu Mariana, Bourvil, Besoiu Ion, Briggite Bardot, Buciuceanu Tamara, sau: Cehov A.P., Caselli Caterina, Ciucă Mihai, Cinquetti Gigliola, Constantin Nicu etc., etc.

PORȚI LA BALTICA

Text și fotografii de I. CIOARĂ

Industria de construcții navale își pune pecetea chiar și asupra unui asemenea orășel de la Baltica cum e Wolgastul. La cele cinci șantiere de pe litoralul baltic au fost lansate la apă, în 1970, 120 de nave de diferite mărimi.

La Wolgast — ca și în alte localități ale regiunii baltice — întîlnești valoroase monumente arhitectonice ale trecutului.

De obicei, cînd se vorbește despre «poarta spre mare» a Republicii Democrate Germane este avut în vedere Rostockul. Justificat, la urma urmei. Aici se află doar — amplasat în golful în care apele riului Warnow se fac una cu cele ale Balticei — cel mai mare port al R.D.G., unde acostează nave din peste 50 de țări, însumînd într-un singur an — 1970 — un trafic de 10 milioane tone mărfuri, fapt pentru care modernului port i-a fost decernat Premiul de stat al R.D.G. Și tot de la Rostock și din imediata sa apropiere, de la Warnemünde, iau calea apei vasele maritime construite pe șantierele navale «Neptun» și respectiv «Warnow» — acesta din urmă fiind cel mai mare din țară. Imediat după terminarea războiului numărul lucrătorilor de la «Warnowwerft» se cifra doar la 40 — iar astăzi la 8 000. O diferență care vorbește de la sine, cu atît mai mult dacă îi alături și alte cifre elocvente privind realizările acestui colectiv. Din 1966, cînd a fost construit primul cargobot de 10 000 tone, au fost lansate la apă de aci 144 vase maritime, cu o capacitate variind între 10 000 și 15 000 tone. S-ar mai putea aminti, de asemenea, de impunătoarea flotă de pescuit, a cărei activitate, desfășurată ades la mii de kilometri pe mări și oceane, este dirijată de către dispecerii de la «V.E.B. Fischkombinat Rostock»... De la puținele și rudimentarele vase cu care și-a început activitatea în urmă cu două decenii, Combinatul piscicol din Rostock a ajuns să dispună azi de o flotă modernă, incluzînd și adevărate «fabrici plutitoare» — în total 180 unități cu o capacitate de 138 000 tone.

Și totuși poartă la mare nu este numai Rostockul. Mai precis spus, nu numai orașul-port care este și un important centru industrial, comercial, universitar, ci întreaga regiune purtînd aceeași denumire. Datorită colegului și prietenului Peter, care s-a bucurat aflînd că sînt, asemeni lui, un iubitor al ținuturilor marine, am străbătut și cunoscut în mare parte această regiune baltică a R.D.G. cuprinsă între Wismar în vest și Wolgast în est, iar în nord Cap Arkona — pe insula Rügen. Ce-ți rămîne mai mult întipărit în minte? Și micul dar pitorescul Wolgast — punct de trecere pentru turiștii ce se îndreaptă spre insulele Usedom, dar și centru de construcții de mici ambarcații de coastă — unde rătăcești pe străzi admirînd porțile și porțile caselor ce s-au păstrat din secolele 18-19 sau asemenea bijuterii ca biserica St. Petri datînd din veacul al 14-lea și care, privită

Alter Markt (Piața Veche) din Stralsund: în dreapta, în fund, se vede o parte din clădirea primăriei, a cărei fațadă datează din 1400.

În octombrie 1957 a început construcția noului port Rostock. Și iată-l azi, modern, adaptat transportului containerizat, cu o capacitate de trafic anuală de 10 milioane tone mărfuri.

Vitt — satul de pescari din cel mai nordic punct al R.D.G. — Cap Arkona.

din față, pare opera unui artist în ale traforajului. Și orașul Stralsund, unde edificiilor de mare valoare istorică și culturală — ca de pildă minunata construcție din cărămidă, în stil gotic, a primăriei (Rathaus) a cărei fațadă dinspre Piața Veche datează din 1400 — li se alătură modernele șantiere «Volkswerft» destinate producției de nave de pescuit și unde la începutul acestui an a fost lansat la apă primul trauler de mare capacitate destinat pescuitului la mari adîncimi. Poate însă că în mod deosebit m-a impresionat Cap Arkona. Dar nu atît pentru că acolo sus, pe faleza de cretă (materie primă ce nu scapă de asemeni prelucrării industriale), trăisem momentul mai puțin obișnuit al atingerii, la modul cel mai propriu, al extremității nordice a unei țări, neavînd în față decît nesfîrșita întindere a mării. Coborînd, am dat, în valea adăpostită vederii de dealul de cretă, de un sat — Vitt. Un sat de pescari. Casele — îngrijite, cu acoperișuri din stuf presat, ca majoritatea celor din cooperativele agricole întîlnite pe insulă și în întreaga regiune. Ceea ce frapează sînt însă nu asemenea elemente, ci oamenii. După ce te-ai aflat în mijlocul muncitorilor de la oricare din șantierele navale de pe coasta baltică a R.D.G.,— care au făurit prin hărnicia și priceperea lor numai în anul trecut 120 vase — privind acum chipurile și mișcările acestor pescari reîntorși de pe mare în timp ce-și puneau la uscat năvoadele sau trebăluiau prin gospodărie — aveai parcă în față imaginea sintetică a tuturor locuitorilor acestei regiuni pentru care marea e însăși rațiunea de a trăi.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

IASNAIA POLIANA

Era ca după o explozie de clorofilă, pămîntul jilav mirosea a frunză căzută, pe iaz se îngroșase lintița, «copacul săracilor» își proptea umărul aplecat într-o cîrjă de invalid, stufu! copt se despletise bezmetic ca niște piete de vrăjitoare roșcată, prin magazii ruginiseră coasele, pădurea mustea de toamnă. Pe aici a trecut un bătrîn cu barbă de patriarh sprijinind pămîntul în toiagul lui, imagine de Dumnezeu din icoanele pravoslavnice, conte în rubașcă și ițari, cu brîu din curmei de tei și ochi iscoditori de diavol nepotolit. Era Tolstoi. Defrișase orașe și însămînțase ogorul unei literaturi, deșteleninid-o de hățișuri, împodobind-o cu livezi și prisăci, și după ce înnobilase pămîntul care l-a zămislit s-a culcat în el sub explozia de clorofilă a toamnei tîrzii așteptînd zăpezile și dezghețul. Pe Tolstoi nu ni-l putem imagina decît cu barbă albă, ca pe Gala Galaction, ca și cînd așa s-ar fi născut și n-ar fi fost niciodată copil, adolescent, bărbat cu sufletul bîntuit de arșița dragostelor... Sînt oameni cărora nu vîrsta le definitivează portretul, ci o îndelungată distilare a caracterului, timpul dîndu-le numai chip de efigie, fixîndu-le înfățișarea în memoria posterității și anulînd ca după o radicală metamorfoză toate ipostazele anterioare ca pe niște stagii provizorii și trecătoare.

Și totuși, a fost cîndva un copil alintat cu numele de Levușca, apoi un puber cu șapcă de gimnazist cărula i se adăuga, din condescendența impusă de clasă, patronimul de Nikolaevici, mai tîrziu un tînăr cu nume leonian, scriind poezii stîngace și bilete de dragoste pentru o veșnicie dar, din fericire, pierdute de-a pururi. Ne-a rămas Tolstoi, cuvînt teluric, piramidal, purtat de un om mereu în coleră, mereu răzvrătit, un incapabil să-și piardă timpul, adevărată pacoste pentru cei din jur și, în primul rînd, pentru ai săi care, striviți de copleșitoarea lui personalitate, nu mai știau ce să facă spre a-i fi pe plac.

O lume întreagă n-o scotea la capăt cu el, căci colosul era peste puterile ei de cuprindere, născut la răscrucea timpurilor cînd nu mai putea încăpea în vechile tipare iar altele noi erau încă necunoscute. Ce oameni sînt aceștia, de unde ne vin și încotro se duc, încît bornele de lumină lăsate de vremelnica lor trecere pe pămînt rămîn ca niște faruri aprinse peste negurile zbuciumate ale tălăzuirii omenești, înfruntînd generații și veacuri?

Tolstoi, ca Iasnaia Poliana, este o stare de veșnicie, dar nu de încremenire.

Lenin îi spunea lui Gorki că «pînă la acest conte n-a existat mujic adevărat în literatura rusă... Pe cine crezi că i-am putea pune alături, în Europa?» Și tot el își răspundea, frecîndu-și mîinile și rîzînd mulțumit: «Pe nimeni!».

De șapte ori a scris și rescris «Război și pace», «Povestiri din Sevastopol», «Cadavrul viu», «Anna Karenina», «Învierea» — deși editate și reeditate, n-au părăsit niciodată masa lui de lucru, revenind mereu la stadiul de manuscris. A avut cinci fii. A bătut pămîntul Rusiei în lung și în lat, și moartea l-a ajuns din urmă în timpul unei ultime evadări, punîndu-i mîna rece pe umăr într-o gară înghețată de dincolo de Tula. «După moartea mea, îl rog pe urmași să împartă pămîntul țăranilor, iar opera mea, în întregime, să fie dată spre folosul obștei. Dacă nu se vor hotărî să-mi respecte aceste două dorințe, atunci măcar una să mi-o îndeplinească: pe prima. Dar și mai bine va fi — chiar și pentru ei — de le vor face pe amîndouă...»

Sofia Andreevna s-a adresat țarului Nicolae al II-lea propunîndu-i să cumpere Iasnaia Poliana cu 600 000 de ruble, cîte 100 000 pentru fiecare fiu și 100 000 pentru ea, cu condiția de a se păstra intacte mormîntul lui Tolstoi, cabinetul de lucru și fostul dormitor al scriitorului. De două ori s-a pus în Consiliul de miniștri al țarului problema cumpărării Iasnei Poliana. De fiecare dată, propunerea a căzut. Procurorul-șef al sinodului, Sabler, pleda contra: «Tolstoi a îmbogățit literatura rusă cu cîteva opere de mare frumusețe dar a urît orice guvern, îndeosebi pe cel rus, ca un anarhist. Ca filozof și gînditor a adus patriei un imens rău; în scrierile lui s-a ridicat ca un dușman neîmpăcat împotriva societății religioase, a vieții bisericești din Rusia; cu forța talentului său a dus la pierzanie nenumărați oameni nejudecați, semănînd răzmerita rea în mințile rușilor; din asta decurge o singură concluzie: nu se cuvine să dăm bani pe Iasnaia Poliana!»

Urmașii i-au respectat testamentul după cum i-a tăiat capul, încercînd să împace și capra,și varza. Dacă păstrarea Iasnei Poliana este un miracol, atunci el se datorește țăranilor, care îl asimilaseră clasei lor pe contele-mujic, și intelectualilor ruși. Tot țăranii au salvat Iasnaia Poliana în 1941 cînd, după 45 de zile de ocupație fascistă, armatele cotropitoare, forțate să se retragă, au pus foc conacului.

Acolo, în micul luminiș, printre copacii seculari, Tolstoi copilul căutase cîndva ramura fermecată despre care un basm îi spusese c-ar avea încrustată în coaja ei formula fericirii oamenilor. Acolo, unde de atîtea ori a căutat-o, a cerut să fie îngropat. Nici o lespede, nici o cruce, nici un epitaf. Doar pămînt reavăn acoperit cu frunze de ferigă și o ramură mereu proaspătă agonizînd sub explozia de clorofilă a codrului răvășit de toamnă. Și o tăcere profundă, ca după tunete ce au crăpat cerul...

literare

de G. DIMISIANU

sonetele lui mihai codreanu

După ampla ediție în două volume a *Scrierilor* lui Mihai Codreanu, apărută în 1968 și cuprinzînd versuri originale, publicistică și traduceri, Editura *Albatros* reactualizează imaginea delicatului poet oferindu-ne un florilegiu din versurile sale în colecția de consolidat prestigiu a *Celor mai frumoase poezii*. Alcătuitorul culegerii este Ilie Dan, un cunoscător al liricii lui M. Codreanu, fiindcă împreună cu profesorul Ciopraga îngrijise ediția anterioară a *Scrierilor*. De data aceasta nu avem o ediție de restituire masivă a creației scriitorului, ci o antologie fixată la un singur domeniu al creației sale, și anume la cel mai ilustrativ: sonetul.

«Dl. Codreanu este un sonetist, scria Ibrăileanu, este sonetistul nostru. Sonetul e un domeniu care îi aparține». Într-adevăr, istoria noastră literară înregistrează acest caz rar de devoțiune față de o formă poetică fixă, între ale cărei strîmte chenare emoția lirică a fost chemată să se exprime. «Sonet eu te-am iubit ca un fanatic» — sună un vers al lui Mihai Codreanu, un vers care e și o mărturisire literară afirmînd că supunerea la rigorile severe ale sonetului i-a fost dictată acestuia de un puternic imbold interior. Se cerea o formulă sufletească în consonanță cu asemenea impulsuri spre autoconstrîngere, și Mihai Codreanu era într-adevăr o natură lucidă, înclinată peste tot să-și domolească și să-și surdinizeze trăirile deși, în fond, este un suflet elegiac ce s-ar fi abandonat cu voluptate reveriei sentimentale. Își pune totuși frîne sub imperiul unei vocații constrîngătoare care îl domină. «Lirismul meu e stăpînit și rece», afirmă el într-un vers citat adeseori, lapidară dar expresivă autodefinire ce îl înscrie pe M. Codreanu în speța poeților de act liric supravegheat. Așa cum s-a spus, poezia sa este, într-o anumită măsură, și o reverberație a parnasianismului din care împrumută o serie de motive mitologice precum și aspirația sa constantă către rigoarea formelor sculpturale, tăiate precis în materie densă: «Statui ar vrea sonetele să-i fie,/ Că nu le-a scris cu pana pe hîrtie/ Ci le-a sculptat în marmoră cu dalta». Nu aparține totuși integral parnasianismului, fiindcă fondul sentimental ajunge să se răzvrătească, mai ales în lirica erotică, și chiar dacă tiparele formale se păstrează, constatăm nu o dată că inspirația poetului a evadat în romanță sau madrigal.

Recitită astăzi, lirica lui M. Codreanu pare să-și fi pierdut, în multe zone, plasticitatea expresivă. Contururile s-au mai tulburat, culorile sînt mai șterse, imaginile nu au aceeași forță. Sursa, minoră totuși, a sensibilității sale nu poate susține o trăire lirică intensivă și puternic revelatoare, gestul poetic nemaiemoționîndu-ne adică decît prin ceremonialul și strictețea formei impecabile. Cu toate acestea un număr de piese sînt poezie adevărată și durabilă, rămînînd frumoase expresii ale unui lirism de nobilă extracție. Făuritorul lor este una din prezențele literare marcante ale poeziei începutului de secol.

INSTANTANEE

Fotoreportaj de Elena GHERA

Zice-se că gospodarul își pregătește vara sanie și iarna căruță, dar toamna ce-o fi făcînd? Dacă apelăm tot la folclor, ar trebui să răspundem că... numără bobocii. Or, după cum știm, pentru o asemenea treabă ne-ar trebui astăzi un computer sau chiar mai multe. Așa că ne-am gîndit că este mai bine să ne mărginim la cîteva aspecte fixate de obiectivul aparatului de fotografiat pe care l-am plimbat prin perimetrul central al Capitalei.

1

2

3

AUTUMNALE

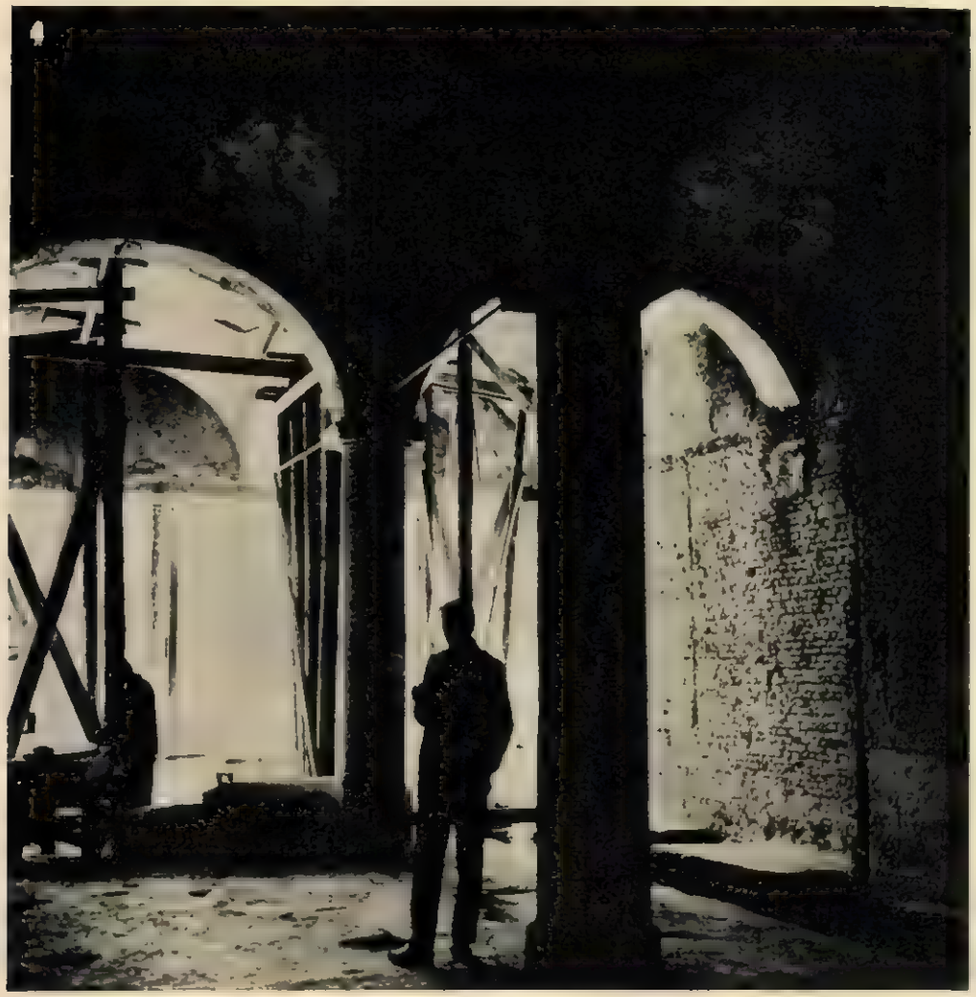

1

Bătrîna piață a Amzei este de nerecunoscut. Cînd am făcut fotografia, la parterul noii construcții se pregătea deschiderea unui mare și modern complex comercial. Aici se simțea de pe atunci mîna de gospodar a edililor care, pe lîngă preocuparea de a amenaja cît mai rațional compartimentele cu diferite mărfuri, pregăteau și sistemul de reclame care să îndrume și să atragă pe cumpărător.

2

Spălate și așezate cu îndemînare și simț practic, butoaiele pentru brînză se zvîntă la adierea răcoroasă a toamnei. Te simți îndemnat să-l întrebi pe bacì dacă poate număra caluparile de telemea cu care va umple putinile. Dar nu încercați. Contrar aparențelor, tîrla-i departe: sîntem în strada C.A. Rosetti din București. Încurcată treabă!

3

Iată o apariție insolită pe străzile Capitalei. Prevederea e mama înțelepciunii!

4

Se restaurează puținele vestigii ale Curții Domnești. Acțiune patriotică binevenită. Ascunse deocamdată publicului, aceste coloane de piatră, martore mute ale atîtor întîmplări istorice, primesc o nouă infuzie de tinerețe.

5

Acum e și sezonul renovărilor. Pensiunea Bulevard, cofetăria Scala și-au închis ușile și și-au vărut vitrinele. Se lucrează de zor, cu multă eficiență. Asfaltul se sparge pe bulevardele Magheru și Gheorghiu-Dej, pentru că mai este ceva de dres. Iar pe ici, pe colo, rămîn «uitate» resturi de asfalt. Cum ar fi de pildă cele din fața hotelului Ambasador. Frunzele cad lîngă ele, să sperăm că nu vor rămîne și pînă la prima zăpadă.

cronica satirică

de
Teodor MAZILU

ARTA CIUGULITULUI

Arta lui e ciupitul. Ciupitul și ciugulitul e destinul lui. Deși e relativ tînăr, și-a făcut din ciupit o adevărată profesiune de credință... Ciupește tot ce-i iese în cale, fără nici o clipă de ezitare. Nu trece o zi fără să ciupească ceva... Dacă în timpul atacului cîteva firimituri s-au risipit, nu se sfiește să și ciugulească... Îngenunche ca să ciugulească totul, și după ce și-a făcut suma devine țeapăn ca o statuie. Dacă firimiturile au nimerit în praf, în praf se duce și el.

Ce ciugulește un asemenea individ? Tot ce omenește se poate ciuguli. Alimente, idei fixe, moțul unui cozonac... Partea lui pozitivă, dacă mă pot exprima așa, este modestia. El nu aspiră spre un cozonac întreg, el nu se zbate pentru o idee, el nu dorește decît firimituri. Firimituri de cozonac, firimituri de idei, firimituri de femei. De aceea apare de multe ori după ce masa s-a sfîrșit. Cu cîteva firimituri ciugulite reușește să-și păstreze intactă statura atletică... Cu cîteva firimituri de idei izbutește să treacă drept un bărbat foarte inteligent.

Din pricină că se hrănește în exclusivitate cu firimituri e silit să fie foarte activ. Cîteva firimituri se obțin infinit mai greu decît un cozonac întreg. Un bărbat care ciugulește trebuie într-un fel să fie bine informat. El trebuie să știe, la orice oră din zi sau noapte, unde, cum și ce se poate ciuguli. Fără prospectarea pieței s-ar duce de rîpă. Dacă n-are însă nici o informație prețioasă, nu se sfiește să întrebe.

— Nu știi unde s-ar putea ciuguli ceva?

Într-un fel e și harnic. De dragul unor firimituri e-n stare să plece și-n provincie. Unde se poate ciuguli ceva, acolo e satul lui natal. Are și o răbdare diabolică. Pînă nu culege și ultima scamă nu se lasă... Așa e el făcut. Nu-l invidiați... Se îmbracă din scame și trăiește din firimituri, ciugulește grăunțele și ideile altora...

CEAUȘESCU
P.C.R CEAUȘESCU

INTUIȚIA

de Henri WALD

Intuiția este prezentată, îndeobște, ca o cunoaștere imediată, instantanee, ilogică și inefabilă. Intuiționiștii o opun intelectului, pe care îl suspectează de intenții pragmatice și de faptul că dezvăluie în lucruri ceea ce tot el a introdus în ele. Ei susțin că nu se poate surprinde esența lumii dacă nu se evită contribuția inoportună a intelectului în actul cunoașterii.

Transformarea inteligenței animale în intelect uman, prin mijlocirea vorbirii, este socotită de către ei drept o consecință inevitabilă a păcatului originar.

Neizbutind să se elibereze de străvechea prejudecată potrivit căreia lumea și gîndirea sînt eterogene, intuiționiștii pretind că omul este menit să trăiască, nu să gîndească, că omul cunoaște lumea și se instalează în ea prin trăire și nu prin gîndire. Izbiți de *mișcarea absolută* a lucrurilor, ei nu mai văd *stabilitatea relativă* a lucrurilor în mișcare și se zbat să scape de conflictul dintre stabilitatea formelor logice și dinamica lumii. În loc să caute soluția mai sus de intelectul stabilizant, în rațiunea dialectică, intuiționiștii caută mai jos, în trăirea nemijlocită. Ei confundă tensiunea afectivă care participă la actul cunoașterii cu însăși cunoașterea. *Antipatia* față de eroare și *simpatia* față de adevăr, care îl mobilizează pe savant în decursul cercetărilor sale, nu sînt decît condiții *secunde* ale cunoașterii; primordiale rămîn reprezentările și formele logice ale gîndirii.

Însă conceputul de intuiție are nu numai înțelesul acesta trăirist promovat de reprezentanții «filozofiei vieții», ci și alte înțelesuri, în mare măsură, acceptabile.

Intuiția este, în primul rînd, oglinda *senzorială* a aspectului individual al lucrurilor. Acesta este înțelesul primar al noțiunii de intuiție: intuiția ca imagine nemijlocită a realului.

Mult mai complex este însă sensul *inductiv* al intuiției, intuiția ca salt calitativ de la perceperea senzorială a fenomenelor la înțelegerea logică a esenței lor. Orice inducție este o intuiție, deoarece trecerea cunoașterii de la oglindirea unor lucruri individuale la reflectarea genului din care ele fac parte nu este un proces strict logic, ci infralogic, fulgerător și inefabil. Formulabil este doar rezultatul și se exprimă mai întîi prin faimosul «evrika!» al lui Arhimede... Oricît de îndelungată este cercetarea și oricîte forme logice participă la ea, inducția se înfăptuiește printr-o intuiție. Procesuală este *căutarea; găsirea* este instantanee. Saltul de la constatarea unui număr *finit* de fapte la descoperirea esenței pe care o are numărul *infinit* de fapte de același gen nu se poate realiza decît printr-o intuiție.

Intuiția poate să apară și în desfășurarea raționamentului. În acest caz, ea se ivește, grafic vorbind, pe linia care desparte și unește premisele unei deducții de concluzia ei. Mulți oameni de știință au povestit despre faptul că, după nenumărate încercări nereușite de a rezolva o anumită problemă, soluția le-a venit brusc, dintr-o dată, într-un mod neașteptat, într-o clipă în care nici nu se mai gîndeau la acea problemă. Ce s-a întîmplat? Schimbînd mereu poziția diverselor premise ale raționamentului, modificînd necontenit raporturile dintre ele, gîndirea a ajuns la un moment dat să le aranjeze astfel, încît să permită țîșnirea fulgerătoare a concluziei. O asemenea intuiție poate lăsa impresia falsă că noile adevăruri sînt daruri ale unui har și nu concluzii ale unor premise, că în spatele noilor adevăruri s-ar afla inspirația unor puteri supraomenești și nu travaliul profund uman al gîndirii științifice. O asemenea intuiție nu are nimic misterios; ea se produce prin scurtcircuitarea premiselor. Intuiția unei soluții matematice nu se declanșează decît în mintea unui matematician, iar biologii au intuiții cu privire la viața organismelor.

În sfîrșit, mai poate fi acceptată și intuiția prin care intrăm în posesia mintală a universalului. Este vorba de intuiția categorială sau filozofică, prin care gîndirea trece de la reflectarea diferitelor grade de generalitate la reflectarea generalității extreme. Avem oare de-a face și în această împrejurare cu o intuiție? Desigur, de vreme ce trecerea de la diferitele grade de generalitate — care sînt în număr infinit — la generalitatea extremă — care nu mai are nici un gen superior — nu mai este graduală, ci se realizează printr-un salt.

În concluzie, conceptul de intuiție poate fi întîlnit în patru accepții principale: intuiția trăiristă, intuiția senzorială, intuiția inductivă și intuiția rațională, atît cea descendentă cît și cea ascendentă. Trăsătura caracteristică a oricărei intuiții constă în faptul că se produce brusc, printr-un salt.

Materialismul dialectic contestă supremația intuiției trăiriste, dar nu neagă rolul important pe care îl joacă în cunoaștere diferitele forme ale intuiției.

foto-sport

În dorința de a inova cu orice preț atletismul, unii specialiști excentrici din S.U.A. s-au gîndit la organizarea unor întreceri atletice care, cel puțin prin timpul afectat lor, să concureze celebrele curse automobilistice de la Le Mans.
Astfel s-a născut așa-zisul maraton de 24 ore, timp în care 10 atleți își dau toată silința pentru a acoperi o distanță cît mai mare. Regulamentul cere ca în permanență pe pistă să se afle un atlet. Restul se odihnesc.
Fotografia noastră înfățișează ultimul schimb de ștafetă efectuat de doi membri ai clubului Torbay care — spre mulțumirea lor — au reușit să bată vechiul record deținut de clubul Atomic City. Ei au parcurs în 24 de ore distanța de 277 mile, față de numai 272 cît obținuseră atleții de la Atomic City.
Victoria rămîne de necontestat. Dar se pune firească întrebare: cui îi folosesc asemenea întreceri? Parcă vechii greci aveau altă părere despre atletism...

Dacă putem juca fotbal, zbura în cosmos ori pilota avioane supersonice, de ce n-am putea îndeplini profesiunea de jocheu? Iată motivul pentru care tînăra Tiziana Sozzi, de numai 22 de ani, s-a luptat aproape doi ani cu autoritățile italiene pentru a i se aproba cererea de a fi primită în rîndurile jocheilor profesioniști.
Prima ei apariție publică a fost de bun augur, ea reușind să ocupe locul II, întrecînd 10 «colegi» în cursa de 1 800 m care s-a desfășurat pe cunoscutul hipodrom milanez San Siro. Instantaneul pe care-l publicăm a surprins-o pe temerara călăreață cu puțin timp înainte de sosire, conducînd cu pricepere și siguranță calul «Antar» (3).

În prezența a peste 10 000 de iubitori ai pugilatului, la Londra s-a disputat meciul — pentru decernarea titlului de campion european la categoria grea — dintre englezii Jack Bodell și Joe Bugner.
După consumarea celor 15 reprize, crainicul meciului a anunțat: «Învingător la puncte și campion european la categoria grea, Jack Bodell» (dreapta).

sport

de Victor BĂNCIULESCU

BIOCHIMISTUL PE PODIUM

Pretutindeni și în felurite chipuri, toată lumea se droghează. Bînd cafele sau alcooluri, fumînd sau ingurgitînd somnifere, fără a mai pune la socoteală alte alea. Unii pentru a uita, alții, dimpotrivă, pentru a ține minte, unii — mai dați dracului — pentru dicteuri poetice ori pentru picturi psihedelice. Toată lumea se droghează. Numai sportivii se dopează.

Și nici măcar nu-i un obicei omenesc. Viciul vine de la animale. Nu că armăsarul ar cere să i se inoculeze fortifiante (deși, mai știi?, de cînd mi-am văzut pisica alegînd și cules printre ierburi...), dar la caii de curse s-a umblat pentru prima oară cu asemenea tertipuri. Pe urmă viciul a trecut la oameni. Au apărut alergătorii pe distanțe lungi, mai ales maratoniștii, care și-au luat stricnina drept tovarăș de drum, ca să nu se plictisească. Nu în doze mortale, firește, dar nici departe. La urma urmei, cine cunoaște proporția exactă, stimulatorie, de care ar putea profita un concurent supus la caznele cursei de maraton? Iată de ce astăzi, cînd campionii olimpici încheie proaspeți parcursul de 42 de kilometri, nu ne mai mirăm că în fotografiile sepia de la începutul secolului îi vedem pe maratoniști îndeobște sleiți de forțe, epuizați, împleticindu-se și clătinîndu-se pe ultima porțiune înainte de sosire.

De ce nu ne mai mirăm astăzi? Poate pentru că știm mai multe, dar în orice caz pentru că pregătirea atleților de azi e superioară, pentru că medicii le stau mai aproape, pentru că industria chimică și farmaceutică sînt într-un uriaș progres. Iar balanțele pentru doze, mult mai fine și mai exacte.

Zilele trecute am aflat cu tristețe că Yves Hézard a fost declasat și că pentru a treia oară în ultimii cinci ani campionatul de ciclism pe șosea al Franței rămîne fără titular în palmares, din cauza buclucașului control anti-doping. Nu intenționăm să-l cocoloșim pe Hézard, dar îi datorăm simpatia noastră, de acum cîțiva ani, cînd în Turul României, împreună cu poetul Dan Deșliu, ne delectam privindu-l în toate etapele de munte cum își pironea adversarii la poale, cum a urcat solitar culmea Apoldului sau cît de stăpîn s-a dovedit în cățărarea fantastă, irezistibilă, uimitoare de la Predeal, legănîndu-se ca o rață în șa. Nu vrem să-l cocoloșim, chiar dacă Franța a rămas din nou fără campion național. Se pare că de la o vreme în ciclism victoriile se asigură mai degrabă prin eficacitatea mijloacelor artificiale de stimulare decît prin pedalat. Iată o crudă realitate care permite viziunea caustică a unei lumi sportive de mîine în care campioni vor fi... laboranții!

Glumim, pentru că vrem să ne menținem moralul. Dar, în fond, cu asemenea lucruri nu e de loc de glumit. Toboganul e foarte înclinat și alunecos. Nu era de ajuns că se înghițeau stupefiante, deconectante, excitante și tot felul de alte substanțe. În căutarea performanței maximale au apărut acum tratamentele cu hormoni sau cu substanțe anabolice (care măresc rapid masa musculară). Mai mult, «Los Angeles Times» menționează apariția unei «mașini de mușchi». Este vorba de un aparat electronic numit «isotron», construit cu 15 ani în urmă de dr. John B. Ziegler pentru combaterea urmărilor poliomielitei la copii: electrozii aparatului, prinși de membrele pacientului, provoacă contracții musculare și triplează în scurtă vreme puterea picioarelor. Folosind sistematic aparatul, celebrul halterofil american Bob Bednarski a mărturisit obținerea, în decurs de cîteva săptămîni, a unui spor de 30 kg la performanțe.

Nu, din păcate, nu sîntem în domeniul ficțiunilor sportive. Unii au încercat, e adevărat, să se consoleze cu povești, precizînd că intervenția alchimiștilor în arenă va duce la crearea unor monștri specializați, un fel de Frankensteini ai stadioanelor. Altul, mai glumeț, crede că la viitoarele olimpiade campionul de înot, de pildă, s-ar putea numi «Nostramindynastrichnol» sau altă aiurie care facilitează alunecarea în apă, iar pe podium, alături de învingător, ar putea urca și savantul biochimist.

Pentru ca într-o bună zi sportivii să nu se revolte, zicînd: «dau cercetătorii peste noi», oamenii de știință (și în primul rînd medicii) care se ocupă de lumea sportului ar trebui să-și pună întrebarea firească: pînă unde merge asistența sportivului, ferirea lui de boli, îngrijirea lui sanitară și unde începe doparea? O concepție unitară în acest domeniu ar pune mai răspicat în fața medicilor sportivi de pretutindeni gravitatea răspunderii lor.

IRAN: legende și furnale

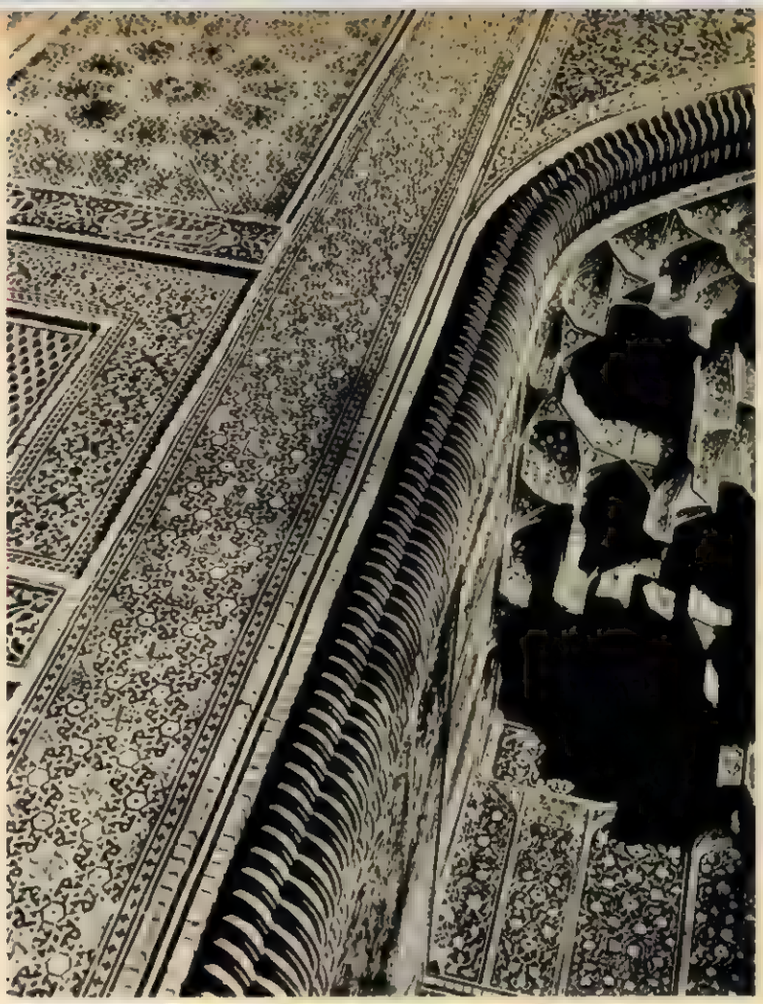

Moscheea Shah, unul dintre cele mai remarcabile vestigii ale artei vechilor constructori persani.

Un «Persepolis industrial»: rafinăriile de la Abadan.

Regăsesc, după doi ani, Teheranul...

Din primele momente trepidația orașului întins tentacular spre poalele masivului Elburs — cu coastele veșnic înzăpezite — îmi pare și mai accentuată ca în 1969. Și atunci mă frapase circulația frenetică a automobilelor, ritmul în care se deschideau nenumărate șantiere în centrul sau la periferia capitalei, mulțimea colorată a oamenilor venind sau îndreptîndu-se spre centura industrială. Ritmurile Teheranului se accelerează de la an la an. Învingînd altitudinea moscheelor, recentele construcții impozante imprimă panoramei orașului mereu alte repere. Casele scunde, înghesuite, fripte de soare, cedează spațiu parcurilor și noilor cartiere, străzile strîmte sînt zdrobite de tăvălugul marilor artere în construcție, circulația rutieră la amploare. Peste cetatea orientală, nu mai veche de trei secole, cupola de smog a început să-și definească forma.

Aici, la Teheran, se spune că niciodată ca în acest an — «anul lui Cirus cel Mare», cînd se aniversează cele două milenii și jumătate de la înființarea statului persan — nu s-a mai înregistrat o amploare constructivă atît de tenace. În toate drumurile mele am întîlnit, fie în centrul capitalei, fie la periferii, accentele acestei adevărate ofensive. E o bătălie optimistă, hotărîtă, în care vestigiile trecutului sînt înnobilate de noul lor cadru: progresul în expansiune al poporului iranian.

Reporterii care își scriu impresiile despre Iranul modern găsesc, fie și numai în Teheran, subiecte suficiente pentru a ilustra dezvoltarea industrială a țării. Aici se află comasate numeroase obiective economice, dintre care cele mai multe sînt produsul ultimilor ani. Uzinele «Iran National», unde se fabrică autobuze, microbuze sau automobile, fabricile de ciment sau chimice, întreprinderile industriei grele formează o centură industrială ce reprezintă un reper elocvent pe noua hartă economică a țării.

Mi se pare însă cu atît mai simbolic pentru mutațiile realizate în această țară, în continuă prefacere, itinerarul care traversează cetățile legendare ale Persiei, ce trăiesc astăzi reverberațiile puternice produse de nașterea, în coasta lor, a altor cetăți, fără istorie, dar nu mai puțin importante pentru urmașii artizanilor de altădată: cetățile industriei iraniene contemporane.

La aproximativ 30 de kilometri de piața Naghce Djahan, flancată pe cele patru laturi de un șir de moschee și palate invadate de mozaicuri și faianțe, edificii care fac de secole faima Isfahanului, se ridică cea mai mare oțelărie a Iranului. Pulsul industrial al oțelăriei a început să modifice încă de pe acum reflexele vieții cotidiene din interiorul Isfahanului și se va resimți și mai viguros peste cîțiva ani, cînd se va da «în folosință» orașul muncitoresc Arya Ghahre, prevăzut pentru 300 000 de locuitori. Argintarii, meșterii artizani, lucrătorii din atelierele de covoare, în general întreaga populație productivă a Isfahanului tradițional va trăi din plin, nu peste multă vreme, contactul cu ritmurile ample ale noii cetăți industriale. Isfahanul devine văzînd cu ochii un muzeu locuit, încercuit de un oraș a cărui vocație tehnică a premers propriei sale... apariții. De-a lungul șoselei care se îndreaptă spre oțelărie, tăiată prin lanuri de grîu și parcele irigate pentru producția de orez, se zărește o conductă de gaz care la un moment dat se distanțează de drum, înfigîndu-se departe în orizont. Conducta va aduce gazul necesar oțelăriei de la Bafgh-y-Yazd, localitate aflată la peste 1 000 de kilometri de Isfahan. Pe harta economică a Iranului, localități care altădată păreau iremediabil separate fac astăzi contact pentru buna funcționare a unui organism care se numește industria iraniană modernă...

Destinul, în schimbare, al Isfahanului se confundă cu acela al multor orașe cu tradiție artizanală, dar paupere, din trecutul nu prea îndepărtat al Iranului. Tabrizul, vechiul centru al producției de covoare, marcat pe ghidurile turistice ca un punct propice pentru achiziții de tot felul, este un alt exemplu ilustrativ nu pentru anularea tradiționalei sale vocații, ci pentru diversificarea ei. Noua fabrică de tractoare, aflată în stadiul final al construcției, va însemna pentru Iran un important impuls pe drumul modernizării și mecanizării agriculturii. Vizitînd incinta fabricii, însoțit de directorul ei, Tajidi Fayzolah, am aflat o serie de elemente concludente pentru excelenta cooperare dintre industria românească și cea iraniană, aflată în plină modernizare. Printre altele, Tajidi Fayzolah îmi spunea: «Ridicarea fabricii a început în 1968, avînd la bază proiecte și documentație românești. Deși nu este complet terminată, fabrica a început să producă, datorită dării în funcțiune a principalelor secții, tractoare de tipul U-650 și U-651. De la nivelul actual al producției (4 000 de tractoare pe an), în aproximativ doi ani vom ajunge să fabricăm 10 000 de tractoare anual. Operațiunile de asamblare și montare, care cer un grad înalt de calificare, se realizează sub controlul specialiștilor români. Paralel, inginerii și tehnicienii noștri au urmat cursuri de calificare în România».

De pe porțile fabricii din Tabriz pornesc spre ogoarele persane mii de tractoare. Dincolo de crenelurile Isfahanului se ridică spre cer furnalele oțelăriei. La Shiraz, în orașul poeților Saadi și Hafiz, printre mile de boschete de trandafiri, mii de studenți, viitorii ingineri ai economiei iraniene, rezolvă ecuații și formule chimice. Printre legende și nostalgii, trepidația industrială a Iranului își extinde pas cu pas dominația. De-abia acum, în zodia progresului tehnic, fiii deșerturilor persane pot întîlni fîntînile prosperității, visate și neavute atîtea secole...

Radu BUDEANU

nocturnă tokiotă

Noapte senină, dar nu o noapte oarecare. Priviţi cu atenţie în zona din dreapta sus a fotografiei: punctele luminoase, a căror mărime scade coborînd în diagonală, reprezintă de fapt fazele unei eclipse de lună înregistrate pe acelaşi negativ fotografic.

maimuţodrom

Întrecerile maimuţelor-automobilişti de la Montgomery County Fair (S.U.A.) se bucură de un succes nebun în rîndul spectatorilor de toate vîrstele. Mai mult decît de latura pur sportivă, publicul este captivat de pasiunea pe care aceste simpatice capii umoristice ale oamenilor o pun în competiţie, de mutrele caraghioase pe care le fac cînd învinge sau sînt învinse.

coafură à la olimp

Apropiata ediţie a Jocurilor Olimpice, care vor avea loc la München în vara viitoare, stîrneşte griji şi preocupări nu numai în lumea propriu-zisă a sportului. Aşa, de pildă, maestrul coafor Isidor Schorn propune coafura «à la Olimp» cu modele după preferinţă: atletism, înot, baschet, volei etc.

mai mare daraua...

Fotografia a fost făcută în oraşul Villa de la Serena (Spania). Experienţa s-a desfăşurat în public, în faţa cetăţenilor şi a specialiştilor. Asturo Estevez Varela, cunoscut inventator, posesor a 58 de brevete, a prezentat ultima lui invenţie: un motor care funcţionează cu ajutorul ... apei! Invenţia constă în principal dintr-un «aparat gazificator» şi un generator. Cu această «centrală» electrochimică, Varela obţine din apă hidrogen, cu care alimentează un motor normal cu combustie internă. Consumul este de 4 litri, dar o asemenea cantitate de lichid furnizează maximum 12 litri de hidrogen, suficient pentru a face să funcţioneze un motor de 105 cmc (pentru 6-7 km maximum).
Invenţia lui Varela a fost primită cu mult scepticism. Inginerii firmei Alfa Romeo au comentat astfel invenţia: «Propunerea de a folosi apa în motoare este foarte veche, dar această tentativă este făcută în van. Trebuie mai multă energie electrică pentru a descompune apa decît furnizează hidrogenul din aceeaşi apă». În fotografie: pentru a convinge că e apă şi nu benzină, Varela trage cîteva înghiţituri în faţa experţilor.

doriți o zibelină neagră?

Zibelina, un soi de veveriță, deși nu chiar veveriță, trăitoare în zonele boreale ale Asiei și Americii, are mulți, foarte mulți admiratori și mai ales admiratoare. Nu pentru că ar fi din cale-afară de inteligentă, ci pentru bunul-gust cu care se îmbracă: poartă întotdeauna o blană neagră, care cu cît e mai neagră cu atît e mai frumoasă. În Uniunea Sovietică creșterea zibelinelor constituie o înfloritoare ramură a economiei zoocinegetice. Printre altele, sovhozul «Puşkinski» a creat la Podmoscovie o crescătorie, adevărat model, unde se obțin exemplare de zibeline neobișnuite prin mărimea lor și prin luciul și negrul intens al blănii.

căpitanul brass, bucuros de oaspeți...

La Lűtten Klein, în apropierea marilor șantiere navale de la Rostock și Warnemünde, în R.D. Germană, a acostat nava «Pacea» de 10 000 de tone. Käpptn Brass, mascota navei, a coborît pe chei anunțînd pe tineri și tinerele din localitate și împrejurimi că sînt invitații lui la bordul navei, unde vor găsi printre altele un elegant restaurant cu orchestră și 160 de locuri, săli și bazine de sport, un muzeu de istorie a navigației și multe alte minunății în măsură să ofere tuturor ore plăcute de petrecere pe bordul acestei originale ambarcațiuni.

17 telefoniste

Ce mare era centrala telefonică instalată la Poșta centrală din București în anul 1912! Avea 6 000 de circuite și era deservită, permanent, de 17 telefoniste. «Acest multiplu telefonic — scriau ziarele timpului — poate cuprinde, în extremis, 14 000 de linii, și datorită lui Capitala dispune astăzi de cel mai modern serviciu telefonic din Europa. Prin el s-au unit cele două centrale și de acum înainte nu va mai fi nevoie să ceri telefonistei să-ți facă legătura cu abonatul de la centrala adversă, ci direct: dă-mi te rog, domnișoară, cutare număr». Așadar, acum șaizeci de ani existau în București șase mii de abonați la serviciul telefonic.

un proiect fascinant

Dacă ideea arhitectonică, pe cît de temerară pe atît de originală, va prinde viață, circa 100 000 de cetățeni ai Elveției vor locui în această stranie așezare anexă a orașului Zürich. Va fi realizat aici, probabil, cel mai arzător obiectiv al tuturor urbaniștilor: spațiu verde pe săturate, dat fiind că proiectatele construcții de blocuri-turn vor fi amplasate — așa cum se vede — chiar în inima pădurii.

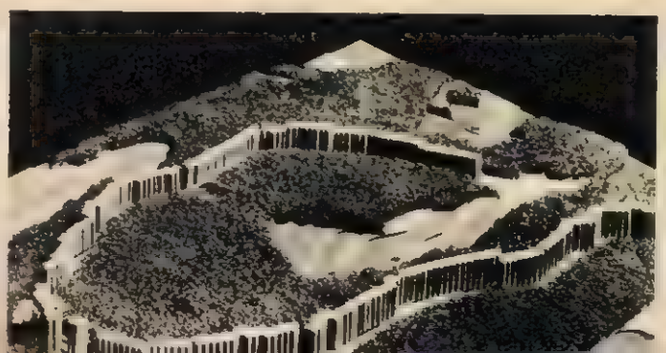

POȘTA ADAS

În ultimul timp ne-au sosit la redacție numeroase scrisori prin care ni se solicită lămuriri în legătură cu condițiile necesare pentru angajarea ca agent de asigurare, drepturile și obligațiile acestora.

În acest scop, ne-am adresat Administrației Asigurărilor de Stat, care ne-a comunicat următoarele:

1) Pot să activeze în calitate de agenți de asigurare persoanele în vîrstă de cel puțin 18 ani, corespunzătoare pentru această muncă și cu domiciliul permanent în raza de activitate a direcției județene ADAS respective (pentru municipiul București, cu domiciliul permanent în municipiul București), care îndeplinesc următoarele condiții de studii și stagiu:

— studii medii, fără stagiu,

sau

— școala generală, cu stagiu de 2 ani în funcții administrative sau de gestionar.

În vederea angajării ca agent de asigurare, cel în cauză trebuie să prezinte direcției județene ADAS:

— cererea de angajare;

— actul de studii;

— repartizare de la oficiul forțelor de muncă;

— fișa medicală;

— nota de lichidare de la unitatea la care a lucrat anterior;

— extras de pe buletinul de identitate;

— două fotografii.

2) Agenții de asigurare beneficiază de toate drepturile prevăzute în legislația muncii în vigoare pentru salariați: concedii de odihnă plătite, ajutoare medicale din fondurile asigurărilor sociale de stat, pensii, alocația de stat pentru copii etc.

3) Principalele obligații ale agenților de asigurare sînt:

— să aibă activitatea de bază și cu caracter permanent la Administrația Asigurărilor de Stat;

— să îndeplinească sarcinile privind încheierea asigurărilor și încasarea primelor de asigurare facultative de la cetățeni, potrivit regulamentelor și condițiilor de asigurare: să încaseze prime de asigurare în valoare de cel puțin 5 000 lei lunar;

— să se supună în tot timpul lucrului normelor stabilite prin regulamentul de ordine interioară.

4) Retribuirea muncii agenților de asigurare se face pe bază de cote procentuale, în raport cu încasările realizate.

Notă:

Orice alte relații suplimentare se pot solicita direct de la unitățile teritoriale ale Administrației Asigurărilor de Stat.

CAUT UN ASPIRATOR

Caut un aspirator. Un aspirator pentru cîteva colțuri din centrul Capitalei. Cele ce se petrec în umbra sau în lumina lor trec poate mai greu observate, datorită strălucirii din jur, datorită tumultului vieții oamenilor cinstiți, folositori, activi și datorită, pare-se, faptului că preocupările, sursele de existență, distracțiile și mentalitatea individilor vizați de noi sînt foarte meticulos conspirate. Nu există nici o diferență de calitate sau pericol între tipii evident rebutați și promotorii modului de existență mai jos demascat. Și unii și alții sînt în conflict cu legea și dezertori sociali. Dar într-un fel șochează, spre exemplu, violența huliganului, într-un fel revoltă îndrăzneala pungașului și într-altfel se strecoară, mult mai discret, umbra individului care încalcă legea printr-o privire, cîștigă teancuri de bani dintr-o strîngere de mînă și-i risipește în gașcă, pe străduța din spate, la marginea trotuarului, de-i crezi absorbit într-un nevinovat joc de copii cu capace de bere. De unde să știi cu ce se ocupă tînărul îmbrăcat după moda altor țărmuri, e greu să-i recunoști naționalitatea din bolboroselile jargonului universal plămădit în orașele porto-franco și, de altfel, cum să-i reconstitui intențiile din frîntura de întrebare șuierată subțire prin colțul buzelor?

Totuși, cîtiva asemenea indivizi există. Total inactivi pentru obște, străini de orice îndeletnicire socialmente necesară, grefați ca o ciupercă pe fluxul turistic, miriapode din canalele tenebroase ale traficului clandestin, ei se agită ca să uite ce este munca și cîștigă ușor pierzînd valoarea banului cinstit.

Iar pentru că cititorului obișnuit nararea constatărilor nu i-ar putea da măsura decăderii și înstrăinării acestor exemplare vom folosi aproape exclusiv citate. Citate ad-litteram din confesiunile lor. Ni se pare că nici o altă referire nu i-ar caracteriza atît de pregnant ca propriile lor însăilări de cuvinte. Mai precizăm că apelativele folosite nu au nimic comun cu cetățenia, ocupația sau originea persoanelor. Sînt pur și simplu porecle. Reale. Tipul rămîne biped chiar dacă, bunăoară, între ai lui i se spune *Cline*.

•

Un coleg din redacție a venit și mi-a spus:

— Este păcat că nu-ți faci drum pe lîngă magazinul «Comturist». Priveam aseară vitrinele, cînd un individ mi-a aruncat din zbor nici mai mult, nici mai puțin decît întrebarea dacă doresc valută. Cred că ar merita să te ocupi de el.

Aproximativ în aceeași perioadă, o altă cunoștință, un intransigent procuror de la Procuratura municipiului București, făcea din balconul locuinței sale observația că grupul statornic de pierde-vară care se întrunea pe străduța laterală de lîngă Biserica Albă ține de fapt niște măsuri de precauție, plasează oameni de pîndă pe la colțuri, în timp ce nucleul...

Dar să întrerupem panoramicul și, după o mișcare de transfocare, să ascultăm. Cerem în prealabil scuze pentru agramatisme, repetări, pentru exprimarea *lor* cu mijloace rudimentare, pe care am preferat să o transcriem fidel. Sînt fragmente din declarații, explicații surprinse, relatări reciproce. Sută la sută exacte.

•

Am plecat cu un necunoscut la Constanța să mă distrez. Pe 16 iunie am plecat la restaurantul Perla din Mamaia ca să mănînc, unde l-am întîlnit pe un fost prieten, pe nume Vali, de care știu că locuiește în Craiova. I-am spus că am rămas fără bani și să facem tovărășie la tot ce găsim.

•

Seara au mers la barul de noapte de la Athénée. În ziua următoare Japonezu a plecat cu Șterias la mare. S-au întors după circa 10 zile. După o zi Japonezu a plecat din nou la mare singur. De la mare am auzit că Japonezu a cheltuit toți banii pe care i-a cîștigat la barbut și umblă cu doi tipi pe nume Gigi și Vali.

•

În urmă cu circa o lună de zile jucam barbut cu Japonezu și cu alții la Aténău. După puțin timp vine Șterias cu un străin și îi spune lui Japonezu să meargă. După ce cîștigă toți banii din joc, Japonezu pleacă cu ei spre Atenu-Hotel.

•

Încă din luna august 1968 l-am cunoscut pe Țăranu. Frecventează barurile de zi «Ambasador» și «Lido» și barurile de noapte «Continental» și «Athénée Palace», unde face cheltuieli costisitoare neavînd serviciu.

•

Am mai fost condamnat trei luni pentru conducere fără permis. Nu am și nu am avut nici o ocupație. Pînă în 1969 am fost la Facultatea de construcții civile, în anul trei, dar m-am retras. Este adevărat că-mi consum timpul jucînd barbut și făcînd trafic. Sîntem un grup de indivizi care jucăm jocuri de noroc pe stradă și în parcuri. Am cumpărat...

•

Țăranu s-a ocupat cu schimbul de timbre cu turiști străini. La început afacerile cu timbre constau în vînderea de timbre românești și chiar străine la suprapreț, apoi în vînderea timbrelor pe obiecte și, în cele din urmă, pe valută. Împreună cu Puiu «Lungu» făceau naveta Mamaia–București.

•

Mă aflam lîngă bazinul cu valuri Lido. A apărut un tip slab, de statură mică, și m-a întrebat dacă am bani românești pentru schimb. Aveam două-trei mii de lei. Ne-am dus într-un gang unde primul tînăr a apărut cu un alt tip, mic, cu părul lung, de vreo 20 de ani, care se prezenta drept italian.

Acum cîteva zile am jucat rișcă împreună cu Jean Geantă, Fiancă Pitești și Gelu. Cînd jucam, Jean a zis că joacă numai cu mine. Atunci Gelu mi-a dat 600 de lei și am pus eu 600 de lei și am jucat eu singur cu Jean în spate la O.N.T. După ce am pierdut, Fiancă i-a luat banii înapoi lui Jean spunînd: nu ai jucat cinstit. Însă i-a luat 1 800 de lei. Am mai jucat lîngă biserica Boteanu, în spatele bufetului Boema, în Cîșmigiu... Am cîștigat într-o după-amiază 500 de lei de la Jean și seara am pierdut 850 de lei la Moacă. Nu am pierdut niciodată mai mult de 2 000 de lei.

•

Ne-am întîlnit la ora 14, pe bulevardul principal din Constanța. Am făcut repede schimbul și am fugit la gazdă. Ne gîndeam ce să facem, că în București sînt cunoscut. Vali a spus să meargă el și să se dea drept străin. Am plecat imediat cu trenul de 15,40. La 19,30 eram în față la Lido. Nu mai aveam nici un șfanț. Am cerut unui prieten 15 lei ca să mîncăm ceva la bufetul expres. După aceea am găsit cumpărători și am încasat 2 800 de lei. Am plecat să petrecem la restaurantul «Union». Vali s-a cuicat la mine. A doua zi la ora 10 m-am întîlnit cu străinul, la ora 14, l-am revăzut pe Vali în față la «Casata», ne-am despărțit din nou, la ora 17 eram în față la «Turist», pentru afaceri, de acolo am plecat la cinema «Festival», am văzut filmul «O sută de dolari pentru șerif», iar seara m-am îndreptat spre braseria «Union» unde aveam din nou întîlnire cu Vali. În dreptul hotelului «Muntenia» am fost arestat.

•

I-am dat lui Țăranu 1 100 de lei parte pentru că m-a ajutat să vînd. Mai erau doi prieteni de-ai lui Țăranu pe care nu știu cum îi cheamă și cărora le-am dat cîte o sută de lei pentru că au fost de față.

•

Cînd organele de miliție au venit la locuința lui Țăranu ei a aruncat un pachet pe balconul vecin. Milițienii au observat și s-au dus și l-au luat. Conținea 120 perechi de ciorapi de damă marca «Latty».

•

Cline nu a vrut să dea mai mult de 27 de lei pe bucată. Atunci am mers în fața braseriei «Union», unde erau niște cumpărători de haine vechi, care spuneau că au doi băieți care vor să cumpere valută. Eu am intrat în legătură cu ei, i-am cunoscut că au mai cumpărat și i-am trimis la Vali. Cumpărătorii de haine vechi s-au ținut după ei, credeau că Vali este străin, iar după ce s-a efectuat schimbul se certau între ei că de ce nu s-au băgat să-i păcălească pe Vali, adică să-i tragă din bani.

•

Dintre cumpărătorii obișnuiți îl cunosc pe prietenul lui Vlad Costel, numit Dan, posesorul unui autoturism 1500 L. Înainte de această mașină — adică pe la sfîrșitul anului 1969 — acesta conducea un Opel-Caravan cu tapițerie albastră.

•

Din procesul verbal întocmit de doi ofițeri de miliție aflați în misiune legală de urmărire și reținere a numitului Vlad Costel zis Țăranu:

«În timp ce acesta se afla în str. Mîntuleasa colț cu str. Dimitrie Racovită, ne-am apropiat de el și i-am solicitat să se oprească pentru a-i legitima. În acel moment el a început să alerge, încercînd să dispară. Fiind urmărit de noi, cu ajutorul cetățenilor am reușit să-l prindem și să-l imobilizăm. În timpul urmăririi cel în cauză a aruncat într-o curte un pachet cu hîrtii. Fiind observat și ridicîndu-se pachetul s-au găsit în el 40 000 de lire italiene».

•

Japonezu n-a venit la întîlnire. M-am întîlnit cu Țăranu și am aflat că J. a fost prins de miliție. Eu i-am cerut 100 de lei pentru a fugi la Craiova, dar el nu a vrut să-mi dea.

•

Indivizii s-au autodefinit prin fapte, gînduri, exprimare. Strălucirea vieții pe care o caută este falsă, pentru că e instabilă. Banul nemuncit îi trage la fund, cîștigat ușor el este tot atît de ușor azvîrlit după primul colț. Necunoscînd munca ei nu pot cunoaște nici distracția adevărată. După o zi de peripluri dubioase, cum altfel să se deconecteze decît aruncînd zarurile pe bordura trotuarelor mai ferite? Verbul sărac ce altceva le-ar permite să înțeleagă decît filme de duzină? A arunca sute de lei într-un chef fără să ai după aceea șapte lei pentru o masă, a azvîrli mîile la barbut fără să ți se împrumute bani pentru un bilet de tren, dau măsura acestui fel de viață risipită.

Viața lui Nicolae Nanu zis Japonezu, a lui Costel Vlad zis Țăranu, a lui Cline, Moacă, Șoarece sau a celorlalți. A acestui etalon al lumii traficanților mingiiat cu diminutivul «Vali», pe numele complet — Valentin Racoviceanu. Poligiotul semidocților. A urmat, la insistențele familiei,10 clase, după care linia vieții i se întrerupe într-o lungă noapte a preocupărilor nedefinite: din acest întuneric clipesc, ici-colo, puncte de certitudine: 7 luni închisoare pentru speculă cu bilete de cinema... un an închisoare pentru încălcarea normelor legale privind mijloacele de plată străine... arestări... urmăriri... procese. La 20 de ani nu îi era rușine să trăiască din ciubucuri pe lîngă casele de bilete, la 21 refuza să se mai tundă, iar la 23 de ani se află în fața celei de-a treia perioade de detenție. Deznodămînt meritat, dar care nu poate fi suficient. Este vorba de datoria noastră,a tuturor, de a combate direct asemenea moduri de existență. Existență bine mascată, care uneori trece neobservată. Să n-o tolerăm! Caut un aspirator.

Sergiu ANDON

dialog cu cititorii

de H. DONA

Nu știu de ce, dar dintre sutele de întrebări de tot felul adresate «Dialogului», întrebări una mai neașteptată decît alta (ba chiar nu puține de-a dreptul năstrușnice), ne-a rămas la inimă una conținută într-o scrisoare recentă a unui (probabil) foarte tînăr cititor din Rîmnicu Sărat: «Cam peste cîți ani credeți că vor dispărea complet din conștiința tuturor oamenilor din țara noastră toate trăsăturile urîte: egoismul, setea de înavuțire, lașitatea, lipsa de atenție și de grijă față de semeni, mitocănia, violența... etc.?» Pe cuvînt, o asemenea întrebare îți dă poftă de viață! Desigur, se vor găsi destui oameni serioși și învățați care să ne explice nouă și prietenului nostru rîmnicean că unele defecte dintre cele enumerate (egoismul, de pildă) sînt tot atît de vechi ca și omul și e îndoielnic dacă ele vor putea fi complet eradicate vreodată, că, în general, conștiința rămînînd în urma existenței etc., etc., că lipsit complet de cusururi omul n-ar mai fi interesant, că, în fine, însuși conceptul de «defect» e relativ și ceea ce astăzi... mîine... și cîte și mai cîte argumente perfect întemeiate. Și totuși e plăcut să constați că în pofida acestor adevăruri mai există oameni care cred nu numai în perfectibilitatea ei chiar și în realizarea perfecțiunii ființei umane și care nu amînă această realizare pentru calendele grecești ci ar vrea să-i fie contemporani. Nu sîntem, bineînțeles, în măsură să-i dăm un răspuns satisfăcător interlocutorului nostru. Dar asta numai și numai din vina noastră...

Într-o scrisoare de la cititorul *L. Duma* din București, pe lîngă o serie de interesante observații și propuneri privind dezvoltarea activității turistice, am întîlnit și următoarea afirmație: «Vara aceasta am făcut mănăstirile din Bucovina». Scrisoarea, precizăm, e de la tov. Duma și nu de la Ștefan cel Mare sau Petru Rareș, care, în egală măsură cu meșterii constructori, ar putea să pretindă la titlul de «făcători» ai vestitelor mănăstiri, dar, bineînțeles, nu în vara asta ci acum mai bine de patru veacuri și jumătate. Lăsînd gluma deoparte, trebuie să recunoaștem că expresia folosită de corespondentul nostru are o foarte largă răspîndire, în vorbă și chiar în scris. An de an, zeci și zeci de mii de onorabili cetățeni, neanimați de niscaiva tendințe demiurgice, «fac» nu numai mănăstirile, ci și Apusenii, Făgărașul, Delta și cîte și mai cîte. După cît se pare, expresia s-a împămîntenit și oricît am strîmba din nas n-o mai putem schimba. Cum s-a format, e mai greu de deslușit. Un sociolog francez (e interesant de precizat că în ultimii ani formula amintită a pătruns în mai toate limbile globului) este de părere că ea indică existența unei obligații sociale: pentru «a fi în rînd cu lumea» omul modern se simte obligat să-și ponteze prezența la toate marile monumente istorice, artistice sau naturale «la modă». Nimeni nu spune (să zicem) că a «făcut» Plopenii sau Comana, pentru că aceste două sate, de altfel extrem de agreabile, nu sînt acum la modă, și vizitarea lor nu intră printre *datoriile* turistului care se respectă. Ați observat că nu se spune nici măcar că cineva a «făcut» Valea Prahovei. Prea mult frecventată, cunoscuta zonă dintre Cîmpina și Predeal și-a pierdut ceva din statutul ei social. O fi așa, n-o fi așa, în orice caz limba s-a mai îmbogățit cu o expresie.

Cititorului *Paul Lincu* din comuna Bujoru, județul Teleorman, i se pare că expresiile «4 metri și jumătate» sau «6 litri și jumătate» nu sînt prea corecte și ar trebui să spunem «4,5 metri» sau «6,5 litri». Zadarnic protest; expresiile incriminate (care, de altfel,nu ni se par de loc incorecte) au intrat în vorbirea curentă și de acolo nu mai pot fi scoase nici măcar cu armele rațiunii.

Cititorul *Gabriel Tudoranu* din comuna Limanu, județul Constanța, ne scrie plin de indignare despre pungășiile unor salariați necinstiți din comerț. Nu ne îndoim de realitatea faptelor semnalate și cu atît mai puțin de necesitatea înfierării lor. Dar pentru a demasca eficient avem nevoie de elemente concrete: nume, date, cifre, indicații de loc și timp. Afirmațiile generale despre «unii care...» sau «alții care...» nu mai conving pe nimeni.

Cererea cititorului *Paul Wagner* din Sibiu de a reveni cu noi amănunte și noi fotografii despre construcția drumului transfăgărășan vine în întîmpinarea propriilor noastre intenții. Chiar dacă zăpada și-a făcut apariția pe crestele Făgărașului, ne vom strădui să prezentăm într-un mod cît mai cuprinzător activitatea ciocotitoare de pe acest șantier atît de deosebit.

film

Dean Martin un bunic pe post de seducător.

PE ECRANE

AERO-PORTUL

Bănuiesc că trebuie să iubești puțin și aeroporturile, nu numai cinematograful, pentru a înțelege că dacă există ceva vrednic de prețuire în acest film al lui George Seaton este abilitatea cu care sînt apropiate destinele întîmplătoare; în această comunitate aparte, pe care o reprezintă un aeroport la orice oră din zi sau din noapte, în această uriașă uzină cu tablourile ei de comandă, cu funcționarele ei frumoase, cu piloți chipeși și trecuți prin viață — cum se zice — se întretaie atîtea existențe, hazardul pune la cale atîtea întîlniri care, chiar dacă nu sînt tulburătoare de la prima pînă la ultima, sînt măcar bine ticluite. Printre mediocrele aventuri sentimentale și nefericiri conjugale ale unor piloți nu prea înțeleși și nu prea așteptați de neveste, se strecoară o bătrînică, jumătate păpușă, jumătate diavoliță, de meserie călătoare clandestină, și un bărbat prăbușit, ajuns la capătul disperării. Ni se face cunoștință cu ei în treacăt, dar, de fapt, de la prima lor apariție filmul începe să le aparțină. Nu încape îndoială că George Seaton este unul dintre acei meșteșugari care cunosc regulile jocului de-a emoția, care au învățat, stînd la umbra marilor copaci, cum se domesticește neprevăzutul; drept care, în filmul de față pericolul va veni de acolo de unde te aștepți mai puțin, iar întîmpinarea lui — de unde nici nu-ți trece prin cap. Hellen Hayes (bătrîna) și Van Heflin (bărbatul cu valijoara), actor pe nedrept uitat, răsar ca două aisberguri în mulțimea călătorilor. Simetriei acestor două personaje îi corespunde — în planul aceluiași tact profesionist — arcul întins peste începutul și sfîrșitul filmului: deszăpezirea — din primele secvențe — va fi necesară aterizării forțate, în final, a avionului scăpat din primejdie. În timp ce un pilot luptă să scape de pămînt (George Kennedy, brațul său încleștat cu încăpățînare pe manetă și trabucul morfolit merită să fie reținute), alții se zbat să aducă pe aceeași fișie de pămînt cîteva zeci de vieți salvate de amenințarea iresponsabilității, printr-un generos efort de încordare a voinței și a solidarității. Cît despre cele două capete de afiș ale filmului, Burt Lancaster și Dean Martin, dacă aș fi actor, și mai ales trecut de o anumită vîrstă, n-aș înceta să mă întreb, privindu-i: cum de reușesc să păcălească timpul, să-l înșele dintr-o privire cu vreo zece ani, cum de izbutesc — bunici fiind — să alerge cu degajare de feline?

Magda MIHĂILESCU

Actrița engleză Maggie Smith (dreapta) destinată acordării Oscarului 1969, n-a mai apărut în ... un film după cucerirea rîvnitului trofeu («Cei mai frumoși ani ai domnișoarei Jane Brodie»). De curînd, numele laureatei puțin uitate a apărut în anunțul noului film al lui Alan J. Pakula «Văduvul».

de la A la Z

de Constantin POPESCU

EASTWOOD Clint

Actor american de film și TV, născut la San Francisco, la 31 mai 1933. Debutează pe (micul) ecran într-un serial western TV: *Rawhide*, în care dă viață unui erou popular, Rewdy Yates, care devine curînd o figură familiară telespectatorilor americani. Este însă o popularitate plătită cu prețul unei foarte mediocre satisfacții profesionale. Marea șansă a carierei sale i-o va oferi cineastul italian Sergio Leone, care are curajul să concureze pe americani pe propriul lor teren: westernul, gen pe care nimeni pînă atunci nu se încumetase să-l atace în Europa. Trei filme: *Pentru un pumn de dolari* (1964), *Pentru cîteva dolari în plus* (1965) și *Il buono, il brutto, il cattivo* (1966) sînt de ajuns pentru ca C.E. să cunoască gloria mondială. Este redescoperit de producătorii americani, care văd în el un al doilea Gary Cooper. Ei și-l dispută cu contracte dintre cele mai ispititoare, pentru a-l readuce către Hollywoodul pe care-l abandonase. Se întoarce în patrie, unde i se rezervă o reintrare triumfală, cu mare desfășurare de publicitate, ocazie de mult așteptată pentru el de a-și impune în sfîrșit punctele sale de vedere. Căci C.E. nu este doar un simplu bun actor de western, ci un talent multilateral, capabil să înfrunte cu supleță, sobrietate și degajare genuri cît mai diverse, de la filmul de spionaj, *Where Eagles Dare* (cu Richard Burton), la cel istoric, *Two Mules for Sister Sarah* (cu Shirley McLaine); de la cel de aventuri, *Coogan's Bluff*, *Beguiled*, la musical, *Paint Your Wagon* (cu Jean Seberg, Lee Marvin), la filmul de război, *Kelly's Heroes*, și din cînd în cînd la western: *Hang'em High*. În 1971 își încearcă forțele în regia de film cu *Play Misty for Me*, unde apare și ca interpret principal. A fost de curînd ales al treilea în box-office-ul mondial al actorilor masculini, pe locul deținut anul trecut de John Wayne.

EDDY Nelson

Actor de film și cîntăreț american, născut la Providence (S.U.A.), la 26 iunie 1901, mort la 6 martie 1967. Abandonează studiile universitare pentru a studia cantoul și în 1922 debutează la opera din Philadelphia, pentru a-și continua cariera de artist liric pe scenele operelor din Los Angeles și New York (Metropolitan). Devine însă o celebritate mondială datorită filmului. Vocea sa de bariton, cu un timbru agresiv, va fi auzită în toate colțurile lumii, alături de cea a partenerei sale obișnuite, Jeanette Mac Donald, în filme ca: *Marietta* (1935), *Rose-Marie* (1936), *S-ou cunoscut în luna mai* (1937), *Sonorita* (1938), *Serenada primăverii* (1939), *New Moon* (1940), *Bitter Sweet* (1941), *I married an Angel* (1942). Același succes îl va cunoaște și în filmele turnate cu alte partenere: *Rosalie* (1938) și *Balalaica* (1940) cu Ilona Massey; *Cîntecul eroilor* (1939) cu Virginia Bruce; *Soldatul de ciocolată* (1942) cu Rise Stevens; *Fantoma de la operă* (1943) cu Susanah Foster. După război mai apare pe ecran în două filme: *Never Say Goodbye* (1946) și *In Northwest Outpost* (1947) cu Ilona Massey, împrumutîndu-și de asemenea vocea pentru un personaj din desenul animat al lui Disney: *Make Mine Music* (1946). Momentul său de glorie apusese. A mai fost văzut un timp la TV, în cîteva spectacole muzicale, concerte, după care dispare din actualitatea artistică.

EGGAR Samantha

Actriță de film anglo-americană, născută la Hampstead (Anglia), la 5 martie 1939. Își face un debut modest în patrie în filmul *Dr. Crippen* (1962), după care i se dau roluri mai importante în filme ca: *The Wild and the Willing* (1963), *Doctor in Distress* (id.) cu Dirk Bogarde și *Psyche 59* (1964) cu Curd Jürgens. Invitată la Hollywood, devine protagonista unui remarcabil film psihologic de suspense, realizat de William Wyler *The Collector* (id.), unde alături de un alt compatriot, debutantul Terence Stamp, face o frumoasă creație. Cota sa profesională crește subit în urma acestui mare succes de critică și public, iar filmele se succed într-un ritm susținut: *Return from the Ashes* (1965) cu Maximilian Schell; *Walk, don't Run* (id.), *Dr. Doolittle* (1966), un musical gigant, cu o mare desfășurare de decoruri, pentru a cărui distribuție a fost aleasă o impresionantă colecție de animale, partener Rex Harrison; *The Molly Maguires* (1968) cu Sean Connery și Richard Harris; *The Walking Stick* (1969) cu David Hemmings; *The Light at the Edge of the World* (1970) cu Kirk Douglas și, de astă dată în Franța: *Lady in a Car (La dame dans l'auto, avec des lunettes et un fusil)* după romanul lui Sebastien Japrisot, cu Oliver Reed și Stéphane Audran, în regia lui Anatole Litvak.

EGGERTH Martha

Cîntăreață și actriță de film, de origine austro-ungară, născută la Budapesta, la 17 aprilie 1912. Calitățile ei vocale excepționale sînt remarcate de la vîrsta de 11 ani, de cînd începe practic cariera ei de cîntăreață. Apare succesiv în teatrele muzicale de la Budapesta, Viena și Berlin și debutează în film la 19 ani, descoperită de regizorul Richard Eichberg. Devine starul nr. 1 al comediilor muzicale și al operetelor turnate la Berlin, Viena și Londra, bucurîndu-se de o imensă popularitate, datorită atît vocii sale de o puritate neobișnuită, cît și jocului său spontan și farmecului ei tinerești. De la Strauss la Lehar, de la Robert Stolz la Paul Abraham, M.E. triumfă purtînd melodiile lor nemuritoare pe toate meridianele. Publicul nostru își amintește cu plăcere de filme ca: *Un vis sub cer albastru*, *Un cîntec, o fată și-un sărut*, *A fost odată un vals*, *Un vis în Schönbrunn*, *Valsul împerial*, *Floarea din Hawai*, *Tareviciul*, *Cîntă inimă*, *Blonda Carmen*, *Ciocîrlia*, *Clo-Clo*, *Mazurca albastră*, *Sylvia* etc. Există și o altă Martha Eggerth, interpreta unor filme dramatice (desigur tot muzicale), filme care i-au permis să-și dezvăluie calități actoricești apreciabile. Astfel, Willi Forst, în *Cîntecele mele te imploră (Simfonia neterminată* — 1933), film dedicat lui Schubert, știe să obțină de la ea acea sinceritate în joc, acea intensitate dramatică pe care n-o putuse dovedi în operetele cu librete convenționale și roluri stereotipe. Astfel de excepții mai pot fi socotite: *Therese Krones* (1934), *Casta Diva* (film anglo-italian, 1935, de Carmine Gallone), *Romanța iubirii* (1936) de Bolvary, *Hofkonzert (Regina valsului-id.)* de Detlev Sierck, *Farmecul Boemei* (Austria-1937) de Bolvary. În anii războiului s-a stabilit în S.U.A. cu soțul ei, tenorul Jan Kiepura, activînd pe Broadway și turnînd la Hollywood două filme: *Presenting Lily Mars* și *For Me and My Gal*. După război, întoarsă în Europa, printre numeroasele spectacole muzicale și recitaluri va mai turna în Italia: *Addio, Mimì* (1947), în Franța: *La valse brillante* (1947), în R.F.G.: *Țara surîsului* (1952), în toate avînd ca partener pe Jan Kiepura.

O cunoștință nouă: Jacqueline Bisset.

telegrame

● Scriitorul polonez Andrzej Kijowski și regizorul Andrzej Kondratiuk semnează scenariul unei noi adaptări după Faust al lui Goethe, intitulată «Faust, Mefisto și Margareta» (în polonează — Malgorzata).

● Interpreta filmului «Léon», a cărui regie o semnează Jacques Brel, va fi cîntăreața Barbara.

● Se vorbește de o a treia ecranizare a «Marelui Gatsby». Cu inima cît un purice (căci prea ne este proaspătă amintirea catastrofalei adaptări din 1949, văzută nu demult pe micul ecran) anunțăm acest proiect. Se pare că interpreții principali vor fi Ali Mac Graw («Love Story») și Robert Redford.

● Regizorul italian Valentino Orsini va realiza în studiourile din R.P. Bulgaria filmul «Steaua iubită».

● O distribuție internațională pentru filmul științifico-fantastic «Eolomea» al regizorului Herman Zschoche din R. D. Germană: Cox Habben (Olanda), Ivan Andonov (R.P. Bulgaria), Vsevolod Sanaev (U.R.S.S.).

● Orson Welles, Michel Piccoli și Anthony Perkins pe generic-ul aceluiași film: «Zece zile de uimire» al lui Claude Chabrol.

COOPERAȚIA MEȘTEȘUGĂREASCĂ DIN JUDEȚUL SIBIU

asigură prin unitățile sale o deservire promptă în toate domeniile de activitate: confecții, piele-încălțăminte, radio-TV, autoservice, boiangerie, bijuterii, ceasornicării etc.

glob comentar

o săptămînă în lume

Activitatea politică desfășurată pe plan internațional de partidul și statul nostru reflectă consecvența unei linii principiale de sprijinire pe toate căile a eforturilor pentru salvgardarea păcii și securității în Europa și în lumea întreagă. În acest context se relevă în primul rînd atenția deosebită acordată solidarității dintre partidele comuniste, dintre forțele antiimperialiste, unirii factorilor care pot asigura salvgardarea păcii, progresul general. Această preocupare și-a găsit expresia în vizitele efectuate în țara noastră de către delegațiile Partidului Comunist din Belgia și Partidului Comunist din Guadelupa, convorbirile purtate de membrii acestora cu reprezentanții partidului nostru, primirea la tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *— acestea evidențiind o dată mai mult însemnătatea pe care o prezintă dialogul de la partid la partid, pentru o bună informare reciprocă, pentru analizarea principalelor probleme de interes reciproc și ale vieții internaționale.*

Sentimentul de profundă responsabilitate pentru soarta păcii a fost reafirmat încă o dată în termeni convingători de către tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *la mitingul consacrat deschiderii anului de învățămînt universitar. În cuvîntul său, secretarul general al partidului a subliniat că, mai mult ca oricînd, trebuie acționat cu toată fermitatea pentru împiedicarea agravării conflictelor existente și izbucnirii de noi conflicte, iar în ce privește continentul nostru — de pe care au pornit în trecut două războaie mondiale — trebuie făcut totul pentru ca el să se transforme într-o «zonă a păcii și colaborării pașnice».Pentru realizarea acestui deziderat legitim s-au întreprins în ultimul timp o serie de pași ce îndreptățesc convingerea că există imense posibilități de a se realiza un consens european asupra convocării Conferinței general-europene. Secretarul general al Partidului Comunist Român a amintit cîteva dintre cele mai recente acțiuni pe plan european pe calea destinderii și soluționării unor probleme. Astfel, printre premisele favorabile unei conferințe europene se numără încheierea Tratatelor dintre U.R.S.S. și R.F. a Germaniei și dintre R.P. Polonă și R.F. a Germaniei, tratativele dintre Cehoslovacia și R.F. a Germaniei, acordul cvadripartit în privința Berlinului occidental, ca și o seamă de contacte, schimburi de vederi între oameni politici europeni, inclusiv recenta întîlnire dintre Leonid Brejnev și Willy Brandt, precum și vizita în Iugoslavia a secretarului general al C.C. al P.C.U.S., Leonid Brejnev și convorbirile sale cu conducătorii iugoslavi în frunte cu președintele Iosip Broz Tito. Iată deci că, sub multiple aspecte, realizarea Conferinței general-europene apare ca o necesitate incontestabilă. «Avem deplina convingere — a declarat tovarășul* **Nicolae Ceaușescu** *— că sînt create condiții pentru a se ajunge la o reuniune cu participarea tuturor statelor interesate, care să deschidă calea înfăptuirii securității europene, să asigure dezvoltarea independentă, liberă, a fiecărei națiuni de pe continentul nostru».*

Cît de judicios este acest punct de vedere reiese și din faptul că el găsește ecou și sprijin în numeroasele declarații făcute de la tribuna O.N.U. Ministrul de externe sovietic A. Gromiko a menționat în cuvîntarea rostită în cadrul dezbaterilor generale că problema convocării Conferinței general-europene s-a maturizat și că este momentul ca activitatea de pregătire să fie plasată pe o bază trainică. La rîndul său, ministrul de externe al Franței, Maurice Schumann, a precizat că problema care se pune acum nu este aceea de a se organiza o confruntare între blocuri,ci de a reduce această posibilitate pînă la dispariție. Ceea ce corespunde punctului de vedere exprimat în repetate rînduri de România socialistă, și anume acela că — așa cum a arătat tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *— «trebuie mers pe calea retragerii trupelor străine de pe teritoriile altor state, a lichidării bazelor militare și a blocurilor militare opuse, a creării unei atmosfere de încredere care să permită realizarea în continuare de noi progrese pe calea înfăptuirii dezarmării».*

Atît în cadrul Adunării Generale a O.N.U., cît și în Comitetul pentru dezarmare care și-a încheiat la Geneva zilele acestea lucrările, dar și în diferite alte organisme internaționale, reprezentanții țării noastre acționează intens în sprijinul acelor acțiuni menite să contribuie la înlăturarea oricăror primejdii prezumtive sau virtuale care ar exista în calea păcii și securității în Europa și în lumea întreagă. Iată de ce România se numără printre țările coautoare ale textului Proiectului de convenție a interzicerii armelor bacteriologice. Iată de ce țara noastră cere insistent ca R.P. Chineză să-și capete locul ce-i revine de drept în O.N.U. și aceasta fără condiții limitative și ofensatoare, fără tocmeli în ce privește înlăturarea ciankaișiștilor, care nu reprezintă pe nimeni și nimic. «În lume există doar o singură Chină. În O.N.U. există un singur loc pentru China și numai guvernul R.P. Chineze este în drept să-l ocupe», a declarat șeful delegației indiene în Adunarea Generală a O.N.U. Sub același aspect este elocventă opinia exprimată de șeful delegației suedeze, care a arătat că tendința spre universalitate este o consecință a convingerii că problemele internaționale nu pot fi rezolvate prin excluderea unor națiuni din comunitatea mondială.

Angajată cu toate forțele sale în opera de construcție socialistă, țara noastră militează pentru promovarea unui climat internațional propice cooperării între țările de pe glob, pe baza unor relații principiale, indiferent de orînduirea lor social-politică. Contactele și convorbirile avute și în această săptămînă de exponenți ai diplomației românești la New York și în diferite capitale europene au prilejuit sub diferite forme exprimarea neechivocă a poziției profund principiale și constante a țării noastre în legătură cu problemele majore ale vieții internaționale.

Marți, 5 octombrie 1971 **Dic. BABOIAN**

expoziție românească la havana

Prin intermediul agenției «Prensa Latina» ne parvine această imagine ce redă un aspect de la o expoziție românească de carte, discuri și de artizanat, deschisă de curînd în capitala Cubei socialiste — Havana. Interesul viu de care s-a bucurat expoziția s-a concretizat — așa cum relatează agenția de presă latino-americană — printr-o afluență constantă de public.

realități din lumea

SICILIA: lagărele speranțelor înșelate

«Mi-e teamă că am să mor și n-am să mai am norocul să locuiesc într-o casă adevărată» — mărturisește o femeie rămasă fără adăpost după cutremurul din Sicilia din urmă cu mai bine de trei ani și jumătate. Sinistrații trăiesc și azi în grupuri de barăci. Aceste așezări au căpătat, în limbaj popular, și un nume: li se spune «baracopolis» — prin ironică asociație cu «megalopolis».

Se credea în Italia că problema sinistraților a fost rezolvată — constată retrospectiv revista «Europeo». Știrea recentă cu privire la noi investiții, în valoare de 5 miliarde lire, pentru *repararea barăcilor*, la care s-au adăugat o serie de calcule stabilind că aceste barăci costă de fapt la fel de mult ca niște case,au suscitat nedumeriri, apoi indignare, întreaga afacere fiind considerată acum un adevărat scandal.

Am fost în Sicilia pe locurile cutremurului — scrie ziaristul Aldo Santini. Primul popas l-am făcut la Gibellina. Satul, aflat pe o creastă stîncoasă, a fost complet distrus. S-au construit aici două mari grupuri de barăci, cu acoperișuri de tablă, cu pereți de tablă: unul pentru 4 000 de persoane, celălalt pentru 1 500. Nici urmă de case de cărămidă. În schimb se construiesc 300 noi barăci.«Ceea ce impresionează mai mult în baracopolisurile de la Gibellina — constată ziaristul italian — e lipsa a ceea ce ar trebui să fie principala lor caracteristică: aspectul de provizorat». Oamenii s-au instalat în aceste «orașe de tablă , lagăre ale speranței înșelate, ale insatisfacției și suferinței» — cum le numește un localnic — parcă pentru totdeauna.

S-a promulgat în 1968, anul cutremurului, o lege care prevedea ridicarea de orașele și sate cu adevărat omenești, pentru cei 200 000 sinistrați. Dar construirea barăcilor a fost'o afacere prea rentabilă, de fondurile alocate pentru zonele afectate de seism s-a profitat fără scrupule. «S-a speculat la toate nivelurile, și la nivel local, și la nivel național» — afirmă primarul din Santa Ninfa, un alt sat sicilian distrus în 1968. Există azi 26 000 de barăci. Au costat cu 50% peste valoarea lor efectivă. Viitoarele sate și orașe «adevărate» vor fi gata poate peste 10 ani. Pînă atunci mulți dintre locuitorii de azi ai barăcilor nu vor mai fi poate în viață, tinerii vor îngroșa rîndurile celor care caută de lucru în străinătate. Căci aceeași lege din 1968 stipula și construirea de întreprinderi industriale în zona calamitată. Dar «nu s-a făcut nimic» — constată Aldo Santini. Locuitorii au vrut să ridice în regiune măcar o fabrică de ciment. S-au izbit însă de împotrivirea marilor patroni ai industriei construcțiilor de la Palermo. Ieșirile din cercul vicios al speculei și intereselor venale sînt încă extrem de greu de găsit în Sicilia.

foto

reacția opiniei publice

La Londra, ca și în întreaga lume, au fost condamnate sever gravele acte de război comise de Statele Unite împotriva R.D. Vietnam. Pichete de demonstranți s-au postat în fața ambasadei S.U.A. din capitala britanică, cerînd să se pună capăt noilor bombardamente ale aviației americane asupra teritoriului R.D. Vietnam, să fie respectată suveranitatea și securitatea acestei țări.

provizii pentru luptătorii patrioți din junglă

În regiunile eliberate de sub jugul colonialiștilor trăiește în prezent aproape jumătate din populația Guineei-Bissau. Partidul african pentru independența Guineei-Bissau și a Insulelor Capului Verde (P.A.I.G.C.) se bucură de mare popularitate în rîndurile populației, care participă la eforturile de organizare a vieții în zonele eliberate, ce reprezintă 2/3 din teritoriul țării. În timp ce colonialiștii portughezi sînt înconjurați de ură și hărțuiți la tot pasul de către patrioți înarmați, detașamentele de luptă ale P.A.I.G.C sînt sprijinite direct și permanent de populație. Iată, în fotografie, o coloană de aprovizionare care se îndreaptă, prin junglă, spre primele linii ale frontului de luptă împotriva colonialiștilor.

capitalului

Gibellina. După trei ani și jumătate, caracterul de provizorat al acestor așezări a dispărut. Iată pînă și o bancă.

Barăci de tablă în care iarna oamenii îngheață de frig, vara se sufocă de căldură. Speranțele unui trai omenesc în case adevărate sînt încă de domeniul unui viitor îndepărtat și incert.

spectrul șomajului deasupra ruhrului

25 000 de mineri din bazinul carbonifer al Ruhrului (R.F.G.) sînt amenințați cu concedierea — afirmă ziarul vest-german «Die Welt», relatînd despre faptul că societatea «Ruhrkohle A.G.» amenință cu închiderea unora din minele sale în cazul cînd guvernul nu-i va acorda o subvenție de mai multe sute de milioane de mărci pentru înlăturarea unor dificultăți financiare. Ridicîndu-se împotriva implicării muncitorilor în acest conflict,— fapt ce constituie o măsură arbitrară, avînd drept consecință aruncarea pe drumuri a zeci de mii de mineri — sindicatul lucrătorilor din întreprinderile miniere și energetice a ținut să sublinieze totodată că societățile reunite în «Ruhrkohle» au obținut pînă-n prezent beneficii suficiente ca să le permită să suporte mici sacrificii necesare menținerii actualului număr de locuri de muncă. Același punct de vedere critic este exprimat și de o serie de ziare vest-germane,ca de pildă «Neue Ruhr Zeitung», care arată: «Din dorința unor profituri maxime, marele patronat ia inițiativa unor restrîngeri ale capacității de producție, afectînd astfel munca și viața a mii de oameni». Fotografia înfățișează o demonstrație a minerilor din Ruhr, amenințați de spectrul șomajului.

incendiu-mamut la pnom penh

Timp de cîteva zile orașul Pnom Penh a fost în întregime scufundat într-un nor dens de fum. Efectuînd un atac prin surprindere, forțele cambodgiene de rezistență populară au reușit să dea foc rezervoarelor de carburanți «Shell» și «Esso», aparținînd forțelor armate ale regimului reacționar al lui Lon Nol. Puternicele explozii în lanț au culminat cu un incendiu generalizat care a durat cîteva zile, provocînd pagube imense în partea de nord a orașului. Corespondentul agenției «Reuter» relatează că lovitura dată de patrioții cambodgieni este una dintre cele mai puternice și cu consecințe dezastruoase pentru unitățile militare ale lui Lon Nol, care nu mai pot conta pe uriașele cantități de combustibil de care aveau nevoie pentru continuarea operațiunii militare de anvergură declanșată recent în direcția Kompong Thom, pe șoseaua nr. 6 «Acest atac perfect reușit, scrie L'Humanité, dă o lovitură foarte dură regimului Lon Nol, care în mod practic nu mai dispune de combustibil rafinat». Mai mult, după incendiul-mamut, la Pnom Penh nu se mai poate procura nici măcar un litru de combustibil.

mîndria feroviarilor de la malomerice

Ultima secțiune a unui sistem de control automatizat al securității circulației feroviare a intrat zilele acestea în funcțiune la Malomerice, stație suburbană de manevră în apropiere de Brno (R.S. Cehoslovacă). Prin darea în folosință a acestui sistem, stația din Malomerice dispune acum de cea mai modernă tehnică în acest domeniu. Pe lîngă evitarea riscurilor de accidente se reduce, de asemenea, durata transporturilor și se suprimă o seamă întreagă de manevre manuale. Trebuie să adăugăm că specialiștii feroviari care lucrează la impresionantul pupitru de comandă al stațiunii (în fotografie) sînt mîndri de noile lor atribuții, cu atît mai mult cu cît întregul aparataj a fost fabricat la întreprinderea de automatizare feroviară din Brno.

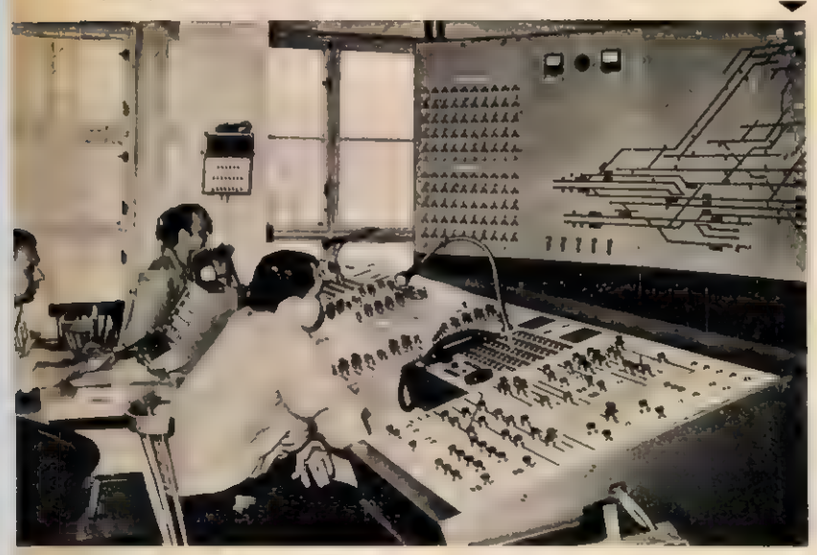

la congresul de la bremen

2 000 de tineri progresiști vest-germani, majoritatea membri ai organizației Tineretului Socialist, au luat parte la un congres ținut recent la Bremen, pentru a dezbate probleme de arzătoare actualitate. Congresul, desfășurat sub semnul «solidarității tineretului împotriva agresiunii, exploatării și războiului», s-a pronunțat răspicat pentru încetarea imediată a războiului din Vietnam, pentru ratificarea tratatelor încheiate de R.F.G. cu U.R.S.S. și cu R.P. Polonă, pentru solidaritate activă cu lupta popoarelor coloniale și cu rezistența curajoasă a oamenilor de culoare din S.U.A. și din alte țări capitaliste împotriva discriminărilor rasiale

În fotografie, aspect din sala în care s-a ținut congresul. Pe pancartă se poate citi «Pentru imediata ratificare a tratatelor de la Moscova și Varșovia»

testul de la san diego

Eliberat recent din închisoare după o detențiune de 20 de luni, pentru «vina» de a fi refuzat să se lase înrolat în corpul expeditionar al S.U.A. în Indochina, studentul american David Harris, soțul cîntăreței militante Joan Baez, a inițiat un test original menit să demonstreze ostilitatea categorică a majorității americanilor față de continuarea războiului murdar din Vietnam.

Împreună cu alți tineri militari și civili activînd în organizația Acțiune fără folosirea forței, Harris a organizat un adevărat referendum de masă la San Diego. Cetățenii din marele oraș-port californian și cei 4 000 de membri ai echipajului purtătorului de avioane «Constelation» (75 000 de tone) ancorat în port au fost solicitați să răspundă prin «Da» sau «Nu» dacă sînt sau nu de acord ca acest mare vas de război să efectueze un nou transport de trupe americane pentru războiul din Vietnam. Testul, care a avut loc la sfîrșitul lunii septembrie, a demonstrat încă o dată că zdrobitoarea majoritate a americanilor respinge cu indignare încercările de a temporiza retragerea totală și definitivă a trupelor americane din Indochina. Oricum, Washingtonul nu poate ignora rezultatele testului de la San Diego și celelalte semne de ostilitate față de continuarea războiului american din Vietnam.

În fotografie: David Harris vorbind la un miting ținut la San Diego.

cascade citadine

Din această toamnă, în care ploile torențiale continuă să facă ravagii, o recentă imagine din Gerona, în apropierea coastei estice a Spaniei. Torentele de apă care au invadat orașul au format pe străzile lui cascade — miniaturale, e drept, dar nu mai puțin periculoase pentru clădirile orașului, pentru oamenii lui. Inundațiile din provinciile Gerona și Barcelona au făcut victime, au distrus bunuri materiale, au întrerupt traficul pe șosele și căi ferate, au avariat linii telefonice. Numeroase sate au fost izolate de restul țării, rămînînd accesibile numai elicopterelor.

de două ori 1394 fericiți

Din Mexico City ne parvine o imagine reconfortantă: în cadrul aceleiași ceremonii, de uriașe proporții, s-au căsătorit aici 1394 perechi. Nu sîntem în măsură să vă informăm ce i-a determinat pe cei 2 788 de tineri să se căsătorească toți o dată, dar merită să ne pierdem o clipă imaginîndu-ne atîtea «da»-uri rostite în fața ofițerului stării civile, atîtea perechi părăsind — unite în fața legii și a oamenilor — această sală.

cronica de trei secunde

N U !

E oare logic? E oare rezonabil? Tocmai acum...

Tocmai acum cînd «Biroul pentru studiul fenomenelor din lacul Loch Ness» a dat unui lord scoțian toate asigurările că «investigațiile cu submersibile nu vor dăuna celorlalți eventuali monștri care trăiesc în lac», tocmai acum cînd oameni-broaște purtînd în gură muzicuțe «pentru a fi în măsură să liniștească monstrul dacă acesta se înfurie», tocmai acum cînd un submarin construit de firma Vickers a descoperit în adîncul lacului o fregată de 30 de metri lungime, cu toate cele trei catarge intacte, «scufundată fără îndoială (zic azi jurnalele) de o furtună», cam pe la mijlocul secolului 17, fregată adusă pe uscat de Cromwell pentru a-i speria pe scoțieni»... tocmai acum se zvonește că cercetările de la Loch Ness ar putea fi brutal întrerupte, lacul urmînd a fi secat pentru a se construi pe aceste locuri o centrală electrică!

Tocmai acum? E logic?

E monstruos!

FOAMEA ȘI SETEA

Din descoperirea lîngă Agades, în nordul Nigerului, în plin deșert, a celor trei cadavre, două în interiorul mașinii, al treilea pe nisip; din moartea lui Patrice Combes, Christian Genette și Bernard Morette — aflați la a treia expediție pe locuri pustii; din întrebarea gravă a unchiului lui Christian: «nu pot înțelege de ce au părăsit pista?»; din certitudinea că cei trei au părăsit într-adevăr drumul pentru vehicule care leagă în Quezzam de Agades — iar cine părăsește acest drum are toate șansele să piară dacă mașina cade într-o pană, dacă un fir de nisip blochează motorul; din căutările febrile ale dispăruților pe o suprafață mare cît Franța, căutări care se soldează cu această concluzie: au murit de trei săptămîni, la cîțiva kilometri de o oază, epuizați — din toate acestea ce se poate înțelege altceva decît acest adevăr de trei secunde, sec ca o întindere de pustiu, trist ca un peisaj lunar: în 1971 omul mai poate muri de sete și foame rătăcind în Sahara, pe pămînt, în timp ce pe Lună — nu.

Radu COSAȘU

CORESPONDENȚĂ:

Elena P. («învățătoare la... vîrsta de aur») — Cislău, jud. Buzău: Nu atît elogiile m-au bucurat — căci pentru cronicarul secundelor nu elogiile sau nonelogiile sînt rațiunea de a fi — ci acest gînd, stîrnit de ce am scris în «Flacăra»: «Principalul este să prețuim secundele... să le ajutăm să se scurgă cît mai încet pe gîtul — aparent strîmt — al clepsidrei». Vă sărut mîna.

agendă

În virtutea practicii consacrate, ca fiecare din consiliile ministeriale ale «celor șase» parteneri din cadrul Pieței comune să fie condus, prin rotație, de miniștri de externe ai țărilor membre ale C.E.E., ALDO MORO, ministrul afacerilor externe al Italiei, ocupă funcția de președinte al actualei sesiuni. În această calitate, el a avut zilele trecute la Roma o serie de convorbiri cu Geoffrey Rippon, ministrul de stat britanic însărcinat să poarte tratativele privind aderarea Angliei la Piața comună.

Numărîndu-se printre personalitățile politice europene care se pronunță pentru instaurarea unei atmosfere propice destinderii și colaborării pe continentul nostru, premierul suedez OLOF PALME a ținut să-și reafirme aderațiunea totală la ideea unei conferințe general-europene consacrate securității și păcii în Europa. În interviul pe care l-a acordat revistei finlandeze «Forum», Olof Palme arată că o asemenea reuniune, la care ar lua parte toate statele interesate, poate contribui la crearea climatului de încredere necesar în relațiile dintre state și, implicit, la reducerea încordării internaționale.

Nedezmințindu-și atitudinea de înverșunat rasist, GEORGE WALLACE, guvernatorul statului Alabama, a semnat o lege prin care permite consiliilor școlare din acest stat să eludeze legile federale privind integrarea rasială în școli, ori de cîte ori părinții invocă faptul că educația copiilor este «afectată» prin contactul cu copiii de culoare.

La Budapesta a fost constituită Comisia națională ungară pentru problemele securității și colaborării europene, avînd ca președinte pe GYULA KALLAI, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.S.U., președintele Prezidiului Consiliului Național al Frontului Populer Patriotic.

În prezența reprezentanților prezidiului Comitetului Regional Ruhr-Westfalia și a Comitetului Raional Moers, la Düsseldorf a avut loc adunarea membrilor de partid ai grupei din cartierul Rheinhausen (raionul Moers) a P.C. German, în cadrul căreia, elogiindu-se marile merite în mișcarea muncitorească ale lui MAX REIMANN, s-a hotărît în unanimitate primirea acestuia, la cererea sa, în P.C. German.

«Planul Werner, înzînd la instituirea unei monede unice a «celor șase», se sprijină pe iluzii», afirmă într-un recent interviu prof. JACQUES RUEFF. O eventuală unitate monetară bazată pe acest plan «va dura pînă la prima furtună» — subliniază cunoscutul economist francez. După cum se știe, planul Werner reprezintă o încercare de rezolvare a actualei crize monetare interoccidentale, prin crearea unei uniuni economice și monetare a țărilor Pieței comune și instituirea unui sistem de parități fixe.

UMOR

de CIK DAMADIAN

DE GUSTIBUS...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3							■			
4					■		■			■
5	■			■						■
6					■				■	
7		■				■		■		
8							■			■
9		■								
10										■

ORIZONTAL: 1) Gustos — Fără gust (fem.). 2) Gusturi aparte. 3) Îmbrăcat cu gust — Localitate în jud. Satu Mare. 4) ...gust, searbăd — Sîmbure de piersică! 5) Au gust. 6) Pe gustul peștelui — Timp berechet — Începător. 7) Poftim — Cum și unde?! — Ceasuri. 8) A îngloba — Absint! 9) Trece în față! — Sînt amare în titlul unui roman de Zaharia Stancu (sing.).10) Calitatea lucrului de bun-gust.

VERTICAL: 1) Gust. 2) Eroina nuvelei «După gust» de Ion Istrati — Lapte cu gust acru. 3) Admirabil (reg.). 4) Scripete fix (tehn.) — Gust de migdale (fem.). 5) Singură — După gustul inimii. 6) Alt personaj din nuvela «După gust» — Prenume feminin. 7) Mestecate! — Travestit la față! — Începutul și sfîrșitul lui august! 8) Feiul 1 și 2! — Acră (fig.) — Localitate în Peru. 9) Fără gust (fig.) — Munte în Austria. 10) Dumneata (abr.) — În reluare. 11) Ifose — Profesia lui... August.

Adam STOICA

Cuvinte rare: OAR, CIGA, ACO, OBIR.

Dezlegarea jocului FRUMOASĂ EȘTI, PATRIA MEA! apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) MADARAS — CORT. 2) ALUNIS — RODNA. 3) RARAU — IUTE — B. 4) AIA — RINCA — TA. 5) M — USI — VA — SIR. 6) US — T — GIRBOVA. 7) RETEZAT — ALO. 8) EMULI — APT — LC. 9) SERE — STI — TIA. 10) NI — MIERLE — P. 11) RISNOV — IEZER. 12) ACTIV — SUSARA.

memento

Prezentat de: Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

carte

● Vladimir Streinu: **Ritm imanent.** Pentru generațiile mai tinere de cititori, această carte de versuri a distinsului om de cultură și exeget al fenomenului literar de primă mărime va avea darul să le releve o latură a scrisului lui Vladimir Streinu care întregește armonios o personalitate. Volumul, după cum anunță editura, «a fost alcătuit sub supravegherea fiicei poetului, Ileana Iordache, conform unei liste selective de titluri întocmite de autor» (Editura Eminescu).

● Romanul în două volume al lui Constantin Chiriță, **Întîlnirea**, a reapărut într-o ediție revăzută (Editura Eminescu).

● În volumul **Dezvoltarea forțelor de producție pe teritoriul României socialiste**, colectivul de autori-specialiști «își propun să evoce etapa cea mai rodnică a edificării socialiste în țara noastră — perioada 1966–1970». Sumarul cărții e format din două părți: Politica P.C.R. de repartizare teritorială a forțelor de producție; Dezvoltarea economică și social-culturală a județelor României în cincinalul 1966–1970 (Editura științifică).

● Sub coordonarea lui Cornel Popa a apărut, tot în această editură, volumul **Existență, Cunoaștere, Acțiune,** cu subtitlul Dialog și confruntări în filozofia contemporană. Studiile, referindu-se la cele trei teme enunțate în titlu și aducînd spre dezbatere critică concepțiile unor filozofi reprezentativi contemporani, sînt semnate de Cornel Popa, Al. Boboc, Ion Tudosescu, Constantin Grecu, Mircea Flonta, Ilie Pîrvu, Vasile Tonoiu, Octavian Ghețan, Ion Mora-riu, Mihai Florea, Petru Pînzaru, Alexandru Gheorghe. Prefață de Ion Tudosescu.

● În Editura Kriterion a apărut romanul în limba germană **Penelopa este de altă părere** de Georg Scherg.

● În Editura Eminescu, noi cărți de proză: **Ani de cumpănă** (roman) de Aurel Petri; **Elevul Marcu** (roman) de V. Marin Cucu; **Hesperara** de Cristina Tacoi.

● Nicolae Dragoș: **Coloană de-a lungul.** Poemele cuprinse între copertele cărții caligrafiază o întinsă și vibrantă disponibilitate lirică. În spațiul și timpul «de la apus pînă la soare...» «de la o stea pînă la flori...», «dinspre strămoși spre fii, din către ei spre mîine» sensibilitatea poetului vădește o deschidere continuă. Expresia supravegheată, pentru a da vocabulei transparență și sugestie, vehiculează echilibrat ideea și emoția. Vom reveni (Editura Eminescu).

● Cu prilejul împlinirii a 90 de ani de la nașterea lui George Bacovia, revista băcăoană **Ateneu** dedică amintirii marelui poet un dens «număr omagial».

cinema

● **Romanticii.** O delicată poveste de dragoste și luptă comunicată cu sinceritate, unul dintre cele mai iubite filme poloneze ale ultimilor ani. Regia — Stanislaw Rozewicz. În rolurile principale: Olgierd Luckaszewicz (cel mai popular actor polonez al anului 1970), Ignacy Gogolewski, Wladyslaw Hancza, Marta Lipinska, Anna Seniuk, Malgorzata Lesniewska.

● **Steaua de tinichea.** Western psihologic care poartă girul unui cineast binecunoscut: Anthony Mann. În distribuție — Henry Fonda, Anthony Perkins, Betsy Palmer, Michael Ray

● **Șansa.** Prestigiosul Ranghel Vîlceanov a realizat în studiourile cehoslovace un film care ne îndeamnă să prețuim fiecare moment al existenței. În rolurile principale — Jirina Trjebitka, Joszef Abraham, Gustav Nezval, Jiri Krampol.

Anna Seniuk

● Nu pierdeți aceste filme: **Cortul roșu** (M. Kalatozov), **Facerea lumii** (Gh. Vitanidis), **Încrederea** (B. Saraliev), **Marele premiu** (J. Frankenheimer), **Floarea-soarelui** (Vittorio de Sica).

● Regizorul Iuli Raizman realizează comedia **Vizită de curtoazie** al cărei interpreți principali sînt Natalia Fateeva și Boris Gusakov.

● Din documentarele acestei săptămîni: **Vizita delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în R.P. Chineză; Oamenii acestui pămînt; Peștera.**

disc

● **Ion Dacian** — «Arii din operete» nu izbutește să prezinte admiratorilor decît o selecție din variatul repertoriu al artistului. Limitîndu-se doar la creația compozitorilor vienezi (mai mult sau mai puțin): Karl Zeller, Emmerich Kálmán, Leo Fall, Oscar Strauss, Franz Lehar, imprimarea de față nu cuprinde arii din operetele românești «Lăsați-mă să cînt», «Lysistrata», «Pîlnașul de pe Bistrița». Spre surprinderea discofililor, nu se divulgă nicăieri identitatea formațiilor acompaniatoare (ECE-0588).

● **Ilie Udilă** ne amintește de fiecare dată ce-l ascultăm că este un acordeonist de mîna întîi în interpretarea muzicii noastre populare. Pe ultimul său disc: «Hora dinspre ziuă», «Hora de dimineață» «Păsărică cenușie», «Brîul lui Isar». Formația lui Marin Cioacă îi asigură un fond sonor corespunzător (EPD–1279).

● În urma răsunătorului succes al emisiunii de la TV «Floarea din grădină» — excepționala «Stea fără nume» a muzicii populare (și mult superioară celeilalte «stele») — am îndrăzni să sugerăm casei noastre de discuri editarea cîtorva imprimări cu participarea celor mai îndrăgiți interpreți remarcați la acest atractiv concurs. Cu atît mai mult cu cît printre aceștia se află cîteva autentice viitoare vedete.

plastică

● Expoziția de ceramică de la Apollo are o semnificație aparte: creatorii încearcă în mod manifest o intervenție în producția de serie prin infuzia unui spirit modern în concepereа obiectelor decorative și utilitare. Cîțiva ceramiști bucureșteni: Patriciu Mateescu, Dumitru Rădulescu, Costel Badea, Romeo Voinescu, Dragoș Gănescu, Alexie Lazăr Florian, au lucrat în acest sens la Combinatul de faianță și ceramică din Sighișoara, iar piesele realizate sînt acum expuse aprecierii publicului.

● Expoziția de la Apollo ne mai rezervă surpriza descoperirii unor creatori mai puțin cunoscuți, dar care conving prin talentul lor: Ilie Beldean, Edward Kudelasz, Otto Kudelasz, Victor Cristea, Arpad Fekete, ale căror obiecte sînt uneori de o excepțională frumusețe.

● **Gravura Clarettei Wachtel** este un spectacol. Pe ecranul alb al hîrtiei apar personaje care interpretează scene. E o lume mirifică care își are adesea sorgintea în folclor sau în viața insolită a bîlciurilor. Talentul artistei își află o deplină împlinire în scenele de iarmaroc pictate pe sticlă, unde umorul domină imaginea, desfășurîndu-se pe largi registre, de la ironie la sarcasm și grotesc, ca într-o mică comedie umană (Simeza, bd. Magheru 20).

● **Gravurile Evei Cerbu** cuprind în ele sensibilitate și lirism. Poetica intimă de organizare a spațiului, spontaneitatea liniilor, uneori subtila punere în pagină ascund un act laborios. Artista e stăpînă pe tehnici de gravare multiple, pe care le utilizează cu rafinament, creînd imagini de o reală expresivitate, cum sînt «Catarge», «Șantier naval» ori «Întîlnire», ca să citîm doar cîteva dintre cele pe care reținem le reține cu precădere (Simeza — bd. Magheru 20).

● Expoziția de pictură a lui **Dem. Iordache** de la Biblioteca centrală universitară ne prezintă un artist care nu și-a schimbat felul de a privi lucrurile și lumea: aceeași violență cromatică și pastă opulentă, același caracter descriptiv și aceeași libertate de stilizare, constante ale unei creații îndelungate.

teatru

● **Surorile Boga** de Horia Lovinescu (Teatrul Național «I.L. Caragiale»): la 12 ani de la prima sa reprezentare își păstrează încă consul vital și valabilitatea mesajului, pe care regizoarea Sorana Coroamă le transmite într-o modalitate artistică care apropie mult spectacolul de momentul elaborării piesei. O interpretare bună, cu cîteva momente interpretative foarte bune: Eugenia Popovici, Gh. Cozorici, Eva Pătrășcanu, Raluca Zamfirescu.

● **Interesul general** de Aurel Baranga deschide noua stagiune a numeroase teatre din țară. La Arad, sîntem anunțați, spectacolul oferit săptămîna trecută în premieră este semnat de regizorul Victor Tudor Popa, invitat anume pentru această montare de la Naționalul clujean. Aceeași comedie — de care se vede treaba că își leagă speranțele multe trupe — inaugurează anul teatral al Naționalului din Timișoara, încredințată fiind regizorului Sergiu Savin. Care oare — din cele douăzeci de versiuni scenice pe care le va cunoaște «interesul general» în această toamnă! — va oferi spectacolul cel mai de calitate?

● **Melodie varșoviană** de Leonid Zorin: primul spectacol din această stagiune a Studioului 197 de pe lîngă Teatrul de stat din Arad. Dialogul liric al delicatei piese sovietice este încredințat actorilor Gabi Daicu și Geku Bogdan Ivașcu, conduși de bagheta regizorală a lui Peter Bokor de la Casa de filme «București».

● **Omul care...** de Horia Lovinescu deschide stagiunea Teatrului de stat din Oradea. Inaugurarea va avea loc nu la sediul teatrului (aflat încă în reparații la această oră tîrzie!), ci în localitatea Tinca, jud. Bihor, unde teatrul are stagiune permanentă. În regia tînărului regizor Al. Colpacci, piesa oferă partitura sa principală actorului George Pintilescu.

Gheorghe Cozorici

muzică

● Ateneul român găzduiește la 11 octombrie ora 16 un concert dat de Clubul uzinelor «Republica» în cinstea metalurgiștilor celor două mari uzine bucureștene: «23 August» și «Republica». Dirijează **Mihai Brediceanu:** Rapsodia I de George Enescu; Balada de Ciprian Porumbescu și fragmente din Oratoriul «Tudor Vladimirescu» de Gh. Dumitrescu. Solistul concertului — **Ion Voicu.**

● În aceeași zi (orele 20) în Sala mică a Palatului, **concert aniversar Mihail Jora,** la 80 de ani de la naștere, cu un program de lieduri și Cvartetul nr. 2 din creația compozitorului. Își dau concursul solistele vocale **Emilia Petrescu** și **Martha Kessler,** Cvartetul **Philarmonia,** pianiștii **Marta Joja** și **Nicolae Rădulescu.**

● Se reia ciclul «Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii» — lăudabilă inițiativă de stimulare și promovare a noilor talente: **Silvia Țicovici** – vioară, și **Floricica Popescu** – pian, interpretează sonate de Mozart, Schumann, Pascal Bentoiu, Hindemith, Debussy (Studio Ateneu, 12 octombrie).

● Cvartetul ieșean «Moldova» **(Dragoș Cocora, Ioan Morna, Gaspar Markoș, Romeo Bălan)** și clarinetistul **Vasile Dumitriu,** pe estrada Sălii mici a Palatului, la 13 octombrie, cu cvartete de Andricu și Bartok și un cvintet de Brahms.

● Vechi și statornic prieten al melomanilor din România, dirijorul italian **Carlo Zecchi** conduce viitorul concert al Filarmonicii (15 și 16 octombrie) cu concursul a doi remarcabili soliști instrumentiști: violonistul **Varujan Cozighian** și clarinetistul **Aurelian Octav Popa.** Ascultăm: Simfonia 86 «Pariziana» de Haydn; Concert pentru clarinet (K.V. 622) și Divertisment (K.V. 334) de Mozart.

● O plăcută surpriză ne rezervă concertul Orchestrei simfonice a RTV, al cărui program reunește într-un splendid buchet cele trei lucrări simfonice de balet, adevărate capodopere ale genului, de Igor Stravinski: «Pasărea de foc», «Petrușka» și «Ritualul primăverii» (unii spun «Sfințirea primăverii»). Dirijează **Iosif Conta** (14 octombrie. Studioul de concerte al RTV).

● Amintim programul concertului de astăzi de la Ateneu al Orchestrei simfonice a Filarmonicii dirijata de **Paul Popescu:** Simfonia a III-a de Alfred Mendelsohn; Concertul nr. 7 pentru orgă și orchestră de Haendel — solist **Franz Xaver Dressler;** Simfonia fantastică de Berlioz.

televiziune

REPORTAJ. Octavian Fodor, rectorul I.M.F. Cluj, în obiectivul emisiunii (aproape totdeauna bună) **Prim-plan** de Rodica Rarău (luni). Reportaje atractive din viața internațională la **Telegiob** (miercuri) și **Cadran internațional** (joi).

ANCHETE-OPINII. Adunarea generală propune, comitetul oamenilor muncii rezolvă – iată principalul subiect pus în discuție de **Stop-cadru** (luni), în timp ce emisiunea **Confruntări** propune o discuție pe tema «Economicul și socialul în structura deciziei» (miercuri).

MUZICĂ-COREGRAFIE. Îl reascultăm pe David Oistrah, care ne-a reconfirmat (dacă mai era nevoie) în recentul său turneu de la București că este unul dintre cei mai mari artiști în viață ai viorii (duminică). Operă — «Nevestele vesele din Windsor» de Otto Nikolai, cu concursul studenților Conservatorului bucureștean (marți). În aceeași seară, recitalul balerinei Rodica Simion.

FOLCLOR. Emisiunea **Vetre folclorice** poposește la Rădăuți (duminică). Naistul C. Dobre și violonistul N. Stan (miercuri).

DIVERTISMENT. Oaspeți la Hunedoara, sub cerul liber, la poarta castelului Corvinilor: Rodica Tapalagă, Ștefan Bănică, Marina Voica, «nea» Vasile Tomazian, Ștefania Rareș și alții (duminică). Folosirea alfabetului drept criteriu de selecție pentru emisiunea **Teledivertisment** s-a dovedit norocoasă. Azi, în continuare, litera C (sîmbătă).

TINERET-COPII. Cabinetul de orientare școlară și pionierească **Steaua polară** (marți). «Datorii uitate», titlul unei anchete privitoare la absolvenții, puțini la număr, care chiulesc din prima zi a activității lor în producție (miercuri).

SPORT. Substanțial și concentrat aproape într-o singură zi — duminică. Fotbal: Danemarca—România; călărie — Cupa națiunilor din campionatele balcanice; «dublu» din Cupa Davis, S.U.A. — România. Iar luni, ultimele două meciuri de simplu ale acestei memorabile finale.

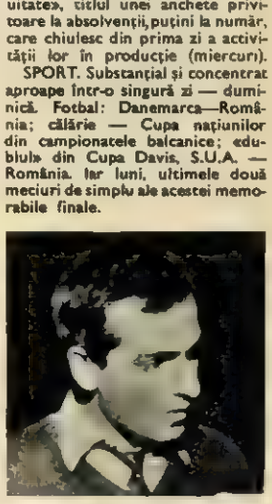

Ștefan Bănică

TEATRU. Cu Charles Laughton, Marilyn Monroe, Anne Baxter – două schițe cinematografice după O'Henry (marți).

FILM. Premieră (și eveniment) TV: «Ghepardul» – capodopera cinematografică a lui Luchino Visconti după capodopera literară a lui Tomasi di Lampedusa, cu strălucite stele ale ecranului – Burt Lancaster, Alain Delon, Claudia Cardinale (în două serii – miercuri și vineri).

SERIALE. Se reia serialul polonez «Contesa Cosel» (primul episod – duminică). «Aghiotantul excelenței sale» V (tot în reluare – luni). «Oameni în luptă» IV (marți). «Atomiștii» IV (sîmbătă).

LITERATURĂ. Cu participarea lui Aurel Martin și Theodor Vîrgolici — o discuție pe marginea nu demult apărutului volum «Studii despre curentele literare românești» (marți).

ȘTIINȚĂ-TEHNICĂ. «Automobilul viitorului» – iată o temă ispititoare pentru telespectatori de ambele sexe și aproape toate vîrstele (vineri).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 41, etapa din 10 octombrie 1971

I. Danemarca-România	2
II. Polonia-R.F.G.	1, x
III. Olanda-R.D.G.	1, x, 2
IV. Bari-Arezzo	1
V. Catania-Ternana	1
VI. Foggia-Como	1
VII. Genoa-Monza	1
VIII. Lazio-Novara	1
IX. Modena-Brescia	x, 2
X. Perugia-Palermo	1
XI. Reggina-Cesena	1
XII. Sorrento-Livorno	x, 2
XIII. Taranto-Reggiana	1, x

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

FLACĂRA-ALBUM

42
'71

FLACARA

ANUL XX
NR. 854
16 OCTOMBRIE 1971

în sapte zile

De la o săptămînă la alta se impune comentatorului concluzia ca viața politică a țării, a partidului, determinată și însuflețită de activitatea neobosită a conducerii de partid, personal a tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, cunoaște o efervescență nemaiîntîlnită. Evenimentele se succed cu rapiditate pe cele mai diverse planuri, acoperind întreaga sferă de activitate constructivă din țara noastră și toate, fără excepție, demonstrînd justețea, viabilitatea istoricelor hotăriri ale Congresului al X-lea al partidului, toate, fără excepție, servind aplicării în viață, înfăptuirii practice a măsurilor elaborate de Congres privind făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în România, ridicarea patriei noastre pe noi culmi de civilizație și progres.

Este ceea ce demonstrează și faptul că în întreaga țară, pe primele trei trimestre ale actualului cincinal s-au realizat cu succes sarcinile care au stat în fața industriei, că în agricultură s-au obținut rezultate însemnate, ca, de altfel, în toate domeniile de activitate. Și, așa cum sublinia recent secretarul general al partidului, succesele obținute subliniază încă o dată capacitatea organizațiilor de partid, faptul că ele își îndeplinesc cu cinste rolul de forță conducătoare în toate sectoarele de activitate; capacitatea creatoare a clasei muncitoare — clasă conducătoare a societății socialiste românești — a țărănimii și intelectualității; unitatea de nezdruncinat a acestor clase și forțe sociale, a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalități în munca de înfăptuire a politicii partidului, politică ce corespunde pe deplin năzuințelor vitale ale întregii noastre națiuni socialiste.

Trasînd liniile directoare ale vastului program de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră, Congresul al X-lea al partidului a avut în vedere și jalonarea acelor coordonate care să asigure construirea, o dată cu țara și a omului nou, cu o înaltă conștiință socialistă, animat de un profund spirit revoluționar. Este ideea fundamentală care a animat ampla dezbatere a întregului nostru partid, a întregului nostru popor, desfășurată sub semnul înaltei responsabilități comuniste și concretizată în măsuri elaborate în funcție de nevoile fiecărui loc de muncă și obiectiv necesare pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, a ridicării nivelului conștiinței partinice a comuniștilor, pentru formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a tuturor oamenilor muncii.

Nu am ascuns și nu ascundem că au fost și lipsuri, că mai sînt încă și greutăți, că peisajul moral-politic atît de frumos și luminos al poporului nostru mai este ici-colo umbrit de apucături și mentalități vechi, de influențe ale unei ideologii străine partidului nostru, că nu am lichidat definitiv și total lenea, chiulul, goana după cîștig ușor, tendința de înavuțire fără muncă. Dar nu acestea sînt elementele care domină. Ceea ce a determinat măsurile luate, dezbaterea la care am participat cu toții se află în noi, în nevoia noastră organică de perfecționare, în setea de a deveni mai buni și mai frumoși, mai intransigenți cu tot ceea ce este străin gîndirii noastre marxist-leniniste, cu tot ceea ce stînjenește sau ar putea stînjeni mersul nostru înainte, mai generoși față de tot ceea ce este frumos și înaintat, mai receptivi față de tot ceea ce ne poate ajuta să urcăm, fiecare în parte și toți laolaltă, încă o treaptă a civilizației socialiste.

Este acesta semnul propriei noastre tării, măsura propriei noastre conștiințe responsabile.

Cît de frumos și convingător a explicat acest lucru tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în cuvîntarea ținută la plenara lărgită a Comitetului municipal București al Partidului Comunist Român: «Poate, însă, unii tovarăși vor pune întrebarea: dacă avem asemenea realizări, inclusiv în domeniul muncii ideologico-politice, atunci de ce mai criticăm o serie de neajunsuri, de ce a mai fost necesar să se ia, de către Comitetul nostru Executiv, măsurile cunoscute?

Pentru a răspunde la această întrebare ar trebui să ne referim mai pe larg la o serie de caracteristici ale comuniștilor, ale partidului nostru, care întotdeauna a acționat împotriva a tot ceea ce este vechi, perimat, a supus permanent criticii și autocriticii activitatea sa, a făcut și face din critică și autocritică o lege a propriei sale dezvoltări a însăși dezvoltării societății românești. Fără nici o îndoială, dacă nu am proceda astfel, n-am fi comuniști; ar însemna să dăm dovadă de automulțumire, de îngîmfare, să considerăm că nu mai avem nimic de făcut; or, atunci am înceta de a mai fi comuniști, partidul nu și-ar mai putea îndeplini rolul de forță conducătoare a societății, rol care impune a promova permanent nou, a asigura dezvoltarea continuă a societății românești, a tuturor laturilor activității sociale».

Este concluzia care ne îndeamnă pe fiecare dintre noi, stimate cititorule, la o serioasă autoanaliză a propriului nostru mod de a gîndi și acționa, la găsirea, în interiorul nostru, a acelor resurse capabile să înfrîngă rutina, comoditatea, uneori pasivitatea și să ne transforme în militanți activi, pasionați și conștienți de marile responsabilități care apasă pe umerii fiecăruia dintre noi, indiferent unde muncim.

Petru ISPAS

Marți, 12 octombrie 1971

săptămîna în imagini

La sfîrșitul primelor trei trimestre, constructorii termocentralei Rogojelu se prezintă cu multe rezultate prestigioase, raportînd încadrarea în graficele de producție și reducerea substanțială a timpului de lucru afectat diferitelor obiective. La turbina nr. 2, de exemplu, în loc de 90 de zile cît a durat montarea primei turbine, această operație s-a terminat în 60 de zile.

Printre produsele realizate de unitățile Ministerului Industriei Chimice, peste planul celor nouă luni, se află 1 825 tone fire și fibre sintetice, 2 130 tone polietilenă, peste 9 000 tone sodă caustică, aproape 4 000 tone negru de fum, 5 115 tone carbid, 25 500 anvelope, precum și medicamente în valoare totală de aproape 128 milioane lei. O însemnată pondere la obținerea acestor succese o deține și Combinatul petrochimic din Ploiești, de unde vă prezentăm această fotografie.

În Delta Dunării a început pescuitul de toamnă. Se apreciază că în această campanie, întreprinderea de pescuit și piscicultură Tulcea, care a întrecut cu 2 600 tone de pește planul de producție pe 9 luni, își va depăși producțiile planificate.

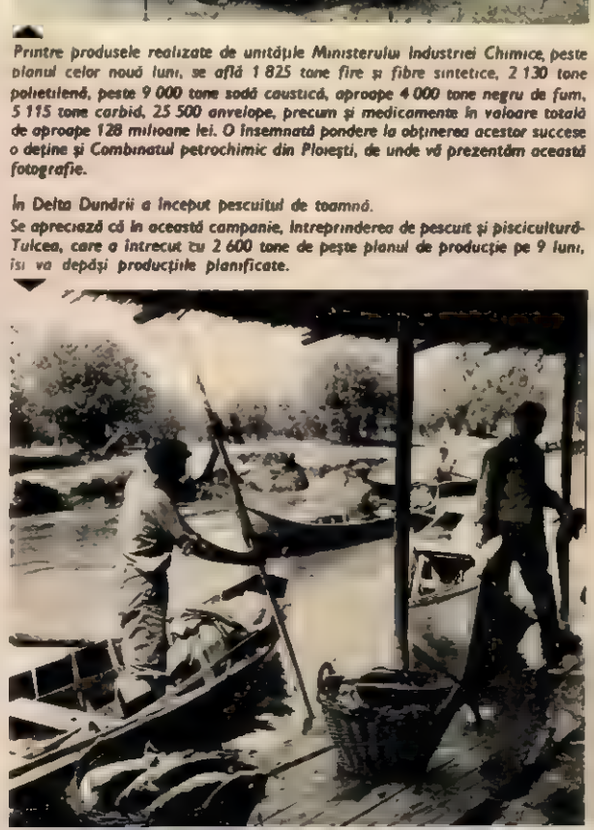

bilant rodnic

Retrospectiv judecate, primele nouă luni ale actualului cincinal au constituit o etapă rodnică, guvernată, de la un capăt la altul, de spiritul de muncă și creație propriu omului nou, conștient de înalta sa răspundere socială. Telegramele sosite pe adresa redacției noastre aduc de pretutindeni dovezi elocvente despre activitatea fecundă a oamenilor muncii, constructori ai socialismului, despre larga amplitudine în dezvoltarea potențialului industrial, în modernizarea economiei, în alegerea acelor opțiuni care să garanteze structura modernă a valorificării superioare a resurselor materiale și umane.

După datele pe care le deținem pînă în prezent, în aceste nouă luni ale anului, la producția industrială s-a realizat o depășire a planului de 2,2 la sută, ceea ce înseamnă un spor de producție de peste 11 la sută în comparație cu aceeași perioadă a anului 1970.

Astfel, întreprinderile Ministerului Industriei Chimice au încheiat bilanțul primelor 9 luni cu o depășire de 1,6 la sută, iar prevederile la export au fost întrecute cu 5,9 la sută. În domeniul industriei metalurgice sarcinile de plan au fost depășite cu 720 milioane lei la producția globală și cu 803 milioane lei la producția-marfă vîndută și încasată.

Nu e mai puțin adevărat însă că în unele domenii mai persistă încă lipsuri serioase. În primul rînd la nerespectarea de către unele unități a indicatorilor de plan, depășirea consumurilor specifice, întîrzierea în predarea la termen a unor noi capacități, insuficientul spirit de răspundere de care au dat dovadă unele conduceri din economie. Carențe serioase care reclamă o analiză severă, în spiritul exigenței partinice, o reverificare a stilului de muncă și a atitudinii față de sarcinile încredințate, în conformitate cu cerințele obiective ale societății noastre și în lumina documentelor de partid, privind continua ridicare a nivelului politico-educativ al oamenilor muncii din România socialistă. «Pentru a merge înainte spre comunism — a arătat tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — este necesar să îndepărtăm din drum tot ceea ce ne poate crea greutăți, atît în dezvoltarea forțelor de producție, în perfecționarea relațiilor de producție, cît și în ridicarea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, în formarea omului nou».

Intrarea în ultimul trimestru al anului 1971, an hotărîtor pentru întreaga perioadă a cincinalului, va trebui să garanteze îndeplinirea exemplară a sarcinilor încredințate, să dovedească că, pretutindeni, în toate domeniile vieții economice, în fabrici, uzine, pe șantiere, în exploatări miniere, petroliere, forestiere și pe întinsul ogoarelor, oamenii muncii continuă tradițiile unei școli a curajului și măiestriei, născută și desăvîrșită în anii luminoși ai socialismului.

Luni, 11 octombrie, în prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc Plenara lărgită a Comitetului municipal București al P.C.R. Desfășurată într-o atmosferă de puternică efervescență politică, sub semnul unui înalt spirit de emulație și responsabilitate revoluționară, plenara a analizat modul în care se înfăptuiește politica partidului și statului în toate domeniile de activitate, în lumina ansamblului de măsuri adoptat de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R., pe baza propunerilor prezentate de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului a constituit o amplă analiză marxist-leninistă a fenomenelor din societatea noastră, subliniindu-se rolul activității de educare politico-ideologică a maselor, al școlii, al culturii, al climatului socialist ca factori esențiali în formarea omului nou al zilelor noastre.
Participanții la plenară și-au exprimat totala lor aderiune la ideile expuse — vast și cuprinzător program de acțiune pentru organele și organizațiile de partid, pentru comuniști, pentru toți creatorii de valori materiale și spirituale care activează pe tărîmul educării și formării omului societății socialiste multilaterai dezvoltate.

ore hotărîtoare pentru recoltă

Zile decisive pentru recoltatul porumbului. Bătălia se consideră cîștigată abia după ce întreaga producție va fi adăpostită în hambare.

Două sînt fronturile pe care se dau bătăliile în sectorul agricol în actuala campanie. Zilele prezente impun în primul rînd o grabnică strîngere a recoltelor, transportarea și depozitarea lor în magazii și în hambare. O clt de mică întîrziere înseamnă, în aceste zile, pierderea de importante cantități de porumb, sfeclă de zahăr, legume.

Cel de-al doilea front de lucru îl formează semănatul, încheierea acestei lucrări în limitele timpului optim. Condițiile climaterice din această toamnă impun ca semănatul să se facă într-un ritm mai rapid, să se utilizeze la maximum ziua-lumină.

O atenție deosebită trebuie acordată și mai departe folosirii la întreaga capacitate a mijloacelor mecanice, neuitîndu-se nici o clipă necesitatea executării unor lucrări de cea mai bună calitate. Mobilizați de scrisoarea secretarului general al partidului, consiliile populare, specialiștii, toți oamenii muncii din agricultură nu vor precupeți nici un efort pentru încheierea în bune condiții a campaniei de toamnă, chezășia recoltelor anului 1972.

Alături de lucrătorii ogoarelor, tinerii din toate județele țării, dintr-un sentiment de înaltă îndatorire patriotică, au venit în sprijinul cooperatorilor și al lucrătorilor de la întreprinderile agricole de stat, participînd în număr impresionant, cu entuziasmul caracteristic vîrstei lor, la culesul porumbului, al legumelor și al fructelor.
Fotografia noastră vă prezintă un grup de elevi ai liceului silvic din Brănești, județul Ilfov, participînd la strînsul recoltelor de pe terenurile I.A.S.-Buciumeni.

săptămîna în imagini

teatrul „maiakovski" în țara noastră

Moment de înaltă artă al acestui început de stagiune: turneul în țara noastră al teatrului academic «Vladimir Maiakovski», una din cele mai prestigioase trupe europene, practicînd un teatru al marilor idei și al patosului revoluționar. Cele trei spectacole prezentate la București, Iași și Pitești — «Înfrîngerea», după romanul cu același nume al lui Fadeev, «Talente și admiratori» de Al. Ostrovski, și «Copiii lui Vaniușin» de S. Naidenov — ne-au oferit o imagine concludentă pentru programul repertorial și modalitățile scenice ale teatrului moscovit. Vă oferim o imagine din excelentul spectacol realizat de tînărul regizor Mark Zaharov cu piesa «Înfrîngerea».

Eveniment unic și emoționant în viața fiecărui școlar: intrarea în rîndul organizației de pionieri. Fotografia noastră vă înfățișează un asemenea moment solemn, surprins de fotoreporterul nostru la Școala generală nr. 151 din Capitală.

Pentru stațiunea experimentală hortiviticolă Tîrgu Jiu, toamna aceasta s-a arătat deosebit de bogată. O dovedesc recoltele mari de struguri obținute de pe dealurile Bîrseștilor.

melodii pe bandă rulantă

Ce se fabrică în această hală industrială? Nici mai mult, nici mai puțin decît melodii... Nu ne referim metaforic la instrumente muzicale, ci la producția unui articol prezent în casa fiecărui om: este vorba de ceasul deșteptător. Onorîndu-și sarcinile cantitative (peste 10 000 de ceasuri produse peste plan în primele trei trimestre ale anului), colectivul fabricii «Victoria»-Arad pregătește acum și surprize plăcute sub aspect calitativ: ceasuri cu cadran iluminat de la baterie, care pot fi citite fără să mai aprinzi veioza, ceasuri viu colorate și cu figurine mișcătoare pentru camerele de copii și ceasuri pentru cei pe care zbîrnîitul soneriei îi predispune la infarct. Adică ceasuri cu melodii muzicale.

Circa 9 000 mp din cartierul Militari formează, de curînd, un enorm loc de parcare. E vorba de parcul de mașini al Întreprinderii de desfacere a materialului sportiv, aparținînd Ministerului Comerțului Interior, unde sînt expuse spre vînzare autoturisme, piese de schimb pentru mașini și motociclete. Mijloacele tehnice aflate în dotare creează posibilitatea unei bune supravegheri și verificări a calității mașinilor destinate vînzării.

COPERTA NOASTRĂ

Două roluri mari au fost rezervate, în această stagiune, cunoscutei actrițe a Naționalului bucureștean, Marcela Rusu: în «Mutter Courage» de Bertolt Brecht și «Interesul general» de Aurel Baranga. (Citiți interviul nostru în paginile 10-11.)

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București. Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12 Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

turneul ansamblului de balet „china"

Săptămîna aceasta am fost martorii unui fapt de artă coregrafică înzestrat cu calități excepționale: turneul ansamblului de balet «China». Spectacolele sale — «Detașamentul roșu de femei», «Fata cu părul cărunt» și Concertul pentru pian și orchestră «Fluviul galben» — au confirmat virtuțile strălucite ale unei arte animate de un puternic spirit revoluționar, care a dat milenarelor tradiții coregrafice chineze semnificații și valori noi, răscolitoare. Balete politice în accepția cea mai profundă a cuvîntului, spectacolele au fost primite deosebit de călduros de publicul bucureștean, cunoscut ca un public exigent și receptiv la artă. (În fotografie: scend din spectacolul «Fata cu părul cărunt».)

Unitățile industriei din județul Galați au raportat depășirea prevederilor planului pe primele 9 luni din acest an. La producția-marfă realizările suplimentare se cifrează la 291 milioane lei. Au fost obținute, între altele, 62 893 tone fontă, 31 736 tone oțel, 30 694 tone laminate finite plane, 726 tone tablă zincată, 5 842 tone tablă laminată. O dovadă în plus a hărniciei siderurgiștilor din Galați, de unde vă prezentăm imaginea de jos

Faima covoarelor oltenești trece și prin unitățile cooperativei meșteșugărești din orașul Novaci, județul Gorj.

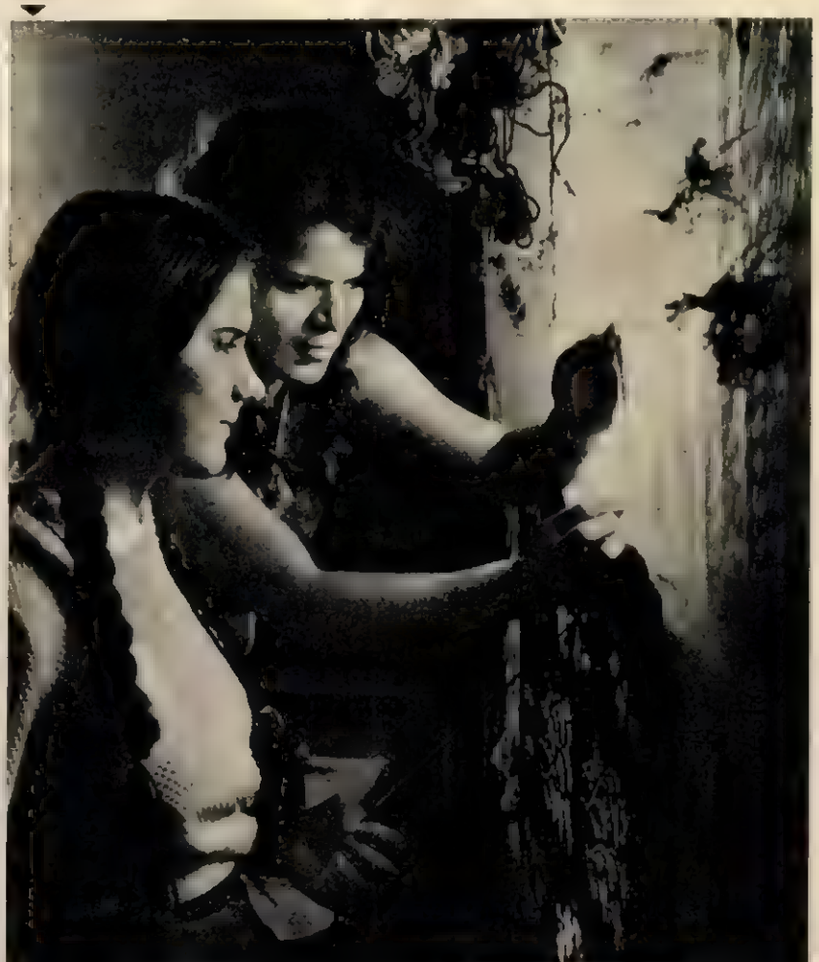

teze și paranteze

de
Aurel BARANGA

la un poet

Volumul de debut al unui poet m-a pus întotdeauna într-o stare de alarmă și de neliniște. Va aduce, în sfîrșit, cu sine, scrisorile de acreditare ale unui nou glas, acel timbru unic și inimitabil care dă — singurul — poetului, drept de cetate? Nu știu dacă această *Coloană de-a lungul* de *Nicolae Dragoș* e prima lui carte de versuri, dar aș dori să fie, pentru că ar dezminți o regulă: nu e o făgăduială: o certitudine, nu anunță un scriitor: îl validează. Lectura repetată a volumului derutează prin cîteva surprinzătoare daruri evidente: un orizont vast de sensibilitate, un registru variat al modalităților de expresie, manevrat cu dezinvoltură, cu o siguranță ce frizează, uneori, virtuozitatea, un ton irepetabil de ingenuități și profunditări conjugate, un sunet cristalin și pur, verb virginal eliberat de obsesia unor modele tiranice. Dar poate că vectoriala poeziei lui Nicolae Dragoș e alta, descifrabilă în raportul secret, de un infinit mister, dintre izvoarele cîntecului său și felul cum se reverberează acest cîntec în conștiința poetului. De la *Aur sterp* și *Stînci fulgerate* motivele tradiției lirice i-au căpătat o transfigurare de o mai nobilă modernitate ca în volumul de versuri — sper: de debut — al lui Nicolae Dragoș. Confruntarea celor două categorii, motivul tradițional și expresia modernă, s-a pus în lirică, cel mai adesea ori, în termeni exclusivi: sau o obedință pocită față de tradiție conducînd la un fenomen de epigonism fatal, sau o stare de ruptură între expresia contemporană și modelul tradiției, de consecințe dezastruoase pentru destinele poeziei, eșuată în aventura livrescului.

Nicolae Dragoș încorporează motivul tradiției pînă la organicitatea amneziei și-l recreează august, auster, spontan și sigur, în limbajul condensat, eliptic, fulgurant, cînd solemn, cînd cotidian, al unei poezii moderne, de o obsesivă percuție. Fuziunea celor două filoane s-a produs în cuptoarele alchimice ale poetului la temperatura incandescentă a sincerității. E secretul ce dă poeziei sale emoția iar lectorului surprins și intimidat acel rar sentiment, singurul ce justifică o pagină de literatură: versurile lui Nicolae Dragoș dau ora exactă a timpului.

DIALOG CU TOAMNA DESPRE O SCRISOARE...

de George CIUDAN
fotografii de S. STEINER

Cu toate prezicerile meteorologilor, cu toate dovezile palpabile ale toamnei, trebuie să vă spun că în județul meu — Arad — vara n-a murit. Adevărul acesta mi l-au spus rîndunicile care — mai zilele trecute — zburau deasupra capului meu, fugind de la cadarca de Miniș spre livezile și podgoriile lui Slavici.

Așadar, dacă n-au plecat rîndunicile, e semn bun. Dar, cu sau fără rîndunici, semnele bune ni le facem noi. Cu mîinile noastre, cu mintea noastră. Veniți pe cîmpiile care nu demult au fost cuprinse în brațele ucigătoare ale potopului și acum arată ca niște grădini la parada recoltei. Veniți la Sîntana, la marea moșie a moțoganilor, condusă de un țăran extraordinar — Gheorghe Goina — pe care nu-l dau pe nici un fermier din lume. Veniți în Simbătenii mei s-auziți cîntecul prunilor în cazanele de aramă unde țuica arde în fantastice focuri violete. Veniți aici, la Pecica, să vedeți și să gustați ceea ce nu vă arată în ilustrațiile sale fotoreporterul revistei «Flacăra»: cea mai gustoasă și cea mai mare pîine de pe aceste meleaguri.

Poate cineva mă va acuza de patriotism local. Acuză-mă! Eu sînt feciorul acestor pămînturi și nimeni nu-mi poate lua dreptul de a le iubi cu toate fibrele ființei mele.

Toamnele sînt și nu sînt aceleași. Există o dialectică a naturii, așa cum există una a istoriei, a oamenilor. De două mii de ani pe pămînturile strămoșilor mei, în fiecare toamnă, s-a cules porumbul, livada, via, a fost scormonit ogorul pentru scoaterea cartofilor și a sfeclei. Dar cei care au semănat și au prășit, nefericiții și vitejii mei strămoși, nu știau exact cum e gustul razachiei, fiindcă toamna, cam pe vremea asta, aveau botniță la gură.

Acestor toamne le-am zis adio și de mai bine de un pătrar de veac am pus peste ele piatra implacabilă a unui ev de libertate, progres și omenie.

Douăzeci și doi de ani am însoțit toamna în toate județele țării. De trei ani, de cînd m-am reîntors la rădăcina mea, cunosc numai toamna arădeană. Despre ea aș vrea să zic cîte ceva.

A venit și vremea strîngerii verzei de toamnă la C.A.P.-«Victoria».

Creșterea șeptelului nu poate fi realizată fără o pregătire corespunzătoare a cantităților de furaje. Agricultorii județului Arad au înțeles, mai bine în acest an, acest imperativ.

Gogoşari ca la Nădlac nu găseşti în tot Banatul, par a spune inginerul Ştefan Ionescu şi ajutorul său Teodor Palade.

bucure de roadele acestei toamne. Producţia medie de porumb la hectar a fost de 4 520 kg boabe. Ceea ce nu e puţin. E mult. Dar, zic ei, după citirea scrisorii, şi-au dat seama că se poate şi mai mult.

Am umblat prin cîmpia şi podgoria arădeană. Vă spuneam că rîndunicile zburau deasupra capului meu, dîndu-mi să înţeleg că neplecînd ele, n-a plecat nici vara. Şi totuşi vara a plecat. O spune soarele. O spune via. O spune bruma. O spune, în sfîrşit, calendarul. Căldura verii s-a aprins însă undeva: în inima oamenilor care pregătesc roadele pămîntului. De la o scrisoare s-a aprins vara în inima oamenilor.

Am dialogat cu oamenii. Am dialogat cu porumbul, cu floarea-soarelui, cu sfecla de zahăr, cu livezile. Am dialogat cu toamna. Despre o scrisoare. Este scrisoarea secretarului general al Partidului Comunist Român.

La Nădlac se ridică acest complex intercooperatist pentru îngrăşarea a 30 000 de porci anual. Participanţi şi beneficiari: 20 cooperative agricole din judeţ.

Spre fericirea pămîntului românesc şi bucuria oamenilor lui, un om, un comunist de factură superioară — cum spunea cineva — a adresat celor care se îndeletnicesc cu agricultura o scrisoare. Şi fiindcă tata m-a învăţat de mic să vorbesc şi cu oamenii şi cu porumbul, şi cu junincile şi cu via, toamna mi s-a confesat pe marginea acestei scrisori. Prima confesiune mi-a făcut-o porumbul de la I.A.S.-Pecica: «*Scrisoarea m-a găsit la cea mai mare înălţime. Inginerul şef al întreprinderii noastre, tovarăşul Cornel Bornemisa, după cum vedeţi, e cît un munte. Eu sînt mai înalt decît dumnealui. Am crescut pe 1 600 hectare şi am ştiuleţi mai mari decît braţul voinicului. Pe 870 de hectare m-au udat ploile la comandă. Dau la hectar 7 200 kg boabe, mă recoltează fără întrerupere combinele C.T.-2 R*».

Un trup uriaş de cîmpie — 3 000 hectare — care a fost dichisit după toate regulile ştiinţei mi-a şoptit: «*Scrisoarea poartă grija destinului meu. Din mine vor răsări acuşi orzul şi plinea pecicană*».

La Sîntana l-am întîlnit pe vechiul meu prieten, Gheorghe Goina: «*Scrisoarea este nu numai un îndemn, ci un program excepţional, foarte precis şi foarte concret, pentru agricultura socialistă. Noi, cei care în trecut eram săraci ca vinerea şi trişti ca fluierul lui Avram Iancu, vedem în scrisoare grija pentru roadele pămîntului şi bucuria omului. Scrisoarea e călăuza programului nostru de lucru. O purtăm în inima noastră, în conştiinţa noastră, în faptele noastre*».

La Nădlac, aşezare prin excelenţă cîmpenească, am văzut munţi. Aceşti munţi care se nasc şi dispar zilnic au fost ridicaţi de ţăranii cooperativei agricole «Victoria», după ce au aflat conţinutul scrisorii care le-a fost adresată şi lor. Sînt munţi ziditi din fructele toamnei.

Cînd citiţi aceste însemnări membrii cooperativei agricole «Victoria» vă informează că 880 de hectare sînt gata să primească în sînul lor boabe de grîu ales. Mecanizatorii, prelungind ziua-lumină pînă-n tîrziul nopţii s-au întrecut pe ei înşişi. Scrisoarea, după cum au mărturisit, se adresează deopotrivă conştiinţei şi priceperii lor. Şi nădlăcanii au motive să se

Una din bogăţiile localnicilor, cu care se mîndresc, este şi recolta de sfeclă de zahăr.

La fermele I.A.S.-Pecica porumbul se recoltează cu puternicele combine tractate — C.T.-2R.

aici erau acum un an santiere

Complexul comercial A-13 din cartierul Titan așteaptă cumpărătorii, care nu întîrzie.

de Petre ANGHEL
fotografii de S. STEINER

Sînt sigur că trecînd prin Piața Universității trebuie să mă gîndesc bine cînd anume s-a dat în folosință Hotelul Intercontinental. Și aceasta pentru că nouă construcție s-a integrat atît de rapid în peisajul urbanistic al Capitalei, încît mi se pare a fi acolo de ani și ani de zile. Dar nu numai atît. Ne-am obișnuit cu ritmul acesta trepidant, cu construcții care încep și se termină adesea în timp record. Cînd se deschide un șantier ni se pare a asista la cel mai firesc lucru, iar cînd participăm la inaugurare, festivitatea constituie partea firească a unui proces cu care ne-am familiarizat. Dar, de fapt, aceste constatări se impun nu doar privind Intercontinentalul. Ele te întîmpină pe fiecare arteră a Bucureștiului, acolo unde se produce o schimbare în arhitectura civilă sau industrială. Și extinsă la dimensiunile întregii țări, observația rămîne aceeași: fiecare an e cît se poate de bogat în noi realizări, și se pare că cel de acum le întrece pe toate, dar mai trece o vreme și vezi că de fapt cel în care ai pășit ocupă primul loc.

Unul dintre cele mai moderne magazine din Capitală: autoservirea «BIG» din cartierul Titan.

Oricum însă, oricît te-ai fi obișnuit cu schimbările, întîrzii o clipă, cel puțin pentru desfătarea ochiului, dacă nu pentru a face în gînd un propriu bilanț.

Gospodinelor din cartierul Titan, începînd cu aceste zile, le stă la dispoziție un supermagazin BIG (produse de băcănie, industriale și gospodina), construit pe o suprafață de 730 mp din care 500 mp formează spațiu util comercial. Supermagazinul este dotat cu o instalație de lumină și forță, de aer condiționat, cu vitrine și camere frigorifice. Compartimentarea întregului magazin este făcută prin mobilierul propriu-zis, eliminîndu-se zidurile interioare, ceea ce a determinat o utilizare maximă a spațiului comercial. O stație de radioamplificare și cabina șefului de unitate creează posibilitatea intervenției cu promptitudine.

Chiar dacă este o unitate cu o înfățișare mai modernă, Complexul A–13 din cartierul Titan, dat în folosință în luna august a acestui an, își dovedește în aceeași măsură utilitatea. O dovedesc cei peste 50 000 lei — volumul vînzării zilnice numai de la magazinul alimentar. Lor li se adaugă însă și unitățile de mercerie, tutungerie, restaurantul și piața din apropiere — toate premiere ale acestui an.

În același cartier, policlinica Titan, deservită de 500 de cadre medico-sanitare, asigură asistența medicală a 160 000 locuitori adulți și copii. Policlinica dispune de toate cabinetele de specialitate și este dotată cu un parc auto propriu care asigură asistența la domiciliu.

O cît de scurtă vizită prin cartierele noi ale Capitalei te va pune în fața unor banale dar semnificative observații. Zilnic se dau în folosință noi apartamente, noi blocuri se apropie de finisaj, microraioanele încep să prindă contur. Se creează în felul acesta premisa ca în anul 1980 — așa cum arăta secretarul general al partidului — «în Capitală problema locuințelor să fie soluționată». Blocurile R–4, R–5, R–6, R–7 din cartierul Berceni, D–3, D–8, D–10, A–10, A–14, A–15, microraioanele 7 și 7 prim din Drumul Taberei sînt numai cîteva dintr-un lung șir al realizărilor edilitare din acest an, șir ce-ar putea continua. Copiilor din aceste blocuri le-au stat anul acesta la dispoziție încă 146 de săli de clasă nou construite.

Tineretului studios, noile construcții universitare — aripa nouă de la clădirea destinată facultăților cu profil de mecanică, cu o suprafață de 20 000 mp și aripa centrală a Universității din București, refăcută conform planurilor vechii construcții — oferă cele mai bune condiții de întîlnire cu cartea.

Se construiește, în Capitală, și în întreaga țară, într-un ritm care ne surprinde adesea. O săptămînă dacă nu trecem pe o arteră răsar noi edificii. Și apoi, abia ne obișnuim cu ele și, pentru că încep a fi construite altele, cele dintîi par a aparține trecutului. Construim în fiecare an pentru noi și cu propriile noastre mijloace. Acesta e poate cuvîntul care ne definește cel mai bine, mai convingător decît o metaforă: construim!

O nouă policlinică la dispoziția populației din cartierul Titan.

Blocurile R-4, R-5, R-6, R-7 din cartierul Berceni, terminate de curînd.

tv

de C. N. CONSTANTINIU

„comuna noastră ar fi putut fi mai frumoasă“

Cum v-ați permis să interveniți? La întrebarea reporterului trimis de «Reflector» — întrebare inutilă, aproape penibilă — răspunsul a fost pe măsură, rostit cu o voce scăzută, fără nici o vibrație interioară: nu trebuia să intervin. Ca și cum ai interoga un asasin: pentru ce ai ucis? Iar el ar răspunde: nu trebuia să ucid. Omul din fața microfonului avea o expresie atît de ștearsă, o ciudată indiferență în întreaga-i ființă, încît faptele pentru care a fost judecat părea a le fi săvîrșit firesc, normal.

Primarul din Cringeni agonisise abuzuri, încălcase legile, își protejase rudele, intervenea și apăra cauze nedrepte, și ca el — probabil — mai sînt și alții, căci ademenitoare e puterea și repede poate să-ți tulbure mintea. Dar nu despre primar este vorba și nu «cazul» lui a dat totuși emisiunii o înaltă și pilduitoare semnificație.

Pe micul ecran au apărut figuri energice de țărani, adunați în «agora» satului, și purtînd pe fețele lor o gravă răspundere: răspunderea pentru comună, pentru interesele și nevoile ei. Ei nu judecau numai omul care săvîrșise fapte nedemne, ci dezbăteau interesele obștei.

«Comuna noastră putea să fie mai frumoasă». Nu cunoaștem numele bătrînului țăran, cu chipul brăzdat de arșiță și vînturi, care a spus această frază. Dar, în clipa în care a trebuit să vorbească minusculului microfon din fața lui, nu i-a venit în minte nici unul din cuvintele celorlalți: abatere, abuz incompatibil, comportare nedemnă, ilegalitate încălcată. El atîta a avut de spus: «Comuna noastră putea să fie mai frumoasă». Dacă primarul n-ar fi făcut abuzuri, dacă n-ar fi practicat intervenția, dacă ar fi fost preocupat de școală, de hambare, de ulițele satului și nu de căpătuiala neamurilor.

Ce poate fi mai nobil și mai frumos ca expresie a unei adevărate gîndiri socialiste decît această frază: «Comuna noastră ar fi putut fi mai frumoasă».

● În fiecare vineri: «Căminul». Emisiunea e și educativă, cuprinde și sfaturi gospodărești, te învață cum să-ți repari singur somiera stricată, cum să-ți prepari, aproape din nimic, o tortă etc. Numai că toate aceste sfaturi se derulează într-o asemenea viteză audio-vizuală, încît doar un stenograf, cu vechi state de serviciu, ar putea să rețină cîte ceva din comentariile care însoțesc exemplificările pe viu. Somiera a ajuns la ultimul finisaj în... 2 minute și jumătate (cît durata unei melodii de muzică ușoară pe un disc «Electrecord»), tortul a fost gata pentru cuptor... în 46 de secunde. (Cu cronometrul în mînă.) Ce pot reține bietele gospodine care n-au timp nici măcar să-și noteze gramajul făinii, zahărului, untului etc.

Trecînd peste lacunele anunțate (remediabile),«Căminul» ar trebui să fie o emisiune, după o expresie curentă, «de un nivel mai ridicat», însumînd mai ales ceea ce este propriu unei asemenea emisiuni. Discuții și sugestii pentru organizarea unei locuințe, ținînd seama de ceea ce se găsește în magazinele de specialitate, soluții pentru folosirea estetică și funcțională a spațiului din apartamente și sfaturi gospodărești de mică urgență, căci e greu de imaginat să ne reparăm șifonierele și paturile după imaginile micului ecran reluate, în direct, dintr-o cooperativă de specialitate cu oameni avînd ani îndelungați de practică în această îndeletnicire.

«Căminul» poate îndeplini o serioasă operă de educație artistică, pentru ca dimensiunile mobilelor, culorile, formele obiectelor, distribuirea lor în spațiul de locuit să determine un cadru estetic corespunzător și să determine, în același timp, și opțiuni noi și moderne pentru cei care le produc. N-am mai auzi, poate — văzînd în vitrinele magazinelor de decorațiuni interioare, ca să le spunem decent, «obiecte neartistice» și întrebînd pe responsabil ce caută acolo — eternul răspuns: «Așa se cere».

MARCELA RUSU:

„știu să-mi doresc numai ceea ce pot realiza“...

— Știu că vă aflați în fața unei stagiuni foarte pline, stimată Marcela Rusu, am anunțat și eu la rubrica «Memento» că repetați în două piese extrem de diferite, «Mutter Courage» de Brecht și noua comedie a soțului dv., Aurel Baranga, «Interesul general». Știu că reluați și cîteva succese mai vechi ale dv. ...Apropo: ce vă mai spune Martha din «Cui i-e frică de Virginia Woolf?» după 100 de reprezentații?

— N-am iubit acest rol, am mai afirmat-o. Îl joc din conștiință profesională. După 100 de seri petrecute împreună cu ea, Martha mi-e la fel de ostilă. Caut mai departe s-o îmblînzesc, s-o umanizez, să-i găsesc o justificare în viață. De altminteri, Albee însuși nu și-a iubit personajele, de aici și valoarea de satiră a piesei sale.

— V-am văzut în spectacol, e într-adevăr un rol cumplit. Nu vă istovește?

— Orice rol te consumă. Chiar și cel dintr-o comedie spumoasă. Mai ales cînd ai trac.

— N-aș fi bănuit-o niciodată. Aveți pe scenă o asemenea dezinvoltură, încît uneori pare chiar făcută... Dacă nu mă înșel, pînă acum cîțiva ani ați jucat aproape exclusiv dramă. Cum ați ajuns la comedie? Iar acum, după această dublă mare experiență actoricească a dv., spuneți-mi: considerați că există între dramă și comedie o deosebire de substanță sau numai de modalitate de expresie?

— Cred că drama și comedia trebuie să constituie, amîndouă, o expresie a adevărurilor vieții. O dramă sofisticată, interesînd o minoritate de snobi, e o pseudo-dramă. O comedie care nu reflectă aspecte vizibile ale relațiilor omenești nu e o comedie.

— Văd că preferați definițiile prin negație. Eu le prefer pe cele afirmative, așa că vă întreb: cum ați dori să arate o dramă contemporană, să zicem?

— M-am gîndit mereu la o dramă care ar pune în focarul ei chipul unei femei de azi, de la noi, din societatea care a rezolvat atîtea contradicții, dar care n-a rezolvat încă deplin problema femeii ridicate profesional-mente la aceeași treaptă de răspundere cu a bărbatului... Pare o temă depășită. Nu e. Arătați-mi o piesă de intensitatea «Norei» lui Ibsen în versiunea contemporană.

— Nu pot să vă arăt... Dar nu mi-ați răspuns la întrebarea cu privire la drumul dv. spre comedie.

— Orice actor de dramă visează să joace comedie. Visul lui George Vraca a fost să joace pe Nae Girimea .

— Și al lui Timică să fie Despot Vodă...

— Am avut norocul ca Aurel Baranga să creadă — spre deosebire de alți oameni de teatru — în posibilitățile mele comice și să scrie pentru mine «Fii cuminte, Cristofor!»

— Se pare că această colaborare v-a stimulat pe dv. amîndoi și s-a continuat cu alte patru comedii, scrise tot pentru dv., și cu... o căsătorie. Acum, după ce ați jucat și în «Sfîntul Mitică Blajinul», și în «Opinia publică», și în «Travesti» și ați putut urmări îndeaproape reacțiile sălii, spuneți-mi: credeți că publicul preferă comedia, dramei?

— E clar că da. Din o mie și unul de motive. Pentru că avem un popor care știe și căruia îi place să rîdă. Dovadă că folclorul românesc are o inepuizabilă zestre de snoave, strigături, cimilituri, anecdote. Dovadă că aici, și nu în altă parte, s-a născut unul dintre primii cinci mari comediografi ai lumii, Ion Luca Caragiale. Și dacă-mi permiți, nu mi se pare o întîmplare că membrul Academiei Franceze Eugen Ionescu este de origine română.

— Așadar, comedia v-a dat satisfacții. Mari. Dar nu cred că ați trădat dragostea dv. veche pentru dramă. Dovadă că pregătiți rolul Annei Fierling, partitură amplă, interpretată pe scenele lumii de mari tragediene (ca să

— Cred că o înțelegere greșită și în sens peiorativ a termenului a făcut din expresia de *vedetă* o noțiune ocolită și blamabilă. Or, vedetă înseamnă pur și simplu un artist pe care îl iubește publicul, pe care publicul îl cere și îl vrea. A nesocoti dorința publicului este o greșeală

— Credeți că publicul are întotdeauna dreptate?

— Publicul nu greșește niciodată.

— Am notat opinia dv. cu întreg laconismul ei categoric! Sînteți de douăzeci de ani actriță a Naționalului bucureștean. Ce v-a determinat să alegeți această profesiune? Cum ați debutat? Sînteți mulțumită de drumul dv. în teatru? Aveți deziluzii nemărturisite? Visuri nerealizate?

n-o amintesc aici decît pe soția lui Brecht, Helene Weigl), dar care, toate, erau bine trecute de toate vîrstele posibile ale tinereții...

— Nu cred că textul lui Brecht obligă la o asemenea viziune. Anne Fierling e o femeie de la 1600, cu trei copii, dintre care cel mare are abia 20 de ani... Să facem o mică socoteală: în acele vremuri fetele se măritau și aveau de obicei primul copil la 15—16 ani. Înseamnă că ea nu poate să aibă decît 36—38 de ani. La argumentul acesta aparent frivol să adaug altul: Anne Fierling trebuie să fie o femeie robustă, puternică, de o voință fără margini și de o vitalitate pe care nu o frînge nici o încercare a vieții. Numai văzută astfel Mutter Courage poate deveni o expresie a luptei împotriva mizeriilor și nefericirilor pe care le aduc războaiele De altminteri, așa îl și vede regizorul meu de la Teatrul de Comedie, Lucian Giurchescu.

— Jucați mult, și asta înseamnă mult pentru o actriță. Vă puteți deci permite să judecați fără părtinire momentul teatral actual. Așadar, vă ascult părerea: care sînt dificultățile acestui moment? Dar perspectivele lui de depășire?

— Se știe: teatrul nostru a repurtat nenumărate succese. Pe care le recunoaște publicul nostru, pe care le recunosc și cronicarii străini cei mai autorizați, atunci cînd teatrele noastre întreprind turnee peste hotare. Dar teatrul a fost totdeauna un teritoriu al exigențelor. Un dramaturg, un regizor, un interpret care se mulțumește cu ce a făcut, este un artist amenințat. Aș mai remarca că la o asemenea stare de mulțumire primejdioasă s-au adăugat, în ultimii ani, și unele manifestări străine de teatrul românesc: montări formaliste, viziuni regizorale alambicate, de o originalitate discutabilă. Sînt totuși încredințată că buna tradiție a teatrului realist românesc își va spune cuvîntul și că în stagiunea pe care am început-o vom fi martorii unor spectacole mari, puternice, convingătoare, de o francă și spontană audiență a publicului.

— V-am transcris speranțele, cuvînt cu cuvînt...

— Mai adaugă, te rog, că așteptăm încă mult și totul de la dramaturgii noștri. Pentru că oricîtă bunăvoință ar avea un interpret și oricît devotament ar pune în serviciul unei piese, dacă textul nu-l ajută, mare lucru nu poate el să facă. În ce mă privește, îl aștept cu nerăbdare și pe Lovinescu, și pe Everac, și pe Mirodan — pe care i-am jucat cu succes — și pe alții...

— Marcela Rusu, ce credeți despre noțiunea de vedetă în teatru?

— Mă repet: am intrat în teatru nu arsă de focul sacru, ci ca să-mi cîștig existența. Orice altă profesiune aș fi ales, aș fi făcut-o cu același orgoliu și cu aceeași dorință de a sta în banca-mi. Am debutat în «Ziua cea mare» de Maria Banuș într-o țărancă, rol în care am și cîntat. Mi-a rămas nostalgia cîntecului: am și imprimat la radio cîteva melodii. De atunci am fost de toate: muncitoare în «Poveste din Irkutsk» și fermieră în «Patima de sub ulmi», am fost acea ființă fragilă, pe care am iubit-o atîta, din «Euridice» a lui Anouilh sau apriga Femeie comisar cu pistolul la brîu din «Tragedia optimistă»; și nu mai știu nici eu ce-am mai fost, după cum nu-ți-aș putea spune ce-o să mai fiu.

— Atîtea roluri, și atît de diferite, nu v-au afectat în nici un fel caracterul?

— Cu excepția Marthei din «Virginia Woolf...», nici un rol nu m-a traumatizat. În schimb, din pricina ei — și poate de aceea o detest — mă întorc de la spectacol desfigurată, tumefiată de plîns, și-mi trebuie multe ore ca să revin la ce sînt eu de obicei.

— Și anume?

— O ființă contradictorie, veselă și tristă, autoritară dar maleabilă, încăpățînată dar rezonabilă, cu mici și mari pasiuni.

— Cum marile pasiuni sînt mai greu de mărturisit...

— De loc. Am doar două: bărbatul meu și meseria mea sau, mă rog, meseria și bărbatul, ca să nu stabilesc o ierarhie care ar nedreptăți pe vreuna.

— Dar cele mici? Înainte însă de a mi le mărturisi vă amintesc că mi-ați rămas datoare cu cîteva răspunsuri...

— Exact. Sînt mulțumită de drumul meu în teatru. Am jucat tot ce-am vrut. N-am visuri nerealizate.

— Sînteți un om fericit. Nu știu cîți interlocutori mi-ar fi putut da asemenea răspunsuri.

— Pentru că sînt o ființă echilibrată, care știe să-și dorească numai ceea ce poate realiza, iar ce nu pot realiza las pe seama colegelor.

— Sînteți răutăcioasă.

— Numai de dragul unei glume. Și pentru că m-ați întrebat de micile pasiuni: mîncarea — drămuită acum, numai și numai din pricina scenei, o carte bună și Gîlcă, băsetul meu.

— O ultimă întrebare: dacă n-ați fi actriță, ci dramaturg, ce piesă ați scrie?

— Hamleta.

Sanda FAUR
Fotografii de Elena GHERA

sport

de **Gh. EPURAN**

doi campioni de excepție... și în urma lor?

«Ce pot să vă spun? Despre fiecare meci de tenis se poate scrie o carte, dar despre un challenge-round...»

Această declarație făcută de Ion Țiriac, după prima zi a epopeicei dispute de la Charlotte, spune foarte mult. Într-adevăr, fiecare mare întîlnire sportivă este trăită de protagoniști cu o intensitate de sentimente care ating paroxismul; fiecare moment al ei, marcat de un efort materializat într-o reușită sau un eșec și consemnat într-o fracțiune de secundă, poate fi subiectul unei pagini emoționante de literatură sportivă. În imaginile care ni le-a adus de peste mări și țări televizorul, în rîndurile cronicilor și în declarațiile eroilor celei de-a 60-a ediții a celebrei competiții a tenisului care este «Cupa Davis», este greu să descifrezi și să înțelegi tot ceea ce s-a petrecut pe zgura — care nu-i totuși zgură — terenului din Carolina de Nord. Doream cu toții o victorie. O doream pentru noi, dar și pentru acești băieți minunați care de cîțiva ani au făcut să se vorbească de România pe toate meridianele lumii într-un sport pretențios care — ce-i drept — pe malurile Dîmboviței nu este atît de popular ca aiurea, dar a reușit să nască acești campioni de excepție care sînt Ion Țiriac și Ilie Năstase.

Victoria nu ne-a surîs. Mai întîi, fiindcă tradiția acestei întreceri a dat (pentru ultima oară) un avantaj din start deținătorilor trofeului și marea finală s-a jucat tot pe terenul lor — apoi, fiindcă la ora «H», în timp ce adversarii noștri selecționau dintr-o masă uriașă de valoroși tenismeni pe cei aflați sub harul formei maxime, noi a trebuit să le opunem pe aceiași doi mari campioni ai noștri — singurii pe care-i avem — deși unul dintre ei a trebuit să ia startul cu handicapul unui accident și nu sub cea mai favorabilă zodie a formei sportive. Și totuși am fi putut cîștiga la Charlotte. Țiriac și Năstase au luptat cu acea determinare care i-a ridicat în rîndurile marilor rachete ale lumii; au muncit așa cum știu ei să o facă și au fost la un pas de minunea care, ei și noi, cei de acasă, o doream din toată inima, dar știam că este teribil de greu să se producă. Au trebuit să se mai adune și alte fapte potrivnice pentru ca acest ultim pas să nu poată fi făcut. Un comentator american declara după jocurile primei zile: *«Norocul se pare că a ocolit pe români în prima zi, deoarece cele mai multe dintre deciziile dubioase ale arbitrilor de linie au fost împotriva lor»*. Da! Nici norocul nu le-a surîs tenismenilor noștri, deși cînd este vorba de arbitri nu la noroc trebuie să faci apel. Oricum, a doua prezență românească în prestigioasa finală a Cupei Davis va rămîne în istoria sportului nostru înscrisă cu majuscule. A fost o întrecere care ne-a ținut trei zile sub tensiune, o întrecere în care, deși învinși, Țiriac și Năstase au dovedit, spre cinstea sportului românesc, că sînt cu adevărat marii campioni ai rachetei cu care ne mîndrim și ne vom mîndri totdeauna. O dată consumat și acest eveniment, amintindu-ne și o declarație anterioară a lui Ion Țiriac, ne punem însă o legitimă întrebare: tenisul nostru, care a fost capabil să dea pe acești doi mari jucători, va continua să rămînă și în viitor pe primul plan? Va avea, mîine, Năstase alături de el o altă rachetă de nădejde? Exemple din multe discipline au arătat de-a lungul anilor că apariția unui mare campion înseamnă un îndemn pentru formarea altora. Chiar în tenis putem spune că fără Țiriac nu l-am fi avut pe Năstase. Dar în urma lor? O statistică publicată în ziarul nostru de specialitate în ajunul dramaticei finale de la Charlotte consemna că față de cei peste opt milioane de jucători și 175 000 de terenuri cîte existau în S.U.A. cu cîțiva ani în urmă, noi opunem cifre mai mult decît modeste: 200 de terenuri și 1 900 de jucători. Și totuși am fost în stare să înfruntăm de la egal această uriașă forță... Am fost în stare fiindcă dintre noi s-au ridicat, aceste două rare excepții. Vom putea ridica și altele, dar pentru aceasta trebuie să înmulțim terenurile și numărul copiilor cu rachete. De doi ani au demarat cîteva inițiative lăudabile. S-a inițiat un campionat al copiilor și am avut o finală cu 200 de tineri tenismeni.

Terenurile sînt puține; materialele, de asemenea, iar instructorii de calitate, mai ales în centrele care de-abia încep, o raritate. În aceste condiții se poate întîmpla să descoperim un nou Țiriac, un nou Năstase. Dar se poate să nu-i descoperim. Iată de ce credem că, peste toată bucuria și necazul care ni le-a adus a doua prezență românească în finala Cupei Davis, trebuie să ne oprim mai atenți asupra viitorului acestui sport care ne-a prilejuit atîtea satisfacții, atîtea emoții. O merită...

LA PORȚILE INCERTITUDINII...

de Radu BUDEANU

«Pînă în 1980, bărbații și femeile care constituie forța de muncă mondială vor fi cu 300 de milioane mai mulți decît în prezent. Brațele lor, inteligența lor vor trebui să servească unei munci productive. Dar acești bărbați și aceste femei vor trebui să fie angajați... Aici începe marea problemă...» Am redat un pasaj dintr-o alocuțiune ținută de Abbas Ammar, directorul general adjunct al Biroului Internațional al Muncii. De pe acum însă milioane și milioane de lucrători sau funcționari din economia capitalistă cunosc ceea ce se cheamă «marea problemă», cu gradațiile ei semnificative: șomaj absolut, șomaj provizoriu etc...

În fiecare dimineață, în multe din orașele afectate de șomaj, sute de mii de tineri sau virstnici se îndreaptă spre impozantele edificii ale marii industrii, pentru a bate, cu inimile strînse, la porțile incertitudinii...

MAI ÎNTÎI AU FOST IMIGRANȚII...

Europa și America și-au clădit repede, în pas cu ofensiva noilor tehnologii și a unei opulențe în continuă concentrare, zgîrie-norii băncilor și firmelor simandicoase. La fel de repede, în coasta marilor orașe s-au întins, sumbre, înghesuite și insalubre, bidonville-urile — singurul loc în care cei mai săraci dintre săracii țărilor bogate pot visa la un viitor mai bun... Bidonville-urile, adevărate macroinfernuri, sînt populate, conform unei amare tradiții, de o pătură socială care, cu fiecare an, îngroașă armata șomerilor: imigranții. Muncile cele mai grele, cele mai murdare, cele mai necalificate sînt distribuite imigranților și tot ei sînt primii concediați ori de cîte ori (adică des) economia capitalistă trăiește momentul refluxului. Revista «Africasia» comenta astfel această situație, referindu-se la starea imigranților din Franța: «Înghesuiți în locuințe insalubre, plătiți cu salarii inferioare muncii pe care o depun, atribuindu-li-se muncile cele mai respingătoare, supuși unui rasism latent sau fățiș, amenințați cu expulzarea, deseori lipsiți de drepturi sindicale, ei încearcă să supraviețuiască. Situația lor începe să fie cunoscută astăzi, dar ceea ce se cunoaște mai puțin este caracterul aproape ineluctabil al oprimării lor. (...) Pentru ca un om să devină deplin productiv, respectiv exploatabil de către capitalism — adaugă în continuare revista — este necesar ca el să fie în vîrstă de 18 ani și să beneficieze de un minimum de formație (alfabetizare, învățămînt tehnic etc.). Dacă efortul productiv pentru «a obține» un om de 18 ani este apreciat la 5 sau 10 ani de muncă, importul de persoane «gata formate» reprezintă pentru țara în care acestea imigrează o economie de 1 250–2 500 de franci pentru fiecare muncitor străin. În majoritatea cazurilor, întreținerea muncitorului imigrant ajuns la bătrînețe nu revine țării care îl primește...»

Dar puțini se mai gîndesc la pensie. Făcînd o anchetă în rîndul imigranților italieni aflați la Zürich, dr. Luciano Persico trăgea concluzii revelatoare: «Nesiguranța aproape permanentă a zilei de mîine provoacă o cădere psihică care se manifestă printr-o stare de depresiune și anxietate. Condițiile mizere de locuit și, în general, cadrul în care se desfășoară viața lor accentuează tot mai grav imposibilitatea muncitorilor străini de a se adapta contextului social...» E și acesta un fel de a explica, e drept printr-un joc de oglinzi, refuzul societății de a le permite adaptarea sau, spunînd lucrurilor pe nume, incapacitatea structurilor capitaliste de a asigura, chiar și în țările cele mai dezvoltate, condiții minime pentru o viață civilizată acelora care vin aici cu un singur vis: cel de a avea posibilitatea să muncească.

În Franța, Elveția, Marea Britanie sau Statele Unite, ca să dăm cîteva exemple, situația «dezmoșteniților» este aceeași. La New York, fenomenul a evoluat, la prima vedere, paradoxal. În timp ce «albii» ceva mai înstăriți, speriați de poluare și zgomot, au început să se retragă spre periferie, negrii și imigranții le iau locul, însoțiți de familiile lor numeroase. În 1960 populația imigrantă și neagră reprezenta 14% din cifra totală a locuitorilor orașului; peste 25 de ani se apreciază că va ajunge la 50%. Cu alte cuvinte centrul New Yorkului are perspectiva de a deveni un bidonville... Un oraș în oraș, populat de o armată de șomeri parțiali sau totali. Adăugăm, apelînd din nou la cifre, că un newyorkez din șapte trăiește azi din ajutorul «oferit» de Asistența publică, că există, deci, în marea metropolă americană 1 147 000 de persoane neutilizate în circuitul productiv.

...La început, imigranții au fost aceia care au visat paradisul din marile metropole. Și tot ei au trebuit, primii, să tragă obloanele peste tot ce au crezut că vor realiza doar prin dorința și puterea lor de muncă. Ei nu sînt însă singurii în această situație.

«PARADIS» ÎN RATE, DAR FĂRĂ GARANȚIE...

Avînd o calificare medie sau, cu atît mai mult, superioară, salariatul unei întreprinderi din Europa occiden-

În fiecare zi
șomerii americani se reintîlnesc
în fața ghișeelor care oferă speranțe.
Cea mai mare dintre ele
se numește mîine...

«În toată viața mea
nu am depus un efort atît de dur
ca în perioada cînd
mi-am căutat un serviciu»...
(Lud Vollers, 46 de ani,
fost «cadru superior»
într-o întreprindere americană.)
Șomerii intelectuali
se îndreaptă în fiecare dimineață
spre panourile birourilor
de plasare.
Apoi telefoane, refuzuri,
din nou telefoane...

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

CRACOVIA, ORA 12

Cine a trecut la ora amiezii prin Cracovia nu se poate să nu fi fost frapat de originala marcare a clipei care, de șase secole, se face în același mod. Lumea se adună în străvechea piață a Țesătorilor, la fel ca în fața celebrului ceasornic din turnul medieval al fostei primării pragheze, ca în splendida Grande Place din Bruxelles sau în Krasnaia Ploșciadi a Moscovei, pentru a fi martoră la spectacolul audio-vizual al trecerii clipei. Dar aici, la Cracovia, timpul amiezii este parabolă și legendă. La Bruxelles oamenii așteaptă simfonia clopotelor; la Praga — defilarea celor doisprezece apostoli sub cadența bătută de coasa morții; sub turnul Spaski din Moscova — clopotele Kremlinului și schimbarea gărzii la Mausoleu; la Cracovia — o veche poveste rostită de trompeta unei străji puse să vegheze peste istorie. Retransmis zi de zi peste toată Polonia de posturile de radio, semnalul amiezii a devenit, poate alături de acordul «Polonezii» de Chopin, indicativul radiofonic cel mai straniu și cel mai original dintre cîte mi-a fost dat să aud.

În turnul cvadrilateral al lui Marianski Sobor, sus, deasupra orașului, peste acoperișurile cenușii și zidurile mohorîte ale caselor medievale, într-o cămăruță cît o chilie stă un om care, ceas de ceas, cu o precizie de ornic, n-are altă treabă decît să iasă la lumină, să-și înalțe trompeta și să repete către cele patru zări un semnal cu inflexiuni tragice, patetice, răscolitoare, ca un țipăt de alarmă. De fiecare dată, după primele măsuri ale melodiei, sunetul trompetei se frînge brusc, căzînd ca un suspin de agonie, pentru a se reînălța către alt punct cardinal și a muri din nou. O ușă veche care scrîșnește din balamale, patru pași răsunînd pe scîndura podelelor, pîlnia trompetei vechi ridicîndu-se către vîrful turnului, chemarea, țipătul, căderea într-o incremenire a degetelor înghețate de suflul morții pe o nedumeritoare întrebare «de ce?», și stingerea suflului într-o sfîșietoare prăbușire... Apoi alți patru pași, din nou trompeta chemînd, și frîngerea melodiei repetate aidoma, ca și cînd încă și încă o dată, lovită din toate zările, ea trebuie să moară în același vaier sfîșietor. Răsăritul, miazănoaptea, miazăziua și apusul cheamă la fel, și mor la fel. Apoi clopotul mare începe să bată, stolurile de porumbei de sub statuia lui Mickiewicz își iau zborul planînd în rotocoale largi pe deasupra mulțimii și, după ultima secundă dinaintea amiezii, ușa chiliei scrîșnește din nou din balamale așteptînd scurgerea altei ore.

Legenda glăsuiește că, de demult, prin veacul al XIV-lea straja din turnul bisericii pusă să vegheze asupra orașului, văzînd hoardele tătărești năvălind asupra Cracoviei, a ieșit să dea semnalul de alarmă. Cînd trompeta striga, o săgeată dușmană a străpuns pieptul vrednicei străji gîtuindu-i suflarea și frîngîndu-i chemarea. Exact acolo, și acum, melodia se transformă într-un vaier și moare în suspin pentru a se reînălța din nou, spre altă zare. De atunci, de șase secole, ceas de ceas, dar mai osebit la miezul zilei, straja care și-a transmis trompeta din tată în fiu, din generație în generație, repetă apelul-simbol. N-a tăcut decît în anii ocupației fasciste, cînd peste turnul catedralei a fost pusă să fîlfîie crucea încîrligată a zvasticii, iar în chilia străjii au apărut, către toate zările, țevile mitralierelor naziste.

Aceeași vremelnică eclipsă a trebuit să sufere și capodopera adăpostită de sobor, celebrul altar al lui Witt Stowsz, silezianul, operă de o inestimabilă valoare artistică, ambalată în lăzi ferecate și strămutată în «Vaterland» să zacă în beciul castelului din Nürnberg. Tăiat în lemn de tei, acest splendid triptic, care nu se deschide decît în zilele de sărbătoare pentru a-și dezvălui toate cele optsprezece basoreliefuri, este orgoliul Cracoviei, și reîntoarcerea lui la locul căruia îi fusese hărăzit de marele artist nu s-a putut face decît în 1946, după redobîndirea bunurilor — atîtea cîte au mai putut fi găsite — furate de către vremelnicii ocupanți ai Cracoviei.

Sculptîndu-l între 1477 și 1489, Stowsz, ca atîția artiști ai Renașterii, a avut curajul răsturnării timpului, sfinții lui din legendele biblice, vechi pe atunci de cincisprezece secole, sînt îmbrăcați după moda actualității, au gesturi și expresii împrumutate de la contemporanii artistului, atitudinile lor hieratice nu sînt închipuirea sugerată de mituri, ci sfidarea acestora prin realismul unui iconoclast bulversator de canoane și făuritor de noi icoane.

Aceste două prezențe cracoviene, trompeta din turn cu țipătul ei de moarte și altarul din penumbra filtrată de vitraliile catedralei, îți strecoară în suflet o răscolitoare întrebare: De ce oamenii nu pot uita? Și cît de reconfortant este răspunsul care dezminte zicala că timpul așterne uitarea! Căci însăși măsurarea lui, aici, la Cracovia, înseamnă neuitare.

tală sau Statele Unite poate spera că după un timp (poate cinci ani, poate zece...) va fi posesorul unui cămin confortabil. El își va cumpăra mașină în rate, mobilă în rate, frigider și televizor în rate... Înconjurîndu-se de astfel de obiecte, salariatul mediu va crede, la un moment dat, că visul vieții lui se realizează, iar ziua de mîine înseamnă o treaptă în plus în atingerea standardului tot mai ridicat la care are dreptul. Va manifesta o oarecare nervozitate numai în ce privește scumpirea locuințelor, a mijloacelor de transport, a cheltuielilor de întreținere în general... Poate veni însă un moment cînd, în condițiile scumpirii continue a costului vieții, cursa contra cronometru pentru plata la timp a tot ce îl înconjoară prin casă și pe lîngă casă sub formă de obiecte să devină o obsesie. Omul mediu, salariat și cu bune state de serviciu, intră în panică... Speranțele lui încep să se clatine, statisticile economice îl preocupă tot mai mult. Iar statisticile sînt clare: în perioada 1960—65 prețurile au crescut cu 1,5 la sută în S.U.A., cu 3,8% în Franța, cu 3,6% în Anglia, cu 4,1% în Norvegia. În primul trimestru al anului trecut, comparativ cu aceeași perioadă a anului 1969, prețurile au «sărit» în continuare cu 6,1% în S.U.A., cu 5,7% în Franța, cu 5,4% în Anglia, cu 9,4% în Norvegia.

Totuși, cît are un loc de muncă stabil, «omul mediu», chiar atunci cînd curba prețurilor crește mereu, strînge din dinți, își face și își reface socotelile și încearcă să reziste. Dar valul inflaționist nu vine niciodată singur. Rata șomajului crește și ea.

În momentul eliminării sale, absolute sau parțiale, omul mediu, tehnicianul, inginerul sau funcționarul, se poate considera la pămînt. Plin de datorii și obligații (rate, chirie, diverse taxe etc.), apăsat de spectrul inutilității sale, el devine clientul apatiei, anxietății și depresiunii. Printr-o singură mișcare societatea l-a despărțit de visul său, tăindu-i aripile...

Starea de nesiguranță afectează chiar și straturile sociale considerate, conform unei tradiții deja consumate, în afara pericolului «inutilizării». În S.U.A. «The Graduate Harvard School of Business Administration» prepară de cîteva decenii oameni de afaceri, conducători de întreprinderi. Pentru a avea acces la cursurile acestei «uzine de oameni fericiți», studenților li se percepe o taxă de 6 000 dolari pe an. Optimismul a început însă să dispară pînă și din rîndurile absolvenților acestei școli: 35 la sută din efectivul ultimelor cinci promoții nu au găsit... plasament. Locurile sînt ocupate... Piața muncii intelectuale își îngustează tot mai mult capacitatea de absorbție. Ca în orice piață capitalistă organizată modern și în acest domeniu legile de reglare a cererii și ofertei se organizează modern. Adică rapid, eficace, fără multă vorbă. Una din metodele curente se numește «concedierea rapidă». Un exemplu: la sfîrșitul unei săptămîni salariații unei mari întreprinderi (posesori de diplome înalte) au primit un cartonaș avînd imprimat un număr de telefon. Alături de numărul misterios se afla tipărit un text: «Sînteți rugat să telefonați luni, înainte de a pleca de acasă, la acest număr». Sutele de persoane care au telefonat luni dimineața au auzit, invariabil, o voce imprimată pe bandă de magnetofon: «Cum vă numiți, ce număr de identitate aveți pe tichetul societății noastre?» Apoi au primit — în proporție de două cincimi — următorul răspuns: «Regretăm, dar ați fost concediat. V-am depus la bancă un CEC de preaviz».

Creșterea șomajului (alături de valul inflaționist) într-o serie de țări industrial avansate reprezintă unul din subiectele preferate ale statisticilor din ultima vreme. În S.U.A. sînt înregistrați 5,5 milioane de șomeri, în Marea Britanie, la sfîrșitul acestui an, vor exista peste 1 milion de șomeri. În Italia mai mulți. În Suedia serviciul central de plasare a înregistrat în august un procent de «clienți» cu 40% mai mare decît în aceeași lună a anului precedent. Franța, Italia, Spania nu fac excepție... Peste tot în lumea occidentală aripa nesiguranței zilei de mîine își întinde umbra...

GENERAȚIA DE «REZERVĂ»...

În urma unei anchete efectuate în vara aceasta, Ministerul italian al muncii a apreciat că șomajul tineretului «constituie un record pentru întreaga perioadă postbelică». Revista «Tempo» a stabilit și un raport proporțional: un tînăr din doi nu găsește de lucru. 700 000 de tineri rămîn în afara muncii și deci în afara posibilității de a-și cîștiga existența.

Într-un studiu al Ministerului muncii din S.U.A. se precizează: «În rîndul tineretului șomajul a atins proporții descurajatoare... În zonele afectate de sărăcie

Sorge um 5000 Arbeitsplätze

Produktion des Düsen-Flugzeugs VFW 614 in Gefahr

Un giovane su 2 non trova lavoro (primato a Napoli: 44mila)

Titluri concise: «Un tînăr din doi nu găsește de lucru»... (revista italiană «Tempo»). «Neliniște pentru 5 000 de locuri de muncă» (ziarul vest-german «Bild»).

dintr-o sută de mari orașe șomajul în rîndurile tinerilor negri a ajuns la 45 la sută, iar printre tinerii albi, la 18 la sută. Există date poate și mai elocvente: 50 la sută din absolvenții din anul acesta ai Universității Georgetown sînt șomeri, iar pentru cei de la «City College» din New York s-au primit doar 5 oferte de posturi.

Între speranță și realitate, între ceea ce crede tînărul licențiat și ceea ce se întîmplă în viitoarea lui existență «productivă» se cască, chiar și în țările capitaliste cele mai dezvoltate, o prăpastie adîncă. Sentimentul inutilității, refuzul societății de a-i primi dezvoltă — în proporție de masă — acea stare depresivă, căderea psihică la care erau abonați altădată cu predilecție locuitorii bidonville-urilor.

În Franța, studii savante au ajuns la concluzii sumbre: un val de anxietate și o creștere vertiginoasă a sinuciderilor în rîndul tineretului se înregistrează în ultima vreme. Doctorul A. Richard-Perseil a publicat un studiu în care analizează 630 de cazuri de sinucideri înregistrate în 1969, 8 din 12 «cazuri» aveau sub 26 de ani. Recent, o comisie organizată de Ministerul sănătății publice din Franța a evaluat la aproximativ 7 000 pe an numărul tentativelor de sinucidere în rîndul tineretului sub 25 de ani. Întrebat asupra cauzelor acestui val de disperare un psihanalist a răspuns: «Există în prezent o gravă criză a valorilor. Numeroși adolescenți și tineri nu găsesc în fața lor decît vidul. Nimic de-ce să se apropie. Un sistem social care nu le oferă nimic decît, poate, nesiguranța...»

O generație întreagă, urmată în ritm vertiginos de altele, își pierde pe drum speranțele și forțele. Ca într-o enormă centrifugă societatea «tuturor posibilităților» oferă prea multora dintre membrii noilor eșaloane ale muncii perspectiva de a dispărea lent sau imediat. După norocul fiecăruia, într-un climat al neșansei...

FRAȚII

Violeta Andrei și Ion Besoiu în roluri episodice, dar care nu trec neobservate.

Se face remarcată la regizorii noștri mai tineri (Radu Gabrea, Șerban Creangă, Mircea Moldovan), precum și la unii din generația anterioară (Andrei Blaier, Savel Știopul), o mare grijă pentru detaliul realist, pentru gestul firesc, intonația curentă, ca pe stradă, nu ca în studio. Ambiție cu rezultate artistice mai elocvente («Anotimpuri», «Diminețile unui băiat cuminte», «Căldura») sau mai modeste, dar de loc oarecare («Așteptarea», «Frații»). De altminteri, acesta din urmă e rodul unei serioase colaborări dintre un regizor secund cu multă experiență — Gică Gheorghe — și un tînăr absolvent al institutului, Mircea Moldovan. Ceea ce face ca «vocația realismului» celor mai mici detalii de ambianță, recuzită etc., proprie celor din tînăra promoție artistică, să fie dublată în «Frații» de o impecabilă cunoaștere a actorilor și a resurselor lor particulare. Pentru că nu e suficient să distribui actori foarte buni în roluri secundare, dacă nu le urmărești, pînă la pedanterie chiar, firescul fiecărui gest, naturalețea fiecărei intonații. Aici, cu o grijă devenită «obsesie» a firescului (ceea ce e rar în filmul nostru), nu numai că fiecare interpret, fiecare figurant, aș zice, e la locul său, pe rolul potrivit, dar nu-i poți prinde «pozînd», «făcîndu-se» că mănîncă, că glumește ori suferă. Ba nu, greșesc. Există un moment — și asta din vina scenariului (deficitar în susținerea conflictelor): secvența cu moartea tatălui președintelui. Necunoscînd personajul decît dintr-o mască (excelent compusă, de altfel, de către Neamțu-Ottonel) — un chip muribund ce rostește 2–3 cuvinte — ne va fi greu să suferim o dată cu fiul lui, Ilarion, cînd, cu discreție și noblețe, bătrînul se stinge. Dar această scenă e o excepție în filmul îmbibat de «realism pe fiecare metru pătrat» (i-aș zice așa ca să definesc nu o reușită fără cusur, ci o concepție).

«Frații» porneau, dramaturgic, de la un conflict de familie. Personajul susținut de Emanoil Petruț se întoarce în sat, după un an de închisoare, să-și pedepsească fratele care «îl băgase la apă». În fapt, se vîrîse singur, pentru că furase «pentru o femeie» cum se justifică el, dar culpa rămîne aceeași. Satul întreg pare dispus să asiste la răfuială, și se împarte, stîngaci, de la început, în două tabere: de partea lui Trandafir (Emanoil Petruț) sau de partea fratelui lui, președintele Ilarion (Ilarion Ciobanu). În realitate, nu simpatia pentru hoț (pentru că, din capul locului, cu o bună tehnică actoricească, Emanoil Petruț își face antipatic personajul), ci neacordul cu președintele într-o chestiune mai importantă (construcția unui combinat forestier) îi face pe unii să-i fie împotrivă. Mobilul — inițial individual — al conflictului devine social și iese curînd la suprafață: un socotitor chiulangiu ce aruncă praf în jur ca să nu i se vadă coțcăriile (Dem Rădulescu), un tînăr circotaș și profitor (Dumitru Furdui), o pereche (caricaturizată) de bîrfitori ai satului, demagogi și lași în ultimă instanță, vor să li se împartă oamenilor fondurile cooperativei în loc să fie investite în noul combinat. Spiritele sînt aținate de prezența insolentă, provocatoare, a lui Trandafir și de cea lipsită de tact a inspectorilor ce vin să limpezească «cazul», să «dovedească» acuzațiile grave ce se aduc președintelui: «A strîns materiale de construcție să facă rudelor casă cu etaj». «Numai ai lui din familie cîștigă bine la cooperativă». Ambianța conflictuală inițială era interesantă, premisa dramaturgică serioasă. Numai că, treptat, dramaturgul renunță, rînd pe rînd, la clocnirile generale și individuale, stinge toate sursele de tensiune, rezolvă lucrurile exterior acțiunii, scăzînd mult interesul artistic al filmului și, evident, intensitatea adevărului major. Conflictul e diminuat într-atît încît la adunarea generală a cooperatorilor, cînd se decide soarta combinatului și de fapt viitorul satului, bunăstarea lui de mîine, nu numai «grija pentru ce îmbucăm azi», exact cînd ar fi trebuit să se înfrunte, energic, pasionant, cele două concepții, președintele e chemat acasă pentru că îi moare tatăl. Verosimil, poate, dar stîngaci — ca artă. Deci, și ineficient.

Păcat, mare păcat pentru această trudă de a face cît mai realistă fiecare scenă în parte, lăsînd să sufere realismul de ansamblu. Oricît de reușite ar fi ele, nu doar detaliile asigură autenticul. Detalii am putea cita multe: Ilarion se așază la masă și mămăliga scoate aburi, în ciorbă simți gustul și simburele aguridei, un șervețel se lipește de lingură și grăbitul îl înlătură, nervos... Președintele vorbește la telefon, se răstește și simți că la capătul celălalt se opune cineva, nu doar vocea inginerului de sunet. Tînăra infirmieră își privește lung, stăruitor, medicul. Vorbele ei zic una, ochii alta. E caldă, autentică, scena Violetei Andrei cu Besoiu. Sînt acre clorovăielile casnice ale Dragăi Olteanu, e «de acolo» slugărnicia bonomă a lui Mihai Mereuță. Dar sînt reușite pentru ambianța realistă generală a filmului românesc. Nu și pentru realismul lui social și psihologic fundamental, vital. Așteptăm cu încredere. Nădăjduim.

Alice MĂNOIU

fără bani, fără recuzită tehnică, doar cu pasiune

Filmul costă, se știe, o groază de bani și nimeni nu face gestul investiției din pură filantropie artistică ci, la noi, cu gîndul clar al unui beneficiu spiritual. Și, desigur, și cu intenția amortizării sale materiale: cît de cît. Nu poți porni la drum cu gîndul unui faliment de casă, fie și numai din cauză că asta ar reflecta eșecul artistic — și deci și educativ — al filmului și prin aceasta pelicula și-ar demonstra splendida sa inutilitate. Că treaba se mai întîmplă, că un film se mai stinge la noi de anemie artistică periculoasă, în săli dezolant de goale, asta e altceva. E altceva și e trist. Mai ales că economia țării noastre adîncește tot mai solid termenul de eficiență...

Am văzut cîteva filme care au costat mai nimic. E drept, niște filme scurte, modeste, fără pretenții antologice. Făcute la lumina unor becuri de fotograf, cu o cameră de luat vederi de 8 milimetri, developate după niște draperii improvizate și proiectate de pe o masă, pe care era urcat un scaun, pe care era urcat aparatul. Și, într-un echilibru fragil, și operatorul. Care era și actor în film. Și regizor. Ba și operator de imagine. „Și să nu uit că aparatul de proiecție, cam primitiv, neputîndu-și citi banda sonoră, avea alături, pe un alt scaun urcat pe altă masă, un magnetofon care încerca să spună — sincronizat cu imaginea — cam ce spuneau buzele celor de pe peliculă.

Nu era înduioșător. Nu era eroic. Era pasionant. O treabă de cineamatori pasionați. Trei oameni dintr-un orășel din fundul Moldovei, un orășel cu vinuri bune și un cor centenar, în care filmele «adevărate», ale profesioniștilor, se proiectează la un an după premiera bucureșteană într-o bătrînă și mizerabilă sală de cinema, sufocantă, dată pe jos cu bradolină și cu scaune scîrțîitoare. În Huși, deci, s-a născut un cineclub care a reușit în doar trei ani să obțină cu filmele sale — la două din concursurile republicane — Premiul I și Premiul II pe țară, care și-a trimis micile producții la festivalurile internaționale de la Brno și Praga, de unde s-au mai întors și cu cîte un Premiu special al juriului. Fără mari «tradiții» cinematografice, fără o cultură «sistematică» făcută sîrguincios în sălile cinematecilor, fără recuzită tehnică și fără bani mulți. Doar cu pasiune. Și o fărîmă de har. Și cu un foarte viu simț al realității.

Cei trei cineamatori hușeni — Emilian Pascal, Cicerone Sbanțu și Petre Lascăr, activiști ai Casei de cultură din localitate — au făcut întîi treabă de documentariști. Și-au filmat la început orașul, cu florile, și viile, și folclorul său, și niște manifestări culturale din județ, iar pelicula a ieșit ușor idilică, imaginea nițeluș tremurată, cadrele compuse stîngaci. O candoare patetică îmbiba întreg filmul. Dar faza exclamațiilor retorice, mutate în mustul Zghiharei de Huși, a trecut repede și cineamatorii noștri au făcut din aparatul lor sărăcuț o spadă ascuțită, ori un reflector necruțător, ori un categoric *punct pe i*, spuneți-i cum vreți, stimați tovarăși! Cert e că cei cîțiva zeci de metri de peliculă au spus cîteva adevăruri tari, au lovit cu mult curaj critic în păcatele delăsării, au surprins neglijențe, absurdități, prostii omenești, și nu cred eu că le-au vindecat chiar pe toate, dar, oricum, au scuturat niște inerții.

Apoi «Joris Ivens-ii» hușeni au vrut să-și depășească neapărat condiția de reporteri cinematografici și au început să vizeze la aerul tare al «artisticului». Aer care amețește, ce e drept. S-au ținut tare: nu s-au urcat pe cai mai mari decît cei pe care-i aveau la îndemînă. Au gîndit o mică schiță cinematografică, cu suflu scurt dar intens: «Explozia» consemna laconic un dramatic act de sabotaj antifascist. Au filmat — cinéveritè! — în vechile vagoane de-a treia ale trenului de Crasna-Huși. Bănci de lemn. Fum. Soldați osteniți. Un conductor care controlează biletele cu felinarul atîrnat de gît. Un țăran bătrîn cu fața brăzdată adînc, ca în gravurile lui Dürer. Un bărbat privind pe fereastra trenului, un bărbat cu mustață grea de ceferist, cu privire grea, à la Mastroianni, cu stăpînire bărbătească de sine, gen Ilarion Ciobanu (actorul era și operator, și regizor pe alocuri: Petre Lascăr). Tensiune: comuniștii ilegaliști sînt urmăriți... Explozia reușește pînă la urmă, dar tînărul comunist își pierde viața. O față rămîne privind distrusă în gol, pe peronul gării... Filmul nu spune lucruri foarte noi, dar le spune cu o sinceritate, cu o prospețime, cu o emoție care se transmit. Și care au adus, pe merit, peliculei distincția cea mai de seamă în concursul închinat semicentenarului partidului.

N-am putut vedea, din nu știu ce neprielnice condiții tehnice, «Zidul», un alt filmuleț artistic cu care se mîndresc cineamatorii hușeni, dar am văzut «Pașii». Film color, de animație. Eroii: trei perechi de pantofi, bărbătești, de damă, de copil! O poveste de familie istorisită, moralizator, de niște pași șovăielnici, plictisiți, nerăbdători, greșiți, singuratici, o poveste care dă cam prea tare vina pe perechea de pantofi feminini, dar care are din toate cu măsură — tristețe, umor, ironie, înțelepciune. O mică fabulă cu o morală minuită, din păcate, cam prea la vedere, ca și pantofii mișcați pe niște sîrme excesiv de vizibile. Dar filmul e interesant pînă la urmă, și amuzant, și extrem de bine intenționat. Ceea ce nu e de loc de disprețuit...

Nu știu ce proiecte are, la ora actuală, cineclubul din Huși. Cred totuși că are în primul rînd nevoie de dotări tehnice mai serioase, de un sprijin pe care putea să i-l ofere mai grijuliu ACIN-ul. Nu e vorba de investiții grele, dacă te gîndești că rezultatele pot fi atît de eficiente...

S.F.

ROMANTICII

Un nume nou: Olgierd Lukaszewicz.

Cine sînt *Romanticii* cineastului polonez Stanislaw Rozewicz? Doi tineri ai secolului trecut, doi frați care-și părăsesc casa atrași de chemarea luptei revoluționare și de fascinația unui comandant celebru, precum eroul *Genușei*, cel aflat în zona magnetică a mitului napoleonian. Dar trebuie s-o spunem de la bun început: Rozewicz nu este Wajda sau Jancso, este un cineast modest, solicitat de influențe artistice eclectice, ce refuză a se lăsa asimilate. Ambiția filmului era aceea de a surprinde momentul de răgaz din activitatea unui tînăr revoluționar, așteptarea unui nou cuvînt de ordine, regăsirea cîmpului de luptă, eventuala înfruntare dintre spaima inerentă și ardoarea inconștientă. Izolat în saloanele unui conac boieresc, protagonistul nostru își petrece vremea colindînd întinderile înzăpezite — ce-i drept foarte frumos filmate — luînd parte cu plictis la conversații și seri muzicale de salon, încercînd, cu nehotărîre, o idilă. Fratele, mistuit din ce în ce mai puțin de elanuri, de conștiința datoriei, renunță neîngăduit de ușor la condiția de luptător, pentru a sfîrși cu o crimă pasională derizorie. Cineastului îi lipsește, în mod evident, forța de a dezlega misterul unui destin, de aceea preferă să încîlcească traiectoriile oamenilor pentru a-i putea apoi sancționa. Ceea ce nu-i lipsește însă este sentimentul naturii și un anumit dar de a sugera nevoia acută a comunicării dintre ființe, în orice împrejurare, pe deasupra oricăror opreliști: poveștile de dragoste abia înfiripate, mărturiile unor personaje secundare trezite din somnolență de sosirea celor doi frați sînt momente revelatorii. *Romanticii* ne prilejuiește cunoștința cu una dintre noile stele ale ecranului polonez: Olgierd Lukaszewicz, actor cu aer serafic, descoperit de Wajda, ca și Cybulski, ca și Olbrychski, dar fără focul sacru al acestora.

Magda MIHĂILESCU

DE DOUĂ ORI

SIMONE SIGNORET ȘI ALAIN DELON...

...în filmul lui Pierre Granier-Deferre «Văduva Couderc», realizat după un roman de Georges Simenon. O poveste nepolițistă, istoria unei iubiri tîrzii, sortite de la început eșecului.

Foto UNIFRANCE

de la A la Z

de Constantin POPESCU

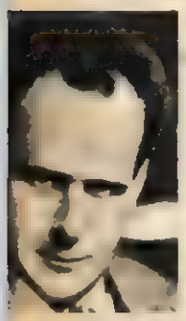

EISENSTEIN Serghei Mihailovici

Regizor sovietic de film, născut la Riga, la 23 ianuarie 1898 — mort la Moscova, la 11 februarie 1948. Este considerat, pe drept cuvînt, cineastul cel mai prestigios al filmului sovietic, iar după unii critici și istorici de film, cel mai mare cineast al tuturor timpurilor. Artist de formație umanistă și enciclopedică, de o uimitoare diversitate în manifestările sale multiple — regizor, scenarist, monteur etc., S.M.E. știe să se adreseze maselor din întreaga lume prin operele sale străbătute de un impetuos suflu revoluționar. Începe a practica teatrul (ca regizor), în timp ce studia cu asiduitate arhitectura, filologia, matematicile, cultivînd muzica, poezia, pictura, practicînd desenul și compunînd decoruri teatrale, iar mai tîrziu schițîndu-și singur toate cadrele filmelor sale. Teoretician și eseist de frunte, S.M.E. desfășoară pe lîngă cariera de cineast una încă tot atît de importantă, de pedagog în cadrul Institutului de cinematografie. Apariția filmului său *Greva* (1924) marchează un moment decisiv în istoria filmului sovietic, el fiind însă doar prologul unei alte opere capitale, *Crucișătorul Potemkin*, care va fi lansată în 1925, în cadrul aniversării revoluției din 1905. Acest film avea să cunoască o carieră mondială, avea să rupă zăgazurile tuturor cenzurilor și să acopere de glorie pe creatorul lui. Răscoala marinarilor din Odessa și întregul ei uriaș ecou în rîndurile poporului rus au fost evocate în imagini grandioase, decisive, de neuitat. Următoarele sale filme: *Octombrie* (1927) și *Vechiul și nou* (sau *Linia generală* — 1926/29) stîrnesc de asemenea interesul criticii și al publicului de pretutindeni (acolo unde cenzura o permisese). Invitat în S.U.A., S.M.E. va renunța pe rînd la cîteva proiecte, printre care o versiune liberă a *Tragediei americane* de Dreiser și se va întoarce în patrie abandonînd la Hollywood un imens material turnat pentru un film fluviu, care ar fi putut rămîne una din operele cele mai desăvîrșite ale cinematografului universal: *Que viva Mexico*. Materialul grupat de diverși autori a fost prezentat ulterior sub titluri diverse: *Tunete deasupra Mexicului*, *Furtuna funebră* și *Timp în soare*. *Lunca Bejinului*, primul său film vorbitor (1935), este aspru criticat și abandonat înainte de a fi fost prezentat publicului. Abia cele două filme capitale ale sale, *Aleksandr Nevski* (1938) și *Ivan cel Groaznic* (1941—46) vor reedita succesul lui *Potemkin*, permițîndu-i să utilizeze cu măiestrie elementul sonor, muzica și culoarea. Moartea l-a împiedicat să dea viață unui mare număr de proiecte strălucite, unor opere cinematografice și literare deja începute. A fost desigur unul dintre titanii celei de-a șaptea arte, a cărui influență asupra cineaștilor din întreaga lume a fost și este considerabilă.

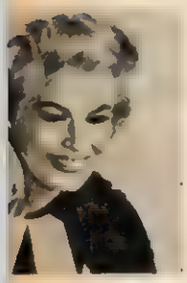

EKBERG Anita

Actriță de film italo-americană de origine suedeză născută la Malmö (Suedia), la 29 septembrie 1931. Aleasă la 18 ani Miss Suedia este invitată în S.U.A. unde din 1952 va lucra la New York ca model pentru reviste. Șansa cea mare i-o va aduce un show la TV în care va trebui să înlocuiască (fără pregătire) pe Marilyn Monroe. Apariția ei se bucură de aprecierile favorabile ale unor cronicari temuți ca Hedda Hopper, și-i deschide calea către Hollywood. Turnează sîci filmețica: *The Golden Blade*; *Război și pace*; *Back from Eternity*, *Zarack Khon*, *Blood Alley*, *Four for Texas* etc., devenind apoi partenera unor comici ca Abbott și Costello și mai tîrziu a celebrului cuplu Jerry Lewis-Dean Martin (*Artists and Models*, *Hollywood or Bust*). Cunoaște o notorietate mondială abia după ce Fellini o alege, pentru *La dolce vita*, ca prototip al starului american, hărțuită de reporteri și însoțită de o cohortă de «play-boys» internaționali. Ceo de-a doua carieră, italiană, e marcată de filme inegale ca: *Nel segno di Roma*, *Apocalisse sul fiume giallo*, *Mongolii*, *Il cobra*, *Boccaccio '70* (dirijată tot de Fellini) etc. Revine arareori în S.U.A., turnînd mai mult prin Europa: *The Alphabet Murders* (Anglia), *Liebeskarrussel* (Austria) etc. A revenit recent, la chemarea lui Fellini, la Cinecittà, pentru a face parte din colectivul de actori care au animat filmul *Clovnii*.

EKK Nikolai

Regizor sovietic de teatru și film, actor de teatru și scenarist, născut în 1902 în U.R.S.S., ca fiu al unui lucrător la căile ferate. Absolvindu-și cursurile secundare, se inițiază în teatru la «Atelierul teatral experimental» al lui Meyerhold, unde va activa apoi timp de cinci ani ca regizor și actor. Urmează apoi un curs de cinematografie pînă în 1928, cînd debutează cu primul său film experimental *Cum trebuie și cum nu trebuie*, unde va fructifica învățăturile primite de la maeștrii săi, Eisenstein, Pudovkin și Kuleșov. Un an mai tîrziu va realiza primul său film vorbitor *Drumul vieții* (terminat în 1931), inspirat din Poemul pedagogic de Makarenko, film care va cunoaște o largă și favorabilă notorietate mondială. Regizor abil și scenarist experimentat, el se va ocupa și de probleme tehnice, realizînd în 1936 primul lung metraj în culori *Privighetoarea*, film cu caracter revoluționar. Alte experiențe reușite vor fi în domeniul culorii: *Iarmarocul* (1939), după Tîrgul din Sorocinsk de Gogol, și în cel al filmului în relief *Noapte de mai* (1941), tot după Gogol, cu utilizarea din plin a partiturilor scrise, respectiv de Musorgski și Rimski-Korsakov.

EKMAN Gösta

Actor și regizor suedez de film și teatru, născut la Stockholm, în 1887, mort în 1937. Autentică glorie a teatrului și filmului suedez, interpret ideal al lui Shakespeare (a creat un Hamlet memorabil). G.E. are meritul de a fi întrevăzut imensele posibilități ale cinematografului într-o vreme cînd acesta era încă socotit o atracție de bîlci. Debutează astfel în film, în 1911. Blott en dröm, devenind imediat actorul de predilecție al marilor maeștri ai școlii suedeze. Sjöström (*Trädgårdsmästaren*, *Proba focului*), John W. Brunius (*Thora van Deken*, *Carol al XII-lea*), Gustaf Molander (*Hans engelska fru*) etc. Devine regizor de film în 1927, cu *En perfekt Gentlemon* și este invitat să turneze în străinătate. În Germania: *Faust* de Murnau (o creație de neuitat), în Danemarca: *O nuntă în revoluție* de A.W. Sandberg. Cunoaște atunci celebritate în perioada filmului vorbitor, ca actor și regizor, remarcîndu-se mai ales ca interpret de mare distincție și subtil joc de nuanțe în filme ca: *Vox populi*, *Familia iubită*; *Swedenhelms*; *Șoseaua regelui*, *Johan Ulfstierna*, *Intermezzo* (filmul care a lansat-o pe Ingrid Bergman, versiunea suedeză originală 1937, semnată de G. Molander); *O noapte de sabat* etc. Fiul său **Hasse Ekman** (n. Stockholm 1915) a continuat dubla profesie a tatălui său, de actor și regizor de teatru și film, optînd pentru cea din urmă și remarcîndu-se cu filme ca: *Ultima misiune*; *Visul fericirii*; *O viață pierdută*, *Întîlnire în noapte* etc.

ACTORI ȘI ROLURI

Ingrid Bergman în comedia Floare de cactus.

• telegrame •

• *Claude Lelouch a anunțat că, începînd din 1972, va încredința în fiecare an unei echipe de tineri cineaști realizarea a 13 filme, cu un buget modest și turnate într-un timp record : «Cînd ai talent și o povestire bună — spune el — este inutil să risipești banii plătind onorariile vedetelor și zilele de lucru de prisos»*

• *Bernardo Bertolucci pregătește primul tur de manivelă al filmului «Ultimul tangou la Paris». Vedetă feminină — Dominique Sanda, o tînără actriță franceză în ascensiune. Partener — probabil Marlon Brando (producătorii nu și-au spus încă definitiv cuvîntul).*

• *Protagonista noului film al lui Jerzy Kawalerowicz, «Magdalena», este actrița Lisa Gastoni.*

• *După Cary Grant, un alt mare actor american declară că în curînd se va dedica, cu predilecție, activității de producător — Gregory Peck: «Nu spun că n-am să mai joc — ne lînșteșie Peck — ci doar că n-am să accept decît scenariile foarte bune».*

• *La sfîrșitul acestui an, Sidney Potter se va instala în Anglia unde va turna, în calitate de producător, filmul «Un decembrie cald».*

• *Cliff Richard reapare pe platoul într-un musical intitulat «Xanadu», regizat de Peter Hamman.*

• *Dino de Laurentiis și Serghei Bondarciuk proiectează o nouă coproducție italo-sovietică cu Paul Newman în rolul principal.*

• *O nouă «Elena din Troia», în versiunea lui Renato Castellani, va avea ca protagonistă pe Rosanna Schaffino (fotografia din stînga).*

• *«A nu știu din nou se numește filmul la care lucrează în prezent regizorul japonez Kon Ichikawa și care pare a fi o «Love Story» transpusă pe alte meridiane. În rolurile principale — Ruriko Asaoka și actorul francez Renaud Verley.*

POLUAREA — PROBLEMĂ LA ORDINEA ZILEI

Deșertul roșu? Deșertul galben? Deșertul negru. Al poluării.

La doi pași de Veneția, lîngă concentrarea industrială Porto Maghera, uriașul morman de deșeuri de toate felurile capătă un plus de semnificație. Arta, poezia, frumosul — înecate în gunoi...

Ne aflăm la începutul unui deceniu deosebit de promițător în dezvoltarea tehnicii și totuși, în mod paradoxal, pe măsură ce sporește zestrea industrială a lumii și crește capacitatea omului de a influența și «modela» natura în folosul lui, se profilează la orizont, tot mai amenințător, o primejdie pentru însuși destinele umanității: poluarea mediului.

Dezvoltarea continuă a industriei și a mijloacelor de transport, creșterea populației, mărirea ponderei locuitorilor din centrele urbane, reducerea suprafețelor acoperite de păduri și altă vegetație cu funcții de regenerare biologică fac ca mediul înconjurător să devină tot mai viciat, iar combaterea poluării mediului — o necesitate vitală. *De ce? Care sînt sursele de poluare? Care sînt dimensiunile reale ale pericolului?*

Poluarea *aerului* cu pulberi, vapori și gaze nocive generate de procesele tehnologice ale diferitelor industrii, de instalațiile energetice și de ardere, de motoarele termice, pune în primejdie viața oamenilor, dăunează regnului animal și vegetal, nimicește bunuri materiale, produce însemnate pierderi economice. În Statele Unite ale Americii, țară în care poluarea mediului prezintă de pe acum aspecte alarmante, 90 milioane de automobile produc anual 80 milioane de tone de poluanți, în care se includ 60 de milioane de tone de oxid de carbon, gaz deosebit de toxic. Arderea a 6 milioane de tone de combustibil solid, corespunzător necesităților de energie ale unui oraș mare, conduce la deversarea în atmosferă a 420 000

POLUAREA — PROBLEMĂ LA ORDINEA ZILEI

tone de bioxid de sulf, gaz dăunător plămînilor, corosiv pentru orice metal, distrugător al construcțiilor.

Aceste efecte nefaste sînt amplificate de poluarea continuă și masivă a *riurilor, lacurilor, mărilor și oceanelor* prin uriașele cantități de ape uzate deversate de către industrie. Pornind din munte, unde sînt instalate industrii de prelucrare a lemnului sau exploatări miniere, pîraiele, altădată purtătoare de unde cristaline, își îndreaptă ape maculate printre noi și noi obiective industriale, care la rîndul lor deversează reziduuri. Orașele scurg în riuri apele menajere, dejecția străzilor, resturile industriilor. Apa de băut pentru aglomerările tot mai mari de oameni începe să lipsească. Spre mări și oceane curg încontinuu resturile activității omenești, se zvîrlă inconștient alte reziduuri, în special cele petroliere. Continuarea poluării mărilor și oceanelor în ritmul actual poate avea urmări catastrofale, deoarece se ajunge astfel la distrugerea algelor și a planctonului, privînd omenirea de o importantă sursă de oxigen și de însemnate rezerve nutritive.

Poluarea aerului și a apelor va duce și la modificări ale climei planetei noastre. Creșterea cantității de bioxid de carbon din atmosferă cu circa 25 la sută pînă în anul 2000 va avea drept efect mărirea cantității de căldură primită prin radiație și prin aceasta o ridicare a temperaturii medii; se va topi o parte din ghețarii veșnici, în special cei ai calotelor glaciare, va crește nivelul oceanelor și al mărilor, întinse suprafețe de pămînt aflate la nivelul mării, mii de localități vor fi înghițite de ape! Omenirea, care se va dubla pînă în anul 2000 și poate se va înzeci în următorii 130 de ani, va avea la dispoziție mai puțin pămînt, mai puțină apă, mai puțin aer. Ce paradox!

Poluarea cu *substanțe chimice folosite în agricultură* devine îngrijorătoare. Fungicidele se întîlnesc încă în sol la mai mulți ani de la utilizare; sînt preluate de apele de ploaie și transportate în bazinele de alimentare cu apă potabilă; se regăsesc în carnea animalelor care s-au alimentat din zonele cratate. Pînă și în apele îndepărtate ale Oceanului Înghețat s-au descoperit urme de DDT și de detergenți...

Îngrijorătoare apare și *problema deșeurilor*, al căror volum crește o dată cu bunăstarea omenirii. În anul 1969 americanii au aruncat 250 milioane tone de deșeuri solide, cuprinzînd 60 milioane cutii de conserve, 30 miliarde sticle, 100 milioane anvelope uzate, 30 milioane tone de hîrtie, 4 milioane tone de ambalaje de plastic, 9 milioane autoturisme. Desigur că unele din aceste deșeuri se recuperează, dar cu prelucrări din care apar noxe; altele se ard generînd, la rîndul lor, produși poluanți; multe se aruncă în apa riurilor și a oceanelor, dar cele mai multe zac zvîrlite, «murdărind» peisajul, mediul înconjurător.

Hotărît lucru, omul parcă simte plăcere în a vicia natura

Mai sînt și alte aspecte despre care se vorbește mai puțin, dar reale și însemnate. Ne referim la *poluarea sonoră* și *poluarea termică*, ca rezultat al activității omenești.

O serie de industrii, cu precădere cele energetice, care folosesc combustibili nucleari, necesită mari cantități de apă de răcire. Această utilizare, în special cînd apa este luată din lacuri, ridică temperatura medie a zonei respective, ceea ce conduce la o tulburare a echilibrului biologic. Mărirea temperaturii zonelor înalte ale atmosferei este rezultatul creșterii densității zborurilor avioanelor supersonice.

Nu numai industria și transportul, dar și mașinile și aparatele care fac viața noastră din ce în ce mai comodă contribuie la poluarea cu zgomot. Pe lîngă aparatele casnice — ca frigiderul, aspiratorul de praf, mașina de spălat rufe, cu zgomotul lor mototon — radioul, televizorul, magnetofoanele și toate celelalte mijloace de distracție asaltează urechea noastră cu un zgomot continuu care crește în intensitate. Se apreciază că nivelul fondului de zgomot se dublează la fiecare zece ani. Urechea este supusă astfel unui efort traumatizant, care se transmite mai departe creierului.

Rezultat nedorit al uneia dintre cele mai minunate cuceriri ale științei, poluarea cu *radiații radioactive* apare ca un pericol din cele mai grave. Deși în această direcție s-au luat măsuri severe, oare nu pot apărea accidente, oare nu poate să survină saturația depozitelor de deșeuri, oare nu se pot însuma radiațiile emise azi în cantitate considerată nepericuloasă?

O COTITURĂ ÎN ISTORIA BIOLOGICĂ A OMULUI ?

● *1 kg de benzină degajă în motorul cu ardere internă 470 g de oxid de carbon, 23 g de hidrocarburi nearse, 15 g de oxid de azot, în timp ce 1 kg de motorină degajă prin ardere în motorul diesel numai 20 g de oxid de carbon, 4 g de hidrocarburi nearse, 13 g de oxid de azot.*

● *La mersul încet în gol (ralenti), motorul cu benzină conține în gazele de evacuare 7—10 la sută oxid de carbon, foarte dăunător sănătății omului. Această cantitate scade la funcționarea în sarcină la 2,5–3 la sută. Așadar, atenție la... motor!*

● *În R.F. a Germaniei, industria și autovehiculele evacuează anual în atmosferă 7 milioane tone oxid de carbon, 5 milioane tone bioxid de sulf, 3 milioane tone hidrocarburi, 2,5 milioane tone oxizi de azot, 2,5 milioane tone funingine și praf*

● *În luna ianuarie 1970, Institutul «International Oceanologic» (S.U.A.) a efectuat un sondaj de opinie incluzînd întrebarea «Care ar fi, dintre toate activitățile omenești, aceea căreia ar trebui să i se afecteze cea mai mare creștere de fonduri guvernamentale?» Au existat 11 posibilități de răspuns, dar 42 la sută dintre cei chestionați au ales răspunsul «combaterea poluării».*

● *S-a calculat că realizarea a două centrale nucleare la Zion, în statul Illinois, S.U.A., fără turnuri de răcire (răcirea efectuîndu-se cu apa din lacul Michigan, pentru reducerea costului investițiilor) ar duce la creșterea temperaturii lacului cu 9 grade, ceea ce ar avea drept efect moartea peștilor, mărirea cantității de alge. Într-un cuvînt: moartea lacului!*

● *Numai în orașul New York, motoarele de turboreactor dau adițional 1 139 tone de oxid de carbon și 409 tone de particule de fum anual.*

● *În anul 1969, S.U.A. au cheltuit mai mult pentru programul «Apollo XI» decît pentru combaterea poluării aerului și apei.*

● *În anul 1920, deșeurile menajere colectate pe zi în S.U.A. reprezentau, pe locuitor, 1,24 kg; în anul 1970, au ajuns la 2,25 kg, și în anul 1980 vor fi de 3,5 kg. Deci o triplare în decurs de 60 de ani.*

● *Citat din Rachel Carson: «În istoria biologică nici o vietuitoare nu a supraviețuit mult timp dacă mediul a devenit nefavorabil pentru ea; dar nici o vietuitoare înaintea omului nu a poluat în mod deliberat mediul».*

Evident, poluarea mediului vizează însăși existența speciei umane.

Este oare tabloul viitorului omenirii atît de dramatic pe cît a fost zugrăvit? Nu, fiindcă sînt în curs de aplicare măsuri corespunzătoare. Dacă numai unele glasuri izolate semnalau acum 10-15 ani existența unui dezechilibru între activitatea omenească și natură, astăzi tot mai multă lume își dă seama de acest lucru; acțiuni antipoluare figurează la loc de frunte în programul tuturor administrațiilor naționale; în unele țări s-au înființat ministere sau departamente guvernamentale pentru protejarea mediului ambiant. Problema constituie o preocupare de căpetenie și a Organizației Națiunilor Unite.

Așadar, putem spera că dezvoltarea industrială a omenirii nu va fi frînată de pericolul degradării mediului. Se fac și se vor face cu tot mai multă stăruință eforturi pentru combaterea noxelor la geneza lor sau prin reținerea sigură. Rezultatele vor fi pe măsura așteptării — deoarece capacitatea de inventivitate a spiritului omenesc este infinită — cu o singură condiție: ca oamenii să fie și să rămînă conștienți de faptul că poluarea mediului ambiant, dacă nu va fi la timp și eficient stăvilită, va deveni un adevărat flagel al veacului XX.

Prof. dr. ing. Călin Adrian VASILESCU, laureat al Premiului de Stat, membru al Comisiei pentru combaterea poluării mediului a Academiei Republicii Socialiste România

INAMICUL PUBLIC NR. 1: AUTOMOBILUL

Automobilele se înmulțesc văzînd cu ochii; cîteva zeci de mii la începutul secolului, zeci de milioane acum cîțiva ani, peste o sută de milioane astăzi.

Iată un exemplu al acestei vertiginoase creșteri și al consecințelor sale. Elveția avea, în 1960, 574 000 de mașini, în 1965, 1 milion, și în 1968, 1,3 milioane. Treizeci și două de milioane de automobile intră anual în această țară și toate împreună consumă peste 2 miliarde de litri de benzină.

Dar multe din emanațiile provenind de la combustie sînt toxice: oxizii de azot, bioxidul de sulf, acizii clorhidric, bromhidric, sulfuric, azotic, oxidul de carbon, aldehide și combinații ale plumbului. În 1968, în Elveția s-a socotit că emisia de plumb a fost de 600 tone anual, ceea ce înseamnă că pentru fiecare km de autostradă revin cam 200 kg! Acest metal se depune, cel mai adesea, pe plantele din zonele învecinate cu drumurile frecvent circulate, cu predilecție pe cele care au frunze late (salata, spanacul, porumbul). Introduse în hrana animalelor și a omului, aceste plante duc cu ele și plumbul cu care au fost încărcate. Cantități cu mult peste dozele admise au fost identificate în laptele de vacă, în carnea oilor, în untura porcilor, iar de aici, mai departe, în corpul uman. Și iată o tristă ironie. Oamenii care n-au voie, pentru a urca la volan, să-și introducă alcool în sînge, se «răzbună» introducînd altora (dar și lor!) otrăvuri încă și mai periculoase: oxidul de carbon și sărurile de plumb.

Cînd respirați aer viciat de coșurile fumegînde ale fabricilor și de automobile nu vă dați seama că în plămînii dv. pătrund «gloanțe» nevăzute, dar perfect reale. Puteți judeca după această fotografie (o mărire de 20000 de ori).

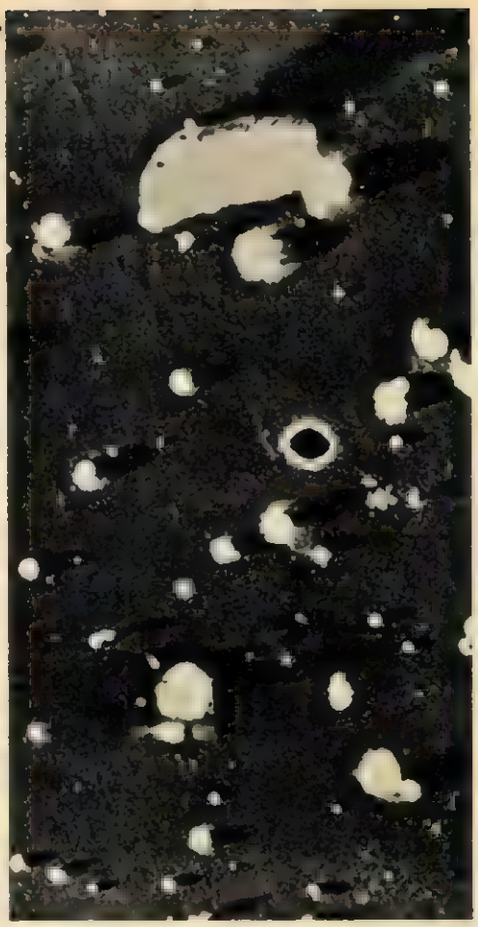

O imagine plastică a ceea ce reprezintă poluarea pentru civilizație: un pericol de moarte. Fotografia a fost luată cu prilejul unei manifestații antipoluare în S.U.A.

„PRIMĂVARA PEȘTILOR MORȚI"

Primăvara trecută, malurile lagunelor Skokie, situate la nord de Chicago, au fost acoperite cu mii de pești morți, maldăre întregi de cadavre dezolante și inutile. Dezghețul care pune întotdeauna în mișcare torentele de apă scoase din mărunțaiele liniștite ale lagunelor această terifiantă recoltă a morții.

În aceste locuri, pești trăiau în număr mare chiar și în iernile cele mai grele, sub cruste groase de gheață, grație oxigenului dizolvat în apă; moartea lor nu avea deci nici o explicație plauzibilă. Și totuși ce se întîmplase? Cercetările întreprinse de autoritățile federale au arătat că în vara anului precedent poluarea apelor atinsese un grad foarte mare. Resturile menajere și reziduurile industriale deversate aici au produs o deosebită dezvoltare a florei din lagună care, o dată cu venirea iernii, prin putrezire, a început să consume oxigenul în proporții foarte mari. Lipsiți de oxigenul necesar în respirație, peștii s-au sufocat în masă și au căzut jertfă indirectă impurificării apei. Primăvara aceasta a peștilor morți este, într-un anumit fel, oglinda fragilității echilibrului biologic și a însăși vieții pe Terra.

literare

de Lucian RAICU

Radu COSAȘU:

un august pe un bloc de gheață

Simplu spus, calitatea esențială (și atît de rară!) a lui Radu Cosașu este că scrie despre lucruri care *interesează* cu adevărat. Într-un spirit de exemplară probitate, cu prizã directă și imediată asupra conștiinței pe care o constrînge să ia act de real și, în același moment, să-l gîndească acut, să-l *problematizeze*. De remarcat că ultima sa carte, interesînd pe toți și dînd tuturor senzația de care vorbeam, a identificării, a regăsirii, reprezintă în ultimă instanță o dezvăluire de sine, o mărturisire. În formele oricît de obiectivate ale jurnalisticii, ale informației riguroase, avem transcrierea unei diagrame sufletești de o impresionantă fidelitate a subiectivității. Confesiunea se desfășoară în felul cel mai paradoxal în aparență, de unde și farmecul ei ciudat, fiind construită dintr-un material neutru, atît de îndepărtat de căutarea efectului personal. Iată o carte (pare a spune convenția, formula scriitorului) în care nu se ivește nimic din ființa intimă a celui ce a compus-o, în care, dimpotrivă, aceasta este neglijent sacrificată formelor impersonale de adresare. De la început pînă la sfîrșit, autorul ei decupează, alege, eventual spre a se desfăta cu armonia montajului, din infinitul de știri ce se revarsă zilnic, emanație a purei exteriorități, a spectacolului lumii. Dar din aceste decupaje se constituie în cele din urmă un veritabil roman al ființei, de o excepțională discreție, revelația unei personalități în continuă «relație» cu lumea: relație care *doare* de cîte ori intră în funcțiune și, de fapt, și asta spune totul, nu e niciodată întreruptă. Structura unei conștiințe în permanentă tensiune, în ciuda efortului vizibil de liniștire, modelează fiecare rînd. Un ton amar, care nu se dezvăluie cu facilitate, însoțește montajul (în sine savuros), un lirism crîncen al participării traversează notația cea mai detașată. Amărăciune pe un fond de irepresibilă vitalitate, melancolie care încearcă să se disimuleze în transcriere strîngentă, în epică victorioasă a imprevizibilului, în curiozitate și generoasă apetență față de realul scînteietor. E izbitor, de altfel, dincolo de orice, sentimentul de siguranță al scriitorului în vîrtejul atîtor incertitudini, siguranța că această carte pe care o scrie acum, dar cu sugestia intimă că o scrie dintotdeauna — îl *reprezintă*.

Un August pe un bloc de gheață dezvăluie mai limpede în Radu Cosașu unul dintre punctele *de referință* de care dispunem, un criteriu de mare stabilitate la care sîntem bucuroși că ne putem raporta.

aviotren '80

Acest tren merită cu adevărat denumirea de tren al viitorului: el se va deplasa «ghidat» de un cimp magnetic, graţie unui motor cu inducţie. Viteza maximă: 500 km/h. Proiectul nu are nimic ştiinţifico-fantastic. Este vorba de studii preliminare pentru o nouă comunicaţie feroviară între Hamburg şi München, care va fi terminată probabil în 1980.
Viteza trenului va fi practic egală cu cea a unui avion.

paza bună

Inventatorii acestui nou tip de volan, experimentat de o companie britanică, l-au denumit «absorbant de şoc». Cu alte cuvinte, să tot ai accidente cu el, că nu păţeşti nimic...
Firește, lucrurile nu stau chiar aşa, dar paza bună trece primejdia rea. Noile tipuri de Ford-Cortina vor fi înzestrate cu astfel de volane.

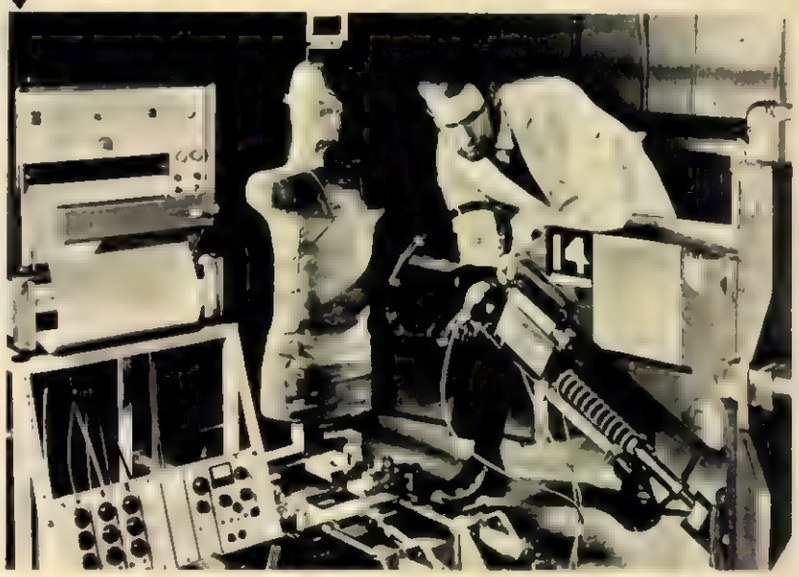

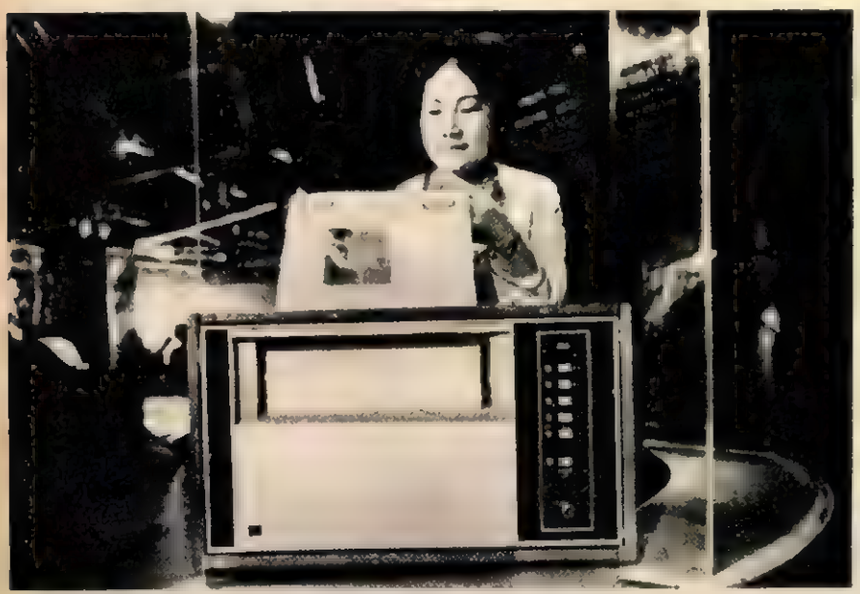

tipografie la domiciliu

Peste circa zece ani — afirmă directorul secţiei de dezvoltare a ziarului japonez «Asahi Shimbun», Tomoo Hirooka — abonaţii îşi vor tipări singuri cotidianul acasă la ei cu ajutorul aparatului din fotografie, aflat în curs de experimentare. Aparatul, care îmbină principiile televiziunii cu cele ale tehnicilor moderne de reproducere (XEROX etc.), nu va costa mai mult decît un televizor. Întreaga operaţiune de tipărire nu va depăşi cinci minute.
Firește, este prea devreme pentru a judeca implicaţiile acestei invenţii. Dar ea există... şi dă de gîndit.

covorul fermecat

Este un fapt incredibil, dar dovedit din punct de vedere ştiinţific: într-o atmosferă umedă, o persoană mergînd paşnic pe un covor obişnuit poate genera electricitate statică la o tensiune de 10 000 volţi... Cu rezultatul pe care-l vedeţi în fotografie.
Cercetări recente sînt menite să facă imposibile pe viitor asemenea surprize dezagreabile. Fibre de oţel inoxidabil sînt ţesute în materialul textil. Fără aceste fibre, covorul riscă să devină — uneori — un covor fermecat.

dialog cu cititorii

de H. DONA

O observație oarecum deosebită ne-a fost adresată de către cititorul **Radu Giușcă** din Brăila, căruia revista noastră i se pare, uneori, cam «prea prozaică». Dacă termenul de «prozaic» ar fi fost luat în accepția de «oarecare», «cenușiu», «plat», am fi trebuit — fără nici o plăcere, desigur — să recunoaștem că, într-adevăr, cîteodată, unora dintre textele publicate în revistă li se mai potrivesc, într-o măsură mai mare sau mai mică, aceste de loc flatante calificative. Dar nu, acuzația de prozaism este îndreptată de către cititorul nostru brăilean mai ales împotriva unei părți a tematicii abordate de către noi. Prea multe explicații n-am găsit în scrisoare, dar și din puținele rînduri care ne-au fost oferite am putut distinge — și credem că nu greșim — un anume dispreț subțire pentru subiectele prea «terestre», o anumită rezervă boierească față de strădaniile de a lua în discuție micile și marile probleme cotidiene de care fiecare dintre noi ne lovim și cu care fiecare avem de-a face. Dacă am înțeles bine, interlocutorul nostru ar fi vrut să ne vadă preocupați numai de chestiuni «elevate»: dacă nu de nemurirea sufletului, atunci cel puțin de niscaiva sentimente eterne. Nu vrem să desconsiderăm asemenea preferințe; ridicarea la idei generale, interpretarea, să-i zicem filozofică, a relațiilor particulare, exprimarea într-o manieră și într-un limbaj capabile de un puternic impact emoțional și intelectual, toate acestea constituie ambiția — mărturisită sau nu — a oricărei activități gazetărești. Dar o asemenea activitate nu are rațiune de a fi, nu există pur și simplu în afara reflectării și dezbaterii problemelor de toată ziua ale colectivității din care facem parte, a acelor probleme pe care pot să le numească unii «prozaice», dar care nu rămîn mai puțin esențiale. A vorbi despre «om și armele sale», cum zice Vergiliu, despre muncă, despre pămînt, despre unelte, despre grijile și bucuriile existenței cotidiene, este nu numai o datorie față de cei care ne citesc, ci și o sursă extraordinară de satisfacții autentice. Am mai putea adăuga că, de fapt, ceea ce e prețios, rar, neobișnuit, nu constituie neapărat o sursă mai autentică de poezie decît ceea ce pare obișnuit, prozaic. Să ne aducem aminte de strălucitoarele pagini în care George Călinescu demonstra că nu păunul este poetic, ci boul. Așa că, stimate tovarășe Giușcă, vom continua și în viitor să ne ocupăm mai mult de boi decît de păuni, bineînțeles nu numai din motive estetice, ci și pentru a ne aduce contribuția la îmbunătățirea aprovizionării populației.

Referindu-se la un text apărut recent în revistă, cititoarea **Octavia Pădureanu** din Buzău se întreabă dacă nu cumva o atenție prea mare acordată politeții, «manierelor frumoase», nu constituie, de fapt, o încurajare pentru afectare, pentru lipsă de naturalețe și, chiar, pentru o anume formă de ipocrizie. Desigur, manierele politicoase nu reflectă neapărat existența unor autentice calități sufletești și procesul de modelare a conștiinței, de promovare a unui comportament izvorît din solide principii morale nu se poate reduce la însușirea unor reguli de politețe. Dar, nici nu putem tolera ca sub masca naturaleții, a francheții să înflorească manifestări grosolane dacă nu chiar mitocănești, cultul unei comportări rudimentare. Pentru omul unei conștiințe înaintate, naturalețea frustră, asupra căreia n-a intervenit acțiunea formativă a rigorilor educative, nu poate constitui, în nici un caz, un ideal. Nu de puține ori o asemenea naturalețe exprimă, în fond, egoism nefrînat, dispreț și desconsiderare față de cei din jur, suficiență și incultură. Dimpotrivă, o atitudine politicoasă reprezintă un pas necesar în cultivarea unor relații umane bazate pe respect reciproc și spirit de conlucrare.

Cititorul **Nicolae Bulț** din Deva ridică — după atîția alții — problema fotografiilor color din revistă și ne sfătuiește să publicăm mai multe pagini color și în special mai multe fotografii de actualitate. Așa cum am mai avut prilejul să explicăm, în acest domeniu ca și în atîtea altele, simpla voință (sau bunăvoință) nu este suficientă. Există anumite bariere tehnice în limitele cărora trebuie să ne mișcăm; într-o revistă de 32 de pagini, cum este a noastră, nu avem posibilitatea să publicăm mai mult de opt pagini color (inclusiv copertele și paginile de reclamă). În ce privește actualitatea, trebuie de asemeni să ținem seama de faptul că tipărirea unei policromii este un proces îndelungat și că, deci, nu este posibilă o operativitate prea mare (ca să nu mai vorbim de alte impedimente tehnice). După cum se vede, în ultimele săptămîni facem totuși eforturi, de loc simple, pentru a depăși aceste greutăți. Tocmai de aceea am vrea ca cititorii noștri, prietenii noștri, să ne înțeleagă. Un lucru e cert: avem astăzi posibilitatea de a face mai mult decît am făcut ieri. Aceasta înseamnă că mîine vom putea face mai mult decît astăzi.

12 minute de eroism

Într-una din zilele lui octombrie, de pe una din pistele modernului aeroport Mihail Kogălniceanu-Constanța trebuia să decoleze turboreactorul BAC-111, înmatriculat YR-BCD. Operațiunile de pregătire a zborului decurgeau normal. Șeful serviciului de exploatare tehnică aeroportuară îi raporta comandantului aeronavei că totul a fost verificat și este în ordine.

O scurtă comunicare în mai multe limbi de folosință internațională anunță îmbarcarea celor 75 de pasageri și, puțin după aceea, de la turnul de dirijare a zborurilor se transmise obișnuita aprobare: «Permitem decolarea turboreactorului YR-BCD pe traseul Constanța-Frankfurt pe Main».

Motoarele sînt ambalate și avionul începe să ruleze pe pista betonată, lungă de doi kilometri și jumătate, după care se desprinde într-un unghi de circa 45 de grade de pămînt. Doar două secunde au trecut de la despărțirea de sol și actul care putea deveni fatal s-a produs. La circa zece metri înălțime, un stol de pescăruși, ieșit în fața navei în plină ascensiune, a fost absorbit de unul din motoarele turboreactorului, care s-a blocat.

Este destul de binecunoscut că, pînă în prezent, toate încercările întreprinse în lume pentru alungarea stolurilor de păsări din coridoarele de zbor — cum ar fi realizarea unor instalații care difuzează tunete de alarmă, sunete de păsări sau crearea unor plantații în culori antipatice — nu au putut evita aceste situații imprevizibile și, de aceea, asemenea accidente au de cele mai multe ori un epilog tragic.

Era un moment extrem de critic. La o asemenea înălțime, efectuarea unei aterizări este practic imposibilă. O decizie cu sorți de izbîndă trebuia luată în cîteva secunde. Comandantul aeronavei, Viorel Zama, și copilotul Florian Girjoabă, fără să-și piardă cumpătul, au început o suită de manevre rapide și corecte.

Luînd o înălțime care avea să asigure în final o aterizare optimă, piloții au ocolit zona dealurilor din vest printr-un viraj de mare precizie spre est. Au trecut în zbor razant peste deal și lacul Tașaul.

În acest timp și operatorii de la turnul de dirijare a zborurilor treceau prin momente de maximă tensiune nervoasă, deoarece aeronava nu era interceptată în radar.

Ultimele minute din acest interval de timp, care nu a însumat nici un sfert de oră, au încununat cu succes supremul efort. Condusă cu măiestrie și sînge rece, nava a reușit să aterizeze. Echipajul, alături de călători, era din nou pe aeroport.

La coborîrea din avion, pasagerii și echipajul trăiau o scenă emoționantă. Adresînd mulțumiri piloților care le-au salvat viața, zecile de pasageri, tineri și virstnici, nu pridideau să laude calitățile profesionale de care au dat dovadă piloții în această grea încercare. La cererea lor, tot Viorel Zama și Florian Girjoabă au pilotat un alt avion care i-a transportat la destinație. Era semnul recunoștinței și încrederii în curajul și pregătirea profesională excepțională a celor doi piloți români.

Întrebați la întoarcerea din cursă dacă le-a fost teamă, comandantul de aeronavă Viorel Zama a răspuns că în tot timpul misiunii nu au trăit de loc sentimentul spaimei sau deznădejdii. Răspunsul lor caracterizează de fapt profilul comun al multor aviatori, care au ridicat de-a lungul deceniilor prestigiul aripilor românești.

În analele aeronauticii românești s-a inscris încă o pagină de eroism și de înaltă conștiință profesională.

Gh. AGIU

OPINII și munca și distracțiile au rosturile lor

Nu cred că găsești mulți oameni care să spună că de-a lungul vieții lor au avut o mai mare bucurie și satisfacție ca atunci cînd și-au pus la punct o treabă, cînd au simțit că au muncit cu spor și din munca lor s-a ivit un lucru cu adevărat deosebit. Cred că nimeni nu s-ar apuca să facă un lucru dacă n-ar ști că el face trebuință cuiva, că o să bucure pe un semen de-al lui.

Îmi aduc aminte că cel mai împăcat cu mine însumi, mai mulțumit, am fost în anii tineri, cînd credeam că pot să fac orice și îmi era foarte greu să renunț la un lucru de care mă apucasem. Chiar dacă atunci existau multe piedici în cale. De aceea, acum privind în jurul meu și observînd că mai sînt unii flăcăi, e drept nu mulți, care caută să înșele timpul, să-l petrească oricum, sînt sigur că nu au apucat pe o cale bună, că o dată ajunși oameni în vîrstă, cînd o să privească înapoi, n-o să fie mulțumiți de propria lor viață.

Strada Unirii din orașul nostru e adeseori ocupată seară de seară de astfel de tineri. Și nu numai seara, ci și în cursul zilei, cînd imensa majoritate a populației e la lucru, își aduce contribuția la mersul înainte al țării. Nu zic că nu e bine să se plimbe, dar nu să-și facă din asta singurul mijloc de a-și petrece timpul liber.

Că unii tineri nu știu cum să-și petreacă vremea, e în primul rînd vina lor. Dar o vină mare purtăm și noi, cei mai în vîrstă, părinții lor, cum ar veni. E greșit să crezi că dacă dai copilului ce-i trebuie, mîncare și îmbrăcăminte, ai terminat cu el. Nici cu un pom nu se procedează așa. Și copacul, dacă vrei să dea roade, n-are nevoie numai de pămînt. Trebuie udat la vreme, săpat în jurul rădăcinii, supravegheat și intervenit la timp cu foarfeca, să-l modelezi, să-i dai coroanei forma pe care o vrei.

E nevoie de sfaturi în muncă, dar e nevoie și de sfaturi în timpul liber. Pentru că, tînăr fiind, crezi că se poate orice, că ai destulă vreme pentru muncă, dar nu-i așa. O dată te trezești că au trecut anii și tu nu ai făcut mare ispravă, n-ai așezat nici o temelie de soi. Și atunci n-ai nici o mulțumire sufletească.

De aceea bine e ca organizațiile de partid, de U.T.C., sindicatele, toți cei care se ocupă de educația tineretului, să vegheze mai îndeaproape și să găsească noi căi de a ajunge la sufletul omului. Că omul e dator să muncească opt ore, dar și în rest are obligația de a sluji într-un fel viața, modelînd-o pe a lui sau pe a altuia. Cu vorbe, cu fapte sau numai fiind el exemplu, în tăcere, prin comportarea sa.

Constantin VĂRGATU, tehnolog
Uzina „7 Noiembrie"-Craiova

cronica satirică

de
Teodor MAZILU

ultima țigară

De fiecare dată e hotărît să înceapă o altă viață, să nu mai bea, să nu mai fumeze, să nu mai piardă timpul. Cu alte cuvinte aspiră spre o viață nouă. A găsit că dorința de a regenera îi stă bine, așa cum altora le stă bine cu pălăria. Cînd îl întrebi ce mai face, îți răspunde mecanic:

— Cum ce să fac? Încep o viață nouă... De cînd îl știu tot începe și iarăși începe o viață nouă, mereu e pus pe regenerare, mereu e dornic de progres și schimbare. Vrea un cămin, vrea oxigen, vrea vitamine, vrea o iubire curată. Țigara pe care o fumează e ultima.

— De mîine mă las de fumat.

El întotdeauna fumează ultima țigară. De aceea are țigara un gust atît de plăcut... E convins că are foarte multă voință, atît de multă încît nici n-o mai folosește. De ce să nu fumeze dacă știe că oricînd se poate lăsa de fumat?

Măgăria pe care o face cu atîta voie bună e și ea, evident, ultima... Are întotdeauna o remușcare la îndemînă. Nu e o problemă să se ia cu mîinile de cap.

— Gata, de mîine nu mai sînt porc... E ultima oară cînd mă țin de porcării...

Plăcerea lui supremă e să-și refacă viața. Regenerarea vieții e o distracție mai amuzantă decît un ceai dansant. S-ar tot regenera pînă la adînci bătrînețe.

Femeile le cucerește tot cu această bătrînă, uzată, ciupită de vărsat, dorință de împrospătare etică.

— Ce faci diseară? Nu vrei să-ți refaci viața?

În fiecare femeie vede un imbold puternic, un argument seducător pentru o viață curată și sistematică... Numai că în fiecare seară găsește un alt imbold.

Mahmureala de dimineață îi aduce — o dată cu ciorba de burtă — și sfîșietoare remușcări. N-ar putea trăi nici fără ciorba de burtă, nici fără remușcări.

— E ultima oară cînd mai beau pînă cad sub masă... Gata...! Ajunge! De mîine nu mai pun picătură de alcool în gură.

E atît de convins că n-o să mai bea încît se bucură grozav și din această bucurie curată se naște o beție de nu se vede om cu om...

El vrea să-și refacă viața... Dar de tot atîta refăcut, dres, spălat, peticit, praf și pulbere s-a ales din viața lui. Nici nu mai știu dacă mai are ce să dreagă...

de P. P. NAȘU

PSEUDO

Și fiindcă vremea a început să se asprească, m-am gîndit c-ar fi potrivit să mă întîlnesc cu amicul meu, proaspăt sosit din provincie, la Crama Domnească. Că vedeți, îmi mai rămăsese în memorie expoziția culinară pe care o probasem în primăvară la Hanul Prahova: cîrnăciori de Oradea, oltenești, de Pleșcoi, de Gabrovo, păstrămioarele de gîscă, de purcel, de vacă, porumbei fripți la comandă, ficățel de pasăre prăjiți în unt și cîte și mai cîte alte bunătăți...

Bine dispozați de o asemenea perspectivă, pregătiți de a rămîne ififlii, ne-am așezat la o masă rustică, într-un colț al pivniței, și-am început a întreba de... udătură. *«Avem vin de-al casei: și alb și roș»*, ne asigură o ospătăriță amabilă. Dintr-o scurtă privire schimbată cu amicul ne-am înțeles: *«Roș»* — grăit-am. *«Dar de unde-i de pămînt?» «De-al casei»* — veni răspunsul prompt. Ce mai tura-vura, nu se știa din ce podgorie sînt vinurile casei. Și, ca să n-o lungesc, la onorabila cramă nu se servea vinul nici la pahar, nici la jumătate — numai la chilă. Ne-am sacrificat: am cerut chilul și, drept-îi, nu ne-a părut rău. Mai rău a fost cu partea solidă: fripturi, mici, pui la ceaun și cîrnăciori oltenești. De specialitățile mult visate, nici pomeneală. Mici, fripturi, cîrnăciori oltenești... parcă mai auziserăm noi asemenea bucate inedite și prin alte localuri care se aprovizionează cu fantezie. Așa că i-am zis amicului:

«Ce știi tu, măi provincialule, aici aș fi putut mînca — dacă nu veneam cu tine — fel de fel de minuni. Tobă de casă, cu șorici, limbă și-un aspic cum n-ai mai văzut; cîrnăciori de Oradea subțirei, roșcovani și fragezi — de se mestecă singuri; ficățel de pasăre chinuiți în unt ars și smolociți în mujdei; porumbei perpeliți în tepușe, ce zboară singuri spre gură...»

«Ia mai scutește-mă, domnule, ce-s eu de vină? Doar nu i-am deocheat»...

«Ba, bibicule, răspunsu-i-am. *Nu i-ai deocheat dar dacă ar servi toate astea la toți care vin de prin alte cocîauri și ar mai da și vinul de casă spunîndu-ți și de la ce podgorii vestite-l aduc, ce recoltă îi, sau ți l-ar servi în sticluțe după cum îi place oricărui moftangiu de mușteriu, ai mai găsi vreo masă liberă?»*

«Ce-mi vinzi, dom'le?»...

«Ce am. Că doar cum o să-i dau în stambă tocmai eu!»

o fată plină de energie...

La Dournreay, în Scoția, se construiește o gigantică centrală nucleară al cărei cost se ridică la circa 35 milioane lire sterline și care, folosind drept combustibil plutoniul, va produce în final (în anul 1972) energie electrică în cantitate de 250 MW (fotografia nr. 1). Numai «acul de plutoniu», pe care vi-l prezintă zîmbitoare tînăra din fotografia nr. 2, este capabil să producă o energie echivalentă cu cea dezvoltată de 15 000 de tone de cărbune.

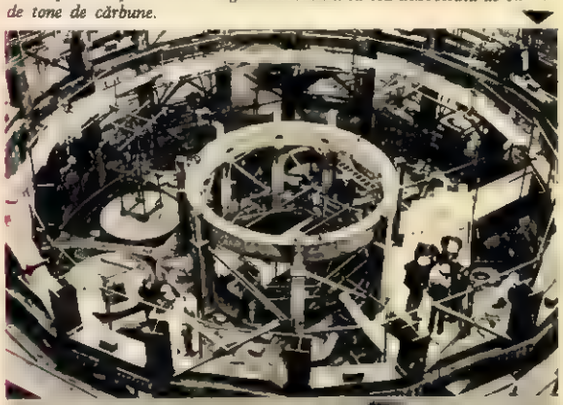

sfînta tradiție

În aceste zile, în toate regiunile viticole ale Franței — Bordeaux, Bourgogne, Alsacia — pretutindeni, au început veselele și agitatele treburi legate de culesul viei și al vinificației.

La via fraților Spanghero de la Montredon-Corbières, în apropiere de Narbonne, mustul este stors din struguri cu picioarele, ca în vremurile de altădată. Nu pentru că aici nu ar fi ajuns încă teascurile sistematizate, ci doar fiindcă așa o cere tradiția, cu sfîntenie păstrată de oricine vrea să se numească un bun viticultor...

primele peste ocean

Navigația românească în apele internaționale este cunoscută în mod cert din 1834, cînd corabia «Maria» a făcut prima traversare a Mării Negre, în... 17 zile, încărcată cu mărfuri pentru Constantinopol. Peste Oceanul Atlantic prima navă românească a trecut în luna august 1915. Societatea maritimă «România» dispunea în vremea aceea de mai multe cargouri, între care erau «Jiul» și «Bistrița». Aceste două nave au fost prinse de închiderea Dardanelelor (1915) în Mediterana și nu s-au mai putut întoarce la Constanța. O societate engleză le-a angajat atunci pentru transporturi transoceanice, între Londra și marile porturi ale Americii de Sud. La 13 august 1915 «Jiul» atingea coasta de est a Braziliei, ancorînd la Rio de Janeiro. Cîteva zile mai tîrziu termina aceeași rută și «Bistrița».

mens sana

Un fel de cros, iar după numărul participanților, cel mai uriaș din lume... Un cros fără cronometre și starteri, fără recorduri, fără condiții de vîrstă, sex, performanțe anterioare și toate celelalte. Un cros «al sănătății», cum a fost denumită interesanta întrecere a alergătorilor de la castelul Ermitage din apropierea Copenhagăi. La ultima ediție a acestei singulare curse de fond, în lungime de 14 km, au luat startul și au terminat cursa nu mai puțin de 6 000 de sportivi de toate vîrstele.

noi sîntem prieteni buni!

Pînă de curînd, școlarul Vasea Sinșcov din Kosinsk, Berogovsk,
avea numai doi prieteni patrupezi:
Tuzik — cățelul și Murik — pisoiul.
Plimbîndu-se într-o zi topi printr-un crîng,
au dat peste un pui de mistreț rătăcit de ai săi.
Adoptat imediat cu unanimitate de sentimente.
orfanul soltar a primit, o dată cu numele de Sutik, și o nouă familie.
Iată-i pe cei patru amici
amuzîndu-se împreună,
într-un moment de relaxare cotidiană.

și din nimic iese ceva...

și încă ceva după care trecătorii —
fie ei și jegmatica engleză — întorc, uhaț, capul.
Din dragoste pentru cele două fetițe ale sale, Catherine și Maria
(dar și ajutat de o fantezie fertilă la cuime),
mister Peter Fairhurst din Bexhalle-on-Sea
a conceput și realizat această jucărie unicat
despre care fotoreporterul agenției Keystone
e de părere că are tot ce-i trebuie
mai puțin, eventual, o chiuvetă...

ASIGURĂRILE ADAS - MĂSURI UTILE DE PREVEDERE

În dorința de a oferi amănunte despre unele măsuri de prevedere, publicăm detalii oferite de **Administrația Asigurărilor de Stat** cu privire la diferite asigurări puse la dispoziția cetățenilor.

În acest număr ne referim la ASIGURAREA CU TERMEN FIX.

Aceasta se încheie cu persoane în vîrstă de la 16 la 60 de ani, pe durate de 5 la 20 de ani, astfel ca la expirarea contractului asiguratul să nu depășească vîrsta de 65 de ani.

Suma asigurată poate fi de 10 000 de lei sau mai mare, crescînd cu fracțiuni de cîte 5 000 de lei. Aceasta se plătește persoanei înscrise în poliță ca beneficiar, la termenul stabilit, indiferent dacă asiguratul va fi în viață sau nu. Asiguratul poate alege ca beneficiar al asigurării pe oricine dorește el.

Pe parcursul asigurării asiguratul poate schimba oricînd pe beneficiarul înscris în poliță.

Beneficiarul asigurării are posibilitatea să primească la termen suma

asigurată chiar dacă asiguratul a decedat în timpul duratei asigurării. Astfel, dacă decesul a fost provocat de accident sau de o boală infecțioasă acută (tetanos, hepatită epidemică, febră tifoidă etc.), e suficient să fi trecut numai cîteva zile de la perfectarea asigurării pentru ca beneficiarul asigurării să primească întreaga sumă. În caz de deces din alte cauze, suma se primește integral dacă decesul a survenit după 2 ani de la perfectarea asigurării.

Prima de asigurare este convenabilă. Aceasta se stabilește ținîndu-se seama de suma asigurată, de durata asigurării și de vîrsta asiguratului, plătindu-se, la alegere, asiguratului: anual, semestrial, trimestrial sau lunar. Astfel, o persoană în vîrstă de 30 de ani, care dorește să încheie o «asigurare cu termen fix» pentru suma de 10 000 de lei, pe durata de 20 de ani, va plăti lunar cîte 32 de lei, în total revenind de plată 7 680 de lei.

Rezultă că totalul primelor plătite de asigurat este cu mult inferior sumei pe care beneficiarul o va încasa de la ADAS.

A. CRISAN

CEEA CE, ÎN MODĂ, ESTE ÎNTR-ADEVĂR O VICTORIE RARĂ...

de Sanda FAUR
fotografii de C. HACA

Se pare că moda s-a potolit. Ostenită după toate oscilațiile-i năzuroase, plictisită de propriile-i nesăbunțe, moda și-a venit în fire și a hotărît să se cumințească. Să redevină tradițională. Cumsecade. Dacă extremitățile se ating, cum se zice, mini-ul și midi-ul s-au întîlnit și au fumat în sfîrșit pipa păcii, undeva, în zona neutră a genunchilor binișor și decent acoperiți. Extravaganțele juvenile și săltărețe au făcut loc unei mode înțelepțite, adresată — era și vremea! — vîrstelor care nu mai sînt foarte încercate de tentația travestiului și a fustelor minimale. Unei mode a feminității împlinite (ca să nu zic, precum misoginii, coapte) Vîrsta la care femeia nu mai are tenul foarte fraged ci, cum se spune consolator, o umbră de mister. Așadar, din nou negrul, maroul și violetul (și, pentru punctele intense, oranjul și roșul). Din nou taiorul clasic. Din nou fustele avantajos lărgușe — plisate sau cloșate. Din nou mantoul amplu, care ascunde ce trebuie să ascundă. Din nou pălăriile cu boruri mari, grele, ondulate, care mai umbresc ceva din dramele scrise discret la colțul ochilor... Se vede treaba că statornica și neclintita de pe poziții linie Chanel a învins o dată cu prima colecție post-mortem a celebrei domnișoare Coco, ceea ce ar putea părea o victorie tristă dacă n-ar consfinți totodată și biruința simțului măsurii.

Ceea ce, în modă, este într-adevăr o victorie rară...

Treaba convine și se întîlnește perfect cu punctul nostru de vedere în ale modei. Capriciile trecătoare și improvizațiile de șoc nu au avut niciodată prea mare răsunet în confecția noastră care, orice s-ar spune, se mișcă încet, greoi, dar... sigur în cumințenia el. Magazinele noastre sînt însă — prin nu știu ce straniu miracol — mai întotdeauna în contradicție cronologică cu ceea ce vedem la Pavilionul de mostre sau la prezentările bianuale de modă ale Centrului de creație al UCECOM-ului și, uneori, ale industriei ușoare. Poate că nu o să mă credeți, dumneavoastră, cei din Sighet, din Tulcea ori Tg. Jiu, care nu ați avut încă prilejul să vedeți colecțiile noastre demonstrative de modă, și vă îmbrăcați tot la magazinul de confecții de pe strada mare,

O foarte amuzantă rochie (cu fusta pantalon) din casa gri, cu mînecare și buzunar în stilul trăistuțelor din Maramureș.

Bluza — amintind croiala iei, fusta — cea a fotelor. Și totul realizat dintr-un... tricot de mașină, dantelat la bluză, cu motive populare pe fustă, într-o insolită armonie cromatică de violet cu oranj.

poate nu o să mă credeți, dar noi avem o creație de modă extrem de mobilă, și la zi, și avem creatori absolut de primă mînă. Cu un punct de vedere personal — atît cît se poate de personal într-un domeniu în care mimetismul este o lege. Cu o finețe a gîndirii vestimentare care ne face realmente onoare și care este mult apreciată — v-o spun din surse sigure, verificate de cifrele de afaceri — peste hotare. Poate că o să vină vremea să ne convingem că ceea ce vedem în atmosfera festivă a expozițiilor și paradelor de modă va fi regăsit, viu și natural, în prăvăliile noastre de toate zilele, poate că va veni vremea cînd comercianții și confecționerii noștri or să găsească un grai comun și o simultaneitate a hotărîrilor, spre pacea sufletelor noastre mereu încercate de ispite vestimentare nerealizabile. Poate. Pavilionul din acest an e o promisiune. Serioasă. Iar noi, optimiști incorigibili, credem în promisiunile serioase.

Pînă atunci, ne-am decis să vă prezentăm în aceste pagini cîteva modele și ginduri legate de ultima colecție a Centrului de creație al UCECOM-ului, văzută de noi la Sala Palatului. O colecție bună, care n-a egalat, ce e drept, performanțele de gust și echilibru ale colecției din primăvara trecută, o colecție care a mai și avut zone slabe, imprecise, dar care a izbutit să se afirme cu certitudine în cel puțin două direcții: cea a funcționalității și a stilului românesc în modă. Adică exact acolo unde ne doare pe noi cel mai tare.

Avem nevoie, poate mai mult decît de rochiile strălucitoare de seară și de compleurile extravagante pentru «frumoasele vacanțe», avem mare nevoie de rochii comode și arătoase pentru toată ziua. Vrem să arătăm civilizat și atrăgător în orele noastre de muncă; e oare o pretenție atît de absurdă? Colecția aceasta a arătat că se poate: zona noarelor (lunguțe, cu umeri mai largi, u gulere și revere importante, cu cordoane în talie, din tweed de Covasna, sau jerseu, au țesătură tip jacard), zona rochiilor din stofă, croite amuzant și lejer (în combinații de dungi și carouri, de stofă cu broderii folclorice și, mai ales, cea a tricotajelor (în care culorile explodează exuberant, servind contexturi striate și modele originale, combinînd rochii cu jachete, pantaloni cu pulovere și veste etc.) demonstrează o concepție vestimentară care nu se joacă cu frumosul de dragul frumosului, ci mai ales de dragul confortabilității. Și mantourile — ample ori redingotate, cu pelerine detașabile ori nu, și nu o dată înnobilate cu blănuri (cu firul lung! cu pasmanterii ne-au oferit cîteva sugestii bune, n-am ce spune; dar în timp ce la micul magazin al UCECOM-ului de pe Calea Victoriei («Moda») găsiți doar 2-3 modele de mantouri, tricotajele sînt reprezentate aici mai cinstit, mai bogat, mai pe măsura colecției în care le-am văzut pentru prima oară...

Ce înseamnă stilul folcloric într-o colecție ce se vrea neapărat la zi, împăcată cu cerințele de ultimă oră ale modei internaționale? În orice caz, nu mutația brutală și lipsită de nuanțe a costumului popular care, dacă se armonizează desăvîrșit în contextul naturii și arhitecturii rustice, poate avea — transplantat fiind cu violență în mediu citadin — efectul unei costumații de operetă. Creatorii noștri au investigat diverse surse de inspirație folclorică, au încercat diverse formule de adaptare a liniei populare, unele de un simplism demagogic care de-a dreptul compromitea bunele intenții, altele, stîngace și naive care nu izbuteau să valorifice mai nimic din ce constituie esența gîndirii decorative folclorice și, în sfîrșit, în ultima vreme, o serie de rezolvări mult mai fericite — pe linia unei interpretări stilizate a croielii, țesăturilor și ornamenticei populare. Ultima colecție pe care am văzut-o demonstra clar o înțelegere superioară și dezinvoltă, un gust sigur în interpretarea sugestiilor folclorice — cu atît mai mult cu cît îmbrăcămintea cu aluzii rustice este foarte în tendințele și «aerul» modei actuale. Și lucrul este firesc pentru că, se știe, ori de cîte ori moda s-a aflat în impas și fantezia creatorilor era amenințată cu secătuirea, începea scotocirea înfrigurată prin lăzile cu zestre ale popoarelor.

Modelele reproduse în paginile de față vin să susțină cele cîteva gînduri de mai sus. Firește, cu argumente mult mai colorate decît le pot oferi vorbele. Sper să vă convingă.

Dintr-un material impermeabil sau dintr-o stofă subțire roșie dublată cu blană artificială albă, un mantou cu broderii populare albe. O idee excelentă, nu găsiți?

Tricotul — bun la orice: bun de pantaloni, bun de pulover, bun pentru o ținută sport, bun și la o ocazie mai pretențioasă.

Din nou o interpretare foarte liberă a costumului popular: ilic cu ciucuri, bluză-ie și o fustă lungă, despicată precum fota, din tricot roșu în combinație cu violet.

Fustă-pantalon inspirată din gacii maramureșeni, bluza sugerînd ia din zona Codru; în total, o ținută extrem de elegantă și modernă.

glob comentar

o săptămînă în lume

*Angajat cu întreaga sa capacitate creatoare în vasta operă de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, poporul român este profund interesat în realizarea unui climat de pace și securitate internațională, în dezvoltarea unor largi relații de colaborare cu toate statele. Este o concluzie logică ce se degajă cu pregnanță din fiecare manifestare concretă a partidului și statului nostru pe tărîmul relațiilor internaționale. O nouă și strălucită reafirmare a poziției principiale, consecvente, constructive a țării noastre în problemele majore ale contemporaneității o constituie ideile, de o deosebită profunzime și clarviziune, de o mare valoare teoretică și practică, cuprinse în interviul acordat de președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, **Nicolae Ceaușescu**, ziaristului Selim El-Lozi, redactor-șef al revistei «Al-Hawadess» din Beirut. Abordînd unul dintre aspectele cele mai importante ale vieții internaționale, președintele **Nicolae Ceaușescu** s-a referit la acea trăsătură caracteristică a lumii de azi pe care o constituie, fără îndoială, afirmarea voinței popoarelor de apărare a existenței lor libere și demne, a dreptului lor de a-și hotărî singure soarta, fără nici un amestec din afară. Menționînd că «dezvoltarea fiecărui stat pe baza principiilor independenței și suveranității naționale este o cerință obiectivă — și cu atît mai necesară este aceasta pentru țările care au pășit pe calea orînduirii noi, socialiste», tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a subliniat că «între independența națională și principiile internaționalismului nu există nici o contradicție, dimpotrivă există o strînsă unitate dialectică» și că «independență nu înseamnă separatism, ci, dimpotrivă, înseamnă colaborare multilaterală în toate domeniile de activitate». De asemeni o deosebită însemnătate o prezintă — nu numai în contextul specific al reglementării situației din Orientul Apropiat, la care s-a referit autorul întrebării, ci și pe planul general al relațiilor internaționale — această idee fundamentală, principiu de bază al politicii externe a României, potrivit căruia «războiul, calea armată, nu pot să ducă la soluționarea problemelor dintre state. În condițiile actuale este de dorit să se acționeze pentru soluționarea problemelor litigioase pe calea tratativelor, pornindu-se de la respectul reciproc al independenței și suveranității naționale». Subliniind rolul important al acestui imperativ privind transpunerea în fapt în relațiile dintre state a principiului respectării independenței și suveranității naționale răzbate și din răspunsurile care abordează alte aspecte ale situației internaționale, ca și din prezentarea poziției țării noastre expusă de la tribuna Adunării Generale a O.N.U. de către miniștrii de externe ai României. Ocupîndu-se de o serie de probleme de stringentă actualitate — necesitatea imperioasă a restabilirii nelntîrziate a drepturilor legitime ale R.P. Chineze în organizația mondială, situația din Indochina și din Orientul Apropiat, securitatea europeană, dezarmarea — ministrul de externe român a subliniat că, potrivit concepției guvernului român, «orice atingere adusă prerogativelor naționale ale unui popor afectează grav nu numai interesele sale vitale, ci însăși cauza generală a păcii și civilizației... Numai o colaborare între națiuni libere și independente poate chezăși pacea și securitatea internațională».*

*Pronunțîndu-se cu consecvență pentru dezvoltarea relațiilor dintre state pe baze sănătoase, pentru promovarea constantă a păcii, prieteniei și colaborării între popoare, România depune eforturi perseverente în această direcție. Faptele de zi cu zi sînt o atestare elocventă a concordanței depline dintre poziția de principiu a țării noastre și activitatea desfășurată pe planul relațiilor internaționale. Primirea de către tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a vicepreședintelui Republicii Unite Tanzania, Rashidi Mafaume Kawawa, a vicepreședintelui Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, Jivko Jivkov, a participanților la lucrările celei de-a șasea Conferințe a miniștrilor învățămîntului din țările socialiste, a membrilor delegației economice guvernamentale din Costa Rica, a delegației militare austriece, vizita unei delegații guvernamentale române în R.P. Chineză și R.P.D. Coreeană reuniunea inaugurală, de la București, a grupei mixte de lucru româno-sovietice pentru industria materialelor de construcție, vizita în R.P. Ungară a delegației U.G.S.R., semnarea la Belgrad a acordului de cooperare tehnică și economică dintre România și Iugoslavia, stabilirea de relații diplomatice la nivel de ambasadă între Republica Socialistă România și Republica Panama, aderarea României la Acordul General pentru Tarife și Comerț (G.A.T.T.) — sînt, toate, expresii vii ale preocupării pe care țara noastră, personal conducătorul partidului și statului nostru, le acordă activității internaționale, dezvoltării relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, promovării relațiilor pe multiple planuri cu toate statele lumii, indiferent de orînduire socială, a sprijinului față de țările care au scuturat jugul colonialist și colonial, care luptă pentru dezvoltarea lor economică și socială. Și tocmai datorită legăturii organice dintre afirmarea unor principii fundamentale și transpunerea lor consecventă în practică, România și-a cucerit un mare prestigiu în întreaga lume. Sînt semnificative, credem, în acest sens cuvintele adresate președintelui **Nicolae Ceaușescu** de vicepreședintele tanzanian Rashidi Mafaume Kawawa, atunci cînd sublinia că «respectăm principiile dumneavoastră, pentru că noi considerăm că pe baza acestor principii se poate avea relații cu orice stat care este de acord cu respectul uman».*

I. CIOARĂ

Marți, 12 octombrie 1971

cartea în slujba păcii

450 de edituri din 23 de țări au participat la cea de-a patra expoziție-tîrg internațională de carte, organizată la Sofia sub deviza «Cartea în slujba păcii și progresului». Prezentă la această manifestare prin întreprinderea de comerț exterior «Libri», țara noastră a expus peste 750 titluri reprezentînd realizările a 22 de edituri din București, Cluj și Iași

a căzut un „vanguard"

În apropierea satului Aarsele din Belgia s-a prăbușit, în timp ce efectua cursa Londra-Salzburg, un «Vanguard» aparținînd companiei British European Airways. În imagine se poate vedea «craterul» făcut în pămînt de căderea aparatului. Toți cei 63 de oameni aflați la bordul lui au murit

foto

realități din lumea capitalului

...cînd prețurile cresc fără încetare

Hotărîrea administrației americane de a îngheța paralel salariile și prețurile nu este aplicată cu întreaga sa rigoare decît în ce privește controlul salariilor: statistici publicate de Ministerul muncii al S.U.A. relevă că viața a continuat să se scumpească și după 15 august, cînd au fost instituite măsurile economice vizînd salvarea dolarului. Alte date statistice recente, reproduse în telegramele de presă, reflectă indicii creșterii constante a costului vieții în întreaga lume a capitalului. În Franța, de pildă, viața s-a scumpit în primele opt luni ale acestui an cu 4% prin majorarea prețurilor la mărfurile alimentare și industriale, a tarifelor pentru gaze, electricitate, transporturi în comun. Pînă la sfîrșitul anului se apreciază că prețurile vor mai crește cu încă 2%. În Italia s-au produs urcări sensibile nu numai în comparație cu anul precedent, ci și cu luna precedentă: carnea e mai scumpă cu 3,5%, brînzeturile cu 3 pînă la 6%, de asemenea produsele industriale, gazele etc. Și,în paralel,se înregistrează o stagnare a producției industriale — cea mai grea din ultimii 40 de ani, recunoaște ministrul finanțelor, Luigi Preti — fenomen care i-a făcut pe economiști să desemneze actuala fază a crizei economice italiene prin termenul de «stagflație». El afectează azi numeroase țări capitaliste, chiar și Japonia care realizase pînă anul trecut ritmuri ridicate de dezvoltare industrială.

Criza monetară interoccidentală determină adoptarea unor măsuri de austeritate și în țări care beneficiaseră de o anumită stabilitate economică: Olanda, de pildă, unde curba ascendentă a prețurilor a atins cel mai înalt punct din perioada postbelică: 5,5% în prima jumătate a acestui an, 7,5%, potrivit prevederilor economiștilor, pînă la sfîrșitul lui. Actuala conjunctură nu face decît să urce cotele inflației și șomajului — fenomene cu caracter cronic, ținînd de însăși esența economiei capitaliste. Păgubiții însă, marile mase de salariați și oameni

Manifestație muncitorească împotriva creșterii prețurilor, pe una din străzile Romei.

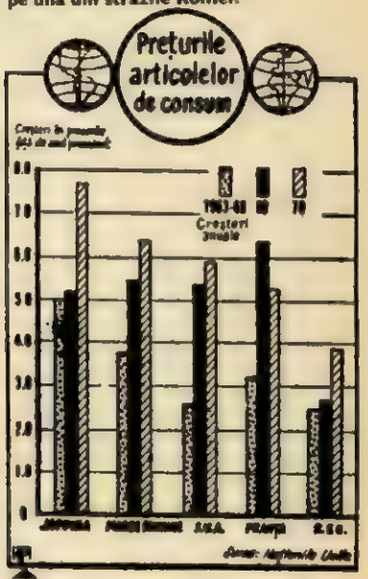

Creșterea prețurilor în Japonia, Anglia, Statele Unite, Franța, R.F. a Germaniei în perioada 1963—1970. Sursa acestui grafic: Națiunile Unite.

cu venituri modeste, sînt foarte puțin dispuși să suporte pasiv scăderea continuă a nivelului lor de trai, nesiguranța zilei de mîine. Nemulțumirea și revolta lor duc la creșterea continuă a tensiunilor sociale, se oglindesc zi de zi în manifestații de protest, în greve de mare amploare.

Copenhaga. Poliția daneză reprimă o manifestație de protest împotriva creșterii costului vieții. În fotografie: se procedează la arestări în rîndurile demonstranților.

trans-amazonica

În Brazilia—se spune—singura temă care suscită discuții cel puțin tot atît de aprinse ca fotbalul este «Transamazonica», șoseaua ce-și croiește făgașul prin «infernul verde» — această regiune virgină ce ocupă o suprafață de 42% din teritoriul țării, locuită doar de 3,5% din totalul populației. Uriașa lucrare (o autostradă de 5 000 km, paralelă cu Amazonul, ce va lega litoralul atlantic al Braziliei cu frontiera peruviană), începută în septembrie 1970, urmînd a fi terminată înainte de sfîrșitul acestui an, constituie simbolul unei adevărate ofensive pentru cucerirea unor teritorii pînă acum necălcate de om. Numeroase glasuri avertizează asupra unor grave consecințe ecologice, concretizate în dereglarea echilibrului resurselor de apă, precum și asupra primejdiei dispariției totale a triburilor de indieni (totalizînd în prezent 100 000 oameni față de un milion la începutul secolului). Dar aspectele cele mai controversate legate de «Transamazonica» sînt cele de natură economică. Nu în ce privește importanța punerii în valoare a imenselor resurse naturale identificate — minereuri de fier cu bogat conținut de-a lungul lanțului munțos Serra dos Carajas, mine de aur și staniu la Itaituba, de plumb și cupru pe malurile rîului Xingú, de manganez și diamante în apropiere de Marabá etc. O puternică neliniște o stîrnește faptul că, profitînd de o lege din 1951 ce oferea scutirea de impozite pe timp de zece ani și o serie de alte avantaje celor ce cumpărau terenuri în întinderile sălbatice ale Amazoniei și în alte regiuni puțin explorate, o serie de societăți și mari magnați ai capitalului străin — îndeosebi din S.U.A. — au acaparat zone întinse. «Dacă nu vor fi luate măsuri urgente — scrie prof. Arturo Reis, fost guvernator al statului Amazonas, în lucrarea «Amazonia și lăcomia internațională» — statul brazilian s-ar putea trezi cu o parte a teritoriului național în afara controlului său, ceea ce ar însemna și un uriaș handicap economic și o catastrofală ciuntire a suveranității...» Și, totodată, perspectiva unei crunte exploatări pentru sutele de mii de oameni veniți aici din «poligonul secetei» — regiunea cu un mare procent de șomeri din nord-estul țării — în speranța unui viitor mai bun.

350 000 de oameni au venit din «poligonul secetei» pe șantierul autostrăzii din junglă, atrași de mirajul unei vieți mai bune.

„haosul monetar" și piața comună agrară

O atmosferă apăsătoare s-a făcut remarcată la recenta întrunire a celor șase miniștri ai agriculturii din țările Pieței comune — au transmis agențiile de presă occidentale, o dată cu asemenea imagini semnificative. Cauza o constituie «haosul monetar» care — au subliniat specialiștii în problemele «Europei verzi» — atît cît va dura va împiedica adoptarea unei hotărîri în privința prețurilor agricole. În plus, la deteriorarea climatului reuniunii — scriu ziarele vest-europene — a contribuit și poziția delegației vest-germane, condusă de ministrul Ertl (în fotografie, în dreapta, împreună cu ministrul francez Cointat), potrivit căreia sistemul de compensații (taxe asupra importurilor și subvenții la exporturi) trebuie să fie permanentizat, în timp ce în viziunea ministrului italian Natali, de pildă, el constituie doar un complex de «măsuri temporare și excepționale».

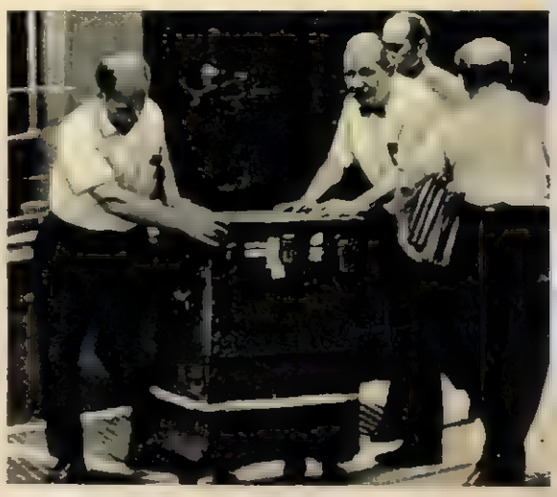

contra hoților de... acțiuni

În ultimii doi ani, valoarea acțiunilor furate și revîndute la bursă se ridică, în S.U.A., la 500 milioane de dolari. Numai la bursa newyorkeză s-au furat, în același interval de timp, hîrtii de valoare însumînd 100 000 000 dolari. Se pare însă că amploarea acestor dispariții este mult mai mare. După părerea ministrului de justiție al S.U.A., John Mitchell, numeroase firme bancare ascund ele însele sustragerile de acțiuni de teama de a nu determina o majorare a primelor de asigurare pe care le plătesc pentru uriașele lor depozite de acțiuni și de bani lichizi. Traficul ilicit de acțiuni furate a devenit în ultima vreme una din cele mai bănoase afaceri, în care sînt implicate nu numai ganguri de traficanți, dar și unele personalități notabile din lumea de afaceri. Pînă una alta, firmele deținătoare de hîrtii de valoare, cu sau fără numele titularului, iau măsuri de securitate. Una din aceste măsuri este, așa cum vedeți în fotografie, transportul documentelor în lăzi metalice sigilate, cu broaște cu cifru. Și nici o mișcare nu se face dacă la transportul sau minuirea hîrtiilor de valoare nu participă cel puțin două persoane de la firma respectivă. Persoane, bineînțeles... înarmate; pentru orice eventualitate.

opole— sărbătoare pe ogoare

Realizările lor deosebite în producția agricolă din acest an le-au adus locuitorilor din Opole privilegiul de a fi, pentru a doua oară, organizatorii tradiționalului «Festival al secerișului». Cu acest prilej, stadionul din localitate a devenit cadrul unei mari serbări cimpenești, la care și-au adus contribuția membri ai numeroase ansambluri artistice, îmbrăcați în pitorești costume naționale poloneze.

aventura „scrisorii de dragoste"

Au existat temeri — și de loc neintemeiate — că celebrul tablou al lui Vermeer de Delft, furat din expoziția «Rembrandt și vremea sa», deschisă la Bruxelles, va dispărea pentru totdeauna, ascuns în cine știe ce colecție particulară. Poliția belgiană a reușit totuși să regăsească într-o casă de țară tabloul intitulat: «Scrisoarea de dragoste». Pînza se va putea reintoarce la Rijksmuseum din Amsterdam, din a cărui colecție face parte. Nu însă în starea în care se găsea înainte de nefericita ei aventură de la Bruxelles, căci, susținînd-o, hoțul, un tînăr belgian, a tăiat-o din ramă, micșorind-o pe fiecare latură.

cronica de trei secunde

ECONOMIA DE CIMITIRE

Hai să vedem ce-o să fie și așa... poate că are dreptate antreprenorul din Nashville, merită încercat, dacă n-o fi frumos, poate că e sănătos, sănătos și la pungă gros. Ce-o să fie dacă încercăm? Mulți oameni trăiesc sau încearcă să trăiască cu capul în jos și picioarele în sus. N-a ieșit nimic grozav, dar au încercat și încercarea moarte n-are. Dar poate că merită încercat cu moartea. Încercarea moarte n-are, reciproca ar fi: moartea are încercare. Antreprenorul a hotărît să înalțe un cimitir — adică de unde pînă acum mormintele se înșirau pe orizontală, să le punem pe verticală, într-un zgîrie-nori. Se va construi o clădire cu 20 de etaje și aer condiționat ceea ce, într-adevăr pentru viața într-un cimitir, să recunoaștem cu toții, e esențial. Ar intra aici vreo 128 500 de bucăți-sicrie. În mod normal — la un calcul făcut cu picioarele pe pămînt și cu capul pe umeri — pentru o asemenea cantitate de sicrie ar fi necesar un cimitir clasic de vreo 50 de hectare. În cimitirul pe verticală, suprafața n-ar depăși 5 hectare și jumătate. O minunată economie de spațiu, care ar putea fi folosită pașnic la cîte și mai cîte — pentru creșe și cantine, magazine și combine, hipodroame, aerodroame și școli (în care să înveți pluralul corect al cuvintelor).

Morții pe verticală — poate că merită încercat, dar ca de obicei cînd încep să mă uit mai în detaliu la o idee în general grozavă, entuziasmul îmi trece repede și-mi aduc aminte de perspectiva celebră a berei vara, după care zic că tot mai bine e pe orizontală, printre flori și păsărele, după care mă răscolesc cu totul și strig — nu, domnule antreprenor, nevermore, nevermore, nu vreau să mor, eu nu sînt carne de ospețe, să afle corbii și să-nveațe, și încep să cînt triumfal alte șlagăre fără moarte!

VARA ȘI IARNA

Frumoase fenomene a observat Nikolai Pavlov, folosind — trebuie spus fără ocol — metoda fotoelectrică de înregistrare a corpurilor cerești, stînd adică și uitîndu-se ani de zile la stele... Să tot stai să privești...

Zice astronomul de la Pulkovo că vara un continent se apropie cu aproape 4 metri de celălalt continent. Iarna, continentele se depărtează unele de altele uneori chiar cu 8 metri. Vara se apropie, iarna se distanțează — Continentele par «une demoiselle sur une balançoire»? Ar fi frumos — dar nu... Mecanismul acestei derive sezoniere s-ar datora — zice astronomul — fluxurilor de aer. Ipoteza lui e de o mare poezie cosmică: forța de adeziune a atmosferei la suprafața Terrei e suficientă pentru ca vînturile dominante, marile vînturi, să silească marile continente la «a pluti» precum un vapor pe ocean. Ne învîrtim dar și plutim — și nu știm... Pînă acum eram în aer, acum sîntem și în aer și pe apă, și uite așa ne apropiem, uite așa ne depărtăm, uite așa ne legănăm, uite așa o pieptănăm — precum se spune în poveștile într-adevăr astronomice. Ce frumos! Să tot stai să privești.

Radu COSAȘU

agendă

Expunîndu-și, într-o conferință de presă, punctul de vedere asupra controversatei probleme a salvării Veneției, GIORGIO LONGO, primarul orașului, insistă asupra faptului că Veneția nu va putea supraviețui dacă nu va fi frînat exodul locuitorilor din zona insulară, «datorat faptului că numeroase clădiri au devenit improprii pentru a fi locuite, în timp ce pentru altele se cer chirii inaccesibile». Giorgio Longo consideră că acest fenomen va fi combătut prin restaurarea centrului istoric, măsuri contra speculei și revitalizarea economică a întregului complex lagunar.

Se pare că președintele Nixon este decis să-și țină promisiunea de a fi primul președinte american care va numi în Curtea Supremă a S.U.A. o femeie. Dintre cele cîteva juriste care ar putea ocupa unul din posturile rămase vacante după demisia judecătorilor Hugo Black (urmată aproape imediat de decesul acestuia) și John Harlan, se consideră că șansele cele mai mari le-ar avea avocata RITA HAUSER, participantă activă la campania electorală din 1968 a actualului președinte al S.U.A.

În ianuarie 1972 JEAN LOUIS BARRAULT urmează să fie numit, așa cum s-a anunțat anterior, director al Teatrului Națiunilor. „Proiectul nostru — a declarat cunoscutul om de teatru francez — este să formăm o echipă internațională care să-i ajute pe tinerii regizori să se producă și să se realizeze. Nu este vorba evident să planificăm, ci să facem cunoscut și iubit caracterul popoarelor. Munca noastră se bizuie pe o deviză: «Să ne îmbogățim din deosebirile noastre reciproce»'.

La începutul lunii octombrie funcția de secretar general al pactului nord-atlantic a fost preluată de JOSEPH LUNS, considerat decanul miniștrilor de externe occidentali, deoarece s-a aflat în fruntea diplomației olandeze timp de 19 ani. Predecesorul său, Manlio Brosio, care a fost timp de șapte ani secretar general al N.A.T.O., va rămîne ambasador itinerant al acestei organizații.

O dată cu desemnarea de către recentul congres al Uniunii creștin-democrate a lui RAINER BARZEL ca lider al acestui partid de opoziție, pare asigurată și candidatura sa la funcția de cancelar federal în alegerile din 1973. În legătură cu aceasta se exprimă totuși și rezerve, avîndu-se în vedere puternica opoziție față de o asemenea eventualitate manifestată în cadrul congresului.

Prima reuniune, de la Cairo, a Consiliului prezidenților ai Federației Republicilor Arabe, la care au luat parte președintele Republicii Arabe a Egiptului, Anwar Sadat, președintele Siriei, Hafez Assad și președintele Consiliului Comandamentului Revoluției din Libia, Moamer El Gedafi, a ales drept președinte al Federației Republicilor Arabe pe ANWAR SADAT. Totodată au fost examinate o serie de probleme privind constituirea diferitelor organisme ale federației, precum și situația politică și militară din Orientul Apropiat.

UMOR

de DRAGOȘ ANTON

FABULĂ:

— Ce faci atîta scandal? Ieși tu restul și pe mine mă faci scăpat.

Oameni sîntem.

— Și cînd te gîndești că dacă luam eu banii mă încadra la «Furt calificat».

de MIHOC RADNANU

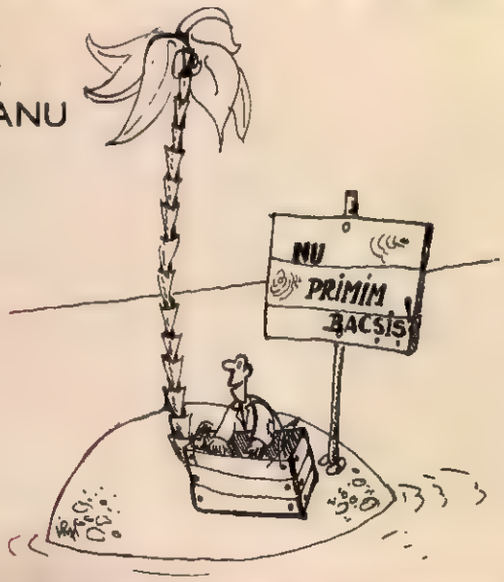

HAI NOROC!

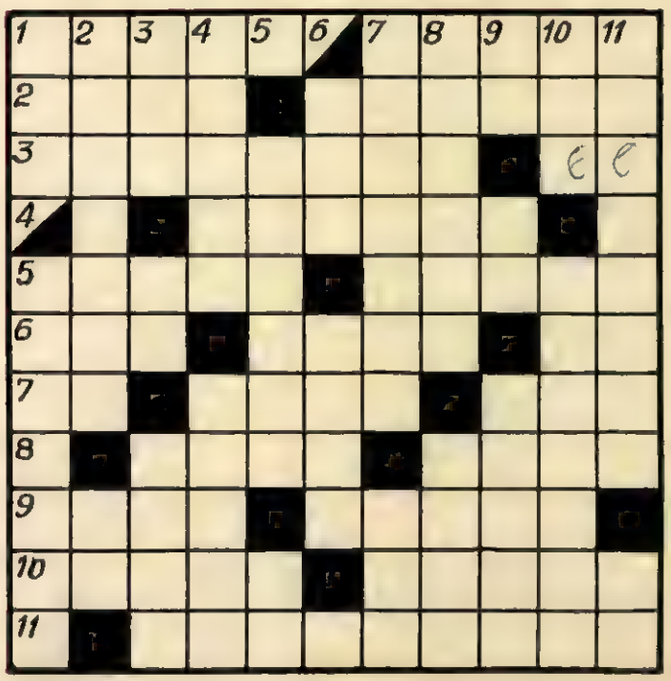

ORIZONTAL: 1) Autorul cunoscutului roman «Vinul de viață lungă» – O sticlă de băutură... 2) Vin vechi – Ăștia întrec măsura cu regularitate. 3) Vin în pilule – E... dublu! 4) Aurul renumitelor noastre podgorii. 5) Așa... se produce oțetul – E o capacitate în materie de băuturi. 6) Vuiet (reg.) – La alegere – Gin două treimi! 7) Turburel golit! – Un tip bine de altădată – Popor antic. 8) Boală căprească – Plantă graminee. 9) Înțeapă la limbă — Popor balcanic (pl.). 10) Băutură cu măsură — Bogățiile toamnei. 11) Regiune viticolă dobrogeană.

VERTICAL: 1) La cules de struguri – Tărie (fig.). 2) Varietate de vin parfumat – Început de cîntec! 3) Plumburiu toamna – Cete! – Din vîrtejul jocului. 4) Sterilizatoare – Vin de mere. 5) Unitate de măsură pentru... țuică (pl.) – Ușier! 6) «...e vinul ghiurghiuliu», din repertoriul Mariei Tănase – Materie primă pentru spirt (reg.). 7) Cetățeni ai unei țări sud-americane – Strigăt de victorie. 8) A pune în cui – Hrană pentru animale. 9) Sămînță de rîs – Dintr-o înghițitură! (se vede dublu!) – Un pahar pe cinste. 10) Salut din vremea bacanalelor – Strugure mai puțin copt. 11) Un alt vin renumit din podgoriile noastre – Cure (pot fi și de struguri!)

Toma MICHINICI

Dicționar: UET, PUN, SORG, RAET.

Dezlegarea jocului «DE GUSTIBUS...», apărut în nr. trecut al revistei

ORIZONTAL: 1) PLACUT — FADA. 2) RAFINAMENTE. 3) ELEGANT — OAR. 4) FARA — A — RS — E. 5) E — I — ESTETI. 6) RIMA — ERA — AC. 7) IA — MD — A — ORE. 8) NUMARA — AB — Z. 9) TR — RADACINA. 10) ATRAGATOR — R.

memento

Prezentat de: Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

carte

● De la un timp florile — multe din ele neîndoios, pălite — ale zarzărilor și caișilor lui Ionel Teodoreanu încep să se revadă tot mai intens. Criticii se apleacă mai insistent asupra operei autorului «Medeleni»-lor, iar edițiile îi retipăresc cu șirg scrierile. Zilele acestea, Editura Dacia din Cluj ne-a oferit o adevărată surpriză prin tipărirea unui roman inedit al lui Ionel Teodoreanu: **Să vie Bazarcă!** Ediția e îngrijită, frumos și drept prefațată de Silvia Tomuș care, **sine ira et studio**, ne relevă luminile și umbrele acestui, totuși, personal și, în atltea pagini, mare scriitor.

● Aurel Mihale: **Poartă și drum.** Volumul cuprinde nuvelele: O dublă partidă de șah, Trecătoarea, Fiecare moare cum vrea, Pasiunea locotenentului Vajache, Poartă și drum. Cu mijloace epice stăpînite sigur de prozator sînt evocate — nu de puține ori memorabil — cu patos reținut, momente din lupta poporului nostru pentru eliberarea de sub jugul fascist (Editura Cartea Românească).

● Într-un volum de **Teatru** de peste 700 de pagini, de elegantă ținută grafică, apărut în Editura Univers, sînt strînse cîteva piese de Shakespeare în traducerea poetului Ion Vinea. Sumarul valorosului volum e format din următoarele lucrări dramatice ale marelui Will Henric al V-lea, Hamlet, Othello, Macbeth, Poveste de iarnă.

● Tot la aceeași editură, Nicolae-Șerban Tănășoca a întocmit, tradus și prezentat o culegere de studii, datorate unor bizantinologi autorizați, cu titlul: **Literatura Bizanțului.**

● În colecția Lyceum a apărut volumul **Studii de istorie** de Dimitrie Onciul. Ediția e îngrijită și prefațată de Aurelian Sacerdoțianu (Editura Albatros).

● Cîteva titluri de noi cărți de versuri apărute în editura Eminescu: **Poeme** de Alexandru Lungu; **Starea de grație** de Iolanda Malamen; **Trecere** de Viorel Varga.

● În colecția Thalia a Editurii Univers și a Teatrului Național I.L. Caragiale au apărut: **Ursuzul** (comedie în cinci acte) de Menandru, traducere de N.I. Ștefănescu; **Uriașul munților** (mit) de Luigi Pirandello, traducere de Florian Potra; **Cher Antoine** (piesă în 4 acte) de Jean Anouilh, traducere de Andrei Băleanu.

● Ca de obicei și numărul (10) pe octombrie al publicației **Magazin istoric** aduce un sumar cuprinzător, interesant. Desprindem cîteva titluri: «Am iubit și admirat pe I.C. Frimu» — un grupaj realizat de Valeria Stan, Florian Tănăsescu și Marian Stefan; «Din amintirile unor medici români voluntari în China (1939–1945)» de Iancu David și Bucur Cleșan; «Mihai Viteazul și secuii» de Lola Stere-Chiracu; «A fost asasinat Alexandru Macedon?» de Elena Rădulescu. În «2 500 de ani de la întemeierea statului iranian» se publică o seamă de texte deosebit de interesante.

cinema

● **N-am cîntat niciodată pentru tata.** Raporturile dintre generații analizate cu o luciditate amară. Regia — Gilbert Cates (S.U.A.). În rolurile principale: Melvyn Douglas, Gene Hackman, Estelle Person.

Barbra Streisand

● **Timpul berzelor.** Dezbatere etică condusă șovăielnic de regizorul Siegfried Kuhn (o producție a studiourilor Defa-Berlin). În distribuție: Heidemarie Wenzel, Wienfried Gladzeder, Jurgen Hentsch, Hilmar Baumann.

● **Povestirile lui Hoffmann.** Offenbach, cu lirismul dar și cu naivitățile sale înduioșătoare, încearcă să se impace cu ecranul. Filmul a fost realizat în studiourile Defa de către Georg Mielke, cu concursul orchestrei și soliștilor Operei comice din Berlin.

● **Ritmuri spaniole,** ritmuri îndrăgite fără doar și poate, într-un film-pretext alcătuit de un meșteșugar modest dar cu nume minunat: Jose Louis Saez de Heredia. În rolurile principale: Manolo Escobar și Conchita Valesco.

● Mari actori pe ecranele noastre: Henry Fonda, Anthony Perkins (Steaua de tinichea), Victor Mature, Peter Sellers (După vulpe), Peter Finch, Sean Connery, Donatas Banionis (Cortul roșu), Toshiro Mifune (Ultimul samurai), Barbra Streisand, Walter Mathau (Hello Dolly), Richard Harris, Alec Guinness (Cromwell).

● Roger Vadim și-a anunțat hotărîrea de a nu mai semna nici o peliculă erotică. Nu știu dacă se va ține într-adevăr de cuvînt. Deocamdată, filmul pe care îl are în lucru este o ecranizare a unui roman propriu, scris la 18 ani, «Hellé», o incursiune în destinul unei generații dezamăgite de anii maturității.

disc

● **Năpasta,** dramă muzicală populară după I.L. Caragiale — cum își intitulează opera compozitorul Sabin Drăgoi — ne este prezentată de casa noastră de discuri prin cîteva fragmente selectate cu osebit discernămînt. Acompaniați de Orchestra de studio și de corul Radioteleviziunii (dirijate de Carol Litvin), rolurile principale sînt interpretate de Nicolae Secăreanu, Eugenia Moldovan și Ludovic Spiess. Discul este însoțit de o documentată și cuprinzătoare prezentare semnată de Doru Popovici (ECE–0586).

● **Istoria muzicii universale în exemple** vine să întregească — prin cel de-al 4-lea disc apărut — utila și pasionanta lucrare pedagogică a eminentului muzicolog și compozitor Zeno Vancea. Discul cuprinde selecțiuni exemplificatoare ale începutului operei și oratoriul și cantata. Excelenți interpreți — soliști vocali și instrumentali, formații orchestrale și corale (EXE-0533).

● **Iosif Ciocloda** — tînăr și talentat reprezentant al cîntului bănățean — încearcă să ne convingă (și reușește) de harul cu care l-a dăruit natura. Cel puțin cu «Mîndri-a junii pîn Banat» izbutește pe deplin. Acompaniază orchestra George Vancu (EPC-10 192).

plastică

● **Desenator, acuarelist și grafician,** argentinianul **Raul Soldi** expune la Dalles circa patruzeci de lucrări în tempera, serigrafii și litografii, imagini în care se simte puternic talentul de scenograf și desenator al artistului (Dalles).

● **Maria Profeta** — obiecte. Casete, mape, albume, panouri etc., obiecte din piele cu finalitate practică și decorativă. Pielea se dovedește a fi un excelent suport pentru decorații. O tehnică mai rafinată înviorează o îndeletnicire artizanală milenară, iar stilizările folclorice o apropie de gustul timpului nostru. Artista mai expune cîteva panouri de metal aluminat și de aramă (Amfora).

● Tot la Amfora **Magda Păun** expune obiecte de artă decorativă lucrate în piele, pictură pe sticlă și panouri din metal aluminat. Tentația anecdoticului și aerul idilic coboară calitatea imaginilor în ciuda unui finisaj tehnic adeseori ireproșabil.

● **Jean Renoir: «Renoir».** O biografie scrisă de fiul pictorului, deci o privire din interiorul familiei, cu numeroase amănunte, care dau savoare și fac lectura agreabilă (Editura Univers).

teatru

● **Cînd revolverele tac** de Tudor Negoiță (Teatrul «Ion Vasilescu»): debut dramaturgic dătător de speranțe, cu o piesă polițistă construită abil, împotrivia legilor genului, și armată cu caractere vii, puternice. Conținut cu reală forță educativă. Spectacol, din păcate, sub posibilitățile și nevoile textului, cu stîngăcii regizorale (Olimpia Arghir) și interpretări la limita de plutire. Onorabili, actorii Cristina Deleanu și Dinu Cezar.

● **Capra cu trei iezi** de Ion Agachi și **Prințesa și papagalul** de Sanda Diaconescu: cele două premiere cu care Teatrul de păpuși din Brăila își sărbătorește aniversarea a 20 de ani de la înființare. Bilanț meritoriu: 70 de premiere (din care 35 cu piese românești), 5 000 de spectacole, peste 1 000 000 de spectatori. La mulți ani și la multe succese!

● **Despot Vodă** de Vasile Alecsandri (regia, Emil Reus), **Camera de alături** de Paul Everac (regia, Ioan Taub) și **Harap Alb** de Ion Creangă: iată următoarele trei piese românești (după «Interesul general» de A. Baranga) pe care Teatrul Național din Timișoara și le-a programat în repertoriul actualei stagiuni. Fără a suferi de pe urma unui exces de inventivitate și noutate, selecția teatrului timișorean poate oferi baza unui an teatral românesc reușit. Îl așteptăm!

● **Ninigra și Aligru** de Nina Cassian (Teatrul Țăndărică): pri-

Toma Caragiu

mul pas făcut — cu dreptul! — în noua stagiune bucureșteană. Spectacol fermecător, plin de poezie și umor, cu cutezanțe de idee greu de bănuit într-un spectacol adresat aparent numai celor mici. Într-o oră și jumătate, pe o scenă de trei metri pătrați, reunită laolaltă arta unor nume prestigioase: Margareta Niculescu (regie), Ella Conovici (păpuși), Dan Nemțeanu (decoruri), Anatol Vieru (muzica), și — alături de cunoscuții artiști ai trupei (Justin Grad, Florentina Lenkiș, Brînduța Silvestru, Costel Popovici) — vocile actorilor Mariana Mihuț, Toma Caragiu, Olga Tudorache, Const. Gabor.

● **Vulpea și strugurii** de G. Figueiredo: noua premieră a Teatrului de stat din Oradea, în pregătire sub bagheta regizorală a lui Szombati Gille Otto și scenografia Elizei Popescu-Zisiade. Rolul lui Esop a fost încredințat actorului Eugen Harizomenov.

muzică

● Amintim programul concertului de azi al Filarmonicii dirijat de **Carlo Zecchi:** Simfonia «Pariziana» de Haydn; Concert pentru clarinet și orchestră și Divertisment de Mozart. Soliști — **Varujan Cozighian** și **Aurelian Octav-Popa** (Ateneu).

● După Haydn și Mozart — Schumann și Brahms (Simfonia a III-a și, respectiv, Simfonia I). Acesta este programul celui de-al doilea concert bucureștean condus de **Carlo Zecchi** (22 și 23 octombrie, Ateneu).

● Radioteleviziunea programează un «Festival Johannes Brahms», cu care prilej vom asculta, sub bagheta maestrului **Constantin Bobescu,** Simfoniile a II-a și a IV-a (21 octombrie, Studioul din str. Nuferilor).

● Vă place Bach? Dacă da, aveți motive de satisfacție: «Integrala sonatelor pentru vioară și orgă» ale ilustrului clasic german, sub auspiciile Filarmonicii «George Enescu», în interpretarea violonistului **Mihai Constantinescu** și organistului **Eckart Schlandt.** În primul concert (Ateneu, 18 octombrie): sonatele a V-a, a II-a și I.

● Alți vestiți sonatiști: Boccherini, Valentini și Locatelli au contribuit la alcătuirea programului concertului susținut de violoncelistul **Attila Csoh** din Cluj și pianista **Adriana Lugojan** (Studio-Ateneu, 19 octombrie). În continuare, un recital de lieduri în primă audiție de Dan Voiculescu, Arnold Schönberg, Joseph Marx. Cîntă **Paulina Scavrache Ciocmărean,** acompaniată la pian de **Nicolae Rădulescu.**

televiziune

REPORTAJ. «Insula belșugului» i se spune, pe sfîntă dreptate, Insulei Mari a Brăilei, de unde vom urmări un reportaj în orele Postmeridianului (duminică). O mină părăsită este readusă la viață; «A doua tinerețe» este intitulat reportajul despre reînvierea minei Vulcan (duminică). Reportaje din lumea largă: Zambia, țara aurului roșu — la **Teleglob** (miercuri) și **Cadran internațional** (joi).

ANCHETE-OPINII. Șantierele navale dunărene în obiectivul emisiunii **Stop-cadru;** azi — Turnu Severin (luni). Volumul de «Eseuri despre națiune» de C. Vlad, în discuția emisiunii **Cărți și idei** (marți). La emisiunea **Confruntări,** o anchetă pe tema unor importante responsabilități în domeniul comerțului exterior (miercuri).

MUZICĂ-COREGRAFIE. La **Albumul compozitorilor români** — portret Theodor Rogalski (duminică). Magdalena Popa în «Giselle» de Adam, la **Teatru liric TV** (duminică).

FILM. După nuvela lui K. Simonov «Dragostea lui Serafim Frolov», vizionată recent pe micul ecran, o altă ecranizare — «O întîmplare cu Polinin» — din opera aceluiași autor (duminică). Sub titlul «Mozaic cinematografic», cîteva interesante scurt metraje: «Victor Eftimiu își reamintește...»; frag-

Elena Cernei

mente din opera lui Yves Cousteau «Lumea tăcerii» (marți). În premieră TV — «Vînătoare tragică», în regia lui de Santis (miercuri) și o premieră pe țară «Calea cea grea», cu două stele de prima mărime: Humphrey Bogart și Rod Steiger (vineri).

TEATRU. Un amplu spectacol muzical-literar, «Cîntare pămîntului», cu participarea unor fruntași ai scenei dramatice și lirice românești precum George Calboreanu, N. Brancomir, Ion Marinescu, Doina Tuțescu, Elena Cernei, Teodora Lucaciu, Nicolae Secăreanu ș.a. (marți). Cu subtitlul «Pagini de umor» — «Trombonul» de Peppino de Filippo, cu un bun grup de actori de comedie în frunte cu Matei Alexandru, Ileana Stana Ionescu, Marian Hudac (joi).

LITERATURĂ. Evocare «Mihail Sadoveanu», cu participarea scriitorului Eugen Barbu (marți).

EMISIUNI-CONCURS. O dată cu etapa a doua, se reia larg desfășuratul concurs coral «Cîntare patriei» (duminică). Timid (doar un singur concurent) se reia și popularul concurs «Steaua fără nume» — muzică ușoară (luni).

FOLCLOR. Ansamblul folcloric studențesc «Doina», cu apreciata «floare din grădină» Ionela Prodan (luni).

TINERET-COPII. Actorul Nicolae Gărdescu din nou în mijlocul micilor săi admiratori (duminică). «Filmul despre tineret și tineretul despre film» — o anchetă TV pe care, în mod special, am dori-o serios realizată (duminică).

DIVERTISMENT. Televiziunea divertismentului alfabetic îi merge, să nu-i fie de deochi, bine! O mulțime de nume interesante încep cu litera D: Dacian, Dalida, Dova, Dinicu, Disney, Distel, Dunaevski, Deneuve, Damadian... (simbătă).

SPORT. Din nou numeroase suspense-uri fotbalistice: Rapid—Legia (marți), Dinamo — Feijenoord (miercuri), Zaglebie Walbrzuch — UTA (joi) plus înregistrări de la Campionatele europene de gimnastică de la Minsk (duminică, luni, marți).

pronosport

Pronosticurile antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 42, etapa din 17 octombrie 1971

I. Petrolul–Farul	1
II. C.F.R.–«Poli»	1
III. Jiul–S.C. Bacău	1
IV. Crișul–Steagul roșu	1, x, 2
V. Corvinul–C.S.M. Reșița	1, x
VI. Atalanta–Cagliari	x, 2
VII. Bologna–Varese	1
VIII. Catanzaro–Inter	2
IX. Milan–Fiorentina	1, x
X. Napoli–Mantova	1
XI. Roma–Sampdoria	1
XII. Torino–Lanerossi	1
XIII. Verona–Juventus	x, 1

FLACĂRA-ALBUM

43
'71

FLACARA

ANUL XX
NR. 855
23 OCTOMBRIE 1971

în șapte zile

*La 6 iulie 1971, în Propunerile de măsuri pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a **membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, secretarul general** al partidului arăta că ținînd seama de cerințele actuale ale construcției socialiste, de marile obiective care stau în fața partidului și poporului în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, este necesar să se ia măsuri pentru ridicarea nivelului combativității revoluționare și a spiritului militant, partinic, al întregii activități politice, ideologice și de educație comunistă a maselor, desfășurate de organele și organizațiile de partid, de organizațiile de masă și obștești, de organismele de stat, de instituțiile de propagandă, ideologie și cultural-artistice.*

*Programul de măsuri adoptat de Comitetul Executiv al P.C.R. expus la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural-administrative de către tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, program de însemnătate teoretică și practică hotărîtoare pentru edificarea societății noastre socialiste, întîmpinat de adeziunea întregului popor, a fost dezbătut în mod temeinic de adunările lărgite ale tuturor organizațiilor de partid din întreprinderi, ministere, instituții științifice și culturale, școli, facultăți, uniuni de creație, de comitetele orășenești și municipale de partid. În această săptămînă s-au încheiat și plenarele lărgite ale comitetelor județene de partid care au analizat concret — pe baza Programului de măsuri consacrat **îmbunătățirii activității politico-ideologice elaborat de conducerea** partidului — propriile lor realități, cerințe, au dezbătut, stabilit și adoptat planurile de acțiune menite să conducă la perfecționarea activității politico-ideologice. La acest efort partinic de autoperfecționare nu numai totalitatea partidului a participat, ci toți oamenii muncii — atît din sfera producției materiale cît și a activității spirituale.*

*În scrisoarea adresată Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al partidului, plenara lărgită a Consiliului Central al U.G.S.R. arăta: «Conștienți de marile răspunderi ce revin sindicatelor în actuala etapă de dezvoltare a României pe drumul socialismului și comunismului, ne angajăm în fața partidului, a clasei muncitoare și a întregului popor, în fața Comitetului Central al Partidului Comunist Român, în frunte cu dumneavoastră, tovarășe Nicolae Ceaușescu, să îmbunătățim permanent munca politico-ideologică și cultural-educativă desfășurată de sindicate, pentru sădirea în conștiința și comportamentul fiecărui membru de sindicat a trăsăturilor caracteristice omului nou, înaintat, al societății noastre, pe deplin devotat partidului, patriei, cu o **înaltă ținută morală, demnă de prestigiul nobilelor tradiții revoluționare** și spirituale ale comuniștilor, ale clasei noastre muncitoare».*

*Programul politico-ideologic supus dezbaterii și concretizării plenului partidului, care a polarizat cele mai active și capabile forțe spirituale ale țării, marchează stadiul de maturitate în care am pășit cu toții. «**Acum** — arăta în aceste zile conducătorul partidului în interviul acordat unui ziarist italian — **se pune problema să realizăm în practică ceea ce am stabilit la Congresul al X-lea».***

*De peste 20 de ani facem eforturi materiale pentru a construi fabrici, uzine și centrale electrice; organizăm și dotăm agricultura; **instruim cadre cu o bună pregătire profesională; asigurăm** asistența socială și culturală a unui popor de 20 000 000. În acești 20 de ani, datorită politicii partidului, am făcut progrese considerabile care s-au afirmat pe toate meridianele lumii. Or, obiectivele excepțional de complexe, de importante pentru dezvoltarea noastră în viitor pe făgașul socialismului și comunismului impun **acum** perfecționarea omului, a conștiinței sale, pentru a corespunde sarcinilor sporite pe care ni le propunem în viitor.*

*În această săptămînă s-au pus, la Brașov, bazele unei noi universități care cuprinde 8 facultăți; zeci de unități economice raportează îndeplinirea planului pe primele 10 luni ale anului; **în agricultură se perfectează pregătirile pentru recolta anului** care urmează; industria ușoară își încheie contractele producțiilor viitoare. Din întreaga țară aflăm continuu noi rezultate ale muncii laborioase. Precedate de dezbaterile care au avut loc în comisii, lucrările Marii Adunări Naționale stabilesc cadrul legal al unor importante activități din sferele vieții noastre economice și sociale. Dar pentru mai bine, pentru a parcurge cu succes drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate efortul general necesar privește autoperfecționarea noastră spirituală care nu poate fi realizată decît prin traducerea în viață a planurilor concrete de acțiuni politico-ideologice, planuri care au fost dezbătute și adoptate în întreaga țară la toate nivelurile organizațiilor de partid.*

Mihai MÎRZA

Marți, 19 octombrie 1971

săptămîna în imagini

La 25 octombrie întregul nostru popor sărbătorește Ziua Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România. Legată prin toate fibrele ființei sale de visața și aspirațiile oamenilor muncii, armata României socialiste se prezintă strîns unită în jurul partidului, în a cărui politică vede întruchiparea intereselor și aspirațiilor supreme ale națiunii noastre socialiste.

debut promițător în trimestrul al IV-lea

Primele decade ale lunii octombrie au consemnat și primele succese pe toate fronturile construcției socialismului. Furnaliștii din unitățile siderurgice ale Centralei industriale Hunedoara, de exemplu, după ce au încheiat cu importante depășiri de plan primele trei trimestre ale anului, continuă să elaboreze peste prevederile la zi zeci de tone de fontă. De la începutul anului și pînă acum cele peste 20 000 de tone de fontă cantitate suplimentară au fost realizate cu cocs economisit. La furnalele cu mare capacitate ale combinatului, consumul de cocs a fost redus în medie cu peste 8 kg la fiecare tonă de fontă.

La rîndul lor, colectivele de muncă de la Uzina metalurgică din Bacău au găsit acestui produs o largă utilitate. Recent s-a trecut la fabricarea în serie a robinetilor cu obturator sferic și cu sertare flotante, după o invenție realizată în cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini. Pînă la sfîrșitul acestui an uzina urmează să asimileze în fabricație de serie încă 24 tipodimensiuni de armături industriale din fontă.

Ca urmare a propunerilor muncitorilor, la Întreprinderea de prefabricate din beton-Giurgiu a fost pusă în funcțiune o bandă de alimentare care asigură aprovizionarea ritmică a stației de betoane cu materie primă.

La Craiova, constructorii de mașini de la uzina «Electroputere» au adăugat celor 5 transformatoare de 190 MVA care funcționează la Porțile de Fier și autotransformatoarelor de 400 MVA primul transformator de 250 MVA destinat centralei termice de la Rovinari.

Cele cîteva exemple consemnate sînt doar o mică parte din succesele remarcabile pe care oamenii muncii din fabrici și uzine, din toate întreprinderile țării, le-au obținut la începutul trimestrului. O dovadă în plus a elanului cu care clasa noastră muncitoare e hotărîtă să încheie primul an al cincinalului.

La sfîrșitul primei decade a acestei luni, textiliștii de la Fabrica de postav din Buhuși — de unde vă prezentăm această fotografie — au raportat îndeplinirea angajamentelor asumate în întrecerea socialistă pe anul în curs, fabricînd peste prevederi 32 120 mp stofe de lînă și bumbac.

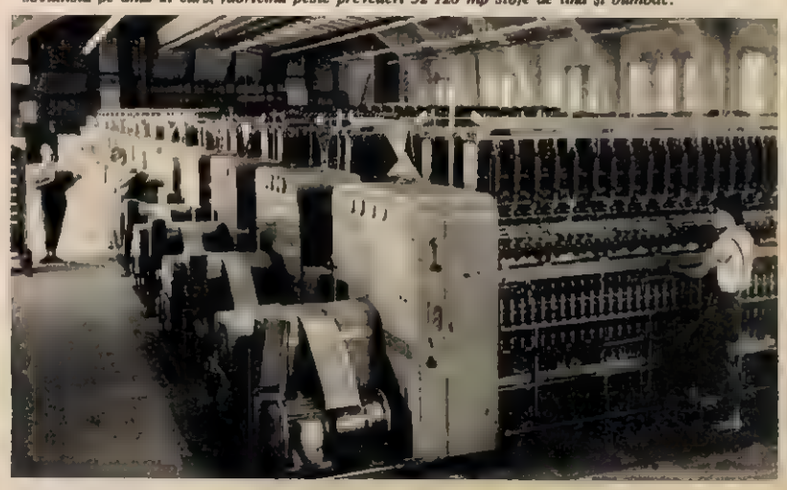

În dimineața zilei de 20 octombrie, în prezența tovarășului **Nicolae Ceaușescu** *și a altor conducători de partid și de stat, și-a deschis lucrările cea de-a VII-a sesiune a Marii Adunări Naționale. La ora cînd închidem ediția noastră, lucrările Marii Adunări Naționale continuă.*

iran 2500

Cu prilejul aniversării a 2 500 de ani de la înființarea statului iranian, Muzeul de artă al Republicii Socialiste România a deschis o interesantă expoziție de artă iraniană, realizată pe baza unor exponate aflate în diverse muzee și colecții din țară. Iată un aspect din expoziția în care se găsesc covoare, mătăsuri, miniaturi, piese de ceramică și metal, manuscrise vechi.

la institutul de arhitectură

Săptămîna trecută, în cadrul unei solemnități care a avut loc în marele amfiteatru al Institutului de arhitectură «Ion Mincu» din București, profesorului Robert Matthew din Marea Britanie i-a fost conferit titlul de Doctor Honoris Causa al institutului bucureștean de arhitectură.

„rapsodia" în vizită

Pentru ansamblul artistic «Rapsodia română» a devenit tradiție ca deschiderea stagiunii să aibă loc în mijlocul unor colective de muncă din mari uzine și întreprinderi bucureștene și centre muncitorești din țară.

Zilele trecute cîntecele patriotice și revoluționare, dansurile, poeziile și soliștii îndrăgiți, ca Maria Ciobanu, Ion Dolănescu, Emil Gavriș și Angela Moldovan, au fost primiți cu aplauze la cluburile uzinelor «23 August» și «Semănătoarea». Întîlnirile dintre făuritorii de bunuri materiale și făuritorii de frumusețe sînt totdeauna rodnice. Modul în care a fost primită recenta reprezentație, intensitatea aplauzelor și părerile exprimate de muncitori constituie cel mai sigur indiciu asupra calității spectacolului.

săptămîna în

Pagini realizate de Liviu TIMBUS, Petre ANGHEL și Eugen IAROVICI

ora de vîrf a campaniei

La ora cînd închidem ediția noastră, campania agricolă de toamnă a atins punctul maxim în toate județele țării. Timpul frumos din ultimele zile a permis intensificarea recoltării culturilor tîrzii și însămînțării grîului. În multe județe, printr-o bună organizare a muncii, a fost depășită viteza de lucru planificată. Ceva mai mult, lucrătorii ogoarelor din județul Galați au încheiat, primii, semănatul pe întreaga suprafață.

La ora cînd citiți aceste rînduri, și în județele Satu Mare, Brăila, Ialomița, Vrancea, Buzău, Tulcea etc. semănatul grîului a fost terminat. S-a creat în felul acesta premisa trecerii de urgență, cu toate forțele, la recoltatul porumbului.

Pentru a se evita orice degradare a producției, recolta trebuie să ajungă de urgență în hambare. Aceasta presupune o și mai bună organizare a mijloacelor de transport, evitarea defecțiunilor în organizarea muncii, astfel încît anul agricol să poată fi încheiat cu succes.

Cooperatorii de la C.A.P.-Frumușani au fost printre primii care au încheiat însămînțatul grîului, asigurînd tatodată, așa cum se vede și în fotografia noastră, o bună calitate a lucrărilor.

Ziua în amiaza mare cooperatorii de la C.A.P.-Dobrenii așteaptă tractoarele de la S.M.A.-Vidru, care nu pot veni fiindcă le lipsește... motorina. O mai mare lipsă de răspundere nici că se poate

noi sancțiuni legale împotriva manifestărilor de căpătuială

Căpătuiala pe banii statului, chiverniseala prin metode frauduloase, obținerea de bani și bunuri materiale pe cale ilicită — toate acestea au format din nou obiectul unor procese judecate recent de către judecătoriile municipiului București. Iată cîteva exemple:

La Judecătoria sectorului I București, pîrîții soți Moise Ion și Maria nu au putut justifica proveniența licită a unor bunuri și valori în sumă totală de 57 086 lei, reprezentînd un autoturism «Renault Gordini», un frigider «Saratov» și bani în suma de 7 386 lei. De remarcat că amîndoi soți sînt de profesie ospătari.

Prin sentința civilă nr. 1491/1971, aceeași instanță s-a pronunțat și asupra cauzei privind pe Ioniță Stere și Ioniță Aurica, care nu au putut justifica prezența dovezi valabile privind proveniența licită a unor bunuri în valoare de 69 663 lei.

În fața cazurilor de genul celor relatate, pentru o mai fermă exigență în apărarea avutului obștesc, prin dispozițiile normative modificate, se prevede răspunderea disciplinară (dacă faptele nu constituie infracțiune) a angajaților cu funcții de conducere, precum și a șefilor compartimentelor de personal, care nu sesizează comisia cînd au date sau indicii că există o vădită disproporție între valoarea bunurilor acumulate și veniturile unor salariați sau foști salariați ai unității.

De asemenea s-a constatat că numeroase persoane cercetate și sancționate în temeiul Legii 18 continuă să ocupe posturi de gestionari sau funcții în controlul financiar, împrejurări ce pot facilita acumularea unor averi ilicite.

Prin recentele modificări ale legii, aceste persoane nu vor mai putea ocupa asemenea funcții.

În ansamblul lor, modificările aduse Legii nr. 18/1968 prin Decretul 311/1971 vor contribui neîndoielnic la o mai eficientă realizare a spiritului legii prin sancționarea fermă a tuturor manifestărilor de căpătuială, prin recuperarea pentru colectivitate a bunurilor dobîndite de unii în mod ilicit, precum și prin prevenirea oricăror încălcări ale echității sociale.

Noile modificări normative oferă instrumente juridice eficiente pentru împlinirea acestui deziderat la realizarea căruia militează întreaga opinie publică din țara noastră.

să-i spunem: neglijență...

Foarte puțini dintre concetățenii noștri știu despre existența celor două construcții reproduse în fotografiile alăturate.

Clădirea din strada Spătarului nr. 32 (foto 1), construită în 1821, refăcută după 1900 și restaurată anul acesta, se recomandă nu numai prin venerabila vîrstă de 150 de ani, ci și ca gazdă a unor valoroase opere de artă: cîteva schițe de Pallady, un Corot și mai multe tablouri ale unor pictori francezi neidentificați încă. Lucrările interioare ale acestui vechi edificiu au fost terminate în luna mai a.c., dar clădirea-muzeu întîrzie să-și deschidă porțile deoarece pînă în prezent lipsesc vitrinele pentru exponate.

În secolul al XVI-lea se afla lîngă mănăstirea Radu Vodă din Capitală un palat domnesc cu numeroase încăperi. Cu cîțiva ani în urmă au început lucrările de restaurare a zidurilor de fundație ale vechiului palat. Lăsate apoi în paragină, zidurile au fost năpădite de buruieni și copaci, iar în iatacele domnitorilor și-au găsit loc de joacă copiii cartierului. Nici o placă, nici un rînd care să amintească istoria acestei venerabile așezări (foto 2).

Cîți bani s-or fi cheltuit oare pentru scoaterea la lumină a acestor vestigii care au redevenit ruine într-un timp record grație Direcției monumentelor istorice?

Areta ȘANDRU

Primele cărți poștale primite de la iarna acestui an. Cea semnată acum e expediată din ținutul Branului.

imagini

COPERTA NOASTRĂ

În stația-pilot a laboratorului de preparate enzimatice al Institutului de cercetări și proiectări alimentare.

Fotografie de Elena GHERA

PREZENTAREA GRAFICĂ: Dan BÎRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

la ordinea zilei

Așa cum nu poate fi concepută agricultura fără zootehnie, tot astfel nu se poate vorbi despre creșterea animalelor fără nutrețuri. Experiența a demonstrat că cele mai mari producții de carne și lapte le-au obținut acele unități agricole care s-au arătat preocupate de asigurarea nutrețurilor de calitate, de înlăturarea pierderilor de substanțe nutritive în perioada recoltării și conservării, de alcătuirea celor mai economice rații în funcție de posibilitățile avute. Statul nostru acordă o atenție din ce în ce mai mare dezvoltării producției noastre de furaje, iar recentul proiect de lege privind organizarea producerii și folosirii rationale a rezervelor de nutrețuri are tocmai menirea stabilirii unui cadru legal, propice activității acestui sector cheie al zootehniei.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

industrie-comerț-consumator

În cadrul Pavilionului de mostre '71, primele contractări perfectate între comerț și industrie s-au desfășurat pe baza colecțiilor prezentate în standuri de către M.I.U. și UCECOM. În prealabil, vizitatorii și-au exprimat preferințele față de aceste exponate prin intermediul chestionarelor puse la dispoziția lor. Opțiunile marelui public în domeniul producției de încălțăminte, prelucrate în mașinile electronice de calcul, au oferit rezultate prețioase în legătură cu structura fondului de marfă, cu forma vîrfurilor și a tocurilor, a culorilor etc., în funcție de profesie, sex, vîrstă. Datele obținute au fost folosite pentru fundamentarea cererilor comerțului, care pot astfel să reflecte mai fidel cererile populației.

Totuși, analizînd rezultatele contractărilor, se pot observa unele fenomene care sînt în contradicție cu datele obținute prin sondaj. Pentru a ne explica aceste nepotriviri, am solicitat și părerea tovarășului Eugen Daniel (foto), șeful serviciului desfacere de la Centrala industrială pielărie, încălțăminte — București.

— Se poate spune că industria a prezentat anul acesta un mare sortiment de încălțăminte fabricată din materii prime foarte diferite, unele în premieră. Se constată însă că reprezentanții comerțului, prin contractările făcute, nu au respectat în toate cazurile preferințele publicului. Astfel, dintre cele 74 modele prezentate de fabrica «Dîmbovița», 17 modele au întrunit un mare număr de voturi. Din aceste 17 modele solicitate de public, comerțul a contractat numai 4, preferînd în schimb 7 modele care nu s-au bucurat de sufragiul marelui public. S-ar putea găsi o explicație. sondajul a fost făcut asupra unui grup de cumpărători într-o proporție de 80 la sută bucureșteni. Or, este evident că organele I.C.R.T.I. din județele mai îndepărtate, unde moda are un coeficient de penetrație mai mic, s-au orientat spre unele modele mai clasice.

Dar și reprezentanții comerțului au unele observații de făcut. Iată ce ne-a spus tovarășa Sevasta Soare, din cadrul Direcției comerciale mărfuri,textile, încălțăminte , din Ministerul Comerțului Interior

— Este adevărat că anul acesta a existat un număr mai mare de modele care ne-au permis să facem o alegere corespunzătoare. Pe de altă parte însă, industria, deși a expus anumite modele, nu a putut, din diferite motive, să răspundă în întregime la cererile comerțului. Astfel, spre pildă, în expoziție a figurat o colecție, apreciată de public, aparținînd fabricii «Flacăra roșie». Din păcate, nu toate modelele prezentate în expoziție de această fabrică au putut fi contractate de reprezentanții comerțului, întreprinderea respectivă motivînd că modelele nu figurează în structura fondului de marfă pe care le poate oferi în cadrul actualelor contractări. Este vorba de modelele de pantofi bărbătești nr. 2733, 2897, 2902, 2105, 2917, confecționați din box florantic, cu talpă de bovine.

festivități culturale la curtea de argeș

Numeroși vizitatori au fost prezenți la vernisajul Expoziției documentare de istorie deschise cu ocazia săptămînii culturale de la Curtea de Argeș, prilejuită de împlinirea a 450 de ani de la moartea voievodului Neagoe Basarab. În cadrul aceleiași manifestări au fost prezentate exponate de ceramică aparținînd secolului dominat de personalitatea ctitorului Curții de Argeș

primul liceu apicol

În toată țara și-au început cursurile liceele de specialitate, la care absolventul, în afara diplomei de bacalaureat, obține și cea mai prețioasă brățară de aur: cunoașterea temeinică a unei meserii. În cadrul aplicării acestei rodnice inițiative a partidului și statului nostru a luat ființă și primul liceu din țară cu profil apicol.

Tinerii care trec pragul acestui liceu vor urma timp de patru ani atît cursuri de cultură generală cît și de specialitate, îmbinînd acumularea cunoștințelor teoretice cu practica, pe care o vor desfășura în marile unități agricole avînd ferme apicole puternic dezvoltate.

Învățînd despre albine, urăm elevilor să devină tot atît de silitori ca și ele.

record de vizitatori

În primele zece luni ale lui '71, peste 230 000 turiști au vizitat Muzeul satului. Cu 15 000 mai mult decît în perioada respectivă a anului trecut

Sîntem informați de asemenea că în curînd va începe reconstituirea, în perimetrul muzeului, a unei mari stîne al cărei inventar a fost adus din Munții Sebeșului

Ea va ilustra una din ocupațiile străvechi ale poporului român. Se pregătește, de asemenea, o expoziție de artă populară (cu vînzare) reprezentînd realizările celor mai buni meșteri de azi din acest domeniu de activitate.

teze și paranteze

de **Aurel BARANGA**

„EU CONSULA"

E titlul unui roman satiric de Alexandru Jar

Prozatorul descinde din cel mai direct filon caragialesc eroul povestirii, Consula Petre, fiind un descendent al lui conu Leonida, confruntat cu diferite probleme contemporane de cultură, comentat de personajul principal al cărții cu o dulce inconștiență, o induioșătoare sinceritate, dar și cu o deosebită ferocitate a imposturii, trăsătură ce-l deosebește de modelul său clasic. Jar minuiește arta hiperbolei demascatoare cu o facondă neistovită — aș îndrăzni să spun: cu voluptate — dacă de la acest spirit juisor al autorului n-ar deriva și oarecare inconveniente. Să ne înțelegem. Nu-i reproșez lui Jar asprimea demascării. Ar fi fost indicat s-o ducă și mai departe. Genul relevă — în această direcție — modele ilustre, dintre care «Taica Ubu» este, poate, primul. Deci nu excesivul sarcasm ar putea fi pus în discuție, ci elementele care îl justifică. «Conu Leonida» gîndește, spune și face năzdrăvănii mai mari decît Consula Petre. Dar psihologia și datele sale caracterologice sînt atît de elocvent fundamentate, încît toate fandacsiile lui devin credibile. La Jar portretul moral al eroului comic e doar schițat. Și atunci aventurile lui Consula au loc, nu pentru că nu s-ar fi putut întîmpla altfel, ci fiindcă așa a decis verva debordantă a autorului, în continuu demaraj de fantezie. De aceea cartea e doar parțial un roman satiric și, integral, un pamflet îndreptat, cu o legitimă mînie, împotriva demagogiei, impostorii și cretinismului pretențios

Scriu despre această povestire și pentru valoarea ei, dar și dintr-un interes profilactic. S-ar putea să ne pomenim cu unii critici care, citind peste rînduri, să susțină, de pildă, că respectivul Consula Petre ia în derîdere formule sacrosancte. O asemenea critică ar fi, ea însăși, consul-ară, fiindcă e evident că Jar deschide un binevenit foc concentric nu împotriva formulelor, întru totul stimabile, ci în contra filistinilor ce se gargarisesc cu ele, din prostie sau necinste.

O carte bună. Mai mult necesară!

LA CENTRUL DE CALCUL AL UNIVERSITĂȚII BUCUREȘTI

O ECUAȚIE CONTEMPORANĂ

1 MEDIC + 1 MATEMATICIAN + 1 ELECTRONIST + 1 CALCULATOR ELECTRONIC = . . .

de Lionel NIȚESCU

Nu sînt, firește, necesare argumente pentru a evidenția omniprezența matematicii în cele mai variate domenii ale cercetării științifice și chiar în viața de fiecare zi. Iată de ce în articolul de față — și în altul care-i va urma — nu vom face considerații generale, ci vom ilustra cu exemple foarte concrete, din practica vieții științifice din țara noastră, utilitatea colaborării matematicienilor cu cercetători avînd profilurile cele mai diferite: sociologi, lingviști și istorici. Este o experiență pasionantă, cu mari perspective.

Atari studii se desfășoară la noi pe mai multe planuri, dar ne vom limita pentru moment la acelea impulsionate de Seminarul de matematici aplicate pentru specialiști ai Facultății de matematică din București. Acest seminar, inițiat de acad. Nicolae Teodorescu, utilizează ca bază materială Centrul de calcul al Universității bucureștene, la rîndu-i înzestrat cu un puternic calculator I.B.M. Dar nu mașina este elementul cel mai interesant, ci *schimbarea de optică* a oamenilor de știință nematematicieni care — unii aflați în pragul carierei lor academice, alții la crepuscul — descoperă, uneori cu uimire, că se poate lucra și ALTFEL și că în multe sectoare ale sociologiei, istoriei, lingvisticii ajutorul matematicianului și al computerului devine pur și simplu de neînlocuit.

Schimbarea de optică și, am spune mai mult, acest curaj de a renunța la metode vechi de lucru, îl caracterizează și pe prof. univ. dr. Horia Dumitrescu, medic, anatomist, antropolog, elev al lui Fr. Rainer, colaborator pe vremuri al lui Dimitrie Gusti, și care azi, în pragul a 80 de ani — dar pe care nu-i arată! — își continuă cu același entuziasm cercetările antropologice ca în tinerețe. Doar cu trei-patru ani în urmă i s-ar fi părut curios dacă i s-ar fi «profețizat» că își va alătura, în cercetările sale, un inginer electronist și o matematiciană. Și totuși așa s-au întîmplat lucrurile! Din proprie inițiativă venerabilul profesor a cerut ajutorul Centrului de calcul al Universității bucureștene de pe str. Ștefan Furtună 125 cînd și-a dat seama că astfel vasta anchetă antropologică și sociologică întreprinsă de colectivul pe care-l conduce în zona Porților de Fier va fi mai cuprinzătoare iar interpretarea rezultatelor va cîștiga în obiectivitate. Despre ce este vorba, în fapt?

AȘA SE ÎNVAȚĂ CARTE LA RAVENSCA

În anul 1964 a început în zona Porților de Fier, în segmentul Orșova-Bazias, o vastă anchetă sociologică, antropologică și în domeniul științelor naturii. Aci 14 colective de specialiști studiază omul în biotopul respectiv, în «ambianța» sa naturală, cercetează influența mediului asupra omului și a omului asupra mediului. Această investigație de mari proporții este condusă de Academia Republicii Socialiste România, șeful colectivului de antropologi fiind prof. dr. Horia Dumitrescu.

Problemele care se pun acestui colectiv sînt deosebit de interesante. Se poate spune că ele ar stîrni invidia oricărui antropolog. De ce? Fiindcă «materia primă» umană este, într-un sens, unică în Europa. În adevăr, în această zonă puțin întinsă și deci practic cu aceleași condiții naturale (climă, relief, faună, floră) trăiesc populații diferite din punct de vedere etnic, al ocupației și al nivelului cultural. Or, tocmai în asemenea condiții studiul sociologic și al diferențelor antropologice capătă noi dimensiuni.

Iată, de pildă, satul Ravensca din județul Caraș-Severin. El este, din punct de vedere sociologic, un «izolat», adică o comunitate umană care, datorită unor condiții geografice deosebite (localitatea este cățărată pe vîrf de munte) și poate în virtutea unor obiceiuri, își trăiește aproape întreaga viață înlăuntrul așezării respective. Și tot așa decenii și secole de-a rîndul... Situat la o altitudine de 840 m (este cea mai înaltă așezare din zona investigată), el este despărțit de cel mai apropiat sat printr-un drum numai de picior, foarte accidentat. Copiii care au terminat primele patru clase elementare trebuie să străbată aproape zilnic mai mulți kilometri pe scurtături, pe vreme frumoasă sau pe furtună, pentru a-și continua studiile. Se scoală la 4,30 dimineața, înbucă ceva și apoi pleacă la școală. Se întorc spre înserat, pe la orele 7 sau 8, dau o mînă de ajutor prin gospodărie, se mai duc prin grajd, duc vitele la una din cele trei fîntîni din sat și apoi se pun pe învățat. Așa se învață carte la Ravensca... Firește, este o situație de excepție, poate unică în România, dar ea ilustrează situația specială a acestei așezări.

La Ravensca trăiesc mulți cehi. Ei au fost aduși aci la începutul secolului trecut, ca tăietori de lemne, au îndrăgit aceste locuri, unde s-au stabilit pentru totdeauna.

Este însă un semn al timpului, al influenței transformatoare a socialismului, că chiar și în aceste cătune izolate a început să se facă simțită prezența industriei. Minele de la Moldova Nouă îi atrag pe tineri, și nu puțini din ei fac prima cunoștință cu tehnica nouă în abataje — ei, ai căror părinți au păstrat pînă azi aceleași unelte de caretaș, de fierar sau de potcovar, de decorticat orzul, ca cele pe care le-au folosit străbunii lor acum 150 de ani!

Un alt tip de populație studiat de colectivul de antropologi și sociologi îl reprezintă și oltenii veniți pe aceste meleaguri de pe timpul Mariei Tereza, goniți de mizerie din satele care formau pe vremuri așa-numita platformă a foametei (Podeni, Poenița și altele, din județul Mehedinți) și instalați în localități din jurul Aninei. Unul dintre ele, satul Pescari, pe Dunăre, este cuprins în actuala anchetă socioantropologică.

În fine, al treilea tip fundamental al populației este cea «autohtonă», care sălășluiește aci din timpuri imemoriale. Sînt sate ca Sichevița, Berzasca, Eșelnița, Ogradena Veche, Plavișevița, Dubova și altele. La Sichevița există un nucleu de care depind 33 de cătune, aidoma, ca structură, celor din Munții Apuseni: un cătun — o familie!

«VOINICUL PĂDURII» DĂ O MÎNĂ DE AJUTOR...

Iată cît de variată apare această populație, studiată din punct de vedere etnic, economic, cultural, social, deși ca număr relativ restrînsă: este vorba de numai circa 6 000 de oameni. Dar aceștia sînt investigați extrem de amănunțit pe plan sociologic și antropologic. La fiecare individ se determină 164 parametri antropometrici (măsurători cefalofaciale și corporale) și antroposcopici (culoarea ochilor și a părului, forma nasului și a urechii etc.). Poate nu vă dați seama cît de pretențios este acest studiu. Un nespecialist ar putea crede că este vorba de stabilirea numai a unor caractere pur exterioare (înălțime, greutate, culoarea ochilor etc.). De fapt fiecare persoană cuprinsă în aria investigației este pur și simplu «scormonită» din punct de vedere medical. Se studiază consumul de proteine, glucide și lipide, se determină glicemia, colesterina totală, conținutul de proteine în sînge, ureea, eliminarea calciului; se stabilesc grupele și subgrupele de sînge, factorul RH, viteza de sedimentare (VSH), dozarea hemoglobinei, formula leucocitară; se efectuează electrocardiograme etc., etc. Toate acestea, cu tehnici care ar face cinste unui laborator modern utilat din orice clinică universitară. Pentru aceste analize (unele din ele foarte fine: electroforeza) s-a transportat de la București un grup electrogen, cu trenul pînă la cea mai apropiată gară, apoi cu camionul, apoi cu carul cu boi. Și apoi cu tractorul (i se spune, prin partea locului, «voinicul pădurii», căci își croiește drum peste tot...).

Studiul antropologic este corelat cu investigația contextului social al așezărilor respective. Astfel se urmărește fenomenul de destrămare a «izolatelor» sub influența complexelor industriale create în ultimii ani în împrejurimi, se cercetează căile de trecere de la economia pastorală la o economie de tip superior, se identifică drumul vechilor și noilor «migrații», se cercetează diverse aspecte demografice, variabilitatea populațiilor în noile condiții economice și sociale etc. Tocmai complexitatea elementelor urmărite și necesitatea unei prelucrări sistematice, obiective și rapide a datelor au impus utilizarea unor metode matematice avansate și a unui calculator electronic, pentru prima dată la noi în țară în aceste scopuri.

MAȘINA ELECTRONICĂ ÎNVAȚĂ SĂ VORBEASCĂ DESPRE «NAS ONDULAT» ȘI «SPATE CAP TURTIT»

Cum a țîșnit ideea de a se recurge la calculator?

— Acum 2–3 ani am auzit niște prelegeri ale acad. Grigore Moisil despre logica matematică, iar acum un an, participînd la un simpozion de etnografie — ne spune prof. Horia Dumitrescu — un matematician, I. Văduva, și o etnografă — nu-mi mai amintesc numele — au expus aplicații ale matematicii în etnografie. Și așa s-a făcut că m-am adresat Centrului de calcul al Universității. Centrul mi-a pus la dispoziție doi cercetători, un inginer electronist, Matei Bogdan, și o matematiciană, Ariana Botea — ale căror vîrste combinate, în treacăt fie spus, nu se apropie nici de departe de a mea — și... ne-am pus pe lucru.

— Firește, cercetări sociologice și antropologice s-au mai făcut și înainte în țara noastră, fără calculatoare electronice, și ele își păstrează toată valoarea. În ce constă progresul în cazul de față? — l-am întrebat pe prof. Horia Dumitrescu.

— În adevăr, recent s-a întreprins o investigație similară la Ada Kaleh. Dar cercetarea noastră este mult mai vastă.

În plus, spre deosebire de ancheta de la Ada Kaleh, noi, datorită calculatorului, acumulăm nu numai date statistice (înălțimea și greutatea, de pildă, pe diferite categorii), ci considerăm populația în ansamblul ei: gradul de omogenitate, variațiile antropometrice de la o naționalitate la alta, gradul de amestec al unor caractere, studiul comparat al fenomenelor de creștere (de pildă înălțimea copilului de .. un an, la diferite etnii), fără a mai vorbi de diverse corelații; de exemplu, între culoarea ochilor și cea a părului, între greutate și înălțime, între diverse fenomene legate de sexualizare, de tip constituțional etc.

— Mai există un factor extrem de important — precizează ing. Matei Bogdan. Toată greutatea a constat în stabilirea programului pentru mașină, căci, după cum știți, este pentru prima dată că o asemenea problemă s-a pus la noi. De acum, același program poate fi folosit, cu modificări minime, și la alte anchete antropologice similare.

— Probabil că elaborarea unui asemenea program «în premieră» a comportat destule surprize? — îl întrebăm pe ing. Bogdan.

— Da, firește. Trebuiau transpuse în limbajul mașinii noțiuni curente în antropometrie dar care, veți recunoaște, sînt destul de neobișnuite pentru o mașină electronică: frunte lată, frunte îngustă, spate cap turtit — tocal, parțial, mijlociu, bombat — nas ondulat, nas frînt sus și cîte altele. Dar acum terenul a fost «descelenit» și prelucrarea datelor se poate face în ritmul mașinii: sute de mii de operațiuni pe secundă!

Vasta anchetă socioantropologică din zona Porților de Fier a intrat în ultima fază: cercetarea ultimului sat vizat se apropie de sfîrșit. Firește, va mai dura un timp pînă ce toate concluziile vor fi trase. Căci concluziile tot omul, săracul, le așterne pe hîrtie, nu mașina, și lui îi trebuie timp să gîndească. Nu face sute de mii de operații pe secundă, în schimb are o privire mai largă și mai ageră, pe care nici o mașină din lume nu i-o va «fura».

La început a fost... rîșnița, «moara de mînă». Apoi (acum o mie de ani!) a fost adoptat un nou tip de moară, aidoma celei pe care o vedeți în fotografie. Este moara din Bigăr, sat cuprins în aria vastei anchete antropologice și sociologice întreprinse în zona Porților de Fier. La acest model — a cărui caracteristică este axul vertical — s-a trecut în momentul cînd familiile au început să formeze «neamul» în interiorul satului respectiv. Morar nu există, și moara nu e niciodată închisă. Omul vine cu sacul cînd e programat, depune grăunțele în coș, pleacă trăgînd ușa după el. Vine a doua zi și-și ia făina...

Așa se poartă copiii în unele din satele de munte din zona Porților de Fier.

Iată «Dacia», «Fiatul» și «Trabantul» antropologilor din zona Porților de Fier... Poartă un nume sugestiv: «Voinicul pădurii». Căci fără ei...

Investigația antropologică nu presupune numai recoltarea de date statistice seci, ci și fixarea «pe viu» a fizionomiei. Privind aceste chipuri nu aveți oare impresia că pătrundeți în universul interior al acestor oameni, în bucuriile, necazurile și preocupările lor?

Dar pentru a furniza prompt și constîncios datele necesare unei analize profunde și obiective, computerul devine un auxiliar de neînlocuit.

Să facem un salt în trecut. Este doar aparent o digresiune.

Profesorul Horia Dumitrescu își amînteste:

— Cu vreo cincizeci de ani în urmă mă aflam împreună cu Dimitrie Gusti și profesorul Francisc Rainer în satul Drăguș din județul Făgăraș. Revăd și acum scena: ne găseam pe o stradă prăfuită din spatele școlii. Dimitrie Gusti, care conducea acolo una din faimoasele sale «expediții» sociologice, ne spunea: «Eu sînt Claude Bernard al sociologiei românești».

Gusti vroia să spună, desigur, că el a introdus «experimentul» (ancheta sociologică) într-un domeniu în care domnise o mare doză de arbitrar. Dar optimismul profesorului era mult exagerat: el nu a reușit să elimine cu desăvîrșire arbitrarul și să «obiectiveze» cercetarea sociologică.

În prezent însă ne apropiem tot mai mult de acest țel. Și faptul că o discuție despre o cercetare sociologică și antropologică ca cea sus-menționată s-a desfășurat în incinta Centrului de calcul al Universității este prin el însuși semnificativ. Recursul la mașina electronică este doar *una* din căile care permit atingerea unui grad tot mai înalt de obiectivitate în științele omului, ca și în alte domenii ale cercetării științifice. Dar este o cale importantă și fertilă, o «carte de vizită» a acestui agitat și autoscrutător sfîrșit de veac.

Salonul de toamnă

După marea expoziție omagială din mai, care a adunat cele mai bune forțe artistice dar și cele mai numeroase, impunînd acea grandoare întîlnită numai la marile aniversări, salonul bucureștean din această toamnă apare în toată modestia lui. O oarecare lipsă de strălucire, dacă nu de oboseală, s-a instalat în sălile Ateneului, amintindu-ne cu melancolie de faima saloanelor de odinioară. Dar bătăliile artistice nu se mai duc azi în saloane. Tendințele sau afinitățile se afirmă în expoziții de grup, iar cea a unor individualități excepționale, în expoziții personale. Din acest punct de vedere am fi îndreptățiți să contestăm utilitatea unor atari manifestări anuale asupra cărora se așternu automatismele obișnuinței. Am fi poate nedrepți. Dacă un salon nu mai este un cîmp al bătăliilor artistice, cu revelațiile lui spectaculoase și destrămarea unor iluzii, rămîne în schimb un necesar loc de întîlnire al speranțelor și certitudinilor noastre. Un salon este pentru iubitorul de pictură o mică și intimă aventură în căutarea unui artist absent de pe simezele anului, a unei imagini care să declanșeze mecanismele participării emoționale, și nu de puține ori a unei culori, a unei singure culori așternute pe pînză cu măiestrie...

Comunicarea dintre artist și privitor, atît de manifestă poate în ultimii ani, e absentă în expoziție. O reîntoarcere plină de pietate spre claritatea imaginii înlocuiește excesul de analiză a structurilor și experimentelor cromatice de o finalitate ambiguă. Fidelitatea față de vizibil proliferează acum peisajul. Invazia de priveliști ar putea să ne convingă că prima vocație a pictorului român este peisajul, că o anumită comuniune cu natura îi este proprie, dacă nu necesară, pentru exprimarea unor sentimente, dar o asemenea aserțiune nu ar exprima tot adevărul. Dintre atîtea priviri asupra naturii, contemplația nu este nici cea mai improprie dar nici cea mai fertilă modalitate de a transcrie o stare sufletească. E mai degrabă un liman în care cîteodată îndrăznelile au amorțit, căutările au eșuat și ochiul a obosit. Totuși peisajul rămîne un gen mereu deschis, un sistem de relații purtător de semnificații, un mijloc de a exprima nu numai frumosul etern al naturii, ci și o stare de spirit. O întîlnim magistral exprimată în orchestrația galbenului din «Peisajul spaniol» al lui H. Catargi sau în «Delta» lui Mircea Ionescu, unde un albastru dominator creează iluzia unei flore fastuoase, în care roșul se insinuează discret, pentru a-i spori atmosfera magică.

Scăpați de obsesia peisajului, vom descoperi în salonul de toamnă bucureștean, nu însă fără obositoare căutări prin labirintul de nume, cîteva tablouri pe care retina le reține cu precădere pentru primatul imaginației și virtuțile picturale. O înșiruire a lor este, desigur, fastidioasă și nu lipsită de subiectivitate. Dar acestea sînt riscurile afinităților elective ale privitorului, care zăbovește în fața fascinantului «Portret» al lui C. Baba sau «Moș Pavel» al lui Piliuță, a «Scoicii» lui Ion Gheorghiu sau «Portretului» lui Ion Sălișteanu, ori asupra compozițiilor unor pictori din generația mai tînără, cum sînt Ion Stendl («Fotbal»), Paula Ribariu («Livada»), Gh. Pătrașcu («Vlad Țepeș») ori Sempronie Iclozan («Mimetism»).

C. BOZBICI

H. CATARGI: «Peisaj din Spania»

EUGEN CRĂCIUN: «Contopire».

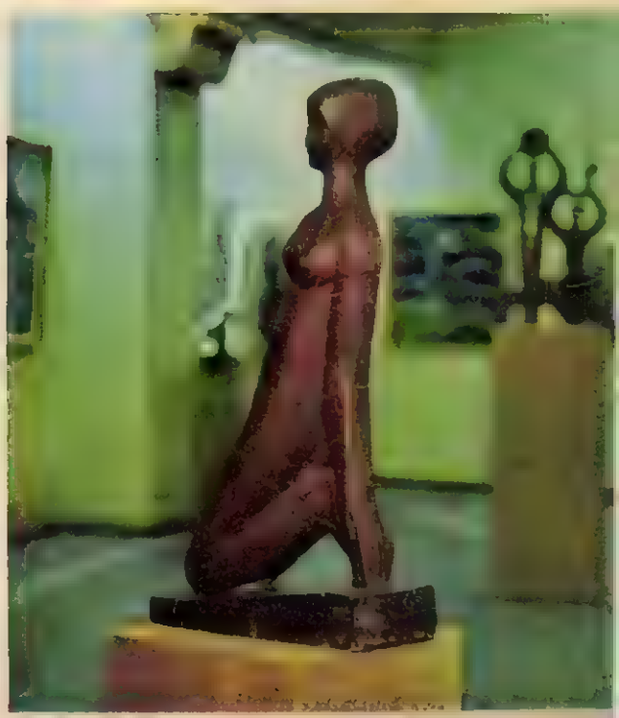

PETRE BALOGH: «Primăvara».

GH. PĂTRAȘCU: «Vlad Țepeș».

MIRCEA IONESCU: «Peisaj din Deltă».

C. PILIUȚĂ: «Moș Pavel».

ION POPESCU NEGRENI: «Flori».

CU FORȚE PROPRII

Introducerea în ultimele decenii a unor procedee tehnologice noi sau a unor mașini-unelte de mare productivitate a adus cu sine nu numai reînnoirea rapidă a producției, reducerea substanțială a prețului de cost sau realizarea unor uriașe cantități de produse, dar și un necontestat prestigiu intelectualității tehnice. «Lupta pentru creiere» din deceniul trecut, exodul spre zone mai deschise materializării unor inițiative sau idei constituie un episod palpitant din istoria modernă a științei și tehnicii. Dar această explozie de inteligență materializată în sisteme tehnologice și mașini uimitoare a făcut să apară pe de o parte o îngrijorătoare rămînere în urmă, iar pe de altă parte, în unele cazuri, formarea unui complex de inferioritate, revelînd un adevăr de altfel recunoscut că dezvoltarea tehnică aduce cu sine adînci implicații sociale, dacă nu și psihologice. Dar omul gîndește pretutindeni, șansele lui creatoare sînt egale, ele depinzînd doar de mijloace materiale și de stimuli și nu în ultimă instanță de un climat favorabil care să descătușeze potențialul creator și inventiv. Intensa acțiune de autoutilare care se desfășoară de cîtva timp în întreprinderi este rodul unui atare climat, care a dus și duce pe zi ce trece la descoperirea propriilor noastre posibilități de creație, care măsoară pe cîteva coordonate — științific, tehnic, uman — potențialul ima-

Cu ani în urmă la uzinele «23 August» s-a construit un carusel. Pe atunci realizarea unui asemenea agregat de mare capacitate tehnică a stîrnit o îndreptățită mîndrie, dar în același timp oamenii și-au descoperit capacități creative latente, s-au descoperit pe ei înșiși. Pe atunci autodotarea nu era un cuvînt uzual. Azi numeroase utilaje și instalații sînt rezultatele autoutilării la care au participat integral sau parțial creierele uzinei. Defectoscopul magnetic, linia tehnologică de sablare, grunduire, uscare, vopsire, macaralele-console pentru hala locomotivelor, soneta de spart fontă, cuptorul pentru încălzirea arborilor cotiți cu fibraj continuu etc. sînt obiective realizate, care atestă că acțiunea de autoutilare a căpătat un sens major.

SENSUL NECESITĂȚII

Timpul era presant. Termenele de proiectare, execuție și probe, strînse. O necesitate urgentă — o comandă importantă pentru uzină — impunea construirea unui nou cuptor pentru încălzirea locală a arborilor cotiți în vederea forjării lor cu fibraj continuu. La un consiliu se preconizează utilizarea încălzirii prin inducție. Nu toate părerile concordă. O asemenea instalație ar necesita un spațiu mare, apoi un timp de proiectare și executare inacceptabil de lung (peste un an), în sfîrșit, un preț de cost ridicat (peste un milion de lei). «Atunci am avansat ideea încălzirii locale cu gaze...» — își amintește inginerul Geiu Florea.

Conversația noastră cu inginerul Florea este sinuoasă, evocarea prezentului e amalgamată cu rememorări; discutăm despre cuptoare și idei, despre imaginație și curaj... Procesul de descoperire a propriilor forțe e îndelungat și lent, plin de acumulări și salturi calitative. Divagînd, l-am întrebat: «E nevoie de curaj în meseria dumneavoastră?»... «Totdeauna... S-ar părea că apanajul curajului e al vîrstei tinere. Se poate. Dar el trebuie să însoțească pe om pe întregul parcurs al existenței sale. Îmi aduc aminte de una dintre primele mele lucrări, un cuptor de 200 mp. Sarcina mea era să proiectez doar construcția metalică. Am făcut-o. În a doua etapă, cînd să se facă zidăria, atelierul de construcții a refuzat lucrarea. «Noi nu ne jucăm cu temperaturile» — ne spuneau. O zidărie? Ce poate fi mai simplu, îmi ziceam. Curajul tinereții m-a făcut să-mi asum această răspundere. Cînd am văzut ce fundații mari se fac, m-am speriat... Experiența m-a învățat de-a lungul timpului că nici un lucru nu-i ușor de realizat, dar în același timp mi-a format convingerea că nimic nu e imposibil.

Și aici intervine curajul, sau, mai exact spus, asumarea unei răspunderi...»

Oamenii, ca și obiectele, au povestea lor. Ca și acest cuptor de încălzire locală. Apariția unei planșete în biroul inginerului Florea marchează începutul unui act de creație... «Am construit geometria cuptorului din imaginație. Au fost ore bune de meditație și lucru. Și totuși eram doar la început. În 13 ani am proiectat multe cuptoare, stăpîneam tehnologia încălzirii cu gaze a metalului, dar acest cuptor era o instalație mai deosebită. Și cum timpul presa, am apelat pentru calculele termice la I.C.P.E.T. Discutînd cu specialiștii de aici am renunțat la una din soluții: iradierea directă asupra piesei. În sfîrșit, am construit cuptorul. La probe el nu a dat rezultatele scontate: temperaturile nu se ridicau decît pînă la 1 000 de grade. Eram foarte aproape de adevăr, ne mai despărțeau însă 200 de grade! N-am considerat că ne aflăm în fața unui eșec, ci doar că am parcurs o etapă spre perfecționare. Deci din nou un alt efort

Fotografia interiorului unei sonete este o imagine mai rară (stînga).

ginativ și tehnologic al unei însemnate părți a cadrelor, fie că aceștia sînt ingineri sau cercetători, fie că sînt muncitori sau maiștri. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a combătut cu fermitate ploconirea în fața a tot ceea ce este străin, subliniind că trebuie încurajată inițiativa creatoare, inventivitatea și măiestria muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor noștri. Temeiul pentru descoperirea și mai ales cultivarea propriilor posibilități poate fi abundent exemplificat. În ultimul timp rare sînt întreprinderile care să nu fi realizat prin autoutilare mașini, utilaje sau alte dotări, pentru care deseori se apela la import. Iată două exemple: întreprinderile bucureștene au realizat prin autodotare peste 800 de mașini, instalații și aparate în valoare de peste 64 milioane lei, iar unitățile Ministerului Construcțiilor Industriale au realizat pe parcursul anilor 1970-1971, prin autoutilare, economii de circa 70 milioane lei valută. Această valorificare superioară a potențialului propriu are la bază nivelul superior de dotare a întreprinderilor și, în aceeași măsură, creșterea nivelului tehnic al cadrelor, fie ei muncitori, tehnicieni ori ingineri. Sînt două componente inseparabile ale acestei acțiuni menite să atragă într-o muncă de creație pasionantă mii de oameni, să promoveze progresul tehnic și să accelereze modernizarea producției.

Reportaj de
I. CORIBAN
Fotografii de
S. STEINER

O construcție nu numai impozantă dar și de o mare ingeniozitate tehnică: sonetа de spart fontă.

pentru încă 200 de grade! Calculele termice ale I.C.P.E.T. ne-au fost de un real folos și ne-au încurajat. Am păstrat ideea convecției, a trimiterii gazului încălzit în jurul piesei, revenind la ideea radiației directe. Și astfel a doua variantă a cuptorului a dat rezultatul scontat...»

ISTORIA UNEI SONETE

La baza ideii de autoutilare stau și principiile economicității și productivității. Altfel la ce-ar folosi utilajele și instalațiile care sînt concepute la un nivel tehnic scăzut, care ar costa scump și care n-ar avea eficiența scontată în producție? De aici derivă de altfel și sensul creator al acestei acțiuni și finalitatea ei, aceea de a promova progresul tehnic.

Uzina «23 August», prin amploarea ei și diversitatea de produse care se fabrică aici, este o mare consumatoare de metal. În cubilourile sale se produc zeci de tone de fontă. Cu cîțiva ani în urmă a apărut ca necesară construcția unei sonete de spart piese vechi de fontă, fie că acestea sînt utilaje uzate de-a lungul timpului sau piese rebutate, fie că sînt lingotiere care nu mai corespund. Construcția sonetei intervenea în urma unor minuțioase calcule economice. Ca fonta veche să reintre în procesul de producție uzina o vindea I.C.M. cu 30 de bani kilogramul și, după ce era mărunțită, o recumpăra cu un preț mai mare. Dacă la aceasta se adaugă încărcarea, descărcarea și transporturile, se poate ușor vedea cît de mult cresc cheltuielile suplimentare și cum se încărca prețul de cost. Deci se hotărăște construcția unei sonete proprii de către uzină. Protecția muncii impune prin legile sale ca în jurul unui asemenea utilaj, pe o distanță de 50 metri, să nu se afle nici o construcție și să nu se desfășoare nici o activitate. De la amplasarea și proiectarea obiectivului pînă la realizarea lui acest barem nu a mai putut fi respectat da-

UMORUL

de Henri WALD

Seriozității i se opune neseriozitatea, nu umorul, iar umorului i se opune lipsa de umor, nu seriozitatea. Un om lipsit total de umor este mai degrabă comic decît serios. Buster Keaton a avut umorul să creeze unul dintre cele mai comice personaje: Malec — omul care nu rîde niciodată...

Umorul este o atitudine specific și adînc umană. Singura ființă care a reușit, prin mijlocirea uneltei și a vorbirii, să țină lumea la o anumită distanță nu putea să nu ajungă, în cele din urmă, la umor. Prin umor se manifestă superioritatea subiectului față de obiect, a spiritului față de materie, a gîndirii față de gîndit, a creatorului față de toate creațiile sale și chiar față de el însuși. Prin gîndire omul depășește prezentul lucrurilor și pătrunde în viitorul lor, iar prin umor el rîde de ceea ce *este*, în numele a ceea ce trebuie *să fie*. Umorul pedepsește, deseori cu oarecare compasiune, orice cădere a tensiunii spirituale în inerția materiei, orice abandonare a căutării pentru ceea ce s-a și găsit, orice supraprețuire a finitului în dauna infinitului. Ceea ce ne împiedică să înaintăm nu sînt lucrurile, ci atașamentul nostru exagerat față de ele, anularea distanței de care are nevoie spiritul pentru a menține lucrurile în slujba omului. Fără această distanță între el și lume omul și-ar pierde cea mai umană capacitate a sa: putința de a interveni conștient în mersul lucrurilor și al evenimentelor. Umorul este unul dintre cele mai prețioase corective ale oricărui dogmatism și ale oricărui fanatism. Umorul este unul din «feed-back»-urile spirituale prin care se autoreglează dezvoltarea unei societăți înaintate. Umorul este un fenomen eminamente cultural.

Animalele n-au umor. Ele omoară, nu rîd. În natură nu există adversari care pot deveni preopinenți și, eventual, colaboratori. În natură nu există decît parteneri și dușmani. Numai oamenii sînt capabili să-și transforme «agresiunea naturală» într-una «culturală». Prin umor, atacul fizic este înlocuit cu unul spiritual. Umorul încearcă să dreagă fără să distrugă. Ceea ce nu se poate drege provoacă deznădejdea, nu umorul. Umorul este o atitudine optimistă. Irremediabilul este tragic, nu comic. Tragicomedia exprimă depășirea disperării prin umor, supraviețuirea spiritului în urma unui dezastru, încrederea nu în dregerea obiectului, ci în autodregerea subiectului. Umorul este o atitudine polemică față de tot ceea ce frînează dezvoltarea societății, precum și a individualității umane. Umorul fără combatere este o îndeletnicire distractivă, combaterea fără umor este o acțiune morală. Numai fuziunea lor poate genera o adevărată operă de artă.

Prin umor omul completează dominația sa asupra naturii cu autodominația asupra lui însuși. Umorul este un demers fundamental al conștiinței umane, o manifestare firească a înțelepciunii, o atitudine spontan filozofică în fața vieții. Că umorul scoate la iveală contrastul dintre real și ideal cu intenția de a critica realul reiese și din analiza mijloacelor pe care le întrebuințează: comicul, ironia, parodia, calamburul.

În vreme ce umorul este o atitudine a subiectului în care spiritul se ridică deasupra materiei, *comicul* este o situație a obiectului în care materia grevează spiritul. Umorul rîde iar comicul este rizibil. Comicul este transpunerea scenică a umorului. Prin comic, umorul își ia din nou revanșa asupra materiei care tinde să-i oprească zborul. Comicul din «Cîntăreața chelă» a lui Eugen Ionescu constă în faptul că materialitatea vorbirii nu mai comunică spiritului nici un înțeles, că vorbirea s-a transformat în vorbărie.

Prin *ironie* umorul afirmă că realul este ideal sau că idealul este real, pentru a evidenția mai pregnant caracterul derizoriu al realului în comparație cu idealul. «Deșteptule!», spui numai atunci cînd vrei să scoți în relief prostia interlocutorului.

Parodia — folosirea tonului familiar în împrejurări solemne — nu vrea altceva decît să rîdă de niște forme din care s-a scurs conținutul.

Calamburul — suprapunerea a două înțelesuri îndepărtate prin supraimpresionarea expresiei lor fonetice — țintește să ridiculizeze realul, la care se referă unul din înțelesuri, în numele idealului, la care se referă celălalt înțeles. Întrebat de Ion Barbu de ce poartă un palton atît de zdrențuros, tînărul poet interpelat i-a răspuns: «Stimate maestre, eu nu am un co... *joc secund!*»

Fără umor, omenirea ar înainta mult mai încet și cu o mult mai mare risipă de energie morală și materială.

CU FORȚE PROPRII

torită extinderilor. Spațiul s-a îngustat și proiectanții au fost obligați să găsească o nouă soluție. Prin capsulare, o soluție extrem de originală, prin concepereа unei palisade mobile care permite introducerea pieselor în spațiul de lucru închis, precum și evacuarea fontei mărunțite, obiectivul apărea ca ireproșabil. Primele probe dezvăluie însă deficiențe ascunse. «Ne aflam într-o situație delicată — spune inginerul Petre Bronescu. Investițiile erau de peste un milion. Apoi mai era în joc și prestigiul nostru. Deficiența consta în apariția unui recul în brațul de ridicare a bilelor (5 tone) în momentul desprinderii lor, care distrugea întregul sistem din cauza solicitărilor inverse. Se credea că investiția e compromisă. Am depus o muncă intensă, și experiența tehnică pe care am acumulat-o de-a lungul anilor, apoi imaginația m-au condus la conceperea unui dispozitiv antișoc, astăzi brevetat, care a permis funcționarea ireproșabilă a agregatului. Dacă uzina cheltuia înainte peste o jumătate de milion de lei lunar pentru mărunțirea fontei la I.C.M., acum, adunate toate cheltuielile, ea economisește anual circa 2 milioane lei»...

*

Experiență și imaginație, productivitate și economicitate, progres tehnic și modernizare, iată noțiuni care revin mereu în discuțiile despre autoutilare. Extinderea acțiunii de autoutilare este dictată de interesele majore ale dezvoltării economiei naționale. Dar dacă ea rezolvă o problemă de mare importanță națională privind înzestrarea rapidă a uzinelor cu mașini și utilaje, autodotarea constituie în același timp și o importantă acțiune pentru ridicarea nivelului tehnic al tuturor cadrelor, antrenarea unor largi colective într-o acțiune creatoare. Ea introduce în gîndirea oamenilor o concepție modernă, activă și convingerea că practic nu există problemă, oricît de dificilă ar părea ea, care să nu poată fi rezolvată prin forțe proprii.

La lucrările de autoutilare nivelul tehnic al muncitorului își spune un cuvînt greu. Șeful de echipă Gh. Dascălu este unul dintre prețioșii colaboratori ai proiectantului la realizarea cuptorului cu încălzire locală pentru arborii cotiți.

Cuptorul de încălzire locală a arborilor cotiți, utilaj modern care permite forjarea cu fibraj continuu.

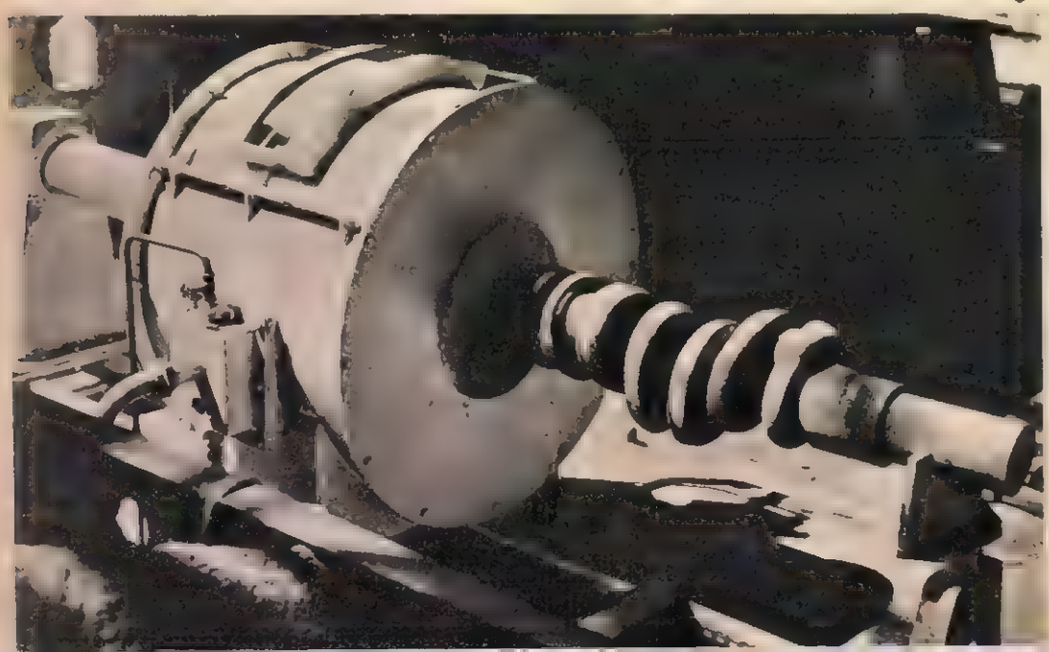

literare

de Valeriu CRISTEA

Vlaicu BÂRNA:

corabia de fum

Greutatea de a scrie despre poezie (atunci cînd nu e semnul lipsei de vocație) vine, nu o dată, din caracterul neconfigurat al unor volume de versuri, din inexistența unor trăsături foarte specifice de diferențiere. Cum să definești ceea ce în sine însuși rămîne nedefinit? În lipsa unei gesticulații constrîngătoare, a unui sentiment inconfundabil, a sonurilor unice, substanța poetică difuză se risipește repede asemenea unei molecule de parfum, nu înainte, e drept, de a ne procura unele voluptăți efemere. Talentul nu include întotdeauna personalitatea. O dovedesc atîtea cărți pe ale căror coperte semnătura nu reușește să devină amprentă, cărți din care se pot cita destule versuri și chiar poezii întregi dar care nu izbutesc să se cristalizeze într-o ambianță de nediferențiere amorfă.

Volumul lui Vlaicu Bârna, *Corabia de fum*, își sugerează încă din titlu condiția: elegantă siluetă fantomatică neputînd ancora într-un loc definit. Există în acest volum versuri, strofe, poezii foarte frumoase, în mod inexplicabil ignorate de cele cîteva recenzii ce i-au fost consacrate. Și, cel puțin, o piesă de excepție *În tîrziul nopții*, transfigurare admirabilă a unei indeletniciri umile: «În tîrziul nopții ies la plimbare trotuarele,/ Furnicarele zilei, abandonate,/ Pe care le urmează în singurătate/ Aceste ființe misterioase: măturătoarele.// Roboți de fier purtînd cîțoase zale,/ Eriniilor dureroase resturi,/ Cu pași rari, cu mărțiale gesturi,/ Ca mareșalii, peste piept — diagonale.// Văzduhu-n rugăciune de tăceri,/ Slăbit din cleștele dogorii grele,/ Cu brațele întinse-n adieri/ Le-a pus pe umeri un colan de stele.// Și tîrnul resfirat în ritmic mers/ Înaintînd în front cu fermitate,/ Măsoară pașii tăi, eternitate,/Pe tropii unui vers.// Învolburarea prafului diurn/ Un fum de jertfe risipite pare,/ Întors la stinse vetre de altare/ De zeii meșteri zăvorîți în turn». În general însă autorul e, literar vorbind, foarte labil, fluctuant în cadrul unor motive, sonuri, registre, atitudini, specii divergente. De la caligrafiile în manieră parnasiana Vlaicu Bârna trece la versul sarcastic și demascator și de la acesta la dezinvoltura (ce nu evită uneori de a fi prozaică) a poeziei de notație. Ce ne poate da formula eventuală a poetului? Amestecul de neologisme prețioase și aspre regionalisme, de care vorbea Pompiliu Constantinescu, nu este, desigur, de ajuns. Și nici medievalismul vag sau autohtonismul vaporos, și cu atît mai puțin reminiscențele hoffmannești sau resturile de recuzită romantică. Prea încăpătoare se dovedește, de asemenea, caracterizarea din 1936 a aceluiași critic: «inspirația d-lui Vlaicu Bârna ține de o sensibilitate domoală, elegiacă». Și totuși,deși de o structurare nu se poate vorbi, se simte de-a lungul acestui întreg volum o discretă notă franciscană (o poezie se și intitulează astfel): «întindeți palma plină de grăunțe/ Stolului de păsări rătăcite-n noapte»), aspirația spre peisajul purificat al patriei, împlinită în pasteluri și stampe iluminate de o rară prospețime a evocării: «Bună, curată amiază, făgure/ Vărsînd mierea luminii peste gunoaie,/ Lasă din împărățiile tale/ Un strălimpede ciorchine de ploaie!»; «Adam și Eva de lîngă boi și plug/ Își ascund goliciunea și-n ploaie fug/ Bucuroși de revărsarea edenică, nesperată,/ Cu fața lăută, privirea curată»; «Tropot de la zonă la zonă,/ Poezie aspră de toamnă cazonă:/ *Ah, dulceața somnului în șoi/ Pe șesurile Someșului primii fulgi de nea*» (s.n.); «Toamnă tîrzie — trofeu cinegetic,/ Rană cu sîngele scurs,/ Ultim sărut al melcilor umezi pe trunchiuri,/ Mireasmă de somn în nările agere de urs». Să mai citîm (integral) poeziile *Ah, vară* și *Hotar*: «Vara, ah, vara, dogoritoarea,/ Sîmbure crud, dulce-amar,/ Izvoarelor ei proiectate-n havuze/ Le cerșeam stropii de răcoare și clește.// Toamna nu-și va scutura-n sînge ruginile/ Pentru că nu figurează ca anotimp/ În calendarul nostru. Dogorește,/ Tu, vara toridă fără de schimb!»; «Nici un herald să vestească/ Ploile, sumbrele:/ Peste trunchiurile roșii de iască,/ Năvălesc umbrele.// Pădurea s-a culcat ostenită,/ În cîntecul neiertător al fierului,/ Au prins mușchi potecile, zborurile,/ Și urmele șderului.// Izvoarele s-au strîns ca niște melci/ În mîluri zăcute:/ Prin aerul sfîșiat mai întîrzie/ Duhul crenglor mute».

Corabia de fum transmite o autentică vibrație lirică chiar dacă nu conturează foarte definit o personalitate. Poeziile din acest volum trebuie parcurse fără grija de a le încadra, în postura liberă a cititorului.

ATELIERELE UNEI ȘCOLI

de Ion MAN — Fotografii de Elena GHERA

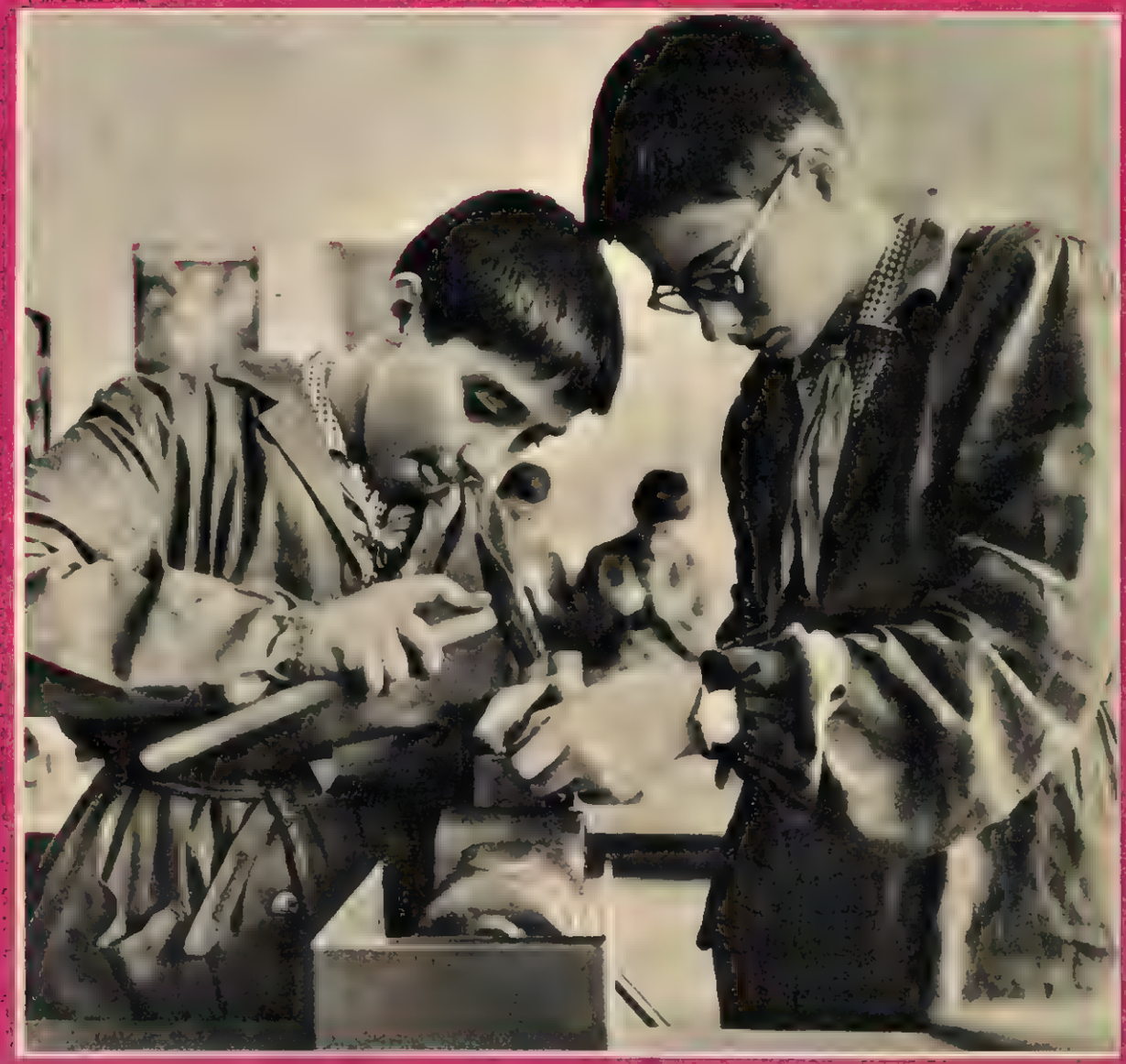

Perspectivele de dezvoltare a națiunii sînt într-o strînsă corelație cu finalitățile învățămîntului. Într-o epocă în care forțele de producție se dezvoltă impetuos, cînd în toate ramurile de activitate cuceririle științei și tehnicii pătrund cu o forță dominatoare, cînd societatea umană își accentuează valorile practice, școala e obligată să țină pasul cu toate aceste direcții de dezvoltare a lumii contemporane. Școala trebuie adaptată la modelul societății prezente și totdeauna la necesitățile celei viitoare, la gîndirea și spiritualitatea ei. Vorbind despre perspectivele de dezvoltare a învățămîntului românesc, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU spunea: «Avînd în vedere că după 1980-1985 se vor crea condiții ca întregul tineret să urmeze un învățămînt echivalent liceului, ne putem da seama cît de mult se va accentua acest proces în viitor. Această perspectivă impune măsuri foarte serioase pentru mai buna organizare și desfășurare a procesului de învățămînt, pentru legarea lui strînsă de viață, de practica activității din toate sectoarele».

Prin legarea învățămîntului de activitatea productivă — datorită atelierelor recent înființate — școala își sporește potențialul educativ, ea îndeplinind mai mult ca oricînd supremul deziderat de a insufla tinerelor generații spiritul muncii și mai ales prețuirea ei. Pregătirea tehnico-productivă paralel cu formarea unui orizont cultural larg este o necesitate care decurge din cerințele vieții.

(Continuare în pag. 14)

— Nituirea este o asamblare între două sau mai multe piese...

Am intrat într-o clasă unde se desfășoară o lecție inedită. Clasa nu are aspectul obișnuit: băncile au fost înlocuite cu mese de lucru cu menghine; pe pereți, panouri cu diverse piese și scheme tehnologice creează o ambianță aparte; halatele albastre dau o înfățișare foarte preocupată micilor elevi. În sfîrșit, o mașină de găurit ne aduce aminte că ne aflăm într-un atelier. Doar tabla, inevitabila tablă, încărcată cu schițe tehnice ne amintește de școală. E atelierul de lăcătușărie...

— În forma lor actuală — ne spune directoarea Școlii generale nr. 56, tovarășa Elena Vasiliu — atelierele au fost amenajate începînd din luna august. Evident, cu forțele noastre nu am fi putut face dotările, pe acestea le datorăm întreprinderilor care ne patronează. Întreprinderea de mase plastice–București ne-a amenajat un atelier complet, începînd de la perdele și linoleum pînă la utilajul necesar desfășurării unui proces productiv adecvat elevilor, «Metalurgica» a dotat atelierul de lăcătușărie, Grupul școlar MIU ne-a înzestrat atelierul de tricotat cu două mașini manuale, întreprinderea «Securit» și-a adus aportul la realizarea unui aspect agreabil la atelierul de artizanat și croitorie. Patronajul întreprinderilor industriale s-a dovedit în cazul școlii noastre prompt și eficient.

— Presupunem că acest început bun are la bază o colaborare fructuoasă între școală și aceste unități productive.

— Nu numai fructuoasă, dar și lipsită de orice obligație formală. În afară de dotări, întreprinderile ne asigură și asistența tehnică cu ingineri și maiștri care își consacră săptămînal multe ore aici în școală. De asemenea materia primă, fără de care nu s-ar putea realiza activitatea practică în unele ateliere, ne este furnizată tot de întreprinderile care ne patronează.

— Una din indicațiile de bază date de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** este și aceea ca în atelierele școlare activitatea să se dezvolte în așa fel încît produsele realizate să fie folosite atît în întreprinderile care oferă asistența tehnică, cît și la fondul pieței.

— Cu toate că sîntem abia la începutul anului şcolar, unele ateliere ale noastre au şi început să îndeplinească acest deziderat. Cel de lăcătuşerie a executat pentru «Metalurgica» regleţi (pentru legături electrice la camioane şi maşini), semnalizatoare triunghiulare pentru remorci şi, după cum aţi putut vedea, elevii din clasa a 7-a lucrau la compasuri şcolare, obiecte pentru care avem o comandă de 5 600 de exemplare. De altfel întreaga activitate a atelierelor e îndreptată pe cît posibil în acest sens. De exemplu, elevele din clasa a 8-a, în cadrul orelor practice de atelier, vor trebui să facă pînă la sfîrşitul anului, individual, cîte un set de masă cu şase şervеţele. La unele ateliere, ca cel de tricotaje, intenţionăm să executăm comenzi solicitate de către elevii noştri, cum sînt de exemplu fularele...

Importanţa care se dă atelierelor-şcoală a schimbat şi optica părinţilor, şi pe cea a elevilor. Copiii participă cu pasiune şi interes la orele practice şi au dispărut scutirile destul de frecvente din anii precedenţi. Se instaurează pe zi ce trece acel spirit al muncii atît de necesar tinerei generaţii, se deschid orizonturi noi şi prin cunoaşterea nemijlocită a unor procese tehnologice şi a unor meserii se modelează aspiraţii viitoare.

În fotografii: aspecte din atelierele Şcolii generale nr. 56 din Capitală.

sport

de Victor BĂNCIULESCU

cît poate duce omul...

În orice caz, mai mult decît ne îngăduie chiar imaginaţia. Din trei apiecări şi alte trei extensii, Vasili Alekseev ridică deasupra capului peste 600 de kilograme, adică mai mult decît cîntăreşte micul meu Fiat. Dintr-o singură îndoire de şale şi-o supremă dezdoire, omul acesta — şi alţi halterofili ca el — este în stare să înalţe la capătul braţelor, înspre cer, o bară de oţel de două ori mai grea decît propria sa greutate! E ca şi cum am întinde masa ridicătorului pe un podium şi pe fiecare kilogram de carne sau de muşchi am aşeza, ca pe terezie, cîte două kilograme de fier. Dacă un asemenea om îmi spune că performanţa sa pretinde un efort excepţional — am să-l cred cu ochii închişi. Precum n-am să-l contrazic pe boxer cînd declară că, sub ploaia de pumni, a-ţi menţine sîngele rece şi gîndirea tactică intactă e un miracol. Cînd sportivi ca aceştia vorbesc despre durere sau puterea de a îndura, limba lor e de înţeles. Dar un înotător?

Nici un element nu e mai penetrant, mai blînd, mai mîngîietor ca apa. Nici o strădanie omenească nu pare mai uşoară, mai lină, ca lunecatul celui ce înoată prin apă. Şi dacă Don Schollander e de altă părere — oricît de greu ne-ar veni s-o facem — trebuie să-l credem, pentru că el are în scrin nu mai puţin de 5 medalii olimpice de aur, iar în palmaresul recordurilor mondiale numele său e trecut de 22 de ori. Cum să nu-i acorzi încredere?

Don Schollander a publicat o carte sugestiv intitulată «Apă adîncă». El introduce în definiţia sportului de înaltă performanţă un element nou, pe care-l numeşte cînd **durerea**, cînd **limita durerii**. Cvadruplul campion de la Tokyo (1964) susţine că «faci cunoştinţă cu durerea încă de la antrenamente, iar de simţit o simţi în fiecare cursă. Durerea se instalează cînd te apropii de limita propriei capacităţi de rezistenţă. Ea atacă întîi stomacul, apoi se-ntinde repede: picioarele, pulpele, genunchii încep să-nţepenească. Te afunzi mai adînc în apă, ca şi cum cineva te-ar apăsa pe spinare Nu poţi să te mai ridici. Percepţiile se schimbă. Larma din piscină se preface într-un vuiet asurzitor. Subit, apa pare roşie. Stomacul se întoarce pe dos. Fiecare bătaie din picior doare îngrozitor — şi dintr-o dată auzi în tine un ţipăt strident. Atunci e momentul să te decizi. Poţi să abandonezi, dar poţi să te şi sileşti să duci vînătoarea pînă la capăt, deşi ştii că durerile vor creşte pînă la insuportabil. Totul se petrece pe ultimii metri». Aceasta-i faza la care numai cei mai buni rezistă. Aceasta-i faza — dureroasă ca orice naştere — în care apare recordul mondial, victoria, medalia de aur, satisfacţia sportivă.

La prima vedere, declaraţiile lui Schollander — astăzi, la 25 de ani, consilier al Comitetului olimpic din S.U.A. — par crude ca o vivisecţie, cutremurătoare ca un autoproces. El pune degetul pe rană, arată adică unde doare, deşi s-a supus pe sinè la caznele astăzi deocheate.

Un amic îmi reproşa că dezvăluind ostenelile, chinurile, spinii cu care sînt presărate aleile ce duc la marea performanţă, vom îndepărta tineretul de pe stadioane, pentru că o juneţe şi aşa moleşită de beneficiile civilizaţiei cu greu ar mai accepta sacrificiile pretinse de rezultatul ideal. Amicul consideră că e absurd ca vreun tînăr să se mai apuce de săritura în lungime cînd recordul lumii este, la 8,90 m, aproape inaccesibil. E ca şi cum cineva ar fi crezut că după nebunia de o seară a lui Lindbergh nimeni nu va mai încerca să treacă oceanul în zbor, şi încă tot mai repede. Tocmai aci greşeşte amicul, desconsiderînd pe de o parte continua năzuinţă spre progres a omenirii şi pe de alta încăpăţînata şi plina de curaj credinţă a tineretului că nimic pe lume nu o poate împiedica să meargă înainte. Săritorul în lungime debutant îl ia ca punct de mîră pe Bob Beamon, chiar dacă antrenamentele pentru a-l ajunge sau a-l întrece vor cere budane de sudoare. El ştie că mare campion va deveni doar cel ce nu se teme de cazne.

film

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

Eveniment de seamă al toamnei cinematografice, prestigioasă manifestare artistică devenită tradiţională, aşteptată cu justificat interes, Festivalul filmului sovietic ne aduce în faţă cîteva din creaţiile majore realizate în studiourile din Moscova şi Leningrad în ultima vreme. Filme de actualitate sau plasate în realităţile unui alt timp istoric, ecranizări — se întîlnesc toate pe treapta înaltă a unei arte ce se constituie, cu consecvenţă, ca un factor dinamic şi sensibil de activizare a conştiinţelor.

Nu ne-am mai întîlnit de mult (acest «de mult» trebuie raportat la nerăbdarea unui cinefil, căruia absenţa de doi-trei ani a cutărui regizor sau actor i se pare o veşnicie), nu ne-am mai întîlnit, spun, cu cunoscutul cuplu de cineaşti sovietici Alov şi Naumov, cei care au semnat cîndva împreună *Pavel Korceaghin* şi *Pace noului venit*. Regăsim acum măsura unui talent de o vibraţie aparte în *Fuga*, transpunere cinematografică a piesei — cu acelaşi nume — a lui Bulgakov (careia i s-au mai adăugat unele elemente din romanul său *Garda albă*) Urmărind dramatica condiţie umană a ofiţerilor albi emigraţi, autorii afirmă, cu o neobişnuită forţă emoţională, caracterul indisolubil al legăturilor omului cu pămîntul natal, tragismul dezrădăcinării. Răspunderea de a da un chip anume unor oameni cu vieţile răvăşite, în momentele de zbucium ale istoriei, şi-au asumat-o cîţiva actori strălucitori, cunoştinţe vechi şi dragi ale publicului nostru: Aleksei Batalov, Mihail Ulianov, Liudmila Savelieva, Evgheni Evstigneev, Oleg Efremov, Vladislav Dvorjetski.

Nou venit în cinematografie, tînărul regizor Andrei Smirnov s-a impus ca unul dintre cele mai viguroase talente ale ultimilor ani. Opera sa de debut, *Gara bielorusă* — prezenţă deosebită în cadrul acestui festival — a fost salutată de scriitorul Konstantin Simonov drept una dintre realizările fundamentale ale producţiei sovietice recente. Patru foşti prieteni, apropiaţi cîndva de experienţa comună a războiului, despărţiţi apoi de existenţa individuală, se regăsesc după ani şi ani, după ce fiecare şi-a împlinit destinul în felul său: unii au avut de partea lor succesul, gloria şi o neaşteptată înfăţuare, alţii duc un trai modest dar pe deplin util celor din jur. Smirnov subliniază fără ostentaţie frumuseţea adevărurilor simple de care avem nevoie ca de aer: eroii săi se regăsesc şi se recunosc doar atunci cînd orgoliile vane s-au risipit, în clipa în care poziţia socială a fiecăruia nu mai este un obstacol. Redobîndirea autenticităţii, a simplităţii şi generozităţii este un bun de preţ ce aparţine deopotrivă directorului de întreprindere, scriitorului, mecanicului, infirmierei.

Monumentala evocare istorică *Eliberarea* este continuată de Iuri Ozerov în seriile *Bătălia pentru Berlin* şi *Ultimul asalt;* patosul, ardoarea de a reconstitui liniile de forţă, dimensiunile unei uriaşe acţiuni istorice sînt prezente cu pregnanţă şi acum.

Am relatat cu un alt prilej, în paginile revistei noastre, despre excelenta ecranizare după *Unchiul Vanea* a lui Andrei Mihalkov-Koncialovski, fără îndoială unul dintre cei cîţiva cineaşti europeni care au un cuvînt de spus la ora actuală.

Nutresc credinţa secretă că acest nou *Unchiul Vanea* i-ar fi plăcut chiar lui Anton Pavlovici Cehov, că cel puţin o dată, într-una din acele seri de plumb în care privea cum nu se mai termină o ploaie, a văzut un Vanea care să semene cu Smoktunovski, că l-ar fi iertat pentru vina de a umili, fără voie, prin simpla forţă a personalităţii sale, personajele din jur. Timp să avem să vedem, de trei, de patru ori această ecranizare născută într-unul din rarele cazuri de împăcare în care literatura admite să-şi întoarcă ochii către cinematograf. Îl reîntîlnim cu acest prilej pe ecran şi pe Serghei Bondarciuk, pe Irina Kupcenko şi pe Irina Miroşnicenko.

Într-o altă seară de festival va fi văzut filmul *Piaţa Roşie* al lui Vasili Ordînski, un omagiu sobru adus celor care cu preţul unor grele sacrificii au consolidat armata sovietică în anii cruciali de după revoluţie. De pe generic desprindem numele actorilor Serghei Iakovlev, Aleksandr Kutepov, Serghei Nikonenko, Valentina Maliavina (Maşa, în *Tunelul*).

Tinerii (dar nu neapărat numai ei) vor cunoaşte în filmul lui Leonid Makarîcev *Un amanet ciudat* culorile unei copilării dintr-o vreme revoltă, cînd maturizarea pretimpurie se impunea ca o obligaţie.

După cum se remarcă şi din această succintă trecere în revistă, creaţiile ce ne vor solicita cîteva seri la rînd se înscriu în perimetrul unei tematici bogate, cu salturi nu numai în timp, dar şi în conştiinţe.

Magda MIHĂILESCU

Unchiul Vanea — *Smoktunovski.*

Gara bielorusă — *sau recîştigarea autenticităţii.*

Un intelectual rătăcit — Aleksei Batalov în Fuga.

Eliberarea — *în plină desfăşurare.*

LARISA LUJINA — o interpretă care ne-a emoționat cîndva, în filmul lui Rostoțki «Casa de la răscruce».

IRINA PECERNIKOVA, cunoscută din filmul «Să trăim pînă luni».

de la A la Z

de Constantin POPESCU

EMMER Luciano

Regizor italian de film, născut la Milano, la 19 ianuarie 1918. Aparține grupului de cineaști milanezi din care fac parte un Lattuada sau Comencini și debutează în film ca regizor al unor scurt metraje de artă apreciate și dincolo de granițele Italiei. Putem cita astfel filmele dedicate marilor maeștri ai picturii italiene, ca: *Racconto da un affresco*, *Il paradiso terrestre*, *Piero della Francesca*, *Goya*, *Leonardo da Vinci*, *Romanzi o Venezia*, *Picasso*. O dată cu aceste documentare el va debuta și în regia de film artistic cu mult comentatul film *Domenica d'agosto*, frescă amabilă de pitorească atmosferă populară, al cărui titlu este pe deplin lămuritor asupra conținutului său: micile bucurii și necazuri ale unei familii (evident, numeroase!) din Roma, în decursul unei *Duminici de august*. Pe aceeași linie de fină observație, de umor și duioșie, de dragoste nețărmurită pentru oamenii simpli se vor situa și următoarele sale filme: *Parigi è sempre Parigi* (1951), *Fetele din Piața Spanei* (1952), *Terza liceo* (1953), *Amore in città* (un episod — id.), *Camilla* (1954), *Bigamul* (1955), *Clipa cea mai frumoasă* (1956), *La ragazza in vetrina* (1960). Nu putem omite de asemenea o serie de documentare de mare rafinament și continuă preocupare pentru detaliul sugestiv, pe teme variate, ca: *Il cantico delle creature*, *Guerrieri*, *Romanzo di un'epoca* (scurt metraje) și: *Gli eroi dell'Artide*, *Fratelli meravigliosi*, *I disastri della guerra*, *Carriera di un libertino* (lung metraje).

ENGEL Erich

Regizor german de teatru și film, dramaturg și actor de teatru, născut la Hamburg, la 14 februarie 1891, mort în mai 1971. Dezvoltă o intensă activitate teatrală pe parcursul anilor '20 și abordează cinematograful de-abia la începutul vorbitorului, mai întîi ca dialoghist, apoi ca regizor, afirmîndu-se de la primul film, *Cine se drăgostea în seară?* (1931), ca un fin observator al realităților sociale ale unei Germanii în prezuna dramei naziste. Cariera lui e legată mai ales de numele unei vedete feminine căreia el i-a permis să-și dezvolte calitățile de mare comediană: Jenny Jugo. Cu concursul ei va realiza o serie de opere fermecătoare ca: *Cu cinci din Jazz* (1932), *Pygmalion* (1935), prima ecranizare a operei lui Shaw, *Tinerețea unei regine* (1936) după piesa lui Syl-Vara, jucată și la noi, *Cîntecul regilor* (id.), *Cazul Jenny* (1939), *Nanette, fata din papor* (id.), *Domnișoare profesoară* (1940), *Zvîpăreața* (1942) etc. A mai realizat de asemenea, fără Jenny Jugo, filme de frumoasă ținută artistică, ca: *Tosca lui Carlo Cevalli* (cu Rudolf Forster — 1934) și *Numai un cavaliont* (1936), cu același interpret. După război, în R.D.G., Erich Engel turnează la Dada un impresionant film antinazist, *Afacerea Blum* (1948), și o izbutită ecranizare după Hauptmann, *Biana de babor* (1949). Fiul său, *Thomas Engel*, a îmbrățișat aceeași profesie, ucvînd ca regizor de teatru și film, mai mult în Austria.

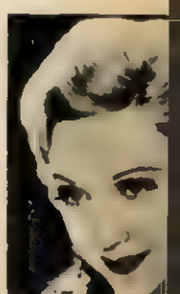

ENGLISCH Lucie

Actriță austriacă de teatru și film, născută în Baden (Viena), la 3 februarie 1906. Apare încă din copilărie pe scenele Austriei și mai tîrziu ale Germaniei, debutînd în film o dată cu apariția vorbitorului, în *Neaptea e a noastră* (1929–1930) și afirmîndu-se de la început ca o excelentă comediană, un fel de replică feminină a tipului Stan Laurel, de jună toantă și cam lotr-o ureche, care provoacă în jurul-i catastrofe dar găsește întotdeauna în final soluția salvatoare, ba obține chiar (în unele comedii unde era protagonistă) și mîna junelui prim, care pînă atunci n-o băgase în seamă. Așa a făcut un delicios spectatorilor amatori de comedii burlești timp de aproape două decenii, în filme ca: *Trei zile de dragoste*, *Un vals în vagon-lits*, *Recruții veseli*, *Viața pariziană*, *Spanma garnizoanei*, *Serenada primei iubiri*, *Legănica regimentului*, *Contesa de Monte-Cristo*, *Cabaretul îngerul de aur*, *Dacoții de Tra-la-la*, *O fată și jumătate*, *Fetița din provincie*, *Lazul cel mare*, *Tiroleze îndrăcită*, *Vagabonzii*, *Ciocîrlia* etc. După război, în R.F. a Germaniei și Austria, și-a continuat aceeași susținută activitate de stea de comedie — în film, pe scenă și la TV.

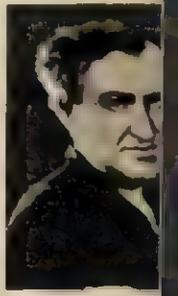

EPSTEIN Jean

Regizor și filmolog francez, născut la Varșovia, la 25 martie 1897; mort la 2 aprilie 1953. Renunță la studiul medicinei pentru a se dedica literaturii și artelor, fixîndu-se la profesiunea de regizor de film și mai tîrziu de teoretician eminent. Debutează ca documentarist, cu o serie de opere remarcabile ca: *Pasteur* (1922), *Au pays de George Sand* (1926), *Finis Terrae* (1929), care vădesc nu numai o cunoaștere temeinică a tehnicii cinematografice, dar și un gust rafinat și o cultură serioasă. Se consacră însă mai ales filmelor sale artistice, pline de cîutări, de noutăți interesante sub raportul tehnicii și de îndrăzneli stilistice. Așa au fost: *L'auberge rouge* (1923), *Inimă fidelă* (id.), *Afișul* (1925), *Six et demi-onze* (1926), *Căderea casei Usher* (1928) și, pe un plan mai accesibil (am spune mai comercial), *Lmul mongolilor* (1924) cu Ivan Mosjoukine, *Robert Macaire* (1925), *Mauprat* (1926) etc. Filmele sale vorbitoare nu vor depăși din păcate nivelul unor producții onorabile, larg accesibile, de un gust nu tocmai rafinat. Filme ca: *L'homme à l'Hispano* (1932), *Castelano Libanului* (1933) sau *La femme du bout du monde* (1937) nu aduc nici un aport prestigiului său de creator original. Numele său rămîne însă legat de o serie de lucrări remarcabile din domeniul teoriei și esteticii cinematografice ca: *Bonjour cinema*, *La Lyrosophie*, *Le cinéma vu de l'Etna*, *Intelligence d'une machine*, *Le cinéma du diable*, *Esprit du cinéma*. Sora sa, *Marie Epstein* (n. 1899, *Varșovia*), i-a fost o prețioasă colaboratoare, activînd și ca regizoare, în echipă cu Jean Benoit-Lévy, alături de care a semnat filme ca: *Hélène Willfüer* (1937), după Vicki Baum, cu cuplul Madeleine Renaud-Jean-Louis Barrault, *Le mort du cygne* (1938), *Altitude 3 200* (*Aproape de cer* — id.). A mai semnat scenariile unor filme ca: *La maternelle*, *Pasu de pâche*, *La grande espérance* etc.

alb și negru

dincolo de GRAN VIA

de Z. FLOREA

În fiecare duminică, în aproape fiecare oraș spaniol, Plaza de Toros este asaltată de mulțime. Adeseori arenele cu șapte rînduri de loje și balcoane devin neîncăpătoare. Cînd pe afiș apare numele lui El Cordobes, delirul nu cunoaște limite. De altfel, la meciurile de fotbal sau la galele de box am fost martorul revărsării aceluiași temperament clocotitor. Este adevărat că industria turismului include în aproape toate programele cel puțin o coridă, dar nu este mai puțin adevărat că răpunerea taurului în arenă a fost și rămîne un spectacol pur spaniol.

Cu tot locul important ocupat de coride, cu toate că taurul este invariabil prezent ca efigie sau simbol, că însoțește orice obiect ce poartă imprimate cuvintele «Recuerdo de Espana» (amintire din Spania), chiar și turistul cel mai neavizat nu se poate opri, vizitînd Spania, la spectacolul cheltuirii pasiunilor în arenă, nu se poate împiedica să vadă și ce e dincolo de panoplia imaginilor tradiționale.

Cînd am citit undeva, pentru prima oară, că «Madridul nu este toată Spania», n-am înțeles pe deplin, mărturisesc, esența acestei afirmații. Aflîndu-mă în Spania însă aveam să mă conving cît de adîncă e prăpastia pe plan social și economic între capitală, cu opulența ei etalată pe bulevardele strălucitoare, și localitățile îndepărtate sau satele aflate chiar prin împrejurimi. Madridul a concentrat parcă tot dinamismul, pe care-l regăsești poate numai la Barcelona. Contrastul capitală-provincie are rezonanță în cele mai diferite domenii. La porțile Madridului nu mai întîlnești vechea periferie sordidă, dar semnele înapoierii sînt departe de a fi dispărut. Contrastele îți apar pregnant cînd, străbătînd spațiul iberic într-un autocar climatizat, pe o autostradă modernă, vezi de pildă țărani opintindu-se la plugul tras de un măgar.

Dar oare «intra muros», între zidurile cetății metropolitane, au dispărut contrastele? Madridul, cu cei trei milioane și jumătate de locuitori, cunoaște aproape permanent, ziua și noaptea, cu excepția pauzei de două ore la prînz, o animație febrilă; Gran Via, cum este denumită curent impunătoarea Avenida Jose Antonio, deține locul de frunte printre bulevardele madrilene, depășind cu mult tradiționala Calle Major. Acum Strada Mare apare, comparativ, foarte mică și cu greu îți imaginezi grandoarea ei din secolele trecute, cînd aici se desfășurau serbările populare; doar minimagazinele — gen «boutique» — amplasate în clădirile înnegrite de patina vremii, atrag clienți cu dare de mînă în căutarea de lucruri ieșite din comun. Fastul palatelor și castelelor gloriei de odinioară, fie că este vorba de La Granja sau Palazo Reale, n-a apus încă nici azi. Cu toate că nicăieri, probabil, ca în Spania, palatele nu sînt într-o mai mare măsură «muzee vii», afluxul continuu al vizitatorilor dornici să admire comori de artă poate fi întrerupt dacă respectivul palat găzduiește, ca odinioară, manifestări oficiale.

În furnicarul uman al vieții de fiecare zi, copleșit parcă de panourile publicitare înșiruite pe toată înălțimea clădirilor cu multe etaje, nu poți să nu observi imagini vii ale discrepanțelor sociale. Chiar cea mai prosperă industrie a Spaniei, turismul — organizat pentru a primi treizeci de milioane de oaspeți anual, ceea ce se traduce prin încasarea unui miliard de dolari și deci asigurarea unei balanțe de plăți excedentare — se bizuie pe mîna de lucru ieftină: angajații sezonieri. În mulțimea pestriță din centrul Madridului poți recunoaște de altfel cu ușurință pe mulți dintre cei care trăiesc din cîștiguri întîmplătoare, de azi pe mîine.

Contrastele pe care le prezintă economia spaniolă sînt atît de evidente încît oferă impresia unei alternanțe de alb și negru, fără nuanțe intermediare. Pentru anul în curs de pildă se așteaptă ca produsul național brut să crească cu 6,5 la sută; ca producția agricolă — în ciuda secetei din anul trecut — să fie bună, în special la citrice și la măsline, astfel încît să asigure peste un sfert din volumul exportului; ca producția industrială să crească mai cu seamă la automobile și în industria chimică; ca prin exploatarea zăcămintelor submarine de țiței să fie economisiți cinci sute milioane de dolari la importul produselor petroliere. Și totuși șomajul continuă să rămînă o problemă acută; fiind departe de a fi lichidat. Așa se explică de ce nu există probabil nici un oraș vest-european unde să nu întîlnești muncitori spanioli emigrați în căutare de lucru. Constituie o realitate vizibilă faptul că Spania nu e în măsură să ofere locuri de muncă tuturor cetățenilor ei. Iată cum apreciază situația un prelat — deci un membru al acelei categorii sociale considerate ca unul din «stîlpii» regimului — arhiepiscopul de Oviedo, Diaz Merchan, într-un articol publicat în septembrie de cotidianul «A.B.C.»: «Reforma socială nu se poate mulțumi cu educarea și transformarea oamenilor. Este necesară în același timp transformarea structurilor sociale... Trebuie realizată o distribuire mai echitabilă a venitului național. În ciuda celor înfăptuite în ultimii ani, există încă în Spania o inegalitate excesivă în ce privește repartizarea veniturilor. Există oameni care-și însușesc averi astronomice și care trăiesc într-un lux exagerat, în timp ce mulți alții primesc salarii insuficiente pentru a-și acoperi trebuințe elementare. Există mulți capi de familie care nu au de lucru. Mulți bătrîni sînt lipsiți de pensie sau primesc o sumă ridicolă cu titlu filantropic. Creșterea venitului național nu este corelată cu perfecționarea distribuției sale și, în aceste condiții, inegalitatea poate spori dacă nu se iau măsuri rapide».

Dar învățămîntul? Aceleași contraste. Cetatea universitară madrilenă, situată la răscrucea drumurilor spre cartierele rezidențiale, spre Escurial și spre cîteva autostrăzi,

este concepută într-un stil modern, deși păstrează urmele unei trecute măreții. Dezvoltarea cetății universitare marchează un efort evident pentru stimularea învățământului superior. Să citățm însă, pe de altă parte, cîteva păreri autorizate: fiecare al zecelea cetățean spaniol nu știe să scrie și să citească — revista «Caritas». Aproximativ opt sute de mii de copii de vîrstă școlară nu sînt cuprinși în sistemul de învățământ — cotidianul «Ya». Taxele și celelalte cheltuieli pentru întreținerea unui copil la liceu se ridică lunar la aproximativ jumătate din salariul mediu al unui muncitor — revista «Cuaderno Para el Dialogo».

...Pe drumurile Spaniei, reliefuI oferă contraste la tot pasul. La fel, societatea spaniolă contemporană evocă numeroase și puternice contraste în alb și negru.

Alături de autostrăzi moderne.

Gran Via — cea mai dinamică arteră madrilenă

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

CAPODOPERE ÎN PERICOL!

Nu, oameni buni, Borobudurul nu a fost cioplit într-o stîncă de bazalt, muntele-templu din Java centrală n-are în el decît lut, rocă vulcanică sfărîmată, nisip și pietriș cărate cu coșul pe cap de cohortele anonimilor lui constructori. Cine și l-a închipuit un munte fasonat de daltă și ciocan a fost înșelat de aparența monolitică a operei și de convingerea că este mai ușor să cioplești un munte decît să-l cari pietricică cu pietricică în coșul dus pe creștet. Acum Borobudurul e bolnav. Cele 6 000 de panouri cu basoreliefuri au început să fie mîncate de ploi, roase de vînt, măcinate de furtunile de nisip, prin crăpăturile adînci pătrunde apa, pereții s-au mișcat din loc, unii s-au înclinat amenințător spre pămînt și este de ajuns să se producă într-un singur loc o prăbușire ca întregul edificiu să se surpe și lutul înmuiat dinlăuntrul lui, căruia oamenii i-au atribuit atîta timp consistența pietrei, să se reverse ca o mămăliguă moale prinzînd sub avalanșa ei una dintre cele mai măreațe opere făurite de om pe acest pămînt.

Partenonul de pe Acropole este la rîndul lui amenințat de distrugere, vicisitudinile istoriei l-au masacrat destul și scheletul superbului templu de altădată, care domină osuarul de piatră al fostei antichități grecești, țipă că i-a ajuns cuțitul la os. Despuiat de podoabe, jefuit ca în codru, scrîșnit de bricegele «nemuritorilor» care și-au lăsat numele prin toate closetele Europei, Partenonul agonizează patetic strigînd ajutor! De douăzeci și patru de secole, îi ajunge! De cînd pe cornișa Acropolei s-a instalat regele Demetrios Poliorcete al Macedoniei, cu zgomotoasa și ireverențioasa lui suită față de opera lui Pericle transformată în loc de bivuac, de cînd creștinismul primitiv a prefăcut templul zeiței Nike în biserică pentru ca, nouă secole mai tîrziu, turcii să-l «refacă» în moschee, dar, mai ales, de cînd dogele venețian Francesco Morosini a aruncat în aer pulberăria otomană ascunsă în Partenon, această podoabă de mîndrie a civilizației antice a încetat tot mai mult să fie ceea ce fusese cîndva, în «secolul de aur» al Eladei. După trecerea pe aici, prin 1803, a lordului englez Elgin, soldată cu jefuirea Acropolei de cele mai reprezentative opere de artă care se ambiționaseră să reziste asediilor și prădărilor anterioare, Partenonul nu ne-a mai rămas decît ca o palidă umbră a ceea ce fusese mai înainte.

«Courrier»-ul UNESCO-ului vorbește despre «cele șapte plăgi» ale Acropolei, pe care le enumeră începînd cu boala fundațiilor din tuf calcaros roase de infiltrarea apei, cu erodarea scărilor și a dalelor frecate în fiecare an de tălpile a sute de mii și milioane de vizitatori și terminînd cu degradarea continuă a puținelor sculpturi originale rămase încă pe frize și a metopelor care acoperă intervalele dintre rîndurile de caneluri. O «plagă» care se pare a fi deosebit de perfidă rămîne ascunsă: rugina crampoanelor de fier înfipte în marmură pentru a asigura stabilitatea pieselor, putreziciunea metalului mîncat de oxidare, inconsistența lui din moment ce poate fi sfărîmat între degete, incapacitatea de a mai menține sub strînsură blocurile edificiului îmbolnăvit. Dar cea mai gravă, cea mai mare, cea mai necruțătoare «plagă» a Acropolei rămîne poluarea atmosferică. Procesul de «calcifiere» suferit de marmură de-a lungul atîtor secole, incendiile care au pîrjolit-o, ploile și înghețurile care au fisurat-o adînc, sînt completate în opera lor distructivă de gazele nocive ale uzinelor și șevilor de eșapament care asediază Acropole din toate părțile, de vibrația avioanelor supersonice și a elicopterelor, de tot ceea ce viața modernă aduce pe capul marelui bolnav.

Ce-i de făcut?

Ce-i de făcut pentru salvarea templelor-gigant din sudul Indiei? La Madurai, în statul Madras, moare încet dar sigur colosul ridicat în memoria unora dintre soțiile lui Siva, frumoasa Minakshi-ochi-de-pește, templu care adăpostește întregul panteon hindus, 33 de milioane de zeități, uriașă fantasmagorie sculptată și pusă să îmbrace edificiul înalt de 52 de metri cu cele unsprezece etaje ale sale.

Ce-i de făcut pentru ca pe platoul central al Mexicului să se păstreze în picioare cariatidele de bazalt care susțineau templul luceafărului de zi? Ce-i de făcut pentru ca, pe insula Paștelui, coloșii de piatră să nu se mai prăbușească și să se îngroape singuri în pămînt?

Cînd buldozerul e pus să «respecte» trecutul, nu mai este prea mult de făcut. Cînd orașele tentaculare asediază vetrele fostelor civilizații, străbunele comori de artă trebuie să fie vîrîte în cutii de conserve.

Și totuși...

La Borobudur au început operațiunile de consolidare a zidurilor, la Acropole se impune interzicerea survolării monumentului de către aparatele grele de zbor; oamenii de știință, chimiștii, fizicienii, arhitecții, restauratorii, caută de cîțiva ani o soluție protectoare a marmurii care, fără să-i schimbe culoarea și proprietățile «inițiale», să-i ocrotească ființa atît de grav lovită de timp și de oameni. Lovită fără cruțare. Conștient sau inconștient. Mortal.

Și nu știu de ce, nu mă pot înfrîna să nu mă gîndesc la Sarmizegetusa și la Voroneț. La Adamclisi și Putna. La Istria și Tîrgoviște. La Suceava și Enisala...

Și nu-mi pot închipui cum ar arăta pămîntul fără aceste podoabe.

PROCES LA FAȚA LOCULUI

Zilele trecute sala de festivități a Clubului sindicatelor sanitare a devenit, pentru cîteva ore, un adevărat pretoriu judecătoresc. În prezența a sute de salariați din rețeaua Centrului de librării București s-a dezbătut cauza penală privind pe inculpatele Florica Ion, șefă de magazin, și Ioana Jalbă, gestionară, amîndouă salariate la papetăria «Ion Slavici» — București

În sarcina ambelor inculpate s-a reținut infracțiunea de neglijență în serviciu prin care s-a provocat o pagubă avutului obștesc în sumă totală de 139 674 lei

Cum a fost totuși posibil ca din «simplă» neglijență și într-un timp relativ scurt să se producă un asemenea prejudiciu avutului obștesc? Probele dosarului oferă un răspuns elocvent: în primul rînd, este vorba de neîndeplinirea unora din atribuțiile de serviciu, iar pe de altă parte, de îndeplinirea în mod defectuos a altora. În mod deosebit dorim să subliniem modul total necorespunzător prin care cele două salariate înțelegeau să facă recepția cantitativă și calitativă a mărfurilor. Astfel, Florica Ion semna pentru primirea majorității mărfurilor la raionul de papetărie, în locul gestionarei Ioana Jalbă și a colectivului de vînzători, fără să aibă o evidență exactă și, totodată, fără să procedeze la o verificare calitativă a mărfii receptionate. Cealaltă inculpată, deși avea obligația de serviciu, în calitate de gestionară, de a face personal recepția împreună cu întregul colectiv de salariați, prefera să se ocupe de alte lucruri În plus, cu ocazia standurilor organizate în afara unității, gestionara raionului de papetărie a eliberat mărfuri din magazin, iar șefa de unitate le-a luat în primire dar fără a întocmi procese-verbale cu întregul colectiv al raionului privind valoarea acestora, sumele realizate și marfa readusă în unitate

Mai trebuie să arătăm că, totodată, inculpata Ioana Jalbă a distrus ștraifurile pe care avea obligația să le păstreze de la un inventar la altul, iar șefa de unitate nu a luat măsurile necesare pentru ca acestea să fie păstrate, deși exista o dispoziție scrisă în acest sens. Inexistența acestor ștraifuri (bonuri prezentate la casă pentru marcat și restituite vînzătorilor) a dus la imposibilitatea verificării sumelor de bani sustrase după vînzarea mărfii. Grave încălcări ale atribuțiilor de serviciu se rețin în sarcina ambelor inculpate și în legătură cu nerespectarea prevederilor Regulamentului de funcționare a casei de marcat. Sau mai pe scurt indolența crasă, lucrul făcut de mîntuială, încălcarea flagrantă a unor îndatoriri de serviciu, sînt tot atîția factori care au facilitat apariția terenului infracțional.

Ținem să menționăm de asemenea că în tot cursul procesului penal ambele inculpate s-au dovedit nesincere, încurcîndu-se în propriile declarații. Reaua lor credință s-a oglindit și în încercarea de a-i determina pe unii martori, sub presiunea unor amenințări, să declare în favoarea lor

În cele din urmă inculpatele și-au primit din partea instanței pedeapsa pe măsura faptelor săvîrșite și în același timp sancțiunea morală din partea colegilor din comerț care au asistat la acest proces

Dezbaterile au evidențiat însă și alte elemente cauzale și condiții favorizante. Să enumerăm doar cîteva: angajarea în funcția de gestionar a unor persoane cu antecedente penale (inculpata Ioana Jalbă a fost condamnată la 6 luni închisoare pentru delapidare prin sentința penală nr. 502/1960); inexistența unor evidențe clare la organizarea standurilor; un control ineficient și la intervale mari din partea organelor în drept, precum și indicațiile confuze ale acestora

Inițial, în faza de urmărire penală au fost anchetați și alți salariați, dar prin rechizitoriul Procuraturii municipiului București s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală, măsură ce nu a fost atacată. În această situație eventuala participare infracțională și a altor persoane la producerea prejudiciului nu putea fi luată în discuție. Considerăm însă că o asemenea situație oferă un nou prilej pentru legiuitor de a medita la o eventuală modificare a dispozițiilor art. 337 Cod procedură penală, în sensul de a se acorda posibilitate instanței de judecată să aprecieze și din oficiu asupra restituirii cauzei în vederea completării urmăririi și chiar a extinderii învinuirii și atunci cînd se ivesc indicii cu privire la participarea și a altor persoane la săvîrșirea infracțiunii, completîndu-se astfel și dispozițiile art. 333 Cod procedură penală.

Procesele la fața locului, intrate de mult în practica instanțelor din București — inclusiv a Judecătoriei sectorului I care a judecat această cauză — au devenit, mai cu seamă în ultimul timp, adevărate instrumente de educare a conștiinței socialiste a cetățenilor, de formare a unei opinii publice active, chemate să participe cu toată vigoarea la prevenirea și sancționarea manifestărilor antisociale. În același timp ele sînt în măsură ca în diferite compartimente ale vieții sociale să evidențieze — cum a fost situația și în cazul de față — deficiențele organizatorice care oferă teren fertil activităților infracționale

Gabriel Iosif CHIUZBAIAN, judecător

tv

de Liviu TIMBUS

DIN NOU DESPRE TELELOGOREE

Săptămîna trecută, timp de 45 de minute, televiziunea s-a adresat din nou tinerilor noștri absolvenți de licee și școli de cultură generală, și în mod special tuturor celor care, loviți de o «neșansă» perpetuă, s-au transformat în candidați permanenți ai examenelor de admitere pentru învățămîntul superior

Prin dezideratele majore pe care și le propune — orientarea, formarea și integrarea profesională a tinerei generații — emisiunea «Steaua polară» ar fi avut și de data aceasta toate șansele de a deveni un prețios instrument de călăuză, o busolă exactă a procesului de autocunoaștere, capabilă să trezească în sufletul telespectatorului predispoziții latente, să hrănească talentul virtual, să determine alegerea acelor opțiuni în stare să garanteze structura modernă a valorificării resurselor umane. O treabă ușoară cînd avem de-a face cu tineri pasionați de timpuriu pentru o anumită meserie, și de loc ușoară în clipa în care ne adresăm celor mulți, porniți să-și caute un loc sub soare fără nici o noimă, zăpăciți de ghiniioane, supuși incertitudinilor de moment

Din păcate, emisiunea a debutat și s-a încăpățînat să rămînă pe întregul ei parcurs o monotonă dizertație academică, fragmentată și incoerentă, împărțită pe felii citorva reprezentanți ai unor instituții centrale

Ni s-au prezentat sfaturi, recomandări și adrese utile, pe care însă am fi dorit să le cunoaștem prin solicitudinea cuvîntului tipărit și nu în cadrul unei emisiuni TV, aici unde forța de persuasiune a imaginii intrupată din contactul nemijlocit cu viața, este mult mai aproape de circumscrierea adevărului, de nevoia intimă a spectatorului de a deveni martor ocular la tot ceea ce se petrece. Mai exact spus, tot ceea ce am văzut și am auzit și-ar fi găsit locul în coloanele publicațiilor de fiecare zi și nu în cadrul unei expuneri orale, care, în mod fatal, apelează doar la memoria telespectatorilor, situație în care, exceptînd categoria restrînsă a celor inițiați în ale stenografiei, nimeni, sau aproape nimeni nu va izbuti vreodată să-și noteze decît foarte aproximativ cele auzite. De ce să nu vorbim despre munca tinerilor noștri, despre diversitatea profesiunilor, despre specificul unor meserii, vizitîndu-i pe interlocutori la locurile lor de muncă, în uzine, institute și școli profesionale, unde exemplele edificatoare prisosesc, aici, în lumea celor harnici și îndrăgostiți de profesiunea aleasă, tineri și virstnici care ne pot oferi în primul rînd și în mod convingător propriul lor exemplu?

S-a mai vorbit și cu alt prilej despre limbajul specific mijloacelor vizuale de informație și despre setea de cunoaștere, de informație a omului modern, pentru care imaginea joacă un rol din ce în ce mai important. Necunoașterea sau nerespectarea limbajului specific determină nu numai deprecierea imaginii, ci în primul rînd estomparea unor idei și informații valoroase, deprecierea unor probleme majore prin înecarea lor în verbiaj necontrolat, în expuneri orale supradimensionate. De ce să rămînem mereu în jurul acelorași mese rotunde (constatarea noastră vizează în mod expres emisiunea «Steaua polară»), din moment ce putem cunoaște concretul faptic prin fidelitatea imaginii, prin redarea mai concisă, mai drastică și mai dinamică a realității nemijlocite? De ce, cu alte cuvinte, să nu-i informăm pe tinerii noștri despre frumusetea unor profesiuni și despre marea diversitate a meseriilor actuale, despre șansele multiple ale promovării, realizînd un dialog direct între tinerii spectatori și colegii lor de generație, prin puterea exemplului, a faptului împlinit și concludent?

Ar mai fi de spus apoi că la o asemenea vîrstă, cînd tînărul caută febril să depășească permanent situația sa prezentă, modelele exterioare pot oferi soluții categorice, potențînd disponibilități interne, degajînd aptitudini și posibilități nestuite. Rolul comunicatorului, prestigiul și forța lui de atracție — în cazul de față exemplul concret, mărturisirile sau îndemnurile tînărului antrenat în procesul de producție — rămîn precumpănitoare, întrecînd de la distanță simpla declarație a interlocutorului tobă de carte. Și asta deoarece, așa cum s-a mai spus, în cazul comunicației vizuale spectatorul receptionează în mod aparte conținutul de idei transmis, acordînd importanță în primul rînd imaginii ca punct de plecare în asimilarea comentariului. Experiențele au dovedit nu o dată că unul și același material s-a bucurat de largă audiență în clipa în care a fost difuzat prin intermediul cuvîntului imprimat, dar a anulat ab initio interesul spectatorului de îndată ce a devenit expunere orală pe micul ecran. Sau ceea ce, spre regretul nostru, a fost demonstrat cu prisosință și în recenta emisiune «Steaua polară».

dialog cu cititorii

de H. DONA

O interesantă propunere am găsit în scrisoarea cititorului **Marcel Stanciu** din Iași (care se recomandă «cititor asiduu al presei, inclusiv al celei literare»). În esență, dumneasa propune înființarea unei asociații care să-i reunească pe toți acei care n-au nici o părere cu privire la felul în care trebuie alcătuită echipa națională de fotbal. Trebuie să mărturisesc că, în primul moment, propunerea m-a captivat; mă simțeam chiar flatat la ideea că aș putea fi coleg de club (sau de cerc) cu spiritualul nostru corespondent ieșean. La o mai matură chibzuință mi-am dat însă seama că sugestia prezintă și serioase dezavantaje; dat fiind numărul infim al celor care n-au păreri despre fotbal, spiritele circotașe ar putea să ne acuze de aristocratism, de tendințe izolationiste, de imitare nesănătoasă a acelor cluburi închise, cu componență foarte restrînsă, pe care le agreează unii lorzi britanici. Departe de noi asemenea intenții; de aceea propun tovarășului Stanciu să renunțe la năstrușnica dumisale propunere. Parcă mai normal ar fi să se constituie o asociație a celor care au păreri (precise și definitive) despre reprezentativa de fotbal, deși, pe de altă parte, mă gîndesc că o asemenea asociație, prin numărul considerabil de membri, prin forța ei spirituală excepțională, ar reprezenta o cutremurătoare forță socială. Așa că mai bine s-o lăsăm moartă...

Unii cititori au despre noi o părere mai bună decît merităm. Astfel, cițiva **corespondenți** din Fundulea, jud. Ilfov, ne sugerează, cu cinci zile înainte de finala de la Charlotte, ca în preajma meciului de tenis (deci, în termen de 2–3 zile) să publicăm nu știu cîte fotografii color și alb-negru dedicate acestui eveniment. Mai e nevoie să amintim că realizarea unei ilustrații color necesită un timp mediu de 2–3 săptămîni?

Sau, ce să răspundem celor care ne trimit **acum** propuneri (sau «indicații», cum zice tov. **Iulia Popescu** din Constanța) pentru almanahul pe 1972? Aproape toate colile acestui almanah sînt, la ora aceasta, tipărite și-și așteaptă rîndul la legătorie. Om fi noi teribili, dar nici așa... Flacăra nu-i nici radio și nici măcar cotidian.

Mai multor **cititori** care ne tot îndeamnă să prezentăm «pe larg» succesele «colosale» obținute peste hotare de unii cîntăreți de muzică ușoară, trebuie să le amintim că nu e bine să exagerăm și că nu trebuie să identificăm orice prezență la un festival oarecare (la care toți cei care se produc primesc cîte o mențiune de participare) cu cine știe ce succese teribile; cît despre turnee, ele se desfășoară uneori prin restaurante și nu prin săli de concert, ceea ce nu e de loc neonorabil. Simpatia noastră pentru un cîntăreț sau altul nu trebuie să împieteze asupra unei aprecieri lucide a realității; numai așa adevăratele succese (și ele există!) vor apărea în adevărata lor lumină

Cititorul **Liviu Marian** din Oradea ne roagă să-i recomandăm un manual din care să poată învăța cum se citește o carte. Din păcate, nu cunoaștem un asemenea manual, dar sîntem pe deplin convinși de utilitatea lui. Întrebarea tovarășului Marian aduce în actualitate o problemă de cea mai mare însemnătate, esențială, credem noi, în ce privește perspectiva școlii de mîine. Este evident că dezvoltarea vertiginoasă a cunoștințelor omenești, apariția a noi și noi discipline științifice tind să aglomereze tot mai mult — pînă dincolo de limitele admisibilului — timpul rezervat învățăturii (timp în care — să nu uităm — pe lîngă transmiterea de cunoștințe trebuie să-și găsească un loc principal și activitatea educativă). De aceea există mulți care consideră că din moment ce este practic imposibil ca în școală copilul sau adolescentul să învețe tot ce i-ar putea fi mai tîrziu necesar în viață, că din moment ce, în orice caz, o bună parte din cunoștințe se perimează după un număr de ani, mai folositor ar fi ca accentul să cadă pe metodele și tehnicile învățării; să învățăm, cu alte cuvinte, cum se citește o carte, cum se selectează ideile principale, cum se scot notițe, cum se caută anumite date sau referințe, cum se alcătuiește o bibliografie, cum se privește o operă de artă, cum se ascultă o lucrare muzicală, metode de raționament științific, procedee mnemotehnice, procedee de autocontrol al cunoștințelor etc., etc. Desigur, toate acestea pornesc de la asimilarea unor cunoștințe de bază, peste care nu se poate trece. Astfel pregătit, omul va putea după aceea, în tot cursul vieții sale, să învețe mai ușor și mai eficient în domeniile care-l interesează sau de care are nevoie. Nu putem ști, bineînțeles, ce va aduce ziua de mîine; pare însă indiscutabil că a învăța să învățăm constituie tot mai mult o necesitate.

În încheiere am vrea să reamintim cititorului **Tudor Sabău** din Rîmnicu Vîlcea că despre constructorii de nave am scris în mai multe rînduri (și, desigur, vom mai scrie). O fotografie a petrolierului românesc de 150 000 t nu putem publica, deoarece proiectul acestui petrolier se află încă în studiu. La vremea cuvenită, ne vom face datoria.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

UN ȘOARECE DESCURCĂREȚ

Că există proști care nu se descurcă în viață, că există proști inadaptabili este, fără îndoială, adevărat. Există și proști plini de angoase. Există și proști bîntuiți de gîndul sinuciderii. Prostia n-asigură neapărat prosperitatea. Dar ne vom ocupa în aceste rînduri de prostul descurcăreț. Prostul care izbutește să iasă basma curată.

Prostul descurcăreț — idiotul care trage pe sfoară, cretinul care mănîncă două porții — e o figură pitorească, nu chiar atît de rar întîlnită. În toate împrejurările vieții s-a descurcat de minune și pînă la urmă biografia lui e un șir de întîmplări care de care mai nostime. «A, să vezi ce mi s-a întîmplat mie». «Să vezi cum i-am dus». «A, să vezi ce chestie grozavă le-am făcut».

El pornește de la ideea că toți oamenii și toate instituțiile trebuie păcăliți, altfel nici nu concepe. Unora le-a făcut-o, pe altul l-a dus, pe altul l-a tras în piept — mă rog, toate metodele posibile. În liceu n-a învățat, ci și-a păcălit colegii și profesorii... «Să vezi ce farse le-am jucat... Să vezi ce ușor copiam eu». «Pe toți i-am dus cu preșul».

Faptul că n-a învățat, faptul că doar s-a strecurat, i se pare o mare performanță; l-a tras pe sfoară și pe Pitagora, l-a păcălit și pe Voltaire.

— Ce să învăț? Da ce sînt prost?

Așa a tras pe sfoară pînă și tabla înmulțirii.

Așa și-a continuat mersul triumfal spre ignoranță.

— Eu să muncesc? Da ce, sînt prost?

Și începe să se laude cum face și cum drege el, cum îi păcălește el pe toți, ce tip e el, cum îl iubesc toți pe el.

Pe actuala soție n-o iubește ci o păcălește — sentiment de care este foarte mîndru.

— Să vezi cum am îmbrobodit-o!

Oamenii sînt ademeniți de stupida și mica lui viclenie.

— L-am vrăjit, l-am descîntat. Și pe ăsta l-am prins în cursă... Nici ăsta nu mi-a scăpat...

Sărman idiot descurcăreț. Sărman șoricel viclean!

El nu știe că se află de mult prins în cursă și că mușcăturile sînt atît de firave...

reflector științific

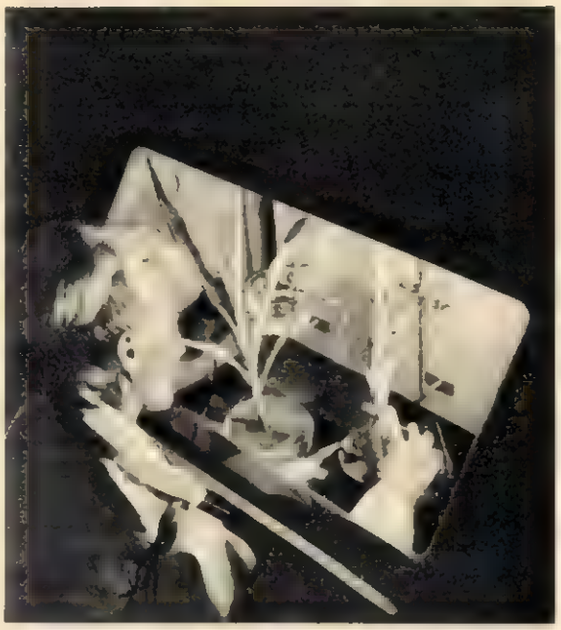

PORUMB...RADIOACTIV

În laboratorul de nutriție minerală-izotopi radioactivi din Institutul de cereale și plante tehnice-Fundulea se studiază intens nutriția minerală a plantelor prin aplicarea unor izotopi radioactivi.
În fotografie, aplicarea izotopului P^{32} la plantele de porumb cultivate pe nisip cu soluție nutritivă.

NIMIC MAI SIMPLU! ȘI TOTUȘI...

..Și totuși chiar mulți specialiști ignorează mecanismul intim de acțiune al banalei peniciline. Iată de ce aceste fotografii realizate de bacteriologii englezi O'Grady și Greenwood au provocat mare interes în cercurile medicale. Ele înfățișează cu următoare claritate modul în care penicilina «roade» pereții bacteriilor, modificîndu-și unghiul de atac în funcție de natura inamicului. Sus — stafilococi; jos — streptococi, înainte și după intervenția medicamentului.

O PROBLEMĂ COMPLICATĂ: VÎRTEJURILE

La Centrul de cercetări hidraulice din Institutul politehnic București funcționează o instalație pentru studiul mișcărilor de vîrtej ce apar în diferite construcții hidraulice. Unele soluții obținute prin aceste studii au fost recomandate pentru proiectarea diferitelor lucrări hidrotehnice.
În fotografie, un cercetător urmărește influența intensității vîrtejului asupra formei pîlniei de aer ce apare în camerele de aspirație ale unei stații de pompare.

O APĂSARE PE BUTON ȘI...

O utilizare a calculatoarelor electronice care tinde să modifice profund munca desenatorilor din industria textilă: o simplă apăsare pe butonul ordinatorului și modelul dorit apare pe ecran! El poate fi transformat și adaptat de desenator cerințelor tehnice și materialelor textile respective

FOAMEA DE... OXIGEN

Cea mai mare instalație din lume pentru producerea oxigenului va fi construită în Belgia, în zona portului Anvers, și va avea o capacitate de 1 500 tone pe zi. Se va reuși astfel să se satisfacă cererile industriilor chimice și metalurgice, în cadrul contractelor existente și al altora noi. Oxigenul va fi livrat prin rețeaua de conducte de oxigen care leagă orașul Anvers cu regiunea Mons și cu Franța pînă la Dunkerque. În același timp s-a hotărît construirea unor instalații pentru producerea oxigenului în Australia, lîngă Sydney, cu o capacitate de 130 tone pe zi, în Argentina, lîngă Buenos Aires, de 100 tone pe zi, iar în estul Franței, o unitate de oxigen și azot lichid, completată cu mari tancuri de depozitare, pentru a se putea face astfel față creșterii cerințelor industriilor din regiune

varietăți

omul și sacul

De cînd au fost inventați (și nu e mult de atunci) pînă astăzi, poliesterii au avut adesea prilejul să ne lase cu gura căscată pentru adaptabilitatea lor la cele mai neașteptate utilizări. Iată o ultimă ispravă: saci din poliester, umpluți cu aer comprimat și cu... sportivi (sacul și sportivul!). Lansate pe apă, aceste — să le zicem — ambarcații sînt mînate de vînt. Omul din sacul care parcurge cel mai rapid distanța de 300 metri de pe rîul Havel din Berlinul occidental este declarat cîștigător. Primul concurs de acest tip a fost cîștigat cu timpul de 7m14s de Jurgen Barth, fost campion de ciclism-tandem.

ori, ori!

Grădina zoologică din Leningrad s-a îmbogățit cu încă o progenitură, căreia i s-a dat numele de Bart.
Totul ar fi simplu, dacă n-ar fi niței mai... complicat: tatăl nou-născutului este măgarul Borki, iar mama, zebra Marta.
Se pune întrebarea: ce este Bart?
Să fie zebră? Taică-său e cel mai autentic măgar! Să fie măgar? Atunci de ce poartă ciorapi zebrați în picioare?!

noutăți dintr-o veche piață

Ceea ce în prima imagine par a fi niște belicoase mijloace de apărare anticar, se arată în cea de-a doua fotografie în reala lor înfățișare de pașnice ornamente arhitecturale. Ele dichisesc noul acoperiș al vechii piețe din Leicester — Marea Britanie.

...pune cricul, nae!

Taximetrele-automobile au fost introduse în București în anii 1910-1911. Au avut o perioadă de prosperitate doi-trei ani, apoi s-au împuținat, dispărînd complet în timpul războiului. Au reapărut după 1920, cînd Ford umpluse lumea cu celebrele lui mașini negre, decapotabile, cu roți cu spițe de lemn și cu «mustăți» la volan, pentru accelerație. Cîteva dintre aceste Forduri «frumoase, elegante și cu coviltire de ploaie» făceau stație în fața Gării de Nord, așa cum le vedem în fotografia alăturată. Aveau o mare meteahnă: porneau greu la manivelă. Din această cauză șoferii erau nevoiți să le pună motoarele în funcțiune cu... cricul. Ridicau roțile din spate și le învîrteau cu mîna pînă porneau motorul. Și pentru ca onor clientela să nu aștepte, unul dintre șoferi, care era de rînd, pîndea sosirea trenului. Cînd îl vedea apărînd în depărtare, ieșea pe scările din față și striga: «Pune cricul, Nae!» Forduri le intrau atunci în funcțiune dîrdîind și scoțînd fum. După ce se terminau trăsurile, vrînd, nevrînd, călătorii rămași cu bagajele în stradă erau nevoiți să se aventureze, urcîndu-se în năstrușnicele taximetre.

...scriitorul, către popor

În lunile august și septembrie ale acestui an a fost sărbătorit pretutindeni, și cu deosebire pe pămîntul Scoției, bicentenarul nașterii marelui scriitor Walter Scott. Printre cele mai de seamă manifestări ale bicentenarului trebuie considerată, desigur, originala expoziție comemorativă cu deviza «Scriitorul, către popor». Principala inovație a expoziției — și nu au fost puține — a constat în aceea că, spre deosebire de orice altă expoziție în care exponatele stau la locul lor iar vizitatorii se perindă printre ele, în expoziția închinată lui Walter Scott vizitatorii au fost cei care au stat și au privit defilarea exponatelor pe fundalul mereu în schimbare. Iată, în fotografie, macheta singularei expoziții din Waverley Market, Edinburgh, și realizatorul ei, arhitectul John Paterson.

post molestam senectutae?...

Nu! După tinerețea plină de vigoare nu urmează bătrînețea slăbănoagă. Pentru acest nou adevăr, cam paradoxal, al zilelor noastre, contrazicînd versurile academicului Gaudeamus, pledează fotografia de față. A fost luată în timpul disputării la Tokyo a celei de-a doua «Olimpiade a broaștelor țestoase» (aluzie la longevitatea simpaticelor ființe din carapacea de baga), concurs polisportiv a cărui principală dispoziție regulamentară precizează că vîrsta minimă a participanților trebuie să fie de 60 de ani pentru bărbați și 55 de ani pentru femei, adică, în genere, vîrsta de pensionare. Regulamentul mai prevede obligativitatea pentru toți participanții de a avea asupra lor un cu totul oportun certificat de sănătate (tensiuneo arterială, electrocardiograma etc.). La cursa de 10 000 metri plat (în fotografie) au participat 1 500 de concurenți, dintre care cîțiva atingeau vîrsta de 82 de ani. Impresionantele întreceri sportive au loc în cadrul nu mai puțin emoționant al tradiționalei «Ziua respectului pentru bătrîni»

ASIGURĂRILE ADAS, MĂSURI UTILE DE PREVEDERE!

În dorința de a da amănunte despre unele măsuri de prevedere, publicăm detalii comunicate de Administrația Asigurărilor de Stat cu privire la diferite asigurări puse la dispoziția cetățenilor.

În acest număr ne referim la ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ.

Aceasta este una dintr-un grup de 4 măsuri de prevedere oferite de ADAS care au aceleași avantaje generale, dar fiecare cu specificul ei. Iată denumirile CELORLALTE TREI, pe care le vom prezenta în numerele viitoare:

— asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente;

— asigurarea familială mixtă de viață;

— asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași.

În rîndurile care urmează ne vom referi deci la ASIGURAREA MIXTĂ DE VIAȚĂ.

Asigurarea mixtă de viață este una dintre cele mai populare forme de asigurare. Avantajul ei principal este că plata sumei asigurate se face, în orice caz, fie în cursul duratei asigurării, fie la expirarea ei. Asigurarea mixtă de viață îmbină economisirea simplă cu loteria și cu prevederea pentru eventualitatea survenirii unor riscuri în viața asiguratului.

Aceasta se încheie pe perioade de la 5 pînă la 20 de ani, la alegerea asiguratului, pentru orice sumă.

Administrația Asigurărilor de Stat plătește suma asigurată:

— la expirarea contractului de asigurare;

— în caz de amortizare a asigurării (în total sau în parte) la tragerile ce se organizează lunar;

— în caz de invaliditate permanentă, ca urmare a unui accident (în total sau în parte, după cum invaliditatea permanentă este totală sau parțială);

— în caz de deces al asiguratului.

O dată cu emiterea poliței de asigurare, ADAS atribuie, pentru fiecare mie de lei din suma asigurată, cîte o combinație de trei litere, cu care asiguratul participă la tragerile de amortizare. În aceeași poliță nu se pot repeta combinațiile de litere.

Primele de asigurare sînt calculate în funcție de valoarea sumei asigurate, durata de asigurare și perioada de plată a primelor. Acestea se pot plăti atît personal cît și prin «CONSIMȚĂMÎNT SCRIS» (o împuternicire dată de către asigurați casierului de la locul de muncă, pe baza căreia acesta plătește primele de asigurare din drepturile cuvenite asiguratului).

adas
ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

SPIRITUL DE ECONOMIE ȘI AVANTAJELE LUI PREZENTATE ÎN CIFRE

● Soldul general al depunerilor la CEC a fost la 1 octombrie 1971 cu 10,3% mai mare decît cel înregistrat la finele anului 1970.

● Soldul mediu pe locuitor a fost la 1 octombrie 1971, comparativ cu sfîrșitul anului 1970, cu 10,3% mai mare.

● Durata de păstrare a banilor la CEC a crescut de la 472 zile în 1970 la 530 zile la 1 octombrie 1971.

● La 1 octombrie 1971 numărul libretelor de economii și al conturilor curente personale a ajuns la **7,2 milioane**, din care 2,1 milioane sînt deținute de populația de la sate.

Alte sute de mii de cetățeni își păstrează economiile bănești pe obligațiuni CEC cu cîștiguri.

În prezent, la fiecare familie revine în medie cel puțin un libret de economii.

În perioada 1 ianuarie—1 octombrie 1971 numărul libretelor de economii deținute de populație a crescut cu 461 231, din care 105 489 sînt deținute de populația de la sate.

● În acest an CEC a acordat depunătorilor săi dobînzi și cîștiguri în valoare de multe sute de milioane lei.

● La tragerile la sorți ale libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme care au avut loc în acest an, pînă în prezent Casa de Economii și Consemnațiuni a acordat 1 086 autoturisme de diferite mărci. La acestea se adaugă încă 402 autoturisme, care vor fi acordate la tragerea la sorți din 28 octombrie 1971.

● În anul 1971, pînă la 1 octombrie, 14 053 de cetățeni și-au cumpărat autoturisme cu bani economisiți la CEC.

● De la 1 ianuarie a.c. pînă la 1 octombrie, Casa de Economii și Consemnațiuni a acordat populației credite pentru construirea de locuințe în valoare de 2 091,8 milioane lei. Pînă la finele anului 1971 valoarea acestor credite va ajunge la 2 900 milioane lei, față de 2 100 milioane lei acordate în 1970.

● Casa de Economii și Consemnațiuni efectuează anual în mediul rural plăți de credite pentru contractări de produse agricole și plăți pentru produse agricole preluate de organizațiile economice de la producătorii agricoli individuali, în sumă de circa 3 miliarde lei anual.

● În perioada 1 ianuarie 1971—1 octombrie 1971 numărul unităților CEC proprii a crescut cu 146, din care 120 în mediul rural.

În prezent, la dispoziția populației se află 1 706 unități CEC proprii, precum și 4 246 unități mandatare (unități poștale și ghișee CEC în întreprinderi, instituții etc.) care efectuează operațiuni pentru CEC.

Gh. COSTACHE

UN TABEL PE CARE VI-L RECOMANDĂM SĂ-L CONSULTAȚI

Cum sporesc economiile dv. dacă folosiți **libretul de economii cu dobîndă:**

a) în cazul efectuării de depuneri «la vedere», la care rata dobînzii este de 3,5% pe an:

Perioada în care se fac depuneri (ani)	Suma economiilor realizate, inclusiv dobînda, în cazul depunerii a cîte 100 lei chenzinal (1 și 15 ale lunii)	Suma economiilor realizate, inclusiv dobînda, în cazul depunerii a cîte 200 lei chenzinal (1 și 15 ale lunii)
1	2 444,10	[illegible]
2	4 973,75	9 947,50
3	7 591,90	15 183,80
4	10 301,70	20 603,40
5	13 106,35	26 212,70
6	16 009,20	32 018,40
7	19 013,65	38 027,30
8	22 123,20	44 246,40
9	25 341,60	50 683,20
10	28 672,65	57 345,30
11	32 120,30	64 240,60
12	35 688,60	71 377,20
13	39 381,80	78 763,60
14	43 204,25	86 408,50
15	47 160,50	94 321,00
16	51 255,20	102 510,40
17	55 493,25	110 986,50
18	59 879,60	119 759,20
19	64 419,50	128 839,00
20	69 118,30	138 236,60

b) în cazul efectuării de depuneri «pe termen», la care rata dobînzii este de 5% pe an:

Perioada în care se fac depuneri (ani)	Suma economiilor realizate, inclusiv dobînda, în cazul depunerii a cîte 500 lei lunar (la 1 ale lunii)
1	6 161,90
2	12 631,85
3	19 425,30
4	26 558,45
5	34 048,25
6	41 912,55
7	50 170,05
8	58 840,45
9	67 944,35
10	77 503,45

O COMOARĂ LA ÎNDEMÎNA TUTUROR

la HANUL MANUC

OASPEȚI NOI AI UNEI GAZDE VECHI

După ample lucrări de restaurare desfășurate de-a lungul a cîțiva ani și terminate de curînd, Hanul Manuc strălucește din nou în inima Bucureștiului, aidoma celui de odinioară, o puternică atracție și pentru bucureșteni, și pentru oaspeții lor din întreaga țară și de peste hotare.

Monumentul arhitectonic și istoric lăsat de Manuc și restaurat cu deosebită grijă are azi o funcționalitate complexă. Hotelul oferă turiștilor camere mobilate în stilul epocii, dispuse pe un cerdac. Originalitatea, pitorescul acestui hotel atrag ca un magnet pe turiștii străini.

La crearea ambianței de epocă își aduc, de asemenea, contribuția restaurantul și crama complexului, prin preparatele culinare realizate după rețete ale timpului, roade ale unor minuțioase consultări de documente păstrate în arhive și biblioteci. Puteți consuma, după sezon și preferință, o mare varietate de salate: salata băcanilor, a tîrgoveților, a arnăuților, a sacagiilor, salata turcească sau cea bizantină, cu limbă, gustarea lui Bacchus. După aceea, o veritabilă ciorbă domnească de burtă sau ciorba mezelarilor. La felul doi aveți de ales între: mușchiulețele de porc «à la Manuc», pîrjoala cîrciumarului, ochiuri mocănești, omleta covacilor, varză haiducească etc. Iar la felul trei, tot atît de apetisantele clătite «à la Vlicea», baclavalele suitănești. Meniul se stropește cu vinul casei, vin vechi.

O altă atracție de ordin culinar oferă simigeria, care prepară pentru dv., în laborator propriu, specialitățile: plăcinte cu carne sau cu brînză, «triangle à la Manuc», tradiționalele baclavale și sarailii.

glob comentar

o săptămînă în lume

Nu trece zi fără ca, într-un fel sau în altul, dar de fiecare dată sub semnul faptelor concrete, mersul evenimentelor din țară și de peste hotare să nu aducă noi atestări ale justeței politicii noastre interne și externe. Activitatea partidului și statului nostru pe planul amplu al asanării relațiilor internaționale este apreciată ca o contribuție remarcabilă și eficientă la eforturile pentru crearea unui climat de securitate și cooperare multilaterală în lume. Arătînd că politica țării noastre corespunde întru totul atît intereselor naționale ale poporului român cît și cauzei socialismului și păcii în general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *a declarat în cuvîntarea pe care a rostit-o la plenara lărgită a Comitetului municipal București al P.C.R.: «Zi de zi, faptele demonstrează că numai aplicînd în relațiile cu toate statele principiile independenței, suveranității naționale, ale neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, ale renunțării la forță și la amenințarea cu forța în raporturile interstatale, putem contribui la instaurarea în lume a unei politici de pace și colaborare între popoare».*

Agenda internațională a acestei săptămîni, bogată în evenimente de primă importanță, înscrie o seamă de contribuții românești efective, cu profund ecou. Fără îndoială, trebuie reținută semnificația majoră a contactelor și convorbirilor la nivel înalt care au avut loc cu prilejul festivităților jubiliare din Iran. Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România s-a întîlnit și a avut convorbiri, într-o atmosferă de cordialitate și prietenie, cu Șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, cu președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., Nikolai Podgornîi, cu președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, Iosip Broz Tito, cu președintele Indiei, V.V. Giri, cu președintele Pakistanului, Yahia Khan, cu trimisul special al Republicii Populare Chineze, Ciang Tung. În cursul acestor contacte au fost abordate atît probleme ale relațiilor bilaterale cît și aspecte ale eforturilor pentru destinderea atmosferei internaționale.

Activitatea politică internă și externă desfășurată personal și cu neslăbită consecvență de către președintele **Nicolae Ceaușescu** *este obiectul unui larg ecou internațional ce se răsfrînge, printr-un spor de prestigiu, asupra României socialiste. În legătură cu aceasta se cuvine a fi consemnat acel pasaj din cartea apărută zilele acestea la Tokyo și consacrată vieții și operei tovarășului Ceaușescu, în care autorul ei, publicistul japonez Goichi Kusano, scrie despre conducătorul partidului și statului nostru: «Popularitatea și simpatia de care se bucură, atît în țara sa cît și peste hotare, constituie o recunoaștere a meritelor sale excepționale, a inteligenței și energiei creatoare pe care le dedică poporului său, idelor nobile ale progresului și păcii». Înainte de a pleca în Iran, președintele Ceaușescu i-a primit pe ministrul comerțului exterior al Italiei, Mario Zagari, și a acordat două importante interviuri: unul revistei libaneze «Al-Hawadess», iar celălalt (reprodus luni în presa noastră) marelui cotidian italian «Corriere della sera». În ambele interviuri este reafirmată cu claritate politica partidului și statului nostru în cele mai arzătoare probleme ale vieții internaționale. Această politică pornește de la ideea fundamentală că în relațiile dintre partide, ca și în cele dintre state, trebuie să se țină seama de realități. «De aici și necesitatea — precizează tovarășul* **Nicolae Ceaușescu** *în interviul acordat ziarului «Corriere della sera» — de a se pune pe prim plan respectarea punctului de vedere și poziției fiecărui partid și fiecărei țări, care sînt singurele în măsură să poată aprecia, într-un moment sau altul, situația din țara sau regiunea respectivă». În virtutea acestei politici, țara noastră militează activ atît pe linia întăririi continue a relațiilor de prietenie și colaborare cu toate statele socialiste, cît și în direcția consolidării păcii și înțelegerii internaționale prin raporturi normale, principiale, cu toate celelalte state din lume. În acest context, zilele acestea delegația României socialiste a luat parte la cea de-a 55-a ședință a Comitetului Executiv al C.A.E.R., întrunită la Moscova. La București s-au desfășurat lucrările Comisiei mixte româno-iugoslave de colaborare economică, iar la Pekin s-a deschis Expoziția industrială a României socialiste.*

Agenda acestor șapte zile consemnează ca de obicei o intensă activitate și pe linia raporturilor partidului nostru cu alte partide. La București au sosit prim-secretarul C.C. al P.C. Mexican, o delegație a Partidului Socialist Popular din Norvegia și o delegație a Partidului Democrat din Guineea, în timp ce delegații ale P.C.R. au luat parte la congresele P.C. din India, P.C. din Irlanda și Partidului Socialist Desturian din Tunisia. Toate aceste activități desfășurate pe fundalul tradițiilor militante internaționaliste arată cît de importante și necesare sînt străduințile pentru promovarea unor raporturi normale între partide urmărind scopuri comune, ca și între statele cu orînduiri diferite dar deopotrivă interesate în menținerea păcii în lume. Practica vieții internaționale și evenimente concrete de dată foarte recentă relevă adevărul de necontestat că singura și cea mai eficientă cale în evoluția raporturilor internaționale trebuie să fie aceea a metodei universal valabile a contactelor politice, a căutării pe cale pașnică și în comun a mijloacelor pentru rezolvarea celor mai complicate ecuații din arena politică internațională. În acest sens, știrea înțelegerii intervenite între conducătorii U.R.S.S. și S.U.A. cu privire la organizarea unei întîlniri la nivelul cel mai înalt, în 1972, la Moscova, a fost primită de opinia publică cu un interes legitim. Metoda contactelor politice,a tratativelor,este și rămîne singurul mijloc valabil pentru destinderea și normalizarea situației internaționale.

Marți, 19 octombrie 1971

Dic. BABOIAN

realități din lumea

reacția de frămîntare a conflictelor

«Toamna fierbinte» a conflictelor sociale de care pomeneau încă din vară experții economici și presa occidentală se face resimțită din plin într-o serie de țări capitaliste. De cîteva săptămîni telegramele de presă anunță zilnic puternice acțiuni revendicative concretizate prin greve masive și prelungite, care alarmează guverne și cercuri patronale, obligîndu-le, în multe cazuri, să cedeze în fața cererilor insistente ale oamenilor muncii frustrați de drepturi legitime.

După cum reiese din statistici oficiale americane, numai în primele șapte luni ale acestui an au luat parte la greve în S.U.A. peste un milion de oameni ai muncii. Ascuțirea conflictelor sociale din Marea Britanie, marcată printr-un lanț de greve și alte acțiuni de rezistență muncitorească, se desfășoară pe fondul unui veritabil record al șomajului. Zilele acestea, la conferința anuală a Partidului laburist, Roy Jenkins, lider adjunct al acestui partid, a denunțat faptul că niciodată în ultimii 30 de ani nu a existat în Anglia un număr mai mare de șomeri (circa un milion) decît în prezent. Creșterea ratei inflației, o serie de măsuri restrictive, urcarea prețurilor și amenințarea efectivă a unor noi concedieri prin închiderea unor uzine și șantiere devenite insuficient de rentabile explică virulența nemulțumirilor în rîndurile muncitorilor și salariaților cu venituri și așa restrînse. În Suedia, o serie de măsuri bugetare luate de guvern pentru a stăvili șomajul par să nu fi dat rezultatele scontate; dovada faptul că în ultimele luni numărul celor care au rămas fără lucru s-a dublat în raport cu cifrele din anul trecut. O seamă de mari firme italiene, între care «Fiat», «Pirelli», «Maseratti», «Zanussi», au anunțat că se văd constrînse să reducă producția, datorită unor serioase dificultăți economice și ca atare să procedeze la noi și considerabile licențieri.

Față de încercările patronilor de a ieși din impas prin încetarea întregii activități a unităților nerentabile, în numeroase orașe italiene muncitorii ocupă fabricile zile și săptămîni în șir, pentru a-și impune revendicările. Spectrul șomajului se face efectiv resimțit și în bazinul Ruhr, unde o serie de concedieri, deja anunțate, alarmează mii de familii de muncitori vest-germani.

Numeroase porturi maritime ale S.U.A., mai ales cele de pe coasta răsăriteană,continuă să fie paralizate de greva docherilor. Marea grevă a muncitorilor portuari de pe coasta apuseană, care a durat peste 100 de zile transformîndu-se în cel mai lung conflict de muncă care a avut loc în porturile americane în ultimii 23 de ani, a determinat Administrația Nixon să invoce legea Taft-Hartley pentru a-i obliga pe docheri să reia lucrul. Între timp însă au declarat grevă 40 000 salariați de la serviciile telefonice newyorkeze, mii de muncitori feroviari, profesori și învățători din Michigan, Illinois, Ohio, Pennsylvania și 100 000 de mineri din peste 20 de state ale S.U.A. În Franța, luna octombrie a debutat cu greva salariaților de la aeroportul Orly, urmată la cîteva zile de paralizarea traficului trenurilor subterane.

foto

capitalului

Greva pentru drepturi și pentru dreptate socială a muncitorilor portuari din S.U.A. a alarmat prin amploarea și urmările ei în asemenea măsură cercurile conducătoare ale S.U.A., încît președintele Nixon n-a ezitat să recurgă la legea Taft-Hartley.

solidare

ca urmare a grevei de peste 10 zile a celor 2 200 de conducători de metrouri. Mișcarea grevistă din Spania a înregistrat momente remarcabile prin extinderea grevei muncitorilor constructori din 20 de întreprinderi, totalizînd 25 000 de muncitori. În marele bazin carbonifer Oviedo și în Catalonia, zeci de mii de muncitori luptă împotriva intențiilor patronatului de a concedia încă un lot de 400 de salariați. O grevă la uzinele «General Motors-Holden» din Canberra și rezistența activă împotriva concedierilor anunțate de filiala australiană a companiei «Chrysler» contribuie la întregirea imaginii conflictelor ce bîntuie în această toamnă o serie de țări capitaliste mari și bogate.

Concomitent cu rezistența dîrză a muncitorilor de la șantierele navale engleze «Upper Clyde», soldată prin concesii guvernamentale deocamdată sub forma promisiunilor, în industria aeronautică engleză au avut loc în ultimul timp puternice acțiuni de luptă împotriva concedierilor (numai la Westland Aircraft — 1 800 de licențieri). În imagine, aspect de la un miting al muncitorilor de la British Aircraft Corporation.

Două imagini care demonstrează ce a însemnat pentru traficul parizian greva conducătorilor de metrouri: cozi nesfîrșite la stațiile de autobuze (jos); camioane militare transportă muncitori parizieni la locurile de muncă (stînga).

FANIA DAVIS ÎN ITALIA:

„să salvăm viața angelei!"

Miting la Universitatea din Roma; la fabrica «Coca-Cola» — ocupată de muncitori împotriva hotărîrii patronului de a închide întreprinderea; la fabrica «Confi» din Florența — aflată în aceeași situație; întîlniri cu tineretul din Bologna și Milano. Acestea sînt pe scurt momentele turneului italian al Faniei Davis, sora Angelei Davis, care întreprinde o călătorie în Europa pentru a stimula mișcarea de solidaritate cu militanta progresistă americană care a devenit un simbol al luptei pentru pace, dreptate și libertate. «Va trebui să determinăm o vastă mișcare de masă a popoarelor din întreaga lume pentru ca Angela și toți deținuții politici din America să fie eliberați» — a declarat Fania Davis în cadrul unui miting. Întîlnirile Faniei Davis cu tineretul și muncitorii italieni au fost o expresie elocventă a aderiunii entuziaste a acestora la cauza salvării vieții, a eliberării militantei întemnițate la San Rafael. Fania Davis a fost de asemenea invitată la sediul C.C. al Partidului Comunist Italian, unde a fost primită (în fotografie) de tovarășii Luigi Longo și Gian Carlo Pajetta, precum și de alți membri ai conducerii partidului, care au reafirmat solidaritatea comuniștilor italieni cu lupta pentru salvarea vieții Angelei Davis.

rugul-gigant de la santa barbara

Timp de cîteva zile colinele din jurul vestitei localități Santa Barbara (California) au fost cuprinse de flăcările unui puternic incendiu care n-a putut fi stins decît în urma unor mari concentrări de forțe pompierești. Focul a izbucnit în zona forestieră și s-a extins cu repeziciune pe hectare întregi de păduri, coborînd vertiginos spre oraș. Cuprinsă de panică, populația cartierelor situate pe versantele colinelor și-a părăsit căminele, căutîndu-și refugiu departe de tăvălugul de flăcări. Incendiul a provocat pagube încă imposibil de evaluat. Zeci de clădiri, parcuri și rezervații naturale au fost distruse, iar numărul celor dați dispăruți nu poate fi încă precizat. Rugul-gigant se înscrie ca una dintre cele mai cumplite calamități ce s-au abătut vreodată asupra colinelor de la Santa Barbara.

glob comentar foto

BAGDAD

succes românesc

Corespondență specială de la Nicolae VRABIE

La Bagdad s-a deschis în aceste zile de octombrie Tîrgul internațional, unul dintre cele mai mari și mai importante din țările Orientului Apropiat. Zilnic, zecile de pavilioane sînt vizitate de peste 50 000 persoane, număr foarte mare dacă ne gîndim că locul de desfășurare a acestei manifestări economice se găsește la aproape 15 km de centrul orașului. Tîrgul reunește firme comerciale din 20 țări, care și-au prezentat produsele în pavilioane proprii sau în hale comune. Exponatele sînt în general alese în concordanță cu necesitățile economiei irakiene, aflată în plin proces de dezvoltare. Majoritatea sînt produse necesare mecanizării muncilor agricole și pomicole, mașini-unelte și utilaje solicitate de micile ateliere mecanice dar și de fabricile și uzinele de stat, precum și bunuri de larg consum — textile, confecții, marochinărie, ambalaje, materiale de construcții etc.

Pavilionul României la această manifestare economică — o construcție spațioasă, aerisită, viu colorată, decorată cu fotografii mari prezentînd imagini din industria noastră în plin progres și afirmare — reflectă la rîndul lui adaptarea la necesitățile pieței irakiene. Produsele foarte numeroase, bine selecționate și îngrijit realizate, s-au bucurat de la bun început de aprecierea publicului și au stîrnit interesul a numeroși clienți potențiali. De altfel, în aceste zile perioada de tatonare s-a terminat, discuțiile comerciale s-au concretizat, urmînd să se semneze contracte între firmele partenere. Aprecierile de care s-au bucurat mostrele prezentate de cele 20 întreprinderi românești de comerț exterior au făcut ca solicitările cumpărătorilor locali să ducă la acoperirea întregului contingent stabilit și aprobat de forurile comerciale irakiene. Pe lista de cereri de licențe figurează mașini-unelte, convertizoare și motoare electrice, mașini pentru construcții, cabluri, fitinguri, geamuri și diverse materiale de construcții, articole sanitare, țesături și tricotaje. Pavilionul românesc a fost vizitat de către ministrul irakian al economiei și de alte personalități ale vieții politice și economice a Irakului. Cu prilejul «Zilei României», televiziunea, radioul și presa din Bagdad au elogiat calitatea produselor românești prezentate la tîrg, subliniind dezvoltarea comerțului exterior al țării noastre. Participarea României la acest tîrg internațional constituie deci un succes de prestigiu și, ca atare, o contribuție importantă la dezvoltarea relațiilor dintre România și Irak.

scafandru... terestru

Din colaborarea specialiștilor de la catedra de mașini frigotehnice a Institutului politehnic din Tașkent (R.S.S. Uzbekă) și a filialei Institutului central de cercetări pentru industria de confecții s-a născut un nou sistem de protecție pentru cei care lucrează în domeniul cultivării bumbacului, la combaterea dăunătorilor agricoli cu substanțe toxice. Noul sistem constă dintr-un agregat de condiționare a aerului, montat pe o remorcă, și un costum asemănător celui de scafandru. Sistemul asigură filtrarea aerului și o temperatură corespunzătoare. Costumul cîntărește 4 kilograme.

fișcher-petrosian

Rezultatele fiecărei partide a dirzei înfruntări șahiste dintre tînărul și capriciosul Bobby Fischer (S.U.A.) și subtilul tactician Tigran Petrosian (U.R.S.S.) — care își dispută la Buenos Aires privilegiul de a participa la finala campionatului mondial de șah — sînt urmărite cu sufletul la gură de iubitorii «sportului minții» de pe toate meridianele lumii. Toți ar avea întemeiate motive să-i invidieze pe aceia dintre confrații lor întru pasiune din capitala argentiniană, care au avantajul de a urmări fiecare mișcare, fie și înghesuiți, ca în această fotografie, în foaierul teatrului San Martin — în timp ce în sală se desfășoară partida.

salt în noapte

Se lucrează la scoaterea unui avion din apele fluviului La Plata. Este avionul în care au murit nouă dintre cei mai buni balerini ai Argentinei. Printre ei era și Norma Fontenla, căreia i se decernase în urmă cu trei ani premiul «Steaua de aur» la Festivalul internațional de balet de la Paris. Avionul s-a prăbușit, într-un zbor de noapte, în estuarul fluviului.

roma în cleștele circulației

Circulația în «orașul etern» devine pe zi ce trece mai dificilă, mai lentă; un moloh care înghite nesățul timpul cetățenilor. «Un poner trăgînd o căruță poate deveni emblema vitezei medii pe străzile noastre» — constată ziarul «Paese sera», care publică această fotografie-simbol (1). Și iată o altă imagine, de data aceasta reflectînd realitatea însăși, făcută în Piazza della Republica (2). Reproducem din textul care o însoțește: «...Autobuze și mașini particulare se încrucișează într-un nod gigantic, un nod care, dincolo de centru, strînge în cleștele lui și periferia... Aceste mașini, aproape încastrate una în cealaltă, într-o «horă» lentă în jurul fîntînii Rutelli, redusă la funcția de fîșie de trotuar, dau senzația — și o senzație cît se poate de reală — a unui mărăciniș monstruos care se lățește pînă va cuprinde orașul întreg, sufocînd viață, cultură, societate» Problema haosului circulației în Roma nu e nouă. Dar, după cît se pare, nu s-au luat măsuri eficiente pentru rezolvarea ei. Locuitorii așteaptă să fie puse, în sfîrșit, în aplicare propunerile realiste care preconizează interzicerea circulației vehiculelor particulare în centrul istoric, linii de metro care să lege periferiile de centru și între ele, sporirea liniilor de autobuze pentru transportul în comun.

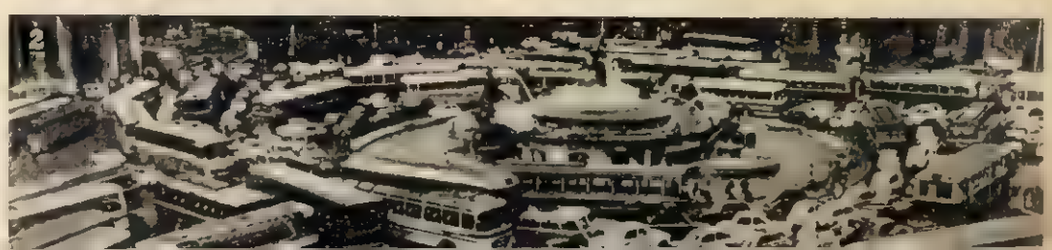

opoziția la brighton

Imagine devenită tradițională la conferințele anuale ale Partidului laburist englez. Pentru a-și demonstra unitatea ca forță principală a opoziției, conducătorii laburiști, în frunte cu Harold Wilson (al doilea din stînga), formează la tribună un lanț viu, cîntînd, împreună cu participanții la încheierea recentei reuniuni de la Brighton, cîntecul «Auld Lang Syne».
După cum se știe, cea mai mare parte din dezbaterile conferinței au fost consacrate criticării vehemente a politicii interne a guvernului conservator prezidat de Edward Heath.

în plină ofensivă

Nu e prima dată cînd regiunea din jurul localității cambodgiene Krek este teatrul unor atacuri ale forțelor patriotice khmere: cronica a consemnat și alte violente lupte ce s-au dat aici. Recent, plantațiile de cauciuc din apropierea localității Krek au redevenit teatrul unei noi ofensive a patrioților cambodgieni. Baza «Alpha», deservită de trupele regimului Lon Nol, a fost supusă unui violent tir de rachete. În cadrul aceleiași ample acțiuni, forțele patriotice cambodgiene au atacat un detașament de infanterie și blindate saigoneze, pricinuindu-i grave pierderi (în fotografie)

dominguin la belgrad

Cea dintîi coridă prezentată publicului iugoslav s-a bucurat de prezența uneia dintre cele mai faimoase figuri ale tauromahiei contemporane — toreadorul spaniol Luis Miguel Dominguin. Peste 4 500 de spectatori întruniți pentru a asista la acest spectacol inedit pe un stadion din Belgrad au avut prilejul de a gusta toată gama de senzații tari pe care le poate oferi o luptă cu tauri. Căci de la prima «luare de contact», primul «toro» adus în arenă l-a dat peste cap pe celebrul toreador, rănindu-l ușor (al cincisprezecelea accident din cariera lui, constată specialiștii). După îngrijirile medicale de rigoare, Dominguin a reușit însă să-și demonstreze cu brio arta: răpunînd unul după altul doi tauri, el a vrut să se reabiliteze în ochii spectatorilor.

cronica de trei secunde

PICASSO

Luni, 25 octombrie 1971, Pablo Picasso împlinește 90 de ani și această aniversare îmi dă o amețeală dulce, de parcă m-aș învîrti printre lebedele inexistente în «Guernica» sa. Totdeauna am căutat lebede în acel tablou de capăt al lumii, nu le-am găsit, și negăsindu-le am avut senzația că sînt. Picasso — înainte de descoperirea antimateriei — a prefigurat inexistentul, l-a dat corp și culoare realistă. E o mare minune — aș spune că e un poem suprarealist al cerului — faptul că cel care a trăit Guernica și a trecut prin atîtea alte Guernice artistice și lumești mai are doar zece ani pînă a atinge suta patriarhală.

Nu am decît un singur punct de sprijin în vertijul meu. E mapa mea. O mapă gri, ieftină, derizorie, urîtă, care nu se potrivește la scurta mea de piele neagră și nici la celelalte haine ale vieții mele. Nu mă despart de ea. O port peste tot și nu mă decid s-o schimb. E tabloul meu suprarealist, profund realist, cu care mă plimb zilnic prin oraș, la vedere, ținut sub braț. Înmagazinez (sau mai bine-zis imaginez) în mapa mea, în primul rînd, ziare. Multe ziare. Dacă s-a rupt pe la colțuri e numai din cauza ziarelor. E loc și pentru cărți. Adaug de foarte multe ori mezeluri Nu o dată, caşcavaluri. Din cînd în cînd, biscuiți. Parfum de jurnale, de tipar, amestecat cu «Alimentara». Nimeni nu deține așa ceva. Cînd e înnorat, pun în mapă și umbrela. O umbrelă care visează să se întîlnească cu o mașină de cusut pentru a da un sens mai adînc vieții mele. O dată, în camera unui redactor șef, mi-a căzut din mapă, pe covor, un pachețel cu mușchi țigănesc. A fost singura trădare făptuită de mapa mea. Nimeni nu a observat, nimeni nu s-a gîndit că ziarele se amestecă la mine cu mezelurile De altfel, toți cei din jur erau atenți la ceea ce demonstra un cunoscut dramaturg, cîndva medic: «Cancerul nu e o boală. Cancerul e un fel de a muri»... Am pus calm pachețelul în mapă, și am plecat.

Nu-l pot sărbători altfel pe Picasso decît gîndindu-mă — gîndindu-mă stăruitor că nu știu ce voi face în anii următori cu mapa mea.

COMICUL COSMIC

Nu-mi place de loc indecența, n-am vrut niciodată să scandalizez — de aproape patru ani, săptămînă de săptămînă, această rubrică cred că stă mărturie convingătoare. Ca atare, nici acum n-aș dori să apar necuviincios — în cuvinte sau în logică — dar ce s-a întîmplat de curînd în aer și pe pămînt e absolut scandalos și nu pot tăcea, nu pot fi ipocrit, ucigînd o idee, înmormîntînd o minie doar pentru că la mijloc e un cuvînt mai greu de citit.

O bucată foarte mare de gheață verde — «L'Humanité», din care extrag știrea, scrie: «un bloc»... — a căzut de sus, din cer, din senin, într-o grădină a unui locuitor din Addleston (Anglia), rupînd brutal ramura unui copac. De unde naiba bloc de gheață, verde, din cer, vara, ziua în amiaza mare — la asta nu pot răspunde nici Jules Verne, nici alți scriitori mai puțin fantastici decît el, care nu îndrăznesc să stea chiar doi ani pe un bloc de gheață. Locuitorul a adus obiectul la laborator, nu la librărie. Laboratorul, după o analiză atentă, a diagnosticat că blocul de gheață verde nu e altceva decît urină congelată. Același om de știință a emis ipoteza — firește, cu totul acceptabilă, că doar n-o să ne apucăm să discutăm despre sexul îngerilor! — că obiectul s-a născut din congelarea acelui sfînt produs omenesc (cum ar spune Sancho Panza) care curgea dintr-un avion aflat la mare înălțime. Trecînd prin spații atît de multe și atît de reci, lichidul și-a permis să înghețe și să ne cadă în cap, în grădină, pe o tulpină...

Dacă lucrurile au ajuns aici, dacă lucrurile (sau cum le zice) au ajuns pînă aici... — atunci să mi se permită să nu mă mai exprim plastic și pe șleau, socotind că acest efort de autocenzură e penultima replică a rațiunii mele în fața iraționalului care ia forme atît de scandaloase, atît de poetice, atît de cosmice în caraghioslîcul lor.

Radu COSAȘU

agendă

Victoria categorică a Partidului socialist austriac în alegerile parlamentare anticipate este considerată de către comentatorii politici și ca un succes politic personal al cancelarului BRUNO KREISKY, care prin orientarea imprimată politicii interne și externe austriece de neutralitate și independență și-a adjudecat încrederea unui număr mai mare de alegători. Astfel, pentru prima oară în perioada postbelică, partidul său a reușit să obțină peste 50 la sută din voturi, asigurîndu-și majoritatea necesară pentru constituirea unui guvern monocolor.

O delegație guvernamentală chineză, în frunte cu ministrul comerțului exterior al R.P. Chineze PAI HSIANG-KUO, a întreprins o vizită oficială în Franța. Arătînd că este pentru prima oară de cînd o delegație guvernamentală a Chinei populare vizitează Parisul, ziarul «L'Humanité» subliniază că bunele relații dintre R.P. Chineză și Franța nu pot decît să folosească popoarelor celor două țări, cu atît mai mult cu cît «Franța este favorabilă restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U. și expulzării clanka-șiștilor din acest for».

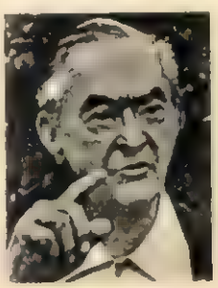

Aventura militară americană din Vietnam și încercările Washingtonului de a temporiza retragerea trupelor S.U.A. din Indochina au fost din nou obiectul unor vii critici din partea lui WALTER LIPPMAN. Celebrul comentator politic american a declarat, într-un interviu acordat ziarului «Washington Post», că actuala administrație americană practică «o politică denaturată și acrobatică în Vietnamul de Sud, deși ar fi preferabil să se recunoască faptul că războiul dus aici reprezintă o greșeală».

Cu prilejul recentei sale vizite oficiale la Paris, generalul SANGOULÉ LAMIZANA, președintele Republicii Volta Superioară, a acordat ziarului «Le Figaro» un interviu în care a evocat jaloanele politicii și aspirațiilor țării sale. «Ne simțim independenți — a declarat generalul; dorim și noi a deschidere. În ciuda resurselor modeste, avem de adus contribuția noastră la realizarea păcii. Fiecărei țări în parte îi revine misiunea de a-și asuma cu curaj independența și de a căuta bazele cooperării cu alte țări».

Încă o răfuială între «familii» rivale de gangsteri americani s-a soldat, zilele trecute, cu asasinarea lui JAMES PLUMERI, exponent al mafiei transoceanice. Gangsterul a fost găsit strangulat pe caldarîmul unei străzi mărginașe din Queens (Long Island). Se pare că ordinul pentru «lichidarea» lui provine din cercurile apropiate noului boss al organizației Cosa nostra, Carlo Gambino, în a cărui dizgrație căzuse Plumeri mai de mult.

Cel de-al VIII-lea Congres al Partidului Socialist Desturian, de guvernămînt, din Tunisia a dezbătut și a aprobat documentele conținînd programele de dezvoltare a țării pe plan economic și social-cultural, precum și programul de politică externă a Tunisiei. În funcția de președinte al partidului a fost reales șeful statului tunisian, HABIB BOURGUIBA.

UMOR de DRAGOȘ ANTON

— Să nu-ți închipui că scapi cu una, cu două!
— Vai, da' ce, sînt meschin? Dau și 3, și 4...

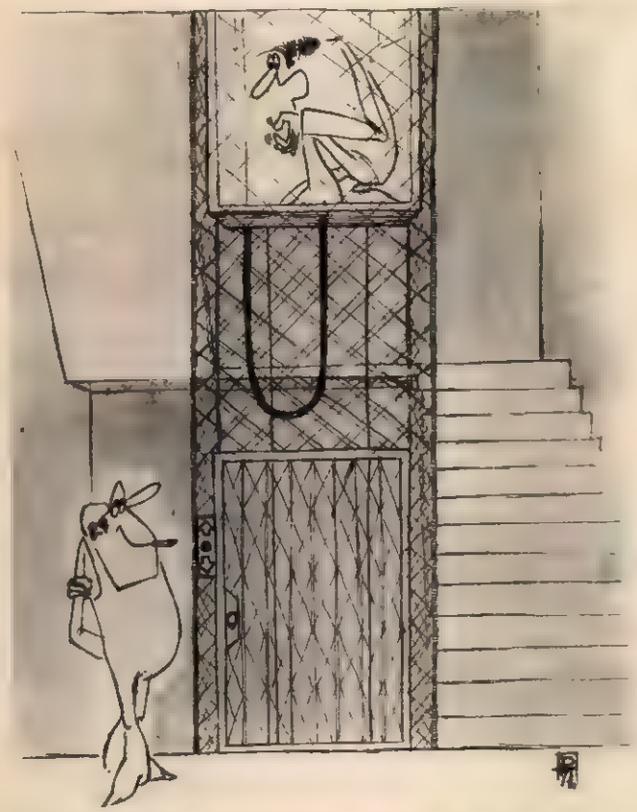

— Și cît zici că mă costă piesa aia care-ți lipsește?

NOAPTE BUNĂ!

V	2	3 S	4	5 T	6 A	7	8 H	9	10 R	11
1 P	N	O	P	I	H	A	T	■	B	D
3	S	T	O	R	A	I	■		A	
4 B	O	A	L	A	■				L	
5 E	M	■	A	V			■	A	I	L
6 A	H	T	R	E	N	■			T	
7 T	I	R	A	■	G	R	A		A	■
8	E	E	■	G	H	E	R	E	T	A
9 C	■	Z	O	R	I	L	E	■	E	L
10 A	T	I	P	I	T	A	■	R	■	B
11 I	V	I	T	■	A	S	E	A	R	A

ORIZONTAL: 1) «Revista de la miezul nopții» — Merg la culcare pe vîrfuri. 2) Cînd nici nu visezi — Un pled la picioare! 3) A da garanții de somn adînc — Personaj creat de autorul «Nopții furtunoase». 4) Somn fără voie — Podoabă feminină. 5) În temă! — Înrudit cu somnul — S-a întors Lia! 6) Ajunge somnul — Pricepute în noapte! 7) Pic — A ierta. 8) E dublat! — Cămărușa orelor fără somn ale sentinelei. 9) Bună-dimineața! (pl.) — «Visul» ei. 10) Niței adormită. 11) Răsărit — Înaintea nopții ce-a trecut.

VERTICAL: 1) Vis întrerupt! — Nu e treaz — Dorm în picioare, zice-se. 2) Noapte albă — Emblema unor autobuze românești. 3) Pat fără pretenții — Starea celui ce nu doarme (pl.). 4) Noaptea cea mai lungă — Ora culcării copiilor. 5) Delicate — Culoarea de noapte a pisicilor, după un proverb francez. 6) Lugojana serilor de pe splai — Să se facă lumină! 7) E bun la școală — Astă-seară nu vedem nimic. 8) Hoț fără inimă! — Lumină (fig. pl.). 9) Orele somnului — Întrerupea somnul faraonilor. 10) Nu e vis. 11) Imagini... de vis — Noapte nedormită.

I. CARAIMAN

Dezlegarea jocului «HAI NOROC!» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) COCEA — PAHAR. 2) OTET — BETIVI. 3) STRUGURI — EE. 4) O — VINURI — S. 5) INCET — ANTAL. 6) UET — URNA — GI. 7) TL — CRAI — PUN. 8) E — RHE — SORG. 9) ACID — TURCI. 10) LITRU — ROADE. 11) A — MURFATLAR.

memento

Prezentat de Traian STOICA (carte), Magda MIHĂILESCU (cinema), Vlad MUȘATESCU (disc), Cornel BOZBICI (plastică), Sanda FAUR (teatru), E. DASCALU (muzică și televiziune)

ce părere aveți?

Se apropie sfîrșitul de an și o dată cu el tradiționala anchetă a revistei noastre,a cărei reușită depinde de dv., dragi cititori. Vă rugăm deci să spuneți care sînt, după părerea dv., cei mai buni actori și cîntăreți români și străini ai anului 1971, precum și care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1971.

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de **1 decembrie 1971,** cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacăra»** — trebuie să cuprindă opiniile dv.,separate,în legătură cu:

1) cel mai bun actor român de film
2) cea mai bună actriță română de film
3) cel mai bun actor străin de film
4) cea mai bună actriță străină de film
5) cel mai bun film românesc
6) cel mai bun film străin
7) cel mai bun actor român de teatru
8) cea mai bună actriță română de teatru
9) cel mai bun interpret român de muzică ușoară
10) cea mai bună interpretă românăde muzică ușoară
11) cel mai bun interpret român de muzică populară
12) cea mai bună interpretă română de muzică populară
13) cel mai bun serial de televiziune
14) cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) la televiziune.

IMPORTANT. Precizăm că TOATE întrebările de mai sus au în vedere ANUL 1971.

carte

● O emoționantă inițiativă editorială. Muzeul literaturii române a tipărit volumul omagial **Excurs sentimental — Perpessicius** (mențiuni, medalii, memorial). Apariția, prilejuită de împlinirea a 80 de ani de la nașterea luminatului cărturar, însumează un florilegiu de evocări și articole semnate de condeie autorizate, depășind prin aceasta circumscanța, constituindu-se astfel într-o substanțială lucrare de referință.

● În Editura Univers au apărut două din cele șase volume de memorialistică ale lui Konstantin Paustovski: **Vremuri de demult** și **Tinerețe zbuciumată.** În românește de Alice Gabrielescu și Igor Lefter.

● În colecția Orfeu a aceleiași edituri au apărut **Sonete** (ediție bilingvă) de José Maria de Heredia. Traducere (bună) de Constantin Ottescu.

● Una dintre «cărțile cele mai dragi» ale mereu prezentului printre noi Miron Radu Paraschivescu: **Calea regală** de André Malraux, a apărut zilele acestea în frumoasa traducere a poetului «Cîntecelor țigănești». Postfața traducătorului (Editura Cartea românească)

● O notă bună pentru autor și micii săi cititori: la scurt timp după prima apariție, frumoasele povestiri din volumul **Fata din Împărăția curcubeului** de George Niculescu-Mizil apar într-o nouă ediție în Editura Ion Creangă.

● Ion Trandafir: **Sanctuar.** A doua carte a poetului. Recunoaștem și în acest volum predilecția autorului pentru cuvîntul cu grijă rotunjit, pentru imaginea ce-și urcă seva din pămîntul natal și din adîncurile motivului folcloric (Editura Eminescu).

● Noi cărți de proză în Editura Eminescu: **Dicomes** (roman,Ciclul doc. vol. III de Nicolae Ion Bucur; **Crepuscul** (roman) de Radu Ciobanu; **Discuții din priviri** (nuvele, povestiri) de Ion Bujor Pădureanu

● La moartea poetului din orașul de la poalele Tîmpei, Gherghinescu Vania, criticul Șerban Cioculescu scrie cîteva calde și umane **Amintiri despre Vania** în «România literară» (nr. 42).

cinema

● **Motodrama.** Sub acest titlu se ascunde de fapt o comedie din categoria acelora pe care le uiți imediat ce-au părăsit sala. Regia — Andrzej Konic (o producție a studiourilor poloneze). Interpreți — Jacek Fedorowicz și Krystyna Sienkiewicz.

● **Floarea de cactus.** O distribuție incredibilă onorează firava comedioară lirică a lui Barillet și Grédy: Ingrid Bergman, Walther Matthau (Hello,Dolly), Goldie Hawn (aceasta din urmă a fost distinsă cu Premiul Oscar pentru cea mai bună interpretare a unui rol secundar).

● **Lampa lui Aladin.** Pentru cei mici — ecranizarea unor pagini din nemuritoarele «1001 de nopți» Regia — Boris Ritzarev (o producție a studiourilor «Maxim Gorki»).

● Între 27 octombrie și 1 noiembrie, cinematografele Capitol și Patria vor găzdui un eveniment cinematografic devenit tradițional: **Festivalul filmului sovietic.** Citiți amănunte în paginile 16-17.

disc

● «Cvartet de coarde nr. 2 în Fa major» de Tudor Ciortea atestă înclinațiile artistului pentru intonațiile muzicii populare românești, pe care le utilizează cu măiestrită vigoare. Interpretează Radu Zvoriștеanu (vioara I), Igor Turjanski (vioara a II-a), Ludovic Lang (violă) și Robert Sladek (violoncel). Remarcabilă prize de sunet a înregistrării (ECE–0582/2).

● «Cvartet de coarde nr. 4 în La minor» de Zeno Vancea (1965) reprezintă una dintre cele mai originale și elaborate creații ale distinsului compozitor, rezultat al unui îndelungat travaliu creator, de stilizare și esențializare. Cvartetul «Philarmonia» (G. Nicolescu, Dorel Tincu, G. Jalobeanu și Marius Suciu) asigură o remarcabilă execuție (ECE–0582/1).

● Recitalul lui Cornel Gheorghiu — unul din cei mai reprezentativi pianiști români ai zilelor noastre — închină lui Mozart toate disponibilitățile artistului: gingășie, robustețe, autenticitate stilistică, tehnică de excepție. Sonatele alese pentru programul discului ECE–0585: Nr. 2 în Fa major, Nr. 1 în Do major, Nr. 9 în Re major, opere de tinerețe ale genialului compozitor.

plastică

● **Arta iraniană în colecțiile din Republica Socialistă România.** Expoziție prilejuită de sărbătorirea a 2 500 de ani de la întemeierea statului iranian. Vechi manuscrise persane din secolele XVII–XVIII, de aritmetică, filozofie, istorie, lexicologie etc., miniaturi, obiecte de ceramică, covoare, scoarțe și șaluri, monede, în sfîrșit, cărți rare vin să evoce o cultură milenară care a fascinat pe cercetătorii timpurilor moderne (Muzeul de artă).

● **Școala vieneză a realismului fantastic.** O expoziție cuprinzînd lucrările unui numeros grup de artiști austrieci contemporani care cultivă invențiile imaginarului pentru a instaura, prin neliniște și ruptură, un climat fantastic, rămînînd fideli în același timp reprezentării amănuntului realist și utilizînd tehnici și mijloace picturale clasice, asociate cu modalități expresioniste și de multe ori suprarealiste de construcție a imaginii (Muzeul de artă).

● Cu ani în urmă, E. Schileru a intuit exact componentele creației lui **Ion Murariu:** «o înzestrare senzorială și o structură lirică de loc comune». Noua serie de acuarele confirmă caracterizarea. Ion Murariu rămînînd același sensibil acuarelist al naturii în toate ipostazele sale (Galeriile de artă «Orizont», bd. Bălcescu 23).

● **Eugen Schileru:** «Scrisoarea de dragoste». O culegere postumă de studii și cronici risipite prin reviste a unuia dintre cei mai sclipitori critici de artă din ultimele două decenii (Editura Meridiane).

muzică

Aurelian Octav Popa

● **Recital Fausto Zadra.** Cunoscutul pianist italian se prezintă în fața publicului bucureștean cu un program Mozart, Schumann («Carnaval»), Liszt (25 octombrie — Ateneu).

● «Integrala sonatelor pentru vioară și orgă» de J.S. Bach, în interpretarea lui **Mihai Constantinescu** și **Eckart Schlandt,** la al doilea concert, cu Sonatele: a IV-a în Do minor, a VI-a în Sol major și a III-a în Mi major (27 octombrie — Ateneu).

● Concertul simfonic săptămînal al Filarmonicii (Ateneu, 29 și 30 octombrie) este dirijat de **Mircea Cristescu** și are ca solist pe violoncelistul francez **A. Navarra.** Program: «Poem eroic» de Ludovic Feldman, Concertul pentru violoncel și orchestră de Dvorak și Simfonia a IV-a de Beethoven.

● Vă reamintim datele concertului de azi (sîmbătă): a doua apariție a dirijorului italian **Carlo Zecchi** la pupitrul Filarmonicii, cu Simfonia a III-a de Schumann și Simfonia I de Brahms.

● În matineu duminical s-au reluat, la Ateneu, concertele simfonice pentru elevi. În programul de la 24 octombrie: «Toma Alimoș» de Dan Constantinescu; Concert pentru clarinet și orchestră de Mozart; Simfonia nr. 86 de Haydn. Solist — **Aurelian Octav Popa.**

● Sala Studio a Ateneului găzduiește, la 24 octombrie, recitalul pianistei **Lavinia Tomulescu-Coman** (Beethoven, Schumann, Brahms, N. Coman).

teatru

● **Take, Ianke și Cadîr** de Victor Ion Popa (Teatrul Național bucureștean) — veșnica ispită a marilor noștri actori, poate cea mai jucată dintre comediile scrise în perioada interbelică, în interpretarea a patru mari actori ai primei scene: Al. Giugaru (Take), Ion Fintești (Ianke, semnatar și al regiei), Marcel Anghelescu (Cadîr), Costache Antoniu (Ilie). Răscolitor mai ales textul generos și ideile umanitare ale autorului.

● **Secunda 58** de Dorel Dorian (Teatrul Giulești) — reluare, după 10 ani de la premieră, a unui text dramatic ce și-a păstrat prospețimea, patosul revoluționar și puterea de emoție. Spectacol bun (regia: Călin Florian), jucat cu sinceritate și convingere: Tatiana Iekel (în reprezentație), Costel Gheorghiu, Peter Paulhoffer, Ion Vlicu ș.a.

● **Unchiul Vanea** de Cehov (la secția română) și **Scuza** de Szabo Lajos (la secția maghiară) sînt cele două premiere pe care Teatrul de stat din Tg. Mureș le-a inclus — împreună cu o expoziție aniversativă — în cadrul sărbătoririi a 25 de ani de activitate, la care am fost invitați pentru săptămîna viitoare. Pînă una-alta, la mulți ani!

● Studioul Naționalului din Timișoara își propune pentru această stagiune — meritorie inițiativă! — să promoveze dramaturgia locală. Două proiecte de montări pînă la ora actuală: **Coroană pentru Doja** de Gh. Ardeleanu și **Despre încredere** de Sergiu Levin.

● **Constructorul Solness** de Ibsen — în repetiții pe scena Teatrului evreiesc de stat, sub bagheta regizorală a directorului trupei, Franz Auerbach. În rolurile principale: Carol Marcovici și Beatrice Abramovici.

● **Festivalul Pontica '71** — dialog cultural cu viața, și premiera piesei în versuri **Ovidius** de Grigore Sălceanu au inaugurat, duminica trecută, sărbătorirea a 20 de ani de activitate a Teatrului de dramă și comedie din Constanța. Felicitări!

Costache Antoniu

televiziune

EVENIMENTUL SĂPTĂMÎNII La 24 și 25 octombrie, emisiuni închinate unei aniversări scumpe întregului nostru popor: **Ziua Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România.**

REPORTAJ. Paradox: lumina, apa, energia electrică ne vin din bezna canalelor subterane. Un reportaj din ciclul «Bucureștiul necunoscut» investighează-viața «de dedesubt» a străzilor Capitalei (duminică). În cadrul emisiunilor «Din țările socialiste» — un reportaj despre noutăți tehnico-științifice în R.P. Ungară (luni).

ANCHETE-DEZBATERI. O utilă discuție pe tema «Cartea de artă și educarea gustului public» organizată de emisiunea **Cărți și idei** (marți).

LITERATURĂ. O relatare înregistrată pe peliculă de la Festivalul «George Bacovia» (marți).

ȘTIINȚĂ. Aurul cenușiu... Așa este denumită supermateria vieții noastre cerebrale. O emisiune de știință cu acest subiect este aprioric interesantă (vineri).

TEATRU. Reluarea indiscutabilului succes «Moartea unui artist» de Horia Lovinescu, în distribuția care i-e dat un plus de strălucire: Toma Dumitriu, Gh. Cozorici, Florin Piersic, Eugenia Bădulescu, Tanți Cocea, Ilinca Tomoroveanu, Eugenia Popovici, Marcel Enescu (marți).

FILM. Sophia Loren, Maximilian Schell, Fredric March în filmul «Sechestratul din Altona», după romanul omonim al lui Jean-Paul Sartre. Nu-i o premieră, dar e un film bun! (duminică). La **Telecinematecă** — «Porte des lilas», cu Danny Carell, Pierre Brasseur, Georges Brassens, Henri Vidal (miercuri). Un film cu Richard Burton și Joan Collins — «Femeia mării» (vineri).

MUZICĂ-COREGRAFIE. Ecouri ale «Toamnei muzicale clujene» (duminica și joi). Arii și interpreți celebri din opere și operete (luni). Pe Magdalena Popa, Marina Kondratieva, Vladimir Tihonov, Scott Douglas ș.a. îi vedem într-un spectacol «Virtuosi ai baletului» (joi).

FOLCLOR. Ținutul Pădurenilor, cu incomparabilul său cînt și joc popular, la emisiunea **Vetre folclorice** (duminică). Cîntă Maria Ciobanu și Ion Dolănescu (luni).

DIVERTISMENT. După o absență destul de lungă, Aida Moga din nou pe micul ecran (joi). Dicționarul muzical al **Teledivertismentului** continuă cu a doua parte a literei D (sîmbătă).

SPORT. Trei transmisii de fotbal Steaua–Rapid (duminică), Cehoslovacia–Țara Galilor (miercuri), Dinamo–UTA (sîmbătă) și o serie de atractive meciuri de handbal feminin din «Trofeul Carpați»: Iugoslavia–U.R.S.S. și România–Olanda (marți), România–U.R.R.S. (miercuri), R.D.G.–Olanda și România–Iugoslavia (joi), România–Ungaria (sîmbătă).

Joan Collins

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 43, etapa din 24 octombrie 1971

I.	Steaua—Rapid	1, x, 2
II.	Farul—Dinamo	1, x
III.	Steagul roșu—U.T.A.	1, x
IV.	C.F.R.—«U» Cluj	1, 2
V.	F.C. Argeș—Petrolul	1
VI.	A.S.A.—«U» Craiova	1
VII.	«Poli»—Jiul	1
VIII.	S.C. Bacău—Crișul	1
IX.	Fiorentina—Roma	1
X.	Lanerossi—Milan	1, x
XI.	Mantova—Bologna	2
XII.	Napoli—Sampdoria	1
XIII.	Varese—Torino	x

FLACĂRA ALBUM

FLACARA

ANUL XX
NR. 856
20 OCTOMBRIE 1971

în șapte zile

În același timp, din două săli diferite, au răsunat voci, unele bărbătești, grave, în care se simțea conștiința marilor responsabilități asumate atît pentru prezentul cît și pentru viitorul țării, altele cristaline ca susurul izvorului, limpezi, ca ochii de copii — pentru că erau ale copiilor — purtătoare ale gîndului aruncat spre ziua cînd umerii le vor fi îndeajuns de puternici pentru a sprijini pe ei istoria neamului, vibrînd de hotărîrea de a-și ascuți mintea și fortifica brațul pentru acea clipă.

Erau vocile unite prin acea simțire de dragoste față de țară ale acelora care poartă azi răspunderea pentru destinele poporului nostru cu ale celor care vor prelua această răspundere ducînd mai departe — revoluționar, comunist — gîndurile și faptele celor de azi.

În sala de pe Dealul Mitropoliei, Marea Adunare Națională a adoptat planul cincinal de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1971–1975 și alte legi, iar în Sala Palatului, cea de-a doua Conferință națională a Organizației Pionierilor a discutat și hotărît ce și cum trebuie făcut pentru a asigura copiilor de azi o pregătire multilaterală, pe măsura marilor realizări ale României socialiste. A fost ca un dialog între generații exprimînd prin sine marea înțelepciune a partidului nostru de a crea condițiile necesare și a asigura în fapt participarea activă a întregului popor, a tuturor generațiilor la edificarea socialismului multilateral dezvoltat în patria noastră. Este ceea ce explică marile izbînzi de pînă acum și dă certitudinea că la sfîrșitul cincinalului bilanțul va fi neapărat pozitiv. Și poate că unii dintre pionierii de azi își vor pune pe acel bilanț semnătura propriei lor hărnicii. «Se poate spune — se adresa tovarășul **Nicolae Ceaușescu** pionierilor — că voi creșteți o dată cu țara, care parcurge într-un an cît odinioară în douăzeci de ani, asemenea lui Făt-Frumos din poveste, dar cu mult mai iute. Aș putea spune că patria în care trăiți crește chiar mult mai repede decît voi, devenind pe zi ce trece mai îmbelșugată, mai puternică, mai înfloritoare».

Și toți cei care am urmărit lucrările sesiunii M.A.N., luînd cunoștință de documentele adoptate și cu deosebire de acel cutezător și mobilizator program al muncii care este planul cincinal, avem dovada concretă, matematic demonstrabilă, că minunea de basm a devenit o realitate care de pe acum se și află cu un pas în «a fost», fiind depășită de ritmurile mari ale devenirii noastre.

Corespunzătoare întru totul obiectivelor stabilite de Congresul al X-lea al Partidului, coordonatele esențiale ale planului cincinal țintesc spre realizarea unui dinamism susținut al creșterii producției materiale, modernizarea structurii întregii economii și accentuarea proceselor calitative ale dezvoltării, sporirea eficienței economice în toate domeniile și, pe această bază, creșterea mai rapidă a venitului național, izvorul unic al progresului economic al țării și al ridicării nivelului de trai al poporului.

Și cincinalul actual pune pe primul plan dezvoltarea în continuare a industriei — obiectiv central al politicii economice a partidului nostru determinant pentru mersul înainte al societății noastre. În perioada cincinalului producția industrială va cunoaște un ritm mediu anual de creștere de 11–12 la sută, ceea ce va face ca în anul 1975 ea să fie cu 71–81 la sută mai mare ca în 1970 și de aproximativ 3 ori mai mare decît în 1965. Aceasta va accentua și mai mult poziția industriei ca ramură conducătoare a economiei, la capătul perioadei 66 la sută din venitul național fiind asigurat de industrie, tot ea va asigura 70 la sută din necesarul de utilaje al economiei, va furniza de aproape 1,5 ori mai multe mărfuri pentru fondul pieței și de 1,9 ori mai multe produse pentru export. Și toate acestea realizîndu-se pe fondul unui intens proces de modernizare a structurilor, pe ramuri și subramuri — trăsătură caracteristică a industrializării în acest cincinal.

Alături de industrie, agricultura va parcurge în actualul cincinal o etapă de accelerare a procesului de dezvoltare intensivă și modernizare pentru o mai bună valorificare a resurselor. Statul va face investiții în agricultură de două ori mai mari decît în cincinalul trecut, creîndu-se astfel condițiile pentru ca producția agricolă să crească cu 36–49 la sută față de media anilor 1966–1970.

Pentru prima dată într-un plan cincinal se prevede ca venitul național să crească mai repede decît produsul social total, aceasta fiind rezultatul orientării date de partid pentru creșterea eficienței economice în toate sectoarele de activitate.

Dezvoltarea dinamică economică și socială a țării în acest cincinal are temelia de granit a vastului program de investiții. În acest scop, din fondul centralizat al statului se vor aloca în această perioadă 470 miliarde lei, cea mai mare parte fiind orientată spre dezvoltarea producției materiale. Realizarea unei rate a acumulării de 30–32 la sută este singura cale în măsură să asigure accelerarea progresului economic — așa cum ne-a dovedit-o propria noastră experiență — creșterea avuției naționale și, pe această bază, ridicarea standardului de viață al poporului, apropierea cu pași repezi a României de nivelul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic.

Am mai insista în încheierea notațiilor noastre asupra a ceea ce constituie rațiunea supremă, țelul fundamental al întregii politici a partidului nostru — ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului. Din numeroasele cifre destinate să materializeze acest obiectiv am reținut cîteva pe care vi le propunem spre meditație: în cursul cincinalului, veniturile totale reale ale populației urmează să sporească cu 40–46 la sută; veniturile totale din salarii vor spori cu peste 50 la sută. O altă ilustrare a progreselor ce se vor înregistra în creșterea nivelului de trai își găsește expresia în creșterea volumului desfacerii de mărfuri cu 40–47 la sută, lărgirea și diversificarea serviciilor, construirea din fondurile și cu sprijinul statului a 522 000 de apartamente, în fondurile sporite destinate dezvoltării bazei materiale a învățămîntului, ocrotirii sănătății, culturii, artei, lucrărilor edilitar-gospodărești. Din toate acestea rezultă în mod practic că în actualul cincinal se repartizează pentru acțiuni legate nemijlocit de ridicarea nivelului de trai resurse reprezentînd 71–73 la sută din venitul național

Petru ISPAS

Marți, 26 octombrie 1971

săptămîna în imagini

muzeul literaturii

Recent s-a redeschis Muzeul literaturii române în noul său local din str. Fundației nr. 4. Înființat cu 15 ani în urmă, patrimoniul muzeului însumează acum peste 15 000 de documente literare, o bibliotecă documentară de circa 24 000 de piese, obiecte aparținînd diverșilor scriitori. Redeschiderea muzeului a fost pusă sub semnul aniversării a 80 de ani de la nașterea lui Perpessicius, inițiatorul acestui lăcaș de cultură.

furaje pentru anotimpul friguros

Dezvoltarea zootehniei, creșterea efectivelor de animale și a producției acestora sînt condiționate în cel mai înalt grad de organizarea pe baze științifice a producției de furaje și utilizarea acestora cu maximum de randament. În cadrul programului complex de sporire a producției de furaje și de reducere a consumului specific de concentrate o atenție deosebită se acordă producției interne. Cocenii, coletele și frunzele de sfeclă sînt furaje de volum foarte importante pentru hrănirea animalelor. Tocmai de aceea unitățile agricole au datoria de a urgenta, în aceste zile, însilozarea furajelor, asigurînd hrana necesară efectivelor de animale.

conferința națională a organizației pionierilor

Săptămîna trecută s-au desfășurat lucrările celei de-a doua Conferințe naționale a Organizației Pionierilor, eveniment cu semnificație majoră în viața purtătorilor cravatelor roșii, a cadrelor de educatori, a tuturor celor chemați să pregătească pentru muncă și viață noile generații. La ședința festivă de deschidere, la care au participat conducători ai partidului și statului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al partidului, a rostit o cuvîntare, subliniată în repetate rînduri cu urale și îndelungi aplauze.«Se poate spune — s-a adresat tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU pionierilor — că voi creșteți o dată cu țara, care parcurge într-un an cît odinioară în douăzeci de ani, asemenea lui Făt-Frumos din poveste, dar cu mult mai iute. Aș putea spune că patria în care trăiți crește chiar mult mai repede decît voi, devenind pe zi ce trece mai îmbelșugată, mai puternică, mai înfloritoare».

ce semeni, aceea culegi

Legea privind producerea, folosirea și controlul calității semințelor și materialului săditor pentru producția agricolă vegetală se înscrie în complexul de măsuri inițiat de conducerea partidului și statului nostru în vederea îmbunătățirii conducerii, planificării și organizării producției agricole. Legea va constitui cadrul juridic privind producția de sămînță — unul dintre factorii principali ce influențează producția agricolă, știut fiind că ce semeni, aceea culegi — dar stabilește și răspunderile în asigurarea cantitativă și calitativă, necesară realizării planului de producție.

Legea reglementează modul de circulație a semințelor, în sensul că vor putea fi folosite numai semințe a căror origine e binecunoscută, și care sînt însoțite de acte ce le garantează calitatea atît din punct de vedere biologic, cît și în ceea ce privește germinația, puritatea fizică, lipsa bolilor. În acest sens, Inspecția de stat pentru calitatea semințelor și a materialului săditor va exercita un serios control.

O dată cu precizările privind stimularea celor care produc semințe de calitate superioară, legea stabilește răspunderile de natură disciplinară, contravențională, care revin unităților sau persoanelor ce se fac vinovate de nerespectarea prevederilor legii.

De asemenea, legea subliniază rolul ce ne revine nouă, Academiei de științe agricole și silvice, institutelor de cercetări, în crearea unor soiuri noi și în producerea de semințe din verigi superioare, care să fie înmulțite în unitățile specializate ale Ministerului Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Apelor.

Alexandru COVOR
director general în Academia de științe agricole și silvice

La Caracal prinde contur uzina de vagoane. Dispusă pe o suprafață industrială de 26 000 mp, cu o hală monobloc de 460 × 160 m, noua unitate va avea o capacitate proiectată de 4 800 vagoane pe an. În cadrul noii fabrici se vor produce vagoane-cisternă și vagoane-marfă.

Între 25 și 31 octombrie a.c. s-a sărbătorit în întreaga țară Săptămîna economiei, prilej de organizare a numeroase manifestări de popularizare a ideii economiei și a avantajelor păstrării banilor la C.E.C.

Ultima zi a Săptămînii economiei coincide cu Ziua mondială a economiei, inițiată în urmă cu aproape 50 de ani.

Aceste două evenimente au fost marcate, printre altele, și prin organizarea unei expoziții de afișe (în fotografie), care s-a deschis în sala din bd. Magheru nr. 34, cuprinzînd afișele selecționate la cel de-al șaselea concurs organizat în colaborare cu Uniunea Artiștilor Plastici.

CINCINALUL

UN PROGRAM

PENTRU ÎNAINTAREA ROM

SOCIETĂȚII SOCIALISTE MU

«Forul suprem al țării a adoptat planul de dezvoltare a economiei naționale pe 1971–1975, ale cărui prevederi sînt menite să ducă la înfăptuirea obiectivelor trasate de Congresul al X-lea, la realizarea programului făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în România. Noul plan cincinal deschide nemărginite perspective de progres și înflorire a patriei noastre; îndeplinirea sa va asigura ridicarea bunăstării întregului popor, va crea condiții pentru o viață tot mai îmbelșugată și fericită».

NICOLAE CEAUȘESCU

Producția industrială va spori, în medie, anual cu:

11-12

la sută

Producția agricolă va crește, în medie, anual cu

6,3-8,3

la sută

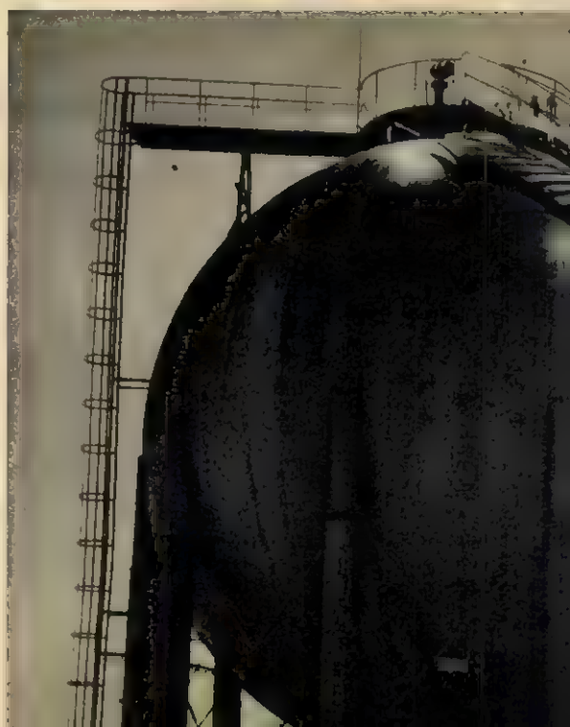

INDUSTRIALIZAREA SUSȚINUTĂ A ȚĂRII – OBIECTIVUL CENTRAL AL POLITICII ECONOMICE

Industria, ca factor esențial și determinant pentru întreg progresul societății românești, cunoaște și în acest cincinal o dezvoltare viguroasă, industrializarea susținută a țării constituind, așa cum se știe, obiectivul central al politicii economice a partidului. Sporind în perioada cincinalului într-un ritm mediu anual de 11–12 la sută, producția globală industrială va fi în 1975 cu peste 71–81 la sută mai mare decît în 1970 și de aproximativ 3 ori mai mare față de 1965. Această creștere, expresie pregnantă a dinamismului constant al economiei românești, va accentua poziția industriei ca ramură conducătoare a economiei, rolul ei de factor propulsor al întregii dezvoltări economice și sociale. Industria va asigura în 1975 peste 66 la sută din venitul național, va realiza 70 la sută din necesarul de utilaje al economiei, va furniza de aproape 1,5 ori mai multe mărfuri pentru fondul pieței și de 1,9 ori mai multe produse pentru export.

1971 - 1975

HOTĂRÎTOR
ÂNIEI PE CALEA FĂURIRII
LTILATERAL DEZVOLTATE

TOTAL INVESTIȚII:

470 MILIARDE LEI

DIN CARE:

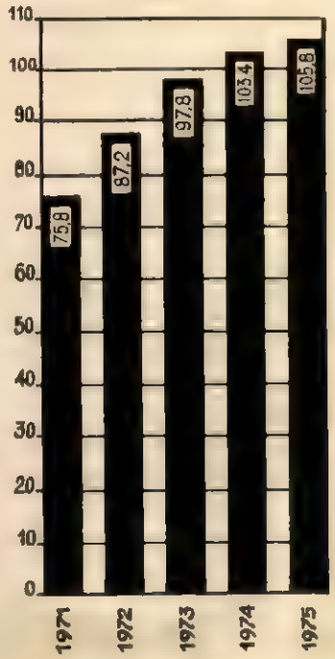

Una dintre opțiunile fundamentale ale planului cincinal se reflectă în stabilirea unei cote a fondului de acumulare de 30-32%, datorită căreia se vor face investiții de 470 miliarde lei, ceea ce va constitui o premisă esențială a progresului societății noastre, a ridicării cît mai rapide a României la nivelul țărilor dezvoltate.

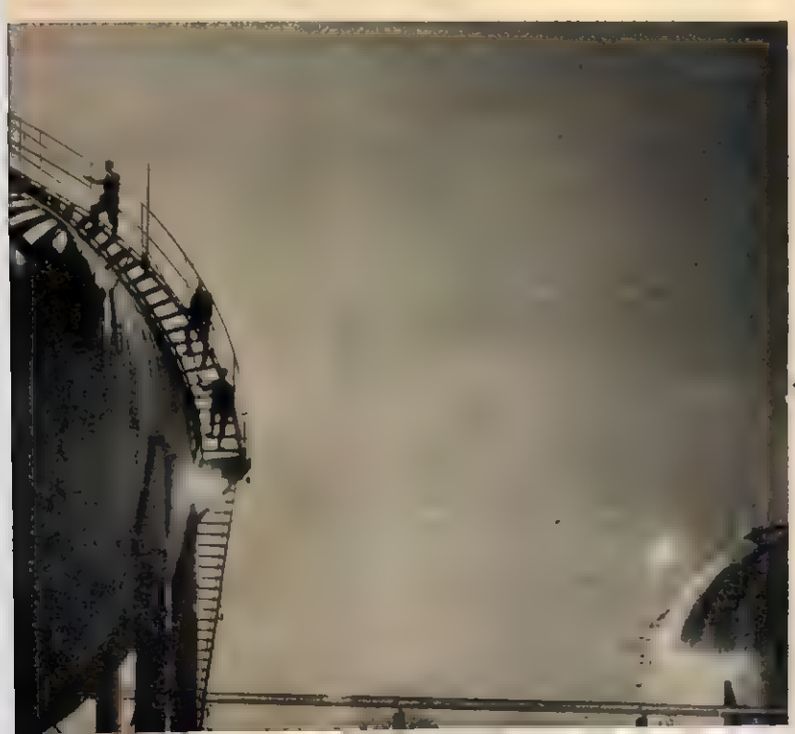

APROAPE 60 MILIARDE kWh

Producția de energie electrică va crește de la 35 miliarde kWh în 1970 la 58–60 de miliarde kWh în 1975, prin mărirea puterii instalate cu 6 000 MW, cu deosebire în centralele care folosesc cărbuni și hidrocentrale. Va crește, concomitent cu sporirea capacității, exigența pentru reducerea consumului specific, creșterea randamentelor cu care se folosesc combustibilii, modernizarea instalațiilor consumatoare și valorificarea resurselor energetice secundare. Se vor concentra toate eforturile spre a se evita avariile, perturbarea proceselor tehnologice, acordîndu-se o atenție deosebită selecționării și pregătirii personalului, astfel încît să se poată îmbunătăți activitatea întregului sistem energetic național.

CHIMIA – CEA MAI DINAMICĂ RAMURĂ A INDUSTRIEI

Ritmul mediu anual de creștere a producției în acest sector al industriei noastre e determinat de necesitatea valorificării cît mai eficiente a unor resurse materiale, de cererea crescîndă de produse chimice, atît în țara noastră cît și pe piața externă. La rîndul său, petrochimia va fi și mai departe factorul motor al dezvoltării chimiei și va deține în 1975 aproape 47 la sută din producția totală ce revine acestei ramuri. Va continua și mai departe lărgirea gamei de produse și sortimente în toate sectoarele industriei. Perfecționarea continuă a procedeelor tehnologice și elaborarea unor noi procedee de concepție românească vor constitui o condiție primordială a îmbunătățirii caracteristicilor tehnice și economice ale tuturor produselor.

CINCINALUL 1971-1975

UN PROGRAM HOTĂRÎTOR PENTRU ÎNAINTAREA ROMÂNIEI PE CALEA FĂURIRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE

«Înfăptuirea acestui vast program de construcție economică și socială va ridica România pe o nouă treaptă, va marca parcurgerea unei noi și însemnate etape pe drumul apropierii țării noastre de statele avansate ale lumii».

NICOLAE CEAUȘESCU

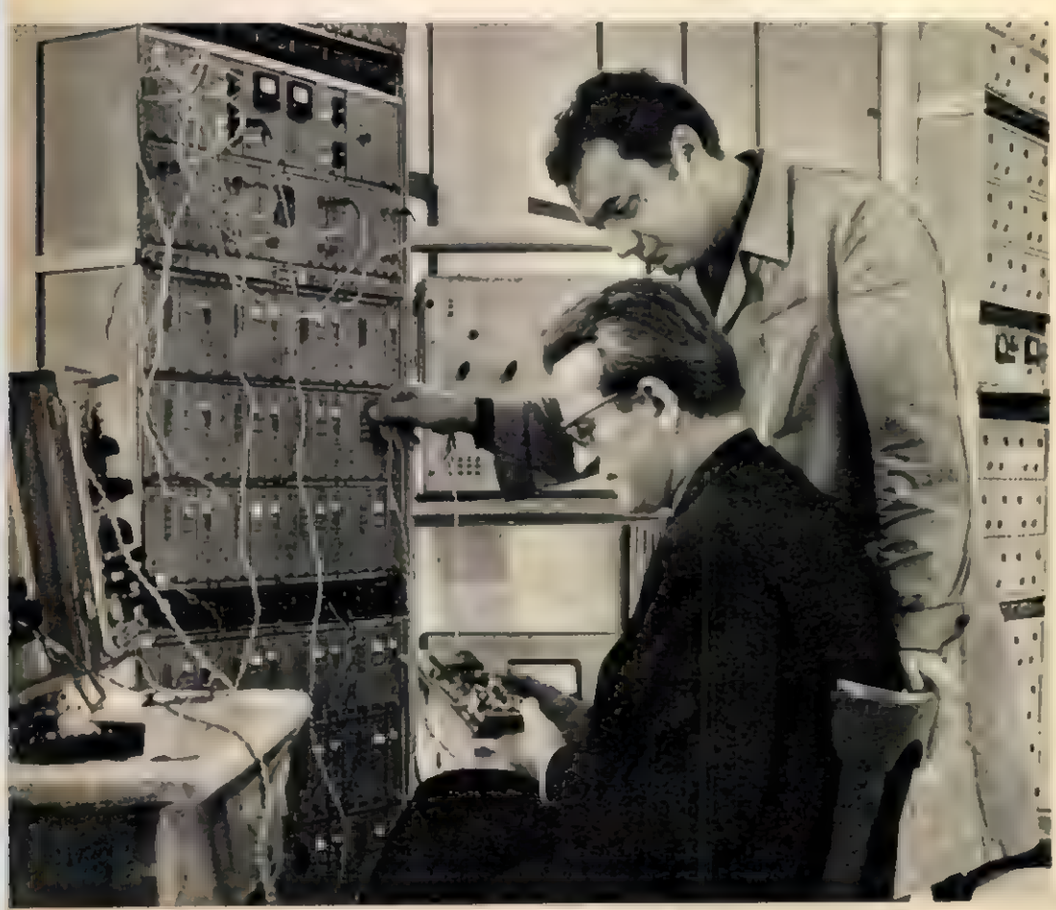

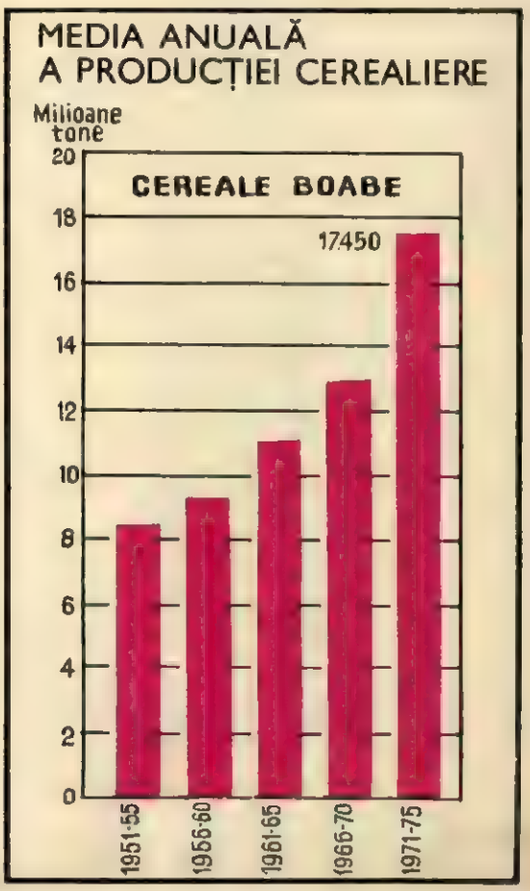

CONTRIBUȚIA CERCETĂRII – 66 MILIARDE LEI

O contribuție esențială pentru întreaga dezvoltare social-economică revine cercetării științifice și învățământului. Numai pentru extinderea bazei materiale a cercetării a fost repartizat în actualul cincinal un volum de investiții de 4,5 miliarde de lei față de 1,7 miliarde de lei în cincinalul anterior. Concomitent cu aceasta va crește numărul specialiștilor din unitățile de cercetare.

Circa 900 de teme au fost nominalizate în programul de perspectivă elaborat pe o perioadă de 10 ani, și care are menirea de a lega mai strîns cercetarea de nevoile dezvoltării viitoare a țării. Cea mai mare parte dintre aceste teme sînt legate de rezolvarea unor probleme complexe, de însemnătate națională. Contribuția cercetării în acest cincinal se estimează în valori de producție de aproape 66 miliarde lei și reducerea cheltuielilor de producție cu aproximativ 16 miliarde lei.

ÎMBUNĂTĂȚIREA CONTINUĂ A STĂRII DE SĂNĂTATE A POPULAȚIEI

Ca o dovadă elocventă a grijii pe care partidul și statul nostru o acordă îmbunătățirii continue a stării de sănătate a populației, în cincinalul actual se vor lărgi acțiunile profilactice și de asistență medicală prin asigurarea cadrelor de specialitate, îmbunătățirea calității deservirii medicale, extinderea rețelei și perfecționarea bazei materiale. În perioada 1971–1975 numărul paturilor de asistență medicală va crește cu 20,8 mii, prin construcții noi, se va extinde și moderniza dotarea unităților spitalicești.

DE DOUĂ ORI MAI MULT DECÎT ÎN CINCINALUL ANTERIOR

Cincinalul acesta va fi cincinalul investițiilor masive în agricultură. Vor fi alocate aproximativ 100 de miliarde de lei, din care peste 80 de miliarde de lei din fondurile centralizate ale statului. Aceasta înseamnă de două ori mai mult decît în cincinalul anterior.

Investițiile sînt destinate lărgirii bazei tehnico-materiale, realizării programelor naționale de extindere a lucrărilor de irigații și hidroameliorații și de dezvoltare a zootehniei. Se vor executa lucrări de îndiguiri și desecări pe o suprafață de 625 mii hectare, ajungîndu-se în 1975 la o suprafață apărată contra inundațiilor de cel puțin 2 000 mii hectare. Se vor crea astfel premisele ca în cincinalul actual producția agricolă să sporească cu 36–40% față de media anilor 1966–1970.

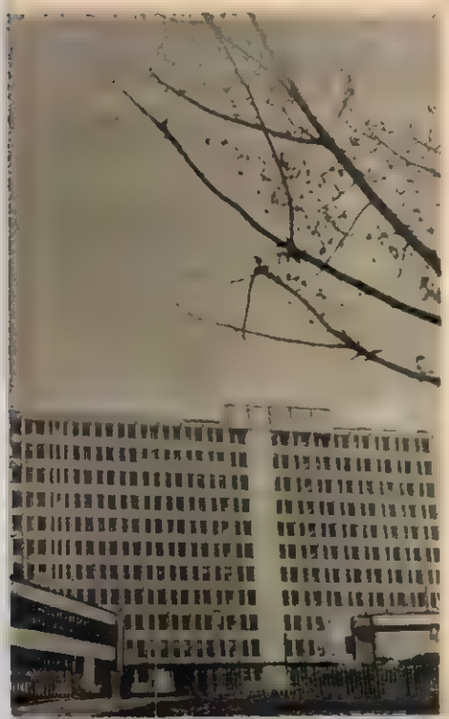

Volumul desfacerii de mărfuri cu amănuntul va crește cu 40-47 la sută în 1975 față de 1970.

10.900 săli de clasă
85.500 locuri în internate
221.000 metri pătrați suprafețe noi de învățămînt vor fi construite pentru dezvoltarea învățămîntului superior.

71-73 la sută din venitul național este repartizat pentru acțiuni legate nemijlocit de ridicarea nivelului de trai.

teze și paranteze

de Aurel **BARANGA**

cei doi PABLO

Cel mai ilustru pictor al veacului — Pablo Picasso — împlinește nouăzeci de ani. Sărbătoarea îl găsește lîngă șevalet — miracol de longevitate artistică, minune a unei tinereți neistovite, a unei prospețimi și îndrăzneli creatoare fără pereche. Fiindcă mai mult decît un pictor genial, Picasso constituie cazul, derutant și fascinant, al unui artist de o libertate interioară fără margini, irreverent cu formulele, iconoclast impenitent, gata să-și lepede toate prestigiile, de dragul unei noi aventuri spirituale. Exegeții operei sale vaste se află în fața unor mistere impenetrabile: care Picasso este cel definitiv? Din care epocă și aparținînd cărei discipline plastice? «Guernica», «arlechinii», epoca albastră, ceramica, sculptura, care «Picasso» va înfrunta veacurile? Am sentimentul că se impune un singur răspuns: Picasso, el însuși, «cazul» acestui artist unic și exemplar, care, în șaptezeci de ani de trudă artistică, a încercat toate experiențele, fără să se trădeze, a consumat cele mai diverse modalități de expresie, rămînînd în toate fidel crezului său artistic de o infinită și incandescentă umanitate. Există, așa cum afirmă un prestigios critic al său, «o mie de Picasso», dar dincolo de ei se impune unul singur: Picasso eternul, artistul generos și înflăcărat, pasionat și nemulțumit, cutezător și imprudent, inventator halucinat, argonaut plecat pe toate mările, înarmat cu o unică busolă: inima lui, dăruită oamenilor.

În zilele în care, smerită, întreaga umanitate pregătește sărbătorirea lui Picasso și ridică în cinstea lui marele pavoaz al recunoștinței, un alt poet și un alt Pablo — de data asta, Neruda — primește Premiul Nobel pentru literatură. Înrudirea dintre cei doi artiști nu este doar de limbă maternă: de ideal. Nu cred să greșesc cînd spun: unul cu pensula, celălalt cu condeiul, cei doi Pablo, Picasso și Neruda, Neruda și Picasso, constituie în această clipă două efigii ale aceleiași medalii, pe care poetul «Cîntecului general» a gravat trei cuvinte mirifice și eterne: «OMUL» — «VIAȚA» — «VIITORUL», astăzi mai actuale și mai obligatorii ca oricînd.

Prăznuirea lui Picasso și premierea lui Neruda — amîndoi comuniști — constituie o sărbătoare a întregii umanități progresiste, o nobilă și emoționantă victorie a spiritului.

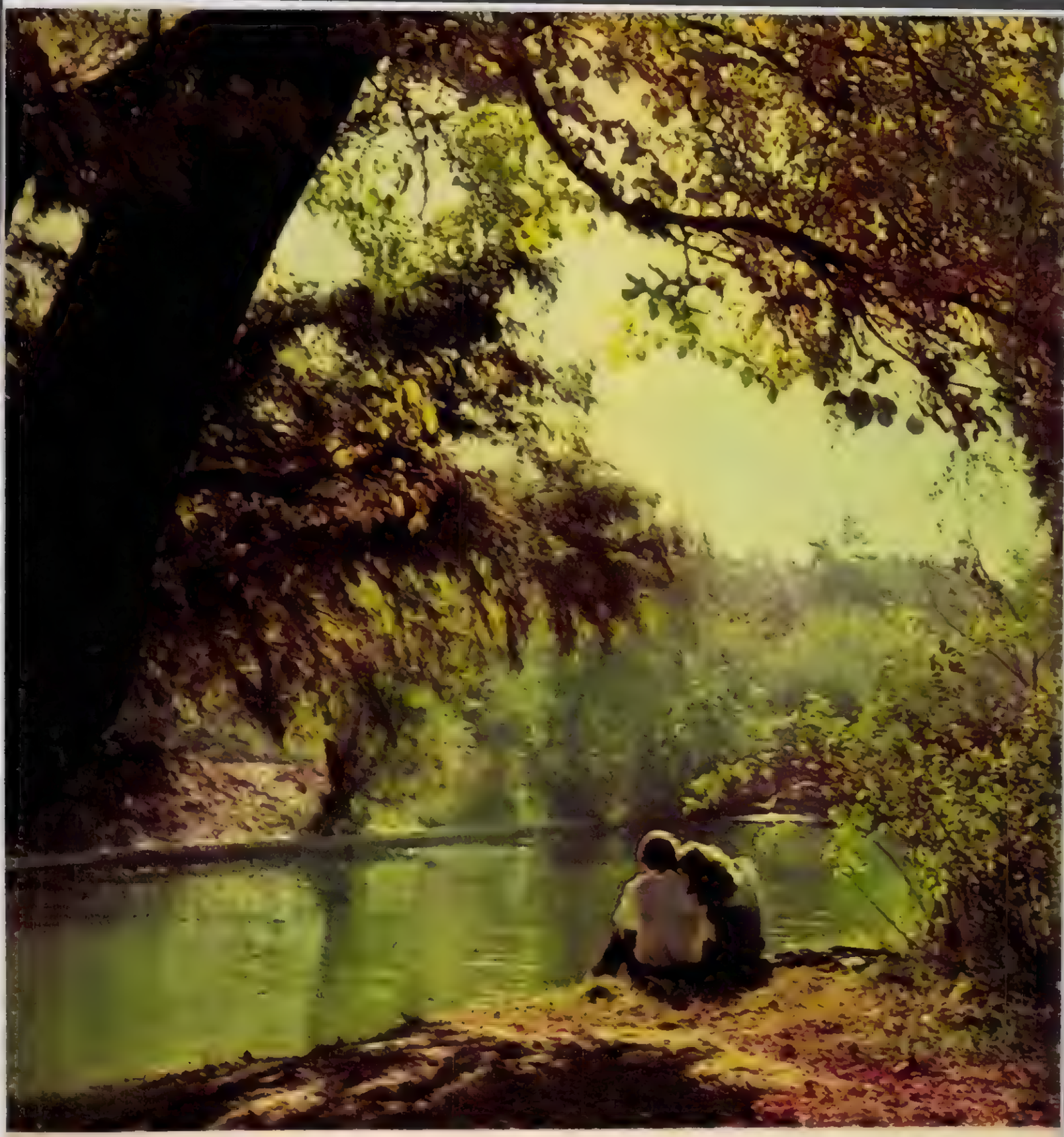

cînd miroase a toamnă...

...Îți vine să taci și să tot asculți. Să asculți chiar cu ochii. E ca o mare dragoste în care vorbele nu mai au ce căuta; gesturile domoale, aeriene, sînt prea de ajuns pentru adînca înțelegere și bucurie a iubirii.

Melancolie? Tristețe? O, nu! E un anotimp de liniște și meditație. Soarele nu s-a cheltuit în zadar. Lumina și căldura au fost distilate în infinite esențe de parfum. Cînd miroase a toamnă poate că sînt munții, care au rămas prea mici față de cerul suit sus de tot în transparența lui ehberată. Poate că e stăruitoarea mireasmă a livezilor culese ori amețitorul parfum de tămîioasă al viilor. De unde tristețe în ochii jucăuși ai tufănelelor, în porumbul bătut cu mărgele de aur, în căpițele uscate de otavă? Ați băgat de seamă: chiar cînd pornește cîte-o ploaie cenușie, soarele stăruie roșu, sau galben, sau arămiu în coroanele pomilor, pe aleile parcurilor, în pădurile încă vii. Octombrie nu e doar certitudine, ci și făgăduință. Cînd miroase a toamnă te bucuri fără să strigi ca primăvara. Te bucuri în liniște, cumpănit, dar nu cu zgîrcenie. E o senzație de consistență pe care o guști pe îndelete; visezi fără să fii superficial, meditezi fără să fii melancolic. Aerul este și el de-o mare și senină seriozitate. Atîta liniște stăruie între cer și pămînt încît păsărenii au impresia că-și pot face case oriunde și te împiedică la tot pasul de schelele lor plutitoare.

Cînd miroase a toamnă oamenii sînt mai harnici ca niciodată. Din bucuria lor stăpînită cu suverană înțelepciune se adună provizii de soare și culori pentru mai tîrziu. E vremea nunților și a dereticatului cu de-amănuntul. Miroase a var proaspăt, a must și pastramă friptă, a ploscă de nuntași împodobită cu ciucuri. E octombrie. E toamnă. Sînt zile de sărbătoare care se rîndutesc parcă de la sine.

Viorica CIORBAGIU

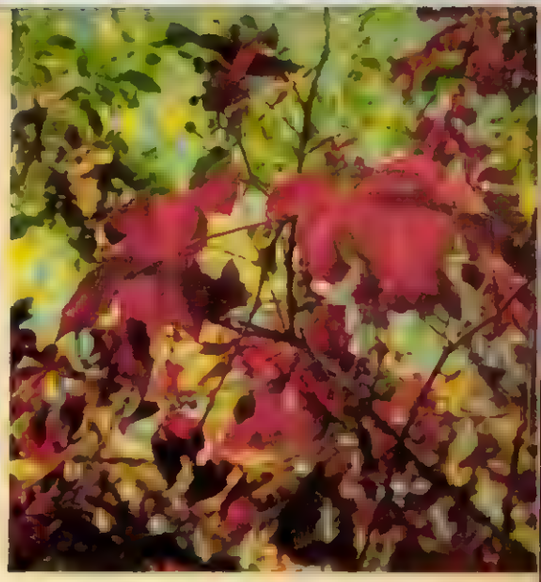

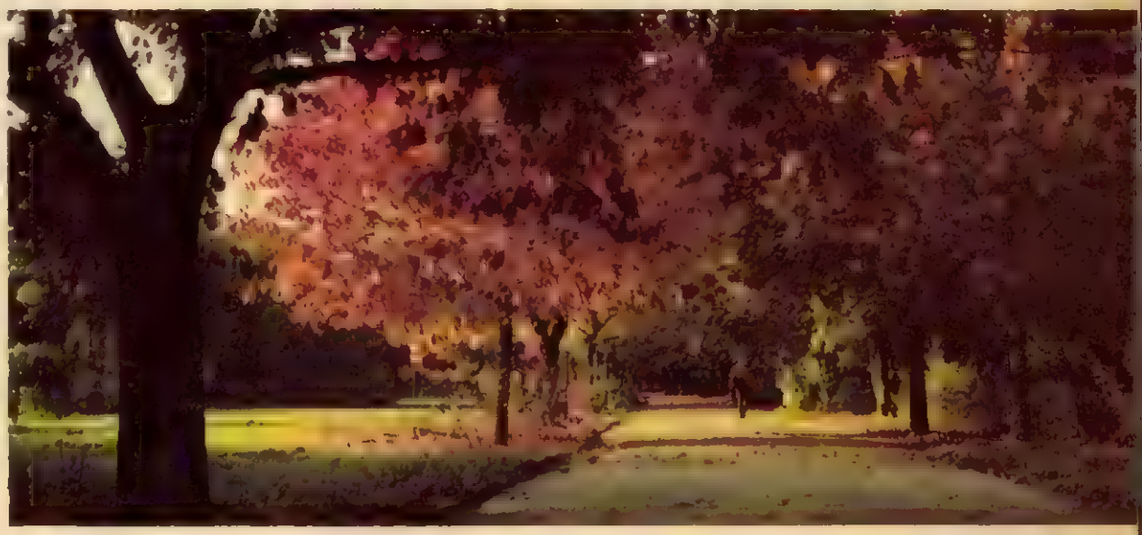

la revedere, pe someș!

Plăcîndu-mi să mă compar cu semenii mei, privesc atent pe inginerul din fața mea și caut să văd rostul vremurilor și al oamenilor dincolo de zimbetul lui. Ne cunoaștem mai de mult și reîntîlnindu-ne îmi place să-i consemnez succesele. Așadar, socotesc în gînd, au trecut șapte ani. Eram adică în 1964, cînd la Porțile de Fier nu se întîmplase încă nimic. De atunci și pînă acum inginerul Gheorghe Sălăjeanu și oamenii săi au înălțat cea mai mare cetate a luminii. Dunărea și-a schimbat milenarul destin. Inginerul a devenit Erou al Muncii Socialiste. Oamenii conduși de el au devenit maiștri. Nu numai pe statul de salarizare, ci și în procesul de producție, ajungînd adevărați profesori ai meseriei.

Au trecut pe nesimțite șapte ani. Atît de repede încît am uitat că se apropie o aniversare. Și în acest timp România socialistă a pășit pe drumul făuririi societății multilateral dezvoltate. O construcție ce trebuie așezată pe energie și lumină.

Scriind despre inginerul Laurențiu Țurcanu nu pot să nu fiu mîndru și sentimental. Mai întîi pentru că el aparține generației mele, e încă tînăr, foarte tînăr aș zice, și a dovedit prin fapte că poate intra în competiții și că poate ieși învingător. Și-apoi pentru că l-am cunoscut mai demult. Între timp, Dunărea a fost zăgăzuită, puterea ei, calculată de computere și disciplinată întîi pe planșete, a aprins inimile motoarelor, ale instalațiilor și ale oamenilor. Iar Țurcanu nu mai e șeful punctului fix de lucru, ci șef de lot. Eu, între timp, am învățat să descopăr, dincolo de duritatea aparentă a omului, sinceritatea și căldura faptelor lui. E cazul inginerului din fața mea. Dacă îl întreb ceva despre el se întristează și lasă privirile în jos. Înțeleg că am făcut o impolitețe, care, chiar dacă-i necondamnabilă, mă obligă să-mi reformulez întrebarea:

— Ce au făcut oamenii dumitale în ultimii ani?

— Au ieșit biruitori într-o mare bătălie tehnică. Bătălia pentru podul fix. A fost pentru prima dată cînd trebuia construit un pod cu pilonii forați sub apă. Viteza mare a Dunării ne era împotrivă. Mai lucrasem în apă, dar abia aici ne-am dat seama că celelalte lucrări erau niște bagatele față de aceasta. Acum veneau apele peste noi: care pe care?

— Cînd ați sesizat uriașa dificultate pe care o avea lucrarea?

— De la început toate etapele erau noi, deosebite, cereau multă chibzuință și tact. Dar nu numai pentru mine, care veniserm de curînd de la facultate, ci chiar și pentru ceilalți. Pentru prima dată în istorie, Dunărea trebuia îngenunchează. Era evident că o asemenea acțiune nu era ușoară. Pînă la urmă însă, cu ajutorul instalației de foraj și al platformei autoridicătoare, am văzut că șansele sînt de partea noastră, că tot noi, oamenii, eram cei mai tari.

— Și care e preocuparea prezentă?

— Sînt șeful lotului ecluză, amenajăm în prezent ecluza și clădirea vamei. Se apropie totuși sfîrșitul. Și îmi pare rău. Aici mi-am petrecut anii cei mai viguroși și am trăit perioada cea mai bogată în fapte din viața mea. M-am obișnuit cu munca de aici, cu oamenii, ne respectăm și ne sprijinim unul pe celălalt. Nu zic că o dată începute lucrările și pe Someș, unde probabil mă voi duce, nu se va întîmpla la fel. Dar aici e vorba totuși de o realitate existentă deja.

Ochiul cel mai critic nu poate să nu fie satisfăcut și încîntat de măreața realizare de la Porțile de Fier. Și cei mai satisfăcuți s-au arătat a fi oamenii șantierului

Cel puțin pentru mine,
ing. Gheorghe Sălăjeanu a devenit
simbolul oamenilor
de la Porțile de Fier.
A venit aici printre primii,
și e printre cei din urmă
care vor pleca.
De cîte ori am văzut noua cetate a Dunării,
el era acolo, în mijlocul tovarășilor săi de muncă,
nucleu dinamic al unui colectiv de prestigiu.
Și, în ciuda faptului
că părea neschimbat,
în urma și înaintea sa,
în stînga sau în dreapta
Dunărea își semna cea mai impunătoare
carte de vizită,
devenea erou modern, născînd lumină.
În acest timp
ing. Sălăjeanu devenea Erou
al Muncii Socialiste.

de Petre ANGHEL

Am să-l caut pe inginerul Țurcanu pe Someș, sau oriunde se va duce, dar îl voi căuta în prima etapă a lucrărilor. Știu că și atunci îmi va vorbi la fel de sentimental despre Porți, dar atenția îl va fi concentrată în prezent.

*

...Mai înainte de a ajunge la Porțile de Fier, drumul lui Nicolae M. Nicolae, maistru principal la turbine, a trecut pe la Bistrița, Brazi, Borzești, Comănești, Teleajen și Paroșeni. A plecat de tînăr din Bîldana, comuna natală, și după ce, în anul 1963, a devenit maistru termoenergetic, și-a lăsat amprenta, împreună cu echipele de montori pe care le-a condus, pe cele mai de seamă obiective ale energeticii românești.

La Porțile de Fier și cele 12 echipe conduse de maistrul Nicolae au trebuit să dea piept cu noul, cu gigantismul și cu pretențiile perfecțiunii totale. Pentru că nu era un lucru oarecare montarea pieselor de 650 de tone. De aceea, montarea turbinelor a însemnat, mai întîi de toate, o școală. O școală a montorilor, a tehnicienilor, o școală a însăși energeticii românești, ce se știa capabilă de fapte mari, dar care încă nu se înfruntase cu realitatea vie a unor obiective de o asemenea amploare.

Dar echipele conduse de maistrul Ion Mătase și Simion Simionescu nu și-au dezmințit experiența și capacitatea. Organizîndu-și cu minuțiozitate și pricepere munca, specializîndu-se pe diferite subansamble, montorii au știut să transforme procesul de construcție într-o veritabilă școală. «Cînd am montat turbina 1, ne spune maistrul Nicolae M. Nicolae, a fost nevoie să învățăm noi de la noi. Nu aveam pe cine să întrebăm, nimeni nu mai montase asemenea coloși. Am privit lucrurile în față, calmi și cu atenție. Și după un an de zile de lucru efectiv la montare, emoțiile s-au dovedit firești, dar parcă neîndreptățite acum. Cînd a început să se învîrtească prima turbină, am răsuflat cu toții ușurați. Rezultatele erau bune: n-am avut defecte la etanșări, montajul corespundea, nu tu gripări sau vibrații neadmise. Și nici la celelalte turbine. Nici echipele lui Iosif Mezei, Ion Irofte sau Nicolae Kiss nu s-au făcut de rușine. Ei înșiși buni meseriași, șefii echipelor au știut totdeauna să-și apropie muncitorii, să-i antreneze în muncă, să-și formeze montori de nădejde. Astfel stînd lucrurile, după ani de muncă împreună, avem montori de clasă care efectuează lucrări de mare finețe, cu o conștiinciozitate rar întîlnită. Pentru mulți dintre ei e de ajuns doar să li se dea de lucru și indicațiile de principiu, ca apoi procesul să se desfășoare de la sine. Aurel Mîndrescu, Dumitru Ungureanu, Nicolae Dragu, Ignațiu Filop, Nicolae Vrînceanu și mulți, mulți alții sînt montori cărora le poți încredința realizarea celor mai complexe lucrări de specialitate».

*

Oameni noi, meseriași pricepuți, meșteri ai adevăratelor performanțe. Iată cea mai mare realizare de la Porțile de Fier, dincolo de mărețul obiectiv. Adevăratul cîștig cucerit în felul acesta se va vedea cu certitudine o dată cu ridicarea altor cetăți de lumină. Examenul, primul și cel mai dificil, a fost trecut cu succes.

Întîlnirea cu oamenii aceștia are totdeauna un efect tonic, reconfortant și încrezător.

...Ani în șir niște oameni, cîndva total necunoscuți, cu

viețile lor independente și individuale s-au întîlnit și acum formează împreună ceea ce noi numim, cu un sentiment de îndreptățită mîndrie, un colectiv. E cazul echipei lui Gheorghe Blinduță. 50 de bărbați în toată firea, care nu s-au cunoscut vreodată, scoși la iveală de rostul industrializării socialiste, își dau în adevăr mîna și constituie, pe nu știu care șantier din țară, un colectiv pe care, mai tîrziu, nici greutățile, nici schimbările de decor, nici deciziile nu-l pot destrăma. Nucleul lui s-a născut la Bicaz, s-a dezvoltat la Argeș și a atins apogeul maturității aici, la Porțile de Fier.

Echipa de dulgheri a lui Blinduță a fost dintre primele care au poposit la Porți.

«Cînd am ajuns aici, își amintește Gheorghe Blinduță, erau numai excavații, numai gropi de la un capăt la altul. Dar știam ce-o să urmeze, căci aveam experiența altor șantiere. Am început-o cu pilonii. Din prima zi mi-a plăcut aici. Ehei, ce obiectiv de seamă se ridică, mi-am zis. E treabă, nu glumă. Și tocmai pentru asta mi-a plăcut, că deși știam meserie, învățam în fiecare zi, că erau lucruri noi, nemaiîntîlnite pe șantierele pe care umblasem... Să nu credeți că a fost ușor... Acum totul e pus la punct, e curat, mai mare dragul să-ți plimbi ochii. Dar cu șapte ani în urmă... Vremea nu era totdeauna de partea noastră. Cădeau ploile, băteau viscolele, dar noi trebuia să ne încadrăm în grafic. Și uneori chiar l-o luam înainte».

*

Și pentru Mihai Silav, șeful unei brigăzi de montori, ultimii șapte ani se suprapun peste destinul Dunării, al hidrocentralei. M-aș fi așteptat să-mi vorbească despre ultimii ani și despre începuturi ca despre un trecut depărtat, dar faptele sînt expuse calm, într-o nouă trăire, o reluare liniștită a unei realități încă prezente, vii și emoționante.

«Care a fost obiectivul principal care poartă întipărită adînc semnătura dumneavoastră» — îl întreb, și-mi dau seama că, practic, nu poate exista un singur răspuns. «Am lucrat — începe montorul Silav relatarea — 6 luni la utilaje, apoi la montaj. Am început cu o lucrare ce părea, și era în fapt, mai mult un experiment, dar un experiment ce nu-ți permitea greșeli sau imperfecțiuni. Celulele experimentale de la Gura Văii, tocmai pentru că constituiau o lucrare unică de acest gen în întreaga țară, nu ne îngăduiau eșecuri. Montarea trebuia făcută la un nivel calitativ superior, să corespundă cerințelor complexe, chit că pentru aceasta nu aveam un model. Nu aveam puncte de referințe. Dar am reușit pînă la urmă. Am reușit bine, în așa fel încît noi, și nu numai noi, ne-am declarat mulțumiți. Batardoul celular a însemnat pentru mine transpunerea în fapt a unui obiectiv de la prima și pînă la ultima planșă. Abia apoi am putut trece la instalația din zona fluviului»...

Nu-l întreb nimic despre inginerul Laurențiu Țurcanu. Nu vreau să știu dacă sînt prieteni sau nu, dacă își păstrează recunoștință reciprocă. Dar știu că Mihai Silav i-a pregătit terenul, a participat de fapt cu oamenii lui la montarea podului fix de peste Dunăre. Știu că au trebuit să-și dea mîna cel puțin în mod simbolic. Obiectivele unice, ca cele de talia Porților de Fier, cer o unire în timp și o conlucrare totală. Aici nu-ți poți permite, și constructorii sau montorii nu au gîndit o clipă în felul acesta, să-ți faci treaba oricum, numai s-o faci și-apoi să pleci. Aici a fost nevoie de o interdependență totală de gînduri și fapte care să conducă spre același final bine definit. Dacă constructorii dinaintea ta n-au executat lucrări de cea mai bună calitate, tu întîmpini greutăți, piedici adesea de netrecut. Și la fel s-ar întîmpla cu cei care vin după tine.

A fost montat apoi eșafodajul de la turbine, ca abia să fie încheiată treaba și să se treacă la o lucrare de mare performanță tehnică: montarea grinzilor prefabricate de 50 tone. Pentru aceasta a fost nevoie de o instalație hidraulică de mare complexitate și cu caracteristici tehnice surprinzătoare, instalație pe care au realizat-o cu succes specialiștii de la I.C.H.

Preocupările actuale ale echipei lui Mihai Silav par mai mult simbolice. Au mai rămas destule de făcut, e nevoie de același entuziasm și de aceeași preocupare atentă, dar a sosit totuși ultima etapă a lucrărilor. Trebuie demontat batardoul celular. Privind dinafară, s-ar părea că este vorba de o acțiune ușoară, doar demontezi ceea ce tu însuți ai ridicat mai înainte. E o eroare însă și veți fi de aceeași părere aflînd că-i vorba de demontarea a 8 celule, cîntărind fiecare cîte 250 de tone. Și aici este vorba de un pionierat. Este prima dată cînd se demontează asemenea celule uriașe și nu există rețete. Acum s-a ajuns la demontarea ultimei dintre ele.

Omul din fața mea a devenit, ciudat, dintr-o dată, și el, sentimental. A fost, îmi zice, o lucrare frumoasă, am avut condiții bune de lucru aici. Ca să nu mai vorbesc despre oameni, despre șefii de schimb Vasile Pascaru și Sabo Francisc, despre sudorii Alexandru Gagica și Ion Badea sau despre macaragiii Florian Bricea și Ion Onțaru, toți oameni de nădejde și pricepuți în ale meseriei.

Revin printre eroii mei peste o săptămînă. Încerc să mai aflu ceva despre cei 7 ani ai Porților de Fier. Și îmi e foarte greu. Pentru că, cel puțin deocamdată, au alte gînduri, alte preocupări. Unii dintre tovarășii lor au plecat. Îi așteaptă pe Someș. Dar oricît ar fi de certe etapele următoare, răzbate prin glas o tristețe că nu se vrea definită. «Bine ar fi — îmi zice Blinduță — dacă am rămîne pe Dunăre, să începem celelalte hidrocentrale. Dacă ar fi după gîndul nostru am împinzi Dunărea cu Porți noi». «Lasă, măi Blinduță, intervine un altul din echipă, tu crezi că pe Someș n-o să fie la fel? Nu ți-l minte cînd am venit aici că parcă nu știam de unde s-o începem... Adică Someșul n-are nevoie de noi?» Și apoi pentru mine: «Nu-l luați în seamă, așa se desparte el greu de lucruri, că-i place să vadă unde a pus el mîna. Poate l-oți mai întîlni, de nu v-o vorbi despre hidrocentrala nouă ca despre fiu-său, să-mi spuneți mie că nu-l cunosc»...

dialog cu cititorii

de H. DONA

«Sînt o fată foarte necăjită», ne scrie cititoarea *M M.* din Ștefănești, jud. Botoșani, după care urmează o listă întreagă de supărări: «nimeni nu vrea să vorbească cu mine, nimeni nu mă ia în seamă», «vroiam să am și eu o prietenă dar n-am reușit», «nici măcar cu părinții nu mă înțeleg și nici ei și nici alții nu mă iubesc de loc», «cînd văd un băiat, o pornesc pe altă stradă» etc., etc. O obișnuită criză adolescentină, ar putea diagnostica vreun pedant psiholog, amintind că zeci și sute de mii de tineri de pretutindeni trec pe la 15–17 ani prin asemenea frămîntări pe care viața are grijă, de obicei, să le corecteze sau să le înlăture. Așa este, fără îndoială, dar fiecare dintre adolescenții necăjiți este un om viu în care palpită un univers de speranțe și de visuri, un om care n-are nevoie de statistici, ci de înțelegere, bunăvoință și sprijin. De aceea, fără să fim prea convinși de virtuțile ajutorului moral prin corespondență publică, ne-am permite să-i solicităm prietenei noastre din Ștefănești, pe care o bănuim sensibilă («îmi place să învăț, să citesc cărți, îmi place foarte mult muzica, filmul, teatrul, iubesc tot ce e frumos»), să ne scrie și despre un «amănunt» pe care nu știm de ce l-a omis: cu ce se ocupă, ce fel de activitate are. Pentru că, pînă la urmă urmei, orice posibilitate de depășire a frămîntărilor, orice posibilitate de realizare, de găsire a punctilor către ceilalți oameni din jur nu poate avea altă sursă decît munca (învățătura sau profesia), decît conștiința integrării într-o activitate în care poți să și dai ceva, nu numai să primești.

Unele supărări are și un alt tînăr corespondent, *I. Gorcea* din Slatina. Referindu-se la «Procesul impoliteții», apărut în nr. 41 al revistei noastre, dumneasa ajunge să-i ia apărarea lui Impolitus (simbolul impoliteții), care răspunde și el cum poate la nedreptățile, reaua voință, indiferența, mitocănia, egoismul din jur. Pesimistă concluzie. A accepta existența acestui cerc vicios înseamnă a renunța la speranță. Oare cititorul nostru nu exagerează? Lipsa de grijă pentru oameni a unor indivizi investiți cu nu știu ce răspunderi din Turnu Măgurele este probabil reală dar, din fericire, lumea nu se reduce numai la ei. Faptul că cineva a căzut la examene nu înseamnă neapărat că a fost persecutat; oricît ar părea de curios, unii cad la examene și pentru că nu cunosc materia. În scrisoarea tov. Gorcea mai sînt cuprinse și unele învinuiri care abia trebuie să fie dovedite; în consecință, un redactor al nostru își va permite să facă o vizită la fața locului.

După aceste «lăcrămații» tinerești, iată și un punct de vedere contrar: cititorul *Dumitru Amzea*, pensionar din Tîrgoviște, este de părere că tinerii trebuie «să stea la locul lor» pentru că «tot nu sînt capabili de o creație adevărată», care ar fi, după cît se pare, apanajul maturilor. Din păcate (sau, mai bine-zis, din fericire), lucrurile nu stau de loc așa. Tocmai tinerețea este vîrsta creațiilor epocale, a marilor străfulgerări, maturitatea fiind, mai degrabă, o perioadă a consolidării și aprofundării. Și nu ne referim aici numai la muzică sau matematici, unde genialitatea se manifestă, de obicei, din copilărie sau adolescență. Un Gauss sau un Pascal au revoluționat matematicile cînd nu aveau încă 20 de ani și nepoții nepoților tov. Amzea vor trebui să cunoască aceste geniale descoperiri juvenile, cu riscul — în caz contrar — de a rămîne corigenți (sau și mai rău). Tineri erau în momentul marii lor afirmări și Newton, și Einstein, și Rimbaud, și Eminescu. Marele fizician sovietic Piotr Kapița, întrebat acum cîțiva ani asupra perspectivelor unei rezolvări revoluționare, globale, a problemelor fundamentale ale fizicii contemporane, a răspuns: «Nu știu cum îl va chema pe cel care va elabora noua teorie a fizicii, dar știu că va fi un savant în vîrstă de mai puțin de 30 de ani». Revenind la părerile tov. Amzea, am vrea să subliniem că nu e de loc just a desconsidera capacitățile tinereților, ci just este de a crea asemenea condiții, un asemenea climat în care aceste mari virtualități creatoare să se poată realiza în folosul societății și de a nu lăsa ca ele să se risipească fără de folos.

Cititorul *Marius Cațiche* din Galați ne semnalează o greșeală apărută în nr. 38 al revistei: inversarea explicațiilor unor fotografii care ilustrau reportajul «Itinerar sentimental». Așa este și ne cerem scuze.

Cititorul *Emanuel Bandu* din Ploiești se plînge de lipsa unor albume de artă (în special a unora prezentînd creația lui Rubens, Veronese, Tintoretto, Correggio). Despre problema cărții de artă ne propunem să mai scriem. Pînă atunci, ne îndeplinim datoria de a face publică semnalarea cititorului nostru.

PIESE ROMÂNEȘTI PE SCENELE BUCUREȘTENE

de Sanda FAUR

SECUNDA 58

...În biroul inginerului șef al șantierului, Banu Mareș, deasupra planșetei, scenografa (Eugenia Bassa-Crișmaru) a atirnat un calendar mare, cu un foarte vizibil 1971 inscris pe el, și faptul nu mi se pare de loc un simplu amănunt de recuzită. Datarea aceasta ostentativă situează «Secunda 58», de la prima sa pagină, în prezentul nostru cel mai acut, iar spectacolul Teatrului Giulești comunică în felul acesta un adevăr pe care spectatorii îl receptează cu egală convingere: piesa lui Dorel Dorian (reprezentată prima oară acum 10 ani) și-a păstrat prospețimea, forța percu-

Costel Gheorghiu și Peter Paulhofer, piloni ai spectacolului «Secunda 58».

tantă a ideii, patosul comunist, nimic nu s-a «demodat» în poezia romanțioasă și setea de cunoaștere, de trăire adevărată a ziaristei Domnica Rotaru, nimic nu s-a pierdut din pasiunea absorbantă pentru muncă a inginerului Banu Mareș, nimic nu s-a învechit în «contestatarismul» și răbufnirile de creștere morală ale junelui Ștefan Mareș și, mai ales, totul e viu și convingător în omenia comunistă, în grija pentru evoluția interioară a oamenilor, a secretarului de partid Lupu Aman. E drept însă că și pretextul-simbol al «secundei 58» — penultima în care se mai pot lua măsuri pentru a se salva întreprinderea (și conștiințele!) de la primejdia scurtcircuitelor — a rămas la fel de precar, de puțin convingător ca și la nașterea piesei.

Întreg spectacolul regizorului Călin Florian respiră acest adevăr, un adevăr al vieții transcris de actori, pe scenă, cu o simplitate și un firesc pe care le întîlnim, din păcate, destul de rar în montările cu piese originale. Spectacol de actori, în sensul cel mai propriu al cuvîntului, «Secunda 58» ne-a arătat — și ea — ce trupă excelentă își păstrează Giuleștiul, în ciuda faptului că «vedetele» îl mai părăsesc, uneori, pentru sălile din centru și nu e ușor să suporți cu sînge rece pierderea unui Silviu Stănculescu, a unui Ștefan Bănică sau a Marianei Mihuț. Dar ce bun, ce modern, ce autentic e — în rolul lui Ștefan Mareș — acest nou actor al trupei, Peter Paulhofer, cîtă naturalețe și trăire autentică în jocul unui Costel Gheorghiu (Banu Mareș) sau al lui Ion Vîlcu (Lupu Aman), ce suculente compoziții și cu ce umor spontan și-au realizat rolurile lor episodice Mircea Dumitru și Simion Negrilă. Invitată să-și reconstituie creația de acum 10 ani, de pe scena Teatrului Mic, Tatiana Iekel i-a dat Domnicăi Rotaru un plus de adîncime, o vibrație interioară în care se resimte maturizarea mijloacelor ei de comunicare artistică, și poate de aceea ne-a plăcut mai mult în partea a doua a spectacolului, cea care îi solicită mai intens resursele dramatice.

O spun cu mîna pe inimă: «Secunda 58» oferă nu numai un bun fapt de teatru, ci o reconfortantă și înaltă trăire etică și aș îmbia tinerii — mai ales — să meargă să-l vadă. Cu un asemenea spectacol, teatrul își împlinește cu convingere artistică și responsabilitate socială menirea-i educativă...

CÎND REVOLVERELE TAC

Pornind să atace genul — confortabil și cu știută audiență la public — al piesei polițiste, Tudor Negoiță a folosit totuși, deliberat, armele cele mai puțin comode și mai puțin tradiționale. Lucru onorabil pentru un tînăr debutant în ale dramaturgiei, cu dubla vocație de scriitor și ofițer de securitate. Tudor Negoiță se lansează cu cutezanță juvenilă și iconoclastă, uneori chiar naiv ostentativă, să nege tiparele genului, să le întoarcă pe dos ca o mănușă, să facă dintr-o piesă de acțiune mai ales o piesă de caractere și de nobil mesaj al ideii. În piesa sa de contraspionaj «Cînd revolverele tac», revolverele tac într-adevăr, «misterele» ne sînt fără menajamente dezvăluite de la începutul actului II, cunoaștem jocul și datele lui, știm care sînt «hoții» și care «vardiștii». Și atunci? Ne plictisim, fără suspense, două ceasuri și jumătate? Nu asta și-a dorit, desigur, autorul, ci o înfruntare a inteligențelor, a tăriei caracterelor, un joc al procedeelor de specialitate. Iar conflictul în fața căruia sîntem puși este destul de încordat pentru a ne face să privim cu îngăduință amuzată faptul că autorul — în apriga-i pornire de a demitiza genul și eroii săi — și-a susținut piesa cu personaje feminine: spionul nr. 1 este spioană, ofițerul de securitate, ofițereasă, femeile își pun peruci, ochelari negri de soare, apar îmbrăcate după ultimul strigăt al modei și se înfruntă cu o stăpînire de sine care are pe alocuri fisuri ori accente nevrozate. În piesă se vorbește totuși prea mult, mai mult decît suportă genul, acțiunea și spectatorii, și regia ar fi trebuit să potolească poate această «elocință» a unor personaje pe care viața și literatura le-au obligat dintotdeauna la vorbe puține și fapte multe. Numai că spectacolul pe care l-am văzut pe scena Teatrului «Ion Vasilescu» nu a reușit să dea piesei măsura sa cea mai de sus. Regizoarea Olimpia Arghir — foarte dotată, de altfel, pentru comedie — a venit spre «polițiere» cu recuzita cea mai uzată și mai compromisă a genului, cu naivități de montare greu suportabile: niște sunete ciudate, misterioase (care în program sînt intitulate muzică) comentează tenebros fiecare moment mai tensionat al piesei (ca nu cumva noi, cei din sală, să rămînem nescufundați în atmosfera de rigoare), spioana nr. 1 — suav blondă și cîrnă — vorbește sardonic, tăios și dur ca orice spion ce se respectă, contraspioana apare — spre mințirea noastră și a partenerilor — îmbrăcată într-un albastru acut ca la o paradă a modei din fața hotelului «Lido», în laboratorul omului de știință (a cărui descoperire este vizată de spioni) clipesc pe un perete alb tot felul de stranii beculețe colorate etc., etc. Nici actorii nu s-au simțit foarte siguri pe ei în această ambianță regizorală și scenografică și ni s-a întîmplat — mai ales în actul I, cel mai slab al spectacolului — să avem nu o dată impresia unui joc improvizat, diletantic, care ne amintea de montările unor amatori mînați de pasiune și doar atît. Cei mai buni rămîn, totuși, cei mai bine serviți de text: Cristina Deleanu — o actriță frumoasă și sensibilă — și Dinu Cezar, acest excelent actor căruia specificul trupei în care e angajat acum nu-i poate oferi fatalmente partiturile pe care le-ar merita. În rest, puțin, prea puțin: un moment comic susținut convenabil de Marius Marinescu, un savant cărunt cu siluetă bună și dicție imposibilă (Ion Niciu), o spioană — cum spuneam — fără nici o nuanță, ci numai rîsteli (Mariana Cercel), un ofițer de securitate cu rol de spion, cam greoi și incert (Adrian Petrache — actor interesant, de altfel).

I-aș fi urat lui Tudor Negoiță să calce mai cu dreptul în teatru. Mai ales că piesa, ca și eroii săi (inspirați se pare dintr-o întîmplare reală), are un adevăr, o robustețe lăuntrică și o putere de convingere care îi puteau oferi spectacolului un tonus artistic ridicat.

...Și totuși revolverele tac (Cristina Deleanu și Adrian Petrache în noua premieră a Teatrului «Ion Vasilescu», «Cînd revolverele tac»).

TACHE, IANKE ȘI CADÎR

Un spectacol cu patru «monștri sacri» ai scenei românești, după care ținjim într-una de cînd fatalitatea birocratică a pensionării i-a cam scos de pe scenă, din circuitul artistic și afișele țării: Al. Giugaru, Costache Antoniu,

Tache, Ianke și Cadîr în versiunea '71. Ion Fințeșteanu, Marcel Anghelescu și Al. Giugaru.

Marcel Anghelescu și Ion Fințeșteanu (semnatar totodată și al regiei). Un spectacol cu piesa mereu tînără a lui Victor Ion Popa, «Tache, Ianke și Cadîr», care nu încetează să încinte mereu alte generații de spectatori, cu mereu alți mari actori în rolurile acestea, mustind de omenie, umor, tristețe și înțelepciune și servind ideea generoasă a înfrățirii dintre oameni, peste diferențieri de naționalitate și religie. Un spectacol care demonstrează inteligența practică a opțiunilor repertoriale ale Naționalului bucureștean, care nu neglijează de loc gîndul succesului de casă, atunci cînd apără interesele marilor săi actori și cînd își împlinește rosturile esențiale, educativ-artistice.

Un spectacol care poartă în primul rînd pecetea temperamentului și gîndirii scenice ale lui Ion Fințeșteanu: actorul îl alcătuiește pe Ianke cu rigoarea, luciditatea și perfecta știință compozițională pe care i le cunoaștem de mult și din care lipsește, poate, acea scînteie a inspirației și acea fierbințeală a sufletului care strălumînează dinăuntru creația lui Marcel Anghelescu, cea masivă a lui Giugaru ori cea suculent-pitorească a lui Costache Antoniu.

...Din păcate, în sala «Comedia» a Naționalului acustica este — se pare — atît de defectuoasă încît de la rîndul opt încolo se fac eforturi imense pentru a se «prinde» replicile rostite pe scenă (ori poate regizorul să fi cerut partenerilor săi —pentru atmosferă?! — o vorbire înăbușită în șoapte?). Din păcate, un decor încîntător în sine, cu floricele, căsuțe colorate, acoperișuri de turtă dulce, perdeluțe și gărdulețe albe, cu un cuib de barză (simbolic!) în copac și un trenuleț-jucărie trecînd în final prin scenă spre deliciul reziduurilor de infantilism existente în fiecare din noi (scenograf, Mihai Tofan),scaldă piesa într-un idilism drăgălaș care nu prea are multe în comun cu piesa lui V.I. Popa..

SURORILE BOGA

Privirea aruncată înapoi, peste umăr, spre dramaturgia anilor nu foarte de mult trecuți mi se pare un gest absolut firesc. Nu pios, nu justițiar, nu o răfuială cu timpul și cu memoria sa uneori șubredă; ci o repunere în drepturi a unor texte care s-au dovedit a nu fi fost conjuncturale și au rezistat cu fruntea sus la nemiloasa confruntare cu scurgerea vremii. «Surorile Boga» de Horia Lovinescu trebuiau restituite spectatorului de azi, meritau. Și la lectură piesa aceasta — care prelua de la cele «Trei surori» ale lui Cehov ideea fericirii imposibile, a zbaterilor dureroase pentru a ieși la lumină, și o plasa, cu rezolvări *verosimile*, în contextul social al anilor și lumii noastre revoluționare — și la lectură, spuneam, piesa aceasta rezistă. A rezistat tocmai pentru că a mers la esențe, la relații, destine și drame omenești, și o repunere în scenă a ei trebuia să apeleze tocmai la acest fond de esențe umane și sociale. Dar un spectacol cu o piesă scrisă în 1959 și rejucată în 1971 trebuie să citească neapărat piesa cu ochii acestui an, să aibă față de problematica și textura dramatică a piesei distanța cuvenită, distanța care presupune o altă privire, împrospătată, și o altă modalitate scenică, înnoită, asupra textului. Altfel, nu văd cum s-ar justifica. Nu mi se pare însă că noul spectacol al Teatrului Național bucureștean — semnat de regizoarea Sorana Coroamă — să fi fost pîndit de primejdiile unui exces de personalitate și noutate artistică. Dimpotrivă. O montare cuminte, așezată, cumsecade — uneori chiar sălcie și bătrînicioasă — în care mîna regizoarei s-a mulțumit să urmărească sîrguincios vrerea textului, fără a-i ridica la momentele de incandescență ale primului spectacol, din 1959, al Naționalului. Nu cred că i-au folosit prea mult reprezentației nici momentele — foarte «făcute», foarte exterioare — ale comentariilor în «piața publică», în forumul cetății,ale personajelor aduse pe funcție de cor antic la rampa scenei, una din puținele inovații regizorale, eșuate, din nefericire. Nu cred nici că apăsarea excesiv de caricaturală asupra unor momente și personaje demagogice a dus la altceva decît la o tratare revuistică a unor realități grave, ce se cereau transpuse cu un umor grav. Și mi s-a părut că dramele celor trei surori Boga au fost privite uneori cu un ochi prea feminin, aș zice, cu izbucniri, răbufniri, înrosări sentimentale și patetisme pe care nu le-am regăsit în alte spectacole ale Soranei Coroamă, construite mai întotdeauna cu rigoare și luciditate. Unii comentatori ai spectacolului au dat vina pe actori, mai bine-zis pe distribuția insuficient de bine gîndită, care a amestecat izolații personalități actoricești, stiluri de joc, maniere interpretative extrem de diferite între ele. Dar eu continui să cred că regizorul trebuie să fie acela care să pună de acord, și să-i facă a rima împreună, actori cu individualități cu cît mai puternice cu atît mai utile spectacolului și nu pot lăsa să apese vina unei reprezentații nu în totalitatea ei reușite doar pe umerii fragili ai unei debutante, Tamara Crețulescu (ce formidabilă a fost fata aceasta într-o piesetă televizată!), sau pe umerii foarte solizi ai lui Costel Constantin într-o apariție mai curînd sugerată în text decît adîncită, și din care a scos tot ce se putea scoate. Sigur că momentul cel mai înalt al spectacolului a fost cel oferit nouă de Eugenia Popovici, această actriță-miracol, care a răsturnat toate legile prestabilite și toate tiparele fizice ale «vedetei», și care aduce întotdeauna cu ea o undă de negrăită dulceață, de inimitabilă omenie, de farmec irezistibil chiar și într-un rol cu două scene — precum cel al Eufrosinei Grosu (pe care l-a făcut acum alt fel decît la premiera din '59, dar la fel de memorabil). Sigur că Gh. Cozorici a compus excelent — și cu cîtă siguranță! — rolul lui Ghighi Mirescu, cinicul, slăbănogul, și că Eva Pătrășcanu și Emanoil Petruț au făcut un cuplu bun, cu trăiri sobre și profunde, echilibrînd spectacolul care ar fi putut altfel ușor înclina balanța spre personajele «negre». Aimeé Iacobescu și-a tras cam mult spre ea cochetăriile ingenue și frivolitățile vinovate ale Valentinei Boga, dar nu a făcut-o în defavoarea totală a personajului, după cum nici Al. Drăgan — mergînd insistent pe linia candorilor ce-l prind — nu l-a compromis pe Mereuță. Actorii, priviți atent, fiecare în parte, nu au comis nici unul o eroare gravă. Regiei nu i se pot reproșa nici ei abateri de la litera textului. Și,totuși, spectacolul nu iese dintr-o linie medie de plutire, presărat cu insulițe de plictis, înnămolindu-se în scene confecționate.

Eva Pătrășcanu și Gh. Cozorici — doi dintre bunii interpreți ai noului spectacol cu «Surorile Boga»

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

PORTRETUL (I)

Întotdeauna, cînd vreau să scriu despre omul acesta, încerc un sentiment de legitimă sfială. Cu ani în urmă, în drumurile mele prin lume, am căutat urma ființei sale trecătoare pe acest pămînt, și de fiecare dată mi se părea că o găseam și că pot întregi, din fragmente de relicvă, chipul omului. Pretutindeni pe unde a trecut și a lucrat, contemporanii lui, și urmașii acestora, i-au păstrat cu sfințenie amintirea materializată în obiecte care i-au aparținut, în cărți și manuscrise, în atmosfera — nealterată de trecerea timpului — a caselor unde a locuit, în memoria înregistrată a celor care i-au cunoscut. Aveam de fiecare dată impresia că pot completa un întreg, dar mereu lipsea ceva, un lucru insesizabil dar esențial, pe care locurile și obiectele nu sînt în stare să-l conserve, și nici chiar prodigioasa memorie colectivă a oamenilor care au reținut gesturi, întîmplări, amintiri personale, nu-l poate reda.

Căutam explicația apariției omului acestuia care a marcat prin viața și opera sa destinul omenirii, făcînd din ultimul veac al epocii noastre cea mai răscolitoare etapă din istoria gîndirii omenești — singura cu rezultate practice reale, durabile, ireversibile.

L-am căutat în portul Simbirsk, pe malul Volgăi, acolo unde, la vremea cînd fluviul își umflă pieptul spărgînd carapacea de gheață, s-a născut cel care, în anii îndelungatei pregătiri a marii cotituri din istoria omenirii și în focul luptei revoluționare de mai tîrziu, avea să fie numit Lenin, după numele fluviului siberian Lena. Am căutat ceva din ființa lui în atmosfera casei părintești, în fotografiile și amintirile de familie, punînd întrebări chipului unei mame, figurilor austere ale profesorilor lui, peisajului care i-a încîntat copilăria, acelor elementare date biografice ce par a spune atît de mult dar rămîn întotdeauna incapabile să spună totul.

Și am continuat să-l caut, nu atît pentru a-i reconstitui ființa — nici nu mă simteam capabil s-o fac — ci pentru a-mi da răspuns la o întrebare esențială. L-am căutat la Samara și Kazan, unde și-a făcut studiile universitare și și-a primit botezul revoluționar în mijlocul cercurilor studențimii marxiste din ultimul deceniu al veacului trecut. L-am căutat la Tampere, în Finlanda, acolo unde s-a desfășurat unul din primele congrese ale viitorului partid comunist rus, l-am căutat la Poronino, în Galiția, în satul de sub Munții Beskizi, unde l-a prins izbucnirea primului război mondial, l-am căutat în fosta temniță din Nowy Targ, apoi într-o casă din Cracovia, pe strada Aryanska, unde a locuit un timp; și l-am mai căutat pe strada Marie Rose din arondismentul al 14-lea al Parisului, unde a rămas un mic muzeu cu exponate legate de urma trecerii lui prin «Orașul Lumină». Și l-am mai căutat la Sorbona, în amfiteatrul unde a conferențiat, în sala Bibliotecii Naționale din Paris, la Berlin, apoi într-un refugiu de pe malul lacului Raziv, într-o casă din fostul cartier Vîborg al Petrogradului, și la Smolnîi, în cartierul general al revoluției, și la Kremlin, în biroul său de lucru, și în pădurea rusă de la Leninskie Gorki, unde s-a retras bolnav și a murit...

L-am căutat îndelung la Leningrad, în vatra lui octombrie roșu, citindu-i numele pe pietrele funerare ale comuniștilor căzuți în focul revoluției și îngropați în Marskoe Pole, i-am petrecut umbra în lungul Nevei, care i-a însoțit cu scurgerea ei năvalnică pașii pe cheiul de granit, sub nopțile albe ale orașului nordic care i-au luminat drumurile tîrzii spre casă... L-am așteptat lîngă carul blindat din fața gării finlandeze care îi susține și azi, pe turela sa, făptura turnată în bronz, înălțată deasupra mulțimilor fremătătoare, cu bratul drept întins, cu degetul arătător desfăcut din pumn, indicînd parcă, în acel furtunos aprilie 1917, ținta tunurilor de pe bordul crucișătorului «Aurora», care, șase luni mai tîrziu, în noaptea lui 7 noiembrie, aveau să-și dezlănțuie canonada asupra unei lumi condamnate de istorie.

L-am căutat în cărți, în fotografii, în memoria peliculei cinematografice, în opera sa, în amintirile prietenilor, în tot ce s-a relatat despre cele petrecute la fostul cartier general al insurecției armate, epicentrul cumplitului cutremur ale cărui zece zile — cum spunea John Reed — au zguduit lumea.

I-am auzit vocea pe discuri și i-am privit chipul în frigul constant al mausoleului din Piața Roșie. I-am citit pe cei care îi contestau și, mai tîrziu, în fața evidenței, au revenit asupra atitudinii lor, i-am privit cu pietate manuscrisele, scrisorile către prieteni și tovarăși, și chiar către adversari. Și de fiecare dată am scris sau, mai precis, am descris cu senzația că adaug ceva; dar ce puteam da decît emoția noastră, a celor cu destinul marcat de lumea făurită de el?

FILMUL ROMÂNESC ȘI REALITATEA

CONȚINUT ȘI STIL

de Magda MIHĂILESCU

«A fost prietenul meu» anunță cristalizarea artistică a regizorului Andrei Blaier.

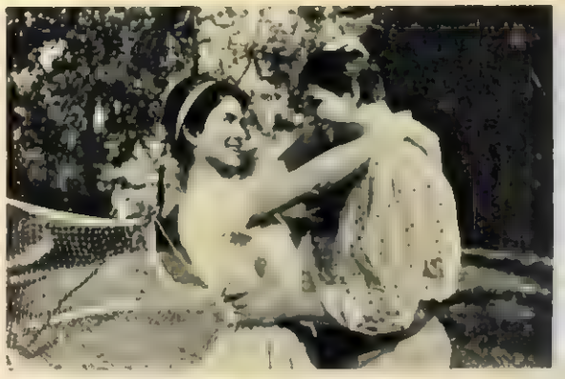

Sebastian Papaiani, excelent interpret de comedie lirică, a întîlnit pînă acum puține partituri pe măsură. Doar Geo Saizescu (Un suris în plină vară, Balul de simbătă seara) se mai gîndește la el.

Perspectivele de dezvoltare ale cinematografiei noastre, obligația intrinsecă de a-și onora prestigiul de a fi arta cu cea mai mare putere de pătrundere și influență în mase, reclamă, cu aceeași forță, explorarea neobosită a realității și transmiterea observațiilor printr-o largă paletă stilistică. Mai ales în cazul filmului, aflat sub observația noastră de zi cu zi, sărăcia formelor, monotonia modalităților de transfigurare artistică reflectă, fără putință de disimulare, o deplasare anemică, leneșă, pe vastul teritoriu al realității, mulțumirea cu o cunoaștere superficială a solicitărilor vieții. Ne amintim cu toții de filme ca **Ripa dracului, Avalanșa** etc. care semănau între ele ca două picături de apă, în ciuda semnăturilor diferite de pe generic, căci le transformau într-o apă și un pămînt subrezenia și artificialitatea conflictelor improvizate. Nu este o întîmplare că multe creații ale anilor din urmă, multe filme unite prin aceeași tematică, se disting printr-un înveliș estetic imposibil de confundat unul cu altul; dincolo de el se află nu numai măiestria regizorală, dar și înțelegerea profundă a ceea ce numim **categoria conținutului,** înaintarea neșovăielnică în zonele esențiale ale ariei problematice. Altele sînt culorile, nuanțele actualității într-un film de Andrei Blaier și, respectiv, într-unul al Malvinei Urșianu. În **Apoi s-a născut legenda,** Blaier transformă gesturile, mișcările oamenilor, detaliile, în aparență minore, în semnificații. Malvina Urșianu urmărește cu necruțare reacțiile psihologice ale personajelor, printr-o lupă pe care o are întotdeauna la îndemînă. Primul își ocrotește, într-un anumit fel, eroii, aflați într-un moment decisiv. A doua nu-i iartă, nu le îngăduie să-și uite

«Setea» — sau vigoarea epicului.

Eroii Malvinei Urșianu în «Gioconda fără suris» (Silvia Popovici, Gheorghe Cozorici și Ion Marinescu).

eșecurile neîmplinirii sociale sau personale.

Tematica generoasă, amplă, a luptei antifasciste a poporului condus de partid s-a răsfrînt în creații cu totul deosebite sub raportul procedeelor artistice; vibrația mesajului și a emoției umane păstrează însă aceeași cotă înaltă. Liviu Ciulei, în **Valurile Dunării,** concentrează la maximum tensiunea dramatică, prin soliditatea raporturilor pe care le stabilește între cele trei personaje, prin insolitul determinării unui destin de către altul. Experiențele trăite de eroi sînt un reflex al unei mari mișcări istorice pe care nu o vedem în toată desfășurarea ei, dar ale cărei dimensiuni le știm.

Caracterul implicit al substanței dramatice constituie centrul de greutate al filmului **Serata.** Dincolo de agonia mai mult sau mai puțin conștientă a celor condamnați de mersul implacabil al istoriei se consumă acțiunea hotărîtă a comuniștilor. **Aici** — dansează la întîmplare, amețiți, mari fluturi de noapte. **Dincolo** — se iau decizii de viață și de moarte. Din această alternare de planuri rezultă impecabilul echilibru al filmului. Dedicat aceluiași moment istoric, recentul serial TV, **Urmărirea,** declanșează — adecvat cerințelor genului — o largă desfășurare de forțe, antrenează numeroase personaje secundare de la un episod la altul, necesare creșterii acțiunii cerute de o astfel de tratare cinematografică. Am ales numai cîteva dintre exemplele pe care le putem înșirui cu forță de argument, ori de cîte ori avem în vedere capitolul diversității stilistice în filmul nostru. Preocuparea de a nu pierde, din raza aparatului, sensurile majore ale contemporaneității a răsplătit eforturile cu opere pe care le considerăm de pe acum durabile.

Improvizațiile pe marginea vieții au eșuat în pelicule sărace în idei, în precaritate artistică. Inconsistența celor mai multe dintre comediile cinematografice românești se explică, printre altele, și prin cunoașterea doar la suprafață a ceea ce merită cu adevărat ascuțișul satirei. Pierderea în mărunțișuri, supralicitarea acelorași năravuri și păcate — tocite de cînd lumea — împing atîtea și atîtea comedii în apa călduță a hazului care nici nu doare, nici nu te destinde. Ba, mai mult decît atît, nu de puține ori, grava criză de inspirație a determinat apelul la efecte comice ieftine, vecine cu prostul-gust și vulgaritatea. Ar fi stînjenitor să începi a discuta despre o diversitate a mijloacelor estetice în **Dragoste la 0 grade, Zile de vară, Vin cicliștii** ori mai recentul **Brigada diverse...,** în care se îngrămădesc cu indiferență amintiri despre comicul de moravuri, de situație, despre satiră și lirism etc.

Activitatea existentă astăzi pe platourile noastre ca și planurile de lucru anunțate sînt în măsură să ne dea speranțe și în ceea ce privește necesitatea îmbogățirii stilurilor, semn incontestabil al unei cinematografii mature, al înțelegerii dialectice, în lumina legității socialiste, a libertății de creație.

«Sîntem pentru diversitate de stiluri și forme în creația literar-artistică — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu.** *Dar concepția, ideologia trebuie să fie una singură — ideologia și concepția revoluționară a clasei muncitoare».*

Filmul trebuie să răspundă acestei cerințe vitale în toate sectoarele sale.

CINEMATOGRAFUL BRITANIC ȘI ADEVĂRUL CARTIERELOR PROLETARE

De vorbă cu Ken LOACH — laureat al Marelui premiu de la Karlovy Vary

Teribil mai amintește de Jiri Menzel!...

Aceeași simpatică ținută de băiețandru (deși are 34 de ani), aceleași reacții de lunatic, aceleași răspunsuri neașteptate, sfredelitoare, care aruncă brusc o altă lumină asupra subiectului în discuție. S-a remarcat încă în 1968, la Festivalul de la Karlovy Vary, cînd și-a prezentat filmul de debut, *Biata femeie* (Poor cow), insolită imagine a existenței periferiei londoneze; tot aici, lua în 1970 premiul cel mare și repurta ulterior un frumos succes pe ecranele lumii cu cel de-al doilea film al său, *Kes*, descriind viața unui copil de la periferia unui orășel minier din Yorkshire. În ambele pelicule, aceeași permanență a ambianței suburbane care împinge, implacabil, spre straturile inferioare ale societății... De ce această predilecție spre mediul periferiei?

— Poate datorită faptului că mi-am petrecut eu însumi copilăria într-un asemenea cartier! — îmi mărturisește Ken Loach. Deși provin dintr-o familie muncitorească, de oameni cu oarecare stabilitate materială, am fost mereu martorul încercărilor de a evada din mediul pe care-l descriu în filmele mele. Cinematograful i-a neglijat multă vreme pe oamenii cartierelor muncitorești. Pe mine tocmai ei m-au interesat, mi-a plăcut să-i surprind, încă din primele mele filme de televiziune, să dau acestor existențe, aparent fără orizont, o perspectivă, să denunț mecanismul social care le împiedică tentativa de a se desprinde din condiția lor precară. Au fost izvorul inspirației mele încă de la primele benzi de amator la care am lucrat...

— Unde?

— Ca student al facultății de drept, la Oxford.

— Ați studiat dreptul? Și în loc să nimeriți la tribunal, ați ajuns pe platou?

— Nu chiar așa de simplu! — zîmbește Loach. De fapt, dreptul nici nu mă prea interesa, n-am depus prea mult zel în studiu. Licența mi-am luat-o, dar pentru a profesa în baroul britanic îți mai trebuie și ceva bani, fiindcă acolo nu găsești colegi excesiv de amabili cu un începător. Și pe urmă, simțul umorului în acest mediu social este cam deficitar, în schimb este dezvoltat spiritul conservator. Am preferat o profesie mai liberă, un mediu mai îngăduitor. Am fost institutor la o școală, apoi actor, regizor de «mistery-plays» (piese religioase) pînă să capăt, în sfîrșit, o slujbă sigură, la B.B.C., ca regizor de piese pentru televiziune.

Ken Loach s-a format deci și el la televiziune, această școală care a dat atîți tineri cineaști contemporani. Dar perioada în care își căuta drumul a coincis cu ultimii ani de înflorire ai lui «Free Cinema».

— Vă considerați un moștenitor al principiilor acestuia?

Luat pe neașteptate, Loach ezită o clipă...

— Nu știu... poate... (apoi, hotărîndu-se) în nici un caz, descendent în linie dreaptă. Faptul că Free Cinema a existat și eu am crescut văzînd aceste filme, le-am absorbit, le-am asimilat, nu putea trece fără urme. Asta însă nu presupune epigonismul! Sînt multe lucruri împotriva cărora am reacționat, ca mulți alții din generația mea, reproșînd fie o anume rigiditate în jocul actorilor, fie maniera desuetă de a filma, fie atitudinea socială abstractă, învechită și ea. Astăzi e clar pentru toată lumea că Free Cinema e un capitol definitiv încheiat. Membrii proeminenți ai curentului continuă desigur să facă filme, uneori importante, dar ceea ce a dispărut este coeziunea școlii. Protagoniștii mișcării s-au despărțit, au apucat-o fiecare pe drumul său propriu...

— Au îmbătrînit «the angry young men»?

— Cred, mai curînd, că furia lor era îndreptată către situații de suprafață, că nu exista o încărcătură filozofică pentru a propulsa curentul, în timp. De fapt, tinerii furioși de care s-a vorbit atît, n-au existat niciodată ca atare. Erau, mai curînd, oameni care se ridicau împotriva «establishmentului» de pe poziții destul de diferite. Osborne nu s-a lăsat antrenat niciodată în opțiuni politice iar John Braine a sfîrșit, în cele din urmă, prin a ajunge de dreapta. De îndată ce s-au epuizat asemănările de suprafață, n-a mai existat nimic aîtceva care să-i lege. Unii au fost seduși de succes așa cum se întîmplă adesea la noi. E foarte greu de spus ce s-a întîmplat cu fiecare în parte, pe mulți dintre ei nici nu-i cunosc... Este o problemă de reacție strict individuală în fața istoriei, de rezistență în fața timpului.

— Trebuie să înțeleg, din relatarea dv., că perspectivele cinematografiei britanice vă provoacă griji?

— Viitorul industriei noastre de filme este, din nenorocire, legat de viitorul celor ce o stăpînesc. Ei sînt acei care interpretează cererea pieței și, de cele mai multe ori, interpretarea lor nu coincide cu a noastră, a creatorilor. În ce mă privește, sînt încredințat că filmul trebuie să înceteze să mai fie o marfă. Evoluția cinematografului însuși tinde să-l facă, din ce în ce mai mult, mijloc de comunicare. Atîta vreme cît studiourile vor confecționa însă marfă, va fi dificil să te manifești ca artist. Cinematograful are mare capacitate de a trivializa lucrurile și tocmai de asta trebuie să te ferești...

La al doilea lung metraj al său, Ken Loach este și la al doilea mare premiu internațional. După cîte se pare, mercantilismul producătorilor, de care se plînge cu îndreptățire, n-a izbutit să-l înfrîngă...

— În 1968 vi s-a decernat, la Karlovy Vary, premiul special al juriului specialiștilor în tehnica cinematografică. Ce înseamnă, pentru arta dv., tehnica?

— Titulatura acelui premiu nu m-a încîntat. Nu tehnica are importanță, ci ceea ce spun prin ea. Am încercat să-mi fac filmele, în modul cel mai simplu posibil. Poate tocmai din punct de vedere tehnic era *Biata femeie* mai vulnerabil. Lucrasem pînă atunci numai cu 16 mm, mă aflam pentru prima oară într-un studio adevărat, în fața problemelor ridicate de un lung metraj... Dacă am izbutit, n-a fost din pricina priceperii mele tehnice. Turul de forță al tehnicii este ca o salvă de artificii, fură privirea și apoi se destramă...

— Dar tehnica îndrumării actorului? Trebuie să vă mărturisesc că jocul copiilor din *Kes* mi s-a părut o strălucită performanță interpretativă. Cum, prin ce metode ați izbutit aceasta?

— Eu n-am avut ce să-i învăț! Ei repetau rolurile acestea de 14—15 ani. De fapt, relația pe care am stabilit-o era de așa natură, încît ei erau profesioniștii și eu amatorul, eu îi întrebam ce și cum trebuie să facem, încercam să le cîștig încrederea, în vreme ce ei nu «jucau», *trăiau*. Unica mea sarcină era să le creez o atmosferă adecvată. Existau, firește, jaloanele scenariului dar le permiteam mereu să improvizeze. Pînă și de la o dublă la alta scoteau cu totul altceva. Prima sau a doua dublă era întotdeauna și cea mai bună; cu cît lucram mai rapid, cu atît erau mai în rol fiindcă erau mai spontani. David Bradley, cel care l-a jucat pe eroul principal, s-a identificat admirabil cu personajul. Chiar el a dresat șoimul cu care-l arătăm în film împrietenindu-se, a căpătat sentimentul că-i aparține și noi nu i-am destăinuit nici un moment deznodămîntul, nu i-am spus că șoimul va fi omorît, așa încît, atunci cînd îl arătăm căutînd pasărea, el o caută cu adevărat, cînd îi descoperă trupul neînsuflețit în iarba de gunoi, el trăiește cu adevărat șocul. El reface, pas cu pas, experiența de viață a personajului filmului nostru.

— *Kes* cuprinde în el, întrețesute în drama personajului, irezistibile scene de comedie. Genul comic vă atrage în mod deosebit?

— Eu nu văd deosebirile între partea de comedie și aspectele grave ale filmului meu. Fac filme despre oameni, despre adevăr și, de multe ori, dedesubtul aparențelor comice sînt fapte tragice. Am ascultat cu satisfacție, în proiecțiile cu public, hohotele de rîs pe care le stîrnește secvența meciului de fotbal, deși acolo e vorba despre un profesor de sport tiran care schilodește șufletele elevilor săi. Comicul și tragicul se întîlnesc, în fapt, într-un film unitar. Aș repeta oricînd un asemenea film care la suprafață poate să fie comic, dar în străfundul său să facă simțite ample seisme ale tragediilor contemporane... — a încheiat Ken Loach care reflecta poate, în clipa aceea, la viitoarea sa realizare.

Interviu realizat de T. CARANFIL

de la A la Z

de Constantin POPESCU

ERMLER Fridrih

Regizor sovietic de film și TV, născut la Rechița (Letonia) în 1898; mort în 1967. Fiu al unui muncitor, ia parte la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie ca militant comunist, studiind apoi la Institutul de arte frumoase din Leningrad. Atras de film, devine actor, debutînd în 1924 în filmele regizorului V. Viskovski: *Cazul* și *Partizanii roșii*, și în același an semnează regia primului său film documentar. Colaborează cu regizorul E. Johanson (*Katunka; Capul furtunii*) și se impune apoi singur cu filme ca: *Cizmarul din Para* și *Casa din zăpadă* (1928); *Rămășițe dintr-un imperiu* (1929), considerat îndeobște capodopera lui, cu filme vorbitoare ca: *Contra-plan* (1932), semnat în colaborare cu S. Iuckevici; *Țăranii* (1935); *Movile cetățean* (1938); *Toamna* (1940), scurt metraj experimental despre muzică și culoare în film; *Partizanii* (1943), vibrant omagiu adus femeii sovietice care luptă pentru apărarea patriei; *Cotitura cea mare* (1946); *Forța cea mare* (1950); *Poveste neterminată* (1955), admirabil film psihologic, cu doi actori excelenți: Serghei Bondarciuk și Elina Bistrițkaia; *Prima zi* (1958), *Dineu de gală* (1962), sclipitoare comedie satirică cu marele Ilinski; *De la New York la Iasnaia Poliana* (1963). Ermler este considerat pe drept cuvînt ca unul dintre marii deschizători de drumuri ai cinematografiei sovietice, ca un cineast de serioasă cultură și profundă cunoaștere a artei filmului.

ETAIX Pierre

Actor și regizor francez de film, născut la Roanne (Loire), la 23 decembrie 1928. Este o apariție destul de insolită în domeniul comediei cinematografice franceze. Nu are nimic comun cu volubilii săi colegi, acei eroi ai risului cu mare debit verbal și gesticulație elocventă, ca: Georges Milton și Louis de Funès, ca Fernandel și chiar ca Raimu. L-am putea considera mai degrabă urmaș direct al marilor mimi și burlesculei mut francez (Max Linder) sau american (Malec sau Harry Langdon), cu o oarecare apropiere de tipul lui Noël-Noël (prima versiune), prin aerul său oarecum visător, puțin năuc, plin de bune intenții și perpetuu făcător de gafe homerice. Așa i-am cunoscut în [illegible]ele sale comedii, de la scurt metrajele: *Ruptura* (1961) și *Veselă aniversare* (1962), distins cu Premiul Oscar, pînă la ultimul lung metraj prezentat la noi: *Cît timp ești sănătos* (1965), și mai ales în cele două filme capitale ale sale *Indrăgostitul* (*Le soupirant*—1962), care a obținut Premiul Delluc și diploma de onoare la Moscova și *Yo-Yo* (1964). Realizate oarecum în maniera comediilor mute (omagiu voluntar adus maeștrilor săi), filmele lui Etaix vădesc talentul sclipitor al unui cineast de fină observație și vervă satirică, malițios și plin de o fantezie ce atinge uneori limitele absurdului. Ultimele sale realizări denotă o consecvență totală, o meritorie cultivare a unui gen și unui stil personale. Filme ca: *Le grand amour* (1969) și *Pays du Cocagne* (1971) sînt prețioase aporturi în domeniul comediei cinematografice franceze, alături de cele ale unui Tati. Pierre Etaix a făcut de asemenea parte din colectivul de actori ai filmului *I clowns* de Fellini.

ETTERLÉ Fory

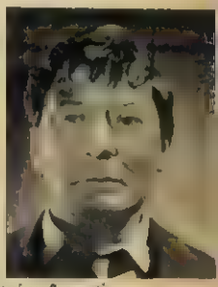

Actor român de teatru, film și TV, născut la Ploiești, la 24 mai 1908. Glorie autentică a teatrului românesc, abordînd cel mai variat repertoriu (de la Shakespeare la comedia muzicală), F.E. debutează timziu în cinema, unde avea să fie adesea solicitat pentru sclipitoarea sa inteligență, pentru temperamentul său dramatic excepțional. Din păcate, multe din rolurile oferite în lungul șir de filme ce începe cu *Viața învinge* (1951) n-au avut consistența, relieful necesar unor personaje autentice. Cu talentul și prezența sa, F.E. a dat viață și densitate psihologică unor simple roluri de compoziție, schematice, făcînd uneori din ele veritabile creații. L-am găsit pe genericul unor filme ca: *Desfășurarea* (1954); *Alarmă în munți* (1955); *Soldați fără uniformă* (1960), *Dorclée* (id.); *Parto-Franco* (1961), *Celebrul 702* (id.), *Tudor* (1962); *Lupeni '29* (id.), *Străinul* (1963); *Neamul Șoimărești*lor (1964), *De-aș fi Harap Alb* (1965), *Haiducii* (id.), *Runda a 6-a* (id.); *De trei ori București* (1967), *Castelul condamnaților* (1970); *Mihai Viteazul* (id.). A colaborat la cîteva filme străine turnate la noi (uneori în coproducție) ca: *Serbările galante* de René Clair (1965), *Aventurile lui Tom Sawyer* și *Moartea lui Joe Indianul* (1968) și *Bătălia pentru Roma* de Robert Siodmak (1969). Artist emerit al R.S. România, F.E. activează paralel în film și în teatru (Teatrul Bulandra), apărînd deseori în spectacole TV, uneori chiar în show-uri muzicale, ca remarcabil interpret vocal.

EVANS Madge

Actriță americană de film, născută la New York, în 1909. Cînd a abandonat ecranul în 1939 era deja o veterană, de vreme ce debutase de la vîrsta de 6 ani (*Zaza*—1915), devenind unul dintre numeroșii copii-minune ai filmului american. La 15 ani face o primă retragere de pe ecran și revine abia peste 7 ani, de astă dată ca o fermecătoare ingenuă, star la Metro-Goldwyn și parteneră a celor mai glorioși juni primi ai casei: Ramon Novarro: *Fiul indian* (1931—r: J. Feyder) și *Flirt* (1932—r: Sam Wood); Clark Gable: *Derby* (1931); John Barrymore: *Dineu la ora opt* (1933—r: George Cukor); Robert Montgomery: *Lovers Courageous* (1932); *Submarinul fantomă* (1933) și *Amanți fugari* (1934). Apare alături de Al. Jolson în *Sînt un vagabond* (1933), de Warner Baxter în *Gran-Canario* (1934), de Franchot Tone în *Exclusive Story* (1936). Dovedește o mare sensibilitate și un talent cert în filme de anvergură ca: *David Copperfield* (1935—r: George Cukor); *Piccadilly Jim* (1936—r: Robert Z. Leonard); *Pennies from Heaven* (id.—r: N.Z. McLeod) cu Bing Crosby; *The 13-th Chair* (1937) cu Elissa Landi și Lewis Stone; *Păcate în paradis* (1938—r: James Whale) cu John Boles etc.

ACTORI ȘI ROLURI

Anouk Aimée *în filmul lui George Cukor,* **Justine.**

Se spune despre filmul «Le Mans» că ar fi cea mai impresionantă peliculă închinată curselor automobilistice. Realizator și interpret — **Steve Mc Queen.**

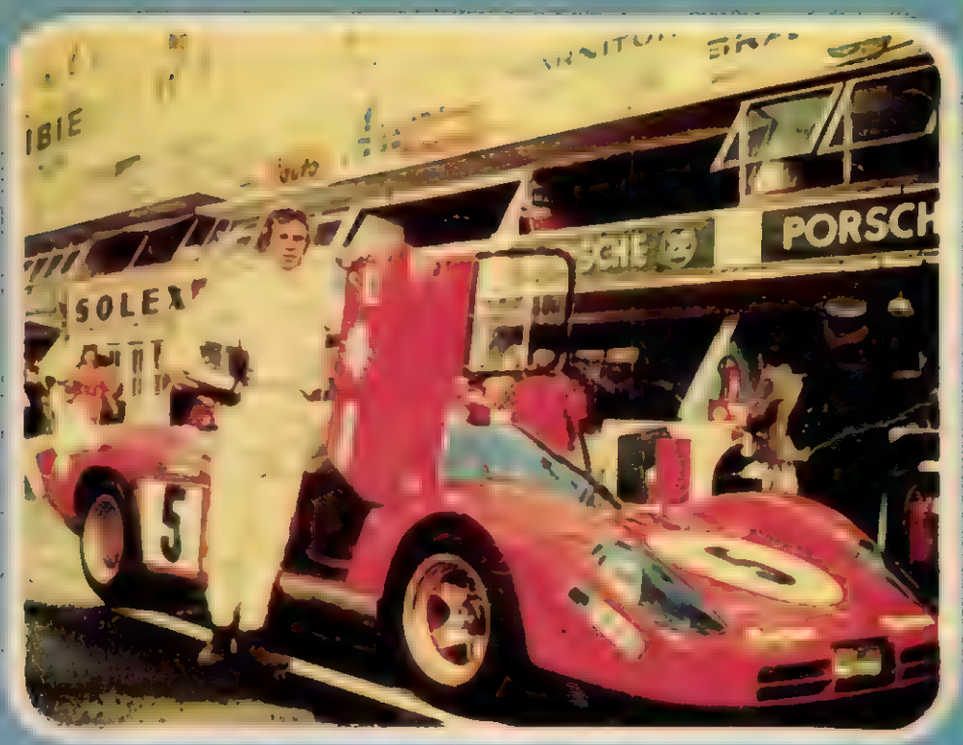

tv

de Liviu TIMBUS

valoarea informației

Am urmărit mai deunăzi o emisiune închinată nemuritoarelor melodii scrise de Ion Vasilescu. Invitatul televiziunii, revuist, prieten apropiat al compozitorului și, totodată, unul dintre cei mai fecunzi autori de texte pentru muzica ușoară, ne-a relatat cu multă savoare și umor întîmplări legate de activitatea componistică a regretatului muzician. În mod deosebit, și rezervîndu-și în acest scop o unitate de timp apreciabilă, prezentatorul a găsit de cuviință să releve calitatea deosebită a textelor respective, potrivind la fiecare cîte o poantă cvasiromantică, cvasidramatică și care, ni s-a explicat apoi, a avut darul de a declanșa inspirația poetului textier (mici snoave publicitare, care, la urma-urmei, nu supără pe nimeni). Adevărul e însă că dacă tangourile, foxtroturile și romanțele regretatului compozitor decantează, prin mijloacele specifice genului, melodii sau motive melodice desprinse din universul folclorului național, textele, voit populare și nedibaci rusticizate, s-au dovedit *nu* o dată — prin totala necunoaștere a graiului și spiritului popular — de un urbanism penibil. Pînă azi și nici de azi în colo nici un om de la țară nu s-a adresat iubitei sale prin: «țărăncuță, țărăncuță!...», după cum nici un sătean autentic nu și-a chemat consăteanul spunîndu-i «măi, țărane!». În ceea ce îl privește pe *papugiul* cu suflet *candriu*, aici autorul textului a încurcat de tot borcanele, spălăcind de-a binelea valoarea semantică a noțiunii și atribuindu-i — probabil de dragul împerecherii sonore, prin alăturarea ei la cuvîntul candriu — sensul de vagabond romantic, de terchea-berchea simpatic, de pierdevară cu suflet de aur sau cam așa ceva. La origine, substantivul papugiu delimita verbal o meteahnă foarte scîrboasă, aceea de a bea vin din papucii ibovnicelor, dezmăț practicat odinioară de unii boiernași petrecăreți. Prin extensie, cuvîntul a ajuns să însemne — așa cum ne informează «Dicționarul limbii române literare contemporane» — «om de nimic, care umblă după învîrteli, se ține de înșelăciuni». Dar, mă rog, cîntecele sînt frumoase, extrem de cunoscute și, o dată cu dulceața melodiei, spectatorii s-au obișnuit să înghită și sîmburele amar al textului.

Nu înțelegem însă un lucru: dacă s-a greșit o dată, cu ani în urmă, de ce să greșim din nou, difuzînd marelui public informații imprecise. Spunem toate acestea, deoarece azi, mai mult ca altădată, omul modern (acest «culegător de informații», cum l-a denumit cunoscutul sociolog american Mc Luhan) este dispus să acorde credit, și de foarte multe ori să-și înghebeze bagajul cultural, bazîndu-se în mod preferențial, în domeniul informării—instruirii—educării și deconectării, pe mijloacele moderne de comunicare. De aici și sarcinile deosebite ale omului de specialitate însărcinat cu redactarea și difuzarea materialului informativ, acest liant indispensabil al opiniei publice naționale și universale, de activitatea căruia sînt legate atît valorificarea cît și deprecierea informațiilor și valorilor cultural-științifice. Pentru omul deprins să-și petrecă ore întregi în fața micului ecran (în unele țări, statisticile stabilesc pragul de saturație cu mult peste procentul de 60% din timpul liber al cetățeanului), informația TV constituie hrana sa zilnică. Tocmai de aceea redarea mai concisă și mai pătrunzătoare, argumentația mai atentă, selecția mai drastică și mai dinamică reprezintă caracteristicile principale prin care trebuie să se recomande toate mijloacele actuale de informație și, în mod deosebit, cele aparținînd mediilor electrice.

Am dori din acest punct de vedere să subliniem emisiunea «Timp și anotimp în agricultură» (joi 21 oct.), adresată specialistului, dar deosebit de interesantă și instructivă chiar și pentru telespectatorul neavizat. Am văzut și am înțeles cu exactitate semnificația modernelor întreprinderi pentru valorificarea și industrializarea legumelor și fructelor din țara noastră, deoarece autorii emisiunii au izbutit să folosească întregul depozit informațional într-un ritm digerabil, remarcîndu-se prin precizia și concizinea informației și prin calitatea remarcabilă de a-și adapta bagajul de cunoștințe ritmului mental al spectatorului.

Ca să faci vin bun, trebuie şcoală bună. Iată-l pe profesorul ing. Avram D. Tudosie, doctor în ale vinului, în mijlocul elevilor săi de la celebra şcoală de viticultură din Huşi.

De pe înălţimile Coţoiului, toamna, în vie

Pe drumul gării au apărut blocurile noi ale oraşelului.

Căruţele duceau, încă din vechime, în poloboace mari, licoarea desfătătoare culeasă de pe dealurile Huşului. Prilej pentru fotoreporterul nostru de a mai surprinde şi azi, pe peliculă, o imagine grigorescianâ.

...DACA N-AVEŢI APĂ, BEŢI VIN!

REPORTAJ MAI MULT SAU MAI PUŢIN BAHIC DE PE MELEAGURILE HUŞULUI

de S. DIMA
Fotografii de S. STEINER

Nu pot crede să nu fi băut şi dv., măcar o dată, fie că sinteţi un băutor încercat ori vă place să simţiţi numai aşa, pe cerul gurii, la vreo petrecere cumpătată, înţepătura amăritoare a tulburelului, nu pot crede să nu fi băut vreodată un pahar de vin de Huşi. E un vin bărbătesc, aspru ca şi numele ce-l poartă şi care sună ca un chiot din timpul culesului — Zghihara de Huşi — un vin gălbui, limpede şi cu virtutea nepreţuită, spun ştiutorii, de a fi un vin de cursă lungă. Adică îl bei şi iar îl bei şi nu dau semne nici picioarele, nici ceafa, că ai întrecut măsura. Dacă nu ştiţi să fi gustat din el, asta se datoreşte numai faptului că cele **9 000 000 de litri** (pe care îl revarsă peste noi, în fiecare toamnă, ca pe o veselă mană cerească pritocită de pământeni, cele **1 000 de hectare** ale podgoriilor Huşului) circulă prin lume incognito. Sau travestiţi în vin de Bucium, de Vaslui, de Murfatlar ori Dealul Prutului, deşi Murfatlarul parcă-l ştiam neaoş dobro-

...DACĂ N-AVEȚI APĂ, BEȚI VIN!

Toamna, cînd încep ploile și aburii mustului prind să se risipească, Hușul își mai pierde din înfățișarea sa idilică...

gean iar pe la Vaslui n-am auzit să fi crescut vreodată boabă de strugure mai ca lumea. **Etichete de Huși nu mai există de mult pe sticle: nu mă întrebați de ce, nu știu de unde vine nedreptatea.** Și cînd te gîndești că Dimitrie Cantemir nu se sfia să recunoască, în «Descriptio Moldaviae», că **«îndată după Cotnari, vinul de la Huși în părțile Fălciului, e socotit cel mai bun»!...** Lungi convoale de căruțe duceau, încă din vechime, în poloboace, licoarea desfătătoare pe drumurile Lvovului și ale Constantinopolului și, dac-ar fi să-l credem pe Moș Muzeu (cum îi spun localnicii învățătorului Gh. Melinte, pătimaș alcătuitor al muzeului Hușilor), chiar și în pîntecele imenselor dolii din lut, descoperite săpînd prin nu știu ce curți sau grădini cu gherghine, tot vin era ascuns, cam cîte 300-350 litri în fiecare. N-am aflat dacă s-a găsit zgîriat pe ele, precum se zice în scrierea despre Gargantua, **«Hic bibitur» — Aici se bea,** dar îmi amintesc că în anii copilăriei mele tot Hușul plutea, în timpul culesului, în aburi năucitori de must, și mai tot omul care se respecta umbla prin tîrg, preț de două săptămîni, ușor amețit, în timp ce poama era zdrobită în budane de călcîie crăpate și luți, iar dealurile miroseau îmbietor și se clătinau sub chiote. Cam cu asta pleca culegătorul acasă, cu amintirea unei dulci amețeli continue și cu năframa din sîn goală, dar poama Hușului se cocea mai departe în pămîntul binecuvîntat al colinelor pline de moliciuni și sub soarele acela ca mierea. Viile fărîmițate și cu butuci îmbătrîniți de pe dealurile Coțoiului, de la Ochi și Pleșa, de pe Dric, Gălbăria și Corni au făcut acum loc unor imense întinderi de plantații noi, ale IAS-ului, ale celor două CAP-uri și ale școlii viticole, care par netezite cu migală și artă de un pieptene cu dinții rari, și care învăluie Hușul din toate părțile ca o mantie vie, care scoate din miezul pămîntului sevă pentru 10 000-12 000 kg de struguri pe hectar. Ceaslaua de Huși (pe care inginerul în ale vinurilor Const. Perju m-a învățat că se scrie «Chasselas»), strugure de preț, cu boaba rară, și cărnoasă, și uneori tămîioasă, și Afuz-Ali-ul, și coarna îngustă și ascuțită, căreia noi îi spuneam în copilărie țîța caprii, au luat 14 medalii (dintre care 11 de aur) la un singur concurs și acum sînt cerute — și trimise spre ospătare — la Moscova și Viena, la München și la Weimar, la Praga și la Leningrad. Am văzut-o acum, în toamnă, pe prietena mea din copilărie, Maria Porosnicu — devenită inginer de frunte și, cum se spune pe aici, fermieră — dirijînd ea, femeie, marea simfonie a culesului pe zecile de hectare ale dealurilor Gălbăriei, scoțînd struguri unul și unul, grei pînă la jumătate de kil fiecare și dulci ca zahărul, și punîndu-i în lădițe cu adrese scrise în diferite limbi ale Europei. De altfel, Hușul, oraș din familia celora în care părea că nu se petrece niciodată nimic, a avut dintotdeauna senzaționalul său de zile mari sau mai mici. Ne mîndream întotdeauna că domnitorul Al. Ioan Cuza s-a născut aici, ca fiu al serdarului de Fălciu, îi știam și casa de pe strada boierească, și că Mihail Kogălniceanu, grijuliu pentru soarta locuitorilor, a hotărît în 1866 să se înalțe un dig între Drînceni și Fălciu, care să oprească năvala, pustiitoare primăvara, a apelor Prutului, dig care a ajuns să se facă abia în... 1966. Mihai Ralea a învățat la școala primară nr. 2 din capul Tîrgului Făinii, povestesc vîrstnicii orașului, iar eu mi-o amintesc pe Catinca Ralea, colega mea de breaslă de azi, cînd venea peste vară, să se joace la Dobrina, o fetișoară slabă și isteață, care-i băgase în sperieți pe toți băieții de bătăioasă ce era...

Dar Hușul acesta patriarhal și calm, muiat în miere și vin, a fost și martor al unor întîmplări de un senzațional tragic. În el s-a aciuat pentru o vreme, venită de pe alte meleaguri, familia unui paranoic profesor de germană pe nume Zelinschi, care și-a arborat, o dată cu iarii, chimirul și ciomagul noduros din mînă, și numele neaoș de

Cindva, un constructor cu fantezie artistică a urcat în creștetul acestei clădiri modeste turnulețele și statuile cu care se fălește azi unicul restaurant din Huși.

Ion Zelea Codreanu. Mi-l amintesc înțolit tot timpul în costumul popular cu care voia să-și afirme ostentativ naționalismul demențial, cu mustața îngălbenită atîrnînd peste buză, ca a unui jandarm habsburg, cu ochi de sticlă rea și decolorată, trecînd țeapăn pe strada mare și ciocănind cu bastonul în trotuar, răspîndind un suflu de groază în jur, ca să nu mai vorbesc de teroarea pe care o exercita în clasă, ca profesor. De la **der, die, das,** ambițiile i s-au proliferat pe plan politic, și în casa lui de pe Strada Gării au crescut ca niște buruieni înveninate progeniturile sale, dintre care cel mai mare, Corneliu, avea să se înscrie în capul acelei triste și dezgustătoare pagini a legionarismului din țara noastră.

Mă întreb care din tinerii Hușului mai știe că în casa liniștită și arătoasă de pe drumul gării, cu pervazurile vopsite dulce în vernil, și-n care astăzi este instalată una din secțiile spitalului, au trăit odată figuri dintre cele mai odioase pe care le-a cunoscut istoria secolului nostru. Dar eu mi-am amintit cînd am trecut pe acolo, întoarsă după ani și ani prin locurile natale, mi-am amintit și mi s-a încrîncenat, pentru o clipă, pielea.

*

Hușul te întîmpină însă cu brațele, și cu străzile, și cu curțile pline de flori. Miroase de te-mbată regina-nopții, miros provocator primăvara teii, miros toamna dealurile a poamă coaptă. Cred că n-am văzut niciodată atîtea flori laolaltă, și atîtea case proaspăt spoite, și atîtea străzi măturate ca-n palmă. Dar tare mi se pare că ăsta e felul Hușului de a-și da curaj. De a nu se lăsa cuprins de descurajare. De a nu îmbătrîni fără speranță. Pentru că de la o vreme încoa, de cînd și-a tot schimbat stăpînirea județeană, Hușul părea a fi dat uitării și lăsat în plata Domnului. Miroase, ce e drept, încîntător petunia dar din cînd în cînd un damf iute și urît îți înțeapă nasul și te amețește pentru că, ce să-i faci, frumosul orășel în care Ștefan cel Mare și-a ctitorit episcopie stă cam tot de pe atunci fără canalizare și fără apă. Dacă ar fi să citez aici spusa unui medic hușean — care-mi repeta că civilizația se socotește după cantitatea de apă consumată pe cap de locuitor — nu știu cum ar ieși la socoteală dragii mei hușeni, care stau răbdători la coadă la cișmea cu gălețile în mînă de două ori pe zi, dimineața, între 5 jumătate și 6, și seara spre orele 8, iar dacă locuiesc în cele 400 de apartamente ale celor 12 blocuri noi, Dumnezeu știe cum își mai rezolvă problemele de igienă... Prutul e la doi pași, proiectul de aducțiune se discută și se rediscută de o sumedenie de ani, se aprobă și se respinge, dar, pînă nu de mult, degeaba. Cred că soluția cea mai bună ar fi dat-o tot Maria Antoaneta, spunînd senin: **«Dacă n-aveți apă, beți vin»,** numai că nici asta nu se prea poate aplica în Huși: n-am găsit în magazine, la sfîrșitul lui august, **nici o sticlă** din cele 9 milioane pe care podgorenii le dau anual țării și din care nu știu cum se face că Hușului nu i-a mai rămas nici una...

Dar apa e doar punctul de pornire a acelui cerc vicios care se încheie, destul de trist, cu lipsa oricărei unități industriale (fără de care, se știe, nici un oraș nu-și poate depăși condiția). De ani de zile se vorbea de înființarea unei fabrici, a unei fabricuțe de ciorapi, și de tot atîția ani proiectul a fost mutat dintr-un an în următorul. De nu știu cîți ani i se făgăduia Hușului o fabrică de conserve — că gem copacii de prune, și de mere, și de pere, iar legumicultorii scot legume strașnice pe-aici, dar degeaba. De nu mai știu cînd era vorba să se facă aici o fabrică de încălțăminte, că mină de lucru este, slavă Domnului, suficientă, și încă toți solicitanții cu pregătire medie, dar și proiectul acesta rămăsese undeva pe hîrtie.

Între timp, alte mici orașe ale Moldovei «de altădată» încep să se afirme cu tumultuoasă vigoare și dezvoltarea unor tîrguri odinioară doar pitorești (iar «pitorescul înseamnă mizeria altuia», se știe) precum Dorohoiul sau Fălticeniul este absolut uimitoare. Aruncată într-un pămînt setos și plin de vitalitate, sămînța socialistă a industrializării a împins aceste orășele aparent abulice spre o viață totalmente schimbată, care a dovedit cîtă forță potențială ascundea țara noastră chiar și în colțurile ei cele mai ingrate. Bîrladul s-a înnoit din creștet pînă-n tălpi și orașul industrial de astăzi mai are puține puncte comune cu urbea adormită dinainte. Piatra Neamț a devenit o neasemuită perlă a Moldovei. Acum, Vasluiul cunoaște o asemenea metamorfoză miraculoasă și toate inerțiile sînt scuturate, iar toate latențele de aici scoase impetuos la iveală.

Dar Hușul, Hușul acesta despre care Nicolae Iorga spunea că «nu e frumos dar e unic», iar eu vă asigur că de cînd l-a văzut marele istoric și pînă astăzi orășelul a devenit de o frumusețe unică, Hușul era lăsat să picotească mai departe.

Îi întreb pe tovarășii de la Comitetul orășenesc de partid, pe tovarășii vicepreședinți ai consiliului popular, cum a fost cu putință acest lucru, cum a putut fi neglijat un oraș, cînd politica statului nostru urmărește insistent dezvoltarea armonioasă a tuturor orașelor țării. Îi întreb și cred că pînă la urmă pricep cum s-au petrecut lucrurile: din '50 pînă în '56 Hușul a stat sub «stăpînire» bîrlădeană și, sigur, Bîrladul a trebuit să se dezvolte, a avut nevoie de investiții grele și sumele prevăzute Hușului și-au tot schimbat destinația, iar orășelului i s-au luat pînă și cele trei modeste tipografii pe care le avea, ba și bordurile de piatră destinate străzilor. Apoi, din '60 pînă în '68, Hușul a ținut de Iași, iar Iașul avea, ce e drept, grijile sale mari și a cam uitat și el de făgăduielile făcute Hușului, și Hușul a rămas și fără fabricuța de mezeluri, iar laptele pe care îl beau, cam tot de-atunci localnicii, e «lapte plimbat» cum spun ei, pentru că se repede mai întîi pînă la Bîrlad și apoi se reîntoarce acasă, spre vînzare...

Acum, din '68, Hușul face parte din județul Vaslui, și — ce e drept — Vasluiul s-a dovedit mai înțelegător și mai generos: i-a construit orașului vecin un liceu cu 16 săli de clasă și cele mai multe din blocurile noi. Tovarășul primar Ion T. Croitoru este acum încrezător în viitor și m-a asigurat că gata, nu mai merge, se face, se face sigur fabrica de ciorapi. Mă întreb — dar încep să cred și eu tot mai mult că e cu putință — dacă proiectul fabricii de conserve va fi chiar terminat în trimestrul IV al acestui an — cum se spune și dacă, mai ales, Hușul acesta care se usucă de sete va avea pînă într-un an apa pe care o așteaptă cu atîta înfrigurare și oamenii, și pămîntul, și florile («Ne luăm apa de la gură ca să udăm florile», îmi spunea fosta mea profesoară de română)... Tovarășul primar Croitoru e sigur că se vor împlini toate proiectele și are dreptate: noul cincinal prevede toate aceste obiective industriale și e clar că ele vor fi duse la bun sfîrșit.

Numai că huseanului nu-i place să aștepte cu mîinile în sîn. Și-a făcut, pînă una alta, cu resurse locale și prin muncă voluntară, un teatru de vară (căruia nu știu ce mină stîngace i-a pocit pereții, pictîndu-i ca vai de lume!), și-a amenajat la Recea, pe marginea unui lac romantic ca în versurile lui Lamartine, un ștrand de toată frumusețea, și-a tivit 5 km de străzi cu straturi lungi, nesfîrșite, de gura-leului, de trandafiri și petunii.

Huseanul e mare iubitor de cultură și, are ori nu condiții de confort civilizat, el demonstrează că e «la zi» cu produsele spiritului: alături de un cor care a bătut 100 de ani pe muchie, el și-a făcut și un cineclub, a făcut filme bune — cu poezie, cu haz, cu vervă satirică — și tovarășa vicepreședintă a Consiliului, Casandra Velea, îmi spune așa, în treacăt, printre altele, că filmele cineaștilor amatori din Huși au mai luat cîte un premiu i pe țară, cîte un Premiu special al juriului la Praga, și nu mai știu exact ce distincție la Brno. Huseanul muncește cu mintea, cu mîna, și așteaptă, încrezător, ziua de mîine și înnoirile pe care i le va aduce...

Iar Hușul face mai departe poamă tămîioasă și vin bun pentru bărbați și trage, pînă una-alta, nădejdea să i se redea măcar legătura directă cu Bucureștiul. Nu de alta, dar din primăvara acestui an, de cînd s-a schimbat mersul trenurilor și Hușului i s-a luat vagonul direct, o iei spre oraș, printre vii, încet, încetinel cu vestitul **«trenișor de Crasna-Huși, jucărie de păpuși»,** pe care l-a cîntat, cu nostalgie prăfuită, Barbu Nemțeanu...

NOUTĂȚI MUZEISTICE SUCEVENE

Deși rețeaua tradițională de monumente de cultură din perimetrul județului Suceava se numără printre cele mai dese și semnificative din țară — cu cîteva din ele intrînd decis în sfera indiscutabilă a universalității — îndesirea și perfecționarea ei de la an la an a devenit aproape un fenomen curent. Faptul se explică atît prin grija organelor județene de resort, prin preocuparea specialiștilor pentru valorificarea complexă a patrimoniului existent în această parte a țării, cît și prin inițiativa revelatoare a unor entuziaști, care nu o dată o iau înaintea autorităților și a specialiștilor, aducînd la lumină valori nebănuite. Așa, bunăoară, cine se oprește la Cîmpulung Moldovenesc și intră în spectaculosul muzeu al lemnului din localitate (la a cărui bază stă colecția etnografului-învățător stimat de Iorga, Ion Ștefureac, care, alături de George Tofan, milita de prin jurul anului 1900 pentru «Muzeul țărănesc al neamului», un fel de actual muzeu al satului) va trebui să-și găsească timp pentru a se familiariza cu masiva colecție de linguri (în jur de 3 000 de piese de o mare varietate), țesături și ceramică a profesorului Tugui din localitate care, dincolo de multe lucruri discutabile, conține cîteva unicate certe ale acestor pămînturi. După Vatra Moldoviței, mănăstirea Humorului și Voroneț, e util a trece prin satul Botoșana, pentru a vizita un încîntător muzeu sătesc, după care un popas la Stupca lui Ciprian Porumbescu se impune cu necesitate. Aici s-au făcut în ultima vreme importante amenajări și construcții, s-au investit energie, bani și fantezie, încît muzeul a căpătat cîteva dimensiuni în plus, putînd fi luat oricînd și oriunde drept reper în privința conservării memoriei unui muzician.

La Suceava, nu departe de frumoasa expoziție de la *Hanul Domnesc*, locuiește colecționarul Cornel Ciornei, un om care a adunat din perimetrul județului, salvîndu-le adesea de la pieire, valori inestimabile ale picturii țărănești pe sticlă și lemn, ale ceramicii de Kuty și de Rădăuți, pe cea din urmă redescoperind-o pur și simplu și reimpunînd-o în ochii lumii. La el pot fi admirate cele mai expresive și numeroase exemplare din țară din ceramica amintită, cele mai frumoase icoane rădăuțene pe sticlă, ca și o neașteptat de unitară, calitativ, serie de icoane ardelenești uitate prin cine știe ce beciuri ale gospodăriilor de aici. De aceea, zăbovirea la Suceava în preajma acestor comori se impune aproape cu aceeași forță ca și vizitarea oricăror altor muzee de acolo. De asemenea, cine vizitează celebra biserică de la Arbore este aproape obligat să intre în casa țăranului scriitor Toader Hrib, autor, deopotrivă, al unei fermecătoare cărți cu caracter memorialistic, intitulată «Cronica de la Arbore», dar și al unui original muzeu organizat de el singur în propria-i casă. Diversitatea exponatelor, naivitatea cu care au fost distribuite în spațiu, chiar inegalitatea lor conferă acestui muzeu o valoare unică pe care oricine aspiră la cultură e obligat s-o cerceteze.

Dar dacă acestea și altele sînt aspecte ale vieții muzeistice sucevene care întregesc marele patrimoniu de acolo și se află deja la îndemîna oricui, altele sînt în curs de închegare, indicînd o perspectivă cu adevărat contemporană asupra valorilor și a înscrierii lor în circuitul actual. La Fălticeni, de pildă, se pregătește deschiderea unei bogate secții literare a muzeului din localitate; în casa dăruită de dramaturgul Horia Lovinescu vor fi expuse manuscrise, documente, reviste și cărți, fotografii ale lui Ion Creangă, Sadoveanu, E. Lovinescu, A. Gorovei, Anton Holban și ale altor scriitori, în a căror viață și operă acest oraș a avut o semnificație. În alt punct al județului, într-un sat — Bilca — situat cam la jumătatea distanței dintre Putna și Rădăuți, un grup de inimoși pune la cale un nou muzeu-expoziție, prevăzîndu-i o secție arheologică (pe teritoriul comunei au fost identificați vreo 18 tumuli neolitici de vîrstă Cucuteni, a căror explorare va începe curînd), una etnografică și de artă populară, poate una numismatică și alta cu obiecte lucrate de elevi, neexcluzîndu-se nici posibilitatea unei modeste galerii de artă plastică — la a cărei inaugurare s-ar putea să fim invitați chiar foarte curînd.

Și planuri, proiecte și inițiative de acest fel sînt încă destule la Suceava, unele de mult mai largă amploare, cum ar fi amenajarea pe platoul cetății a unui muzeu sătesc și al meșteșugurilor, în care meșteri de talent din județ să producă din timp în timp felurite obiecte sub ochii vizitatorilor, iar artiști populari să susțină mici (sau mari) spectacole etc. Important mi se pare însă faptul că aproape anual unele din ele se concretizează, lărgind cîmpul de interes al vizitatorului pentru acel binecuvîntat pămînt al țării și sporind tezaurul nostru de valori, pe ale căror temelii se ridică faptele contemporanilor nu mai puțin spectaculoase ci, uneori, dimpotrivă. Iar faptul că astfel de inițiative țîșnesc tot mai ades din cele mai diverse medii și locuri atestă o conștiință a valorilor și o putere de cuprindere a înțelesurilor lor adînci pe care nu poți sfîrși decît prin a o omagia din toată inima.

George MUNTEAN

Fiecare om se confruntă cu sine însuși, la intervale mai scurte sau mai lungi. Vine cîte o clipă cînd întrebarea «Ce-am făcut pînă-acum în viață?» obligă la recapitulări foarte riguroase. Și n-ai cum, n-ai unde să fugi de tine însuți, nu poți scăpa de asprul rechizitoriu al propriei tale conștiințe.

Dacă o familie crește copii cu neîndoielnice calități morale și spirituale, evident că părinții vor avea un sentiment de plenitudine în momentele de recapitulare. Fiindcă o viață de om nu se umple exclusiv cu «realizări personale». Copiii constituie premisele pentru opere durabile. Acei părinți care nesocotesc această obligație nu doar individuală ci, deopotrivă, socială, vor da socoteală de eșecuri în fața propriei lor conștiințe. Și nu vor scăpa, firește, nici de o aspră amendă publică...

«COPILUL MEU E NEVINOVAT!»

Lui P. Eugen, în vîrstă de 16 ani, domiciliat în București, i s-a întocmit un dosar penal. Motivul: furt din avutul obștesc (spargerea unui local de grădiniță). Între piesele dosarului se cere să figureze, obligatoriu, o anchetă socială — cine sînt părinții acestui minor, care este comportamentul lor, cum a ajuns deci P. Eugen în rîndul delincvenților minori.

De la bun început replica mamei te pune pe gînduri: «Copilul meu e nevinovat! O să fac recurs!» Să fie, oare, vorba despre o eroare judiciară? Sau poate despre o mamă care nu își cunoaște băiatul?

Vecinii se plîng, fără excepție, că P. Eugen este spaima străzii. De doi ani a rupt-o definitiv cu școala și de atunci a început un consecvent «curs» de hoție. Nimeni nu putea să-și întindă rufele pe frînghia din curte fără o pază strașnică. Altminteri se trezea fără ele. Autorul era binecunoscut de toți, în afară de mama lui, care la plîngerile păgubașilor răspundea cu arțag: «Ce aveți cu copilul meu?!»

Zamfira, mama lui Eugen, a divorțat și s-a recăsătorit. Din această a doua căsătorie s-au născut alți doi băieți (unul are 4 ani și celălalt 10 luni). P. Eugen a beneficiat de pensie alimentară din partea tatălui său, nu însă și de educație: «Fosta mea soție nu îmi permitea să mă... amestec. Dacă îi atrăgeam atenția că băiatul are apucături proaste, mi-o reteza că instanța i l-a încredințat ei și că știe ce face...»

Tatăl vitreg, cum se zice, și-a exprimat și el, nu o dată, dezaprobarea față de comportamentul lui Eugen: «...Veneam acasă de la serviciu seara și el umbla nu se știe unde. Vă dați seama ce exemplu poate să fie o lichea pentru copiii mei mai mici...»

Zamfira nu mai lucrează nicăieri. A devenit casnică tocmai ca să-și consacre timpul anevoioasei munci de educație. Dar, după cum spun vecinii, după cum reiese din ancheta socială întreprinsă de inspectoarea Florica Merlă de la Autoritatea tutelară a sectorului III, Zamfira își consacră mult din vreme coaforului și altor îndeletniciri similare. Cînd am vizitat-o noi, ne-a reproșat peste umăr: «Mă dați la ziar ca să mă lase și bărbatul ăsta?» Alte frămîntări să nu aibă oare? Și, în ciuda evidenței, să continue a-l crede pe Eugen complet nevinovat?

Iată o probă de lipsă de răspundere fără echivoc: nerecunoașterea greșelilor tale, indiferența cu care ai tratat

Trei copii mari,
care trăiesc pe spinarea mamei.
Acuma, de curînd, un nepot — fără tată!
— o gură în plus de hrănit.
Ca să nu mai vorbim despre educație,
care este cea mai mare «problemă»
a familiei N.

familia nu este o instituție particulară

de V. COSTEA
Fotografii de
Eugen IAROVICI și Elena GHERA

continuu răspunderea de a fi mamă. Aroganța cu care se apără încă Zamfira față de închipuitele persecuții ale tuturor va sfîrși, mai curînd sau mai tîrziu, poate la bătrînețe, prin întrebarea necruțătoare: «Ce am făcut în viață?» Și-atunci, răspunsul îi va servi o lecție de viață plină de regrete prea tîrzii!

«NU MAI PUTEM FACE NIMIC»!

«Fiecare familie are o oaie neagră» — zice o vorbă din popor. Asta probabil că este și consolarea lui Ion și Sultana B. Nedreaptă mîngîiere, dacă admiți că Mariana a avut, la început, o culoare de un alb imaculat și numai după aceea...

Tatăl se consideră o victimă: «Eu muncesc ca să nu lipsească de nici unele în casă».

Mama, care și ea robotește de dimineață pînă seara, are în esență aceeași... acoperire. Și amîndoi părinții declară, la unison, că n-au ce să mai facă, deci să-i ajute miliția sau cine poate. Și iată cum s-au epuizat mijloacele de influență

Ionel nu se sfiește să vină acasă cînd îi este foame. Cu toate că nu face nimic decît să stea ziua întreagă cu «prietenii din Barieră». La școală nu merge, în schimb, familia îi servește statornic «lecții» despre cum poți mînca fără să muncești.

În vecinătatea stadionului «23 August» s-a pripășit o ceată de mici paraziți, care îți creează dezagreabila senzație că ai de-a face cu o pepinieră de delincvenți. Nimeni nu știe asta?!

Răspunderea mamei nu este o noțiune abstractă.

ale familiei B. în corectarea comportamentului Marianei: După absolvirea celor șapte clase, a refuzat să mai învețe, considerînd că-i de ajuns. «Ei bine, s-o măritățm» — au decretat părinții. Zis și făcut. I-au adus fetei un soț în casă. Fără acte, pînă la majorat. După două luni de «măritiș», Mariana și-a abandonat bărbatul hărăzit, încercînd să-și completeze experiența pe cont propriu. Praf s-a ales de «căminul» pe care părinții l-au întemeiat fiicei lor de 14 ani! Roadele acestei inițiative se culeg acum în dosarul de urmărire pentru vagabondaj la circa 5 a miliției și familia B. se plînge de soartă: «Nu mai putem face nimic»!

Același refren justificativ l-am auzit și în alte cazuri: N. Gheorghe a comis grave infracțiuni. Tot minor. Oare faptul că a furat butelia din propria lui casă, ca să-și facă rost de bani, nu a dat de gîndit părinților? E un lucru elementar că atunci cînd se iscă un astfel de precedent, cînd lași ca răul să se întindă ca o molimă, urmările nu pot fi decît proaste. În familie nu muncește propriu-zis decît mama. N. Costea — pensionar de boală — își «tratează» ulcerul cu alcool și soția, cu bătăi. Cele două fete — Ecaterina (absolventă a zece clase) și Maria (de profesie — nimic) — stau acasă și așteaptă să li se dea mîncare și îmbrăcăminte. Cea din urmă a mai înmulțit gurile de hrănit printr-un copil natural. Cît despre fiu — a ajuns, după cum spuneam, în fața justiției. Mama, care a devenit pe neașteptate și bunică, nu mai are nici o autoritate, nici un drept decît acela de a se lăsa copleșită de necazuri. Te încearcă un fel de milă omenească atunci cînd o asculți. Dar privind lucid situația nu poți face abstracție de îndatoririle pe care orice părinte le are, nu doar să aducă pe lume copii, ci să-i și crească într-un spirit sănătos.

Dintre cei trei băieți ai lui N. Vasile, doi sînt pur și simplu vagabonzi. Dacă viața puștilor de 13 și 14 ani («mai înaiți decît cei de vîrsta lor, de aceea nu mai merg la școală...») va continua să se desfășoare tot în perimetrul Barierei Vergului, nu este exclus ca acest tată zelos să se pomenească și cu un mandat de arestare pentru cine știe ce ispravă a odraslelor. După cum s-a văzut, nu-i suficient ca tatăl să ia 4 000 de lei de la reciproc și să-i cumpere lui Fane «glugi» sau lui Ionel scurtă matlasată. Nici măcar o dată n-a fost la școală să vadă care-i situația băieților. Împreună cu noi a pășit prima oară pragul cancelariei («N-am timp...»).

Este cu totul de neînțeles cum pot admite niște oameni, a căror ocupație statornică a fost și este munca cinstită, ca urmașii lor să fie niște paraziți notorii. Să admită, cu bună știință. Ne povestea căpitanul Constantin Nanu că aplică amenzi unor părinți pentru nesupravegherea copiilor. «Plătesc amenzile și totul decurge ca mai înainte».

Trăim într-un stat, într-o orînduire, unde principiul de bază, criteriul valorii omului este contribuția lui prin muncă. În cuvîntarea sa la cea de-a doua Conferință națională a Organizației Pionierilor, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** sublinia o dată mai mult că: «...*Ceea ce este hotărîtor în formarea copiilor ca oameni înaintați ai epocii socialismului și comunismului este de a sădi în inimile lor iubirea și respectul față de muncă, izvorul celor mai mari și mai depline satisfacții, principalul mijloc de perfecționare umană, de progres social...*»

Sînt mii și mii de tineri care constituie exemple strălucite de creatori în cele mai felurite domenii de activitate. Trîntorii constituie, evident, o excepție. Dar cu atît mai mult se cuvine să lichidăm acest procent rușinos. Dacă mai sînt părinți care-și declină orice răspundere față de educația copiilor, susținînd că nu mai au ce face, sînt suficiente instituții (birourile de pe lîngă consiliile populare, organizațiile de masă, școlile etc., etc.) care nu pot sta cu mîinile în sîn ca să privească degringolada vieții unor minori. Tovarășul Marin Ionescu, șeful serviciului pentru administrația locală de stat din Consiliul popular al sectorului III, ne-a făcut o... confidență: «Conducerea școlilor nu îndrăznește să ia măsuri pentru ca acei copii care nu și-au isprăvit studiile să fie reîncadrați în procesul de învățămînt. Știți, frica...»

Trebuie să deducem de aici că familia funcționează ca un fel de instituție strict particulară, fără nici o obligație față de societate, unde copiii au rolul de simple articole dintr-un inventar? Conform căror legi scrise ori nescrise ale socialismului are dreptul o instituție cu funcție educativă să îngăduie parazitismului loc liber de dezvoltare? Este neadevărat că nimeni nu poate face nimic. Și asupra acestei false și resemnate «concluzii» ne propunem să mai revenim.

sport

de Gh. EPURAN

între barcelona și berevoești

De vreo două săptămîni, sportul nostru trăiește iar sub zodia balonului rotund, reintrat în drepturi depline, așa cum o face de multe ori pe an, eclipsînd totul. Victoriile Stelei și Rapidului ne-au făcut să uităm amarul înfrîngerii lui Dinamo, au pus un plus după prima rundă a turului II, dîndu-ne speranțe (ca niciodată) pentru trei calificări. Suspendarea lui Dumitrache (alt mare talent pe care fumurile vedetismului îl pierd) și exasperantele ratări ale lui Neagu (în sfîrșit, se pare că e convins că fără o tehnică la nivel mai sus de mediu nu poți fi «virf» în națională) ridică însă probleme mari echipei reprezentative. Pentru fortificarea ei s-a făcut apel chiar și la Dobrin, ștergîndu-se cu buretele (în fotbal toate principiile sucombă cînd este vorba de un rezultat hotărîtor) tot cortegiul de acte greu de calificat cu care acest fotbalist s-a exclus de fapt singur din rîndul celor demni să poarte tricoul cu tricolor.

Am reamintit toate aceste frămîntări ale fotbalului fiindcă acum ca de atîtea ori — prea de multe ori — devin frămîntări ale întregii noastre mișcări sportive, aruncînd adesea în anonimat fapte și oameni care ar merita mai multă atenție. Cine s-a oprit de exemplu în zilele «calde» ale turului II din cupele europene asupra inițiativei argeșene semnalate de «Scînteia tineretului»? Totuși, ceea ce ne-a adus la cunoștință reportajul din cotidianul tineretului cîntărește — după mine — infinit mai greu în balanța victoriilor sportului nostru. Dar Cred, cu tărie, că mai mult decît un 4–0 cu Legia sau un 1–0 la Barcelona valorează inaugurarea unei săli de sport în comuna Berevoești. Multora le poate părea exagerată această afirmație. Cred însă că faptul are o valoare aparte, o semnificație deosebită. Ea reiese destul de clar din dialogul reporterului — pe care îl citățm — cu prof. Constantin Proca, inițiatorul.

— Cum s-a născut ideea ca să vă faceți o sală de sport, aici, într-o comună?

— Din necesitate. Cînd ploua sau cînd ningea ori cînd era frig, elevii nu mai puteau face educație fizică. Apoi, m-am gîndit, existența unei săli creează premise pentru o permanență a practicării sportului.

— Bine, dar de unde ați luat banii?

— Elevii își doreau mult o sală de sport. Le-am spus atunci că pentru a o avea trebuie s-o merite. Cum? Muncind. Din activitățile de practică ale elevilor, bine îndrumate, au rezultat cîștiguri serioase pentru școală. Ne-au sprijinit și primăria, ca și Inspectoratul școlar județean. Apoi, mai cu munca elevilor, mai cu a profesorilor și a părinților, am dus treaba la sfîrșit. Acum avem o sală de sport cum nimeni nu visase aici la Berevoești.

Un om, o idee, o realizare, care, rămasă izolată printre mușcelele Argeșului, n-ar fi spus mare lucru, dar care fiind doar un punct de plecare a căpătat dintr-o dată proporție de simbol. Ambiționați, alți profesori și elevi au făcut la fel, iar inspectoratul școlar județean, popularizînd inițiativa din Berevoești, a făcut apel către toate comitetele executive comunale și direcțiile școlilor să analizeze posibilitățile de construire a unor săli de sport. Rezultatul? Rucărul are și el o nouă sală de sport, la Păduroiu, Bîrzești-Hîrtiești și Domnești sînt pe terminate altele, iar cele de la Corbeni, Albota, Hîrtiești, Ștefan cel Mare, Bradu, Ungheni, Budișteni și Leordeni au toate șansele să fie și ele gata pînă la sfîrșitul acestui an. În 1972 vor începe construcțiile sălilor de sport din comunele și satele Ionești, Buzoieni, Slobozia, Costești, Valea Mare și Pravăț, iar în 1973 altele și altele. Fiindcă enumerările sînt multe, să reținem doar o cifră: 27 de comune din județul Argeș și-au propus să înalțe în 1972 săli de gimnastică pe lîngă școli. Ce înseamnă aceasta? Cîteva zeci de mii de elevi, de tineri în plină formare fizică și intelectuală, antrenați în practica regulată a culturii fizice și sportului. Și — mai ales — un exemplu pentru toate județele, pentru toate școlile, de felul cum trebuie înțelese și aplicate îndemnurile pentru organizarea mai temeinică a sportului pentru elevi. De ani de zile se vorbește și se caută formule pentru sportul de masă, ca mijloc de întărire a sănătății; de ani de zile se practică sistemul campaniilor sportive, fără să se ajungă la acea practică regulată a exercițiului fizic, importantă mai ales în perioada de creștere a copiilor noștri. Anul trecut s-a făcut un pas mare înainte prin intervenția directă a Ministerului Învățămîntului în acțiunea de intensificare și generalizare a sportului în școli. Totul se va reduce însă la activitatea din cele 3–4 luni de vreme frumoasă ale anului școlar, dacă nu se va face pretutindeni ca la Berevoești-Argeș. Dar se poate face așa, asigurînd tineretului din țara noastră acel capital prețios care este sănătatea și sportului de performanță acel rezervor uriaș de care are nevoie.

Cînd toate școlile noastre generale și toate liceele vor avea terenuri de sport și săli de gimnastică, în orice disciplină sportivă, alcătuirea unei echipe reprezentative nu va mai pune probleme. Și nu vom mai avea nici aceste vedete cu fumuri care cred că talentul poate înlocui munca și seriozitatea.

Iată de ce spunînd un bravo celor care săptămîna trecută au adus fotbalului nostru un galon în plus (fără a uita pe cele aduse altădată și pierdute), spunînd un bravo lui Năstase pentru 1–0 de la Barcelona, ne-am oprit mai mult asupra celor întîmplate la Berevoești consemnînd, cu majuscule, numele profesorului CONSTANTIN PROCA.

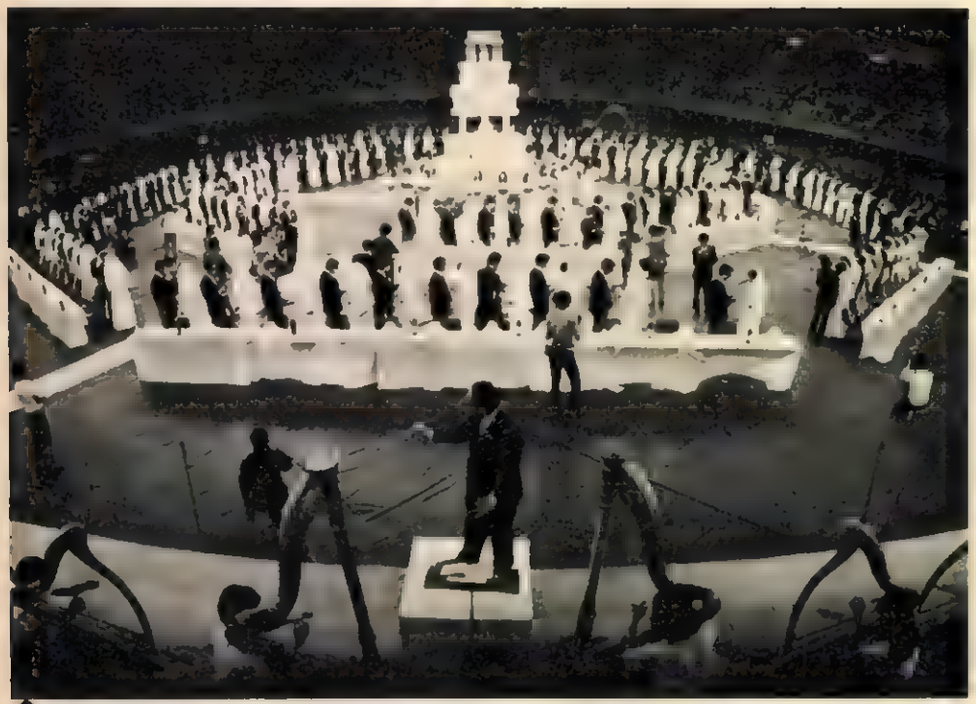

un singur marş nupţial pentru 137 de miri şi 137 de mirese

Ceremonia, puţin obişnuită, a cununiei în comun a 137 de tinere perechi a avut loc la Nippon Budokan Hall. O capelă formată din harpe a acompaniat, cu semnificative armonii, solemnitatea «da»-urilor, schimbul de inele şi semnarea în registrul de căsătorii. În mijlocul celor 274 de eroi, trona maiestuos tradiţionala tortă nupţială, de data asta înaltă de 7 metri.

invenţii, invenţii...

În oraşul vest-german Hanovra a avut loc un târg internaţional la care printre multe alte noutăţi au putut fi văzute patinoarul artificial. Şi ce noutate e în asta? Este, fiindcă patinoarul nostru n-are gheaţă de fel, nici naturală, nici artificială, ci doar un strat de material plastic cu o anumită structură chimică oferind patinatorilor, în toate anotimpurile, condiţii favorabile de antrenament (fotografia nr. 1); Sprayul pentru spălat geamurile locuinţei şi ale autovehiculului. Fără apă, fără săpun, aparatul este plimbat pe geamul supus curăţeniei, peste care pulverizează un detergent şi apoi îl lustruieşte (fotografia nr. 2).

frescurile lui bachus

Acum şaizeci de ani făceau senzaţie în tunea consumatorilor de vin din Bucureşti **frescurile lui Bachus** *(frescе, evident), aflate în pivniţele de pe strada Banului, colţ cu strada General Budişteanu. Pentru a atrage clientela, proprietarul acestor pivniţe avusese excelenta idee de a decora pereţii interiori ai depozitului subteran de vinuri cu picturi-caricaturi reprezentînd chipurile celor mai de seamă oameni ai zilei. Artistul căruia i s-a încredinţat lucrarea a fost renumitul, de pe atunci, Ary Murnu (îl vedem în fotografia 1, jos în dreapta). În aceeaşi fotografie (principalul panou al frescei): primul din stînga — Titu Maiorescu; în picioare, în dreapta — Delavrancea, în chip de orator, avînd în spate pe Nicolae Iorga. Fotografia 2 (panoul cheflilor): în centru — actorul Iancu Brezeanu, prezidînd o degustare direct de la butoi, cu oala mare. Mai sînt în aceste reuşite fresce publiciştii George Ranetti şi N. Ţăranu, sculptorul Oscar Spacthe şi cîţiva dintre miniştrii zilei. Pivniţele despre care este vorba există şi astăzi, dar frescele au dispărut; degradîndu-se de-a lungul anilor, au fost acoperite cu zugrăveli noi. Păcat!*

şi hîrtia poate fi obiect de artă...

Satul Zalipie de lîngă Tarnów din Republica Populară Polonă este vestit pentru originalitatea artei sale populare, aplicată la port şi obiecte casnice. Materialele folosite de artiştii anonimi din Tarnów sînt îndeobşte cele cunoscute: textila, lemnul, pielea etc. la care se adaugă, ca noutate, hîrtia. În fotografie vedem tocmai asemenea obiecte ornamentale din hîrtie cu frumoase motive florale a căror policromie nu poate fi, din păcate, admirată în fotografia alb-negru.

bîldîbîc!

Mai mare ruşinea ce s-a întîmplat la concursurile sportive organizate de aristocraticul colegiu britanic Eton! Incidentul care neterminîndu-se tragic, a rămas doar grotesc, a avut loc în timpul desfăşurării cursei de obstacole. Ce s-a petrecut, se vede în fotografie: unul dintre concurenţi încercînd să sară peste şantul cu apă a făcut-o în poziţia... cu capul înainte. O clipă de panică, repede risipită de însuşi concurentul care, viu şi nevătămat, şi-a continuat cursa liniştit şi... răcorit.

einstein cea mititică...

...a fost supranumită Michèle Lemarchand din Verviers, Belgia. La cei şapte ani ai săi, Michèle execută rapid şi fără greşeală complicate calcule aritmetice, algebrice, trigonometrice. Mai mult, copilul acesta minune, care — după cum se spune — are o adevărată mentalitate de profesor, este foarte avansat în modernele calcule electronice.
Iat-o într-o fotografie, veselă de a fi rezolvat cu succes o grea problemă de astronomie.

o scrisoare găsită...

Documente scrise ale culturii asiro-caldeene de acum aproape patru milenii au ajuns, perfect conservate, pînă în zilele noastre. Iată o misivă scrisă cu semne cuneiforme pe o tăbliţă de lut, găsită pe meleagurile vechii Mesopotamii. Interesant este că «scrisoarea» e ambalată în «plicul» respectiv, în speţă o cutioară formată din două căpăcele de lut ars, artistic decorate.

înţepătura care adoarme

Acupunctura, străveche ramură a ştiinţei medicale, este reconsiderată astăzi în lumina celor mai moderne cuceriri ale medicinei şi chirurgiei. În patria ei de obîrşie, China, acupunctura se aplică în prezent, printre altele, pentru obţinerea anesteziei locale sau generale a subiecţilor supuşi intervenţiilor chirurgicale. Fotografia ne înfăţişează o asemenea anesteziere a unui pacient din oraşul Canton.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

singurul om

Egoismul lui X a atins într-un fel perfecţiunea... E drept că s-a şi străduit în această privinţă... Nimeni nu se naşte ticălos — trebuie să te zbaţi pentru a deveni. Meschinăria lui e perfectă ca o sferă... Nu mai are nimic de schimbat sau de adăugat. Mai mult decît asta nu se poate face.

Perfecţiunea lui se explică destul de simplu. Epiderma lui e singurul lucru care-l emoţionează. E atît de egoist încît crede că e singurul om din lume. Absolut singurul. Cu această idee la bază nu mai are nici o problemă... Nimeni nu există pe lume în afară de el... Restul universului e doar o abstracţie, un decor în care el se mişcă de colo pînă colo...

...Aşa că X a început să se automitizeze, să se autoconserve... Viaţa lui a devenit sacră... Se ocupă de existenţa lui cu disperare — mereu caută să-şi facă provizii de hrană rece şi idei inedite. Are pantofi ca să-i ajungă toată viaţa. Are brînză şi pentru vieţile lui viitoare.

Chiar dacă cineva ar muri în preajma lui, X n-ar trăi decît bucuria că el e sănătos tun. I se pare firesc ca alţii să moară şi cu totul absurd ca el să fie năpădit de un banal guturai... Moartea unui semen e pentru el un banal accident, pe cînd modestul lui guturai — un cataclism cosmic. Cum e posibil ca o fiinţă atît de deosebită să fie victima unui guturai? Îi e imposibil să vadă în întregul univers altceva decît existenţa lui magnifică, altceva decît vanitatea şi cămara lui. Nu-şi aude decît vocea lui, nu-şi aude decît paşii lui, nu-şi înţelege decît problemele lui; în rest — tăcere.

El porneşte în lume surd şi voios. Îşi descarcă desaga lui de probleme, se scarpină filozofic şi pleacă liniştit mai departe. Toţi oamenii din jurul lui i se par abstracţi. El ar fi singurul om din carne şi oase, singurul în care circulă sînge, singurul care are dreptul la orice... X aşa crede... Crede că el are dreptul la orice, iar cei din jurul lui n-au dreptul la nimic — socoteală simplă şi sănătoasă.

Dacă soarele îl luminează pe el, înseamnă că soarele şi-a făcut datoria... Şi poate să intre în eclipsă. Zadarnic încerci să-i convingi că mai există şi alţi oameni pe lume, se uită la tine nedumerit, el e convins că e singurul locuitor al planetei, că dacă el ar muri, planeta s-ar prăbuşi în neant.

Vai, sărăcuţul de el...

almanahul FLACĂRA '72

ALMANAHUL CELOR MAI FRUMOASE FOTOGRAFII ÎN CULORI,
vi se oferă în curînd
proaspăt, original,
pe cît de dens în conținut
pe atît de atrăgător la înfățișare.

UZINA DE FIBRE SINTETICE-IAȘI,

Șoseaua Tutora nr. 175
telefon: 1.33.20
telex: 022250,

produce și livrează la comandă fermă fibre și fire poliesterice «TEROM» din următoarele sortimente:

- fibre poliesterice tip lînă, mate, lucioase, cu pilling redus, albe și negre, cu finețea de 3 pînă la 6 den, cu lungimi de tăiere apropiate de lungimile fibrelor naturale de lînă;
- fibre poliesterice tip bumbac, lucioase și mate, albe și negre, cu finețea între 1,3 și 3 den, cu lungimi de tăiere apropiate de lungimile fibrelor naturale de bumbac.
- fibre poliesterice tip lînă pală pieptănată, mată, lucioasă, cu pilling redus, albă și neagră, cu finețea cuprinsă între 3 și 6 den, cu diferite lungimi de tăiere.

- fire textile de 45 și 68 den cu torsiuni pe metru cuprinse între 200 și 700, livrate pe bobine sau pe suluri de urzeală.
- fire texturate de 150 den albe și colorate într-o gamă largă de culori.
- fire tehnice de 1 000 den, cu contracție redusă, cu adezivitate la cauciuc, multiplicate, răsucite și cablate pînă la o finețe de maximum 36 000 den.
- fire tehnice de 250 den multiplicate și răsucite cu o finețe de maximum 1 500 den.
- fire etirate de 63 și 125 den pentru ață de cusut.

Fibrele și firele «TEROM» au multiple utilizări pentru obținerea de țesături, tricoturi, la confecționarea îmbrăcămintei exterioare, stofe de costume, de rochii, de paltoane etc.

— pentru obținerea de lenjerie lînă pentru femei, bărbați și copii
— pentru articole tehnice: furtunuri de pompieri, benzi transportoare, curele trapezoidale, odgoane, sfori, fringhii groase de pescuit, plaze pentru vele, pentru corturi etc.
— pentru ață de cusut, în special la confecțiile rezistente din piele, din materiale sintetice etc.

Produsele din fibre sintetice sînt potrivite pentru orice ocazie, sînt adecvate pentru orice anotimp.

Purtați articole din poliesteri, moderne, rezistente, practice, elegante, ieftine.

glob comentar foto

o săptămînă în lume

Multilaterala activitate desfășurată de țara noastră pe tărîmul relațiilor internaționale, avînd drept principale coordonate dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, întărirea solidarității cu popoarele ce luptă pentru eliberarea lor națională și socială, extinderea colaborării cu toate statele lumii, indiferent de orînduire socială, își găsește, săptămînă de săptămînă, o vie și strălucită oglindire în bogata agendă de lucru a conducătorului partidului și statului nostru. Primirea de către tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *a delegației uzinei «Frezer» din Moscova, a delegației de guvernatori din S.U.A., a delegației Partidului Socialist Popular din Norvegia, interviurile acordate producătorului francez de filme de televiziune Roger Stephane și ziariștilor Paul Bernetel și G. Toumi de la revista «Jeune Afrique» ilustrează o politică externă corespunzătoare aspirațiilor și intereselor vitale ale poporului nostru, politică activă, care, ca și cea promovată pe plan intern, aduce României, conducătorului său, stimă, considerație, prestigiu și prieteni pe toate meridianele globului. «Ceea ce m-a impresionat cel mai mult — subliniia, de pildă, Mario Zagari, ministrul italian al comerțului cu străinătatea, într-un interviu acordat ziarului «Avanti», după recenta sa vizită în România — este viziunea realistă a problemelor, impulsul determinant ce se dorește a se imprima industrializării țării. Românii caută în deplină concordanță cu principiile orientării lor politice — independența, autonomia, suveranitatea — contacte cu toate țările, atît în Est cît și în Vest, fără vreo concesie pe plan ideologic asupra liniei politice de construire a socialismului».*

Politica de promovare a dialogului internațional, în scopul dezvoltării unor raporturi bazate pe încredere, stimă și colaborare se impune tot mai mult pe arena internațională, avînd drept promotori activi țările socialiste. În acest context se înscriu, ca evenimente importante ale săptămînii, vizita președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., Alexei Kosighin, în Canada, precum și cea începută la 25 octombrie, în Franța, de către secretarul general al P.C.U.S., Leonid Brejnev. O serie de alte acțiuni ca,de pildă, vizita în U.R.S.S. a președintelui Finlandei, U. Kekkonen, discuțiile iugoslavo-indiene de la Delhi, întîlnirea de la Cairo dintre președinții Iugoslaviei și Republicii Arabe a Egiptului, vizita primului ministru polonez la Belgrad, reprezintă contribuții pozitive pe calea însănătoșirii climatului politic pe arena mondială.

Evenimentul care a polarizat în aceste zile atenția observatorilor de pe cuioarele impunătoarei clădiri din sticlă, oțel și beton, de pe malul lui East River, ca și a opiniei publice mondiale, a fost dezbaterea pe marginea punctului privind «Restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U.» (prezentat Adunării Generale de către 23 de state între care și România) și, mai ales, votul în legătură cu acesta. Covîrșitoarea majoritate a celor ce s-au pronunțat în favoarea rezoluției «celor 23» a făcut să devină fapt înlăturarea acelei flagrante anomalii pe care a constituit-o, timp de 22 de ani, privarea poporului chinez de 800 milioane de oameni de dreptul de a participa la Organizația Națiunilor Unite. Ocupîndu-și astfel locul ce-i revine în cadrul O.N.U., China populară — a cărei prezență activă pe plan mondial, așa cum sublinia și reprezentantul român de la tribuna Adunării Generale, este de natură să întărească frontul antiimperialist, să ducă la eliminarea din viața internațională a practicilor de forță și dominație, la statornicirea unor relații interstatale,întemeiate pe egalitate în drepturi, respect și stimă reciprocă — va contribui la creșterea autorității organizației mondiale, la sporirea posibilităților acesteia de a acționa mai eficient pentru rezolvarea problemelor internaționale, de a contribui la întărirea păcii și securității popoarelor.

Participarea activă a țării noastre la lucrările sesiunii s-a materializat în aceste zile și prin inițierea proiectului de rezoluție «Tineretul, problemele și nevoile sale și participarea sa la dezvoltarea socială» (la care s-au alăturat în calitate de coautoare alte 22 de state) — proiect adoptat de Comitetul pentru problemele sociale și umanitare ale Adunării Generale — precum și inițierea proiectului de rezoluție privind folosirea calculatoarelor electronice în slujba dezvoltării, proiect la care au devenit coautoare alte 20 state și care a fost adoptat de Comitetul pentru problemele economice.

Lichidarea racilor subdezvoltării și direcțiile principale de urmat pentru atingerea acestui obiectiv important al lumii contemporane au stat în aceste zile și în centrul atenției unui alt for internațional și anume Conferința de la Lima la nivel ministerial a «grupului celor 77» ce reunește pe reprezentanții țărilor în curs de dezvoltare, membre ale O.N.U., din America Latină, Africa și Asia. S-au afirmat cu acest prilej dezideratele privind aplicarea unui nou cod al comerțului internațional bazat pe egalitate și avantaj reciproc, care să ofere reale posibilități înfăptuirii dezvoltării economice,introducerea principiului respingerii oricăror presiuni economice sau politice dinafară.

I. CIOARĂ

Marți, 26 octombrie 1971

șomaj cu... computere

Pe măsură ce șomajul capătă proporții în S.U.A., oficiile americane pentru repartizarea forțelor de muncă sînt luate pur și simplu cu asalt de zeci și sute de mii de oameni care caută de lucru. Nefiind în stare să facă față solicitărilor excesive, oficiul de muncă din statul Massachusetts a găsit o «soluție» pentru a nu veni în contact direct cu șomerii, de multe ori turbulenți și irascibili datorită repetatelor răspunsuri negative primite în fața ghișeelor. Astfel, sarcina de a comunica pe șleau celor care caută de lucru ce și cîte locuri de muncă libere se află în evidența oficiului a fost atribuită unui computer. În fiecare zi, pe 18 ecrane de televiziune instalate la vedere oamenii pot urmări listele așa-zisele oferte de serviciu. Numai că pentru drama celor cinci milioane de șomeri americani, cele 18 ecrane cu... «loz în plic» nu constituie decît un paleativ tipic capitalist. Totuși, în fiecare dimineață în fața listelor televizate se formează cozi interminabile

...copii fără școală

Sute de copii și părinți, întruniți într-un miting la Roma, în piața Campidoglio, au cerut scandînd în cor «mai multe școli, mai multe locuri de muncă». Protestul lor se îndreaptă împotriva haosului din rețeaua învățămîntului, a insuficienței cronice a sălilor de clasă, a scumpirii manualelor, împotriva faptului că fondurile alocate construcțiilor de școli zac nefolosite, în loc să se transforme în lăcașuri dedicate instruirii, în locuri de muncă pentru numeroșii șomeri care le-ar clădi. Din 9 000 de localuri programate a fi construite în ultimii 5 ani, nu s-au dat în folosință decît 298. Atît înaintea deschiderii anului de învățămînt, cît și după această dată, în Italia au avut loc numeroase asemenea manifestații generate de o realitate dureroasă: învățămîntul e departe de a

realități din lumea capitalului

oferi copiilor și tinerilor țării, în special celor proveniți din familii cu venituri mici și mijlocii, condiții — adesea elementare — de instruire. Potrivit unor date publicate în presa italiană, lipsesc 150 000 săli de clasă; se învață, de multe ori, în trei schimburi; peste 500 000 de copii sub 15 ani n-au putut fi cuprinși anul acesta în procesul școlar. În întreaga țară se intensifică acțiunile menite să determine Parlamentul să adopte cît mai grabnic o reformă generală a învățămîntului.

și universitate cu... poliție

Una dintre cele mai masive operațiuni polițienești întreprinse vreodată de autoritățile antipopulare din Coreea de Sud o constituie ocuparea principalelor clădiri universitare din Seul și reprimarea brutală a demonstrațiilor studențești îndreptate împotriva politicii reacționare și a corupției practicate de regimul lui Pak Cijan Hi. După cum relatează agențiile de presă, zeci de camioane încadrate de autoblindate au transportat spre centrele acțiunilor studențești aproape 2 400 de militari și polițiști, care au folosit gaze lacrimogene pentru a-i obliga pe tineri să evacueze clădirile facultăților. După ce ocupanții în uniformă s-au dedat la acte violente de represiune, rănind grav zeci de demonstranți, au fost operate peste 800 de arestări. Din ordinul autorităților, universitățile au fost închise pe termen nedefinit, 40 de asociații studențești au fost dizolvate, iar 100 de studenți au fost eliminați, fără a li se fixa termen de reintegrare.

În imagine, studenții, în legitimă apărare, atacă cu pietre una dintre mașinile militare din care sînt lansate gaze lacrimogene.

PARIS - al 58-lea salon

Manifestare intrată de mult în tradiție, Salonul internațional al automobilului de la Paris, aflat anul acesta la a 58-a ediție, n-a prilejuit — potrivit diverșilor observatori — decît prea puține surprize. Dintre automobilele produse de cele circa 1 000 de firme prezente la manifestare, majoritatea se și află în circulație sau au fost expuse în cadrul unor saloane organizate anterior. Numai două modele sînt noi — mașinile «Renault 15» și «Renault 17».

RESTABILIREA DREPTURILOR LEGITIME ALE R.P. CHINEZE ÎN O.N.U.— UN TRIUMF AL RAȚIUNII ȘI AL CAUZEI PĂCII

Aparatele electronice de votare din Adunarea Generală înregistrează momentul istoric al restabilirii drepturilor legitime ale R.P. Chineze în O.N.U.

Eveniment de covîrșitoare însemnătate politică internațională, rezultatul scrutinului memorabil prin care Adunarea Generală a O.N.U. a consacrat admiterea Republicii Populare Chineze în marele for, pecetluind totodată excluderea definitivă a impostorilor ciankaișiști, a stîrnit, după cum era de așteptat, un puternic ecou în lumea întreagă, fiind salutat ca un act de justiție, ca o importantă victorie a cauzei păcii și progresului popoarelor, ca o puternică expresie a realismului politic. Un sentiment unanim de satisfacție răzbate din comentariile de presă, ca și din luări de poziții oficiale în diferite capitale ale lumii. Dezbaterile din Adunarea Generală, care au culminat luni cu hotărîrea, de mult așteptată, de a se repara o mare și flagrantă nedreptate și de a se acorda, în virtutea Cartei O.N.U. și a rezoluției celor 23 de state, printre care și România socialistă, locul ce i se cuvine de drept Republicii Populare Chineze în O.N.U., au coincis semnificativ cu festivitățile consacrate împlinirii a 26 de ani de la intrarea în vigoare a Cartei Națiunilor Unite. În cadrul acestor dezbateri memorabile, reprezentantul țării noastre, reflectînd consecvența nedezmințită a politicii principiale a României, a cerut în termenii cei mai categorici să se pună capăt politicii nefaste și inoperante de izolare a Chinei socialiste. O recunoaștere de netăgăduit a rolului ce revine R.P. Chineze în viața internațională, a relevat reprezentantul României, o constituie interesul manifestat de un număr tot mai mare de state pentru normalizarea relațiilor cu această țară. Poziția României în problema admiterii R.P. Chineze în O.N.U. a fost expusă răspicat în repetate rînduri.

Votul categoric din Adunarea Generală a O.N.U. prin care s-a decis admiterea în acest for a Republicii Populare Chineze și excluderea concomitentă a ciankaișiștilor reprezintă recunoașterea fără echivoc a drepturilor legitime ale acestei mari țări, constituind totodată un act de înțelepciune colectivă, o contribuție nemijlocită la o și mai mare apropiere a Organizației Națiunilor Unite de țelurile sale nobile, de reala sa universalitate.

Fără îndoială, repunerea Republicii Populare Chineze în drepturile sale în O.N.U. va aduce o contribuție esențială la respectarea dreptului internațional, la creșterea rolului și însemnătății O.N.U., ca și în promovarea principiilor independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, ale nerecurgerii la forță și la amenințarea cu folosirea forței. Ocupîndu-și locul ce i se cuvine de drept în O.N.U., China populară va avea acum posibilitatea de a contribui direct și în cadrul acestui important for internațional la rezolvarea problemelor vitale ce stau în fața lumii contemporane. Implicațiile multiple ale restabilirii drepturilor R.P. Chineze la O.N.U. îndreptățesc speranța că universalitatea acestei mari organizații internaționale să poată fi asigurată și prin admiterea în organizație a celor două state germane — R.D.G. și R.F.G. Se știe, de altfel, că țara noastră se pronunță de asemeni pentru primirea în O.N.U. și a altor state ținute arbitrar și nejustificat în afara sa. Vocația universală a O.N.U., puternic reafirmată prin votul memorabil de luni, nu poate fi decît favorizată prin asemenea acte de luciditate politică și de justiție.

Opinia publică din țara noastră a întîmpinat cu adîncă satisfacție vestea restabilirii drepturilor firești ale R.P. Chineze în Organizația Națiunilor Unite, considerînd acest act drept o hotărîre care consacră o realitate de netăgăduit, drept un eveniment de însemnătate primordială în contextul actualei situații internaționale. Exprimînd satisfacția deplină a poporului și țării noastre față de acest eveniment, telegrama adresată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, tovarășului Mao Tzedun, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, și tovarășului Ciu En-lai, premierul Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineze, arată că: **«Repunerea Republicii Populare Chineze în drepturile sale la O.N.U. constituie un act de dreptate, de o deosebită însemnătate pentru activitatea Organizației Națiunilor Unite, pentru cauza progresului și păcii în lume; ea constituie o victorie a politicii juste de recunoaștere a rolului și importanței deosebite a Republicii Populare Chineze în viața internațională, a faptului că în zilele noastre rezolvarea durabilă și în conformitate cu aspirațiile popoarelor a marilor probleme ale contemporaneității nu poate fi concepută fără participarea, cu drepturi egale, a Chinei populare, a tuturor statelor — fie ele mari, mijlocii sau mici. Această hotărîre consacră, în mod solemn, realitatea de netăgăduit că în lume există o singură Chină, guvernul Republicii Populare Chineze fiind unicul reprezentant legal al întregului popor chinez».**

Dic. BABOIAN

Rezultatul votului a fost primit cu deosebită satisfacție de delegați în sala Adunării Generale.

PUTERNIC ECOU INTERNAȚIONAL

«Sînt încredințat că participarea R.P. Chineze la lucrările și activitatea O.N.U. va reprezenta un pas important înainte în direcția consolidării păcii și colaborării internaționale în lume, precum și a întăririi rolului și eficienței O.N.U.»

(Din telegrama adresată de președintele Consiliului Executiv Federal al R.S.F. Iugoslavia, Gemal Biedici, președintelui Consiliului de Stat al R.P. Chineze, Ciu En-lai)

«Era de neconceput ca o țară de mărimea Chinei și cu o populație atît de numeroasă să fie ținută în afara Națiunilor Unite, indiferent de pretextele invocate».

(Indira Gandhi, primul ministru al Indiei)

«Reintegrarea Chinei populare constituie un eveniment, prin importanța sa, în istoria Națiunilor Unite».

(Vainö Leskinen, ministrul de externe al Finlandei)

«O.N.U. a întreprins un pas real spre o adevărată universalitate, care constituie o condiție necesară pentru ca organizația mondială să-și îndeplinească cu succes sarcina menținerii păcii și securității internaționale».

(Din declarația ministrului de externe al Suediei)

«Restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze la O.N.U. a fost primită cu satisfacție la Damasc. Siria a susținut constant necesitatea prezenței la O.N.U. a delegaților guvernului R.P. Chineze, unicul reprezentant al marelui popor chinez».

(Din declarația purtătorului de cuvînt al ministerului de externe al Siriei)

Delegația Marii Britanii a votat, încă din 1961, pentru restabilirea drepturilor R.P. Chineze la O.N.U., deoarece convingerea administrațiilor britanice succesive a fost că «pentru ca O.N.U. să-și îndeplinească rolul său, locul Chinei trebuie să fie ocupat de reprezentanții Republicii Populare Chineze».

(Din declarația unui purtător de cuvînt al ministerului de externe al Angliei)

Washington. Foşti combatanţi în Vietnam îşi manifestă oprobriul faţă de războiul care i-a redus la condiţia de infirmi pe viaţă.

Un invalid şi-a aruncat protezele în plin centrul capitalei sud-vietnameze, pentru ca toţi trecătorii să-l poată vedea aşa cum e, să recunoască în el adevărata faţă a agresiunii americano-saigoneze.

glasul lor...

În uriaşa mulţime a sutelor de milioane care, pe întreg pămîntul, cer încetarea imediată a agresiunii din Indochina, ei sînt numai o parte relativ mică. Dar glasul lor se aude puternic, zguduie adînc. Morţii nu pot striga, nu se pot revolta, rămîn în dureroase cifre de statistică. Ei însă, mutilaţii de război, invalizii — cei care după săptămîni, luni, ani de infern, se întorc la casele lor cu trupurile şi sufletele schilodite — sînt din nou prezenţi, ca un exemplu de o copleşitoare elocvenţă, la marile manifestaţii şi mitinguri care se desfăşoară în aceste zile atît în Statele Unite — în cadrul ofensivei de toamnă pentru pace — cît şi în Vietnamul de Sud, unde se alătură mişcării din ce în ce mai largi de protest împotriva războiului.

Protestul se transformă în revoltă. Ideea de a deveni carne de tun, de a ucide, de a fi ucişi sau transformaţi în deşeuri umane într-un război nedrept, este respinsă cu fermitate sporită.

În faţa parlamentului din Saigon, demonstraţie antirăzboinică a mutilaţilor.

„afară din rosenheim!"

Membri ai mai multor organizaţii de tineret şi sindicale din R.F. a Germaniei au participat la Rosenheim — mic oraş industrial în regiunea Münchenului — la această demonstraţie de protest organizată în faţa sălii în care foşti membri ai diviziei SS «Das Reich» s-au întrunit pentru a constitui o organizaţie neonazistă (amintim că o unitate a acestei divizii s-a făcut vinovată în timpul celui de-al doilea război mondial de distrugerea satului francez Oradour şi uciderea tuturor locuitorilor săi). Manifestanţii au cerut — aşa cum stă scris şi pe pancartele lor — izgonirea naziştilor din Rosenheim, unirea muncitorilor împotriva ucigaşilor SS, interzicerea activităţii tuturor organizaţiilor fasciste din R.F. a Germaniei.

sub paza cea mai severă

Un întreg detaşament de poliţişti italieni au asigurat «paza cea mai severă» pentru un transport cu totul neobişnuit. Nu este vorba, cum s-ar putea crede, de o încărcătură de aur sau bijuterii. În lada purtată cu atîta grijă de aceşti «carabinieri» înarmaţi se găseşte celebra vioară preferată a marelui Paganini. Instrumentul, realizat ca o veritabilă capodoperă de vestitul constructor de viori Guarneri, a fost predat, după moartea lui Niccolò Paganini, «în păstrare pe veci» oraşului Genova. Zilele trecute, celebra vioară a părăsit, pentru prima oară de la 1837 încoace, lăcaşul său muzeal pentru a fi prezentată publicului vest-german în cadrul unei expoziţii deschise la Stuttgart. Cum în ultimii ani furturile de opere de artă au devenit frecvente în numeroase ţări occidentale şi mai ales în Italia, este lesne de înţeles de ce au fost necesare măsuri extreme de precauţie din partea autorităţilor italiene.

moartea pe roţi

O fantomă circulă de cîteva zile pe străzile oraşului brazilian Sao Paulo, călare pe o bicicletă. Apariţia ei bizară are scopul lăudabil de a atrage atenţia automobiliştilor asupra pericolelor neatenţiei la volan, a marilor şanse, pe care le au cei care conduc neglijent sau fac abuz de viteză, de a ajunge rapid şi sigur pe lumea cealaltă. Şi — ca să vă dezvăluim un secret pe care poate nu-l ştiu toţi şoferii din Sao Paulo — sub aşazisul giulgiu se află un agent de circulaţie.

urmașul lui „IL 14"

Un nou avion de pasageri sovietic îl înlocuiește treptat pe veteranul «IL 14». Constructorii l-au botezat IAK–40 și, după cum se poate vedea în imagine, el se află pe banda rulantă, gata de a fi transportat pe pista de zbor. IAK–40 este un aparat de proporții reduse, avînd însă trei motoare cu reacție. Realizează o viteză de 600 km pe oră și transportă 27 de pasageri. Avionul poate decola fără dificultate de pe piste cu lungimi modeste și chiar nebetonate. Agenția «Novosti», care ne trimite această fotografie reprezentînd una dintre halele de construcție ale uzinei din Saratov, unde se nasc în serie noile aparate, relatează că un număr de companii aviatice străine au și achiziționat mai multe avioane IAK-40.

Foto APN

chaplin și circul

În ultimul timp Charlie Chaplin, care a împlinit în primăvara aceasta 82 de ani, își face rar apariția în public, preferind să rămînă la proprietatea sa de la Corsier, pe malul lacului Leman. Dar în fiecare an, cînd circul național elvețian al fraților Knie dă spectacole la Lausanne sau Vevey, el este invariabil prezent. Ca și anul acesta, cînd a venit însoțit de cinci dintre copiii săi, «a rîs și a plîns — după cum relatează presa elvețiană — la numerele clovnilor, acrobaților, îmblînzitorilor» și n-a părăsit sala decît după ce toate luminile se stinseseră.

Iată-l, la sfîrșitul spectacolului, în mijlocul publicului și al artiștilor circului, împreună cu scriitorul și actorul Noël Coward.

acești alpiniști ciudați...

...nu sînt alții decît doi dintre eroii viitoarelor zboruri cosmice. John Young și Charles Duke, cosmonauții americani care vor porni, în martie anul viitor, la bordul navei «Apollo 16», spre Lună, se pregătesc intens pentru misiunea dificilă ce îi așteaptă. În imagine îi vedem antrenîndu-se ca alpiniști selenari pe stîncile abrupte ale munților din New Mexico.

cronica de trei secunde

LA BERCK

A început campionatul francez de baschet, știu că asta nu interesează pe nimeni din jurul meu, totuși nimic nu mă împiedică să caut febril — ca pe una din cele mai importante știri ale fiecărei săptămîni — ce a făcut echipa din Berck. Echipa din Berck a promovat anul acesta în prima divizie a țării, pînă acum n-a pierdut nici un meci, și mă bucur ca un copil. Nu știu dacă există la ora actuală multe echipe în lume cu care să țin, așa cum țin la echipa de baschet din Berck. Nu am rude acolo — precizez din capul locului, așa cum se cuvine... N-am fost niciodată acolo, abia am găsit o hartă detaliată a Franței, în departamentul Pas-de-Calais, undeva în nord-vest, la marginea mării, o ultimă localitate a continentului european, înaintea oceanului — Berck. «Larousse»-ul îi consacră trei rînduri, consemnînd că acest orășel e o stațiune balneară, cu plajă și sanatorii pentru copii. Locuitorii se numesc în franceză, firește, berckois.

Dar pe harta din adîncul ființei mele, Berck e unul din cele mai importante orașe, o capitală, o capitală a suferinței și durerii. Am la Berck un muribund — spun «am», așa cum se spune că «am un frate la Ghencea» sau «am o soră la Filantropia»... Îl văd zilnic — suferă de o boală îngrozitoare, nici nu vreau să știu cum îi zice, fiindcă nici el nu discută despre ea, stă întins tot timpul pe o targă, scrie întins astfel pe spate, călătorește în jurul sanatoriului cu o căruță pe care e instalată targa, și ajunge să descopere, aici, în Berck, în realitatea imediată, o grădină superbă, grădina visată în vis, «vizuina luminată». Cărțile lui au aceste titluri sfîșietoare: «Vizuina luminată», «Întîmplări în irealitatea imediată». Nu mulți scriitori români, poate doar el, Blecher, au extras din boală atîta claritate halucinantă, atîta demnitate în expresie, atîta sănătate artistică, atîta uitare de sine, atîta curaj în disperarea împinsă tot mai departe pentru a fi reprimată cu un dispreț din ce în ce mai dement, mai tăcut și mai luminat, atîta poveste și atîta dor de poveste salvatoare. Sînt peste 30 de ani de cînd a murit și numai la suprafață, doar ca să derutez soarta, mă prefac că ceea ce mă pasionează în acest orășel e echipa de baschet. Mint cînd spun că nu am rude la Berck. Mint cînd spun că n-am fost niciodată acolo. Merg zilnic la Berck și mă prefac că mă îndrept spre sala de sport, așa cum te prefaci optimist, vital, interesat de toate amănuntele frivole ale vieții, în dialogul ipocrit cu muribunzii.

Mă simt atît de mic și neputincios în fața lui Blecher... Nu mi-a rămas decît să inventez o echipă de baschet pe o plajă de pelerinaj.

Radu COSAȘU

agendă

Comitetul Premiului Nobel pentru pace al Parlamentului norvegian a atribuit Premiul Nobel pentru pace pe anul 1971 lui WILLY BRANDT, cancelarul Republicii Federale a Germaniei, pentru aportul pe care l-a adus la cauza destinderii internaționale prin politica «de deschidere spre răsărit» pe care o promovat-o cu consecvență.

În finalul dezbaterilor asupra bugetului Olandei pe anul 1972, primul ministru BARENDT BIESHEUVEL a declarat că țara se află în preajma unei perioade de inflație, stagnare economică și șomaj, ceea ce va determina reducerea considerabilă a fondurilor destinate culturii și învățămîntului, sporirea impozitelor. Pînă și în aceste condiții, deficitul bugetar se va ridica la 2,3 miliarde guldeni. Numeroși deputați, chiar și din partidele de guvernămînt, au apreciat că dificultățile economice ale Olandei sînt în prezent atît de mari încît ele nu vor putea decît cu greu fi depășite.

Profesor de fiziologie la Universitatea Vanderbilt din Nashville (S.U.A.), savantul american EARL WILBUR SUTHERLAND a fost distins cu Premiul Nobel pentru medicină pe anul 1971. Premiul i-a fost decernat pentru descoperirile sale în domeniul mecanismului de acțiune a hormonilor. Personalitate marcantă a vieții științifice americane, prof. Sutherland a mai fost distins în anii din urmă cu multe alte premii și diplome pentru lucrări științifice de mare valoare teoretică și practică.

Premiul Nobel pentru literatură pe anul 1971 a fost atribuit de Academia suedeză poetului chilian PABLO NERUDA, «pentru poezia sa, care, cu puterea unei forțe a naturii, dă viață destinului și viselor unui continent».

Conflictul latent dintre Biroul Federal de Investigații și Agenția Centrală de Spionaj din S.U.A. pare să fi ajuns într-o fază acută. Din dezvăluirile făcute zilele acestea de «New York Times» reiese că «ciocnirea dintre Edgar Hoover, șeful F.B.I., și RICHARD HELMS, conducătorul C.I.A., s-ar datora omeștecului voalat al agenției de spionaj în afacerile F.B.I. Drept represalii, Hoover a interzis tuturor serviciilor aflate în subordinea sa să întrețină legături oficiale cu C.I.A.

Protestelor viguroase ale Canadei împotriva intenției Statelor Unite de a efectua, cu caracter experimental, explozii nucleare subterane pe insula Amchitka, situată în imediata vecinătate a coastei canadiene, li s-a adăugat recent prezentarea în Camera Comunelor de la Ottawa de către ministrul de externe canadian MITCHELL SHARP a unui proiect de rezoluție prin care se cere anularea exploziei planificate, subliniindu-se că experiențele nucleare — chiar și subterane — prezintă primejdii efective pentru zonele de litoral din vecinătatea insulei Amchitka.

UMOR

de M. OPROIU

— Dacă vînd biletele la prețul lor, eu din ce mai trăiesc, d-le?

de Octavian ANDRONIC

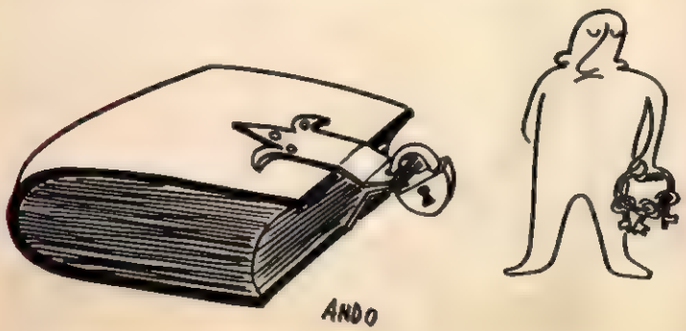

„ERMETISM"

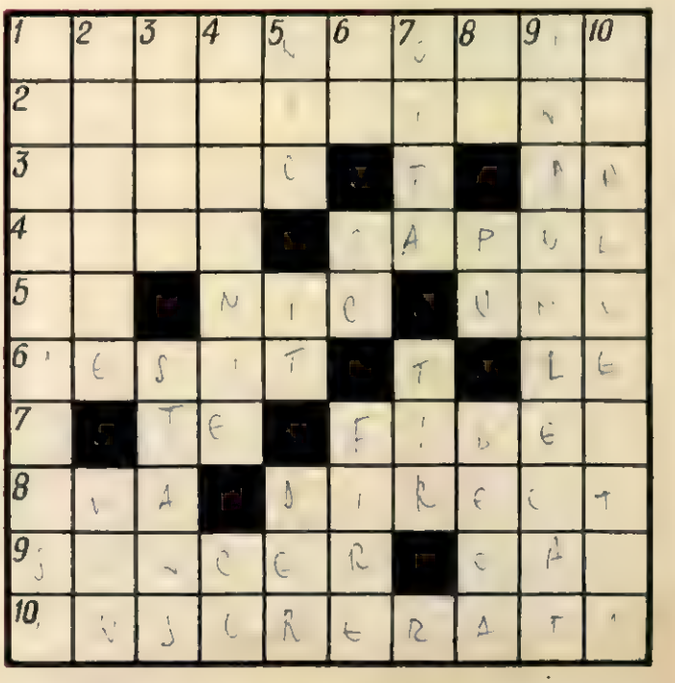

ORIZONTAL: 1) Bolnav de inimă albastră. 2) Inimă rea (pl.). 3) Inimă însingerată — Doctor (abr.). 4) Apărut dublu la citit! — Stă în picioare (sing.). 5) În inimă! — Nu e mare — Uniunea Poștală Universală (abr.). 6) A tras ușa după el — Bile! 7) Inima stelei! — Statornică în sentimente, pe limba lui Caragiale. 8) Ornament arhitectural — Un fel de a merge la inimă. 9) Cu inima deschisă — Artere de circulație. 10) Cu inima friptă (pl.).

VERTICAL: 1) Au inimi pentru toată lumea. 2) Slăbesc inima (sing.) — Dă impuls circulației, dar în cantitate strică inima. 3) Au inima cît un purice și fug mîncînd pămîntul — Îți expune cartea-n drum. 4) La o inimă nebună, nebună — împreună. 5) Niculae în casă — Mijlocul ritmului! — Articol german. 6) Cec! — În copci! — Aște. 7) Mioriță — Sportul lui Cupidon. 8) Leu! — Puls la jumătate! — Element de compunere însemnînd «zece». 9) I s-a muiat și lui inima. 10) Pleacă și vine de la inimă.

Dumitru IACOBESCU

Dezlegarea jocului «NOAPTE BUNĂ!», apărut în numărul trecut:

ORIZONTAL: 1) VIS — FACHIRI. 2) INOPINAT — ED. 3) SFORAI — NAE. 4) BOALA — ETOLA. 5) EM — AVAT — AIL. 6) ANTREN — APTE. 7) TIRA — CRUTA. 8) EE — GHERETA. 9) C — ZORELE — EL. 10) ATIPITA — R — B. 11) IVIT — ASEARA.

memento

Prezentat de

Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)

Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune

ce părere aveți?

Se apropie sfîrșitul de an și o dată cu el tradiționala anchetă a revistei noastre,a cărei reușită depinde de dv., dragi cititori. Vă rugăm deci să spuneți care sînt,după părerea dv., cei mai buni actori și cîntăreți români și străini ai anului 1971, precum și care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1971.

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de **1 decembrie 1971,** cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacăra»** — trebuie să cuprindă opiniile dv.,separate,în legătură cu:

1) cel mai bun actor român de film
2) cea mai bună actriță română de film
3) cel mai bun actor străin de film
4) cea mai bună actriță străină de film
5) cel mai bun film românesc
6) cel mai bun film străin
7) cel mai bun actor român de teatru
8) cea mai bună actriță română de teatru
9) cel mai bun interpret român de muzică ușoară
10) cea mai bună interpretă română de muzică ușoară
11) cel mai bun interpret român de muzică populară
12) cea mai bună interpretă română de muzică populară
13) cel mai bun serial de televiziune
14) cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) la televiziune.

IMPORTANT. Precizăm că TOATE întrebările de mai sus au în vedere ANUL 1971.

carte

● Un volum util și de indispensabilă referință: **Mărturisiri literare** organizate de D. Caracostea în anii 1932–1933 și reunite într-o ediție îngrijită de Iordan Datcu, care semnează și o «introducere». Autorii acestor «mărturisiri»: Octavian Goga, I. Al. Brătescu-Voinești, Cincinat Pavelescu, Gala Galaction, Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, Ion Minulescu, Ion Agârbiceanu, Liviu Rebreanu, N. Davidescu, Ion Pillat, Ion Barbu, Jean Bart (Editura «Minerva»).

● Anton Breitenhofer: **Ciudata prăbușire** (roman). Primul volum din cele trei în care se urmărește destinul unei familii de muncitori din Reșița în perioada interbelică. Romanul unei familii, dar și incursiune în viața socială a puternicului centru industrial. Datorită cursivității epice, cartea se citește cu interes. Traducere din limba germană «după o versiune inedită, 1970» de Sevilla Răducanu. Vom reveni (Editura «Eminescu»).

● În Editura «Eminescu» a apărut **Însemnare a căltătorii mele** de Dinicu Golescu. Cuvînt înainte de Marin Bucur.

● În colecția «Romanul de dragoste» a aceleiași edituri a apărut **Fintina dragostei** de Jožo Nižnánsky. Traducere din limba slovacă de Ion Cîrmaciu.

● Petre Anghel: **Duhul pămîntului.** Debut liric. Inspirația poetului tinde spre un orizont pur, fără însă a se desprinde din contingent, fără a se anula deci «duhul pămîntului». Năzuința spre puritate e autentică și revelată, cînd și cînd, de metafora memorabilă: «Păsările de noapte/ Ar vrea să poposească în vîrful gîndurilor/ Fără să știe că ar arde aproape de cer».

● Petre Hanț, Paul Ochialbi: **Careul magic.** Pentru iubitorii «sportului nobil» cu mănușile (și poate că nu numai pentru ei), autorii, care au mai dat la iveală în 1969 «Pagini din boxul românesc», au scris o carte de documentată istorie a pugilisticii cu mările ei figuri de legendă. Cuvînt înainte de Gheorghe Guriev și Prefață de Victor Bănciulescu (Editura «Stadion»).

● De cîteva zile funcționează la Cluj o interesantă expoziție de carte a editurii **Enzyklopädie** din Leipzig, care tipărește, printre altele, lucrări didactice și dicționare pentru învățarea limbilor străine — inclusiv limba germană — lucrări în domeniul orientalisticii, africanisticii și slavisticii. Expoziția e rodul unei colaborări mai ample cu Editura științifică. Amintim că editura bucureșteană a avut o expoziție similară la Halle în luna iunie a.c.

cinema

● **Voi sări din nou peste baltoace.** Viața, cu primele ei bucurii și înfrîngeri, văzută prin ochean! fermecat al copilăriei. Un «ochean» minuit de un cineast remarcabil: Karel Kachyna (R.S.C.), autorul filmelor «Zidul înalt» și «Crăciun cu Elisabeca». Scenariul a fost realizat după un roman al scriitorului australian Allan Marshall. Interpreți — Karel Hlusicka, Zdenka Hadrbolcova, Jaroslav Satoransky, Darja Hanska, Oldrich Musil.

● **Vis de dragoste** (coproducție R.P. Ungară–U.R.S.S.). Un Liszt îndrăgostit, cum le place tuturor cineaștilor să-l vadă, dar suferind mai puțin de pe urma prințeselor decît în știutul film cu Dirk Bogarde. Regia — Marton Keleti (Povestea prostiei mele). Interpreți — Imre Sinkovits, Ariadna Senghelaia, Sándor Pécsi, Igor Dmitriev, Klară Luciko, Larissa Trembolevscaia, Irina Gubanova. Scenariul aparține muzicologului Imre Keszi. La pian: Sviatoslav Richter (pentru piesele de Chopin și Beethoven),și György Cziffra (pentru lucrările lui Liszt).

● Astăzi, în cadrul Festivalului filmului sovietic, poate fi văzut, la cinematograful Capitol, un debut regizoral demn de semnalat: «Gara bielorusă» de Andrei Smirnov.

● Lila Kedrova (Zorba Grecul) și Samy Frey sînt parteneri în filmul lui Charles Belmont, **RAK.**

disc

● O nouă apariție în prestigioasa colecție a «Electrecordului» — «Tezaure folclorice românești». Dirijor și solist (la taragot și oboi), **Dumitru Fărcaș,** în fruntea formației «Mărțișorul» a Centrului universitar Cluj, ne prezintă cîteva dintre cele mai fermecătoare cîntece ale locurilor sale natale. Se cuvin menționate: «Sîmbra oilor din Maramureș», «Roata feciorilor», «Crihalma», «Trandafir cu creanga-n apă» (PE-0593).

● Celebra cîntăreață franceză **Dalida** prilejuiește apariția unui disc pe baza unei benzi furnizate de «international Show-Paris»,care cuprinde un număr de 12 piese, de mult cunoscute ca șlagăre. Printre ele: «Pour qui, pour quoi», «Une jeunesse», «Ils ont changé ma chanson», «Mon frère, le soleil» și «Les jardins de Marmara». Acompaniamentul aparține unor reputate formații orchestrale (EDE-0597).

● **Ioana Cristea** nu-i chiar o necunoscută. Cine îndrăgește muzica noastră populară,a auzit-o și-o prețuiește mai de mult. Acompaniată de Orchestra de muzică populară a RTV (dirijor, George Vancu), acum înregistrează cinci piese folclorice: «Cînd eram neică-mpreună», «Văzui pe neicuța-n cale», «Neică, de cînd ai plecat», «Maică, tu cînd m-ai făcut» și «Măi Ionele, tu să mori» (EPC-10188).

plastică

● **Gabriela Manole-Adoc** nu e tiranizată de virtuțile vreunui material. Lemnul sau marmura, piatra sau metalul, fiecare sînt potrivite pentru realizarea dorinței de a crea o realitate. Referința la om e totdeauna prezentă, înnobilată de aspirația spre o puritate formală. Marmura mai reține de la o eliberare totală față de un model prezumtiv, lemnul mai impune un caracter static (și decorativ) «Păsurencii» ori «Cariatideix, în schimb bronzul pare să fi descătușat mișcarea și potențele formale ale materiei, artista realizînd în dansatoarea din «Odă» nu numai grație, dar și un aer inefabil de poezie (Simeza, bd. Magheru 20).

● În sala Bibliotecii universitare, **Ion Dimitriu-Nicorești** expune o bogată colecție de pictură în care predomină peisajul și compozițiile cu flori. Pictorul iubește culoarea sonoră și tablourile sale sînt mici explozii cromatice, oglinzi ale unei realități certe și în același timp sincere confesiuni ale unui artist.

● **Victor Postelnicu** expune la Galateea 10 sculpturi. Compoziții simbolice în marmură, ciment sau piatră, care trădează o asiduă frecventare a maeștrilor și grija față de formă, dar și o lipsă de îndrăzneală de a depăși canoane și locuri comune, după cum se poate observa în gestica repetată a personajelor.

● La Ateneul român o retrospectivă a unui artist foarte puțin cunoscut: **Ion Diaconescu** (mort în 1945) în care descoperim un pictor de factură expresionistă.

● În articolul «Salonul de toamnă» din Flacăra nr. 855 începutul alineatului doi se va citi corect: «Necomunicarea dintre artist și privitor...» etc., etc., îndreptîndu-se astfel o greșeală de corectură.

teatru

● **O scrisoare pierdută** de I.L. Caragiale: în sfîrșit, la Teatrul «Bulandra», primele repetiții cu de mult făgăduita montare a capodoperei caragialiene. O echipă strălucită, sub bagheta dirijorală (și în decorurile) lui Liviu Ciulei, e pornită pe fapte mari de artă: Toma Caragiu (Tipătescu), Octavian Cotescu (Cațavencu), Rodica Tapalagă (Zoița), Petre Gheorghiu (Trahanache), Dem Rădulescu (Farfuridi), Ștefan Bănică (Pristanda), Virgil Ogășanu (Cetățeanul turmentat) și, surpriză, Liviu Ci... nache. Premiera — la decembrie.

● **Music-hall** anti concert-spectacol de I. Fred Firea (Teatrul de re... tești). Alcătuit după rețetele ficate ale genului, cu toate atu și păcatele sale, spectacolul reg: rului Const. Dinischiotu se sprijin solid pe contribuția muzicală orchestrei lui Marcel Ionescu, își face succesul cu ajutorul cîtorva buni cîntăreți — Roxana Matei, Mihai Chirițescu, Ion Pietraru, George Brenner și al unor comici în formare — Marin Radu Ene, Gigi Ionescu, Dragoș Mîrzan. Dar este total dezavantajat de mediocritatea coregrafiei și a corpului de balet.

● **Vulpea și strugurii** de G. Figusiredo (Teatrul de stat Oradea): a doua premieră din actuala stagiune a harnicei trupe orădene, oferită în primă reprezentație în Orașul dr. Petru Groza, localitate în care teatrul își desfășoară o parte din activitatea scenică. Regia — marcată de fantezie și vigoare — e semnată de Szobati Gille Otto. Interpretarea, plină de bunăvoință: Eugen Harizomenov, Nicolae Toma, Simona Constantinescu, Eugen Țugulea, Nicolae Barosan, Virginia Rogin.

● **Lorenzaccio** de Alfred de Musset, piesă de un romantism foarte gustat la ora actuală în lumea teatrului (și care face la Praga un mare succes), va vedea în această stagiune luminile rampei la Teatrul «C. Nottara».

muzică

Dizzi Gillespie

● «Eu sînt istoria jazului», a răspuns o dată **Duke Ellington** unui intervievator insistent. Și ca orice adevăr, și simplu și pur, răspunsul n-a sunat nici grandilocvent, nici sfidător. **Duke Ellington** este realmente cel mai reprezentativ nume al jazului, iar biografia sa artistică se confundă cu aceea a uimitoarei ramuri a muzicii, creație a veacului nostru agitat. Prezența la București a lui **Duke Ellington** în fruntea formației sale de 24 de persoane este un incontestabil eveniment artistic, dublat de prezența concomitentă a altor două mari formații, «Giants of jazz» și «Ornette Coleman Quartet». Soliști senzaționali în frunte cu **Dizzi Gillespie** (3 și 4 noiembrie, Sala Palatului).

● La 4 și 5 noiembrie la Ateneu, două concerte extraordinare ale Orchestrei simfonice de stat a U.R.S.S. Dirijor, **Evgheni Svetlanov,** solist, pianistul **Nikolai Petrov.**

televiziune

REPORTAJ - ANCHETE - OPINII. Redacția de actualități TV a reluat ciclul de reportaje pe teme econo... c... m... Li... despi... literare... marul Re...

SPECTA... misie directă spectacol consac... iembrie (simbătă).

TEATRU. «Puterea» Mihale (marți). «Mihnea Vo... Rău» de Al. Odobescu, în ca... emisiunii «Biblioteca pentru toți» (joi). Săptămînala emisiune de informație și critică teatrală Scena (luni).

FILM. Charles Aznavour în «Un taxi pentru Tobrouk» (duminică). La Telecinemateca, zguduitoarea dramă cinematografică «Lanțul» de Stanley Kramer, cu Sidney Poitier (miercuri). Un film argentinian cu serios tratate implicații sociale — «Sarea pămîntului» (vineri). Mai consemnăm aici primul episod al unui nou film serial «Cavalerul d'Harmenthala» după Al. Dumas (duminică).

MUZICĂ-COREGRAFIE. Avem prilejul, de loc insignifiant, de a asculta Capella Coloniensis, orchestra barocă din Köln, într-un program preclasic: Lully, Vivaldi, Telemann (duminică). Tot duminică — selecțiuni din «Traviata» de Verdi, cu Eugenia Moldoveanu în rolul titular și un remarcabil Germont în persoana baritonului Octav Enigărescu. Dansează, Alexa Mezincescu (joi).

FOLCLOR. Se reia delicata emisiune Floarea din grădină a «Stelei fără nume» (luni). Irina Loghin și Benone Sinulescu (duminică) Cîntec și dans dobrogean (luni). Gheorghe Zamfir, naistul «mai tare ca Pan» (marți).

DIVERTISMENT. Recital Mihaela Mihai, reluat de Interviziune (duminică). Varietăți cu surorile Kessler, Domenico Modugno, Betty Curtis ș.a. (marți). Dicționarul Teledivertismentului afișează de data asta nu o literă, ci o combinație de litere: E și F (simbătă).

SPORT. Din nou o fierbinte săptămînă fotbalistică: UTA–Zaglebie Walbrzych în direct și Steaua-FC Barcelona înregistrare. Nu era mai bine invers? Cîteva ore mai tîrziu Legia–Rapid (miercuri). Mai vedem (duminică) «U» Cluj–FC Argeș.

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 44
Etapa din 31 octombrie 1971

I.	«U» Cluj–F.C. Argeș	1, x
II.	Farul–Jiul	1
III.	A.S.A.–Petrolul	1
IV.	«U» Craiova–Steagul roșu	1
V.	Crișul–C.F.R.	1
VI.	Atalanta–Fiorentina	1, x
VII.	Bologna–Lanerossi	1
VIII.	Milan–Juventus	1, x
IX.	Roma–Inter	1, x, 2
X.	Sampdoria–Catanzaro	1
XI.	Torino–Cagliari	1, x
XII.	Varese–Napoli	x
XIII.	Verona–Mantova	1

COPERTA NOASTRĂ

Idilă de toamnă...

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

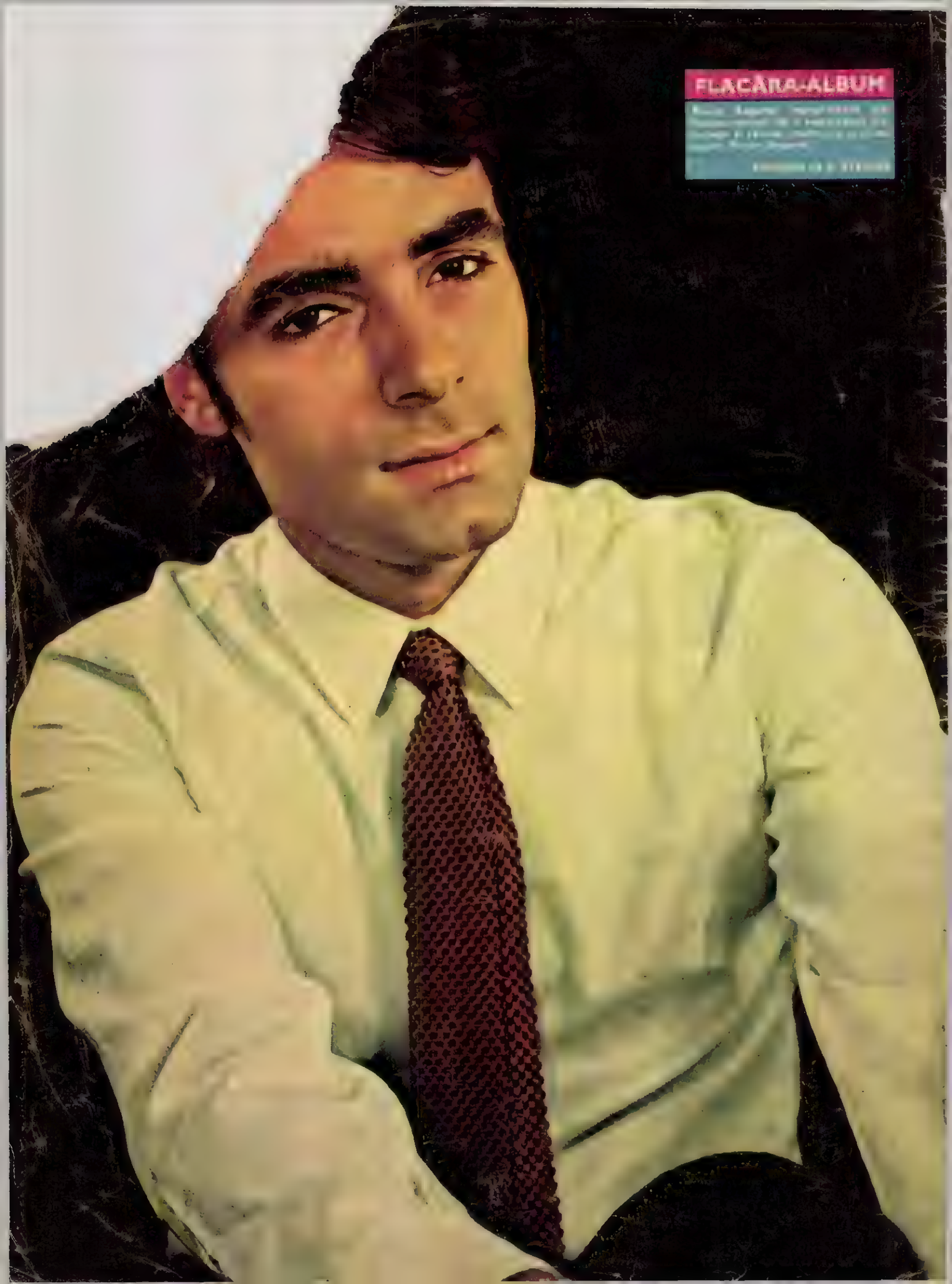
FLACĂRA-ALBUM

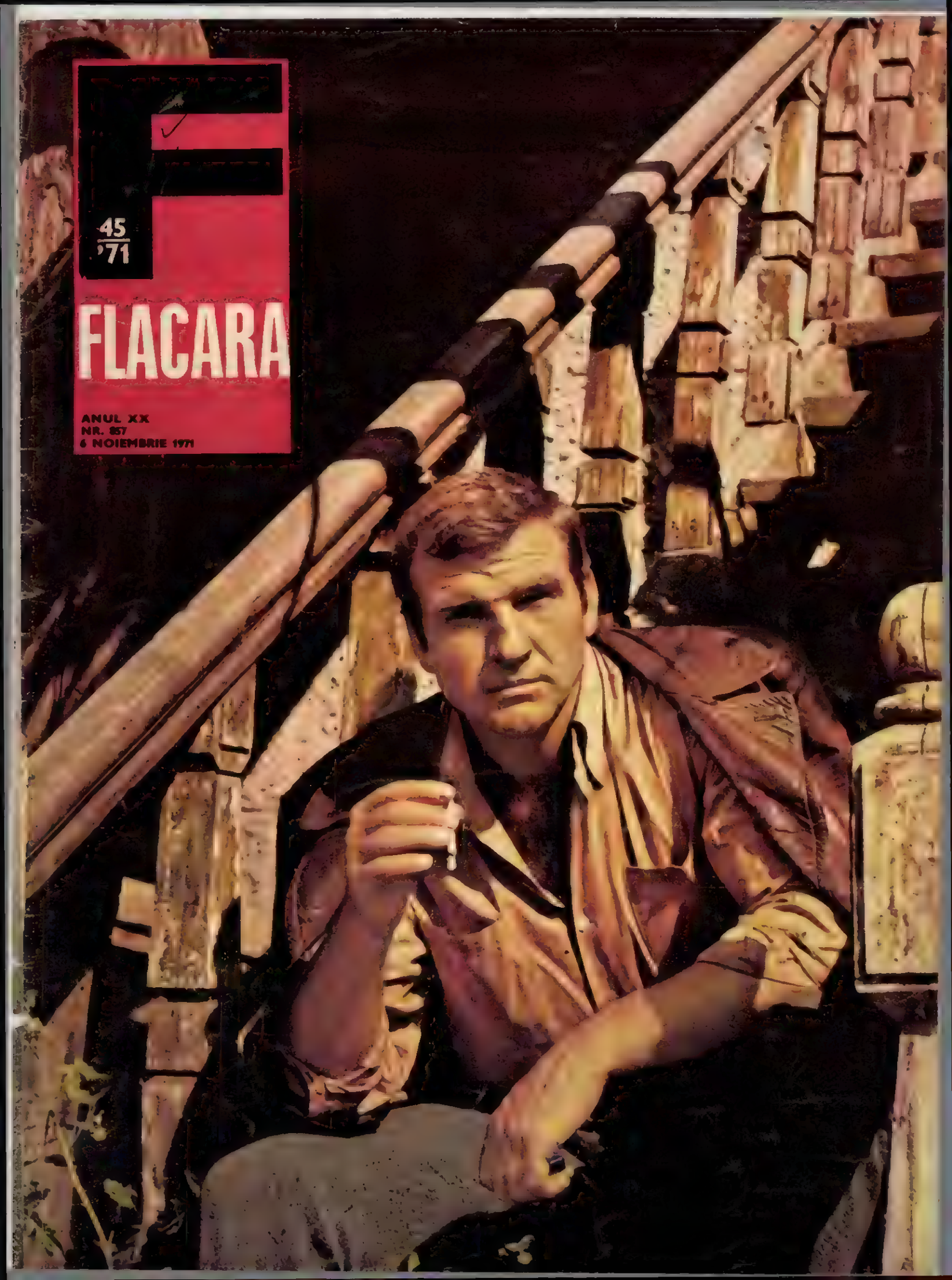

FLACARA

45
'71

ANUL XX
NR. 857
6 NOIEMBRIE 1971

săptămîna în imagini

turbina nr. 6

Sîmbăta trecută la Centrala hidroelectrică Porțile de Fier a fost conectată la sistemul energetic național turbina nr. 6, avînd o putere de 175 MW. Acest remarcabil succes constituie în același timp o realizare prestigioasă a industriei noastre constructoare de mașini, noul hidroagregat fiind construit în întregime la noi în țară. Cu puțin timp în urmă, maistrul principal Nicolae M. Nicolae ne mărturisea: «Sînt sigur că montorii mei, valorificînd experiența cîștigată la montarea turbinelor 1 și 4, vor executa lucrări de înaltă calitate și vor depăși sarcinile de plan». Echivalentul acestor cuvinte: Centrala hidroelectrică Porțile de Fier a intrat în faza de exploatare industrială cu un avans de 62 de zile față de termenul stabilit în planul de stat. (În fotografie, aspect din timpul lucrărilor de montaj).

cu mijloace proprii

Sezonul friguros bate la ușă, ba chiar a și început să ne impresoare. Motiv de intensificare a eforturilor pentru lucrătorii din agricultură. Cei mai gospodari, cum este cazul cooperatorilor de la Cooperativa agricolă de producție — Otopeni, cu mijloace proprii au construit un nou grajd, cu o capacitate de 112 vaci. Noua construcție e dotată cu instalații moderne de asigurare a hranei și curățeniei.

sărbătoarea romanței...

Timp de trei zile, orașul Tîrgoviște a găzduit cea de-a patra ediție a Festivalului și Concursului de romanțe «*Crizantema de aur*». Manifestare de amploare, cu caracter național, datorită bogatei participări, atît a concurenților din cadrul probei de interpretare — din 25 de județe ale țării — cît și al probei de creație — 28 de lucrări — «Crizantema de aur» s-a bucurat și de prezența unor invitați, între care Mia Braia, Angela Moldovan, Constanța Cîmpeanu, Lizeta Chirculescu, Alexandru Bojenescu, Ion Stoian.
«Crizantema de aur» din acest an a fost cucerită de *Gliceria Gacki* (Brașov). Premiul II a fost atribuit concurentei *Elena Mihăescu* (Dîmbovița), iar premiul III, concurentei *Ecaterina Kertesz* (Bistrița-Năsăud). Premiul I pentru compoziție a fost obținut de *Nelu Danilescu*. (Fotografia noastră vă prezintă premiații concursului).

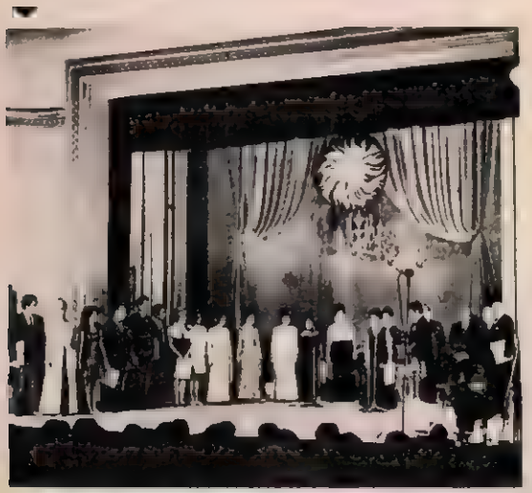

zilnic 3 000 tone

Mai înainte de a ajunge pe mesele noastre, sub formă de cristale de zahăr, sfecla face un scurt dar substanțial popas în modernele instalații de prelucrare, în stare să se «hrănească» zilnic cu zeci de mii de tone. E și cazul Fabricii de zahăr din Buzău care, deși la început de drum, depășește în mod consecvent capacitatea proiectată. Aici se prelucrează zilnic peste 3 000 tone sfeclă.

110 000 hectolitri

Întreprinderea de industrializare a laptelui din Slobozia-Ialomița se numără printre cele mai moderne unități de acest fel din țară. Fabrica produce diferite sortimente de brînzeturi (telemea, caşcaval), unt, lapte praf și produse proaspete, prelucrînd zilnic circa 110 000 hl lapte. Fotografia noastră vă prezintă mașina de turnare și tăiere în forme a caşcavalului.

pavilion sanitar

În cartierul Berceni, pentru spitalizarea bolnavilor cronici va fi dat în folosință un nou pavilion în cadrul spitalului nr. 10.
Cu o capacitate de aproximativ 800 de paturi, dotat cu o aparatură ultramodernă, spitalul, ale cărui lucrări au și fost executate în proporție de 80 la sută, dispune de trei corpuri principale și cîteva auxiliare (farmacii, laboratoare, radiologie etc.), acestea din urmă în stadiu de execuție.

un nou combinat

Producția materialelor de construcții va crește considerabil o dată cu darea în exploatare a unui important obiectiv industrial. E vorba de Combinatul de materiale de construcții din Cîmpulung-Argeș, prezentat în fotografia noastră, aflat în construcție.

săptămîna în

Pagini realizate de Liviu TIMBUS, Petre ANGHEL și Eugen IAROVICI

adam și eva, în prag de iarnă

Cunoscutele magazine «Adam» și «Eva» au optat pentru acel tip de îmbrăcăminte care, la prețuri convenabile, să răspundă celor mai variate gusturi ale cumpărătorilor.

Astfel, «Eva» a pregătit pantaloni supraelastici din tricot de diverse culori și mărimi, canadiene matlasate simple și cu guler de blană, rochii și două piese din jerseu diolen și din țesături lînă și PNA, costume cu pantaloni și fuste midi din stofă neagră. În afară de o gamă de sortimente de tricotaje în exclusivitate pentru magazinul «Eva», se vor găsi tot felul de scampoloaiuri cu mînecă lungă și guler rulat din PNA și fire sintetice. De asemenea, magazinul va intra în posesia unui mare sortiment de rochii în culori și desene moderne, din materiale rezistente, ușor lavabile, ce nu necesită călcarea.

«Adam», la rîndul său, și-a dat silința să contracteze ultimele noutăți în materie de modă bărbătească, începînd cu halate și jachete de casă din mătase și cămăși din tercot în culori vii. Pentru sportivi se vor găsi pulovere și jachete groase din melana și lînă, cojoace-vestă din blană, fulare din lînă scămoșată, ciorapi groși din melana — toate în desene și culori variate.

Nu lipsesc costumele pentru orice ocazie, din fire fine, indigene și din import, cu o linie și contexturi după ultimele cerințe ale modei. De un mare succes se vor bucura, credem, paltoanele imitație de focă și mouton doré, din piele de porc căptușite cu blană sintetică, precum și scurtele din piele de oaie întoarsă, vopsite în diferite culori.

Sortimentele de mai sus sînt completate cu încălțăminte solidă, călduroasă, mănuși îmblănite și cu un mare număr de modele de cravate, unele unicate.

în sprijinul învățămîntului

Anul acesta, mai mult ca în alți ani și ca urmare a măsurilor privind legarea învățămîntului cu practica, s-au dat în folosință noi laboratoare și ateliere dotate cu aparatură modernă, în care vor lucra efectiv studenții. Fotografia noastră vă înfățișează laboratorul de mașini și acționări electrice al Institutului de petrol din Ploiești, o dovadă elocventă a eforturilor financiare considerabile prin care statul nostru sprijină activitatea tineretului studios din universitățile și institutele de învățămînt superior.

cabinet și muzeu propriu de istorie

Merită semnalată o instructivă acțiune didactică cu largi rezonanțe patriotice: organizarea la Liceul «Dimitrie Bolintineanu» din București a unui cabinet de specialitate și a unui muzeu de istorie. Înființate prin rîvna unor dascăli inimoși, îndrăgostiți de istoria plină de exemplare evenimente a patriei noastre, cabinetul și muzeul își propun să completeze, în chip substanțial, pregătirea elevilor, educația lor comunistă. Expunerile, schimburile de experiență dintre profesorii de istorie ai diferitelor școli, fotomontajele, facsimilele, fotografiile expuse oferă, la un loc, imaginea unor preocupări vizînd formarea și educarea tinerei generații.

toamna se numără... musafirii

Tratamentul balneologic rezervat sezonului rece beneficiază anul acesta de noi capacități de cazare și tratament în aproape toate stațiunile tradiționale ale țării.

Paralel cu tratamentul clasic s-au înființat cabinete de geriatrie, iar în anul 1972 se vor înființa noi cabinete de cosmetică medicală, utilizînd produse medicamentoase proprii, fabricate în țară, pe bază de extracte de nămol de Amara.

Este vorba de noile produse medicamentoase și cosmetice (pastă de dinți, șampon medicinal de baie și de păr, loțiune de păr, apă de gură medicinală, creme antireumatice, emulsii regeneratoare pentru față etc.) care vor fi cunoscute sub numele de PELLAMAR, elaborate de dr. Ștefan Ionescu-Călinești, specialist în direcția balneoclimatică a Ministerului Turismului.

Începînd cu anul 1972, se preconizează de asemenea lărgirea gamei de tratamente și pentru bolile cardiovasculare, digestive, renale, nevroze, la Călimănești, Căciulata, Vatra Dornei, Tușnad, Slănic Moldova, unde se fac modernizări de spații, dîndu-se în folosință noi construcții.

În afară de numărul mare de vizitatori pentru cură din țări europene, anul acesta a crescut ponderea celor din Israel, S.U.A. și Canada. Faima valorii și a eficienței factorilor curativi naturali din țara noastră a făcut ca pe primele 10 luni ale acestui an să se poată înregistra un număr sporit cu peste 70 la sută de străini veniți pentru tratament, față de perioada corespunzătoare a anului trecut.

200 de produse

Acesta este numărul produselor alimentare noi, omologate anul acesta, printre care remarcăm specialitățile de ciocolată, cum sînt cele cu umpluturi de gin, gutui, struguri și castane. De asemenea, nu lipsesc semiconservele și preparatele de șuncă, șnițelul crud, varza à la Cluj, caltaboșul «Codlea», iaurtul cu arome de fructe, brînzeturile «Brateș» și «Tilsit», berea «Oituz» și «Doljana», conservele de pește în ulei picant și aromatizat.

Ampla acțiune de diversificare a producției alimentare cuprinde realizarea în actualul cincinal a 550 de sortimente noi. Sperăm că produsele vor fi găsite în curînd din abundență în magazinele de specialitate.

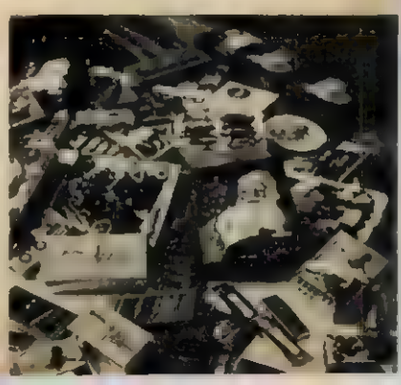

imagini

COPERTA NOASTRĂ

ILARION CIOBANU, actorul de al cărui nume sînt legate cîteva dintre filmele noastre de seamă («Setea», «Răscoala», «Mihai Viteazul», «Asediul»).

Fotografie de Elena GHERA

PREZENTAREA ARTISTICĂ: Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

cu planul anual îndeplinit

Colectivul Uzinei de fabricație, reparații și montaj a utilajelor agricole din Botoșani a realizat încă de pe acum sarcinile planului de producție pe anul în curs, devansînd cu mai mult de două luni prevederile primului an al actualului cincinal. S-au creat astfel condiții ca pînă la încheierea anului să se obțină o producție suplimentară de peste 18 milioane lei. De la modesta unitate care executa cîndva doar reparații de utilaje agricole, prin reprofilare uzina botoșeneană a ajuns să producă circa 340 de sortimente de piese de schimb și 34 tipuri de utilaj pentru tractoare și mașini agricole. Numai anul acesta au fost introduse în fabricație 94 repere, multe dintre ele realizate pentru prima dată în țară.

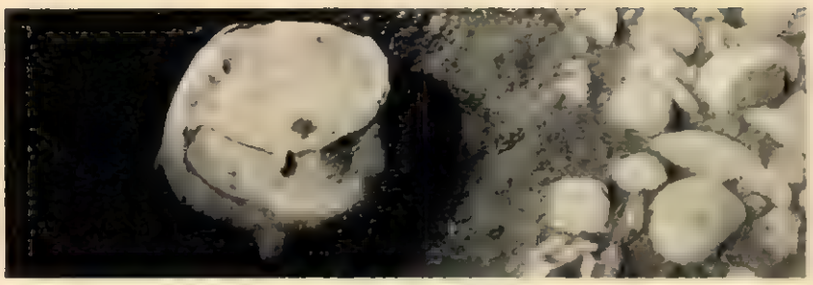

Una dintre cele 45 de urne funerare scoase pînă acum la lumină de arheologi.

de peste două milenii

S-a încheiat de curînd prima etapă a săpăturilor arheologice efectuate în vara aceasta la Răureni, lîngă Rîmnicu Vîlcea. Aici, pe o terasă care domină rîul Olt, a fost descoperită o întinsă necropolă datînd din secolele VI—IV î.e.n. și cuprinzînd sute de morminte de incinerație. După cum ne informează arheologul Emil Moscalu de la Institutul de arheologie, care conduce săpăturile, au fost deschise pînă acum 45 de morminte, toate conținînd un bogat inventar: podoabe, în special fibule din bronz și fier, arme (pumnale, lănci), piese de harnașament etc. Ceramica descoperită în morminte, cît și obiectele găsite în ele, marchează prezența pe aceste locuri, la începutul epocii geto-dacice, a unei populații cu o cultură materială avansată.

Deosebit de interesant pentru arheologi: fiecare mormînt din această întinsă necropolă era acoperit, de oamenii vremii respective, cu o platformă de pietriș adus din Olt, platformă peste care se înălța o movilă. În acest fel mormintele n-au putut fi jefuite în decurs de peste două milenii și jumătate.

F. URSEANU

complex astronomic popular

Fotografia noastră vă înfățișează Complexul astronomic popular din Baia Mare, al doilea de acest gen din țară. Avînd o cameră solară dotată cu un celostat pentru studiul fenomenelor solare și cu un telescop de mare mărime, noul observator este pus la dispoziția studenților de la Facultățile de fizică și matematică ale Institutului pedagogic din oraș, care vor efectua cercetări directe asupra fenomenelor cerești. Observatorul rămîne, de asemenea, deschis marelui public dornic să ia un contact direct cu... cerul.

sub semnul dianei

Sîntem în plin sezon al vînatului de pasaj: zăvoaiele și pădurile de șes își așteaptă «sitărarii». Precizăm că actualul sezon atrage și un număr tot mai mare de turiști din Italia și Franța, amatori ai vînatului de pasaj, și din Republica Federală a Germaniei, care preferă în schimb vînatul mare: cerbii, căprioriii, urșii... Consemnăm, de asemenea, faptul că în ultimii doi ani au fost lansați în teren 130 000 de fazani. Așa deci, se poate spera într-o «recoltă» bogată.

teze și paranteze

de **Aurel BARANGA**

marele amfitrion

Cu prilejul împlinirii a nouăzeci de ani de la nașterea lui Eugen Lovinescu, observ că presa de specialitate publică diverse articole de comemorare pioasă, felurite încercări de situare a scriitorului în epocă. N-am întîlnit însă nicăieri vorbindu-se de acea calitate unică și nepereche a Maestrului, care a fost imensa, inepuizabila, nebiruita lui răbdare. Timp de aproape patruzeci de ani, ușa camerei și a inimii lui a rămas nezăvorîtă, deschisă, generos, primului venit poposit ca să-i citească o poezie, un fragment de roman sau o scenă de teatru. În primăvara anului 1928, înainte de a împlini cincisprezece ani, i-am trecut, sufocat de timiditățî și impertinențe, pragul. I-am citit vreme de două ore poezii ascultate de maestru într-o reculegere plină de evlavie. Criticul le-a apreciat forma, dar s-a declarat în dezacord cu ideologia lor. I-am răspuns cu violență. Purtam pantaloni scurți și gulerul cămășii răsfrînt. Nu m-a dat afară. S-a mulțumit să consemneze întîlnirea noastră în «Memoriile» sale și să mă poftească să-i frecventez cenaclul duminical. Am asistat la două sau trei ședințe, ulcerat de eșecul vizitei mele anterioare. M-a poftit să-mi citesc versurile, am refuzat, rău, venin: **«Inutil, maestre, nu insistați: m-am retras din literatură».** Repet: nu împlinisem cincisprezece ani. A zîmbit cu toată fața luminată de o bucurie secretă: confirmam, probabil, unele presupuneri ale lui, acele intuiții misterioase pe care le urmărea, cu tenacitate, ani de zile, nepocăit în curiozitatea sa literară. Patruzeci de ani, în fiecare după-amiază, ușa domnului Eugen Lovinescu a stat nezăvorîtă, deschisă oricui.

Acum, cînd nu mai sînt nici eu prea tînăr, mă gîndesc că imensa, inepuizabila, nebiruita lui răbdare nu-i venea numai dintr-o omenie fără pereche pe pămînt. Și din speranță. Aștepta, în fiecare zi, să-i deschidă ușa **Marele Poet.**

Fără să știe că **Marele Poet** era El.

RITMURI ÎNALTE, CREȘTERI

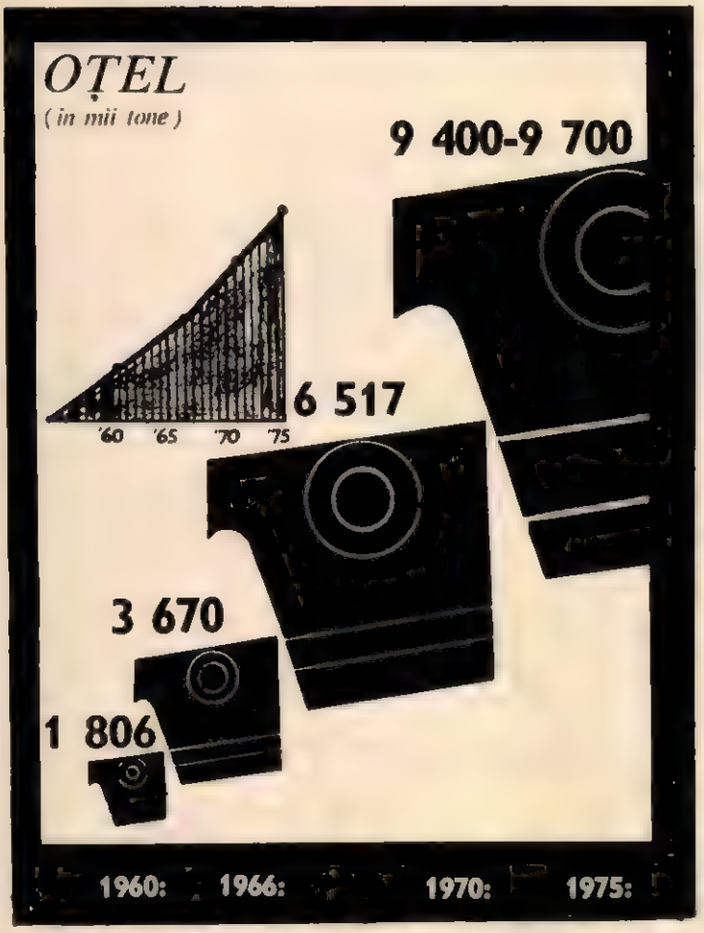

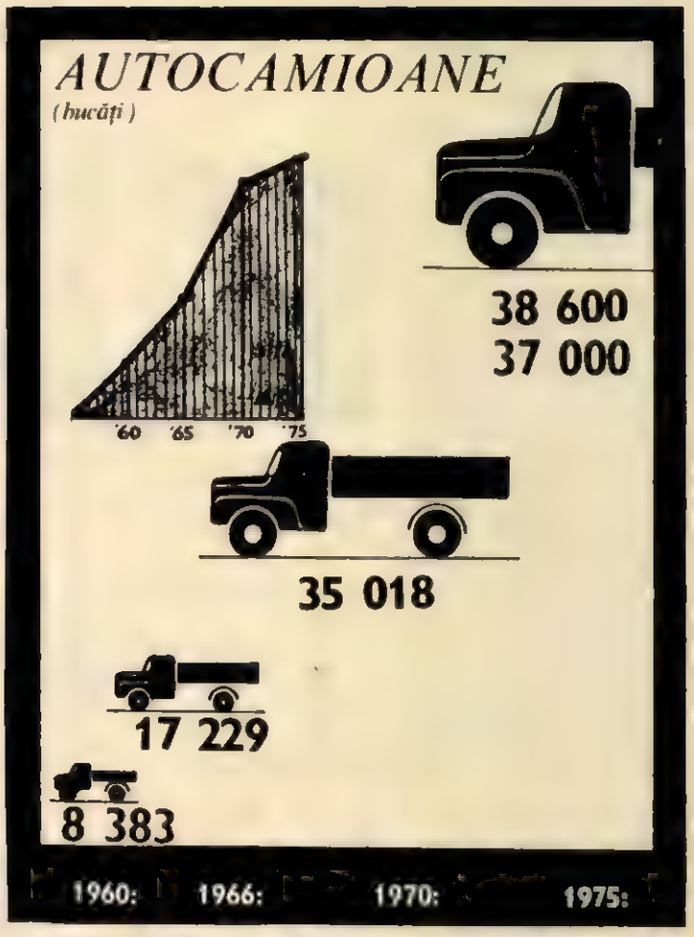

Industria metalurgică din țara noastră a cunoscut în ultimul deceniu o creștere cu totul remarcabilă, ilustrînd cît se poate de pregnant și dinamica de creștere a industriei în ansamblu.

Actualul cincinal confirmă continuarea ritmului înalt de dezvoltare a metalurgiei, la acesta adăugîndu-se preocuparea pentru modernizarea și introducerea unor procedee tehnologice de mare eficiență. Tradiționalele cuptoare Martin care au stăpînit producția de oțel mai bine de o jumătate de secol au pierdut această dominație. Ele sînt înlocuite rapid și pe scară tot mai mare prin convertizoare cu oxigen (L.D.), procedeu care reduce investițiile cu 30–50 la sută, sporește productivitatea cu 50 la sută și asigură o mai bună calitate a oțelului. Încadrîndu-se în această tendință afirmată pe plan mondial, metalurgia românească programează în actualul cincinal ca peste 51 la sută din producția acestui sector să fie realizată după tehnologii noi. Va crește astfel ponderea oțelului elaborat în convertizoare cu oxigen (41 la sută în 1975 din producția totală de oțel, față de 30 la sută în 1970) și se va dubla oțelul elaborat în cuptoare electrice.

Care sînt obiectivele majore ale metalurgiei românești în următorii ani? În primul rînd, atingerea unei producții de 9 400–9 700 mii tone oțel, lărgirea și îmbunătățirea structurii sortimentale, apoi creșterea și diversificarea producției de oțeluri aliate. Ample măsuri de modernizare se desfășoară la laminoarele de la Reșița și Hunedoara; se lucrează intens la punerea în funcțiune a uzinei de oțeluri aliate de la Tîrgoviște. Pentru susținerea acestor obiective fondurile de investiții destinate metalurgiei (35 miliarde lei) înregistrează un spor de 60 la sută față de cincinalul precedent. Stabilirea producției de oțel la 9,7 milioane tone în 1975 (cu aproape 50 la sută mai mult ca în 1970) va permite economiei noastre acoperirea necesarului de metal în proporție de 96 la sută și în același timp menținerea unor ritmuri înalte de dezvoltare pe tot ansamblul ei, situînd România în rîndul statelor cu o industrie metalurgică dezvoltată.

Cu un ritm mediu anual de creștere a producției de 14,1–15,6 la sută în actualul cincinal, industria constructoare de mașini se situează printre ramurile cele mai dinamice, afirmîndu-și din nou importanța și rolul pe care îl are în dezvoltarea întregii economii naționale. Vom observa însă că această dezvoltare impetuoasă se sprijină, în primul rînd, pe forțele proprii de cercetare, proiectare și execuție, ceea ce demonstrează importantul potențial și maturitatea tehnică a industriei românești la ora actuală. Orientarea acestui sector al economiei este îndreptată spre industriile de vîrf, purtătoare ale progresului, așa cum reiese din ritmurile medii de dezvoltare ale unor subramuri: 38,8 pentru mecanica fină și optică, peste 32 la sută pentru mașini-unelte, 26,9 la sută pentru electronică, 21,1 pentru utilaje tehnologice complexe. Se constată de asemenea și un sens major al acestei dezvoltări: în anul 1975 două treimi din volumul producției va fi obținut prin fabricația de mașini și utilaje noi sau modernizate, realizîndu-se astfel deziderатul de a ridica producția ramurii la un înalt nivel tehnic și de a-i face produsele cît mai competitive pe piața mondială. Înnoirea și optimizarea nomenclatorului de produse confirmă mutațiile calitative în structura acestei ramuri, concordanța strînsă cu cerințele de dezvoltare complexă a economiei naționale. Construcția de mașini va produce în cincinalul acesta: mașini-unelte cu comandă-program numerică, autocamioane de tonaj sporit, utilaje energetice cu parametri funcționali ridicați, linii complexe pentru industria chimică, alimentară etc., calculatoare electronice cu posibilități de memorizare sporită, cargouri de 15 000 tone, unități periferice de calcul etc., etc. Datorită marilor investiții care se acordă industriei constructoare de mașini, numai în primii trei ani ai cincinalului se vor construi 45 de noi întreprinderi. De remarcat că 29 dintre acestea sînt amplasate în localități care n-au avut pînă acum o atare industrie. Astfel, pînă la sfîrșitul cincinalului construcția de mașini va fi prezentă în 37 de județe ale țării.

INTENSIVE

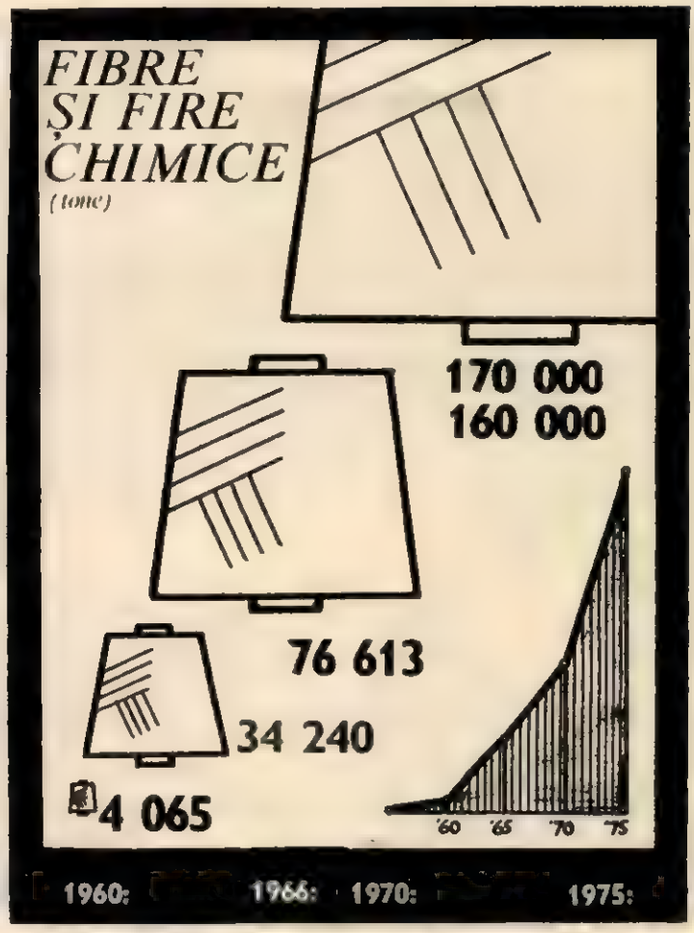

Industria ușoară în cincinalul actual are drept obiective majore diversificarea producției bunurilor de consum prin realizarea de noi produse și sortimente variate, îmbunătățirea calității și a modului de prezentare și sporirea mobilității în adaptarea producției la cererile populației. Potențialul acestei ramuri a fost demonstrat la recentul pavilion de mostre, unde au fost expuse numeroase produse care vor intra în fabricație în perioada care vine. Sporuri însemnate sînt prevăzute în următorii cinci ani la țesături (de la 684,1 mil. mp în 1971 la 1 000–1 048 mil. mp în 1975), tricotaje (de la 158,2 mil. buc. în 1971 la 225–238,1 în 1975), la încălțăminte (de la 70,4 milioane perechi în 1971 la 87–92,6 milioane perechi în 1975), ca să amintim doar cîteva produse de bază care interesează cu precădere populația. Industria ușoară va prelucra cantități mai mari de materiale sintetice fabricate de industria chimică și va contribui la o valorificare superioară a resurselor de care dispunem. Una dintre sarcinile de bază care revin în actualul cincinal industriei ușoare este ridicarea calității și finisajului produselor, astfel ca ele să aibă un aspect atrăgător și să pună mai pregnant în valoare inventivitatea creatorilor, să satisfacă gustul și cerințele atît de diverse ale milioanelor de consumatori. În ceea ce privește dezvoltarea industriei ușoare, planul cincinal prevede ca producția ei globală să crească de la 46,5 miliarde lei în 1971 la 65,6–69,2 miliarde lei în 1975.

În industrializarea intensă a țării se detașează prin dinamica sa de dezvoltare industria chimică. Această ascensiune e de altfel în concordanță cu tendințele care se manifestă în economia mondială, dar ea mai este determinată și de necesitatea de a valorifica cît mai deplin și eficient resursele de materii prime. Dispunem astăzi de o industrie chimică modernă, în care sînt reprezentate toate subramurile ei cunoscute pe plan mondial. Cu un ritm mediu anual de creștere a producției de 16,2–17,5 la sută, ea rămîne cea mai dinamică ramură a industriei: în actualul cincinal, pentru realizarea acestui ritm anual, care e superior ritmului de creștere al industriei în ansamblu, s-au prevăzut investiții de peste 22 la sută din volumul total al investițiilor industriale. O dată cu creșterea intensivă a întregii ramuri, sporește cu precădere petrochimia, a cărei pondere în totalul producției chimice va atinge în 1975 aproape 47 la sută din producția totală a ramurii (pondere care în 1965 era de 25 la sută iar în 1970 de 39,8 la sută). Cu menținerea acestui curs intensiv de dezvoltare, în acest cincinal se va mări substanțial aportul chimiei la progresul general al țării. Chimia își propune în anii care vin o sarcină importantă: creșterea masivă a producției de îngrășăminte, estimîndu-se că în 1975 consumul de îngrășăminte chimice va fi de circa 200 kg substanță activă la hectar, cifră care plasează România la nivelul țărilor cu o producție agricolă intens dezvoltată. Aceasta e explicația că 29 la sută din fondurile de investiții ale ramurii vor fi alocate pentru construcția unor mari unități industriale în domeniul îngrășămintelor, antidăunătorilor și biostimulatorilor. O dezvoltare spectaculoasă va cunoaște și producția de fire și fibre sintetice chimice (de peste 2,2 ori), care are de fapt o bază de materii prime practic nelimitată, apoi cea a cauciucurilor sintetice, a materialelor plastice de înaltă rezistență etc. Există toate premisele ca această ramură să participe din ce în ce mai activ la satisfacerea nevoilor economiei naționale, la evitarea unor importuri costisitoare și la crearea unor disponibilități însemnate de produse pentru export.

literare

de Traian STOICA

MIHNEA GHEORGHIU

scrisori din imediata apropiere

Alcătuită dintr-o suită de scurte eseuri, recenta carte a lui Mihnea Gheorghiu, *Scrisori din imediata apropiere* (Ed. Albatros), condensează în paginile ei o varietate impresionantă de teme și puncte de vedere vizînd sfere de activitate umană cît mai eterogene. Nimic nu-i este străin acestei cărți. De la problemele de calificare profesională pînă la cele ale cooperării internaționale, multitudinea de chestiuni abordate (politice, social-culturale, științifice, filozofice, estetice) trădează spiritul viu și mobil al autorului deschis într-un vast unghi spre complexitatea și «din imediată apropiere» a unei arzătoare actualități.

Numind cele 53 eseuri «scrisori», Mihnea Gheorghiu își definește structural lucrarea, indicîndu-se astfel implicata ei notă de confesiune, precum și tonul ei conversativ, de dialog. E aici una dintre cauzele pentru care această carte captează cu intensitate atenția. Deși erudite, filele *Scrisorilor...* nu au nimic din abstracția rece a informației și comentariului, totuși cu strictețe elaborate. Sînt încălzite aceste file de pasiunea convingerilor (de unde și lirismul lor tot de autor declarat) și întreținute proaspete de afirmațiile lansate incitant spre celălalt partener, cititorul.

Sub dublul semn al entuziasmului și lucidității se desfășoară gîndurile din *Scrisori din imediata apropiere*.

Optînd pentru o viziune dinamică a fenomenului cultural, Mihnea Gheorghiu relevă și pledează pentru forța de acționare a acestuia în favoarea întregirii personalității umane. Cultura însă nu se naște insular, izolat și ruptă de societate și istorie. Omul de cultură e depozitarul unor imense experiențe și condiționat de «achizițiile superioare ale inteligenței omenești și ale sentimentelor celor mai pure — nevoia de frumos, de adevăr și de bine — ca o tendință ireversibilă». Iar pentru optimismul ce străbate cartea mai desprindem aceste rînduri semnificative: „Nici un singur om și nici o singură generație nu ne va aduce eo mie de ani pace» pe pămînt. Dar timpul nostru și al cuturora lucrează pentru asta". Suflul tonic al *Scrisorilor...* e cu atît mai persuasiv cu cît autorul observă cu acuitate și frînele de ordin extern în drumul spre fericire a popoarelor ca și cele de ordin intern (birocrația, demagogia, corupția, parazitismul) în calea dezvoltărilor plenare. Lucid, scriitorul nu trece peste «excrescențele maligne de pe trupul curat al socialismului». În pagini de susținută virulență, aceste «excrescențe» sînt indicate tocmai pentru a fi extirpate. Pentru aceasta se impune ca strict necesar «extinderea educației» prin intermediul acțiunii eficiente a culturii socialiste. Dar să ne oprim aici cu relatarea ideilor din cartea lui Mihnea Gheorghiu. Încunoștințîndu cititorul că ele sînt multe și continuu interesante. Cu atît mai interesante cu cît sînt susținute și demonstrate folosindu-se o cantitate imensă de informații, asociații surprinzătoare dar profund întemeiate, date și fapte reieșite din scrutarea realității corelate cu altele provenite din întinsa cultură a autorului. Mai găsim aici una dintre cauzele pentru care eseurile lui Mihnea Gheorghiu sînt recepționate cu un interes crescînd pe măsura înaintării în lectura lor. Din scrisul lui Mihnea Gheorghiu se profilează în contururi precise omul de cultură care are mereu deschise ferestrele bibliotecii spre tumultul epocii în care trăiește. Relevarea faptului real e însoțită de excursuri varii în domeniile multiple ale culturii. Peste mai tot locul «livrescul» se interferează cu observarea realității. Pentru a ne opri doar la un singur exemplu din atîtea altele, vom găsi că în susținerea unui fapt atît de caracteristic timpului nostru, ca interacțiunea dintre artă-cultură-știință se aduce în discuție — într-un expozeu sintetic de motive — exemplul marelui Will care «n-a fost străin de revoluția științifică ce se pregătea în Anglia elisabetană». Vom mai menționa că incursiunea paralelă în realitate și în istoria spiritului se face cu o mare cursivitate, ca eventă de la sine».

Și, în sfîrșit, o ultimă constatare. Cartea lui Mihnea Gheorghiu absoarbe în țesătura ei intimă ideile fertile și generoase ale climatului nostru spiritual actual. Organica lor asimilare permite autorului o liberă și dezinvoltă desfășurare a unei gîndiri personale, ferm și, totodată, nuanțat afirmată.

NOIEMBRIE

Luna preparatelor culinare...

...vă oferă, cu prilejul expozițiilor cu vînzare, noi și apetisante specialități gastronomice.

almanahul FLACĂRA '72

ALMANAHUL CELOR MAI ALESE TEXTE ȘI AL CELOR MAI FRUMOASE FOTOGRAFII ÎN CULORI,

A APĂRUT ȘI SE GĂSEȘTE (DACĂ VĂ GRĂBIȚI) ÎN ÎNTREAGA REȚEA DE DIFUZARE A PRESEI.

INSTRUCTIV, INTERESANT, CAPTIVANT, DECONECTANT.

MAI MULTE CĂRȚI BUNE, ÎNTR-UNA SINGURĂ FOARTE BUNĂ!

Stroe: omul cu floarea, cupletistul de vervă, jovial, comunicativ.

Puiu Călinescu: umor sec, articulație din gumilastic, mimică irezistibilă.

Ciupi Rădulescu: «ofui» din sală urcat pe scenă.

PAIETELE ȘI STANIOLUL NU POT ACOPERI GOLICIUNEA IDEII...

Nicu Constantin și Al. Lulescu: simpatici și hazoși prin definiție.

Nu cred că simpla ispită a calamburului l-a făcut pe doi celebri profesioniști ai risului românesc să conchidă, la capătul unei convorbiri savuroase: «*Risul și umorul, cînd devin profesiuni, dau aspecte tragice*». Nici Constantin Tănase, cel care acorda interviul, nici tînărul gazetar Tudor Mușatescu, cel care i-l lua, prin anii 1925, nu țineau de fel să apară în ipostaza unor ființe tragice și nici să dea vocației lor umoristice sensuri apocaliptice, ci doar să recunoască, împreună, că producerea hazului e trudă grea «*Unii zic că revista e gen ușor*, oftă Tănase. *Ușor pentru cine nu știe s-o facă*». Grea mai ales pentru aceia, aș spune, tocmai pentru că dincolo de dificultățile tehnice ale genului — și sînt multe, în ciuda aparențelor sale frivole — revista cere har, cere acea fuzee spontană a umorului, acea scînteiere a geniului și cutezanței gîndirii populare care a înnobilat teatrul practicat de Tănase. «Dramele» care se petrec — atunci cînd se petrec! — în această lume de staniol, paiete și pene de struț nu vin din cine știe ce triste existențiale, care ar căpătui neapărat orice hohot de ris lucid, ci mai curînd din lipsa circulației liber-

Horia Căciulescu: comicul inteligent. Deși, nimic comun cu Hamlet.

Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu: cuplu perfect din două talente perfect distincte.

Ovid Teodorescu: mobilitate uimitoare și... imitații sonore de mult știute.

tric al ideilor, din penuria fanteziei artistice, din meschinăria problemelor abordate în text, din vulgaritatea tonului folosit. Dramele acestea ne cam pindesc pe noi, din păcate, atunci cînd păşim pragul unui spectacol de revistă. «Aspectele tragice», machiate mai bine sau mai puţin bine sub sclipirile colorate ale reflectoarelor şi sub apariţiile cuceritoare ale corpului de balet, se ivesc, pe ici, pe colo, prin ţesătura cu ochiuri largi a spectacolului şi ele atacă, de obicei, celula nervoasă, cea care trebuie să transmită ideea, intenţia, mesajul spectacolului: *cupletul. Sceneta.* Oricît de proaspete ar fi şlagărele muzicale lansate şi oricîţi suporteri ar avea soliştii în sală, oricît de moderne ar fi ritmurile baletului şi oricît de frumoase microcostumele dansatoarelor, tradiţia revistei româneşti îi cere acesteia o *puternică coloană vertebrală satirică*, îi cere *umor de calitate* şi cu viguroasă *adresă la actualitate*, îi cere *idee*. Tănase a izbîndit tocmai prin curajul civic al cupletelor sale sfichiuitoare, cupletiştii noştri de valoare s-au impus, de-a lungul ultimilor ani, mai ales prin forţa satirică a cuvintului lor scenic. De ce oare substanţa aceasta a început să se subţieze tot mai mult în spectacolele noastre de revistă, de ce anemia pernicioasă pîndeşte tot mai ameninţător de la o vreme umorul şi satira acestor producţii? Oare pentru că ascultînd cugetarea umoristului polonez Stanislas Lec, «Satira apare acolo unde nu e motiv de rîs», le e teamă revuiştilor noştri să nu gonească cumva umorul de la uşa teatrelor de revistă? Caragiale nu împărtăşea aceeaşi părere despre satiră şi parcă ar fi mai bine să-i dăm lui ascultare: nu cred că ne-ar dezavantaja. Sau te pomeneşti că formula concertului-spectacol presărat ici-colo, cît mai rar cu putinţă, cu un cuplet inofensiv (dar cu un umor cît mai gros, cu o poantă cît mai «tare», cu un «cîrlig» cît mai ascuţit) e mai comodă, mai fără probleme şi bătăi de cap? Nu cumva acesta este adevărul?

*

Dintr-un exces de conştiinciozitate profesională — provenit şi din faptul că la revistă «vorbele» îţi flutură doar o clipă pe lîngă ureche şi apoi se pierd undeva, în văzduh şi în uitare, lăsîndu-ţi doar un gust, o anume impresie generală — am citit textele a patru dintre revistele care circulă la ora actuală pe scenele ţării: *Paradisul revistei* (Teatrul bucureştean «Ion Vasilescu»), *Music-hall antiastenic* (Teatrul din Piteşti), *Vax Boema* şi *Sonatul lunii* (două spectacole nu foarte proaspete — dar unicele! — ale primei scene de revistă a ţării, Teatrul «C. Tănase»). Au dreptate secretariatele literare să ofere cu inima strînsă textele spre lectură. Dezbrăcate de sclipitoarea lor haină scenică, lipsite de verva, de farmecul sau «poantele» interpreţilor, textele acestea se dovedesc adesea surprinzător de sărace cu duhul, plutind printre banalităţi, glume groase şi versuri şchioape, repetind cu obstinaţie locuri comune, ostenite de atîta folosinţă. Te gîndeşti cu stimă, dar şi cu compătimire, la cei care pornind de la o bază atît de firavă reuşesc să construiască pînă la urmă un spectacol ale cărui articulaţii şubrede sînt întărite, ce e drept, cu cimentul unor şlagăre consacrate sau cu virtuţile coregrafice — şi extracoregrafice! — ale fetelor din balet. *Primul lucru de care vor parcă să ne asigure cu orice preţ, încă din prolog, aceste texte este însăşi condiţia artistică scăzută a genului, lipsa lui totală de pretenţii intelectuale, însuşirile lui de simplu deconectant ilar, care nu intenţionează să complexeze, ferească sfîntul, prin inteligenţă, sau spirit, sau cultură, pe nimeni, pe absolut nimeni din sală.* Speriaţi de ideea că spectatorul s-ar putea cumva crede rătăcit la un spectacol Shakespeare, «Vax Boema» ne asigură, cu căldură, după primele acorduri ale orchestrei că: *«Nu julieta/ nu e cocheta/ nu asta-i tema/ de la Boema!/ N-avem montare/ nici inscenare/ nici un Hamlet/ nici un Macbeth/ şi nici un fir/ din barba lui Lear!»*. Sincer vorbind, noi bănuiam de mult că nu ne vom împărtăşi la revistă din luminile marelui Will, duelul cu domnia-sa fiind început încă din «Sonatul lunii», cînd un opulent Henric al VIII-lea (Ovid Teodorescu) dădea principiară poruncă să fie «bumbăcit» un subţiratic «Sonat al lunii» — Puiu Călinescu. Sonat, adică cu *«buba aici, la colvie»*, sonat al lunii, *precum ridichile de lună ori luna cadourilor* (orice asemănare de nume şi artă cu «Sonata lunii» fiind absolut întîmplătoare!). O asemenea expresie argotică dă de la titlu chiar tonul spectacolului (ca şi «Bimbirică», de altfel, nume de un stinjenitor familiarism de mahala, ori titlul echivoc «Feţe, feţe, la revistă»); tonalitatea umorului este fixată de la bun început la cel al anecdotei groase, spuse între intimi la o halbă de bere, destinul lingvistic al revistei a fost stabilit, ca o fatalitate, în zona argoului, spaţiul ei spiritual a fost fixat la periferie. Spectatorul este parcă îndemnat să-şi deschele haina şi să-şi desfacă gulerul cămăşii, să-şi lase spiritul flasc şi să guste din acest *«teatru gastronomic»* cum îi spunea Brecht, în care rîsul are funcţia de a ajuta digestiei, precum carbociful. E adevărat că publicul revistei e foarte divers şi gusturile lui nu întotdeauna înalte şi pe deplin formate, e adevărat că la estradă nu se vine ca la Universitatea populară pentru o prelegere savantă, ci pentru cîteva ore de divertisment, de veselie, de încîntare a ochiului. Dar oare rîsul nu se poate obţine decît prin gluma trivială şi argotică, prin picanteria vulgară, prin qui-pro-quo-urile cu un al doilea sens absolut penibil, prin bancurile deocheate? Revista se condamnă astfel ea însăşi la un «zbor jos» printre buruienile neplivite ale intelectului, pornind, cred eu, *de la confuzia dintre simţul popular, sănătos, al umorului şi ironiei*, şi comicăria ieftină, hazul suburban, rîsul fiziologic. Chiar şi condeie atît de pricepute şi fine cum sînt cele ale lui Alecu Popovici şi Saşa Georgescu se grăbesc, atunci cînd se apropie de revistă, să se încarce cu cerneală groasă şi să-şi acorde umorul în cheia cea mai de jos, justificîndu-se pe loc: *«Vox Boema: ce vrea sala/ tot la fel şi noi dorim!»* În «Paradisul revistei» nu ajungem, cum s-ar crede, pe aripi înalte de vis, ci prin imprudenţa automobilistică a actorului-libretist (plin de har, de altfel!) Ciupi Rădulescu care, *...«ciupit de coniac»*, ne-a dus direct în *«paradisul celor paradiţi»*, în timp ce Micsandra din music-hall-ul piteştean (autori: Avian şi Firea) se «întinde» şi e «gata şifonată», spre totala noastră jenă, a celor din sală, care aflasem între timp că e vorba de o ţesătură şi nu de... eroina scenetei. În general, lumea revistei e populată de personaje pe jumătate cretine, de «sonaţi», de «ciribelele ciocănite», de pensionari ai azilelor de alienaţi mintali, de arţăgoşi, răi de gură, bătăuşi, care vor, chipurile, să închege acea tragică «comedie umană» vizată de satira de moravuri a estradei. Nu se ajunge însă prea departe de minor şi trival, pentru că zona subiectelor abordate e ingustă şi nesemnificativă, pentru că săgeţile critice lovesc uşurel, pe alături, pentru că se alunecă de cele mai multe ori peste problemele-cheie. O scenetă întreagă este construită pe confuzia dintre un cavou şi un apartament, doi soţi merg la divorţ apostrofîndu-se «dulce» şi pălmuindu-se de-a binelea în faţa noastră, drama «transistomaniei» ocupă un lung şi plictisitor cuplet, ingratitudinea unui fiu răsfăţat încearcă să stoarcă timp de un sfert de oră lacrimi de melo în sală, mireasa care-şi tot schimbă mirii circulă prin revistele noastre de atîta vreme încît cupletul îşi poate permite să iasă la pensie...

*

Dacă spectacolele noastre de revistă continuă totuşi să facă reţetă de casă, să umple, cîteodată, şi cele 3 000 de locuri ale Sălii palatului, să aibă şi o anume longevitate, aceasta se datoreşte, fără doar şi poate — dincolo de chemarea muzicii, de atracţia baletului ori de fascinaţia decorurilor fastuoase — actorilor. Avem buni actori de revistă. Avem actori care ştiu să treacă rampa, să comunice cu publicul prin acel fluid de care au parte numai miruiţii cu har, avem actori care reuşesc să te facă să suporţi pînă şi mediocritatea unor texte. Cupletistul de revistă este, poate, unul dintre cele mai democrate personaje de pe scenă, el realizează în fapt transferul omului din stal la rampă, el îi spune păsul, îi comunică oful, se tînguie, se-nfurie, cere socoteală şi condamnă în numele spectatorului: atunci cînd cupletul e bun. Şi, din fericire, se mai întîmplă. Mai fiecare din spectacolele pomenite au cîte unul sau două asemenea momente de calitate, cînd textul şi interpretul se servesc reciproc. Nu degeaba Stroe, «veteranul» mereu tînăr al revistei, are un asemenea succes în «Paradisul revistei»: după ce îşi «face mîna» cu cîteva mai vechi texte ale sale, după ce ne emoţionează o clipă cu ştiutul *«Alo, alo, aici e radio, Stroe şi Vasilache...»*, atacă în plin năravul parazitismului social, loveşte în tinerii fluşturatici, leneşi şi iresponsabili care umblă «brambura», îi atacă în stilul său, bonom, amical, simpatic, care nu suferă de abuzul brutalităţilor didactice. Ciupi Rădulescu e tipul compeurului inteligent şi stăpîn pe el, cu un temperament viu, uneori chiar coleric, care comunică cu publicul sincer, simplu, fără a cocheta cu sala, fără a-i face complice cu ochiul, fără a aştepta neapărat şi vizibil aplauzele după lansarea «poantei». Cupletul său «Maşina, eterna poveste» (pe care îl trage mereu după sine în ultimele reviste ale Teatrului «Ion Vasilescu») este excelent, atacă unde, ce şi cum trebuie, iar actorul îl spune — şi-i cîntă — cu vervă, cu antren, cu voce. Păcat că acelaşi Ciupi Rădulescu semnează — alături de alţi textieri — şi proze slabe, care nu-l onorează, oricît i-ar urca «cifra de afaceri». Ovid Teodorescu — cu graţia sa uimitoare, cu nonşalanţa sa agreabilă, cu imitaţiile sale sonore (de la alţii moştenite!) ca şi Horia Căciulescu, cu umorul său flegmatic şi nazalizat, sînt totuşi prea adesea obligaţi să-şi speculeze plusurile sau minusurile siluetei, ca treaba aceasta să mai poată stîrni rîsul convins al cuiva. Horia Şerbănescu, cu candorile sale simulate, cu figura lui veşnic uimită, cu hazul său parcă involuntar, face întotdeauna casă bună cu propriile texte (bun cupletul «Spărgătorul de nuci») şi cu umorul fin şi discret al lui Radu Zaharescu. Să nu uit farmecul lui Mihai Ciucă revenit, în sfîrşit, la revistă după lungi avataruri circăreşti, suculenţa hazului tandemului Nicu Constantin–Al. Lulescu, acel bun trio piteştean — Marin Radu Ene, Dragoş Mîrzan şi Mihai Chiriţescu, ultimul fiind un înzestrat cîntăreţ, să amintesc temperamentul îndrăcit al actriţei Didi Ionescu şi, desigur, să ne oprim un pic şi la Puiu Călinescu. Tipul aparte al acestui înzestrat comic, mobilitatea formidabilă a articulaţiilor sale, mimica sa efervescentă fac din apariţiile sale o nesfîrşită suită de explozii comice, de gaguri, care ar putea oferi pretextul unui spectacol mai bogat şi mai profund decît acel «Sonat al lunii» care l-a fost închinat...

*

Dar oricît de talentaţi ar fi actorii noştri ei singuri, nu pot remedia deficienţele de structură şi gîndire artistică ale spectacolului de revistă (mai curînd se pot contamina de la ele), nu-i pot înălţa, singuri, virtuţile educative şi determina eficienţa artistică. Nu o să ceară nimeni, niciodată, revistei să se transforme într-o aridă lecţie de dirigenţie, dar o să-i reproşăm întotdeauna atunci cînd va emite de la rampa sa radiaţii de vulgaritate ce pot corupe şi altera gusturile neformate. Efectul acesta invers e cu atît mai primejdios cu cît, se ştie, lumea vine la revistă. Iar asta creşte imens responsabilitatea celor ce practică genul. Divertismentul găunos şi gratuit nu ne interesează. Teatrul rămîne locul unde se oficiază ritualurile artei, iar arta înseamnă idee, funcţie educativă, răspundere socială. Chiar şi atunci cînd e îmbrăcată în staniol, paiete şi pene de struţ...

Sanda FAUR

dialog cu cititorii

de H. DONA

Nu putem fi decît de acord cu piedoaria cititorului **Aurelian Pîrvu** din Constanţa împotriva gigantomaniei. Dar n-am respecta adevărul dacă n-am recunoaşte că în presa noastră — inclusiv în «Flacăra» — au mai apărut de-a lungul anilor materiale în acelaşi sens. Rezultatele — cîte au putut fi înregistrate — sînt însă pe drept cuvînt neîndestulătoare.

Nu numai doleanţele consumatorilor de la noi, dar şi practica mondială converg spre aceeaşi concluzie: e greşit a se construi numai, sau în primul rînd, unităţi comerciale — şi mai ales unităţi de alimentaţie publică — de proporţii uriaşe, cu aspect de catedrală sau hol de gară. E greşit şi din punct de vedere economic (toate calculele arată că eficacitatea şi rentabilitatea unor asemenea colosi — cu unele excepţii foarte precis delimitate — sînt deficitare), e greşit şi din punctul de vedere al bunei deserviri a consumatorilor, e greşit şi din punctul de vedere al creării unei ambianţe urbanistice plăcute (contribuind la depersonalizarea oraşelor, la crearea unei atmosfere glaciale, de funcţionalitate dezumanizată). Probabil că tov. Pîrvu are dreptate: nici hotelurile n-ar trebui să fie, toate, blocuri-turn, imense uzine de locuit provizoriu. Cîte un hotel construit la o scară mai umană ar introduce o notă de căldură, de confort afectiv (nu numai material) şi ar solicita şi soluţii arhitectonice mai ieşite din şablon. Cu atît mai mult asemenea considerente sînt valabile pentru sălile de cinema, de concert sau de expoziţii. Renunţarea la gigantism ar însemna şi abandonarea unor materiale scumpe şi de un gust îndoielnic (cel puţin pentru asemenea localuri): marmura, lemnăria grea, bronzurile etc. Încă o dată se dovedeşte că raţiunile economice merg adesea mînă-n mînă cu cerinţele unei estetici moderne.

Corespondentul nostru are dreptate şi cînd afirmă că şi în materie de producţie gigantomania constituie uneori un pericol. Exemplul rezultatelor îndoielnice obţinute de unele uriaşe complexe de creştere a animalelor este grăitor în această privinţă.

Ne-am permite ca argumentelor de ordin economic, urbanistic etc. ale tov. Pîrvu să mai adăugăm unul: se uită, adeseori, că dintotdeauna construcţiile gigantice au fost străine spiritului poporului român. Poporul nostru nu s-a impus în istoria culturii prin piramide sau prin catedrale care străpung norii, ci prin mănăstirile bucovinene sau oltenești, prin bisericile maramureşene, edificii de o armonie perfectă, încadrate organic în peisajul nostru, care nici ei nu se caracterizează prin înălţimi vertiginoase, prăpăstii abisale sau şesuri năucitoare fără de început şi fără de sfîrşit, ci prin undulrea lentă şi atît de plină de farmec a unor reliefuri niciodată străine omenescului.

Cititorii **Valeriu Mocănescu** din Bucureşti şi **Anica Frîncu** din Sibiu ne reproşează că n-am publicat cîteva pagini de reproduceri color cu prilejul împlinirii vîrstei de 90 de ani de către cel mai mare pictor al vremii noastre, Pablo Picasso. Reproşul e întemeiat, dar puţinătatea spaţiului de care dispunem şi dificultăţile realizării unor reproduceri de calitate ne-au împiedicat să fim prezenţi la această sărbătoare aşa cum am fi dorit. Cititorii noştri au putut în schimb citi în coloanele noastre rîndurile inspirate şi emoţionante închinate marelui artist de către Aurel Baranga şi Radu Cosaşu. În ce priveşte reproducerile, promitem să ne luăm revanşa în viitor (şi neapărat cu prilejul jubileului de 100 de ani, cînd Picasso va fi — sîntem convinşi — tot atît de tînăr ca şi acum).

Unii cititori ne mai critică şi pentru anumite greşeli (tehnice sau de altă natură). Mulţumim anonimului din Caransebeş (care scrie cu creionul pe o foaie de caiet de aritmetică) care ne semnalează vreo două inadvertenţe electrotehnice şi îi rugăm: 1) să ne spună exact la ce numere şi la ce materiale se referă şi 2) să ne comunice numele dumisale. Cei care ne semnalează nişte erori nu are de ce să se jeneze; mai degrabă trebuie să ne jenăm noi.

În două scrisori ni se semnalează acte de neglijenţă în gospodărirea oraşelor. Astfel, cititorul **Dinu Ionac** din Cîmpina ne scrie despre degradarea totală a amenajărilor de la izvorul «Gura Leului», iar **Eugeniu I. Popovici** din Suceava despre desfigurarea unor busturi din parcul Lacul Tei din Capitală. Împărtăşim şi supărarea cititorilor noştri şi cererea lor de a se lua măsuri. Nu împărtăşim însă explicaţiile de tip «Enigma»: dacă pe un monument închinat lui Eminescu au fost montate (cu multe decenii în urmă) două torţe de bronz cu flacăra în jos, aceasta nu se datorește unor manevre perfide ale unor duşmani odioşi, aşa cum crede cel care ne semnalează faptul. Pur şi simplu, aşezarea cu faţa spre pămînt a unor obiecte simbolice (torţe, arme, stindarde etc.) semnifică doliul. Asta-i tot. Chiar cînd e vorba de un monument funerar, e bine să rămînem serioşi.

LIMBA ȘI MORALA

de Henri WALD

De cînd s-a descoperit că limbajul nu este haina gîndirii ci chiar trupul ei, au început să apară și teoreticieni care pun toate relele veacului nostru pe seama limbilor pe care le vorbim. Richard North crede că «tămăduirea poate veni, dacă nu imediat, în orice caz relativ repede, numai prin îmbunătățirea mijloacelor de comunicare, adică prin ameliorarea limbii», iar Alfred Korzibski este de părere că «în viața personală neînțelegerile lingvistice duc la tulburări patologice, în viața particulară ele duc la conflicte familiale, în viața socială ele duc la lupte politice și la revoluții, în relațiile internaționale ele duc la războaie mondiale».

«Totul depinde — scria recent, cu puțin timp înainte de moarte, filozoful francez Brice Parain — de ceea ce va decide filozofia. Dacă se încăpățînează să nu admită că gîndirea noastră nu comunică direct cu realul, adică cu ceea ce percepem, ci se exercită între percepție și acțiune, prin mijlocirea unor raționamente care o fac tributară limbajului, decupărilor lui, legăturilor lui, ea va rămîne incapabilă să ușureze greaua situație în care ne găsim și care e provocată de numărul de vorbe în vînt pe care le produce această mașină cu multiple angrenaje».

Pentru a da moralei un fundament mai statornic, Brice Parain crede că trebuie să ne întoarcem la cuvinte, «de unde pornește totul», și să vedem dacă nu cumva se găsește o poruncă universală care să le regleze uzajul. Lui i se pare că a găsit-o: *nu trebuie să minți!* Noua înțelegere a raportului genetic dintre gîndire și vorbire în avantajul vorbirii a dus și la schimbarea «păcatului originar». Omul a pierdut paradisul din clipa în care a început să vorbească. Și deoarece «paradisul» nu este decît mitul nostalgiei umane după viața naturală de consumator, terapeutica lingvistică a moralei ne cere să readucem vorbele în preajma lucrurilor. Păcatul originar din care decurg toate «relele» constă în trecerea de la comunicare prin semnale la comunicare prin semne, de la reflexe senzoriale la reflecții intelectuale, de la adaptarea naturală la intervenție culturală, de la consum la producție. Îndepărtîndu-l de lucruri, vorbirea îl ascunde omului realitatea, lăsîndu-i pradă căutărilor inutile, erorilor și minciunilor. Etienne Gilson afirmă că «deoarece nu există nici o legătură inteligibilă între cuvînt și lucru, limbajul este în mod esențial nonadevăr». După opinia moraliștilor semanticieni nu se poate scăpa de gravele neajunsuri ale epocii noastre decît prin «întoarcerea la natură». Stuart Chase mărturisește că ori de cîte ori se rătăcește în «jungla limbii» se uită la motanul său «ca la un ac de busolă», iar Susane Langer își invidiază pisica fiindcă «nu e falsificată de credințe și născociri poetice create de limbă». De la Rousseau la «hippy», toți dezamăgiții istoriei privesc viitorul prin retrovizor... După ei, epoca de aur se află în trecut, iar singurul paradis posibil este cel pierdut.

Sîntem sfătuiți să renunțăm la cuvinte ca: dreptate, demnitate, libertate, progres și chiar la cuvîntul «om». A văzut cineva «omul»? Nimeni nu a putut să vadă decît pe $Adam_1$, $Adam_2$, $Adam_3$ etc. sau pe Eva_1, Eva_2, Eva_3 etc... Ce înseamnă «progres»? Se poate spune cel mult că acum 10 000 de ani, cînd oamenii se întîlneau cu o mlaștină, oamenii piereau și mlaștina rămînea, în vreme ce astăzi piere mlaștina și rămîn oamenii... Merită vreun cuvînt ca oamenii să se bată pentru ei pe viață și pe moarte?... Dacă renunțăm la cuvîntul «imperialism» scăpăm și de asupriri... Marshall Mc Luhan salută cu entuziasm vîrsta electronică în care a intrat omenirea, deoarece speră că de acum încolo se vor dezvolta mai mult simțurile decît intelectul, printr-o mai mare dezvoltare a mijloacelor audio-vizuale decît a scrierilor alfabetice. Spre deosebire de comunicarea orală, indicativă, variabilă, socială și ireversibilă, scrierea alfabetică tipărită este uniformă, impersonală, reversibilă și explicativă, generînd astfel individualismul, egoismul, intelectualismul. Mc Luhan crede că omenirea va scăpa de aceste «rele» dacă se va întoarce la oralitate, cu ajutorul noilor mijloace de comunicare. Căci scrierea alfabetică și mai ales tipăriturile ne-au silit să condensăm în mesaje conceptuale o realitate concretă pe care noile mijloace de comunicare și în special televiziunea ne îngăduie să o transmitem ca atare. Întoarsă din aventura ei, vorbirea va reveni în imediata apropiere a lucrurilor și va fi din nou indicativă, după ce atîtea milenii a fost fals explicativă.

Numai că lumea nu se reduce la o imensă suprafață care poate fi indicată; ea are și o adîncime care trebuie explicată. Lucrul nu se reduce la fenomen. Obsesia fenomenului ar împiedica gîndirea să descopere esența. Prezentul poate fi privit, dar viitorul nu poate fi decît spus. Pentru om nu există numai realul sensibil, ci și idealul inteligibil. De frica erorilor și minciunilor, omenirea nu poate să renunțe la căutarea adevărului și a binelui. De frica vorbăriei, oamenii nu pot să renunțe la forța inductivă și prospectivă a vorbirii. Conceptele care se formează în și prin vorbire economisesc o imensă cantitate de energie fizică și nervoasă în timpul efortului pe care îl fac oamenii pentru a domina mediul lor înconjurător. Valoarea organizatorică a limbajului decurge din valoarea lui cognitivă. O uriașă experiență umană este tezaurizată în cuvintele abstracte. Omenirea nu poate abandona această memorie a succeselor ei. Soluția unei inflații monetare nu este desființarea banilor, ci stabilizarea lor. Există, într-adevăr, primejdia ca oamenii să cadă, uneori, sub stăpînirea vorbelor. Însă remediul nu este reducerea semnului lingvistic la un semnal biologic, ci redefinirea cuvintelor și spiritul critic față de semnificația lor.

DEZVOLTAREA CHEZĂȘIE A DEZVOLTĂRII SOCIETĂȚII

Preocuparea consecventă a partidului și statului pentru aplicarea în practică a măsurilor de perfecționare continuă a întregii vieți economice și sociale a țării a condus în mod necesar la stabilirea într-un sistem unitar, pe baze principiale noi, a întregii activități de încadrare și promovare a personalului din unitățile socialiste de stat. Legea votată la recenta sesiune a Marii Adunări Naționale, supusă sub formă de proiect — potrivit practicii promovate consecvent de conducerea partidului — dezbaterii publice, a ținut seama de cele peste 1 000 de propuneri primite. Prevederile clare și precise ale noii legi, care permite o valorificare superioară a capacității fiecărui om al muncii, vor contribui în mod nemijlocit la înfăptuirea obiectivelor mărețe ale societății socialiste multilateral dezvoltate. Importanța Legii privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat, interesul larg manifestat de opinia publică privind principiile și prevederile sale, ne-au îndemnat să solicităm în această privință opiniile unor factori de răspundere, opinii pe care le publicăm în paginile de față.

OAMENILOR–

OBIECTIVE PRECISE ÎN CONCRETIZAREA POLITICII DE PERSONAL

În îndeplinirea obiectivelor măreţe ale programului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate în ţara noastră, un rol deosebit îl au oamenii muncii, cărora le revin sarcini însemnate pentru a asigura lărgirea şi perfecţionarea continuă a bazei tehnico-materiale, creşterea intensă a forţelor de producţie, dezvoltarea susţinută a ştiinţei, învăţămîntului şi culturii, crearea condiţiilor pentru continua ridicare a bunăstării întregului popor. Ca urmare, devine din ce în ce mai imperios necesară statornicirea unor reglementări care să asigure o cît mai judicioasă folosire a întregului personal, potrivit aptitudinilor şi pregătirea şi capacitatea profesională a fiecăruia cît şi cu nevoile societăţii.

În acest cadru legea recent aprobată de Marea Adunare Naţională constituie un instrument de importanţă deosebită, care alături de alte reglementări relativ recente, cum sînt cele privind organizarea şi disciplina muncii în unităţile socialiste de stat, perfecţionarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unităţile socialiste, organizarea şi conducerea unităţilor socialiste de stat, oferă o imagine grăitoare a preocupării partidului şi statului nostru pentru continua perfecţionare a tuturor domeniilor vieţii economice şi sociale.

În întregul mecanism economic-social, fiecare cetăţean poate ocupa un post. În ţara noastră, oamenii muncii, în dubla lor calitate de proprietari ai mijloacelor de producţie şi de producători, sînt deopotrivă interesaţi ca fiecare să ocupe postul ce corespunde pe deplin cu calităţile sale cît şi cu interesele generale ale societăţii. Numai asigurînd o astfel de concordanţă vom izbuti să realizăm o maximă valorificare a întregului potenţial de care dispune economia noastră în continuă înflorire.

Pentru prima dată legea stabileşte o serie de criterii unitare, fundamentate ştiinţific, care, aplicate cu competenţă, fermitate şi obiectivitate, pot să asigure o justă repartizare a personalului în muncă. În acest scop, legea stabileşte condiţiile pe care trebuie să le îndeplinească o anumită persoană pentru a ocupa un anumit post şi pentru a promova pe o anumită scară ierarhică. Ea oferă fiecărui om al muncii posibilitatea unei orientări clare asupra postului pe care îl poate ocupa, ţinînd seama de calităţile sale; îl deschide un orizont larg asupra posibilităţilor sale de promovare şi totodată îl orientează asupra măsurilor pe care trebuie să le întreprindă pentru continua sa perfecţionare.

Condiţiile pe care trebuie să le îndeplinească fiecare persoană încadrată în muncă sînt prezentate într-o înlănţuire logică, în raport cu nivelul şi importanţa funcţiei, subliniindu-se cerinţe sporite faţă de cadrele de conducere în general şi faţă de cei ce ocupă funcţii de conducere superioară — inginer şef, director, director general şi alte funcţii echivalente — în mod special.

Pentru a se asigura o cît mai bună selecţie, în întreaga activitate de încadrare şi promovare a cadrelor se introduce, cu caracter general, ocuparea posturilor prin examen sau concurs. Întrucît nu în toate cazurile examenul sau concursul constituie instrumente suficiente pentru o cît mai obiectivă muncă de selecţie, se prevede, la funcţiile de conducere, şi o perioadă de încercare de 3 luni, după care se face definitivarea pe post. Totodată, în scopul unei cît mai juste repartizări în muncă, se vor putea folosi o serie de teste privind însuşirile native — inteligenţa, atenţia, percepţia, memoria, reflexele — din care să rezulte că există o concordanţă deplină între calităţile personale şi cerinţele postului în care urmează să fie încadrată o anumită persoană.

O trăsătură esenţială a legii o constituie de asemenea introducerea sistemului de apreciere anuală şi acordarea de calificative, ca un instrument de o deosebită importanţă pentru cunoaşterea acestuia. Aprecierile şi calificativele bazate pe criterii fundamentate ştiinţific, corespunzătoare diferitelor categorii de funcţii, trebuie să constituie elemente de bază în întreaga activitate de selecţie, orientare profesională, încadrare şi promovare, menite să înlocuiască tendinţa de subiectivism, superficialitate şi arbitrar, care şi-au făcut adesea loc în diferite unităţi.

Prin prevederile sale, legea asigură o adîncire a aplicării principiilor democratismului socialist în domeniul încadrării şi promovării în muncă a personalului. Se subliniază astfel obligaţia de a informa colectivul în care se încadrează o anumită persoană; colectivul este chemat să-şi spună părerea în legătură cu persoanele ce urmează să fie promovate în muncă; părerea colectivului este hotărîtoare; cei ce nu obţin recomandarea colectivului nu pot fi promovaţi în muncă; colectivul poate cere aplicarea unor sancţiuni pentru cei ce nu se achită în mod corespunzător de sarcinile ce le revin. De asemenea, colective de oameni ai muncii sînt chemate să acorde aprecierile şi calificativele; organele colective de conducere au sarcina să rezolve contestaţiile celor ce nu sînt mulţumiţi cu calificativele acordate.

În prezent, fructificarea din plin a tuturor înnoirilor pe care legea recent aprobată urmează să le aducă în întreaga viaţă economică şi socială este determinată în cea mai mare măsură de o justă înţelegere şi aplicare a acesteia în spiritul şi litera sa. Aceasta cere, cunoscînd bine cerinţele ce se pun, o foarte laborioasă muncă organizatorică pentru pregătirea minuţioasă a tuturor condiţiilor necesare. Sarcini sporite revin în acest domeniu fiecărei unităţi în parte.

Ministerele, centralele, întreprinderile şi celelalte unităţi au de-acum, se poate spune pe drept cuvînt, instrumente noi pentru a desfăşura o politică de personal corespunzătoare cerinţelor etapei actuale.

În acest scop este însă în primul rînd necesară o muncă laborioasă, chiar migăloasă, pentru a stabili foarte concret sarcinile ce revin fiecărui post în parte. Numai avînd un astfel de instrument se pot stabili apoi cerinţe ale postului din punct de vedere al pregătirii profesionale, al aptitudinilor sau al altor calităţi pe care trebuie să le aibă persoana ce urmează să ocupe fiecare post. Totodată, astfel de descrieri de sarcini pe post trebuie să constituie elemente de bază pentru tematica examenului sau concursului ce se va da pentru diferite locuri de muncă, precum şi pentru o justă apreciere şi pentru acordarea de calificative. Aceasta e o condiţie necesară, dar nu şi suficientă. Aprecierile şi calificativele date îşi îndeplinesc cu adevărat rolul lor numai dacă sînt date cu toată obiectivitatea. În acest scop este necesar să ne intensificăm eforturile pe calea indicată de conducerea partidului nostru pentru creşterea nivelului de educaţie, a pregătirii politice şi ideologice a maselor, pentru ridicarea nivelului de conştiinţă a fiecărui om al muncii.

Desfăşurînd o largă acţiune de înţelegere şi aplicare corectă a prevederilor legii, de creare a tuturor elementelor necesare, pentru a duce o politică de personal pe baze noi, corespunzătoare conceptelor conducerii pe baze ştiinţifice a întregii activităţi economice şi sociale, vom contribui din plin la ridicarea pe o nouă treaptă de eficienţă a economiei ţării noastre.

Dr. ing. Cornel HIDOŞ
adjunct al ministrului muncii

UN PAS IMPORTANT PE DRUMUL PROGRESULUI ECONOMIC SI SOCIAL

Legea privind încadrarea şi promovarea în muncă a personalului din unităţile economice de stat a fost primită de către colectivul uzinei de anvelope «Danubiana» cu mare satisfacţie. Deosebita importanţă a acestui act normativ constă în stabilirea în mod unitar a criteriilor ştiinţifice pe baza cărora se va face încadrarea şi promovarea fiecărui om al muncii, fapt ce va conduce direct la valorificarea superioară a capacităţii creatoare a tuturor oamenilor muncii, şi deci la o deplină utilizare a forţei de muncă în scopul realizării sarcinilor mari şi complexe ale planului cincinal 1971—1975.

Prevederile legii au menirea să stimuleze pe fiecare om al muncii în ridicarea necontenită a nivelului pregătirii profesionale, determinîndu-l de a urma şi absolvi cursurile de perfecţionare ce se organizează în uzine, de a asimila noi cunoştinţe, de a se autodepăşi şi autorealiza.

Prin intrarea în vigoare a actualei legi se înfăptuieşte cu o mai mare rigurozitate dezideratul ca încadrarea şi promovarea în muncă a personalului nostru să fie cît mai echitabilă şi obiectivă. Introducerea examenului sau concursului la promovarea personalului creează condiţii pentru înlăturarea subiectivismului privind aprecierea acestuia şi, pe această bază, încadrarea în funcţii de răspundere numai a cadrelor temeinic pregătite.

Sînt convins că noua lege ne va determina pe noi, cei din conducerile uzinelor şi centralelor, să ducem o muncă politică de cadre bazată pe criterii realiste, educative, de perspectivă, în concordanţă cu complexitatea problemelor şi sarcinilor ce le avem de realizat. Dacă în trecut am întreprins în această direcţie unele acţiuni, în viitor este absolut necesar să realizăm o corelare strictă a sarcinilor de producţie cu nevoile de personal, de cadre de conducere. Adică toate posturile să fie rezultatul unei cerinţe a producţiei, şi nu crearea de posturi numai pentru a plăti un salariu cuiva. Aplicînd acest principiu vom crea o bază sigură pentru formarea specialiştilor şi a cadrelor calificate, de care unităţile noastre au mare nevoie în această nouă etapă de ridicare a calităţii şi competitivitate a produselor.

Am convingerea că de acum înainte vor putea fi înlăturate în mod hotărît neajunsurile ce s-au manifestat şi în uzina noastră, «Danubiana», în privinţa încadrării şi promovării personalului. Noi nu am acordat suficientă atenţie, de fiecare dată, promovării cadrelor care să întrunească toate calităţile necesare unui conducător. Unele cadre au fost numite în posturi de răspundere în secţii şi servicii la simpla recomandare a unu sau doi tovarăşi din conducere, fără a fi cunoscute temeinic aptitudinile, nivelul pregătirii profesionale şi politice, perspectivele lor de dezvoltare, fapt care în unele cazuri s-a răsfrînt negativ asupra activităţii de conducere a uzinei. Un singur exemplu este concludent: în ultimii şapte ani pe la conducerea secţiilor de bază ale uzinei s-a remarcat o mare fluctuaţie de cadre.

Consultarea colectivului de muncă în care îşi desfăşoară activitatea persoana propusă pentru promovare în funcţie de conducere este izvorîtă din necesităţi obiective, deoarece colectivul este cel mai în măsură să cunoască capacitatea profesională şi organizatorică, nivelul pregătirii politico-ideologice, rezultatele în muncă, comportarea în viaţă şi în societate a fiecărula. Aplicarea acestui principiu în uzina noastră va duce nemijlocit la promovarea în muncă a celor mai bune cadre şi va influenţa în mod pozitiv permanentizarea şi stabilitatea personalului şi, implicit, ridicarea nivelului de activitate a tuturor colectivelor şi diminuarea fluctuaţiei personalului.

Noul sistem de apreciere ne permite să cunoaştem temeinic elementele care definesc personalitatea fiecăruia, constituind un avantaj pentru efectuarea unei munci de preselecţie a celor care dovedesc reale posibilităţi de dezvoltare, în vederea pregătirii şi promovării lor în funcţii de conducere, precum şi la o mai justă repartizare şi utilizare a cadrelor în posturi pentru care pregătirea profesională şi aptitudinile întrunite le atestă că sînt cele mai potrivite.

Aplicarea legii privind încadrarea şi promovarea personalului la specificul uzinei «Danubiana» trebuie însoţită de o temeinică muncă educativă, de înlăturarea toleranţei faţă de lipsuri. Spunînd acest lucru, mă gîndesc în primul rînd la faptul că, în uzină, din numărul salariaţilor peste 60% sînt din mediul rural şi că aceştia trebuie ajutaţi să-şi cunoască temeinic atît obligaţiile cît şi drepturile, astfel încît să muncească într-un spirit de înaltă responsabilitate muncitorească.

De asemenea, aplicarea legii impune luarea unor măsuri care să se refere îndeosebi la îmbunătăţirea organizării, structurării şi funcţionării compartimentelor de personal, cărora le revine sarcina punerii în valoare a multora dintre criteriile ştiinţifice reglementate prin noul act normativ al încadrării şi promovării personalului.

Prin noua lege se face un mare pas în îmbunătăţirea generală a activităţii, deoarece se asigură transpunerea în practică a principiului legii repartiţiei după cantitatea, calitatea şi importanţa socială a muncii a întregului personal din unităţile noastre socialiste de stat.

Ion VELICAN
director organizare şi personal uzina de anvelope «Danubiana»

POSIBILITĂŢI LARGI DE PROMOVARE A MUNCITORILOR

Ca lucrător în cadrul Direcţiei de personal-învăţămînt consider că încadrarea şi promovarea personalului din unităţile socialiste de stat în baza recentei legi prin cumularea mai multor condiţii pe care trebuie să le îndeplinească conform art. 22 va avea un rol stimulator pentru oamenii muncii din sectorul metalurgic, atît în ce priveşte ridicarea continuă a nivelului de pregătire al acestora cît şi al disciplinei muncii. Pentru a obţine însă cît mai repede efectul urmărit prin precizarea condiţiilor de încadrare, îmbunătăţirea în cel mai scurt timp a indicatoarelor tarifare de încadrare trebuie să constituie una din preocupările esenţiale ale direcţiei noastre.

Sînt de asemenea mulţumit de faptul că prin această lege se creează condiţiile de rezolvare optimă a unei probleme deosebit de importante pentru marile combinate siderurgice, şi anume, aceea a definirii posibilităţilor de promovare în categorii superioare — cu îndeplinirea unor condiţii de vechime diferenţiate — a peste 10 000 de muncitori calificaţi care, fără a fi absolvenţi ai şcolii generale, sînt calificaţi la locul de muncă şi cărora li se creează, aşa cum prevede anexa 1, perspective clare de promovare în viitor.

Ceea ce consider însă deosebit de util în această lege este gama largă de posibilităţi de încadrare a maiştrilor de la funcţia de tehnician pînă la cea de şef de secţie, precum şi faptul că pe post de maistru vor

putea fi încadrați și muncitori de înaltă calificare, cu condiția ca în următorii trei ani să absolve un curs special pentru maiștri.

Aș vrea să menționez că această prevedere legalizează practic unele măsuri aplicate anterior în unitățile Ministerului Industriei Metalurgice. În trecut am încadrat provizoriu pe post de maistru asemenea muncitori, iar ulterior i-am înscris la școlile de maiștri — curs seral — de la Hunedoara și Reșița.

Încadrarea muncitorilor de înaltă calificare pe post de maistru va permite ca toate unitățile metalurgice să selecționeze în viitor, pentru școala de maiștri, în special candidați din rîndul acestora, după o verificare a aptitudinilor și calităților de conducători, prin încadrarea timp de 1—2 ani în funcția respectivă.

Referitor la încadrarea pe post de tehnician, apreciez ca un aspect pozitiv faptul că legea lărgește posibilitățile actuale, dînd dreptul și muncitorilor de înaltă calificare — care au absolvit o școală profesională și au o vechime minimă de 8 ani ca muncitor calificat — de a ocupa aceste funcții.

Consider că în unitățile Ministerului Industriei Metalurgice există suficienți absolvenți de licee industriale, școli tehnice postliceale, absolvenți de la școlile tehnice de maiștri care să fie încadrați, începînd încă din anul acesta, ca tehnicieni, și numai în cazuri cu totul izolate să fie încadrați muncitori care dau dovadă de capacități deosebite și manifestă preocupări constante de ridicare a nivelului de calificare.

În acest fel se va putea forma în fiecare secție o rezervă de cadre muncitorești de înaltă calificare, din care să se recruteze viitorii șefi de echipe și maiștri care, după părerea mea, sînt mai utili în activitatea direct productivă.

Acest lucru este cu atît mai adevărat cu cît un muncitor de înaltă calificare capabil să ia decizii de orice fel în producție se formează în cel puțin 10—12 ani după absolvirea școlii, în timp ce un tehnician se poate forma în numai 4—5 ani.

Ing. Victor PANDEO
director adjunct în D.P.I. din M.I.M.

ȘTIINȚA ORGANIZĂRII ÎN APLICAREA POLITICII DE PERSONAL

Obiect al atenției generale al unor discuții largi, Legea privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat este privită ca o reglementare fundamentală care, chiar în domeniile în care nu aduce înnoiri esențiale, clarifică situații, oferă noi precizări, deschide perspective de evoluție.

Cunoașterea tuturor elementelor semnificative ale acestei legi este o necesitate pentru toți oamenii muncii — și în mod deosebit pentru cei ce ocupă funcții de conducere. Datorită locului pe care-l au în structura organizatorică și a responsabilităților pe care le au cadrele de conducere trebuie să realizeze o cunoaștere profundă a sensurilor și potențelor acestei reglementări esențiale. Această cunoaștere va fi utilă în primul rînd pentru investigația tuturor posibilităților de folosire a avantajelor certe pe care le prezintă. Într-adevăr, doar simpla enunțare și evidențiere a avantajelor apariției acestei reglementări nu este îndestul de convingătoare pentru toți cei ce vor fi implicați în aplicarea ei. Este nevoie de ceva mai mult, și anume de crearea unui curent de opinie generală favorabilă, a unui climat care să ducă la transpunerea în viața cotidiană a unităților economice a principiilor generale pe care le cuprinde legea.

Dar, ca orice element nou al vieții societății noastre, integrarea lui în practica zilnică nu se va putea realiza doar pentru că legea a fost adoptată. Vor fi necesare multă răbdare și mai multă inventivitate pentru a descoperi și folosi corespunzător toate posibilitățile de înlăturare a dificultăților care, fără îndoială, vor apărea la aplicarea efectivă a prevederilor legale. Unele soluții vor putea fi găsite de însești cadrele de conducere, altele — și este de presupus că aceasta va fi situația preponderentă — vor putea fi descoperite doar cu o largă colaborare a tuturor oamenilor muncii, colaborare și consultare organizată chiar și în afara indicațiilor expres ale actului normativ în sine.

Întreaga activitate ce va fi depusă în perioada de pregătire a aplicării Legii privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat, înainte de 1 ianuarie 1972, va trebui să fie consacrata transformării totalității personalului din «subiect» al legii în coautor al soluțiilor practice de aplicare, prin sublinierea permanentă a beneficiilor ce rezultă pentru fiecare dintre noi din spiritul de echitate ce străbate tot textul reglementării. De altfel chiar acest text evidențiază în final seriozitatea cu care trebuie privită aplicarea dispozițiilor legii prin precizarea — în alineatul 2 al art. 71 — a faptului că «încălcarea reglementărilor care stabilesc modul de încadrare și promovare în muncă a personalului... se sancționează disciplinar **sau penal**, după caz ...»

Cerințele amintite anterior conduc la apariția unor sarcini care, chiar dacă nu sînt noi, sînt în orice caz mai puternic conturate decît pînă acum pentru cadrele de conducere și în special pentru conducerile colective ale unităților.

Astfel, introducerea unui sistem de apreciere anuală a personalului tehnic, economic, de altă specialitate și administrativ trebuie să pornească de la existența unor sarcini precis definite în cadrul descrierii posturilor ce urmează a se realiza neîntîrziat acolo unde încă nu există și de la particularizarea și completarea criteriilor generale stabilite prin lege în raport cu caracteristicile locale ale unităților. Mai mult decît atît, deoarece legea prevede acum posibilitatea contestării calificativelor acordate, pentru a evita proliferarea situațiilor neclare, calificativul anual trebuie să fie bine fundamentat pe observațiile efectuate în tot cursul anului. Aceste observații vor fi înregistrate corect și continuu, dar nu se va urmări astfel doar realizarea unei imagini cuprinzătoare de tip istoric a activității personalului ci, de asemeni, crearea posibilităților de îndrumare oportună a oamenilor muncii către permanenta îmbunătățire a activității lor. Practic asta înseamnă că ori de cîte ori se vor observa rezultate sub nivelul așteptărilor, se vor indica măsurile corective corespunzătoare, iar la sfîrșitul anului vor primi calificativul slab doar acei care nu au dat urmare indicațiilor primite și care, din această cauză, nu au obținut o îmbunătățire a rezultatelor lor.

Înregistrarea observațiilor în tot cursul anului va fi însă utilă și pentru fundamentarea acordării calificativelor de bine și foarte bine, evitînd, în măsura posibilului, apariția unor discuții în legătură cu diferențierea personalului pe această bază.

Altă sarcină ce va apărea în cadrul aplicării legii este crearea condițiilor de desfășurare pe baze obiective a diferitelor examinări și concursuri prevăzute pentru încadrarea și promovarea personalului. Printre aceste condiții se detașează necesitatea definirii din timp și cu multă precizie a tematicilor examenelor și concursurilor pentru fiecare din posturile ce vor fi ocupate pe această cale, precum și stabilirea profilelor psihologice ale funcțiilor la care se consideră necesară utilizarea testelor pentru adîncirea caracterului științific al procesului de selecționare a personalului.

De altfel, tot în legătură cu desfășurarea concursurilor, se cere multă principialitate conducerilor unităților care se vor declara de acord cu participarea unor persoane la concursuri pentru ocuparea unor posturi dinafara unității respective, pentru a evita situațiile în care, după reușita la concurs, nu se mai acordă transferul în condițiile prevăzute de lege. Sentimentul de frustrare care ar apărea în astfel de condiții nu ar favoriza cu nimic climatul de muncă și nici nu ar contribui la stabilitatea personalului sau la ameliorarea performanțelor acestuia.

Conducerile unităților socialiste de stat vor trebui de asemenea să își extindă preocupările și după momentul examenului sau concursului, pentru organizarea corespunzătoare a perioadelor de încercare care să nu constituie o simplă formalitate ci, dimpotrivă, să fie folosite pentru definirea exactă a capacității persoanelor în cauză, pentru a permite ulterior folosirea lor cît mai deplină.

Aceeași sarcină se profilează și în ce privește organizarea stagiilor tinerilor absolvenți ai învățămîntului mediu sau superior, în vederea respectării indicațiilor legii, și anume, încredințarea de sarcini, de răspunderi și atribuții concrete pe toată durata stagiului și verificarea, la sfîrșitul acestuia, printr-o probă practică, a gradului de stăpînire a cunoștințelor și de însușire a deprinderilor necesare ocupării postului ce le-a fost repartizat.

Din multitudinea aspectelor prezentate de noua reglementare a încadrării și promovării personalului am relevat doar cîteva ce ni s-au părut mai semnificative, dar politica de personal astfel conturată va putea să se transforme în realitate vie doar în măsura în care conducerile unităților vor fi ajutate în această privință de compartimente de personal întărite, care să constituie adevărate nuclee de specialiști.

Legiuitorul s-a preocupat și de această latură a problemei și din anexele legii rezultă importanța care se acordă regrupării în aceste compartimente a unor cadre cu pregătirea și experiența corespunzătoare noilor sarcini pe care le au de rezolvat.

Acestor specialiști le revine obligația stringentă de a pune la punct, de a experimenta și apoi de a organiza și coordona generalizarea aplicării din momentul intrării în vigoare a legii — 1 ianuarie 1972 — a tuturor sistemelor preconizate de această reglementare: apreciere, selecție obiectivă pentru încadrare și promovare, participarea colectivelor de oameni ai muncii la elaborarea și aplicarea deciziilor privind politica de personal etc.

Responsabilitatea deosebită ce revine compartimentelor de personal în obținerea succesului aplicării noii legi impune organizarea foarte bună a activității acestor compartimente, degrevarea lor de sarcinile de rutină și simplificarea muncii administrative, de birou, ce se desfășoară în cadrul lor

Ing. Miron POPESCU

MUNCĂ ȘI ABNEGAȚIE ÎN CONDIȚII DE ECHITATE

Vreau să fiu bine înțeles: conștiința mea de comunist îmi cere să duc o muncă folositoare societății, și fac lucrul acesta cu toată tragerea de inimă. Pentru că, pentru mine, munca este una din esențialele rațiuni ale existenței mele ca om; și, totodată, pentru că mă simt legat de întreaga noastră societate și dator să pun și eu umărul la propășirea națiunii noastre, a țării noastre. Și socotesc că noi toți trebuie să gîndim în felul acesta, noi toți trebuie să ne socotim solidar responsabili pentru împlinirea idealului comun.

Pe de altă parte însă mi se pare drept ca, în tot acest front comun de muncă, fiecare să aibă locul pe care îl merită, locul pe care reușește să și-l justifice cu munca sa, cu capacitățile sale, cu competența sa, cu comportamentul său, cu devotamentul său. Acest loc și numai acesta!

Din acest punct de vedere găsesc Legii privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat un merit — firește, alături de multe altele — remarcabil. Ea creează pentru noi — aș spune noi, beneficiarii ei — un cadru de certitudine. Încadrarea și promovarea în muncă făcîndu-se numai potrivit unor criterii obiective, științific și precis determinate, a unor criterii clar definite, implicit este asigurată și în acest domeniu concretizarea echității socialiste, transformarea ei într-o realitate aproape palpabilă.

Ocuparea unui post numai prin concurs, ale cărui reguli sînt amănunțit stabilite; introducerea sistemului de apreciere anuală și acordarea de calificative potrivit unor criterii riguros delimitate; promovarea în muncă numai pe baza unor condiții categoric stabilite; în sfîrșit, tot acest sistem care poartă marca normei legale precise, elimină orice posibilitate de subiectivism, superficialitate și arbitrar a aprecierii muncii noastre; orice posibilitate de favoritism și, implicit, de nedreptate.

Cu alte cuvinte, într-un asemenea cadru legal știm că dacă ne respectăm îndatoririle — de asemeni precis stabilite — vom fi răsplătiți pe măsură.

Repet, ne este asigurat în felul acesta un climat de certitudine; de liniște; un climat care ne dă posibilitatea să ne dirijăm toate capacitățile noastre, toată puterea noastră de muncă, toată atenția spre realizarea sarcinilor noastre. Știm că răsplata vine tot cu certitudine.

Și mai știm că asupra felului în care este aplicată această lege, noi, oamenii care alcătuim colectivele de muncă, avem, tot prin lege, drepturi, ba chiar obligații de control.

În fine, prevederea potrivit căreia încălcarea normelor acestei legi atrage sancțiuni disciplinare și chiar penale, îi conferă ei — legii — putere și prestigiu în ochii noștri.

E o lege bună, pentru că ne deschide drumul cel mai direct spre propria noastră realizare; e o lege bună, pentru că ne asigură perspectiva dezvoltării personalității noastre.

E încă o lege care demonstrează preocuparea permanentă a partidului și statului nostru pentru perfecționarea continuă a conducerii întregii vieți economice și sociale a țării; o lege care demonstrează grija comuniștilor pentru prezentul și viitorul tuturor celor ce muncesc din această țară.

Mihai ANGHEL
tehnician, șeful biroului tehnolog-șef S.D.V.
Uzina de mașini electrice-București

CONDUCĂTORUL DE ÎNTREPRINDERE ESTE UN OM POLITIC

Datorită substanțialelor lucrări de investiții care au început și continuă la uzina noastră, numărul total al salariaților urmează să se dubleze în cursul acestui cincinal. Aparatele de măsură și control, dispozitivele și sculele pe care le producem în beneficiul unităților constructoare de mașini presupun o înaltă calificare a tuturor cadrelor noastre. Perspectiva apropiată a perfecționării profilului uzinei și diversificării în continuare a produselor ei implică o exigentă alegere a celor chemați să-și valorifice, în mecanica fină, pregătirea, aptitudinile și competența profesională. Mai ales în acest context recenta Lege privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat constituie pentru noi un act normativ de mare însemnătate. Sarcina noastră, a comuniștilor, este de a crea bazele unei dezbateri largi și amănunțite a caracteristicilor noii reglementări. Această cunoaștere temeinică a legii este necesară deoarece, ori de cîte ori este cazul, membrii colectivului nostru să-și poată exercita competent dreptul de a referi asupra uneia sau alteia dintre propunerile de promovare a cadrelor. Recomandările, așa după cum se știe, nu trebuie să cuprindă doar referiri la calități profesionale, ci și la nivelul pregătirii politice, la comportamentul celui care urmează să ocupe o funcție de răspundere în uzină.

Comitetul nostru de partid este continuu preocupat să antreneze la acțiuni politice întregul colectiv al uzinei, să creeze cadrul și să ia măsurile necesare care să înlesnească tuturor categoriilor de salariați să-și îmbogățească cunoștințele politico-ideologice. Nu poți fi un bun muncitor, maistru sau inginer, nu ai capacitatea să conduci un atelier, o secție sau un sector dacă pe lîngă cunoștințele tehnice nu ai un nivel politic și ideologic ridicat, dacă nu ai o conduită morală superioară. Asupra acestei necesități tovarășul **Nicolae Ceaușescu** a stăruit în mai multe rînduri și realitățile vieții noastre socialiste confirmă zi de zi însemnătatea practică a principiilor pe care partidul nostru le promovează cu consecvență.

Petre DOBRESCU
secretarul comitetului de partid al Uzinei de mecanică fină București

Pagini realizate de Mihai MÎRZA

varietăți

și șefii de trib mai exagerează uneori...

Red Fox (în traducere «Vulpe Roșie»), nepotul vestitului șef de trib al Siuxilor, Crazy Horse («Cal Nebun»), a sosit la Londra. El se va îngriji aici de apariția volumului său autobiografic «Memoriile șefului de trib Vulpe Roșie». Printre alte răspunsuri date nenumăratelor întrebări puse de gazetari, șeful Vulpe Roșie a arătat că fumează zilnic cîte 18 trabucuri ca cel ce se vede în fotografie și că asta îi dă... vigoare. Să nu exagerăm, bătrîne șef de trib!

teză de doctorat fără precedent

Cea mai originală teză de doctorat cunoscută în lume — o autooperație de hernie — a fost realizată la 24 august 1909, la spitalul «Sf. Maria» din Iași, de către doctorul Alexandru Țaicu. Îl vedem în fotografie în momentul în care execută incizia. Autooperația aceasta, care a durat șaizeci de minute, a fost făcută sub anestezie locală prin puncție lombară cu stovaină. Profesorul Juvara (în dreapta) și un intern al spitalului asistă la temerara încercare. După șase zile pacientul și-a scos — tot singur — firele de catgut și a părăsit patul. La examenul de doctorat luat, bineînțeles, cu «excepțional», întrebat de președintele comisiei care moment din timpul operației a fost cel mai dificil, Țaicu a răspuns: «Cînd am fost fotografiat». Avea dreptate, pentru că pe vremea aceea o fotografie de interior se făcea cu o expunere de 50–60 de secunde, timp în care eroul acestei premiere chirurgicale mondiale a trebuit să stea nemișcat, cu bisturiul în rană.

noutăți filatelice

Poșta română ne-a oferit un nou buchet de flori! După frumoasele serii de mărci poștale «Flora carpatină» (1967), «Mușcate din grădină» (1968) și «Flori de stepă» (1970), noua serie de 6 valori «Flori din grădini botanice» completează în mod fericit contribuția românească la tematica filatelică «Floră». De altfel, este pentru a treia oară cînd poșta oferă creatorilor de mărci poștale prilejul de a se inspira din policromia grădinilor botanice (prima dată în 1961, a doua oară în 1965). De data aceasta Aida Tasgian-Constantinescu, autoarea celor șase machete, aduce o notă de prospețime prin sensibilitatea cu a picurat-o parcă în fiecare floare. În desenul fiecărei mărci remarcăm transcrierea denumirii latine a respectivei flori. Valorile nominale sînt: 20 b, 35 b, 55 b, 1 leu, 1,50 lei și 2,40 lei, deci un total de 6 lei. Mărcile au fost tipărite policrom la tifdruc, în dimensiunea comună de 33/48 mm.

te jocuri cu amatorii?

Așezarea căzăcească Zaporojie de pe Nipru a fost recent martora descoperirii unor relicve prețioase din punctul de vedere al istoricilor, mai ales. Este vorba de identificarea și aducerea la suprafață de pe fundul fluviului a unei ambarcații militare scufundate în anii războiului ruso-turc din 1735–1739. În corpul navei, avariate de trecerea anilor și acțiunea apei, s-au mai putut totuși identifica arme, muniții și uniforme militare în măsură să dea o imagine destul de elocventă asupra perioadei istorice respective.

Interesanta descoperire ca și acțiunea ingenioasă de recuperare au fost duse la bun sfîrșit de amatori: membri ai clubului arheologilor amatori SKIF din localitate.

actori și roluri

Shirley McLaine, *o explozie de talent în musicalul «Sweet Charity».*

James Franciscus, *protagonistul celei de-a doua serii a filmului «Planeta maimuțelor» («Secretul planetei maimuțelor»).*

«Statul-major» condus de Geo Saizescu pe care fotoreporterul l-a imortalizat în scaunul de regizor dar îmbrăcat în costumul personajului interpretat în film (Bizarul).

ATENȚIUNE, MOTOR!

astă-seară dansăm în familie

de
Magda MIHĂILESCU
Fotografii
de **S. STEINER**

Unul dintre regizorii secunzi, Nicolae Corjos, ne spusese că astăzi Geo Saizescu va avea o «filmare grea», la Tîrgoviște. Ne întrebam între noi, eu și fotoreporterul, ce poate fi atît de greu de filmat — la urma urmelor — într-o comedie? Sfîntă naivitate! Nu ne-am gîndit că din moment ce pe una dintre străzile orașului vor fi văzuți Dem. Rădulescu, Vasilica Tastaman, Sebastian Papaiani, nu va fi prea la îndemînă să-i ții în casă pe oameni. Ceea ce s-a și întîmplat. O simplă «trecere» în trăsură pe str. 30 Decembrie a cerut eforturile și strigătele din răsputeri ale tuturor secunzilor, asistenților, plus ale celor doi milițieni solicitați să re-

(Continuare în pag. 18)

glementeze circulația și să tempereze curiozitatea celor de pe margine care, din prea mare elan, intră în cadru cînd și-e lumea mai dragă. Ne-am întrebat de unde atîta timp liber la aceste pîlcuri-pîlcuri de tineri care au căscat gura preț de 5-6 ore? Să învețe, să lucreze toți după-amiaza? Și uite așa, așteptînd ca operatorul George Cornea să hotărască dacă este sau nu mulțumit de lumină, ne-am apucat împreună cu Corjos să facem un sondaj extrafilmări: «Cum te cheamă? Tu, cel cu pulover roșu. Vrem să te filmăm.Cum te cheamă?» «Cristea Gheorghe». «Ești elev? În ce clasă?» «A șaptea». «Cînd ai ore?» «După-amiaza».«Ce materii

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FABBRI Diego

Autor dramatic și scenarist italian, născut la Forlì (Italia), la 2 iulie 1911. Licențiat în drept și ziarist, desfășoară o intensă activitate teatrală ca autor dramatic (jucat cu succes și în străinătate) și una, încă mai fecundă, ca scenarist a numeroase filme de răsunet. Dramaturg reprezentativ al Italiei postbelice, catolic-marxist ca formație intelectuală și concepție artistică, D.F. va scrie o serie de subiecte și scenarii (singur sau în colaborare) care vor marca cot atît cea mai importante ale filmului italian contemporan. Lucrează cu cei mai de seamă cineaști ai timpului său, dovedindu-se un autor fecund, cu o problematică amplă, un spirit neliniștit și o înclinare spre situații tari, într-o serie de opere de frondă, stimulante, depășind de regulă nivelul divertismentului și al spectaculosului. Dintre numeroasele scenarii semnate de el vom cita pe cele scrise pentru regizori de talia lui Vittorio De Sica: *La porta del cielo* (1943/46), Pietro Germi: *Il testimone* (1946), Alessandro Blasetti: *Un giorno nella vita* (1946), *Fabiola* (1949), Mario Soldati: *Daniele Cortis* (1947), René Clair: *Frumusețea diavolului* (1950), Roberto Rossellini: *Europa '51* (1952), *I sette peccati capitali* (id.), *Generalul Della Rovere* (1959), *Era noapte la Roma* (1960), *Vanina Vanini* (1961), *Viva l'Italia* (id.), Luigi Zampa: *Processo alla città* (1952), M. Antonioni: *I vinti* (1953), Franco Rossi: *Il seduttore* (1954), René Clement: *La diga sul Pacifico* (1957), Jules Dassin: *La loi* (1958), Richard Fleischer: *Barabbă* (1961), Marco Ferreri: *Una storia moderna* (*L'ape regina*) etc. Vom mai semnala în cadrul activității sale cinematografice pe cea de producător (și consultant artistic) al caselor: Orbis (1945/48), Universalia (1948/51) și Costellazione (1952/55).

FÁBRI Zoltán

Regizor, actor, scenarist și decorator maghiar de teatru, film și TV, născut la Budapesta, la 15 octombrie 1917. Studiază artele plastice, și în 1941 îl vom găsi mai întîi scenograf, apoi actor și regizor în cadrul Teatrului Național din Budapesta. În anii următori lui 1948, data naționalizării industriei cinematografice și a difuzării filmelor în Ungaria, printre numeroși noi artiști care luau contact cu arta cinematografică, Zoltán Fábri avea să fie unul dintre cei mai importanți. În 1949 el renunță la direcția Teatrului pionierilor și devine director artistic al studiourilor Hunnia din Budapesta, unde va activa de asemenea ca regizor și scenograf. Semnează astfel decorurile unor filme ca: *Dérynė și Erkel*, și trecînd apoi la regia de film obține premiul Kossuth cu: *Furtuna* (1953) și *Pentru 14 ani* (1954), film care avea să cucerească și Marele premiu al festivalului de la Karlovy Vary. Cu cel de-al treilea film al său (considerat îndeobște capodopera sa) prezentat la festivalurile de la Veneția și Cannes, *Călușeii* (1955), la care semna în mod egal scenariul și decorurile, Z.F. se impune atenției criticii universale ca un cineast de talie mondială. Calități ale sale de fin psiholog, de atent observator al mediului, dar și de cineast pasionat de problemele social-politice ale patriei sale, se relevă mai profund în următoarele sale filme: *Profesorul Hannibal* (1956), *Nori de vară* (1957), *Edera Anna* (1958), *Fiara* (1959), *Două recruze în iad* (1961), *Pe o tămă de cuțit* (1962), *Piatră aruncată în baltă* (id.), *Zile întunecate* (1963). În 1965 filmul său *20 de ore* obține la Festivalul de la Moscova premiul I (ex-aequo). În același an el va realiza pentru TV un serial în trei episoade: *O vară tristă*, din mediul proletariatului urban, în timpul comunei maghiare din 1919. În 1969 el va semna regia coproducției ungaro-americane *Băieții din str. Pál*, după binecunoscutul roman al lui Ferenc Monar.

FABRIZI Aldo

Actor de teatru, film, varietate, TV, radio, scenarist și regizor de film, autor dramatic italian, născut la Roma în 1897. Debutează pe scenele varietăților (1931), devenind o figură populară cu mult înainte de a aborda cinematografiul. În 1942, cu comedia *Avansați înainte!* Cucerește sfere mai largi ale publicului cu o serie de filme de atmosferă populară în care defilează un joc plin de căldură cu savuroase ornamente dialectale, alături de o parteneră și ea sortită gloriei, Anna Magnani. Filmele lor se numesc: *Campo di fiori* (1943), *L'ultima carrozzella* (1944) și *Roma, oraș deschis* (1945). În acest din urmă film, cap de școală al neorealismului italian și consacrare a lui Rossellini, Fabrizi dezvăluie publicului un nou aspect al artei sale interpretative, rolul său căpătînd dimensiuni tragice. O intensă activitate în mai toate sectoarele filmului caracterizează perioada sa postbelică. Turnează ca actor un număr impresionant de filme, din care reținem: *Vivere in pace* (Luigi Zampa, 1947), *Francesco, giullare di dio* (Rossellini, 1950), *Prima comunione* (Blasetti, id.), creație premiată cu «nastro d'argento», *Vita da cani* (id.), *Porgi e sempre Parigi* (L. Emmer, 1951), *Altri tempi* (Blasetti, 1952), *Hoții și vardiștii* (Steno, Monicelli, 1953), *La voce del silenzio* (Pabst, id.), *Case da pazzi* (1954), *Accade al penitenziario* (1955), *Donatella* (1956), *Festa di maggio* (1957). Debutează în regie cu *Emigrantes* (1949), realizat în Argentina, și semnează în continuare ca regizor, actor și scenarist filme ca: *Benvenuto reverendo!* (1950), *La famiglia Passaguai* (1951), *Questa e la vita* (1953), schețuri inspirate din Pirandello, *S-a furat un tramvai* (1955) etc. Ca actor și autor îl găsim de asemenea pe generalul unor filme ca: *I prepotenti* (1958), *I tortosati* (1959), *Un militare e mezzo* (1959) etc. Apariții lui ca actor de compoziție continuă cu *Ferdinando, regele Neapolelui* (1959), *Totò, Fabrizi e i giovani d'oggi* (1960), *Le meraviglie di Aladino* (1961), *Cei patru călugări* (1962), *Twist, Lolita e vitelloni* (id.), *Made in Italy* (1965), *Sette monaci d'oro* (1966) etc. A obținut la Cannes și un premiu pentru scenariu cu filmul *Hoții și vardiștii* (1953).

FABRIZI Franco

Actor italian de teatru, film și TV, născut în Cortemaggiore (Italia), la 15 februarie 1926. Joacă la început teatru în companiile lui Giulio Donadio și Visconti, trecînd mai tîrziu de la proză la revistă, unde va apărea alături de Walter Chiari și Carlo Campanini. Debutează în film în *La donna che inventò l'amore* (1952) și se afirmă un an mai tîrziu în *I vitelloni* de Fellini, într-un personaj de lichea simpatică, de donjuan de provincie, leneș, egoist, dar veșnic cu surîsul pe buze. Acest tip, creat la perfecțiune, îl va repeta el în infinite variante în mai toate filmele sale ulterioare. Înlănțuit în genul lui, F.F. va cuceri o imensă popularitate în filme de succes ca: *La Romana* (1954), *Le amiche* (1955) de Antonioni; *Escroci* (*Il bidone* — id.) de Fellini; *Povestiri din Roma* (id.); *Colaburg* (1956) de Bertanga; *Biana de vizon* (id.); *Femeia zilei* (id.); *Soți în oraș* (1957); *Nu se știe niciodată* (id.) de Roger Vadim; *Adorabila și mincinoasa* (1958); *Surprizele dragostei* (1959); *Încurcătură blestemată* (id.); *Gli Orazi e Curiazi* (1960) de Terence Young; *Viață dificilă* (1961); *Soarecele din America* (1962); *I complessi* (1965); *Io la conoscevo bene* (id.); *Signore e signori* (id.) de P. Germi; *O chestiune de onoare* (1966); *Ce noapte băieți!* (id.); *Sassignore* (1967); *La dolci signore* (id.) etc. Fellini, regizorul căruia îi datorește celebritatea, i-a oferit din nou unul din rolurile principale ale filmului său *Satyricon* (1969).

astă-seară dansăm în familie

Vasilica Tastaman, Dem. Rădulescu, Sebastian Papaiani «dansează în familie» dar numai atunci cînd le dă voie operatorul George Cornea.

ai azi?» «Matematica, franceza, sportul, româna». «Cum se spune în franceză *astăzi* e *vreme frumoasă?*» Tăcere. Nici alte răspunsuri n-au fost mai îmbucurătoare. În sfîrșit, între timp se filmează de-a binelea secvența intrării triumfale într-un mic oraș de provincie a celor doi eroi, Temistocle Temistocle (Dem. Rădulescu) și Alecu Alecu (Sebastian Papaiani), cu ultima gîsculiță sentimentală ce le-a căzut în plasă, Mimi (Vasilica Tastaman).

Pe parcursul comediei, cei doi juni, logodnici-escroci de meserie, unul mare expert (bănuiți cine, cel interpretat de Dem.), altul învățăcel cu perspective frumoase, vor mai avea cîteva întîmpinări spectaculoase, — dar și ce înfringeri! — căci scenariul, scris de Ion Băieșu în colaborare cu regizorul Geo Saizescu, este o adevărată partitură pentru soliști. «Bibanul» nu se poate plînge, filmul îl solicită la maximum, îi îngăduie să dezlănțuie toate resorturile comicului. Încheiați-vă că Dem. Rădulescu nu părăsește nici o clipă ecranul, că aleargă din floare în floare și din oraș în oraș, culegînd, de unde poate, cîte o inimă candidă și un pachet cu bani, făcînd prăpăd cu irezistibilele cuvinte ale lui Băieșu. Îi secondează Papaiani, de altfel, după părerea noastră, singura amintire luată din universul liric al celorlalte comedii semnate de Saizescu, «Un surîs în plină vară», «Balul de simbătă seara».

Cineastul nostru — apreciat totdeauna și de spectatori, și de critică, nu numai pentru talent, dar și pentru acel «nu» pe care știe să-l spună prostului-gust și efectelor ieftine — a părăsit teritoriile în care hazul creștea izolatîi cu poezia, trecînd de partea satirei biciuitoare, a celei care nu-și iartă eroii, care-i obligă să poarte, în locul unei mîini și al unui suflet de om, o colecție de ticuri mecanice. Saizescu îmi amintește, respectuos, că de fapt el a debutat «ca un satiric» (în teatru cu «Baia» de Maiakovski și cu «Soldatul Svejk», în film cu «Doi vecini»), deci nu va trebui să ne surprindă această schimbare de tonalitate. Propunerea lui Băieșu l-a răscolit pofta de a rîde — și de a ne face și pe noi să rîdem — cu toată gura, de a fugări paraziții ahtiați după chilipiruri, pe cei strecurați vremelnic printre noi. Bănuiesc că actorii au sentimentul că sînt în largul lor într-o astfel de satiră de moravuri în care fiecare apariție are o justificată rațiune de existență.

Lui Papaiani i se vede cu ochiul liber că îi crește inima (după părerea lui Saizescu, simpaticul actor «renaște pur și simplu, o să vedeți»); Vasilica Tastaman, una dintre tinerele «seduse (mai pe șleau: fraierite) și abandonate», mărturisește că joacă cu plăcere chiar și atunci cînd dîrdîie de frig într-o gară de munte: «Nu e ușor să faci comedie cu dinții clănțănind și uitîndu-te după o geană de soare. Dar — n-aș vrea să se supere ceilalți regizori cu care am lucrat — cred că este prima echipă în care mă simt cu adevărat bine. În distribuție sînt cîțiva comici de forță, Dem. Rădulescu, Mihăilescu-Brăila, Papaiani, dar nu ne complexăm unii pe alții, ci ne ocrotim și, dacă vreți, ne și amuzăm unul de rolul celuilalt. Apoi, ați observat cum lucrează Saizescu, cu cîtă eleganță?» Am observat. Mare lucru să nu te enervezi la o turnare, mai ales cînd regizorul este din cînd în cînd și actor («Bizarul» se numește personajul său din film). Să alergi liniștit de la un colț de stradă unde trebuie să comanzi motor la alt colț unde trebuie să fii interpret, să străbați micul infern al filmărilor cu zîmbetul pe buze și cochetînd cu umbrela, înseamnă stăpînire de sine, nu glumă. Sau dragoste pentru colegii de muncă. Pe cîțiva i-am amintit. Alături de ei vor mai apărea: Ioana Bulcă, Violeta Andrei, Ninetta Gusti, Stela Popescu, Nelly Ștefănescu, Constantin Bălcăreșu, precum și debutantele Tamara Crețulescu, Margareta Krauss-Silvestrini.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

AURUL CENUȘIU

● Titlul aparține unei teleemisiuni și e vorba de inteligența umană. De produsul gîndirii, în cazul de față, tehnice. Poate că am fi trecut cu vederea vizita reporterului la Fabrica de mașini unelte și agregate dacă totul s-ar fi desfășurat după cunoscuta formulă: ...sîntem în incinta fabricii de... care produce anual... și aici, ca și în numeroase alte întreprinderi, inginerii, muncitorii răspund cu... etc., etc. Frazele curg ca dintr-un robinet uitat deschis, se pierd undeva în spațiu, nereceptate nici de noi, nici de vreo eventuală civilizație extraterestră. «Aurul cenușiu» a fost o emisiune pasionantă pentru că ne-a solicitat ca martori ai unui dialog din care am aflat nu cifre de plan, ci idei. În care cîțiva ingineri, stăpîni pe cunoștințele lor de specialitate, adică pe *profesiune* (inginerii Vasilescu, Gabor, Popov, Hîncu), ne-au explicat (cu cîtă ușurință se explică cele mai complicate probleme cînd sînt cunoscute!) circuitul cercetare-proiectare-execuție și cantitatea de gîndire creatoare înmagazinată în ei. Ne-au explicat — firesc și degajat — că orice mașină sau aparatură adusă din import poate fi perfecționată, poate produce un randament superior celui obținut la locul de baștină dacă investești în ea gîndire și pasiune. Mai mult decît atît, la rîndul nostru, exportăm licențe, oferim pe piața mondială produsul cercetării științifice românești. (După cîte am înțeles, există mașini care se reîntorc «acasă» — la cererea beneficiarului — mult mai «inteligente» decît atunci cînd au venit în România). Se reîntorc, adică sînt cumpărate cu investitura de gîndire românească.

Ce-i trebuie unui cercetător pentru a nu rămîne impasibil ori intimidat în fața unui produs tehnic adus din străinătate? Răspunsul la această întrebare a însumat tot atîtea adevăruri simple: putere de muncă, putere de pătrundere în «intimitatea fenomenelor» (adică în tainele mașinii) și... curaj, curajul de a gîndi și crea. Emisiunea a avut și un raisonneur (în dicționar: persoană care raționează, care gîndește, care judecă), pe profesorul Grigore Moisil. (Care telecronicar n-a scris despre farmecul, inteligența să pătrunzătoare, acel dar de a comunica dezinvolt cu interlocutorii?).

«Creație industrială se face în întreaga lume. Fiecare inventează ceva. Există un adevărat comerț internațional cu aur cenușiu. Vindem și noi un astfel de aur. Cum să facem să ajungem o țară foarte industrializată?» Grigore Moisil e intransigent în răspunsul său, devenit aproape o obsesie. Să învățăm teorie. Cît mai multă teorie. Încă din școlile tehnice, nu numai la universitate. Adică, să agonisim știință, cît mai multă știință.

Emisiunea comentată a fost o excelentă demonstrație în această privință. La Fabrica de mașini unelte și agregate din București se învață în permanență și se produce aur cenușiu. Cel mai prețios aur al epocii.

● Micul ecran e prea generos, în unele săptămîni, cu filmul. Atît de generos, încît, cu o candoare nemaipomenită, ne-a oferit și «Femeia mării». Singapore 1942. În plin război. Un vas încărcat cu o lume nebună, nebună se scufundă, de loc spectaculos și dramatic. În schimb, rămîn în viață Richard Burton, tînăr și inexpresiv (cine și-ar fi închipuit că mai tîrziu...), «femeia mării» (Joan Collins) și alți doi protagoniști. De aici încolo totul e butaforie. O barcă pneumatică care rezistă violențelor unei furtuni în plin ocean, o insulă pustie, un negru mîncat de un delfin, și iarăși un Richard Burton, nici fermecător, nici actor mare, nici mistuit de o mare dragoste. Ce ne-a trebuit?

«Un taxi pentru Tobruk» oferit ca în «Biblioteca pentru toți» (ediția a cincea) și un nou serial, «Cavalerul D'Harmenthal», care, în prima manșă, nu pare să atingă nici cota lui «Rocambole». Are totuși un personaj plin de vivacitate și haz, un căpitan mîncău și bătăios, gata oricînd să-și demonstreze marile talente spadasine, deocamdată, cel mai aldumas-ist dintre eroii filmului.

Acestea toate într-o săptămînă. Poate... în cealaltă, care urmează, să ni se ofere filme mai bune, mai puțin văzute, mai aproape de ceea ce se numește «telecinematecă» — adică emisiune de cultură cinefilă.

varietăți

tot pe drum, pe drum...

Cetățeanul Jan Matiatko din orașul cehoslovac Dvur Kralove și-a petrecut o parte a concediului în mod original: pedalînd pe o bicicletă model secolul trecut, a pornit de acasă și a ajuns pînă în Bulgaria. Fără pene de cauciuc, fără defecțiuni de motor, fără consum de combustibil cu cifre octanice înalte. Iată-l pedalînd plin de voie bună, cot la cot cu partenerii de drum motorizați.

un elefant de tinichea care paște frunze de aramă...

...sau cum au rezolvat edilii din Budapesta plicticoasa problemă a frunzelor care cad toamna (reversul poeziei anotimpului de aur). un imens aspirator, asemănător unui elefant de desen animat, își plimbă trompa locomă pe asfaltul străzii, curățind totul precum o desăvîrșită gospodină.

cînd peștele cel mare înghite pe cel mic...

Monstruoasa vietate din fotografie a fost văzută pentru prima oară de ochiul omenesc atît de recent, încît nici n-a apucat să fie botezată. Oamenii de știință pretind însă că reprezintă una dintre cele mai senzaționale descoperiri din domeniul zoologiei ale ultimilor ani. Prețioasa captură a fost făcută pe un rîu din adîncul, încă atît de plin de surprize, al junglei braziliene. În fotografie se văd colții de temut ai fiarei, precum și victima lor, încă neînghițită în momentul uciderii monstrului.

tusenmannabridge

Sala de festivități a primăriei din Stockholm, imensă și fastuoasă, a găzduit la 16 octombrie prima fază a unui mare și original concurs de bridge. Au participat 936 de jucători, împărțiți în echipe, care au jucat la 234 de mese. La fiecare masă au fost folosite 3 pachete de cărți, adică în total 702 pachete sau 36 504 bucăți cărți de joc. Echipele cîștigătoare își vor disputa în continuare întîietatea prin eliminări succesive. Concursul, organizat de cotidianul «Stockholm Morninger Dagens Nyheter», este denumit Tusenmannabridge, *care înseamnă «partida de bridge cu o mie de jucători» și se bucură de un succes total.*

cronica satirică

de Teodor MAZILU

TRÎNDĂVIE AGITATĂ

X nu face nimic și tocmai din această pricină lasă impresia că este atît de ocupat. Mereu răsuflă anevoie, ca omul copleșit de răspunderi și de sudoarea care i se scurge încet pe frunte. Trîndăvia este o povară pe care cu greu o duce pînă la capăt. Dar pînă la urmă se descurcă.

E lesne de observat că oamenii care nu fac nimic sînt veșnic ocupați. Trîndăvia nu le lasă o clipă de libertate. Cînd dracu să le facă pe toate? Sînt atît de obosiți din pricina inactivității de parcă ar trage la galere... Niciodată nu stă locului. Mereu se află agitat, grăbit, între două trenuri... Lipsa de activitate îl acaparează în întregime.

Oricît ar părea de ciudat, dar și trîndăvia trebuie organizată... Nici lenea nu se naște spontan, și ea trebuie îngrijită, protejată, spălată, amenajată. Ca să-ți păstrezi neîntinată lenea trebuie să muncești, să te zbați... Și mai ales trebuie să o aperi de orice fel de amenințări, de tot felul de ispite... X are în privința asta mari capacități. El știe să-și organizeze trîndăvia, cunoaște arta de a umple timpul sau uneori chiar de a-l ucide... În privința asta n-are nici un scrupul, se zbenguie cu timpul; un bărbierit durează în liniște două ore în cap. Trîndăvia poate deveni fastuoasă, pierderea timpului capătă solemnitatea unui ritual. Pregătirea unei cafele îi umple aproape întreaga dimineață. Nodul de la cravată devine o problemă de sine stătătoare, de o arzătoare actualitate și poate dura pînă într-o oră. Ca jucătorii de fotbal aflați în primejdie, X cunoaște arta de a trage de timp. Trage de timp pînă îl face zob. O, dar cîte ocupații nu poate avea un om care nu face absolut nimic! Să nu uităm telefonul. Cum are o viață sufletească bogată, o convorbire telefonică poate să dureze doar 2–3 ceasuri. Are o mulțime de prieteni, are o mulțime de drame, are o mulțime de oftaturi, are o mulțime de sughițuri, totdeauna are ceva de spus... Așa că trebuie să dea din coate, să asude ca să mai aibă timp să joace o partidă de cărți. Și apoi cînd să mai bîrfești, Doamne Dumnezeule?! Deoarece e totdeauna ocupat, niciodată nu cască gura, niciodată nu doarme după-amiaza...

Culmea e că X se trezește cu noaptea în cap ca să aibă timp să-și risipească timpul.

Seară pe bulevardul Rustaveli.

REPERE CONTEMPORANE ÎN ORAȘUL-IZVOR AL LUI VAHTANG

La fabrica de ceai din Tbilisi. Mecanizare și automatizare în proporție de 90 la sută.

Note de călătorie din U.R.S.S. de Dic. BABOIAN

Cuvîntul de binețe — primul și ultimul — este aici tradiționalul «*Gamardjoba*»! — Noroc! Primul și ultimul pahar închinat prieteniei poartă încărcătura vinului de viață lungă: «*Tinandali*». Încolo, totul trebuie lăsat pe seama ospitalității proverbiale a gazdelor. Nu are importanță cine ești și de unde vii; faptul că te afli aici în ospețe, chiar și fugară, înseamnă mai mult decît o carte de vizită. Dar dacă află că vii din România te învăluie cu mai multă căldură parcă. Acești munteni de ispravă, care au știut totdeauna să fie ei înșiși, nu precupețesc nimic atunci cînd ies în întîmpinarea oaspeților veniți cu gînd de prietenie. La porțile cetății de pe Kura, l-am auzit pe inegalabilul Miriam rostind ceremonios și cu brațele larg desfăcute: «Gamardjoba!». M-a rugat să-i fac onoarea de-a mă lăsa condus la prima întîlnire cu orașul pe care îl iubește «mai mult decît orice pe lumea asta». Deși coleg de breaslă, m-a îndemnat să pun deoparte carnetul de note. Să ascult și să privesc în schimb totul cu luare aminte.

MAI ÎNTÎI ISTORIA

Mă aflam de zece minute în capitala Gruziei și în fața ochilor mei se și perindau secvențe memorabile din istoria veche și nouă a acestei prospere republici sovietice, care și-a sărbătorit anul acesta 50 de ani de existență. Muzeul de istorie, o clădire monumentală cu zeci de săli spațioase, mi s-a înfățișat ca un tezaur de mărturii concrete ale unui trecut milenar purtînd pecetea unor remarcabile permanențe. Pasiunea gruzinilor pentru legendă descinde din vechimea unor tradiții luminoase de eroism și abnegație, de hărnicie și dăruire patriotică. Dintre toate legendele lor, cea mai pasionantă și plină de farmec este fără îndoială aceea, răspîndită în mii de variante, a nașterii orașului Tbilisi. Se zice că în urmă cu 1 500 de ani, regele Vahtang ieșind la vînătoare a împușcat o căprioară. Animalul, ajuns la capătul puterilor, s-a prăbușit, însingerat, la gura unui izvor. Cînd regele și cei din suită s-au apropiat de izvor, ei au fost martorii unui adevărat miracol: căprioara rănită a țîșnit sprintenă din apă și a dispărut în desișul pădurii. Apa caldă a izvorului cu proprietăți terapeutice neobișnuite vindecase rănile animalului. Sub impresia revelației, regele a poruncit ca pe locul unde izvorîște apa cristalină ce tămăduiește miraculos să se înalțe zidurile unei noi așezări. Orașul a fost denumit Tbilisi, pornindu-se de la cuvîntul «*tbili*», care în limba

gruzină înseamnă «cald». La începutul secolului al șaselea, Tbilisi, care ajunsese în plină înflorire, a devenit capitala Gruziei, mîndră de legendele ei, încrezătoare în viitor. Ceea ce nu înseamnă firește că orașul-izvor al lui Vahtang a avut o evoluție ferită de vicisitudini pe diferitele trepte ale istoriei. Dar firea optimistă, robustețea și rezistența tenace a gruzinilor și-au spus cuvîntul cu atîta vigoare, încît invaziile și distrugerile succesive, calamitățile de tot felul n-au putut curma nici o clipă urcușul țării lor pînă la instaurarea puterii sovietice în 1921.

La Tbilisi, încărcătura de istorie este copleșitoare, omniprezentă. Cu toate acestea reperele contemporane, departe de a se estompa pe fundalul monumentelor și al tradițiilor adînc înrădăcinate, își dezvăluie dinamica lor frumusețe vorbind într-un limbaj sugestiv și accesibil despre saltul impresionant săvîrșit de capitala veche, renăscută sub semnul înnoirilor.

IERI ȘI AZI ÎN LIMBAJUL CIFRELOR

Înainte de a urca înălțimile domoale ale muntelui David ce domină orașul dinspre apus, am coborît spre inima cetății caucaziene, parcurgînd străzi și alei înguste pentru a ajunge pe vestitul bulevard Rustaveli, la fel de evocator pentru gruzini pe cît de aproape ne este nouă Calea Victoriei sau Ieningrădenilor Prospektul Nevski, celor din Kiev — Kreșceatikul. Caldarîmul bulevardului Rustaveli păstrează parcă și acum urmele pașilor lui Pușkin și Lermontov, Tolstoi și Griboedov, Dumas și Gorki. În cele 30 de minute care ne-au trebuit ca să parcurgem această arteră a vechiului Tbilisi, prietenul Miriam mi-a înlesnit, cu ajutorul unor cifre și date concludente, o comparație între trecutul și prezentul primului oraș al Gruziei.

La începutul secolului, numărul locuitorilor nu trecea de 200 000. În ultimii cincizeci de ani populația a crescut de patru ori, ajungînd astăzi la 900 000. Modesta așezare ridicată la porunca regelui Vahtang în urmă cu 15 secole și-a mărit aria teritorială de opt ori, orașul se întinde în prezent de-a lungul rîului Kura pe o distanță de peste 30 de kilometri. Nu trebuie să cercetezi statistici prăfuite ca să-ți dai seama cît de impetuos a crescut numărul zidurilor noi în oraș. Alături de clădirile vechi, multe din ele monumentale și cu o frumusețe aparte, se desfășoară fresca modernă a construcțiilor din beton și sticlă, ce conferă capitalei gruzine virtuțile civilizației ascendente. Aerul

Pe unul dintre cele 500 de șantiere.

proaspăt al înălțimilor înconjurătoare, dar mai ales imensul covor de verdeață ce-și impune coloritul tonic pretutindeni purifică atmosfera ferind-o de poluare. Sata Buhrașvili, președintele Sovietului orășenesc, avea toate motivele să releve faptul că Tbilisi este considerat astăzi drept unul din orașele lumii cu cele mai întinse spații verzi. Potrivit calculelor statistice, de cap de locuitor revin aproape nouă metri de spațiu verde, adică de trei ori mai mult decît la Paris și de opt ori mai mult decît la Copenhaga.

Ritmul construcțiilor edilitare, urbanistice, este unul dintre cele mai înalte din U.R.S.S. Numai în ultimii șapte ani s-a clădit un spațiu locativ de 1 500 000 metri pătrați. Ținîndu-se seama de faptul că în 1980 Tbilisi va avea 1 200 000 de locuitori, se prevede mărirea, într-o proporție de patru ori, a fondului existent de locuințe. Rețeaua actuală a metroului va fi de asemeni considerabil extinsă, după ce anul acesta, în cinstea celei de-a 50-a aniversări a instaurării puterii sovietice în Gruzia, au fost date în funcțiune încă trei stații noi. Acolo unde în urmă cu cîteva decenii se întindeau cocioabele sărăcimii, se ridică azi cartiere întregi de blocuri moderne. În centrul orașului a apărut primul bloc-turn cu 24 etaje (hotelul «Iveria») din seria așa-zișilor «zgîrie-nori gruzini». Arhitectul șef al capitalei de pe Kura, ingeniosul constructor Djondo Djibladze, se gîndește încă de pe acum la perspectivele anului 2000, pregătind din timp condiții pentru asigurarea spațiului locativ și a confortului corespunzător. După calculele lui, spațiul locativ pe cap de locuitor va trebui să se dubleze. Și nu este exclus ca pînă atunci bulevardul Rustaveli și alte artere principale să fie dotate cu trotuare rulante.

Că aspirațiile spre mai bine au șanse de împlinire la Tbilisi, ca și în restul țării, o dovedește și avîntul învățămîntului, al științei și culturii. În țara aceasta în care fiecare al treilea locuitor era, acum 50 de ani, un analfabet și în care singura universitate număra doar 300 de studenți, funcționează în prezent sute de școli și universități, 50 000 de studenți frecventează cursurile celor 11 institute de învățămînt superior, Universitatea din Tbilisi numărînd, numai ea, aproape 12 000 de studenți.

Gruzinii nu glumesc atunci cînd spun că harta capitalei lor trebuie schimbată. Prefacerile au loc într-un asemenea ritm încît harta de azi nu mai corespunde cu cea de ieri, iar cea de mîine riscă să nu mai fie valabilă poimîine.

CONSTELAȚIE INDUSTRIALĂ

Răsfoiesc paginile Enciclopediei sovietice în dreptul literei T... În deceniul al optulea al secolului al XVIII-lea la Tbilisi exista o fabrică de piese de artilerie și prat de puști, o monetărie și o întreprindere de rafinat sare... În a doua jumătate a secolului al XIX-lea au apărut fabrici de pielărie, de tutun și alte întreprinderi industriale. Cea mai mare întreprindere o constituiau atelierele centrale de cale ferată. Între 1891 și 1892 în atelierele de cale ferată din Tbilisi (Tiflis — denumirea veche) a lucrat, la început ca ciocănar, apoi într-un birou, Maxim Gorki. La Tbilisi el a publicat prima sa povestire: «Makar Ciudra».

Cu o configurație economică și socială evident deficitară, vechea capitală gruzină purta cîndva însemnele marelui tîrg provincial, dominat de funcționari, militari și negustori. Acum, în orice manual de școală, ca și în cifrele desprinse din planul de stat, poți afla că Gruzia Sovietică este o țară cu economie multilateral dezvoltată și că Tbilisi reprezintă cel mai important centru industrial din Caucaz. În cele aproape 1 000 de întreprinderi, fabrici și uzine ale orașului și pe cele 500 de șantiere de construcții, sute de mii de oameni ai muncii aduc zilnic contribuții substanțiale la consolidarea economiei naționale. Uzine pentru construcția de mașini, fabrici de textile, de aparataj radiotehnic și electronic, uzine moderne de mecanică fină, întreprinderi de prelucrare a lemnului, o uzină de locomotive electrice, un combinat de mobilă, o mare fabrică de ceai și zeci de alte unități industriale de importanță republicană și unională completează constelația industriei gruzine în plină expansiune. Mă aflam la Tbilisi în toiul serbărilor jubiliare. Cifrele bilanțiere și comparative erau prezente pe panouri, în rapoarte festive, în presă și în comunicări prin radio și televiziune. Nu trebuia să mi se traducă sensul lor: era evident că cifrele vehiculate se aflau la înălțimea jubileului.

DARUL PĂMÎNTULUI

Pe cît de mare e inima gruzinului; pe atît de bogat este pămîntul țării sale. În seara cînd la masa de adio, prezidată ca tradițional «*domada*» de același tovarăș cald și ospitalier Miriam, se rosteau toasturi nesfîrșite, pline de duh, unul dintre comeseni, un distins scriitor din Tbilisi, mi-a vorbit despre prietenie, mărturisindu-și admirația pentru România socialistă. Știnea să știe cum trăiesc și cum muncesc prietenii români. Și îmi pomenea de comunitatea destinelor celor două popoare la fel de încercate și la fel de obidite altădată. Între timp, Miriam slăvea în cuvinte alese mărinimia pămîntului gruzin și a oamenilor care îl muncesc. Pămîntul din care au țîșnit pe timpul lui Vahtang ape tămăduitoare — zicea el — a înțeles parcă să-și «reconsidere» ajutorul în raport cu nevoile economice evoluate ale orașului și țării întregi. Așa se face că de curînd, în urma unor foraje efectuate în zona de sud-vest a capitalei, a țîșnit din adîncuri un șuvoi dens de gaze naturale. A fost o surpriză cu totul neașteptată, un mesaj neprețuit al pămîntului. S-a calculat debitul originalei fîntîni arteziene: 250 000 metri cubi în 24 ore. Și specialiștii au apreciat că este vorba de un zăcămînt bogat de gaze naturale ce va putea furniza «combustibil albastru» atît zonei industriale din Tbilisi cît și altor centre economice din țară.

La un mileniu și jumătate de la descoperirea lui Vahtang, orașul-izvor din cupa intramontană a Caucazului trăiește revelația unor noi surse de energie. Ceea ce se cuvine cinstit, după obiceiul pămîntului gruzin, cu un pahar de Ținandali. Dar la Tbilisi, ultimul pahar se bea tot pentru prietenie.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

PORTRETUL (II)

Cărturari iscusiți, artiști de geniu au încercat să-i facă portretul. Mai tulburător, mai revelator, mai mișcător, deși nu era cel mai entuziast, mi s-a părut portretul schițat de marele fantast englez, scriitorul H. Wells. Un portret poate subiectiv și pe alocuri controversabil. Dar era scris de un om care n-a crezut, care i-a contestat opera, și asta mi s-a părut demn de toată atenția.

Wells a fost de două ori în Uniunea Sovietică. A publicat o carte în 1920: «Rusia în negură», o prognoză funestă produsă de o minte înnegurată de șoc. A doua, o revenire asupra primei, «Experiența unei autobiografii», tulburătoare confesiune autocritică, tipărită în 1934. Iată-l ce spune: «Pînă atunci nu-mi mai fusese dat să cunosc un gînditor atît de original care, în plus, să ocupe un post de o importanță inimaginabilă înainte de război. Am avut impresia că toate resursele de care încă mai dispunea Rusia se aflau concentrate în mîinile lui. Autoritatea îi era copleșitoare.

Baza prestigiului său personal era luciditatea gîndirii, forța perspectivei de care a dat dovadă în zilele cotiturii revoluționare. Lui i se adresau atunci toți: și cu temeri, și cu îndoieli. Puterea lui consta în realitatea țelului și în subtilitatea gîndirii... Cînd ne-am întîlnit și am discutat, fiecare din noi își păstra opiniile dinainte stabilite. Îndeosebi, am vorbit despre necesitatea înlocuirii micii gospodării țărănești cu o agricultură puternică — asta se petrecea cu opt ani înaintea primului plan cincinal — cît și despre electrificarea Rusiei, pe atunci un simplu vis plăsmuit de inteligența lui. Față de ideea electrificării eram plin de scepticism, deoarece habar n-aveam de rezervele de energie hidraulică ale Rusiei. «Vino din nou peste zece ani» — a rostit Lenin drept răspuns îndoielilor mele.

Cînd discutam cu el mă interesa mai mult discuția în sine decît interlocutorul. Am uitat dacă eram niște oameni mari sau mici, tineri sau bătrîni. M-a frapat doar statura lui scundă, excepționala vivacitate și simplitate. Acum însă, revăzîndu-mi cartea scrisă cu 14 ani în urmă, reconstituind în memorie evenimentele acelor vremuri și comparîndu-l pe Lenin cu alți oameni renumiți pe care i-am cunoscut, am început să înțeleg cît de eminent și de însemnat a fost el, ca figură istorică.

Nu sînt partizanul teoriei despre rolul excepțional al «marilor oameni» în viața omenirii, dar dacă, în general, tot vorbim despre marii reprezentanți ai neamului omenesc, atunci sînt nevoit să recunosc că Lenin a fost, cu adevărat, cel puțin un mare om.

Cînd m-am întîlnit din nou cu Lenin era deja bolnav. Deseori era nevoit să-și întrerupă lucrul. La începutul anului 1922 doctorii îi interziseră, în general, să mai lucreze; în vara aceluiași an fusese atins de o paralizie parțială, iar la începutul lui 1924 Lenin a murit. Deci, el și-a condus țara cinci ani neîmpliniți — ani ai unor mari evenimente.

Dar în acest răstimp el a aprins în poporul rus un entuziasm constructiv atît de neclintit pentru desăvîrșirea sarcinilor care i se puneau în față, încît el este viu și trăiește și în ziua de azi...

Ingeniozitatea lui Lenin s-a conectat rapid, imediat după revoluție, la realizarea transformărilor sociale. Cînd m-am văzut cu el prima dată, în 1920, studia cu o energie tinerească posibilitatea de electrificare a Rusiei. Ideea unui plan cincinal pe care și-l reprezenta printr-o serie de planuri realizate cu succes pe tot cuprinsul țării, hidrocentrala de pe Nipru — toate acestea îi preocupau gîndurile.

Fecundele lui idei au continuat să-și exercite influența și după ce inițiatorul lor a încetat să mai creeze. Și în ziua de azi, ca și atunci, ele exercită în mod evident o puternică influență.

...În timpul ultimei mele vizite la Moscova, în iulie 1934, am fost la Mausoleul lui Lenin și din nou l-am văzut pe omul acela scund. Părea și mai mic, fața îi era palidă ca ceara, iar mîinile lui atît de agile stăteau nemișcate. Barba îi devenise cu totul roșcată. Avea o expresie plină de demnitate și omenie, patetică întrucîtva, care îi dezvăluia curajul și sinceritatea — cele mai înalte calități omenești. S-a stins mult prea devreme, îndeosebi pentru Rusia...»

O CETATE DIN NEGURILE TIMPULUI:

SACIDAVA

Pentru Procopius — vestitul istoric bizantin ale cărui principale opere, «Războiul», «Istoria secretă» și «Despre edificii», constituie o vastă frescă scrisă a frămîntatei epoci de la jumătatea primului mileniu al erei noastre — înregistrarea și înfățișarea evenimentelor de la hotarul nordic al Imperiului romano-bizantin și mai cu seamă din provincia Scythia Minor, au constituit o continuă preocupare. Dar Procopius, ca de altfel și înaintașii săi, vorbind despre cetățile romane din Dobrogea și de pe malurile Danubiului sau Istrului, cum i se mai spunea, s-a mulțumit doar cu cele aflate de la alții. Așa se face că el menționează în «Despre edificii» — lucrare de o deosebită valoare documentară pentru trecutul istoric al patriei noastre — alături de Tomis, Callatis, Histria, Tropaeum Traiani, Carso, Aegystus (Aegyssus), Troesmis, și multe cetăți de apărare ca Ulmetum, Rusidava, Sucidava și Sacidava, **dar fără a preciza locul lor.** *Făcînd această omisiune, ale cărei cauze nu le mărturisește, Procopius a creat, cu sau fără voia lui, cîteva taine ce s-au adăugat altora în negurile timpului. Distruse în timpul «raidurilor» și invaziilor popoarelor migratoare, multe din aceste cetăți de apărare, în special din sistemul limes-ului dunărean (***limes** *este un termen latin desemnînd un dispozitiv complex de apărare), au rămas neidentificate pînă în zilele noastre. Așa sînt Constantiana Daphne, Sucidava (a doua cetate denumită astfel în afara celei din sudul Olteniei), Turris, Sacidava și altele.*

În cel de-al șaselea an al domniei împăratului Claudius (41-54 e.n.), regatul clientelar al Traciei este transformat în provincie romană, iar teritoriul Dobrogei, denumit Scythia Minor, este anexat noii provincii, denumită Moesia, al cărei hotar de miazănoapte este așezat pe cursul Danubiului, de la gura riului Sava și pînă la Delta Dunării și Marea Neagră. Atît Claudius cît și ceilalți împărați care se succed pe tronul Romei vor întări această graniță — ca de altfel și celelalte, care vor totaliza sub Traian o lungime de peste 9 000 km — printr-un sistem de fortificații denumit **limes.** *Sînt construite zeci de castre, lagăre și turnuri, cele mai multe pe locul sau în imediata vecinătate a unor vechi așezări geto-dacice.* **Limes**-*ul dunărean de pe malul dobrogean este constituit în secolele I-II e.n. din peste 40 de castre, printre care Altinum, Capidava, Carsium, Cius, Beroe, Troesmis, Arrubium, Dinogetia, Noviodunum, Aegyssus, Salsovia și Halmyris, unite prin cel mai vechi dintre drumurile romane din Dobrogea. Din loc în loc stîlpi de piatră cu inscripții —* **miliari** *— indică distanțe în mile romane și efectuarea unor lucrări de reparații.*

Castrele din Dobrogea componente ale **limes**-*ului sînt menționate în multe scrieri antice, dar situarea multora dintre ele ori este omisă, ori este inexactă. Talamonium, Flaviana, Gratiana, Sucidava, Palmatis, Sacidava devin astfel fantomatice, iar eforturile istoricilor și arheologilor de la Gr. Tocilescu și Vasile Pârvan încoace nu reușesc să ridice vălul uitării țesut de trecerea veacurilor. Oare ruinele descoperite la sud de Cernavoda să fie ale cetăților Flaviana și Sucidava? Dar Talamonium și Gratiana pot fi oare identificate cu ruinele unor fortificații de pe brațul Sf. Gheorghe? Mai enigmatică decît toate acestea, Sacidava, pur și simplu «s-a plimbat», în funcție de informațiile din scrierile antice! Și totuși, iată că acum...*

Săpăturile au scos la lumina zilei și latura de vest a zidului de incintă.

DUPĂ OPTSPREZECE VEACURI...

...dezlegarea unei enigme arheologice din trecutul patriei

În ultimii ani pămîntul Dobrogei a cedat nu puține din comorile arheologice tăinuite peste veacuri și milenii. Marile lucrări edilitare din Constanța și stațiunile litoralului au scos la lumina zilei o seamă de vestigii care au îmbogățit colecțiile Muzeului de arheologie constănțean cu prețioasele sculpturi și basoreliefuri în marmură descoperite în 1962 pe locul fostei gări din Constanța sau sarcofagul cu intactul conținut funerar descoperit anul trecut la Neptun. Dobrogea arheologică își continuă seria surprizelor și iată că astăzi se poate vorbi despre o nouă și deosebit de valoroasă descoperire! A fost smulsă una din tainele *limes*-ului dunărean, și anume cea care învăluia enigmatica Sacidava. Cum s-a ajuns la identificarea acestei cetăți mult căutate de istorici, geografi și arheologi? Iată ce ne relatează autorul săpăturilor și descoperirilor, arheologul Constantin Scorpan, un pasionat cercetător al epocii romane:

SENZAȚIONALA DESTĂINUIRE A UNUI «MILIAR»

— Întîmplarea care favorizează uneori pe arheologi ne-a fost de mare folos. La Rasova, o localitate de pe malul Dunării, a fost descoperit un *miliar* cu o inscripție din vremea împăratului Decius, mai exact din anul 251 e.n., inscripție ce preci-

de Val TEBEICĂ

zează că la o distanță de 4 000 de pași pe malul Dunării se află... cetatea Sacidava. Mi-e greu să descriu emoția ce am simțit-o la descifrarea acestei inscripții, pur și simplu uluitoare. Exact la distanța menționată pe *miliar* am dat peste niște vestigii cunoscute pe teren de colectivul nostru de cercetători, dar fără să se știe altceva decît că aparțineau probabil uneia dintre cetățile *limes*-ului. Punînd în legătură descoperirea de la Rasova cu alte inscripții aflate aici cu mulți ani în urmă, inscripții care aveau trei litere, și anume SAC, dar care atunci au fost altfel interpretate, am ajuns la certitudinea că ruinele din punctul numit Muzait, situat pe Dunăre între Rasova și Dunăreni, aparțin cetății Sacidava. Am început imediat săpăturile și iată că, acum, după o asiduă muncă de trei ani, se poate spune că Sacidava ne-a destăinuit tainele ei — a conchis interlocutorul nostru.

O EXISTENȚĂ ZBUCIUMATĂ

Terminația *dava* arată că romanii au construit cetatea lîngă o veche așezare geto-dacă. Descoperirile stratigrafice ale tov. C. Scorpan și ale colectivului său de cercetători — este vorba de temeliile celui mai vechi zid de incintă — au stabilit că Sacidava a fost întemeiată în sec. II, perioadă în care împăratii Traian și Hadrian acordă o deosebită atenție întăririi *limes*-ului danubian.

Autor al unei ipoteze privind continuitatea getică pe pămîntul Dobrogei, tov. C. Scorpan, bazat pe noi dovezi, a ajuns la concluzia că geții și-au perpetuat cultura materială — în special formele ceramice — atît timp cît Dobrogea a aparținut Imperiului roman. «Romanizarea — precizează C. Scorpan — presupune cu necesitate o populație locală existentă care să-și aibă tradițiile și obiceiurile ei proprii. Sacidava mi-a oferit și bucuria de a descoperi într-o locuință, datînd din secolul VI e.n., fragmente ceramice getice, alături de un imens material roman din epoca iustiniană».

Săpăturile efectuate la Sacidava au evidențiat stratigrafic trei mari perioade: prima din secolele II–III, a doua din secolul IV și a treia din secolele V–VI. Ele vorbesc despre o existență zbuciumată în cursul căreia cetatea a fost distrusă și refăcută în mai multe rînduri.

Sacidava, ca și celelalte cetăți romane din Dobrogea, are de făcut față în secolele III și IV puternicelor atacuri distrugătoare ale goților și carpilor. Este posibil ca ea să fi fost distrusă o dată cu Tropaeum Traiani și rezidită din temelii, ca și aceasta, pe la începutul sec. IV, în timpul împăraților Dioclețian și Constantin cel Mare. În orice caz, Sacidava a fost avută în vedere în timpul refacerii *limes*-ului dobrogean sub împărații Constantin II și Iulian Apostatul (perioada anilor 337–363).

În cea de-a treia perioadă a existenței sale Sacidava se bucură, ca și celelalte cetăți ale *limes*-ului, de atenția lui Anastasius și Iustinian, care inițiază un amplu plan de construcții și reconstrucții. Despre această perioadă Procopius consemnează: «Și voind să facă din fluviul Istru o foarte puternică pavăză de apărare a acestor cetăți și a întregii Europe, el (adică Iustinian — n.a.) a încins malul fluviului cu o centură deasă de fortărețe». Este vorba deci de perioada anilor 527–565 cînd, după cum precizează C. Scorpan, «așa cum reiese din săpături, a fost reclădită o parte din incinta cetății și lipit de vechiul turn de apărare a fost ridicat un altul mai mare, patrulater, destul de frumos».

Epoca domniei lui Iustinian, moment culminant al expansiunii teritoriale a Imperiului romano-bizantin, corespunde și unei noi înfloriri a vieții economice în cetatea Sacidava, fapt atestat și de o descoperire inedită, pentru Dobrogea, pe nivelul secolului VI. Este vorba de o toartă de amforă romană tîrzie pe care C. Scorpan a descifrat o «ștampilă» cu textul *Stratoneicu*, probabil a producătorului.

SFÎRȘITUL SACIDAVEI

Prăbușirea stăpînirii romano-bizantine în Dobrogea precum și a *limes*-ului dunărean, de altfel slăbit de luptele interne sub presiunea avarilor, slavilor și a altor neamuri nomade, coincide cu ultima perioadă de existență a cetății. Iată ce precizează C. Scorpan: «Sacidava a datat pînă pe la începutul secolului VII, presupun că pînă în jurul anului 614. Atunci a sfîrșit Sacidava ca fortificație, ca *cetate romană*, și țin să subliniez aceasta. Zidurile ei de apărare au fost distruse și cetatea arsă. Am constatat însă, fapt verificat în acest an și cu prilejul săpăturilor de la Adamclisi, că populația romanică a Sacidavei își continuă viața în aceleași forme și că aici, ca și la Tropaeum Traiani, nu poate fi vorba de o stabilire imediată a slavilor în secolul VII. Zidurile de incintă au fost într-adevăr arse și distruse, dar peste ruinele lor am descoperit rămășițe de locuințe ale unei populații modeste; cei rămași nu mai sînt romanii străluciți de altădată, ci oameni săraci. Locuințele lor durează la Sacidava cel puțin pînă în a doua jumătate a veacului al VII-lea».

*

Așadar, datorită destăinuirilor unui *miliar*, cronică de piatră, enigmatica Sacidava își ocupă locul ce i se cuvine în istoria *limes*-ului dunărean. Descoperirea ei devine acum cunoscută marelui public și peste puține zile va fi consemnată în apropiate sesiuni de comunicări științifice. Totodată, Sacidava va constitui o importantă temă a Congresului internațional al *limes*-ului roman ce-și va desfășura lucrările în țara noastră în toamna anului viitor.

Ruinele unui turn de apărare al cetății Sacidava, construit în secolul IV e.n.

Acest opaiț ce datează din secolul IV e.n., descoperit printre ruinele Sacidavei, reprezintă un tip inedit în lumea romană.

sport

de
Victor BĂNCIULESCU

ILIUȚĂ

Aș vrea să am pana plină de vervă a lui Arghezi pentru a vă vorbi despre Ilie așa cum merită.

De altfel, meșterul bileteior de papagal a mai făcut-o, relatînd o amintire de demult, a cărei savoare ține mai mult de anecdotă. «Era poate că prin 1915, dacă nu 1916... Despre box nu se știa aproape nimic... Un vapor de-al nostru străbătuse mările, oprindu-se prin dreptul Londrei, pe Tamisa. Obosiți, flămînzi și însetați, matrozii, val-virtej, olteni, munteni, moldoveni, vîrtoși, bine legați, dar părăsi, nerași, au nimerit din greșeală într-un local de petreceri de noapte...». Aici, alți marinari, «fie britanici, fie alt neam de șoacăți... i-au întîmpinat în poziția necunoscută, de box». Numai că matrozii noștri, după ce se codiră, fiind vorba de «căratul ghionților pe sub fălci», au pus mîna pe scaune și «într-un sfert de oră, adversarii zăceau lungiți pe dușumele...». Și, încheie Arghezi povestea pe care, scurtînd-o, am sărăcit-o, firește: «Sporturile au, lady, o nobiețe și o eleganță morală deosebită. Gentlemani cotonogiți, sportivii boxului reglementar s-au sculat de jos cîte unul, în echilibru nestabil, stringînd mîinile valahilor noștri, felicitați că utilizau o formă de box nepreväzută în manuale, la care sportivii didactici nu se gîndiseră niciodată...».

Previn pe cititorul prea aplecat spre cele pămîntene că nu există în această anecdotă nici o aluzie la vreo iregularitate ce s-ar putea imputa lui Năstase. L-am evocat pe Arghezi și l-am invocat, pentru că aș fi vrut ca dînsul să spună, cu nețărmurita-i har și haz verbal, istorioara românașului Ilie călcînd țanțoș, cu racheta la subsuoară, printre consumatorii de fursecuri.

Acum cîțiva ani, cînd Ilie abia ridicase capul, tot colindînd aceleași și aceleași patrulatere date cu var alb care-ți dau oriunde impresia că ești mereu în același loc, un ziarist francez, ușurel de condei și cîntăreț cam după ureche, vrînd să fie original și să-și mascheze uimirea în fața miracolului ițit pe courts-urile mai multor continente, a născocit basmul fiului de ciobani din Carpați ajuns prinț în lumea lui Alb-împărat. Intenția discret denigratoare nu l-a stînjenit pe erou. El și-a văzut de drum, căutînd veșnic mingiuca dalbă care i-a adus răsfățul.

Dacă, învingînd pe toți potrivnicii întîlniți în cale, l-ar fi chemat Robert, anglo-saxonii l-ar fi zis Bob. Dar pentru că-l cheamă Ilie, nu i-au găsit alintătură potrivită și atunci i-au pocit numele de familie, poreclindu-l Nasty. Numai noi, cei de-acasă, știm să-l strigăm cu dezmierdare de leagăn: Iliuță. Dar numele lui e Ilie, inedit în analele tenisului mondial în care a pătruns călcînd (zdravăn și nesuperstițios) cu dreptul. L-au presupus a purta în mîini bită de cioban. Și-a fermecat pesemne scula, de vreme ce e bună să domnești cu ea prin lumea tricourilor albe.

Cum însă basmul nu e specialitatea mea, opresc aici povestea despre cel ce a făcut să circule numele țării în jurul globului, scris pe o racheță, tot așa cum îi se duce buhul atîtor părinți de copii talentați sau năstrușnici.

METALO BRASOV CHIM

MÎINILE MURDARE,
în orice împrejurare,
se curăţă fără apă, săpun şi prosop
cu

„LAVOLUX“

soluţie alcoolică uşor dezinfectantă şi parfumată.
Poate fi folosită şi ca demachiant.

de asemenea,
MÎINILE ŞI PIELEA
PĂTATE CU CERNEALA se curăţă
în cîteva secunde cu

„CERNELUX“

Produse ale întreprinderii METALOCHIM–Braşov

fotosport

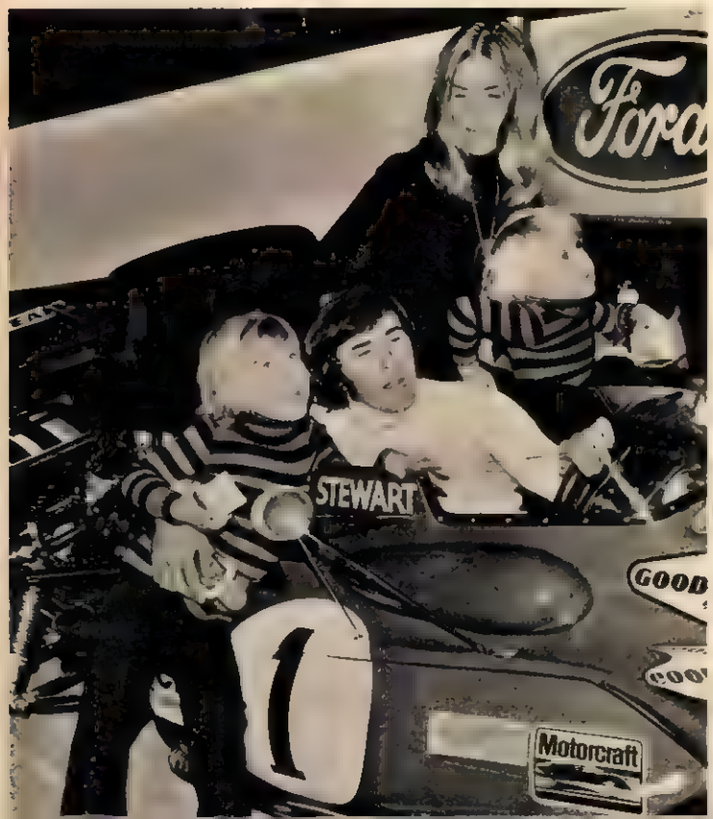

În timp ce la Buenos Aires lupta aprigă dintre Petrosian şi Fischer (stînga) polariza atenţia lumii şahiste, şi nu numai a ei, pe strada Alameda din Santiago de Chile cîţiva tineri şi copii au organizat un campionat de şah (dreapta).
Acest campionat nu trebuia să desemneze nici un cîştigător oficial, n-avea de apărat nici un titlu, drept care problemele de lumină, sală ori de teren n-au intrat în vederile organizatorilor.
S-a jucat şah, simplu, tinereşte, în aer liber. Să-i lăsăm pe zei să-şi dispute marile titluri, iar pe toţi copiii şi tinerii să-i îndemnăm la cît mai multe asemenea întîlniri.

În mai toate întrecerile automobilistice din ultima vreme, numele lui Jackie Stewart figurează la loc de frunte. Datorită micului ecran, în acest an am putut urmări temeritatea, îndemînarea şi simţul deosebit de orientare al talentatului pilot, cîştigător, de altfel, al titlului de campion mondial formula I.
Maşina care de-a lungul traseelor l-a ascultat cu docilitate, un Tyrrell Ford, după ce a suferit o sumară înfrumuseţare a fost expusă de curînd în cadrul expoziţiei de la Earls Court.
Cu acest prilej, celebrul jockie a ţinut să se pozeze alături de soţia sa, Helen, şi cei doi băieţi — Paul (stînga) şi Mark.

SFÎRȘI

Sfîrșitul toamnei este destul de generos cu colecționarii de discuri. Compartimentul cel mai bine reprezentat se dovedește a fi cel al muzicii populare, «Electrecordul» rămînînd în continuare o instituție care promovează cu discernămînt și dragoste interpreți îndrăgiți de ascultători sau tineri necunoscuți, valori autentice ce-și așteaptă o binemeritată consacrare. Semnalăm în acest sens discurile dedicate lui Ion Văduva, maestru al fluierului și al cavalului, lui Dumitru Constantin, Mariei Marcu și, în mod cu totul special, cel de pe care răsună insolite cîntece ardelenești în interpretarea fraților Petreuș. Mai puține noutăți îi așteaptă pe iubitorii muzicii ușoare; în schimb cîteva dintre noile apariții vor avea un caracter de mic eveniment: în sfîrșit, a pornit spre magazine primul disc al Angelei Similea (oricum, unei laureate a unui concurs internațional cum este «Cerbul de aur» parcă nu-i prea stă bine cînd trebuie să tragă o linie la capitolul discografie). Așadar, cine vrea poate să asculte oricînd în interpretarea ei patru cîntece de succes semnate de George Grigoriu: «Amurgul», «O fată -hitară», «Nesuferită tristețe»,

-ru, promptă ca de
- unor șlagăre
-feră nota
im-

'ar

SFÎRȘI

Sfîrșitul toamnei este destul de generos cu colecționarii de discuri. Compartimentul cel mai bine reprezentat se dovedește a fi cel al muzicii populare, «Electrecordul» rămînînd în continuare o instituție care promovează cu discernămînt și dragoste interpreți îndrăgiți de ascultători sau tineri necunoscuți, valori autentice ce-și așteaptă o binemeritată consacrare. Semnalăm în acest sens discurile dedicate lui Ion Văduva, maestru al fluierului și al cavalului, lui Dumitru Constantin, Mariei Marcu și, în mod cu totul special, cel de pe care răsună insolite cîntece ardelenești în interpretarea fraților Petreuș. Mai puține noutăți îi așteaptă pe iubitorii muzicii ușoare; în schimb cîteva dintre noile apariții vor avea un caracter de mic eveniment: în sfîrșit, a pornit spre magazine primul disc al Angelei Similea (oricum, unei laureate a unui concurs internațional cum este «Cerbul de aur» parcă nu-i prea stă bine cînd trebuie să tragă o linie la capitolul discografie). Așadar, cine vrea poate să asculte oricînd în interpretarea ei patru cîntece de succes semnate de George Grigoriu: «Amurgul», «O fată și-o chitară», «Nesuferită tristețe», «Iubire, tu».

Margareta Pîslaru, promptă ca de obicei în recepționarea unor șlagăre internaționale cărora le transferă nota distinctivă a personalității sale, a imprimat cîteva melodii binecunoscute și supersolicitate: «Un spin și un trandafir» (din repertoriul lui Tony del Monaco), «Inima» (Il cuore è uno zingaro, din repertoriul Nadei), «Ninna Nanna» (cîntecul pentru care s-a bătut Caterina Caselli). E drept că versurile zic altceva decît originalul, dar adaptarea se menține în limitele onorabilității, nu se transformă într-un flagrant delict (ca în cazul traducerii ireverențioase a versurilor lui Endrigo). O simpatică cîntăreață italiană, Lucia Altieri, completează seria aparițiilor din acest noiembrie.

Meritoriu este efortul casei de discuri de a propune atenției noastre statornice înaintași mai puțin cunoscuți ai muzicii românești. Albumele muzicale consacrate lui Carol Miculi (Piese pentru pian în interpretarea lui Gheorghe Halmoș, Maria Fotino și Georgeta Ștefănescu-Barnea) și Eusebiu Mandicevschi (Cîntece populare din Colecția Voevidca) sînt o mărturie.

La concurență cu muzica, literatura «spusă» cîștigă o audiență tot mai largă. Colecția de discuri «Delavrancea» se îmbogățește cu o adaptare după Hagi Tudose (protagonist — N. Bălțățeanu) realizată de Traian Stoica, iar seria «Legendelor românești», cu scenariul «Banu Mărăcine», semnat de Grigore Băjenaru. Pentru cei mici (dar, la urma urmelor, nu numai pentru ei) s-a pregătit un frumos disc cu basme de Andersen. Octavian Cotescu, Florin Vasiliu, Carmen Stănescu, Sandu Sticlaru, Mihai Mereuță, Mariana Mihuț, Ilinca Tomoroveanu, Ion Caramitru, Dinu Ianculescu vor citi «Fetița cu chibriturile», «Privighetoarea», «Amnarul», «Lebedele».

M. M.

ıte obiectivă

egistrează o intensificare a mișcării pentru iplomatice cu China populară. Opinia publică, e își exprimă convingerea că acest act repre- biectivă, cu largi repercusiuni pozitive pentru aponiei. Zilele acestea — informează agențiile – în capitala niponă a avut loc un mare miting strație. Pe străzile orașului, membri ai Aso- Japonia-China au strîns semnături al căror rga adeziune la această mișcare (în fotografie). ə — normalizarea imediată a relațiilor cu ost exprimată de un mare număr de cetățeni manifestărilor prilejuite de «Ziua de luptă nului».

realități din lumea capitalului

solidaritate împotriva concedierilor

Numeroși experți americani apreciază că programul economic adoptat de Administrația S.U.A. la 15 august va reuși să relanseze economia Statelor Unite «exportînd — la nevoie — în străinătate șomajul american». Acest «export» vizează în special Europa Occidentală și Japonia, care plătesc tributul cel mai greu măsurilor economice restrictive aplicate de către Statele Unite, incertitudinilor asupra viitorului monedei. Reacția de apărare a patronatului vest-european: restrîngerea producției. Consecința: noi concedieri. Organismele comunitare de la Bruxelles au și calculat — arată «Nouvel Observateur» — că restricțiile americane aplicate importurilor vor duce la creșterea numărului șomerilor din țările Pieței comune cu 300 000. «*Și dacă procesul de deteriorare a folosirii forței de muncă nu e întrerupt de o soluționare apropiată a crizei monetare internaționale, lumea va număra în viitoarele cîteva luni milioane de șomeri în plus*».

Valul concedierilor a și început, creînd în rîndul salariaților întreprinderilor industriale vest-europene, aflați sub permanenta amenințare de a-și pierde locul de muncă, o stare de apăsătoare incertitudine și de revoltă. Manifestațiile de solidaritate ce au loc în aceste zile pentru reprimirea la lucru a muncitorilor concediați sînt expresia acestei stări, a gravelor tensiuni sociale determinate de politica patronală de recesiune. Publicăm în aceste pagini imagini prezentînd recente manifestații de protest împotriva concedierilor, de solidaritate cu soarta celor care au intrat în sumbra armată a șomerilor.

Activitatea Veneției și a regiunii înconjurătoare a fost timp de 24 de ore paralizată de o grevă generală. Pînă și școlile, magazinele, poșta, redacțiile ziarelor au fost închise, în semn de protest împotriva intenției administrației companiei siderurgice «Sava» de a concedia 1 000 de muncitori. În Piața San Marco a avut loc o demonstrație împotriva ofensivei patronale.

Muncitorii întreprinderilor siderurgice «Wendel Sidélor» din Homécourt (Franța) au participat la o grevă și o demonstrație pe străzile orașului, împotriva hotărîrii administrației de a opri activitatea mai multor sectoare ale uzinei, punînd în pericol locurile de muncă ale unui număr de salariați.

Manifestație de protest la Londra, împotriva concedierii a 1 800 dintre muncitorii companiei Westland Elicopters. Iau parte, la apelul secției locale a sindicatului muncitorilor din construcțiile de mașini, sute de lucrători din această ramură industrială.

în orașul în care a fost ucis pastorul king

Uciderea de către polițiști, prin lovituri în cap cu patul puștilor, a unui tînăr de culoare în vîrstă de 17 ani, Elton Hayes, a fost scînteia ce a aprins, în orașul Memphis, vîlvătaia unor puternice incidente între populația de culoare — ce a organizat demonstrații de protest împotriva provocărilor poliției și elementelor extremiste rasiste — și poliția ce a intervenit cu deosebită brutalitate. În urmă cu trei ani, acest oraș din statul Tennessee, aflat în sudul S.U.A., și-a cîștigat o tristă faimă prin asasinarea aci a cunoscutului luptător american pentru drepturi civile, pastorul Martin Luther King.

la bari, în această toamnă

Inundațiile ce s-au produs toamna aceasta în diferite regiuni ale Italiei au avut urmări dezastruoase, paralizînd în unele orașe întreaga activitate.
Iată în imagine cum arătau străzile din Bari după ce acest oraș năpăstuit de năvala apelor s-a transformat pentru cîteva săptămîni într-o dezolantă Veneție.

pe locul „giocondei"

Prezența a cinci tablouri de Picasso în marea galerie a celebrului muzeu parizian Luvru, între opt coloane de marmură ce au constituit cadrul unde a fost expusă «Gioconda», este supremul omagiu pentru un pictor în viață — scrie presa franceză în legătură cu această manifestare consacrată împlinirii a nouă decenii de viață a marelui artist Pablo Picasso. Omagiu subliniat, totodată, prin vizita, în ziua inaugurării expoziției Picasso la Luvru, a președintelui Republicii Franceze, Georges Pompidou.

glob comentar foto

BUDAPESTA

JUBILEUL POLITEHNICII

— Vedeți, cei 100 de ani ai Politehnicii pe care-i sărbătorim acum par, e drept, puțini în raport cu vîrsta altor instituții similare, dar, în fapt, peste numai 11 ani, în 1982, vom aniversa bicentenarul învățămîntului superior politehnic în țara noastră...

Interlocutoarea noastră este dr. Régeni Gisela, prorector din 1962 al Institutului Politehnic din Budapesta și se ocupă de organizarea și coordonarea muncii de cercetare științifică. Ne vorbește cu multă căldură despre istoria învățămîntului politehnic budapestan.

Așadar, în 1782 lua ființă «Institutum Geometrico-Hidrotechnicumot», o școală superioară pentru pregătirea specialiștilor în domeniul hidrologiei. Dar nu avea rang universitar și ca atare nu putea emite diplome universitare. Abia în 1871 a fost obținut acest drept. Cele trei facultăți ale Institutului Politehnic înființat atunci — construcții civile, mecanică și chimie — numărau 511 studenți. Pentru a avea o imagine a dezvoltării institutului, trebuie menționat că în prezent se pregătesc aci circa 13 000 studenți, sub îndrumarea unui corp didactic format din 1 440 profesori, conferențiari, asistenți de la catedrele de specialitate ale celor șapte facultăți. Clădirea institutului, situată într-un cadru pitoresc pe malul Dunării, în Buda, a fost ridicată între anii 1904 și 1908, dar a trebuit să fie reconstruită și extinsă în bună măsură atît datorită faptului că o treime a fost distrusă în timpul războiului, cît și necesității determinate de sporirea numărului facultăților și al studenților. Astfel, suprafața construcțiilor a crescut cu 60 la sută în anii de după eliberare; sumele cheltuite pentru dezvoltarea Politehnicii — lăsînd deoparte pe cele destinate reconstrucției — se cifrează la peste un miliard și jumătate de forinți. Toate aceste elemente — și multe altele, la fel de semnificative — au fost evocate în cadrul celor trei zile de manifestări consacrate centenarului, la care au luat parte în afară de numeroși rectori ai institutelor de învățămînt superior din țară și delegați ai diferitelor ramuri industriale din R.P. Ungară, 50 de reprezentanți ai 20 de institute de peste hotare. Au fost relatate astfel, de pildă, momente hazlii dar pline de nostalgie — ca acela povestit de un bătrîn inginer, dr. docent Szabadvary Ferenc, despre atmosfera în la dr. Faust creată de explozia cu care s-a soldat încercarea, cu decenii în urmă, de a se introduce încălzirea cu gaze. S-au amintit realizări mai vechi — o turbină originală, invenția lui Donat Banki, primul carburator pus la punct de profesorii școlii etc. — și altele de dată recentă, între care reactorul atomic intrat în funcțiune anul acesta, turnul de răcire a apei de la termocentrala «Gagarin», ilustrînd strînsa legătură cu activitatea practică. Toate acestea au fost dublate prin prezentarea lor «de visu» într-o interesantă expoziție organizată în aula bibliotecii și holul ce duce spre ea.

I. CIOARĂ

în fața reședinței premierului heath

Deputata catolică nord-irlandeză Bernadette Devlin petrece, pentru a doua oară, o noapte în fața reședinței primului ministru britanic din Downing Street nr. 10 (prima dată recursese la acest gen de protest în timpul guvernării laburiste). Bernadette Devlin a stat deci o noapte întreagă aici — în frig și ploaie, spun ziarele — pentru a atrage atenția premierului Edward Heath asupra felului în care sînt tratați deținuții din Irlanda de Nord. A doua zi, luptătoarea pentru drepturi civile din Ulster a ridicat aceeași problemă în Parlament, referindu-se la mărturiile unor arestați. Bernadette Devlin a cerut suspendarea interogatoriilor și instituirea unei anchete.

revendicare legitimă

Tineri muncitori, sindicaliști și studenți au luat parte la o procesiune cu torțe în centrul orașului industrial vest-german Bochum, pentru a protesta împotriva creșterii permanente a taxelor. În ultimul timp în R.F. a Germaniei au mai avut loc demonstrații în care cetățenii își exprimau nemulțumirea provocată de ascensiunea a tot felul de rețineri care le grevează salariile. Împotriva demonstranților s-au luat măsuri, numai în regiunea Ruhrului tribunalele deschizînd peste 1 000 de acțiuni judiciare împotriva celor care au participat la manifestații. Participanții la demonstrația de la Bochum au cerut să se renunțe la asemenea acțiuni de sancționare a celor care-și exprimă, în fapt, o revendicare legitimă (în fotografie).

imaginile înfrîngerilor

Răniți din trupele saigoneze, purtați pe brațe de camarazi de-ai lor, soldați care nemaiavînd loc în elicopterul plin ce evacuează răniții recurg la gestul disperat al agățării de patinele aparatului — iată imagini semnificative cu care presa internațională a ilustrat în zilele din urmă puternica ofensivă a forțelor patriotice asupra bazelor americano-saigoneze de la frontiera sud-vietnamezo-cambodgiană. Acțiunile ofensive, continue, ale unităților forțelor patriotice au accentuat scăderea moralului trupelor americano-saigoneze, corespondenții de presă relatînd despre numeroase cazuri cînd militarii au refuzat să intre în acțiune afirmînd că «aceasta echivalează cu o sinucidere».

CUBA: 100 de școli pe an

În cadrul vastei campanii de combatere a analfabetismului și de culturalizare a maselor în Cuba, se construiesc în ritm susținut un mare număr de școli primare și secundare. Recent a fost inaugurată, într-un cadru festiv, o școală secundară,— a șasea de acest fel, construită anume într-o regiune agricolă — de astă dată în zona Guane, provincia Pinar del Rio — cu scopul de a înlesni elevilor îmbinarea mai eficientă a studiului cu munca în producție. Încă înainte de terminarea construcției, elevii a trei școli secundare urbane s-au transferat în această regiune, frecventînd cu regularitate cursurile în școli provizorii, de campanie. Scopul urmărit era acela de a-i deprinde cu realitățile de la țară și cu practica muncilor agricole. Astfel, în afara orelor propriu-zise de curs, elevii au prestat pe plantații 134 359 ore de muncă, iar profesorii, 28 331 ore. La inaugurarea școlii «Comandante Pinares» a fost prezent și tovarășul Fidel Castro, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba și prim-ministru al Guvernului Revoluționar Cubanez. În ampla cuvîntare pe care a rostit-o cu acest prilej, Fidel Castro a evocat orientarea spre construcția unui număr cît mai mare de școli primare și secundare în Cuba. Din 1972 și pînă în 1975 se vor construi în afară de noile școli primare aproape 300 de școli secundare. Pînă acum s-au construit anual cîte 40 de școli; în următorii patru ani ritmul anual va fi de 100 de școli.
În imagine, tovarășul Fidel Castro asistînd la inaugurarea școlii «Comandante Pinares».

„am început să construim un mozambic nou"

În cei șapte ani care s-au împlinit nu demult de la declanșarea luptei Mozambicului împotriva dominației coloniale portugheze, Frontul de Eliberare din Mozambic (FRELIMO) a reușit să elibereze un sfert din teritoriul țării, cu o populație de un milion locuitori. Luptele declanșate recent la sud de fluviul Zambezi au deschis drumul patrioților spre centrul țării, regiunea cea mai industrializată. «În cursul întregului proces al luptei pentru libertate națională — declara recent Jose Oscar Monteiro, membru al conducerii centrale FRELIMO — am reușit să creăm condițiile distrugerii sistemului colonial, de adîncă exploatare, implantat în țara noastră și am început să construim — în zonele eliberate — un Mozambic nou». În fotografie — o unitate a luptătorilor mozambicani.

cronica de trei secunde

SPORTUL MEU OLIMPIC

Cred că pot anunța pe această cale o mare și durabilă victorie a subsemnatului: am găsit în sfîrșit o probă olimpică la care pot concura pînă la sfîrșitul vieții. Nu e de ici, de colo, ca la vîrsta mea, cu o scurtă viață de fotbalist (extremă-stîngă) la 16 ani și numai cu exerciții matinale de gimnastică, să te poți prezenta olimpic.

Proba se numește «eqlokkhusek» și face parte din jocurile olimpice ale Alaskăi care s-au desfășurat în septembrie, la Fairbanks. Două echipe s'au față în față, foarte serioase. Una dintre ele începe jocul, adică începe să se strîmbe serios și cît mai caraghios, încercînd să-i facă să rîdă pe adversari. Dacă adversarii nu rîd — ei au cîștigat. Dacă izbucnesc în rîs — au pierdut. Pe urmă, se pune mingea la centru — ca să zicem așa — și încep ceilalți, tot serioși, schimonoseala și grimasele cît mai comice. Și așa un alt timp. Cine rîde mai puțin — acela cîștigă.

Cu toată modestia, mă simt foarte dotat pentru acest joc, îl pot practica atît în apărare cît și în atac, pot să nu rid ore întregi și-l pot face pe alții să rîdă de mine zile întregi, pe scurt: cred că pot deveni campion olimpic la «eqlokkhusek», nu numai printre eschimoși și nu numai în Alaska!

NAUFRAGIATUL

La ce se poate gîndi un om în apă? — e o întrebare care ar putea fi și titlul unui film hazos, dacă ea n-ar aparține unuia dintre cei 1 150 de naufragiați de pe «Helleana», vasul grecesc care a luat foc pe mare, catastrofă cu mulți morți, răniți și dispăruți, în fața cărora nu e cuviincios să te gîndești la titluri de cinema.

Acest Marcel Moreau, scriitor belgiano-francez, nu știa să înoate și s-a trezit deodată în mijlocul valurilor și mulțimii înnebunite.

«La ce se poate gîndi un scriitor în apă? — relatează domnia-sa, după ce a scăpat cu bine. La ce gîndesc toți ceilalți, chiar dacă accentele sale sînt deosebite. În fața morții nimic nu-i mai gol decît un cuvînt, nimic nu-i mai presus decît cuvîntul. Aceste idei paroxistice îmi sînt cunoscute. Altădată le-am făcut să cînte. Îmi spun toate acestea, dar nu sînt decît un om printre oameni și mă străduiesc să-mi țin respirația cînd vin valurile înalte. Înghit apă — visez vin, bețivi. Nu știu dacă lupt. Revăd chipuri dragi, umbre urîte. Angoasa mea are ceva testamentar. Împart nimicuri și gînduri vagi. Reneg anumite acte, mă las înduioșat de altele. Mă străbat banalități. Delirul meu e demn de o epavă, asta e sigur. Deodată îmi trece prin minte o frază scurtă, cu sintaxa, cadența și stilul ei... Ce manie, ce obsesie! Și această întrebare: «D. îmi va publica romanul?» Derizoriul, monstruos și el — iată-l!...»

Nu-i un text genial, dar nu asta contează cînd ai în față o mărturie înaintea morții. Reiau amănunt cu amănunt și constat — poate fiindcă nici eu nu știu să înot prea departe de țărm — că un scriitor (și care om nu-i pînă la urmă scriitor?) aruncat în adîncul mării sau stînd liniștit acasă, la birou, în deplină securitate a vieții, e străbătut de aceleași banalități, de la paroxism la derizoriu. În apă, un scriitor adevărat gîndește ca pe uscat — nu e nici o necuviință în a recunoaște această veșnică planare și plasare la hotarul dintre surîs și disperare, într-un vital și cotidian naufragiu.

Radu COSAȘU

agendă

Primul ministru al Republicii India, doamna **Indira Gandhi**, *a întreprins un amplu turneu politic în diferite capitale europene și în Statele Unite. După ce a vizitat Belgia și Austria, premierul indian și-a continuat contactele politice la Paris și la Londra, traversînd apoi Oceanul pentru convorbirile de la Washington. În cadrul întrevederilor avute, au fost examinate aspecte ale relațiilor bilaterale, precum și probleme ale actualității internaționale.*

«Poluarea va duce în următorii 50 de ani la dispariția oricărei forme de viață pe fundul oceanului, în cazul în care nu vor fi aplicate, din timp, remediile necesare». Acest avertisment grav a fost formulat, pe temeiul unei argumentații științifice anticipative, de celebrul explorator francez **Yves Cousteau**, *în fața unei subcomisii de anchetă a Senatului american. Cheltuind la măsuri urgente pentru combaterea efectelor nocive ale reziduurilor industriale deversate zilnic în cantități uriașe în ocean, Cousteau a sugerat convocarea unei conferințe internaționale pentru discutarea acestei probleme acute.*

O serie de misiuni speciale atribuite în ultima vreme lui **Ronald Reagan** *de Casa Albă au făcut să devină mai insistente opiniile potrivit cărora actualul guvernator al Californiei va putea candida în viitoarele alegeri prezidențiale din S.U.A. pentru postul de vicepreședinte. La o conferință de presă, congresmanul Paul Mc Closkey a declarat de altfel că, în ciuda refuzului inițial formulat de Reagan, acesta va candida totuși în locul lui Spiro Agnew.*

Cu prilejul festivităților consacrate în acest an Zilei Națiunilor Unite (24 octombrie), în palatul de pe East River au răsunat pentru prima oară acordurile «imnului păcii», compus de celebrul muzician **Pablo Casals** *(astăzi în vîrstă de 95 de ani) pe versurile poetului W.H. Auden. Compozitorul însuși se afla la pupitru în clipa solemnă cînd orchestra și corul de 150 de persoane au executat lucrarea în prima audiție. În viitor, «imnul păcii» va fi intonat la toate manifestările O.N.U. de deschidere și de închidere.*

Ceo de-a zecea experiență a speologului francez **Michel Siffre**, *în vîrstă de 32 de ani, va reprezenta și un record în domeniul existenței subterane solitare. Siffre a părăsit recent Parisul cu destinația S.U.A., unde urmează, după o perioadă de pregătire de o lună, să petreacă mai bine de jumătate de an la o adîncime de 250 m în grota «Midnight Cave» din Texas.*

După moartea Helenei Weigel, văduva lui Bertolt Brecht, **Ruth Berghaus**, *regizoare și coregrafă, a preluat recent conducerea teatrului «Berliner Ensemble» (R.D.G.). Ruth Berghaus, soția compozitorului Paul Dessau, colaborator și prieten al lui Brecht, lucrează din 1964 aproape exclusiv pentru «Berliner Ensemble». Ea s-a făcut cunoscută printr-o serie de spectacole de mare succes atît la acest teatru, cît și la Opera de stat din Berlin.*

UMOR

de ANDO

„Vorbe... grele"

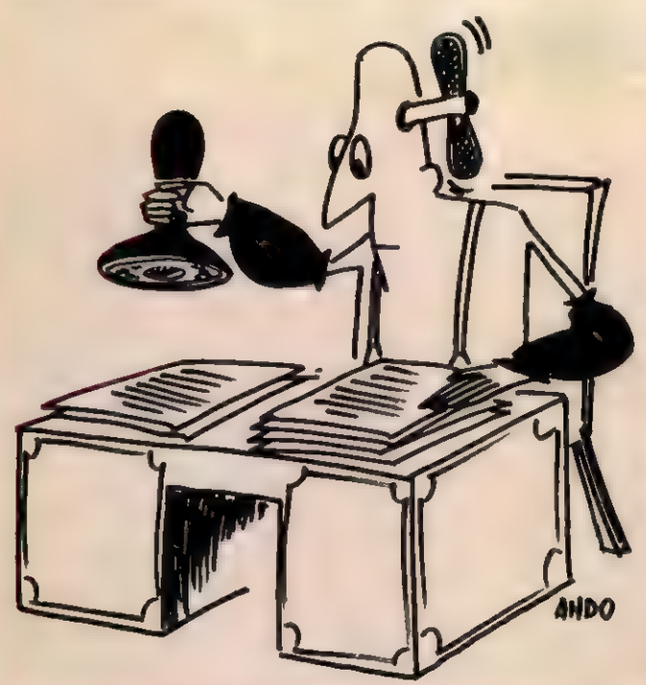

A TRAGE – TRAGERE

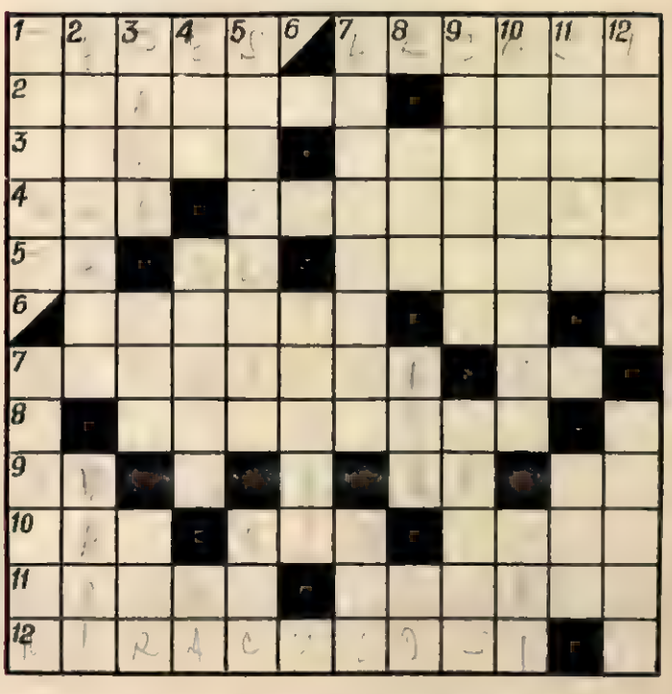

ORIZONTAL: 1) Domnitor român al cărui nume ne amintește de niște tragerі... (nu la Loto) — ...și niște trăgători de pe vremea lui Ștefan cel Mare. 2) Trăgător la poartă... — ...și alt trăgător la poartă. 3) Tras la judecată — Trageri pe de lături. 4) A dușmăni — Tras de păr. 5) Trasă pe margini! — Scule! — Stil arhitectural (fem.). 6) Le-a tras curentul — Invitație mai directă. 7) Trăgători de sezon — Trageri pe extreme! 8) Trase... la sfoară. 9) Seve! — Îndemn la tras — Trase de la gură! 10) Nume de fată — Riu și golf în Rio Muni — Trași la față. 11) Trage cu urechea — Nu are tragere de inimă. 12) Atrăgători.

VERTICAL: 1) Trebuie tras de limbă — Trage la rame. 2) Operațiile de tragere a metalelor în fire — Trag la jug. 3) A trage mulce — Nume de fată — Rapsozii antichității (sing.). 4) Vestit romancier portughez (1845–1900)... — ...și vestita operă din Milano — Negație. 5) Gravitează în zona de atracție a pământului (pl.) — Scurtează vorba. 6) Greutatea de încărcătură pe care o poate trage un camion. 7) Acțiuni în temă — Interjecție. 8) Insulă daneză — Plin de draci — La intrarea în port! 9) Desiușiți — Trage publicații. 10) Trase pe linia moartă — Trag în ham. 11) Se spune că trage targa pe uscat — Hoți de înaltă clasă. 12) Plin de nervi — Tras la curea.

Doru BĂNCULESCU

Cuvinte rare: EJO, AED, ECA, OAT, AGO.

Dezlegarea jocului «ALO, DOCTOR BARNARD?» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) MELANCOLIC. 2) AMARACIUNI. 3) ROSIE — T — DR. 4) ITIT — PAPUC. 5) NI — MIC — UPU. 6) IESIT — T — LL. 7) M — TE — FIDEA. 8) OVA — DIRECT. 9) SINCER — CAI. 10) INDURERATE.

memento

Prezentat de Traian STOICA (carte), Magda MIHĂILESCU (cinema), Vlad MUȘATESCU (disc), Corneliu BOZBICI (plastică), Sanda FAUR (teatru), E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

ce părere aveți?

Se apropie sfîrșitul de an și o dată cu el tradiționala anchetă a revistei noastre,a cărei reușită depinde de dv., dragi cititori. Vă rugăm deci să spuneți care sînt, după părerea dv., cei mai buni actori și cîntăreți români și străini al anului 1971, precum și care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1971.

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de **1 decembrie 1971**, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacăra»** — trebuie să cuprindă opiniile dv.,separate,în legătură cu:

1) cel mai bun actor român de film
2) cea mai bună actriță română de film
3) cel mai bun actor străin de film
4) cea mai bună actriță străină de film
5) cel mai bun film românesc
6) cel mai bun film străin
7) cel mai bun actor român de teatru
8) cea mai bună actriță română de teatru
9) cel mai bun interpret român de muzică ușoară
10) cea mai bună interpretă română de muzică ușoară
11) cel mai bun interpret român de muzică populară
12) cea mai bună interpretă română de muzică populară
13) cel mai bun serial de televiziune
14) cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) la televiziune.

IMPORTANT. Precizăm că TOATE întrebările de mai sus au în vedere ANUL 1971.

plastică

• Albrecht Dürer — **«Viața și opera»** (R.D.G.). A treia expoziție dedicată în acest an aniversar lui Dürer. Reproducerile reconstituie toată problematica operei și ilustrează aspirațiile spre perfecțiune și frumos ale marelui artist german (Ateneul Român).

• Spontaneitatea și ductul variat al liniei ne fac să bănuim la **Diamantina Leahu** virtuți potențiale de desenator. Cînd culoarea înlocuiește linia, artista fantazează cu îndrăzneală, dar parcurge un drum plin de riscuri, încifrînd imagini și estompîndu-i sensurile lirice (Ateneul tineretului, Aleea Alexandru nr. 38).

• Lucrările lui **Victor Pavel** deconcertează privitorul. Pendularea între figurativ și nonfigurativ, amalgamul de tehnici și un oarecare mimetism (mai ales în sculptură) pun pecetea nehotărîrii asupra majorității lucrărilor, care, în afara unor portrete, par să fie căutări, de altfel sincere, ale unei personalități în formare (Ateneul tineretului).

• **François Cali. «Arta conchistadorilor».** O reconstituire a instaurării unei noi civilizații, arte și spiritualități în America Latină de către cuceritorii spanioli. Căutînd matca formatoare, F. Cali invocă drept martor istoria, ca să descopere acea mutație a artelor precolumbiene în arta barocă. Prefața face cîteva dezvăluiri necesare, semnalînd inadvertențele de interpretare ale autorului (Editura Meridiane).

• **Monumentele din Angkor** sînt deseori la ordinea zilei. În primăvara acestui an o serie de basoreliefuri și al treilea etaj al porții templului Angkor-Vat au fost distruse de către bombardamente. Cartea lui B.Ph. Groslier, director la «Ecole française d'Extrême Orient», reconstituie istoria imperiului khmer, consacrînd capitole substanțiale unei arte și civilizații de mult apuse, care mai strălucește prin impunătoarele ei vestigii (Editura Meridiane).

cinema

• **Piața Roșie.** Film-omagiu închinat eroilor primului regiment revoluționar al Armatei sovietice. Regizorul Vasili Ordînski se recomandă printr-un viguros talent epic. În rolurile principale — Stanislaw Mikulski (Ateneul Român).

Stanislaw Mikulski

• **Eliberarea**, seria a III-a: **Direcția loviturii principale.** Continuarea monumentalei evocări istorice pe coordonatele unei autenticități dramatice și spectaculoase. Regie — Iuri Ozerov. Interpreți — Nikolai Olialin, Larisa Golubkina, Boris Zaidenberg, Mihail Ulianov, Vladim Davidov, Evgheni Burenkov, Buhuti Zakariadze, Stanislav Iaskevici.

• **Castanele sînt bune.** Cinematografului, care nu ezită să comercializeze sentimentele umane, Pietro Germi îi răspunde cu o replică genuină, sinceră. Un film cu Gianni Morandi (atenție: nu cîntă!), un Morandi maturizat, care a trecut de faza comediilor penibile. Parteneră — Ștefania Casini.

• **Vinovatul e în casă.** Prezența «Căpitanului Kloss», adică Stanislaw Mikulski, în acest film polițist poate ține loc de invitație. Regie — Robert Ban (R.P. Ungară).

• Nu pierdeți aceste filme: **Voi sări din nou peste băltoace** (Karel Kachyna), **Asediul** (Mircea Mureșan), **Femeia îndărătnică** (F. Zeffirelli), **Cortul roșu** (M. Kalatozov).

carte

• Sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R., Editura politică publică o antologie de **Texte social-politice 1944-1965** de G. Călinescu. Culese din presa vremii, articolele ajută la cunoașterea momentului politic-social și relevă încă o dată spiritul viu, ardent, al marelui cărturar, militînd, cu strălucitul său condei, de pe cele mai înaintate poziții civice. Studiu introductiv, antologia și bibliografia selectivă — Gh. Țuțui și Gh. Matei. Consultant științific — George Ivașcu.

• Ambiționînd a fi autor de teatru, practicînd cu asiduitate foiletonul, eram gata-gata să uităm că Nicuță Tănase e un prozator cu un timbru distinct și de savoare autentică. Ne-o reamintește recentul volum: **Lume, lume, soro lume!**, care reunește «pe tru nuvele aproape autobiografice»: **Cruce de ocazie; Fără minuni, Doamne!, M-am făcut bliat mare; Derbedeii** (Editura Eminescu).

• **Elena Văcărescu** și **Anna de Noailles** sînt prezente cu **Versuri** în colecția «Cele mai frumoase poezii» a Editurii Albatros. În românește de Demostene Botez și Lazăr Iliescu. Cuvînt înainte de Zoe Dumitrescu-Bușulenga.

• În colecția Lyceum a apărut cartea de **Versuri și proză** de Al. Vlahuță. Antologie, studiu introductiv și note de Virgiliu Ene (Editura Albatros).

• Emilia **Căldăraru: Seară de suflet.** Titlul frumos al acestei cărți de versuri definește prin metafora conținută lirica Emiliei Căldăraru: o lirică de blînde contururi ale peisajului sufletesc sau natural. «Mă doare pînă la inimă/ pînă cu sîmt cum alunec treptat într-o lacrimă», sînt versuri ce atestă starea de emoție a poetei, ce-o însoțește în fiecare poem (Editura Eminescu).

• A apărut ediția a II-a a romanului **Prime de Petru Popescu** (Editura Eminescu).

• Semnalăm apariția în Editura Albatros a romanului **Anotimpuri** de Radu Tudoran.

• În colecția «Biblioteca pentru toți», o apariție (3 volume) deosebit de valoroasă: celebra monografie **Goethe** de eruditul profesor de la Universitatea din Heidelberg, Friedrich Gundolf (1880-1931). Traducerea (depășind cu competență dificultățile textului original), prefață, tabel cronologic, note și indici — de Ion Roman.

disc

• **«Frauenliebe und leben»** (Dragoste și viață de femeie) și **«Șapte cîntece populare spaniole»** — două celebre cicluri de lieduri, inclus aparținînd lui Robert Schumann iar celălalt lui Manuel de Falla — prilejuiesc o strălucitoare demonstrație de artă interpretativă reputatei mezzo-soprane Elena Cernei. Excelent acompaniamentul pianistului Albert Gutmann (ECE-0527).

• **«Fata de la Cozia»** — scenariul radiofonic al lui G. Băjenaru — apare în colecția «Legende românești», o binecunoscută și apreciată serie de discuri pentru copii și tineret. Încredințînd actorilor Eugenia Dragomirescu, George Demetru, Florin Piersic, Nicolae Botez-Luchian, N.N. Matei, M. Herovianu și Gheorghe Cozorici interpretarea rolurilor, regizorul Cristian Munteanu obține o distribuție de prim rang (EXD–1282).

• Gabi Luncă, Romica Puceanu, Marcel Budală — **«Stele cu nume»**, și încă de primă mărime, ale muzicii lăutărești. Acompaniați de Florea Cioacă și Constantin Mirea, în frunte formațiilor lor, cei trei așa interpretează (printre altele): «Uite, mamă, cade-o stea» (Puceanu), «De ce oare sînt lăsată» (Luncă), «Cîntec lăutăresc de masă» (Budală) (EPE–0615).

teatru

• **Antigona** de Sofocle (Teatrul Mic): demaraj greu, dar promițător, al trupei de pe str. Const. Mille. În regia lui Ion Cojar și scenografia Adrianei Leonescu se apropie de sfîrșit repetițiile cu marea tragedie antică, avînd-o în rolul titular pe Leopoldina Bălănuță. În celelalte roluri: Olga Tudorache (Euridice), Ionescu Gion (Creon), Dan Nuțu (Hemon), Monica Ghiuță (Ismena). În sfîrșit, o promisiune de artă!

• **Omul care...** (Teatrul C. Nottara): Horia Lovinescu încercîndu-și mîna în genul «polițist», cu reușite mai ales pe planul portretizării eroilor. Într-un decor și o costumație surprinzător de sărace și terne (Traian Nițescu — Lidia Radian), evoluția bună a lui Ion Dichiseanu, compozițiile atente ale lui Mihai Herovianu și George Bunea și apariția formidabilă — într-o singură scenă — a lui George Constantin.

• **Dragoste tîrzie** de A. N. Ostrovski: a doua premieră a stagiunii Teatrului «Victor Ion Popa» din Bîrlad. Spectacol omagial — prezentat în cadrul manifestărilor de prietenie româno-sovietice — lucrat de Tiberiu Penția cu știuta sa distincție regizorală și interpretat cu acuratețe de Ligia Dumitrescu, Const. Petrican, Decebal Curta, Zaharia Volbea și alții.

• **Șeful sectorului suflete** de Al. Mirodan (Teatrul Tineretului din Piatra Neamț): primul gest de artă al celor mai tineri angajați ai teatrului, absolvenți ai promoției 1971 — Gelu Nițu, Nina Zăinescu, Marius Ionescu, Mircea Bibac. Regia — Gabriel Negri. Scenografia — Mihai Mădescu.

• **Lovitura** de Sergiu Fărcășan (Teatrul «Mihai Eminescu» din Botoșani): piesă încă plină de vitalitate, oferind mai departe suport solid unui spectacol de patos sincer și vehemență a ideii. În regia lui Eugen Traian Bordușanu, o bună distribuție îi servește intențiile: Dan Bubulici, Mircea Gheorghiu, Ion Pîbeșanu, Sică Stănescu, Ildiko Iarcsek, Iuliu Popescu, Mariana Stere, Adina Marilena Bobeș.

muzică

• În sala mică a Palatului, ciclul organizat de Filarmonica «George Enescu» și intitulat Muzica de epocă: Renaștere, Baroc, Rococo, debutează cu **«Școala franco-flamandă»** (Machault, Binchois, Dufay, Obrecht, Ockeghen, des Prez, Sussato). Interpretează orchestra de muzică veche dirijată de **Ludovic Baci** (10 noiembrie).

• Azi la Ateneu: Simfonia de Nicolae Baloiu, Concertul pentru vioară și orchestră de Sibelius, Simfonia a III-a «Imn Naturii» de N. Sidelnikov, pentru cor mixt, orgă, două piane, orchestră, în primă audiție. Dirijează **Mircea Cristescu**, solist **Ion Voicu.**

• La pupitrul următorului concert al Filarmonicii, dirijorul **Erich Bergel:** Concert pentru orchestră de coarde de Zeno Vancea, Cinci lieduri (pe poeme de Mathilde Wesendonk) de Richard Wagner și Simfonia a V-a de Ceaikovski, solistă **Magdalena Cononovici** (12 și 13 noiembrie, Ateneu).

• În studioul din strada Nuferilor, concertul orchestrei simfonice a RTV dirijat de **Emanuel Elenescu**, solist violoncelistul **Dmitri Markevitch:** Uvertura festivă de Șostakovici, Concertele pentru violoncel și orchestră de Hindemith și Saint Saëns și Rapsodia I de Marțian Negrea (11 noiembrie).

• **Basul Dan Mușetescu**, acompaniat la pian de **Nicolae Rădulescu**, cu un recital de lieduri Schumann, Brediceanu, Milhaud, Ravel (sala mică a Palatului, 8 noiembrie).

• În ciclul «Tineri interpreți pe scenele Filarmonicii» — un recital de pian **Micaela Pandele** (Bach, Beethoven, Brahms, Debussy, Enescu) și un recital de flaut **Ioan Ament** (Roussel, Ibert, Milhaud, Marțian Negrea, Hindemith) (9 noiembrie, Studio Ateneu).

televiziune

REPORTAJ. Reportajul săptămînii vorbește despre oameni și pămîntul generos al Bărăganului (duminică). «Muzica orașului» își intitulează Maria Preduț noul capitol al interesantului serial **Bucureștiul necunoscut** (duminică). Reportajul **Din țările socialiste** privește Albania (luni). Continuă ciclurile de adevărați istorie vie a zilelor noastre: **România '75** (luni) și **Cincinalul în acțiune** (marți, joi, vineri).

OPINII-ANCHETE. Despre cei ce au în gestiune averi de milioane va fi vorba într-o anchetă întreprinsă de **Scop-cadru** (luni). O altă anchetă, a emisiunii **Universitaria,** își propune să investigheze tema gospodăririi căminelor studențești (marți).

LITERATURĂ. Reportajul literar, gen de largă popularitate, este abordat de **Revista literară TV** (marți)

ȘTIINȚA. «Ai băut gaz?» nu va mai fi o întrebare insinuantă ci pur și simplu una de informare atunci cînd, nu peste multă vreme, petrolul va fi materie primă pentru alimente. Lămuriri în plus la emisiunea **Univers XX** (vineri).

TEATRU. «Fără final» se intitulează (cam pirandelian) piesa lui D. Damaschin, pusă în scenă pentru micul ecran de Yannis Veakis (marți).

FILM. Pe un scenariu de G. Mdivani, în regia lui Teodor Vulfovici, cu muzică de Șostakovici, filmul sovietic «Mesagerii veșniciei» (duminică). **Telecinemateca** reia opera lui Stanley Kramer «Procesul maimuțoilor» cu giganții ecranului — Spencer Tracy, Gene Kelly, Fredric March (miercuri). Strălucitul cuplu de dansatori Ginger Rogers-Fred Astaire,în «Jobenul» (vineri).

MUZICĂ. Încă o moștenire rămasă de la «Toamna muzicală clujeană»:«Nocturna» de Claude Debussy (duminică). Și tot duminică: Simfonia a IX-a de Anton Bruckner.

FOLCLOR. Maeștri ai cîntecului și jocului din zona folclorică a Mureșului inferior, la **Vetre folclorice** (duminică). Maria Butaciu din nou pe micul ecran (luni). Angela Buciu, frumoasa voce de pe Iza — **Interpreta săptămînii** (vineri).

DIVERTISMENT. Se reiau emisiunile și de etapa I a concursului «Steaua fără nume» — muzică ușoară (luni). Dintre personalitățile cu E și F ale Teledivertismentului citîm: Victor Eftimiu, Ion Fințeșteanu, Duke Ellington, Connie Francis, Sergio Endrigo, Ella Fitzgerald. Adică Extraordinar de Frumos (amîndă).

SPORT. După handbaliste, handbaliști. Meciuri, sau jumătăți de meciuri, din competiția «Trofeul Carpați» (marți, miercuri, joi, sîmbătă). **Rugbi:** Dinamo—Grivița roșie (duminică).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 45, etapa din 7 noiembrie 1971

I.	Cagliari–Napoli	1
II.	Catanzaro–Varese	1, x
III.	Fiorentina–Bologna	1, x
IV.	Inter–Torino	1
V.	Juventus–Roma	1
VI.	Lanerossi–Verona	1
VII.	Mantova–Atalanta	1, x
VIII.	Sampdoria–Milan	1, x, 2
IX.	Dunărea–Metalul Tg.	1
X.	Progresul Br.–S.N.O.	1
XI.	Ceahlăul–F.C. Galați	1, x
XII.	C.S.M. Sibiu–C.F.R. Tim.	1
XIII.	Metalurgistul–Electroputere	1

FLACĂRA-ALBUM

46
'71

FLACARA

ANUL XX
NR. 858
13 NOIEMBRIE 1971

VOM ÎNF
EDUCAȚIEI PA
CONȘTIINȚEI

Țara întreagă a urmărit cu uriaș interes lucrările Plenarei C.C. al P.C.R., consacrată dezbaterii și adoptării Programului Partidului Comunist Român pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste. Excepțională — prin profunda analiză dialectică a realităților materiale și spirituale ale țării, a schimbărilor din viața internațională, prin valoarea ideilor și prin cutezanța perspectivelor pe care le deschide — Expunerea secretarului general al partidului a fost întîmpinată cu adeziunea totală a comuniștilor și a întregului popor. Adevărat cod al educației partinice, al modului de a trăi și munci în chip comunist, Programul adoptat de Comitetul Central al P.C.R. în Plenara din 3-5 noiembrie constituie pentru toți comuniștii, pentru toți oamenii muncii, pentru fiecare dintre noi un îndreptar al activității de zi cu zi, un îndreptar al perfecționării și al formării conștiinței de înaltă răspundere și exigență revoluționară, partinică.

Din întreaga țară, pe adresa tuturor redacțiilor, sosesc nenumărate scrisori prin care se exprimă aprobarea deplină față de Program, față de magistrala Expunere a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, scrisori care atestă adîncul ecou pe care îl au documentele Plenarei în conștiința fiecăruia dintre noi.

PROGRAMUL PROPRIEI NOASTRE DEVENIRI SPIRITUALE

Conștiință — etică — echitate — iată acea trinitate de idei care a polarizat, din iulie încoace, atenția întregii națiuni, care a generat acel evantai de probleme despre care și în jurul cărora s-au purtat ample și nemaiîntîlnite dezbateri în întreg partidul nostru. Pentru că, așa cum spunea în Plenara Comitetului Central secretarul general al partidului «Se poate deci spune că măsurile stabilite de Comitetul Executiv cu privire la activitatea ideologică au fost discutate de întregul partid; pornind de la faptul că la aceste adunări de partid au participat și nemembri de partid, că prin intermediul organizațiilor obștești s-a discutat cu mase largi de oameni ai muncii, se poate spune că aceste măsuri au fost dezbătute de întregul nostru popor». *Au participat la dezbateri 2,5 milioane membri de partid și alți oameni ai muncii, au luat cuvîntul aproape jumătate milion de cetățeni ai patriei noastre, au fost făcute zeci de mii de propuneri, toate vizînd perfecționarea activității noastre, îmbunătățirea muncii în toate domeniile de activitate și mai ales ridicarea întregii munci educative la nivelul exigențelor puse de construirea societății socialiste multilaterai dezvoltate.*

Spunea un învățător, din satul unde s-a născut Sahia, cu prilejul unei asemenea dezbateri: «De ce sînt de acord, de ce nu pot să nu fiu de acord cu aceste documente? Am să vă răspund: pentru faptul că ele sintetizează într-un unic document, ei înșuși de valoare istorică, toate marile, frumoasele, strămoșeștile virtuți ale poporului nostru. A nu ni le însuși înseamnă a întoarce spatele moșilor și strămoșilor noștri»

Frumos și emoționant spus.

Sîntem un popor care ne-am iubit și venerat glia, care am ținut la ea mai mult ca la viață. Poate de aceea am și udat-o cu atîta sînge.

Partidul ne cere să creștem noi, să ne creștem copiii și nepoții în spiritu dragostei profunde, nețărmurite, față de patria care abia acum, în epoca socialistă, este cu adevărat a noastră, a celor ce muncim.

Am urît totdeauna războaiele și cînd ele au fost le-am acceptat de nevoie, din nevoia de a ne apăra propria noastră ființă. Am iubit și iubim pacea pentru că ne-a fost dragă munca, pentru că întotdeauna am înlocuit cu o mare bucurie intimă armele cu uneltele de muncă, dar le-am ținut și pe acestea totdeauna la îndemînă și totdeauna doar pentru a ne apăra.

A milita pentru pace, pentru pacea noastră și a tuturor a devenit în anii socialismului politică oficială de stat, obiectiv constant al eforturilor și inițiativelor partidului. Stimăm și respectăm viața și munca tuturor popoarelor și nu pretindem decît să fim întîmpinați cu aceleași sentimente. Este o dorință veche de demult, trecută prin secole și împlinită azi în România socialistă.

A existat și există în poporul nostru un cult al muncii, hărnicia bucurîndu-se întotdeauna în rîndul oamenilor de cinste, iar lenea de oprobriu. Am îmbogățit sentimentul acesta în anii socialismului și ni se cere să-l înnobilăm în continuare cu caratele conștiinței unei munci închinate țării, poporului, binelui tuturor, pentru că numai de la ei vine bine fiecăruia.

Și să ne întoarcem iarăși înapoi și vom vedea că istoria acestui neam mai înseamnă și istoria luptei pline de jertfe pentru dreptate și echitate socială, istoria unei lupte în care am stat alături, umăr lîngă umăr, români, maghiari, germani și alte naționalități, uneori căzînd, dar totdeauna ridicîndu-ne și totdeauna ținînd sus drapelul luptei drepte pe care, sub conducerea comuniștilor, amîndu-o pînă la triumful deplin și definitiv.

Sînt virtuțile noastre, ale întregului popor și partidul ne cheamă să le facem să triumfe în conștiința fiecăruia, să devină mai mult și mai evident norme de conduită pentru fiecare dintre noi.

Am urmărit cu toții, cu emoție și deplină satisfacție, lucrările Plenarei C.C. al P.C.R. consacrată dezbaterii și adoptării Programului P.C.R pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general a cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste. Analizînd activitatea politico-ideologică și educativă, stabilind măsurile necesare în vederea îmbunătățirii acestei munci, plenara — adevărat înalt seminar ideologic — a clarificat probleme de o importanță excepțională pentru afirmarea principiilor socialiste și comuniste în viața poporului nostru. Au fost lămurite probleme de fond privind organizarea activității ideologice și politice de masă, definite direcțiile majore ale programului de educație socialistă, s-au adus prețioase contribuții la definirea a ceea ce înseamnă a fi comunist, s-au reafirmat cu claritate principiile politicii noastre externe, s-au făcut propuneri privind organizarea întregii vieți sociale pe baza principiilor eticii și echității socialiste, s-au stabilit măsuri pentru înălțarea rolului educativ al școlii, s-au dat orientări clare creației cultural-artistice și s-au elaborat principii ferme privind intensificarea participării României la schimbul mondial de valori cultural-artistice.

Am citit ca pe un document cu adevărat istoric amplu expunere a tovarășului **Nicolae Ceaușescu** *și am găsit în ea, fiecare, propriile noastre gînduri luminate de analiza științifică făcută realităților noastre. am descoperit cutezanța comunistă, capabilă să scruteze viitorul și să deschidă către el un drum limpede, nu ușor de străbătut, dar sigur; am găsit în ea drumul propriei noastre deveniri spirituale.*

Sîntem un popor care ne-am însușit fără rezerve politica partidului comunist, care ne-am făcut un crez în a lupta pentru realizarea ei practică. Este o cerință fundamentală pe care statutul partidului o pune în fața fiecărui membru al său. De aceea, exigențele formulate de secretarul general al partidului cu privire la calitatea comunistului ne privesc pe fiecare dintre noi. Pentru că fiecare trebuie să fie cinstit, curajos, demn, să lupte cu ardoare pentru adevăr, pentru dreptate și libertate; pentru că fiecare trebuie să iubească munca, să depună eforturi și să se preocupe continuu pentru dezvoltarea proprietății de stat sau cooperatiste, să pună pe primul plan interesele poporului muncitor; pentru că fiecare dintre noi, membru sau nemembru de partid, trebuie să dăm dovadă, în întreaga noastră viață, de modestie și simplitate, să combatem îngîmfarea și aroganța, să ne iubim și să ne respectăm familia; pentru că fiecare sîntem datori să ne înălțăm spiritul cu tot ce a acumulat mai valoros cultura, să asimilăm noi cunoștințe științifice pentru a fi cu adevărat oamenii epocii pe care o trăim, să ne însușim în toată profunzimea sa ideologia marxist-leninistă a partidului nostru.

«Avem în fața noastră — *spunea secretarul general al partidului* — o măreață perspectivă izvorîtă din realitățile lumii contemporane. Să muncim în așa fel încît să transformăm perspectiva în realitate vie. Avem toate condițiile pentru aceasta și în primul rînd avem un partid puternic, un popor minunat care înfăptuiește cu fermitate politica internă și externă a partidului. Poporului să-i închinăm întreaga noastră activitate, întreaga noastră viață. Să muncim neobosit pentru a asigura poporului român un loc demn în rîndul națiunilor socialiste, în rîndul tuturor națiunilor lumii, o viață liberă, independentă, tot mai fericită, un viitor luminos, comunist».

Petru ISPAS

ÎN SPIRITUL MORALEI ȘI ECHITĂȚII SOCIALE

Lucrez de aproape 20 de ani în acest palat al cuvîntului liber, aici de unde se răspîndesc spre toate zările patriei hrana spirituală a poporului nostru, gînduri, idei și propuneri generoase, materializate în milioane de cărți, ziare, reviste și publicații de specialitate, adresate întregului nostru popor. O muncă nobilă și frumoasă, de formare și perfecționare a conștiinței colective a națiunii noastre, la care își aduc importanta lor contribuție și numeroșii mei colegi de breaslă, muncitorii, tehnicienii și inginerii Combinatului poligrafic. Dar, așa cum a dovedit istoria ultimului sfert de veac socialist, a munci pentru alții, pentru folosul colectivului din care faci parte, pentru binele și prosperitatea întregii țări, înseamnă în același timp a munci pentru tine însuți, pentru bunăstarea și fericirea ta personală. Nimic, cu alte cuvinte, nu justifică mai mult înălțătorul program de educație comunistă a oamenilor muncii, inițiat de conducerea partidului nostru, de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** personal, decît experiența fructuoasă dobîndită în anii puterii populare, dovadă elocventă că sarcinile trasate de partid se identifică cu propriile noastre opțiuni, gînduri și interese.

Iată de ce mi-au mers la inimă și mie, și colegilor mei de breaslă, cuvintele tovarășului **Nicolae Ceaușescu** cînd spunea să facem din zicala românească «a fi om de omenie», o zicală nouă «a fi comunist de omenie». A munci cu abnegație, dăruire, a face din muncă principala rațiune a existenței tale, înseamnă cu alte cuvinte a fi comunist de omenie, deoarece munca cinstită este singura în măsură să te formeze ca om, îți dă satisfacția rostului în lume și marea satisfacție de a fi util societății din care faci parte. A trăi pentru muncă înseamnă totodată a dovedi prin fapte respectul tău pentru etica societății comuniste, pentru profundul umanism al politicii partidului nostru.

Trăim și muncim, învățîndu-i pe alții. Contribuim prin puterea cuvîntului tipărit la educarea și mobilizarea milioanelor de cetățeni, la răspîndirea ideilor marxism-leninismului, al căror țel suprem este înălțarea omului pe culmile împlinirii materiale și spirituale, ale libertății și demnității umane. Dar în același timp să facem dovada responsabilității noastre profesionale prin exemplul concret la locul de muncă, prin trăinicie, spirit de abnegație, cinste, nepărtinire și respect pentru principiile moralei comuniste, aceste atribute sfinte ale eticii și echității socialiste. Avem datoria de a lupta prin armele criticii și autocriticii pentru instaurarea moralei comuniste în toate compartimentele vieții și activității noastre, așa cum au pledat toate dezbaterile istoricei plenare a Partidului Comunist Român. Ne revine cinstea de a duce la îndeplinire acest minunat program de făurire a omului nou pe măsura idealurilor și vremurilor pe care le gîndim și le trăim.

Dumitru ROȘCA
Muncitor tipograf, Erou al Muncii Socialiste

CHEMAREA CLOCOTITOARE A PARTIDULUI MĂ COPLEȘEȘTE

Cînd urci pe scenă cincizeci de ani la rînd, aproape seară de seară, cînd gîndurile tale, și vorbele tale, și trăirile tale se contopesc și se confundă cu cele ale personajelor pe care le interpretezi, iar cînd aceste personaje au dimensiunile monumentale ale unui Ștefan cel Mare, sau Vlaicu Vodă, sau Avram Iancu, atunci simți, o știi cu toate fibrele ființei tale, că acolo, pe scenă, săvîrșești un ritual înalt: cel al comunicării unor simțăminte nobile, al patriotismului fierbinte, al uitării de sine în fața marii iubiri de popor și de țară. Pentru mine cuvintele de teatru-tribună, de teatru-școală nu au fost niciodată cuvinte de circumstanță, ci realitatea vie a patimei mele actoricești, văzută nu ca un prilej de demonstrare a posibilului tău har teatral, ci de transmiterea flăcării unor gînduri mistuitoare. De aceea am citit cu o adîncă satisfacție, venind pe deplin în întîmpinarea lor, cuvintele de îndemn ale conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul **Nicolae Ceaușescu: «Redați și frumosul și iubirea în înțelesul lor măreț!... Aveți în fața voastră o perspectivă largă; puneți talentul și măiestria de care dispuneți în slujba unei arte închinate poporului, cauzei socialismului și comunismului în patria noastră!»**

O știm de mult: nu se poate face teatru adevărat ocolind adevărul vremii noastre și adevărurile istoriei noastre, asta am aflat-o călcînd zeci de ani pe scîndura scenei și văzînd cum sala — de multe ori ticsită cu tineri — se înfiora la auzul versurilor înaripate ale pieselor dramaturgiei noastre naționale. Întotdeauna, cînd Ștefan cel Mare din «Apus de soare» al lui Delavrancea rostea: **«Țineți minte cuvintele lui Ștefan care v-a fost baci pînă la adînci bătrînețe!... că Moldova n-a fost a strămoșilor mei, n-a fost a mea și nu e a voastră, ci a urmașilor voștri, și a urmașilor urmașilor voștri în veacul veciilor...,** publicul își ținea o clipă răsuflarea, în sală se așternea o tăcere încărcată de emoție, ca apoi să izbucnească torentele de aplauze. Se aplauda atunci simțămîntul patriotic, nu arta rostirii scenice. Deși aș dori să subliniez că niciodată în trecut munca de actor, munca aceasta și frumoasă, și chinuitoare, și sublimă, și tragică, nu a fost mai adînc prețuită ca în anii aceștia noi ai noștri. Faptul că i s-a dat unui slujitor al scenei ca mine titlul de Erou al Muncii Socialiste reflectă prețuirea înaltă acordată întregii noastre bresle, trudei acestela artistice, minerității acesta necontenit în sufletele oamenilor. Titlul acesta mă obligă. Chemarea clocotitoare a cuvintelor partidului mă răvășește; tare simt nevoia să-mi scutur umerii de nedoritele inerții ale vîrstei și ale repertoriului «Național-iului», și să fac un rol strașnic, așa cum știu eu: din toată inima și patima ființei mele.

George CALBOREANU

ĂPTUI PROGRAMUL RTINICE ȘI AL FORMĂRII COMUNISTE

REVOLUȚIA MUNCII

Nimeni nu poate nega caracterul revoluționar al acestui moment din istoria patriei, cînd, printr-o amplă, serioasă și îndelungată dezbatere, poporul român și-a pregătit conștiința pentru a trece la etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Momentul este revoluționar pentru că face parte dintr-un îndelungat proces revoluționar — revoluția socialistă — dar și pentru că marchează tendința unor mutații importante în convingerile și comportarea oamenilor; el mai este o continuare firească a revoluției culturale înfăptuite în anii noștri.

Însă ceea ce mi se pare important de reținut — e drept, printre multe alte concluzii esențiale — este atragerea de atenție pe care o fac documentele și măsurile de organizare politică inițiate de partid, asupra indestructibilei legături dintre toate laturile vieții sociale și activității umane. Între infra și suprastructură, între muncă și conștiință, între sarcinile economice organizatorice și cele politice, ideologice, culturale. Aceste legături redau complexitatea evoluției economice și sociale a societății noastre.

Ne ocupăm, așadar, de nivelul nostru politic, cultural și ideologic, de nivelul nostru ca **proprietari** și beneficiari supremi a tot ce se înfăptuiește. Dar nu putem uita că sîntem și **producători**. Ne aflăm, ca oameni, în punctul de sosire, țința nobilă a activității umane. Să nu uităm însă că ne aflăm în același timp și în punctul ei de plecare. Societatea fericită ce se conturează este făurită nu numai **pentru** oameni, ci și **prin** oameni.

Această interdependență asigură viabilitatea ideologiei noastre. N-am dezbătut niște principii pentru uzul cercurilor academice ermetice, nu sînt formulate niște concluzii de dragul unor contribuții la un patrimoniu strict teoretic, ci au fost căutate și evidențiate legăturile mai bune dintre teorie și practică, posibilitățile de acordare mai rapidă a conștiinței sociale la existența socială, metodele de mai bună stimulare morală a celor care înfăptuiesc o activitate **materială** de înaltă conștiință.

E o practică mai veche a partidului nostru, a însăși revoluției socialiste. Să privim istoria ei și vom vedea cum, la nivelul fiecărei etape, sarcinile din construcția economică și de stat au fost însoțite de misiuni corespunzătoare pe plan politic, cultural, ideologic, educativ. Cu 25–26 de ani în urmă, inventariam bunurile expropriate marilor latifundiari concomitent cu învățarea alfabetului de către mulți dintre țărani. Cream primele unități agricole de stat și vedeam «la față» primele tractoare. Sprijineam socializarea agriculturii, aflînd de agrotehnica modernă. Acum dispunem de o bază materială uriașă. Avem în față și sarcini pe măsură. Este firesc că, pregătindu-ne pentru îndeplinirea lor, în ce mă privește — pentru o agricultură modernă, intensivă, la nivelul țărilor celor mai avansate și condițiilor noastre naturale — să ne perfecționăm și gîndirea, atitudinile, concepțiile.

Aceasta este însăși istoria: perfecționarea continuă a muncii și a conștiinței. Iar socialismul, ca expresie accelerată a istoriei, îl înțeleg ca o continuă revoluție a muncii, îmbinat cu o continuă revoluție a gîndirii.

Dumitru DUMITRU
Erou al Muncii Socialiste
Directorul I.A.S.-Pietroiu, județul Ialomița

RĂSPUNSUL

Apelul tovarășului **Nicolae Ceaușescu** adresat oamenilor de artă, deci și scriitorilor, cere un răspuns din partea noastră; iată răspunsul meu:

— opere de mare tensiune lăuntrică

— angajate în marea luptă pentru omenia noastră comunistă

— fiind scriitor maghiar din România, scrieri care să militeze cu vibrație revoluționară pentru frăția dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare

— multă muncă, autocunoaștere de artist, libertate în a scrie totul despre viața noastră, înțelegînd necesitatea istorică a timpurilor noastre.

Szász JÁNOS

PRIN NOI, PENTRU GENERAȚIILE VIITOARE

Mă gîndesc la dezbaterile Plenarei și nu pot să rămîn cu gîndul numai la ele. Îmi este imposibil să reflectez asupra sarcinilor ce ne revin nouă, dascălilor, fără să leg importantele idei cuprinse în documentele din 3–5 noiembrie de idei asemănătoare cuprinse în alte materiale de partid din toamna aceasta. În cuvîntarea tovarășului **Nicolae Ceaușescu** la deschiderea anului universitar, spre exemplu, sau în indicațiile date de secretarul general al partidului cu prilejul vizitei de lucru făcute în școli din Capitală. Repetarea acestor probleme dă măsura importanței lor și a consecvenței cu care conducerea de partid le urmărește realizarea.

Așa este problema legării învățămîntului de practică. Esențială. Capitală, din multe puncte de vedere. Hotărîtoare nu numai pentru asigurarea din timp a unor cunoștințe și deprinderi profesionale, ci și pentru întregirea profilului moral al elevilor prin muncă și prin respect față de munca fizică. Liceul pe care-l conduc de puțină vreme a fost și este renumit prin numărul mare de absolvenți ce au reușit să fie admiși în facultăți de la prima încercare. Începem să fim convinși că această măsură a eficacității procesului didactic este incompletă. Iar orice măsură incompletă este falsă. Nu ne mai interesează acum numai cei reușiți în învățămîntul superior. Rezultatele activității noastre vor fi apreciate după rapiditatea cu care, la terminarea liceului, **fiecare absolvent își va găsi locul potrivit**, locul realizării lui. Aș spune chiar că e mai puțin semnificativă reușita la universitate a unui elev îndopat cu meditații, decît buna încadrare a unui tînăr într-o meserie, într-un loc productiv, în care să nu apară dezorientat și nepriceput, ca o pasăre fără aripi. Desigur că organizarea orelor de practică în producție a elevilor, procedeu de bază al educației prin muncă, fiind la început, întîmpină dificultăți. Noi însă trebuie să le învingem, rezolvarea dificultăților presupune cea mai sinceră adeziune la documentele de partid.

O altă sarcină nobilă, evidențiată de partid cu aceeași consecvență, este educarea copiilor în spiritul frăției dintre naționalități. Noi înșine, dascălii, am învățat mult în acest sens de la Partidul Comunist Român. Am fost înarmați cu o doctrină care sintetizează explicit, obiectiv, relațiile statornicite de-a lungul secolelor, pe pămîntul României, între oamenii muncii de diferite naționalități. Relații pe care eu le consider exemplare. Este firesc să asigurăm, cu tot devotamentul nostru de comuniști și profesori, transmiterea spiritului acestei frății creatoare și urmașilor.

Hans SCHULLER
Directorul Liceului nr. 21-București

CERTITUDINE ȘI GARANȚIE MOBILIZATOARE

Doresc să-mi exprim întreaga mea adeziune în legătură cu istoricele documente și măsuri adoptate de către recenta Plenară a C.C. al P.C.R., în cadrul cărora ampla expunere a tovarășului **Nicolae Ceaușescu** reprezintă o atît de originală și prețioasă contribuție la tezaurul gîndirii marxism-leninismului epocii contemporane.

Realizarea importantelor obiective materiale și spirituale stabilite de cincinal ne vor ajuta, firește, să facem un salt uriaș înainte în toate direcțiile propuse. Ea nu epuizează însă șirul valorilor deosebite cu care cincinalul va fi înzestrat societatea noastră socialistă la sfîrșitul perioadei. Înțelesul adînc al cincinalului depășește cu mult înfăptuirea literală a programului trasat. Pentru a sesiza tiful întreg și specific al viitorilor ani trebuie să facem apel la precizările de esență cuprinse în istorica cuvîntare a secretarului general al Partidului Comunist Român, a acestui strălucit exemplu de aplicare creatoare a învățăturii marxist-leniniste la realitățile concrete ale țării noastre, a modului în care a fost pus în lumină raportul dialectic prin care trebuie să coexiste ritmul dezvoltării economice și nivelul conștiinței sociale.

Lichidarea claselor exploatatoare și înfăptuirea societății socialiste nu a însemnat sfîrșitul luptei perseverente, continue, dintre vechi și nou, miezul dialectic al întregii noastre deveniri. Deși cu alte cuvinte, condițiile sociale generatoare de tare morale au dispărut de multă vreme de pe scena istoriei noastre, ele n-au plecat însă fără să ne greveze într-o măsură și prezentul. Cine nu știe că mentalitate burgheză și mic-burgheză sînt sinonime cu arbitrar, cu abuz și bacșiș, cu nepotism și incompetență, cu favoritism și necinste, cu concesii complicitare și pasivități remunerate?

În lumina recentelor documente de partid pe drapelul cincinalului nostru se va înscrie cu literă de foc și lupta necruțătoare împotriva acestor pervertiri și distorsiuni în structura noastră etică și socială.

Pentru lichidarea acestor racile, programul partidului nostru, privind îmbunătățirea activității ideologice, nivelul general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, a elaborat un sistem întreg de măsuri corespunzătoare, de la asigurarea disciplinei în muncă pînă la continua perfecționare a pregătirii profesionale și ideologice a cadrelor, de la sancționarea oricărei încălcări de lege pînă la ridicarea considerabilă a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

Prin măsurile luate recent împotriva unor salariați superiori abuzivi și necinstiți, conducerea de partid și de stat a demonstrat cu cîtă principialitate și hotărîre neabătută înțelege să combată aceste racile oriunde s-ar manifesta, oricît de sus pe scara ierarhiei sociale s-ar situa autorii lor.

Începe astfel să-și croiască drum sigur în conștiința noastră convingerea în supremația absolută a legii ca purtător autorizat al intereselor întregului popor. Certitudinea și garanția legii cu sentimentul temeiniciei și echității prevederilor sale pe care le inspiră poporului reprezintă astfel o forță mobilizatoare de cea mai mare importanță. În mod firesc această convingere polarizează în jurul ei pe toți oamenii muncii, întreg poporul, fiecare fiind egal de interesat în promovarea neabătută a unui autentic și profund democratism socialist.

În lupta aceasta, deosebit de grea și de mare amploare, conducerea de partid și de stat poate conta pe sprijinul neprecupețit al întregului popor.

Mircea REBREANU
Secretar al Comisiei juridice permanente din Marea Adunare Națională

VOM FACE TOTUL PENTRU FORMAREA CONȘTIINȚEI OMULUI NOU

Încerc un sentiment de mare mulțumire, dar și de plenară răspundere, că modestul meu loc de muncă este prin însăși natura sa vizat nemijlocit de multe din indicațiile cuprinse în Programul de educație partinică stabilit la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. Ascultînd cuvîntul tovarășului **Nicolae Ceaușescu** analiza sa multilaterală, științifică, de mare însemnătate principială și practică a activității politico-ideologice și cultural-educative, am simțit în permanență că vorbele sale mobilizatoare, de cald îndemn, mi se adresează și mie personal. Atît la Universitatea populară cît și la Casa de cultură lucrăm mult cu tineretul, încercînd să-i îmbogățim universul lui spiritual, să-i consolidăm fundamentul ideologic, să-i apropiem de cunoaștere și să-i stimulăm interesul pentru știință, pentru frumos, cu un cuvînt să fim un ajutor prețios al factorilor chemați să-l educe în spirit comunist. Munca activului nostru de la Universitatea populară a cunoscut o îmbunătățire substanțială după apariția documentelor din iulie. Și fiindcă am vorbit de tineret, aș dori să amintesc aici, printre altele, inițierea ciclului de prelegeri «Tinerețe, muncă, viață». Inspirat direct din ideile expuse în iulie de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, acest ciclu cuprinde titluri ca: «Romantismul epocii socialiste», «Dialog între generații. Cunoașterea și cultivarea tradițiilor revoluționare ale partidului și poporului nostru», «Contemporan cu viitorul. Tinerețe, responsabilitate», «Chipul tînărului de azi, profilul său moral» și altele. De asemenea, la Casa de cultură (al cărei specific, determinat de caracterul de stațiune climatică a orașului nostru, presupune o audiență foarte variată din toate colțurile țării) am inițiat programe noi de activitate în spiritul indicațiilor documentelor referitoare la ideologie. Dar, după cum spunea tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la încheierea lucrărilor plenarei **«Trebuie să judecăm oamenii nu după vorbe și declarații, ci după fapte...»** de aceea oprindu-mă aici, îmi propun ca împreună cu colectivul nostru să ne străduim să dăm viață prețiosului program elaborat de partid, să ridicăm la un nivel superior munca așa încît recentele documente să dea rod bogat și în acest frumos colț al patriei noastre.

Mariana GHINESCU
Metodistă la Casa de cultură și secretară a Universității populare Sinaia

VOM FACE OPERE ADEVĂRATE, EMOȚIONANTE DESPRE MINUNAȚII NOȘTRI CONTEMPORANI

Întreaga țară a căpătat, în lunile din urmă, aspectul unui amfiteatru imens în care tineri și virstnici, oameni simpli și academicieni, dezbat noțiuni ca: «etică și echitate socială, conștiință socialistă și profil moral al omului nou — constructor al socialismului».

Noi, cineaștii, judecăm creația noastră, încercînd să o înscriem în aria unui anume fond spiritual, a îndatoririlor și eficienței ei sociale. Vorbim despre conștiința spectatorilor noștri, gîndindu-ne la propria noastră conștiință, la ceea ce ne dă avînt, la ceea ce ne înnobilează creația.

Gheorghe VITANIDIS
regizor de film

(Continuare în pag. 12)

săptămîna în

Pagini realizate de Liviu TIMBUS, Petre ANGHEL și Eugen IAROVICI

lacul de acumulare de la poiana uzului

După ce au fost terminate lucrările de închidere a batardoului la barajul complexului hidrotehnic de la Poiana Uzului, a început umplerea cu apă a lacului de acumulare. Cele circa 100 milioane mc de apă — capacitatea acestui nou lac artificial, cu o lungime de peste 12 km — vor asigura alimentarea cu apă potabilă și industrială a unităților economice și a localităților de pe valea Trotușului.

școala bunicilor

Recent, la filiala casei de cultură din cartierul clujean IRIS a avut loc un examen neobișnuit, la care, în calitate de elevi, au participat sute de... bunici.

Tema tratată în cele aproape 200 de subiecte abordate la examen s-a referit la rolul și locul bunicilor în ce privește creșterea, educarea și ocrotirea sănătății nepoților.

Comisia de examinare: profesori, medici, cercetători științifici, activiști sociali și culturali și, bineînțeles, bunici.

Ideea promovării în rîndul vîrstnicilor a unor acțiuni educative de masă, în măsură să le pună în valoare autoritatea, experiența, capacitatea și posibilitățile lor educative s-a dovedit de bun augur. De altfel, și rezultatele înregistrate pînă în prezent, deși modeste, atestă faptul că populația vîrstnică este în măsură și are posibilitatea de-a aduce o contribuție valoroasă la creșterea, educarea și ocrotirea sănătății generației tinere. Dar nu numai atît. Bunicii s-au străduit, totodată, să ajute prin variate mijloace familiile dezorganizate sau cu semne de destrămare, părinții demisionari sau vîrstnicii dificili. De menționat și faptul că în săptămîna Crucii Roșii — aniversată recent — echipe de bunici au vizitat peste 1 000 de familii din municipiul Cluj.

Prin preocupările și activitatea desfășurată, școala bunicilor s-a dovedit o formă educativă dinamică, activă, plăcută, eficientă, antrenantă și... gerovitalizantă.

pod peste jiu

Noua construcție, menită să treacă peste albia Jiului șoseaua națională 56 (Craiova-Calafat), se situează printre cele mai moderne realizări de acest gen din țară: 270 metri lungime și 11 metri lățime.

Pînă în prezent s-au executat fundațiile și s-au turnat coloanele pentru picioarele intermediare, s-a terminat executarea radierilor armate la picioarele 2, 3 și 4. Harnicii constructori de la Întreprinderea de construcții drumuri și poduri, căi ferate-Craiova au reușit să împlînte în mijlocul Jiului chesonul ultimei pile a podului. În viitorul apropiat constructorii vor da o nouă bătălie: pregătirea terenului pentru executarea celei de-a doua culei spre Craiova.

învățămînt—producție

De curînd, la Institutul politehnic din București a avut loc cea de-a XI-a Conferință a cercurilor științifice studențești. Trecerea în revistă a rezultatelor activității științifice (secțiile electrotehnică, energetică automatică, electronică și telecomunicații), desfășurate de studenții din centrele universitare Timișoara, Iași, Cluj, Brașov, Craiova, Petroșeni și București, a cuprins aproape 150 comunicări însoțite de proiecții de diapozitive, planșe și exemplificări pe machete. S-a remarcat originalitatea multor lucrări bazate pe cele mai noi descoperiri ale științei și preocuparea majoră de a lega cît mai strîns cercetarea științifică de problemele actuale ale producției. Astfel, încă de pe băncile universităților, tinerii învață să se orienteze pe calea: cercetare fundamentală — cercetare aplicativă — producție.

la ce duce... tulburelul

O dată cu toamna a apărut și tradiționalul tulburel. Nimeni nu-i contestă gustul sau aroma; dar și cîte necazuri de pe urma lui. Un camion «Bucegi», condus de șoferul Florea Macrea de la I.U.T.-Bujoreni «tulburat» de tulburel, a lovit pe șoseaua Măgurele o motocicletă. Și-au pierdut viața conducătorul motocicletei, Dan Paraineanu și Gherghina Anghel, care-l însoțea. La Focșani, un alt automobilist, C. Mărmureanu, a fost surprins de organele miliției conducînd un autoturism în completă stare de ebrietate; numai grație unei minuni a putut scăpa de la un accident fatal.

COPERTA NOASTRĂ

Ploaie de toamnă.

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

cu planul anual îndeplinit

Deși anul calendaristic nu s-a încheiat încă, numeroase colective de muncă din întreaga țară și-au îndeplinit planul anual la toți indicatorii de producție. Uzina constructoare de mașini din Reșița, una dintre cele mai vechi și mai prestigioase uzine din țara noastră, furnizoare de piese de schimb pentru agregate energetice și utilaje tehnologice, a anunțat îndeplinirea planului anual de producție. Continuînd șirul succeselor, uzina reșițeană a livrat în plus față de prevederile planului anual circa 50 la sută mai multe piese de schimb pentru motoare electrice de mare putere, turbine hidraulice și cu abur și mașini-unelte.

În județul Tulcea s-a obținut pînă în prezent o producție suplimentară de 15 milioane lei. O contribuție importantă la aceste realizări au adus întreprinderea de construcții și reparații de nave și utilaje și întreprinderea de industrializare a peștelui.

La rîndul lor, constructorii barajului Vidra au încheiat, cu două luni mai devreme, prevederile planului. Realizînd un volum de 1 233 000 mc la construcția barajului, harnicul colectiv a ajuns cu lucrările la cota 1 240 m.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

atenție ... la gripă!

— Ce «diagnostic» dați gripei din anul acesta! — l-am întrebat pe tovarășul *dr. Șerban POPA, șeful serviciului de prevenire și combatere a bolilor infecțioase din Ministerul Sănătății.*

— Și actualele îmbolnăviri de gripă sînt provocate, ca și în anul 1969-1970, de virusul A2 H.K. Aceasta explică pentru ce în prezent cazurile grave sînt mai puțin frecvente decît în anii precedenți cînd s-a produs primul contact cu acest tip de virus. Așadar, sînt forme de gripă medii și ușoare, focare dispersate, dar trebuie să fie foarte bine înțeleasă utilitatea tuturor măsurilor luate în vederea combaterii infecției gripale. Și atunci cînd e vorba de prevenire, și în legătură cu respectarea indicațiilor de tratament.

— Ați făcut constatări negative cu privire la comportamentul unor cetățeni?

— Destule, din păcate. Unii se ambiționează să încalce dispozițiile în vigoare și țin morțiș să facă vizite în incinta spitalelor. Alții, deși știu precis că prezintă simptome de îmbolnăvire, primesc sau se duc în vizite. Pe de altă parte, sînt părinți care își plimbă copiii în cea mai mare aglomerație, care îi trimit la școală deși sînt gripați.

— În cadrul preocupărilor și strădaniilor Ministerului Sănătății de combatere a gripei, ce acțiuni se întreprind în continuare?

— Între altele, este în curs de desfășurare acțiunea de imunizare antigripală a populației expuse profesional la infecție prin vaccin antigripal preparat de Institutul «Cantacuzino», Institutul de inframicrobiologie și vaccin importat. S-au asigurat spații de spitalizare pentru eventualele cazuri cu complicații postgripale, în special pentru copii mici, bătrîni, bolnavi cronici, cardiaci, pulmonari etc. În colectivitățile mai mari de copii s-au înființat infirmerii speciale, în vederea izolării și tratării cazurilor ce s-ar ivi. Trebuie să subliniem și faptul că, în ultima lună, s-a efectuat o acțiune largă de gammaglobulinoprofilaxie, ce a cuprins circa 100 000 de copii.

S.N.

brigada itinerantă

Fotografia noastră vă prezintă un moment din programul brigăzii Casei de cultură a sectorului 8, laureată a mai multor concursuri republicane. Inițiativa recentă de a da microspectacole de zece minute pe scenele sălilor de cinematograf («Gloria», «Excelsior», «Favorit» și «Modern»), între jurnalul de actualități și film, a fost primită cu mult interes de public. Folosind umorul și satira, membrii brigăzii abordează probleme de etică cetățenească, biciuind parazitismul și tendințele de căpătuială necinstită, unele aspecte de proastă gospodărire și irosire a bunului obștesc, misticismul și comportările necivilizate. Este un fel de dialog cetățenesc în fața ecranului.
Așteptăm exemple similare de la alte case de cultură.

în orele libere: artă

De cîțiva ani, la Muzeul de artă al Republicii Socialiste România s-a introdus o formă nouă de contact cu publicul tînăr: cicluri de lecții despre istoria artei. În fotografie au fost surprinși elevi de la Școala generală nr. 19 la prima lor lecție. 1 500 elevi din 25 școli și licee participă în timpul lor liber la aceste cicluri de 12 lecții care încep cu arta românească veche și parcurg principalele perioade pînă în timpurile noastre. Fiecare lecție cuprinde o parte istorică și teoretică după care se vizitează sălile care se referă la perioada respectivă, făcîndu-se exemplificări cu operele expuse în muzeu.

despre milioane

Cîți kilometri au parcurs în 1971 cele peste 500 autocare ale Ministerului Turismului? Mai bine de treisprezece milioane. Am mai aflat de asemenea că în aceeași unitate de timp au fost transportați aproape două milioane de turiști români și străini, sau cu 50% mai mulți decît în aceeași perioadă a anului trecut! Fotografia alăturată a fost luată la noua autobază a întreprinderii, dotată cu ateliere moderne de reparații, spălare și gresare, cu platforme de parcare. Pe linia unei organizări mai raționale, se dezvoltă fabricația și recondiționarea unor piese de schimb, reducîndu-se astfel importurile în valută.
Întreprinderea și-a mărit mult și sectorul de deservire a turiștilor străini. Spre pildă, organizînd mai bine închirierile de autoturisme fără șoferi, s-au mărit simțitor încasările în valută, astfel că într-un singur sezon mașinile și-au recuperat valoarea.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

frumosul și iubirea

Ne răsună în conștiință și vor dăinui, fără îndoială, încă multă vreme ecourile Expunerii făcute de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în fața Comitetului Central al partidului, cu privire la programul Partidului Comunist Român pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educația socialistă a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste.

Sensibili la toate paragrafele vastului statut politic, amplă cartă morală a prezentului și viitorului patriei noastre, oamenii de artă se vor apleca, de aici înainte, cu precădere, cum este și firesc, asupra capitolului, de o deosebită bogăție spirituală, referitor la problemele creației literare și artistice, destinată să contribuie la uriașa operă, responsabilă și patetică, de formare a omului nou, menită să îmbogățească patrimoniul spiritual al poporului.

De la înalta tribună a Plenarei, secretarul general al partidului a adresat creatorilor de frumos o înflăcărată chemare. «Redați în artă — a spus tovarășul **Nicolae Ceaușescu** — mărețele transformări socialiste ale țării, munca clocotitoare a miilor de oameni; veți găsi și contradicții și conflicte reale, nu închipuite, și fapte măreț emoționante, demne de numele de om. Redați și frumosul și iubirea în înțelesul lor măreț!» Emoționante cuvinte, emoționantă chemare, emoționantă sarcină socială trasată creatorilor de frumos! Fiindcă niciodată și nicăieri *frumosul* și *iubirea* n-au fost OMULUI niște aliați mai fideli, ca în societatea socialistă. Tovarăși de drum și sprijinitori ai viselor, *FRUMOSUL* și *IUBIREA* sînt, în orînduirea socialistă, pietre unghiulare ale edificiului de o fascinantă frumusețe pe care îl clădește OMUL ELIBERAT, în polemică acerbă și deschisă cu TRECUTUL său grevat de atîtea poveri morale, în care intrau și *URÎȚENIA* și *URA* omului împotriva omului.

FRUMOSUL și IUBIREA, iată marile țeluri chemate să dea corp și substanță artei umaniste. În numele acestui FRUMOS ce se cuvine apărat și al IUBIRII ce se cere cultivată cu scumpătate, oamenii de artă sînt obligați să întrețină salvele lor eficiente de artilerie bine reglată împotriva acelora ce schilodesc fața curată a zilelor noastre sau încearcă să reaprindă detestabile uri mocnite.

FRUMOSUL și *IUBIREA*, iată două cuvinte ce se cer înscrise pe steagurile tuturor inspirațiilor și luptelor noastre, îndemnuri de glorie ale unui timp ce-și propune să cucerească treptele măreției umane.

470 DE MILIARDE PENTRU DEZVOLTAREA ȚĂRII

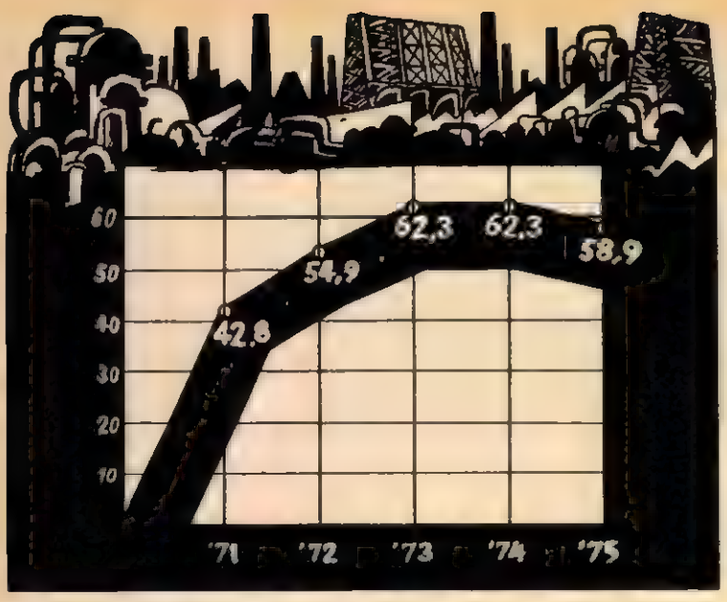

INVESTIȚII ÎN INDUSTRIE

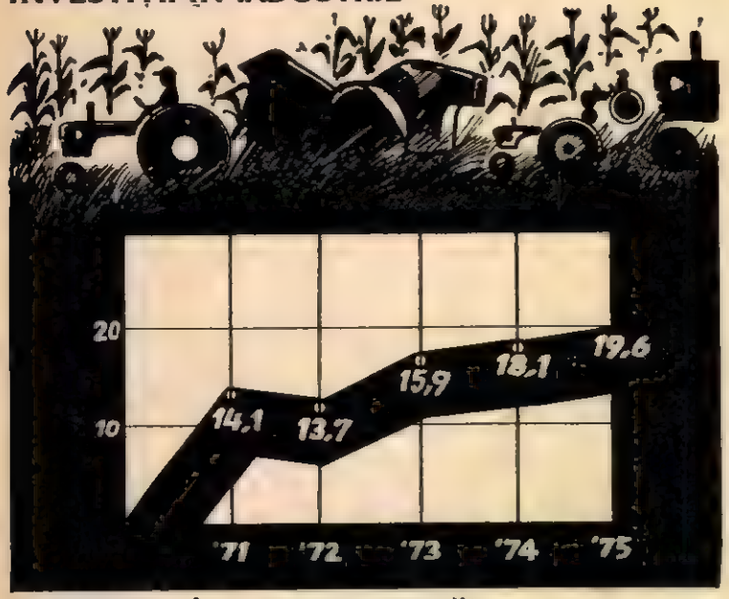

INVESTIȚII ÎN AGRICULTURĂ*

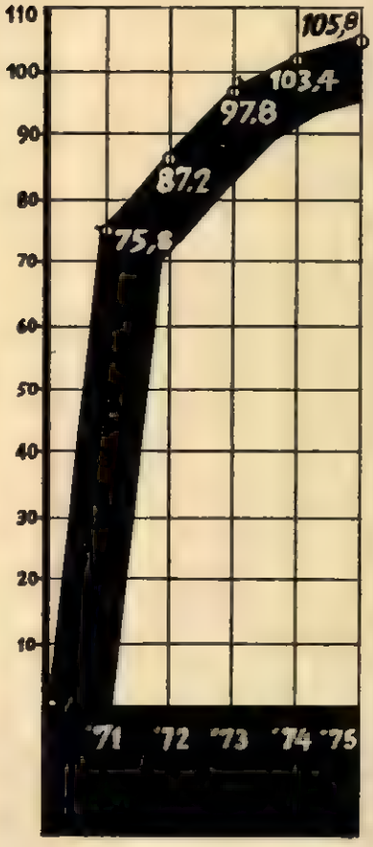

DESFĂȘURAREA INVESTIȚIILOR TOTALE DE 470 MILIARDE LEI PE ANI

Cu siguranță că niciodată în decursul istoriei sale România nu a trăit o asemenea epocă de profunde prefaceri sociale și economice ca cea pe care o parcurgem în acești ani. Lumea în care trăim cere și adeseori chiar impune opțiuni fundamentale pentru asigurarea existenței, progresului și viitorului unei națiuni, în condițiile în care există tendințe de adîncire a decalajelor din lumea contemporană între țările avansate, de mult industrializate, și cele pornite mai curînd pe calea dezvoltării. Pentru înlăturarea acestei tendințe negative, accelerarea industrializării, menținerea unei rate înalte a acumulării este imperios necesară. În acord cu întreaga națiune, Congresul al X-lea a angajat România într-o impresionantă construcție economică menită să edifice o societate mai armonioasă din toate punctele de vedere, mai echitabilă și mai prosperă, societatea socialistă multilateral dezvoltată. Acest deziderat de importanță istorică va polariza energiile, eforturile și gîndirea națiunii pe o perioadă de două decenii, dar înfăptuirea lui concretă e palpabilă deja, e prezentă prin marile obiective pe care și le propune planul cincinal 1971–1975. Planul cincinal sintetizează concluziile unor ample dezbateri și analize la care a participat țara întreagă, întreg acest popor, astăzi stăpîn pe propriile sale destine. Una dintre opțiunile fundamentale ale planului decurge din politica partidului de a îmbina interesele prezente cu cele de perspectivă ale națiunii socialiste. Trăind într-un prezent cu ample și rapide schimbări în toate structurile vieții economice, să nu uităm, dar mai ales să cîntărim cu deplină răspundere profilurile viitorului. Aceasta este explicația că sarcinile și obiectivele planului cincinal converg spre realizarea unui dinamism susținut al creșterii producției materiale, spre modernizarea structurii întregii economii, spre sporirea eficienței economice în toate domeniile și pe această bază spre creșterea rapidă a venitului național. Creșterea venitului național într-un ritm mediu anual de 11–12 la sută și stabilirea unei cote a fondului de acumulare de 30–32 la sută face posibil ca în acest cincinal să se realizeze investiții, din fondurile centralizate ale statului, de 470 miliarde de lei. O privire oricît de sumară asupra datelor statistice din acest domeniu ne arată că această sumă reprezintă un efort de investiții fără precedent în istoria construcției socialiste în România. Această opțiune pentru alocarea unei părți atît de însemnate din venitul național în scopul asigurării unor investiții de o atare amploare va fi hotărîtoare pentru dezvoltarea rapidă și armonioasă a economiei noastre naționale.

Investițiile au fost orientate în așa fel încît să asigure o dezvoltare proporțională cît mai armonioasă a economiei în ansamblu, precum și a fiecărei ramuri în parte, atestînd o politică de utilizare chibzuită a acestor fonduri, fapt care reiese de altfel și din opțiunea prioritară acordată ramurilor producției materiale. Astfel, circa 60 la sută din investiții sînt îndreptate spre continuarea operei de industrializare a țării. Trebuie să observăm că una dintre caracteristicile esențiale ale industrializării în cincinalul actual constă în intensificarea procesului de modernizare a structurilor industriei. În primul rînd vor fi promovate cu precădere acele ramuri sau subramuri purtătoare ale progresului în tehnica și producția contemporană, cum sînt electronica, electrotehnica, mecanica fină, industria optică, construcția de mașini-unelte, petrochimia, metalurgia oțelurilor aliate etc., etc.; în al doilea rînd procesul de modernizare se extinde și asupra unei game foarte întinse de produse. Astfel ponderea de produse noi sau modernizate va trebui să ajungă în 1975, pe ansamblul industriei, la 47 la sută, în unele ramuri procentul fiind chiar mai mare: 63 la sută în construcția de mașini, 52 la sută în industria metalurgică, și estimîndu-se că industria ușoară va reînnoi practic în întregime sortimentele de produse pînă în 1975. Amploarea investițiilor și acțiunea de modernizare, apoi tendința tot mai evidentă și mai susținută de a folosi integral inteligența, inventivitatea și potențialul creator propriu vor face posibil, la încheierea cincinalului, ca industria să acopere 70 la sută din necesarul de utilaje al țării, să furnizeze de aproape 1,5 ori mai multe mărfuri pentru fondul pieței și de 1,9 ori mai multe produse pentru export. De asemenea realizarea acestei orientări de bază — modernizarea structurilor — se estimează că va ridica productivitatea muncii cu cel puțin 42 la sută.

O altă ramură a economiei naționale care beneficiază de investiții masive este agricultura cu toate sectoarele ei. Și ea va parcurge în acest cincinal o etapă de ample modernizări și de dezvoltare intensivă. Cele peste 80 de miliarde de lei care i-au fost alocate reprezintă de două ori mai mult decît s-a investit în cincinalul precedent. La acest volum de investiții se adaugă și aportul financiar — 20 miliarde lei — al cooperativelor agricole de producție. Investițiile sînt destinate amplificării bazei tehnico-materiale, apoi realizării programelor naționale de irigații și hidroameliorații, în sfîrșit, dezvoltării zootehniei. Se estimează că toate aceste alocări, dacă vor fi rațional și prompt utilizate, vor duce la o sporire a producției agricole cu 36–49 la sută față de media anilor din cincinalul anterior.

De fonduri importante de investiții vor beneficia în actualul cincinal și alte sectoare ale economiei naționale ori ale vieții sociale. Remarcabil este volumul de investiții repartizat cercetării științifice: 4,5 miliarde (față de 1,7 din cincinalul trecut), învățămîntului, culturii și ocrotirii sănătății: 9,6 miliarde, construcției de locuințe: 14,3 miliarde etc. O analiză mai detaliată demonstrează că fondurile repartizate pentru ridicarea nivelului de trai reprezintă de fapt o mare parte din venitul național.

Analizînd repartizarea teritorială a investițiilor, vom observa că ea urmărește îndeplinirea unui deziderat pus în evidență de Congresul al X-lea, acela de a lichida decalajele dintre diverse regiuni ale țării. Prin amplasarea noilor întreprinderi va continua, deci, îmbunătățirea repartizării forțelor de producție pe teritoriul țării, asigurîndu-se progresul economic și social al tuturor județelor. O parte tot mai însemnată din fonduri va fi investită cu precădere în județe mai puțin industrializate, cum sînt: Sălaj, Bistrița-Năsăud, Vrancea, Tulcea, Dîmbovița etc. Amplasarea teritorială rațională va avea drept consecință creșterea producției industriale a acestor județe cu circa 50–86 la sută în 1975, față de 1970, și folosirea cît mai deplină a forței de muncă și, în ultimă instanță, posibilitatea ca toți cetățenii să se bucure și să beneficieze de progresele și roadele civilizației materiale și spirituale ale socialismului.

Întreaga națiune apreciază actualul cincinal ca un program realist, profund științific și pe deplin realizabil. Aceasta este de altfel și explicația energiei cu care întregul nostru popor a trecut la înfăptuirea lui.

Ion MAN

*Inclusiv silvicultura, gospodărirea apelor și alte activități din cadrul agriculturii, care sînt cuprinse în volumul de investiții ale ramurilor respective.

CE REPREZINTĂ ACESTE MILIARDE ?

Miliardele de lei care vor fi investite în obiectivele de pe teritoriul județului Dîmbovița reprezintă un ram din arborele viguros ce va crește pe pămîntul României în următorii cinci ani.

Ele înseamnă, înainte de toate, cantitate. Dublîndu-se, producția industrială va ajunge la 23 500 lei pe locuitor al județului. Dacă obiectivele nou construite vor fi prin ele însele spectaculoase, nu mai puțin «senzaționale» sînt prevederile estimate în legătură cu extinderea întreprinderilor deja existente. Un singur exemplu, modest în comparație cu luceferii viitoarei constelații dîmbovițene: pe lîngă o linie pentru tuburi și o alta pentru plăci de azbociment, pe lîngă o fabrică de var, la fabrica de ciment din Fieni va intra în funcțiune în anul 1973 și un nou cuptor de ciment; el singur va produce de două ori mai mult decît cuptoarele acum în funcțiune!

Aceste miliarde mai înseamnă calitate. În cazul aportului județului Dîmbovița la sporul de calitate al țării, printre produsele noi, de tehnicitate sporită, se vor afla oțeluri aliate și înalt aliate, strunguri automate, toată gama de strunguri revolver executate după cele mai noi și înaintate tehnologii, se vor afla lămpi cu halogeni și vapori de mercur, înseamnă tot ce vom găsi în 1974, 1975 în fabrici, magazine, expoziții purtînd inscripția «fabricat la Tîrgoviște», «fabricat la Titu» ...la Fieni, la Moreni, la Găești, la Pucioasa.

Dar investițiile înseamnă nu numai bani, ci și efort. Importantul ritm anual de creștere a producției industriale în procent de 22% presupune încordare și devotament. Iar rezultatul lor, dincolo de cei 185 000 lei ce vor alcătui producția anuală pe salariat, înseamnă bunăstare și fericire.

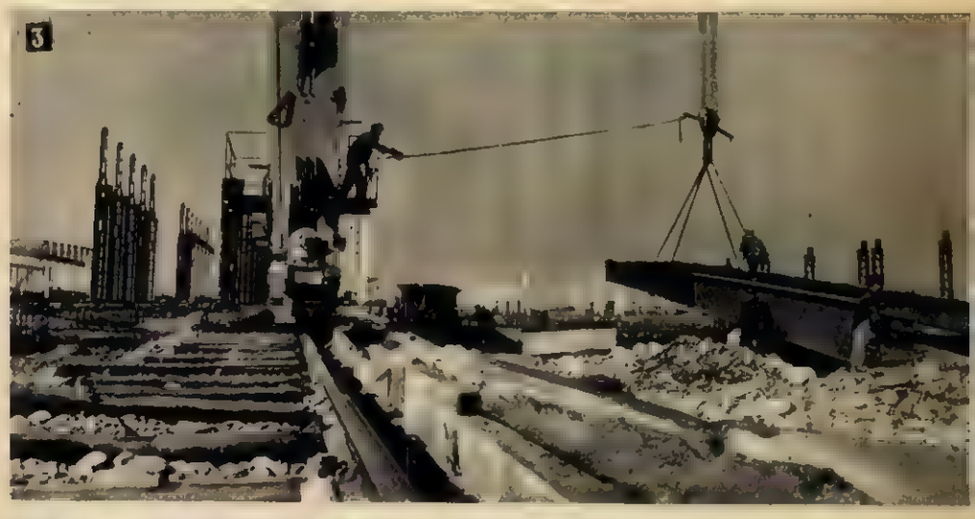

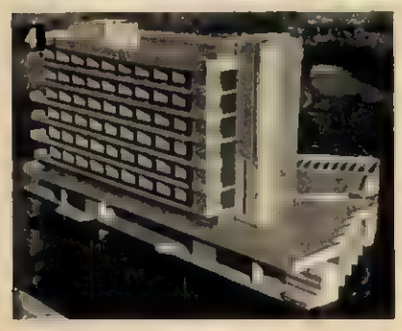

1) La Tîrgoviște, ca oriunde, graficul cutezanței creatoare se scrie nu cu tuș, ci cu beton.
2) Orașul unui fel de echilibru...
3) ...își pregătește astăzi...
4) ...viitorul stabil.

ÎN ANII CINCINALULUI

UN JUDEȚ DESPRE CARE SE VA VORBI MULT

Cu cele 13 miliarde de lei ce vor fi investite pe teritoriul său în actualul cincinal, județul Dîmbovița se va afla nu numai în centrul preocupărilor economiștilor, nu numai la răscrucea eforturilor constructorilor, nu numai în rîndul marilor raportori din 1975, ci, fără îndoială, și în centrul atenției opiniei publice. Din firesc interes cetățenesc și normală curiozitate umană, ne-am grăbit să aflăm la timp coordonatele unei perioade de dezvoltare ce va putea fi denumită — păstrînd culoarea locală — eruptivă. Am beneficiat în acest scop de bunăvoința unui interlocutor de mare competență — tov. ing. Ion CĂLINESCU, secretar al Comitetului județean Dîmbovița al Partidului Comunist Român.

— Este într-adevăr explozivă, sau «eruptivă» cum am numit-o noi, perspectiva cincinalului pentru județul Dîmbovița?

— Cele aproximativ 13 miliarde de lei reprezintă triplarea sumelor investite în județul nostru față de cincinalul anterior.

— În ce se vor investi?

— Multilateral. Atît pentru obiective noi, cît și pentru dezvoltarea celor existente, atît în industrie, cît și în agricultură, atît în economie, cît și în domeniul social-cultural.

— Unde?

— Peste tot. La Tîrgoviște și la Titu, la Pucioasa și la Fieni, la Moreni și la Găești.

— Ce contururi concrete vor căpăta acești bani?

Investițiile, sau formula fericirii prin efort.

Ampla operațiune a transformării miliardelor în edificii înglobează infinite probleme. De la găsirea unui stil...

...până la pregătirea viitoarelor cadre...

— Contururile se prefigurează de pe acum: la Tîrgoviște — o adevărată și impresionantă platformă industrială cu trei coloane uriașe de susținere și activitate: uzina de oțeluri aliate, uzina de strunguri și întreprinderea «Romlux»; la Titu — fabrica de aparataj electric de instalații, fabrica de nutrețuri concentrate, complexul avicol cu o producție anuală de 20 000 tone carne de pui; în celelalte localități — modernizări și extinderi spectaculoase ale întreprinderilor existente, uneori pînă la schimbarea aproape totală a configurației unităților.

— Ascultînd acest început de enumerare, am remarcat o diversitate a ramurilor economice cuprinse. Așa este?

— Da. Vom produce pe teritoriul județului ciment și strunguri, pui și oțel, energie electrică și lămpi fluorescente care s-o consume. Dar diversificarea ramurilor productive nu se face la nivel static, ci ținînd seama de dezvoltarea și perspectivele tehnologiilor, de nevoile crescinde ale economiei naționale. Pe harta Dîmboviței vor apărea *ramuri noi* nu numai în raport cu județul nostru, ci și cu întreaga țară. O asemenea noutate va fi fabricarea oțelurilor superioare, aliate și înalt aliate, producție ce va face din Tîrgoviște un centru siderurgic.

— Sînt cunoscute grija și perseverența cu care partidul nostru realizează dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor patriei. Atenția deosebită acordată în acest cincinal județului Dîmbovița este impresionantă. Faceți-mă, vă rog, să înțeleg mai exact logica ei economică, avînd în vedere și faptul că județul nu a fost dintre cele mai rămase în urmă.

— Nu sînt în măsură să mă substitui gîndirii factorilor de decizie de la nivel republican. Dar, avînd în vedere că proiectele de plan se elaborează la nivelul nostru, al județelor, precum și că pătrunderea înțelesului problemelor trebuie să fie realizată de orice activist, de orice comunist, pot remarca niște parametri edificatori. Spre exemplu: folosirea forței de muncă. Județul Dîmbovița, deși mai restrîns ca suprafață, este unul dintre județele cele mai dens populate; în același timp, sub aspectul numărului de salariați la mia de locuitori, el se situează mult sub media pe țară; ridicarea noilor și numeroaselor capacități de producție va conduce la creșterea numărului salariaților din județ cu 32%, ceea ce va reprezenta corelarea indicatorilor menționați. Cu alte cuvinte, folosirea mai judicioasă a forței de muncă disponibile și, prin aceasta, ridicarea nivelului de trai, material și spiritual al locuitorilor județului.

— Cum este pregătit succesul acestui amplu program de investiții?

— Într-adevăr, realizarea cu succes a acestui program presupune nu numai un efort de realizare, ci și unul sau, mă rog, mai multe de pregătire și organizare. S-a format un comandament interdepartamental pentru rezolvarea problemelor concrete ale edificării platformei industriale din Tîrgoviște. Celelalte obiective din județ sînt de asemeni prezente pe agenda zilnică de lucru a conducerii comitetului județean de partid. Ne preocupăm din timp pentru asigurarea cadrelor viitoarelor obiective; pentru fiecare întreprindere în parte există un grafic eșalonat al necesarului de angajați, pe specialități, în cifre absolute, fără aproximații. Prin școlarizarea din timp a acestor cadre și prin diferite măsuri organizatorice luate în colaborare cu unitățile industriale existente, vom asigura și deservirea noilor obiective de către cadre cu experiență. De asemeni este conjugată rezolvarea tuturor problemelor pe care le implică această adevărată modificare a geografiei economice a județului. Căi de transport, poduri, baraje, lac de acumulare pentru necesarul uriaș de apă industrială, asigurarea cu energie, nimic nu a fost uitat.

— Cum vor fi asigurate condițiile de locuit pentru fluxul de populație urbană ce se întrezărește?

— Dacă volumul investițiilor reprezintă suma *triplă* față de cincinalul precedent, numărul apartamentelor va crește și el tot de trei ori. Cu cele peste 12 500 de apartamente noi, înseamnă că vom construi în cinci ani dublu cît în întreaga perioadă de la eliberare pînă în 1970

Spuneam însă că programul de investiții atrage multiple consecințe pozitive pe plan social. În afara locuințelor, alte edificii social-culturale și amenajări edilitare vor concura la schimbarea radicală a aspectului localităților dîmbovițene.

Fotoreportaj (text) și interviu de A. SERGIU

Fotografii de Elena GHERA

...de la asigurarea căilor de transport...

...până la montarea utilajelor ultramoderne, cum sînt cele care populează halele viitoarei uzine de strunguri...

...și pînă la proiectarea unor macarale de tip nou, gigantice, capabile să deplaseze, să ridice și să fixeze mii de tone de profiluri metalice ale halelor uzinei de oțeluri aliate.

dialog cu cititorii

de H. DONA

O scrisoare patetică (patetismul e accentuat și de folosirea abundentă și nu totdeauna potrivită a unor formule radicale) am primit din partea cititorului vasluian *K. Rusu*. Dumneasa ne solicită nici mai mult, nici mai puțin decît o rezolvare a «problemei somnului», mai pe românește spus, o soluție care să elimine complet dormitul, astfel încît toate cele 24 de ore să poată fi folosite pentru astîmpărarea imensei sete de cunoaștere și activitate a preopinentului nostru. Salutînd din mers asemenea nobile preocupări, ne exprimăm, în același timp, satisfacția că nu deținem (nici noi, nici altcineva) vreun leac absolut împotriva somnului. Există o măsură-n toate și o activitate non-stop o fi ea măreață, dar e, în orice caz, ineficientă. Și, în plus, dacă n-am mai dormi din cînd în cînd, ce am face cu visurile? (Față de visurile ce ne bîntuie în stare de trezie trebuie să fim ceva mai precauți.) Și, atunci, ce să facă tov. Rusu? După părerea noastră, să-și gospodărească mai bine timpul. Deși sînt un vechi și pasionat ziarist, nu mi se pare absolut necesară lectura cu regularitate a zeci de ziare. În lista publicațiilor de care tov. Rusu nu se poate dispensa «pentru nimic în lume» figurează ce vrei și ce nu vrei: de la «Flacăra» — noblesse oblige! — și pînă la «România literară» (cu agnoasele ei — sic!), și de la «frumosul și utilul» «Magazin» pînă la «Gazeta cooperației», «Cinema», «Săptămîna», «Vremea nouă», «Veac nou» etc., etc. Să nu ne audă Direcția Difuzării Presei, dar s-ar putea face unele comprimări. De asemeni, nici vizionarea obligatorie a două filme pe săptămînă (atîtea se aduc la Vaslui) nu ni se pare de neclintit. E drept că D.D.F.-ul ne răsfață numai cu capodopere, dar se știe și din alte domenii că prea multe dulciuri strică. Ce să mai spunem de cele patru ore de televiziune. Ca și în materie de țigări, s-ar putea încerca deocamdată o reducere la 3 ore și jumătate. Ce să-i faci, asta-i condiția umană: trebuie să ne-nvățăm să alegem. Și, printr-atîta citit și vizionat, să mai lăsăm măcar o jumătate de oră și pentru gîndit.

Pledoaria cititorului *Gavril Cosma* din Satu Mare pentru dezvoltarea culturii fizice ni se pare convingătoare; ceva mai puțin, referirea la selecția naturală darvinistă potrivit căreia, spune tov. Cosma, «supraviețuiesc și înving cei voinici și puternici». De fapt, lucrurile se prezintă ceva mai nuanțat. Într-adevăr, ce ne învață antropologia? Că pe la sfîrșitul pliocenului și începutul pleistocenului existau două grupe de hominizi; unii erau înalți, voinici, cu dinți puternici, parcă perfect adaptați grelelor condiții naturale și aprigelor lupte pentru existență din mediul înconjurător, în timp ce ceilalți erau mai mici la trup, cu importante suprafețe ale corpului neacoperite de păr (ceea ce îi făceau mai vulnerabili la intemperii), cu dinții mai slabi, cu o poziție incertă (cînd mergeau în patru labe, cînd în două), cu musculatură mai redusă, fricoși și lipsiți de mare combativitate. După cum se știe, împotriva logicii simpliste, de învins au învins nu primii, ci cei din a doua categorie (confirmînd astfel ceea ce Engels, mi se pare, numea undeva «viclenia naturii»). Prăpădiții, năpîrlîții, fricoșii sînt — fără supărare — strămoșii oamenilor; ei au reușit nu numai să-i elimine pe voinicii descendenți ai australopitecilor, ci să și devină adevărați regi ai naturii. Și aceasta, dintr-un motiv foarte simplu: pe lîngă toate cusururile înșirate mai sus, hominizii cei slabi aveau totuși o calitate: posedau un creier mai mare și mai bine dezvoltat.

Și fiindcă veni vorba de inteligență, am vrea să risipim și o nedumerire a cititorului *Silvian Antonescu* din Turnu Severin. Dumneasa a auzit că în acțiunea de cunoaștere și selectare a cadrelor se folosesc uneori și teste care măsoară diferite aptitudini. Printre acestea, și teste de inteligență. «Cum se poate măsura inteligența?, se întreabă tov. Antonescu. Oare nu intervin aici și alte elemente străine: cultură, deprindere în a te exprima, anumite cunoștințe etc.?» Fără a exagera importanța testelor și nici posibilitatea lor de a oferi o imagine fidelă asupra psihicului și intelectului uman, trebuie, totuși, să precizăm că testele de inteligență sînt astfel alcătuite încît la rezolvarea lor corectă nu intervin factori de altă natură (singurele cunoștințe necesare sînt, desigur, scrisul și cititul, cele patru operațiuni aritmetice și alte asemenea informații care nu depășesc nivelul unui absolvent a 4 clase elementare). Testul în cauză caută să stabilească cît mai exact capacitatea de a efectua conexiuni, de a găsi o ordine, o regulă între elemente aparent disparate. O asemenea capacitate ar corespunde, aproximativ, unei definiții sumare a inteligenței. Să luăm un exemplu extrem de simplu, una dintre întrebările cele mai ușoare dintr-un test de inteligență: o serie formată din cîteva litere (C.F.I.L....). Cel testat trebuie să spună ce litere urmează în continuare. Nu e greu de văzut că literele nu sînt așezate la întîmplare, ci după o anumită ordine: două litere lipsă din succesiunea alfabetică și apoi una prezentă și, din nou, două lipsă și una prezentă. E clar, deci, că litera următoare e O, după care ar veni S și așa mai departe. Desigur, sînt și întrebări mult mai grele, dar principiul e, în esență, același. Sînt, cu toate acestea, oamenii perfect egali în fața testului? E greu de spus. O anumită deprindere, o îndemînare care se capătă prin exercițiu pot, uneori, să suplinească inteligența. Dar, perfecțiunea fiind, în orice caz, imposibil de realizat, ne putem declara satisfăcuți și cu posibilitățile (strict indicative, precizăm, și nu concluzive) ale actualelor teste.

ECOURI PE MARGINEA PARTICIPĂRII

CENTRALEI INDUSTRIALE A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE-Ploiești la:

- **EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ A MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII — MOSCOVA 8—22 IX 1971**
- **AL V-LEA PAVILION DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM — BUCUREȘTI — 10 IX—24 X 1971**
- **EXPOZIȚIA INTERNAȚIONALĂ A PRODUSELOR NOI, FOLOSITE ÎN CONSTRUCȚII ȘI ARHITECTURĂ — PRAGA 12—22 X 1971**
- **EXPOZIȚIA DE CONSTRUCȚII, STRUCTURI, ELEMENTE ȘI MATERIALE PENTRU SECTORUL AGROZOOTEHNIC ȘI MEDIUL RURAL — Sinești-Ilfov**

Cunoscînd în ultimii ani o dezvoltare fără precedent, industria materialelor de construcții se numără astăzi printre cele mai dinamice ramuri ale economiei noastre naționale.

Construcția unui nou obiectiv industrial sau darea în folosință a altuia, care va contribui la ridicarea potențialului economic al țării, ca și înmînarea cheilor unei asociații de locatari, recent constituită, pentru a-și lua în primire noile apartamente, presupun cantități de beton, cărămizi, var, ciment, marmură și alte materiale încorporate în aceste construcții, care se ridică la ordinul milioanelor de tone. Omițînd din

această listă geamurile și materialele izolatoare, ar însemna să trecem cu vederea o prezență absolut indispensabilă în corpul acestor construcții, fie ele obiective industriale, social-culturale sau de altă natură.

Ideea de a ne opri astăzi asupra realizărilor mai importante obținute de organismul care coordonează, îndrumează și urmărește activitatea unităților producătoare ale acestor materiale de construcții ne-a fost sugerată de ultimele ecouri pe care le-a stîrnit prezența CENTRALEI INDUSTRIALE A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE-Ploiești la cîteva manifestări economice prestigioase, care s-au desfășurat în țară și peste hotare în toamna acestui an.

...8 septembrie 1971. Parcul Sokolniki din Moscova. Se taie panglica inaugurală a Expoziției internaționale a materialelor de construcții (STROIMATERIALI '71), manifestare internațională de mare amploare la care participă circa 600 de organizații și firme din 26 de țări ale lumii.

M.I.M.C. a participat pentru prima oară la o manifestare de asemenea amploare.

O parte din cei 900 mp, cît a reprezentat suprafața destinată standului de produse pe care le-a prezentat M.I.M.C., este rezervată produselor CENTRALEI INDUSTRIALE A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE-Ploiești, care a expediat aici o gamă variată de produse, din care n-au lipsit geamurile la-

minate, ştefuite, trase, ornamentate, elementele de tip profilit, oglinzile; un viu interes în rîndul vizitatorilor moscoviți, precum și al celorlalți expozanți, l-au stîrnit materialele izolatoare: plăci, folii, împîsliturа din fibre de sticlă, diversele plăci termoizolatoare din piuță. De asemenea, de un deosebit succes s-au bucurat materialele din polimeri organici: covorul din policlorură de vinil (semilavabil și lavabil), diversele produse din poliesteri armați cu fibre de sticlă — plăci ondulate, cabine de baie spațiale, chiuvete și plăci de baie — fapt remarcat de altfel în cadrul conferinței de presă ținute, cu ocazia «Zilei României» (16.IX.1971), de adjunctul ministrului materialelor de construcții al U.R.S.S.

Cea mai elocventă mostră asupra înaltei aprecieri ce a fost acordată produselor C.I.G.M.I.-Ploiești, în general produselor M.I.M.C.-ului, a reprezentat-o înmînarea — în cadrul aceleiași conferințe de presă — a unor diplome unui număr de opt întreprinderi românești, două dintre acestea revenind întreprinderii de materiale izolatoare-Berceni și Fabricii de geamuri din Tîrnăveni, unități reprezentative din cadrul CENTRALEI INDUSTRIALE A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE-Ploiești.

La două zile după inaugurarea Expoziției internaționale de la Moscova îi s-a oferit și vizitatorilor români ocazia reîntîlnirii cu produsele C.I.G.M.I.-Ploiești la 10.IX.1971, cu ocazia deschiderii celui de-al V-lea Pavilion de mostre de bunuri de consum–București.

Despre participarea acestui organism la Pavilionul de mostre am mai avut prilejul să vorbim în unul din numerele trecute ale revistei, cînd am încercat prezentarea, în sinteză, a exponatelor înfățișate de CENTRALA INDUSTRIALĂ A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE-Ploiești. Vom reaminti doar că multitudinea sortimentelor expuse pe cei aproape 200 mp, cîți i-au fost rezervați standului centralei din Ploiești, a lăsat o bună impresie sutelor de mii de vizitatori, unii dintre ei reprezentanți ai unor firme din străinătate, interesul general fiind captat de produsele prezentate în premieră.

În timp ce la București publicul vizitator, care pășea în pavilionul «D», își oprea îndelung privirea asupra exponatelor prezentate de centrala din Ploiești, la Praga, în parcul de cultură și odihnă «Iulius Fucik» se deschidea, în ziua de 12.X.1971, Expoziția internațională a produselor noi, folosite în construcții și arhitectură, încă un prilej de afirmare, peste hotare, a realizărilor de ultimă oră; așa cum reiese și din titulatură, caracterul expoziției a fost prezentarea de produse noi — obținute de industria românească a materialelor de construcții. După țara-gazdă, noi am prezentat cel mai larg și mai modern sortiment de produse, apreciat pentru calitatea superioară și ingeniosul mod de prezentare.

Juriul internațional al expoziției — după ce a luat în considerare toate criteriile de participare — a acordat standului românesc premiul I. Aceasta a constituit pentru noi toți cea mai viabilă dovadă de confirmare a calităților superioare pe care le întrunesc materialele de construcții românești, înaltul prestigiu de care se bucură în lume.

Avînd în mare parte un caracter informativ, privind prezentarea realizărilor obținute pentru sectorul agrozootehnic și mediul rural, Ministerul Industriei Materialelor de Construcții a organizat în comuna Sinești, județul Ilfov, Expoziția de construcții, structuri, elemente și materiale pentru sectorul agrozootehnic și mediul rural. Prezentînd pe un spațiu larg, alături de celelalte unități ale ministerului, produsele destinate acestui sector, CENTRALA INDUSTRIALĂ A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE-Ploiești a expus o serie de materiale de primă necesitate în construcțiile din sectorul zootehnic și mediul rural, cu un ridicat grad de funcționabilitate, prezentînd de asemeni multiple avantaje în construcții. Citîm doar cîteva din produsele expuse: profiluri din sticlă (prin aplicarea lor se sporește productivitatea muncii cu circa 25%, reducerea costului zonei vitrate cu 20-30%, reducerea consumului de oțel și lemn înglobat în tîmplărie cu 24%); geam armat (productivitatea muncii sporite cu 45-50%, reducerea costului zonei de luminatoare cu 55-65%, înlocuirea luminatoarelor metalice); geamuri semicristal (mai ieftin, înlocuiește lemnul); geam termopan (reduce cu circa 30% consumul de material lemnos sau oțel).

Utilizarea în construcțiile de acest gen a materialelor termoizolatoare din fibre minerale — plăși din vată minerală, saltele din vată minerală, prefabricate, plăci din vată minerală rigidizate cu greutate între 80 și 120 kg/m³ — prezintă iarăși un plus de avantaje constînd în: greutate de peste două ori mai ușoară a produselor noi decît piuța sau vata minerală, anedată cu bitum, eliminarea — prin folosirea acestor produse — importului de piuță, valorificarea superioară a unei materii prime (loess), nu ard și nu putrezesc.

Plăcile termo și fonoizolatoare, materialele hidroizolatoare din fibre de sticlă (împîslitura din fibre de sticlă bitumată în diverse sortimente), cochiliile din vată minerală — iată alte produse care completează bogata gamă prezentată de CENTRALA INDUSTRIALĂ A GEAMURILOR ȘI MATERIALELOR IZOLATOARE-Ploiești la expoziția de la Sinești, materiale care folosite mai intens, cu mai multă convingere de către constructori, duc la realizarea de importante economii valutare, creează posibilități multiple de înlocuire cu succes a unor materii deficitare, prezintă avantajul folosirii lor un timp mai îndelungat, permițînd totodată și construcțiilor din aceste sectoare participarea, fără rezerve, la competiția pentru durabil, elegant, frumos.

Emil CIULEI

PUBLICITATE

tv

de Liviu TIMBUS

tradiții valoroase lăsate în paragină

Televiziunea ne-a promis și s-a ținut de cuvînt: în fiecare săptămînă sute de mii de spectatori își programează, la ei acasă, cîteva minute de ris tonic, blagoslovindu-i din toată inima pe toți cei care, apreciind calitățile terapeutice ale umorului și valoarea curativă a satirei, ne oferă, cel puțin o dată la șapte zile, tradiționala oră veselă (film, pagini de satiră și umor, emisiuni de divertisment etc.). Ne-am bucurat, revăzîndu-i pe Stan și Bran, ne-am declarat încîntați, urmărind admirabilele momente umoristice, datorate lui Valentin Silvestru, sau dramatizările după Gh. Brăescu, Peppino de Filippo, Ilf și Petrov.

Astfel stînd lucrurile, am avut toate motivele să ne declarăm cei puțin descumpăniți de îndată ce am ajuns să urmărim emisiunea din seara zilei de 4 noiembrie. Începînd cu titlul («Masa cu patru laturi», adică spre deosebire de obișnuitele noastre mese cu 5 sau 6 laturi), suita de scenete — grupate în jurul unui pretext facil și legate printr-un comentariu dezlînat, naiv și de prost-gust — ne-a obligat să înghițim în silă, vreme de aproape 35 de minute, poante răsuflate, stoarse din reziduuri umoristice, dintr-un material vetust, vlăguit și tescuit de generații întregi de specialiști ai genului. De fapt, nimic nou sub soare, azi ca și acum 1 000 de ani, nimic pentru cel ce știe să descopere ridicolul, elementele de comic sau burlesc în banalele scandaluri matrimoniale, în domeniul relațiilor de serviciu, sau al conflictelor dintre generații. Dar soarta unei glume — ca să-i dau cuvîntul lui Shakespeare — depinde de urechea care o aude, nu de limba care-o pune.

Amintim toate acestea, deoarece, nu o dată, actori de prestigiu (în cazul de față Mircea Șeptilici, Octavian Cotescu, Rodica Tapalagă, H. Nicolaide, aflați sub conducerea talentatului regizor Aurel Cărbu) au fost obligați să joace pe sîrmă, să încerce imposibilul, trudindu-se să stoarcă poante, pășind alături de text, îngroșînd pînă la saturație jocul prin giumbușlucuri lexicale și gestică exagerată, veritabilă gimnastică suedeză.

Noroc cu emisiunea «Cadran», programată în următoarele 50 de minute. Ne-am spălat creierii și ne-am recîștigat buna dispoziție, urmărind interesantele documentare și reportaje din viața internațională, redactate, ca de obicei, cu aceeași meticulozitate profesională și cu aceeași preferință acordată comentariului dens și concis.

Ne-am rezervat spațiu și pentru a aduce cuvinte de laudă unei alte emisiuni difuzate săptămîna trecută: reportajul intitulat: «Geneza a II-a». O treabă dificilă și pretențioasă din moment ce autorul peliculei (operator și scenarist, Horia Vasiloni) și-a propus să refacă prin mijloacele filmului artistic activitatea geologului Emil Butnaru, folosindu-l drept protagonist chiar pe eroul prestigioaselor descoperiri din Munții Călimanului. De aici stridențe și inabilități fatale, inerente oricărui actor neprofesionist, obligat să învețe pe dinafară un rol propus. Cu atît mai mult pentru un om de știință, rob al cifrelor și concretului imediat, și, în general, cu mai reduse disponibilități pentru fantezii actoricești. Cu toate acestea, jucîndu-și propriul rol, cel din viața de toate zilele, geologul Butnaru a izbutit pînă la urmă să imprime căldură, prospețime și autenticitate faptelor prezentate. Filmul a desprins și a pus în valoare cîteva trăsături nobile ale eroului nostru, curajul, abnegația, puterea de sacrificiu, dragostea pentru meseria aleasă. Salutăm totodată de aceea ideea generoasă a scenaristului, aceea de a prezenta prin mijloace originale viața și activitatea pasionantă a omului de știință, acest făuritor modest al civilizației moderne, respectat de către noi toți, dar în general atît de puțin cunoscut marelui public.

Și tot săptămîna trecută am urmărit o emisiune de poezie, dans și muzică, dedicată în întregime copiilor: «Prietenii lui Țăndărică». Un gen de spectacol gîndit de cei mari spre folosul celor mici, dar din păcate — așa cum scriam într-o cronică anterioară — foarte puțin apropiat de gusturile artistice ale bunilor noștri prieteni. Din nou retorică exagerată, pantomimă și scălămbăieli, mai abitir decît o fac copiii de-adevăratelea. Am urmărit și reacția micilor spectatori, prezenți în studio, derutați și deconcertați, curioși să studieze mai degrabă obiectivul aparatului de luat vederi decît maimuțăreala și piruetele vocale ale celor mari. L-am văzut și pe *Soldatul de plumb* executînd, în calitate de solist, un fel de balet cazon. (Pe cel original, închipuit de Christian Andersen, îl știam fără un picior dar, mă rog, de atunci a trecut mai bine de un secol...) Am desprins, în schimb, din scurgerea bandei sonore vocile unor actori îndrăgiți de copii. L-am recunoscut de pildă pe neuitatul baron Münchhausen (Nicolae Gărdescu), cu zăpăceala sa calmă, cu mîncîunile lui nevinovate și aiureala sa gravă. Ne-am amintit cu alte cuvinte cu nostalgie de perioada de glorie a echipajului Val-Vîrtej, cînd oameni în toată firea îi luau pe copii în serios, adresîndu-li-se direct, ca de la om la om, fără gungurei și maimuțăreli inutile. Este oare chiar atît de greu să continuăm aceste bune tradiții?

VOM ÎNFĂPTUI PROGRAMUL EDUCAȚIEI PARTINICE ȘI AL FORMĂRII CONȘTIINȚEI COMUNISTE

(Urmare din pag. 3)

Am dedicat multe ore și pagini dezbaterii sensurilor profunde ale acestor documente, care au cunoscut o amplă adeziune în cele mai largi sfere ale vieții noastre sociale.

Nimeni nu ne va putea întoarce din drumul nostru de făurire a unei societăți noi — societatea socialistă și comunistă. De aceea, nu ne este indiferent cum va arăta această societate, cum va arăta omul nou, constructor al acestei societăți. De aceea, în cuvîntul secretarului general al partidului nostru, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, se subliniază că gradul de pregătire, nivelul conștiinței socialiste a omului nou vor avea un rol hotărîtor în făurirea acestei noi societăți.

Nouă, oamenilor de artă, cineaștilor, care operăm cu arta cea mai populară, avînd la dispoziție cea mai mare tribună artistică pe care a cunoscut-o omenirea — marele și micul ecran — ne revine sarcina de a face opere **adevărate**, emoționante, despre minunații noștri contemporani, afirmînd tot ceea ce este nou, înaintat, combătînd tot ceea ce umbrește sau întîrzie dezvoltarea noastră. Cu aceeași discernămînt, slujind aceeași cauză, trebuie să selecționăm valori din trecutul nostru istoric, din patrimoniul nostru cultural.

Deci: filme inspirate din viața poporului nostru, care să militeze pentru cele mai înaintate tendințe ale epocii noastre, care să promoveze tot ceea ce este mai frumos, mai înălțător.

Acesta este apelul pe care îl face acum partidul tuturor creatorilor. Fiecare dintre noi are libertatea să-și manifeste plenar personalitatea, stilul, genul preferat. Este o responsabilitate, o datorie de mare cinste, la care trebuie să ne dăm măsura.

Să ne slujim poporul cu sentimentul că ne slujim pe noi înșine, propria noastră creație, propria noastră fericire.

Gheorghe VITANIDIS
regizor de film

atitudini

MEȘTERUL STICLAR

La gura cuptorului joacă flăcări albastre și verzi, aerul pare lichefiat și tremură. Două brațe introduc în magma care bolborosește și iradiază valuri de căldură intensă, aproape de nesuportat, o țijă metalică. O răsucesc, o scot afară într-o clipită. În vîrf strălucește o pară, un fruct minunat, arzător, palpitînd, gata parcă în orice moment să se desprindă, să se zdrobească, prea copt fiind. O răsuflare, încă o răsucire și fructul, bulbul acela solar, se preschimbă ca prin farmec. Se desface, suferind parcă o metamorfoză inversă, într-o floare înaltă, zveltă ca un potir. Pare simplu, pare aproape copilăresc de simplu dar operația, care nu durează mai mult de un minut, două, ascunde sublimate eforturi, talent, vocație, în ultimă instanță. Da, sticlăritul, arta de a insufla bulgărelui incandescent, smuls din cuptoare, viață și trup, sub forma unor fragile și grațioase siluete de vase și pahare, este o vocație, ba mai mult, are prin capacitatea sa de transfigurare ceva demiurgic. Acolo, în marea secție a cuptoarelor din cadrul «Vitrometanului»-Mediaș, l-am întîlnit și cunoscut pe maistrul Florea Ardelean. I-am urmărit de zeci de ori mîinile. Și tot de atîtea ori, în vîrful țijei de metal înfloreau forme minunate, strunite apoi în tipare, potolite în apa care la atingerea lor se învăluia într-un nor de aburi, ca și cum un corp ceresc, un meteorit, și-ar fi oprit brusc traiectoria fosforescentă în oglinda-i limpede și rece.

Mișcările-i erau precise, sublimate, economicoase, trădînd muncitorul cu experiență îndelungată. Nimic în plus, nimic gratuit. Pare simplu, pare la îndemîna oricui, de o ușurință înșelătoare, ce nu lasă să se întrevadă travaliul. Ca să ajungă la o asemenea perfecțiune, maistrului i-au trebuit ani, ani îndelungați. S-au împlinit 30 de cînd, pentru prima oară, a pășit adus de mînă în întreprindere, pe atunci un modest și rudimentar atelier de sticlărit. A urcat în timp stricta ierarhie a meseriei, mai întîi băiat «la toate», apoi ajutor suflător, suflător, mai tîrziu, fasonator și maistru. Și-a urmat în mod exemplar vocația, fiindcă vocație a fost, și n-a avut alt gînd decît acela de-a făuri vase și pahare cît mai elegante, mai delicate, transparente și fragile ca niște petale. L-a ajutat substanțial — singur o recunoaște — tatăl său, sticlar și dînsul, venit cu zeci de ani în urmă de la Poiana Codrului. Bătrînul mai apucase ceva din epoca eroică — și tragică — a sticlăritului. Peregrinări din loc în loc, cuptoare înălțate în luminișuri de codri unde familia sticlarului făurea timp de o lună sau două vase și pahare pentru negustorul ori magnatul local. Apoi s-au stabilit la Mediaș. Împreună cu Florea au intrat în fabrică și cei cinci frați ai acestuia. Au ajuns cu toții meșteri sticlari de elită, ceea ce spune foarte mult într-o meserie atît de pretențioasă care, pe lîngă disciplină și hărnicie, reclamă calități specifice ca îndemînarea, precizie, rapiditate și talent, în ultimă instanță. Și au avut norocul de a trăi, alături de alți muncitori, metamorfoza «Vitrometanului»: dintr-o fabrică modestă, alcătuită din barăci de lemn prost încălzite prin care iarna viscolul urla în voie iar în lunile de vară era o căldură sufocantă, sahariană, în moderna și binecunoscuta, nu numai la noi în țară, întreprindere de azi.

Florea avea însă ceva în plus față de frații săi. Un spirit iscoditor, care l-a făcut să dorească mai mult decît simpla sa calificare de muncitor. O pasiune care l-a împins să investigheze, să pătrundă toate tainele meseriei. O veritabilă vocație de profesor, realizată în îndrumarea și creșterea a cîtorva generații de muncitori sticlari. A fost, așadar, pe rînd, și muncitor, și maistru, și profesor, într-un domeniu, ca cel al sticlăritului, care, cel puțin pentru produsele unicate, refuză mașina, apelînd în continuare la mîna, ochiul și sufletul muncitorului sticlar. Aceasta îi este viața: în fața cuptoarelor, smulgînd din magma palpitîndă mingi de foc, mingi elastice, mici sori incandescenți pe care, în puține clipe, îi preschimbă în vase, pahare și candelabre, frumoase și zvelte, făcute parcă pentru a fi privite și mîngîiate și nu pentru uz casnic. Nici o clipă n-a considerat că știe totul, că nu mai are nimic de învățat. Cuvîntul tovarășului **Nicolae Ceaușescu** la Plenara C.C. al P.C.R. recent încheiată reprezintă pentru el, pentru tovarășii săi de muncă, un puternic stimulent spre o tot mai înaltă perfecționare pe multiple planuri.

Cînd privim o glastră sau un pahar, cînd, încîntați ca de o muzică suavă, delicată, le auzim sunetul cristalin, să ne gîndim la meșterul care zi de zi, neobosit, în dogoarea de foc a cuptoarelor le dă formă, strălucire și viață.

Mihai HETCO

opinii

TINERII NOȘTRI MATURI

Sînt mulți tineri în fabrica noastră. Ba, dacă stau și mă gîndesc bine, sînt mult mai mulți tineri decît oameni vîrstnici. Nici nu-i de mirare, întreprindere nouă, într-un oraș care pînă acum 2-3 ani nu cunoscuse industria. Cine s-o conducă, cine să-i strunească mașinile, noi și ei, dacă nu tinerii de-aici ori din comunele învecinate? Ca om cu două decenii și mai bine de meserie, am contribuit și eu la perfecționarea acestor tineri, am căutat să le insuflu încredere în forțele lor, să le transmit dragoste și mîndrie pentru profesiunea aleasă. N-a fost ușor. Mașini moderne după cum am spus, cu viteze sporite de lucru, care solicită maximum de pricepere și atenție. Apoi trebuiau create acele deprinderi specifice muncii organizate, într-o mare întreprindere, fără de care rezultatele bune nu pot fi concepute: disciplină, seriozitate, dragoste pentru meserie, pentru mașina la care lucrezi, inițiativă, intransigență față de lipsurile altora și — mai des! — față de lipsurile propriI. Cu alte cuvinte, un spirit muncitoresc autentic. Iarăși n-a fost ușor. Am fost, fără să mă laud, alături de alți cîțiva maiștri cu experiență, și profesor, și pedagog, și prieten al acestor tineri. I-am deprins cu mașina, cu exigențele muncii de fabrică. Și am avut satisfacția să-i văd ajungînd pe cei mai mulți muncitori destoinici. Stau chezășie, celor spuse de mine, rezultatele muncii lor.

Se poate face însă și mai mult. Se poate lucra încă și mai bine. Iar spiritul muncitoresc de care aminteam poate să se afirme cu încă și mai multă tărie și strălucire. Acestea au fost sentimentele care m-au încercat, luînd cunoștință de documentele de partid privind îmbunătățirea muncii politico-ideologice. Recenta Plenară a C.C. al P.C.R., cuvîntarea tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, reprezintă pentru noi toți un puternic îmbold spre autoperfecționare morală și profesională. Da! Băieții aceștia, cît și noi, mai vîrstnicii, avem resurse ce se cer puse și mai mult în valoare. Am discutat împreună. Ne-am analizat activitatea. Am constatat că tinerii au înțeles marile speranțe, încrederea ce au fost investite în dînșii. Felul responsabil, serios, cu care își analizează munca, comportamentul în viață și societate sînt dovezi ale celor afirmate de mine mai înainte.

Înțeleg acum mai bine ce reprezintă pentru dînșii, pentru dezvoltarea lor ca muncitori și oameni, fabrica, mașinile. Și se comportă în consecință, le respectă și le îngrijesc așa cum se cuvine. Sînt mai disciplinați, încep să dispară «micile» întîrzieri, ca să nu mai vorbim de absențele nemotivate, și cei cîțiva care mai recidivau au cunoscut poate pentru prima oară, atît de pregnant, opinia colectivului față de comportamentul lor. Da, tinerii noștri au devenit, devin mai maturi, simți că se poate conta mai mult pe ei, decît înainte. Este vreo satisfacție mai mare pentru unul care a vegheat luni și ani la această devenire a lor?

Pavel CULEA, maistru principal
la Fabrica de mobilă-Vaslui

reflector ştiinţific

„anaconda" cu 58 km pe oră

După cercetări îndelungate o firmă din Modena (Italia) a pus la punct acest tip de mini-automobil amfibiu cu dublu diferenţial, care se deplasează cu uşurinţă pe orice teren. Avantajele noului vehicul: greutate extrem de redusă (250 kg) şi viteză relativ mare: 58 km pe oră. Pentru un plus de rezistenţă, roţile nu au camere cu aer. Proiectanţii afirmă că odraslele lor nu se teme nici de noroi, nici de zăpadă, nici de nisip, nici de apă.
Nu ştim de ce acest paşnic automobil a primit numele temutului şarpe brazilian «Anaconda»...

o ciudăţenie a naturii

Specimene uriaşe de Jasus novachollandiae. Studiul ştiinţific al acestor crabi australieni este de mare importanţă economică. Foarte preţuite la export sînt îndeosebi... cozile.

electronică '71

Verificarea unor microcircuite imprimate, pentru un nou tip de calculator electronic japonez, prilejuieşte acest straniu joc de lumină şi umbră, evidenţiind, parcă, valenţele picturale ale electronicii zilelor noastre.

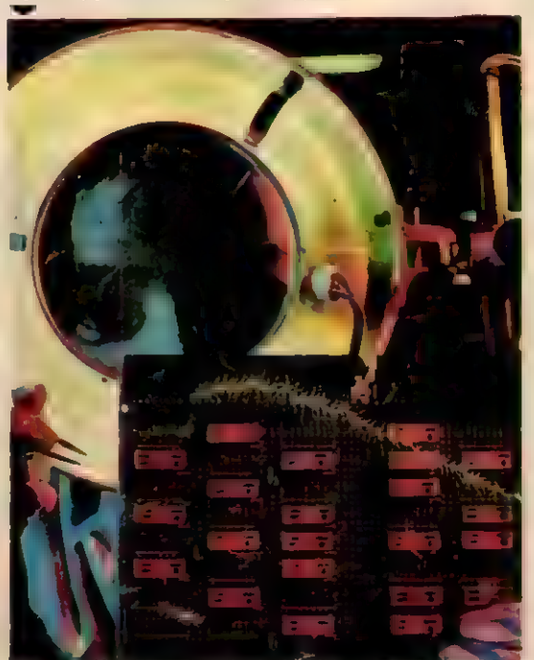

ieftin ca aurul

Studii de laborator efectuate de cercetători din Moscova au arătat că utilizarea procedeelor prin schimbători de ioni, în locul laborioaselor operaţii de limpezire şi filtrare, reduce preţul de cost al aurului cu 20% şi poate conduce la un procedeu complet automatizat. Noul procedeu se bazează pe adiţia răşinilor la un amestec de minereu şi soluţie de cianamidă şi pe separarea aurului din răşină cu ajutorul electrolizei. S-a prevăzut ca în scurt timp acest procedeu să fie aplicat în producţie în unele mine din U.R.S.S.

termodinamică: spaţiu şi culoare

Modelul de construcţie din fotografie nu este, aşa cum s-ar putea crede la prima vedere, un joc gratuit de forme şi culori. Este vorba de un studiu al arhitectului Ralph Knowles, profesor la Universitatea Southern California, vizînd proiectarea de complexe arhitecturale aşa-numite «de joasă energie» — care să reducă la maximum risipirea de energie calorică, iarna, şi încălzirea aerului în interior, vara. Complicatele calcule termodinamice, care au stat la baza proiectului, au fost efectuate cu ajutorul unei maşini electronice.

surprizele florilor

Florile pot provoca o alergie curioasă. Un medic din Casablanca semnalează reacţii cutanate datorate trandafirilor şi gladiolelor, crize de lacrimi declanşate de măslin, o senzaţie de mîncărime pricinuită de floarea-soarelui.

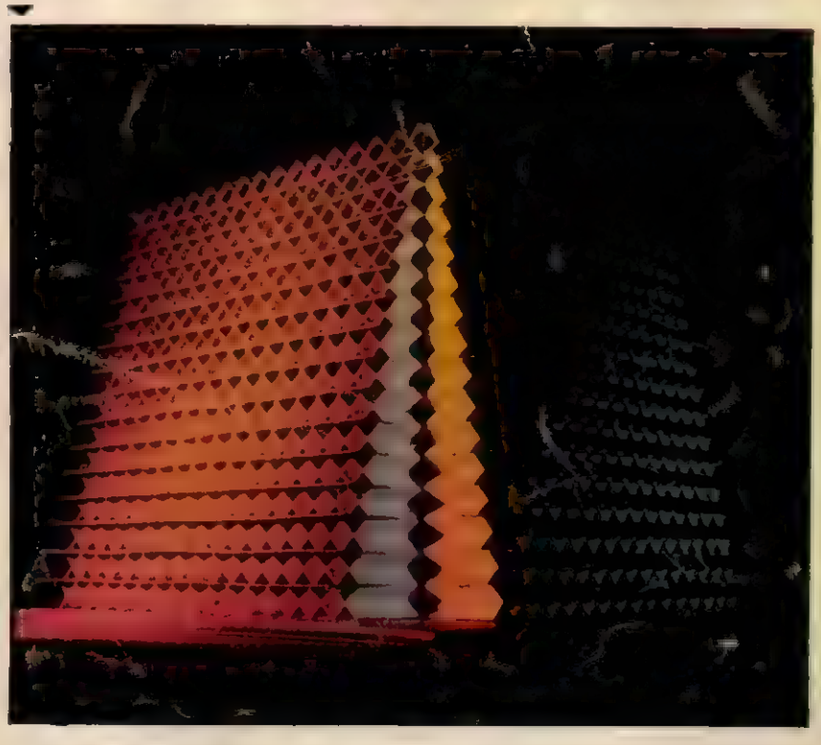

F proces

DOSAR Nr. 4/1971

P

fugii de r

„În autobiografii, mulți dau uitării inexistența lor"

Stanislaw Jerzy LEC

ACUZA VICTIMEI:

prudența șarpelui

Nu te mai recunosc! Ai ajuns să fii un veșnic ascuns după deget. Să dai mereu din colț în colț. Să bați laturile. Să-l lei mereu pe «nu știu» în brațe, pe «să vedem ce spune șefu'!» Ai două fețe și mai multe limbi. Pentru o vorbă vie, parcă ți se cere chirie.

De frică, inima ți-e cît un purice în tine și se lasă în jos pe vine. Părul ți-e măciucă în vîrful capului, urechile parcă ți-s îndopate cu bumbac și măduva ți-a înghețat în ciolane. Ți-ai pus coada pe spinare și-ți fug călciiele ca să nu le calci. Și fugi pe deal, ca la vale. Noaptea te cuici în pod că acolo nu umblă vacile. Pe scurt, ai o frică de furnică și-un curaj de găină moartă. Ori de cocoș care-l bat găinile. Aferim!

Într-un fel, mi-e milă de tine. Pentru că unde-i frică, îi și rușine. Pentru că te chinui să ții doi bostani într-o mînă și nu știi la ce sfînt să te mai închini. Ca sculă lucrezi, sculă ai să rămîi. Ai ajuns o umbră a altora. Ți-ai ucis ce era mai bun în tine: personalitatea.

Ca să demonstrezi că totuși faci ceva din proprie inițiativă, aduci apa după ce s-a stins focul. Asculți, chipurile, cu atenție azi, dar auzi mîine. Te agiți, dar destupi o altă putină. Scoți castanele din foc, însă cu mîna altuia. Ba, uneori, chiar ai harțag, dar la mămăliga rece. O tai în două de viteaz ce ești!

Partea proastă — rău e că tu îți faci spaimă singur, precum calul de vînt, dar îi înfricoșezi și pe alții care o iau de bună. Și tot partea proastă — rău e că, trecînd puntea cu ochii închiși, nu vezi punga cu bani. Și fiindu-ți frică de orice nor, n-ajungi nici o călătorie să mai faci. Iar negustorul fricos nu face cîștig. Te temi de brumă și nu mai pui viță-de-vie.

Iar dacă ți-e atîta teamă de furtună, hotărît lucru nu ești un copac cu rădăcini adînci. Adică de nădejde pentru pădure.

Nu te mai recunosc! Unde ești tu, copărtașul — inimos, entuziast, viguros, responsabil, bătăios, plin de idealuri și de personalitate — al tinereții mele, al tinereții noastre, cea dintîi?

*

Nu te mai recunosc! Unde ești tu cel care, acum vreo douăzeci și ceva de ani în urmă, visai cu mine și cu noi toți cei din generația noastră, așa:

Să ne asumăm răspunderea pentru destinul României noastre.

Să facem totul, să ne dăm chiar și viața pentru libertatea poporului căruia îi aparținem, pentru propășirea lui în toate privințele.

Să transformăm permanent în fapte idealurile de solidaritate, egalitate și justiție socială ale omenirii.

Să surghiunim hulit din țară egoismul, indiferența, nepăsarea, cinismul, arivismul, rapacitatea și tot ce ținea bolnav organismul nostru social.

Să ne punem gîndirea, inteligența, puterea de muncă, întreaga știință în slujba națiunii, a progresului și binelui ei.

Năzuiam atunci spre o societate care să-și făurească singură istoria, prin participarea reală și conștientă a fiecărui cetățean al ei. Năzuiam atunci la organisme social-statale reprezentative vii, de muncă; la organisme responsabile. Dar năzuiam și la o societate formată din indivizi capabili să dezbată rosturile națiunii, să le înțeleagă, să aibă inițiative în fața fenomenelor noi.

Și nimeni n-ar putea spune că doar năzuiam, doar visam. Ne simțeam reciproc solidari și tot reciproc ne asumasem — concret, practic, trecînd la fapte — un mare legămînt moral, un mare legămînt politic: fiecare dintre noi să fie un exemplu de disponibilitate proprie în folosul celorlalți.

Aveam ambiția să ne depășim înaintașii în strădania de asimilare a condiției umane. Dar aveam ambiția să ne depășim și pe noi înșine. Să ne depășim în privința competenței profesionale, a libertății de spirit, a calității omului din noi, a înțelepciunii cu care ne trăim viața. Eram decîși să generalizăm pînă la unanimitate un nou elementar uman.

Eram bîntuiți de o nemulțumire activă. Cu nervi sub tensiune, cu păreri adeseori contradictorii, ne formam, pas cu pas, noi criterii de moralitate, un nou sistem de convingeri. Dacă vrei, ne antrenam zilnic în a ne spune părerea, în a căuta soluții. De fapt, fiind douăzeci și patru de ore pe zi exigenți cu noi înșine și practicînd încontinuu responsabilitatea socială, lucram la modelul omului socialist.

Ne făuriserm un ideal și, potrivit lui, ne asumasem o uriașă obligație socială. Țin să-ți amintesc că lucrul acesta nu l-am făcut ușuratic, ci profund matur.

Mai întîi, fiecare dintre noi a judecat, în el însuși, a evaluat raporturile sale cu colectivitatea. Și am stabilit, repet, fiecare pentru el, că existența noastră nu poate fi decît socială. Că, dacă socotim lucrurile ab origine, umanizarea maimuței antropoide a implicat și socializarea existenței ei. Că dacă sîntem cît de cît mai atenți, mai profunzi, e evident și pentru noi, nu numai pentru cei de specialitate, că antropogeneza și sociogeneza n-au cum să fie separate. În fond, că acel appetitus societatis nu-i doar o poftă trecătoare, ci o lege a ființei umane care durează tot atît cît viața noastră.

Firește, în al doilea rînd, trăgînd concluzii de pe urma primei judecăți, am stabilit că dacă societatea căreia îi aparținem nu se dezvoltă potrivit unor înalte idealuri umaniste, înseamnă că nici noi ca indivizi nu avem posibilitatea să pășim spre un viitor fericit. Cu alte cuvinte, că noi, fiecare în parte, sîntem direct, personal, interesați în progresul întregului front social.

În-tr-al treilea rînd, am stabilit că nimeni altcineva decît noi oamenii, noi înșine, ne putem făuri soarta, viața, viitorul. Că noi oamenii, ca entități complexe biologico-sociale și material-spirituale, avem infinite posibilități de cunoaștere, de evaluare și de acțiune. Într-un cuvînt, că totul depinde de noi.

În fine, am mai stabilit că — ne place, nu ne place — timpul ființei noastre umane este limitat. Dar că și la vremelnicia noastră biologică există un pendant, un răspuns, o soluție: să ne trăim timpul, atît cît este, cît îl avem, cu responsabilitate. Cu conștiința că ne putem depăși condiția existenței individuale numai dacă — cu generozitate, cu dăruire de sine — ne punem gîndul și fapta în slujba idealurilor și intereselor societății. Vom supraviețui atunci propriei noastre dispariții, trăind cît societatea. Or, un om durează cîteva zeci de ani, iar societatea umană tinde spre milenii. Spre perenitate.

*

Și iată că anii au trecut și visele, ambițiile, planurile noastre au dobîndit — mulțumită eforturilor unui popor întreg, condus științific de comuniști — concretețe.

Cu alte cuvinte, trăim azi în societatea care, datorită acestui formidabil miez al lucrurilor care este partidul comuniștilor, a reușit să se autocreeze conștient, lucid, planificat. În societatea socialistă. În societatea în care sentimentul de responsabilitate socială a căpătat amploare de fenomen de masă. În societatea care, dezvoltîndu-se multilateral, asigură dezvoltarea, tot multilaterală, a personalității fiecăruia dintre membrii săi în parte. Dar și invers, reciproc, în societatea care își planifică viitorul mizînd pe conștiințele socialist-responsabile. Așa cum am văzut cu toții în documentele recentei plenare a comuniștilor, așa cum a arătat secretarul general al partidului.

Omul societății de azi se recunoaște autor al propriilor sale acte și este moral dispus să răspundă pentru toate faptele sale, inclusiv cele care-s eșecuri; este moral dispus să dea socoteală de ele în fața semenilor săi, dar mai cu seamă în fața propriei sale conștiințe.

El știe ce vrea de la societate, dar și ce-i datorează el societății.

Conștient, matur, își raportează existența individuală la realitatea social-istorică de azi și, în funcție de exigențele ei, în funcție de imperativele sociale și politice contemporane, își află propriile sale responsabilități, își stabilește pentru el un mod individual de a fi al conștiinței generale.

Aceasta-i puterea lui; aceasta-i măreția lui; aceasta-i farmecul lui.

*

Ne-am făcut atunci, în anii primei noastre tinereți, un legămînt, ne-am asumat o responsabilitate. Ne-am ales o cale.

Ne-am ales-o conștient și liber — aceasta e miezul, profunzimea alegerii noastre. Am vrut să facem pasul uriaș peste hotarul dintre imperiul necesității și cel al libertății. Și l-am făcut!

Iar acum, cînd lucrurile sînt frumos consolidate, mă trezesc cu amara surpriză că tu te-ai dat deoparte. Că tu — nu știu în care moment anume — ai renunțat la idealul nostru de existență. Că tu — mi-e tare la neîndemînă să ți-o spun — ne-ai trădat. Că tu ai preferat drumul comod — dar care nu duce nicăieri, nici măcar la un orizont de doi bani — al prudenței, al evitării responsabilității.

Și doar știi că respectarea sau nerespectarea responsabilității cîndva asumate este — pentru oricine — indicatorul cel mai sigur al valorii sale morale. Ori al absenței acestei valori.

Și doar știi că vital pentru socialism este să aibă oameni cu conștiința responsabilă. Oameni cu inițiativă. Creatori conștienți, nu executanți orbi și fără personalitate. Oameni care-și respectă idealurile și implicit pe ei înșiși. Oameni cu demnitate. Oameni politici.

Culmea e că tocmai acum, cînd pe agenda de lucru a țării se găsește în evidență de frunte aprofundarea democrației, tu te asiguri, înainte de a face pînă și un fleac de treabă, cu avize ale șefilor, ale forurilor tutelare sau ale oricui asupra căruia poți «pasa» responsabilitatea. Și tot culmea e că pentru tine personal știi să fii un Everest al grijii și devotamentului.

Bineînțeles, o responsabilitate rămîne o responsabilitate și nu o bagatelă. Bineînțeles, socialismul creează condiții pentru dezvoltarea personalității tale dar are și pretenții serioase, exigențe deosebite, tot cu privire la tine. Și totuși încearcă să-ți imaginezi ce s-ar întîmpla dacă — printr-un absolut absurd — toată lumea ar dezerta ca tine. Ce s-ar alege din viitorul nostru? Ce s-ar alege din viitorul tău?

Ce s-a petrecut cu tine, bătrîne? Nu te mai recunosc! Unde ești tu, cel cu care demolam clădirile bombardate, ca să facem loc, ca să pregătim terenul pentru reconstrucția țării? Unde ești tu, cel cu care, după-amiezile pînă seara tîrziu, în timp ce ne aruncam cărămizi din mînă în mînă, repetam lecția la latină pentru a doua zi? Unde ești tu, cel care ai reușit performanța unui 10 la ultraexigentul nostru dascăl de limbă a strămoșilor, căruia — atunci — ai știut să-i spui cu promptitudine că respondere face la supin responsum?

Unde ești, bătrîne? Dă-mi un semn că totuși mai exiști! Firește, în accepția noastră despre existență.

de G. DIMISIANU

rocesul răspundere

Dezbatere imaginată și scrisă de Nelu IONESCU

CUVÎNTUL APĂRĂRII:

tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte

Socotești deci că mă fac vinovat de autodemobilizare față de idealul nostru de a ne duce viața cu responsabilitate.

Nu contest nimic din toate cele cîte mi le-ai spus. În schimb, am să încerc să-ți explic că au existat un șir, o sumă de cauze, care, în timp, m-au condus spre starea aceasta dezavuată de tine, încriminată de tine.

Sau, dacă vrei, ca să merg pe ideea ta, pe formularea ta, răspunzîndu-ți am să încerc să-ți dovedesc că totuși sînt în viață. Bolnav moral, însă în viață. Bolnav, însă conștient de pricinile stării mele moral-decrepite.

Dar înainte de a trece la ele, vreau să stabilesc un lucru: ți le înșir aici nu pentru a mă justifica, nu pentru... a obține achitarea. Ci, pentru că mă simt dator, ca om care a trăit o experiență amară, să le relev, să le evidențiez, să le pun pe tapet — cauzele acestea — pentru a afla și alții de existența lor, de periculozitatea lor. Prevenîți fiind, poate vor da dovadă de mai multă tărie de caracter decît mine. Le vor rezista cu intransigență, ba,mai mult, le vor analiza, studia, contracara și desființa cu luciditate de om de știință. Cu alte cuvinte, ceea ce urmează nu-i o apărare, ci un răspuns, un gest profilactic. Care — paradoxal din partea unuia ca mine — e izvorît din grijă, e adevărat, ceva cam tîrziu, pentru cellalți.

Și-acum, istoria mea. O istorie care doresc să nu se mai repete.

•

Înainte de orice e vorba de ceea ce aș numi eu implicațiile coborîrii mele, ca om — atunci — foarte tînăr, din abstract în real. E cert că, pe vremea cînd noi eram niște dulci adolescenți, nu-mi concepeam viața decît pe măsura unor mari idealuri și tot cert este că detestam profund teama de răspundere, fuga de răspundere. Apoi însă, pe măsura trecerii timpului, am început, ca orice tînăr, să am propriile mele experiențe de viață. Și căderea din abstract în real, despre care-ți spuneam, s-a produs. O cădere în definitiv firească și chiar folositoare pentru că m-a adus cu picioarele pe pămînt. O cădere însă care mi-a declanșat și o reacție de apărare care avea, așa cum mi-ai spus și tu, forma, manifestările prudenței.

O serioasă grijă, o serioasă dificultate, un serios hop, cum se spune, în sfîrșit,un prim contact serios cu realitatea l-a constituit integrarea mea profesională. Am avut mult de furcă pentru că în școala mea de atunci învățasem prea multe noțiuni general-abstracte și făcusem practică prea superficial și folosind o bază tehnică prea învechită, față de cea de care, mai apoi, «m-am lovit» la locul meu de muncă din producție. Eram atunci prea preocupat ca să fac față solicitărilor profesionale, ca să mă mai gîndesc și la idealuri de perspectivă. Totodată, începusem să am și unele îndoieli cu privire la școală, cu privire la vorbele frumoase pe care mi le spusese dirigintele despre bucuria muncii. Mi se părea că sînt victima unei contradicții și fără să-mi dau seama am început să fiu mai neîncrezător, mai prudent față de vorbe. Bucuria muncii am aflat-o mult mai tîrziu; la început au fost greutățile și spaima că nu-s pregătit să fac față cerințelor profesiei, cerințelor vieții. Am trăit perioade în care mi-era silă de meserie și în care îmi propuneam să nu-mi mai pun la inimă rezultatele muncii mele. Din fericire pentru cei care azi sînt de vîrsta la care eram eu, noi, atunci, cotitura din acest an a învățămîntului nostru îi va proteja de necazuri de felul acesta. Dar să revin la istoria mea.

Nu e mai puțin adevărat că tot atunci, o dată cu primul salariu, o dată cu cîștigarea unei independențe materiale, au apărut și tentațiile imediatului, tentațiile utilului. Utilul are fără îndoială rostul lui, dar nu e mai puțin adevărat că are «bătaie scurtă», orizont limitat. Este cumva un opus al idealului cel generos. Încît a contribuit și el, «a pus și el umărul» la ceea ce începea să se contureze ca un proces de dezidealizare și implicit de renunțare la sentimentul responsabilității. Utilitarismul exagerat discreditează elanurile, împinge spre scepticism și, așa, frînează realizarea umană. E un adevăr pe care l-am descoperit «pe pielea mea» și cam tîrziu.

Colac peste pupăză, tot în timpul acestui început de viață al meu, mă mai tentau și *distracțiile;* plăcute, fie vorba între noi, și sufletului omului bătrîn, dar mite celui tînăr. Dacă judec însă cu mintea mea de acum, prea am fost slab de înger, prea ușor m-am lăsat amețit de fleacuri, prea mi-am pierdut timpul cu ele. Și mă mai gîndesc că bine mi-ar mai fi prins ca, încă de pe atunci, să-mi fi făcut cineva un «proces». Așa, pentru trezire! Apropo, tu unde-ai fost atunci?

Ceva mai tîrziu m-am însurat, apoi, cum se spune, «au venit» copiii, și grija, responsabilă de altfel, pentru «ai mei» mi-a amplificat prudența, la mine și așa destul de «în floare»! Nu-mi mai dădea mîna să mă avînt, să am inițiative, să-mi asum responsabilități, care — e drept — uneori stăteau sub eventualitatea eșecului; care uneori îmi cereau renunțări la unele avantaje de moment, renunțări personale foarte concrete și foarte «incomode»; care implicau deci, într-un fel, sacrificii. Eram eu grijuliu față de familia mea, dar uitasem de mărea mea familie și de responsabilitatea, de fidelitatea pe care i-o datoram. Într-un cuvînt, frustram societatea de un drept etic pe care-l avea asupra mea, dar nu uitam să-i pretind în continuare să-și respecte obligațiile ei față de mine.

Între timp, mi se cristalizase în cap și noua mea «ideologie», sumă de precepte «de aur» de felul lui: «De ce să mă leg la cap, dacă nu mă doare?»

•

Și așa, una cu alta — pentru că fiecare în parte n-au putere, ba chiar, perfid, par fără vreo viagă malignă — toate astea te fac — bineînțeles, dacă nu ești vigilent cu tine însuți, cu caracterul și viața ta — te fac spun, ca, în considerarea existenței tale reale, să pedalezi, mereu mai mult, pe interesul propriu. E un marche arrière penibil, trist, dramatic, care-ți poate fi chiar fatal. Din păcate pentru mine, îți vorbesc cu experiență. Îți vorbesc din experiență.

Dar spre abandonul neloial al idealurilor și al sentimentului de responsabilitate socială, să știi că te mai poc conduce și altele.

Așa, de pildă, love**ș**te puternic în spiritul de inițiativă și în sentimentul de responsabilitate al oamenilor o întreagă categorie de «funcționari sociali» care, neființ ei înșiși capabili de inițiative valoroase, uită că au fost puși în cutare sau cutare funcție ca să slujească societatea, propășirea ei, și se apără pe ei, poziția lor călduță, evitînd riscul promovării inițiativei altora. Preferă rutina, închistarea, conservatorismul. Răspund și ei apelurilor societății, dar nu cu fapte, ci cu vorbe. Sînt demagogi și servesc, prin inerție, trecutul. Nu rezistă o veșnicie, dar pînă «cad» fac victime. Văzîndu-i cum le merge, unii dintre cei loviți se întreabă dacă mai are rost să fie și ei animați de cea mai desăvîrșită abnegație față de interesele generale. Cu alte cuvinte, fuga de răspundere molipsește. Firește, doar constituțiile slabe, doar personalitățile fragile.

•

Cam asta-i. Ba nu, trebuie să-ți mai răspund la o singură vorbă! Mi te-ai adresat folosind cuvîntul «bătrîn». Cred că trebuie să revii asupra oportunității lui, în ceea ce mă privește. Și știi de ce? Pentru că «procesul» ăsta îl port de mult în mine. judecata asta se desfășoară de mult în sufletul meu. Cu mult înainte de a-ți formula tu acuzarea. Încît, acum a avut loc doar un act final: ne-am depus reciproc, în acuzare și în apărare, niște concluzii scrise.

Tocmai de aceea, în acest ultim cuvînt al meu, am să-ți fac o mărturisire: mă simt iar tînăr!

Dar știi, neînchipuit de tînăr. Ca Micul Prinț. Pentru că mă simt iar «răspunzător de floarea mea». De floarea noastră.

Vezi, am fost un inculpat docil; ți-am răspuns prompt la «mica» ta pretenție: m-am scuturat de vîrstă.

Constantin ȚOIU: destinul cuvintelor

Destinul cuvintelor este un volum de eseuri și reportaje literare apărut în prestigioasa serie de «publicistică» lansată de Editura Cartea Românească, în cadrul căreia am mai înregistrat culegerile, viu comentate, ale lui Zaharia Stancu, George Macovescu, George Ivașcu ș.a. Cartea lui Constantin Țoiu răsfrînge polivalența preocupărilor autorului ce s-au manifestat atît în domeniul narațiunii epice cît și în aceia al comentariului estetic, al eseului și reportajului, spirit foarte mobil și deschis unei sfere largi de solicitări ale realului.

Constantin Țoiu e unul dintre scriitorii care meditează asupra naturii profesiunii lor, asupra răspunderii scrisului în contextul actualității și a implicării inevitabile a artistului în desfășurarea socială și istorică. O secțiune importantă a cărții e consacrată reflecțiilor în jurul acestui subiect, considerațiile autorului atrăgînd în raza dezbaterii destule chestiuni care au generat controverse în ultimii ani, cum ar fi relația dintre literatură și document, expansiunea extraordinară a formelor mass-media, tentația reportajului ș.a.m.d. Dincolo de soluțiile pe care le întrevede și de nuanțele de interpretare pe care le acordă unei idei sau alteia Constantin Țoiu, o concluzie de ordin mai general se cristalizează din paginile sale eseistice: anume aceea a organicității necesare ce trebuie să genereze actul scrisului, expresie a unui stil interior și a unei trăiri integrale a convingerilor. «Destinul cuvintelor este să fie însemnat pe propria ta piele» afirmă Țoiu într-unul din eseurile sale, subliniind o relație care conduce nemijlocit spre noțiunea de *angajare* ca element structurator al eticii scriitoricești.

Este cazul să remarcăm, în acest compartiment al cărții, finețea disociațiilor lui Constantin Țoiu, bogatul său orizont de cultură, expresia sa suplă și spiritul său subtil. El este un fin comentator de literatură și, mai ales, un admirabil cititor de poezie, bine orientat în peisajul actual (vezi și suita «De vorbă cu trei poeți tineri»).

O secțiune cuprinzătoare a volumului autorul a intitulat-o, inechivoc, *reportaje*, inserînd aici texte scrise de-a lungul unui deceniu de confruntare imediată cu tumultul transformărilor sociale din România. Bicazul, Argeșul, Porțile de Fier și atîtea alte obiective ale construcției socialiste sînt prezente în aceste pagini trăite, cele mai multe impunîndu-se prin imaginea adevărată a freamătului social, prin bogata observație morală, prin diversitatea portretelor și a situațiilor umane a căror exactă și vie intuire îl trădează pe prozator. Desigur că aspectul prea jurnalistic al unora, aerul cam convențional, sînt aspecte ce aparțin epocii în care au fost redactate aceste reportaje iar autorul n-a revenit asupra lor preferînd să dea mărturia autentică a momentului. Ele-și păstrează așadar semnificația documentară nu numai prin faptele pe care le evocă, dar și sub aspect stilistic. Îl fixează în orice caz pe Constantin Țoiu în aria de manifestări a unei promoții literare care s-a pasionat și se pasionează în continuare de problemele prezentului și de evenimentul politic, devotîndu-se unei activități care unește preocuparea scriitoricească cu activismul social. Paul Anghel, Radu Cosașu, Ilie Purcaru, iar din generația următoare Adrian Păunescu — iată spirite consonante dincolo de numeroasele diferențieri care le particularizează prezența.

Notați:
«Cheia rezultatelor
se află
în mîinile
membrilor cooperativei».

întîlniri cu oameni pasionați

NOTAȚII DINTR-O CĂLĂTORIE ÎN R.P. UNGARĂ

de I. CIOARĂ

Fotografii de Traian PROSAN

CREZUL LUI IÓSZEF PÁZMÁNY

Ajungînd la Balatonfüred, stea de primă mărime în constelația stațiunilor de pe țărmul nordic al «mării Ungariei», n-am regretat că mă aflu prin aceste locuri în miez de toamnă — anotimp ce le învesmîntează într-o bogată paletă policromă, dar le lipsește de animația specific estivală ce le dă cu adevărat strălucire. Căci altfel poate nu l-aș fi cunoscut pe Iószef Pázmány. Este un veritabil continuator al artei populare tradiționale, un artist în ale olăritului, dublat de un neobosit cercetător, preocupat în permanență de a da la iveală motive folclorice uitate de-a lungul vremii. E o adevărată desfătare nu numai să-i vezi lucrînd, ci să-i și asculți — vorbindu-ți pasionat și pasionant — despre fiecare dintre modelele ieșite din mîna sa, indiferent dacă este vorba de unicate sau de elemente din serii mai mari, explicîndu-ți de ce florile și cocoșul sînt motivele ornamentale preferate. Să-l asculți povestind despre locul care e principala sa sursă de inspirație — comuna Varosled, din județul Veszprem; despre cum a descoperit într-o casă țărănească o ploscă avînd un vechi motiv ornamental, pe care l-a preluat imediat pe farfurioarele sale; despre impresiile sale din vizita la fabrica de porțelan din Cluj și despre munca creatorilor români de la Marginea, de la care păstrează la loc de cinste în colecția sa o farfurie ș.a.m.d. Între cele mai recente realizări ale sale se află farfurioare cu emblema Expoziției mondiale de vînătoare, medalia jubiliară a orașului Győr etc. Și nu este lipsit de semnificație faptul că aproximativ 80 la sută din «producția» micii cooperative pe care o conduce este cumpărată de vizitatorii străini. Dar imaginea acestui veritabil om de artă — care este de altfel și unul dintre puținii meșteri populari din Ungaria ce au dreptul de a-și imprima numele pe spatele obiectelor ieșite din mîna lor — s-a conturat pe deplin atunci cînd, vorbind cu naturală modestie despre munca sa, a sintetizat-o în aceste cuvinte: «O vorbă din vechime spune că natura e marele creator. În realitate, este Omul, care făurește cu trei din cele patru elemente fundamentale...»

FOȘTII ARGAȚI DIN ANDORNAKTÁLYA

În altă formulare, aceeași idee am auzit-o rostită la cooperativa agricolă din comuna Andornaktálya, din apropierea orașului Eger. «Cheia rezultatelor noastre — ne spunea președintele ei, Czifra Miklos — se află în mîinile membrilor cooperativei...»

Cele 380 familii, formate în majoritate din foști argați pe moșia episcopatului ce cuprindea, înainte de eliberarea țării, întreaga comună, au constituit mai întîi, în 1960, două cooperative, dar patru ani mai tîrziu le-au contopit într-una singură. Situată într-una din principalele zone viticole ale țării, cooperativa a beneficiat, desigur, de programul de refacere și dezvoltare a viticulturii pe plan național, ca și de efectele favorabile ale măsurilor din ultimii ani privind organizarea și conducerea economiei ungare. Aceste elemente nu explică însă, singure, faptul că sărăntocii de odinioară au ajuns să înlocuiască toate cele 250 de bordeie în care-și duceau zilele în trecut cu clădiri noi și să aibă — fiecare om capabil de muncă — un venit de aproximativ 24 000 forinți pe an (în 1967 acesta se cifra la 11 000 forinți), să realizeze totodată un fond social al cooperativei de 46 milioane forinți (în 1967 — 20 milioane) și un fond de asigurare de 10 milioane de forinți. Hărniciei i s-a adăugat spiritul de bun gospodar — și aceasta o ilustrează, pe lîngă producțiile medii de 11 000 kg struguri la hectar obținute pe cele aproximativ 250 ha de vie (față de 8 000 kg/ha în 1967), afectarea a circa 80 ha pomiculturii, instalarea în 1970 a unei uzine de vinificare (ale cărei produse au și început să aibă un bun renume, concretizat în medalii de aur la concursul național pe 1971), ca și cumpărarea — în afara unui bogat utilaj agricol — a nu mai puțin de 37 camioane. Desigur — ni s-a explicat — numărul acestora e mult mai mare decît o cer necesitățile cooperativei. Dar producția viticolă-pomicolă, ca și cea agricolă în general, comportă un anume risc, legat de capriciile naturii. Și atunci a fost creată o sursă de venituri sigure, rezultate de pe urma acoperirii cheltuielilor de transporturi din regiune cu ajutorul camioanelor cooperativei.

...Ce spun oamenii despre cooperativa lor? Îndreptîndu-ne spre vie și descoperind-o mai întîi după cîntecele voioase ce răzbăteau din pădurea de araci, mi-am dat seama că, mai mult ca sigur, o atare întrebare le-ar părea lipsită de sens. Și, totodată, mi-am amintit de cuvintele auzite la sosirea în Andornaktálya; da, președintele avusese dreptate — treburile cooperativei se află în mîini bune...

UN TÎNĂR DE 700 DE ANI

Ceea ce reține dintru început atenția vizitatorului sosit la Győr este o anume

Iószef Pázmány — pasionatul artist ceramist din Balatonfüred.

Bătrînul edificiu ce adăpostește Consiliul popular al orașului Győr.

Prezentul Győrului.

atmosferă sărbătorească ce se degajă fie și numai din aspectul străzilor împodobite cu ghirlande. Acest oraș din nord-vestul Ungariei, al treilea ca importanță din punct de vedere al dezvoltării industriale, trăiește de la începutul acestui an sub semnul jubileului a șapte veacuri de existență. Mai precis, este vorba de împlinirea a 700 de ani de cînd regele Istvan al V-lea i-a acordat privilegiul de centru urban, căci altfel istoria consemnează prezența acestei așezări încă în urmă cu două milenii, cînd romanii o denumeau Arrabona.

Două milenii, sau chiar numai șapte veacuri reprezintă o vîrstă venerabilă. Și totuși, Győrul de azi nu are nimic din imaginea unui bătrîn gîrbovit de ani. Ba s-ar spune că asupra sa și-au pus din plin pecetea prezentul și chiar viitorul. Este drept că, plimbîndu-te prin partea veche a orașului, gîndul te poate fura, pentru puțin timp, înapoi, către secole trecute. Dar impresia generală pe care o degajă orașul este a unui centru în plină dezvoltare. Pentru că, în fapt, noua lui viață a început în urmă cu 26 de ani, în primăvara lui 1945, o dată cu eliberarea sa — la care și-au adus prinosul de sînge soldații sovietici și cei români. Inaugurarea noului centru al Győrului — ca și a unor unități industriale — a marcat apogeul manifestărilor consacrate jubileului de 700 de ani și totodată îndepărtarea ultimelor răni pe care orașul le mai păstra din timpul celui de-al doilea război mondial. Reconstrucția a început după eliberare — fiind vizate în primul rînd uzinele de vagoane, complet distruse, podurile de peste Raba și brațul Moson al Dunării, calea ferată și apoi locuințele — care au avut de suferit în proporție de 75 la sută. Rînd pe rînd s-a trecut la demolarea dărăpănăturilor din cele două mahalale, pe locul cărora s-a înălțat un orășel nou — cartierul muncitoresc — la construcția zonei de pe așa-numita insulă între brațele Rabei, la ridicarea cartierului situat în partea dreaptă a șoselei internaționale spre Budapesta, iar în cele din urmă la reconstruirea centrului — foarte puternic afectat. Pînă la sfîrșitul cincinalului trecut au fost construite aproximativ 30 000 apartamente noi. Locuințele continuă totuși să rămînă o problemă. În construirea celor 6 000–7 000 de apartamente ce urmează să fie ridicate în actualul cincinal, un rol important îl va juca și uzina de panouri prefabricate, intrată în funcțiune în 1970, cu o capacitate de 4 200 apartamente pe an.

Punctîndu-ne aceste etape în planul de dezvoltare urbanistică a orașului, vicepreședinta Consiliului popular din Győr, Rozalia Modos, abordează și alte preocupări edilitare: construcția de obiective sociale anexe — școli, spitale etc. — dezvoltarea canalizării, înființarea de centrale de termoficare și îndeosebi necesitatea protejării orașului împotriva pericolului inundațiilor, care numai în ultimele două decenii și-au făcut simțite efectele dezastruoase în două rînduri. Dar, mai presus de toate — ține să sublinieze interlocutoarea noastră — este faptul că ceea ce s-a realizat, într-un timp aproape incredibil de scurt, se datorează muncii entuziaste a locuitorilor orașului, în majoritate muncitori în cele peste 30 unități industriale — între care pe primul loc se află Uzina de autocamioane, autobuze, motoare și vagoane, ce numără 16 000 salariați (mai bine de o zecime din populația Győrului). Și tot acești oameni, îndrăgostiți de orașul lor, constituie chezășia feței sale de mîine.

Cules de vie la cooperativa din Andornaktálya.

„Strungul de aur“

SAU

CEL MAI BUN DIN 30 000

A început proba practică. Din fiecare județ participă cel mai bun tînăr strungar.

Azi săptămînă, în orașul de pe Mureș, Arad, în incinta uzinelor «Strungul», 39 de tineri și-au manifestat măiestria și capacitatea profesională în întrecerea pentru dobîndirea unuia dintre cele mai originale trofee: STRUNGUL DE AUR, premiul întîi al Olimpiadei strungarilor. Organizată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor și Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini, această competiție profesională are un profund caracter educativ urmărind să sporească interesul și pregătirea tinerilor față de brățara de aur care, în cazul de față, o constituie meseria de strungar. Astăzi, cînd știm cu toții importanța pe care o are pentru economia națională formarea de muncitori cu o înaltă pregătire profesională, putem aprecia că această întrecere se înscrie în efortul general al țării de a sădi în rîndul tineretului dragostea de muncă, necesitatea conștientă de a fi la înălțimea exigențelor ce ni le cere partidul — prin Programul adoptat la plenara din 3–5 noiembrie — de a ne autoperfecționa, de a trăi și munci în chip nou.

La prima vedere,o competiție cu 39 de participanți pare restrînsă, dar acești tineri au sosit la Arad fiind selecționați doar cîte unul din fiecare județ al țării, ei fiind cei mai buni dintre cei 30 000 de tineri strungari care au pornit în această instructivă olimpiadă.

Cea de-a III-a ediție a Olimpiadei strungarilor s-a desfășurat așadar în faza finală la Arad. «Strungul de aur» i-a revenit tînărului Emil Olaru de 25 de ani, strungar la Uzina mecanică din Timișoara. Pe locul doi s-a situat Gheorghe Ioja de la Uzina de strunguri-Arad și pe locul trei Teodor Crîngașu de la uzinele «Progresul»-Brăila.

Despre organizarea olimpiadei și emoțiile participanților vă vorbesc imaginile, surprinse la fața locului, din aceste pagini.

Fotoreportaj de Elena GHERA

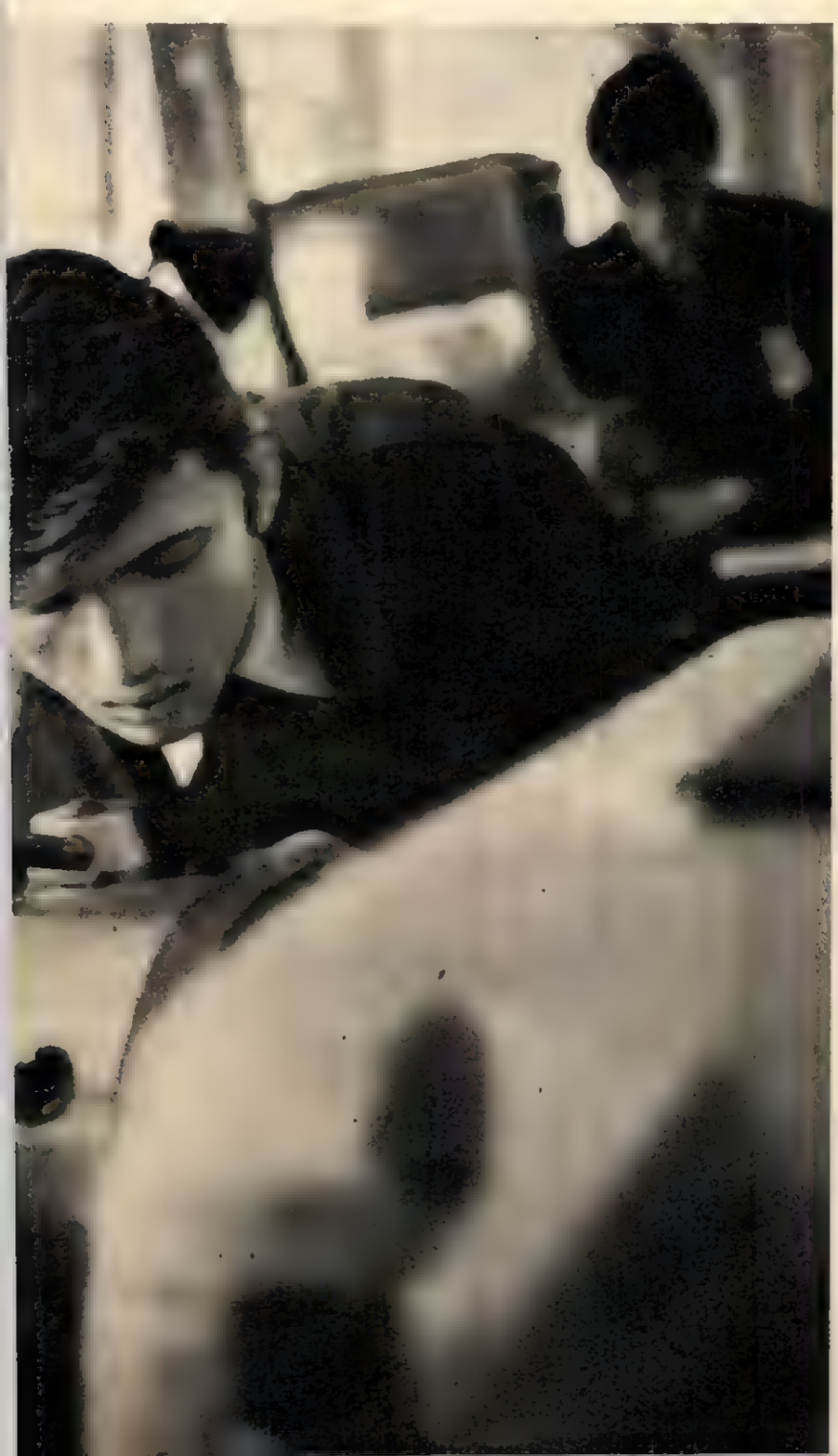

Cîștigătorul olimpiadei, Emil Olaru.

FILMUL ROMÂNESC ȘI REALITATEA

PERSONAJUL ȘI MESAJUL ETIC

Vorbim foarte adesea de temă, de conținutul de idei al filmului, dar scriem și vorbim mai rar despre personaj, despre evoluția și semnificația sa în filmul românesc.

Totuși, filmul nostru a mers înainte cu și prin dezvoltarea conceptului de personaj. Iată «Răsună valea», primul film artistic de după Eliberare. Patosul Bumbeștilor-Livezenilor se realizează la o înaltă temperatură dramatică. Din febra momentului se mai reține încă și acum cîteva crochiuri de personaje, muncitori de pe șantier, și, în mod special, imaginea mai ferm conturată a «negativului» fecior de bani gata, excelent interpretat de artistul poporului Radu Beligan.

Dar despre un adevărat «film de personaje» se poate vorbi mai pe larg abia o dată cu «Setea», turnat pe platourile românești în anul 1960. Mitru Moț (debutul lui Ilarion Ciobanu) se impune ca unul dintre primele personaje de film viabile.

Cu filmul «Setea» cinematografia evidențiază, prin intermediul personajului, rolul educativ al filmelor românești. «Setea» venea, după «Mitrea Cocor» (regia — regretatul Victor Iliu), să consemneze cu vigoare o cronică a vieții satului românesc imediat după cel de-al doilea război mondial. Cronica aceasta o încheie strălucit filmul «Desfășurarea» al regizorului Paul Călinescu. Dacă «Setea» era filmul luării pămîntului de la moșieri, «Desfășurarea» este filmul trezirii conștiinței de clasă a țăranilor. Prin portretul cinematografic al lui Ilie Barbu din filmul «Desfășurarea», Paul Călinescu dezvoltă conceptul de personaj în filmul românesc, lărgind dimensiunile sale umane.

Dacă aruncăm o privire de ansamblu asupra filmului istoric vedem că și el a contribuit la definitivarea și dezvoltarea noțiunii de personaj în filmul românesc. «Tudor» «Dacii», «Columna», «Mihai Viteazul» și-au adus fiecare în parte contribuția la cristalizarea unei concepții ferme despre erou, despre capacitatea lui de a propulsa un mesaj etic activ. Regizorii Lucian Bratu, Mircea Drăgan și Sergiu Nicolaescu au știut să reînvie pe peliculă cîteva din figurile memorabile ale istoriei României de ieri. Domnul Tudor sau domnitorul Țărilor Române care a fost Mihai Viteazul s-au impus publicului spectator ca eroi de istorie și de legendă populară.

Părăsind vremurile mai îndepărtate ale filmului românesc și apropiindu-ne de zilele noastre trebuie să spunem de la început, fără nici un echivoc, că filmele românești de actualitate sînt mai puțin percutante, mai puțin dinamice, mai puțin clare și limpezi în definirea omului contemporan. Nu avem încă o școală românească a filmului pe teme contemporane, singurul film care poate însemna cu adevărat cheia de boltă a unei cinematografii. Avem, totuși, cîteva filme de inspirație actuală care merită să fie citate la o discuție despre personaj, care au rămas întipărite în memoria și conștiința noastră prin sinceritatea cu care ne-au introdus în universul unor eroi în stare să se constituie în tot atîtea modele de existență umană și conduită etică. Mă gîndesc în primul rînd la filmele «Diminețile unui băiat cuminte», «Apoi s-a născut legenda» de Andrei Blaier și Constantin Stoiciu. Aceste două filme contemporane poartă cu ele flacăra vie a actualității. Ele își trag seva din faptele oamenilor de azi. Un personaj ca Vive din filmul «Diminețile unui băiat cuminte» sau un personaj ca Bombă din filmul «Apoi s-a născut legenda» aduc cu ele farmecul tinereții îndrăznețe, farmecul tinereții

AL. RACOVICEANU

(Continuare în pag. 22)

CINEAȘTII DESPRE ARTA LOR:

PROFUNDA VOINȚĂ DE A COMUNICA CU PUBLICUL

Elio Petri (Anchetă asupra unui cetățean aflat în afara oricărei bănuieli) este din nou în centrul atenției cinematografice. Ultimul său film, «Clasa muncitoare merge în paradis», se distinge printr-o deosebită acuitate a unei problematici sociale de strictă actualitate, este un rezultat **strălucit** — afirmă atît critica cît și publicul italian — al preocupărilor constante ale cineastului de a dovedi forța filmului politic: „Problema este aceasta — declară Petri în ziarul «Paese Sera» — să știi pentru cine lucrezi, cărui public i se adresează filmul tău. A lucra, pur și simplu, pentru sine, pentru a consolida un privilegiu personal sau cel al unui grup social restrîns este o îndeletnicire ce aparține unei maniere învechite de a concepe raporturile dintre opera de artă și contemporaneitate, raporturile dintre oameni... Atitudinea mea față de filmul politic s-a născut o dată cu creațiile pe care le-am semnat. Cred că elementul primordial al cinematografului politic trebuie să fie profunda voință de a comunica cu publicul"

TE LE GRA ME

• Romanul lui Joseph Kessel, *Echipajul*, ecranizat de Marc Tourneur în 1927 și Anatole Litvak în 1930, continuă să-i atragă pe cineaști. De curînd, Edouardo Molinaro și-a anunțat intenția de a-l transpune pe ecran. Protagonist — Jacques Brel care, pasionat fiind de aviație (se spune că are și un permis de pilot), mărturisește că este cum nu se poate mai încîntat să interpreteze un astfel de rol.

• Cineastul bulgar Dimitri Petrov colaborează din nou cu frații Mormarev, scenariști (au semnat împreună «Aricii se nasc fără țepi»). Și de data aceasta este vorba de un film închinat tot celor mici: *Cu copiii la mare*.

• *Feminin, feminin* se intitulează filmul pe care-l interpretează în prezent în Belgia actrița Olga Georges Picot (Te iubesc, te iubesc). Regia — Henri Calef.

• O distribuție strălucită și-a alcătuit Yves Boisset, autorul filmului *Atentatul* ce se anunță a avea unele tangențe cu Z; este vorba de actorii Gian Maria Volonte, Bruno Cremer, Jean-Louis Trintignant, Michel Piccoli. Coscenarist — Jorge Semprun.

• Katharine Hepburn nu a mai jucat într-un film de George Cukor din 1949, de la «Coasta lui Adam». Marea actriță a acceptat să lucreze din nou sub conducerea lui Cukor pentru filmul *Călătoria cu mătușa mea* (după Graham Greene).

• Virna Lisi (foto 1) este partenera lui Maurice Ronet (foto 2) în filmul lui Sergio Gobbi, *Les galets d'Etretat*. Muzica este semnată de Charles Aznavour și Garvarentz.

• Un nou *Robinson Crusoe* va fi înfățișat pe ecran de către regizorul sovietic Stanislav Govoruhin. Rolul titular i-a fost încredințat lui Leonid Kuravliov.

• Richard Chamberlain (Ralph Touchet din serialul «Portretul unei doamne») se pregătește pentru un rol ce va constitui o adevărată piatră de încercare în cariera sa: *Byron*, într-un film de Robert Bolt. Parteneri, unul și unul: Laurence Olivier, Margaret Leighton, Sarah Miles, Ralph Richardson, John Mills.

În fotografia nr. 3 — R. Chamberlain în timpul unei probe de film.

• Gina Lollobrigida și David Niven sînt parteneri în filmul lui Jerzy Skolimowski, *Rege, damă, valet* (foto 4).

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FAIRBANKS Douglas

Actor, producător și scenarist american de film, născut Douglas Elton Thomas Ullman, la Dewer (Colorado), la 23 mai 1883 — mort la Santa-Monica, la 12 decembrie 1939. Figură legendară a cinematografului american, D.F. (întocmai unui Chaplin sau Valentino, în domeniul lor) a domnit ca suveran absolut, timp de aproape două decenii, în sectorul filmului de aventuri. Provenit din teatru, este descoperit de marele Griffith, care avea să se felicite ulterior de a fi dăruit ecranului una dintre figurile sale cele mai pitorești, mai dinamice, mai pline de fantezie. Debutează pe ecran în *The Lamb* (1915) și se impune la început ca un personaj monden, dezinvolt, minuind deocamdată cu umor și eleganță arma satirei împotriva altora și mai ales asupra lui însuși ca prototip al «tinărului american descurcăreț». Lucrează cu Griffith, cu Stroheim, cu John Emerson (și soția acestuia, romanciera Anita Loos) și cu cineaști de această generație ca Allan Dwan, Victor Fleming sau Fred Niblo, devenind treptat un admirabil minuitor de spadă, personaj eminamente romantic, doborîndu-și adversarul și cucerind inima iubitei cu surîsul pe buze. Acrobațiile lui țin de miracol și optimismul său este contagios. Începe anii lui de glorie ca fondator al casei United Artists, alături de soția sa, Mary Pickford Chaplin, Griffith, ani care aveau să fie jalonați de filme memorabile ca *Semnul lui Zorro* (1920, r: Fred Niblo); *Excentricul* (1921, r: Ted Reed), *Cei trei mușchetari* (id., r: F. Niblo); *Robin Hood* (1922, r: Allan Dwan), *Hoțul din Bagdad* (1923, r: Raoul Walsh); *Don Q., fiul lui Zorro* (1925, r: Donald Crisp); *Piratul negru* (1926, r: Alf. Parker — film în culori); *Gaucho* (1928, r: Richard Jones) și *Omul cu masca de fier* (1929, r: A. Dwan). În toate aceste filme D.F. apare pe generic în triplă calitate: de actor, producător, scenarist, și — uneori — de colaborator la regie. Apariția vorbitorului dă o lovitură mortală lui «Doug» și genului practicat de el. Se va retrage treptat, înțelegînd că vremea lui a trecut, după cîteva filme vorbitoare, în care va renunța la acrobațiile de odinioară și în care va fi pus să-și «demonteze» piesă cu piesă personajul său de cuceritor și spadasin de odinioară. Ele sînt: *Femeia îndărătnică* (prima ecranizare sonoră după Shakespeare, 1929, r: Sam Taylor); *Aventuri pentru o femeie* (1931, r: Ed. Goulding); *Ocolul pămîntului în 80 de zile* (id., r: V. Fleming); *Robinson Crusoe* (1932, r: Ed. Sutherland) și *Viața intimă a lui Don Juan* (1934, r: Alexander Korda, Anglia). A mai lăsat în urmă-i o carte, semnificativ intitulată: *Laugh and Live (Rîzi și trăiește)*, edificatoare pentru concepția sa optimistă despre viață.

FAIRBANKS Douglas (junior)

Actor de film, teatru și TV, producător, născut la New York, la 9 decembrie 1907, ca fiu al actorului Douglas Fairbanks și al Annei Beth Sully. Urmează cursuri de belearte la Londra și Paris, dar ereditatea își spune cuvîntul, și mergînd pe urmele tatălui său, la primul contact cu cinematograful schițînd siluete fugare în filmele ilustrului său părinte. Paralel cu o scurtă (și neconcludentă) carieră teatrală, se impune treptat în film, de la primul său rol în *Stephen Steps Out* (1923) și pînă în *Delir* (1928) ca partener al Gretei Garbo, film în care se consacră ca un bun actor de dramă. În anii vorbitorului devine un star simpatic, întruchipînd de regulă personaje eroice și aventuroase, călcînd demn pe urmele tatălui său. Cîteva titluri edificatoare: *Escadrila morții* (1930); *Întoarcerea de pe front* (1931), *Prizonierul* (1933); *Life of Jimmy Dolan* (id.); *Prizonierul din Zenda* (1937); *Gunga Din* (1939), *Misiunea secretă* (1939); *Stăpînitorii mărilor* (id.); *Iadul verde* (1940), *Safari* (id.), *Frați corsicani* (1941), *Sinbad the Sailor* (1947), *The Exile* (id.). Dar Doug junior se dovedește, spre deosebire de tatăl său, mult mai apt pentru orice gen de rol, de la comedia sofisticată *Foc ce-mi place* (1938) cu Irene Dunne; *Vraja Parisului* (id.) cu Danielle Darrieux; *Nebunile vacanței* (id.) cu Ginger Rogers; *Viața fără griji* (id.) cu Janet Gaynor, Paulette Goddard, la drama polițistă: *Little Caesar* (1931) cu Ed. Robinson; de la comedia muzicală: *That Lady in Ermine* (1948, Lubitsch), la drama psihologică: *Focul sacru* (1933) cu Katharine Hepburn sau *Angels over Broadway* (1940) cu Rita Hayworth. Căsătorit cu Joan Crawford, care i-a fost parteneră în: *Our Modern Maidens* (1929), D.F. jr. devine producător asociat al filmelor sale turnate în Anglia, între 1935 și 1936, după ce fusese invitat de Al. Korda pentru a întruchipa pe marele duce Petru în *Caterina cea Mare*, (1934) alături de Elisabeth Bergner. Va mai apărea aci în: *Aristocrat de ocazie* (1935) cu Elissa Landi; *Mimi (Boema)* cu Gertrude Lawrence; *Acuzata* (1936) cu Dolores del Rio etc... Tot în Anglia se va stabili din 1953, unde va produce și interpreta o serie de filme pentru televiziunea britanică. A desfășurat o vie activitate politică și diplomatică, scriind numeroase articole și cîteva romane.

FANCK Arnold

Regizor de film și scenarist german, născut la Frankenthal (Palatinat), în 1889. Geolog și schior emerit, realizează în 1913 un prim film documentar (ca amator), inițiindu-se în tainele cinematografului. Cinci ani mai tîrziu va realiza (în colaborare cu dr. Tauro, etnolog) un lung metraj, în care muntele este unicul protagonist: *Wunder der Schneeschuhs*. Devine astfel creatorul acestui gen special denumit «Bergfilme» (filmele de munte) și unicul lui ilustrator faimos. Îndrăgostit de frumusețea sălbatică a Alpilor, el caută să ne transmită prin filmele sale emoția resimțită în fața măreției naturii, vrea să ne facă să participăm la ea. Filmele sale cu titluri semnificative se succed aproape anual, realizate cu concursul unor echipe omogene care cuprindea aceași actori (Leni Riefenstahl, încă necontaminată de nazism, Luis Trenker, Sepp Rist și Ernst Udet), aceași operatori (Richard Angst, Sepp Allgeier, Schneeberger), același compozitor (Paul Dessau, muzician comunist). Ele se numesc: *Im Kampf mit dem Berge* (1921); *Der Berg des Schicksals* (1924); *Muntele tragic* (1926); *Soltul cel mare* (1927); *Arena albă* (1928); *Infernul alb din Piz-Palu* (1929, în colab. cu G.W. Pabst); *Cîntecul munților* (1930); *Farmecul alb* (1931); *S.O.S. Iceberg* (1933, film realizat în două versiuni, americană și germană). *Visul eternului* (1934). Excepție fac următoarele trei filme, în care totuși natura joacă un rol esențial: documentarul *Mari animalele sălbatice* (1936), *Mitsuko, fiica samuraiului* (1937, coprod. cu Japonia, interpretată de Sessue Hayakawa) și *Robinson, jurnalul unui marinar* (1940). În lexiconul cinematografic sovietic (Kinoslovari) se mai menționează că A.F. este întemeietorul școlii documentare (de operatorie) de la Freiburg, care a ajuns la o supremă măiestrie în filmările exterioare, în condiții naturale extrem de primejdioase.

film

FILMUL ROMÂNESC ȘI REALITATEA

(Urmare din pag. 20)

care vrea să înfrunte viața cu capul sus. Mai contorsionat și neliniștit (Vive), mai exploziv (Bombă) — iată doi eroi ai zilelor noastre care impun și două portrete de actori: Dan Nuțu și Virgil Ogășanu.

Am mai reținut din galeria de eroi contemporani pe adolescentul Lucian, eroul principal al filmului «Ultima noapte a copilăriei» (scenariul — Dumitru Carabăț, regia — Savel Stiopul), cu dorința sa febrilă de a nu-și irosi anii tineri în căutări sterile. Regizoarea Malvina Urșianu este preocupată constant, în filmele sale (vezi «Gioconda fără surîs» și «Serata»), de structurarea unor eroi în a căror existență să se recunoască semnificația nobilelor comandamente etice ale societății noastre. În primul ei film, «Gioconda fără surîs», regizoarea obține prin imagini condensate două excelente portrete cinematografice a doi oameni aflați la poliii opuși ai existenței: inginera ajunsă la maturitate (interpretă — Silvia Popovici) și ziaristul nerealizat (interpret — Ion Marinescu).

Și mai aproape de noi, de actualitate, sînt eroii filmelor «Așteptarea», «Frații» și «Asediul». Memorabilul portret al lui Nea Fane (interpret — regretatul Ștefan Ciobotărașu) din «Așteptarea» (regia — Șerban Creangă), figurile colțuroase, dure, ale celor doi frați, Ilarion (Ilarion Ciobanu) și Trandafir (Emanoil Petruț) din filmul «Frații» (regia — Mircea Moldovanu și Gică Gheorghe), convingătorul chip de erou comunist al lui Gavrilă Drăgan din filmul «Asediul» (regia — Mircea Mureșan) sînt trei direcții, trei zone de investigație prospere pentru filmul nostru de lung metraj.

Personajul, chintesența unei opere cinematografice, gîndit ca pilon al operei filmice, a fost și este la ordinea zilei în filmul românesc.

Destine urmărite cu înțelegere. (Irina Petrescu și Liviu Ciulei în Facerea lumii de Gheorghe Vitanidis, după romanul lui Eugen Barbu).

Un autentic erou comunist, Gavrilă Drăgan, protagonistul filmului Asediul (regia — Mircea Mureșan, scenariul — Corneliu Leu).

Talentul Monicăi Ghiuță nu a izbutit să dea consistență unui personaj conceput confuz (eroina filmului Doi bărbați pentru o moarte de Gh. Naghy).

EVADĂRI CELEBRE

DIN LAGĂRELE CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Al doilea război mondial a prilejuit o încleștare pe viață și pe moarte a milioane de oameni pe întreg cuprinsul globului. Dar în timp ce ostașii puteau să se apere cu arma în mînă, alți oameni zăceau, închiși și neputincioși, în dosul țarcurilor de sîrmă ghimpată, în lagărele de prizonieri sau în cîmpurile de concentrare. Nu știa nimeni cît vor sta acolo; nu se puteau apăra, nu se puteau plînge, și de multe ori nu știau cît mai aveau de trăit.

Totuși... mintea omenească este atît de iscusită, dorința fierbinte de a supraviețui atît de vie, dorul de libertate atît de puternic, încît mii de prizonieri au încercat — și unii, puțini, au reușit — să evadeze.

Despre cîteva dintre aceste izbînzi — și despre eșecuri ce ar fi putut fi izbînzi — vom vorbi acum.

* * *

Lîngă orășelul german Sagan se înființase în 1941 un mare lagăr de prizonieri de mai multe naționalități — englezi, americani, francezi. În sînul lor se înjghebase o organizație clandestină, compusă din oameni dîrji, care mai încercaseră și în trecut să fugă.

Șeful grupului, un englez, își luase numele conspirativ Axel, cu care urma să se obișnuiască pentru clipa cînd se va putea da drept suedez — dacă va izbuti să scape.

Într-o dimineață de primăvară, Axel a fost anunțat că un subofițer german — bănuit de organizație că nu ar fi fost prea atașat nazismului — era de serviciu la poarta nr. 1 a lagărului. Axel s-a apropiat — la distanța permisă — de subofițer, l-a salutat în trecere și a repetat manevra o zi, două, trei... Așa au început să schimbe fraze banale despre vreme.

Subofițerul făcea periodic, după ture, control în barăcile prizonierilor. Odată, Axel l-a lansat într-o doară:

— Oare nu este absurd? Două națiuni civilizate — a voastră și a noastră — doi oameni cumsecade — noi doi — și totuși... dacă m-aș apropia de sîrma ghimpată, m-ați împușca ca pe un cîine!

— E adevărat! Dar, probabil aș trage numai în picior, și fără resentimente personale... — răspunse germanul.

Discuțiile au continuat: în fiecare zi cîte puțin — și numai între patru ochi — ori de cîte ori subofițerul avea drum în interiorul lagărului. Departe de Gestapo și de comandant, el își dădea frîu liber gîndurilor și, uneori, foarte timid, nemulțumirilor sale.

În curînd începuse să intre chiar în baraca lui Axel, unde primea, oricînd venea, cîte o cafea veritabilă, o pastilă de ciocolată, un biscuit — pe care întregul lagăr le economisea din pachetele Crucii Roșii ce se primeau o dată pe an.

Alți ofițeri deținuți își făceau «din întîmplare» apariția; ei deplîngeau pe cei obligați să lupte într-un război fără speranță, într-o armată asupra căreia planau permanent suspiciunile Gestapoului, și arătau fără ostentație interlocutorului lor german de ce aliații vor cîștiga războiul.

Din cînd în cînd subofițerul lăsa să scape involuntar cîte o informație, care nu era niciodată pierdută; fiecare vorbă era reluată și analizată în colectiv de prizonieri. Organizația afla astfel despre plecările tuturor trenurilor din gara Sagan, prețul biletelor, mărimea pădurilor de lîngă lagăr, alimentele ce se vindeau la liber și cele de pe cartelă — pînă și despre sistemul de pază al vămii din Danzig și de la granița elvețiană.

O ÎNTÎMPLARE CU PATRU PUȘTI

Cînd lucrurile ajunseseră în acest stadiu, au început pregătirile pentru evadare, distribuindu-se sarcini întregului lagăr.

Colonelul Bushnel l-a chemat pe Travis (ambii prizonieri) și l-a cerut să confecționeze, într-o săptămînă, patru puști germane.

— Patru puști?, a întrebat cu gura căscată Travis.

— Trebuie numai să arate a puști. Și să fie gata într-o săptămînă, nu uita!

Travis, Mcintosh și Picard — din grupa de falsificatori de acte și documente a lagărului — s-au apucat de treabă chiar în acea după-amiază. Picard a tăiat din tablă un fel de tipar grosolan al puștilor, dar din nefericire nu cunoștea dimensiunile lor exacte. S-a găsit însă o soluție.

În timp ce un deținut stătea de vorbă cu o santinelă, Picard, în spatele lui, lua din ochi, cu un creion, toate dimensiunile necesare, notînd unde începea țeava și unde se termina patul. El a mai lucrat așa încă cîteva zile, petrecîndu-și mai tot timpul lîngă corpul de gardă de la poartă.

Travis observase că în medie una din 300 de scînduri de la priciurile din lagăr era din stejar și nu din brad. La ordinul organizației s-au verificat toate paturile și s-au adunat toate scîndurile de stejar; dar pentru că nu erau destul de groase pentru un pat de pușcă, au fost lipite cîte două și strînse cu ajutorul clemelor de la... plasa unei mese de ping-pong. Apoi s-au sculptat cu un cuțit, în lemn, toate părțile metalice ale unei puști (țeava, încărcătorul, trăgaciul), și ele au fost polizate, netezite și frecate cu grafit cu atîta îndemînare încît, pînă la sfîrșit, luceau ca un metal albăstrui de armă... Părțile care trebuiau să arate ca lemnul au fost date cu cremă de ghete și frecate pînă au căpătat coloritul și chiar nuanța dorite. Belciugele și cîrligele pentru fixarea armei s-au confecționat din cuie și fișii tăiate din cutiile de conserve, pe care nu le mai aruncă acum nimeni.

La prima inspecție a comitetului organizației, partea de sus a țevii nu arăta însă destul de naturală. Atunci, într-un tipar de... săpun s-a «turnat» hîrtie de staniol de la cutiile de țigări, iar inelul rezultat s-a frecat cu grafit. Ca aspect exterior aproape că nu mai era nici o diferență față de o pușcă veritabilă!

În ceea ce privește hainele s-a observat că uniformele englezești de tip vechi, decolorate de soare, aveau o nuanță apropiată de feld-graul uniformelor germane. Din acest material, ales și transformat, croitorii din lagăr au cusut de mînă uniformele de subofițeri.

Insignele, vulturul și capul centironului au fost «turnate» tot în tipare de săpun. Modelele, în acest caz, au fost luate după haina agățată în cui de către subofițerul german pe cînd acesta băuse o ceașcă de cacao fierbinte oferită cu «dărnicie» de prizonieri.

De o atenție deosebită s-au bucurat legitimațiile. Ele au fost lucrate de grupul de falsificatori, de mînă, literă cu literă, inclusiv ștampila; aceste legitimații trebuiau prezentate la ieșirea din lagăr a oricărui militar german.

Comitetul controlă și legitimațiile. Interveni următorul dialog:

— După părerea noastră, sînt perfecte. Care este originalul, de fapt?

— Nici unul! Amîndouă — și originalul, și copiile — sînt falsuri!

În fine, după două săptămîni de la terminarea tuturor preparativelor, sosi ziua desemnată. Și exact în aceeași zi, subofițerii germani apărură în lagăr... fără puști, dar cu pistoale la șolduri; se schimbase regulamentul de ordine interioară!

Trei zile nu s-a putut vorbi cu nimeni din grup — și după aceea, s-au apucat din nou de treabă.

SUBOFIȚERI ÎNGÎMFAȚI ȘI TACITURNI...

După îndelungi căutări, a fost descoperit în lagăr un fost marochiner, căruia i s-a pus la dispoziție carton obiș-

Fortăreața Königstein, de unde a evadat generalul Giraud, coborînd 40 m pe o funie împletită de el însuși.

O DISCUȚIE PASIONANTĂ...

O acțiune care a făcut multă vîlvă la timpul său și, într-un fel, a avut și eareare urmări asupra desfășurării celui de-al doilea război mondial a fost evadarea generalului Giraud din lagărul de la Königstein.

Făcut prizonier la 19 mai 1940, pe cînd comanda armata a IX-a franceză, Giraud a fost încarcerat în fortăreața de la Königstein, o veche clădire din secolul XVI, izolată pe un pinten al fluviului Elba.

În septembrie 1940, el izbutește să trimită vorbă în Franța, soției sale și Biroului «Contraspionaj» de la Vichy, în care mai lucrau unii ofițeri antinaziști, foști subalterni ai lui Giraud, asupra situației și poziției sale în clădire. Dar actul în sine avea să se producă mult mai tîrziu.

La 17 aprilie 1942, generalul se declară bolnav și, dintr-o celulă mai izolată, fuge pe fereastră, lăsîndu-se să alunece de-a lungul unei frînghii cu noduri, de 40 m (pe care o împletise singur din peste o mie de petice!). El a coborît astfel întreaga fațadă a fortăreței, între două rînduri ale santinelelor. Jos era așteptat de unul dintre foștii săi ofițeri.

Giraud avea 63 de ani, o statură neobișnuit de înaltă (peste 1,85 m), deci ușor de recunoscut... și era schiop! Totuși, în ciuda acestor particularități fizice, fugarul — pe al cărui cap se pusese un premiu de 100 000 mărci — a ajuns cu trenul pînă în Elveția și de acolo înapoi în Franța.

Este drept, Giraud vorbea atît de bine germana, încît în trenul ce-l ducea spre Elveția legase o convorbire pasionantă cu un înalt ofițer SS. Discuția era atît de fierbinte, încît agenții Gestapoului care-l căutau pe general în toate trenurile nu au îndrăznit să-i deranjeze din conversație!

EVADĂRI CELEBRE

Tunelul (punctat) de 36 m din lagărul Wuperstadt, pe unde trebuia să se efectueze evadarea, a fost descoperit. Sub ochii încîntați ai santinelelor este astupat de însiși cei care l-au săpat cu atîta trudă.

Prizonieri la rîndul lor, gardienii de la Dachau se predau.

nuit. După ce cartonul a fost bătut, ca să capete o suprafață granulată, și frecat cu cremă de ghete maro, arăta la fel ca teaca unui pistol veritabil. S-au introdus înăuntru și tocuri de lemn, ostentativ vizibile din teaca deschisă.

În ziua fixată pentru evadare douăzeci și patru de prizonieri, în rînduri de cîte trei, escortați de patru subofițeri îngîmfați și tăcuți, s-au prezentat la prima poartă interioară a lagărului, purtînd sacii cu rufele de spălat.

Din fericire, gărzile au omis să inspecteze conținutul: înăuntru erau haine militare transformate ca să arate civile, bucăți de zahăr și firîme de pîine economisite cu trudă, hărți — multe desenate de mînă — și cîțiva bănuți. Ostașul de gardă privi neglijent legitimațiile și deschise prima poartă; și a doua fu trecută tot atît de simplu; apoi, după trei sute de metri, întreaga trupă intră în pădurea din jurul lagărului, despărțindu-se în grabă în grupuri de cîte 2-3 oameni, pentru a se strecura mai ușor.

Peste două ceasuri, un olandez prizonier care vorbea perfect germana, colonelul van der Stock, se prezentă la prima poartă cu un grup de prizonieri — ofițeri superiori — pe care-i «escorta» la o convorbire specială la «Kommandant».

Prima poartă fu trecută destul de ușor. La a doua, santinela întoarse pe dos legitimația și observă că aceasta nu avea nouă dungă transversală, introdusă doar cu o săptămînă înainte! Santinela ridică bănuitoare ochii și după ce privi cu atenție pe trufașul ofițer de escortă, își aminti că-l văzuse în lagăr... ca prizonier.

Fiește, se dădu imediat alarma. Ofițerul gestapovist din lagăr, un maior mic și gras, venit în grabă la corpul de gardă, își frecă încîntat mîinile.

— Deci, ce să zic! Ghinion, domnilor! Poate data viitoare. Și felicitări, ostaș, pentru vigilență!

— Știți, Herr Major, mi s-a părut neobișnuit ca în

motoarelor la Heinkel-ul de la marginea terenului; tehnicienii își luaseră sculele și plecaseră. «Acum!», făcu Deviataiev semn, și un prizonier, care culegea crengi în spatele santinelei, o pocni cu sete cu drugul de fier. Totul dură doar o clipă: și căderea santinelei și îmbrăcarea în uniformă nazistă.

Noua «santinelă» îi mînă pe toți cei cinci din echipă în spatele avionului. Deviataiev împinse trapa de lansare. În fulguiala aprigă ce se pornise, nu se vedea nici la cîțiva pași și nimeni nu-l remarcă; dar trapa era închisă cu un lacăt. Și nu se deschidea! O lovitură de drug și lacătul se prăbuși; toți se strecurară înăuntru și Deviataiev se așeză la tabloul de comandă.

Fiecare clipă era prețioasă — dar motoarele nu voiau să pornească. Pilotul sovietic deschise contactele, dar motoarele nu dădeau nici un semn de viață. Deviataiev se uită în spate, în casetele în care trebuiau să fie acumulatoarele, și se făcu alb la față: acumulatoarele de pornire erau scoase...

«Am văzut eu un cărucior mobil cu acumulatoare, spuse unul din tovarășii. E pe undeva prin apropiere». Faleul SS-ist și unul dintre deținuți s-au dat jos prin trapă, au găsit căruciorul și cu greu l-au împins și montat în poziție sub privirile înghețate de spaimă și așteptare ale celorlalți prizonieri. Și iată, întîi un motor, apoi celelalte porniră; ele începură să se învîrtească regulat, să-și mărească turația și avionul începu să se miște încet.

În timp ce rulau în sens contrar, piloții avioanelor care aterizau priveau uimiți un cap tuns și o uniformă vărgată la comenzile Heinkel-ului. Dar nu au avut timp să spună ceva, căci Deviataiev trăsese avionul la capătul pistei, gata de avîntul final. Inspectorul de zbor îi făcu semn să oprească — oare cum ajunsese acolo un avion care nu avea permisiunea de decolare? Dar cui îi păsa de semnele lui? Deviataiev forță motoarele pînă la maximum și se lansă spre capătul pistei, ce se termina abrupt, spre mare. Parcurse aproape toată pista și apăsă pe manșă — dar avionul refuza în continuare să se ridice; ajunse la marginea terenului și avionul rămînea țintuit la sol.

Întregul aeroport își întrerupse activitatea: ceva nu era în regulă cu acest avion, care-și oprise avîntul chiar la marginea terenului și se răsucise pe loc în pericol să cadă în mare. Cîțiva nemți se apropiau în goană, iar servanții unor tunuri antiaeriene luaseră poziția de tir.

Deviataiev nu mai avea de ales; întoarse avionul și se repezi spre nemți care se trîntiră pe pistă, care încotro. Deși motoarele erau la maximum de turație, avionul nu se ridica de pe sol. Brusc, pilotul își dădu seama că aparatul fusese reglat pentru aterizare, și de acea coada îl «împingea» în jos. Și ordonă: «Cu toții aici! Veniți și apăsați cu toții pe manșă!»

Strigătul lui fusese atît de puternic, încît depășise chiar zgomotul motoarelor. Se repeziră cu toții — cinci perechi de mîini apăsară în ultima clipă manșa și, greoi, aeroplanul decolă în partea opusă a aeroportului, spre soare și libertate.

Peste șase ore — în care timp nenumărate avioane de vînătoare naziste fuseseră alertate cu ordinul de a dobori pe fugari — bombardierul a ieșit din nori lîngă Leningrad și-a aterizat forțat... cu coada străpunsă de antiaeriana sovietică!

ȘI O EVADARE CU AVIONUL, CARE A REUȘIT

Undeva, în nordul Germaniei, se găsea în timpul ultimului război mondial un aeroport secret, în micuța insulă Usedom. De aci porneau în zbor, să semene moartea în răsărit și spre nordul înghețat, grele Heinkele pline de bombe.

Moartea, pe care naziștii o revărsau din înaltul cerului, o împrăștiau și în apropiere, în lagărul de prizonieri din pădurea învecinată. Dar neînfricații prizonieri, toți ostași ai Armatei Roșii, pîndeau luna de lună prilejul — clipa — unei neatenții a paznicului lor.

Sufletul rezistenței era pilotul de vînătoare Mihail Deviataiev, care, doborît în iulie 1944, cu avionul în flăcări, nimerise direct în lagăr. Apoi au trecut zile, și nopți, și luni de muncă istovitoare: spart bolovani, mutat bolovani, spart bolovani...

În ultima perioadă însă, aeroportul suferise un bombardament și înaltul comandament german hotărîse să se construiască adăposturi individuale pentru fiecare avion. Și, cum aceste lucrări se făceau cu prizonierii, un gînd încolți în mintea neînfricată a lui Deviataiev și a tovarășilor săi: să fugă cu avionul!

8 februarie 1945. De cîteva zile era viscol și zăpadă. Prizonierii fură îndreptați spre marginea aeroportului, unde se lucra atunci la adăposturi. Un foc pîlpîia vesel — dar era al soldatului SS care-i păzea, iar prizonierii nu aveau voie să se apropie. Însă crengile și lemnele pentru foc le culegeau Deviataiev și tovarășii săi — și ei au cules și un drug de pe cîmp.

«Halt»! strigă SS-istul. «Ce vă apropiați așa?» îi privi cu suspiciune.

«Permiteți să mai punem crăci pe foc?»

«Bine!», dar paznicul rămase cu pușca mitralieră ațintită spre ei.

Tocmai se terminaseră probele de verificare a

aceeași zi să lase două grupuri de prizonieri...

— Două grupuri?!

Și maiorul cel gras se așează consternat pe scaun. Din acel lagăr, în tot cursul războiului, nu a mai scăpat nimeni..

ULTIMUL DRUM

Din cunoscutele lagăre ale morții nimeni nu ar fi crezut pe atunci că este posibil ca deținuții să iasă vii. Și totuși...

În ultimele zile ale lagărului Dachau, un commando de muncă ieșea în zorii zilei pe poarta lagărului; nu era un commando obișnuit, ci unul compus exclusiv din prizonieri politici, între care se aflau germani și austrieci, foști luptători în Spania.

Drumul era presărat cu morți — evacuați din convoalele precedente, morți de tifos, împușcați...

Deținuții au profitat de această priveliște și de nervozitatea gărzilor: Otto Jedran, un veteran din Spania, le promise acestora din urmă iertarea pentru viitor, și, mai cu voie, mai fără, deținuții au luat armele gărzilor și au ocupat orășelul Alpach, apoi, după dezarmarea Volksturm-ului local, au încercat să ia legătura cu trupele aliate.

Această îndrăzneață evadare în grup a ulult, pentru moment, trupele SS locale, dar după ce acestea și-au revenit, au luat cu asalt, într-o bătălie disperată care a durat cinci ore, primăria din Alpach.

Prizonierii nu au cedat decît la terminarea muniției, cînd pierduseră peste o jumătate din efectiv; ciliva au izbutit totuși să fugă în pădurile din vecinătate...

MARINARII DE PE «ALTMARK»

O eliberare în grup, devenită celebră, este cea a celor 300 de marinari englezi prinși în diferite locuri și ocazii de către cuirasatul «Graf Spee» și ținuți prizonieri în calele vasului său de aprovizionare, «Altmark».

Cuirasatul se autoscufundase în La Plata, dar «Altmark», demontîndu-și tunurile, se transformase peste noapte într-un «pașnic» petrolier care naviga spre Germania.

Amiralitatea engleză anunțase din timp guvernul norvegian că un număr de marinari englezi sînt deținuți pe bord și vasul fu tras pentru control la Bergen. (Faptele se petreceau înainte de invadarea Norvegiei de către hitleriști.)

Cînd ofițerii norvegieni s-au suit pe bord și au început să controleze încăperile, unii prizonieri închiși în fundul calei au suflat în fluierele lor marinărești, alții au confecționat dintr-o măturâ un soi de steag, pe care l-au scos pe o ferestruică, dar gărzile germane l-au smuls imediat.

Comandantul vasului a dat ordin să se dea drumul la toate macaralele pentru a acoperi strigătele prizonierilor și a ordonat ca aceștia să fie stropiți cu furtunurile pînă vor tăcea. Verificatorii norvegieni au părăsit în cele din urmă vasul, și din acea clipă toți prizonierii au fost puși la regim de pîine și apă.

Autoritățile norvegiene, de bună-credință, negăsind prizonieri pe «Altmark», au permis plecarea și au oferit chiar două vase de escortă care să ajute petrolierului să ajungă cu bine în Germania.

«Altmark» fu totuși oprit din drum de crucișătorul britanic «Corsack», care a eliberat pe toți prizonierii...

«HÄNDE HOCH!»

Mulți dintre cei care încercau în lagăre aveau păreri diferite asupra modului de a scăpa; săparea de tuneluri pe sub centurile de sîrmă ghimpată era însă una dintre metodele cele mai uzuale.

Și în lagărul din Colditz exista un grup de acțiune care făcuse primul pas în direcția evadării, găsind o santinelă binevoitoare. Aceasta primea ciocolată și cafea cu atîta plăcere încît cei doisprezece din grup hotărîră să-și încerce șansa, spunîndu-i tot adevărul. Șeful grupului respectiv, Howard Gee, după multe introduceri, îi explică că ar putea să cîștige mulți bani dacă într-o anumită zi ar privi «într-altă parte», doar pentru zece minute.

Santinela a acceptat, pentru suma de 500 de mărci. I s-au dat imediat, din economiile întregului lagăr, o sută de mărci, în schimbul promisiunii că, la o oră predeterminată din rondul său, va sta zece minute numai la unul din capetele zonei sale de control.

Grupul era compus din doisprezece ofițeri, francezi, olandezi și polonezi — aceștia din urmă foarte prețuiți ca tovarăși de evadare, pentru că știau germana și cunoșteau mai bine locurile.

În fiecare seară deținuții se lăsau încuiați în sala de mese, de unde pornea tunelul, și așa au lucrat noapte după noapte, timp de luni de zile.

În ziua hotărîtă, după apel, la care toți au fost prezenți, cei doisprezece s-au furișat în cantină și au fixat pe dinăuntru broasca — care, în mod obișnuit, trebuia să stea închisă noaptea.

Rucsacurile fuseseră introduse în tunel încă de la masa de prînz. Fiecare purta sub îmbrăcămintea de deținut și haine civile, ceea ce îi făcea neobișnuit de «grași»; dar aceasta nu s-a observat la apelul de seară.

Capacul din interiorul cantinei urma să fie tras la loc, printr-o sfoară, după ce toți ar fi ieșit și ar fi trecut dincolo de sîrma ghimpată.

O clipă de tăcere înfiorată — patrula de control verifica broasca ușii cantinei. Un oftat de ușurare, și toți au intrat, unul după altul, în tunel... Șeful — căpitanul Reid — începuse să lucreze cu un cuțit cu care trebuia să străpungă ultimul strat de pămînt ce mai închidea tunelul, la capătul de dincolo de sîrmă.

Afară ploua, și o apă neagră, rece și murdară izbi pe căpitan cînd a împins în sus ultima brazdă. În acea clipă, lumina tuturor reflectoarelor din turnurile de pază se concentră asupra locului cu pricina.

— Hände hoch! (Sus mîinile!)

De jur împrejur foiau numai ofițeri SS cu pistolul în mînă. Santinela pe care o «îmblînzise» luni de zile îi trădase de la bun început!

Și în alte lagăre s-a întîmplat la fel.

La Wuperstadt, după șase luni de muncă încordată, un tunel de 36 m, cu un diametru de circa 60 cm, care ajunsese dincolo de rețele, a fost descoperit și astupat sub privirile ironice ale santinelelor...

Dar, indiferent de faptul dacă evadări din lagărele celui de-al doilea război mondial — ca cele evocate în paginile de față — au reușit sau au rămas simple încercări neizbutite, ele au toate un numitor comun: dorința de libertate a oamenilor, pe care nici cele mai perfecționate mijloace de opresiune nu reușesc s-o stingă.

Aurel CRISTIAN

Primii prizonieri eliberați din cala vasului «Altmark».

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

portretul (III)

Am căutat cîndva să reconstitui un portret moral din cîteva file de blocnotes și din cîteva scrisori. Iată o însemnare scrisă nervos, apăsat, sub care hîrtia îngălbenită de vreme păstrează îndîrjirea gîndului: «Noi, partidul bolșevicilor, am convins Rusia. Noi am cucerit Rusia de la bogați pentru săraci, de la exploatatori pentru muncitori. Acum, noi trebuie să conducem Rusia!»

Cineva mi-a relatat o întîmplare. În iarna lui 1918 cînd, din pricina lipsei lemnelor, nici în Kremlin nu se făcea foc, Lenin a văzut sub birou șău, în locul pisiei vechi, o blană de urs. S-a înfuriat: «Cine-a permis asta? Pentru ce au pus-o? Familiile muncitorilor îngheață în case neîncălzite, iar Președintele Comisarilor Poporului să-și încălzească picioarele în blana de urs?»

Poate este doar o legendă. Unii, care au cunoscut-o ca pe o întîmplare autentică, au pus o astfel de reacție pe seama pedanteriei exagerate sau a doctrinarismului puritan. Dar nu era decît manifestarea principialității leniniste, izvorîtă din convingerea profundă că un conducător al poporului trebuie să împartă cu acesta și necazurile, și bucuriile, și înfrîngerile, și victoriile.

În casa din Leninskie Gorki, din mijlocul pădurii care a înghețat în acel 21 ianuarie 1924 și pare că de atunci nu s-a mai dezghețat, am găsit cîteva notițe scrise în ianuarie și în februarie 1921: «Să se ia toate măsurile pentru ca cererea țăranilor din satul Gorki și din cătunul Silanov de a li se da ajutor ca să instaleze la ei lumina electrică să fie îndeplinită în cel mai scurt timp».

«Să se controleze și să se accelereze descongestionarea Moscovei de instituțiile de prisos, mai puțin necesare pentru activitatea organelor centrale și orășenești. Să se restrîngă departamentele care s-au umflat și s-au extins. Să fie scos din Moscova, sau restrîns ca spațiu, tot ce este posibil. Să se analizeze activitatea comisiei pentru descongestionarea Moscovei și să se ia măsuri ca din această comisie să facă parte exclusiv oameni energici, printre care vreo doi vechi moscoviți, buni cunoscători ai clădirilor din Moscova. Trebuie să facem ca Moscova să devină un model de ospitalitate pentru întreaga Rusie».

«Dacă toate instituțiile noastre conducătoare, adică partidul comunist, puterea sovietică și sindicatele, nu înțeleg că trebuie să păstrăm ca lumina ochilor fiecare specialist care muncește conștiincios, cu dragoste și aplicație — chiar dacă din punct de vedere politic acest specialist este străin comunismului — atunci nu poate fi vorba de nici un fel de succese importante în domeniul construirii socialismului. Specialiștii, ca o categorie socială aparte — ei vor rămîne o categorie specială pînă în clipa cînd societatea comunistă va ajunge la cel mai înalt grad al dezvoltării sale — trebuie să trăiască mai bine în condițiile socialismului decît în condițiile capitalismului, și acest lucru atît din punct de vedere material cît și juridic, pentru a fi legați printr-o prietenie trainică cu muncitorii și țăranii...»

În cabinetul lui Ilici, din Kremlin, îmi reține atenția un sfeșnic cu două luminări, puse acolo pentru a fi aprinse în cazul întreruperii luminii electrice. Și lumina electrică se stingea des, iar luminările își picurau ceara luminînd timpla și ochii migdalați, încrețiți de efort. În casa din Leninskie Gorki — la căpătîiul patului de suferință, o pereche de ochelari, un baston din lemn de corn rezemat de noptieră, și o carte citită pe jumătate: «Dragoste de viață» de Jack London.

Toate acestea sînt elemente de portret? Fără îndoială, da. Lor li s-ar putea adăuga multe, volume întregi, și întregul tot nu s-ar împlini. Biografia și destinul unui om nu sînt numai datele vieții și elementele personale. Acestea îl pot explica întrucîtva, dar nu definî. Omul este epoca lui. Și a încerca să-i faci portretul, obligă la a studia cum omul a știut să fie cu timpul său. Îl naște o mamă, dar aparține unei epoci. Are o biografie, dar ea trebuie văzută în contextul unei colectivități umane, iar în cazul unei personalități ca Lenin ea trebuie privită în cadrul umanității întregi, al destinului ei. Cred în rolul excepțional al «marilor oameni» în istoria omenirii, dar ei este condiționat de epocă. O epocă excepțională creează oameni excepționali, destinele lor se întrepătrund, se influențează și se modifică reciproc. Este tocmai cazul lui Lenin, omul care a știut, în fruntea partidului comunist, să determine cursul timpului căruia i-a aparținut și să deschidă în fața omenirii un alt viitor.

În cazul lui, portretul omului nu mai poate fi dat de o biografie, oricît de minuțios ar fi întocmită, nici de conservarea memoriei lui și nici numai de timpul revolut, ci și de timpul care i-a urmat, de ceea ce era pentru el viitor și este pentru noi prezent.

Restul, ca și rîndurile de mai sus, rămîn simple evocări în cadrul unui imperios omagiu.

NADA și admiratorii săi

Corespondență specială de la Giuliano ORLANDO

«Canzonissima» părea să-i surîdă Nadei în acest an. Primele etape i-au fost favorabile, pe urmă... În sfîrșit, lumea de bunăcredință știe că acest concurs este doar o loterie și atîta tot. Oricum, în rîndurile ce urmează nu veți întîlni o interlocutoare tristă și abătută, întrucît prezentul interviu a fost realizat înaintea «Canzonissimei», cînd tînăra stea a muzicii noastre ușoare se pregătea pentru întrecere. Am întîlnit-o în localitatea Cagliari, în compania îndrăgitului compozitor Migliacci, cu al cărui cîntec, «Il cuore è uno zingaro», a cîștigat Marele Premiu la Sanremo. Aducînd vorba despre festival, Nada a ținut de altfel să mă «atace» într-un fel, reproșîndu-mi răutăcioasă:

— *Sigur, acum cînd sînt «o cîntăreață mare»* (n.a. — trebuie s-o fi văzut cum a pronunțat aceste autoaprecieri, lăsîndu-și ochelarii să-i cadă pe vîrful nasului și înecîndu-se de rîs), *acum toți ziariștii vreți să știți totul despre mine. Și publicul la fel. Asta e.*

— Dragă Nada, trebuie să-ți spun că acest interviu va apărea într-o revistă din România, unde ești foarte cunoscută, iar cei care te apreciază ar dori să afle cîteva vești despre activitatea ta recentă.

— *Iată cel mai frumos compliment pe care puteai să mi-l faci. Sînt bucuroasă să știu că am prieteni în România, tinerii de acolo sînt teribil de simpatici. Așadar, iată programul meu. Astăzi mă odihnesc puțin, dar mîine voi fi în studiourile televiziunii, căci particip la realizarea unui show alcătuit din patru părți.*

Intervine maestrul Migliacci, cel care a descoperit, cu cinci ani în urmă, în eleva din Livorno, Nada Malanima, cu glasul ei puțin nazal, specific toscanez, o speranță ce trebuie ocrotită cu grijă. Compozitorul (care, după cum se știe, a contribuit și la lansarea lui Morandi) îi șoptește să nu scape din vedere emisiunea de radio «*Dragă Nada*» (Cara Nada), după părerea sa mult mai importantă decît spectacolul TV.

— *Timp de cîteva luni de acum încolo voi susține permanent un dialog cu publicul prin radio. Bineînțeles că și cînt dar ideea care mă entuziasmează cel mai mult este aceea de a răspunde scrisorilor pe care mi le adresează oamenii.*

— Spune sincer, Nada, cu tot succesul de care te bucuri, nu-ți pare rău că te-ai retras de la școală? Ai intrat atît de devreme în jocul acesta cu gloria.

— *La început, deviza mea a fost* **cînt și studiez.** *Mi-era însă din ce în ce mai greu să mă țin de școală. Să știi însă că nu concep să fiu o ignorantă. Nu mă duc la cursuri, dar învăț cu profesori particulari și dau examene.*

Aș mai fi vrut s-o întreb cît de amărîtă a fost anul trecut cînd a fost eliminată în ultimele faze ale «Canzonissimei» (ca și anul acesta, de altfel), dar mi-am zis că încă o întrebare neplăcută ar fi fost prea mult.

Și apoi, cu sau fără acest concurs, ea rămîne marea favorită a publicului tînăr. O anchetă întreprinsă în 1970, imediat după «Canzonissima», o desemna pe primul loc în preferințele tinerilor între 16 și 20 de ani.

Aurelian ANDREESCU: insuccesul nu mă poate doborî, succesul nu mă adoarme

— *Hai să discutăm deschis, Aurelian Andreescu, pentru că ne cunoaștem de mult și pentru că aparținem aceleiași generații; ești foarte conștient de imaginea pe care o are publicul despre tine, știi exact cînd placi și cînd nu placi? Ți-a ajuns la ureche cum că azi, vreau să spun la ora actuală, ai fi cel mai bun cîntăreț al nostru de muzică ușoară?*

— *Poate că astăzi sînt mai bun ca altădată, să zicem, dar, fără să fiu lipsit de modestie, simt că pot să dau mai mult. Evoluția cîntecului este absolut fantastică. Este de ajuns să mă confrunt cu cîntăreții de la care am ce învăța pentru a-mi da seama cîte mai am de făcut, cîte aș putea să fac.*

— *Ce înseamnă, de fapt, pentru tine a învăța? Cum ai ajuns la această explozie a glasului tău? Ai lecții de canto?*

— *Doamne ferește! Singura mea școală este aceea de a asculta enorm muzică bună și de a mă asculta pe mine, de a mă autocorija. Cînd deschizi gura așa cum scrie la carte, nu cum simți tu, am intrat pe teritoriul bel cantoului, am terminat cu muzica ușoară. Asta nu înseamnă că sînt împotriva școlii, din principiu. O găsesc utilă, dar pentru cîntăreții cu voce de bel canto, pentru Jean Păunescu sau Petre Geambașu, dacă vrei.*

— *Cîte ore poți asculta în continuare?*

— *Groaznic de mult. 6—7 ore, spre disperarea familiei, a socrilor și a nevestei. Nu uita că eu ascult și «profesional», adică foarte tare.*

— *Ai discuri multe?*

— *N-am de loc. Am prieteni cu discuri. Eu cred că destinul discurilor trebuie să fie ca al banilor, să circule.*

— *Era cît pe ași să te întreb cum stai cu propriile tale discuri...*

— *Poți să mă întrebi. Răspunsul ar fi: prost. Norocul meu este că eu nu țin să bat recordul în materie de discuri, nu țin de loc la ele. Zău dacă le consider altceva decît o formalitate. Dac-ai ști însă cîtă nevoie avem de această formalitate. Mai ales în străinătate. Orice impresar te întreabă de discuri.*

— *Cum te descurci?*

— *Umblu cu benzi de magnetofon la mine. Mi-am înregistrat cîntecele. De ce rîzi? N-ai mai auzit? Nu pot să cer «lungește Doamne boala pînă se coc fragii», să aștept pînă iese un disc cu un șlagăr care acum este cald, nu peste 6 luni.*

— *Se întîmplă ceva ciudat cu voi, cu băieții din muzica noastră ușoară. Am observat asta și la tine, și la Dan Spătaru. Voi nu ridicați nici un deget în sprijinul popularizării și popularității voastre, nu vă supărați dacă gazetarii vă uită, nu alergați după un interviu sau o poză, în sfîrșit, ce mai, fetele depun mai mult zel decît băieții.*

— *Nu sînt ipocrit. Nu pot să spun că-mi displace să se scrie despre mine. Dar nu asta mă interesează în primul rînd, ci munca mea. Să mi-o fac bine. Să nu trișez. Să nu ofer nimicuri poleite.*

— *Pot să înțeleg, din tot ce am discutat pînă acum, dragă Aurelian Andreescu, că ești în stare să faci față și insuccesului sau chiar celor care te contestă?*

— *Deși meseria mea este legată de public, vreau să spun aici că nu doresc cîtuși de puțin să-l cuceresc oricum și nici să-l păstreze oricum. Insuccesul nu mă poate doborî, îmi poate da de gîndit. Niciodată nu mi-am dorit să întoarcă toată lumea capul după mine pe stradă, să-mi cumpere adolescentele poza. Ambiția mea este să cuceresc cîțiva adevărați iubitori de muzică și să-i țin lîngă mine cît mai mult. Fluctuanții, snobii sau cei care nu îndrăgesc adevăratele valori ale muzicii nu sînt prietenii mei. După ce ne-am întors de la Knokke am făcut un experiment. Am cîntat într-o sală tot programul de la Cupa Europei. N-am stîrnit mare entuziasm. Le-am spus că tot ce-au auzit a fost inclus în recitalul de acolo. Lumea a început să aplaude. De ce?*

— *Și ce altceva te mai supără?*

— *Lipsa de profesionalism, funcționarismul care domnește în unele sectoare ale muzicii noastre ușoare, faptul că tinerii compozitori ajung cu greu în Uniunea compozitorilor. Răspunderea față de soarta muzicii noastre ușoare, atenția cu care ar trebui exploatată fiecare posibilitate — și zău, avem atîtea, atîtea surse de frumusețe — nu sînt acute, pe toate treptele.*

— *Ce ți-ai dori cel mai mult, în cariera ta de cîntăreț?*

— *O orchestră cu care să repetăm zi și noapte, ca nebunii.*

— *Vrei să recapitulăm puțin povestea festivalurilor de la Brașov? Nici așa, în treacăt, n-a fost vorba să fii invitat la recitalurile hors-concours?*

— *M-au chemat acum doi ani ca să particip la... concurs, au trimis după mine să vin la preselecție și m-am trezit într-o sală cu puști, cu copii începători, iar eu aveam 27 de ani... Bineînțeles, că le-am spus la revedere. Și apoi, nu știu cine a îmbrățișat această tradiție de a trimite la* Cerbul de aur *doar cîntărețe.*

— *Nu te bate gîndul să compui muzică ușoară?*

— *Am niște încercări, dar nu le-am arătat nimănui pentru că sînt proaste, ieftine, mici. Dacă aș ieși cu ele în lume ar însemna să fiu obraznic și orgolios, și nu sînt.*

— *Ce lucrezi în momentul de față?*

— *Pregătesc două bucăți de George Grigoriu, «Noapte bună florilor», «Fata morgana», și o piesă din repertoriul Beatlesilor, «Let it be». Deocamdată.*

Magda MIHĂILESCU

sport

de Gh. EPURAN

50%

În presă au apărut, nu demult, două interviuri cu un fost mare jucător de hochei pe gheață al echipei U.R.S.S., Boris Maiorov. În 1969, la 31 de ani, căpitanul echipei care de mulți ani adună mai toate titlurile de campion ale acestui sport deosebit de spectaculos, dar și pretențios, a ieșit din rîndurile jucătorilor trecînd în acele ale antrenorilor. Pînă aci nimic deosebit, poate doar de subliniat că Boris Maiorov dovedește și pentru dificila profesie de pedagog aceleași calități deosebite care l-au consacrat ca jucător, ceea ce nu se întîmplă prea des. În toamna aceasta Maiorov a fost, timp de o lună, oaspetele hocheiștilor noștri. A venit pentru a conduce un curs de perfecționare a antrenorilor noștri, dar nu s-a mulțumit cu atît. A pus patinele și a condus, practic, cîteva antrenamente ale lotului nostru național. Concluziile lui poate au surprins pe mulți, dar mi se par edificatoare: *Colectivul nu-i rău, este ascultător și disciplinat. Lucrul cel mai important mi se pare a fi că acest lot este capabil de mari acumulări. Din păcate, este cam leneș. Și ce-i mai surprinzător, de aceasta se fac vinovați nu atît «bătrînii» cît mai ales tinerii. Apreciez că la această oră reprezentativa României joacă doar cu 50% din potențialul ei real.*

Teoretic, se știe de mulți ani că marile performanțe sportive de astăzi nu pot fi obținute decît cu prețul unei pregătiri cu totul deosebite. Practic însă, doar la unele sporturi se muncește intens și cu toată seriozitatea. Rezultatele handbaliștilor noștri, ale flotilei de calac-canoe, ale unora dintre atleți sînt expresia însușirii de către antrenori și sportivi a acestei concepții de pregătire *comună astăzi tuturor marilor campioni*. Și revenirea pe primul plan în competițiile europene a voleibaliștilor noștri s-a produs tot printr-o muncă de pregătire la care nu s-a făcut rabat efortului maxim. Cum se explică totuși că la unele discipline rămînem datori acestei concepții devenite universală? Și mai ales cum se explică faptul că pregătirea fizică, atletică, este deficientă la un sport ca fotbalul care se bucură nu numai de cea mai mare atenție, dar și de condiții care asigură posibilitatea efectuării unui volum de muncă pe măsura cerințelor actuale? Răspunsul la această dificilă problemă nu trebuie căutat doar la nivelul echipelor divizionare A și mai puțin al echipelor reprezentative, întrunite doar din cînd în cînd în stagiu de antrenament de cîteva zile care nu pot compensa lipsuri ce dăinuiesc încă de la primii pași ai fotbalistului junior în competiție. El se află deci acolo unde se face începutul și unde grija de a-i învăța pe viitorii fotbaliști să disciplineze mingea nu este dublată, pe măsura nevoilor actuale, de grija de a-i forma ca atleți, de a le asigura acea pregătire fizică generală și specifică cu care ne impresionează marile echipe de fotbal.

Într-un fel a fost dezarmantă concluzia comentatorilor meciului Dinamo–Feijanoord: «În fond trebuie să recunoaștem că atîta putem, că avem în față una din cele mai puternice echipe din lume».

Cînd este vorba de jocul mingii, al fanteziei care dă nu numai savoare acestui joc, ci și eficacitate, fotbaliștii noștri se arată adesea la înălțimea celor mai buni. Cînd este însă vorba de un ritm susținut, de viteză în deplasare, de forță în lupta cu adversarul sau în lovirea mingii, ei cedează însă pasul. Mîine și mai departe, în turul III al cupelor continentale, ei se vor strădui să valorifice total posibilitățile lor actuale, fie că ele sînt doar 50 sau 70 la sută din cele reale. Noi le dorim succes și vom fi alături cu încurajările pentru a le întări aripile. Nu putem însă uita interviul lui Boris Maiorov; nu putem admite această pregătire în ritm de vals care mai dăinuie pe ici, pe colo și care ne mai ține departe — la unele discipline sportive — de vîrful piramidei.

UMOR de ANDO

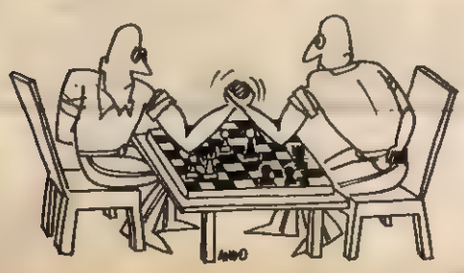

NODUL GORDIAN DIN STRADA LABIRINT ȘI ALTE COINCIDENȚE LA SPAȚIUL LOCATIV

Înalta exigență partinică ne obligă să urmărim cu *consecvență* și să criticăm fără ocolișuri orice situație care se abate de la cadrul ferm al legalității noastre și care se află în dezacord cu regulile conduitei socialiste. Am subliniat cuvîntul gîndindu-ne la caracterul multidimensional al consecvenței. De ce? Pentru că adevărata consecvență, pentru a i se realiza valoarea, trebuie să fie fidelă ei însăși, atotcuprinzătoare și neostoită. Revenind la temă, avem de spus că, pe lîngă *perseverența* cu care partidul, toți cetățenii cinstiți ai patriei noastre se preocupă *în timp* de demascarea și înlăturarea abaterilor de la normele dreptății și echității sociale, pe lîngă imparțialitatea cu care același gen de abateri sînt tratate ca intolerabile *din partea oricui ar veni*, pe lîngă celelalte *multiple* aspecte ale consecvenței, flacăra intransigenței partinice nu ocolește nici manifestările *mimate* ale necinstei sau neprincipialității, nici acele abateri care încearcă disperat o «adaptare» — sortită eșecului de la bun început — adică o cît mai abilă deghizare față de ochiul societății. Flacăra purificatoare cuprinde inclusiv manifestările de inechitate — efect al unor răstălmăciri, al unor înapoiate înțelegeri ale problemelor și îndatoririlor de serviciu.

Ne referim la un anume gen de manifestări negative, care nu poartă în mod tipător amprenta interesului direct, îngust și meschin al celor care le comit, sau care nici nu sînt urmarea tranzacțiilor onoroase. FAVORITISMUL însă, această gravă inadvertență în raport cu morala noastră socialistă, poate fi — și tot «favoritism» se cheamă — și rezultatul unor rezolvări «ajustate» în numele unor pretinse «orientări», poate fi și rodul unor *servicii* făcute, chipurile, pentru binele mers al *serviciului*, sistemul intervențiilor mai funcționează și strecurat sub fraze abile, care ascultate izolat sînt capabile să te emoționeze în numele obiectivității. Cum spuneam, focul criticii nu trebuie să ocolească asemenea simulacre.

La recenta plenară a Comitetului Central al P.C.R., în Expunerea secretarului general al partidului a fost criticată atitudinea unor cadre de conducere din economie și din aparatul de stat, central și local, care manifestă lipsă de fermitate și nu acționează cu hotărîre pentru luarea măsurilor necesare menite să prevină manifestările negative. Asemenea manifestări există și referitor la construcția de locuințe, sau, uneori, referitor la reglementarea folosirii spațiului locativ. De ce — în condițiile în care, de mai mulți ani, au fost luate măsurile legislative și organizatorice menite să garanteze respectarea legalității, de ce — în condițiile în care a fost asigurat în acele servicii un efectiv de cadre corecte și competente, inclusiv funcționari cu pregătire juridică superioară, de ce — în condițiile în care s-au făcut investiții pentru corectitudine, inclusiv matematicizarea selectării priorităților (la O.C.L.P.P., spre exemplu)?

Vom afla răspunsul urmărind două dintre cazurile de nefericită rezolvare a unor probleme de competența serviciului spațiului locativ al sectorului 3.

Soții Teodorescu ocupau cu titlu legal depășit un apartament compus din două camere situat în strada Teleajen nr. 8 A. Li s-a oferit un alt spațiu, în strada Labirint nr. 15. O cameră de 32 mp cu dependințe. Nemotivat, soții Teodorescu au refuzat schimbul. Consiliul popular al sectorului 3 a preluat arbitrarea cazului, însărcinîndu-l pe șeful serviciului spațiu locativ să refere. Acesta — Constantin Bușcu — impresionat de încrederea arătată, și-a pierdut brusc personalitatea profesională, întocmind un referat despre care se vede de la o poștă că e făcut să înlesnească pasienta. Concluzia referatului: soții Teodorescu au dreptul să se opună mutării deoarece... suprafața ce li se oferă este excedentară! Ei și-ar refuza, vezi Doamne, propriul bine. Dar prin această hotărîre, autoritățile în materie ale sectorului 3 au creat în Labirint nr. 15 o enigmă demnă de numele străzii. O familie formată din două persoane nu se poate muta deoarece camera-i prea mare, dar o familie formată din mai multe persoane nu s-ar putea muta deoarece camera... e una singură. Ciudat este însă că grija soților T. de a nu avea prea mult spațiu — îmbrățișată de consiliul popular — coincide cu interesele dumnealor privind împărțirea încăperilor și mai ales cu... calitatea tovarășului T. pe lîngă același consiliu.

A fost necesară intervenția Direcției spațiului locativ a Capitalei, pentru a se lua măsuri de reintrare în legalitate.

În Bulevardul Republicii nr. 57, apartamentul 26, s-au eliberat două camere. Locatara rămasă, octogenara T.W., avea dreptul de a-și alege viitorii vecini de apartament. Dînsa a optat generos dar șovăielnic: mai întîi în favoarea președintelui comitetului de bloc, apoi s-a răzgîndit și a dat un nou consimțămînt, de data aceasta mediculul curant. Inconsecvența octogenarei a fost imediat utilizată de serviciul-spațiu, care a făcut lumină spărgînd casa, adică a emis ordinul de repartizare nu pe bază de consimțămînt legal, ci pe bază de «folclor». În cazul de față, inspirații gospodari ai fondului locativ din sectorul 3 au aplicat proverbul «Cînd doi se ceartă...». Iar pentru că o nedreptate nu vine niciodată singură, dumnealor n-au vrut ca «al treilea» să fi fost cel puțin vreunul dintre chiriașii care stau în bloc în condiții pe care le numim — din delicatețe — provizorii, ci au așezat sorții pe creștetul unei familii din cartierul Titan. Coincidența face ca cel împins în inima Bucureștiului, sărindu-se peste preopinenți mai vechi și mai îndreptățiți, să nu aibă funcție decît de director. A doua coincidență face ca fericitul ales să fi acceptat două camere *în centru*, eliberînd în schimb *patru* pe Aleea Ciurea, adică un apartament mare ce a rămas la dispoziția S.G.L.-ului degrevat de orice complicație de genul colocatari cu opțiuni.

Soluția cea înnodată a fost spoită cu cîteva pretexte, unele apărute posterior. Dar oricît de abile ar fi justificările, două aspecte sînt de necontestat: legea a fost încălcată, iar din punct de vedere al oportunității administrative a fost aleasă rezolvarea cea mai depărtată de util. De utilul social. În schimb, au fost gîdilate preferințele unui director și creat un avantaj serviciului de spațiu locativ, dar nu S.G.L.-ului ca instituție pusă în slujba cetățenilor, ci S.G.L.-ului ca firmă abstractă, ca loc de adunare a funcționarilor în orele de program.

Și acest caz a fost rezolvat prin intervenția energică a forului tutelar. Dar de ce — ne întrebam anterior — de ce intervin asemenea complicații, care să determine lanțuri de petiții, schimbări ale situațiilor de fapt, repuneri tardive în drepturi?

Pentru că, se pare, mai există salariați ce confundă legalitatea și principialitatea cu simpla obligație de a fi corecți față de codul penal, care apreciază că micile cochetării cu regulile de serviciu ori cu argumentele fac parte din recuzita normală de birou, care *nu înțeleg că orice abatere de la cadrul riguros al legii și al obiectivității constituie tot un act de favoritism, deci un act reprobabil*. În cazul funcționarului citat — șeful serviciului de spațiu locativ al sectorului 3, Constantin Bușcu — factor răspunzător ce are grijă să se scuze pentru rezolvările anapoda la adăpostul ideii de decizie luate în colectiv, ne simțim obligați să reamintim întrebarea: cum înțelege fiecare salariat, cu atît mai mult cum înțeleg cei cu sarcini precise de apărarea legalității într-un anumit domeniu de activitate, să contribuie pentru luarea deciziilor optime în cadrul organismelor colective? Dar cu aceasta ne apropiem de discutarea principiului muncii colective și al răspunderii individuale, temă mai vastă, pe care preferăm s-o rezervăm pentru o dezbatere separată.

Sergiu ANDON

IJECOOP MARAMUREȘ-BAIA MARE

STR. AVRAM IANCU, NR. 16, TELEFON: 1.38.31

• **Restaurantul STEJARUL pe drumul național Baia Mare — Cluj, la km 18.**

• **Restaurantul DOI PORUMBEI pe drumul Baia Mare — Satu Mare, la km 23.**

• **CABANA TURISTICĂ MOISEI pe șoseaua Sighet — Borșa — Prislop.**

În toate aceste unități găsiți nu numai masă excelentă, ci și cazare confortabilă.

• **Terasa IZVORUL MESTEACĂN (aici găsiți vestita plăcintă creață de Chioar).**

• **Terasa GUTINUL pe șoseaua Baia Mare — Sighetul Marmației, la cota 1 000.**

Unitățile noastre din rețeaua comercială sînt aprovizionate cu o gamă foarte variată de mărfuri și produse ca: mobilă, produse textile, produse alimentare, articole de uz gospodăresc, artizanat.

UMOR
de ANDO

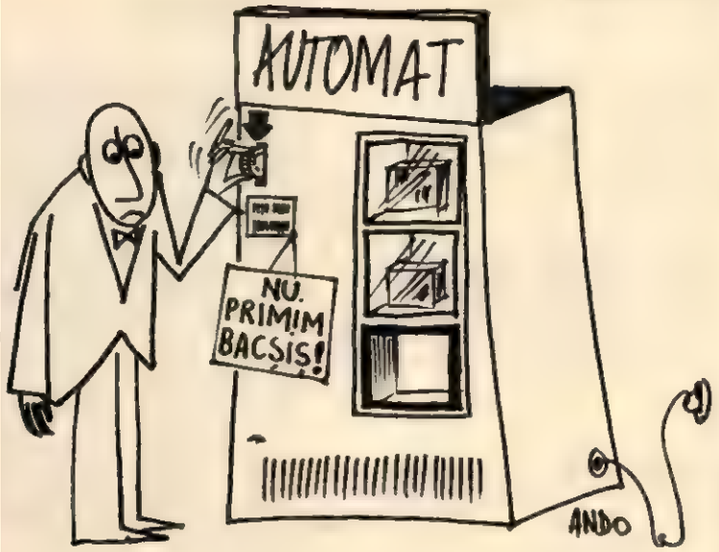

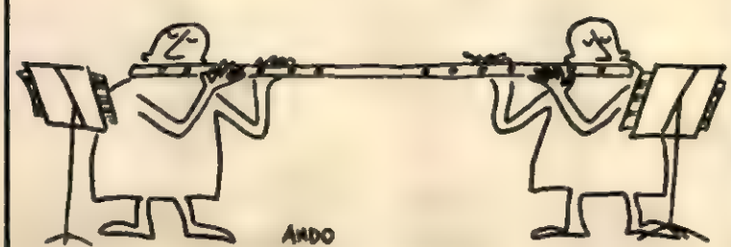

PIC

PIC

PIC

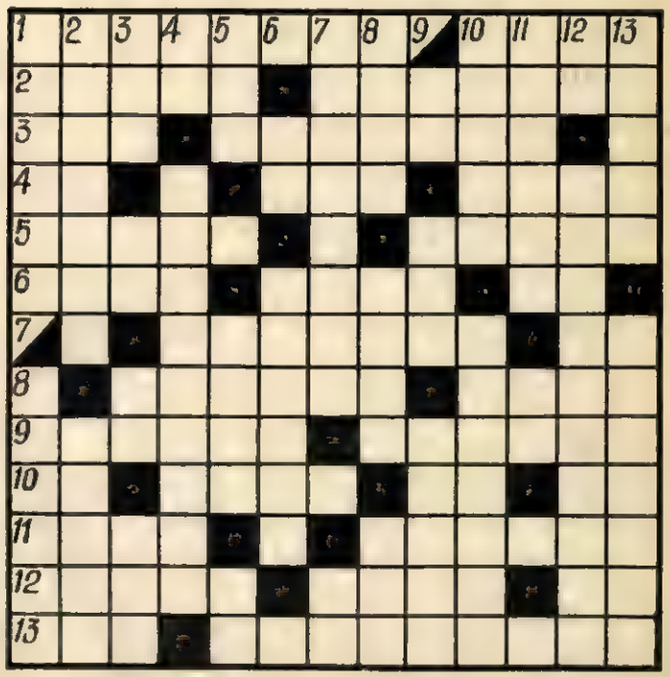

ORIZONTAL: 1) Toboganul ploii — Dă apă la moară. 2) A ploua cu găleata — Pe drumul desfundat... de temă (pl.). 3) Dinsele — «...în ploaie», ilustru film muzical. 4) Capete de rînd! — Rămas celebru de cînd cu potopul — Oraș transilvănean. 5) Autorul nuvelei «Ploaia din iunie» — Mare. 6) Crește pe malul apelor — Om de stat turc — Se întoarce! 7) Acoperiș la purtător — El și el! 8) Pic, pic, pic... mai mult sau mai puțin — Munte în R.F. a Germaniei. 9) Rupere de nori (fig.) — Lac de agrement în apropierea Bucureștiului. 10) Carp! — O bogăție a apelor deltei — Acar! — Cinci la zero! 11) Preludiu pluvial la un concert de baltă — A da înainte. 12) Ultima expresie a ploii — A da cu bidineaua — Car! 13) Fire — Puhoi (fig.).

VERTICAL: 1) Ploaie repede — Pic, pic, pic. 2) Unitate de măsură pentru potop — A stat. 3) Ceasuri — Hei! — Începo precipitațiile! — Înțepătoare. 4) Post-scriptum — «în orașu-n care plouă/ De trei ori pe săptămînă»... (Ion). 5) Judecător în infern — Proeminență osoasă — Curs! 6) Băgat la apă — Îi tot ninge și-i plouă. 7) Vin cu ploile — Cușme! 8) Legume fierte — Localitate în Australia — Ploi (fig.). 9) La izvoarele riurilor! — Pămînt cu apă — O cursă prin apă. 10) Bună de stabilit adîncimea apei — Apă, multă apă. 11) Torent, cascadă — Dig rupt! 12) Coboară toamna de la munte — Autor al melodiei de muzică ușoară «Îmi cîntă la fereastră marea». 13) Nu se lipește apa de el — Guri de apă.

Toma MICHINICI

Dicționar: AALI, PILZ, EAC, LEES.

Dezlegarea jocului «A TRAGE—TRAGERE», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) TEPES — ARCASI. 2) ATACANT — IVAR. 3) CITAT — RATARI. 4) URI — EXAGERAT. 5) TA — SL — GOTICA. 6) RACITE — IA — T. 7) VINATORI — TI. 8) I — ALINIATE — B. 9) SV — A — A — DI — UR. 10) LIA — EJO — PALI. 11) ATENT — APATIC. 12) SEDUCATORI — I.

CEI CARE NU CUNOSC DECÎT FOAMEA

—TRAGEDIA INDIENILOR DIN ANZI—

Cei șapte milioane de țărani indieni din Podișul Anzilor sînt poate populația cea mai mizeră de pe pămînt. Aduși în stare de sclavie de conchistadorii spanioli, chiar dacă oficial au fost în ultimii ani dezrobiți, ei continuă să fie exploatați fără milă. Corespondenți ai revistei italiene «Epoca» s-au deplasat în cele mai îndepărtate sate din Sierra. Ei au adus impresionante mărturii asupra stării de adîncă mizerie și decădere în care trăiește această populație.

Cred că nu există, nici în Asia, nici în Africa — relatează în «Epoca» ziaristul Livio Caputo — o populație mai greu încercată decît indienii din Sierra. După ce timp de trei secole și jumătate au fost cumplit exploatați de colonizatorii spanioli, care i-au ținut în stare de sclavie, acum li se pretinde să se «integreze în societate», să fie însuflețiți de spirit inovator, se lansează planuri măreț pentru «eliberarea» lor.

...Vizităm în regiunea San Pablo del Lago, la nord de Quito, cîteva «parcialidades», așezări de indieni sierrani, considerate specifice nu numai pentru Ecuador, ci pentru întregul arc andin. Sînt grupuri de colibe de lut, acoperite cu frunze — de o sărăcie și murdărie greu de închipuit. Fiindu-le frică să nu fie prădați, indienii folosesc în general o singură cameră, închizînd în ea, noaptea, vitele, în timp ce ei dorm sub șoproane. Pămînturile din San Pablo del Lago au fost multă vreme proprietatea lui Galo Plaza Laso, fost președinte al Ecuadorului, considerat unul dintre latifundiarii cei mai luminați din toată America Latină. Pînă la reforma agrară din 1964, mulți dintre țăranii pe care-i întîlnim acum pe podișurile munților, murdari, zdrențăroși, adesea amețiți de alcool, erau «huasipungeros»-ii săi — pe jumătate argați, pe jumătate iobagi, legați împreună cu familiile lor, pe toată viața, de moșie, la discreția și la bunul plac al stăpînului.

Legea din 1964 le-a atribuit huasipungeros-ilor cu cel puțin 10 ani muncă bucata de pămînt pe care o lucrau și le-a permis celorlalți să răscumpere de la moșier peticul pe care nu și-l putuseră încă cîștiga cu sudoarea, l-a eliberat de toate celelalte obligații, făcîndu-i să devină disponibili pe piața muncii, și a fixat pentru muncitorii agricoli un salariu minim de 10 sucre (jumătate de dolar — n.n.) pe zi. Au fost abolite astfel pe plan legal rămășițele feudalismului, dar nu s-au rezolvat nici pe departe problemele indienilor. Trecerea de la starea de șerbi la cea de muncitori agricoli a fost pentru mulți dificilă și dureroasă. Problema cea mai spinoasă din tot podișul Anzilor — mica proprietate — s-a agravat.

În fîșia îngustă de munți dintre Oceanul Pacific și Rio Amazonas, care găzduiește peste două treimi din indienii din America Latină, pămîntul nu a fost niciodată rodnic. Cînd au venit spaniolii, au pus stăpînire pe zonele cele mai bune, alungîndu-i pe indieni în regiunile aride și greu accesibile. În decursul secolelor, proprietățile indienilor au fost împărțite, din generație în generație, pînă cînd s-au redus la dimensiuni absolut insuficiente pentru întreținerea unei familii. Eroziunea firească într-o regiune de munte, la care s-au adăugat metodele primitive de cultivare, au sărăcit pămîntul pînă la ultimele limite, scăzînd producțiile la hectar la minimum pe total mondial.

Un alt handicap pentru locuitorii Sierrei este complexul lor de inferioritate față de albi sau metiși. Indienii sînt, în fața legii, cetățeni egali cu toți ceilalți, obligați să presteze serviciu militar și să plătească impozite. În teorie, ar trebui să se bucure și de drepturi politice dar — conștienți că în sistemul de guvernare actual, atît de diferit de cel tribal, distrus de colonizare, drepturile lor nu sînt transpuse în realitate — rareori votează și nu se prezintă aproape niciodată pentru a candida la vreo alegere. Pentru orice problemă, orice legătură cu autoritățile, preferă să se folosească

Din doi copii unul moare înainte de a împlini un an. Și pentru cei care supraviețuiesc nu există copilărie.

Refugiați în orașe, indienii devin și mai singuri, și mai inutili. Nimeni n-are nevoie de brațele lor. Îi întîlnești adesea, în stare de semisomnolență, prin cîte un ungher, pe treptele catedralelor.

La San Pablo del Lago, indieni Imbabura în fața colibei în care trăiesc. Indienii din Anzi își duc viața, aproape toți, în «locuințe» ca aceasta, pe care și le împart cu vitele.

de un intermediar, alb sau «cholo», care aproape totdeauna îi sperculează. «Au fost smulși — scria sociologul ecuadorian Gonzalo Rubio Orbe — din viața lor tradițională și constrînși să se încadreze într-un fel sau altul într-un sistem bazat pe rivalitate, care le este străin».

Stările de lucruri din San Pablo sînt edificatoare pentru situația indienilor din întregul podiș andin. Aici, Galo Plaza a cedat pășuni întinse foștilor lui supuși, însă și-e rezervat pentru vitele sale porțiunea pe care existau surse de apă, obligînd indienii să facă kilometri întregi pentru a se aproviziona cu o apă stătută, plină de viermi. Țăranii ar dori să întemeieze o cooperativă și să cumpere un alt teren din imensul latifundiu; li se pretind însă peste 250 dolari pe hectar și se evită să se discute cererile lor de amînare sau eșalonare a plăților. Guvernul a construit aici o școală elementară, însă indienii nu-și trimit copiii să învețe, pentru că nu se pot lipsi de ajutorul lor la păzitul vitelor și la muncile cîmpului. Există în Ecuador peste o jumătate de milion indieni «eliberați» care trăiesc în condiții similare — și aproape șapte milioane în toată regiunea Anzilor... Problemele lor — foamea endemică, indicii ridicați de morbiditate și mortalitate, analfabetismul — sînt pretutindeni aceleași și poate la fel de nerezolvabile. Pentru a scăpa de șomajul rural, mii de indieni se revarsă în fiecare an spre orașe unde, lipsiți de orice pregătire profesională, vin să îngroașe în proporții alarmante rîndurile subproletariatului urban.

«Mulți consideră că este fatal ca istoria să-și urmeze cursul» — scrie Livio Caputo. Ceea ce ar însemna că de vreme ce «istoria» îi condamnă, indienii trebuie să piară. Or, fotografiile zguduitoare ale reporterilor italieni și cele văzute de ei la fața locului constituie mărturii care acuză, demonstrînd că nu cursul fatal al istoriei e vinovat, ci acei stăpîni fără scrupule care de-a lungul secolelor au intervenit nu o dată cu brutalitate în viața acestor populații băștinașe. Singura «vină» a indienilor din Sierra este poate aceea că au vrut să trăiască liberi și nesilniți de violențele pseudocivilizaților pe pămînturile lor strămoșești.

varietăți

à la hitchcock...

Într-o bună zi, mii de londonezi, care treceau pe malul Tamisei în dreptul Parlamentului, au zărit plutind pe apă un cadavru a cărui fizionomie li se părea foarte cunoscută. Într-adevăr, înecatul, care plutea liniștit pe apă, era Alfred Hitchcock, celebrul cineast. Pînă la urmă lucrurile s-au lămurit. Venerabilul regizor (72 ani), cu binecunoscuta lui vocație pentru farse macabre, lansase pe apă un manechin cu chipul lui. Mai precis, era vorba de o secvență din viitorul său film, «Frenezia», în care Hitchcock și-a rezervat ca de obicei un mic rol.

vechimea: trei mii de ani

Acest vas, executat artistic din ceramică, cu o vechime de trei milenii, ar părea, după cum arată linia sa modernă, opera vreunui meșter din zilele noastre. A fost descoperit într-un mormînt la Merișoala, comuna Vedea, județul Teleorman, de către arheologul Emil Moscalu, cercetător la Institutul de arheologie. Mormîntul în care s-a descoperit vasul aparținea, după cît se pare, unei căpetenii tracice. Este cel mai frumos vas de ofrandă descoperit pînă acum, la noi, în vreun mormînt dintr-o epocă atît de îndepărtată. Are un metru înălțime și un diametru de 80 cm. Cînd a fost scos la lumină era făcut țăndări, dar datorită muncii de restaurare depuse luni de-a rîndul de către o specialistă de la Institutul de arheologie, Georgeta Moraru, a fost refăcut. În prezent, vasul se află expus la muzeul din Roșiori de Vede.

țara centenarilor

Așa a fost denumită R.S.S. Gruzină din ținutul Caucazului, unde o recentă statistică a stabilit că viețuiesc peste 60 000 de octogenari și 2 000 de centenari. Iată în fotografie doi dintre «eroii sutei» și care, prin întreaga lor atitudine și ținută vestimentară, desfid «le nombre des années».

veselie pe ginza

Pe principalele străzi ale capitalei japoneze, și în primul rînd pe vestita stradă comercială Ginza, s-a desfășurat într-un cadru sărbătoresc, specific țării de la Soare Răsare, cel de-al IV-lea Festival Ginza, un soi de carnaval vesel cu rădăcini în străvechile tradiții ale locuitorilor marii metropole nipone. Fotografia înfățișează defilarea unui grup de dansatori «Tanigumi» din prefectura Gifu. Elementul specific al grupului îl constituie lampioanele de hîrtie, de dimensiuni uriașe și feeric luminate.

...și unde e aventura?...

Turiștii care vizitează Parisul pot face cunoștință cu canalele subterane ale capitalei Franței printr-o simplă plimbare cu barca, organizată de oficiul de turism local în cele mai confortabile condiții. Adică, adio atmosferă misterioasă, adio suspense, adio senzații tari, adio tot!
Păi, ce fel de catacombe mai sînt și astea?

niște clătite, un cățel și o operă filantropică

Sub numele de pizza sînt cunoscute niște clătite italienești, savant și savuros combinate din tot felul de bunătăți și servite fierbinți, aceasta fiind o condiție sine qua non. Pizza a trecut de mult frontierele țării de origine și, astăzi, multe restaurante din diferite țări europene își fac reclamă cu această specialitate culinară. Dar iată că faimoasele clătite pot servi și în scopuri mai puțin digestive. La South Kensington, în Anglia, s-a organizat recent un concurs de preparare și servire a pizzei. Totul în scopuri de binefacere. Concurenții au trebuit să depună o taxă de o liră, iar sumele adunate au fost încredințate primarului orașului pentru a le folosi la amenajarea unor locuri de joacă pentru copii. În fotografie: concurenta Wendy Hallam. Nu avem vești dacă după întîlnirea ei cu indolentul cățel, pizza a mai rămas în tavă sau s-a așternut cuminte și inutil pe trotuar.

„au sosit noile tramvaie"

În anul 1913 se considera că tramvaiele din București reprezintă cel mai confortabil și mai civilizat mijloc de locomoție. Aprecierea aceasta unanimă se răspîndise mai ales după punerea în circulație a noilor vagoane: «...cincizeci și două de motoare și zece remorci frumoase, solide, elegante, care întrec în totul pe cele de la Viena și de la Milano». Fuseseră importate din Austria și după modelul respectiv aveau să se construiască, în 1925, alte cincizeci de vagoane, asemănătoare, în atelierele noastre din București. Cele făcute de meșterii bucureșteni supraviețuiesc încă. Le vedem zilnic pe liniile 1, 3, 6 și 10. Își legitimează îndelungatul lor stat de serviciu mai ales cu minerele ușilor interioare din față, care sînt tocite aproape complet de către milioanele de mîini care le-au manevrat în cei 46 de ani de existență. În fotografie: un tramvai românesc, în 1925, pe linia Gara de Nord—Antreposite. Are 15 locuri, pe scaune, la vagonul-motor și alte 12 la remorcă. Atunci cînd ultimul loc era ocupat, taxatorul ce sta la ușa din spate anunța: «Complet». În picioare nu călătorea nimeni. O tempora!

noutăți din golful mexic

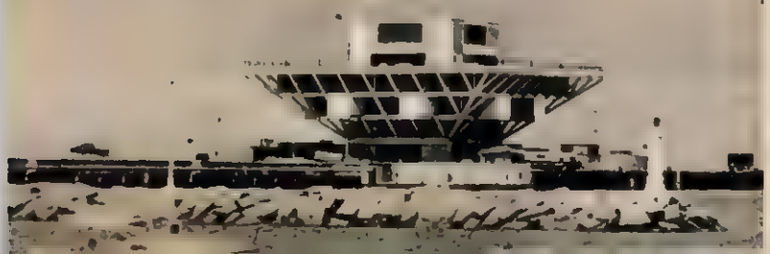

Se pretinde c-ar fi cel mai modern cheu maritim din lume și s-ar putea ca afirmația să nu conțină nici o exagerare. Iată o descriere sumară a construcției principale, de forma unei piramide inverse, pe care o vedeți în fotografie: la parter — spațiu pentru pescuit, etajul I — magazine, etajul II — săli de expoziție, etajul III — săli de conferințe, etajul IV — restaurant și bar, etajul V — terasă. Întreaga suprafață (construită exclusiv din metal și sticlă) este de peste un hectar. Costul? O nimica toată: nici măcar 3 milioane de dolari. Amplasament: St. Petersburg — Florida, S.U.A. Va fi gata încă în toamna aceasta.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

Leneșul plin de voie bună

Am mai spus-o și cu alt prilej. Preocupați de păcate subtile, obsedați de analize psihologice, uităm de păcatele importante. Așa se explică de ce am uitat să vorbim despre leneșul plin de voie bună...

Nici o problemă nu-l frămîntă. Nici o durere n-ajunge pînă la el... Orice s-ar întîmpla, e plin de voie bună... Orice nenorocire s-ar întîmpla, rîde cu gura pînă la urechi...

E un leneș cu anumite particularități, vrînd-nevrînd trebuie să nuanțăm. Nu e vorba aici de cine știe ce principii îndrăznețe. Doamne ferește. E vorba de ceva mai simplu — de aici și primejdia. Avem de-a face în cazul de față cu leneșul bonom... Mereu se scarpină de plăcere. Mereu se mîngîie pe burtă cu satisfacția datoriei împlinite. E convins că lenea lui e un triumf al gîndirii...

Oriunde se duce, personajul nostru are grijă să caște. Cască întotdeauna cu cea mai mare convingere. El vrea să demonstreze că orice strădanie e supusă zădărniciei, de aceea și-a făcut din lene un buzdugan pe care-l repede asupra capetelor tuturor... Că individul nostru e leneș — n-ar fi încă cine știe ce... Dar mai primejdios e faptul că propagă lenea, caută să confunde lenea cu dragostea de viață. El, nu mai vorbi. El e leneș fiindcă iubește viața... El nu face decît să taie frunză cîinilor fiindcă iubește apusurile de soare... Cu alte cuvinte, lenea lui ar fi de origine divină, trîndăvia lui banală ar fi protejată de forțe oculte.

Își înconjoară lenea cu fast regal și stă pe lenea lui stupidă ca un rege pe tron...

Dar lenea, oricît de grandioasă ar fi, oricît și-ar lua purpură regală și oricîte principii sacre ar azvîrli, rămîne tot banala, mizera, ticăloasa, stupida lene...

Umor

DE PESTE HOTARE

1

2

o săptămînă în lume

O dată mai mult, unitatea dialectică dintre politica internă și externă a partidului nostru, a României socialiste, a fost strălucit evidențiată de către secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** *în documentul de o excepțională însemnătate prezentat Plenarei C.C. al P.C.R. și consacrat Programului pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educației socialiste. Abordarea, într-un profund spirit științific, marxist-leninist, a problemelor dezvoltării sociale în țara noastră, a realităților vieții internaționale contemporane, ilustrează pregnant înalta responsabilitate a partidului nostru, a conducerii sale, atît față de poporul român cît și față de cauza socialismului și păcii. Expunerea de înaltă valoare teoretică și practică prezentată Plenarei C.C. al P.C.R. de tovarășul* **Nicolae Ceaușescu** *cuprinde o deosebit de pătrunzătoare analiză a proceselor complexe ce se manifestă pe arena internațională, legate de dezvoltarea și întărirea forțelor socialismului, de afirmarea relațiilor de tip nou dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste și muncitorești, de intensificarea luptei împotriva imperialismului, pentru pace și colaborare constructivă între statele și popoarele lumii. Și cu atît mai mare este valoarea poziției profund principiale a partidului și statului nostru în problemele majore ale lumii contemporane cu cît evoluția vieții internaționale oferă necontenit convingătoare atestări în fapt ale justeței acestei poziții. Iată pentru ce, manifestîndu-se ca forțe active, care promovează neabătut ideea solidarității țărilor socialiste, a partidelor comuniste, a tuturor forțelor antiimperialiste, a extinderii legăturilor cu toate statele lumii, indiferent de sistemul lor social-economic, în numele cauzei păcii, înțelegerii și colaborării între popoare, P.C.R., România socialistă, și-au cîștigat un înalt prestigiu în mișcarea comunistă, în rîndul țărilor socialiste, al tuturor popoarelor lumii.*

Preocuparea consecventă a țării noastre de a-și aduce «contribuția la extinderea colaborării și cooperării internaționale, la efortul colectiv îndreptat spre crearea unei lumi a păcii, în care toate națiunile, libere și egale în drepturi, să-și poată realiza aspirațiile lor de bunăstare și progres» — reafirmată de președintele Consiliului de Stat, tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** *și în Mesajul adresat UNESCO cu prilejul celei de-a XXV-a aniversări — s-a materializat, în săptămîna la care se referă aceste rînduri, într-o activă participare la dialogul internațional. Cronica înregistrează astfel vizita în țara noastră a primului ministru al Maltei, Dom Mintoff, și convorbirile româno-malteze, în cadrul cărora au fost abordate perspectivele relațiilor dintre cele două țări precum și probleme internaționale actuale; vizita ministrului român de externe în Turcia, care a prilejuit ambelor părți exprimarea dorinței sincere de a dezvolta în continuare relațiile bilaterale în diferite domenii de interes comun — ceea ce nu poate decît să servească la îmbunătățirea situației din regiunea Balcanilor și din Europa; sosirea unei delegații a Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România în Japonia etc.*

În ansamblul său, arena internațională cunoaște în această toamnă un proces pozitiv de amplificare a dialogului. În acest context se înscriu convorbirile avute de secretarul general al C.C. al P.C.U.S., L.I. Brejnev, cu conducătorii R.D.G. — după cele prilejuite de vizita în Franța; schimburile de păreri avute la Ottawa și Londra de președintele R.S.F. Iugoslavia, I.B. Tito, cu conducătorii Canadei și Angliei; tratativele dintre reprezentanții R.D. Germane și R.F. a Germaniei pe de o parte, și dintre R.D.G. și cei ai Senatului vest-berlinez pe de altă parte, intrate într-o fază activă și caracterizate de dorința reciproc afirmată de a se obține rezultate pozitive; vizita succesivă, la Tel Aviv și Cairo, a unei misiuni a Organizației Unității Africane care urmărește facilitarea unei soluționări pe cale pașnică a crizei din Orientul Apropiat etc. Din păcate, însă, alături de asemenea aspecte îmbucurătoare ale climatului internațional, sînt înregistrate și elemente de natură să stîrnească îngrijorarea opiniei publice, ca, de pildă, încordarea relațiilor dintre India și Pakistan, incidentele de la frontiera dintre cele două țări. Interesele popoarelor respective cît și interesele tuturor popoarelor, cauza colaborării și păcii internaționale cer să nu se ajungă la un conflict armat între cele două țări, tot astfel cum se impune încetarea cît mai grabnică a războiului din Vietnam cît și a conflictului din Orientul Apropiat. De asemenea, experiența nucleară subterană din Amchitka (Alaska) efectuată de Statele Unite — în pofida valului de proteste ale opiniei publice mondiale — vine să atragă atenția asupra necesității imperioase de a se pune capăt acelei surse de încordare pe care o constituie cursa înarmărilor și îndeosebi a înarmărilor nucleare. Despre repercusiunile deosebit de grave ale acesteia asupra popoarelor sînt deosebit de concludente datele cuprinse în raportul privind consecințele sociale și economice ale cursei înarmărilor, înaintat în aceste zile Adunării Generale a O.N.U. de către U Thant și întocmit de un grup de 14 experți din diverse țări, printre care și România, ca urmare a cererii exprimate într-o rezoluție inițiată la sesiunea precedentă de România și adoptată în unanimitate de Adunarea Generală. Raportul arată că în ultimul deceniu cursa înarmărilor a înghițit între 6 și 6,5 la sută din produsul mondial global, iar în prezent cheltuielile militare mondiale depășesc, de pildă, de 30 de ori valoarea ajutorului acordat statelor în curs de dezvoltare! Date publicității tocmai în zilele reuniunii de la Lima a «grupului celor 77» consacrată problemelor luptei împotriva subdezvoltării, aceste cifre pun și mai puternic în evidență rolul nefast al cursei înarmărilor asupra economiei mondiale, dau și mai mult temei celor ce — asemeni României — militează cu consecvență pentru promovarea unei politici de dezarmare, pentru trecerea de la declarații generale la măsuri concrete,

I. CIOARĂ

Marți, 9 noiembrie 1971

Pe străzile New Yorkului..

...Și pe cîmpul de luptă. «Plec imediat acasă» — și-a scris acest militar pe turela tancheței.

Acest soldat și-a desenat pe frunte simbolul mișcării pentru pace. Semnul «V» pe care-l face cu degetele mîinii, și care ar trebui să fie simbolul victoriei, nu reprezintă decît o expresie a unei amare ironii la adresa războiului, despre care pînă și oficialitățile sînt convinse că nu poate fi cîștigat.

Publicînd — în cadrul unui articol intitulat «Soldați care refuză să moară» — fotografia acestui grup de militari din compania «Bravo», revista americană «Newsweek» i-a dat următoarea explicație: «Nimeni nu dorește o moarte onorabilă».

„g.i." împotriva războiului

În cadrul acțiunilor din «Săptămîna de luptă împotriva războiului», în lungul șir al miilor de manifestanți din diverse orașe americane au putut fi remarcați numeroși foști luptători pe frontul din Indochina demonstrînd cu pancarte avînd înscris un text concis, dar foarte edificator: «G.I. (soldații americani) împotriva războiului». Era ilustrarea unei stări de spirit ce se face tot mai puternic simțită în rîndul trupelor americane trimise să lupte în Indochina și care preocupă din ce în ce mai serios oficialitățile armatei și Administrația. Stare de spirit ce-și găsește însă expresia și în alte forme de manifestare, chiar acolo, pe cîmpul de luptă. Cel mai recent fapt, pe care însăși presa americană nu l-a putut trece cu vederea, îl constituie refuzul unui grup de soldați ai companiei «Bravo», din faimoasa divizie helipurtată «First CAV», de a da curs ordinului căpitanului Cronin de a porni într-o acțiune periculoasă de noapte. Argumentul «recalcitranților»? «Nu vrem să fim ultimii care să murim în acest război». „Dezgustul, scăderea moralului sînt evidente, scrie corespondentul agenției «France Presse». Pe fondul exploziilor obuzelor și al tirului mitralierelor, înjurăturile se multiplică, furia izbucnește, ironia este tăioasă". Nu este însă vorba de un element singular. Autoritățile militare au fost silite să recunoască faptul că 250 petiții au fost trimise de militari americani din Vietnam Congresului S.U.A. cerînd să se pună capăt războiului. «Subsemnații militari americani în serviciu în Vietnam dorim să ne exprimăm opoziția față de continuarea angajării militare americane, a forțelor aeriene, navale și terestre în Vietnam, Laos, Cambodgia sau în alte țări ale sud-estului asiatic» — sună textul acestora Dar tot atît de semnificativ este și comentariul unor ofițeri superiori pe marginea acestei stări de spirit. „Care armată — arată aceștia, potrivit revistei «Paris Match» — poate astăzi să ceară soldaților săi să se lase omoriți într-un război pe care recunoaște că nu-l poate cîștiga?"...

foto

muncitorii spanioli în luptă

Ampleie acțiuni revendicative ale muncitorilor spanioli din industria minieră și cea de automobile — acțiuni ce au căpătat și un pronunțat caracter politic, întrucît atît în Asturia cît și la Barcelona glasurile muncitorilor s-au ridicat nu numai în apărarea revendicărilor lor legitime de ordin economic, ci și pentru democrație și libertate, pentru transformarea structurilor sociale învechite, împotriva regimului dictatorial — au găsit un puternic ecou și în rîndul muncitorilor spanioli aflați dincolo de hotarele țării. Iată, la Frankfurt pe Main, o demonstrație de solidaritate a muncitorilor spanioli din R.F.G. cu lupta tovarășilor lor din țară.

cele 36 de ore ale lui ghiringhelli

Actul de protest al lui Giancarlo Ghiringhelli și-a atins scopul: a ținut în tensiune pe conducătorii Centrului de cercetări nucleare de la Ispra (Italia), a atras atenția opiniei publice asupra cazului său și a determinat în cele din urmă administrația instituției să revină asupra hotărîrii care-l privă de drepturile ce i se cuveneau potrivit contractului de muncă. Povestea șoferului principal Ghiringhelli e cît se poate de banală, una din milioane: direcția hotărăște în mod arbitrar să-i atribuie o altă muncă, mai prost retribuită. Și, într-o bună dimineață, în loc să se prezinte ca de obicei la lucru, Ghiringhelli s-a cățărat într-un turn meteorologic aferent centrului de cercetări și a rămas pe o platformă situată la 30 de metri înălțime 36 de ore în șir — timp în care au existat temeri că va recurge la un gest disperat. A rămas acolo pînă cînd a fost anunțat că revendicarea îi va fi satisfăcută. Salariații centrului de cercetări nucleare de la Ispra s-au solidarizat cu dramaticul gest de protest al lui Ghiringhelli: «Sîntem cu totul de acord cu dînsul — au declarat ei. Aici, la Ispra, situația este pentru mulți dintre noi insuportabilă».

cînd apele mor

O apă curgătoare poate muri și alt fel decît prin secătuire, prin dispariția ființei ei fizice. Un fluviu, un rîu încetează să mai trăiască și atunci cînd viețuitoarele lui pier otrăvite, cînd nu mai poate oferi oamenilor apa cea de toate zilele. Și atîta timp cît în numeroase țări capitaliste nu se iau măsuri categorice și eficiente împotriva întreprinderilor industriale care poluează apele curgătoare cu tone de reziduuri toxice, rîurile și fluviile mor în număr din ce în ce mai mare. Fotografii primite recent consemnează cîteva dintre delictele împotriva vieții apelor curgătoare. Foto 1: Centrala atomoelectrică din Ulm (R.F.G.), una dintre întreprinderile ce se fac vinovate pentru gradul înalt de poluare a Rinului, folosind zilnic, pentru răcirea instalațiilor, mari cantități de apă pe care le redau circuitului fierbinți, distrugătoare pentru fauna și flora fluviului. Foto 2: În regiunea Saône (Franța) pescarii nu mai scot din rîul Marna decît pești morți. Foto 3: Și rîul Lea din Anglia, poluat cu reziduuri petroliere, a intrat, după cum informează ziarul «Morning Star», în rîndul apelor care nu mai pot adăposti viața.

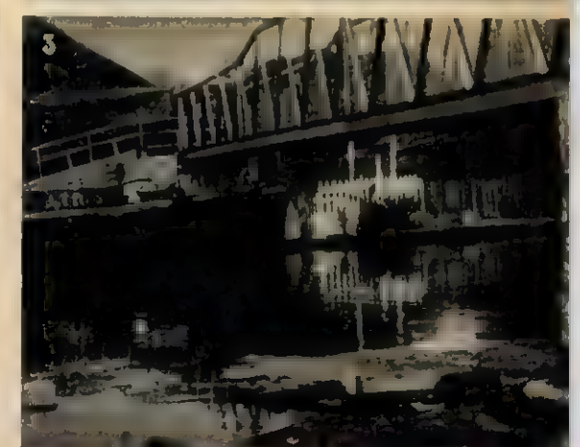

realități din lumea capitalului

cu legitimă virulență

«Nu putem să fim în siguranță pe această mică planetă care este Pămîntul, atît timp cît nu se va pune capăt experiențelor nucleare și cursei înarmărilor nucleare». Declarația reprezentantului Canadei, Paul Saint Pierre, în cadrul Adunării Generale a O.N.U. sintetizează pericolul pe care-l reprezintă, nu numai pentru Canada, experiența nucleară subterană efectuată de S.U.A. pe insula Amchitka din arhipelagul Aleutinelor.

Valul de protest stîrnit în întreaga lume de hotărîrea Comisiei S.U.A. pentru energia atomică de a proceda la efectuarea acestei experiențe ce contravine dreptului internațional al mării a fost deosebit de violent. În Canada, cererile — atît cele oficiale cît și cele ale maselor mari ale populației — ca testul să fie anulat au fost de o legitimă virulență. Detonarea încărcăturii de 5 tone pe poligonul subteran din Amchitka implică, în special pentru locuitorii din nord-vestul țării, pericole grave, cu consecințe nefaste asupra sănătății și vieții lor: contaminarea radioactivă a atmosferei și oceanului, mari mișcări seismice etc. În fotografie, demonstrație a locuitorilor din Ottawa.

apartheidul stigmatizat

În momentul în care în Comitetul special al Adunării Generale a O.N.U. era dezbătut și aprobat un proiect de rezoluție depus de către 36 de țări prin care se condamnă și se exprimă «profunda indignare» față de represiunile la care sînt supuși în Republica Sud-Africană adversarii politicii de apartheid, agențiile de presă informau din Johannesburg despre o nouă victimă a cruntei terori polițienești din această țară. Un învățător de origine indiană, Ahmed Timol, arestat cu un grup de 100 persoane în cursul unor descinderi în cercuri liberale opuse politicii rasiste, n-a mai putut suporta torturile la care a fost supus și s-a aruncat de la etajul 10 al clădirii poliției. La aflarea acestei știri, numeroși locuitori ai capitalei britanice s-au adunat în fața reprezentanței R.S.A. din Londra pentru a-și exprima protestul și a cere autorităților sud-africane să abroge legislațiile represive și să elibereze toate persoanele întemnițate pentru opoziția lor față de politica de apartheid.

tragedia din orissa

În statul Orissa, pe coasta de est a Indiei, sînt în curs ample acțiuni de ajutorare a victimelor uraganului care a bîntuit pe o suprafață de peste 12 500 kmp, distrugînd sate întregi. Se încearcă salvarea a sute de mii de oameni rămași izolați în localități înconjurate de ape, după inundațiile declanșate de uragan. Cifrele bilanțurilor date pînă în prezent publicității — și nu este vorba decît de date provizorii — atestă amploarea acestui nou cataclism care s-a abătut asupra Indiei: peste 25 000 de morți, cel puțin 4 000 000 persoane afectate, pagube depășind 250 000 000 dolari. În fotografie — cîțiva copii care au reușit să se salveze dintr-o casă dărîmată de căderea unui arbore.

operațiunea „antimafia" continuă

După arestarea și întemnițarea a 85 mafioți, în lunile septembrie-octombrie, o nouă operație polițienească a fost declanșată împotriva «onorabilei societăți», fiind arestată de astă dată, împreună cu alți opt membri ai tenebroasei organizații, una dintre faimoasele căpetenii ale acesteia — Frank Coppola. Prin arestarea lui «Frank trei degete» — cunoscut sub această poreclă din timpul cît s-a aflat alături de Lucky Luciano în fruntea lumii interlope newyorkeze — a fost dată o lovitură și aripii vechi a mafiei siciliene. Într-o conferință de presă organizată de anchetatori s-a arătat că noile arestări se datoresc faptului că magistratura a apreciat că cei arestați se fac vinovați de comiterea de delicte împotriva unor persoane și a patrimoniului public, prin contrabanda de stupefiante și țigări etc.

ultimatumul lui aga khan

Prințul Karim Aga Khan s-a supărat. Amenință că-și dă demisia din conducerea consorțiului turistic internațional pe care-l conduce pe Costa Smeralda, în Sardinia, și că-i lasă pe drumuri pe cei peste 3 000 de locuitori ai insulei care lucrează în foarte selectele sale hoteluri și vile. De ce s-a supărat prințul? Pentru că autoritățile locale persistă în refuzul de a aproba (și de a contribui la) programul edilitar propus de domnia-sa, program ce prevede construirea pe Costa Smeralda a unor întreprinderi hoteliere cu un total de 360 000 locuri — plus anexe, șosele, conducte etc. „Este poate pentru prima dată — scrie ziarul «Stampa», referindu-se la ultimatumul lui Karim Aga Khan — cînd un consorțiu imobiliar exercită în mod atît de deschis presiuni asupra autorităților, cerîndu-le să încalce legile, să-și remanieze propriile planuri pentru a favoriza o operație de speculă".

Autoritățile Sardiniei au apreciat drept un nonsens planul prințului de a crea pe această insulă — al cărei principal farmec îl constituie tocmai o frumusețe încă nedesfigurată de furia speculei edilitare — o concentrație atît de mare de clădiri și de a contribui și cu fonduri, atît de necesare în Sardinia altor opere sociale, la realizarea acestui proiect. Cît despre profiturile pe care spera să le realizeze Aga Khan punînd pe picioare pentru clientela sa nu mai puțin de șapte sate turistice, patru porturi, treizeci și două de hoteluri, opt mii de vile — toate absolut «exclusive» — e de prisos să mai spunem că refuzul autorităților de a-i aproba planul îl justifică din plin nemulțumirea.

Karim Aga Khan exemplificîndu-și intențiile. Costa Smeralda. Frumusețea pe care autoritățile refuză să o lase întinată de construcții turistice «selecte».

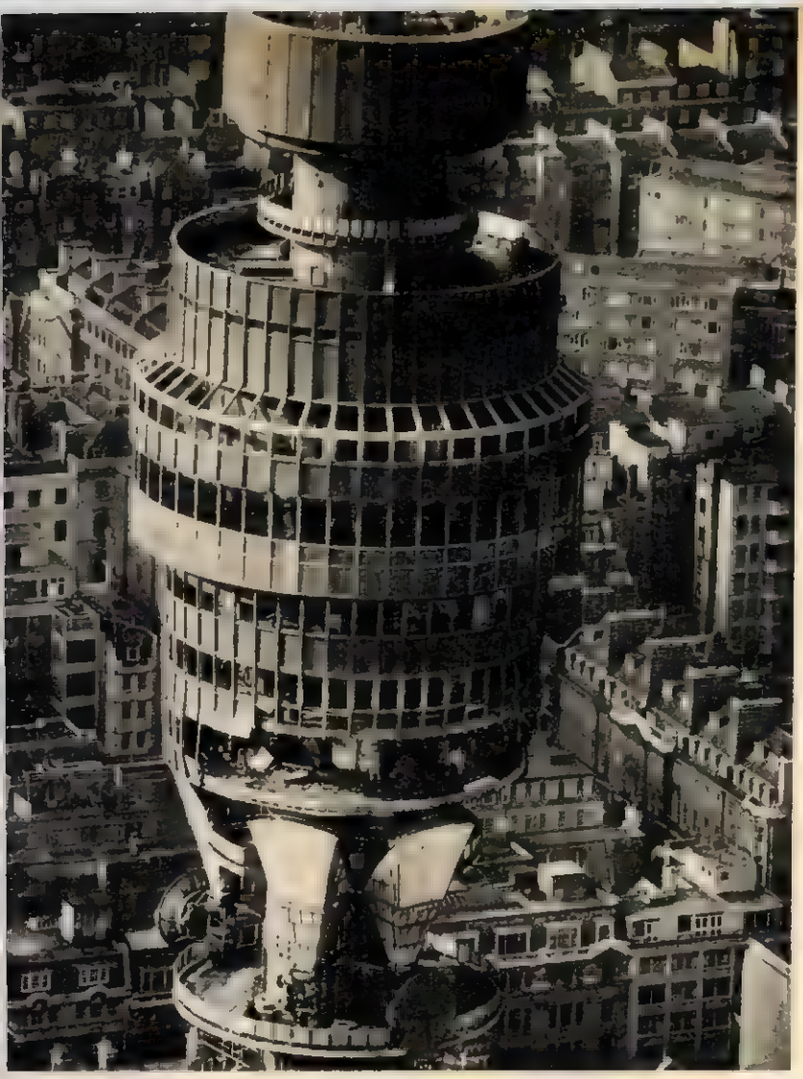

„turnul poștei" după explozie

O imagine luată imediat după explozia ce s-a produs la etajul 32 al «Turnului Poștei» din Londra, nivel la care era situat un restaurant panoramic: în fotografia din stînga, avariile suferite de structurile exterioare ale clădirii.
Complexele sisteme de telecomunicații amplasate în acest turn — cea mai înaltă clădire a Angliei — au fost grav deteriorate de explozie, liniile telefonice și de radio care leagă Londra de Paris, Berna, Roma au fost scoase din funcțiune. Cauzele exploziei — au anunțat autoritățile — nu au fost încă stabilite. N-ar fi exclus — se afirmă — ca între această explozie și cea survenită după mai puțin de 24 de ore tot la Londra, într-un pavilion militar din Westminster, să existe o legătură.

carnavalul berii

În fiecare sfîrșit de toamnă are loc la München un carnaval închinat berii. Butoaiele cu băutură blondă și spumoasă sînt aduse în care decorate cu ghirlande de flori și verdeață, după care, potrivit vechilor tradiții, străzile orașului se transformă într-un vast teatru în aer liber, fiecare participant fiind în același timp autor, actor și spectator. În fotografie: sosește «maiestateo-sa, berea».

cronica de trei secunde

RĂZBOIUL CIOCLILOR

Murea, să zicem, un om în orașul francez Perpignan. Trebuia, firește, să fie înmormîntat. La domiciliul decedatului se prezenta — în perfectă cunoștință de cauză, informat prin telefon de deces — un funcționar al întreprinderii de pompe funebre Roussillon, pentru a organiza funeraliile, pentru ce altceva? Așa cum în Caragiale treaba unui telegraf e să bată, în Franța treaba pompelor funebre e să aranjeze înmormîntările, la rîndul lor funebre, iar treaba funcționarilor de pompe funebre e să urmărească pas cu pas fiecare mort din oraș, pînă la cimitir. Dar — fiindcă fără un «dar» nu există nici viață și nici moarte — la domiciliul defunctului, funcționarul firmei Roussillon era încunoștințat de familie că înaintea sa trecuse reprezentantul celeilalte întreprinderi mortuare din oraș care se oferise foarte amabil să organizeze el înmormîntarea și oferta sa fusese acceptată dacă nu cu plăcere oricum cu inima ușoară... La căpătîiul unui mort, cine mai deosebește ciocîii?

Acest fenomen straniu se repetă de prea multe ori pentru ca dl Brisson, directorul firmei Roussillon, să nu cadă la bănuieli că cineva îl sapă și vrea să-l înmormînteze economic — cu atît mai mult cu cît cealaltă întreprindere specializată era condusă de un fost funcționar al său. Dl. Brisson se gîndi, logic, în primul rînd, că oameni de-ai lui lucrează pentru concurenți — chiar și în afacerile cu morții, oamenii vii nu pot gîndi altfel decît ca oamenii vii. Dar paralel cu investigațiile umane, patronul cercetă milimetru cu milimetru și localul său, ciocănind tot ce era de ciocănit și descoperind pînă la urmă cruntul adevăr: sub telefonul său — un branșament, în plafonul biroului său — un microfon... Fiecare anunț mortuar era interceptat de cealaltă putere, care acționa în numele aceleiași idei patetice: «oameni morți, eu vă supraveghez!...» Sau — cum zice mai lucid «Le Monde» — «acest episod ilustrează frapant războiul comercial care se duce, de decenii, între firmele de pompe funebre»...

De decenii? Pînă și ciocîii se spionează, de decenii?
Și noi dormeam, bobocule!

CHICHIREZUL

Ni se comunică din Basel că — după calculele specialiștilor — în ultimele două generații europenii s-au făcut mai înalți: media înălțimii unui european '71 este mai mare cu 12,70 centimetri decît cea a bunicului său; lungimea unui nou născut a crescut cu un centimetru în ultimii 40 de ani. Să luăm — cum ar zice Mazilu — nu mai departe Norvegia: în 1910, media înălțimii era acolo de 1,69, azi — 1,77. În Olanda se înregistrează o creștere de 10 centimetri: 1,76 — față de 1,66. În Germania 1,72 azi — 1,66 ieri... În Franța — 1,70, cu cinci centimetri mai mult decît la începutul secolului, progres curat, că-ți crește inima de bucurie în calitate de... Se mai comunică, de asemenea, că pubertatea pe continentul nostru, cel care a dat logica greacă și suprarealismul, apare în prezent mai devreme decît la înaintașii din urmă cu două generații: 13 ani la fete și 14 ani la băieți, față de 16 și 17 ani.

Se mai comunică foarte multe căci crește, europeanul, crește... Se precizează doar de către aceiași specialiști că dacă ceva nu e sigur — nu e sigur dacă copiii europeni de astăzi sînt mai inteligenți decît au fost, la vremea respectivă, bunicii lor. Asta nu se știe — dacă copiii sînt azi mai deștepți sau mai proști, adică copiii ar fi chichirezul pe continentul nostru — și, deodată, mă uit la specialiștii ăștia în metraj ca la tipii care-ți povestesc a mia oară bancul cu vaporul în care la urmă se cere vîrsta căpitanului...

Radu COSAȘU

În componența delegației R.P. Chineze la actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a fost numit, în calitate de adjunct al șefului delegației, HUAN HUA. După cum se arată în mesajul trimis secretarului general al O.N.U. de către ministrul ad-interim al afacerilor externe al R.P. Chineze, Ci Pin-fei, Huan Hua va îndeplini de asemenea funcția de reprezentant permanent al R.P. Chineze în Consiliul de Securitate, cu rang de ambasador.

TEUVO AURA, primarul orașului Helsinki, a fost desemnat de președintele Finlandei, Urho Kekkonen, ca șef al unui guvern interimar — pentru rezolvarea problemelor curente pînă la alegerile generale fixate pentru zilele de 2 și 3 ianuarie 1972 — în urma demisiei guvernului condus de premierul Ahti Karjalainen. Într-o scurtă declarație făcută presei, după prezentarea membrilor cabinetului său președintelui Kekkonen, Teuvo Aura a precizat, între altele, că în domeniul politicii externe, guvernul pe care-l conduce va continua să promoveze relații prietenești cu toate țările.

Actul arbitrar al arestării unor democrați și patrioți greci, activiști ai E.D.A. și ai Partidului Comunist din Grecia, a stîrnit puternice proteste în rîndul opiniei publice mondiale. În Italia, un grup de cunoscuți intelectuali, între care scriitorul ALBERTO MORAVIA, cineastul Cesare Zavattini, pictorul Ernesto Treccani, regizorul Elio Petri, istoricul Paolo Spiriano ș.a., au adresat un apel guvernului italian în care, protestînd «cu indignare împotriva încălcării drepturilor umane și civile ale poporului grec», îi cer să intervină pentru eliberarea democraților greci arestați «între care se numără luptători valoroși și conducători ai războiului de eliberare de sub ocupația nazisto-fascistă».

agendă

Expresie a nemulțumirii față de modul în care guvernul american a administrat fondurile destinate ajutorului pentru străinătate, votul prin care Senatul S.U.A. a respins, în totalitatea ei, legea cu privire la acest ajutor este menit — arată MIKE MANSFIELD, liderul majorității democrate din Senat — să determine definirea «unei noi concepții a ajutorului pentru străinătate» care «să diminueze partea militară pentru a da o vigoare mai mare asistenței economice și financiare administrate prin organisme internaționale corespunzătoare».

A încetat din viață cunoscutul regizor sovietic MIHAIL ROMM, laureat al Premiului de Stat, profesor la catedra de regie a Institutului de cinematografie din Moscova. Proeminentă personalitate a cinematografiei sovietice, Mihail Romm este autorul unor filme intrate în istoria celei de-a șaptea arte, ca «Lenin în octombrie» și «Lenin în 1918», ai documentarului «Adevărata față a fascismului». Printre realizările sale recente se numără remarcabilul «9 zile dintr-un an». Mihail Romm împlinise, cu cîteva luni în urmă, 70 de ani.

«Franța pune mai presus de orice noțiunea de independență națională, iar refuzul oricărei hegemonii reprezintă caracteristica politicii sale externe» — a subliniat ministrul afacerilor externe al Franței, MAURICE SCHUMANN, într-o recentă cuvîntare rostită în Adunarea Națională. El a afirmat totodată, referindu-se la relațiile intereuropene, că «unul dintre cele mai bune mijloace de a spori securitatea în Europa constă în efortul popoarelor de a se cunoaște mai bine, de a beneficia reciproc de roadele muncii lor».

almanahul FLACĂRA '72

ALMANAHUL CELOR MAI ALESE TEXTE ŞI AL CELOR MAI FRUMOASE FOTOGRAFII ÎN CULORI

A APĂRUT ŞI SE GĂSEŞTE (DACĂ VĂ GRĂBIŢI) ÎN ÎNTREAGA REŢEA DE DIFUZARE A PRESEI.

INSTRUCTIV, INTERESANT, CAPTIVANT, DECONECTANT.

MAI MULTE CĂRŢI BUNE, ÎNTR-UNA SINGURĂ FOARTE BUNĂ!

memento

Prezentat de: Traian STOICA (carte), Magda MIHĂILESCU (cinema), Vlad MUȘATESCU (disc), Cornel BOZBICI (plastică), Sanda FAUR (teatru), E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

ce părere aveți?

Se apropie sfîrșitul de an și o dată cu el tradiționala anchetă a revistei noastre,a cărei reușită depinde de dv., dragi cititori. Vă rugăm deci să spuneți care sînt, după părerea dv., cei mai buni actori și cîntăreți români și străini ai anului 1971, precum și care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1971.

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de **1 decembrie 1971,** cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv.,separate,în legătură cu:

1) cel mai bun actor român de film
2) cea mai bună actriță română de film
3) cel mai bun actor străin de film
4) cea mai bună actriță străină de film
5) cel mai bun film românesc
6) cel mai bun film străin
7) cel mai bun actor român de teatru
8) cea mai bună actriță română de teatru
9) cel mai bun interpret român de muzică ușoară
10) cea mai bună interpretă română de muzică ușoară
11) cel mai bun interpret român de muzică populară
12) cea mai bună interpretă română de muzică populară
13) cel mai bun serial de televiziune
14) cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) la televiziune.

IMPORTANT. Precizăm că TOATE întrebările de mai sus au în vedere ANUL 1971.

carte

Dintre ultimele apariții în Editura Academiei Republicii Socialiste România semnalăm:

● Volumul **Temelii folclorice și orizont european,** care însumează studii de interesante și inedite puncte de vedere semnate de cercetători ai Institutului de istorie și teorie literară «G. Călinescu»: Ion Constantin Chițimia, Ovidiu Papadima, Teodor Vîrgolici, George Muntean, Emil Manu, Marin Bucur, Viorica Nișcov, I. Oprișan. Volumul e redactat sub îngrijirea științifică a dr. Ovidiu Papadima și a apărut sub egida Academiei de științe sociale și politice.

● **Ion Ionescu de la Brad** (1818–1891), volum omagial cu prilejul aniversării a 150 de ani de la nașterea marelui agronom, economist și patriot român.

● Volumul III al laborioaselor **Studii de logică** de Ath. Joja.

● **Specificul dansului popular românesc,** volum în care autorul lui, Andrei Bucșan, își propune, după o metodă proprie, să definească într-un «complex» riguros specificul dansului nostru popular, fiind, în același timp, să se cunoască anumite legi ale folclorului nostru coregrafic cu scopul de a se evita unele greșeli de interpretare.

● În colecția Biblioteca de istorie a Editurii politice a apărut **Un veac de istorie a minerilor de pe Jiu** de N.G. Munteanu și Gh.I. Ioniță, carte dedicată «vîrstei respectabile de un secol a mișcării muncitorești revoluționare din Valea Jiului».

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut în două volume remarcabila lucrare memorialistică a lui **George Panu: Amintiri de la «Junimea» din Iași.** Ediție, prefață și tabel cronologic de Z. Ornea. (Editura Minerva).

● Tot în această colecție s-a tipărit romanul **Europolis** de Jean Bart. Prefață: Octav Botez. Ediție îngrijită de C. Mohanu.

● Luînd în dezbatere relația dintre **literatură și eveniment,** publicația **Secolul 20,** apărînd în număr dublu (6–7), aduce, datorită unor substanțiale comentarii și semnificative ilustrări, contribuții și clarificări edificatoare. Remarcabil de asemenea grupajul de texte Centenarul Proust.

cinema

● **Oliver.** Musical insolit, realizat după romanul lui Dickens — «Oliver Twist». Regizorul, Carol Reed, a transformat în spectacol mizeria voioasă a personajelor dickensiene. Filmul a fost distins cu numeroase premii Oscar 1968

Bernadette Lafont

și cu cîteva diplome la Festivalul de la Moscova 1969. Interpreți — Ron Moody, Mark Lester, Oliver Reed, Harry Secombe, Shani Wallis, Jack Wild. Muzica — Lionel Bart.

● **Mihail Strogoff.** Cuceritorul erou al lui Jules Verne a stîrnit atenția tînărului cineast italian Eriprando Visconti care, după «Călugărița din Monza», încearcă să se reabiliteze. În rolurile principale — John Philip Law, Mimsy Farmer, Hiram Keller.

● **Noi scurt metraje românești la Timpuri Noi:** Două cetăți, Urme pe nisip, Asteroidul, Sturionii și Scrumbiile migratoare.

● François Truffaut definitivează în prezent împreună cu Jean-Loup Dabadie scenariul viitorului său film intitulat «O fată frumoasă ca mine». Protagonistă — Bernadette Lafont.

● Actorul polonez Olgierd Lukaszewicz (Romanticii) a fost distins cu Premiul Zbigniew Cybulski, acordat anual celui mai bun tînăr interpret de film.

disc

● **Gigi Marga,** acompaniată de orchestra «Electrecord» (dirijată de **Alex. Imre**), interpretează cîteva melodii din bogatul ei repertoriu: «L'Alfalena» (Balansoarul), «Mama», «Canzone blu», «Cherche» (Caută). Numărîndu-se printre puținele noastre cîntărețe în stare să rostească onest texte în limbi străine ne mîhnește, totuși, faptul că nu ne mai desfață și cu «d-alea d-ale noastre» (45–EDC–10 196).

● **Ana Ispas** nu-i la primul ei disc. Ea s-a impus prin calități vocale alese: căldură, generozitate, timbru, ambitus. Împreună cu orchestra **Constantin Busuioc,** reconfirmă aceste însușiri în: «De-ai fi, lună, vorbitoare», «Mă gîndesc la neicuța», «Cine zice că-s om rău» și «De-ai ști, neică, ce e dorul» (45–EPC–10 200).

● **Constantin Gherghina,** de prin părțile Banatului, cîntă excelent la trompetă. După «Doina Mehedințului» și «Doină bănățeană», ne cîntă trei piese din Gorneni, un dans, un joc de doi și o doină. Să fie vreo legătură între goarnă și Gornenți? În orice caz, chiar dacă nu-i, se potrivește. Acompaniază,Orchestra de muzică populară a RTV. Dirijează, **George Vancu** și **Radu Voinescu** (45–EPC–10 206).

muzică

● Astă-seară la Ateneu, dirijorul **Erich Bergel** și solista vocală **Magdalena Cononovici:** Concert pentru orchestră de coarde de Zeno Vancea, Cinci lieduri de Richard Wagner, Simfonia a V-a de Ceaikovski.

● Același program, cu excepția piesei pentru solist și orchestră care se înlocuiește cu Concertul pentru vioară de Beethoven (solist, **Mihai Constantinescu**), se repetă la 15 noiembrie în cadrul concertelor pentru studenți ale Filarmonicii.

● La Ateneu, la 19 și 20 noiembrie, tot sub bagheta lui **Erich Bergel** — «Hamlet», operă-concert de Pascal Bentoiu. Primă audiție.

● Al doilea program din ciclul «Muzica de epoci — Renaștere — Baroc» cuprinde lucrări din Școala italiană. Interpretează cvintetul «Concertino», alcătuit din **Adrian Semo** – vioară, **Virgil Frîncu** – flaut, **Otto Georges Roth** – violă, **Tiberiu Ungureanu** – violoncel, **Nicolae Licareț** – clavecin (17 noiembrie).

● Festivalul Haydn programat de orchestra simfonică a RTV continuă cu Simfoniile nr. 92, 97, 101 și 104 La pupitru — un oaspete distins, dirijorul **Antonio de Almeida** (18 noiembrie, Studioul RTV).

plastică

● **U.R.S.S. — Țara și oamenii.** Expoziție de fotografii artistice. Un vast și sugestiv panoramic care, prin intermediul imaginilor (de la parcurgerea fotografiei de presă, la cea artistică sau la cea experimentală), prezintă natura Uniunii Sovietice, viața cotidiană și pe oamenii sovietici în multiple ipostaze și într-o diversitate remarcabilă, apelînd uneori la rememorări, ca cele din suita Leningradului cu imagini de-a dreptul dramatice. 1 500 de lucrări semnate de 558 autori, în majoritatea lor fotoreporteri de presă (Dalles).

● **Niko Pirosmanașvili** (1862–1918). Panteonul marilor naivi îl primește pe pictorul gruzin cu o deosebită afecțiune. El aduce cu sine pe lîngă sinceritatea și inocența comună tuturor naivilor și o ironie disimulată. Lucrările sînt istoria unei lumi la interferența a două secole, așa cum a văzut-o un pictor de firme, hoinar prin cramele și circiumile Tbilisiului, oraș pe care nu l-a părăsit niciodată, a zaiafeturilor tradiționale, cu galeria pitorească și pestriță de portrete: circiumari, și cheji aprigi,și prostituate, lucrători și flașnetari sîrmani ș.a. Cu aceeași plăcere el pictează animale ori peisaje imaginate («Orașul Butuuri» etc.). Tablourile sale fac parte din patrimoniul Muzeului de Artă al R.S.S. Gruzine (Dalles).

● **Mihail Laurențiu** este un sculptor al volumelor închise. Piatra sau marmura sînt cioplite cu reținere pentru a li se păstra frumusețea intrinsecă, nativă, artistul dăruindu-le doar un potențial simbolic. Geometrismul formal arată cît de mult datorează Laurențiu artei populare și cît de deplin i-a asimilat spiritul. Dar există în actuala expoziție și o altă direcție în creația sculptorului, cu forme limpezi, clasice, o reîntoarcere spre mișcările pure ale omului ca în superba Îmbrățișare din «Tinerețe». Reținem atenția numeroasele proiecte de sculptură, care ne descoperă o viziune și o imaginație activă (Orizont, bd. N. Bălcescu 23).

● **Gabriela Deda** — pictură. Dacă portretele caută cu tot dinadinsul asemănarea, peisajele și florile aduc cu ele încantația unui privitor sincer al naturii, fermecat de liniile și culorile ei (Teatrul «Ion Vasilescu»).

teatru

● **Fîntîna Blanduziei** de Vasile Alecsandri (Teatrul Național din Iași): În sfîrșit, premiera inaugurală a teatrului purtînd numele bardului de la Mircești, cu o piesă aparținînd, firește, patronului său. Avînd o bună tradiție în montarea pieselor lui Alecsandri, versiunea 1971 a «Fîntînii Blanduziei», în regia lui Nic. Moldovan și scenografia lui Traian Nițescu, răspunde interesului viu al avizatului public ieșean.

● **Don Carlos** de Schiller (Teatrul de stat din Sibiu — secția germană)· spectacol ce se înscrie, cu merite, în programul teatrului sibian, preocupat cu consecvență de valorificarea marii dramaturgii universale. În regia lui Hanns Schuschnig și scenografia Mariei Bodor, o trupă omogenă (Hans Pomarius, Sigrid Zacharias, Kurt Conradt, Beatrice Gutt, Christian Maurer și alții) se străduiește să dea romantismului înfierbîntat al piesei o aură de necesară modernitate.

● **Secunda 58** de Dorel Dorian: premiera secției române a teatrului sibian cu o piesă căreia teatrele noastre i-au redescoperit, la zece ani după premieră, o autenticitate de o bună factură scenică. Prilej pentru un spectacol de atmosferă romantic-revoluționară și de fină portretizare scenică. Regia: Adrian Zaharia, scenografia — Adriana Leonescu. Din distribuție: Marius Nițâ, Manuela Marinescu-Codrat, Mircea Breazu, Nae Floca-Acileni și alții.

● **Poveste neterminată** de Alecu Popovici (Teatrul de stat din Oradea): pretext excelent pentru un savuros spectacol muzical de copii (amintiți-vă de buna versiune bucureșteană a spectacolului), regizat de actorul Dorel Urlățeanu, avîndu-i în distribuție, pe lîngă Dorel Urlățeanu, pe Jean Săndulescu, Elisabeta Jar, Ana Popa, Doina Urlățeanu, Corneliu Zdrehuș și alții.

● **Pisica sălbatică** de Ștefan Berciu (Teatrul de stat «Al. Davila»-Pitești): spectacol de tensiune, pe linia «poliției»-ului bine stăpînit de Șt. Berciu, pus în scenă de Mihai Radoslavescu și beneficiind de buna interpretare a lui Dimitrie Dumitru, Andreea Raicu, Traian Pîrlog, Crina Cojocaru ș.a.

televiziune

REPORTAJ. «Lotru — noiembrie 1971» — semnează Ioan Grigorescu (duminică). Utecista Violeta Tașcău, profesoară și harnică activistă pe tărîm obștesc, descusută de reporterca Carmen Dumitrescu (miercuri). Actualitatea economică, consemnată de rubricile **România '75** (marți, miercuri) și **Cincinalul în acțiune** (joi, vineri). Reportaje din viața internațională în rubricile **Din țările socialiste** — Katowice (luni) și **Telegiob** — Contraste braziliene (miercuri).

ANCHETE-OPINII. Sub titlul general «Programul făuririi conștiente a viitorului» — o dezbatere pe tema «Exigență și conștiință socialistă» (luni). «Se aude cuvîntul studenților în senatul universitar?» este titlul (cam tendențios) al emisiunii studențești Universitaria (marți). Tot marți, la **Cărți și idei** o discuție pe marginea recent apărutei culegeri de studii «Cultura și socialismul». Despre prognoză și planificare de perspectivă se ocupă rubrica **Confruntări** (miercuri).

LITERATURĂ. Scriitori, critici, esteticieni abordează o temă arzătoare: realism socialist și umanism socialist, în cadrul emisiunii **Revista literară TV** (marți).

ȘTIINȚĂ. Trăim înainte de a ne naște. Cîteva din tainele existenței embrionare la rubrica de știință **Mai aveți o întrebare?** (vineri).

TEATRU. Emisiunea **Biblioteca pentru toți** ilustrează activitatea lui B.P. Hasdeu pe tărîmul dramaturgiei cu clasica sa piesă «Răzvan și Vidra» (joi).

FILM. Întîlnire cu doi mari ai ecranului: Gary Cooper și Maria Schell într-o premieră pe țară, «Mai presus decît aurul» (duminică). Capodopera cinematografiei sovietice «Balada soldatului» de G. Ciuhrai (miercuri). «Șapte mirese pentru șapte frați», pelicula binecunoscută a lui Stanley Donen (vineri).

FILM SERIAL. Una dintre edițiile filmice ale romanului lui Charles Dickens «Marile speranțe», prelucrată pentru roman foileton (luni) «Patru canchiști și un cline» — serial polonez în 21 episoade (joi).

MUZICĂ-COREGRAFIE. Cine a pierdut rarisimul prilej de a-l asculta pe faimosul trompetist Dizzi Gillespie, să zăbovească în fața micului ecran la orele Postmeridianului. Merită! (duminică). Selecțiuni din programele, mult aplaudate, ale Ansamblului de balet «China» (luni). Din cunoscuta nuvelă sadoveniană «Păcat boieresc», compozitorul Marțian Negrea s-a inspirat în realizarea dramei muzicale «Marin Pescarul» în premieră, cu o bună distribuție: Vasile Moldoveanu, Maria Slătinaru, Octav Enigărescu (marți).

EMISIUNI-CONCURS. Continuă concursul coral interjudețean «Cîntare patriei» cu formații din județele Prahova, Dîmbovița, Sibiu, Brașov (duminică).

FOLCLOR. Naistul Radu Simion (miercuri). Cîntec și joc din Țara Bîrsei (joi).

DIVERTISMENT. Engelbert Humperdinck este un bărbat bine și un cîntăreț de succes. Motiv pentru care Teledivertismentul alfabetic nici n-a mai avut răbdare să-l aștepte cu litera H, ci l-a inclus la F (simbătă). Tot simbătă, selecțiuni din festivalul tîrgoviștean, parfumat cu romanțe, «Crizantema de aur».

SPORT. Principalul eveniment fotbalistic înainte de lăsarea cortinei de zăpadă: meciul România-Cehoslovacia (duminică).

pronosport

Pronosticurile antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 46, etapa din 14 noiembrie 1971

I.	România (A)-Cehoslovacia (A)	1
II.	Cehoslovacia (tin.)-România (tin.)	2
III.	Atalanta-Lanerossi	1
IV.	Bologna-Juventus	1, x
V.	Mantova-Catanzaro	1
VI.	Milan-Cagliari	1, x
VII.	Napoli-Inter	1, x, 2
VIII.	Torino-Sampdoria	1
IX.	Varese-Roma	1, x
X.	Verona-Fiorentina	1, x
XI.	Metalul Tg.-Progresul Br.	1
XII.	Corvinul-Polit. Tim.	1
XIII.	Gaz metan-C.S.M. Sibiu	1

FLACĂRA-ALBUM

FLACARA

47
'71

ANUL XX
NR. 859
20 NOIEMBRIE 1971

în șapte zile

Pentru vreme îndelungată, întreaga noastră existență se va desfășura sub influența puternică a recentei Plenare a C.C. al P.C.R. A însemnat această plenară pentru viața partidului, a poporului nostru, un moment de mari și profunde clarificări teoretice, de adînci forări ale realităților noastre, de ridicare la un nivel superior și consacrare definitivă a celor mai frumoase virtuți lăsate nouă moștenire de înaintași — dragostea de țară și popor, hărnicia care mai înseamnă și bucuria muncii, cinstea, adevărul și dreptatea. Nu există inimă care să bată pentru această țară, cuget care să vibreze gîndindu-se la ea și în care lucrările plenarei să nu fi avut un puternic și răscolitor ecou. O demonstrează miile de telegrame adresate din toate colțurile țării Comitetului Central, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, articolele publicate în presă sau cuvintele rostite la radio și televiziune de muncitori, țărani, intelectuali, de tineri și virstnici, de bărbați și femei, de români, maghiari, germani și alte naționalități. Și toate exprimă sentimentele de totală adeziune, de deplină aprobare față de orientările cutezătoare date de plenară întregii noastre activități educative, de programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educației socialiste a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe temelia principiilor eticii și echității socialiste și comuniste. Și sigur că expresia cea mai elocventă a deplinei aprobări a programului partidului se află în faptul că el a fost asimilat de oamenii muncii de la orașe și sate ca propriul lor program de devenire spirituală, că obiectivele lui au început să îmbrace haina acțiunilor practice organizate pentru înnobilarea omului cu înaltele trăsături ale eticii socialiste.

Cuvîntul la noi este însoțit întotdeauna de faptă și tot dintotdeauna cel căruia atît de plastic poporul îi spune «a mai mult gura de el» a cunoscut și cunoaște dezaprobare, a fost întîmpinat și este cu ironie ascuțită.

Vorba se cere însoțită de faptă. Și vorba a fost însoțită de fapta ca o lege care a generat întreaga evoluție a poporului, a fost destinul nostru frumos și demn. Împlinit astăzi, în anii socialismului, cînd mai mult ca niciodată, în calitatea noastră de unici stăpîni ai țării, cuvînt-faptă, această unitate devenită trăsătură morală, ne este, trebuie să ne fie, proprie fiecăruia.

Și faptele atestă că așa este. Presa, radioul și televiziunea au publicat și difuzat vești din aproape toate județele țării despre succesele obținute de colectivele de oameni ai muncii în îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul în curs și a angajamentelor suplimentare luate. Și fiecare succes, adăugat bilanțului general, demonstrează caracterul realist al politicii partidului nostru, capacitatea de evaluare exactă a cerințelor dezvoltării țării noastre pe calea socialismului dar și a posibilităților materiale și umane de care dispunem. Iată de ce fiecare succes întărește și dezvoltă entuziasmul, încrederea și hotărîrea cu care întregul nostru popor întîmpină deciziile partidului, militează pentru înfăptuirea întocmai a directivelor sale.

Pentru că astăzi, în România socialistă, hotărîrile care privesc mersul treburilor în construcția unui domeniu sau altul al vieții noastre sînt luate în urma unor ample și laborioase studii, cele mai importante supuse unor largi dezbateri (iar în această săptămînă avem exemplul legii viei și vinului), sînt rodul judecății colective a celor mai valoroși bărbați ai țării.

Ziarele din această săptămînă ne-au adus la cunoștință ampla activitate desfășurată de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. în ședința sa din 9 noiembrie a.c. Cu acest prilej s-a făcut analiza stadiului pregătirii condițiilor pentru realizarea planului de investiții pe anul 1972, s-au stabilit măsurile ce trebuie luate de Consiliul de Miniștri, de ministere și celelalte organe centrale pentru a asigura punerea în funcțiune a obiectivelor la termenele planificate; s-a hotărît încheierea acțiunii de contractare a instalațiilor și utilajelor tehnologice, luarea măsurilor tehnico-organizatorice pentru dezvoltarea și folosirea rațională a capacităților de producție, în uzinele producătoare de instalații tehnologice, pentru creșterea răspunderii unităților furnizoare față de respectarea termenelor de livrare, condițiilor de calitate etc. Totodată Comitetul Executiv a precizat sarcinile care revin ministerelor, celorlalte organe centrale, pentru elaborarea unor soluții tehnice eficiente, pentru reducerea consumului de metal în construcții și extinderea folosirii prefabricatelor din beton, pentru respectarea consumurilor specifice în cadrul cantităților de materiale de construcții prevăzute în planul pe 1972. În aceeași ședință, Comitetul Executiv a examinat proiectul de decret privind organizarea și funcționarea Ministerului Învățămîntului și proiectul de lege privind gospodărirea pădurilor administrate de comitetele executive ale consiliilor populare comunale. Toate acestea dovedesc modul concret în care partidul nostru soluționează treburile țării, orientarea pe care conducerea partidului nostru o asigură dezvoltării fiecărui sector al activității.

S-a vorbit mult în ultima vreme, și bineînțeles că vom mai discuta despre echitate. Și este o manifestare a acesteia apelecarea cu venerație și respect asupra trecutului de luptă, cinstirea celor ce și-au închinat viața cauzei libertății și fericirii poporului. Două evenimente care au avut loc în această săptămînă vin să ilustreze din nou cinstirea pe care partidul nostru a acordat-o dintotdeauna celor mai buni fii ai săi — adunările memoriale consacrate aniversării a 70 de ani de la nașterea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, precum și a 90 de ani de la nașterea lui Mihai Gheorghe Bujor. Ele au prilejuit evocarea unor pagini de glorioasă luptă a partidului nostru, de reliefare a contribuției însemnate adusă la această luptă de cele două marcante personalități ale mișcării noastre muncitorești. Ele au demonstrat totodată înalta principialitate partinică, obiectivitatea exemplară, caracteristice întregii activități a partidului, cu deosebire în ultimii ani. Sînt, în ultimă instanță, și aceste manifestări expresia acelei indestructibile unități dintre cuvînt și faptă.

Petru ISPAS

Marți, 16 noiembrie 1971

săptămîna în imagini

și sondorii raportează

Succese deosebite în îndeplinirea planului anual și a angajamentelor suplimentare raportează și sondorii argeșeni.

Anul acesta, noi unități spitalicești au îmbogățit baza materială a ocrotirii sănătății populației. Dintre ele, spitalele județene din Slatina, Alexandria și Miercurea Ciuc, date în exploatare, totalizează 2 100 paturi. Lor li se vor adăuga în viitorul apropiat alte spitale la Baia Mare (fotografia noastră), Rîmnicu Vîlcea, Focșani, Caransebeș etc., cu o capacitate totală de 4 900 de paturi.

combinatul de materiale de construcții – chiștag

În actualul cincinal producția de ciment, var și azbociment va crește considerabil și datorită combinatului de la Chiștag, de unde vă prezentăm această imagine.

în sprijinul... vinului

Abordînd o largă arie tematică, de la crearea de noi soiuri și pînă la stabilirea tratamentelor împotriva dăunătorilor, cadrele de cercetare ale Stațiunii horticole din Odobești au adus un substanțial sprijin în îmbunătățirea calității vinurilor de pe dealurile Odobeștilor. Acum, în plin sezon, inginerii Spiru Constantinescu și Adriana Nămoloseanu (în fotografie), de la laboratorul de vinificație, efectuează cercetări privind componentele tipice și chimice ale vinului.

succes românesc în campionatul european de fotbal

Publicăm cu deosebită satisfacție acest instantaneu de la memorabilul meci România—Cehoslovacia disputat — în prezența unui public entuziast și înflăcărat — duminica trecută pe stadionul «23 August».
Pelicula a imortalizat momentul imediat următor înscrierii celui de-al doilea gol. Dobrin, eroul acestei faze, și al întregii partide, se află în partea dreaptă «sufocat» pur și simplu de admiratori, în timp ce Dembrovschi scoate mingea din plasă, în pași — parcă — de baschetbalist.

telefericul fermei

Nu e de ajuns să ai fonduri la dispoziție! Îți mai trebuie puțină inventivitate și multă preocupare pentru gospodărirea lor. Ceea ce au dovedit cu prisosință inginerii Alexandru Sochircă și Alexandru Nicu de la ferma pomicolă Criș, aparținînd I.A.S.-Sighișoara. Dat fiind faptul că vehiculele ajungeau cu greu sau chiar de loc prin vîrfurile dealurilor cu plantații, inventivii ingineri au construit telefericul din fotografie. Drept urmare, cheltuielile de transport au fost reduse cu peste 50 de lei la fiecare tonă, reducîndu-se pierderile de la 20-25 la sută la numai 5 la sută. Dacă precizăm că micul teleferic poate fi utilizat și la transportul îngrășămintelor și al materialelor necesare întreținerii culturilor, ne putem face o idee clară asupra utilității invenției.

săptămîna în

Pagini realizate de
Liviu TIMBUȘ,
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

tineri care privesc departe

Ritmul intens de urbanizare din țara noastră cere soluții noi și în construcția de locuințe. Urmărind această necesitate obiectivă, tînărul absolvent al Institutului de arhitectură «Ion Mincu», Dan Băncilă, și-a axat comunicarea la cea de-a XI-a Conferință națională a cercurilor științifice studențești (secția construcții-arhitectură) pe ideea industrializării totale a construcției de locuințe, abordată prin prisma unei gîndiri seriale. Aceasta determină proiectarea cu ajutorul computerelor, uzinarea construcțiilor și punerea în operă numai prin montaj. Pe lîngă aceste avantaje, care determină un ritm mai viu în construcții, ipoteza de bază aduce o soluție fericită unor probleme adînc omenești, prin posibilitatea oferită fiecărui locatar de a-și putea transforma spațiul ambiant după nevoi
Ne-am oprit asupra uneia dintre cele 85 de comunicări, pentru a evidenția spiritul sănătos de care dau dovadă referenții, abordînd într-o manieră originală probleme legate atît de nevoile curente cît și de cele ale dezvoltării imediat următoare.

preparate à la manuc, după un rețetar gastronomic de acum 150 de ani

O surpriză gastronomică de ultimă oră și care, sîntem siguri, va face deliciul amatorilor de curiozități. Bucătarul Vasile Crișan, ajutat îndeaproape de responsabilul unității, tovarășul Ion Alexandru, a preparat o întreagă gamă de mîncăruri neobișnuite folosind în acest scop rețete culinare dispersate în numeroase scrieri de acum 100–150 de ani. Noul menu a fost descoperit de către specialiștii... IAPL-ului central în urma unor cercetări întreprinse în marile biblioteci ale Capitalei. Mîncăruri picante, înotînd în sosuri aromate, garnisite cu stafide, condimentate, pe gustul hulpavilor contemporani ai conului Dinu Păturică. În primul rînd o reabilitare a variatelor sortimente de sosuri (pe care cercetătorii le-au aflat atît în cărțile de bucate tipărite în urmă cu un veac, cît și în bucățile literare în care ni se descriu sardanapalicele ospețe ale boierimii valahe, ocazii în care nu o dată gustoasele bucate se... scurgeau în voie peste «giubelele de pambriu albastru, blănițe cu samur, peste fermenele și broderii cu fir și tertel»...).

Dar iată cîteva exemple, extrase din lista de bucate a noului Han al lui Manuc și oferite consumatorilor în cadrul tradiționalei luni a preparatelor culinare:

La capitolul salate: «salata arnăuților» (cartofi, sardele, usturoi, maioneză, măsline, condimente), «salata sacagiilor» (chilcă, *zahăr*, ulei, oțet, vin, piper).

La capitolul ciorbe: «ciorbă domnească de burtă» (acrită cu lămîie și gogoșari în oțet și servită cu un gălbenuș crud de ou).

Vă mai «servim» în continuare cu o zacuscă à la Manuc, preparată din pește, ciuperci, castraveți, condimente și sos tomat; «limbă cu sos de sardele», o combinație culinară din limbă de vită, sos de sardele, maioneză, bulion, tarhon, zeamă de lămîie, ou fiert. Dintre curiozități mai reținem «sărmăluțele mincinoase» preparate din orez amestecat cu... stafide, lămîie și frunze de mărar; și gustarea lui Bachus (un fel de sote din pulpă de porc, cîrnați oltenești, creier, ciuperci, usturoi și vin).

Pentru desert, baclavale, sarailii și clătite flambate umplute cu mere.

și n-au trecut decît 37 de ani...

Piața Unirii în 1934.

Să presupunem o clipă că din neglijența editorilor de specialitate sau a librarilor (e doar o presupunere, bineînțeles, fiindcă în realitate...) n-a mai apărut sau nu se mai găsește în rafturi nici un ghid recent al orașului nostru. Împinși de cine știe ce nevoi, apelăm și noi la ce găsim. Și găsim — să zicem — o ediție 1934 a volumului intitulat: «București. Ghid oficial cu 20 Hărți pentru Orientare». Buuun! Ce aflăm din acest ghid, apărut acum 37 de ani? Aflăm că orașul nostru are 850 000 de locuitori, că «România este o țară în mod excepțional agricolă... 80% din populație sunt (sic!) agricultori». Mai aflăm care sînt traseele celor 21 linii de tramvai și 18 de autobuz (care nu circulă toate); cît costă o cursă din oraș la gară cu trăsura cu un cal și cît cu doi cai. O reclamă a hotelului Splendid ne aduce la cunoștință «ultima noutate»(în materie de confort hotelier, n.n.): apă caldă și rece la orice oră din zi și noapte...

Nu putem zăbovi, firește (și din păcate), asupra tuturor noutăților anului 1934 în materie de municipalitate bucureșteană. Două cifre însă ne este cu neputință să le ignorăm: în pagina 71 a Ghidului sînt inserate, cu adresele lor, «toate» cele 5 Biblioteci publice, iar la paginile 67–69, toate cele 115 Bănci din capitala României antebelice.

actualitatea „măsurilor" lui... shakespeare

Un instantaneu realizat la Teatrul Giulești, unde au loc repetițiile cu piesa «Măsură pentru măsură» de W. Shakespeare. «Piesa se joacă rar, ne-a spus regizorul Dinu Cernescu, e stufoasă și pare contradictorie. M-a preocupat scoaterea în evidență a ideilor principale prin mijloace de o foarte mare simplitate, absolut specifice teatrului. Nu tratez piesa ca o poveste despre dragoste, moarte, dreptate și nedreptate, ci în maniera unui pamflet politic, subliniind rolul de educator al teatrului, de invitație spre reflectare. Piesa pledează pentru adevăr și dreptate, în opoziție cu abuzul, minciuna, arbitrarul. În lumina ultimelor documente de partid este normal ca fiecare regizor să fie atras de teme în care se oglindesc aceste mari idealuri ale lumii, cu atît mai mult cu cît ele își găsesc o rezolvare fericită în societatea noastră socialistă».

COPERTA NOASTRĂ

VASILICA TASTAMAN, fermecătoarea noastră actriță de comedie, filmează sub conducerea lui Geo Saizescu în «Astă-seară dansăm în familie».

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: Alexandru FRANCISC

FLACĂRA Redacția, București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 41 12, Of. 33 Telefon 17.60.10—int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

succese de prestigiu

La redacție continuă să sosească vești din județele țării privind succesele obținute de oamenii muncii din industrie în îndeplinirea sarcinilor de plan pe primele 10 luni și a angajamentelor luate în întrecerea socialistă, hotărîrea lor de a încheia primul an al cincinalului cu importante depășiri de producție.

Întreprinderile din Dolj au dat în plus în circuitul economic al țării, în această perioadă, transformatoare electrice totalizînd 10 850 kV, aparataj de înaltă tensiune în valoare de 17,3 milioane lei, 5 100 mp țesături de bumbac, confecții în valoare de 3,2 milioane lei, mobilă a cărei valoare se ridică la 2,2 milioane lei, 1 522 tone ulei comestibil.

În aceeași perioadă, în industria județului Brașov prevederile la producția marfă au fost depășite cu aproape 378 milioane lei. Realizările din această perioadă depășesc cu 10,1 la sută pe cele din primele 10 luni ale anului trecut. În acest an, gama produselor și utilajelor va fi îmbogățit cu noul tip de autocamion cu motor diesel după licența Man, cu tractorul de 55 CP, cu noi tipuri de utilaj chimic etc.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

sculpturile maestrului...

Îl aflăm pe Artistul poporului ION JALEA la «Cetatea artei», în atelierul său, în plină forță creatoare la cei 84 de ani pe care-i declară cu nonsalanță.

— La ce lucrați în prezent, maestre?

— Tocmai am terminat macheta în mărime naturală a unei statui ecvestre reprezentîndu-l pe *Mircea cel Bătrîn*. Lucrarea este destinată locuitorilor orașului Tulcea. Acum mă preocupă turnarea ei în bronz.

— Care sînt dimensiunile noii dumneavoastră lucrări?

— Statuia, pe care am realizat-o după o muncă de cîțiva ani, are o înălțime de 5 metri de la planta piciorului calului și pînă la creștetul personajului. .

Poposim împreună în fața unui alt grup statuar. E vorba de o compoziție care poartă pe ea o explicație semnificativă: «*Concertul în amintirea lui George Enescu*».

— Ați adus recent, prin așezarea unei statui în fața Operei române, omagiul dv. eminentului nostru muzician.

— Încă din tinerețe am fost captivat de personalitatea lui George Enescu, căruia i-am închinat multe din lucrările mele. Păstrez în memorie imaginea mereu vie a acestui desăvîrșit compozitor și virtuos pe care l-am cunoscut îndeaproape. Această compoziție reprezintă o sinteză a ideilor lui Enescu, influența lui binefăcătoare asupra maselor de iubitori ai muzicii.

— Și unde va fi ea amplasată?

— La Casa de cultură a sindicatelor din orașul Galați.

— V-au mai reținut atenția, în creația dv., alte personalități ale vieții noastre culturale?

— De curînd am executat un portret — bust — al savantului Henri Coandă, vechi prieten, un minunat om al generației mele.

— Proiecte de viitor?

— Foarte multe, în ciuda anilor. Deocamdată nu doresc să vorbesc despre ele, ci despre o altă preocupare mai apropiată: îmi scriu memoriile, sub forma unor însemnări despre artă, în care am, vă închipuiți, atîtea de spus.

— Cu alte cuvinte, trădați dalta pentru condei...

— Mai curînd completez pe una cu alta...

Sandu NAUMESCU

o iarnă fără surprize ...

Sau așa cel puțin ne asigură edilii Capitalei... Și asta deoarece — ni s-a precizat — s-au luat din vreme toate măsurile pentru preîntîmpinarea eventualelor capricii ale sezonului rece. În acest scop, parcul de utilaje al Întreprinderii de salubritate a fost completat cu 20 de tractoare dotate cu pluguri și perii și cu alte 14 utilaje de mare capacitate pentru împrăștiat circa 6 000 tone de sare necesară topirii zăpezii. Acțiunea de deszăpezire va beneficia anul acesta de 34 încărcătoare de zăpadă cu un randament de 750 mc/h și 350 mc/h.

S-au amenajat de asemenea trei estacade amplasate pe albia riului Dîmbovița, pentru descărcarea simultană a 13 mașini, precum și alte platforme în diferite puncte ale Capitalei.

În total, 245 de utilaje afectate sezonului rece și circa 300 basculante pentru transportarea zăpezii. Am mai reținut și faptul că, în prezent, un număr de aproximativ 4 000 de oameni sînt instruiți în vederea bunei desfășurări a campaniei de deszăpezire. Mă rog, să fim deci optimiști.

fabrică de produse lactate

Zilnic sînt expediate magazinelor de specialitate 120 000 litri lapte, precum și importante cantități de brînza iaurt etc .de la fabrica de produse lactate din orașul Buzău în cadrul acestei noi unități funcționează de asemenea și o modernă secție producătoare de lapte praf.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

despre satiră

Printre chemările adresate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, scriitorilor, prin ultimul său document programatic, figurează, la loc de cinste, îndemnul folosirii unei arme ideologice de o redutabilă eficacitate: *umorul* și *satira*. Sînt arme, ca să zic așa, tradiționale și care în marea bătălie cu inamicii inteligenței, cu năravurile pestilențiale și cu toate formele de corupție spirituală și-au demonstrat întotdeauna precizia de tir. N-a spus marele Caragiale că nimic nu-i ustură mai tare pe proști ca rîsul? Numai că în deceniile noastre se cuvine să îndreptăm artileria grea a demascării nu numai împotriva nătîngilor — deși nu sînt puțini la număr — ci și în contra «deșteptților», a «isteților» și a celor «agerii» la minte, care știu să-și folosească inteligența ca să fure cu fantezie, să mintă cu artă, să facă demagogie prin ședințe, cu frenezie, să se cațere spre posturi nemeritate cu agilitate, să-și promoveze acoliții cu subtilitate, să îndepărteze din preajma lor spiritele inoportune și atente și să-și consolideze necontenit stabilitatea amenințată a jilțurilor lor prin folosirea oricăror practici, cît de aprige și cît de nedemne, ca: pîra, denunțul, anonima, bîrfa discretă sau delațiunea publică, izvorîtă dintr-o indignare simulată. Arma satirei — termocauter de efecte terapeutice verificate — e menită să intre în funcțiune împotriva celui mai degradant viciu contemporan: nepăsarea față de suferințele omenești, să ardă cu necruțare ispita satrapiei mărunte, cu atît mai cumplită cu cît e mai meschină și mai pitică.

Și sîntem departe de a epuiza dosarul metehnelor și păcatelor omenești, fiindcă mai sînt neorezuiții și neofilistinii, neomoraliștii, brutalii și intoleranții, convinși că numai ei au dreptate, neodogmaticii, mai răi ca cei vechi, neobogomilii, minți întunecate și năprasnice fiindcă nu cunosc limită în nerușinarea lor sinceră. Și mai sînt: leneșii și profitorii, gălăgioșii și mușteleii la arat, risipitorii cu banii publici, avari cu sfanțul lor, lăudăroșii și incapabilii, nemulțumiții de profesie, exponenți toți ai unei morale depășite, condamnate de istorie, dar care, îndărătnici și răi, nu se decid de bunăvoie să părăsească, pocăiți, scena lumii.

Secretarul general al partidului ne-a chemat pe noi, scriitorii satirici, la o operă de o nețărmurită grandoare. Depinde numai de puterile noastre ca să fim la înălțimea încrederii și prețuirii arătate.

ÎN ANII CINCINALULUI

ÎN PRIMUL RÎND ENERGIE...

Niciodată ca în ultimele decenii omenirea n-a fost mai preocupată de sporirea surselor de energie. Expansiunea mondială a industriei, creșterea spectaculoasă a populației ridică nenumărate probleme, pentru că dezvoltarea economică și culturală a societății în epoca noastră este strîns legată de creșterea de la an la an a consumului de energie în general și de energie electrică în special. Ideea dezvoltării prioritare a energeticii, parte integrantă a programului de industrializare socialistă, a fost și este aplicată cu consecvență și succes în țara noastră. Efortul făcut de-a lungul a două decenii situează azi România pe un loc remarcabil pe plan mondial: în decurs de 20 de ani puterea instalată a crescut de 20 de ori, ritmul mediu anual de creștere a potențialului energetic menținîndu-se constant (în ultimii 10 ani), la dublul ritmului mediu înregistrat în mod constant pe plan internațional. Urmarea directă a acestei dezvoltări intensive este sporirea producției de energie electrică pe locuitor de la circa 130 kWh (1950) la 904,8 kWh în 1965 (în vecinătatea mediei mondiale); în 1967 media mondială a fost egalată, pentru ca în 1970, cu cei 1 615 kWh pe locuitor, România să înceapă a se situa printre țările dezvoltate în acest domeniu.

Creșterea prioritară a potențialului energetic e impusă de vasta operă de industrializare a țării și nimeni nu se mai îndoiește de justețea și necesitatea ei. Trebuie să observăm însă noile tendințe și mutațiile care au loc în acest sector vital al economiei în actualul cincinal și în deceniile viitoare. În primul rînd vom constata nu numai amplificarea efortului de utilizare a surselor existente, dar și găsirea altora noi. Energetica românească are un profil distinct și unul din principiile ei este acela al utilizării cît mai complete a resurselor apelor țării, care prin amenajări adecvate pot furniza cantități de energie foarte mari. Din acest punct de vedere sînt remarcabile sistemele de pe Bistrița și Argeș, opere ale cincinalelor trecute, și sistemele în curs de construcție, obiective ale actualului cincinal cum sînt cele de pe Lotru, Someș, Olt etc. După intrarea în funcțiune la puterea nominală, în această lună, a hidrocentralei de la Porțile de Fier, Dunărea (al cărei potențial hidroenergetic nu e nici pe departe epuizat) rămîne și în viitor o sursă a producției de energie electrică, ce constituie în prezent obiectul unor studii avansate în vederea realizării unor noi obiective în colaborare cu statele vecine. Ceea ce caracterizează actuala etapă de dezvoltare a energeticii românești este utilizarea intensivă a cărbunelui inferior în centrale termoelectrice de mare putere. Este o orientare menită să ducă la o valorificare cît mai bună și mai rațională a resurselor naturale ale țării și la rezolvarea optimă și economică a surselor de energie primară. Primul obiectiv al acestei tendințe a fost termocentrala de la Işalnița, dar prin amplasarea unor noi centrale în vecinătatea bazinelor carbonifere mari în actualul cincinal — cum este cea de la Rogojelu (peste 1 700 MW în final) — orientarea își conturează dimensiunile ei importante.

Corespunzător necesităților economiei naționale se prevede ca producția de energie electrică să crească de la 35,1 miliarde kWh în 1970 la 58–60,8 miliarde kWh în 1975. Realizarea acestor prevederi se bazează pe sporirea cu 6 000 MW a puterii instalate în centralele electrice, cu prioritate în unitățile care folosesc cărbuni. Cu acest potențial România se va situa printre producătorii importanți de energie din lume.

apa vie a diamantului brun

Şantierul termocentralei Rogojelu a semănat în jurul Rovinarilor mii de detalii care au schimbat cu desăvîrşire peisajul acestor meleaguri gorjene. Imaginile oferite în paginile de faţă de către fotoreporterul nostru S. STEINER reprezintă o infimă parte din noua frescă industrială a cărei valoare sintetică se va exprima în 1975 prin cei 1 720 MW — un sfert din puterea instalată a energeticii naţionale în actualul cincinal.

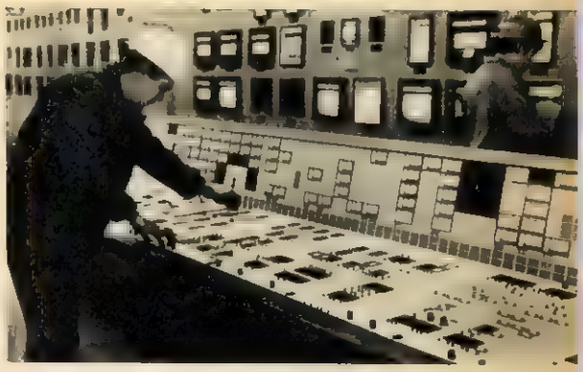

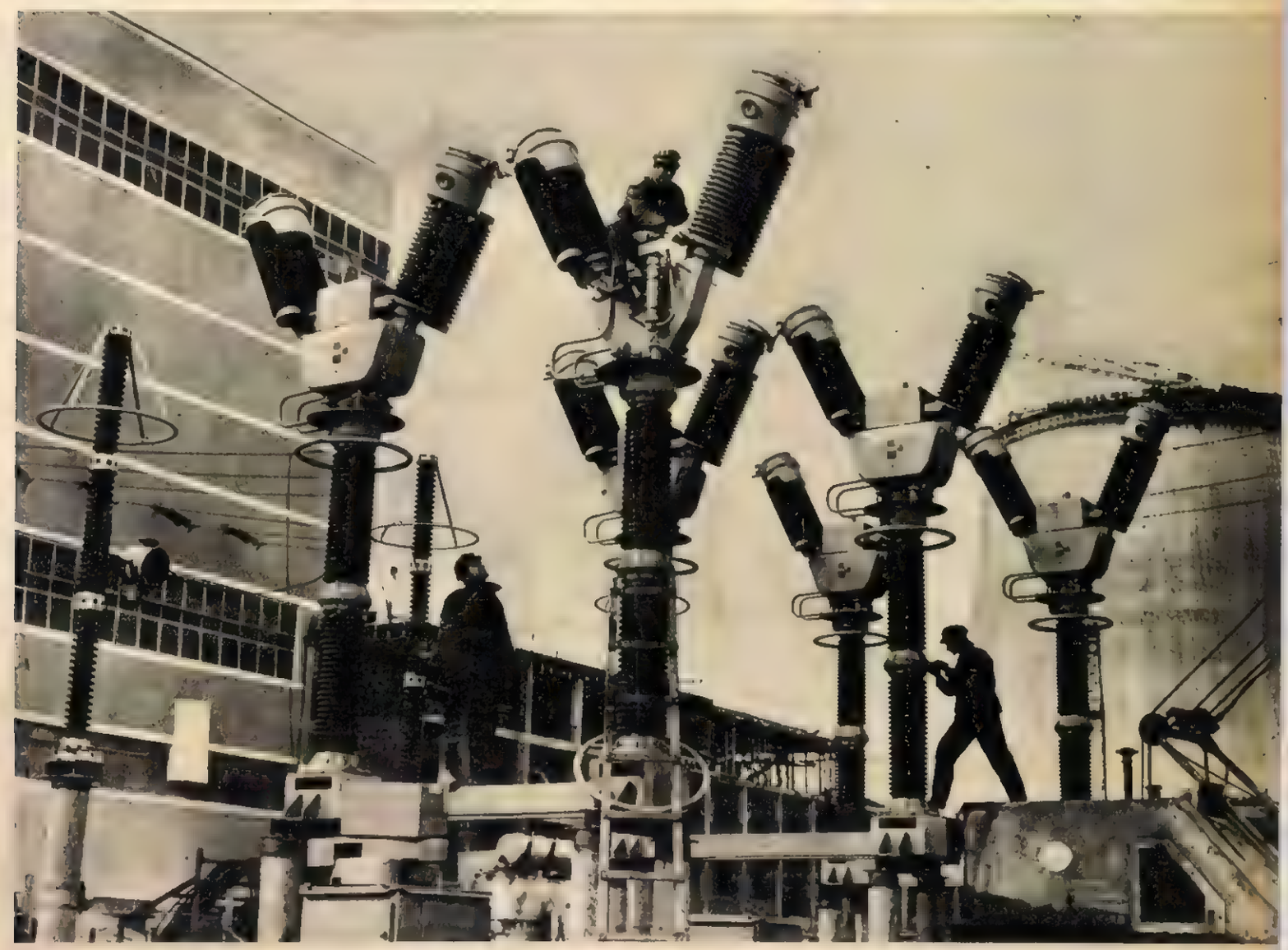

Un bătrîn, pe pragul unei porţi gorjene, povestea nepoţilor, strănepoţilor. Cică, pe vremea cînd era el tînăr, într-o noapte neagră ca smoala, venind călare peste dealuri, i-a ieşit dinainte un... strigoi. Ba în chipul unei pisici, ba al unui cîine. Calul a început să necheze, s-a ridicat în două picioare şi l-a trîntit la pămînt. Prichindeii ascultau înfioraţi: «Şi de ce acuma nu mai sînt strigoi, bunicule?» Moşneagul a tăcut îndelung. A tăcut, uitîndu-se într-o parte la vîlvătaia de pe dealurile Ţiclenilor. Se înserase. «De ce nu mai umblă strigoii? Nu mai au cum: e prea multă lumină!» Satul se afla, într-adevăr, ca sub razele unui grandios incendiu. Dar bătrînul nu se gîndise numai la flăcările slobozite ale sondelor, numai la lumina din ele...

•

Dintr-o cută ascunsă a gîndurilor a ţîşnit, reverberat, amintirea aceea, asociată cu Ţiclenii. Poate fiindcă iarăşi este vorba despre Gorj. Baita Unchiaşului e astăzi un petic de loc în atmosfera de neastîmpăr tehnic din jurul Rovinarilor. Cum şi cînd au aflat oamenii de pe aceste meleaguri că sub crusta aparent săracă a pămîntului mustesc bogăţii incalculabile — iată un lucru de care se ocupă azi doar monografiile. Gorjul stă cu faţa spre viitor şi îl alcătuieşte zi după zi, cu mîini harnice. Exploatarea de cărbune «la zi» a căpătat mereu şi mereu alte orizonturi, eliberate chiar de albia strămutată a Jiului. Acum cîtiva ani îmi spunea un miner că vor străpunge şi boturile de deal. Excavatoarele cu rotor nu mai sînt o noutate. Nimeni nu mai exclamă de uimire aflînd că 15 milioane de tone de lignit interior vor fi extrase la Rovinari în fiecare an şi prefăcute în energie electrică.

Cărbunele brun al Gorjului, arzînd în «vatra» turbinelor — iată un eveniment ale cărui dimensiuni sînt străbătute de fiorul emoţiei. Ai zice că omul se învaţă repede cu schimbările (mai ales cu cele bune). Sigur, aşa este. Şi totuşi... În fiecare dimineaţă, un tren de peste 20 de vagoane porneşte din Tg. Jiu şi «culege» pe drum alţi călători. Staţia finală a trenului este şantierul termocentralei de la Rogojelu. Înainte de a intra în perimetrul şantierului, navetiştii se uită pe ferestre la coşul de fum (200 m), la cumpenele macaralelor rotindu-se peste clădirile suite mult deasupra pămîntului. Sînt peste 20 de vagoane cu gorjeni care şi-au inaugurat biografia industrială aici, la şantierul termocentralei; s-au învăţat de-acum cu noul peisaj din jurul minei şi totuşi în fiecare dimineaţă parcă îl văd întîia oară, parcă nu ar participa ei înşişi la alcătuirea lui. Te prinde mirarea şi nu prea. Uite, bunăoară şeful echipei de dulgheri Petre Şerban ori maistrul Francisc Stadler, învăţaţi cu construcţiile de termocentrale de la Craiova sau Deva, nu

ÎN ANII CINCINALULUI

ÎN PRIMUL RÎND ENERGIE...

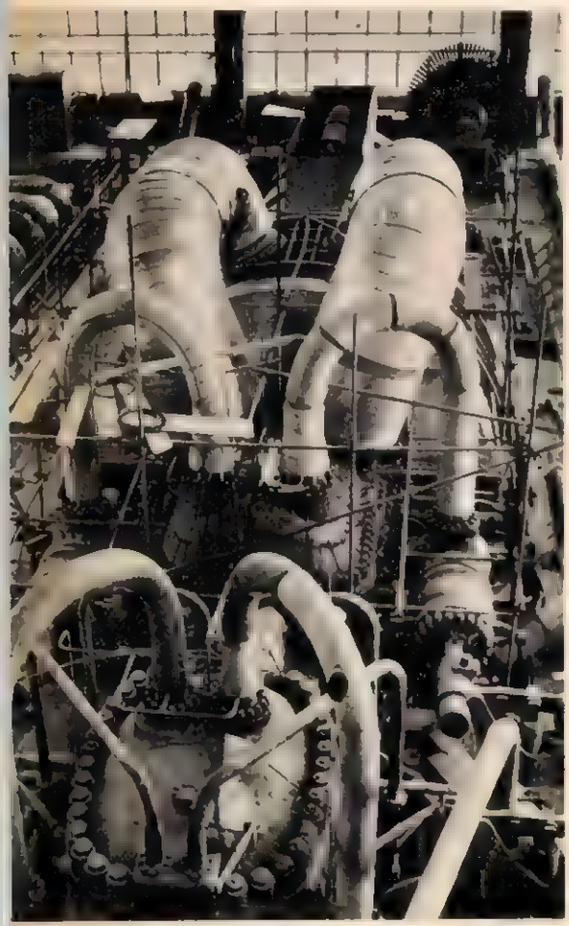

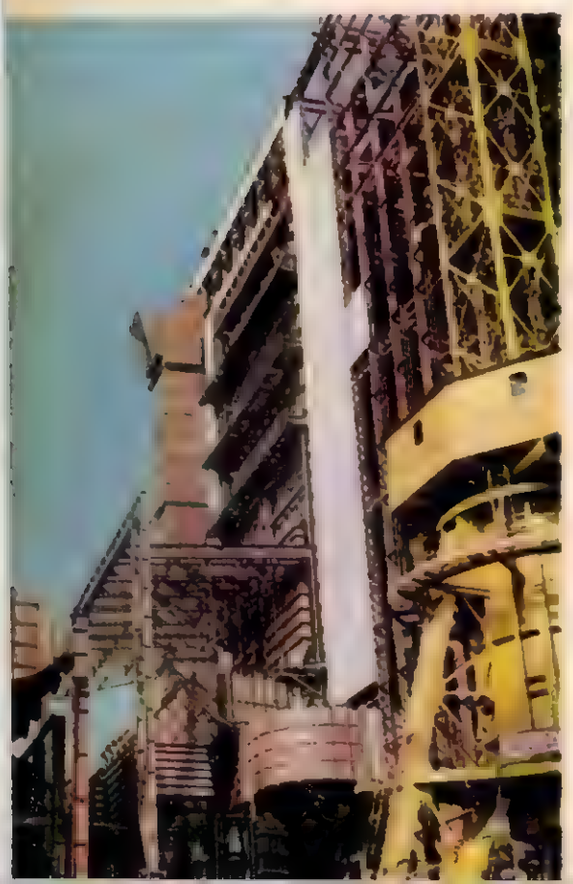

pot zice că nu-i atinge nici o tresărire nouă cînd se vorbește despre Rogojelu. Sînt, desigur, discuții cu caracter tehnic, dar cuprind o anumită nuanță: primele cazane cu capacitate de 1 000 tone abur pe oră sau cele dintîi turbine de 330 MW — toate de fabricație românească. Se dezbat cu aprindere și soluțiile tehnice din etapa a II-a: extinderea lucrărilor pe verticală, utilajele tehnologice dinapoia cazanului și a coșului de fum se vor ridica de la cota 92 în sus... Pentru cei cu un fond de experiență, ca și pentru aceia care abia învață acum ritmurile înalte ale tehnicii, șantierul celei mai mari termocentrale a țării este locul care conferă substanțiale și durabile satisfacții. Se fac schimburi de idei, inteligența tehnică este distilată și pusă în exploatare, pe loc. «S-au adunat oameni, practic, din toată țara — îmi spunea ing. Valentin Marcu, dispecerul Trustului de construcții și montaje energetice. E un fel de șantier al întregii națiuni: brigăzile conduse de Nicolae Diaconu și Ion Ditescu, bunăoară, au același renume de «veterane» ca și cele ale lui Ioan Biro și Ștefan Ciaky; maiștrii Gh. Amzer și Benjamin Sobody supraveghează și îndrumă importante lucrări de la sala mașinilor. Munteni, moldoveni, bănățeni au venit pe Jiu.să dea strălucire nouă, împreună cu gorjenii de baștină, cărbunelui . inferior».

Sîntem în pragul lui decembrie și fiecare bun gospodar s-a pregătit să înfrunte zăpezile și înghețul. La șantierul termocentralei Rogojelu s-au executat 14 000 mp de închideri — zidărie, tîmplărie, panouri din tablă, chesoane. Într-un cuvînt, «frontul de iarnă» al constructorilor și montorilor este bine statornicit.

În interiorul clădirii principale, evenimentul anului 1971 își anunță de pe acum preludiile: grupul I a intrat în probe tehnologice. Revelionul va fi întîmpinat cu aprinderea celui dintîi cazan; norul de aburi va mișca paletele turbinei, astfel că termocentrala de pe Jiu «va intra în paralel», va fi conectată, adică, la sistemul energetic național. Cînd se vor ciocni cupele de șampanie în cinstea Anului nou, o viguroasă pulsație se va fi adăugat la bătaia inimii României socialiste. Și dacă socotim că în 1975 termocentrala de la Rogojelu va însemna aproape un sfert din puterea energetică națională a acestui cincinal, este lesne de înțeles pentru oricine dimensiunea «minunii» care se desăvîrșește în jurul și cu plămada Rovinarilor. Autorul acestei minuni pare anonim pentru că nu este singular. Sînt mii de minți și de suflete care slujesc această cauză a Gorjului, a țării, către care i-a călăuzit Partidul Comunist Român. Din cărbunele inferior va țîșni un val neîntrerupt de scîntei preluate de arterele energetice ale patriei. Lumina din oameni trece în lucruri și se întoarce în ei. Gorjul este transfigurat; e același și totuși nu este. Mare dreptate avea moșneagul de la poalele sondelor aprinse: s-a dus vremea întunericului, în care bîntuiau strigoii. Vatra nestinsă de la Balta Unchiașului a depășit și ea valoarea de simbol și de legendă. Monografia nouă a Gorjului se scrie din mers.

Viorica CIORBAGIU

almanahul FLACĂRA '72

ALMANAHUL CELOR MAI ALESE TEXTE ȘI AL CELOR MAI FRUMOASE FOTOGRAFII ÎN CULORI

A APĂRUT ȘI SE GĂSEȘTE (DACĂ VĂ GRĂBIȚI) ÎN ÎNTREAGA REȚEA DE DIFUZARE A PRESEI.

INSTRUCTIV, INTERESANT, CAPTIVANT, DECONECTANT.

MAI MULTE CĂRȚI BUNE, ÎNTR-UNA SINGURĂ FOARTE BUNĂ!

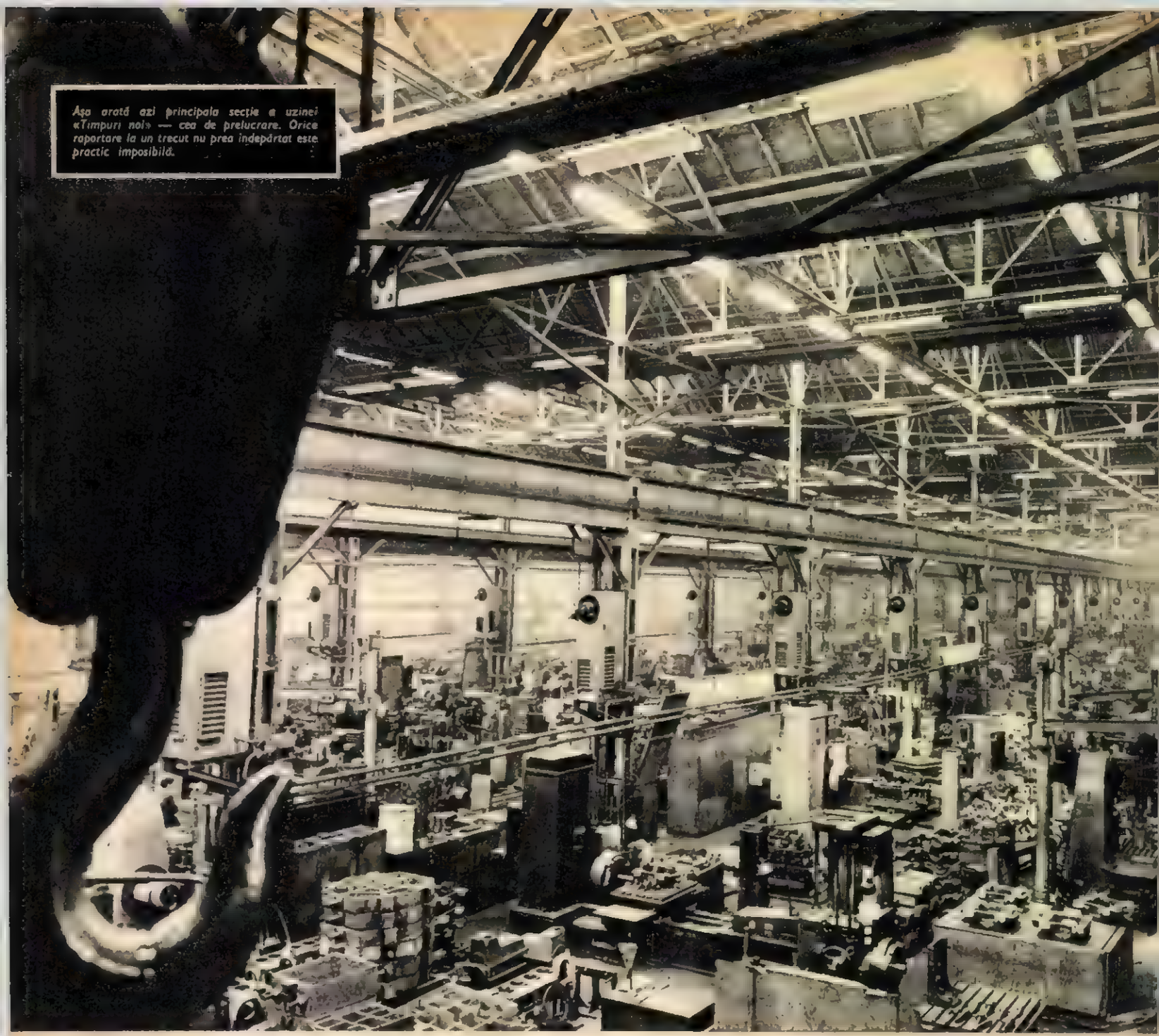

Așa arată azi principala secție a uzinei «Timpuri noi» — cea de prelucrare. Orice raportare la un trecut nu prea îndepărtat este practic imposibilă.

În cele ce urmează ne-am propus o investigație în viața unei întreprinderi, a oamenilor săi. Ne-am propus să analizăm relațiile ce se nasc prin muncă și conviețuire, acolo, în secții, lîngă mașinile ce nu-și întrerup aproape niciodată activitatea, să încercăm o definiție a spiritului muncitoresc, sinteză a unor înalte calități morale. Ne-am oprit la uzinele «Timpuri noi» din Capitală, întreprindere de mare și prestigioasă tradiție, care de-a lungul a numeroase decenii a pregătit generații de muncitori, maiștri și ingineri cu înaltă calificare.

— Ce reprezintă uzina pentru mine? Totul.

Așa a debutat discuția mea cu Dumitru Anton, muncitor în secția sculărie. Răspunsul a venit spontan și avea o încărcătură emoțională evidentă. Nimic surprinzător. La cei 36 de ani ai săi, Dumitru Anton este unul din muncitorii «bătrîni» ai uzinei. Se vor împlini în curînd 21 de ani de cînd într-o toamnă tîrzie a păşit, tînăr ucenic, pe porțile ei. Aici a învățat meserie, aici s-a dezvoltat ca om. Și tot aici a simțit ce înseamnă sprijinul, dragostea tovarășilor de muncă. Harnic, disciplinat, pasionat de meserie, n-a întîrziat să se facă remarcat. Rezultate bune în muncă, promovări pe linie de partid. În prezent, tînăr încă, Dumitru Anton este un om de bază al secției și secretarul organizației de partid. Discutăm într-una din pauze, cînd vuietul muncii din secție se mai potolește, despre uzină, despre oamenii săi, despre viața acestei comunități care reunește circa 1 900 de membri.

— Pentru mine, și nu numai pentru mine, uzina, locul de muncă, reprezintă infinit mai mult decît un serviciu, o posibilitate de a cîștiga un salariu. Am față de ea un sentiment de dragoste, recunoștință și tandrețe, față de aceste bătrîne ziduri, față de mașinile, față de oamenii cu care de ani de zile lucrez. Da, cum bine spuneți, uzina reprezintă mai mult decît un loc de muncă...

Secția sculărie este o secție în care predomină tinerii. Trei sferturi dintre muncitori au pînă în 30 de ani.

Cum se face simțit spiritul muncitoresc de care aminteam — adică disciplină, intransigență față de lipsurile proprii și ale celorlalți, inițiativă, hărnicie, dragoste și devotament pentru locul de muncă izvorîte din sentimentul profund că întreprinderea în care lucrezi, mașina peste care te apleci îți aparține — în cazul acestor tineri?

Stînd de vorbă cu ei, afli că pentru imensa zdrobitoarea lor majoritate, întreprinderea a reprezentat un loc de afirmare a unor calități profesionale și umane. Cei mai mulți au venit în secție după absolvirea școlii profesionale. Au găsit, așa cum găsesc și absolvenții de astăzi, o mașină și un maistru sau un muncitor cu experiență, care cu înțelegere i-au deprins cu munca organizată, disciplinată, din secție. În cele mai multe cazuri, acești oameni nu s-au mărginit să predea tinerilor preceptele meseriei, ci s-au interesat și de viața lor, de planurile lor de viitor, le-au dat sfaturi, nu o dată i-au mustrat sau lăudat, ca niște frați mai vîrstnici ori părinți. Nu-i de mirare deci că acești băieți se simt legați de secția în care au debutat, și peste cîțiva ani, plecînd la armată, nu uită să-l roage pe maistru să le păstreze locul pînă cînd se vor elibera;

UZINA — MAI MULT DECÎT UN LOC DE MUNCĂ (I)

de Mihai HETCO
Fotografii de I. DUMITRU

la fel, dacă urmează în continuare școala medie sau facultatea.

Bineînțeles, au fost și unii care n-au înțeles că grijii cu care sînt înconjurați, înlesnirilor de tot felul de care se bucură, trebuie să li se răspundă cu aceeași măsură, că oferindu-ți posibilitatea de a te dezvolta ca muncitor, ca om, uzina, societatea îți pretinde să-i dai tot ce e mai bun în tine. A fost cazul celor doi tineri — Silviu S. și Gheorghe P. Au dorit să-și continue studiile, să-și termine liceul. Cei din secție i-au ajutat, dîndu-le posibilitatea să lucreze doar în schimbul de dimineață, pentru a-și putea pregăti lecțiile, temele. Au găsit înțelegere, au fost scutiți de la o serie de acțiuni la care participa întreaga secție. Au terminat liceul, și primul lucru care l-au făcut a fost de a-și cere lichidarea.

Nu mai doreau să rămînă în uzină, declarau că munca, munca la mașină nu-i mai interesează. Au plecat. «Ne-a durut. Ne pusesem mari speranțe în ei. Plecarea lor am considerat-o în primul rînd ca un eșec al nostru. Poate n-am știut să insuflăm destul respect și dragoste de muncă acestor doi tineri, poate forța colectivului, în cazul lor, n-a acționat în suficientă măsură. Oricum, să știe, pe unde or fi, că au o datorie de achitat față de noi» — îmi spune Dumitru Anton.

Organizația U.T.C. a secției sculărie a fost declarată fruntașă pe municipiu. Este o apreciere care obligă. Toți sînt conștienți de aceasta, toți caută ca, prin comportamentul lor la locul de muncă, acasă, în societate, să răspundă înaltelor exigențe, speranțelor ce au fost investite într-înșii. Documentele de partid cu privire la necesitatea îmbunătățirii muncii ideologice și politice au găsit la acești tineri un ecou extraordinar. Ele au declanșat adevărate procese de conștiință. Da, lucrau bine și pînă atunci, dar și-au dat seama că puteau face în această direcție și mai mult. Da, în marea majoritate erau disciplinați, harnici, aveau un comportament adecvat în afara uzinei, dar discutînd, analizînd, și-au dat seama că entuziasmul, energia, dinamismul lor pot găsi forme de afirmare încă și mai complexe. Ba, autocritic vorbind, nu puteau să nu remarce un anume formalism în munca cu oamenii, chiar un sentiment de automulțumire, ca și cum totul era perfect. Au înțeles — și în primul rînd au înțeles aceasta organizațiile de partid și U.T.C. — că numai printr-o cunoaștere profundă, directă, a fiecărui tînăr, a fiecărui muncitor, și prin găsirea unor forme cît mai eficiente, mai adecvate, de antrenare a acestora în acțiuni diverse se poate realiza înaltul comandament social de formare a personalității omului nou. «Comunistul trebuie să fie cinstit, curajos, demn, să lupte cu ardoare pentru adevăr, pentru dreptate și libertate. El trebuie să iubească munca, să depună eforturi și să se preocupe continuu pentru dezvoltarea proprietății socialiste de stat și cooperatiste...» — a spus tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în recenta Expunere cu privire la programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice. Sînt cuvinte care găsesc acum larg ecou în rîndurile acestor tineri dornici de autoperfecționare morală și profesională, hotărîți să nu precupețească nici un efort pentru a corespunde acestei definiții. Mai mult ca oricînd, acum spiritul muncitoresc își face simțită prezența regeneratoare. Apare o problemă de producție? Spontan, fără convocator, fără înscriere la cuvînt, tinerii, ceilalți muncitori se adună, discută, caută soluții. Careva pleacă și «uită» să-și curețe mașina, locul de muncă? Pe loc, tovarășii săi, prietenii săi, i-o spun direct, tovărășește, fără menajamente dar și fără brutalitate. Și cel în cauză, a doua oară nu va mai greși.

Mi se relatează cazul lui P. Șt. Băiat bun, harnic, inteligent. În scurt timp devine unul din bunii muncitori ai secției. Este apreciat, cei mai vîrstnici, cu experiență, îl consideră și-l tratează de la egal la egal, ca pe unul de-ai lor. Fire irascibilă, P. Șt. începe însă după scurt timp să devină o problemă. Părîndu-i-se că nu mai are nimic de învățat, nu mai ascultă de nimeni, e îngîmfat, chiar impertinent. S-a discutat cu el o dată, s-a discutat chiar în termeni mai tari, dar se părea că nu mai era nimic de făcut. Omul devenea pe zi ce trece mai arogant, mai nepăsător la normele vieții și muncii de fabrică. Ar fi fost simplu să-i pună în vedere să-și caute în altă parte de lucru. Ar fi fost simplu și expeditiv. Dar nu voiau să-l piardă. Băiatul se dovedise la început un muncitor destoinic, și acele calități pentru moment intrate într-un con de umbră se cereau puse din nou în valoare. Au hotărît să-l treacă pe altă mașină, pe un strung vechi, cu randament scăzut, atît de deosebit de strungul ultramodern la care deprinsese meseria și care-i dăduse iluzia că nu mai are nimic de învățat, că e la fel, ba chiar mai grozav decît ceilalți. După două săptămîni, lecția și-a făcut efectul. P. Șt., muncind în cu totul alte condiții, făcînd eforturi mari pentru a da totuși produse cît de cît pasabile, a înțeles că modestia și disciplina trebuie să crească în direct proporție cu rezultatele în muncă. A avut, timp de două săptămîni, imaginea — foarte parțială, desigur! — a ceea ce reprezenta munca în uzină în urmă cu ani și ani și și-a dat seama ce datorează el tovarășilor săi, întreprinderii în care a pășit. A cerut maistrului să lucreze din nou la strungul său ultramodern și de atunci realmente este alt om.

Discutînd cu mulți tineri — fiindcă de ei ne-am propus să ne ocupăm mai mult în prima parte a reportajului-anchetă de față — am remarcat că, venind vorba despre începuturile meseriei lor, în mod automat era amintit cu recunoștință un nume de maistru, al acelui om care cu grijă, dragoste și devotament, cu adevărat talent pedagogic i-a deprins cu mașinile, i-a ajutat să se adapteze cît mai repede și mai bine exigențelor activității organizate, industriale. Au fost mai mult decît niște profesori, au fost niște oameni.

Justinian Oprescu, un băiat înalt, bine legat, de 27 de ani, în prezent frezor, își amintește cu dragoste și recunoștință de maistrul Dumitru Tabuc. Acesta i-a învățat ABC-ul meseriei cînd, ucenic fiind, a pășit pentru prima oară pe poarta uzinei. Și tot maistrul a fost acela care, primul, i-a insuflat dragostea pentru profesiune, mîndria pentru titlul de muncitor. Pe un teren fertil, roadele unor atari învățături n-au întîrziat să răsară. După efectuarea stagiului militar rămîne în uzină și, concomitent cu munca, își urmează studiile. Absolvă liceul și în prezent se pregătește pentru școala de maiștri.

Un alt tînăr. Scund, brunet, vioi, cu o față deschisă, prietenoasă. Frezor și el, Ion Mihai la 27 de ani se poate mîndri cu o calificare maximă. Crescut în uzină, se află aici de la 14 ani, a cunoscut și dînsul marea familie a muncitorilor, inima ei generoasă. Dintre atîtea și atîtea figuri, una se detașează puternic în fața conștiinței sale. Cea a maistrului Constantin Ciobanu care l-a învățat meseria.

La rîndul lor, acești tineri, de fapt bărbați tineri, se apleacă cu înțelegere și solicitudine asupra celor ce acum pășesc pentru prima oară în secție, în uzină. El continuă,

«Problemele întreprinderii sînt și problemele noastre. Tot ce e în legătură cu ea ne afectează mai mult sau mai puțin și pe noi. Nu-i de mirare; aici ne-am format și dezvoltat ca muncitori, ca oameni...» (Dumitru Anton și Ion Mihai din secția sculărie, împreună cu tov. Pavel Pătru, secretarul comitetului de partid al uzinei).

UZINA — MAI MULT DECÎT UN LOC DE MUNCĂ

«Uzina a reprezentat pentru mine o școală. Aici am învățat meserie, aici am reușit să-mi continui și să-mi termin liceul. Aici aș dori să lucrez ca maistru.. (Justinian Oprescu, frezor).

Îmbogățindu-l necontenit, transferul de cunoștințe, de experiență, demni urmași ai celor care cu ani, zeci de ani în urmă, și-au cîștigat prin lupte și jertfe dreptul de a trăi și munci cu fruntea sus.

«Uzina — o mare familie». Formula poate părea unora exagerată. În cazul unei întreprinderi cu o atît de veche tradiție ca cea de care vorbim, ea nu face decît să reflecte corect, strict, un adevăr verificabil lesne. În întreprinderea de pe Splai, acolo unde un capăt al lungii, îngustei Căi Văcărești se sfîrșește, s-au perindat generații după generații de muncitori. Și-au transmis unora altora mîndria pentru titlul de om al muncii, mîndria de a munci cinstit, cu brațele, cu sudoarea frunții, de a trăi cu demnitate, în perioade în care și munca, și cinstea, și demnitatea erau disprețuite. Unii au apucat schimbarea la față a uzinei, i-au urmărit,emoționați, renașterea. În locul barăcilor insalubre, a sobelor cu mangal, a noroiului din curți de odinioară — hale spațioase, încălzire centrală, asfalt. În locul mașinilor cu curele de transmisie — freze și strunguri moderne, rapide. Locul ucenicilor veșnic speriați, anemiați de foame, bătuți crunt la cea mai mică neatenție, l-au luat băieți al căror țel este precis conturat, băieți ce se bucură de condiții de trai și învățătură de neconceput înainte. Cum atunci frămîntata istorie a întreprinderii să nu-i apropie pe oameni, cum oare munca avîntată, perspectivele clare, precise, ale unei dezvoltări armonioase să nu-i determine să iubească cu ardoare uzina, secția, să dorească să le vadă mereu mai puternice, mai pline de vigoare?

Spiritul acesta, al uzinei, trece dincolo de zidurile secțiilor, imprimă oamenilor un anume mod de a acționa și gîndi. Uniți și solidari, ajutîndu-se la nevoie, cei de la «Timpuri noi» reprezintă într-adevăr o mare familie.

Mi se relatează scene emoționante care aici nu miră pe nimeni. Ieșirea la pensie a doi muncitori stimați de toată lumea ca Gheorghe Schultz și Ion Albu s-a transformat într-o manifestație generală de stimă, simpatie și recunoștință a tuturor pentru anii de muncă neîntreruptă, exemplară, a celor doi. Au primit cadouri, li s-au spus cuvinte din inimă, simple însă cu atît mai emoționante. La fel se întîmplă cînd unul din tineri se căsătorește. La fel, ducînd cu ei urări de bucuroasă revedere, pleacă în armată cei cărora le-a venit ordinul de încorporare. Pentru fiecare, pentru toți, generoasa inimă a uzinei vibrează, și un gînd, un cuvînt bun îl însoțește pe cel plecat, ca un reflex luminos al acestei inimi.

Un caz mai ieșit din comun merită totuși o mențiune specială. Muncitorul D.P. se îmbolnăvește. O afecțiune stomacală. Omul însă intră la idee, este convins că suferă de o boală incurabilă. Disperarea îl macină, slăbește, se usucă pe zi ce trece. Este convins că nu mai are mult. Tovarășii de muncă se hotărăsc să-i facă o vizită. Îl găsesc cu luminarea în mînă! Îi vorbesc, îl încurajează, îl fac cu ou și cu oțet, nu se lasă, revin a doua, a treia zi, pînă-l conving că n-are nimic, ipohondrie curată, nu altceva. Omul sfîrșește prin a-i crede și în cîteva săptămîni se pune pe picioare. Astăzi își aduce și el aminte rîzînd de întîmplarea cu pricina. Și nu uită să adauge un cuvînt bun pentru ei, tovarășii săi, care sesizînd greul moment prin care trecea, cu înțelegere, delicatețe și infinită dragoste au sărit să-l ajute.

*

O uzină, o fabrică — un univers. O comunitate de oameni acționînd și gîndind într-un intim colocviu cu mașinile. O mare, generoasă familie, sudată în timp și-n încercări multiple, trăind astăzi satisfacția recunoașterii și prețuirii calităților sale majore care i-au permis să răzbată prin timp și să învingă.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Pe adresa redacției noastre continuă să sosească nenumărate scrisori, luări de poziție în care oameni de cele mai diferite profesiuni și vîrste, din toate colțurile pămîntului românesc, își împărtășesc adeziunea deplină la conținutul documentelor adoptate de recenta plenară a C.C. al P.C.R., își exprimă gîndurile și sentimentele care-i încearcă, dau glas hotărîrii lor de a munci și acționa în spiritul programului trasat de secretarul general al partidului. Trebuie să ne exprimăm încă o dată părerea de rău că nu avem posibilitatea de a publica toate aceste emoționante mărturisiri; cititorii noștri ne vor înțelege și ne vor scuza. De data aceasta însă nu ne putem abține de a reproduce și în această rubrică măcar cîteva rînduri dintr-o scrisoare care ne-a mers direct la inimă. *«Citesc și recitesc cu nespusă bucurie minunata zicală enunțată de tovarășul Ceaușescu: «comunist de omenie». Mi se pare că în aceste trei cuvinte e cuprinsă o profundă filozofie, o excepțională sintetizare a celor mai înalte idealuri ale omului înaintat din țara noastră. Într-adevăr, cuvîntul comunist exprimă cea mai înaintată poziție spre care tinde omul la capătul unei multimilenare evoluții. În cuvîntul comunist se împletește cea mai desăvîrșită rigoare științifică cu cea mai atotcuprinzătoare generozitate umană. Comunismul este proiecția în secolul al XXI-lea a celor mai nobile trăsături ale omului celui de-al XX-lea secol, iar cuvîntul «omenie» cuprinde, ca nici un altul, cele mai autentice și alese trăsături ale românului: respect pentru propria-i personalitate umană și pentru personalitatea celorlalți, demnitate și căldură sufletească, responsabilitate profundă și modestie. În expresia «comunist de omenie» sînt strînse laolaltă, într-o admirabilă sinteză, trăsăturile omului zilei de mîine cu trăsăturile formate de-a lungul a multor veacuri de existență a poporului român»* (cititorul **Șt. Arghirescu** din Ploiești).

Cititorul nostru tov. colonel dr. **Victor Limban** a apreciat în mod deosebit reportajul despre Huși al redactoarei noastre Sanda Faur, apărut în nr. 44 (deși nu e hușean și nici n-a vizitat vreodată simpaticul tîrg moldovenesc). În această ordine de idei, dumneasa ne sugerează publicarea și a altor reportaje despre orașe «în care nu se întîmplă nimic» (sau, mai exact, în care pînă de curînd nu se întîmpla nimic). Sugestia ni se pare excelentă și lista propusă de tov. colonel ne va servi de călăuză.

Un tînăr cititor din Timișoara, **Iosif Pavlovici**, ne mărturisește că are pasiunea colecționării «fotografiilor de artiști». Este oare ceva reprobabil sau dăunător în asta, așa cum susțin unii «bătrîni»?, ne întreabă, sincer îngrijorat, elevul timișorean. După părerea noastră, și cu condiția ca respectiva pasiune să nu se desfășoare în detrimentul studiilor și al însușirii unei necesare culturi generale, nu există nici un motiv de supărare; dimpotrivă, aceasta poate constitui o cale — printre altele — pentru apropierea de fenomenul artistic. Și fiindcă exemplele sînt totdeauna mai convingătoare decît teoriile, să ne permită tov. Pavlovici citarea unui exemplu cît se poate de ilustru. Puțini știu că marele pictor spaniol Pablo Picasso, pe care întreaga omenire l-a sărbătorit recent la împlinirea vîrstei de 90 de ani, este nu numai un formidabil muncitor (experții evaluează operele de artă create de el la circa 200 000, dintre care nu mai puțin de 13 000 picturi și desene), nu numai un pasionat al luptelor de tauri, ci și un aprig colecționar de reviste ilustrate de cinema și poze de artiști. După cum se vede, această pasiune nu-l împiedică pe Picasso să fie un bun comunist și un genial pictor. Nici pe tov. Pavlovici nu trebuie să-l împiedice; îi urăm deci să devină un bun comunist și, dacă se poate, și un geniu (în pictură sau în alt domeniu).

Pînă să apucăm să răspundem cititoarei **Florența Ioan**, tot din Timișoara, scriitorul Romulus Vulpescu a lămurit în două articole dintr-un săptămînal bucureștean misterul magazinului BIG. Ce să mai adăugăm? E evident că explicația (Băcănie, Industriale, Gospodina) nu numai că violentează limba română, dar e și rău trasă de păr. Dar dacă magazinul se va dovedi la înălțime în ce privește aprovizionarea și servirea cumpărătorilor, mai că sîntem gata să-i iertăm neinspirata fantezie anglo-română. Celelalte observații ale cititoarei timișorene nu ni se par suficient de întemeiate; cuvinte ca «obedientă», «eliptic», «percuție» nu credem că sînt «foarte greu de înțeles». Și nici măcar cuvintele «vectorială» sau «fulgurant». Sîntem totuși o țară în care aproape s-a terminat generalizarea școlii de 10 ani...

Cititorul **Leonte Polochan** din com. Breaza, jud. Suceava, ne solicită o lămurire cu privire la un amănunt din istoria organizațiilor fasciste care au bîntuit prin țara noastră. Iată despre ce e vorba: numele de familie al legionarilor Ion și Corneliu Codreanu era, la origine, Zelinschi. Considerînd că un asemenea nume e neconvenabil pentru un matador al hipernaționalismului, el a fost schimbat în Zelea. Faptul, desigur, n-are o importanță prea mare.

În încheiere, mulțumim cititorului **Gh. Strete** din Tg. Mureș pentru interesanta dumisale scrisoare-reportaj. În cazul în care fenomenul semnalat n-a fost încă lichidat, vom scrie și noi despre el.

varietăți

trucaj? nu zău!...

Fotografia aceasta este veche de patruzeci și doi de ani și miroase a trucaj. Ar părea că fotoreporterul a fotografiat Ateneul, apoi a lipit deasupra un zepelin și două avioane! Și totuși imaginea consemnează un fapt real — trecerea pe deasupra Capitalei a celebrului «GRAF ZEPPELIN», la 16 octombrie 1929. Era la puțin timp după ce uriașa navă aeriană terminase cu succes ocolul lumii. La data menționată făcea un voiaj de agrement, cu pasageri, peste cîteva țări din sud-estul Europei. A trecut atunci, la noi, pe ruta: Tr. Măgurele-București-Ploiești-Brașov-Sibiu-Cluj-Oradea-Arad-Timișoara. Cele două avioane care-l escortau în timpul trecerii peste București erau conduse de aviatorii Bănciulescu și Cantacuzino. «GRAF ZEPPELIN» era la vremea aceea cel mai mare dirijabil din lume. Avea 235 de metri lungime și 30 de metri diametru (105 000 mc volum). Curînd însă l-a depășit mai marele «R. 101» al englezilor (130 000 mc).

„vă rog să-mi dați o jumătate de metru de ouă !!!"...

La Copenhaga s-a pus în vînzare, sub o formă nouă, un produs obișnuit dar care constituie o adevărată mică revoluție în materie de produse alimentare. Cineva a avut originala idee de a strînge conținutul ouălor în pungi care aveau formă de salam și apoi le-a depus într-un congelator.

în sînul familiei...

În sînul familiei... Acolo e cald și bine. Acolo, puiul de pinguin găsește ocrotire împotriva rigorilor zecilor de grade notate în minus. E așa de bun cuibul dsta căptușit cu pufușor cald, încît puiul nu-l părăsește nici măcar atunci cînd mămica se deplasează după hrană pe luciul gheții. Ea are grijă s-o facă prin salturi ușoare, amortizate, pentru a nu tulbura tihna odraslei.

perseverare humanum...

Cu o admirabilă încăpățînare demnă de obiectivul urmărit, omul n-a părăsit și nici nu vrea să părăsească ideea creării acelui aparat simplu, fără benzină, fără explozii și fără poluări, cu care să se înalțe la cer precum pasărea liberă.
Printre ultimele încercări de reactualizare a isprăvii miticului Icar notăm demonstrația de la Weybridge din Marea Britanie cu un aparat de zbor acționat de pedale, precum bicicleta. Parametrii propuși de constructor n-au fost încă atinși, dar aparatul e viabil iar speranțele intacte.

chiar și în S.U.A....

Chiar și în S.U.A., țara tuturor excesele și extravaganțelor, oamenii de bun-gust (de fapt, de bun-simț) își manifestă public dezgustul față de unele aspecte de-a dreptul hidoase ale modei pieptănăturilor sălbatice. Iată un panou pe care e scris cu litere gigantice: «Înfrumusețați America! Tundeți-vă!».

ÎN CONCEDIU S-A ABĂTUT ŞI PE LA PIATRA. NU AVEA NICI O TREABĂ ACOLO, ZILELE DE ODIHNĂ ERAU NUMĂRATE, DAR N-A REZISTAT CURIOZITĂŢII DE A ŞTI CE MAI FACE MARCELA. CUM ÎI MERGE. CUM S-A «ACOMODAT». MARCELA SE «ACOMODASE» PERFECT, ÎI MERGEA CHIAR FOARTE BINE. AFLÎND ACESTEA, DÎNSA A MULŢUMIT ŞI A PLECAT, CU UN BĂNUŢ DE AUR CALD ÎN SUFLET, FĂRĂ SĂ ÎNTOCMEASCĂ NICI UN ACT, FĂRĂ SĂ ÎNREGISTREZE LA NICI O RUBRICĂ, CI PUR ŞI SIMPLU MULŢUMITĂ DE UN REZULTAT BUN, MAI FERICITĂ, MAI TÎNĂRĂ, MAI ODIHNITĂ, GATA SĂ-ŞI REIA ACTIVITATEA CE O AŞTEPTA LA

BIROUL GRIJII

Se pot întîmpla lucruri nedorite.

Se pot întîmpla lucruri neprevăzute.

Calul nărăvaş al vieţii poate scăpa cînd nu te aştepţi din frîu, năvălind peste straturile grădinii cu flori. Ţîşnind din pereţii de sticlă, prin liniştea copiilor ce dorm, sforăind, asudînd, tropăind. Un om poate azvîrli scaunul în vitrina cu porţelanuri fine. Candelabrul liniştii îşi poate scutura ciucurii într-o clipă, cu zornăit, şi praf, şi cioburi.

Sînt nişte posibilităţi, oricît de luminoasă, de solidă, de plină de sănătate ar fi viaţa din jur.

Atunci, cei care suferă cei mai mult sînt copiii.

Suferă pentru că sînt fragili. Suferă pentru că pe toate, bucurii şi necazuri, ei le văd la proporţii groteşti. Pentru că n-au învăţat să se apere. Suferă pentru că nu ştiu să mintă.

Familia Gavriliă se bucura de şase copii. Ceea ce unora li se pare o povară, ei acceptaseră, îşi doriseră, îi realizaseră. Nimeni nu are îndrăzneala să spună că a creşte şase copii e o treabă uşoară. Chiar dac-ar fi să îi laşi singuri, chiar dacă ar fi să le dai drumul prin iarbă. Dar acolo unde e dragoste, dificultăţile sînt biruite uşor, şase copii sînt şase sori care umplu casa cu lumină şi veselie, iar soţii Gavriliă se bucurau de ei. Dar într-o zi mama copiilor s-a stins. Tatăl nici nu a apucat să-şi stringă în juru-i orfanii, că a suferit şi el un accident. Mortal. În casa cu şase copii s-a lăsat peste noapte frigul singurătăţii.

Atunci, împotriva frigului, împotriva pericolului de rătăcire, de mizerie, împotriva destinului, s-au ridicat cei de la «biroul grijii». Intervenţia lor reprezenta însăşi raţiunea existenţei instituţiei. Dar *operativitatea* intervenţiei, soluţionarea rapidă şi eficientă a situaţiei celor şase copii denotă încă ceva: a existat un cadru special creat, care s-a dovedit apt să semnaleze, să înregistreze şi să rezolve dureroasa problemă de viaţă. A existat o *încredere* a celor ce au sesizat primii drama deschisă undeva, pe o stradă din Bucureşti, o încredere în competenţa biroului ce a preluat atributele grijii părinteşti. Datorită acelei aptitudini, datorită acestei încrederi, copiilor Gavriliă li s-a asigurat un cămin, o hrană, educaţie şi căldura ocrotirii.

Aiteori, suferinţa şi-o creează oamenii înşişi. Se expun pentru că se lasă indiferenţi faţă de propria lor cădere. Furtunile se abat monstruos peste cei mici. În strada Reni nr. 20 locuia o familie cu doi copii. Tatăl, beţiv, descompus, trîndav, trăia din salariul soţiei, se înfrupta din partea de hrană datorată fiilor, risipea cu copitele viciului seninătatea copilăriei. Iar pentru că parazitul se dovedeşte mai totdeauna arogant, revendicativ, despotic, pentru că el absoarbe o dată cu alimentele altora şi liniştea celor frustraţi, asigurîndu-şi laolaltă cu hrana de parazit şi o linişte de parazit, individul îi teroriza pe cei de sub acelaşi acoperiş. Într-o zi, bostanul puhav, injectat, descompus, s-a aplecat deasupra farfuriei cu mîncare a unuia din băieţi. Să o soarbă. Să o înghită. Reflex, copilul a strigat să-şi apere tainul. Tot reflex, mama s-a repezit din camera alăturată în apărarea puiului. Mînia unei clipe... instinctul matern energic declanşat... o lovitură... şi omul beat, dezechilibrat, s-a prăbuşit. Lovitură fatală. Familia s-a destrămat, la capătul unui lung proces al descompunerii, pe care cei mari şi răspunzători nu găsiseră mijlocul de a-l opri.

Diferenţa de vîrstă a copiilor a impus internarea lor în cămine diferite. Stă în atenţia biroului «grijii» — după rezolvarea tuturor formelor şi atenţiilor — să se preocupe ca cei doi fraţi să se viziteze reciproc, să nu se uite, stă în atenţia biroului ca fratele cel mare să rămînă un elev eminent, aşa cum fusese şi pînă la nefericita întîmplare. Stă în grija biroului chiar să corespondeze cu mama vinovată, la penitenciar. (Legea n-a putut-o ierta, chiar dacă pedeapsa a fost atenuată.) Citeam o scrisoare sosită pe adresa biroului. Mama ruga să i se comunice situaţia la învăţătură a fiului ei. Se adresase acestui serviciu ştiind, convingîndu-se că, pe lîngă celelalte calităţi şi atribuţii, biroul «grijii» dispune şi de mari, inepuizabile rezerve de afecţiune. De omenie.

— ...A fost găsit în pasaj, cu un măr în mînă. I-am făcut formele pentru leagăn şi i-am dat să mănînce...

— ...Ne-am dat seama de la prima privire că e obişnuit cu colectivitatea. Iar pentru că nu aveam nici un indiciu privind starea lui civilă, i-am botezat Marian Apostol. Marian, pentru că aşa mi-a plăcut mie; Apostol, pentru că...

— ...S-a apreciat că poate avea vîrsta de 2 ani şi 10 luni...

— ...Tatăl ne-a adus borcănaşele cu probe pentru analiză. Le-am predat personal la laborator, ca să meargă mai repede...

— ...După patru ore ne-am convins că nu e o simplă pierdere. Dar la leagăn nu ni l-au primit, avea febră, 38,7, şi a trebuit să fugim la spital...

Cazuri, cazuri, cazuri. Activitatea celor de la «grijii» este o continuă îmbinare între rigurozitatea şi solemnitatea actelor (majoritatea îmbracă forma deciziilor emise de comitetele executive ale consiliilor populare) şi căldura părintească cea mai spontană, eliberată de forme, elastică, uşor exaltată chiar. Altfel, munca biroului ar fi doar o moară de măcinat hîrtie.

Printre multiplele solicitări de entuziasm şi dăruire presupuse de această activitate în folosul copiilor, există una, o solicitare de calm şi devotament, aproape paradoxală, dar care dă dimensiunile exacte ale instituţiei. Este lupta cu micimea sufletească, cu egoismul, cu reaua-credinţă a unor părinţi.

Mircea Pavel este un om rău. Deosebit de rău. O brută. A fost căsătorit o dată, a avut o fetiţă, a divorţat, s-a recăsătorit, păstrînd copilul. Din a doua însurătoare s-a ales cu încă doi copii. Cînd sîngele negru şi vîscos al urii lui Pavel i se urca în cap, începea să-şi bată nevasta. O maltrata. În asemenea măsură i se dezlănţuiau pornirile, încît prima fetiţă, cuprinsă de milă pentru mama vitregă, se interpunea

în timpul bătăilor, ca să amortizeze violența izbiturilor. Dar într-o zi fetița lipsea de acasă. Norii negri ai unei noi izbucniri de ură se adunau în privirile bărbatului. Femeia n-a mai așteptat dezlănțuirea furtunii. S-a sinucis.

Comitetul de cetățeni de pe strada Ștefan Vodă Racoviță a sesizat consiliul popular. Prin grija biroului competent, copiii mai mici au fost internați într-o casă de preșcolari. Cînd a fost însă vorba de ocrotirea fetiței de 14 ani, cea a cărei creștere este incomparabil mai ușoară, cea pentru întreținerea căreia într-un cămin-școală tatăl dezumanizat *nu dorea să mai suporte o contribuție băneas*că, din zgîrcenie și nu din dragoste părintească, Mircea Pavel s-a dezlănțuit din nou. «Argumentele» lui? Argumente de brută:

— E copilul meu, fac ce vreau cu el! Dacă nu mă lăsați în pace, o omor și pe ea, vă omor și pe voi!

Pe «voi», adică pe reprezentanții biroului. Pentru că, se pare, M.P. nu știe să facă altceva. Dar ei n-au dezarmat. Nu se aflau la primul ultraj. Erau obișnuiți cu asemenea revendicări de proprietar asupra copiilor, cu drept de viață și de moarte, venite tocmai de la cei mai nedemni dintre părinți. Cazul a fost, bineînțeles, rezolvat în favoarea copilului.

Pentru că biroul «grijii», pe lîngă calm și perseverență, mai are și *autoritate*.

Dar ce este, la urma urmei, acest birou al «grijii», ale cărui trăsături am încercat să le desprindem din cîteva cazuri?

Sînt birourile de tutelă ce funcționează pe lîngă consiliile populare ale fiecărui municipiu, oraș sau comună, cu atribuții bine circumscrise de ocrotire a minorilor din raza lor de activitate, încadrate cu oameni competenți și de suflet.

— Cine nu e hotărît să se sacrifice în folosul oricărui copil, nu are ce căuta la un birou ca al nostru. E o activitate exclusiv de pasiune, de mare dragoste — ne-a spus Steluța Tănăsuică, șefa biroului tutelă de pe lîngă Consiliul popular al sectorului 6, la care ne-am făcut reportajul. Funcționara care, căutînd o soluție mai caldă decît cele rutiniere, preocupată de problema «Marcelei», nu s-a lăsat pînă ce nu l-a găsit tată și nu a redat-o pe fetiță familiei. După 16 ani. Este cea care, după rezolvarea lucrării, «ardea de curiozitate» să vadă dacă și cum s-a «acomodat» Marcela.

Pasiunea, marea dragoste, comune oricărei activități, ni se par și nouă fundamentale pentru activul birourilor de tutelă. Nu numai legate de gingășia subiecților ocrotiți. Ci și pentru că prin aceste birouri statul nostru își exercită una dintre cele mai delicate funcții ale sale. Acea de părinte. La propriu, dacă vreți.

Sergiu ANDON
Fotografia virstei,de Traian PROSAN

ce este „AUTORITATEA TUTELARĂ“

Autoritatea tutelară este o instituție juridică nouă, specifică dreptului socialist, creată în scopul ocrotirii persoanelor lipsite de capacitate de exercițiu ori cu capacitate limitată, în primul rînd, copiii. Potrivit dispozițiunilor legale, atribuțiile de autoritate tutelară incumbă organelor locale ale administrației de stat, care — după caz — *exercită* aceste atribuții ori conduc, îndrumează și controlează activitatea în materie a comitetelor executive din subordine, asigură baza materială a instituțiilor de ocrotire a minorilor, pe care, de asemeni, le îndrumă și controlează.

Încredințarea atribuțiilor de autoritate tutelară comitetelor executive ale consiliilor populare, organe care au nemijlocită legătură cu masele de oameni ai muncii, arată deosebita importanță pe care statul nostru o acordă ocrotirii intereselor copiilor minori. Ne vom ocupa, în cele ce urmează, de cîteva aspecte ale exercitării acestor atribuții.

În exercitarea atribuțiilor de autoritate tutelară, comitetele executive au obligația de a controla și supraveghea continuu modul efectiv de realizare a ocrotirii tuturor minorilor, atît a celor aflați sub ocrotire părintească cît și a celor aflați sub tutelă, încredințați spre creștere sau în plasament familial. Scopul acestei supravegheri este cunoașterea condițiilor de trai, a felului cum sînt îngrijiți, crescuți și educați copiii, a stării sănătății, dezvoltării fizice și intelectuale a acestora, a felului în care li se asigură condiții de învățătură și pregătire profesională.

Tot comitetele executive ale consiliilor populare asigură asistarea minorilor în fața organelor de urmărire penală — potrivit Codului de procedură penală — iar în toate cazurile în care instanța judecătorească este chemată să soluționeze cauze referitoare la exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești, autoritatea tutelară este obligată — la cererea instanței — să prezinte în scris sau verbal, printr-un delegat, punctul său de vedere. În afara procedurii judiciare, în cazurile mai simple, în care se ivește un dezacord între părinți, autoritatea tutelară este în drept ca — după ce ascultă părinții — să soluționeze asemenea neînțelegeri potrivit interesului minorului.

În cazul în care sănătatea, dezvoltarea fizică, educația sau pregătirea profesională a copilului sînt primejduite prin modul de exercitare a drepturilor părintești, autoritatea tutelară poate cere instanțelor decăderea din drepturile părintești și încredințarea minorului unei instituții de ocrotire sau unei alte persoane.

Comitetele executive mai au largi și hotărîtoare atribuții în legătură cu încuviințarea înfierii, punerea sub tutelă sau instituirea curatelei.

În virtutea principiului profund democratic care se află la baza activității consiliilor populare, acela al participării maselor la rezolvarea problemelor obștești, comitetele executive ale consiliilor populare — în exercitarea atribuțiilor de autoritate tutelară — și-au creat colectivele de sprijin, din care fac parte deputați și învățători, profesori, medici, juriști, delegați ai organizațiilor locale ale sindicatelor, U.T.C., pionieri, comitetul de femei etc., oameni care, prin natura pregătirii pe care o au sau a profesiunii pe care o exercită, prin caracterul activității pe care o desfășoară, se găsesc în contact permanent cu familiile de pe teritoriul comunei sau orașului și pot ajuta efectiv comitetele executive în munca de autoritate tutelară.

În afara activității operative desfășurate la nivelul municipiilor, orașelor și comunelor, prin Legea nr. 3/1970 s-au înființat comisii pentru ocrotirea minorilor. Ele funcționează pe lîngă comitetele executive ale consiliilor populare județene și sînt competente să ia, atunci cînd apare necesar, măsuri de ocrotire ca internarea în leagănele de copii, în case de copii pentru preșcolari și școlari, în școli generale și licee de specialitate pentru deficienți recuperabili, cămine-școală pentru deficienți parțial recuperabili, cămine pentru deficienți nerecuperabili etc., să urmărească dezvoltarea minorilor față de care s-au luat măsurile de ocrotire, să examineze plîngerile și cererile lor.

Formele și metodele de îndeplinire a atribuțiilor de autoritate tutelară sînt numeroase, ca și atribuțiile organelor îndreptățite. Toate acestea denotă că în statul nostru socialist sarcina creșterii și educării copiilor pentru a forma oameni cinstiți, harnici și folositori societății nu este lăsată numai pe seama familiei, ci în mare măsură este preluată de stat.

Atribuțiile de autoritate tutelară — traducînd în viață grija față de om — au un rol politic, social și educativ de cea mai mare importanță.

Paraschiv IVAȘCU
secretarul Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Ilfov

literare

de Valeriu CRISTEA

Al. SIMION:

ANOTIMPUL POSIBIL

Cu *Anotimpul posibil* Al. Simion ne-a dat un foarte interesant roman despre ilegalitate, transpus în termeni de psihologie și în probleme de conștiință. El luminează un segment din lanțul conspirativității, cîteva verigi: Nicolae — Neag — Emil, constituindu-se, prin acesta din urmă, ca o vastă retrospectivă pe mai multe voci. Conștiința lui Emil joacă aici rolul unui for în care personajele (la cele deja amintite mai trebuie să adăugăm pe Neli, pe soția lui Nicolae, pe Miroiu) compar prin rotație pentru a-și rosti monologul de justificare sau de acuzare (uneori de autoacuzare), confesiune gravă emisă pe fondul unei reculese tăceri. Se procedează astfel la un fel de audiere interioară a participanților și martorilor unei anumite perioade, a unor anumite întîmplări: procesul de conștiință devine paralel proces *în* conștiință, la o reconstituire amănunțită și pe cît posibil exactă, care nu ajunge însă (și, omenește vorbind, nu putea ajunge) la concluzii ferme, tranșante.

Am greșit cu bună-știință lăsînd să se înțeleagă că *Anotimpul posibil* este un roman (numai) despre ilegalitate (în realitate ei se referă la o perioadă ce cuprinde și destui ani de după eliberare). Aceasta deoarece, după părerea noastră, centrul de greutate și de interes, ca și evenimentele-cheie se află în prima și cea mai întinsă parte a romanului, consacrată anilor de război și prigoană, în raport cu care celelalte două — dintre care ultima foarte constrînsă — nu reprezintă decît niște anexe (necesare totuși) înregistrînd consecințele ce decurg oarecum inevitabil din premisele unor întîmplări consumate în cel mai captivant atît de povestire senzațional-polițistă. Despre ce este vorba? Emil și Neag «recrutează» într-un chip foarte romantic o simpatizantă a mișcării comuniste în persoana lui Neli Dordea, o tînără intelectuală aparținînd unei familii burgheze de vază din orașul de provincie în care se petrece — în această primă parte — acțiunea, îndrăgostindu-se în același timp de ea. După un timp, fetei i se încredințează o misiune de oarecare răspundere: de a adăposti peste noapte, în casa «onorabilă» (și deci sigură) a tatălui ei, pe un militant cu sarcini importante. Neli încearcă să se achite cît mai bine de misiunea ce i-a fost încredințată și spre marea ei satisfacție noaptea trece fără nici un incident. Dar la cîteva ore după plecarea sa din casa avocatului Dordea, Miroiu este arestat. Pură întîmplare? Trădare? Neag primește indicația de a rupe orice legături cu Neli (care între timp răspunsese sentimentelor sale), ceea ce acesta și face, cu inima strînsă dar și îndoită (îndoită atît față de Neli, pe care în unele clipe simte că o disprețuiește, cît și față de justețea ordinului primit). Eroii se despart pentru o vreme. Scriitorul reușește să creeze în acest punct ai acțiunii un excelent moment de suspense. Păcat că se dovedește atît de grăbit să ne lămurească în bănuielile noastre față de Neli cu mult înainte ca personajele înseși să fi izbutit să se edifice în privința ei. Momentul de suspense este în felul acesta scurtat, întrerupt înainte ca să-și facă pe deplin efectul. «Literatura» este sacrificată aici demonstrației; unei demonstrații care are imediat nevoie de axioma nevinovăției lui Neli și care dă valoare acestei literaturi. Cu un dramatism rar întîlnit în proza consacrată perioadei de ilegalitate (proză minată nu o dată de clișee și dominată demiurgic de supraoameni atotștiutori și atotputernici), Al. Simion evocă situațiile-limită (atît de curente totuși!) ale eroicelor munci conspirative, situații în care ceea ce este limitat omenesc în noi uneori se frînge. Treptat, Neag se convinge de inocența femeii iubite, inocență care în cele din urmă se confirmă și oficial (un document descoperit în arhivele Siguranței nu mai lasă nici o îndoială asupra deplinei onestități a personajului). Vechile suspiciuni față de Neli, torturîndu-l, dau naștere unei probleme, pentru el, insolubile. De aici pornește drama lui Neag, greșit înțeles de unii (cu asentimentul aparent al autorului care, parțial, îndrumă spre o astfel de înțelegere) ca un «romantic» al revoluției. În realitate, el nu e un romantic, ci dimpotrivă, un lucid exacerbat (am spune aproape boinăvicios). Urmarea, în chip paradoxal, e o incapacitate de comprehensiune. Căci luciditatea excesivă, ca și o lumină prea puternică, deformează lucrurile. Neag nu poate înțelege (și să recunoaștem: în practică nu e de loc ușor s-o înțelegi) dialectica încrederii și a neîncrederii, a solidarității și a mefienței în cadrul muncii și luptei conspirative. Necesitatea exterioară dar și interioară de a suspecta pe cel de care ești legat indestructibil, prin ideal, suferințe, sînge, moarte, i se pare intolerabilă. Problema devine pentru erou o obsesie, o rană. «Cazul Neli» se reflectă într-altul asemănător: un militant care înfruntase cu bărbăție torturile bestiale ale călăilor Siguranței este supus după ieșirea din infern unor verificări minuțioase. Acestea țin de acele măsuri firești de securitate la care nu poate renunța nici o organizație politică activînd în ilegalitate și a căror necesitate nu o poate contesta nici un om cu mintea limpede. Pe plan strict omenesc, afectiv, însă, plan pe care scriitorul, artistul nu poate și nu trebuie să-l ignoreze și pe care, spre meritul său, Al. Simion nu numai că nu l-a ignorat, dar l-a urmărit cu o atenție deosebită, ele nu pot să nu lase un anumit gust amar.

I se poate reproșa însă autorului că dezbaterea pe care o inițiază în numele personajelor sale și pe care o conduce cu patos și finețe cade pe alocuri în exces verbal, alunecă în cazuistică, de asemeni că stilul e uneori sentimental în ton și prea poetizant în expresie. Scriitorul e înclinat adeseori să rezume ceea ce spusese într-un limbaj metaforic parazitar. În ciuda obiecțiilor care i se pot aduce, vedem în *Anotimpul posibil* (acum, cînd ora bilanțurilor literare se apropie) una dintre cele mai interesante cărți de proză ale acestui an.

CLAUDE AUTANT-LARA:

combativitatea asigură supraviețuirea filmului

Marie-José Nat, interpreta filmului lui Claude Autant-Lara «Jurnalul unei femei în alb»

Într-o adunare a tinereții cinematografice la Locarno, *bătrînul* cinematografiei franceze se impunea prin forța protestului său vehement, conservată intactă peste decenii. Retrospectiva care i-a fost consacrată cu acel prilej a fost urmărită cu încordare de sute de tineri cineaști și aclamată, spectacol de spectacol, cu o intensitate pe care n-au întîlnit-o nici măcar filmele răsfățate cu premii de juriul festivalului.

— S-a spus atunci despre dv., domnule Autant-Lara, că ați fost adevăratul cîștigător al festivalului. Cum explicați aceasta?

— Mă temeam ca timpul să nu fi lăsat urme mult mai vizibile pe aceste filme vechi de 15-20 de ani. Știți și dv. cît de repede se perimează arta noastră... Am fost satisfăcut pentru că am întîlnit episoade, secvențe, uneori părți întregi de film care au conservat intreaga lor virulență, întreaga lor combativitate. Virulența, combativitatea, forța de atac — iată ce le-a asigurat supraviețuirea...

— De cine depinde, atunci, după părerea dv., incapacitatea unor pelicule de a rezista timpului?

— Filmele sînt cu atît mai perisabile cu cît suferă mai mult efectele modei. Luați orice producție aflată azi în plină vogă; în cîțiva ani va fi privită cu un anume surîs al distanțării. Dacă în unele din filmele mele am găsit elemente care să le asigure longevitatea, atunci — oricît de bizar ar părea — aceste elemente sînt «răutatea» autorului, virtutea de a ataca. Filmul este un material exploziv, este dinamită, armă spirituală. Un film cu adevărat bun nu se reușește decît *împotriva* cuiva, a ceva. Peliculele mele abundă în atacuri, și dacă le privești cu atenție ele reprezintă o orientare consecventă, fermă, care n-a înșelat pe nimeni, nici măcar cenzura, cu care am avut de furcă toată viața. Dacă filmele ce au fost proiectate aici, în retrospectivă, au păstrat o anume tinerețe care a provocat surprindere, asta vine din faptul că în fiecare din ele m-am bătut împotriva cuiva și a ceva în interiorul său. Rezistența la timp o dă *veninul* pe care l-am investit în aceste imagini perisabile. Puteți să-mi vorbiți, de pildă, despre defectele filmului meu *Jurnalul unei femei în alb* el a fost văzut însă cu interes de publicul de astăzi, pentru că am înglobat în el o valoare de atac...

— Dar această «valoare de atac», cum o numiți, nu degenerează cîteodată în didacticism?

— Nu cred; cel puțin nu în forma în care o utilizez eu. Pentru că eu nu uit niciodată că, înainte de toate, fac filmul pentru a-i asigura și o valoare de spectacol. Am înscris asta pe frontonul formulei de cinematograf pe care o practic. Înainte de toate, spectacolul! Înainte de atac, să știi să istorisești un subiect. Este ca și cum ai servi un medicament amar într-un drajeu plăcut. Trebuie să implici mai întîi publicul printr-un «story» ingenios, înlăuntrul căruia poți pune tot ceea ce dorești să comunici. Să povestești un subiect și să gîndești fiecare scenă pentru a crește mereu interesul publicului. Să-l captezi pe spectator, să-l ținuiești în fotoliu, să crești mereu intensitatea interesului său, să nu-l scapi pînă la ultima imagine — ăsta este esențialul. Cînd reușesc asta, și nu mi se întîmplă totdeauna, știu că am cîștigat partida. Cei care vă spun azi că subiectul nu contează, o fac din incapacitatea lor de a povesti, încercînd să dea nepriceperii lor valoarea unei virtuți de nouă estetică...

— Virtutea de atac de care pomeniți nu poate fi interpretată ca vocația cinematografului de a merge dincolo de aparența imaginii, către adevărul de esență superioară? Cinematograful n-ar putea fi socotit ca o armă în drumul acesta spre adevăr?

— Eu gîndesc asemenea lui Pirandello: fiecare cu adevărul său. Ceea ce cred că este adevărul, apăr din toată inima, și implicîndu-l în istoria pe care o povestesc îl fac să progreseze în conștiința semenilor mei. Văd astăzi filme care nu cuprind în ele decît contestație, fără să mai dovedească preocuparea de a interesa publicul, de a-și adjudeca atenția sa. Formula mea de contestare era superioară în măsura în care putea atinge o audiență incomparabil mai largă. Cînd fac un film care n-are succes, sînt convins că am ratat totul, că ceva a fost greșit acolo. Trebuie să am succes nu din rațiuni financiare, ci pentru că funcțiunea primă a cinematografului este să implice un public cît mai larg...

— Una din caracteristicile modelului de cinematograf pe care-l practicați este inspirația de ordin literar. Fiecare din filmele dv. pornește de la un roman sau de la o piesă de teatru, niciodată de la un scenariu scris special pentru film. De ce?

— Cinematograful este o profesie! O profesie care trebuie cunoscută și practicată cu toate valorile care îi oferă soliditate. Dacă îmi caut temele în literatură, asta mă privește personal. Ce contează unde îmi găsesc temele? Le iau din carte fiindcă pe de o parte caracterele au fost deja studiate, iar pe de alta, m-a captivat subiectul. Principalul este că transpunerea a convertit subiectul în imagini și limbajul a devenit altul...

— Totuși, ingerința literaturii în cinematograf a constituit una din marile teme de dispută în cultura franceză a anilor 1930...

— Dar ce ne împiedică să luăm o idee fundamentală din literatură și s-o transpunem — înțelegeți? — s-o transpunem cinematografic? Eu iau ceea ce-mi trebuie de unde pot, dintr-o istorie — fie ea originală sau tipărită anterior, asta mi-e egal! — ceea ce e important e să izbutesc să scot ceva din ea. Cînd un producător se atașează ideii de a ecraniza o carte, el o face incitat de profit. El își spune: «Această carte a avut succes. Succes va avea și filmul!» Mie succesul cărții îmi este absolut egal. Eu nu iau cartea decît în măsura în care a izbutit să-mi sugereze altceva, un film, o altă operă, un alt mod de expresie. Se poate face un film bun cu o idee originală, după cum se poate strica, prin neprofesionalitate, orice idee, fie ea originală sau consacrată de succesul din librării. Din fericire, în meseria noastră nu există legi ale reușitei. Zic «din fericire», fiindcă altfel toată lumea s-ar apuca să toarne la filme bune și n-ar mai fi chip să te duci la cinema. Dacă există o lege, atunci ea este una singură și cea mai dificilă: «TALENTUL». Aceasta este legea care ne separă pe toți...

— Pentru dv. deci alegerea cărții nu este o concesie făcută producătorului, ci rezultatul unui examen autonom de cititor...

— Eu nu vorbesc același limbaj cu producătorul. El prin adaptare înțelege «bani»; eu înțeleg subiect, interes, posibilitatea de a mă exprima.

— Dar astăzi chiar în literatură au intervenit schimbări fundamentale. Subiectul, intriga tradițională și-au pierdut locul dinainte în economia romanului...

— Este adevărat... Cinematograful și-a asociat, din vechea formă a romanului, fabulația, și a fost atît de vorace încît a sfîrșit prin a ucide literatura românească. În această situație, scriitorii au trebuit să caute căi noi iar tinerii cineaști au săvîrșit greșeala de a-i urma, încercînd să găsească corespondențe cinematografice noului roman. Aici este eroarea lor. Este o opinie cu totul personală, dacă asta nu vă înspăimîntă. Văzînd asemenea filme în care cineaștii maimuțăresc noul roman, îți vine să plesnești de plictiseală. Acest lucru e intolerabil! Un alt principiu pe care l-am înscris pe frontonul profesiei mele a fost: «Niciodată să nu plictisești publicul!» Ai plictisit publicul, ai ucis spectacolul...

Mi-ați putea spune care este în acest moment cartea sau cărțile care își așteaptă rîndul, în forul dv. interior, la transpunere cinematografică?

— Am o veche pasiune pentru Stendhal, pe care îl găsesc cel mai tînăr dintre autorii noștri... contemporani. E viguros, mușcător, caustic, un adevărat contestatar. Are 188 de ani, dar îl citești cu sentimentul că scrie azi. Este un extraordinar cunoscător al inimii umane și al caracterelor. Cîndva am transpus *Roșu și negru* și *Mănăstirea din Parma*. Aș vrea să mă ocup acum de unul dintre cele mai extraordinare romane ale sale, care are raporturi foarte strînse cu viața, cu sentimentele noastre, e mai aproape de noi decît multe romane moderne: *Lucien Leuwen*.

— Colaboratorii dv. vor fi din nou Aurenche și Bost, cu care lucrați de mai bine de trei decenii fiecare film?

— Desigur! Este o chestiune de afinitate. Ei au lucrat și cu alții, dar numai cu mine au făcut filmele lor cele mai bune. Ne înțelegem de minune, gîndim aproape la fel, ne stimulăm și ne temperăm unul pe celălalt, lucrăm repede. În triumviratul nostru, Bost intervine mai mult în dialog; Aurenche îmi este util în construirea dramaturgiei. A povesti bine un subiect, a-l decanta, a-l elibera de balastul detaliilor, a-i descoperi linia dreaptă, axa povestirii — acesta este un dar al cerului, cere o mare lucidităte a spiritului. Aurenche are surprinzătoare calități de constructor. Bost e dialoghistul, iar eu intervin cînd într-un sector, cînd într-altul, mențin unele idei la care ei sînt înclinați să renunțe, ne completăm unul pe altul.

— Și acum, o ultimă chestiune: întrevedeți direcția spre care evoluează cinematograful?

— Direcția aceasta — vi-o mărturisesc! — mă lasă cam perplex! Nu știu... sau mai bine-zis nu mai știu! Asta o vor hotărî cei tineri. Tinerii vor să exerseze prea repede meseria, n-au răbdare s-o învețe. Nu zic că trebuie să ai neapărat 60 de ani pentru a profesa cinematograful, dar... nimeni n-a dat încă comanda unui tren pe mîna unui tînăr de 18 ani...

— Care sînt totuși tinerii în viitorul cărora credeți?

— V-aș putea vorbi de Jean-Paul Rappeneau, care a făcut un film foarte bun, *Viața la castel*... V-aș mai putea vorbi despre Costa Gavras cu *Z* sau despre Claude Sautet cu *Les choses de la vie*... Dar eu nu doresc să acord nici investituri și nici sancțiuni. Tot ce pot să spun este că, înainte de a exersa, tinerii ar trebui să-și învețe meseria. S-o învețe cu umilință și răbdare, ca pe o profesiune foarte dificilă. Un film a fost și va fi mereu o experiență temerară și de fiecare dată nouă. Pentru a-i face față trebuie ceva mai mult decît tinerețea. N-am nimic cu tinerețea, o invidiez chiar. Totuși, tinerețea e mult mai ușor de întîlnit decît ... talentul!

Interviu realizat de T. CARANFIL

Gianni Morandi și Stefania Casini au descoperit cît de bune sînt castanele.

Regizorul Pietro Germi, alături de protagonistul filmului

pe ecrane

CASTANELE SÎNT BUNE

Cine intră în sală cu gîndul de a-l întîlni pe sarcasticul Pietro Germi, pe cel din *Divorț italian* ori *Sedusă și abandonată* va fi dezamăgit. Din motive ce-l privesc personal, cineastul a renunțat la observația socială neîndurătoare, dilatată de lentilele ironiei, optînd pentru un avertisment mai potolit. În esență însă, Pietro Germi rămîne consecvent cu sine însuși. El a avut totdeauna «curajul bunelor sentimente» și nu se sfiește să-i poarte cu fruntea sus, în orice condiții, chiar și atunci cînd anumiți reprezentanți ai cinematografului occidental au invadat piața și conștiințele cu subproduse ce proclamau drept zeu al momentului un tineret dezaxat, căutător de paradisuri artificiale. Pentru Germi a fi cineast angajat înseamnă a nu uita rațiunile înalt umane ale fiecărui act artistic, a nu te izola într-un turn al indiferenței sociale. Din acest punct de vedere și recentul «Castanele sînt bune», cu toate naivitățile sale, este rezultatul dorinței cineastului de a da un răspuns multelor și neliniștitoarelor întrebări care se agită astăzi cu privire la soarta tineretului occidental. Germi nu și-a propus, este limpede, o radiografie a acestuia, nici pătrunderea cauzelor profunde ale derutei generațiilor tinere. Tot ceea ce încearcă, prin intermediul acestui film, este să afle dacă poate fi înfrînată prin ceva cufundarea în neautenticitate, în cinism și lașitate. Credința artistului — poate înfățișată în forme prea pastorale — este că primul pas, primul demers în dobîndirea dimensiunilor și semnificațiilor reale ale vieții este reciștigarea încrederii în valoarea lucrurilor simple, în trăinicia bucuriilor firești, sănătoase. Castanele din copilărie sînt simbolul capacității de a te încînta cu ingenuitate de frumusețile esențiale, al atașamentului față de natura protectoare. Nu încape nici o îndoială că disoluția morală, ca fenomen, nu poate fi stăvilită doar prin afirmarea unei existențe idilice, dar Germi nu și-a propus, deocamdată, decît să dea o replică celor care amînă, irresponsabil, căutarea adevărului.

Tînărul erou al filmului, nici mai bun, nici mai rău decît alții — regizor de televiziune, de altfel harnic și inimos — dar obișnuit să trăiască, după spusele lui, «în provizorat și minciună», descoperă, la capătul înfrîngerii propriei neîncrederi și încăpățînări, înțelesul iubirii, al purității și, mai mult decît atît, al solidarității umane. Povestea sa de dragoste, cu meandre, certuri și împăcări, ca orice poveste, devine o experiență de viață fundamentală, pe parcursul căreia învață să deosebească autenticul de neautentic. Gianni Morandi, aflat la primul său film necîntător, s-a descurcat bine; n-am putea spune că a fost o revelație, uneori rîde chiar cam aiurea, are însă unele momente în care se întrezărește un actor ce-și poate afla locul în cinematografia italiană care, oricît ar părea de curios, de multă vreme duce lipsă de juni-primi.

Magda MIHĂILESCU

te-le-gra-me

● *Actorul italian Enrico Maria Salerno, după succesul avut în calitatea sa de regizor al filmului «Anonimul venețian», a prins curaj. În prezent definitivează, împreună cu scenaristul Giuseppe Berto, proiectul unui film dedicat tineretului. Titlul său: «Dragi părinți».*

● *Marlon Branda și Dustin Hoffman vor fi parteneri în filmul «Un copac pînă la cer».*

● *Anna Karina (foto 1) este interpreta feminină a unui film polițist, «Legătura din Salzburg», realizat de regizorul american Lee Katzin.*

● *Cineastul polonez despre care se vorbește insistent astăzi, Krzystof Zanussi («Structura cristalului», «Viață de familie»), a terminat scenariul «Revelația», inspirat din activitatea tineretului studios.*

● *Titlul noului film al lui Lee Marvin, finanțat de studiourile 20-th Century Fox: «Dragostea grijulie».*

● *Vittorio Gassman a refuzat să fie dublat în scenele periculoase la care-l obligă filmul «Benvenuto Cellini». De curînd actorul a executat o spectaculoasă săritură de la 15 m, din carcera castelului Sant'Angelo.*

● *Regizorul cubanez Humberto Solas («Lucia») a terminat filmul «Frunzele», ai cărui eroi sînt reprezentanți ai tinerei generații.*

● *Se vorbește de posibilitatea unei distribuții care să-i alăture pe Albert Finney (foto 2) și Ali McGraw («Love story») în filmul englez «A fi bogat este o chestiune de gîndire».*

● *Regizorul suedez Arne Mattson (autorul lui «N-a dansat decît o vară») termină de filmat o peliculă jumătate sentimentală, jumătate turistică, «Anna și Eva», povestea călătoriei prin Europa a două tinere fete.*

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FARMER Frances

Actriță americană de teatru, film și TV, născută la Seattle (Washington), la 19 septembrie 1910 — moartă în august 1970. După o scurtă carieră teatrală începută la o vîrstă foarte cînără, debutează în film în 1936 *în Toomany Parents* și în același an se consacră printr-o creație socotită pe drept cuvînt senzațională de către întreaga critică, în dublul rol (mamă și fiică) din filmul semnat de William Wyler și Howard Hawks: *Ispita*, după romanul *Vandalin (Come and Get It)* de Edna Ferber. Între anii 1936 și 1938 e socotită speranța nr. 1 a studiourilor americane. Turnează pentru Paramount o serie de filme în care își afirmă calități fizice, dramatice și vocale de primă clasă, o personalitate absolut originală și un tip modern, care-și devansa cu mult epoca. Amintim astfel: *Border Flight* (1936); *Rhythm on the Range* (id.) cu Bing Crosby; *Aur și femei* (1937) cu Cary Grant, Edward Arnold; *Grațiile ce nu pot fi iertate* (id.) cu Fred MacMurray; *Ciclonul* (id.) cu Ray Milland; *Singe de cazac* (1938) cu Akim Tamiroff. Trece în United Artists și apoi la Fox, unde va turna în: *La sud de Pago-Pago* (1940) cu John Hall; *Flowing Gold* (id.) cu: John Garfield, Pat O'Brien, *World Premiere* (1941); *Badlands of Dakota* (1941), *Among the Living* (id.), *Cavalerul răzbunării* (1942) cu: Tyrone Power, George Sanders. După cîteva succese fulgerătoare, cunoaște un declin inexplicabil, care o demoralizează, ducînd-o la o totală prăbușire morală. Petrece astfel cîțiva ani într-un sanatoriu de psihiatrie după ce fusese doborîtă în 1943 de o depresiune nervoasă. În 1958, după ce lucrase o perioadă ca telefonistă într-un hotel, își reia contactul cu viața anterioară, reintrînd pe ecran într-un film intitulat *The Party Crashers*. În același an se căsătorește cu Leland Mikesell, una din personalitățile TV-ului american, și reușește să-și refacă la televiziune o frumoasă carieră. Moare însă doi ani după aceasta, în plină maturitate a talentului.

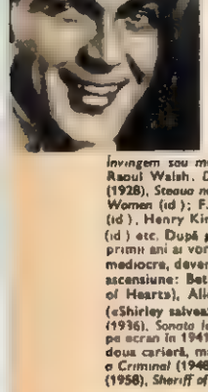

FARRELL Charles

Actor american de film și teatru muzical, născut la Onset Bay (Massachusetts), la 9 august 1902. Absolvent al Universității din Boston, străbate S.U.A. cu o companie de operete, în dublă calitate, de director artistic și actor, ajungînd și la Hollywood, unde va fi reținut datorită fizicului său agreabil. La început e folosit în roluri pur decorative, de mică întindere, apoi, descoperit de regizorul Frank Borzage, cunoaște celebritatea ca partener al celebrei ingenue dramatice Janet Gaynor (cu care va alcătui ulterior unul dintre cele mai frumoase cupluri ale ecranului) în *Al șaptelea cer* (1927). Se dovedește un actor bun, sobru, jucînd cu multă franchețe personaje romantice, de tînăr cu suflet generos, în filme semnata (spre marele lui noroc) de mari maeștri ai Hollywoodului ca: James Cruze: *Învingem sau murim* (1926), Victor Fleming: *The Rough Riders* (1927); Raoul Walsh: *Dansatoarea roșie* (1928); Frank Borzage: *Îngerul străzii* (1928), *Steaua nerecunoscută* (1929), *The River* (id.), *Liliom* (1930), *A Devil with Women* (id.); F.W. Murnau: *Pînza noastră* (id.); Howard Hawks: *Fazil* (id.), Henry King: *Sărutarea de adio* (1931); Alfred Santell: *Trup și suflet* (id.) etc. După gloria pe care o atinsese în ultimii ani ai filmului mut și primii ani ai vorbitorului, C.F. va cunoaște treptat decepția unei cariere mediocre, devenind din protagonist partener al unor staruri feminine în ascensiune: Bette Davis («Big Shakedown»), Ginger Rogers («Change of Hearts»), Alice Faye («Infernul ingerilor») și chiar Shirley Temple («Shirley salvează America»). Turnează și în Anglia: *Londra sub teroare* (1936), *Sonata lunii* (1937) cu marele Paderewski etc. Retrăgîndu-se de pe ecran în 1941, va reveni șapte ani mai tîrziu la Hollywood pentru o a doua carieră, marcată de apariții sporadice, neconcludente în: *I Became a Criminal* (1948), *Night and the City* (1950), *Strange Case of Dr Manning* (1958), *Sheriff of Fractured Jaw* (1959), *The Girl Hunters* (1963) ș.a

FARROW John Villiers

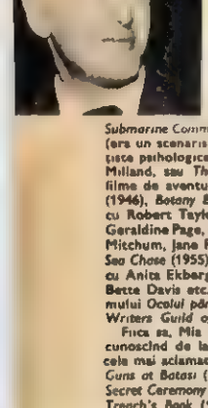

Regizor, scenarist și producător american de film, de origine australiană, soț al actriței Maureen O'Sullivan, tată al actriței Mia Farrow, născut la Sydney, la 10 februarie 1904 — mort în 1963. Fost ofițer de marină, debutează la Hollywood cu cîteva filme minore și se impune definitiv cu un film dramatic: *Rătăcire* (1940), remake după filmul (și piesa) *Bill of Divorcement*, de Clemence Dane, interpretat de Maureen O'Hara. Adolphe Menjou și Herbert Marshall, după care, înrolat în armată cu ocazia celui de-al doilea război mondial, revine la Hollywood decorat pentru comportare ca exemplară. Realizează o serie de filme inspirate de război: *Wake Island* (1942), care va obține premiul criticii newyorkeze pentru regie; *Commandos Strike at Dawn* (1943), *The Hitler Gang* (1944), *Calcutta* (1947) *Submarine Commands* (1951). Cu o cercă abilitate în construcția dramatică (ers un scenarist rutinat) și în dozarea efectelor, realizează drame polițiste psihologice ca: *Marele cosormic* (1948) cu Charles Laughton și Ray Milland, sau *The Night has Thousand Eyes* (id.) cu Edward Robinson, filme de aventuri (cu pregnantă temă socială) ca: *Revolta blestemaților* (1946), *Botany Bay* (1952), ambele cu Alan Ladd, *Ride Vaquero!* (1953) cu Robert Taylor și Ava Gardner sau *Hondo* (1954) cu John Wayne și Geraldine Page, și filme dramatice ca: *His Kind of Woman* (1951) cu Robert Mitchum, Jane Russell, *A Bullet is Waiting* (1954) cu Jean Simmons, *The Sea Chase* (1955) cu John Wayne, Lana Turner, *Back from Eternity* (1956) cu Anita Ekberg, Robert Ryan, *John Paul Jones* (1959) cu Robert Stack, Bette Davis etc. A obținut în 1956 Premiul Oscar pentru scenariul filmului *Ocolul pămîntului în 80 de zile* și premiul Screen Writers Branch of Writers Guild of America.

Fiica sa, Mia FARROW, născută în 1945, a debutat în film în 1964, cunoscînd de la început o meritată notorietate, devenind una dintre cele mai aclamate vedete ale Hollywoodului de azi. A apărut în filmele *Guns at Batasi* (1964), *A Dandy in Aspic* (1967), *Rosemary's Baby* (1968), *Secret Ceremony* (id.), *John Brown's Body* (1969), *John and Mary* (id.), *Sally Trench's Book* (1970) ș.a.

FATEEVA Natalia Nikolaevna

Actriță sovietică de teatru, film și TV, născută la 23 decembrie 1934. Una dintre cele mai dotate actrițe ale ultimului deceniu, și nu numai în patria sa. Apariție fermecătoare, chipul ei luminos stăruie în mintea spectatorilor de la prima ei apariție, rolul Tatianei din *Un astfel de flăcău* (1956), iar o dată cu frumoasa ei creație din *Bătălie în marș* (1961) aduce certitudinea unui incontestabil talent actoricesc. A studiat arta dramatică la Institutul teatral din Harkov (1952–1956), iar în 1958 este absolventă a Institutului de cinematografie din Moscova, ca elevă a lui Serghei Gherasimov. Diploma și-o dă cu filmul *Cazul de la mina nr. 8*, după ce apăruse deja, ca studentă, în filmul mai sus-pomenit, în *Căpitanul bătrînei corăbii* (1956) și în *Afacerea epestriților* (1958). După absolvirea studiilor, activează paralel în film și pe scenă, jucînd la Teatrul Ermolov din Moscova, între 1959 și 1961, iar din 1962 devenind una dintre cele mai solicitate actrițe de film ale studiourilor sovietice, cu egale aptitudini pentru orice gen de roluri. Apare astfel în filmele ca: *A ucide un om* (1961), *Prietenul nostru comun* (1962), *Hotărîre grea* (1963), *Trei plus doi* (id.), *Eu, mesteacănul* (1964, film TV), *Fiii lui Don Quijote* (1965), *Bună-ziua, sînt eu!* (id.), *Pavilionul* (id.), *Ziua îngerului* (1969), *Cîntecele mării* (1970 — coproducție româno-sovietică, în culori), film în care are o apariție neașteptată ercină de muzical. N.F. este Artistă emerită a R.S.F.S.R. din 1965.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

LA STEAUA...

• «Steaua fără nume», emisiune, mai demult, cu o cotă foarte ridicată printre telespectatori, trimite o lumină tot mai palidă, se desfășoară după o schemă parcă prea sărăcită și simplifica tă, în indiferența juriului, comentatorului, concurenților și, bineînțeles, a celor care o urmăresc. O explicație poate fi găsită și în valoarea tot mai scăzută a selecționaților (e drept, «stele» nu apar în fiecare noapte) dar și în — credem — modalitatea de desfășurare a concursului, căzut într-o expresie didacticistă, într-o examinare rutinieră, în care cele trei planuri — comentator, concurent, juriu — nu mai comunică între ele sugestiv și antrenant. Elementele scenografice sînt tot mai sărace, intervențiile, excelentului pe vremuri Dan Deșliu, reduse aproape la cîteva fraze convenționale. Emisiunea nu mai este, așa cum a fost la început, un *spectacol*. Acum seamănă cu un examen de sfîrșit de an de la o școală de muzică oarecare, din care lipsește doar lucrarea scrisă la limba română.

În ultima emisiune n-a fost concludentă nici departajarea «talentelor», notele succedîndu-se stereotip și neselectiv. Poate și juriul s-a aflat în situația de a nu avea de unde alege, dar atunci care mai este rostul «stelei» dacă preselecția nu operează cu mai multă exigență și întrecerea nu aduce în fața micului ecran voci care într-adevăr să solicite cu mai mult interes opțiunile judecători lor din studio?

Dar mai sînt și telespectatorii. Concursul e și pentru ei. Am spune, *numai* pentru ei.

Sînt necesare probe mai diverse, elemente-surpriză, pentru ca «steaua» să-și recapete alertețea de altădată, să devină o veritabilă și pasionantă întrecere muzicală. Altfel, preferăm piesa lui Mihail Sebastian.

• Prim-planul rămîne, în continuare, una din excelentele emisiuni ale televiziunii. «Secretul» nu e greu de descoperit. Apelînd la personalități din diverse domenii de activitate, reporterul își ușurează sarcina, pentru că, indiferent de întrebări (care de cele mai multe ori sînt apreciate chiar de interlocutor: — Mi-ați pus o problemă foarte importantă!), răspunsurile reprezintă rezultatul unor meditații profunde, rezultatul unor experiențe acumulate sintetic, dorul gîndirii unei... personalități.

Cezar Lăzărescu ne-a deschis o perspectivă nouă asupra unei profesiuni cu o pondere din ce în ce mai mare în viața socială, profesiunea de arhitect.

El încetează să fie *numai* un artist, în arhitectura modernă cunoștințelor de strictă specialitate adăugîndu-li-se și acelea ale sociologului economistului, matematicianului etc. Munca se desfășoară în *echipe*, răspunderea socială crește, realitățile noastre social-economice trebuie binecunoscute. Arhitectul nu mai gîndește un simplu unicat, ci ansamblurl complicate și complexe și, mai ales, gîndește în *perspectivă*, ținînd seama de mutații, transformări posibile, deci prospectează viitorul mai apropiat și mai îndepărtat. De aici și repercusiuni asupra celor care doresc să îmbrățișeze această profesiune. Nu mai este suficientă doar îndemînarea artistică, talentul de a desena pomi și volume geometrice în spațiu. Macheta, reprezentarea în trei dimensiuni, va exprima posibilele aptitudini ale celor care își vor îndrepta pașii și speranțele spre Institutul de arhitectură.

• Vom minca alge, petrol deshidratat, oamenii nu vor mai căuta proteinele obținute «normal» de natură, prin procese multimilenare, ci le vor confecționa în laboratoare. Ogoarele vor dispărea, în locul lor vor fi construite mari combinate chimice în care hrana celor șase miliarde de locuitori ai globului (cam pe la anul 2000) se va găsi din belșug. Adio mușchi de vacă la grătar, escalop de ciuperci, consommé cu măduvă. Oxigenul, hidrogenul și azotul în diverse combinații vor lua locul mîncărurilor tradiționale în meniurile restaurantelor. Ce să mai vorbim de producție?! 40 000 tone de proteină la hectar! Ce-o să ne facem cu atîția curcani de prisos, prepeliște și sitari? (Emisiunea: Univers XX, alimente din petrol.)

TRADUCEREA

de Henri WALD

Cîtă vreme s-a crezut că limba este doar un mijloc de comunicare, traducerea a rămas numai o problemă tehnică; însă de cînd se știe că limba participă nemijlocit la procesul însuși al gîndirii, traducerea a devenit o problemă teoretică. Cum să mai fie posibilă trecerea gîndirii de la o limbă la alta, de vreme ce fiecare limbă implică un alt mod de a gîndi lumea?... Sîntem închiși pentru totdeauna între zidurile limbii pe care o vorbim. «Peștera lui Platon» are pereții din vorbe! «Blestemul divin» care a scindat lumea în natură și cultură a scindat apoi și cultura în culturi: izgonirea din rai și Turnul Babel. Mulți sînt de părere că traducerea e iluzorie și comunicarea dintre diferitele culturi, la fel.

Este adevărat că «nimic» și «rien» nu au exact aceeași semnificație: primul, combinînd pe «ne» cu «mica», înseamnă «nici măcar o bucățică», iar al doilea, provenind din «rem», acuzativul lui «res», înseamnă «nici măcar un lucru». Românii și francezii n-au luat din latină același cuvînt pentru a exprima aceeași noțiune. Ambele cuvinte exprimă totuși aceeași noțiune. Semnificația cuvintelor nu conține numai reflectarea intelectuală a realității, ci și atitudinea pragmatică și afectivă față de ea. Ponderea atitudinii pragmatico-afective față de realitate este și mai mare în frază, unde se adaugă și o anumită structură morfosintactică. Judecata este general-umană, în vreme ce fraza este particular-națională. Ceea ce dovedește că limba nu împiedică ci stimulează gîndirea să urce de la național la universal. Posibilitatea traducerii crește pe măsură ce crește conținutul logic al limbilor și deci convergența lor.

Noțiunea și judecata îi identifică pe oameni; metafora și morfosintaxa îi diferențiază. Însă diversitatea națională a morfosintaxelor este mereu depășită de identitatea universală a structurilor logice. Totuși, la semnificațiile depline ale unei limbi nu se poate ajunge numai cu ajutorul logicii; este tot atît de necesară și cunoașterea etnografiei poporului care o vorbește. Limba conservă, fie și în stare de fosilă, rezultatele unei uriașe experiențe istorice.

Dintr-o limbă într-alta nu poate trece ca atare decît informația intelectuală; cea emoțională este înlocuită cu o alta, cel mult asemănătoare dar niciodată identică. Numai mesajul conceptual poate fi tradus; cel afectiv nu poate fi decît echivalat. A traduce înseamnă a întrebuința alte cuvinte pentru a spune același lucru, a folosi un alt cod pentru a transmite același mesaj, a recurge la alți semnificanți pentru a semnifica aceeași semnificație. Dacă avem de-a face cu un limbaj științific, în care informația afectivă este neglijabilă, traducerea este relativ ușoară, dar dacă este vorba de un limbaj artistic, în care mesajul emoțional are un rol important, atunci traducerea este un act de creație. Fabulele lui Krîlov în traducerea lui Arghezi sînt mai mult arghieziene decît krîloviene. Aceeași deosebire există între limba curentă și cea poetică. În japoneză diferența este atît de mare încît limba poetică are sunete pe care limba obișnuită nu le are. Importanța deosebită pe care o are mesajul afectiv în limbajul artistic l-a făcut pe unii să subaprecieze rolul informației logice și să considere poezia ca pe un mod în care limbajul sărbătorește lipsa rațiunii.

Istoria culturii dovedește însă că viața afectivă nu este menită să zădărnicească formarea structurilor logice, ci dimpotrivă, să stimuleze constituirea lor. Prin «stil», limbajul depășește și conservă afectivitatea individuală și națională, ajungînd în cele din urmă la reflectarea universală. Istoria limbajului este procesul prin care se constituie logica — limba universală a rațiunii — prin intermediul limbilor naționale ale nenumăratelor popoare. Istoria omenirii nu a început cu limba universală, dezagregată de mînia divină în preajma Turnului Babel, ci se îndreaptă spre ea. Dar limba omenirii, chiar dacă va fi vreodată unică, nu se va reduce niciodată la logică, deoarece ideile oamenilor sînt alcătuite nu numai din cunoștințe, ci și din sentimente. Ei au de comunicat nu numai vești, ci și îndemnuri. A obliga limbajul să fie «precis», ca un sistem de semne algebrice, înseamnă a-l unidimensionaliza și a-l lipsi de seva care îl menține viu. A traduce întregul limbaj uman în formule matematice înseamnă a reduce omul la o «bestie exactă», cum spunea Paul Valéry.

Tot atît de dăunătoare pentru cultură este și convingerea că se poate traduce o frază printr-o altă frază chiar în cadrul aceleiași limbi. Cele două fraze nu exprimă niciodată aceeași idee, ci cel mult aceeași judecată. În fiecare este exprimată altă atitudine a vorbitorului față de obiectul judecat. «Un om trecea pe stradă» și «Trecea un om pe stradă» nu spun chiar același lucru. Altfel n-ar mai exista scriitori...

varietăți

schimbător de viteză încă n-au ...

Consecință a unei concurențe ce îmbracă uneori forme clinice, industria ochelarilor de protecție — care de fapt nu mai protejează altceva decît snobismul — a prezentat la recenta expoziție «Interpublik '71» de la Munchen ochelarii cu ștergător (asemănător celui de la parbrizul automobilelor) alimentat la o minusculă baterie. Pe cînd ochelari hidramatici și cu două diferențiale?

evrica!

Bătrîn sau tînăr, bărbat sau femeie, oricine poate fi lovit de infirmitatea, mai mult sau mai puțin accentuată, de pierdere a auzului.
Alături de ramele de ochelari camuflînd proteze auditive au apărut de curînd cercei auditivi, pentru cochetele doamne și domnișoare care — pe cît e cu putință — ar dori să-și ascundă defectul.

sirenă veac XX

Protestul împotriva primejdiei poluării aerului și apei îmbracă forme dintre cele mai insolite. Sirena din portul Copenhaga, o faimoasă și frumoasă statuie, a fost dotată cu mască de gaze de către membri unei organizații de tineret luptînd împotriva acestei stihii a veacului nostru.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

CINE FACE PE PROSTUL...

Se spune că X face pe prostul... Adică el n-ar fi de la natură prost ca noaptea. Dimpotrivă. După unii autori, ar avea chiar strălucirea lui Voltaire... În ciuda acestei strălucite inteligențe, X face pe prostul și, culmea, se descurcă de minune. Adică nu e un prost banal, din cei pe care-i găsești pe toate drumurile, ci un prost impecabil, un prost desăvîrșit. Atît de desăvîrșit încît toate ridurile inteligenței sînt impecabil alungate. E chiar mai idiot decît un idiot autentic. Această putere de adaptare la prostie ne pune pe gînduri... E X prost sau face pe prostul? Sau și una, și alta...? Asta e taina grozavă pe care vrem s-o dezlegăm.

În orice caz, mereu auzim cuvinte de laudă despre oameni inteligenți care — nu știm din ce motive, nu știm ce le-a venit — s-au hotărît să dea în gropi. Și au talent atît de autentic încît proștii autentici crapă de invidie. Dar am și eu suspiciunea mea... De unde vine atîta firesc în prostie? Cum dracu se face că stupiditatea îi vine ca o mănușă? Cum se explică atunci că dă în gropi fără nici un efort? Cum se explică atunci că e un prost plin de atîta naturalețe?

Nu de puține ori sînt avertizat:

— E inteligent, dar face pe prostu'...

Înțeleg și asta... O face pe prostu' o dată, de două ori... Dar s-o ții așa, morțiș, o viață întreagă, mi se pare exagerat. Nu-l năpădește niciodată plictiseala, nu-l apucă dorul după o vorbă de duh? Nu-l apucă dorința s-o facă o dată și pe inteligentul?... E ușor să fii inteligent manifestîndu-te numai în domeniul idioteniei...

Cu cît trece timpul, suspiciunea mea devine din ce în ce mai mare. M-am cam plictisit de discipolii lui Voltaire care-și manifestă strălucirea numai debitînd inepții... Ca să fii prost cu atîta naturalețe înseamnă că trebuie să ai și niște daruri înnăscute. Simpla bunăvoință nu este suficientă...

Așa că, cine face pe prostul n-are de ce să se laude prea mult. Cine face pe prostul este cu adevărat prost, încît efortul nu e prea mare.

REALITĂȚI DIN LUMEA CAPITALULUI

RĂZBOAIE NEDECLARATE

–recriminări și represalii reciproce la ordinea zilei pe arena economică occidentală–

de Irina VIANU

«A trecut timpul cînd Statele Unite își puteau permite să lupte pe piețele mondiale «cu o singură mînă». Ne aflăm într-o perioadă de noi raporturi în lume, o perioadă în care balanța forței economice s-a modificat». Astfel definea însuși președintele Statelor Unite intrarea într-o nouă fază, de ascuțire deosebită a concurenței interoccidentale, de recriminări și represalii reciproce, declanșată de măsurile adoptate de Washington la 15 august. Suspendînd convertibilitatea în aur a dolarului și lăsînd cursul său să fluctueze liber pe piețele monetare externe, introducînd suprataxa de 10% asupra importurilor — ceea ce echivalează în practică cu o ieftinire a mărfurilor americane la export și cu o scumpire a celor străine în S.U.A. — Administrația a readus la ordinea zilei protecționismul și conflictele comerciale acute. Din nou presa occidentală face referiri cu litere groase la diverse războaie comerciale, amintindu-ne de alte «războaie» din anii '60: «războiul puilor» dintre S.U.A. și Piața comună, «războiul frigiderelor» dintre Italia și celelalte țări vest-europene, «războiul citricelor», «al ouălor» etc. Numai că de data aceasta sînt implicate în conflict produse cu mult mai importante pentru economia țărilor respective — textile, mașini-unelte, automobile — și valori materiale mult mai mari, precum și locurile de muncă a sute de mii de muncitori. Iar țările angrenate în principal sînt pe de o parte S.U.A. și pe de alta Japonia, R.F. a Germaniei, Canada, care în ultimul timp au obținut excedente în comerțul lor cu Statele Unite. Dar poate tocmai în acest din urmă fapt rezidă și una din explicațiile noilor războaie nedeclarate pe arena economică occidentală.

«BĂTĂLIA TEXTILELOR»

Între Japonia și Statele Unite, peste Pacific, fire subțiri urzesc o dependență puternică. Statele Unite sînt, pentru industria textilă japoneză, una dintre principalele piețe de desfacere. În Japonia textilele au o tradiție îndelungată. Industrializarea în această țară a început la sfîrșitul secolului trecut tocmai prin dezvoltarea acestei industrii. Iar în prezent industria textilă japoneză asigură locuri de muncă pentru 1 700 000 de muncitori — 15% din totalul forței de muncă din industrie — și furnizează 12% din exportul țării.

Dar și în Statele Unite industria textilă ocupă un loc însemnat în economie — 2 300 000 muncitori, unul din opt muncitori industriali fiind încadrat în această ramură. Ea deține și o însemnată putere politică, deoarece voturile alegătorilor din Sud sînt acordate în bună măsură doar senatorilor care susțin interesele industriei textile, fie că acestea coincid sau nu cu cele generale ale țării.

Nu este de mirare astfel că, cu intermitențe și intensități diferite, disputele privind desfacerea textilelor japoneze pe piața S.U.A. au înveninat de-a lungul anilor relațiile dintre cele două țări. Ultima răbufnire este și cea mai violentă. Negocierile au început cu doi ani în urmă, fără a se ajunge însă la vreun acord. Discuțiile au continuat pînă cînd, în luna septembrie a.c., Statele Unite au dat Japoniei un ultimatum: dacă pînă la 15 octombrie nu va accepta propunerile americane privind limitarea exportului de textile în Statele Unite, acestea vor impune unilateral contingentări draconice. Ca urmare, deși cercurile de afaceri japoneze erau împotriva unor noi concesii, la data fixată guvernele celor două țări au semnat la Tokyo un acord privind limitarea sporului de vînzări textile japoneze în S.U.A., pe timp de trei ani, la 5% anual pentru textilele din fibre sintetice și la 1% pentru cele din lînă. În schimb, guvernul Statelor Unite s-a angajat să suspende suprataxa de 10% asupra importurilor respectivelor mărfuri.

După părerea observatorilor din Japonia și din alte țări, guvernul japonez a sacrificat interesele industriei sale textile pentru a evita înrăutățirea generală a relațiilor economice și chiar politice dintre cele două țări. Căci, într-adevăr, pentru industria textilă japoneză lovitura este foarte serioasă. Se apreciază că reducerea exporturilor în S.U.A. va însemna concedierea a 300 000–400 000 muncitori și falimentul multor firme mici. Dar acest «acord» a creat o stare de spirit pesimistă nu numai în rîndul cercurilor de afaceri din Japonia legate de industria textilă. Astfel, se face tot mai puternic auzită temerea că respectivul acord va fi folosit ca precedent pentru restricții similare față de importul altor mărfuri, cum ar fi oțelul, aparatele de televiziune, calculatoarele pentru birouri, automobilele — toate acestea constituind produse cu care japonezii au reușit să pătrundă puternic pe piața nord-americană...

O «VACANȚĂ FISCALĂ» PLĂTITĂ SCUMP

În R.F. a Germaniei măsurile protecționiste americane au lovit pînă în prezent cel mai drastic în ramura construcțiilor de mașini. De aci înainte, atunci cînd un producător vest-german de mașini-unelte va încerca să-și vîndă produsele pe piața americană, el va trebui să conteze pe o diferență de preț de aproximativ 30% în favoarea concurentului său american. Și aceasta deoarece prețul produselor sale va fi mărit cu 10%, ca urmare a suprataxei la import, cu alte aproximativ 10 procente, corespunzător creșterii cursului mărcii pe piețele monetare, și totodată producătorul american își va putea reduce prețul cu 10%, ca urmare a unui «credit» fiscal de 10% acordat de stat pe 1–2 ani, destinat să încurajeze investițiile în domeniul utilajelor industriale. Pe lîngă toate acestea se propune în prezent în Statele Unite încă un proiect de lege prin care să se acorde un alt «credit» fiscal similar — dar de data aceasta pe perioade variind între 5 și 10 ani — asupra impozitului perceput la toate mărfurile exportate. Nu este de mirare că, în aceste condiții, exportatorii vest-europeni consideră că piața nord-americană va deveni practic închisă pentru numeroase produse. În ce privește industria de mașini-unelte din R.F. a Germaniei, de pildă, închiderea pieței nord-americane va duce la concedierea a 44 000 muncitori vest-germani, iar în industria de automobile, la îngroșarea rîndurilor șomerilor din R.F. a Germaniei cu alți 92 000 muncitori. În general, în R.F. a Germaniei în producția de bunuri destinate exportului în S.U.A. lucrează 379 000 muncitori — 300 000 din ei în ramuri industriale cheie.

«Vacanța fiscală», cum este denumit pe continent proiectul american privind amînarea plății impozitelor, a stîrnit vii critici în Europa occidentală. De altfel «vacanța fiscală» a constituit și obiectul unei note de protest adresate guvernului S.U.A. de țările membre în Piața comună și din partea Foreign Office-ului de la Londra. Respectiva problemă a fost de asemenea discutată la sfîrșitul lui octombrie de reprezentanți ai Statelor Unite și ai Pieței comune. De o parte și de alta nemulțumirile abundă. Statele Unite declară că nu vor anula suprataxa la import decît dacă țările vest-europene își vor revaloriza monedele în raport cu dolarul și dacă vor revizui întreg ansamblul reglementărilor discriminatorii la comună: este vorba de investițiile în străinătate, de implantarea în alte țări a filialelor americane, al căror număr a ajuns recent la 8 000, reprezentînd 35% din producția industrială globală a țărilor industriale capitaliste dinafara S.U.A. Eficiența acestei căi de pătrundere pe piețele celor șase reiese de pildă din faptul că valoarea vînzărilor efectuate de filialele respective pe piața celor șase depășește de 4 ori valoarea exporturilor americane pe aceeași piață.

CÎND E VIZATĂ ÎNSĂȘI DEZVOLTAREA INDUSTRIALĂ A CANADEI

Pînă nu demult, în relațiile sale cu colosul economic din Sud, Canada nu reușea să exporte decît materii prime și să importe produse industriale, rămînînd astfel condamnată la o economie dependentă și la un schimb neechivalent, dezavantajos. Un alt motiv de îngrijorare pentru autorități îl constituiau investițiile americane care acaparau principalele ramuri ale economiei, asigurîndu-și dominația în aceste domenii. Iată însă că, recent, autoritățile de la Ottawa au hotărît ca, menținînd anumite restricții în calea pătrunderii firmelor S.U.A. în domeniile cheie ale industriei, să le folosească în același timp în alte domenii, pentru a stimula dezvoltarea industrială și mai ales a pătrunde prin intermediul lor pe piața Statelor Unite. În acest scop a fost introdusă o legislație fiscală menită să încurajeze implantarea de firme străine în anumite domenii industriale. O serie de rezultate nu au întîrziat să se arate. Folosind chiar armele adversarului, Canada nu numai că a reușit să modifice tiparul tradițional al schimburilor sale cu S.U.A., dar chiar să obțină în comerțul cu acestea un excedent anual de 2 miliarde dolari.

Instituirea suprataxei americane a lovit însă puternic. În condițiile în care 70% din exporturile Canadei se îndreaptă spre vecinul său din Sud, introducerea suprataxei a dus la o creștere rapidă și spectaculoasă a șomajului. În numai o lună, de la 15 august la 18 septembrie, șomajul a urcat de la 6,5 la 7,1%. Specialiștii consideră că reducerea vînzărilor canadiene pe piața americană va condamna la șomaj încă 100 000 muncitori.

Pentru a suspenda suprataxa, autoritățile americane cer Canadei să-și sporească importurile din Statele Unite, să reducă taxele vamale la importurile din aceeași sursă și să revizuiască legislația fiscală încurajînd implantarea firmelor străine în indiferent ce domeniu. Opunîndu-se cererilor americane, Ottawa consideră că ele vizează de fapt împiedicarea aplicării strategiei de dezvoltare industrială a Canadei, pe care Washingtonul o califică «agresivă» — interesul S.U.A. fiind de a avea în continuare în Canada o furnizoare de materii prime și o piață de desfacere pentru produsele industriale americane.

«ÎN STIL TEXAN»

Dar arma principală pe care mizează în continuare Statele Unite în actualele lor războaie comerciale rămîne aceea monetară. Opunîndu-se cererilor de a devaloriza dolarul, Statele Unite condiționează anularea suprataxei la importuri de revalorizarea monedelor partenerilor lor — în primul rînd a mărcii și yenului — pentru a obține astfel o redresare a balanței lor comerciale, care s-a deteriorat continuu de la începutul anilor '60 — cînd înregistra încă un excedent de 4–6 miliarde dolari — devenind deficitară în 1970 pentru prima oară din 1893.

Sesiunea anuală a Fondului Monetar Internațional din septembrie și negocierile ulterioare din «clubul celor zece» nu au dus la vreun acord și observatorii n-au prevăzut perspective în acest sens nici pentru reuniunea «celor zece», programată pentru sfîrșitul lunii. Între timp Washingtonul n-a ezitat să recurgă la manevre menite să ducă la divizarea adversarilor. Astfel, în discuții bilaterale cu R.F. a Germaniei, ministrul finanțelor al S.U.A., John Connally, a declarat că țara sa este dispusă să suspende aplicarea suprataxei față de R.F. a Germaniei, considerînd că aceasta a permis fluctuarea mărcii pînă la un nivel care satisface necesitățile comerciale ale Statelor Unite.

Declarația lui Connally a provocat o vie nemulțumire în rîndul altor țări de pe continentul european, ca și în Japonia. În Anglia, influentul «The Times», în editorialul intitulat «Pericolele unor negocieri în stil texan», scria: «Este un lucru ca partenerii S.U.A. să accepte restricții pe piața americană pentru a ajuta Statele Unite, dar este cu totul altceva să se accepte restricții care nu sînt suportate în egală măsură de alți exportatori. Nimeni nu va accepta așa ceva. Avem de-a face cu o tactică periculos de provocatoare... Declarația d-lui Connally anunță o perioadă de represalii reciproce...».

Într-adevăr, la numai două zile de la declarația ministrului finanțelor al S.U.A., Danemarca a anunțat că introduce și ea o suprataxă de 10% asupra importului produselor industriale. «Știu că această măsură contravine regulamentelor GATT și AELS, dar nu văd de ce noi nu am face acest lucru cînd alte state, cu mult mai mari, au considerat că pot ignora aceste regulamente», a declarat Henry Grunbaum, ministrul finanțelor.

Astfel, drumul escaladării represaliilor și contrarepresaliilor pare deschis.

Acest desen, apărut în revista americană «Time» — și în care președintele Nixon este înfățișat adresîndu-se ministrului de finanțe John Connally, spunîndu-i: «Ei, John, cel puțin am reușit să-i coalizăm » — ilustrează una din consecințele instituirii măsurilor protecționiste americane, și anume coalizarea țărilor lovite de acestea, pentru a le riposta.

Așa-zisul «acord» ce a pus pentru moment capăt «războiului textilelor» dintre S.U.A. și Japonia a stîrnit puternice reacții negative în Japonia, unde a și început să aibă drept consecință închiderea multor fabrici (fotografia de sus) și îngroșarea numărului șomerilor. Imaginea de jos redă un aspect de la o demonstrație organizată la Tokyo de mii de salariați din industria textilă, în semn de protest împotriva acceptării ultimatumului american.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

CARTOLINA

Editura italiană «La Pietra» a avut ideea publicării unei «autobiografii a fascismului» reconstituită în exclusivitate din cărți poștale ilustrate puse în circulație în Italia între 1920 și 1945. Este o carte voluminoasă, grea, cu coperte negre, în care primatul îl are imaginea lăsată să vorbească singură, prin elocvența ei de la sine grăitoare, cuvîntul explicativ fiind redus la un minim de expresii, fără adjective patetice, fără aprecieri de valoare, fără logoree propagandistică. Imagine autentică, selecționată din ceea ce era menit să prezinte fascismul într-o lumină cît mai favorabilă, extrasă din arsenalul iconografic al sinistrei mișcări care, din 1919 pînă în 1945, a împins Italia cu o consecvență diabolică pe marginea prăpastiei.

Opera este monumentală, de o copleșitoare forță de convingere, adevărat dosar al trufiei politice, al orgoliului puterii fără glorie, al megalomaniei desănțate, obtuze, nelimitate, al violenței oarbe, instinctuale, animalice... Peste toate, dominînd într-o apoteoză a stupidității, cultul unui individ care se credea trimis de pronia cerească, biped sanguinar cu slăbiciuni lumești, ridicol în setea lui de măreție, agramat în vorbire, insațiabil în apetența puterii, jalnic și abject în ceasul răfuielii, de o dezesperantă nimicnicie intelectuală: Mussolini, ducele, cel ce se socotea descins în linie directă din gloria Romei antice, patron al unei turme de ciraci plini de complexe, atinși de psihopatia sexualis, sau «intelectuali» atrași de parvenitism, rătăciți ai literelor și artelor, piătiți gras pentru a se înhăma cu întregul lor harnașament de osanale la carul alegoric al cultului personalității.

Scriitorul Carlo Levi, care prefațează această «autobiografie» sui-generis, deschide volumul printr-o «Le cartoline della storia» (ilustrate din istorie) adresate lui Enzo Nizza, colecționarul cîudatei iconografii și autor al explicațiilor de sub imagini. Colecția lui Nizza, rod al unei pasionante munci de investigație și descoperire a înfățișărilor publicitare ale fascismului italian, este un fel de arheologie a subconștientului, întruchipată în volum sub forma unui straniu «talciocc» al memoriei. Căci ce poate fi, în aparență, mai banal și mai anodic ca o colecție de ilustrate privită dincolo de imaginile lor foto sau litografice, pînă la textele stereotipe și conformiste ale corespondenților? Ar fi putut oare bănui capii Romei fasciste că tirajele lor de cărți poștale propagandistice, atît de naive, de simpliste, de anoste și de fade ca niște ilustrate de bal, vor putea compune, reunite, o virulentă și demascatoare autobiografie?

Iată declarată cu emfază «La gloriosa camicia nera d'Italia» (gloriosa cămașă neagră a Italiei) îmbrăcînd trupul unui homunculus ieșit din laboratorul de «supraoameni» al nietzscheismului, ceva între bărbat și femeie, pantaloni de călărie, ciuf izbucnind «pericolosamente» de sub fes, postură de operetă comică pe fundal romantic, jigolo de mucava cu buze fardate, cu dreapta în șold ca o curtezană masculină și cu stînga ținînd ca pe un stindard de budoar «fascia», un fel de umbrelă strînsă în bețe de bambus cu un fier de toporișcă în loc de mîner. «Giovinezza, Giovinezza, Primavera di bellezza!». Iată și portretul fizic al fascistului ideal, așa cum îl vedea Mario Carli: «1) Un cap vivace, genial, cu părul vîlvoi. 2) Ochi arzători, mîndri și candizi, care nu ignorează ironia. 3) Gura senzuală și energică, gata să sărute focos, să cînte mieros, să comande «imperiosamente». 4) Mușchi viguroși, elastici, iradiați de fascicule de nervi «ultrasensibili». 5) Inimă de dinam, plămîni pneumatici, ficat de leopard. 6) Picioare de veveriță, capabile să se cațăre pe orice creastă și să scormonească orice abisuri. 7) Eleganță sobră, virilă, sportivă, gata de luptă, de fugă, «di danzare», «di arringare una folla» (de a agita mulțimea)»...

Mă tot gîndesc, de ce înnebuneau femeile după Rudolf Valentino care, sărmanul, numai fascist n-a fost?

Dar să răsfoim ilustratele lui Nizza și să acordăm seriozitatea cuvenită conceptului sudic al fascismului asupra vestimentației de paradă, de amor, de salon, de gală și de luptă — realizată în viziunea creatorului de modă Nanni — costume de ani nebuni, cărora niciodată nu le lipsește un atribut sine qua non: bîta. «Fiori ai valorosi soldati della nuova Italia!» Ducele privește crunt din medalion, față de granit, ochi învăpăiați, chelie pe tigvă, salut legionar, durîtate de rădașcă, insectă-buldozer, leoaica așteptîndu-i pe Romulus și Remus îmbrăcați în cămăși negre, Traian coborît de pe Columnă pentru a se înclina în fața «voinței de fier» pe o sărmană cartolină de-o liră!

Predilecția pentru stilul imperial este vădită, «Aurora augurale del fascismo» tropăie printre aceile pe un car antic tras de bidivii focoși, în coviltirul căruia o superbă vestală susține pe sîni greul portret al ducelui; și însuși «El», marele «El», unicul și nerepetatul «El», se încruntă de pe o altă cartolină, în ținută marțială de Cezar; în alta e simplu burghez în haine de stradă, purtînd pe umeri un prunc învățat să salute fascist la vîrsta gungurității: «Pupilla del regime»!

N-aș fi bănuit niciodată că istoria poate fi scrisă cu ilustrate de doi bani și că o întreagă epocă ar fi capabilă să apară în toată goliciunea și prin ticul unor biete cărți poștale. Aparițiа fascismului italian, cotropirea Abisiniei, războiul din Spania, axa, pactul tripartit, atacarea Uniunii Sovietice, lupta cu partizanii greci, albanezi și iugoslavi, binecuvîntarea papală, parăzile de mare montaj, poezia apologeților, ferocitatea ridicată la rang de atribut național, rasismul — cauză sfîntă, bestialitatea — condiție a expresiei de patriotism. Cartoline cu avioane bombardînd, cartoline cu cuirasate în atac, cartoline cu invazii de parașutiști, cu vînători de munte («Ciao, ciao, mio bell' alpin...»), cu submarine («Ridendo in faccia a Morte ed al destino!»), cartoline cu sînge, cu lacrimi, cu îngenuncheați, cu mame îndoliate, cu copii jucîndu-se de-a războiul, cartoline cu gloanțe, cu bombe, cu mine, cu torpile, cu măști de gaze și..., și deodată patru fotografii: un imens cimitir italian în Africa orientală, un și mai imens cimitir la Stalingrad; un ultim portret al ducelui — cline bătut, cu ochelari — și zguduitoarea fotografie făcută în Piazzale Loreto din Roma, la 28 aprilie 1945, în care «voința de fier», spînzurată de picioare printre alți șase distinși discipoli ai săi, atîrnă în fața poporului care făcuse dreptate. «Ultimo atto»: «De ce veniți să mă intervievați, doamnă? Îmi amintesc perfect de ultima vizită pe care mi-ați făcut-o la Roma, cu șapte ani în urmă. Atunci eram încă un personaj interesant. Acum sînt un defunct. Uitați ce-a mai rămas din mine! Sînt căpitanul unei nave cuprinse de furtună. Nava mea se scufundă. Mă găsesc în mijlocul oceanului dezlănțuit; un naufragiat, în imposibilitate de a acționa, de a mai repara ceva... Abia mi se mai aude glasul. Și mă acoperă tăcerea...» (din interviul luat lui Mussolini de Maddalena Mollier la 1 martie 1945).

O lecție a istoriei pe o cartolină.

F proces

DOSAR nr. 5/1971

Pro
rușinii d

„In labor nobilitat".
(Adagiu incontestabil latin)

ACUZA VICTIMEI:

în familie

Tare greu e să te certi cu neamurile! Unui străin îi spui ce gîndești, și cu asta gata: îți vezi de treburile tale, pleci, l-ai dat uitării.

Cu neamurile însă se schimbă calimera: de ele, vrei nu vrei, rămîi legat. Ia ticăloase, te fac de rușine, îți strică firma; tu, bineînțeles, le boscorodești, le faci cu ou și cu oțet, le pui în vedere să nu-ți mai apară înaintea ochilor și, în general, în cale; dar cum sîngele apă nu se face, te pocnește după aceea o părere de rău și o grijă de soarta lor, de parcă tu, cu atitudinea ta critică, ai fi pricina tuturor relelor, de parcă tu ai fi vinovat de prostiile altora, pentru «simplul» motiv că ți-e neamuri.

Fac aici, acum, toată filozofia asta pentru că în ultimele două zile am reușit să mă cert cu trei dintre neamurile mele.

*

Primul conflict a fost cu vărul meu. Un văr nu chiar primar, totuși foarte apropiat. Legătura noastră se datorează unui șir de numai cinci alianțe. Între diferiți colaterali de gradul 6-7, ai ascendenților noștri de gradul 2-3. Cu alte cuvinte, un fel de vagi unchi și vage (așa s-o fi făcînd acordul?!) mătuși, ai noștri și ale noastre. Mă rog, filiera contează mai puțin, important e că toată lumea știe că pramatia asta e neam cu mine. Ceea ce, vă închipuiți, e foarte binefăcător pentru mine, pentru prestigiul meu în societate.

A venit aseară, iar; să mă ciupească de parale, iar; cu înfățișarea lui de ducă-se pe pustii, mi-a speriat copilul, iar; mi-a ținut teorii «bîte», iar; mi-e ridicat voltajul rețelei nervoase, iar; m-a făcut să zbier, iar; să zbier pînă cînd toți vecinii din bloc, pe verticală, au început să bată, cu ce-au avut mai repede la îndemînă, în țevile caloriferului, iar; mi-a stîrnit o criză de ficat, iar; și a plecat întristat de cum mă port eu cu neamurile, iar.

Vărul ăsta al meu, podoaba familiei mele, dă, de patru ani încoace, de cînd și-a terminat liceul, în fiecare vară, cîte două examene de intrare în învățămîntul superior. Ceea ce denotă o consecvență, o stabilitate în aspirații, o fire tenace, un caracter ambițios de toată frumusețea. Primul examen îl dă la acea facultate la care în anul respectiv raportul dintre numărul locurilor și numărul candidaților e cel mai... uman. Aleargă, sărmanul, foarte mult în acele ultime zile în care se mai fac înscrierile, depune cereren cu un sfert de ceas înaintea «închiderii», dar n-aș putea spune, păcatul meu ar fi, că nu știe să-și aleagă disciplina care oferă cele mai mari șanse de accesibilitate. Deci, notați vă rog că vărul meu e și un științific! Al doilea examen îl dă, după vreo lună, cînd se scot în concurs locurile neocupate încă, de la unele facultăți, în cadrul primei manșe. Ceea ce denotă că vărul meu nu se cramponează, meschin, de o unică ramură pentru care ar avea înclinații și aspirații. Nu, el e un spirit cu orizonturi vaste; dacă vreți, un spirit universalist; dacă vreți, modern-renascentist; dacă vreți, enciclopedic; dacă vreți — și nu văd de ce să nu vreți — el e aspirantul sublim spre postul de factotum social. Panaceul grijilor universului. Vă spun toate astea ca să înțelegeți sublimul fenomenului numit: vărul meu; vă spun toate astea ca să vă fie limpede că viitorul omenirii și implicit al nostru stă pe umerii tinerilor de felul său. Pînă una-alta însă, înainte de viitor, el, vărul ăsta al meu, stă cam prost cu prezentul: n-are ocupație; n-are parale; n-are un rost; nu-i stăpîn pe el și, mai cumplit decît toate, a început să simtă că-i trece vremea și că, față de cei din generația sa, rămîne de căruță.

Susține că nu-i pasă de ceilalți, însă minte. E mai sensibil decît o rană vie. De altfel este o rană vie; dar din pricina lui. El n-a avut grijă de el.

Acum și-a confecționat, în lipsă de altceva, o personalitate din mucava, ca să orbească și să înșele. Să pară totuși cineva. Și-a lăsat părul lung, și-l poartă buclat ca pe vremea lui D'Artagnan; și-a tras pe el o pereche de pantaloni de văcar americ an; stă cu cămeșa desfăcută pînă aproape de centură, să i se vadă coastele și, pe ici, pe colo, cîte un mușchi, pe care, ostentativ, «și-l joacă»; și și-a atîrnat de gît un medalion, că dacă moare pe frontul științei și culturii inedite, să poată fi identificat, ca orice erou, după matricolă. E superior nouă tuturor, știe că se va alege din omenire și de aceea e blazat și pesimist.

Aseară vărușmeu iar a început să-mi facă teorii de-astea negre și atunci am socotit că-i bine să-i dau un sfat. Mi-am trimis nevasta în altă cameră, ca să nu se jeneze băiatul, și i-am spus că poate ar fi mai bine să-și găsească o slujbă potrivit studiilor lui de pînă acum, eventual — i-am propus concret — să vie la fabrica unde-s eu, că au locuri, și să se califice la locul de muncă; iar dacă ține morțiș și crede că într-adevăr îi «corespunde» capul, voința și puterea de muncă, să mai încerce să dea la facultate, la fără frecvență. Dar că, oricum, așa nu mai merge: că și ai lui sînt aproape de pensie și timpul trece și..., mă rog, tot argumente d-astea, zic eu, de bun-simț.

Dar verișorul meu a fost de altă părere.

— Nu ține, — îmi zice — nu ține, că dacă mă apuc de o muncă din astea de mîna a doua, mă fac de baftă. Îmi crapă obrazul, pricepi?! Și eu nu-s predispus să-i las pe «gagii» să rîdă de băiatul.

De aici a pornit totul. Mi-au apărut părinții lui înaintea ochilor: taică-său, muncitor încărunțit în meserie; maică-sa, femeie care a ținut o gospodărie de șapte suflete: bărbat-su, ea și cinci odrasle, pentru care a făcut pe dracu-n patru să aibă de toate, ca să n-aibă decît grija învățatului, pentru ca să-i scoată oameni. Cinci odrasle dintre care face parte și vărul meu cel distins.

De aceea mi-am ieșit din fire și-am început să țip la el: pentru că n-am reușit să pricep cum poate să-ți fie rușine de ceea ce a făcut tatăl tău ca să te crească; pentru că n-am reușit să înțeleg cum poate să-i fie rușine unui fiu de muncitor de munca de muncitor; pentru că n-am înțeles cum poate să-i fie rușine de muncă unui om crescut într-o ordinduire care a înălțat munca la rangul de datorie de onoare.

L-am socotit un declasat moral și, așa neam cum îmi este, l-am dat afară cu indignare și ură din casa mea. Am trăit în clipa aceea sentimentul unui gest simbolic.

*

Al doilea conflict l-am avut azi, cu un nepot de-al meu — un nepot de vară, dar nu știu care o fi aia dintre cele multe ale mele — nepot care m-a sculat cu noaptea-n cap. Mă rog, așa-l aduce pe el trenul de acolo de la țară, de unde-i de loc, și pentru asta n-am dreptul și nici nu mă supăr.

Discuția a pornit din altă parte: pentru a nu știu cîta oară el mi-a reproșat că nu-i ajut să-și găsească o slujbă aici, la oraș. Orice, dar la oraș să fie.

Sigur, l-aș fi ajutat bucuros, numai că el n-are nici o calificare și, în plus, mai este ceva, mai important: dacă pleacă el din sat, bătrînii lui rămîn singuri și gospodăria lor frumoasă de acolo ar cam rămîne de izbelițe; pentru că bătrînii au tragere de inimă, dar nu mai au putere. Pe de altă parte, cooperativa agricolă de acolo are nevoie de brațe de muncă tinere. Încît, pentru el, pentru nepotul meu, acolo în sat sînt perspective mai precise și mai generoase decît oriunde în altă parte. Venitul la oraș înseamnă o calificare profesională nouă, înseamnă goană după locuință și toate celelalte. Și-apoi, are o datorie față de părinți, față de satul lui, față de pămîntul și de întreaga suflare de acolo care — o repet — are nevoie, pentru a-și duce mai departe existența și pentru a prospera și propăși, de vlăjoșenia unei noi generații.

I-am explicat toate astea și multe altele, am amestecat argumentele materiale cu cele sentimentale, dar el, ca de lemn! O ținea ca prostul într-una cu o singură vorbă: «Fapt e, nene, că dumneata nu vrei să mă ajuți!».

Se apropia ora șase jumătate, trebuia s-o pornesc spre serviciu, nu mă bărbierisem, nu mîncasem nimic, dar îi tot dădeam cu munca de lămurire.

Că țara se industrializează, dar că și în agricultură e nevoie de oameni, de specialiști. Că decît să vină la oraș, mai degrabă ar pune și el mîntea și umărul, alături de ceilalți consăteni ai lui, ca să aducă mai repede orașul la ei în sat. Că industrializarea e spectaculoasă, dar că și transformării agriculturii potrivit avantajelor și pretențiilor revoluției științifico-tehnice merită să-i închini existența ta. Că avem, de la părinți și bunici, o tradiție și o pricepere în munca pămîntului și că e păcat să le întrerupem. Și e o prostie să nu le ducem mai departe, pe treptele superioare de calificare și randament. Că orașul și viața de aici, de la oraș, au, firește, hazul lor, dar că și urbanizarea ruralului, a satului, e un roșt fascinant, un proces care implică o trăire, o ardere superioară sută la sută, o mare chemare și o mare datorie. În sfîrșit, că în țara asta trebuie făcute toate și că noi trebuie să ne împărțim pe măsură: unii aici, unii acolo.

Ei bine, la toate astea, pe care nu i le-am spus azi-dimineață pentru prima oară, nepotul meu, flăcăul ăsta îmbrăcat jumătate țărănește, jumătate orășenește, mi-a răspuns clar și răspicat:

— Nene, poate ai și dumneata dreptate, dar mie de-acu' înainte mi-e rușine să mai fiu țăran. Și cu asta, gata! Vreau să mă apuc de o altă muncă. C-altfel nici fetele nu se mai uită la mine. Dacă nu m-ajuți dumneata, ca neam ce-mi ești, atunci m-oi ajuta singur!

Și căpățînosul a plecat lăsîndu-mă fierbînd de mînie. Se răsculau în mine generații întregi de strămoși, țărani și răzeși, credincioși grîului și porumbului, albinelor și viței de vie.

*

În sfîrșit, colac peste pupăză, tot azi, cînd ieșeam de la serviciu, mă întîlnesc cu o vară de-a mea. De fapt, tot un neam al cărui grad de rudenie e la fel de imposibil de stabilit ca și la ceilalți doi; dar, repet, important e că lumea ne știe de neamuri.

Era cu o foscă colegă de-a ei de școală, o fată brunetă, slăbuță și cu ceva distins și luminos într-însa, ceva greu de definit dar care semnaliza un om de calitate. Mi-a făcut cunoștință cu ea, prezentîndu-mă, bineînțeles, ca pe vărul ei cel mai apropiat; apoi m-a abandonat total și a continuat să-i descrie fostei colege cît de bine a nimerit-o ea în căsnicie:

— Știi, dragă, nu fac nimic. Nici măcar o cafea. «Plopi» (pe bărbatul verișoarei mele îl cheamă, înainte de a o întîlni pe ea, îl chema, spun, foarte normal și simplu, Plopeanu) mi-aduce toți banii, și să știi că nu-s puțini de loc, că a știut Valy (așta-i numele verișoarei mele, dar la fel de bine poate fi și oricare altul) pe cine să aleagă; Plopi mi-a angajat manichiuristă care vine acasă; de femeie de serviciu nici nu mai vorbesc; a găsit, el știe cum, o ardeleancă care-mi face casa lună, face piața, masa, și, ce să-ți mai înșir, dragă, totul, totul; i-am spus că-mi place o blană, «o nebunie», și Plopi a găsit soluția: a făcut contract pentru o carte, ceva de specialitate, cu șuruburi și formule. E drept că acum cam stă nopțile la birou, dar de, a vrut nevasta tinără, a vrut-o pe Valy...

Aici verișoara mea a rîs semnificativ și cristalin ca o capră veritabilă cînd e deosebit de mulțumită de sine. Apoi a trecut la întrebări adresate excolegei sale. Întrebări-fitil; întrebări-răutăcioase; întrebări-cancer.

— Dar tu, dragă, tot te mai amărăști cu serviciul ăla groaznic? Opt ore pe zi, la țară! Penibil, tu, penibil! Ce Dumnezeu, n-ai găsit o soluție?! Eu n-aș sta acolo nici un ceas. De altfel, eu nu accept să muncesc nici acasă, dar să mă duc la serviciu! Ce face bărbatu-tău? Plopi, în locul lui...

Fata cea brunetă, slăbuță și cu ceva distins și luminos într-însa, — acum știu ce! — n-a răspuns nimic. Dar s-a posomorît și mi-a făcut impresia că o privește pe Valy a mea cu o milă fără sfîrșit.

Eu am reacționat altfel, e o chestie de fire. I-am spus lui Valy, așa, ca între neamuri:

— De fapt se pare că fiecare v-ați realizat în felul vostru. Dumneaei își face meseria pe care și-a ales-o, meseria pentru care s-a pregătit. Iar tu, Valy, trăiești potrivit idealului tău de lene, indiferență și iresponsabilitate. Evident, tu o duci — cel puțin deocamdată — mai îmbelșugat, mai comod și fără griji, dar nu oricine e în stare să descopere și să practice o formă, pe cît de specială pe atît de legală, a prostituției cum ți-a reușit ție. Valy, îmi ești vară de atîția ani și n-am știut că ai geniul fraudei morale și al lipsei de scrupul în tine!

N-am înțeles de ce, după acest compliment — vă asigur, făcut cu toată sinceritatea — Valy m-a renegat ca neam, apropiat sau îndepărtat, pentru totdeauna.

Oare ce se va întîmpla cînd și sărmanul, harnicul Plopi — cel de bună-credință — va constata că el de fapt nu s-a căsă-

cesul e muncă

Dezbatere imaginată și scrisă de Nelu IONESCU

torit ci și-a cumpărat o nevastă? Atunci probabil, ei, lui Valy îi va fi contestată, denunțată rudenia.

*

Cele trei certuri ale mele — evident, cu firea imposibilă pe care o am, puteau fi și mai multe — mi-au împuținat, într-un fel, familia, mai precis, relațiile de familie. În schimb au avut darul să mă adune, pe mine și atenția mea, asupra unui sentiment care, de necrezut, încă mai este contemporanul nostru: rușinea de muncă. Bineînțeles, la alte proporții decît cu ani în urmă, decît înainte de a începe bătălia pentru crearea unei societăți formate din oameni cu mentalități noi, cu principii morale superioare, însă el încă există și încă face victime.

Deci, încă n-avem dreptul să ne odihnim, să punem armele deoparte; încă ne mai trebuie cîteva bătălii, cîteva ofensive.

Căci — așa cum răspicat a rostit secretarul nostru general la plenara de la începutul acestui noiembrie — am pornit «la un drum greu și de lungă durată, care cere din partea fiecăruia dintre noi *să muncească* și mai bine decît pînă acum, cu mai multă exigență și spirit de răspundere».

În ceea ce mă privește, am să mă răfuiesc chiar și cu neamurile. Am să încep printr-o acțiune de chemare în judecată a celor negre ale familiei mele; de fapt, ale familiei noastre, pentru că cei trei — așa, cît de vag și totodată cît de binecunoscut sînt rudele mele — pot fi foarte bine și ale voastre

CUVÎNTUL APĂRĂRII:

fără familie

E adevărat, i-am învinuit că-mi fac neamul de rușine și i-am renegat. Și totuși îmi sînt neamuri. Vorba ceea: e prost, dar e prostul nostru! Cu alte cuvinte, înainte de o hotărîre definitivă mă simt obligat să reiau judecata și să le cîntăresc mentalitatea și faptele și din unghiul lor de vedere. Pentru obiectivitate, pentru liniștea mea sufletească, dar mai ales pentru ei: dacă am să descopăr pricinile care i-au făcut să gîndească cum gîndesc, să se poarte cum se poartă, poate reușesc, în ceasul al doisprezecelea, să-i ajut. Firește, curmînd rădăcinile răului, dar și judecîndu-i cu înțelegere, adică cu înțelepciune.

Ca să nu vă arătați mirați și ca să n-avem vorbe, vă avizez că tot eu, cel care cu mîna mea am scris acuzarea, acum scriu și apărarea. Pentru că înțeleg să mă lepăd de neamurile dovedit ticăloase, dar în nici într-un caz de adevăr.

*

Deci, mai întîi vărul meu. Ăla care «a» străduit» dar n-a intrat în facultate; ăla care socotește că e mai «onorabil» să șmechereștî pe străzi și în baruri, să joci pocher dimineața, la amiază și seara, să fii blazat și «șucărit» pe societate, să-ți papi părinții de parale decît să te califici într-o meserie și să trăiești pe picioarele tale.

Obiectiv, la noi s-a petrecut o mare transformare: o dată cu întreaga dezvoltare socialistă a țării, cu democratizarea vieții noastre sociale, cu crearea gamei extrem de largi de condiții materiale pentru cei dispuși să învețe (cămine, burse, laboratoare, număr sporit de locuri etc.), accesibilitatea la învățămîntul superior a devenit posibilă pentru oricine, cu o singură condiție: să știe carte. Concret, pentru început, să «ia» examenul de intrare.

Desigur, în aceste condiții, cînd posibilitatea de afirmare și desăvîrșire a individului a fost obiectiv creată, cînd totul depinde numai de criteriul muncă, hărnicie, silință, cînd totul depinde, deci, numai de tine, faptul că «n-ai făcut față», faptul că ai fost depășit de alții e aducător de rușine.

Aspirația de «a fi cineva», de a te bucura de prestigiul implicat de un loc mai de sus în ierarhia profesional-socială e firească, e omenească; doar idealul este o descoperire a omului. Pe de altă parte, revelația, cumva prin autodemascare a poziției tale reale este, evident, dură, dureroasă și greu de recunoscut. Așa se face că reiei bătălia, reintri în concurs. Și ai dreptate; un eșec nu trebuie să te demobilizeze. De altfel, te încurajează, te susțin moralmente și materialmente și părinții. Și au și ei dreptatea lor: vor să trăiască fiii lor așa cum n-au putut ei să trăiască.

Dar nu obstinația e cheia problemei, ci munca.

Or, vărul meu n-a priceput lucrul ăsta. Dimpotrivă, a ajuns să-i fie rușine de muncă, să o disprețuiască. E tărîmul pe care el a fost înfrînt, pe care el n-a făcut față. Și acum se amăgește că totuși odată și odată se va întîmpla minunea. Însă «minunea» trebuie făcută, creată, muncită. Altfel, degeaba!

Vărul meu și-a adunat tot disprețul din el și, ca un netot, l-a aruncat, a vrut să lovească în criteriul după care-i prețuite valorile în orînduirea socialistă, în muncă. Arma asta a lui, de văcar supărat pe sat, s-a dovedit însă un soi de bumerang care l-a lovit tot pe el. Vărul meu, pe zi ce trece e mai dominat de insatisfacție, mai deprimat, mai nesigur, mai copleșit de rușine și de dispreț de sine.

Vai de capul lui, și-a făcut-o singur! De fapt, nu l-am dat eu — aseară — afară din casă; s-a exclus singur din familie. Orbecăie acum de unul singur. Și totuși, mai are o cale de întoarcere, o șansă, o cheie pentru problema lui:

«Învățătura la om, comoară și muncă, cheia ei.

Păzește bine cheia, ca să nu pierzi comoara!»

*

Cu nepotu-meu de la țară lucrurile stau cam altfel: pe el l-a îmbătat întîlnirea cu acest formidabil personaj al vieții moderne, al economiei industrializate, care este muncitorul industrial, tehnicianul. Este personajul social-model de cea mai largă răspîndire, cu cea mai mare putere de atracție, cel mai tentant de urmat.

Ceea ce se petrece cu nepotul meu aș spune că face parte din respectul și admirația pe care o are sectorul B al economiei (firește, mă refer la oamenii lui) față de sectorul A.

În principiu, îl înțeleg și sînt de acord cu aspirațiile nepotului meu. Ceea ce aș vrea eu însă să înțeleagă el e că își poate elabora o «personalitate» pe măsura pretențiilor societății socialiste, o «personalitate» pe măsura «modelului» său, și «acasă», la țară. Și aș mai vrea să înțeleagă că, tot acolo, se poate transforma din rural în urban, el și viața lui. Că de altfel acesta e un proces obiectiv, pe care n-are rost să-l întîrzie cu căutările lui pe cont propriu.

Dar, peste toate, aș vrea să înțeleagă că principalul e să fii «veșnic pus pe muncă», să ai ambiția să fii primul, să ai succese, să te realizezi, să simți că ești cineva, să simți că «ți-ai pus în mișcare puterea ta după cum cere interesul social». Că domeniul în care faci asta nu-ți influențează meritul absolut al muncii tale.

Nepotul meu — ca și vărul meu, dar într-o altă variantă — n-a sesizat adevăratul criteriu al valorii umane. Și din aceeași pricină a pornit-o pe drumul înstrăinării de familie.

Nu s-o fi găsit nici un bătrîn, acolo, la el acasă, care să-i spună că-i «mai bine fruntea la sat, decît coada la oraș»?

*

Și acum, pupăza de vară-mea! Aia care-i leneșă, nesimțită și șarlatancă. Aia care-i dispusă să facă orice numai să nu-și pună mintea la contribuție și osul la treabă. Aia care habar n-are ce înseamnă să realizezi tu însuți, prin munca ta, ceva; care habar n-are ce autentică fericire îți poate aduce sentimentul utilității tale în societate, sentimentul realizării personalității tale prin propriile strădanii. Aia care, pe lîngă toate, n-are habar nici ce-i aceea un ideal sentimental.

Dacă aș fi în locul lui bărbat-su, «Plopi» ăla moale și fraier, aș deschide ochii și aș trece la fapte. Nu, n-aș da divorț. Aș întreba-o ce-și dorește mai mult. Apoi aș duce-o în fața obiectului său (pentru că, fără îndoială, Valy nu și-ar dori ceva mai mult decît un obiect) și pentru început i-aș cita pe Marx: «O valoare de întrebuințare, un bun, nu are deci valoare decît pentru că în el se află concretizată sau materializată muncă omenească abstractă».

Apoi aș pune-o pe Valy la cea mai sălbatică muncă concretă. Așa, spre reeducare! Să-și cîștige singură ce-și dorește, să-și cîștige singură ce are nevoie. Și, pînă la urmă, să-și redescopere singură adevărata ei frumusețe, adevărata ei tinerețe, deocamdată potențiale, eventuale și date uitării din calcul prost.

Ar fi singura posibilitate — pentru ea, ca și pentru ceilalți doi — să reintre în familie.

sport

de Victor BĂNCIULESCU

NE VOM SĂTURA VREODATĂ DE FOTBAL?

Un val de inflație fotbalistică plutește deasupra Europei, înfăcărînd imense mase de spectatori activi (în tribune) sau pasivi (în fața televizoarelor), punînd în mișcare colosale mijloace organizatorice și sleind adesea puterile (limitate și ele) ale jucătorilor. Președintele Uniunii europene de fotbal (UEFA), Gustav Wiederkehr, ne atrăgea atenția, la București, asupra surprinzătoarei realități că în răstimpul dintre 13 septembrie 1971 și 17 iunie 1972, deci în numai 9 luni de zile, se dispută 153 de partide oficiale între reprezentative naționale și 252 de meciuri între echipe de club angrenate în sistemele competiționale ale UEFA, așadar, un impresionant total de 405 jocuri internaționale pe continent. La toate acestea se adaugă nu numai foarte frămîntatele meciuri pentru titlurile de campioni naționali, ci și diversele competiții internaționale (printre care Cupa Balcanică sau Cupa Europei Centrale, campionatul britanic sau campionatul scandinav). În această situație — și în ciuda aparențelor — UEFA se vede nevoită să tempereze intențiile unora de a spori numărul întîlnirilor internaționale, chiar dacă ele s-au dovedit un magnet infailibil pentru miile de iubitori ai fotbalului.

Ce înseamnă interesul pentru o partidă întîrziată am putut vedea din nou în cenușia duminică trecută, incapabilă — cu toată mohoreala ei climatică — să stăvilească entuziasmul popular al tribunelor sau să pălească strălucirea unei victorii ridicate la rang justițiar. Echipa României a tras la șapirograf scorul de la Guadalajara, învingînd echipa Cehoslovaciei cu 2—1 într-o atmosferă tensionată care ar fi scos pe oricine din țîțîni. Este meritul formației românești și al publicului (care n-a fost doar bucureștean) de a fi menținut, în aceste condiții, o ambianță de corectitudine cu totul educativă, deci pilduitoare. Fără cerința îndeplinită a unei asemenea stări pe stadioane, desfășurarea potopului de meciuri pomenite nici n-ar fi posibilă. Excesele binecunoscute, de la Mönchengladbach și din alte părți, trebuie să fie excepții regretabile și totdeauna cu rigoare reprobate.

Am evocat supraîncărcarea calendarului fotbalistic pentru a sugera concomitent extraordinara capacitate de efort ce se cere astăzi unui jucător de elită. Rezistența fotbaliștilor români pare în progres, augmentată mai ales de puseurile de mîndrie patriotică în partidele internaționale. Dar la oboseală egală — cea care inevitabil cuprinde la un moment dat ambele tabere — altele sînt elementele decisive în cursa spre victorie. După părerea noastră, hotărîtoare, duminica trecută, a fost — dincolo de forța obișnuită de luptă — superioritatea tehnică generală a ansamblului românesc, atu mai mult decît sensibil într-o partidă puternic grevată de un penalty ratat (acolo unde tipul flegmatic ar fi trebuit preferat emotivului) și de o gafă (ce tinde, din păcate, să devină tradițională).

Meciul acesta, terminat cu bine, a confirmat valoarea apreciabilă pe plan internațional a echipei de fotbal a României, a dovedit stabilitatea ei într-o anumită ierarhie. Asemenea ocazii ne îndeamnă și ne dau dreptul să-i dorim formației românești progresul, ameliorarea de care este capabilă cu puțină străduință, cu un efort de gîndire. Ne referim la acea carență a cărei înlăturare ar face să crească simțitor potențialul echipei. Este vorba de simțul tactic individual, deci nu de orientarea tactică generală, ci de componenta ei. Nu e nevoie de manuale de specialitate pentru a observa că jucători excelent dotați din punct de vedere tehnic «își fac numărul» (ceea ce e un fel de a-ți face datoria) și apoi uită sarcina mișcării următoare, uită adică, mai simplu spus, să se demarce, să se plaseze în acel spațiu liber care dă întotdeauna adversarului senzația că este depășit numeric. Realizarea acestei sarcini ne duce cu gîndul înapoi la angrenajul colectiv, adică la esența fotbalului (ceea ce nu înseamnă că incriminăm spiritul de solidaritate al echipei, existent fără îndoială, ci doar lipsa de ordine în manifestare).

Mai rămîne acum meciul cu echipa Țării Galilor, de loc comod, care nu îngăduie superficialități, chiar dacă hopul cel mai greu a fost trecut. Apoi mai sînt meciurile din cupele europene rezervate cluburilor. Și-apoi mai sînt meciurile din propriul nostru campionat. Și uite așa începi să ne fie ocupate nu numai duminicile, ci și simbetele și miercurile. Se revarsă peste noi valurile de fotbal, de nu mai răzbim și ni se face lehamite.

Apropo: cînd joacă Tottenham la București?

JUDEȚUL TIMIȘ

INDUSTRIA LOCALĂ — UNA DINTRE VERIGILE PRINCIPALE ALE ECONOMIEI JUDEȚULUI

Realizarea unor cantități de produse cît mai mari, într-o gamă cît mai largă de tipuri, la un nivel calitativ cît mai înalt — iată în esență preocupările permanente ale Direcției de industrie locală a județului Timiș.

În cadrul unităților industriei locale din județ se fabrică în prezent peste 2 000 de produse și sortimente, atît pentru necesitățile locale cît și pentru piața republicană. Pentru a epuiza enumerarea lor, ar fi nevoie de un catalog. Ne mărginim deci să amintim doar cîteva dintre produsele noi realizate anul acesta.

MOBILĂ: **camere de zi Ileana, garnituri Bonanza, paturi tip Elegant, dormitoare Horațiu, garnituri rustice junior, biblioteci modulate, scaune balansoar și tip Venus, pupitre și scaune tip B pentru copii etc.**

PRODUSE ALIMENTARE: **franzeluțe cu lapte și calciu, franzelă semialbă, gogoși cu varză și brînză, pesmet Zwibok, cornuri cu miere, șerbet spumos, napolitane, fursecuri, răcoritoare ș.a.**

PRODUSE DE UZ CASNIC: **un nou tip de boiler electric cu presiune (în două variante: de 85 litri și 15 litri), hidrofoare pentru apartamente, de 85 litri, sobe electrice de 2 000 W (din cahle de teracotă), uscător de rufe (atașabil la vană), uscător-radiator de perete pentru baie, interfon pentru uz casnic.**

ARTICOLE DIN MASE PLASTICE: **jucării, ac ornament pentru păr, diferite accesorii pentru bucătărie (solnițe decorative, linguri pentru salată, friptură, cartofi, furculițe pentru cartofi etc.).**

PRODUSE CHIMICE: **soluții de revelatori și fixatori foto, oxid verde de crom, alucol (produs farmaceutic).**

MATERIALE PENTRU ZIDĂRIE ȘI FABRICATE DIN BETON: **borduri și pavele din beton în diferite modele și culori, pentru pavaje mozaic, atît pentru folosințe edilitare urbanistice cît și pentru locuințe.**

Pe baza experiențelor unui colectiv de inventatori din cadrul industriei locale, în prezent s-a trecut la realizarea fabricării cap de serie a unui important reper pentru autoturismele DACIA, și anume: plăcuțe pentru frîne.

PENTRU AUTODOTAREA ECONOMIEI ȘI INDUSTRIEI LOCALE DIN JUDEȚ ȘI A CELORLALTE JUDEȚE: industria materialelor de construcții: **alimentator presă și masă pentru fabricarea cărămizilor;** industria alimentară și de alimentație publică: **robot de bucătărie cu funcțiuni multiple, mașină electrică de tocat carne, mașină pentru preparate de carne, încălzitor pentru chioșcuri, mașină de curățat cartofi, mașină de dopuit sticle, mașină de spălat pahare, standuri pentru îmbuteliat capsule de CO_2 pentru autosifoane.**

Bunul nume al unor produse ale industriei locale timișorene este binecunoscut și peste hotare. Se exportă unele produse, mult apreciate și solicitate, în peste 19 țări, dintre care amintim: U.R.S.S., S.U.A., R.S. Cehoslovacă, R.P.U., R.P.P., Cipru, Maroc, R.D.G., R.F. a Germaniei, Suedia, Canada, Anglia, Franța, Belgia ș.a.

Pentru a asigura și spori continuu calitatea producției lor, întreprinderile industriei locale colaborează cu întreprinderi și instituții care au acumulat o mare experiență.

Roadele bogate ale acestei colaborări se văd în înseși produsele create după metode moderne — prezentînd numeroase calități tehnice și funcționale — care după o experimentare științifică sînt lansate în producția de serie, cu succesul asigurat atît în țară cît și pe piața externă, datorită utilității lor în domeniul casnic și gospodăresc, calităților lor deosebite, corespunzătoare gustului celei mai exigente clientele.

Eugen GIVULESCU

PUBLICITATE

Un nou sortiment în grupa produselor alimentare, cu calități superioare, fabricat de Combinatul industrial de morărit și panificație București.

— Un excelent aperitiv obținut prin expandarea crupelor superioare de cereale, cu adaosuri de grăsimi vegetale și brînză specială, «pecorino».

— Un produs crocant, cu aspect atrăgător, gust plăcut și valoare nutritivă ridicată, putîndu-se consuma la toate vîrstele.

— Un produs conservabil pe timp îndelungat.

«Pufuleții» rivalizează ca aperitiv cu alunele și, în consecință, se pot consuma la un pahar de bere sau de vin. Datorită gustului și aromei sale, produsul se poate consuma și la micul dejun, cu lapte sau ceai.

glob comentar

o săptămînă în lume

Prezența activă a României socialiste în arena internațională, afirmarea multilaterală a politicii sale externe ca factor pozitiv de promovare a unor atitudini politice realiste, raționale, menite să asigure o atmosferă propice cooperării internaționale, securității și păcii, constituie obiectul unui interes crescînd în lumea întreagă și se bucură de aprecieri care ne onorează. Concordanța deplină dintre principiile fundamentale enunțate de Partidul Comunist Român (și cu prilejul recentei Plenare) și întreaga politică internă și externă a Republicii Socialiste România justifică și explică acest puternic ecou internațional, demonstrînd justețea pozițiilor noastre în problemele care preocupă lumea contemporană. În atenția opiniei publice internaționale se situează marcant activitatea neobosită pe care conducătorul partidului și statului nostru o desfășoară ca exponent al aspirațiilor nobile ale României socialiste, ca personalitate de seamă a vieții internaționale. Nicolae Ceaușescu «întruchipează o țară», un stat care și-a adus o contribuție proprie la normalizarea relațiilor dintre statele Europei, indiferent de orînduirea lor socială — scrie savantul vest-german Waldemar Besson în prefața sa la volumul recent apărut în R.F. a Germaniei sub titlul **«România pe drumul socialismului»**. *În actuala etapă a luptei dintre progres și reacțiune — apreciază în continuare prestigiosul om de știință — conducătorului român îi revine* **«un rol hotărîtor, de importanță politică mondială»**. *Analiștii cei mai competenți ai politicii internaționale sînt unanimi în a considera că politica internă și externă practicată de țara noastră sub conducerea P.C.R., în frunte cu secretarul său general, decurge din atașamentul fidel față de concepția marxist-leninistă, aplicată creator și cu realism consecvent. Militînd pentru instaurarea unui climat de pace în lume, pentru respectarea deplină a drepturilor fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător dezvoltarea, țara noastră se opune izolării și, dimpotrivă, depune susținute strădanii pentru a-și adînci și extinde relațiile cu toate statele, fără prejudecăți și discriminări, dar în virtutea unor principii ferme de la care nu se abate. În interviul pe care l-a acordat revistei «Jeune Afrique», președintele Consiliului de Stat exprimă din nou cu claritate această poziție:* **«Principiile fundamentale ale politicii externe române pornesc de la dezvoltarea conlucrării cu toate țările socialiste, de la o colaborare activă cu țările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, în spiritul coexistenței pașnice. La baza tuturor acestor relații așezăm principiile deplinei egalități în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc și renunțarea la forță și la amenințarea cu forța în raporturile dintre state».**

În fiecare săptămînă, agenda activității politice internaționale a partidului și statului nostru cuprinde numeroase elemente care atestă concretizarea acestor principii în forme de dialog activ și de cooperare reciproc avantajoasă. În ultimele zile Bucureștiul a fost vizitat de vicepreședintele Consiliului de Miniștri al Italiei, Francesco De Martino, de primul ministru singaporez Lee Kuan Yew, de ministrul economiei și finanțelor al Franței, Valery Giscard d'Estaing. Între timp, ministrul de externe român și-a început vizita de o săptămînă în Franța, fiind primit de președintele Pompidou, tovarășul Iosif Banc, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministru al agriculturii, industriei alimentare, silviculturii și apelor, a întreprins o vizită oficială în U.R.S.S., iar o delegație guvernamentală română, condusă de tovarășul Ion Pățan, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a sosit la Phenian, unde a fost primită de tovarășul Kim Ir Sen.

La București, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit succesiv pe oaspeții italieni și francezi și a avut convorbiri cu membrii delegației Biroului Comitetului Central al Partidului Comunist din Grecia (interior). La Palatul Consiliului de Stat au fost primiți de asemeni **Alteța-Sa regală, prințul Bernhard von Lippe-Biesterfeld al Olandei,** *și directorul editurii vest-germane «Rombach», dr. Fritz Hodeige.*

În legătură cu participarea țării noastre la activitatea Organizației Națiunilor Unite și a altor organisme internaționale se cuvine consemnată adoptarea de către Comitetul pentru problemele politice și de securitate al Adunării Generale a două proiecte de rezoluție — la care România este coautoare — în problema folosirii spațiului cosmic în scopuri pașnice.

Între timp, la 14 noiembrie a intrat în vigoare protocolul de aderare a României la Acordul General pentru Tarife Vamale și Comerț (G.A.T.T.). Devenind membru cu drepturi depline al acestui Acord, țara noastră urmează să beneficieze de drept — și în condiții echitabile — de concesiile comerciale negociate în cadrul G.A.T.T., prevalîndu-se și de avantajul clauzei națiunii celei mai favorizate, în raporturile cu celelalte state membre.

Un eveniment care a reținut în mod deosebit atenția opiniei publice internaționale l-a constituit din prima zi a acestei săptămîni prezența și participarea efectivă a delegației Republicii Populare Chineze la lucrările Adunării Generale a O.N.U. În ajunul acestui moment istoric a fost dat publicității textul telegramei pe care președintele Mao Tzedun și premierul Ciu En-Lai au adresat-o tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășului Ion Gheorghe Maurer. În telegramă se exprimă mulțumiri pentru contribuția directă a Republicii Socialiste România la «eforturile neobosite» pentru restabilirea drepturilor legitime ale Republicii Populare Chineze la O.N.U.

Exprimînd linia de conduită a delegației chineze, conducătorul ei, Ciao Kuan-hua, ministru adjunct al afacerilor externe al R.P. Chineze, a declarat că, potrivit politicii guvernului de la Pekin, delegația sa «va colabora la O.N.U. cu reprezentanții tuturor țărilor care iubesc pacea și sprijină dreptatea, pentru apărarea păcii internaționale și promovarea progresului omenirii».

În Chile, vizita oficială întreprinsă de primul ministru al Cubei, Fidel Castro, a prilejuit manifestarea unei solidarități depline cubano-chiliene, în lupta pentru apărarea independenței și suveranității naționale, pentru sprijinirea cauzei comune a popoarelor Americii Latine.

Marți, 16 noiembrie 1971 **Dic. BABOIAN**

1

un drept elementar...

Dreptul de a munci este poate cel mai elementar dintre drepturile omului. El se identifică cu dreptul de a exista și este în același timp rațiunea însăși a existenței umane. Dar, precum o demonstrează și fotografiile de față, o luptă dîrză se desfășoară în numeroase țări occidentale pentru ca acest drept să poată fi asigurat pentru toți cetățenii, ca toți să poată avea un loc de muncă sigur, independent de interesele sau bunul plac al stăpînilor cutărei sau cutărei companii.

2

realități din lumea capitalului

«Munca e un drept» — se afirmă pe pancarta fixată în dreptul unui cort, în plină stradă, la Terni (Umbria-Italia). Faptul însă că muncitorii adună aici semnături pe petiții revendicînd locuri de muncă (fotografia 1) arată că o astfel de afirmație nu presupune sine qua non și o realitate în Italia.

Cei 50 000 șomeri din Merseyside au cunoscut pe pielea lor cum e cu respectarea dreptului la muncă. Și de aceea demonstrează pe străzile orașului Liverpool (fotografia 2).

Concernul Klöckner (R.F.G.) și trustul francez Wendel-Sidelor au ajuns la concluzia că ar fi mai rentabil pentru ele să reducă numărul muncitorilor în uzinele lor din Georgsmarienhütte și respectiv din bazinul Lorenei. Demonstrînd pentru locuri de muncă sigure, atît muncitorii vest-germani (fotografia 3) cît și cei francezi (fotografia 4) amenințați de spectrul șomajului își revendică însuși dreptul la viață.

3 4

foto

femei americane la hanoi

Lupta pentru încetarea imediată a agresiunii din Vietnam se află pe primul plan al activității organizațiilor de femei din S.U.A. Pentru a cunoaște urmările războiului la fața locului, pentru a se înarma cu noi argumente necesare combaterii lui, o delegație pacifistă a femeilor americane a făcut o vizită în Indochina. La Hanoi, delegația a fost invitată la Comitetul Central al Uniunii femeilor vietnameze, unde a fost primită de Nguyen Thi Thap (a doua din dreapta), președinta uniunii.

tradiții din secolul 17, realități din '71

Costumele de epocă ale membrilor corpului de gardă al reginei, lămpile cu care au cercetat clădirea Parlamentului britanic, așa cum se face de sute de ani înainte de redeschiderea sesiunii sînt lucruri care țin de tradiție și s-au desfășurat și anul acesta potrivit aceluiași ceremonial imuabil. Dincolo de aspectul pitoresc și vetust, operațiunea a fost de data aceasta mult mai serioasă decît de obicei («mai minuțioasă chiar decît în 1605, cînd Guy Fawkes a fost surprins în timp ce încerca să arunce în aer Parlamentul, pe timpul domniei lui James I», menționează agenția «Keystone»). Discursul tronului rostit la Westminster de regina Elisabeta a II-a a Angliei a fost precedat de o amplă acțiune de securitate. Nici una din clădirile și sălile uriașului palat nu a scăpat vigilenței specialiștilor — adaugă știrea furnizată de «Keystone». Atenția sporită acordată acestei acțiuni își are explicația în repetatele acte teroriste — amintim exploziile de la Turnul poștei și aeroportul Heathrow — care au avut loc în ultimele săptămîni la Londra.

doar cîțiva polițiști... ▸

În pofida amploarei luate de lupta revendicativă a celor 12 000 muncitori de la fabrica de automobile S.E.A.T. din Barcelona, — îndeosebi după evenimentele de la 18 octombrie cînd poliția a deschis focul contra muncitorilor — nici o imagine n-a reușit să răzbată din Spania în legătură cu greva de la S.E.A.T. Imaginea surprinsă la Barcelona, și pe care o reproducem din cotidianul francez «Le Figaro», este, cum afirmă legenda dată de respectivul ziar, «prima care a parvenit în Franța: uzina părea moartă, porțile închise; singurul semn de viață — cîțiva polițiști în jurul unei dube».

la două minute și 40 secunde

după lansarea de la centrul spațial din Kourou (Guyana Franceză), racheta «Europa-2», ce trebuia să plaseze pe orbită un satelit pentru comunicații, s-a prăbușit în Atlantic, ca urmare a faptului că primele două trepte,de construcție britanică și franceză,nu s-au putut separa. Această a doua încercare nereușită — după cea din iunie 1970, cînd eșecul a fost cauzat de o defecțiune la cea de-a treia treaptă, de construcție vest-germană — constituie, potrivit comentariilor presei din țările vest-europene interesate, «o lovitură dură dată Europei spațiale». Se dorea să se poată afirma, în sfîrșit, după 10 ani de încercări, că tehnicienii organizației E.L.D.O. au depășit stadiul tinereții,și așa-zisa Europă spațială a devenit majoră, deschizîndu-i-se un viitor surîzător și putînd priva astfel Statele Unite de monopolul în domeniul telecomunicațiilor spațiale în lumea occidentală.

glob comentar foto

un prieten al copiilor

Danny Kaye, cunoscutul actor american de cinematograf și music-hall, se dovedește încă o dată a fi un statornic prieten și susținător al copiilor L-am văzut în repetate rînduri participînd la prestigioasele gale organizate anual de UNICEF. În prezent, după ce a poposit în șapte țări asiatice, Danny Kaye întreprinde, ca un adevărat ambasador itinerant, un tur al Europei pentru a contribui la strîngerea de fonduri de care UNICEF are nevoie în campaniile sale de ajutorare a copiilor din țările slab dezvoltate, din regiuni calamitate etc. În fotografie: după înapoierea sa din Asia, Danny Kaye la o conferință de presă la hotelul George V din Paris

ripostă provocărilor neofasciste

Frecventele provocări cu caracter neofascist ce au avut loc în Italia împotriva elementelor democratice și instituțiilor republicane au determinat riposta fermă a populației, concretizată în mari demonstrații de masă ce au loc în numeroase orașe ale Italiei (în fotografie aspect din timpul manifestației de la Napoli, la care au luat parte 50 000 muncitori, studenți, muncitori agricoli, funcționari). Acțiunile din cadrul «Lunii de luptă antifascistă» — inițiată sub lozinca «Fascismul nu va trece!» de un grup de personalități politice și culturale italiene, printre care deputatul Arrigo Boldrini, președintele Asociației naționale a partizanilor, scriitorul Danilo Dolci, cineastul Cesare Zavattini, actorul Gian Maria Volonte, senatorul Ferruccio Parri — prilejuiesc în aceste zile reafirmarea hotărîtă a tradițiilor de luptă antifascistă a poporului italian, mobilizează toate forțele progresiste împotriva oricărui atentat la libertățile democratice și instituțiile republicane, reamintesc, în special tinerei generații, ce a însemnat fascismul și ce pericol reprezintă în prezent reînvierea lui

„poliforumul cultural"

Înainte de sfîrșitul anului, în parcul La Lama din capitala Mexicului va fi inaugurată una dintre clădirile destinate să rămînă, prin valoarea și originalitatea lor artistică, în istoria arhitecturii. Potrivit descrierilor publicate în presă, construcția realizată de arhitecții Guillermo Rossel de la Lama și Ramon Miquelajauregul este de forma unui diamant și e montată pe o structură de oțel acoperită cu aluminiu; are patru niveluri, totalizînd aproape 12 000 metri pătrați; un forum interior octogonal și douăsprezece fațete exterioare decagonale — în total 8 400 de metri — sînt acoperite de o uriașă frescă și de reliefuri al căror autor e David Alfaro Siqueiros. O echipă compusă din pictori, sculptori, turnători, ingineri, chimiști, sudori, fotografi a lucrat timp de șase ani la realizarea acestui «Poliforum cultural», care va adăposti numeroase săli pentru expoziții, spectacole muzicale și teatrale, conferințe și congrese. În fotografie, David Alfaro Siqueiros în fața «Poliforumului cultural»

stop-cadru: corupție

Asemenea secvențe — surprinzînd comercializarea stupefiantelor în plină zi, pe stradă, la New York — ilustrează, o dată cu amploarea luată de traficul de droguri în metropola americană, un fapt de tot atîta gravitate: [illegible]. Imaginile de față au fost realizate din dispoziția «comisiei Knapp», instituită în urmă cu 18 luni de către primarul Lindsay, pentru a verifica veridicitatea rezultatelor unei anchete realizate pe cont propriu de un ziarist de la «New York Times», David Burnham. Acesta ajunsese la concluzia că majoritatea celor 31 500 polițiști din New York sînt corupți. Comisia, alcătuită din 39 membri și prezidată de un avocat cunoscut din Wall Street, Percy Whitman Knapp, n-a făcut decît să confirme cele afirmate de Burnham. S-a relevat astfel că polițiștii primesc între 1 200 și 1 400 dolari pe lună de la organizatorii de pariuri, că agenții de loterii clandestine plătesc de asemeni poliției pînă la 15 milioane dolari pe an, că antreprenorii își asigură «ordinea» pe șantiere contra 40–400 dolari pe lună, că traficanții de droguri își pot vedea nestingheriți de treabă chiar sub nasul polițiștilor «curați» etc.

MADRID: vandalism la expoziția picasso

Această fotografie înfățișează scena incalificabilului act de vandalism comis la Madrid, la expoziția de gravură Picasso organizată cu ocazia celei de-a 90-a aniversări a pictorului. Huliganii, aparținînd unui așa-zis «comando de luptă antimarxistă», au vrut să-și exprime dezacordul cu opiniile politice ale lui Picasso. Și au scos lucrările din cadrele lor, le-au împroșcat cu vopsea roșie și substanțe acide. Dintre cele 24 de gravuri expuse, numai două au scăpat intacte. Pagubele au fost apreciate la 467 000 franci. Vinovații au fost arestați.

rinul: cote alarmante

După o vară zgîrcită în ploi, apele Rinului, principala arteră fluvială a R.F. a Germaniei, au scăzut pînă la cota alarmantă de 1,60 metri. Se pare că nu numai seceta e de vină: potrivit experților, se manifestă o tendință de reducere generală a debitului fluviului, ale cărui cote au fost, în medie, în ultimii ani de numai 4,5 metri. Fenomenul a creat și pînă acum dificultăți circulației fluviale, obligînd vasele să-și reducă încărcăturile. Situația prezentă e considerată extrem de gravă. În afara traficului fluvial primejduit, s-au creat greutăți și în aprovizionarea cu apă a unei serii întregi de localități.

cronica de trei secunde

POVESTIRI DIN PĂDUREA LUXEMBURGHEZĂ

Am adormit aseară cu un ziar pe față, un ziar în care se scria despre incidentul de la frontiera Belgiei cu Luxemburgul, provocat de păsări — păsările vînate de vînători belgieni, între 1 octombrie și 15 noiembrie ale fiecărui an, cînd e voie să prinzi și să omori păsări pe teritoriul belgian, păsările care migrează spre Sud, mii de păsări căzute în fiecare toamnă, în lațuri și curse întinse de belgieni de-a lungul frontierelor cu olandezii, vest-germanii și acești luxemburghezi care s-au revoltat în acest an, în localitatea de graniță Steinfort, s-au revoltat «în numele solidarității europene pentru protecția păsărilor», cum scria în moțiunea predată autorităților, după care s-au dus pe cîmp, acolo unde se întindeau lațurile, și au început să arunce petarde pentru a semnaliza păsărilor să se îndepărteze de locurile acestea periculoase, ceea ce a provocat mînia vînătorilor belgieni, dar nu s-au produs ciocniri căci poliția frontalieră veghea...

...Să fie posibil ca această poveste frumoasă, bună de adormit adulții Europei, să-și piardă caracterul ei ireal de basm și, într-un viitor nu prea îndepărtat, continentul nostru să fie zguduit doar de asemenea incidente de frontieră? Vom ajunge ziua aceea cînd europenii vor fi terorizați doar de acțiunile vînătorești de la granița belgo-luxemburgheză? Și cum va arăta noaptea aceea cînd europenii se vor trezi îngroziți nu de altceva decît de coșmarul păsărilor care nu sînt lăsate să zboare libere și liniștit între Belgia și Luxemburg?

DESPRE STRANIU ÎN FOTBAL

Celebra echipă de fotbal Ajax din Amsterdam a bătut-o măr pe Olympique din Marsilia, în returul Cupei campionilor. E adevărat că francezii au condus cu 1–0 vreo cinci minute, la început, dar după aceea olandezii le-au dat nu mai puțin de patru goluri și nu au mai avut ce discuta. Cum sună povestea asta sub pana unui mare cronicar sportiv de la Paris?

«Olympique Marseille i-a făcut pe cei de la Ajax să tremure în birlogul lor, și aceasta dovedește *incontestabil* (!!! — sublinierea mea) că *fotbalul nostru se găsește pe drumul cel bun* (!!! — s.m.). O.M. a jucat nu cu capul plecat, nu cu frica-n suflet, ci cu luciditate, cu brio și cu încredere în forțele ei...» Cu luciditate, cu brio și cu încredere în forțele tale poți încasa patru goluri și o bătaie zdravănă. Cu luciditate, cu brio și cu încredere poți scrie că dacă i-ai făcut pe ăi mai tari să tremure cîteva secunde, această situație dovedește că fotbalul tău e incontestabil pe drumul cel bun, nu pe cel rău...

«Stranie și paradoxală seară, începută cu cele mai nebunești speranțe, încheiată în fața unor realități copleșitoare»... — așa scrie cronicarul francuz, dar să recunoaștem că tot cu atîta luciditate, brio și încredere s-a scris de multe ori și se mai scrie istoria a mare, a omului serios, care nu joacă fotbal.

Radu COSAȘU

agendă

Aflat la Pekin, în fruntea unei delegații italiene, PIETRO NENNI, senator pe viață, fost vicepremier și ministru de externe al Italiei, a caracterizat restabilirea drepturilor legitime ale Chinei în O.N.U. și în Consiliul de Securitate drept începutul unui nou stadiu politic în lume. În privința relațiilor bilaterale, Nenni a relevat importanța semnării recente a primului acord comercial și de plăți dintre cele două țări.

Un ziar saigonez și o rețea de televiziune din S.U.A. au dezvăluit că, în timpul mascaradei electorale din Vietnamul de Sud, ambasadorul american la Saigon, ELLSWORTH BUNKER, a oferit importante sume de bani candidaților din opoziție pentru a nu se retrage din cursa electorală. Potrivit unor directive scrise, primite de Bunker de la Washington, contracandidații trebuiau să joace piesa pînă la capăt «pentru binele țării», chiar dacă alegerile erau măsluite sau mai bine-zis tocmai de aceea. Altfel exista riscul ca, în cazul unei prea evidente mascarade electorale, Congresul S.U.A. să refuze să voteze în continuare ajutorul destinat Vietnamului de Sud.

Lungul șir de accidente ale avioanelor de tip «Starfighter» aparținînd forțelor aeriene vest-germane (pînă-n prezent s-au prăbușit 141 aparate, provocînd moartea a 67 piloți) a determinat, deși cu o întîrziere de un deceniu, aspre critici la adresa cumpărării acestor avioane americane de vînătoare. Contractul a fost încheiat pe vremea cînd portofoliul apărării era deținut de FRANZ JOSEF STRAUSS — acuzat acum de a fi «înșelat Bundestagul» cu privire la calitățile avioanelor și de asemeni de a fi omis faza normală de experimentare la perfectarea afacerii

Cu prilejul apariției în limba franceză a primului volum al lucrării sale «Jurnal din rezistență», compozitorul și luptătorul grec pentru libertăți democratice MIKIS TEODORAKIS își mărturisește crezul artistic. Reproducem din interviul publicat în «Le Monde»: «Cred că un artist trebuie să caute să fie în contact cu masele cele mai largi, fără a face concesii asupra nivelului creației. Seferis a fost unul dintre cei mai mari poeți ai noștri, dar poezia sa e dificilă... Totuși în Grecia oamenii cîntă pe străzi poemele lui puse pe muzică de mine».

Coaliția forțelor de stînga din Uruguay — Frente Amplio — nu este o grupare politică de conjunctură electorală, ci o manifestare a prezenței maselor în viața politică a țării, în condițiile sporirii capacității de organizare și a gradului de conștiință a poporului, fapt ce se va evidenția cu prilejul alegerilor de la 28 noiembrie — a subliniat la o recentă întîlnire, la Montevideo, RODNEY ARISMENDI, primul secretar al C.C. al P.C. din Uruguay.

Indicele de creștere a producției de automobile va fi în cursul acestui deceniu de 2 pînă la 3 la sută pe an, față de 8 la sută în deceniul trecut — a apreciat GIOVANNI AGNELLI, președintele companiei italiene Fiat, în conferința de presă prilejuită de deschiderea celui de-al 53-lea Salon al automobilului de la Torino. Toți producătorii — a menționat d-sa — vor trebui să aplice în acest deceniu dispozitive antipoluante și de securitate care vor avea asupra costului automobilelor o incidență de ordinul a 30%.

UMOR

de ANDO

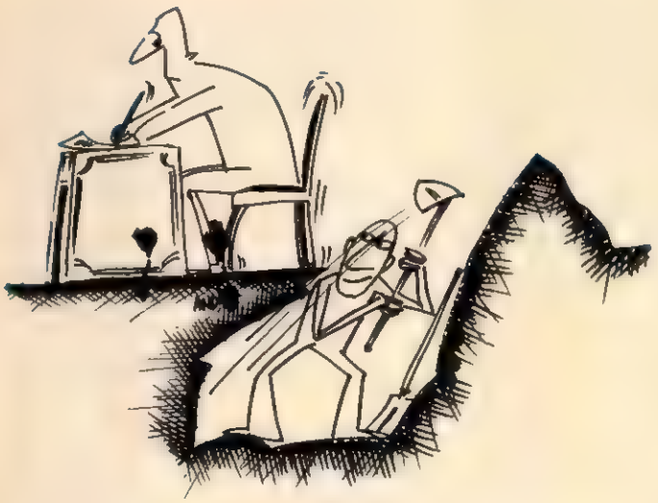

„HOMO SAPI... ENS"

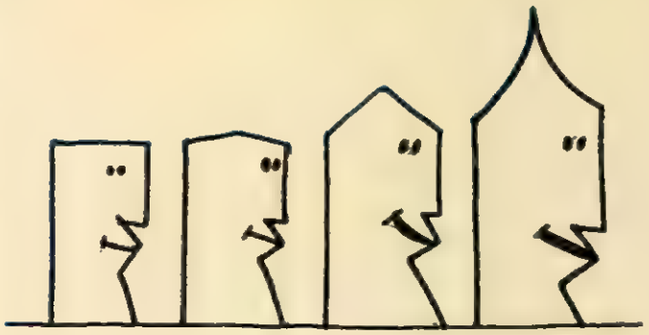

JOC DE CAP

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2						■					■
3					■						
4			■					■			
5	■			■					■		
6						■					
7		■					■				■
8					■					■	
9	■					■					
10			■				■				
11				■							
12								■			

ORIZONTAL: 1) Li se urcă fluturii la cap — Mai mult păr decît cap. 2) Cap limpede (fem.) — Un tînăr care și-a pierdut capul! 3) Se bat cap în cap — I s-a urcat la cap 4) Înmănunchează trăsături de căpetenie — A scoate capul în lume — Cap în fosta poliție turcă. 5) Cap de acuzare! — A imita fără cap! — Văzute în închipuire! 6) Nuferii sudului — În... căp...ățînați din naștere. 7) Capul ariciului! — Au capul descoperit — Secole de-a rîndul. 8) Cap și piept — Împletite la cap. 9) Umblă cu capul în nori — Căpetenițile de la prisacă. 10) Ițe date peste cap! — În capul verii! (abr.) — Capul care-ți dă de furcă. 11) Drumul de la un cap la altul — Proprietarul capului din care a țîșnit Palas-Atena. 12) Un fel de a începe să bagi la cap — Îți dau bătaie de cap la descurcat.

VERTICAL: 1) Sub comanda căpeteniei mării — Pun capăt zilelor. 2) Se-ntorc cu cap cu tot — O babă nevăzătoare (masc.) — Bubuie, nu se-ncurcă. 3) Prins pînă peste cap — Pușă cap la cap. 4) Cruda veselie a pădurii — Cap... cană — Capăt de jos! 5) Ieșite din cap — Le este pînă peste cap. 6) Dat spre difuzare — Se bat în cap. 7) Capi (fig.) — Altul care-i bătut în cap — Farmecul Evei. 8) Capăt — Cap — Capul pernei! 9) Te îmbie să pui capul jos — Oameni cu scaun la cap. 10) Capul celei mai intime societăți — Li se urcă sîngele la cap. 11) De la cap — Cu capul numai zulufi. 12) Luptători cu capul — Luna celor abia căp...ătuiți.

Sofia BUCURESCU

Dezlegarea jocului «PIC, PIC, PIC»... apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) ACOPERIS — SCOC. 2) VARSA — NOROAIE. 3) ELE — CINTIND — R. 4) RD — M — NOE — DEVA. 5) SAHIA — R — MARET. 6) ARIN — AALI — ES. 7) E — UMBRELA — EI. 8) S — PLOAIE — PILZ. 9) TORENT — SNAGOV. 10) RP — STUF — AR — VO. 11) ORAC — T — AVANSA. 12) PICUR — SPOI — KR. 13) ITE — SUMEDENIE.

memento

Prezentat de Traian STOICA (carte), Magda MIHĂILESCU (cinema), Vlad MUȘATESCU (disc), Cornel BOZBICI (plastică), Sanda FAUR (teatru), E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

ce părere aveți?

Se apropie sfîrșitul de an și o dată cu el tradiționala anchetă a revistei noastre, a cărei reușită depinde de dv., dragi cititori. Vă rugăm deci să spuneți care sînt, după părerea dv., cei mai buni actori și cîntăreți români și străini ai anului 1971, precum și care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1971.

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de **1 decembrie 1971**, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv., separate, în legătură cu:

1) cel mai bun actor român de film
2) cea mai bună actriță română de film
3) cel mai bun actor străin de film
4) cea mai bună actriță străină de film
5) cel mai bun film românesc
6) cel mai bun film străin
7) cel mai bun actor român de teatru
8) cea mai bună actriță română de teatru
9) cel mai bun interpret român de muzică ușoară
10) cea mai bună interpretă română de muzică ușoară
11) cel mai bun interpret român de muzică populară
12) cea mai bună interpretă română de muzică populară
13) cel mai bun serial de televiziune
14) cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) la televiziune.

IMPORTANT. Precizăm că TOATE întrebările de mai sus au în vedere ANUL 1971.

cinema

Irene Papas

● **Un amanet ciudat.** Nobilele virtuți ale curajului și dăruirii de sine, într-un exemplar film, cu mici eroi îndrăgostiți de poezia depărtărilor. Regia — Leonid Makariev (studioul Lenfilm). Interpreți principali — Vova Magdenkov și Lena Bazutkin.

● **Anna color o mie de zile.** Scormonirea unui binecunoscut crimpei din istoria sentimentală a Angliei (Henric al VIII-lea—Anna de Boleyn) este, pentru regizorul Charles Jarrot, un prilej de a realiza cîteva solide portrete umane. Distribuția excelentă — Richard Burton, Genevieve Bujold, Irene Papas, Anthony Quayle.

● **Scoate-ți pălăria cînd săruți.** Comedie incitată și plictisitoare. O producție a studioului DEFA-Berlin. Interpreți (onorabili): Angelika Waller și Alexander Lang.

● **Mari actori pe ecranele noastre:** Ron Moody, Oliver Reed (Oliver), Imre Sinkovits (Vis de dragoste), Ingrid Bergman, Walther Matthau (Floarea de cactus), Daniel Olbrychski (Boxerul).

● **Marie-José Nat și Charles Denner** au fost distinși cu «Steaua de cristal» acordate anual de Academia de cinema.

disc

● Cele mai multe din cele zece melodii de «Muzică ușoară românească» (după cum se intitulează discul) pot fi cotate drept șlagărele anului: «Ram, tam, tam» al lui George Grigoriu, «Zi, lăutare» de E. Deda, «Suflet de copil» (excelente versuri pe excelentă muzică — Alecu Popovici și Deda), «Dac-am trăi de două ori» de Cristinoiu... Margareta Pîslaru, Doina Spătaru, Anca Agemolu, Anda Călugăreanu, Jean Păunescu, Aurelian Andreescu și veteranul Gică Petrescu le interpretează la nivelul cu care ne-au învățat (EDD–1281).

● Cîntăreața spaniolă **Dova** se întîlnește iarăși cu publicul nostru. Folosindu-se o înregistrare Juan Vallori–Madrid, s-au imprimat patru piese de rezistență: «Los Gitanos» (Țiganii), «Je dis oui à la vie» (Spun da vieții), «My way» (Calea mea) și «Toi, sans fin» (Tu, fără-ncetare) (EDC–10 214).

● Cîntărețul de muzică populară **Nicolae Sabău** — specializat în folclorul ținuturilor de la miază-noapte, a imprimat: «Într-o sîmbătă spre seară», «La fîntîna dorului», «Alină, dorule, alină» și «Mară, dac-ai ști vorbi» (45–EPC–10 203).

muzică

● Astă seară la Ateneu, «Hamlet», operă-concert de Pascal Bentoiu în primă audiție. Dirijează **Erich Bergel**; soliști: **Emilia Petrescu, Iulia Buciuceanu, Florin Diaconescu, Gheorghe Crăsnaru, Dionisie Konya, Maria Slătinaru** ș.a. Dirijorul corului: **Vasile Pîntea**.

● **Ion Voicu**, din nou pe podiumul Ateneului, în dublă postură: de dirijor al Orchestrei de cameră București și solist al concertului al cărui program e alcătuit din lucrări de Benedetto Marcello, Haydn, Vivaldi, Mozart, Alessandrescu (26 și 27 noiembrie).

● Recital de pian **Alexandru Demetriad**: Brahms, Jora, Chopin (22 noiembrie, sala mică a Palatului).

● Concert Enescu (cvartetele nr. 1 și 2) prezentat de Cvartetul «Pro Arte»: **Varujan Cozighian** — vioara I, **Avy Abramovici** — vioara a II-a, **George Popovici** — violă, **Alfons Capitanovici** — violoncel (24 noiembrie, sala mică a Palatului).

● În sala Studio a Ateneului, recitalul violoncelistei **Gabriela Constantin** — la pian, **Elena Cosma** cu un program Locatelli, J.S. Bach, Nottara, Schumann — și recitalul de arii și lieduri al sopranei **Elena Pagu** — la pian, **Viorica Cojocariu**: Gabrielli, Mozart, Wolf, Ottescu, Donceanu (23 noiembrie)

● Printre numeroșii și valoroșii oaspeți de peste hotare care au onorat în ultima vreme sălile noastre de concert trebuie să-l considerăm și pe violoncelistul (și compozitorul) **Enrico Mainardi**, care va apărea în concertul de joi, 25 noiembrie, al Orchestrei simfonice a RTV dirijate de **Emanuel Elenescu**. Programul cuprinde: Simfonia a XIX-a de Dimitrie Cuclin în primă audiție, «Călătoria lui Siegfried pe Rin» de Richard Wagner și două concerte pentru violoncel și orchestră de Antonio Vivaldi și, respectiv, de chiar solistul concertului, Enrico Mainardi.

● **Compania pariziană «Jeunesses musicales de France»** a avut ca invitați — timp de aproape o lună — pe balerinii noștri **Leni Dacian, Rodica Simion** și **Ion Tugearu**, care și-au dat concursul într-un ciclu de reprezentații organizate în 14 orașe ale Franței.

plastică

● Flori, peisaje, scene urbane sînt tot atîtea motive ale unui artist care percepe frumosul cu acuitate. Există un mefabil în aceste guașe și uleiuri ale lui **R. Iosif**, o poezie tainică în vivacitatea culorilor și spontaneitatea desenului. Artistul expune la galeriile «Simeza» circa 40 de lucrări.

● **Șerban Zainea** este în primul rînd un excelent gravor. Pictura pe care o practică e o privire contemplativă asupra naturii ori descriere a unor scene. Structura sumară a formelor, gama temperată a culorilor, notația vivace exprimă plenar disponibilitățile afective ale artistului în fața motivelor predilecte (Simeza, bd. Magheru 20).

● Pictura lui **Dimitrie Gavrilean** e un permanent spectacol. Regia minuțioasă trădează gust catifelat și nevoie de mister, poate mai ales de feerie. Departe de naturalism, această pictură e în subtext lirică. Odinioară imaginile lui Gavrilean aveau adesea o sorginte folclorică: acum ele sînt cantonate într-un ev mediu atemporal, în căutarea unor asociații magice și motive și simboluri poetice. Chiar dacă această imagerie ne amintește de vechii flamanzi ori de miniatura medievală, prin starea de grație cu care o înzestrează pictorul, ea totuși seduce (Apollo).

● Sursă a structurilor plastice, obiect și timp de investigație, folclorul cu ritualurile și micurile sale rămîne domeniul predilect al lui **Ion Gînju**. Nu o ilustrare canonică a unor obiceiuri este această pictură care se reîntoarce la izvoarele spiritualității naționale, ci un transfer metaforic, în care fantasticul și grotescul, izvorîte din simbolica personajelor, dau forță imaginilor, iar culorile de o sonoritate temperată, asociate adesea cu rafinament, le conferă o notă fascinantă (Apollo).

● Tot la Apollo, **Dan Covătaru** expune sculptură. Lucrările acestă o preocupare similară cu a colegilor de generație în ceea ce privește tematica și rezolvările de formă.

carte

● **Veronica Porumbacu: Cerc.** În aproximativ o sută de pagini, poeta și-a întocmit o miniantologie cu poeme datate între anii 1943 și 1970. Criteriul selecției ni se pare a fi nu acela al unei evoluții în timp, ci acela al desprinderii unor piese al căror ton predominant e confesia. Dar oricare ar fi criteriul culegerii, aceasta izbutește să ne prindă obsesiv în «cercul» unor sentimente și emoții organic trăite (Editura Cartea românească)

● **Marcel Breazu: Convorbiri despre artă.** Ca și în prima carte de aceeași structură, autorul continuă discuțiile cu interlocutorii săi (de astă dată reali) în jurul unor probleme de artă de mare actualitate și importanță. Esteticianul Marcel Breazu informează și orientează cu eficiență (Editura politică).

Dintre ultimele apariții ale Editurii Univers, semnalăm:

● **Jonathan Swift: Povestea unui polobоc.** O culegere de satire și pamflete reprezentative pentru creația swiftiană. De înaltă calitate, traducerea lui Andrei Brezianu care semnează și un avizat studiu introductiv. Prezentarea grafică poartă girul lui Val Munteanu.

● În colecția «Romanul secolului XX»: **Un veac de singurătate** de Gabriel Garcia Marquez. Traducere și cuvînt înainte de Mihnea Gheorghiu.

● În aceeași colecție: **Țara huzurului** (un roman din lumea bună) de Heinrich Mann. În românește de Dumitru Hîncu.

● Interesantul volum de memorialistică (despre Maiakovski, Babel, Eisenstein...) **A fost odată** de Viktor Sklovski. Traducerea de Inna Cristea.

● În Editura științifică a apărut cartea **Interferențe lingvistice** (Din istoria relațiilor lingvistici cu alte științe) de Sorin Stati.

● Din instructivul și atractivul sumar al publicației **Magazin istoric** (nr. 11) desprindem cîteva titluri. Temeliile străvechi ale Țării Românești de G.D. Florescu, Dan Pleșa; **Zece luni cu Lenin** de Albert Rhys Williams; un grupaj de texte realizat de Marian Ștefan și Florian Tănăsescu evocînd pe M.Gh. Bujor, «Minutul lumii» la Waterloo de Ștefan Zweig; Creanga putredă de Tudor Teodorescu Branițte...

teatru

● **Șapte balade** (spectacol patronat de ATM și găzduit de Teatrul mic). Din nou la rampă Tudor Gheorghe și chitara sa, povestind și cîntînd — cu farmecul său neasemuit și cu vocea lui fără mari pretenții — șapte formidabile balade populare (Voica în Nadolie, Cîntecul șarpelui, Miorița, Cîntecul haiducului etc.). Moment de artă autentică.

● **Prima zi de libertate** de Leon Kruczkowski (Teatrul Național «I.L. Caragiale»). Meditație asupra libertății, a implicațiilor și diverselor ei căi de împlinire, formulată dramaturgic — cu ceva ani în urmă — de scriitorul polonez Kruczkowski cu o bună știință a portretizării, dar cu una mult mai slabă a conflictului și creării situațiilor. Spectacol realizat de regizorul Dan Nasta într-o formulă scenică desuetă, de un patetism neconvingător și de o lentoare greu suportabilă, cu o distribuție ce-ar fi putut fi dusă la fapte mari: Mihai Fotino, Florin Piersic, Ovidiu Iuliu Moldovan, Silvia Popovici, C. Dinulescu, Mihaela Buta.

● **Omul care...** de Horia Lovinescu (Teatrul de stat din Oradea): una dintre cele mai vii tentații repertoriale ale actualei stagiuni (după «Interesul general» al lui Baranga), în versiunea regizorală a lui Alex. Colpacci, cu George Pintilescu în rolul lui Matei Albu. Spectacol de suspense și atmosferă.

● **D-ale carnavalului** de I.L. Caragiale (Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra»): primul din seria spectacolelor urmate de discuții pe care le-a inițiat prestigioasa scenă bucureșteană. Cei dintîi invitați: muncitorii și tehnicienii uzinelor «Vulcan» și «Electromagnetica».

● **«Cînd revolverele tac»** de Tudor Negoiță (Teatrul «Al. Davila» Pitești): cîțiva dintre cei mai noi angajați ai trupei piteștene (Andreea Raicu, Marta Savciuc, Ion Anghel, Valeriu Săndulescu), punîndu-și de acord individualități actoricești și exersîndu-se în arta suspense-ului polițist, sub bagheta regizorului Nae Cosmescu.

televiziune

REPORTAJ. Viața întreprinderilor și lupta lor pentru îndeplinirea planului este înfățișată în continuare de ciclul **Cincinal...** (marți, joi). Not... din județul Harghita, ... sub titlul «De unde Ol... reșul...» (duminică). De pe... hotare: Ungaria văzută din elicopter (luni); Itinerar iugoslav (miercuri); **Cadran internațional** (joi).

ANCHETE-OPINII. Dezvoltarea rețelei comerciale în cincinalul 1971–1975 este unul din titlurile emisiunii **Stop-cadru** (luni). În ciclul «Conceptul de societate socialistă multilateral dezvoltată» al emisiunii **Dinamica societății românești** — tema repartizării raționale a forțelor de producție (luni). **La Cărți și idei:** «Exegeza eminesciană azi» cu participarea lui Al. Piru, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Edgar Papu, Matei Călinescu (marți). Rubrica **Confruntări** propune o discuție pe tema perfecționării sistemului informațional în lumina cerințelor cincinalului (miercuri).

LITERARE. Un promițător spectacol muzical-literar închinat studenților Politehnicii din București, transmis chiar din localul noului lor institut și bucurîndu-se de un concurs select: Evă Pătrășcanu, Adela Mărculescu, Silviu Stănculescu ș.a. (luni).

ȘTIINȚĂ. Noutăți științifice din lumea întreagă pe afișul emisiunii **Panoramic științific** (vineri).

TEATRU. Don Quijote pe micul ecran, în versiunea lui Petre Bokor intitulată «Cavalerul tristei figuri», într-o excepțională distribuție: Virgil Ogășanu, C. Rauțchi, Gina Patrichi, Draga Olteanu, Ion Marinescu, George Cozorici, Melania Cîrje ș.a. (marți).

FILM. Capodopera cinematografică «Un cartof, doi cartofi» (miercuri). «Nemurire» este titlul unui film realizat de studiourile «Albania nouă» (vineri).

MUZICĂ. Nou și extrem de util ciclu de educație muzicală «Să înțelegem muzica» debutează, simplu și firesc, cu tema «Ce este muzica» (duminică). Dixtuor și Simfonia de cameră de George Enescu interpretate de Filarmonica clujeană (marți) cu Elisabeta Cărțiș, Eugenia Moldoveanu, Nicolae Florei, Ion Budoiu, Vasile Pop (joi).

FOLCLOR. Joc și cîntec popular din Hațeg (duminică). Emisiunea-concurs Floarea din grădină (luni). Cîntă Benone Sinulescu (joi).

DIVERTISMENT. Anunță cu surle și tobe, așa cum se cuvine oricărei fanfare, «Trecea fanfara...», emisiune de **Varietăți**, semnată de Tudor Vornicu și Marin Traian și susținută, ca de obicei, de actori și cîntăreți dintre cei mai cunoscuți și iubiți (duminică). Dicționarul a ajuns la litera G: Miluță Gheorghiu, Al. Giugaru, N. Gărdescu, Elvira Godeanu, Nineta Gusti, Gopo, Juliette Greco, Gershwin. Chiar și Gigă... (simbătă).

SPORT. Rugby: România–Polonia (duminică). Fotbal UTA–Vitoria Setubal și România–Țara Galilor (miercuri). P.S. Nu ni se pare prea elegant din partea redacției sportive a TV să folosească crainici complet răguși!...

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul Pronosport nr. 47, etapa din 21 noiembrie 1971

I.	Metalul Plopeni–Progresul Br.	1
II.	Poiana–Chimia Rm.V.	1
III.	Știința Bc–Metalul Tg	1, x
IV.	Polit. Gl.–Metalul Buc	1
V.	Chimia Făg–Gaz met.	1
VI.	Metalurgistul Cugir–Corvinul	1
VII.	C.S.M. Reșița–C.F.R. Tim.	1, x
VIII.	Genoa–Navara	1
IX.	Livorno–Palermo	1
X.	Modena–Reggiana	1, x
XI.	Perugia–Como	1
XII.	Reggina–Brescia	x, 2
XIII.	Taranto–Ternana	1, x, 2

RA-ALBUM

FLACARA

48
'71

ANUL XX
NR. 860
27 NOIEMBRIE 1971

în sapte zile

Să medităm împreună asupra cîtorva cifre puse la dispoziția întregii țări de colectivul siderurgiștilor gălățeni: miercuri, 17 noiembrie a.c., s-a produs șarja cu nr. 12 653. Ea conține și ultima tonă de oțel din cele cinci milioane livrate de combinat în trei ani și jumătate — timpul scurs de la intrarea lui în funcțiune — și, evident, acele tone care au inaugurat începutul celui de-al șaselea milion. Chiar dacă ne-am opri aici și subiectul nostru de meditație ar fi cît se poate de generos. Dar să mergem mai departe și să notăm, să reținem cunoștință și să reținem că această cantitate de oțel reprezintă de 17 ori producția de oțel a României anului 1938. Este mărimea pasului nostru, este măsura ritmului nostru, este o parte din tăria rampei noastre de lansare în viitor.

Este doar unul din numeroasele succese comunicate în această săptămînă de colectivele de oameni ai muncii din aproape toate colțurile țării și care confirmă din nou dinamismul vieții noastre, dăruirea cu care oamenii muncii din industrie și agricultură își îndeplinesc sarcinile ce le revin din primul an al cincinalului. Colectivele muncitorești ale Capitalei au realizat în zece luni din acest an o producție suplimentară de peste 1,3 miliarde lei, îndeplinindu-și și depășindu-și angajamentele în întrecerea socialistă din anul acesta; oamenii muncii din județele Bacău, Brașov, Cluj, Prahova, Hunedoara și altele și-au îndeplinit înainte de termen planul pe 10 luni și și-au realizat integral angajamentele pe anul acesta.

Există încorporată în toate aceste succese conștiința clară că parcurgem un an economic de o deosebită însemnătate pentru înfăptuirea în ansamblu a sarcinilor cincinalului. Iată de ce nu putem să închidem ochii, să stăm indiferenți față de rămînerile în urmă în îndeplinirea sarcinilor de plan, mai ales cînd acestea se petrec în două sectoare de bază ale economiei naționale: agricultura și investițiile, din cauze care țin de organizarea muncii, de responsabilitatea cu care diferiți factori de răspundere, pe diferite eșaloane, au luat sau nu, la timpul cuvenit, măsurile ce se impuneau pentru a asigura mersului producției un ritm constant, o desfășurare corespunzătoare sarcinilor planificate.

Timpul care ne-a mai rămas pînă la încheierea anului este foarte scurt și foarte prețios. Atît de prețios încît în fiecare zi a lui trebuie realizată o producție în valoare de peste un miliard de lei. Aceasta presupune ca să rămînem numai în perimetrul celor două sectoare amintite, depunerea unor eforturi suplimentare pentru încheierea lucrărilor agricole de toamnă și în primul rînd recoltarea tuturor culturilor, transportul produselor la bazele de recepție, achitarea obligațiilor contractuale către stat, iar în domeniul investițiilor, recuperarea unor rămîneri în urmă la lucrările de construcții, intensificarea operațiunilor de montaj a utilajelor și instalațiilor tehnologice, pregătirea cu toată atenția și mai ales cu un înalt grad de exigență și responsabilitate a recepțiilor la noile obiective ce trebuie să intre în exploatare în acest sfîrșit de an. Este necesar să înscriem toate aceste eforturi în efortul general pe care îl fac oamenii muncii pentru pregătirea tuturor condițiilor în vederea trecerii, încă din prima zi a anului viitor, la îndeplinirea integrală a sarcinilor celui de-al doilea an al cincinalului.

Sînt probleme care ne privesc pe fiecare dintre noi, pentru că fiecare ne simțim răspunzători, pentru că fiecare sîntem răspunzători la locul nostru de muncă de înfăptuirea vastului program de edificare a țării elaborat de partid. Este sentimentul care răzbate, devenind caracteristic, din mii de telegrame adresate Comitetului Central al partidului, tovarășului **Nicolae Ceaușescu,** *de către organizațiile de partid județene, municipale și orășenești, din ministere, instituții centrale și mari unități economice. Ele exprimă convingerea că, o dată cu edificarea economică a țării, se va edifica și un om nou, hotărîrea de a da viață în acest sens programului adoptat de plenara C.C. al P.C.R., de a trăi și munci în chip comunist, de a promova în întreaga noastră viață principiile eticii și echității socialiste. Răspunzînd tocmai unor astfel de cerințe și pentru a înlătura din viața noastră tot ceea ce ține de o optică depășită, devenită anacronică, a relațiilor dintre oameni, a fost elaborat și adoptat recentul Decret al Consiliului de Stat. Prin el se interzice vînzarea produselor alimentare și industriale către cumpărători individuali direct din unitățile producătoare sau din depozite, punîndu-se astfel capăt unei anomalii, întrerupînd, în acest domeniu, lanțul «relațiilor», al «aranjamentelor» facilitate de funcție sau grad de rudenie, creîndu-se terenul prielnic întronării echității socialiste.*

Nu putem încheia succintele notații cu privire la săptămîna care a trecut fără a aminti de momentul sărbătoresc trăit de un valoros colectiv actoricesc, prețuit și îndrăgit de toți cei care l-au văzut la lucru — împlinirea a 25 de ani de la înființarea Teatrului de stat din Tg. Mureș. Mesajul adresat cu acest prilej de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** *este încă o dovadă a prețuirii pe care partidul nostru o acordă oamenilor de cultură și artă, indiferent de naționalitatea lor, rolului creației artistice în înnobilarea și înfrumusețarea sufletului uman.*

Petru ISPAS

Marți, 23 noiembrie, 1971

săptămîna în imagini

Pagini realizate de Liviu TIMBUS, Petre ANGHEL și Eugen IAROVICI

la galați, 5 milioane tone oțel

5 milioane tone oțel au fost elaborate de la punerea în funcțiune a marii cetăți siderurgice. În decursul celor 3 ani și 5 luni care au trecut de la șarja inaugurală, la Galați s-a produs o cantitate de oțel care depășește de 17 ori producția realizată în România anului 1938.

Potrivit prevederilor actualului plan cincinal, oțelarii gălățeni vor asigura, la sfîrșitul anului 1975, peste 40 la sută din producția de oțel a țării, urmînd ca, o dată cu intrarea în funcțiune a unei noi oțelării, ponderea producției de oțel a marii cetăți siderurgice să ajungă la circa 60 la sută.

grădinile iernii

În ultimii ani se constată o puternică dezvoltare a legumiculturii, importantă subramură a agriculturii, menită să satisfacă cerințele de consum ale populației, industriei producătoare și exportului. Dacă în 1965, suprafața totală a serelor în sectorul cooperatist nu depășea 100 de hectare, în 1970 aceasta s-a ridicat la 847 de hectare.

Avîndu-se în vedere cerințele mereu sporite impuse de aprovizionarea din belșug a pieței interne cu legume, în acest prim an al cincinalului suprafața afectată serelor a crescut pînă la aproape 900 de hectare. În perioada rămasă pînă la sfîrșitul anului, acest sector va livra încă 9 000 de tone de legume. De asemenea, a fost pregătită de pe acum producția anului viitor. Pînă la această oră au fost efectuate însămînțările în proporție de 90 la sută, iar în săptămîna viitoare urmează să înceapă plantările. Sectorul legumicol promite consumatorilor, pentru iarna aceasta și pentru anul ce vine, producții sporite de tomate, ardei, castraveți, vinete etc.

VIZITA DE PRIETENIE A TOVARĂȘULUI IOSIP BROZ TITO ÎN ȚARA NOASTRĂ

În ziua de 23 noiembrie, la invitația secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a sosit în țara noastră președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, Iosip Broz Tito, care a făcut o vizită de prietenie în Republica Socialistă România.

Înscriindu-se pe linia practicii, devenită tradițională, a vizitelor reciproce, a întîlnirilor și convorbirilor dintre conducătorii de partid și de stat ai României și Iugoslaviei, vizita a constituit o nouă expresie a relațiilor de strînsă prietenie și colaborare tovărășească, a stimei și prețuirii pe care le nutresc reciproc partidele, statele și popoarele noastre.

Poporul român este ferm convins că vizita de prietenie a tovarășului Iosip Broz Tito marchează o nouă treaptă în mersul ascendent al relațiilor româno-iugoslave, contribuie mai departe la cimentarea prieteniei reciproce, la adîncirea conlucrării fructuoase între cele două popoare, că întîlnirea celor doi conducători de state — așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — «corespunde nu numai intereselor popoarelor noastre, dar și intereselor colaborării și păcii în lume».

În timpul convorbirilor oficiale româno-iugoslave.

La sosire, în gara Timișoara.

Din toată inima, un călduros salut celor doi conducători de partid și de stat.

săptămîna în

unitate–școală în domeniul alimentației publice

La parterul unui nou bloc din Piața Unirii din Craiova a fost inaugurat recent modernul local de alimentație publică și practică școlară comercială «UNION».

Noul local de alimentație publică în cadrul căruia își desfășoară activitatea un restaurant, o braserie, o cofetărie și o cafenea, dispune de 360 de locuri pentru deservirea consumatorilor.

Totodată în cadrul noului local se asigură condiții bune pentru pregătirea practică a celor 66 viitori ospătari, 70 de bucătari și 70 tehnologi în alimentația publică, care sînt pregătiți de către Grupul școlar comercial din Craiova.

mîini îndemînatice

Pentru viitoarele concursuri naționale de microautomodele, pionierii cercului de construcții electronice de la Palatul pionierilor au început construcția unui veritabil autodrom miniatural.

un nou lăcaș de cultură

O modernă casă de cultură a fost dată de curînd în folosință în orașul Roman, creindu-se un cadru odecvat muncii culturale, acțiunilor menite să ducă la perfecționarea activității politico-ideologice și cultural-educative.

Acești oameni minunați și picioarele lor zburătoare care au turnat apă vie peste pasiunile noastre, peste încrederea în posibilitățile fotbalului românesc, peste sentimentele și resentimentele microbiștilor și nemicrobiștilor, situindu-ne,de miercuri,mai sus în ierarhia valorilor, în ochii lumii, în ochii noștri. După golul victoriei (fotografia noastră) a urmat golul certitudinii. Doi-Zero de miercuri înseamnă nu numai nouă puncte și un golaveraj superior într-o anumită serie din campionatul european, ci confirmarea că prezența la Guadalajara, victoriile internaționale ale echipelor de club n-au fost întîmplări, confirmarea că putem aștepta anul 1972 cu inimile pline de nădejdi.

institutul de ocrotire a mamei și copilului

Vorbind despre Institutul pentru ocrotirea mamei și copilului, înființat sub egida Ministerului Sănătății — ne-a declarat prof. dr. Dan Alessandrescu, director adjunct al institutului — trebuie să precizez că, de fapt, ne referim la o reînființare, deoarece el a existat, cu mulți ani în urmă, sub forma unui institut de obstetrică și a altuia de pediatrie

Țara noastră a fost printre primele țări cu o asemenea unitate de cercetare. În anul 1957, însă, activitatea s-a întrerupt, iar obiectivele au trecut în sarcina catedrelor respective din cadrul Institutului medico-farmaceutic.

Necesitățile au impus existența unei conduceri unice a muncii științifice din domeniul pediatriei și reproducerii umane, sectoare importante ale activității științifice. Azi s-a conturat precis un domeniu de graniță — perinatologia — la activitatea căruia participă obstetricieni, pediatri și biologi, ale caror eforturi se cer unificate.

În actuala etapă, cadrele institutului sînt preocupate în permanență de reducerea mortalității infantile și materne, de stabilirea celor mai eficiente căi de prevenire a bolilor. Institutul nostru stabilește, de asemenea, principiile unitare de acțiune în munca de cercetare și putem spune de pe acum că experiența a dovedit utilitatea activităților noastre în ocrotirea mamei și copilului. Pentru că procesul de reproducere trebuie supravegheat cu strictețe cu mult înainte de naștere, ceea ce se și întîmplă. Avînd o bază clinică în maternitatea Polizu, pe care o conduc, una la Casa copilului și alta în cadrul spitalului «Emilia Irsa», Institutul de ocrotire a mamei și copilului i se oferă condiții concrete, directe, de cercetare și aplicare a studiilor întreprinse

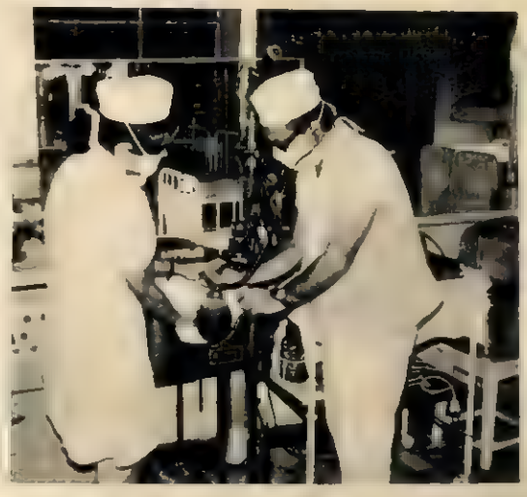

imagini

COPERTA NOASTRĂ

Filmul Felix și Otilia **ne va prilejui o întîlnire revelatoare cu talentata actriță** Violeta Andrei.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA Redacția București, Piața Scînteii 1, Sectorul I Căsuța poștală 4112. Of. 33 Telefon 17.60.10—int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

la ordinea zilei — împăduririle

La ora cînd citiți aceste rînduri campania de împădurire e în plină desfășurare. Din cele 8 000 de hectare — cît prevede planul acestui anotimp — 4 000 ha au fost de pe acum împădurite. Specific, în cadrul împăduririlor de toamnă, este concentrarea lucrărilor în zona de cîmpie, mai ales de-a lungul Dunării. O atenție deosebită se acordă acestei acțiuni în județele Dimbovița, Ialomița, Tulcea, Brăila, Constanța, Olt și Teleorman. Totodată, după cum ne informează ing. Vasile Bacoș, șeful serviciului împăduriri și pepiniere din M.A.I.A.S.A., se desfășoară o amplă acțiune de plantare a perdelelor de protecție în perimetrul irigat din zona Sadova-Corabia. Se acordă prioritate plantării speciilor repede crescătoare (care cresc cu cel puțin 10 la sută mai repede decît speciile locale), cum sînt plopul, salcia albă și salcîmul.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

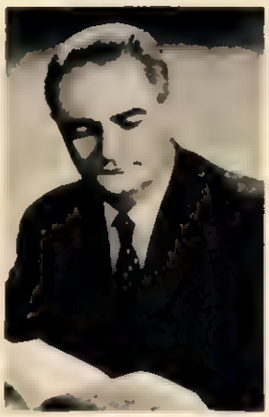

Interlocutor: acad.prof. REMUS RĂDULEȚ, vicepreședinte al Academiei R.S.R.

— Ce activitate desfășurați ca profesor?

— Predau de patru decenii cursuri de inginerie electrotehnică în învățămîntul tehnic superior. Am elaborat în ultimele decenii un sistem evoluat al bazelor științei electrotehnice, pe care am căutat să-l răspîndesc și la celelalte institute politehnice. Lucrez de mai mulți ani la un tratat de electrotehnică în patru volume, care să codifice rezultatele acestei munci.

— Dar ca cercetător?

— În cercetarea de specialitate m-am străduit să înjghebez o școală românească de cercetare electrotehnică, în care lucrează astăzi numeroase elemente tinere. Unul din principalele noastre domenii de cercetare și succese îl constituie calculul cîmpurilor magnetice și electrice și al curenților variabili în conductoarele masive, în care aceștia nu au drumuri prescrise în prealabil și care sînt tot mai actuale de cînd industria noastră produce sau are în curs de asimilare echipamente electrice tot mai mari.

— Cum vedeți sarcinile studenților în actuala etapă a procesului de dezvoltare a științei?

— Îmi cereți să abordez o problemă foarte complexă. Studențimea de astăzi are de înfruntat anumite dificultăți obiective, care nu existau în trecut. Ele provin din felul în care a înaintat cunoașterea umană în ultimele decenii. *Informația* de care dispune omenirea a cunoscut în acest timp o expansiune neîntîlnită în trecut, dar *latura cognitivă* a cunoașterii, care o sistematizează și o reduce la un minim necesar, deși a făcut progrese spectaculare, nu a reușit să țină pasul cu explozia informației. De aceea, studențimea de azi are nevoie de informație mult mai multă decît cea de ieri. Mai survine neplăcerea că această informație enormă, brută, însă extrem de utilă, se perimează repede — și că marile state, în lupta lor pentru bunăstare și putere, pot să o administreze prin metode care seamănă mai mult cu registratura decît cu știința, să o țină sub «cheie» și să o negocieze ca licențe sau ca secrete de fabricație. De aici, dificultatea însușirii acestui «rău» necesar, dar greoi și repede perimabil, pe care-l constituie informația.

O a doua dificultate izvorăște din însăși expansiunea învățămîntului superior — și în cadrul acestuia în special a celui tehnic. În trecutul mai depărtat seriile de studenți erau mici și relativ omogene ca posibilități. Astăzi ele sînt mari și mai puțin omogene, pentru că nimeni nu-și imaginează că materia cenușie a unei națiuni este infinită — și nici că studenții vin din medii cu posibilități de instruire egale. Studenții care au avut condiții de educație mai bune sînt în stare și doresc să se «autoinstruiască», să transforme predarea cursurilor într-un dialog cu profesorul, care să fie doar un sfătuitor, și să înlocuiască examenul cu o testare făcută pe întregul parcurs al anului.

Atît le-a trebuit celor mai slab dotați din anumite țări apusene, ca să declare că ei sînt cetățeni «majori», care știu cînd să treacă dintr-un an în altul — și că deci nu le mai trebuie examene... Studenții capabili, dar care au avut condiții mai rele, se simt, din contra, lăsați în «părăsire» dacă nu li se fac cursuri închegate și nu sînt ajutați sistematic de echipe mari de asistenți. De aici frămîntarea.

Este un mare avantaj al orînduirii noastre socialiste că în această privință discrepanțele sînt infinit mai mici decît în țările capitaliste, ceea ce nu înseamnă că nu avem nevoie de înnoiri față de vechile metode pedagogice...

Sandu NAUMESCU

dialog peste luminile rampei

Neobișnuită fotografie! Actori binecunoscuți, în costumele din «D-ale carnavalului», înșiruiți, cuminți, în fața cortinei lăsate! Este unul din instantaneele realizate serile trecute la teatrul «Lucia Sturdza Bulandra» cînd muncitori de la uzinele «Vulcan» și «Electromagnetica» au fost oaspeții teatrului. După ce s-a stins ecoul ultimelor aplauze, a început o «ședință» inedită de producție, la care au luat cuvîntul mecanici și strungari, montori și matrițeri și, cu multă seriozitate, au răspuns Mangafaua, Bibicu, Nae Girimea, Mița, Pampon și alții. S-au exprimat păreri, s-au făcut sugestii valoroase, s-au pus de ambele părți întrebări și s-au dat răspunsuri.

Inițiativa teatrului merită aplauze «la scenă deschisă», fiindcă a «sudat» contacte prețioase și a «branșat un circuit» viguros între muncitorii din sectorul VI în care se află teatrul și slujitorii devotați ai artei.

recunoștință

Salvată astă-vară, în timpul campaniei de treieriș, căprioara a rămas, așa cum se vede și în fotografie, recunoscătoare binefăcătorului ei... Sau așa cel puțin ne informează un activ corespondent al revistei noastre, tovarășul Mircea Păun, președintele Cooperativei agricole de producție din comuna Uivar, județul Timiș.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

la o aniversare

Aflu, uimit, că Institutul Cantacuzino a împlinit o jumătate de secol de existență. Scriu *«uimit»*, fiindcă, dacă mi s-ar fi spus că acest ilustru așezămînt de cultură are în urma lui cinci veacuri sau un mileniu de viață, n-aș fi fost surprins, într-atît gloria lui, meritată, s-a înscris în conștiința mea. Institutul și-a dobîndit faima grație întemeietorului său, prof. Cantacuzino, savant de rezonanță mondială, figură de Renaștere, exemplar rar și de elită al umanității. Nu l-am văzut decît o singură dată de la distanță. În schimb, l-am cunoscut bine pe urmașul său, pe prof. Ionescu-Mihălești, strălucit om de știință, cercetător pasionat, figură fascinantă a intelectualității românești. A imprimat Institutului un spirit de rigoare științifică necruțătoare, izvorîtă dintr-un principiu de atîtea ori reamintit elevilor săi: *«Știința, ca și arta, se face cu scepticism și dubii. Entuziaștii necontrolați se pot converti în aventurieri»*. Sub înalta lui magistratură, Institutul a rămas ce a fost de la întemeierea sa: un bastion inexpugnabil al democrației, al ideilor de libertate și de respect pentru ființa umană.

L-am văzut pe profesor într-unul din cele mai cumplite anotimpuri ale istoriei contemporane: în crîncena iarnă a anului 1941. Pe fronturile de război, Hitler repurta victorii spectaculare. Profesorul mi-a vorbit, cu un zîmbet amar, de hoții de șarlatani, taumaturgi, ghicitori, alchimiști, impostori și mitomani, ce roiau în jurul lui Hitler, cărora «Führerul» le dăduse sarcina să elaboreze urgent o altă viziune cosmogonică decît «coruptă» și «iudaizată» teorie einsteiniană, o altă teorie care să explice apariția omului pe pămînt alt fel decît cea darvinistă, o fizică atomică diferită de aceea la care își aduseseră aportul Born, Fermi sau Oppenheimer.

La sfîrșitul lungului său monolog, profesorul n-a mai adăugat, privitor la soarta lui Hitler, decît două cuvinte: «e pierdut», și a trecut la microscopul lui, peste care a stat aplecat neîntrerupt și neclintit 40 de ani.

Fiindcă ăsta a fost Institutul Cantacuzino de la înființarea lui: un așezămînt trainic, indiferent la seisme, de sănătate fizică și morală.

ÎN ANII CINCINALULUI

NOUL PEISAJ AL

interviu peripatetic cu un oraș și primarul său

Text: Nelu IONESCU
Fotografii: Elena GHERA

Deseori spunem: avem o țară frumoasă, avem o țară bogată, și cînd îi imaginăm frumusețea ne gîndim la natură, la peisaj, și cînd îi invocăm bogăția ne gîndim la zăcămintele subsolului. Nu greșim. Dar privindu-ne țara de azi cu ochii călătorului din «România pitorească», rămînem cantonați într-un secol revolut, cînd țara era «semănămînte agricolă». Timpul schimbă sensul noțiunilor, după cum îi schimbă și pe oameni. Acest sfîrșit de secol a debutat cu impresionante revoluții în viața materială și socială, impunînd noi peisaje și noi puncte de vedere în judecarea frumosului. Carul cu boi mînat de un țăran istovit pe un șleau de țară, într-un ceas vesperal, e o imagine impresionantă fără îndoială, dar de o frumusețe întristătoare în lumea de azi. În era calculatoarelor electronice, a televiziunii, a mașinilor-unelte cu comandă program numerică, a betonului expandat și materialelor plastice, a zborurilor cosmice și a tehnologiilor de tot felul, omul a adăugat eternului frumos al naturii opera sa proprie nu mai puțin impresionantă: marile ansambluri arhitectonice, magistralele de înaltă tensiune, rețelele de canale ale irigațiilor, hidrocentralele cu lacurile lor de acumulare imense, platformele industriale etc. Toate acestea dau sensul peisajului contemporan.

În ultimele două decenii țara noastră s-a aflat sub o enormă presiune a timpului. Sosise momentul unor opțiuni ferme, ca România să intre cu adevărat în plutonul statelor civilizate. Calea a fost aleasă: industrializarea intensivă. Anii au trecut și fiecare dintre noi a trăit și este martorul imenselor mutații economice și sociale. Dar cu toate succesele obținute în acești ani ai construcției socialiste, moștenirea trecutului și deficiențe manifestate anterior noii organizări administrativ-teritoriale, au menținut zone mai puțin dezvoltate. Județe ca Bistrița-Năsăud, Botoșani, Ilfov, Ialomița, Sălaj, Teleorman și Vîlcea, care dețin împreună 19 la sută din suprafața țării, dădeau cu cîțiva ani în urmă numai 5,4 la sută din totalul producției globale industriale. Planul cincinal 1966—1970 a corectat în mare măsură disproporțiile incompatibile cu țelurile și esența socialismului. **«Eliminarea disproporțiilor care mai există în repartizarea teritorială a forțelor de producție, intensificarea dezvoltării tuturor județelor constituie în continuare unul din obiectivele principale ale politicii economice a partidului nostru... Pe măsura creșterii potențialului economiei naționale, încă în anii 1969—1970, în perioada 1971—1975 și în cincinalele următoare vor trebui alocate investiții sporite pentru construirea de noi unități productive și social-culturale, pentru ridicarea economică a județelor mai puțin dezvoltate» (NICOLAE CEAUȘESCU, «Expunere cu privire la îmbunătățirea organizării administrative a teritoriului Republicii Socialiste România», București, Editura politică, 1968, p. 13—14).**

Aplicarea cu consecvență a acestei politici a făcut posibil ca în contextul dezvoltării multilaterale a economiei naționale în ansamblu, toate județele să înregistreze o creștere economică importantă creîndu-se în același timp baza ca, într-o perioadă istorică relativ scurtă, întreaga populație a țării să beneficieze de condiții superioare de trai și de binefacerile civilizației.

Nu e un secret pentru nimeni că o acțiune atît de vastă ca implantarea unei noi civilizații este un proces istoric lung, cu implicații economice și sociale, pe care un singur cincinal nu le poate rezolva. Dar le poate accelera și în aceasta stă sensul major al prevederilor cincinalului 1971—1975. Calea cea mai sigură și mai rapidă a dezvoltării județelor — a proporționalității în dezvoltarea lor armonioasă — se asigură în primul rînd prin investiții, prin implantarea de obiective noi. Analiza ritmurilor anuale medii de creștere a producției industriale este în acest sens deosebit de concludentă, ea arătînd că județele mai înapoiate vor avea un ritm superior mediei pe țară (11—12 la sută); Olt. 26,9 la sută; Sălaj: 23,9 la sută; Vîlcea: 23,4 la sută; Bistrița-Năsăud: 20,3 la sută etc. Dar semnificațiile dezvoltării sînt mult mai vaste. În primul rînd, producția globală industrială va deveni preponderentă în majoritatea județelor țării, producția globală industrială pe un locuitor urmînd să fie mai mare ca cea agricolă. Deci, o mutație în structura economică, pe care trebuie s-o reținem, ea indicîndu-ne că România devine un stat cu o industrie puternică. Semnificativ în acest sens este și faptul că la sfîrșitul cincinalului industria constructoare de mașini va fi prezentă în toate județele țării, eveniment care marchează o excepțională realizare a industrializării socialiste. Industrializarea a hotărît în deceniul trecut destinul multor orașe și va continua și în anii care vin să smulgă noi localități din subdezvoltare, să le impună prefaceri esențiale. Alexandria, Zalău, Slobozia, Vaslui, Caracal, Bistrița, ca să enumerăm doar cîteva, sînt localități despre care vom auzi vorbindu-se tot mai des.

Repartizarea rațională a forțelor de producție pe teritoriu va avea importante consecințe și pe plan social. În multe județe va crește ponderea forței de muncă salariate. Se estimează că urbanizarea pe ansamblul țării va cuprinde peste 45 la sută din populație, numărul județelor cu peste 40 la sută populație urbană urmînd să crească de la 13 (1970) la circa 20 în 1975.

Preocuparea permanentă pentru ridicarea la o viață economică înfloritoare a tuturor județelor țării se înscrie ca o treaptă deosebit de importantă în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

Ion MAN

ÎNTREBĂRILE

Întrebările s-au născut în timp ce străbăteam, în fel și chip, așezarea. Privind și meditînd în mers. Constatînd realități și căutînd semnificațiile lor. Monologînd peripatetic sau, dacă vreți, dialogînd mut cu orașul.

Vasluiul stă pe dealuri; are o vatră cocoșată. Din oricare colț al lui, chiar și din centru, vezi, fără vreun efort, verdele celorlalte coline dimprejur. Asta pentru că are case, de regulă, fără etaj și așezate rar de tot. Încît, privirea nu prea are în ce se încurca și, depășind lesne limitele «urbanului», poate hoinări în voie peste «rural», peste «la țară».

De altfel, «ruralul» ăsta se găsește din plin chiar și în oraș. Case cu grădini și cu bucătării de vară în curte. Chiar în centru, unde se fac demolări pentru construcții noi, am văzut cu ochii mei, am constatat, că multe din casele acelea au avut — ca să zic așa — o existență din chirpici. Într-o curte, un tată și un fiu făceau pregătiri de iarnă: pe-o capră improvizată tăiau lemne cu beschia. Primprejur, un cîrd de curci, care l-ar fi făcut fericit pe orice bucureștean.

Și totuși Vasluiul este oraș. De fapt, el aparține, sau mai precis aparținea acelei categorii cu totul speciale de așezări cărora nu li se spuneau orașe, ci tîrguri.

Dar nu despre trecutul Vasluiului vreau să vă vorbesc, ci despre prezentul lui. Despre ceea ce reprezintă el, despre ceea ce este el, azi. Pentru că azi, pentru că acum, Vasluiul trăiește, fără îndoială, o mare răscruce a timpului său, a istoriei sale. Pentru că azi, pentru că acum, Vasluiul își transformă revoluționar ființa, personalitatea. Pentru că azi, pentru că acum, sub ochii noștri, sub ochii țării și cu ajutorul Ei, Vasluiul devine o adevărată capitală de județ socialist.

Momentul este pe cît de emoționant, pe atît de pitoresc. Vasluiul este la acest ceas un fel de învălmășeală de elemente de structură rurală și urbană, de elemente de viață vechi și noi, de elemente umane care n-au reușit să se desprindă, să se scuture, total, de un anume fel, cam modest, cam sărman, de existență, dar în care țipă, cu a mare, aspirația, pofta de viață nouă.

La Vaslui am trăit sentimentul de cronicar, din păcate nestatornic, al unui fragment de timp irepetabil și cu neputință de regăsit chiar numai peste un an, doi. De aceea, să-mi fie îngăduit să notez, așa fără vreo ordine, cîteva — doar — dintre realitățile acelea vechi și noi, nevoite să conviețuiască de-a lungul acestor ani de tranziție, într-un univers ad-hoc ciudat, contradictoriu dar și necesar, încărcat de probleme dar și de speranțe, obositor însă și tonifiant, ilar și totuși sublim.

Începe și în Vaslui să fie grea viața de poștaș. Au apărut blocurile și adresele acelea încifrate de felul «bloc M+S».

TĂRII

Fotografia aceasta are un merit, ilustrează fidel o realitate vasluiană: acolo proporția constructorilor e în continuă creștere.

Urbanizarea ruralilor, transformarea agricultorului în muncitor industrial — un proces acum de amploare și în părțile Vasluiului.

Noroi cam mult, dar în vitrinele magazinelor de încălțăminte se găsesc pantofi de damă de 42!, supereleganți și ultramoderni. Pe străzi, arareori apare cîte o mașină și aceea nedumerită, dar există marcaje pentru «trecere pietoni». Firește, e o glumă — aspirație. De un autocamion «Bucegi» stă rezemat un căruțaș cu biciușca în mînă. Discută cu șoferul. Amîndoi așteaptă același lucru: să le fie încărcate... vehiculele cu «materiale din demolări». Pompierii dispun de un edificiu nou și modern. Dar la cișmelele de la capetele străzilor, oameni înarmați cu căldări, canistre din plastic ori damigene fac coadă la apă. Pînă se vor termina lucrările la noua conductă de aducțiune, orașul e flămînd de apă. Gospodarii s-au pregătit de iarnă, îmbrobodindu-și cișmelele de prin curți cu cilți tradiționali și folii de plastic contemporane. Casa orășenească de cultură e pe sfîrșite. Are o linie arhitectonică ultramodernă. O altă instituție, judecătoria, e adăpostită într-o casă care a fost «cineva» la viața ei. Acum e ca o cucoană de modă veche, încă cochetă, dar pusă să facă o treabă de folos. Într-o sală cu stucaturi rotunde și colorate, doi țărani se judecă pentru o iapă vîndută și cumpărată cu vițiI ascunse. Concret, dumneaei mănîncă pe rupte, «e grasă ca un zmeu», dar înhămată, nu trage și aruncă «cu picioarele dinapoi». Nu uitați, cauza este dezbătută în fața unei judecătorii totuși, de oraș. Vasluiul are două librării și ambele sînt adăpostite în clădiri foarte vechi. În schimb, într-un complex comercial modern și central, vasluianul lui '71 s-a asigurat, printre altele, și de o «cosmeticărie» în care se poate face de către cooperatori pînă și pedichiura. Tot acolo, «pe scara laterală, la etaj» este «intrarea la foto». Jos, în vitrină, spre reclamă și spre invidia colegilor mele care a asigurat ilustrarea acestor pagini, străjuiește un tablou cu o mireasă aplecată peste un buchet de cale și un mire care, probabil de fericire și entuziasm, are părul vîlvoi. Prietenul copilăriei mele, doctorul Valeriu Țurcanu, are în biroul lui din ultradotata policlinică orășenească și o mașină de scris de un model absolut nou; Vasluiul însă mai are încă, în acest deceniu VIII al secolului XX, un Policarp, maestru caligraf, în persoana delegatului CAR-ului pensionarilor, pe nume Gh. Irimescu. Am văzut pe o ușă un anunț — cu volute, cîrligașe și floricele — scris parcă cu pana de gîscă, de dumnealui. Pe o străduță, un bloc mi-a tăiat răsuflarea cu arhitectonica și gradul de confort ale lui. Prin apropiere însă, o căsuță cu gutui în ferestre și un nuc enorm în curtea din față — o curte acum acoperită gros cu frunzele bătrînului și delimitată riguros de un gard vechi dar, cu demnitate, încă pe picioarele lui, precum și de un rînd, paralel cu gardul, de tufe de nemuritoare — îmi aduc aminte de bunici și-mi zdruncină convingerile modernîste.

Și, totuși, în pofida nostalgiilor mele, în pofida lipsei de apă, în pofida lipsei de specialiști, în pofida solului dificil pentru construcții (gradul 8 de seismicitate), în pofida lipsei de clădiri pentru instituții și locuințe, în pofida «specificului» dintotdeauna al tîrgului, vasluienii au pornit, evident decis, la redimensionarea, în toate sensurile, a vetrei orașului lor, a propriei lor vieți.

Noul centru civic — deocamdată încă în fază de șantier. Asta nu înseamnă că artiștii dălții și ciocanului n-au și început — «în paralel» — lucrul la statuia bătrînului strămoș Ștefan, care va străjui simbolic și Vasluiul contemporan.

Vasluiul are acum o platformă industrială și un nou tip de cetățean: muncitorul industrial. De fapt, de aici a pornit totul. Și apariția blocurilor, și apariția noului centru civic, și apariția unui nou mod de a gîndi, a unui nou mod de a trăi.

Îmi place sociologia pentru că mă face să înțeleg cum devine chestiunea cu destinul oamenilor socotiți împreună, nu unul cîte unul. Îmi place sociologia pentru că la Vaslui, dincolo de o sumă de «amănunte» pitorești, m-a făcut să văd, cumva palpabil, o sumă de mari adevăruri:

Industrializarea și urbanizarea sînt specifice evoluției socialiste contemporane a tuturor colectivităților noastre teritoriale. Se are grijă — planificat — ca absolut toate colțurile țării, toate județele, toate colectivitățile — sociale, teritoriale și de producție — să fie ridicate la nivelul vieții moderne, să fie dezvoltate puternic și multilateral. Procesul acesta are, la noi, o amplitudine și un ritm de împlinire cu totul excepționale.

Și atunci, e firesc ca — după ce am străbătut Vasluiul în lung și-n lat, după ce am văzut piatră veche și piatră nouă, după ce am auzit cuvînt vechi și cuvînt nou — să-mi pun întrebări. O mulțime de întrebări:

Care va fi, în chip concret, viitorul Vasluiului? Care-s problemele de azi ale lui? Cum influențează dezvoltarea industrială, dezvoltarea orașului? Ce mutații sociale se petrec și se vor petrece, acolo? Cum li se face față? Și ce se va face pentru oamenii aceștia care-și schimbă ocupațiile, deprinderile, relațiile? Ce specific i se asigură Vasluiului pentru viitor? Ce funcție și ce profil social-economic? Și, peste toate, ce gîndește în aceste ceasuri de cotitură, un vasluian? Ce se petrece în mintea și în sufletul lui?

RĂSPUNSURILE

Răspunsurile le-am căpătat de la primul secretar al Comitetului orășenesc Vaslui al P.C.R., tovarășul Luca Constantin; cu alte cuvinte, de la însuși primarul urbei:

— Vasluiul își datorează revirimentul pe care-l trăiește politicii partidului și statului nostru de repartizare optimă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării; atenției speciale acordate în cincinalul trecut, și mai ales în cincinalul actual, dezvoltării sale multilaterale și într-un ritm superior celui mediu anual al țării; atenției speciale acordate orașului de către însuși secretarul nostru general, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, care, în două rînduri, s-a aplecat deasupra schiței de dezvoltare a orașului nostru, dîndu-ne prețioase indicații, cum se spune, indicații «la subiect».

ÎN ANII CINCINALULUI

NOUL PEISAJ AL TĂRII

În sfîrșit, Vasluiul cunoaște o adevărată renaștere, fără îndoială și datorită faptului că, în urma perfecționării împărțirii administrativ-teritoriale a țării, a dobîndit noi funcții politico-administrative, care, firește, au urmări economico-sociale.

Înainte de cincinalul trecut, economia orașului se rezuma la cîteva ateliere meșteșugărești aparținînd de industria locală și la o întreprindere republicană — pentru topirea cînepii — cu circa 80 de salariați.

Cincinalul '66–'70 însă a însemnat mult pentru Vaslui. Prin dezvoltarea industriei existente și prin construirea de noi obiective — o fabrică de confecții și una de mobilă — valoarea producției globale industriale anuale a crescut de la 23,2 milioane lei, la sfîrșitul lui 1965, la 500 milioane lei la sfîrșitul lui 1970. Deci o creștere de peste 20 de ori.

O bună parte din această producție e destinată exportului. Fabrica de mobilă a trimis în 1970 peste hotare 40% din produsele sale; iar cea de confecții, tot în 1970, marfă de peste 100 milioane lei, deci cam o treime din întreaga sa producție.

La finele lui '70 cele două unități aveau împreună 2 900 salariați; azi, tot împreună, au 3 800. Baza materială a acestor două fabrici ne-a fost pusă la dispoziție de către stat, dar forța de muncă a fost pregătită aproape în exclusivitate aici, la noi, pe plan local. Aceasta a însemnat organizare, perseverență, entuziasm. Rezultatul însă e spectaculos: mulți țărani au devenit muncitori industriali de înaltă calificare. Calitatea produselor unităților noastre este o dovadă.

Și, fiindcă sîntem la capitolul cadre, trebuie spus că școala profesională de construcții, înființată în 1970, cu 120 de elevi, are în acest an peste 300 de elevi. Și tot în acest an a fost înființat un liceu industrial de construcții cu două clase paralele.

Dar adevăratele perspective ale Vasluiului pot fi apreciate prin prisma actualului cincinal.

Economia se va dezvolta atît prin modernizarea, reutilarea și amplificarea secțiilor actualelor unități industriale, dar mai ales prin construirea de noi obiective industriale

Se află în construcție o fabrică de materiale termo și hidroizolatoare și o filatură de bumbac

De asemeni, mai este prevăzută construcția, în timpul acestui cincinal, a următoarelor unități industriale: o uzină de construcții

Constructorii și muncitorii industriali au invadat și invadează, în chipul cel mai binecuvîntat, orașul.

vor crea noi locuri de muncă, numărul salariaților în industrie se va dubla față de cincinalul anterior, va crește productivitatea muncii sociale pe cap de locuitor, în general orașul va cunoaște un alt ritm de dezvoltare, oamenii vor beneficia de un alt nivel de trai. De altfel, procesul acesta spre prosperitate și civilizație s-a făcut simțit încă din cincinalul trecut, cînd au fost date în folosință (numai în 1970) un complex al cooperației meșteșugărești pentru servirea populației, o fabrică de gheață, o centrală telefonică automată cu 5 000 de linii, o policlinică orășenească, precum și sediul politico-administrativ județean. S-au mai dat în folosință peste 1 600 de apartamente din fondul statului și peste 400 de case noi din fondurile populației și cu ajutorul statului. Aceasta înseamnă că 25% din populația orașului s-a mutat în locuințe noi.

În actualul cincinal vor fi construite un magazin general, 2 microcomplexe comerciale (unul a și fost dat în folosință) și o însemnată suprafață de desfacere la parterul noilor blocuri. În total e vorba despre un nou spațiu de desfacere de peste 8 000 mp.

Pentru învățămînt s-au dat în folosință 2 localuri de școală, fiecare cu 16 săli de clasă, 1 cămin cu 300 de locuri, o cantină, o grădiniță de copii cu 200 de locuri. Se află în construcție un complex școlar tehnico-profesional al Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, un complex școlar pentru pregătirea cadrelor pentru cooperație.

De asemeni, mai sînt în construcție un spital cu 500 de locuri, un complex cultural muzeistic (bibliotecă, muzeu, arhive, sală de expoziții, ateliere pentru institutul județean de proiectări), un cinematograf cu 500 de locuri, o tipografie.

O realizare importantă, vitală pentru noi o va constitui alimentarea cu apă a orașului, atît pentru consumul populației cît și pentru industrie. Se muncește la o priză de la apa Bîrladului, la un lac de acumulare și la altele. Deocamdată e foarte greu, dar în primul trimestru al anului 1972 vom dispune de zece ori mai multă apă decît azi.

Cincinalul actual va aduce populației 5 000 de noi apartamente.

Întreg orașul va spori în urbanitate. Se vor moderniza principalele artere de circulație. Doar în 1971 s-au asfaltat 25 000 mp de străzi. Se lucrează la amenajarea pieței politico-administrative care, în final, va fi străjuită de statuia lui Ștefan cel Mare. Încă în acest an își va deschide ușile noul hotel cu 150 de locuri, cu restaurant și cofetărie. În fine, vom avea și noi blocuri cu 10 etaje. Primul a fost început.

Firește, Vasluiul cunoaște transformări și din punct de vedere demografic. În cincinalul trecut populația sa a crescut cu 6 000 de locuitori. Azi orașul are 24 000 de locuitori, la care se adaugă cei 7 000 de navetiști. Pînă la sfîrșitul cincinalului acesta Vasluiul va avea 40 000 de locuitori. Se va dubla, tot pînă atunci, numărul muncitorilor cu înaltă calificare; numărul inginerilor, maiștrilor și tehnicienilor se va tripla. Va crește substanțial, proporțional cu nevoile, numărul cadrelor sanitare și din învățămînt.

Dintr-un oraș cu vechime în istorie — dar și rămas în mare măsură la nivelul unui oraș de tip patriarhal, în care predomina activitatea comercială mărunță și în care oamenii erau ori mici negustori, mici meseriași ori, pur și simplu, se ocupau cu agricultura — Vasluiul va deveni un oraș în plină dezvoltare industrială, economică, în general, un oraș modern, multilateral dezvoltat.

Ce simțim noi cei care trăim și muncim aici în această perioadă specială a istoriei lui, în această perioadă într-adevăr de cotitură, este destul de greu de spus, de ales. Pentru că sentimentele noastre-s multiple. Cert este că, văzînd cu ochii noștri cum ne crește orașul, cum dobîndește proporții de nevisat altădată, ne simțim chemați la împlinirea unui mare rost și asta ne bucură imens și ne mobilizează pe măsură.

metalice, o fabrică de coniac și alta de vermut, o fabrică de piine. În linii generale, cam acestea vor fi capacitățile de producție ale cincinalului '71–'75.

Ele sînt realizabile datorită creșterii de peste 3 ori, față de cincinalul trecut, a sumelor alocate din bugetul statului pentru investiții în orașul nostru (de la 500 milioane lei la 1,5 miliarde).

Apariție acestei baze industriale va avea, firește, urmări puternice: producția globală industrială va crește de peste 3 ori față de cincinalul precedent și de peste 65 de ori față de aceea a anului 1965. De asemeni, se

Fabrica de materiale termo și hidroizolatoare trece din vis, din plan, în realitate.

O lozincă socialistă locală: Platformă industrială pentru Vaslui! În imagine: șantierul filaturii de bumbac.

Pașii spre urbanitate se fac... la diferite niveluri.

De necrezut, dar de felul acesta (imaginea 1) erau unitățile «economice» ale vechiului Vaslui și de felul acesta (imaginea 2) mijloacele de reclamă ale lor. Probabil ar trebui un întreg șir de computere ca să se poată face socoteala cantităților de lînă și zdrențe care ar fi trebuit să fie scărmănate ca să se realizeze o producție anuală de ordinul milioanelor.

1

2

Casa de cultură e un indiciu, foarte concret și foarte frumos, al preocupării de azi a vasluienilor și pentru viitorul spiritual al orașului lui Constantin Tănase.

UZINA — MAI MULT DECÎT UN LOC DE MUNCĂ

(II)

de Mihai HETCO
Fotografii de I. DUMITRU

Ce reprezintă uzina pentru dv.? Cum a contribuit ea la formarea dv. ca om? Ce înseamnă pentru dv. climatul, spiritul muncitoresc? Iată întrebările la care au căutat să răspundă în continuare muncitori, tehnicieni, ingineri, cadre cu munci de răspundere din uzina «Timpuri noi». Le dăm cuvîntul.

Veți găsi în răspunsurile lor și izvoarele acelei — atît de «la ordinea zilei» pentru tineri, atît de dezbătută în aceste zile de către ei — chemări a uteciștilor de la «Timpuri noi» pentru amplificarea aportului uteciștilor din întreprinderi la optimizarea practicii productive și la educarea în spirit muncitoresc a elevilor din licee și școlile de cultură generală.

«Uzina, munca, te solicită necontenit. Este un teren optim de afirmare a ta ca om, ca specialist...» (Ing. Preda Marin — ultimul din dreapta.)

CARACTERE CE SE FORMEAZĂ ȘI SE CĂLESC ÎN FOCUL MUNCII

Trăiesc și lucrez de ani și ani în uzină. Am cunoscut sute, mii de muncitori, vîrstnici și tineri. Sînt oameni cu zeci de ani de experiență, sînt alții abia de puțin timp familiarizați cu mașinile, cu întreprinderea. Sînt oameni diferiți, caractere complexe, greu, dacă nu imposibil, de definit de la prima vedere. Toți însă, o dată integrați în muncă, suferă influența profundă, binefăcătoare a uzinei. Aici, în focul muncii, în continuul dialog dintre om și mașină, se fasonează și se călesc caractere. Sînt nenumărate cazurile cînd tineri, și nu numai tineri, au beneficiat de acest climat specific de muncă și viață, îmbogățindu-se sufletește, dobîndind acele calități specifice care caracterizează pe omul societății noastre noi, socialiste. Sînt iară, nu puține cazurile cînd acțiunea, aș putea-o numi purificatoare, a muncii a adus pe drumul cel bun oameni ce poate la un anumit moment păreau irecuperabili. În toate cazurile acționează acel spirit, acel climat specific al uzinei, al oamenilor săi ce impun calități majore, ca disciplina, intransigența față de lipsurile proprii cît și față de ale celorlalți, hărnicie, seriozitate, dragoste și respect față de utilaje, față de secția și uzina în care te-ai format și dezvoltat.

Această preocupare față de bunul mers al întreprinderii, această continuă nemulțumire creatoare, derivă din sentimentul profund că uzina, mașinile ne aparțin, că trebuie să le îngrijim și exploatăm în mod exemplar, că ele, ca bun al nostru, ca bun al tuturor, ne impun o comportare exemplară, solicitînd în noi tot ce este mai bun.

Vom căuta, acum mai mult decît oricînd, să insuflăm oamenilor noștri dragoste, atașament pentru locul de muncă, celor tineri, mai ales, respect pentru muncă, pentru tradițiile glorioase ale întreprinderii noastre, astfel încît să putem declara cu fruntea sus că la «Timpuri noi» sînt muncitori adevărați, demni constructori ai societății noastre noi.

Pavel PĂTRU,
secretarul comitetului de partid al uzinei «Timpuri noi»

Pe maistrul Constantin Stanciu (ultimul din dreapta), fotoreporterul l-a surprins într-una din pauzele ultimei sesiuni a Marii Adunări Naționale, al cărei deputat este.

Munca, munca făcută cu pasiune, măsura tuturor lucrurilor.

Cu solicitudine, cu dragoste, cu înțelegere se apleacă maistrul Ioan Cotigă asupra fiecărui ucenic, asupra fiecărui tînăr muncitor pentru a-l perfecționa în meserie.

UN CONTINUU ȘI FERTIL DIALOG ÎNTRE GENERAȚII

Lucrez de 20 de ani la «Timpuri noi». Cînd am venit în uzină, nu știam mare lucru. Ba pot să declar că am fost cam speriat. De zgomotul mașinilor, de rigoarea muncii. Au fost zile cînd mă simțeam descurajat: voi fi eu în stare să strunesc mașinile acelea zgomotoase, voi cîștiga îndeminarea necesară? Am beneficiat însă de ajutorul muncitorilor mai vîrstnici și am deprins meseria. Au trecut ani, și la rîndul meu îi ajut pe alții să se familiarizeze cu uzina, cu mașinile, mult mai pretențioase acum. Trăim și muncim împreună într-un continuu și fructuos dialog. Noi, mai vîrstnicii, aducînd o experiență de muncă și viață bogată, cei tineri, cu elanul, cu dorința de afirmare, specifice vîrstei lor. Într-o asemenea armonioasă conlucrare văd eu chezășia unor rezultate deosebite. Cu toții, fără deosebire de vîrstă, într-un efort amplu, general, menit să ridice uzina, producția ei, spre noi culmi. Bineînțeles, pentru aceasta este nevoie de oameni născuți și crescuți în cultul muncii, disciplinați, harnici, pasionați, îndrăgostiți de profesiunea aleasă.

Este ceea ce ne propunem să facem noi, mai vîrstnicii, cînd veghem asupra dezvoltării ucenicului, care pentru prima oară pune mîna pe maneta strungului.

Ioan COTIGĂ, rectificator

O MARE ȘCOALĂ

În secția mea, secția de prelucrări mecanice, majoritatea muncitorilor sînt tineri. Faptul nu constituie o excepție. În întreaga uzină, ca și în alte părți, tinerii reprezintă o importantă parte a forței de muncă. Apoi, în fiecare an, noi tineri, absolvenți ai școlii profesionale, pășesc pe poarta uzinei. Aș vrea să subliniez că, cu toată tinerețea sa, secția noastră și-a îndeplinit în permanență sarcinile de plan. Și nu numai atît. Există o atmosferă favorabilă muncii, creației, un climat propice dezvoltării aptitudinilor, desăvîrșirii caracterelor. Contribuie la aceasta în mod substanțial comuniștii, care în secția noastră reprezintă o treime din numărul total al muncitorilor. Ucenicul, tînărul muncitor sînt repartizați pe lîngă un asemenea om, care, pe lîngă calități profesionale deosebite, a dat dovadă, de-a lungul anilor, de trăsături morale ce-i recomandă cu prisosință. În puțin timp, influența binefăcătoare a unei asemenea apropieri se face simțită. Tînărul caută să-și imite profesorul, se silește să lucreze cît mai bine, ia aminte la poveștile maistrului, fiindcă acesta niciodată nu se rezumă să-i predea doar cunoștințe profesionale, ci se interesează de viața sa, de planurile sale de viitor, îi dă sfaturi, îl urmărește cu exigență dezvoltarea.

dialog cu cititorii

de H. DONA

Citim dintr-o scrisoare a cititorului **Costea Manoliu** din Galați: «...Este o mare satisfacție pentru noi că problema echității a fost pusă pe prim plan... Discutînd cu cîțiva prieteni m-am întrebat însă: poate exista echitate deplină? Oamenii sînt atît de deosebiți; unul e tînăr, altul e bătrîn, unul e sănătos, altul e suferind, unul n-are familie și deci nici multe angarale, altul e împovărat cu o familie și adesea îi vine greu s-o scoată la capăt... Mai e și chestiunea veniturilor. Pentru o muncă plăcută și curată, unii (de ex. artiștii și scriitorii) cîștigă sume mari în timp ce alții la capătul a opt ore de muncă sînt frînți de oboseală și abia încasează mult mai puțin... Înțeleg să luptăm pentru echitate, tindem spre echitate, dar poate fi echitatea atinsă vreodată?»

Aș vrea să-l invităm mai întîi pe cititorul nostru să lase deoparte afirmațiile lipsite de temei: chestia cu munca ușoară a scriitorilor și artiștilor și cu veniturile substanțiale pe care aceștia le realizează fără a se osteni prea mult este o legendă care nu rezistă la cea mai simplă confruntare cu realitatea. Munca de creație (inclusiv de creație interpretativă) este una dintre cele mai grele și mai chinuitoare munci, presupunînd un imens consum de energie nervoasă și adesea (în cazul actorilor sau balerinilor, de exemplu) și o mare cheltuială de forță fizică. Ținînd seama de această muncă istovitoare, de neregularitatea cîștigurilor, veniturile oamenilor de artă nu pot fi, în nici un caz, considerate excesive. Inechitabil nu este faptul că un scriitor primește cîteva (nu multe) zeci de mii de lei pentru un roman la care a lucrat doi sau trei sau cinci ani, inechitabile sînt cîștigurile de zeci, ba uneori de sute de mii de lei pe care le realizează unele elemente necinstite, călcînd în picioare legile, înșelînd statul și pe cetățeni.

Dar, să ne întoarcem la scrisoarea tov. Manoliu. E clar că dumnealui confundă noțiunea de echitate cu cea de egalitate. Bineînțeles, oamenii nu sînt egali, nevoile lor, situațiile concrete în care se află diferă. Echitatea nu înseamnă însă de loc încercarea deșartă de a pune semnul egalității între oameni foarte diverși, nu înseamnă a ignora deosebirile obiective care există între indivizi. Echitatea presupune, în schimb, ca tuturor oamenilor să li se creeze condiții asemănătoare pentru manifestarea capacităților și personalității. Tocmai de aceea, într-o țară socialistă ca a noastră, statul asigură învățămîntul general, obligatoriu și gratuit pentru toți. Fiecare tînăr, indiferent dacă e născut în nordul sau în sudul țării, într-un oraș sau într-un sat, dintr-o familie de țărani sau de profesori universitari, are în fața sa aceleași porți deschise, are posibilități egale de a se afirma în raport cu munca, cu inteligența, cu talentele sale. O recentă măsură, aceea de a se asigura ajutorarea și meditarea colectivă a elevilor din școli și licee, merge în același sens, tinzînd să reducă diferențele de pregătire care rezultă uneori din diferențele de nivel intelectual ale diferitelor medii în care se dezvoltă copiii sau adolescenții. Echitate mai înseamnă, în societatea noastră socialistă, ca fiecare să primească după cantitatea și calitatea muncii sale, după eficiența socială a activității pe care o depune, ca să nu mai existe nici cîștiguri nemuncite, nici privilegii sau favoruri de vreun fel oarecare. Instaurarea unei desăvîrșite echități sociale este pe deplin posibilă în condițiile socialismului și numai în condițiile socialismului. Tov. Manoliu are însă dreptate cînd consideră că o asemenea echitate nu se realizează de la sine, că pentru ea trebuie luptat.

Revista noastră consacră săptămînal aproape trei pagini rubricii de cinema. Nu e de mirare deci că și scrisorile pe care le primim pe această temă sînt numeroase. De data aceasta am vrea să ne ocupăm de două scrisori care se referă, în mod concret, la rubrica «De la A la Z». Tov. **V.D. Voivodu** din Petroșani se plînge că titlurile unor filme sînt date în limbi străine (respectiv, în limbile de origine) și consideră aceasta ca o manifestare de snobism, paradă de erudiție etc., etc. Tov. Voivodu nu are dreptate. Conform unei reguli universal aplicate în toate lexicoanele, se dau în limba română numai titlurile filmelor care au rulat la noi. A le traduce și pe celelalte riscă să provoace confuzii; nimeni nu poate garanta că la o eventuală reprezentare a lor în România vor fi folosite traduceri literale. De obicei, avem de-a face cu traduceri foarte libere, adesea foarte îndepărtate de original și, deci, traducerea noastră nu e de nici un folos, putînd, doar, împiedica identificarea filmului.

Tov. **Petru Curelciuc** din Cîmpulung-Moldovenesc are o altă nemulțumire: ar vrea să-i vadă figurînd în «De la A la Z» pe toți obscurii actori dintr-o obscură peliculă melodramatică și siropoasă, care a rulat cîndva la noi. Să ne înțelegem: nu vrem în nici un chip să ne impunem gusturile noastre (după cum am mai arătat, nici măcar în redacția noastră nu au toți aceleași preferințe), dar nici nu putem consemna toate filmele (se produc anual în lume peste 10 000). Oricît am respecta subiectivismul gusturilor, există totuși niște praguri peste care nu se poate trece. A afirma că Shakespeare, Dostoievski, Eminescu sînt mari scriitori nu e o chestie de gust ci, pur și simplu, de informație. Ca să ne reîntoarcem la lumea filmului, nu există critic pe lumea asta care să conteste calitatea de «artă» a operei unui Eisenstein sau Chaplin, după cum nu există nici unul care să atribuie acest calificativ unei pelicule cum este, de pildă, «O floare și doi grădinari». Desigur, timpul mai poate aduce unele corecturi aprecierilor actuale dar nu un sumar lexicon uzual este chemat să procedeze la răsturnări radicale, de 180 grade, a scării de valori, unanim admise (mai ales cînd nici noi nu credem de loc în valabilitatea unei asemenea răsturnări). Trebuie să facem o selecție; o facem și ne asumăm răspunderea pentru ea.

Un om legat prin mii de fire de întreprindere — Pavel Pătru, secretarul comitetului de partid.

UZINA — MAI MULT DECÎT UN LOC (II) DE MUNCĂ

Toți, sau aproape toți, ne-am desăvîrșit astfel. Și la rîndul nostru ne preocupăm în prezent de creșterea celor mai tineri.

Aș vrea să remarc că o importanță deosebită au în formarea acelui spirit de echipă, acelei coeziuni de care vorbeam, diferitele acțiuni dinafara timpului afectat lucrului propriu-zis. Excursiile, audițiile, vizionările în comun de spectacole, diferitele programe distractive sau acțiuni cu caracter obștesc, dacă sînt astfel organizate încît să răspundă preocupărilor, exigențelor tuturor, pot avea o mare importanță. Apoi munca cu omul, apropierea cu tact, cu înțelegere de problemele ce-l frămîntă. Într-un asemenea domeniu, formalismul, șablonul nu au ce căuta. Numai abordînd problemele într-un mod profund, principial, ca adevărați comuniști, vom reuși să creăm acea coeziune, acel înalt și plin de responsabilitate climat de muncă și viață în concordanță cu exigențele prezentului.

Constantin STANCIU,
maistru în secția prelucrări mecanice,
deputat în Marea Adunare Națională

UN CADRU DE AFIRMARE A CAPACITĂȚILOR PROFESIONALE

Aud de multe ori spunîndu-se: lucrezi în fabrică, direct în producție, adică? Ai să te plafonezi, te înghite rutina! Este, bineînțeles, o idee preconceptută, ca multe altele. Doar un neavizat, un comod, sau un om ce nu cunoaște ambianța uzinei poate crede așa ceva. Da, declar cu toată tăria, un tînăr inginer se poate afirma strălucit și în secțiile unei uzine, nu numai într-un institut de cercetare. Ba consider că aici, legat direct de producție, de problemele curente ce-l asaltează, va putea înțelege mai bine o serie de probleme decît în fața planșetei și între cei patru pereți ai cabinetului.

Am terminat facultatea în 1957 și de la acea dată lucrez în uzină. Pot afirma că am descoperit un mediu propice aspirațiilor mele profesionale. M-am dăruit cu trup și suflet muncii din fabrică și cred că aceasta mi-a permis să mă dezvolt, să nu rămîn pe loc. Am lucrat în toate secțiile: la rectificat, la freze, la prelucrări mecanice, la tehnologul șef. Am cunoscut astfel în profunzime procesul de producție, i-am cunoscut pe oameni. M-am atașat de ei, de problemele uzinei pe care le consider acum ale mele. Caut la rîndul meu să insuflu tinerilor absolvenți de facultate, studenților care fac practică, aceeași dragoste pentru muncă, pentru uzină. Numai prin legarea organică de practică, învățătura poate cu adevărat să-și arate roadele. Consider că în orice loc de muncă, cel ce este decis să dea tot ce are mai bun în el se poate dezvolta armonios, ca specialist și ca om.

Ing. Preda MARIN
de la serviciul tehnolog-șef

literare

de Traian STOICA

Eugen FRUNZĂ:

Partea mea de lume Sîngele nostru de-apoi

Ultimele două cărți de poezie ale lui Eugen Frunză: *Partea mea de lume* (Ed. Eminescu) și *Sîngele nostru de-apoi* (Ed. Cartea Românească) au apărut, nu demult, aproape concomitent. În prima, autorul publică selectiv poezii din activitatea sa anterioară, în a doua aflăm un poem inedit de mai lungă respirație, dispus în 42 de secvențe.

În *Partea mea de lume*, ca de altfel în întreaga sa lirică, poezia conținută se divide, în linii esențiale, în două mari compartimente. Unul în care se circumscrie poezia de inspirație patriotic-cetățenească, în cel de-al doilea, cea de sorginte erotică.

Eugen Frunză e un patetic. Poezia lui își descoperă fără ocolișuri sentimentele ce-au generat-o. Să observăm că aceste sentimente au o durabilitate în timp ce-i dă girul autenticității. În acest sens, cultivarea cu perseverență a unei lirici patriotice e de natură să absolve poetul de bănuiala confecționării ocazionale a unei poezii de «circumstanță». În lirica de ecouri patriotice și sociale, Eugen Frunză nu poate fi socotit un intrus, ci el, dacă avem în vedere un elementar simț al echității, poate fi considerat un veteran. Titlul se justifică nu numai prin îndelungata frecventare a tematicii, dar și prin momentele de realizare artistică ale acesteia.

Prezența, de-a lungul timpului, a unor piese eșuate să nu ne ducă la eroarea de a le găsi caracteristice pentru toată creația. Tonul de clamare fără acoperire emoțională sau ideatică, aflat uneori în poezia lui Eugen Frunză, și care a iritat, după părerea noastră, peste măsură pe unii comentatori ai săi, trebuie fără îndoială negat, dar asta nu în dauna atîtor pagini viabile din scrisul său. Conferă trăinicie acestor pagini poeme ca «De o ființă», «Două milenii ne contopiră», «Eroul necunoscut», «Istoria», «Arborii», «Cîntec de dreptate», «Mărturisire», «Pămîntule, pămînt străbun» și cîte altele înscrise în sumarul cărții *Partea mea de lume*.

Poemul *Sîngele nostru de-apoi* poartă dedicația: «Generației mele». Tonul e confesiv. Poemul e o rememorare a căutărilor unor certitudini, a tentativelor de smulgere din hățișul întrebărilor și îndoielilor, a năzuințelor spre o lume mai pură, mai drept așezată, a eforturilor spre înțelegere a rostului și menirii omului. Acest jurnal liric e convingător prin sinceritatea dramatică a confesiunii și marcat de sugestie prin expresia nu de puține ori relevantă: *Și între amurguri am stat/ Cu fața la marile fluvii/ și am chemat dezlegarea/ din greul țărinii... O, decantate lansări/ către o lume rîvnită/ pe cerul de jos,/ răsturnat și superb!/ Și drept vise/ două milenii de dor.* Sau această metaforic exprimată idee a structurării și permanenței istoriei: *Timpul aleargă, timpul,/ însă arborii stau neclintiți/ odată cu țara, cu amintirea,/ cu doinele scrise în trunchiuri.../ Și marile gînduri rămîn/ din veacuri adînci peste veacuri,/ limpezite-n esențele tari,/ suprapuse în cercuri de vîrstă.* Iată, iarăși, frumos relevat convingerea că fără jertfă și dragoste (idee ce străbate întregul poem) nu se poate făuri nimic demn și adevărat: *Titanului legat de stînci/ i-a sfîșiat un vultur ficatul,/ dar nici un zeu n-a mai putut/ să facă noapte deplină;/ pe înțeleptul care-a strigat:/ iată, se-nvîrte pămîntul —/ l-au ars pe rug hohotind,/ dar nimeni n-a putut/ să oprească pămîntul în loc./ Și Laura, iubita iubitelor,/ cîntec fraged mistuit de ciumă.../ Dar cine mai poate iubi de-atunci/ fără un sonet de dragoste?* Mai transcriem și acest moment de destindere în fluxul de încordare al poemului pentru decantata lui simplitate: *Pe muchii de stînci/ caprele negre/ se apleacă privindu-se lung/ și naiv în fîntîni./ Cine a turnat oglinzile jos/ de argint și răcoare?/ Caprele negre/ își piaptănă lîna/ pe muchii de stînci/ și sar în zig-zag/ pentru descîntec și pentru pereche.*

Din poezia erotică desprindem acest poem prin care ni se sugerează o candidă comuniune cu peisajul *Vezi crengile albe de măr/ au învățat de la noi tăcerile,/ privirea înaltă și mută/ a celor adînc vorbitoare...// Cîndva numai noi îl știam —/ acum îl știu crengile toate,/ supremul miracol alb/ de-a înflori fără țipăt.* («Vezi...» din *Partea mea de lume*.)

F varietăţi

grandoare şi modestie

Braziliana **Lucia Petterle**, *în vîrstă de 22 de ani, este fericita «frumoasă între frumoase», proclamată de ultima ediţie a tradiţionalului concurs de frumuseţe feminină «Miss Universo». Ceea ce ni se pare demn de a fi relevat este că nici mult rîvnitul titlu, şi nici măcar maiestuoasa coroană nu i s-au urcat la cap tinerei Lucia. O atestă şi fotografia de faţă în care «cea mai frumoasă fată din lume» apare ca grijulie gospodină.*

1

2

„ferice de piteşteni!"

Acum şaizeci de ani Piteştiul avea 18 000 de locuitori. **«Ferice de ei** — *spuneau ziarele de atunci* — **au acel colţ fermecat de rai, Trivalea; vor avea apă la robinet; străzile vor fi pietruite în curînd; se spune că s-au prevăzut în lucru şi trotuare de asfalt; apoi va fi baia publică la care se lucrează cu spor — dar ce baie; cu numeroase duşe, cu cabine cu putini».** *Într-adevăr, ce baie! Jumătate din clădire era destinată lăudabilului scop sanitar, iar cealaltă pentru organizarea de spectacole, baluri, petreceri. În fotografia 1: colţul de rai numit Trivalea; fotografia 2: vederea generală a Piteştiului, la 1911.*

a ieşit la plimbare

Se numeşte Rosa şi este o pensionară a circului Amar. Într-o bună zi, plictisindu-se să tot stea în cuşcă şi profitînd de neatenţia paznicului, a pornit-o la plimbare pe străzile oraşului La Roche sur Foron, oprindu-se dintr-o pasiune pur feminină în faţa vitrinelor de modă şi bijuterii.
După două ore de căutări, a fost găsită în faţa unui magazin de jucării

s-a suit scroafa în copac...

...şi vaca pe acoperiş. Cum a ajuns acolo Clara (aşa o cheamă pe temerara nici unul dintre oamenii fermei Blachstone nu poate lămuri. Se ştie doar precis cum a fost ademenită să coboare: cu o mînă de fîn proaspăt.

DE LA ADAS

Mai mulţi cititori ai revistei noastre, care au autoturismele asigurate facultativ pentru avarii şi au suferit daune, ne-au întrebat ce obligaţii au de îndeplinit în astfel de cazuri, pentru a încasa despăgubirile ce li se cuvin.

În acest scop ne-am adresat Administraţiei asigurărilor de stat, de la care prin tovarăşul *Nicola George* — şeful serviciului accidente auto — am primit următorul răspuns:

— În caz de daună, asiguratul are obligaţia să anunţe imediat miliţia sau alt organ de cercetare, cel mai apropiat de locul daunei, pentru a întocmi un proces-verbal cu privire la împrejurările, cauzele şi consecinţele accidentului, incendiului sau exploziei.

Apoi, asiguratul trebuie să înştiinţeze în scris, despre dauna întîmplată, unitatea ADAS din raza judeţului în care îşi are domiciliul, în termen de 24 de ore de la întîmplarea daunei sau de cînd a putut avea cunoştinţă despre producerea ei şi în orice caz înainte de a efectua reparaţia autovehiculului avariat.

O dată cu aceasta, asiguratul trebuie să depună la ADAS documentele întocmite de organele de cercetare şi să prezinte actele referitoare la înmatricularea autovehiculului, permisul de conducere al persoanei care se afla la volan în momentul producerii daunei şi contractul de asigurare.

În cazurile în care organele în drept (miliţie, alte organe de cercetare, pompieri etc.) nu au întocmit acte cu privire la dauna întîmplată, cauza şi împrejurările daunei pot fi dovedite prin orice mijloace de probă, inclusiv, în lipsa altor probe, cu declaraţii de martori, certificate de consiliul popular sau date în faţa organelor judeţene ADAS.

Trebuie reţinut însă faptul că asiguratul poate pierde dreptul la despăgubire, dacă nu a făcut înştiinţarea scrisă în termen sau a procedat la repararea autovehiculului dăunat înainte ca organele ADAS să facă constatarea pagubelor.

Pentru daunele suferite de autovehiculul asigurat, proprietarul trebuie să facă cunoscut unde şi cum poate fi constatată dauna. Este de preferat ca lucrările de constatare să se efectueze la sediul unităţii la care urmează a se executa reparaţia şi în prezenţa tehnicianului constatator al acestei instituţii.

În cazurile în care ulterior, la demontare sau în timpul reparaţiei, se constată şi alte pagube, în afara celor constatate iniţial, pagube ce se datoresc în exclusivitate daunei produse de riscul asigurat, asiguratul are obligaţia de a înştiinţa imediat ADAS, pentru întocmirea unui document de constatare suplimentară cunoscînd că în caz contrar ADAS poate refuza plata acestor pagube.

După efectuarea reparaţiei, asiguratul trebuie să depună documentaţia privind costul reparaţiilor (devizul de reparaţie) precum şi chitanţa de plată a acestor costuri, în afara cazurilor în care plata se face prin virament, direct de către ADAS la unitatea reparatoare pentru unităţile cu care există convenţii în acest sens.

De asemenea, asiguratul trebuie să permită şi să înlesnească organelor ADAS orice cercetare în legătură cu dauna şi să dea lămuriri asupra acesteia.

Îndeplinirea întocmai a acestor îndatoriri uşurează asiguratului obţinerea drepturilor rezultate din asigurare şi scurtează termenul de plată al despăgubirilor.

ADMINISTRAŢIA ASIGURĂRILOR DE STAT

ANDANTONIA—ZAGREB

ISTORIE ȘI EXPANSIUNE ECONOMICĂ

Note de drum din R. S. F. Iugoslavia
de Dic. BABOIAN

Aici au fost cîndva ziduri. Masive și puternice ziduri, menite să chezășuiască viața și munca pașnică a două așezări ilirice, care, în mersul sinuos al unei istorii agitate, aveau să-și apropie destinele, unindu-se în cele din urmă într-un burg temeinic închegat, în spațiul atît de generos dotat al pămînturilor croate, cuprinse între Petrova Gora și arcul de argint al Savei.

ÎN ADÎNCURILE «ORAȘULUI DE SUS»...

Cărțile de istorie, care evocă cucerirea romană înscrisă în dreptul anului 33 înaintea erei noastre, consemnează existența unui oraș, încă pe atunci înfloritor, purtînd un nume cu rezonanță: **Andantonia**. Tocmai pentru că era nespus de prosper, castrul roman transformat în **municipium** trebuia ferit de primejdii. S-au înălțat deci alte ziduri, poate mai puternice decît cele vechi, dar nu ultimele. Orașul de sus, străvechiul Gradeč, strămoșul încărcat de istorie al Zagrebului contemporan, s-a văzut înconjurat de masive fortificații, iar în secolul al XIII-lea, în semn de gratitudine pentru refugiul găsit aici în timpul unor grele bătălii de arîergardă cu tartarii, Béla al IV-lea, regele ungar, a emis faimoasa «Bulă de aur» prin care Gradecul era proclamat «oraș regal liber», cu statut privilegiat. Palisadele succesive, fortificațiile și zidurile înălțate în diferite forme și dimensiuni n-au ferit totuși nici Gradecul și nici Kaptolul episcopal fortificat mai tîrziu de asalturi inamice și distrugeri barbare ori de cumplite dezastre produse de cataclisme naturale, incendii sau molime. Din acest punct de vedere, rezistența în timp și spațiu a Zagrebului ține, într-un fel, de miracol. Resorturile vitalității marelui oraș croat se confundă cu virtuțile lui de vechi centru economic și cultural așezat la răscrucea unor importante căi de acces spre Occident și spre Orient.

Zagrebul de astăzi, oraș modern în plină expansiune, se înscrie pe harta Iugoslaviei socialiste ca o prosperă redută economică, în prezența unei pulsații cu puternice accente spirituale. Unde sînt zidurile de odinioară? Doar unele vestigii, ocrotite cu grijă, pomenesc de existența lor în epoci de mult apuse.

O panglică de asfalt te poartă din inima Zagrebului pînă spre Gorni grad (orașul de sus). Străbați cu emoție locurile acestea cu parfum medieval ca și cum te-ai afla într-un oraș-muzeu cu exponate în mărime naturală. Privind în jur, descoperi, fără ajutorul vreunui ghid, însemnele vechiului centru cultural al Croației și încerci să recompui în gînd imaginea lui din urmă cu secole.

La cîteva sute de metri, de-a lungul aceleiași șosele, povîrnișurile ce domină Zagrebul sînt populate de vilele cochete, atelierele pictorilor și sculptorilor; acesta este vestitul cartier Šalata, locul de baștină al unor originale și valoroase opere de artă, centrul spiritual al «orașului de sus». Cutreieri străzile înguste, obosite de vreme, și ai senzația că te scufunzi în adîncurile unei istorii, care, înfruntînd dureroase dar trecătoare refluxuri, a dăltuit temeinic destinele Zagrebului, scoțîndu-l la limanul existenței sale prospere din zilele noastre.

...ȘI PE ÎNĂLȚIMILE «ORAȘULUI DE JOS»

Mi se părea — nu știu de ce — că la Zagreb iarna trebuie să fie mai blîndă, în orice caz mai puțin specifică, de vreme ce oglinda de peruzea a Adriaticii zîmțuiește, nu departe, coasta pitorească a Croației. Vîntul de noiembrie este însă atît de pătrunzător încît, sub hlamida de zăpadă, orașul apare ca încremenit într-o solemnitate statuară. Dar abia ai făcut cîțiva pași prin «orașul de jos» și te simți atras, pe nesimțite, în vîrtejul ritmurilor lui trepidante. Forfota caldă de metropolă de pe arterele centrale, puternic marcate de vechi vaduri comerciale, se reproduce ca un ecou și în noile cartiere, situate în preajma vîrfurilor industriale — uzinele și fabricile de dincoace și de dincolo de Sava. Capitala croată oferă din punct de vedere urbanistic-edilitar imaginea unui tot armonios, în ciuda diversității evidente de relief și de stiluri arhitectonice. Gospodarii orașului, a căror competență este dublată de o viziune artistică a ansamblului împinsă pînă la rafinament, caută și găsesc, de la o etapă la alta, cele mai potrivite căi și mijloace pentru a conserva neștirbită frumusețea aerată a Zagrebului, pregătindu-l din timp pentru întîlnirea cu viitorul.

Zagreb — capitala Croației.

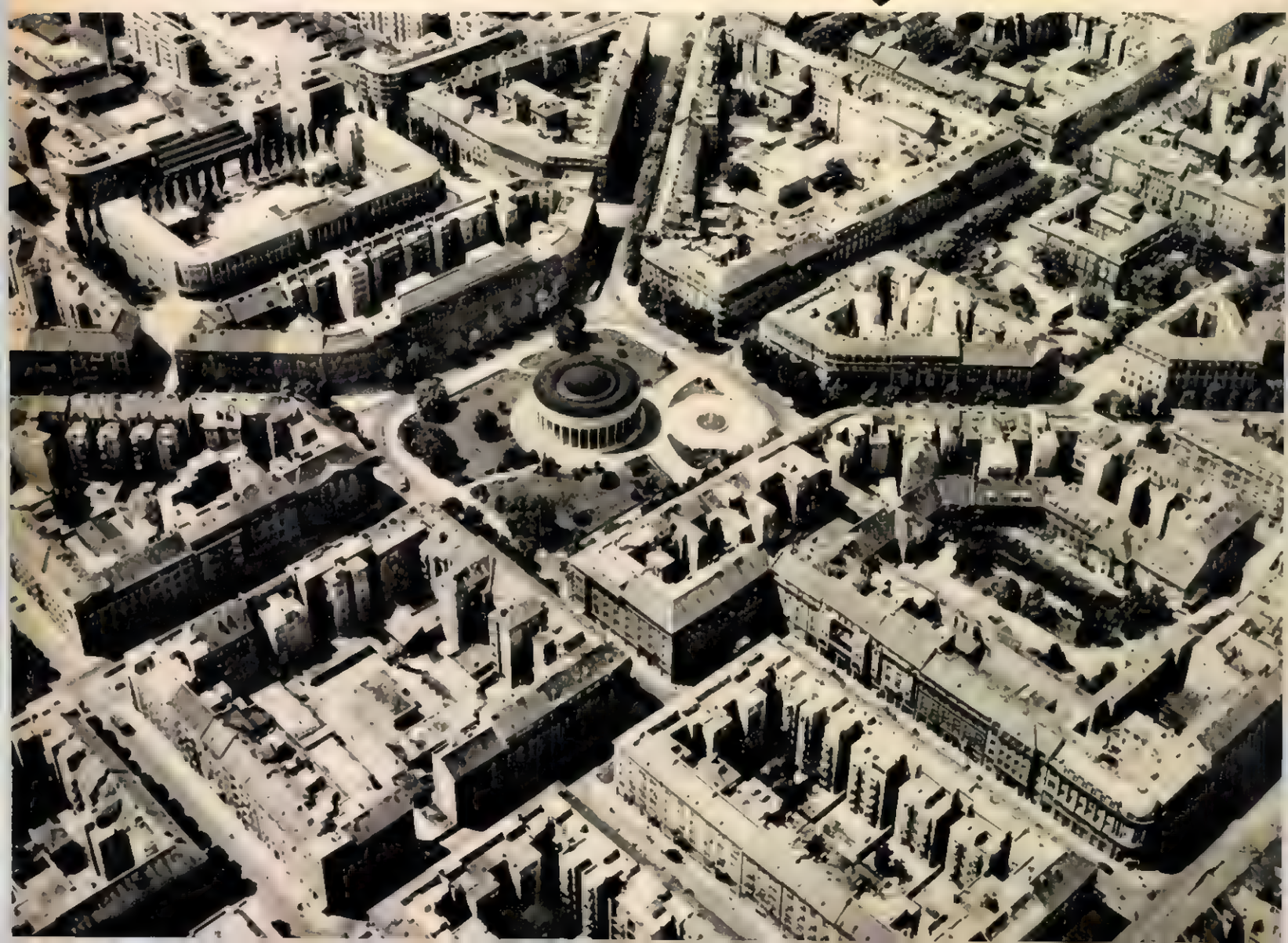

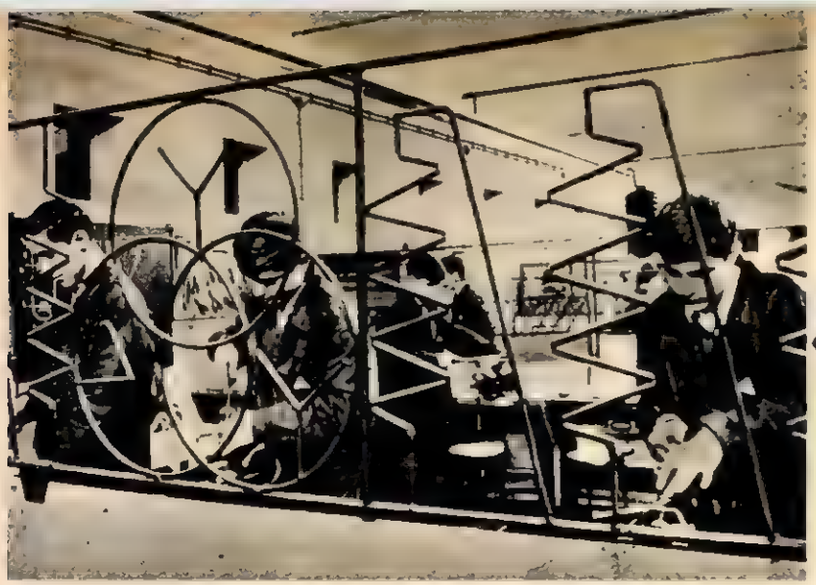

La «Prvomajska» sau la «Rade Končar» și în alte uzine sau fabrici, grupurile școlare de pregătire profesională a tinerilor sînt adevărate pepiniere de cadre cu înaltă calificare.

Privită de sus, dinspre Șalata, de jos, din Piața Republicii, ori de pe arcurile metalice ale podurilor Savei, capitala Croației și se înfățișează în toată splendoarea ei. Și abia atunci cînd te-ai convins că nimic nu mai trebuie schimbat sau adăugat aici, oricare dintre pasionații săi arhitecți îți va spune că pe planșete se află în lucru proiectele Zagrebului din anul 2000. Din moment ce potrivit calculelor elementare pînă la sfîrșitul secolului numărul locuitorilor aproape că se va dubla, ajungînd de la 650 000 la peste un milion, necesitatea elaborării unui vast plan de sistematizare și modernizare se impune de la sine. Încă de pe acum, 60 de grupuri de experți iugoslavi și străini sînt angajați în stabilirea planului general urbanistic, care solicită punerea în mișcare a unor investiții fabuloase, o dată cu mobilizarea forțelor necesare realizării obiectivelor propuse. În orașul acesta, prins de vîltoarea avatarurilor vieții moderne, numărul automobilelor înmatriculate trece de 120 000. Cîte mașini vor circula în Zagrebul anului 2000? Cine știe? Un lucru este însă precis: în funcție de creșterea rapidă a populației, în următorii 30 de ani se vor construi aici zeci de mii de noi apartamente, ceea ce își va pune desigur amprenta asupra peisajului general, mai ales în «orașul de jos».

— Cu două lucruri ne mîndrim cu precădere — îmi spunea un coleg de la revista «Arena» — cu istoria și cu tîrgul tradițional de mostre.

— Dar industria Zagrebului? — l-am întrebat.

— Nu m-ai înțeles — a fost replica. Aici și în acești ani de avînt, istoria și tîrgul înseamnă pentru noi, deopotrivă, industrie și prosperitate economică. Încearcă să descoperi pe asemenea înălțimi virtuțile contemporane ale «orașului de jos», resursele lui incalculabile de bogăție, hărnicie și tinerețe.

CEI ZECE MII DE LA «RADE KONČAR»

Trebuie să faci abstracție de începuturile modeste. Celor de la «Rade Končar» le place prezentul și scrutează cu nedisimulată autoîncredere viitorul. Inginerul Ante Markovic, unul dintre vechii specialiști ai uzinelor, îți poate demonstra cu cifre, date și imagini fotografice că «Rade Končar» nu este azi ce era chiar și în urmă cu șase ani. El îți explică de ce o întreprindere de asemenea dimensiuni și sarcini de producție pentru export nu poate bate pasul pe loc fără «riscul de a ieși din cursă». 10 000 de muncitori, tehnicieni, specialiști de înaltă clasă participă la realizarea programului complex de producție ce se desfășoară cu mijloace moderne și ritmuri contemporane.

Transformatoare electrice mari și mici, echipament de înaltă tensiune, aparataj electric, radiatoare, generatoare trifazice și tablouri de distribuție, locomotive electrice, mașini sincron sau asincron, mașini de curent continuu, electromotoare diverse, echipament nuclear sau aparatură electromenajeră, iată cartea de vizită a uzinelor «Rade Končar», întreprindere iugoslavă specializată în producția de echipamente electrice de studiu și montaj.

Pătrunzi în halele mari ale uzinelor din Zagreb. Te pierzi în desișul mașinilor complexe aflate în lucru, unele pe bandă rulantă. După o zi de peregrinare, te dai bătut, pentru că n-ai reușit să cuprinzi decît o parte din efortul colectiv depus sub marca vestită «Rade Končar». Unde începe și unde se termină colosul? Greu de aflat. Cei puțin aici, în «orașul de jos». Ca să poți cuprinde aria reală a uzinelor trebuie să părăsești Zagrebul, să poposești la uzinele cu același nume, amplasate în alte orașe iugoslave, la Skopje, la Sesvetski Kraljevic, la Rijeka, Zlatar Požega sau Jankomir. Sensul acestei răspîndiri reiese din precizările inginerului Ante Markovic: «Tehnologia avansată din zilele noastre cere amplasarea obiectivelor industriale acolo unde se poate asigura un randament superior. Pe prim plan stă specializarea, respectiv calitatea înaltă a producției. Pentru realizarea contractelor importante încheiate cu mari firme străine care ne solicită, am grupat în jurul nostru fabrici dispuse să accepte specializarea propusă de noi și, în același timp, ne-am extins noi înșine rețeaua de uzine și fabrici, evitînd concentrarea lor la Zagreb, chiar și pentru a feri orașul de poluarea aerului, dar mai ales din considerente de ordin economic». Primatul rentabilității obligă întreprinderea să producă și serii mari de mașini și motoare mici, chiar dacă pentru aceasta este nevoie de reconsiderări organizatorice radicale în unele uzine. Astfel, în registrele de comenzi de la Rade Končar firma italiană «Zanussi», unul dintre cei mai mari producători europeni de aparate electromenajere, figurează ca beneficiar pe bază de contract al unui număr de 500 000 motoare electrice de dimensiuni mici.

O comandă specială din partea regiei căilor ferate iugoslave prevede livrarea de către Rade Končar a unui număr de 100 de locomotive electrice din seria JZ 441, realizate în cooperare cu alte firme iugoslave. Unul din cei zece mii de muncitori de la «RK» mi-a vorbit despre generatorul și transformatorul gigant care au fost construite pentru complexul hidrotehnic de la Porțile de Fier. Dimensiunile inimii transformatorului sînt impresionante: înălțimea = 4 metri; lățimea = 8 metri; greutatea = 165 tone. Diametrul statorului este de 17 metri.

Puterea instalată a generatoarelor livrate la export pentru uzine electrice construite în Etiopia, Sudan, R.A.E., Pakistan, Indonezia, Maroc și alte țări se ridică la 160 000 kVA. În ordine însă, principalii clienți ai firmei croate sînt U.R.S.S., Italia, Austria.

AICI SE FABRICĂ... FABRICI

La Institutul de automatică din Belgrad mi s-a vorbit pentru prima oară de «Prvomajska». Mi s-a vorbit ca despre un important obiectiv care trebuie cunoscut pentru a descifra sensurile progresului în amplul proces de modernizare a industriei iugoslave. La Zagreb, doi economiști de la «Prvredni Vjesnik» s-au oferit să mă însoțească pînă la porțile celei mai mari uzine iugoslave de mașini-unelte, lăsîndu-mă apoi să mă descurc singur în universul de mașini automate. Nu a fost nevoie de un efort prea mare pentru a constata că nimic din tot ce s-a spus despre «Prvomajska» nu era exagerat. Într-adevăr, uzina se prezintă, sub toate aspectele, ca o unitate industrială ultramodernă, în plină expansiune. Ce înseamnă expansiune la «Prvomajska»? Răspunde însuși directorul ei, Vladu Mihaljevic: «Este vorba de un nou gen de expansiune; nu mai sîntem doar furnizori de echipamente pentru alte uzine, ci devenim un constructor de fabrici pentru mașini-unelte». În zilele cînd mă aflam la Zagreb s-a și anunțat de altfel că la «Prvomajska» se află în lucru avanproiectul construcției unei fabrici de mașini-unelte în Peru, la Lima. Între timp însă marea uzină croată s-a îmbogățit cu un nou compartiment, care a și început să funcționeze, producînd anual pentru piața internă și cea externă peste 50 de mașini automate complexe de mare randament, destinate industriei construcțiilor mecanice și industriei de automobile. În fiecare an, printre cele peste 6 000 de firme iugoslave și străine care participă la Tîrgul internațional de la Zagreb, uzina «Prvomajska» este o prezență remarcabilă, fiind obiectul unor meritate elogii și distincții. Mașina automată HRA-50, realizare de căpătîi a uzinei, a fost produsă pînă acum în peste 20 000 de exemplare, fiind apreciată în țară și peste hotare ca un succes în domeniul automatizării. HRA-50 reușește să opereze atît de independent cu ajutorul creierului său electronic, încît exclude orice ajutor din partea factorului uman, atît la memorarea datelor cît și la programare sau comandă-directă. Singurul element care justifică prezența omului în jurul mașinilor HRA-50 este supravegherea însoțită de schimbarea pieselor uzate. Ca și «Rade Končar», «Prvomajska» se află în raporturi comerciale intense cu numeroase firme din țările capitaliste. Numai anul trecut uzina a livrat firmei vest-germane «Gebrüder Beringer» 50 de mașini de tipul HRA-50. În cooperare cu societatea Ingra, specialiști de la «Prvomajska» construiesc acum în Algeria o importantă uzină de mașini-unelte de mare capacitate.

Expansiunea pe aceste coordonate dovedindu-se pe deplin avantajoasă, fabrica de... fabrici are toate motivele să privească viitorul cu legitimă încredere. Cu atît mai mult cu cît comenzile cresc an de an, iar experiența acumulată de maeștrii automatizării își spune cuvîntul în realizarea contractelor și angajamentelor.

Oricum, la fiecare ediție a Tîrgului internațional din capitala croată, «Prvomajska» își realizează planul vînzărilor în proporție de sută la sută, ceea ce se consemnează în noi și importante contracte.

Cifrele cuprinse în aceste banale contracte sînt reci, dar cît de fierbinți sînt în schimb inimile zecilor de mii de muncitori și tehnicieni din Andantonia, renăscută sub însemnele înfloririi Zagrebului, ca bastion al economiei iugoslave.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

UN MILION DE SEMIRAMIDE

La țăranii chinezi, rețeta e simplă: se ia un munte de loess, de înălțime potrivită, adică de 1 000–1 300 de metri, i se rotește vîrful și, pe trunchiul de con rezultat din această operațiune, se zidește anrocamentul-desen obținut din însăși fasonarea versanților și a povîrnișurilor, pînă se formează un capișon impermeabil care să împiedice infiltrarea apei pe verticală și degradarea întregii lucrări. Muntele se ia apoi la terasat, din creștet pînă la poale, într-un stil de Turn al lui Babel, spiralat în așa fel încît, de la bază pînă la piramida din vîrf, să se poată ajunge pe un drum în pantă lină cu latura exterioară consolidată cu stîncă sau, după caz, cu loess bătut cu maiul, obținîndu-se astfel un zid destul de solid care să împiedice surpările. Orizontala teraselor, cu o ușoară înclinare la vale, lată după caz, de la zece pînă la cincizeci de metri, se ară, se grăpează, se mărunțește, se îndestulează cu îngrășăminte naturale sau minerale, apoi iar și iar se ară, stropindu-se cu ploi din abundență, pînă cînd țărîna aridă învață să rodească și să colaboreze din nou la sinteza clorofilei. Este greu de spus dacă loessul de lean a știut vreodată să facă aceste lucruri. Sterilitatea lui rămîne congenitală și numai o îndelungată și minuțioasă domesticire îi stimulează forța regeneratoare stratificată sub o multimilenară adormire.

Nu știu cum arătau grădinile suspendate ale Semiramidei, nimeni nu mai știe asta, căci antichitatea nu ne-a lăsat mostenire nici o imagine a lor, dar după cum le-a cîntat Solomon, omenirea a fost de acord să le înscrie între marile minuni ale lumii. Vă pot însă povesti cum arată grădinile suspendate pe munții terasați din bazinul leanului — localitate aflată la nord-vest de centrul Chinei — împărăție a loessului născut, probabil, din depozitele aluvionare ale mării care, cîndva, acoperea deșertul Gobi. Dovada de netăgăduit a unei mări pe aceste întinse meleaguri de nisip am căpătat-o privind lozincile înscrise pe piepții dunelor de către echipele care au participat la experimentarea primei explozii nucleare chineze, în 1965. Hieroglifele care glăsuiau «Pacea trebuie apărată, nu cerșită» erau scrise cu cochilii albe de scoici înșirate pe galbenul-roșcat al nisipului.

O sută, o mie, un milion de Semiramide, de la un capăt la altul al orizontului, munții de loess terasați, cu treptele lor verzi înălțîndu-se concentric spre cer, apar ca un peisaj dintr-altă lume decît cea cunoscută de pămînteni pe Terra. Omul care i-a creat este un demiurg, putînd concura prin proporțiile lucrării sale cu însăși mama-natură. A fasona un deal, două, zece nu este peste puterile omului, dar o sută de munți învăluiți în sute de hore de grădini suspendate nu poate fi decît opera unei atotputernice voințe și a unei forțe de neimaginat. Mă gîndesc că, dacă am fi mostenit o astfel de lucrare din antichitate, ne-am fi dus cu gîndul la cine știe ce creaturi extraterestre care ne-ar fi vizitat cîndva planeta și ne-au lăsat o uluitoare urmă a trecerii lor pe acest pămînt. Dar munții terasați de la lean sînt opera zilelor noastre, înfăptuirea acestor generații, a minții și muncii Chinei contemporane. Natura a vrut aici să facă o sinistră glumă, și-a pervertit singură obrazul cu pulbere galbenă, presată, neroditoare, întinsă pe mii de kilometri pătrați, forfecată de văi adînci, sterpe, tăiate de șuvoaiele ultimelor rămășițe ale forței mării care, scurgîndu-se dinspre apus către răsărit, a lăsat în urma ei un peisaj lunar ca o replică la desfrîul de eroziuni din Colorado. Făcînd aceasta, natura s-a autopoluat și a trebuit să vină omul ca s-o depolueze. Ce forțe gigantice au fost necesare, ce puhoaie umane au trebuit să fie puse în mișcare, cîtă energie declanșată pentru a se obține această fantastică imagine care, văzută din cosmos de un ochi extraterestru, să poată oferi certitudinea existenței vieții pe pămînt și a unei civilizații raționale!

Căci, alături de imaginea marelui zid chinezesc, perceptibilă de la distanțe cosmice, munții terasați din această parte a lumii pot fi identificați, de cei ce nu ne cunosc, ca o dovadă a prezenței omului pe îndepărtata planetă albastră din sistemul solar. Și a puterii sale constructive și nu numai distructive față de natură. Și a capacității unei lumi de a dura, de a dăinui, de a mări resursele limitate de pe această navă spațială care se cheamă Terra. Și a omeniei... Și, mai ales, a încrederii ei în viitor.

PE ECRANE

OLIVER

Ron Moody predă arta buzunăritului.

Într-un prim proiect de scenariu, autorii acestui musical păstraseră celebra scenă a venirii pe lume a lui Oliver: noaptea zgîlțîită de furtună, moartea mamei. Au renunțat însă repede la ea, hotărîți,se pare, să nu așeze filmul nici o clipă sub semnul nefericirilor dickensiene, ci sub acela exploziv al musicalului, ce se conduce după legile lui aparte. Drept care «Oliver» debutează năvalnic, cu corul micilor orfani aflați în sala de mese: între două înghițituri perfect sincronizate, aceștia solicită un alt meniu în locul obișnuitelor crupe. Avem de-a face, dintr-o dată, cu o **privire** neobișnuită asupra lui Dickens; nu s-ar putea spune că ne aflăm în fața unei parodii duioase, ci a refuzului de a lăsa suferința să pună stăpînire pe oameni. Musicalul și ale lui convenții nu se împacă cu deznădejdea, puterile lui magice pot preface oricînd o zi mohorîtă într-una senină. Avatarurile eroilor din carte sînt aceleași — în linii mari — dar sufletul cu care întîmpină și trăiesc întîmplările este altul. Oliver Twist nu ne mai apare un oropsit al soartei, ci un mic hoinar plecat în căutarea fericirii și a dragostei ce i se cuvin (de altfel, unul din cîntece se intitulează «Where is Love?» — Unde este dragostea?). Ochii săi mereu uimiți descoperă o umanitate dornică de viață, gata să nu ia în seamă mizeria de sub podurile Londrei, atîta timp cît undeva există o «iarbă verde și frumoasă». Banda de puști borfași a lui Fagin are aerul de a învăța nu buzunăritul, ci arta scamatoriei, iar bătrînul însuși menține tot timpul sugestia unui vrăjitor (într-o excelentă scenă, pe un pod, Fagin țopăie cu șleahta după el, precum îmblînzitorul dintr-o știută poveste cu șoricei). Bineînțeles, și Bill Sikes, capul răutăților, aduce din cînd în cînd cu un cavaler romantic damnat și decăzut. Candoarea, uimirea, duioșia, încrederea sau nepăsarea domnesc peste această lume transfigurată nu de o lectură deformată a lui Dickens, ci de una ce și-a propus să înece mizeria, sau, dacă vreți, s-o facă voioasă timp de aproape trei ore cît durează convenția musicalului. Carol Reed (regizorul), Lionel Bart (autorul libretului și al muzicii), Onna White (coregrafia) revarsă șuvoiul unor dansuri concepute cu neîndoielnică eleganță și fantezie, al cîntecelor inspirate Trebuie să recunoaștem că este mult mai greu să obții efecte spectaculoase din maldăre de zdrențe puse în mișcare decît din somptuoasele rochii și pălării ce inundau ecranul în **Hello, Dolly,** bunăoară. Oliver descoperă o Londră pitorească și aici se potrivește cum nu se poate mai bine, în înțelesul strict al cuvîntului, proverbul cu «pitorescul este mizeria altora». Numerele coregrafice ale măcelarilor, vînzătorilor de ziare, ale spălătoreselor și fetelor din hala de zarzavaturi, ale micilor pungași (la un moment dat aceștia execută o parodie transparentă, adresa fiind **West Side Story)** sînt performanțe ale genului. Nu mai puțin cuceritoare sînt și cîntecele «Aș face orice», «Mîncarea, minunata mîncare», «Să golești un buzunar sau două», «Revizuind situația», «Ooam-Pah-Pah» etc. Din vîrtejul multicolor și ametitor al peticelor și melodiilor răsar cîțiva interpreți de clasă: Ron Moody (Fagin), laureat al Festivalului de la Moscova (1969), Oliver Reed, unul dintre actorii englezi cu cota foarte înaltă la ora actuală (ni-l reamintim din **Capcana).** Seraficul Oliver este și el o mai veche cunoștință de-a noastră: l-am văzut acum trei ani în filmul lui J. Clayton, «Casa mamei noastre».

Magda MIHĂILESCU

O vedetă cu ghiozdanul în spate — Mark Lester.

Un poet autentic — KAREL KACHYNA

VOI SĂRI DIN NOU PESTE BĂLTOACE

Karel Kachyna este, fără îndoială, unul dintre acei poeți ai cinematografiei seduși de permanentul miracol al legăturii dintre om și natură. Nu e nimic nou în farmecul unui apus de soare, al cîmpiilor pline cu flori, al dansului cailor sau al unui alb cîrd de gîște. Dar Kachyna nu este pentru asta mai puțin sensibil în a-l surprinde și a ni-l oferi spre delectare.

Abilitatea regizorului sau poate vocația lui este de a conferi naturii o anumită personalitate în concordanță cu drama umană pe care ne propune s-o urmărim. Pădurea tăcută, înaltă, misterioasă și apăsătoare din «O căruță spre Viena» adăpostește frămîntările întunecoase ale sufletului femeii și, deopotrivă,moartea soldatului.

De data asta însă în filmul «Voi sări din nou peste bălțoace» natura se răsfață cu o bucurie plenară sub privirea încîntată a copilului. De altfel, în demonstrația a ceea ce poate să însemne curaj și tenacitate în a depăși pînă și o boală cumplită ca paralizia infantilă, micul Adam pare că ignorează complet sistemul de referință al oamenilor. Poate din necunoaștere, caracteristică unei vîrste fragede. Dar cu siguranță, grație puterii, proprie copiilor, de a se integra ritmului natural. Astfel, ceea ce pentru ceilalți este o nenorocire, pentru el rămîne un accident în armonia veșnică a naturii, accident ce trebuie să fie depășit. Și aici este meritul regizorului care, abordînd o temă de devastatoare melodramă, reușește de fapt să creeze un basm. Un basm despre înțelegerea omului cu caii — poate sub imperiul acelui sentiment care i-a determinat pe greci să considere calul și călărețul o singură ființă: centaurul. Și cum tot despre cai, dar cei sălbatici, ni se povestește într-un straniu și singular film («Visul cailor sălbatici»), Kachyna nu uită să-i aducă în trecere un modest omagiu (fuga hergheliei prin apă). Dar aceasta, evident, nu-i totul, căci în film este vorba de un basm ceh, chiar dacă a fost făcut după adaptarea unei nuvele a australianului Allan Marshal. Satul și orășelul ceh, cu oamenii, cu obiceiurile, cu străzile și casele lui medievale, hrănesc de asemenea fantezia și sufletul copilului.

Regizorul renunță pe alocuri la o riguroasă ritmare a povestirii sau folosește nu foarte original imaginea colorată, dar aceasta nu diminuează cu nimic plăcerea și bucuria de a trăi pe care ți le transmit filmul.

Iuliana POP

ACTORI ȘI ROLURI

Mimsy Farmer *(foto 1)* și **John Phillip Law** *(foto 2), interpreții filmului* **Mihail Strogoff,** *semnat de Eriprando Visconti. După* **Călugărița din Monza,** *tînărul cineast, moștenitor al unui nume celebru, a învățat multe.*

2

1

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FATTY-ARBUCKLE Roscoe

Actor și regizor american de film, născut la Smith Center (Kansas), la 24 martie 1881, mort la New York, la 29 iunie 1933. Reprezintă una din figurile pitorești ale burlesculul mut american. Obez, prostănac, don juan, virîndu-se pînă în gît în cele mai năstrușnice aventuri, Fatty face parte din cohorta comicilor foarte populari situați undeva mai jos de nivelul unor mari actori-creatori de talia unui Chaplin, Keaton, Laurel și Hardy. Interpretează și uneori pune și în scenă o serie nesfîrșită de scurt metraje comice pentru Mack Sennett la Keystone, unde are ca parteneri pe: Chaplin, Chester Conklin, Ford Sterling, Mabel Normand, Marie Dressler ș.a. Gloria sa se menține intactă între anii 1913 și 1919, dar o dată cu începutul anilor '20 este implicat într-o serie de scandaluri răsunătoare, care-i ruinează cariera și-l împing aproape la sinucidere. Încearcă să-și refacă o celebritate deja iremediabil compromisă, realizînd sub un nume nou (John W. Goodrich) o serie de comedii, cu Eddie Cantor și scurt metraje educative. Dar după un turneu la Paris, unde nu stîrnește decît un penibil succes de curiozitate, înțelege că a pierdut definitiv partida. Moare țintuit la stîlpul infamiei, victimă a unei îndelungi și perfide campanii de presă.

FAULKNER William

Prozator, dramaturg și scenarist de film și TV american, născut la New Albany (Mississippi) la 23 septembrie 1897 — mort în 1962. Considerat cel mai mare scriitor american contemporan, laureat al Premiului Nobel și deținător al Premiului Pulitzer pe 1955, W.F. nu s-a limitat doar la romanele, povestirile și nuvelele sale, ci a simțit adeseori nevoia unor alte mijloace de exprimare. A scris astfel o piesă de teatru, o enovel play» intitulată *Requiem for a Nun* (1955), după un procedeu original, împletînd narațiunea cu dialogul scenic și insertul cinematografic. A transpus în mimodramă romanul său *As I Lay Dying*, prezentată de Jean-Louis Barrault sub titlul *Autour d'une mère* (1934/35), iar în 1953 a adaptat pentru TV nuvela sa *The Brooch*. Dar cea mai importantă contribuție o va aduce în domeniul cinematografului atît prin scenariile sale originale, subiectele și dialogurile scrise special pentru film, cît și prin adaptările propriilor sale romane sau ale altor scriitori (lăsînd uneori pe alții să-i adapteze propriile sale romane). Filmografia sa comportă astfel mai întîi scenariile și dialogurile a 5 filme realizate și produse de Howard Hawks: *Ultimo noapte* (1933); *Marșul de noapte* (1936); *To Have and Have Not* (1944) după Hemingway; *The Big Sleep* (1946) după Raymond Chandler; *Land of the Pharaohs* (1956). Apoi scenariile filmelor *Vasul robilor* (1937) de Tay Garnett și *The Tarnished Angels* (1958) de Douglas Sirk. Pe al doilea plan vom cita adaptările romanelor sale celebre, ca: *Sanctuary*, în două versiuni: prima în 1931 cu titlul *The Story of Temple Drake* (r. Stephen Roberts), a doua, cu titlul original, din 1961 (r: Tony Richardson), *Intruder in the Dust (Nechemot în țărînă–1949–r:* Clarence Brown); *The Long Hot Summer (Lungo vară fierbinte)* în cele două versiuni, cea semnată de Martin Ritt pentru ecran (1958) și foarte libera adaptare TV din anii '60, *The Sound and the Fury* (1958–r. Martin Ritt).

FAYE Alice

Actriță de film și cîntăreață americană de jaz, născută Alice Leppert, la New York, la 5 mai 1915. A fost una dintre cele mai sărbătorite stele ale filmului muzical american, din cele care au asigurat acestui gen permanența și viabilitatea, cunoscînd o perioadă de glorie de un deceniu (1935–1945). Vine în film cu o bogată experiență scenică și muzicală: studiase dansul din copilărie și la 14 ani era «Chorus-girl» pe Broadway în baletul faimoasei trupe de revistă a lui George White. Descoperită de Rudy Vallee, devine cîntăreață în orchestra acestuia, iar atunci cînd impresarii de la Fox încep să transpună pe ecran revistele *George White's Scandals*, ei vor face desigur apel și la blonda steluță, acum promovată la rangul de star muzical. Chipul ei de păpușă dolofană și neașteptata-i voce baritonală, unite cu un farmec simplu, direct, cu un joc sincer, nesofisticat, o impun publicului în filme ca: *Iubita marinarului; 365 nopți în Hollywood, În fiecare seară la ora opt, Dragoste în culise* etc. și în roluri de mamă sau parteneră a micuței Shirley Temple în: *Cin-Cin; Săraca fetiță bogată*. Șansa de a-și depăși limitele impuse de tipul ei convențional și de genul de filme în care era cantonată se ivește o dată cu moartea celebrei Jean Harlow, prima blondă platinată a ecranului, cînd studiourile Metro fac apel la ea ca s-o dubleze pe aceasta în ultimele secvențe din filmul ei postum, *Saratoga*. Producătorii de la Hollywood văd acum în ea, ca nouă Harlow», dar ea își va impune tipul ei care n-are nimic comun cu personajul defunctei. E un tip de fată loială, bravă, generoasă, care știe să cînte și să danseze, dar care poate și emoționa o întreagă sală pînă la lacrimi. O va dovedi rînd pe rînd în filme memorabile ca. *Focul din Chicago* (1938), *Rapsodia diabolică* (id.) și *Portul destinelor* (1940) de Henry King, în muzicalurile: *Un băiat timid; Parada nebunilor, Scandal in lumea bună* (cu muzica lui Irving Berlin); *Sally, Irene și Mary*, în *Cavalcada Hollywoodului; Cînd felinarele se sting* și în drama de aventuri *Baricade*. Anii '40 îi asigură noi triumfuri în muzicalurile: *Cavalcada jazului; Lilian Russell; That Night in Rio; Week-end in Havana; Tin-Pan Alley, Hello, Frisco, Hello, Four Jills in a jeep*, precum și în dramele *Idolul prăbușit* de Preminger și *The Girl He Left Behind*. Din 1946 s-a retras de pe ecran, dedicîndu-se radioului și TV-ului, revenind pentru o singură dată, în 1962, în drama muzicală *State Fair*.

FEINZIMMER Aleksandr Mihailovici

Regizor sovietic bielorus de film, născut la Ekaterinoslav (Dnepropetrovsk) la 13 ianuarie 1906. Își debutează și activează ca regizor în anii vorbitorului, aparține ca formație școlii sovietice mute, fiind asistent de regie pe lîngă Pudovkin la *Sfîrșitul St. Petersburgului* (1927) și pe lîngă Iulii Raizman la *Galera* (1928). Primul film realizat de el este *Hotel Savoy* (1930), operă violentă și romantică despre epoca războiului civil, după care urmează *Fericirea* (1932), primul său film vorbitor, în colaborare cu V. Soloviev. Se impune atenției generale cu un film de rafinată factură, *Locotenentul invizibil* (1934), satiră subtilă a militarismului țarist, în cadrul baroc al secolului al XVII-lea, ecranizare a binecunoscutei nuvele a lui Iuri Tinianov. Realizează apoi *Cei din Baltica* (1937), istorisind aventurile unui grup de marinari în timpul războiului civil. În anii celui de-al doilea război mondial turnează *Petrolierul Derbent* (1941) și *Brigada Kotovski* (1943), întoarcere la temele revoluției, zugrăvind portretul unui Ceapaev bielorus. *Batalionul de mare* (1945) și *Pentru cei de pe mare* (1948), după o dramă de Boris Lavrenev, readuc teme eroice din lumea marinarilor. Gravele probleme de după război sînt atacate cu curaj în filme ca: *Ei au o patrie* (1950) și *Zorile deasupra Niemenului* (1953). După o incursiune în istoria Italiei cu filmul *Tăunul* (1955) după romanul lui Ethel Lilian Voynich, revine la temele de actualitate cu: *Aviatorii* (1956); *Fata cu chitara* (id.); *Noaptea necruțătoare* (1962); *Leul care doarme* (1965); *Departe în apus* (1969).

film

TE LE GRA ME

• *Cunoscuta piesă a lui Felicien Marceau «Ouh va fi ecranizată de către regizorul Jean Herman. În rolurile principale vor apărea Guy Bedos, Jean Rochefort, Michel Galabru, Marie Dubois (foto 1) și Bernadette Lafont.*

• *Jana Brejchova și Radovan Lukovsky sînt interpreții serialului TV «P.L.Vek», realizat în studiourile cehoslovace de către František Filip, după povestirile lui Alois Jirașek.*

• *Actrițele Carroll Baker și Debbie Reynolds au dat în judecată pe producătorii recentului lor film, «Eva», sub acuzația de a fi introdus la montaj, în pofida contractului, cîteva scene de strip tease, realizate cu ajutorul unor dubluri.*

• *Un proiect măreț al lui Jean-Gabriel Albicocco: adaptarea pentru ecran a romanului-fluviu al lui Romain Rolland «Jean Christophe»*

• *Un concurent serios al lui «LoveStory» pe ecranele americane se anunță a fi «Albă ca Zăpada» a lui Walt Disney, film reluat cu succes în numeroase cinematografe*

• *Mary Töröcsik (foto 2) și Ferenczy Istvan sînt parteneri în filmul lui Istvan Gaal, «Holt Vidék».*

• *Filmele lui Marco Ferreri și Bellocchio, «Audiența» și, respectiv, «În numele tatălui» au fost interzise în Italia la cererea autorităților catolice.*

1

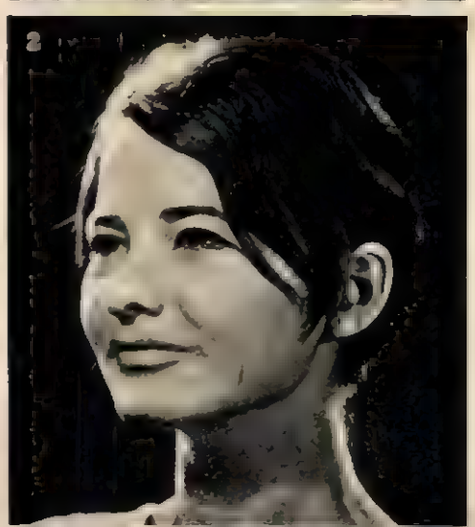
2

tv

de Liviu TIMBUS

ACEST PUBLIC PRETENȚIOS...

Sîntem respectuoși rugați să adresăm felicitări televiziunii pentru ideea de a fi prezentat în negativ titlurile filmului «Jobenul». În locul obișnuitelor litere albe, caractere negre, mult mai favorabile procesului de decriptizare a ochiului omenesc. Scrisoarea a fost expediată pe adresa redacției noastre de către un grup de pensionari din București (str. Semicercului nr. 2), «*oameni simpatici dar de la trei dioptrii în sus*» și care, glumește în continuare autorul principal al misivei, au avut în sfîrșit prilejul de a înțelege un film de la primele respirații ale genericului și pînă la căderea titlului final, «*deoarece pînă atunci vorbele scrise au murit înainte de a se naște, pe fondul alb al ecranului, înghițite în bulboane de nori, în rochii cu crinolină sau în plastroane de frac*».

Fericitul eveniment a avut loc în seara zilei de 12 noiembrie, cînd, ce-i drept, bentița albă, aplicată în subsolul ecranului, s-a cam încurcat în picioarele protagoniștilor, dar, în schimb, a pus în evidență suita dialogurilor educorate, atît de specifice comediilor muzicale de acum trei decenii, piese de serie confecționate de oameni serioși pentru gusturile și plăcerea unui public larg, naiv și inimos, adaptat perfect ritmului mental al fabricanților de fondante pe 36 mm.

Tempi passati. Ceea ce a fost cîndva o artă a imaginilor în mișcare a devenit astăzi, pentru noi toți, mari și mici, o artă a mișcării imaginilor, adresată unui public care și-a pierdut candoarea de altădată, și care se așază în fața aparatelor de recepție lucid și intransigent și cu o preferință sensibilă acordată preciziei, argumentației solide, comentariului dens și concis. Un motiv, între altele, care ne determină să aducem din nou felicitări autorilor populara emisiuni «Universal șotron», care, ca și altă dată, ne-a dovedit că se pot spune lucruri serioase, de specialitate, pe înțelesul cuturor, și că, mai cu seamă, se pot găsi variate mijloace pentru a satisface setea de informație științifică a micilor noștri spectatori.

Vom împărtăși în continuare interesul publicului nostru pentru rigoarea și precizia informației acordînd calificativul de bine spre foarte bine emisiunii «La volan». Reconstituirea prin mijloacele documentarului cinematografic a unor tragice accidente de circulație (prin transformarea ad-hoc a celor în cauză, victime și făptași, în veritabile personaje de film polițist) a relevat din nou cu pregnanță cauza ultimă a accidentelor rutiere: nesocotirea eticii și echității societății noastre socialiste. Pasiunea volanului — au demonstrat și de data aceasta autorii populare emisiuni — predispozițiile naturale pentru meseria de șofer, promptitudinea reflexelor, priceperea sau eficiența soluțiilor de moment sînt departe de a fi singurele atribute ale unui bun conducător auto. Alci ca și pretutindeni de altfel, etica profesională, conduita morală, intransigența sau receptivitatea față de influențele nocive, față de mentalitățile retrograde rămîn suverane.

Am așteptat cu mult interes și documentarele televiziunii consacrate unor importante sectoare ale vieții noastre economice, reportaje despre viitorul și prezentul României socialiste, realizate îndeobște cu concursul omului de specialitate, al savantului de renume, al artistului consacrat și pe baza unui bogat material informațional.

Le-am așteptat pentru a adresa din nou o întrebare televiziunii: de ce oare se utilizează atît de rar și cu atîta zgîrcenie imaginea-document realizată cu trei sau patru decenii în urmă. De ce, cu alte cuvinte, nu se întrebuințează frecvent antiteza prezent-trecut prin mijloacele atît de sugestive ale peliculei cinematografice, acest joc în alb și negru, capabil de a da relief, forță și semnificații ideilor propuse.

Consemnăm cu bucurie introducerea în programul săptămînii a noului serial «Patru tanchiști și un cîine», producție cinematografică datorată studiourilor TV din Republica Populară Polonă. Considerăm în schimb prematur să oferim telespectatorilor noștri păreri concludente, acum, după vizionarea primului episod. Deocamdată, preparative meticuloase de cursă lungă prin care ni se anunță un film solid, clădit cu grijă gospodărească. O treabă bună, concepută după canoanele artei majore, în care portretul și analiza psihologică pot deschide cîmp fertil domeniului factologic, invenției propriu-zise, acțiuni născute din jocul caracterelor și nu viceversa. Și... o treabă mai puțin izbutită, dacă filmul va continua să acorde mai puțină importanță elementelor de inedit și surpriză, acestor nevoi omenești ale spectatorului comun, obișnuit cu serialele în care episoadele se încheie rotund, au viață proprie și mai cu seamă nu sînt lipsite de dinamismul și savoarea neprevăzutului. Vom mai reveni.

niște mici descoperitori și o mare descoperire

Un grup de școlari din orașul spaniol Almadén, care se jucau în afara orașului, pe locurile denumite Los Terrenos, au descoperit un megalit preistoric considerat de savanți a avea o mare valoare arheologică.

la 12 ani, cineast cunoscut

Galeria copiilor minune se îmbogățește mereu cuprinzînd noi domenii de activitate ale spiritului omenesc. Iată-l pe tînărul suedez Bo Michanek în vîrstă de 12 ani, copil minune în domeniul creației cinematografice de desen animat. Filmele lui Bo sînt frecvent programate de televiziunea suedeză, iar recent pelicula sa «Marten Persson» a obținut un prestigios premiu internațional. Și un amănunt (fără semnificații speciale): Bo este stîngaci.

întrecerea ridicătorilor

Se modernizează concursurile pentru titlul de «cel mai tare om ghin lume». Acum, nu forța mușchilor, ci materia cenușie hotărăște. Ca în acest concurs organizat la Budapesta pentru cel mai bun operator de mașini de ridicat. Au participat peste o sută de concurenți, iar Fabian Mihaly, de la întreprinderea budapestană «Compakt», a obținut premiul I pentru performanțele sale de îndemînare, precizie, viteză.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

zdrelea

Nu știu exact cum îl chemă, nici n-am făcut eforturi prea mari în direcția asta, dar numele de Zdrelea i se potrivește atît de bine încît nu văd de ce trebuie să caut altul. Totul îi curge de pe el, și hainele, și zîmbetul, și punctele de vedere. Chiar și glumele lui peticite au ceva de zdreanță, de ceva îndelung folosit. Totul pare de împrumut și chiar privirea lui idiot jucăușă pare luată pe veresie. Ai impresia că trebuie să dea totul înapoi, că nimic nu-i aparține.

Totuși, nu aerul ăsta de îngălat, nici mersul ăsta tontălău ne supără în primul rînd la Zdrelea. Nici măcar bonomia lui luată pe datorie. Altceva te scoate din sărite la Zdrelea. N-ai de unde să-l apuci. Nu e numai zdrențăros, ci și unsuros. Mereu îți scapă printre degete, mereu alunecă în direcții nebănuite pentru un tontălău. Nu știi nici dacă e bărbat, nici dacă e femeie — vestimentația și conversația te pot pune în încurcătură. Nu știi nici dacă e tînăr sau bătrîn — expresia feției lui, amorfă, dă prea puține indicații în această direcție.

Zdrelea e mai curînd un sac decît un om. Și încă un sac potrivit... El nu știe decît să adune și să înghesuie tot ce vede în sacul ăla mizer... Niciodată însă nu poți să afli vreo părere de-a lui Zdrelea, orice i-ai spune are grijă să îngroape, și în loc de răspuns te trezești c-un mormînt. În loc de idei are o sacoșă... Căci Zdrelea pleacă tot timpul la tîrguit. Asta e plăcerea lui... Dacă ar muri într-o piață, ar muri cu zîmbetul pe buze... Dar el vrea să cumpere fără să plătească — căci nefericitul, tontălăul se crede și șmecher, dat dracului...

Mulți sînt înclinați să vadă în Zdrelea un tip enigmatic, un tontălău straniu... Coace ceva Zdrelea ăsta... Pregătește ceva Zdrelea ăsta... Oare la ce s-o fi gîndind el în timp ce rontăie semințe?

Oare ce-o fi în capul lui Zdrelea? Nu vă agitați. Nu căutați pretutindeni miracole...

În capul lui Zdrelea nu există nimic.

LITERATURA ROMÂNĂ ÎN CASA EI

de George MUNTEAN

Înființat în 1957, Muzeul literaturii române este una dintre primele instituții de acest fel din lume, în care valorile literare ale unui popor sînt adunate, cercetate și, în parte, expuse accesului public într-un chip cît mai cuprinzător cu putință. În cei 14 ani de cînd există, el a fost «transportat» prin mai multe clădiri, pînă cînd, în sfîrșit, i s-a găsit locul necesar în actualul edificiu din strada Fundației nr. 4, el însuși monument istoric. Aici s-au putut crea o seamă de condiții care să înlesnească atît o punere sugestivă în valoare a unei părți din tezaurul său, cît și un contact divers și relativ continuu cu activitatea de cercetare și mai ales cu marele public. Ba, dintr-un punct de vedere, publicul este deocamdată chiar mai avantajat, în sensul că accesul său la bunurile intrate în expoziția permanentă a muzeului nu comportă nici un fel de stînjenire, cîtă vreme cercetătorul încă ajunge relativ greu la vreo piesă ce l-ar putea interesa între cele peste 16 000 de dosare cu manuscrise ori între cele peste 24 000 de titluri de tipărituri (cărți și periodice), cîte se află acum în patrimoniul muzeului. Acestora li se adaugă ilustrații, picturi, felurite fotografii, vederi și alte obiecte care au aparținut diverșilor noștri scriitori, încît cînd întreagă această comoară va fi plenar valorificată și întrucîtva «rulată» prin fața vizitatorilor, menirea muzeului va fi în mare măsură înfăptuită. Evident, eforturi foarte serioase s-au făcut și pînă acum și mai ales se vor face și în continuare cu dăruire și bunăvoință din partea tuturor slujitorilor acestei instituții, pe care Perpessicius, fondatorul ei, o dorea un «altar unde va arde veșnic vie flacăra verbului românesc».

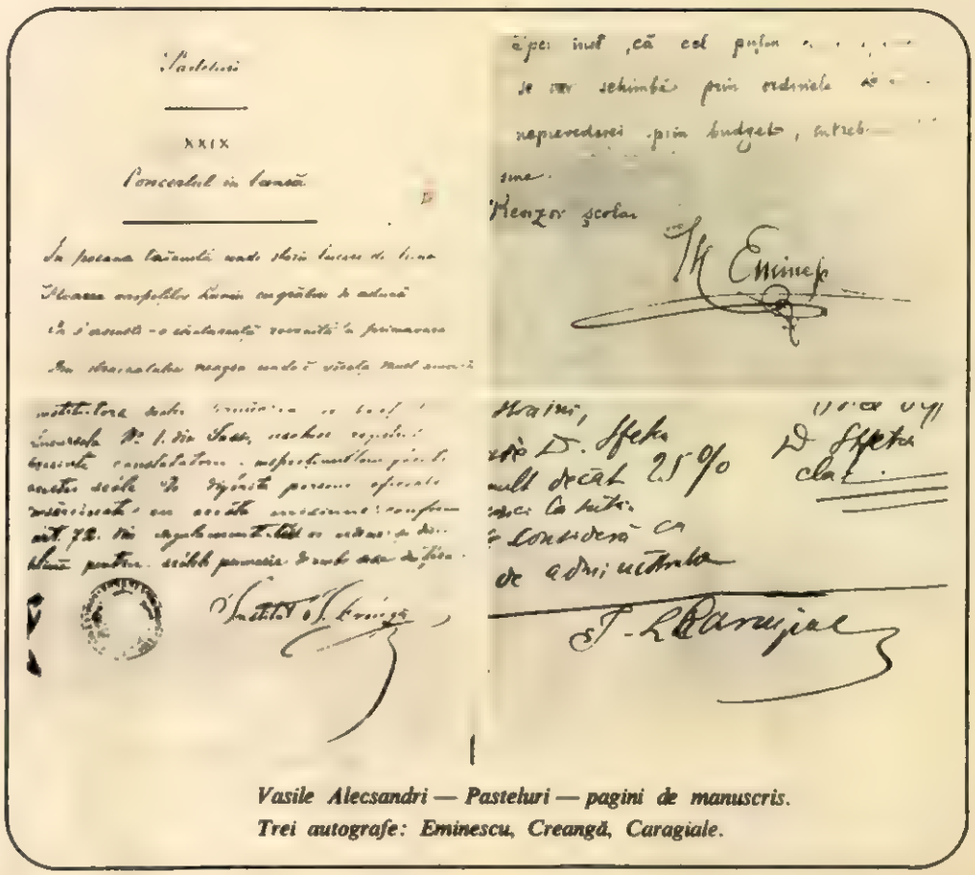

Vasile Alecsandri — Pasteluri — pagini de manuscris.
Trei autografe: Eminescu, Creangă, Caragiale.

«Korunk», revistă militantă în limba maghiară, apărută sub îndrumarea P.C.R.

Astfel, una dintre primele griji de după instalarea în noul sediu a fost aceea de a organiza o expoziție permanentă a muzeului, care să mijlocească un contact simbolic și cronologic al vizitatorului cu date, imagini și reprezentări ale tuturor marilor valori ale literaturii noastre, de la origini și pînă în contemporaneitate. Idee cum nu se poate mai bună și cu efecte directe asupra culturii și educației privitorului, pe care oricine o va îmbrățișa de îndată. Cît privește modul de traducere practică a ei, soluțiile la care s-a ajuns, acestea nu ni se par însă de fiecare dată prea fericite. Arhitecții E. Strausser și A. Mureșanu și graficianul B. Benko au încercat să creeze un cadru cît mai modern și accesibil

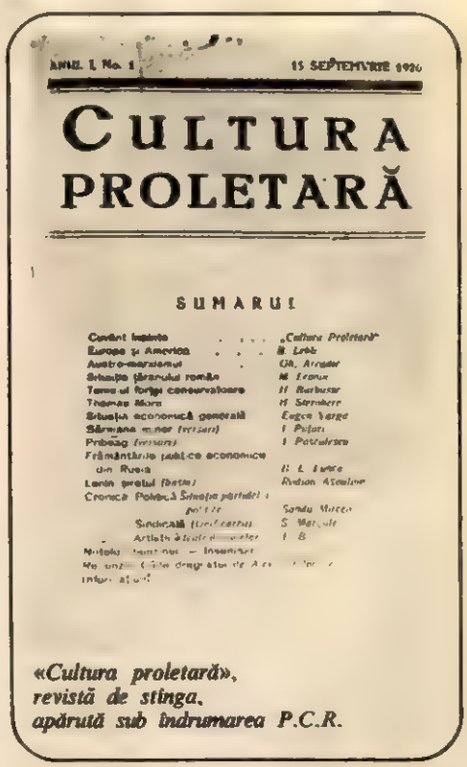

«Cultura proletară», revistă de stînga, apărută sub îndrumarea P.C.R.

privitorului, alcătuind vitrine în interiorul cărora au dispus exponatele, încercînd cîteva variante de prezentare a lor. Dar răceala sticlei și a metalului, lipsa aproape oricărui element care să sugereze cadrul, epoca, mediile în care s-a născut și a circulat o operă fac ca perindarea prin fața exponatelor să n-aibă decît rareori efectul scontat. Cele cîteva machete de case ale scriitorilor (casa Dosoftei din Iași, Eminescu din Ipotești, Coșbuc din satul cu același nume etc.) sînt și ele pe cît de corect executate, pe atît de lipsite de orice element care să le dea un accent specific, o notă de viață sau care să sugereze vreo legătură cu operele respective. Plutește un aer «saharian» în juru-le, care va trebui înlăturat, făcînd din ele «oaze» sugestive, vii, ale muzeului. Dorința nobilă de a face din expoziția permanentă un film expresiv al dezvoltării literaturii române din toate timpurile a impus cu necesitate apelul la facsimile și fotocopii etc., cele mai multe admirabil executate. Dar lucrul trebuie menționat expres de fiecare dată, pentru ca privitorul să știe exact ce are sub ochi, chiar dacă reproducerile nu sînt cu nimic mai prejos decît originalul. Oricum, ne aflăm într-o expoziție permanentă în care se pot ține (și vor trebui ținute) lecții cu elevii din clasele mai mari și cu studenții, într-un loc pe care Universitatea populară și alte foruri de răspîndire a literaturii române vor trebui să-l «exploateze» fără milă și ezitare. Lucrul e cu atît mai ușor de înfăptuit cu cît conducerea muzeului s-a și gîndit la astfel de posibilități. Tot deschise pentru diversificarea contactelor sale cu publicul, muzeul, pe lîngă expozițiile temporare la sediu, în țară și în străinătate, va organiza o serie de conferințe, întîlniri, dezbateri și simpozioane științifice, între care amintim unul, internațional, în decembrie, despre Panait Istrati și altul, în primul trimestru al anului viitor, despre document și istoria literară. De asemenea, o serie de seri literare lunare (începute printr-un recital de poezie susținut de actorul Tudor Gheorghe), cîteva spectacole cu piese de teatru inedite sau mai puțin cunoscute, cursuri cu plată pentru candidații la bacalaureat și la facultățile cu profil filologic, întîlniri cu cititorii cărților scoase de muzeu și ai revistei «Manuscriptum», la sediu

HARTA CĂRȚII ROMÂNEȘTI VECHI

Iată un instructiv tabel sinoptic al centrelor în care s-au tipărit cărți românești vechi între 1508 și 1830, an în care, convențional, epoca veche a cărții românești încetează (după fiecare localitate se dau, în ordinea vechimii, anii între care au funcționat acolo tiparnițe):

1. Tîrgoviște (1508-1821) — 29 de cărți (18 în română, 6 în slavonă, 5 în slavo-română; slavona fiind, cum se știe, o vreme limba oficială a cancelariilor domnești și a bisericii, repede înlăturată însă de română, care devine preponderentă și apoi exclusivă, cum se vede și din această înșirare, cărțile în slavonă și în slavo-română fiind de regulă printre cele mai vechi).
2. Sibiu (1544-1830) — 181 de cărți, toate în română.
3. Brașov (1557-1827) — 68 de cărți (42 în română, 23 în slavonă, 3 în slavo-română).
4. Cluj (1570-1830) — 23 de cărți, numai în limba română.
5. Bălgrad (Alba Iulia) (1579-1702) — 21 de cărți (19 în română și 2 în slavonă).
6. Sebeș-Alba (1580-1683) — 2 cărți, ambele în română.
7. Orăștie (1582) — o carte în limba română.
8. Cîmpulung (1635-1650) — 4 cărți (una în română și 3 în slavonă).
9. Govora (1637-1642) — 7 cărți (5 în română, una în slavonă, una în slavo-română).
10. Iași (1642-1830) — 236 de cărți (231 în română, una în slavonă și 4 în slavo-română).
11. Mînăstirea Dealu (1644-1647) — 4 cărți (3 în română și una în slavonă).
12. Suceava (1649) — o carte în română.
13. București (1678-1830) — 249 de cărți (201 în românește, 31 în slavonă și 17 în slavo-română).
14. Blaj (1678-1830) — 137 de cărți, toate în limba română.
15. Buzău (1691-1816) — 28 de cărți (14 în română și 14 în slavo-română).
16. Snagov (1696-1701) — 7 cărți, toate în românește.
17. Sîmbăta Mare (1696-1726) — 2 cărți în românește.
18. Rîmnic (1703-1825) — 142 de cărți (133 în română, 4 în slavonă și 5 în slavo-română).
19. Rădăuți (1744-1746) — 5 cărți în română.
20. Căldărușani (1766) — o carte în română.
21. Bața (1778) — o carte în română.
22. Timișoara (1790-1825) — 2 cărți (una în română și una în slavo-română).
23. Mînăstirea Neamțu (1807-1830) — 55 de cărți, toate în română.
24. Oradea Mare (1807-1830) — 5 cărți, toate în română.
25. Lugoj (1819) — o carte bilingvă.
26. Arad (1829) — o carte în română.
27. Viena (1701-1827) — 50 de cărți (49 în română și una în slavo-română).
28. Buda (1780-1830) — 195 de cărți, toate în română.
29. Pesta (1808) — o carte în română.

Dacă pentru toate aceste cărți am fi menționat și anii de apariție, atunci începuturile și biruința timpurie și apoi definitivă a cărții românești ar fi fost și mai consistent argumentată. Însă și din cele de mai sus cititorul își poate face o idee asupra acestei emoționante evoluții.

Tesia E a C. F. R. CLASA 1
Nr. 12619
CARTE DE IDENTITATE
Calitatea Ziarist
Emis la 17 VII 1946
DIRECTOR GENERAL C. F. R.
Eminescu

G. Călinescu, permisul C.F.R. al ziaristului.

și în alte locuri din țară, sînt de natură a diversifica activitatea muzeului, a-l integra pe acesta activităților noastre culturale mai largi, făcînd din el o instituție funcțională, modernă, dinamică. După supraetajarea unei aripi a sale, după alte eventuale extinderi, după înzestrarea lui cu aparatura necesară (de copiere și reproducere mecanică a textelor, imaginilor etc.), după constituirea unei fonoteci — tot muzeale — și a unei filmoteci adecvate, după organizarea bibliotecii (cele 24 000 de titluri de tipărituri trebuind neapărat puse la dispoziția adecvată a specialiștilor), a arhivei și depozitului, muzeul va intra într-o fază nouă, superioară celei de acum, care reprezintă însă o foarte serioasă promisiune pentru cele ce vor urma. Tezaurul acumulat, perspectivele creșterii lui necontenite obligă diriguitorii acestei instituții la gesturi pe potrivă, determinate de nevoia valorificării lui multiple și cu efecte dintre cele mai durabile asupra conștiinței publice.

Mihail Sadoveanu, Ion Marin Sadoveanu și Demostene Botez.

Tudor Arghezi și soția într-un grup cu Nicolae Labiș.

EXPOZIȚII LITERARE

Încă de la deschiderea sa, din 1958, Muzeul literaturii române a organizat mai multe expoziții închinate diferiților scriitori, precum Alecsandri, Eminescu, Creangă, Caragiale, Delavrancea, Neculuță, Sahia, Sadoveanu ș.a., care au fost deschise la sediu sau în diverse localități din țară. Anul acesta și în cel viitor se va organiza o expoziție itinerantă Caragiale, cîte una, la sediu, privind pe Tudor Vianu și Oscar Walter Cisek, pentru Arghezi urmînd a se deschide anul viitor muzeul din casa sa din Mărțișor. O expoziție Panait Istrati a fost organizată în Franța și în Tunisia, de unde va reveni în Franța, la Nisa, și va fi deschisă în cadrul Tîrgului internațional al cărții (cînd municipalitatea orașului va da unei străzi numele scriitorului român), pentru ca, după un scurt stagiu la București, să ajungă în Iran, al cărui prim-ministru, Amir Abbas Hoveida, și-a trecut, cum se știe, un doctorat cu o teză despre Panait Istrati. Intenția e ca expoziția să refacă majoritatea itinerarelor străbătute de Istrati în zbuciumata-i viață. Expoziția Eminescu, care a fost deschisă în Cehoslovacia, va fi reluată în Italia, apoi la Viena și Berlin, după cum luna Sadoveanu va «colinda» prin țările socialiste, una Cisek va fi găzduită în R.F. a Germaniei etc., toate fiind deschise, evident, și la sediu, dimpreună cu sau între altele.

Expozițiile temporare de la sediu sînt agrementate cu obiecte și mobilier ce au aparținut scriitorilor respectivi, cu documente împrumutate de la alte instituții sau de la familii, ele beneficiază de un spațiu mai amplu decît în cea permanentă, încît presiunea lor asupra conștiinței publice e mult mai intensă. Cele organizate peste hotare presupun, unele, reciprocitate, ceea ce face ca din cînd în cînd să ni se înlesnească și contactul, «prin expunere», cu valori ale literaturii universale. De asemenea, muzeul a sprijinit deschiderea mai multor case și muzee memoriale, consacrate unor scriitori, acțiune pe care o va continua cu încă mai multă perseverență, mai ales după încadrarea sa cu personal corespunzător ca număr și calificare. Cu concursul său s-au deschis și muzeele Ion Slavici din Șiria, Ion Creangă din Iași, I.L. Caragiale din Ploiești, după cum muzeele memoriale Mihai Eminescu de la Ipotești, cele dedicate lui Al. Vlahuță, Panait Cerna, ori lui Mihail Sadoveanu au fost înzestrate cu piese din fondurile sale sau organizate în întregime de el. Este o altă dimensiune a acestei instituții, care-i fixează mai bine locul și profilul său între celelalte mai mult sau mai puțin asemănătoare.

UNORA COVRIGUL, ALTORA... NU, STIMABILILOR, NU MAI ȚINE!

Cum arată un afacerist al zilelor noastre? Care sînt căile misterioase ale tentativelor de căpătuială? Cum poate spera un individ fără serviciu, fără ocupație ordonată, fără o pregătire certă, să-și asigure existența? De unde, din ce scoate el bani? Cum se descurcă?

Adevărul este că nu se descurcă. Încearcă, doar. N-are din ce scoate bani în afara muncii organizate, socialmente pretinse. Activitatea lui neîncadrată în producția legală e doar o fofilare de la obligația de a munci și de a participa corect la repartiția produsului social, un salt dezechilibrat de pe o plută pe altă într-un șuvoi de care încearcă să scape. Existența lui fără serviciu este provizorie, căile căpătuielii fiind, mai încoace sau mai încolo, înfundate. Iar afaceristul, ca înfățișare fizică, terenul lui de activitate, apare ca în ipostaza surprinsă în imaginile următoare.

de Sergiu ANDON

În București, pe Șoseaua Giurgiului nr. 270, există o grădină. În grădină sînt bălării. Iar dincolo de bălării, cocîrjată, dărăpănată și mîncată de eroziuni, se pitulează o construcție rahitică. Proprietarul acestui imperiu imobiliar se numește Marin Toma.

Într-o zi, mai exact într-o noapte, șandramaua a început să trepideze de activitate. Apăruse un chiriaș, pe care, deocamdată, îl lăsăm în umbră. Despre tolerarea activităților acestuia proprietarul se scuză că își închipuia că are autorizație. Adevărul este că a închis ochii, îi convenea afacerea. Dar oamenii din jur n-au vrut să-i închidă. Și nici miliția. Așa se face că într-o dimineață, în zori, oamenii legii au pătruns în întunericul barăcii.

Înăuntru ei au găsit oarecare «utilaje»...

...«unelte»...

...și multă, multă, mizerie.

Întreg acest infern al igienei și improvizației avea o destinație industrială, scindură cu funingine ținea loc de bandă rulantă, murdăria de componentă chimică, iar magazia ciuruită, în totalitatea ei, conta drept fabrică. Bineînțeles — clandestină. Bineînțeles — de scurtă durată. Oricum, cîteva dimineți din hrubă au ieșit mii de covrigi.

Acum, să introducem personajul. Nu este prea arătos și chiar dacă ar fi, s-ar deghiza. Ca să nu bată la ochi. Dumneavoastră vă puteți imagina că ați locui în același bloc, pe aceeași scară, vecini de apartament, cu un industriaș? Tot așa nu și puteau imagina nici locatarii blocului E din Șoseaua Giurgiului nr. 67-77, unde, în apartamentul 134, locuiește Tănasă Vizitiu, fabricantul clandestin de covrigi. Omul unui beneficiu net de minimum 300%. Individul a cărui «utilitate socială» se măsoară în 27 de ani de închisoare pentru furt, delapidare și învîrteală.

Ei, și cînd descinderea milițienilor era aproape terminată, a apărut și «Antilopa Gnu», avîndu-l la volan nu pe bătrînul Panikovski, ci pe Nicolae Botoșan, domiciliat în Șoseaua Olteniței nr. 65, bloc 9, apartamentul 38. Venise să ridice covrigii proaspeți și să-i transporte în cele două puncte de desfacere (Mandraveia și autogara Filaret), unde așteptau alți doi complici, vînzătorii angajați de Vizitiu. Numele lor? Mircea Nica și Marin Broboană, doi tineri de 17-18 ani, veniți din comuna Mădulari, județul Vîlcea, să-și caute o realizare în Capitală. N-au vrut s-o găsească într-o școală profesională, în halele unei uzine, pe un șantier, au preferat să strîngă cîteva zile ala covrigu', la covrigu'! S-au ales pînă la urmă cu gaura lui. Dar s-au dezmeticit.

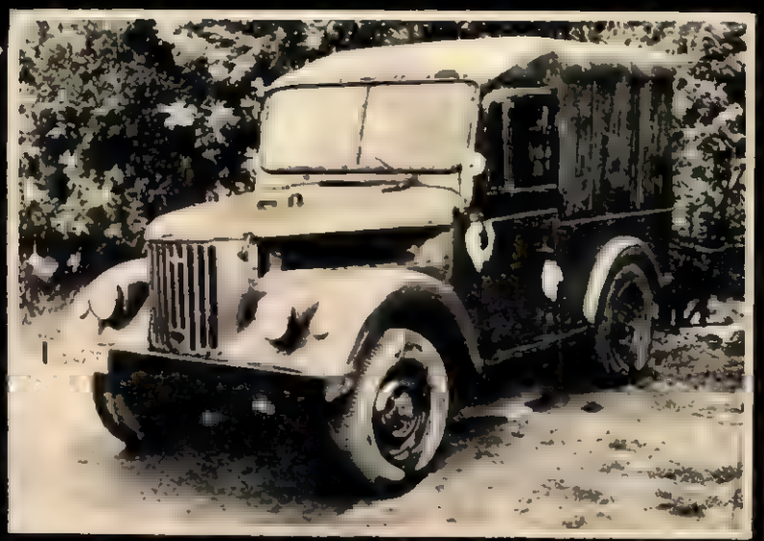

Epilogul afacerii se consumă, cum este și firesc, în fața organelor de justiție. Activitatea lui Tănasă Vizitiu a fost efemeră. Dar semnificația faptului ilicit depășește încercarea de evaziune fiscală și existența unui pericol pentru sănătatea oamenilor. Periculoasă și condamnabilă este însăși furișarea afaceristului din rețeaua muncii social-recunoscute.

sport

de Gh. EPURAN

„BĂTĂLIA ZĂPEZII"

Dezvoltarea generală a sportului și în parte a fiecăreia dintre disciplinele sale este un fenomen găsit normal de toată lumea în această epocă a mecanizării și automatizării muncii omenești. Și, fără îndoială, anii ce vin vor marca noi salturi, educația fizică și sportivă, activitate compensatoare de mare importanță pentru păstrarea și dezvoltarea capacităților biologice, nemaiputînd fi ignorată sau ruptă de educația generală și politehnică a tinerelor generații.

Din mulțimea sporturilor cu mai vechi sau noi tradiții, gusturile de astăzi se îndreaptă vădit către cîteva pe care le putem numi sporturile epocii. Nu vom mai aminti jocurile — în aer liber sau în sală — îndrăgite totdeauna pentru bucuria care o dă zburdălnicia cu mingea, fie ea rotundă sau ovală, fie de celuloid, cauciuc sau piele. Ele au atras totdeauna mai mult și, probabil, o vor face și în viitor. Cîștigă însă tot mai numeroși adepți activitățile sportive ce se desfășoară într-un cadru natural atrăgător. Turismul montan, alpinismul, schiul, înotul, canotajul, iahtingul sînt sortite, după toate probabilitățile, celor mai mari perspective, avînd marele avantaj de a fi sporturi care pot fi practicate și în afara competițiilor și pînă la vîrste înaintate. Deci sporturile de apă și de munte vor fi sporturile viitorului, sporturile menite să compenseze sedentarismul tot mai periculos pentru capacitățile noastre biologice.

Fiindcă iarna ne-a trimis zilele acestea primii mesageri și a albit piscurile, ne vom opri în rîndurile de față asupra schiului, acest sport al întinderilor albe, înnăscut în marea familie a disciplinelor competiționale, dar născut — ca mijloc de deplasare prin nămeții iernii — însă în epoca de piatră a omenirii.

Coborît de pe latitudinile din jurul cercului polar în munții Europei — ca o curiozitate — la sfîrșitul veacului trecut, schiul a cîștigat necontenit teren și a devenit nu numai sportul numărul 1 al iernii, ci — în țările din jurul Alpilor — o mișcare ce angrenează mase uriașe și a dat naștere unei puternice industrii a zăpezii. Ca în toate domeniile, dezvoltarea schiului s-a făcut în salturi. Cei din ultimii ani este de departe cel mai spectaculos și nu degeaba se vorbește în țările alpine tot mai mult de o BĂTĂLIE A ZĂPEZII. Bătălia, pașnică și comercială, s-a născut în lumea turismului, a stațiunilor de iarnă. Cele vechi nemaiputînd cuprinde mulțimea amatorilor de schi, s-au căutat pe pantele Alpilor alte locuri favorabile și au început să răsară noi stațiuni. Nu una, două, ci cu zecile, capacitățile noi create depășind — de exemplu în Franța — 30 000 de locuri în cinci ani.

Prin mijloacele tehnice de urcat pantele, prin legăturile de securitate, prin minischiurile care reduc la cîteva zile lunga perioadă de învățare de altădată, prin schiul de plimbare la îndemîna începătorilor de orice vîrstă, acest sport, socotit nu demult dificil și periculos, a ajuns un sport la îndemîna oricui, iar vacanța de iarnă tinde în multe locuri să fie împărțită cu cea de vară. Voga schiului depășește — în jurul Alpilor — cele mai optimiste previziuni de acum cîteva decenii și dacă unii părinți mai ezită să se avînte pe tălpicile alunecoase, nu concep ca să nu o facă copiii lor. Toate acestea ne dovedesc clar că printre sporturile viitorului, schiul va ocupa un loc de frunte, cu atît mai mult cu cît în dezvoltarea lui este direct interesată industria turistică modernă, industrie de mare dinamism și cu largi perspective. România fiind o țară în care o treime din teritoriu este acoperit de munți, o țară în care schiul are un larg teren de dezvoltare, este firesc ca în contextul acestei bătălii a zăpezii să ne întrebăm ce face schiul nostru? O serie de realizări (telecabine, teleferice, schilifturi, o industrie proprie de materiale și echipament etc.) arată că nu am rămas indiferenți față de acest sport în plină expansiune. Grupurile masive care așteaptă rîndul la telefericele și schilifturile existente, înghesuiala de pe cele mai bune pîrtii dovedesc însă că dezvoltarea bazei materiale nu se face în ritmul în care crește numărul amatorilor acestui sport, creștere — apreciată după producția și vînzarea de schiuri — la peste 10 000 de schiori pe an. O recentă conferință de presă a tov. Mihai Părăluță, ministru adjunct în Ministerul Turismului, ne-a furnizat cîteva repere în ceea ce privește dezvoltarea viitoare a stațiunilor noastre de schi. Poiana Brașov va începe să crească serios din anul viitor, peste un an-doi, Valea Bîlii va face primii pași ca stațiune, Lotru-Voineasa va deschide schiului o zonă în care a fost oaspete doar întîmplător. În rest, doar un vag și mai îndepărtat proiect pentru o stațiune a Bucegilor, în Valea Ialomiței. E mult? E puțin? Față de ceea ce s-a făcut pînă acum în acest domeniu, planurile viitorului înseamnă mult. Pentru ritmul de dezvoltare a schiului nostru și pentru a ne putea amesteca în bătălia zăpezii a turismului european, totuși, aceste apropiate sau îndepărtate realizări înseamnă însă destul de puțin. Iată de ce ne gîndim, în acest prag de iarnă, că ar trebui să îndrăznim mai mult. Și dacă, pentru moment nu putem face altceva, cel puțin să căutăm locurile viitoarelor stațiuni pe care dezvoltarea acestui sport al iernii ni le va prelinde curînd. Dacă vrem să valorificăm întregul potențial turistic al țării noastre nu trebuie să ignorăm bătălia zăpezii, nu trebuie să ignorăm schiul, acest sport de mare viitor.

PENTRU IUBITORII DE CONFORT, DORMITORUL PELICAN REPREZINTĂ SOLUȚIA IDEALĂ!

- 2 dulapuri pentru haine și lenjerie
- Pat cu tapițerie RELAXA pentru două persoane
- Comodă
- Măsuță
- Taburet tapițat

Linie elegantă, modernă, luciu oglindă

PELICAN

SOMN LINIȘTIT, AMBIANȚĂ PLĂCUTĂ ÎN DORMITORUL RODICA. GARNITURĂ COMPLETĂ PENTRU CAMERA DE DORMIT:

- Dulap cu trei uși și corpuri suprapuse pentru păstrarea lenjeriei și hainelor
- Divan-studio pentru două persoane, avînd și ladă de așternut
- Toaletă
- Noptieră
- Taburet cu tapițerie asortată

realizate din materiale de cea mai bună calitate, în linii suple, elegante

rodica

PRODUSE ALE ÎNTREPRINDERILOR M.I.L.

CERINȚELE EXIGENTE ALE CUMPĂRĂTORILOR — PREOCUPĂRI MAJORE ALE COMERȚULUI ARĂDEAN

În centrul atenției Direcției comerciale județene-Arad a stat în permanență grija pentru obținerea de noi artere, centre și vaduri comerciale, pentru a se realiza desfacerea unui volum sporit de mărfuri — reiese dintr-o convorbire pe care am avut-o recent cu tovarășul **Achim MIHULEȚIU**, directorul Direcției comerciale județene-Arad. Pentru atingerea acestui obiectiv s-au promovat noi soluții tehnice, o organizare optimă a magazinelor — în final o servire exemplară a populației. De fapt, rodul acestor măsuri se poate constata din graiul cifrelor. Astfel, volumul desfacerii mărfurilor este, în acest an, cu 15,7% mai mare ca în anul 1968. Desfacerea mărfurilor alimentare a crescut cu 21,1%, a celor nealimentare cu 10,7%, iar în alimentația publică cu 20,1%, acordîndu-se totodată o mare atenție asigurării consumatorilor din cadrul unităților de alimentație publică cu produse din producția proprie.

În cadrul municipiului funcționează, cu o bună servire, 123 unități alimentare, 122 unități cu mărfuri nealimentare și 79 unități de alimentație publică, care au vaduri atît în centrul orașului, cît și în cartierele mărginașe. În acest an balanța bazei materiale indică o continuă creștere. Astfel, pe lîngă unitățile: «Olimpic» — magazinul de articole sport, «Albina» și «Furnica» — magazine alimentare cu autoservire, «Tercot» și «Durabil» — magazine de textile-încălțăminte, cofetăria «Libelula», terasa «Perla Mureșului» și altele care s-au înființat în perioada anilor 1969–1971, în acest an s-au dat în folosință 6 magazine în cartierul Grădiște și se vor mai da încă 3 magazine în «Calea Romanilor», mărindu-se în acest fel suprafața unităților comerciale cu peste 5 600 mp.

Pînă în prezent s-au modernizat, prin schimbarea profilului, extindere și lucrări de amenajare, peste 63 de unități și sînt în curs de definitivare încă 16 magazine. Cu acest prilej s-a căutat ca fiecare unitate să primească o anumită personalitate punîndu-se accent pe specificul ei. Restaurantul lactovegetarian «Ciobănașul», complexul «Tineretului», restaurantul «Pensiune», plăcintăria «Transilvania» și mai ales restaurantul «Zărand» sînt numai cîteva unități unde se servesc produse specifice.

În anul 1972, viața comercială a municipiului va cunoaște noi transformări. Acestea sînt strîns legate de ritmul de dezvoltare a orașului. Importante lucrări în acest sens se vor face pentru extinderea terasei de la «Perla Mureșului» și modernizarea zahanalei «Electrica», a restaurantului «Ciocîrlia», magazinului «Modern» de încălțăminte, magazinului «Central», magazinului alimentar cu autoservire «Mureșul», precum și a unor spații de depozitare a mărfurilor metalochimice și a altor obiective în toate sectoarele comerțului de stat. Peste 2 000 mp de magazine se vor recupera în anul viitor, punîndu-se astfel în valoare vechile vaduri comerciale, uitate sau care acum sînt folosite în scopuri străine comerțului.

Pentru anii viitori s-au luat măsuri de extindere a spațiilor comerciale cu aproximativ 3 700 mp în zona Calea Aurel Vlaicu, 1 300 mp în Calea Romanilor, 1 100 mp în Piața Gării, 1 100 mp în zona Piața Spitalului de copii. Se va înființa un nou magazin pentru prezentarea și desfacerea mobilei și vor începe lucrările la un nou magazin universal cu o suprafață de peste 5 000 mp.

Pentru a îmbunătăți profilul unităților existente vom diversifica și specializa în continuare rețeaua comercială cu noi tipuri de unități ca cele pentru desfacerea cafelei turcești și cafelei filtru, magazinul cu produse lactate, unități pentru desfacerea sifoanelor, răcoritoarelor, a apei minerale, înființarea de berării, snack-bar, un magazin pentru articole sanitare și altele.

În fine — precizează interlocutorul nostru — ar mai fi de amintit preocupările lucrătorilor din comerțul arădean pentru înzestrarea rețelei cu noi utilaje comerciale. Pe această linie este de amintit, între altele, conceperea unui aparat «Expresso» pentru prepararea cafelei filtru, mult mai practic decît similarul său provenit din import cu care se dotau unitățile de la noi. Aparatul «Expresso» este o creație originală a colectivului de lucrători de la I.P.U.C.-Arad. S-au luat deja măsuri ca încă din 1972 aparatul «Expresso» să fie produs în serie. Acest lucru va aduce după sine importante economii de valută.

De altfel, preocupările în legătură cu modernizarea utilajelor nu s-au oprit aci. Recent au fost realizate o mașină de rîșnit cafea și un aparat de spălat pahare, utilaje necesare comerțului de alimentație publică.

Augustin JULA
Eugen GIVULESCU

glob comentar

o săptămînă în lume

Promovată cu consecvență de țara noastră, dezvoltarea legăturilor de prietenie și colaborare tovărășească cu toate statele socialiste se afirmă drept una din coordonatele fundamentale ale politicii externe a României socialiste. Fapte desprinse din cronica acestei săptămîni o ilustrează pregnant. Astfel, un moment de o deosebită însemnătate în relațiile româno-iugoslave îl constituie sosirea la 23 noiembrie, într-o vizită de prietenie în țara noastră, răspunzînd invitației secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a președintelui Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, Iosip Broz Tito. Avînd loc «în condițiile unei dezvoltări cu deosebit succes a relațiilor dintre Iugoslavia și România, pe toate planurile», relații «caracterizate prin stabilitate și un înalt grad de încredere și înțelegere reciprocă» — cum sublinia purtătorul de cuvînt al secretariatului federal iugoslav pentru afacerile externe — această nouă întîlnire dintre cei doi președinți evidențiază o dată mai mult dorința și hotărîrea comună de a adînci și amplifica prietenia și colaborarea multilaterală dintre țările și popoarele noastre. În același context se înscriu și o serie de alte contacte, la diferite nivele, cu reprezentanții unor state socialiste. Vizita la București a ministrului comerțului exterior al U.R.S.S., semnarea cu această ocazie a protocolului comercial româno-sovietic pe 1972 au reliefat — așa cum s-a relevat în cursul convorbirii prilejuite de primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a ministrului sovietic Nikolai Patolicev — dorința comună de a extinde și diversifica în continuare schimburile reciproce de mărfuri, cooperarea bilaterală pe măsura multiplelor posibilități pe care le oferă dezvoltarea impetuoasă a economiilor naționale ale celor două țări socialiste prietene. Lucrările, desfășurate la Phenian, ale Comisiei interguvernamentale consultative în problemele relațiilor economice și tehnico-științifice dintre România și R.P.D. Coreeană s-au soldat, de asemenea, cu noi perspective pentru dezvoltarea legăturilor româno-coreene, concretizate în programul de finalizare a unor importante obiective ale colaborării economice bilaterale. Un amplu schimb de vederi asupra relațiilor în continuă dezvoltare dintre România și Ungaria, asupra posibilităților și perspectivelor de adîncire a prieteniei și colaborării multilaterale dintre cele două țări vecine și prietene, a avut de asemeni loc în aceste zile, cu ocazia vizitei oficiale de prietenie în țara noastră a ministrului de externe al R.P. Ungare, Péter János.

Situînd în centrul politicii sale externe întărirea, pe planuri multiple, a prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, România desfășoară totodată o politică activă de extindere a relațiilor cu toate statele lumii, indiferent de sistemul social-politic, în interesul cauzei progresului și păcii în lume. O expresie vie a acestei politici de coexistență pașnică o constituie și recenta vizită a ministrului de externe al țării noastre în Franța, vizită ce reprezintă o contribuție constructivă atît la dezvoltarea tradiționalelor legături de prietenie și colaborare româno-franceză cît și la promovarea cauzei securității europene. Ca stat european, România este, firește, profund interesată, în primul rînd, de instaurarea pe continentul nostru a unui climat de pace și cooperare, ce «poate exercita o influență pozitivă nu numai asupra națiunilor europene, ci asupra întregii vieți internaționale» — cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat ziaristei chiliene Virginia Vidal. În același timp însă în interviul acordat de președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, ziaristei mai sus amintite de la «El Siglo», se relevă evoluția ascendentă a relațiilor României cu țările Americii Latine. Menționînd relațiile bune dintre România și Cuba — prima țară socialistă de pe continentul american — «relații care se dezvoltă pe baza principiilor noi ce caracterizează raporturile dintre țările socialiste», ca și faptul că «o dată cu alegerea în funcția de președinte a tovarășului Salvador Allende și constituirea guvernului Unității Populare, de colaborare între forțele de stînga», raporturile României cu Chile «s-au dezvoltat și mai mult», tovarășul Nicolae Ceaușescu aprecia că, îndeosebi în ultimii ani, relațiile noastre economice, științifice și culturale cu țările Americii Latine au cunoscut o dezvoltare puternică. «Voi menționa în primul rînd faptul că, față de 1966, schimburile economice dintre România și țările Americii Latine au fost, în 1970, de circa 3,5 ori mai mari» — arăta tovarășul Ceaușescu, continuînd: «În același timp, între România și țările Americii Latine s-au statornicit legături de colaborare și într-un șir de probleme ale vieții internaționale, țările noastre fiind interesate în instaurarea în raporturile dintre state a principiilor deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Pot aprecia, deci, că relațiile dintre România și țările Americii Latine au o perspectivă bună».

Însuși faptul că, în aceeași săptămînă, alți doi ziariști de pe continentul latino-american — Fausto Fernandez Ponte, editor pentru probleme de politică internațională al ziarului mexican «Excelsior», și Hugo Rius Blein, șeful redacției de actualități a Televiziunii din capitala Cubei — au solicitat interviuri conducătorului partidului și statului nostru este semnificativ pentru largul interes manifestat pe acele îndepărtate meridiane față de România și politica sa, față de dezvoltarea relațiilor dintre țările Americii Latine și țara noastră. Interes subliniat o dată în plus de apariția, la Rio de Janeiro — în colecția «O Rumodas Naçoes» (Drumul națiunilor) a cunoscutei edituri braziliene «Paralelo» — a volumului de texte selecționate din cuvîntările și articolele tovarășului Nicolae Ceaușescu, sub titlul «Para Onde Vai a Romenia» (Încotro merge România), și care este apreciat în Brazilia ca o contribuție prețioasă atît la cauza cunoașterii și prieteniei dintre popoarele celor două țări cît și, pe plan mai larg, la promovarea înțelegerii și colaborării între țările continentului latino-american și România.

I. CIOARĂ

Marți, 23 noiembrie 1971

o vizită cu rezonanțe deosebite

Vizita primului ministru al Cubei, Fidel Castro, în Chile a fost apreciată de observatori ca depășind prin importanța sa cadrul relațiilor bilaterale, ea căpătînd o semnificație deosebită în contextul tendințelor ce se fac tot mai mult simțite pe continentul latino-american de revizuire a hotărîrii adoptate în 1964 de Organizația Statelor Americane, sub presiunea S.U.A., de izolare a Cubei. Au fost privite totodată cu interes declarațiile făcute de Fidel Castro cu privire la diferitele forme de manifestare a procesului revoluționar. «Manifestările și ritmul de evoluție ale unui proces revoluționar derivă din condițiile specifice fiecărei țări. De aceea nu se pot da nici definiții, nici rețete universal valabile» — a subliniat Fidel Castro la o conferință de presă cu ziariștii ce l-au însoțit în cursul călătoriei în Chile.

În fotografie: Fidel Castro și Salvador Allende răspunzînd aclamațiilor mulțimii la Santiago de Chile.

realități din lumea

„cea mai scumpă toamnă, de 20 de ani"

Sub acest titlu, ziarul «Bild Zeitung», din Hamburg, publică grafical de mai jos, ilustrînd masiva creștere a prețurilor — în procente — la principalele mărfuri alimentare și industriale, ca și la locuințe și întreținerea în spitale, în ultimul an, în Republica Federală a Germaniei.

SAIGON: studenții în stradă

foto

în sala adunării generale a o.n.u.

Iată concretizarea istoricului vot ce a restabilit drepturile legitime ale Republicii Populare Chineze la O.N.U.: delegația Chinei populare și-a ocupat locul ce i se cuvine în sala Adunării Generale. Prezența adevăraților reprezentanți ai poporului chinez în forumul mondial — aflați încă de la sosirea la New York în centrul atenției diplomaților și ziariștilor acreditați la O.N.U. — a fost apreciată, atît în cuvintările de salut rostite de la tribuna Adunării Generale cît și în comentariile observatorilor, ca fiind de natură să ducă la sporirea rolului și eficienței organizației mondiale în opera de menținere a păcii și securității internaționale.

petrolier în flăcări

Petrolierul britanic «Heythrop», 43 000 tone, a luat foc la circa 260 kilometri de coasta Republicii Sud-Africane. Echipajul compus din 61 de persoane a avut șansa să fie salvat la timp de o navă care se afla în apropiere. Accidentul, chiar dacă n-a provocat victime omenești, acuză din nou pericolul permanent reprezentat de lipsa de securitate a vaselor care circulă încărcate cu mari cantități de petrol.

ORIENTUL APROPIAT: misiunea o.u.a.

Pînă la începerea dezbaterilor, la 1 decembrie, în Adunarea Generală a O.N.U. în legătură cu criza din Orientul Apropiat, continuă activitatea diplomatică consacrată realizării unei reglementări politice. În acest cadru se înscrie și misiunea subcomitetului Organizației Unității Africane, care, după vizitele «suficient de încurajatoare» la Tel Aviv și Cairo (în imagine, un aspect de la primirea celor patru șefi de state africane — președinții Senghor al Senegalului, Ahidjo al Camerunului, Gowon al Nigeriei și Mobutu al Republicii Zair — de către primul ministru israelian Golda

Meir), întreprinde noi vizite în cele două capitale. În legătura cu această misiune asumată de O.U.A., secretarul general al organizației, Diallo Telli, a subliniat: «Africa dorește să-și aducă o contribuție importantă și serioasă la soluționarea crizei, care afectează nu numai acest continent, ci întreaga comunitate internațională».

capitalului

Anul de învățămînt a început de mult în mai toate țările. Numai în Vietnamul de Sud, la Saigon, majoritatea clădirilor universitare sînt încă goale. Nu pentru că duc lipsă de studenți înscriși, ci pentru că tineretul universitar continuă să fie angajat în puternice acțiuni de luptă împotriva regimului antipopular al lui Van Thieu și a protectorilor săi americani. Pe măsură ce procesul de «vietnamizare» a războiului din Vietnam solicită contingente de carne de tun din ce în ce mai mari, determinîndu-l pe Van Thieu să intensifice recrutările de tineri destinați să moară pentru o cauză care nu este a lor, revolta în rîndurile tineretului răbufnește mai frecvent, sub diferite forme. Nu trece zi fără ca pe străzile Saigonului să nu aibă loc ciocniri violente între grupuri masive de tineri și detașamentele polițienești. Nici nu s-a terminat bine mascarada electorală cu ajutorul căreia — dar mai ales cu acel al ambasadorului american Bunker — Van Thieu s-a menținut la putere, și iată că din nou cazanul răzvrătirii și al urii fierbe la Saigon.

Refuzînd să-și ocupe locurile în băncile universitare, sacrificîndu-și din timpul atît de prețios care le este necesar studiului, studenții participă la demonstrații, incendiază care blindate americane, se opun recrutărilor cu forța, își strigă protestul vehement în fața clădirii care adăpostește comandamentul trupelor S.U.A. staționate în Vietnam.

Condamnînd represiunile sîngeroase la care s-au dedat unitățile polițienești și militare trimise să înăbușe acțiunile studențești, rectoratul universității budiste «Van Hanh» a dat publicității două declarații de înfierare a mijloacelor brutale folosite de regimul Van Thieu.

În aceste declarații sînt denunțate de asemeni metodele de «instrucție intensivă» practicate în tabăra militară «Quang Trung», unde mai mulți tineri și-au pierdut viața, neputînd suporta regimul cazon feroce la care au fost supuși. Cele două imagini care ne-au parvenit de la Saigon redau întocmai atmosfera care domnește aici la începutul anului universitar.

PARIS – solidaritate studențească

Faptul că din lipsa unor fonduri bugetare suficiente Facultatea de științe din Paris VII n-a putut să-și deschidă anul acesta la timp porțile a prilejuit o vehementă manifestație de protest la care au luat parte peste 800 de studenți. Solidarizîndu-se cu colegii lor, 1 000 de studenți ai altor universități pariziene au demonstrat pronunțîndu-se nu numai pentru acordarea de credite corespunzătoare universităților dar și pentru asigurarea deplină a drepturilor studențești.

la 2 000 de metri deasupra „punctului zero"

Consecințele experienței nucleare subterane efectuate în insula Amchitka ar putea fi resimțite și peste 20 de ani, au apreciat experții. Iată însă o imagine care consemnează rezultatele imediate: în zona exploziei, la 2 000 de metri deasupra «punctului zero», au apărut pe o suprafață foarte întinsă crăpături adînci în scoarța pămîntului. James Schlesinger președintele Comisiei pentru energia atomică, examinează zona afectată.

ALBANIA '71 – bilanț deschizător de perspective

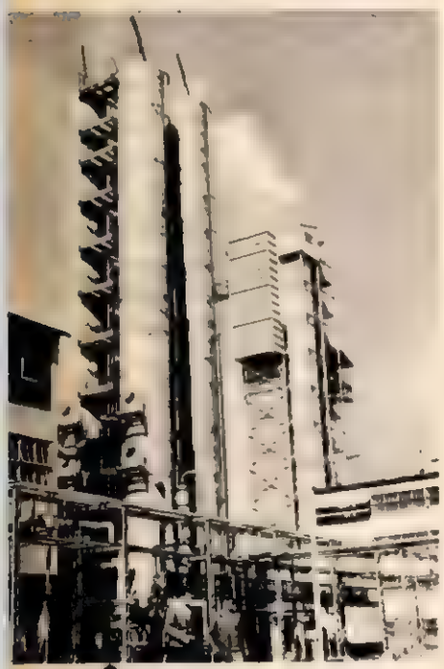

Verticală industrială pe harta Albaniei noi — uzina de superfosfați.

În întîmpinarea sărbătorii naționale din 28 noiembrie, cînd va cinsti cea de-a 27 aniversare a eliberării țării sale de sub jugul fascist, poporul albanez a trăit, în ultimele săptămîni, momente de imense bucurii și satisfacții, prilejuite de două evenimente de însemnătate majoră: jubileul celor trei decenii de la crearea Partidului Muncii din Albania și cel de-al VI-lea Congres al Partidului Muncii din Albania. Printr-o fericită coincidență, calendarul a concentrat pe spațiul unei singure luni cîteva relevante împrejurări festive de consemnare a înfăptuirilor remarcabile ale poporului albanez pe drumul edificării socialiste. În cei 30 de ani de la crearea sa, Partidul Muncii din Albania și-a demonstrat, prin întreaga activitate, virtuțile sale de inițiator și organizator al victoriilor Albaniei populare. Iar Congresul al VI-lea al partidului, care s-a încheiat recent, a prilejuit nu numai o recapitulare a succeselor repurtate pe frontul construcției socialiste, dar și lansarea unui vast program de acțiune, dătător de perspective: cel de-al V-lea plan cincinal (1971–1975), menit să orienteze eforturile concentrate spre dezvoltarea generală a economiei naționale în vederea edificării integrale a socialismului. Niciodată ca în acest noiembrie jubiliar cifrele și datele statistice reflectînd efervescența muncii creatoare, constructive, ce se desfășoară în Albania, n-au avut un caracter mai semnificativ, mai concludent. Urmărindu-le de aproape, comparîndu-le pe cele de azi și de mîine cu cele din trecutul mai apropiat sau mai îndepărtat, poți desluși lesne semnele unei evoluții constante pe traiectoria prefacerilor radicale, urmărind transformarea Albaniei într-o țară modernă, industrială și agrară. Este de ajuns poate să consemnăm aici că în comparație cu anul 1970, la capătul noului cincinal (în 1975), producția industrială urmează să înregistreze o creștere substanțială de 61–66 la sută. Producția agricolă globală va spori în același interval cu 50–55 la sută, iar venitul național cu 55–60 la sută. Dimensiunile eforturilor depuse pentru ridicarea continuă a nivelului economiei naționale sînt atît de mari încît în prezent se realizează doar în cîteva zile echivalentul producției industriale albaneze pe întregul an 1938. Numai în cursul celui de-al patrulea cincinal au fost realizate și date în exploatare de două ori mai multe obiective economice, sociale și culturale decît în al treilea cincinal. În 1970, cu un an înainte de termenul stabilit, toate satele Albaniei au fost racordate la rețeaua electrificării, iar la sfîrșitul acestui an în fiecare sat vor funcționa o policlinică și o maternitate, în afară de școli, grădinițe și creșe. În ultimii cinci ani numărul instituțiilor social-culturale a crescut de 10 ori.

Primul an al noului cincinal înscrie promițător o performanță dintre cele mai semnificative: realizarea de către constructorii albanezi ai socialismului a unui volum de muncă aproximativ egal cu acela efectuat în cursul celor cinci ani ai primului cincinal. În țara aceasta, în care, oricît ar părea de paradoxal, în 1944, la ora eliberării, nu exista nici un kilometru de cale ferată, s-au construit căi de comunicații moderne, s-au înălțat zeci de uzine și fabrici noi, s-au înfăptuit adevărate salturi în agricultură și în exploatarea intensivă a resurselor naționale. Anul acesta se încheie lucrările de pe șantierul hidrocentralei Vaut te Deje de pe fluviul Drin. Se află în curs construcția căii ferate Elbasan-Prenias, se înalță edificiul noului centru al televiziunii și se construiesc cîteva importante obiective industriale.

Actualul cincinal cuprinde lista și parametrii unor noi și remarcabile construcții între care se situează la loc de frunte: combinatul metalurgic de fier și nichel cu o capacitate de prelucrare anuală de 800 000 tone minereu, o hidrocentrală nouă cu putere instalată de 400 000 kW, o uzină complexă de prelucrare a petrolului (un milion de tone pe an), un centru de calcul electronic pe lîngă Universitatea din Tirana, precum și un număr de fabrici și uzine moderne, pe măsura exigențelor operei de construcție desfășurate sub conducerea Partidului Muncii din Albania.

Succesele Republicii Populare Albania găsesc, ca întotdeauna, ecou în rîndurile constructorilor socialismului din țara noastră, fiind urmărite cu interes și simpatie prietenească. «*Comuniștii, întregul nostru popor* — arată tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU în telegrama adresată Comitetului Central al Partidului Muncii din Albania, cu prilejul celei de-a 30-a aniversări a acestuia — *se bucură din toată inima de realizările remarcabile obținute de poporul albanez pe calea edificării socialiste, în dezvoltarea economiei, științei și culturii, în ridicarea nivelului de trai*».

Opt sute de mii de tineri în școli și tot atîția elevi și studenți pe frontul muncii voluntare. În imagine, aspect de la acțiunile de terasare a zonelor de coastă.

Toscana. Unul din incendiile ce au mistuit mii de hectare de pădure.

ROMA: incendii și speculă

Corespondență specială de la Gianfranco BIANCHI

În primele opt luni ale acestui an, focul a mistuit în Italia 70 000 hectare de pădure. În deceniul precedent, 30 914 incendii au distrus aproape 400 000 hectare de păduri de tufăriș și brădet. Italia deține astfel un foarte trist record în ce privește incendierea pădurilor. Aceste cifre seci, dramatice, au fost furnizate Parlamentului de ministrul agriculturii, Natali. Afirmînd că repetatele incendii sînt consecința unor «fapte deplorabile», ministrul Natali a recunoscut, cu alte cuvinte, faptul că *cineva* dă foc brădetului în mod intenționat, în dorința de a-l distruge. Nu este vorba de piromani, ci în majoritatea cazurilor de persoane care se gîndesc să tragă un folos din distrugerea arborilor. Într-adevăr, multe păduri sînt apărate de articole de lege ce interzic tăierea arborilor pentru construcții. Un incendiu care face să dispară pădurea netezește calea unei afaceri de vînzare a terenului respectiv unei societăți pentru construcții edilitare. Zonele cele mai lovite în acest an, a arătat ministrul, sînt în Toscana — 19 000 ha de pădure distrusă, Sardinia — 12 000 ha, Sicilia — 5 000 ha, Puglia — 4 500 ha, Calabria — 4 500 ha, Liguria — 4 300 ha. Costul reîmpăduririi zonelor calamitate se ridică la 188 miliarde de lire. Din 1960 pînă-n prezent au fost reîmpădurite circa 100 000 ha; focul le-a distrus de patru ori. O pagubă, s-a afirmat în Parlament, care ar putea deveni ireparabilă dacă opera de reîmpădurire nu va fi intensificată o dată cu acțiunea de vigilență și de prevenire. În Parlament s-a cerut aplicarea unei legi care să-i oblige pe proprietarii pădurilor incendiate să le replanteze pe cheltuiala lor. O lege dificil de aplicat, desigur. Între timp continuă distrugerea patrimoniului verde, sub îndemnul intereselor îndreptate spre transformarea unui brădet considerat neproductiv de proprietari, într-un conglomerat de vile de vînzare la prețuri scumpe.

un „turist" cu griji

În urma scandalului izbucnit prin dezvăluirea afacerilor oneroase ale societății franceze imobiliare «Patrimoniul funciar», directorul financiar al acesteia, Claude Lipsky, a devenit, peste noapte, «turist». S-a dat de urma lui în Israel, dar între cele două țări nu există un acord de extrădare. Respectivul acord a fost însă semnat și instrucția judiciară preliminară a început în Israel. (În fotografie: Claude Lipsky asistat de avocații săi)

„priviți victimele din indochina“

Un raport întocmit de 20 de specialiști de la Universitatea Cornell afirmă că «contrar știrilor și impresiilor, războiul aerian din Indochina nu a scăzut în intensitate, ca cel terestru. Pe măsură ce trupele americane vor fi retrase, o masivă ofensivă aeriană va înlocui forțele terestre». Bombardamentele — arată raportul — «sînt ineficiente și făcute la întîmplare». Numărul celor uciși e apreciat la 100 000, dintre care 80% aparțin populației civile. «Priviți victimele din Indochina» — scrie pe pancarta acestor participanți la o recentă manifestație antirăzboinică la Washington. Locul unde s-au întins pe jos sugerînd, în mic, imaginea cadavrelor zecilor de mii de indochinezi uciși de bombele americane este chiar pavajul din fața Casei Albe.

la salonul automobilului din tokyo

Anul acesta industria de automobile japoneză a ținut să-și demonstreze încă o dată operativitatea în lansarea unor mașini-surpriză, menite — cel puțin pentru moment — să deruteze mariile firme concurente americane sau europene. De astă dată, atracția Salonului automobilului, deschis la Tokyo, a constituit-o autoturismul «XI», prezentat de firma nipona «Subaru». Este un automobil acționat în întregime de curent electric și care se detașează de toate celelalte prototipuri de mașini electrice elaborate în alte țări, prin autonomia sa deplină. «XI» poate parcurge 400 km cu o viteză de 40 km la oră sau 200 km cu viteză orară de 90 km. Și aceasta folosind doar două baterii speciale, dintre care una pe bază de cadmiu, pentru efectuarea demarajului. Constructorii modelului primului automobil electric japonez dau asigurări că «XI» va putea fi gata pentru a intra în producție de serie peste trei ani.

cronica de trei secunde

VEȘTI DE LA PRIETENI

Aflu că, în legătură cu prietena mea de la Paris numită atît de frumos Danapolia, se pune o întrebare foarte dificilă. Mai întîi să precizez că Danapolia e fiica tatălui ei Dan Cupid și a mamei ei, Apollonia — pe care n-am avut plăcerea să-i cunosc. Știu însă că mama ei a fost o grozăvie, o apariție meteorică, prin anii 1955–1956, prodigioasă toamna, suverană primăvara, ca după aceea să dispară din societate — cum se întîmplă cu atîtea destine prin Balzac. Toți cei născuți din Apollonia, pînă la Danapolia, au fost mari mediocrități, creaturi cenușii, incapabile să atingă strălucirea maternă, măcar pentru o vară. Se confirmă astfel că niciodată o iapă grozavă nu are o fiică demnă de numele ei, mai degrabă nepoata îi seamănă în calități — de cele mai multe ori strănepoata... Întrebarea care circulă prin Paris e dacă Danapolia, fiică dreaptă în vîrstă de doi ani, care a dovedit «mult suflet și voință» în întrecerea cu Springtrip, va contrazice legea biologică de mai sus — căci, după cum remarcă binecumpănitul «Le Monde», «fata s-a dovedit serioasă și merită să vedem ce va face la trei ani»...

O birfă urîtă se învîrtește însă în jurul altei amice — Pink Pearl; se zice că n-ar avea temperament: i-ar trebui — zic specialiștii — de 20 de ori mai multă odihnă decît muncă, ceea ce chiar pentru o ființă crescută în vată, cum e cazul calului de curse, e o proporție absolut exorbitantă.

Nebunie curată se petrece însă cu pensionarii contesei Battyany. Proprietara lor a rupt contractul cu antrenorul Klimscha și, de cînd au trecut în grija altuia, caii parcă-s vrăjiți și ocupă locuri de frunte. Nebunia corespunde însa următoarei legi categorice: niciodată caii nu aleargă mai bine ca atunci cînd află că li s-au schimbat jocheul și antrenorul!

...Eu mă mir că cineva se poate mira de ce relatez toate acestea. N-ați învățat de mici copii că cel mai bun prieten al omului e calul? De ce au cheltuit părinții bani cu noi? Ca să uităm ce am învățat de mici? Deși nu văd coadă de cal, cu anii, eu susțin ce am învățat din a-întîia primară: calul e cel mai bun prieten al omului, iar eu sînt om...

Acest omagiu adus cavaleriei, nu mă împiedică să comunic că în trecutul sezon tauromahic s-a înregistrat cifra record de 200 toreadori — răniți și alți 120 — spitalizați Din fericire — zice bilanțul oficial — cele mai multe dintre accidente au fost fără consecințe grave. Nu se precizează cîți tauri au fost uciși.

Să fie sănătoși! — vorba unui cal ca toți caii, puțin la simțire, auzind de morții de la Termopile.

Radu COSAȘU

agendă

Senatorul american ABRAHAM RIBICOFF, cunoscut pentru pledoariile sale în favoarea liberalizării comerțului Est-Vest (este autorul unor proiecte de lege vizînd o «destindere economică spre Est»), s-a pronunțat din nou pentru intensificarea raporturilor comerciale ale S.U.A. cu țările socialiste. Pornind de la faptul că în prezent «coexistența pașnică este singura cale rațională de urmat», senatorul american consideră că «cel mai logic obiectiv politic al S.U.A.» ar fi edificarea unor raporturi economice mai strînse cu statele socialiste.

La aproape doi ani de la asasinarea fruntașului sindical american Joseph Yablonski, a soției și fiicei sale, în fața marelui juriu federal din Washington urmează să compară, în curînd, unul dintre participanții la această crimă odioasă, AUBRAN W. MARTIN, în vîrstă de 23 ani. Se pare că, în ciuda cercetărilor efectuate, ceilalți complici n-au putut fi încă identificați. Fapt ce conferă deosebită importanța mărturiilor pe care le-ar putea face A.W. Martin.

A stîrnit senzație în S.U.A. — și nu numai în cercurile militare — demisia din armata americană a lt. col. ANTHONY HERBERT, în vîrstă de 41 ani. După ce-și cîștigase o anume notorietate în timpul războiului din Coreea, devenind ofițerul cel mai decorat din acest război, lt. col. Herbert a început să atragă din nou atenția asupra sa, în urmă cu cîteva luni, prin acuzațiile aduse mai multor ofițeri superiori de a fi acoperit o serie de atrocități comise în Vietnamul de Sud. Începînd a fi persecutat și interzicîndu-i-se să-și mai exprime punctul de vedere în această privință, el și-a făcut cunoscută hotărîrea de a ieși din rîndurile armatei.

Știrea a explodat ca o bombă în lumea gangsterilor americani. CARLO GAMBINO, căpetenia recunoscută a organizației «Cosa Nostra», va fi expulzat din S.U.A., după ce vreme de 50 de ani a desfășurat aici o intensă activitate, urcînd treptele ierarhiei mafiote și lichidîndu-și pe rînd rivalii. Tocmai atunci cînd se considera mai sigur pe poziția sa, autoritățile americane îl obligă să se reîntoarcă — asemeni altor gangsteri de origine italiană — în țara sa de baștină.

«Volkswagen» are un nou director în persoana unuia dintre cei mai experimentați specialiști vest-germani în domeniul industriei de automobile: RUDOLF LEIDING. Aparița sa la conducerea supremă a uzinelor de la Wolfsburg este considerată de bun augur, în sensul că, fiind cunoscut ca «mînă de fier» și «organizator de clasă», Leiding va putea fi în măsură să orienteze pe un asemenea făgaș producția de automobile tip VW, încît să înfrunte cu succes concurența acerbă a celorlalte mari firme europene și americane.

Răspunzînd obiecțiilor formulate de unele companii occidentale față de recentele cereri ale țărilor membre ale Organizației statelor exportatoare de petrol privind o mai mare participare la concesiunile petroliere și obținerea unor redevențe sporite în condițiile create de actuala criză monetară interoccidentală, secretarul general al O.P.E.C., NADIM PACHACHI, a subliniat că una dintre cauzele deficitului cronic al balanței de plăți a S.U.A. «se datorează cu siguranță cheltuielilor necesitate de purtarea războiului din Vietnam, care a fost condamnat de întreaga lume». Or, statele exportatoare de petrol, a menționat el, nu sînt dispuse să suporte prețul unei asemenea politici.

UMOR DE:

ANDO

«Spectacol de gală»

CIK DAMADIAN

— Tăticule, de ce spui Noi... cînd vorbești cu subalternii? Vorbești în numele meu și al mămichii?

M. OPROIU

— Nu-mi amintesc pe care am intitulat-o «Liniște» și pe care «Maternitate».

SESAM, DESCHIDE-TE

...sau închide-te

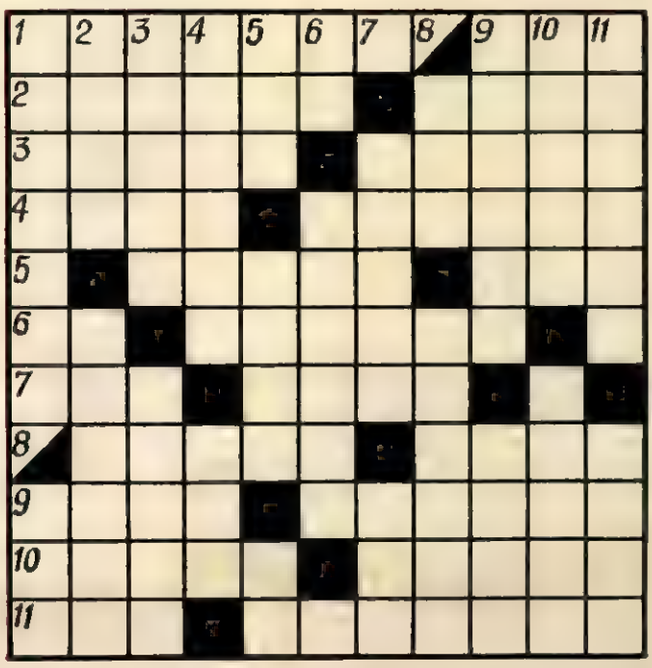

ORIZONTAL: 1) Închis în haina misterului — E deschis noaptea. 2) Deschis la un capăt — Nuanțe închise. 3) Țară ai cărei locuitori au pielea închisă la culoare — Îți «deschide» ușa teatrului. 4) Mare închisă — A încuia (fam.). 5) Închide sus camera — Cam încuiat (pop.). 6) Nu-i chiar tot! — Stau cu gura-nchisă. 7) Un fel de roșu deschis — Nu deschide gura (fem.). 8) Loc închis, pentru prizonierii de război — De rîs. 9) Sucuri închise-n vase! — Deschid focul. 10) Te fac să-nchizi ochii — Închis în subconștient. 11) Zeu casnic roman — Deschiși.

VERTICAL: 1) Deschide sau închide drum — Cheie cu care se deschide... portativul. 2) Închizător — A închide ochii. 3) Drum închis — Închide poarta. 4) Închis... în el însuși — Frig. 5) Apă... închisă — Închide și deschide granița — Deschis pe dreapta! 6) Spetează — Viscoasă și închisă la culoare. 7) Închis în ou — Om politic francez (sec. 19). 8) Poate deschide... apetitul — Închis în necunoscut. 9) Cu părul deschis (pl.) — Largi (fem. pl.). 10) Ajută la închiderea fracturii — Cu ce vinde el, se deschide casa. 11) Deschide urechile — Vechi maestru în «jocul cu deschideri».

I. Gh. CARAIMAN

Dicționar: NAN, LAR, MUN, RETI.

Dezlegarea jocului «JOC DE CAP», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) FLORI — PLETOS. 2) LUCIDA — INAR. 3) OPUSE — AMETIT. 4) TIP — IESI — AGA. 5) I — AC — MITA — IP. 6) LOTUSI — ASINI. 7) AR — RASI — ERE. 8) BUST — COZI — M. 9) S — NAUC — MATCI. 10) ETI — IUN — TARE. 11) RUTA — IUPITER. 12) INITIERE — ITE.

memento

Prezentat de

Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
Vlad MUȘATESCU (disc)
Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

În atenția cititorilor !

Mai sînt numai 3 zile pînă la expirarea termenului (1 decembrie) pentru primirea răspunsurilor (cu mențiunea pe plic Pentru ancheta Flacării) la ancheta intitulată «CE PĂRERE AVEȚI?»

carte

• Publicînd placheta de poeme **Marea conjugare** a Ninei Cassian, Editura Dacia (Cluj) ne oferă bucuria lecturii unor frumoase împliniri în evoluția poetei. Pînă la o revenire într-un viitor număr al revistei noastre, vom spune că Nina Cassian se află în timpul «solemn și pur» cînd «marea conjugare» dintre ludic și grav, dintre afectiv și abstract, dintre autentic și convenția inefabilă a artei se săvîrșește într-o zonă de intensă stare poetică.

• Semnalăm apariția în Editura Univers a cărții **Lupta cu absurdul** a eseistului și criticului literar Nicolae Balotă. Se descifrează cu rigurozitate și nuanțat complexitatea absurdului «că un fenomen de criză», studiul, după cum spune autorul, «scoțind în evidență» și altele. O carte densă, valoroasă prin bogăția informației și originalitatea comentariilor. Încă o mențiune: deși nu urmărește intenții calofilice, autorul expune frumos și clar.

• O surpriză editorială: tipărirea integrală de către editura «Cartea Românească» a ultimului roman al lui Anton Holban — **Jocurile Daniei**. Ediția mai conține și cîteva documente relevante pentru portretul psihologic și laboratorul de creație al scriitorului. Texte îngrijite cu semnificație de Nicolae Florescu și o postfață de inedite interpretări semnată de Mihai Gafița.

Remarcăm o vie activitate a Editurii politice. Notăm:

• Evocarea «militantului comunist plin de patos revoluționar» **Alexandru Dobrogeanu Gherea** de Mihail Cruceanu, Florian Tănăsescu. Între copertele cărții întîlnim și o culegere selectivă din activitatea publicistică a celui evocat.

• Studiile de demografie economică purtînd titlul: **Populația României și creșterea economică** de Vladimir Trebici.

• Volumul II din **Un univers într-o carte.** În paginile cărții întîlnim eficiente dezbateri asupra unor multiple fenomene sociale și morale semnate de condeie reprezentative. Coordonatorul volumului: Carol Roman.

• **Relațiile internaționale ale României în documente** (1368–1900), lucrare întocmită de prof. universitar dr. docent Ion Ionașcu, Petre Bărbulescu, Gheorghe Gheorghe.

• Volumul **Prețurile. Principii și politică socialistă** de dr. Ion Blaga.

cinema

• **Nu te întoarce,** un episod dramatic din existența unor luptători, reconstituire a unor fapte autentice. Regia — Liudmil Kirkov (Armando), tînăr cineast bulgar a cărui evoluție merită urmărită. Interpreți — Asen Gheorghiev, Dimiter Buinozov, Anton Gorcev, Jordanka Kuzmanov, Kiril Gospodinov, Nikolai Binev.

• **Saltul.** Confruntarea cu realitățile neîndurătoare ale societății de consum, inconsistența iluziilor — iată direcțiile de atac ale acestui film pe genericul căruia întîlnim numele unui regizor francez mai puțin cunoscut publicului nostru Christian de Chalonge. Actorii — neprofesioniști: Marco Pico, Antonio Passalia, Henrique de Sousa.

Richard Burton

• Nu pierdeți aceste noi documentare realizate în studioul Al. Sahia: **Două cetăți** (Titus Mezaroș), **Meșterii lemnului** (Constantin Budișteanu), **Oameni acestui pămînt** (Octav Ioniță), **Pești și pescari** (Ion Bostan).

• **Mari actori pe ecranele noastre:** Richard Burton, Irene Papas (Anna celor o mie de zile), Henry Fonda, Anthony Perkins (Steaua de tinichea), Ron Moody, Oliver Reed (Oliver).

• Actrița Alexandra Stewart este protagonista filmului lui Jose Giovanni, «Ce s-a întîmplat cu Tom?» Parteneri — Rufus, Jean Gaven, Philippe March.

disc

• **Tom Degețel** — cunoscutul basm anglo-saxon — în dramatizarea Nadiei Gîrleșteanu, completează mica discotecă, a celor aflați la vîrsta poveștilor, cu o valoroasă înregistrare. Interpretează: Sandu Sticlaru, Ana Barcan, Rodica Suciu, Felicia Petrescu, Ștefan Mihăilescu-Brăila și George Oprina. Păcat că lipsește o prezentare (cît de cît informativă) a fermecătoarei povești (EXD-1283).

• **Lucia Altieri,** solistă italiană de muzică ușoară (mai puțin cunoscută pe la noi), ne prezintă patru melodii agreabile, dar despre care nu se poate afirma că-s chiar niște șlagăre. Imprimate pe baza unei înregistrări «Edizioni discografiche Stop-Records–Roma», luăm cunoștință de: «Tira a camparе» (Încearcă să trăiești), «Nei ciel» (Zboară cîntec), «Canta, canarito» (Cîntă, canarule) și «Quel giorno» (Acea zi) (45-EDC-10 213).

• **Marinică Iordache,** interpret de muzică populară cu meritată faimă (să ne amintim de acel minunat «Bate vînt din Mătăsaru», imprimat mai de mult pe un disc de format redus), ne dăruiește de astă dată, acompaniat de orchestra Tudor Pană, o imprimare mai bogată din care citățm: «Salcîmule de la drum», «Mai lin, dorule, mai lin», «Ne-am iubit, mîndro, prea mult» și «De-ar fi dorul de hîrtie» (EPD-1285).

muzică

• Concertul Filarmonicii din 3 și 4 decembrie (Ateneu) este dirijat de **Mircea Basarab** și cuprinde o unică piesă: «Damnațiunea lui Faust» de Hector Berlioz. Dirijorul corului — **Vasile Pântea.**

• Săptămînalul concert din Studioul RTV este susținut de Orchestra simfonică dirijată de **Gonzales Mantici** (Cuba) și avînd ca solistă pe pianista **Sofia Cosma:** Triptic simfonic de Zeno Vancea, Concert nr. 2 pentru pian și orchestră de Camille Saint-Saëns, Mișcare simfonică de Jose Ardebol și Simfonia a IV-a de Ceaikovski (2 decembrie).

• Concert de muzică contemporană al formației **«Musica Nova»** cu lucrări de Enescu, Copland, Stravinski (29 noiembrie, Sala mică a Palatului).

• La 30 noiembrie, în Studioul Ateneului, recital de oboi **Gh.P. Angelescu** (la pian, **Aida Garjarian**) cu piese de Teleman, Bozza, Saint-Saëns și Florica Dumitriu; recital de lieduri (Rameau, J. Marx, Șaguet, Basacopol) al sopranei **Aida Săvescu,** la pian, **Doina Micu.**

• Concert de sonate (Mozart, Beethoven, Corneliu Gheorghiu, Roussel) susținut de violonistul **Mircea Negrescu** și pianistul **Corneliu Gheorghiu** (1 decembrie, Sala mică a Palatului).

plastică

• **Arta barocă din Boemia.** Artă a palatelor și abațiilor, barocul se dezvoltă în Europa Centrală cu o originalitate maximă. În Boemia, stilul acesta, născut o dată cu sec. XVII, pătrunde mai tîrziu, atingînd punctul culminant în sec. XVIII. Pictorul Karel Škreta (1610–1674) și sculptorul I.G. Bendl (1625–1680) domină începuturile barocului Boemiei. Expoziția de la Muzeul de artă, chiar dacă de mică amploare, ilustrează evoluția stilului în aria boemică, de la expansiunea lui pînă la topirea sa în rococo.

• **Constantin Găvenea** este un pictor al peisajului dunărean. Nicăieri ca în acest cadru artistul nu reacționează cu mai multă emoție și capacitate de a impresiona. Seria de acuarele pe care le expune la Amfora (Mihai Vodă nr. 2) ne întărește această convingere.

• Căutînd să-și creeze o personalitate, **Ana Iordache** apelează la farmecul naturii. Nimic inventat, nimic cerebral. Peisajele sale sînt echivalențe plastice ale unor locuri, transpuse adesea cu o grijă pioasă a detaliilor. Sensibilitatea artistei își află însă împlinire mai ales cînd pictează flori, compoziții în care reușește mici orchestrații cromatice, iradiind o inefabilă poezie (Ateneul Tineretului, Aleea Alexandru, 38).

• Arhitectul **Gh. Ghiaciu** știe că în fotografie orice minune e posibilă. De aceea el utilizează tehnicile de laborator prezentîndu-ne montaje și supraimpresiuni care dau nota de insolit a expoziției, originalitatea ei, dar și, prin repetiție, un aer artificios. Cît privește pictura pe care o expune, aceasta nu este decît un gen de «combinepainting» la modă acum 10–15 ani (Galeria de artă fotografică, str. Brezoianu nr. 23).

• **Luigi Ugolini:** «Lorenzo Magnificul». Poet și filozof, om de stat și Mecena al artelor, personalitate marcantă a Renașterii, Lorenzo — poate cel mai strălucitor membru al familiei de Medici — este eroul acestei biografii în care documentarul domină tentațiile romanțării (Editura «Meridiane»).

teatru

• **Interesul general** de Aurel Baranga (Teatrul de Comedie): în sfîrșit, cea dintîi premieră originală a stagiunii, semnată de două ori (și în calitate de regizor), de comediograful nr. 1 al țării, farsă și spectacol atroce, de binefăcătoare vehemență satirică, jucat cu poftă justițiară de Marcela Rusu, Toma Caragiu, Mihai Pălădescu, Ștefan Tapalagă, Aurel Giurumia, Dumitru Chesa, Cornel Vulpe, Dorina Done ș.a.

• **Săptămîna patimilor** de Paul Anghel (Teatrul de stat din Tg. Mureș — secția română): colaborare nefericită între regizorul Ivan Helmer și actorul Ion Fiscuteanu (ambii, personalități interesante, de altfel), care a dat «ipotezei dramatice de veac eroic moldav» sensuri în afara textului iar figurii marelui Ștefan Vodă, o interpretare pedalînd excesiv pe dezlănțuiri temperamentale. Decoruri — absolut nefuncționale — semnate de Florica Mălureanu.

• **Apărarea** de Szabó Lajos: al doilea spectacol festiv oferit de Teatrul de stat din Tg. Mureș (secția maghiară) în cadrul sărbătoririi unui sfert de veac teatral, spectacol realizat cu excelent meșteșug regizoral de Harag György, pe un text ce încearcă să evoce figura luminoasă a tipografului clujean Kis Miklós din secolul 17. Interpretare de zile mari: Kovács György, Csorba András, Lohinszky Lorand, Pecerify Gyula, Senkálszky Endre.

• **Ștafeta nevăzută** de Paul Everac (Teatrul de stat din «Valea Jiului» din Petroșani): spectacol exterior, mergînd alături de sensurile și vibrația adevărată a textului, speculînd efecte de suprafață, cu toate eforturile regizorale ale lui Marcel Șoma și ale interpreților Valer Donca, Dumitru Drăcea, Elisabeta Belba, Ruxandra Petru ș.a.

• **Alegeri comunale** de Victor Eftimiu (Teatrul de stat din Reșița) versiunea reșițeană a celebrei piese «Omul care a văzut moartea» (cărea nu putem pricepe de ce i s-a schimbat titlul), străduindu-se să împlinească virtuțile de satiră socială ale textului, în regia lui Eugen Vancea și interpretarea actorilor Dan Turbatu, Grigore Alexandrescu, Tanța Lake, Lelia Columb ș.a.

Marcela Rusu

televiziune

REPORTAJ: Actualitatea economică, reflectată de rubricile periodice **România '75** (iuni) și **Cincinalul în acțiune** (marți). Impresionantul număr de 100 000 de spectatori a înregistrat festivalul cultural-artistic din județul Alba de la care micul ecran ne prezintă o relatare (luni). Reportajul extern e prezent cu imagini din Tirana (luni) și din Republica Africa Centrală (miercuri).

ANCHETE-DEZBATERI: În ciclul **Programul făuririi conștiente a viitorului** — tema «Sensul și finalitatea cunoașterii» (luni). La **Cărți și idei** sînt recenzate două utile lucrări economice tratînd problema prețurilor (marți). O anchetă a emisiunii **Confruntări** în cîteva întreprinderi constructoare de mașini, urmărind realizarea angajamentelor (miercuri).

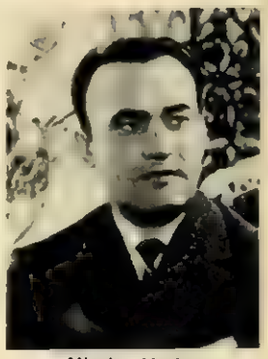

Nicolae Herlea

LITERARE: O vizită la noul creatul Muzeu al literaturii române (duminică). **Revista literară TV,** cu un sumar mai bogat și mai variat (marți). Eminescu. **Biblioteca pentru toți** apelează la un text al lui Tudor Vianu despre Mihail Eminescu din «filmoteca de aur» a TV (joi).

ȘTIINȚĂ: O nouă incursiune în cercetarea originii vieții pe pămînt, organizată de rubrica **«Mai aveți o întrebare?»** (joi).

TEATRU: Premierele teatrale «Ziaristiii» de Al. Mirodan, «Prima zi de libertate» de L. Kruckowski și «Interesul general» de A. Baranga, în discuția emisiunii **Scena** (luni). În adaptarea pentru TV și în regia Letiției Popa — cunoscuta piesă a lui Horia Lovinescu «Febre» cu distribuția care a consacrat-o (marți).

FILM: Jean Marais în «Căpitanul Fracasse» (duminică). **Telecinemateca** ne propune opera de debut a lui Pietro Germi, «În numele legii» (miercuri). Un al doilea film de arhivă «Drumul demnității», semnat de ilustrul regizor Fritz Lang (vineri).

MUZICĂ-COREGRAFIE: Excelent debut al noii rubrici de educație muzicală «Să înțelegem muzica». Emisiunea a II-a se cheamă «Atomii muzicali» și e semnată tot de Leonard Bernstein (duminică). Emisiunea-concurs **Cîntare patriei** se desfășoară, în continuare, la un bun nivel (duminică). Tineri interpreți români, laureați ai unor concursuri internaționale de prestigiu (luni). Pagini din muzica românească contemporană — Wilhelm Berger (marți). Selecțiuni din opereta «Pluțașul de pe Bistrița» de Filaret Barbu într-un nou spectacol pe Splai (vineri).

FOLCLOR: **Danubius '71** este titlul unei tradiționale manifestări folclorice desfășurate anul acesta la Turnu Măgurele (miercuri).

DIVERTISMENT: **Portativ,** o nouă revistă TV de muzică ușoară. Așteptăm ieșirea ei în lume (marți). Literele H-I-j de la **Teledivertisment:** Herlea (Nicolae), Jones (Tom), Hepburn (Audrey), Ivanova (Lili), Ionescu (Luigi), Hayworth (Rita) ș.a. (simbătă).

SPORT: Fotbal (probabil pe zăpadă): Rapid–Jiul (duminică), Dinamo–Steaua (miercuri), Petrolul–U.T.A. (simbătă).

pronosport

Pronosticurile antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 48, etapa din 28 noiembrie 1971

I.	Dinamo–Crișul	1
II.	Petrolul–«U» Craiova	1
III.	Poli–Steaua	1 x
IV.	Steagul roșu–A.S.A.	1
V.	S.C. Bacău–C.F.R.	1
VI.	F.C. Argeș–Farul	1
VII.	Cagliari–Bologna	1
VIII.	Catanzaro–Lanerosi	1 x
IX.	Fiorentina–Torino	1 x
X.	Inter–Milan	1 x 2
XI.	Iuventus–Napoli	1
XII.	Roma–Mantova	1
XIII.	Varese–Verona	1 x

PLACĂRA-ALBUM

49
'71

FLACARA

ANUL XX
NR. 861
4 DECEMBRIE 1971

în șapte zile

Centrul unor importante evenimente politice, multisecularul oraș Timișoara a polarizat, săptămîna trecută, atenția generală. Aici, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, într-o atmosferă de profundă cordialitate, de deplină înțelegere și încredere reciprocă, s-au desfășurat vizita de prietenie a tovarășului Iosip Broz Tito în țara noastră și convorbirile oficiale româno-iugoslave. Deși scurtă, această vizită a înscris în cronica relațiilor dintre țările noastre însemnate înfăptuiri. Acest lucru a fost reliefat de întreaga presă, exprimînd opinia tuturor celor care luptă pentru triumful ideilor socialismului, păcii și colaborării între popoare. În cursul după-amiezii de miercuri, tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito au vizitat uzina «Electromotor» și întreprinderea «Industria lînii» — importante unități industriale timișorene, făcînd apoi un popas în noul cartier muncitoresc «zona tipografilor». Pretutindeni, înalții oaspeți au fost întîmpinați cu deosebită căldură și entuziasm de populație, care a exprimat astfel sentimentele de sinceră prietenie care unesc partidele, țările și popoarele noastre. **«Ați putut constata — remarca tovarășul Nicolae Ceaușescu în toastul adresat oaspeților — că oamenii muncii din Timișoara, ca întregul nostru popor, știu să-și primească bine prietenii, doresc să dezvolte relații de prietenie cu vecinii iugoslavi, ca de altfel cu toți vecinii. Ați putut vedea — desigur, în treacăt — și cîte ceva din munca muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor din Timișoara. Ați avut posibilitatea de a vedea că ceea ce v-am informat în legătură cu preocupările poporului nostru de construcție socialistă constituie o realitate. De aceea cred că din acest punct de vedere vizita — deși scurtă — a fost deosebit de utilă».**

După încheierea vizitei de prietenie a tovarășului Iosip Broz Tito în țara noastră, orașul Timișoara s-a bucurat de un alt eveniment politic important. Joi după-amiază, secretarul general al partidului a făcut o vizită de lucru la Facultatea de mecanică a Institutului politehnic «Traian Vuia».

Împlinind recent 50 de ani de existență, școala politehnică timișoreană, care și-a început activitatea cu 15 cadre didactice și 89 studenți, a cunoscut în anii noștri o dezvoltare pe care numai în condițiile socialismului putea să o aibă. Aceasta se datorește preocupării constante a Partidului Comunist Român, a grijii permanente pe care conducerea partidului o are pentru dezvoltarea învățămîntului superior și de toate gradele. În consfătuirea de lucru cu colectivele de conducere ale celor patru institute de învățămînt superior din Timișoara, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat încă o dată necesitatea perfecționării învățămîntului, a întăririi legăturii organice cu practica, în vederea formării de cadre de specialiști cu o temeinică pregătire profesională și politică, în măsură să transpună în viață mărețele sarcini pe care ni le pune în față construcția societății socialiste multilateral dezvoltate. Căile formării omului nou, în care un rol important îl are învățămîntul, au fost sintetizate cu remarcabilă claritate și în ultimul interviu acordat de președintele Consiliului de Stat. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: **«În țara noastră tineretul se află în școală timp de 10—15 ani și de aceea punem un mare accent pe dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, pe legarea sa de viață, de producție, pe creșterea rolului său educativ, pentru a asigura astfel ca fiecare tînăr să devină un om temeinic pregătit, cu o conștiință socialistă, înaintată, participant activ la edificarea orînduirii socialiste și comuniste».**

Eforturile și grija permanentă față de pregătirea viitorilor constructori ai societății de mîine se armonizează pe deplin cu climatul de emulație constructivă ce s-a împămîntenit și întărit în întreaga țară, cu pilda pe care o dau zi de zi oamenii muncii din sfera producției materiale, din industrie și agricultură. Conștiința înaintată, conștiința socialistă, se manifestă în primul rînd prin atitudinea activă, responsabilă, față de muncă, atitudine care se concretizează în realizări prestigioase în producție.

Astfel, în această săptămînă colectivul întreprinderii miniere «Barza» și-a înscris numele în rîndul unităților economice din județul Hunedoara care au îndeplinit planul de producție-marfă și globală pe anul în curs. Minerii de la Iba, județul Maramureș, pe lîngă îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul 1971 la metale în echivalent și la producția-marfă, au obținut economii la prețul de cost de circa 7 milioane lei, au realizat o productivitate medie care depășește cu 2,4 la sută nivelul planificat pe 1971 și cu peste 15 la sută pe cea realizată anul trecut. Combinatul minier-Suceava a raportat, de asemenea, îndeplinirea planului anual cu 41 de zile înainte de termen. Veștile acestea, care continuă să sosească din întreaga țară, înscrise în telegramele trimise pe adresa C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu, sînt o mărturie elocventă a hotărîrii cu care oamenii muncii din țara noastră acționează pentru traducerea în viață a politicii partidului. În același mod, cu aceeași conștiință responsabilă, se înscrie și mobilizatoarea Chemare a organizației de partid a județului Argeș adresată tuturor organizațiilor județene ale Partidului Comunist Român, către toți oamenii muncii din agricultură.

Evenimentele interne și din această săptămînă dovedesc că, în drumul nostru ascendent spre comunism, mergem cu pași siguri înainte, sub flamura conducătoare a partidului și că, o dată cu veteranii și activii constructori de astăzi, creștem și formăm pe fiii noștri, pe cei cu care vom edifica societatea comunistă.

Mihai MÎRZA

Marți, 30 noiembrie 1971

săptămîna în imagini

Pagini realizate de Liviu TIMBUS, Petre ANGHEL și Eugen IAROVICI

5 000 tone fontă peste angajamentul anual

Din cetatea de foc a Reșiței primim știri demne de prestigiul vechiului oraș siderurgic. Prin înlăturarea în cel mai scurt timp a unor deranjamente și prevenirea altora și printr-o urmărire mai atentă a treburilor economice — ne comunică inginerul Antonică Dîmărescu, șeful secției furnale a C.S. Reșița — siderurgiștii și-au realizat și depășit de pe acum angajamentul anual la cocs termic, reușind, de asemenea, să depășească angajamentul anual cu 5 000 tone fontă.

acțiuni decisive pentru recolta viitoare

Pentru agricultură, campania de toamnă nu s-a încheiat încă. Este necesar pe mai departe un efort maxim, pentru ca unitățile restanțiere să pună la adăpost recolta anului acesta. Totodată, toți lucrătorii ogoarelor trebuie să-și intensifice eforturile ca arăturile de toamnă — acțiune de mare amploare și cu efecte decisive asupra producției agricole a anului viitor — să se execute în scurt timp, conform planurilor inițiale.

la „grivița roșie", în aceste zile

În momentul de față — o lună înainte de încheierea anului — colectivul marii uzine bucureștene este angrenat în marea bătălie pentru obținerea de realizări cît mai bune în producție. Sperăm, ne spune tov. Constantin Zamfir, secretarul comitetului de partid al uzinei, să încheiem anul cu 15 zile mai devreme. Ne bazăm pe faptul că în primele zece luni ale lui '71 planul producției globale al uzinei noastre a fost depășit cu peste 16 milioane lei, iar la cel al mărfii fabricate de noi înregistrează o producție suplimentară în valoare de 77,5 milioane. Ceea ce confirmă că angajamentele asumate în întrecerea socialistă s-au îndeplinit integral.

Din activitatea viitoare — ne declară în continuare interlocutorul nostru — notăm înființarea brigăzilor de producție și educație. Noua formă de organizare are rolul de a ridica sentimentul conștiinței politice și implicit de a dinamiza activitatea profesională. Ele au în componența lor membri de partid cu experiență în munca profesională și politică. Fiecare șef de brigadă (ales prin vot deschis) are obligația de a se preocupa permanent de ridicarea nivelului profesional al membrilor formației cît și de educarea lor moral-cetățenească, de dezvoltarea sentimentului de demnitate și cinste. Brigăzile — care de acum înainte înlocuiesc vechea formă de organizare a echipelor — se vor ajuta la nevoie între ele. De altfel, această acțiune de întrajutorare între brigăzi a și început să dea roade.

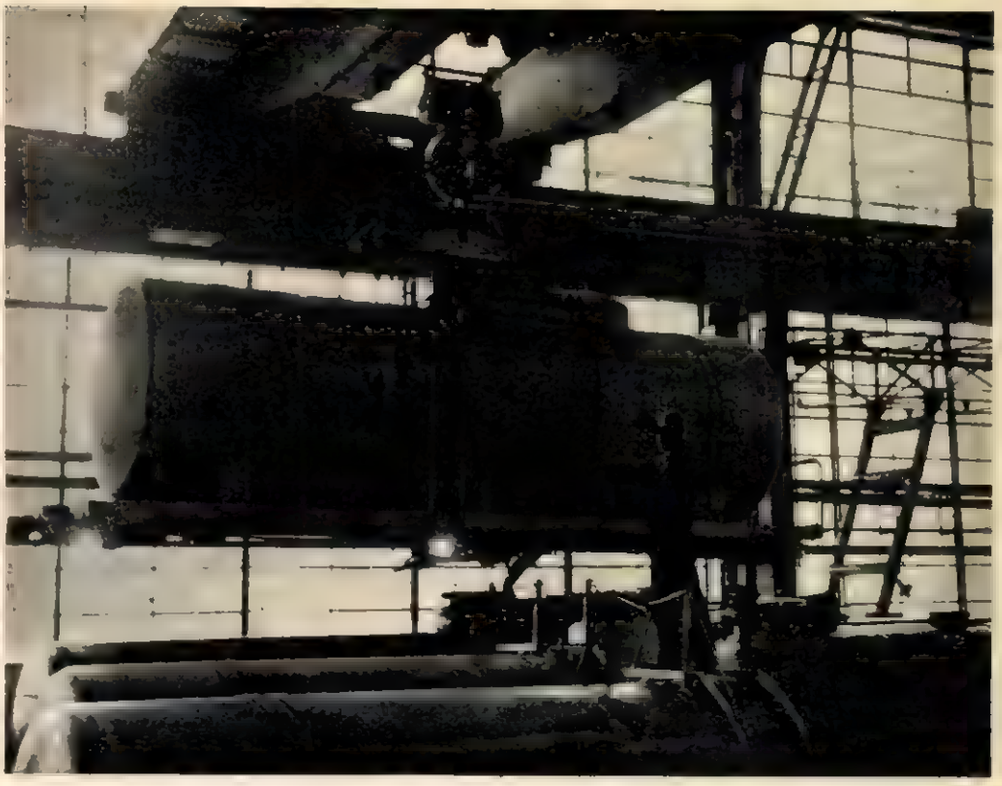

XXII.
Internationale Kinder-und Jugendbuchausstellung

der Internationalen Jugendbibliothek München
29 November 18 Dezember 1971
montags freitags 8 – 20 Uhr samstags 8 – 12 Uhr in der
Bayerischen Staatsbibliothek, Ludwigstraße 16

succes internațional al graficianului val munteanu

Biblioteca internațională a tineretului din München, afiliată la UNESCO, a solicitat cunoscutului grafician român Val Munteanu să execute afișul pentru cea de-a XXII-a Expoziție internațională de cărți pentru tineret și copii (deschisă pe data de 29 noiembrie) și pentru Expoziția specială de cărți pentru copii tipărite în România (inaugurată o zi mai tîrziu).

Afișul — pe care-l reproducem mai sus — beneficiază de o bogată paletă cromatică, care, din păcate, nu poate fi redată prin mijlocirea unei fotografii în alb și negru.

carul și moda de vară se fac iarna

Cu planul pe primele zece luni îndeplinit la toți indicatorii, fabrica de tricotaje «Tînăra gardă» din București a trecut cu succes și examenul prezentării în fața publicului, la pavilionul de mostre, a celor peste o sută de noi modele. Recent, la contractări, s-a nominalizat producția pentru primele două trimestre ale anului 1972.

Specialistele din sectorul de creație elaborează noi modele pentru primăvara și vara 1972. Linia nouă a modei recomandă o lungime moderată a fustei și, în general, urmărind silueta corpului, o revenire la linia clasică. Coloritul este mai intens, fără însă a deveni strident; se preferă nuanțele de galben, bej, maro, albastru, bleumarin, roșu sînge — combinațiile de alb și negru. Ultima noutate: tricoturi cu desen din fire de lînă și poliester texturat. Creatoarele se orientează după ultimele cerințe ale liniei mondiale, adaptată specificului nostru. În afară de buna primire a produselor pe piața internă, colectivul se poate mîndri cu căutarea pe care modelele o au peste hotare, exporturile fiind în continuă creștere.

săptămîna în

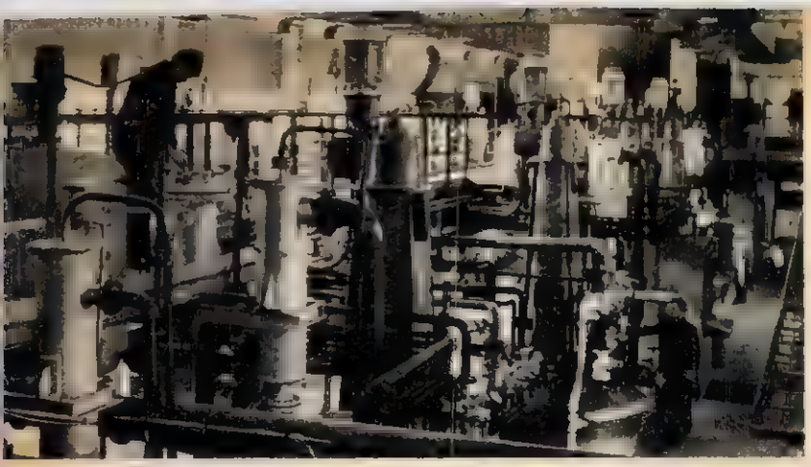

pentru producția anului 1972

Uzinele constructoare de utilaj petrolier-Ploiești (de unde vă prezentăm această imagine) au pregătit pentru producția curentă a anului viitor o gamă variată de instalații și alte agregate aferente forajului și prospecțiunilor geologice. Printre altele, se remarcă instalația destinată săpării și intervenției la sonde de țiței la mari adîncimi realizată după proiecte originale. Probele de omologare au scos în evidență parametrii înalți de funcționare a noii instalații, în orice straturi și condiții de climă. Aceeași uzină a executat 15 tipodimensiuni de sape cu role pentru foraj, utilizate în toate formațiunile geologice.

premieră comercială la roman

O nouă unitate comercială se află de curînd la dispoziția gospodinelor din orașul Roman. Este vorba de magazinul universal «Victoria», dotat cu largi spații de prezentare și din care nu lipsește, spre binele cumpărătorilor, și o unitate de autoservire.

noutăți la „doina"

Fabrica de instrumente muzicale «Doina» și-a cîștigat un bun renume în țară și peste hotare datorită produselor de foarte bună calitate pe care le execută.
Nu exagerăm cu nimic cînd afirmăm că, la ora actuală, nu există formație orchestrală, populară, de muzică ușoară ori fanfară din țara noastră în care să nu se găsească numeroase piese pe care să figureze marca fabricii «Doina». Ceea ce ne bucură în mod special este faptul că produsele fabricii «Doina» sînt din ce în ce mai solicitate peste hotare. Numai pînă la sfîrșitul anului vor fi expediate peste 60 de piane și pianine în Elveția, R.F. a Germaniei, Olanda, Suedia etc., în afara numeroaselor instrumente de suflat și de percuție.

„simfonie a oțelului" pentru compozitori

Timp de patru ore, un grup numeros de compozitori și muzicologi, în frunte cu președintele uniunii, Ion Dumitrescu, a vizitat uzinele «23 August» și «Republica». Inițiată de Consiliul municipal al sindicatelor și de Uniunea compozitorilor, interesanta luare de contact cu oamenii care stăpînesc și îmblînzesc metalul a prilejuit și o bogată recoltă de impresii.
După kilometri parcurși prin halele uzinelor, corul reunit al celor două uzine le-a dovedit compozitorilor că mulți dintre cei care ascultă în orele de muncă gălăgioasa simfonie a oțelului pot fi și interpreți sensibili ai muzicii melodioase. Melomanii, în discuțiile care au urmat, au arătat prin întrebările puse și sugestiile date mult interes și pricepere pentru munca creatorilor de muzică. Vizita rodnică, atît pentru musafiri cît și pentru gazde, a pecetluit o colaborare mai trainică: s-a înființat un cerc al prietenilor muzicii pe lîngă clubul «Republica», care are în plan expuneri însoțite de exemplificări, concursuri pe teme muzicale, vizite de compozitori, audieri de concerte etc.

istoria artei în sprijinul meșteșugarilor

Într-o recentă ședință de producție desfășurată la Uniunea cooperativelor meșteșugărești (metal, chimie, lemn, construcții) s-a acceptat, între altele, o valoroasă propunere: înființarea de cursuri de calificare pentru lucrătorii tîmplari, sculptori în lemn. Noutatea? Cu acest prilej profesori specializați, unii cu rang universitar, predau nu numai cursuri de tehnologia sculpturii sau lecții practice privind mînuirea daltei și a ciocanului în atelierul-școală, ci, deopotrivă, și istoria artelor, după cum vă înfățișează, de altfel, și fotografia de mai sus.

medalii de aur pentru aparat de depistarea cancerului

Recent, experimentările întreprinse în cadrul Institutului de oncologie din București, în vederea realizării unor aparate de depistare a cancerului, au fost încununate cu succes. Este vorba de realizarea termografului medical, cu ajutorul căruia cancerul poate fi depistat în suprafață sau în profunzime și care poate stabili delimitarea topografică a tumorilor, fiind extrem de util în controlul și dirijarea tratamentelor citostatice. Noul aparat poate fi folosit, de asemenea, în diagnosticarea precoce a cancerului de sîn, bronhopulmonar etc.
Realizarea acestui aparat este rodul colaborării unui colectiv de medici, biologi, chimiști și ingineri electroniști, coordonat de dr. Ioan Mogoș. Recent, aparatul a fost distins cu Medalia de aur la Concursul de idei, invenții și noutăți de la Nürnberg și cu medalia de aur «Europa».

imagini

COPERTA NOASTRĂ

CARMEN MARIA STRUJA — o prezență remarcată în cîteva filme recente: ultimele serii ale Haiducilor și Brigada diverse în alertă.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: Alexandru FRANCISC

FLACĂRA Redacția București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1, Căsuța poștală 4112. Of 33. Telefon 17 60 10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii»

a III-a consfătuire de literatură comparată

Recent, la Institutul de istorie și teorie literară «G. Călinescu» a avut loc cea de-a III-a Consfătuire de literatură comparată în cadrul căreia s-au discutat o seamă de «Probleme de bază ale literaturii comparate». Ca și în cazul consfătuirilor anterioare, materialele prezentate (rapoartele generale, comunicările, o sinteză a discuțiilor) urmează a fi publicate într-un volum, care, prevăzut cu rezumate corespunzătoare, în limbi de mare circulație, va contribui la cunoașterea mai complexă a școlii comparatiste românești. Ne aflăm astfel în fața unei noi manifestări științifice care accentuează profilul școlii comparatiste românești, impunînd-o în același timp, tot mai pregnant, în țară și în străinătate.

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

Convorbire cu ing. Horia Iacob TEIUȘAN, directorul general al I.T.B.

— La ora actuală — ne informează interlocutorul nostru — parcul de transport în comun de persoane și de mărfuri I.T.B. cuprinde circa 5 000 vehicule. Acestea parcurg zilnic aproape 1 000 000 km, deservind 111 trasee pe care se transportă zilnic peste 4 000 000 călători. Cifre care relevă pregnant importanța socială a acestui sector, dar mai ales — în ceea ce ne privește — numeroasele obligații și răspunderi care ne revin.

— Am dori să vă informăm, tovarășe director, și asta pe baza unor numeroase scrisori sosite la redacție, că — în general vorbind — cetățenii Capitalei se declară destul de nemulțumiți de felul în care se desfășoară în prezent traficul urban, prin mijlocirea parcului de autobuze, troleibuze și tramvaie.

— Nu fugim de critică și nici de autocritică. Vom recunoaște în primul rînd că, din păcate, personalul nostru dovedește încă insuficientă atenție și politețe față de publicul călător. Consider apoi că nu ne-am orientat în suficientă măsură pentru a veni operativ în întîmpinarea soluționării propunerilor de înființare de noi trasee, de amplasarea stațiilor acolo unde le dorește publicul, de asigurarea unei ritmicități de ceasornic în mersul autovehiculelor noastre.

— Ce măsuri se preconizează pentru îmbunătățirea în continuare a transportului în comun?

— În domeniul tramvaielor vom întreprinde ample acțiuni pentru punerea la punct a căii de rulare și pentru remedierea uzurilor ondulatorii. Se va continua de asemenea extinderea liniilor de tramvaie spre zonele marilor cartiere de locuințe (Titan) și a platformelor industriale (UMGB etc). Ne vom preocupa apoi atît de modernizarea parcului de tramvaie existent, în special pentru obținerea unei silențiozități maxime. În această privință ne punem mari speranțe în noul tramvai de mare capacitate, dublu articulat, V 3 A. Parcul de autobuze va cunoaște și el o dezvoltare masivă prin punerea în circulație a unui număr sporit de autobuze. Între acestea, noul autovehicul articulat, de fabricație românească, cu o foarte mare capacitate de transport. Mai notăm și faptul că numărul de trasee deservite de autobuze va crește substanțial în toate zonele orașului.

— Ce ne puteți spune despre problema bunei deserviri?

— În această privință colectivul nostru se află antrenat într-un efort fără precedent. Este vorba atît de completarea de urgență a locurilor vacante cît și de o rapidă specializare a personalului existent. Un obiectiv central: întărirea disciplinei, un sever control pentru depistarea celor care mai încalcă ordinea, a celor certați cu operativitatea și comportarea civilizată, o largă acțiune pentru educarea întregului nostru colectiv în conformitate cu principiile eticii și echității noastre socialiste. Și tot în această ordine de idei vreau să arăt că întreprinderea noastră se va strădui să îmbunătățească substanțial sistemul de dispecerat și controlul circulației.

cîntecele argeșului

În aceste zile are loc pe tot teritoriul județului Argeș cea de-a IV-a ediție a unui animat și larg desfășurat concurs folcloric cuprinzînd rapsozi, soliști · vocali și instrumentiști, orchestre și formații de instrumente populare. Concursul a început la 15 octombrie, iar de la 15 noiembrie se desfășoară faza județeană în 12 centre teritoriale. Finala va avea loc la Pitești la 19 decembrie.

Printre obiectivele concursului — ne-a informat tovarășul Costin Alexandrescu, directorul Casei creației populare din județul Argeș — cel mai de seamă ni s-a părut a fi cel urmărind îmbunătățirea repertoriului soliștilor și formațiilor orchestrale cu cele mai reprezentative piese de muzică populară din zonele folclorice ale județului. Într-adevăr, în județul Argeș, faimos pentru autenticitatea și originalitatea artelor populare în zone ca Poenari-Argeș sau Dîmbovicioara-Rucăr-Dragoslavele sau Leordeni-Călinești etc., etc., mai zac încă ascunse multe comori ale melosului popular care-și așteaptă interpreții. A dovedit-o cu prisosință edițiile anterioare ale concursului. Dintre sutele și sutele de participanți la cea de-a IV-a ediție a concursului «Cîntecele Argeșului» se vor releva, neîndoios, noi mesageri ai frumosului și inepuizabilului cîntec argeșean.

liceu cu specialitatea matematică și fizică

Începînd cu toamna acestui an, Liceul de cultură generală «Aurel Vlaicu» a devenit «Liceu de matematică și fizică». Aici, pe lîngă cunoștințele de cultură generală, elevii vor primi și cunoștințe temeinice la obiectele de specialitate. Printre materiile care se vor preda aici pe o durată de cinci ani se numără: tehnica vidului, tehnici de fotografie științifică, tuburi electronice, mașini electrice și electronice ș.a. De notat și faptul că absolvenții acestui liceu, patronat de Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară și de Ministerul Învățămîntului, au posibilitatea, după susținerea și promovarea examenului de bacalaureat, de a se încadra în muncă, în calitate de cercetători, proiectanți, laboranți, muncitori calificați.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

BENADOR

Printr-un paradoxal joc al contrariilor, a plecat dintre noi, cu o infinită discreție, un om care timp de șaizeci de ani a însemnat o explozie de vitalitate, un spectacol de energie dezlănțuită, cu neputință de domesticit: *Ury Benador*. Despre el, ca și despre un ilustru confrate al său, se poate spune că și-a cheltuit în viață geniul, în scris doar talentul. Și asta fiindcă Benador timp de peste șase decenii a risipit, spre cele patru puncte cardinale ale lumii, un inestimabil tezaur de inspirație, fantezie și talent. Cum spune undeva marele Matei despre un erou al său: OMUL VORBEA... Avea toate darurile: o observație fină, un umor cînd blajin, cînd sarcastic, un spirit polemic ascuțit, necruțător. Sînt profund încredințat: dacă s-ar fi stenografiat a mia parte din literatura orală a lui Benador, am observa că ne aflăm în fața unei opere fabuloase. Exemplul lui de dăruire generoasă și necontrolată trebuie să ne pună pe gînduri: trăim prea puțin, o viață prea scurtă, ca să ne permitem luxul risipei lui.

Dar fie și așa, neconsolați de a fi pierdut nestematele sale, pilde solomonice de înțelepciune, parantezele lui colorate și pitorești, portretele miniaturale pe care le realiza din scăpărarea unei silabe, nemîngîiați de a nu mai întîlni pe acela care timp de șaizeci de ani a zvîrlit neantului comori la un colț de stradă, ne alinăm durerea gîndindu-ne că ne putem întoarce oricînd la *Appassionata*, această nuvelă unică a literelor românești, pagină de glorie și de antologie, așezată în stima noastră lîngă *Remember*.

Și ne vom întoarce și la *Subiect banal* sau *Ghetto, veac XX*, cu o mereu proaspătă încîntare, fiindcă vom auzi răsunînd din pagini glasul unui om îndrăgostit de viață, veșnic treaz, veșnic prezent, gata oricînd să intre în polemică pasionată cu sine și cu lumea.

Glasul lui Benador a amuțit. Ecourile vor dăinui însă, prin tot ce inima lui a dăruit lumii: o dragoste nesfîrșită de oameni și un cult al CUVÎNTULUI. Dar *OM* și *CUVÎNT* nu fac una?

agricultura în CINCINAL

Cu peste 20 de ani în urmă, cînd am pășit la înfăptuirea primului plan cincinal al țării noastre — cincinalul 1950—1955 — pentru întreaga economie națională au fost prevăzute investiții care au însumat 50 de miliarde lei. În cincinalul 1971—1975 se vor investi *numai* în agricultură aproape 100 miliarde lei, adică de două ori mai mult decît în întreaga economie națională în decursul primului nostru cincinal. Acest fapt se datorează nu numai posibilităților mult sporite pe care le are astăzi țara noastră, potențialului superior al economiei noastre, ci și grijii permanente pe care conducerea partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o acordă dezvoltării agriculturii. Pentru că, așa cum arăta în acest an secretarul general al partidului cu prilejul sărbătoririi Zilei recoltei, *«Pe baza propriei noastre experiențe putem aprecia că făurirea socialismului nu se poate concepe decît cu o industrie puternică, cu o agricultură cooperatistă, socialistă; numai îmbinînd aceste două sectoare socialiste se poate crea socialismul și comunismul!»*

Aceste investiții de 100 000 000 000 lei se fac în vederea lărgirii bazei tehnico-materiale a agriculturii, pentru realizarea programelor naționale de extindere a lucrărilor de irigații și hidroameliorații și de dezvoltare a zootehniei. Ce înseamnă acest lucru de fapt? În mod concret, în *Legea pentru adoptarea planului cincinal de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România pe perioada 1971—1975* se prevede ca parcul de tractoare la sfîrșitul fiecărui an să fie: în 1971 = 111,2; în 1972=113,6; 1973=114—115,6; 1974=116—117,8 iar în 1975 = 118—120 mii de bucăți; parcul de combine autopropulsate va fi, respectiv: în 1971=2,5; în 1972=4,3; în 1973=6,2—6,5; în 1974=9—9,3 și în 1975=11,8—12,1 mii de bucăți. De asemeni se vor livra agriculturii îngrășăminte chimice în următoarele cantități exprimate în mii de tone de substanță activă: în 1971 = 938, în 1972=1 140, iar în ultimul an al cincinalului, 1975, între 1 955 și 2 115 mii tone.

Cincinalul mai prevede amenajarea pentru irigații a suprafeței de 1 250 000 hectare — din care 850 000 în sisteme mari și 400 000 amenajări locale — în așa fel încît la sfîrșitul anului 1975 suprafața total amenajată să ajungă la 2 100 000 hectare. Concomitent se vor executa lucrări de îndiguiri și desecări pe o suprafață de 625 000 hectare, ajungîndu-se în 1975 la o suprafață apărată contra inundațiilor de cel puțin 2 000 000 hectare.

Putem spune așadar pe bună dreptate că în acest cincinal agricultura va parcurge o etapă de accelerare a procesului de dezvoltare intensivă și modernizare nemaiîntîlnită în istoria țării noastre.

Datorită acestor condiții create pe baza marilor investiții prevăzute în perioada 1971—1975, producția agricolă va crește cu 35—49 la sută față de media anilor 1966—1970. Producția de cereale urmînd să atingă o medie anuală de 16,3—17,4 milioane de tone, față de 12,7 milioane tone cît s-a realizat în ultimii 5 ani.

În dezvoltarea producției agricole, un loc principal îl ocupă, în noul cincinal, zootehnia. Dacă facem o comparație în această privință cu anul 1970, efectivul de porcine va crește cu 59 la sută, cel de bovine și păsări cu cîte 20 la sută fiecare, iar cel de ovine cu 10 la sută. Progresele zootehniei vor contribui nu numai la îmbunătățirea aprovizionării populației și a exportului de produse, dar și la mai buna ocupare a forței de muncă de la sate.

De altfel din prevederile planului cincinal rezultă clar că în acești ani va spori substanțial contribuția agriculturii la dezvoltarea economiei naționale și la satisfacerea mai bună a cerințelor de consum ale populației.

Ca o consecință, veniturile țărănimii, provenite din producția agricolă, calculate pe o persoană activă, vor spori cu 22—30 la sută, ceea ce va avea repercusiuni directe asupra creșterii nivelului de trai al oamenilor muncii din agricultură. La aceasta se mai adaugă și prevederile planului cincinal, care cuprind resursele necesare pentru extinderea la membrii cooperativelor agricole de producție a sistemului de asistență sanitară gratuită în spitale și

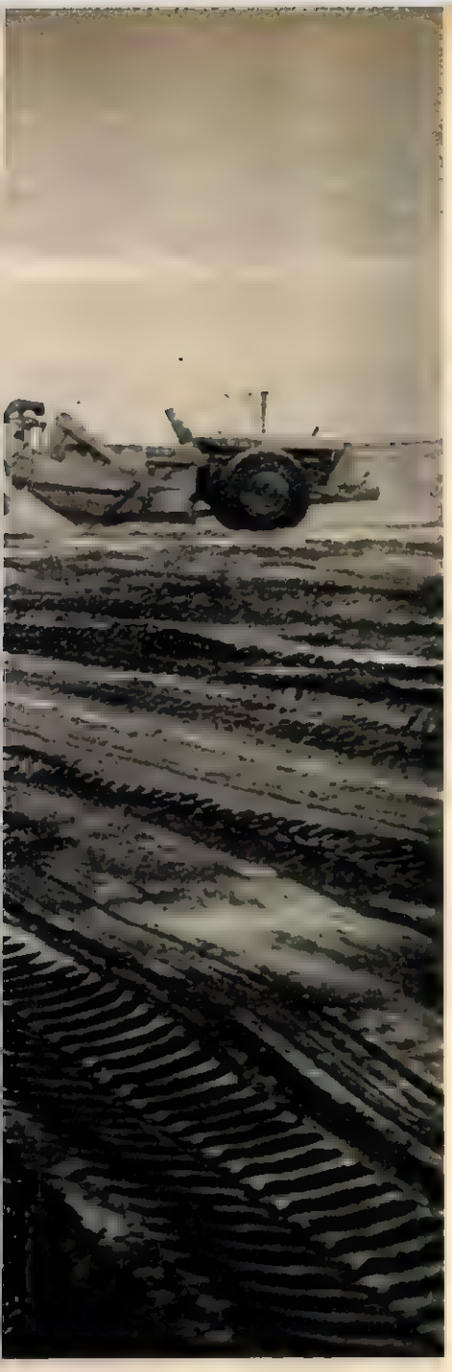

tratament cu plata redusă în stațiuni balneoclimaterice și multe altele.

Încă de acum, așa cum arăta recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, «*Oricine vizitează astăzi satele românești poate vedea clocotul viu al vieții, sute și sute de mii de locuințe noi; oricine vizitează casele cooperatorilor și țăranilor români poate să constate cum, an de an, pătrund bunăstarea și civilizația în viața fiecărei familii. Toate acestea sînt rezultate reale ale transformării socialiste a satului, ale preocupării partidului nostru pentru ridicarea continuă a nivelului de viață al întregului popor, deci și al țărănimii*».

Prevederile de excepțională importanță privind dezvoltarea agriculturii cuprinse în Planul cincinal 1971—1975, prin realizarea cărora România și întreaga națiune vor dobîndi noi succese pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, demonstrează o dată în plus justețea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, arată că Partidul Comunist Român știe să aplice legitățile generale ale construcției noii orînduiri la condițiile concrete ale țării noastre.

Efort necesar

Zăpada a făcut bucuria copiilor și a băgat în speriet pe unii responsabili cu bunul mers al lucrărilor agricole. De pe cîmp a fost strins porumbul aproape în întregime, sau poate chiar în întregime, la ora cînd apar aceste rînduri. Au rămas însă coceni. Destui. Și unii sînt luați în evidența fondului de furaje sau, chiar dacă nu, pot completa și este necesar să completeze cantitățile de nutrețuri necesare pentru iarnă. Strîngerea lor de pe cîmp trebuie făcută cu o mare urgență și pentru că, în zilele în care timpul rău ne păsuiește, este necesar să grăbim ritmul arăturilor adînci de toamnă. Iar toamna a trecut. De ce trebuie și cît este de necesar o știu azi la sate și copiii, și probabil că sînt cititori ai revistei noastre care au auzit cel puțin o conferință despre aceasta. Multe conferințe sînt ținute de directori ai întreprinderilor agricole de stat. Întotdeauna argumentat cu numeroase exemple, fundamentat științific, dovedind cît de binefăcător este pentru pămînt și îndestularea hambarelor țării să faci arături adînci de toamnă. Îi crezi pentru că sînt oameni cu experiență. Anul acesta, la 29 noiembrie, în I.A.S. s-au efectuat arături de toamnă cu una sută mii hectare mai puțin decît la aceeași dată a anului trecut. Un silogism parșiv, ar putea să spună un glumeț. Un fapt trist care trebuie să ne dea de gîndit, dar mai ales să ne îndemne la o treabă concretă — spun specialiștii. Și ei au dreptate.

Este doar un argument, unul din multe altele care se mai pot aduce (dacă mai este nevoie!) pentru a face tot ce-i omenește posibil să încheiem această importantă lucrare agricolă de toamnă.

A mai rămas pe cîmp și sfeclă. Nu multă, dar a mai rămas. Și este păcat. Un efort se cere și aici.

Ne bucură ochii și ne îndestulează masa tuturor legumele timpurii. Medicii le recomandă pentru vitaminele de care organismul uman are nevoie la ieșirea din iarnă. Adăugați la aceasta valoarea economică deosebită și veți înțelege ușor de ce este necesar să fie efectuate de pe acum toate lucrările pregătitoare pentru recolta de legume de anul viitor. Aceasta înseamnă arături, nivelarea terenului, fertilizarea solului, construirea de solarii în cîmp, de sere. Sînt probleme care nu-i privesc numai pe țărani, ci pe noi toți, pentru că toți sîntem beneficiarii unui asemenea efort.

Comuniștii argeșeni au lansat o chemare care iarăși ne privește pe toți. Evident, în primul rînd pe lucrătorii din agricultură, dar tot atît de evident că nu numai pe ei. Și aceasta pentru că toți sîntem interesați ca fiecare palmă de pămînt să fie cultivată, nici o bucățică să nu se risipească. De aceea inițiativa este primită cu interes și ea a avut mai ales la tineret și brigăzile lui de muncă patriotică un ecou deosebit. O acțiune pe măsura forței, entuziasmului și dăruirii lui. Și nu numai a lui.

Se spune, mai ales pe la țară, că bunătatea omului o cunoști după felul cum se poartă cu animalele din bătătură. Azi, discutînd despre zootehnie, nu putem să reducem atitudinea față de acest sector doar la bunătate. Problema capătă dimensiunile unei responsabilități deosebit de mari. Este singurul unghi din care se poate discuta și analiza mersul lucrărilor de terminare a construcțiilor de grajduri și saivane. Și aici timpul nu așteaptă. Sînt locuri în țară unde zăpada s-a așternut, gerul a început să piște, iar unele adăposturi pentru vite ori nu au încă acoperiș, ori mai au un perete deschis... Este încă o lucrare care cere concentrate eforturile, urgență în executare și neapărat calitate.

S-au depus eforturi mari pentru a aduna, depozita, însiloza furajele necesare pentru perioada de iarnă. Am înțeles din nou, ceea ce se știa de altfel cam de pe cînd se cresc vite prin aceste locuri, și se cresc de mult, că animalele pot fi hrănite nu numai cu concentrate. Furajele numite grosiere, pregătite după rețete apreciate de «consumatori», dovedă cantitățile mari de lapte date, au fost repuse în drepturile lor. Ceea ce se cere acum este o bună gospodărire a lor, a tuturor furajelor, o drămuire a lor pentru a asigura necesarul pe toată perioada de iarnă.

Am încheiat sau sîntem aproape de încheierea unui an agricol plin de învățăminte. S-au obținut în multe locuri recolte frumoase pentru care colectivele respective au primit înalte distincții. Dar au fost și unități în care lucrurile nu au mers chiar cum trebuie. Nu s-au respectat normele agrozootehnice, calitatea unor lucrări a fost precară, recoltatul unor culturi a întîrziat. Toate acestea, la ora bilanțului vor trebui judecate pentru a înțelege fiecare cu cît s-a păgubit pe el, cu cît a păgubit țara. Prilej de meditație profundă și responsabilă, pentru că acest moment coincide cu cel al pregătirii planului pe anul 1972. Rezultatele bune ale anului acesta trebuie și pot fi depășite. Ne-o dovedesc unitățile fruntașe, ne-o dovedesc mai ales acele cooperative agricole și întreprinderi agricole de stat care nu numai că au ajuns din urmă fruntașii, dar pe unii i-au și întrecut.

ne vom autodepăși

Unitatea noastră, situată în zona de cîmpie, se numără la această dată printre cele mai puternice cooperative agricole din județ. Cu fiecare an care a trecut, ca urmare a planificării mai eficiente a tuturor posibilităților, s-au obținut producții de cereale mereu sporite, care au depășit simțitor prevederile de plan.

Concomitent cu dezvoltarea averii colective au crescut și veniturile membrilor cooperatori. Pornind de la experiența acumulată, noi am avut de fiecare dată în vedere cît investim și ce obținem, considerînd că numai în felul acesta se poate grăbi ritmul consolidării economico-organizatorice a unității.

În realizarea veniturilor planificate ponderea cea mai mare o are cultura plantelor. Pe pămînturile fertile din această zonă cultivăm cu prioritate grîu, porumb, sfeclă de zahăr, floarea-soarelui și alte culturi. Dacă am face chiar și o simplă comparație s-ar putea observa că în acest an am realizat producții de două-trei ori mai mari față de cele obținute cu cinci-șase ani în urmă. Mă voi opri doar la cîteva exemple pe care le consider concludente în acest sens.

De pe întreaga suprafață cultivată cu grîu anul acesta la Vrata s-au recoltat, în medie, 3 850 kg la ha, cu 950 kg la hectar mai mult decît ne-am prevăzut în plan și cu 1 300 kg la hectar mai mult decît în 1970. Cum a fost posibil?

Grîul din cele mai productive soiuri — Bezostaia și San Pastore — s-a cultivat pe terenurile cele mai pretabile, plantele premergătoare fiind, în procent de 78 la sută, leguminoasele. Pe fiecare hectar s-au aplicat pînă la 415 kg îngrășăminte chimice, iar lucrările au fost toate efectuate mecanizat. La recoltat — lucrare care s-a efectuat în numai 9 zile — s-au evitat în totalitate pier-

(Continuare în pag. 9)

OPINII

LAUDĂ CUNOAȘTERII

de DOMOKOS Géza

Iată într-adevăr un cuvînt-cheie așezat într-un context de o importanță covîrșitoare. Este vorba de cuvîntul CUNOAȘTERE, cuprins în titlul Expunerii-program recent aprobate de Comitetul Central al Partidului Comunist Român.

Cred — și nu am sentimentul că exagerez — că de acest cuvînt se leagă în ultimă instanță toate sarcinile formulate în «carta educației noastre socialiste», cum a fost definit documentul elaborat de secretarul general al partidului de către unul dintre cei cincizeci de vorbitori la Plenara din 3–5 noiembrie.

Activitatea ideologică, educația socialistă, respectarea principiilor etice ale societății noastre pot fi așezate trainic și lucid numai pe fundamentul solid al cunoașterii, care a fost întotdeauna punctul de pornire al oricărei activități necesare și eficiente. Cunoașterea, «apropierea veșnică, infinită, a gîndirii de obiect» — cum spunea Lenin — este însuși procesul complex de reflectare a realității obiective în conștiința oamenilor. La baza ei aflîndu-se practica, cu alte cuvinte izvorul, forța motrice, criteriul de verificare a procesului, cunoașterea respinge tot ce este rupt de realitate, ilogic, speculativ.

A accepta cunoașterea ca un regulator și scop în același timp al acțiunii înseamnă a avea o viziune responsabilă, deci constructivă, în practica socială, de a milita neobosit pentru nou în procesul de făurire a bunurilor materiale, în complexa sarcină de modelare a omului cu un profil moral superior, comunist.

Ascultînd expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, urmărind intervențiile participanților la plenară, mi-am dat seama că nu asist la dezbaterea unui catehism de principii abstracte, date o dată pentru totdeauna, nici a unui cod de metode împietrite, valabile în toate împrejurările, ci sînt invitat, alături de ceilalți participanți, alături de întregul popor, la gîndire, la o permanentă nemulțumire creatoare, la muncă. Pornind de la această idee, în conștiința mea documentele Plenarei Comitetului Central reprezintă o negare fără echivoc, o respingere categorică a dogmatismului, a oricăror forme de închistare, de lene spirituală în toate domeniile vieții noastre publice, fie că e vorba de știința conducerii, de activitatea economică, științifică sau literar-artistică.

Avem în față, așadar, un document de însemnătate cu totul deosebită, pe care sîntem datori nu numai să-l studiem, să-l știm pe de rost, dacă s-ar putea, ci pe care trebuie să-l aplicăm, pentru că el, acest program, este construit pe experiența de pînă acum a edificării socialismului în România și este străbătut de la prima pînă la ultima frază de gîndirea vie, dialectică, a marxismului creator.

agricultura în cincinal

80 000 din 2 100 000

În sudul județului Olt și Dolj, de la Corabia spre Sadova, dintotdeauna pămîntul a fost sărac, sărac din cauza lipsei de apă, din cauza cumplitelor arșițe ce-l bîntuie încingîndu-l în timpul verii pînă la 60-70 de grade. Curată Sahară! Care cereală poate rezista la asemenea fierbințeală, la asemenea uscăciune? Pe ici, pe colo, gospodarii mai încercau să semene cîte ceva, dar afară de secară, și aceea pricăjită, celelalte se pîrjoleau.

Pe aceste întinderi, neprielnice culturilor, au început de cîtva timp mari lucrări care vor schimba fizionomia încremenită de uscăciune a pămîntului. Este vorba de unul dintre cele mai mari sisteme moderne de irigații ale țării: Sistemul de irigații Sadova-Corabia, care va cuprinde o suprafață de 80 000 hectare. Orice detalii în scris ar fi greu să redea amploarea acestei lucrări, de aceea lăsăm să vorbească imaginile de față, imagini care sînt un mic argument viu la ceea ce va însemna în 1975: 2 100 000 hectare suprafață amenajată pentru irigații.

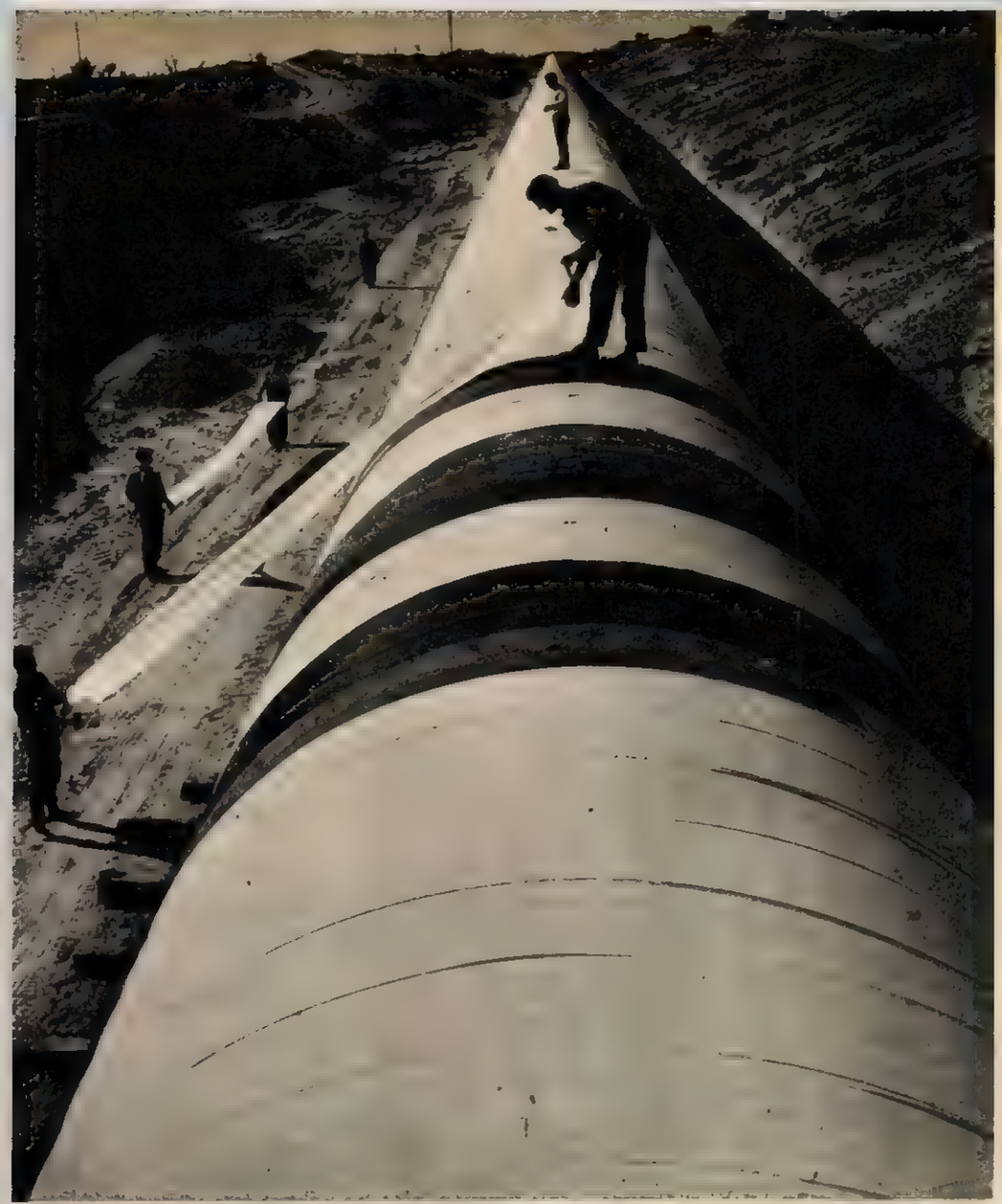

ne vom autodepăși

(Urmare din pag. 7)

derile de recoltă. În anii trecuți unitatea noastră s-a situat pe primul loc pe județ, la cultura porumbului înregistrîndu-se o medie de 5 000 kg boabe la ha de pe terenuri neirigate.

Cu toate că în acest an o parte din suprafața cultivată a fost calamitată, producția obținută a depășit cifra de plan stabilită inițial. De pe cele 480 ha de porumb am recoltat în medie 4 550 kg boabe la hectar, cu 1 000 kg boabe la hectar mai mult decît ne-am propus. De la aceste culturi s-a totalizat un spor de peste 460 tone. La sfecla de zahăr producția planificată a fost depășită cu 6 000 kg la hectar; la legume, de asemenea, prevederile de plan au fost depășite. Reevaluîndu-ne posibilitățile, am hotărît, de comun acord cu cooperatorii, să suplimentăm prevederile contractuale cu aproape 300 tone cereale. Cooperatorii din Vrata au reținut că în actualul cincinal se prevede o sporire a producției agricole cu 36—49 la sută față de media anilor 1966—1970. Cu toate că noi obținem de cîțiva ani producții bune, considerăm că putem realiza mai mult.

Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea rostită cu prilejul Zilei recoltei la adunarea populară din Piața Obor, nu ne putem declara pe deplin mulțumiți de ce am realizat. În actualul cincinal, prin volumul mare de investiții care va fi alocat agriculturii — aproape 100 miliarde lei — se va accelera procesul dezvoltării intensive a acestei ramuri importante a economiei naționale. *«Ținînd seama de prevederile privind dezvoltarea societății noastre în perioada actualului cincinal, — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — de puternica bază materială de care va dispune agricultura, de numărul mare de specialiști pe care îl avem — și care va crește în acest cincinal — de cuceririle științei agricole ce le vom aplica în producție, putem aprecia că există toate condițiile pentru a realiza cu deplin succes programul elaborat de Congresul al X-lea cu privire la ridicarea agriculturii, pentru a face din aceasta o ramură de mare importanță, care să meargă în pas cu industria noastră socialistă».*

Noi am chibzuit o seamă de acțiuni, astfel ca prin finalizarea lor să aplicăm exemplar indicațiile date de conducerea partidului, de secretarul său general. Ne-am propus, de exemplu, ca în 1972 să ajungem la o producție de grîu de 3 900—4 000 kg la hectar. Încă din această toamnă am asigurat o bază temeinică recoltei viitoare, toate lucrările fiind efectuate la un înalt nivel agrotehnic. La cultura porumbului, sfeclei de zahăr, a florii-soarelui, de asemenea, noi vom prevedea producții superioare mediei anilor 1970—1971. Aplicînd în practică cele mai noi forme de retribuire a muncii — în special acordul global — vom cointeresa pe membrii cooperatori să muncească mai bine, astfel încît din toate sectoarele să realizăm producții și venituri mari, sporite.

Sîntem convinși că numai în felul acesta se poate grăbi consolidarea economică a unității noastre și totodată ne vom putea aduce o contribuție însemnată la crearea fondului centralizat de produse, la creșterea bunăstării întregului nostru popor — obiectiv principal al conducerii partidului.

Dumitru RIDICHE
președintele Cooperativei agricole de producție Vrata, județul Mehedinți

dialog cu cititorii

de **H. DONA**

Din Iași, cititorul **Vasile Căruntu** ne trimite o scrisoare din care cităm: «Mai acum cîțiva ani am citit și am auzit că s-a întocmit un plan vast pentru dotarea localităților patriei noastre cu statui care să amintească evenimente deosebite sau să evoce personalități de seamă din trecutul nostru... De atunci, cîte ceva s-a făcut, dar am impresia că nu de ajuns... N-ar fi oare cazul ca acum, cînd trăim o asemenea perioadă de efervescență spirituală, un asemenea plan, a cărui importanță pentru educația patriotică și estetică a oamenilor nu mai trebuie subliniată, să fie reluat, amplificat și urmărit cu mai mare perseverență?...» Fără îndoială, cititorul nostru are dreptate și nu mai e nevoie să aducem alte argumente în sprijinul afirmațiilor dumisale. În același timp, nu se poate să nu ținem seama că în afara dificultăților create de anumite inerții administrative mai există și firească încetineală necesară realizării unor opere de artă cu adevărat valoroase și reprezentative. Ceea ce dorim cu toții e ca piețele și străzile orașelor să fie împodobite numai cu opere care să exprime la un nivel superior spiritualitatea vremii noastre și nu niscaiva momîi îmbrăcate în surtuc și pantaloni necălcați («De ce să umplem grădinile și parcurile cu cadavre de piatră, de marmură sau de bronz?», îi spunea odată Brâncuși poetului Al. Philippide) sau arătări încremenite în gesturi retorice. Și apoi, de ce numai statui? Orașelor românești, deseori bîntuite de arșiță, le-ar sta bine — așa cum visa și G. Călinescu — și fîntîni.

Printre scrisorile care se referă la ultimele evenimente fotbalistice se numără și cea a cititorului **Gh. Marian** din Constanța. După ce ne critică pentru că n-am acordat «multe pagini meciului secolului» («meciul secolului» din noiembrie, ținem noi să precizăm), critică în bună măsură întemeiată, tov. Marian consideră necesar să sublinieze contextul deficienței noastre: «...în timp ce băieții apărau culorile patriei, onoarea românească...» Ușurel, tovarășe Marian. Meciul cu Cehoslovacia a fost într-adevăr foarte important, dar culorile patriei și onoarea românească sînt noțiuni sfinte, cu care n-avem voie să ne jucăm. Onoarea românească nu se află în vîrful nu știu cărui bocanc, iar culorile patriei pe care le țin sus munca eroică a întregului popor și jertfele atîtor generații nu puteau fi înlocuite de rezultatul unui meci de fotbal. Nu e rău să punem pasiune în susținerea reprezentanților noștri sportivi, dar există anumite limite care nu trebuie depășite.

Cititoarea **Stana Tundrea** din Făgăraș ar vrea să știe «de ce la noi — dar și la alții — cele mai vesele sărbători au loc iarna», în timp ce, consideră dumneasa, «vara ar fi fost mult mai comod». Ei, dacă toate s-ar petrece cum e mai comod, unde am ajunge? Sărbătorile, se știe, au o istorie complicată și la fixarea lor au contribuit mulți factori, pe care ar fi greu să-i descurcăm aici. Oricum, iarna este — mai ales în societățile rurale — un anotimp mai liniștit în ce privește intensitatea muncii și deci mai propice petrecerilor.

O întrebare și mai bizară ne pune cititorul **Augustin Vlad** din Timișoara. Dumneasa a citit că mai toate poveștile cu vampiri din literatura romantică germană sau anglo-saxonă au ca scenă de desfășurare Transilvania. «De unde pînă unde această faimă nemeritată și nedorită?» Istoricii literari care s-au ocupat de această chestiune dau, în general, două explicații. Prima ține de renumele cîștigat în Europa centrală și occidentală a secolelor XV și XVI de către marele voievod Vlad Țepeș. În jurul figurii sale și a familiei sale — Drăculeștii (un asemenea nume este prin sine însuși o invitație la visuri de spaimă) — s-au creat fel de fel de legende care au pătruns chiar în folclorul popoarelor central-europene. Contele Dracula, eroul de mai tîrziu al atîtor romane și filme de groază, este moștenitorul literar (și ilegitim) al Drăculeștilor. Prin extensie și alte povești cu vampiri au fost plasate în același cadru. În al doilea rînd, Transilvania era considerată în evul mediu de către europenaui de vest drept o țară destul de misterioasă, acoperită cu păduri, aflată la marginea lumii catolice și deci favorabilă pentru amplasarea unor istorii terifiante. Restul l-a făcut fantezia. Față de toate acestea, ardelenii dotați cu simțul umorului (există!) trebuie să-și păstreze zîmbetul și n-au nici un motiv să se supere.

Cititorul **Liviu Gheorghian** din Sighetul Marmației ne semnalează, pe bună dreptate, o eroare strecurată în cronica de televiziune din nr. 45: nu delfinii, cum s-a scris acolo, ci rechinii atacă oamenii. Mulțumind pentru sesizare, nu putem să nu ne exprimăm mirarea față de post-scriptumul scrisorii: «Probabil, ca și altă dată, nu veți publica cuvenita rectificare». E bine ca tov. Gheorghian să știe că, spre deosebire de alții, «Flacăra» a publicat **totdeauna** «cuvenitele rectificări», bineînțeles dacă au fost întemeiate. Credem că un magistrat (aceasta e profesiunea pe care și-o declină cititorul nostru) trebuie să manifeste o mai mare rigoare în respectarea adevărului și să nu se pretexteze la acuzații neîntemeiate. Fără supărare.

IARNA PE ULIȚĂ...

Și cum ulițe nu prea sînt, ne-am gîndit să pornim cu aparatul fotografic la Poiana Brașov și sus pe Postăvarul, spre a surprinde cîteva imagini proaspete ale feericului și tonicului peisaj pe care-l oferă, și în 1971, prima zăpadă.
Fără voie, participînd din toată inima la bucuria celor care și-au găsit timp a se întîlni cu decorul alb al iernii din acest an, ne-am amintit de «Iarna pe uliță» a lui George Coșbuc, care ne-a fermecat încă de pe băncile școlii, și...
...Dar mai bine urmăriți singuri motivele care ne-au redeșteptat această amintire.
Amatorii pot face acest lucru și la fața locului.

1 *«Gură fac ca roata morii!*
Și de-a volma se pornesc»...
...din cabina telefericului, cu mic, cu mare, cu schiuri sau fără.

2 *«A-nceput de ieri să cadă*
cîte-un fulg, acum o stat»...
...că dacă nu ar fi stat
se-nzăpezeau cu mașini cu tot.

3 *«El e sol, precum se vede,*
mă-sa l-a trimis în sat»...
...dar, tot precum se vede,
a nimerit la Poiana Brașov.

4 *« — Ce-i pe drum atîta gură?*
— Nu-i nimic. Copii strengari.»
...și parcă numai copii?

5 *«De pe coastă vin țipînd,*
și se-mping, și sar rizînd»...
...căutînd de zor patinoarul
acoperit de zăpadă.

6 *«Uite-i, mă, căciula, frate,*
mare cît o zi de post»...
...o fi cumpărată de gata de la «Eva»
sau e de comandă la «Arta modei»?

2

3

4

5

6

MOARTEA LUI ACTEON

La 25 iunie englezii au primit o veste proastă. Ea nu venea nici de la bursa londoneză, nici de la negocierile comunitare de la Bruxelles, nici din Ulster. Ea venea pur și simplu, de astă dată, de la Christie, celebra și bătrîna galerie de tranzacții cu opere de artă. Obiectul amărăciunii: o pînză de Tiziano pe care obișnuiții lui National Gallery au putut-o admira în ultimii zece ani ori de cîte ori au dorit-o: «Moartea lui Acteon». Lordul Harewood cumpărase tabloul în 1920 cu mai puțin de 500 000 de dolari. Acum, urmașul său, contele de Harewood, îl pusese în vînzare ca să-și reglementeze drepturile de succesiune. După o scurtă licitație, pînza a fost adjudecată negustorului american de lucrări de artă J.H. Wetzner pentru 4 032 000 dolari... Așa s-a stîrnit furtuna și bătălia de-o vară și-o toamnă pentru salvarea lui Acteon. Cea mai lungă și mai palpitantă bătălie pentru o pînză, în ultimul deceniu, dacă stăm să ne gîndim. Cercurile artistice se agită, presa se agită. Și cînd intervine bătrînul Times înseamnă că orgoliul britanic e rănit. Încă un tablou de valoare să părăsească Anglia? Cu portretul lui Juan de Pareja al lui Vélasquez, Anglia a pierdut o bătălie. Tabloul este azi la New York, la Metropolitan Museum. Cu toate demersurile, nu s-au putut strînge cele peste două milioane lire sterline ca să se onoreze dreptul de preempțiune. Se va repeta deci istoria? Ziarul Times e foarte supărat: «Hotărîrea de a lăsa ca tabloul lui Vélasquez să părăsească țara a întărît decizia de a-l păstra pe Tiziano; această decizie este un imperativ. Nu numai pentru că Tiziano este o pictură mai importantă și că prețul este mai puțin fantastic; colecționarii și instituțiile din Statele Unite nu trebuie să fie lăsate să creadă că în Anglia există un guvern care e indiferent...» Cînd Times vorbește, Camera Comunelor nu poate să tacă. Și ea vorbește prin întrebarea domnului M. Edelman, deputat laburist, adresată d-lui Davies, secretar de stat pentru comerț și industrie: «În vederea faptului că circumstanțele de vînzare ale tabloului «Moartea lui Acteon», la sala Christie, sînt contrare Actului licitației din 1927, ce măsuri intenționează să ia ministerul pentru a urmări pe cale judiciară pe cei responsabili și interesați în această vînzare?» Întrebarea e adresată și lordului Eccles, ministrul responsabil cu patronajul artei de către stat? Oricum, bătălia e deschisă și se declanșează o mișcare activă a opiniei publice pentru păstrarea în țară a capodoperelor din colecții. Se vor găsi oare 1 680 000 lire sterline? Dar să părăsim puțin aceste speculații financiare și să ne reîntoarcem la Acteon...

La 17 iunie pînza lui Tiziano e adusă la Christie.

Cu o plăcere secretă, mai ales cînd se stingeau anii maturității, Tiziano revine tot mai adesea la subiecte mitologice. În pînzele sale coboară din imperiile mitului zei și eroi, nimfe și păstori, personaje legendare care aduc cu ele o seducătoare perfecțiune și armonie a trupului. Subiecte la modă preferate de comanditarii timpului, fără îndoială; dar și prilej pentru pictori de a slăvi omul, magica lui frumusețe, în consens cu spiritul epocii. Renașterea asociază nudul antichității, acelei reîntoarceri spre sursele prime ale proporțiilor ideale, dar și glorificării naturii, matrice a tuturor miracolelor. Orfeu și Euridice, Prometeu și Sisif, Perseu și Andromeda, Europa, Adonis, Danae, Venus își consumă fericirile și nefericirile lor pe pînzele lui Tiziano și nu mai prejos și nici mai puțin emoționant ca în «Metamorfozele» lui Ovidiu...

«Iată nepotul lui Cadmus, din muncă-ncetînd, rătăcește
Pași fără țintă prin crîngul necunoscut și ajunge-n
Sfînta pădure, căci pașii Soarta-i ducea chiar acolo...»

Poetul consideră vînătoarea și rătăcirea lui Acteon drept destin. Pașii lui se îndreaptă fără întoarcere spre valea umbrită de chiparoși, Gargaphia, unde Diana și nimfele care-o însoțesc își răcoresc trupurile goale, înfierbîntate, cu apa izvorului rece. Peștera aceasta e locul culpei, după cum pădurea, locul morții. Două simboluri. Iar privirea, resortul care declanșează tragedia. Privindu-le, Acteon e sortit morții, fără voia lui, fără să știe, fără să se aștepte. Nimfele o înconjoară pe Diana cea nudă cu trupurile lor. Să nu fie văzută. Și-n loc de săgeți, ea îl împroașcă pe Acteon cu apă, pe față, pe păr, și-i strigă răzbunătoare: «Du-te și spune acum, dacă poți, că fără veșminte tu m-ai văzut». Dacă poți... Și din acea clipă Acteon se preschimbă într-un cerb cu pielea bălțată, fricos, care fuge și plînge prin pădurea morții sale. Și cei 36 de cîini ai săi de vînătoare îl urmează, și nerecunoscîndu-l îl gonesc și-i sfîșie...

Trista poveste a lui Acteon l-a inspirat lui Tiziano două tablouri. Unul — «Diana și Acteon» (Prado) — ilustrează momentul culpei din peșteră, cînd Acteon surprinde zeițățile îmbăindu-se. Dar el nu respectă descrierea poetului, peisajul în care plasează personajele e convențional. Fragmente de arhitectură, convenție scenică, înlocuiesc peștera, și o fîntînă bogat ornamentată — izvorul. Dar pe pictor nu-l preocupă prea mult ambianța, el nu caută veridicul topografic ci frumusețea corpurilor. Pentru el corpul omenesc e obiectul cel mai frumos, iar cel al femeilor e ca o realitate divină.

Cel de-al doilea tablou prezintă moartea lui Acteon. Depășind și de astă dată cadrele narațiunii așa cum se prezintă la Ovidiu, pictorul înfățișează o zeiță a vînătorii, fecioară sălbatică, răzbunătoare, descărcîndu-și arcul în acel cerb care mai aduce, în mod straniu, cu un bărbat și pe care cîinii îl încolțesc. E ora morții la care asistă pădurea împietrită. E o oră crepusculară, cînd lumina fuge de groaza crezimii (și pictorul subliniază acest sentiment pierzînd lumina într-un plan îndepărtat), e o oră cînd nu e nici milă, nici iubire, nici îndurare, ci numai ură și pedeapsă... Tabloul a fost pictat în 1557 și-i era destinat lui Filip al II-lea. Dar regele Spaniei nu l-a primit niciodată, tabloul începînd o lungă călătorie prin colecțiile arhiducelui Leopold Wilhelm, ale guvernatorilor spanioli din Țările de Jos, ale reginei Cristina a Suediei, ale unor personalități italiene, pînă cînd în 1798 Sir Abraham Hune îl aduce în Anglia...

...Tabloul fusese cumpărat în vara acestui an la licitația de la Christie pentru miliardarul american Paul Getty. Magnat al petrolului, poate cel mai bogat om din lume, Getty are mania pînzelor mari, în care privirile să se rătăcească. El mai achiziționase, în aceeași zi, două lucrări de Boucher de dimensiuni impresionante (294,5 cm × 397,7 cm): «Fîntîna dragostei» și «Vînătorul de păsări», pentru muzeul său de la Malibu din California. Și totuși pînza lui Tiziano nu va părăsi Anglia. Ziarele vin să anunțe că guvernul britanic va participa și el la răscumpărarea lui Acteon. Motiv de optimism pentru toată lumea. Cu un milion de lire sterline de care dispune National Gallery, cu subvenția de 381 500 lire sterline pe care o acordă guvernul, cu cele 150 000 lire sterline oferite de diverse fundații artistice, sumele adunate se apropie de cele peste un milion și jumătate de lire sterline necesare; mai rămîne să fie găsite mai puțin de 149 000 de lire sterline. Speranțele sînt puse într-o subscripție publică. Azi nimeni nu se mai îndoiește că acești bani nu vor fi adunați. De altfel autorizația de export a tabloului a și fost suspendată, ca muzeul londonez să-și poată exercita dreptul de preempțiune. Și astfel ne apropiem de epilogul unei bătălii lungi de-o vară și-o toamnă, care a fost dusă pur și simplu pentru o pînză...

C. BOZBICI

...la 25 iunie, cu prilejul licitației, este vîndută pentru 1 680 000 lire sterline, cel mai mare preț plătit pentru un tablou de Tiziano vreodată.

Almanahul FLACĂRA '72

ALMANAHUL CELOR MAI ALESE TEXTE ȘI AL CELOR MAI FRUMOASE FOTOGRAFII ÎN CULORI

A APĂRUT ȘI SE GĂSEȘTE (DACĂ VĂ GRĂBIȚI) ÎN ÎNTREAGA REȚEA DE DIFUZARE A PRESEI.

INSTRUCTIV, INTERESANT, CAPTIVANT, DECONECTANT.

MAI MULTE CĂRȚI BUNE, ÎNTR-UNA SINGURĂ FOARTE BUNĂ!

idei noi în CERCETAREA

EXISTĂ MAI MULȚI OAMENI „BĂTRÎNI" DECÎT O ARATĂ STATISTICILE

Cauza, firește, o constituie bolile degenerative și în primul rînd ateroscleroza. Care este mecanismul intim de producere a acestor boli? Studii românești aruncă o lumină asupra proceselor la nivel molecular, promițînd o detectare timpurie și deci tratamente mai eficiente.

«Omul are vîrsta arterelor sale». Cu cît pereții vaselor de sînge sînt mai sclerozați, cu atît omul este mai bătrîn, indiferent de vîrsta sa. Nu este cazul să descriem modul în care agonizează și mor celulele despărțite printr-un perete îngroșat și rigid de sîngele aducător de hrană, oxigen și tinerețe. Este evident pentru oricine. Astăzi există în lume mult mai mulți oameni bătrîni decît o arată statisticile...

EXISTĂ ȘI UN ÎNCEPUT AL ÎNCEPUTULUI UNEI BOLI...

Cercetările românești în acest domeniu au atras atenția specialiștilor de peste hotare atît prin subiectul tratat cît și prin noutatea interpretărilor și metodologia utilizată. Astfel, pentru a nu da decît un exemplu recent, dr. *C. VELICAN*, șef de secție la Institutul de medicină internă al Academiei de Științe Medicale, a fost invitat de comitetul de redacție al colecției de prestigiu international «Handbuch der Histochimie» să scrie o monografie despre ateroscleroză. Volumul acesta va apărea în editura «Gustav Fischer» din Stuttgart (R.F. a Germaniei) și Portland (S.U.A.).

— *Există în lumea întreagă zeci de institute, fiecare cu sute de cercetători care studiază ateroscleroza cu cele mai variate metode de investigație* — i-am spus doctorului Velican. *Cum vă explicați alegerea făcută, de a se încredința unui om de știință din țara noastră redactarea unui volum despre această boală atît de răspîndită?*

— Aș dori mai întîi să prezint cititorilor «Flacării» colecțiile «Handbuch» din editura «Gustav Fischer». Acestea apar de aproape un secol în variate domenii ale medicinei, ca și ale altor discipline, conținînd o succesiune de volume care prezintă clarificări, puneri la punct periodice ale marilor probleme din domeniul specialităților respective. Ele constituie o principală sursă de informare bibliografică a specialiștilor, care găsesc în fiecare carte sinteze ale problemelor tratate, filtrate prin experiența autorului și completate de lucrări personale.

În cursul ultimilor ani am publicat în reviste de largă circulație internațională o serie de lucrări în care am abordat un drum nou în studiul aterosclerozei. În cîteva cuvinte, am reușit să demonstrăm că anumite alterări în organizarea macromoleculară a peretelui arterial pregătesc condițiile pentru acumularea de grăsimi și respectiv pentru dezvoltarea leziunilor de ateroscleroză. Aceasta demonstrează existența unei *faze preclinice a bolii* și indică un mod mai complex de abordare a măsurilor de profilaxie.

— *Ce amănunte ne puteți da despre conținutul și modul de prezentare a acestui volum?*

— Cartea la care lucrez va reprezenta o vastă sinteză asupra patogenezei aterosclerozei, efectuată pe baza analizei alterărilor macromoleculare din peretele arterial și sînge. Titlul lucrării va fi «Macromolecular Changes in Atherosclerosis» (Modificări macromoleculare în ateroscleroză) și va cuprinde aproximativ 500 de pagini de tipar, 3 000 numere bibliografice și numeroase scheme, figuri color și tabele. Lucrarea va înfățișa cum se face trecerea de la primele alterări macromoleculare, respectiv de la modificările unor particule care de-abia pot fi detectate chiar cu microscopul electronic, pînă la plăcile de acumulări de grăsimi în vase, care pot fi văzute cu ochiul liber. Aceste modificări succesive vor fi corelate cu manifestările clinice ale bolii, apariția trombozelor, influența unor factori hemodinamici, dietetici, hormonali, medicamentoși etc.

ATENȚIE LA MACROMOLECULE!

— *Știm că aveți o concepție originală referitoare la mecanismele apariției bolilor cronice și degenerative. Ce ne puteți spune în legătură cu acest subiect?*

— Cercetînd mecanismele apariției leziunilor în ateroscleroză, hipertensiunea arterială, hepatita cronică și ciroze, reumatismul cronic, ulcerul gastric, scleroemfizemul pulmonar, otoscleroza și alte afecțiuni, am constatat că unul dintre factorii cei mai importanți care duc la procese degenerative este *reducerea numărului de legături dintre macromoleculele ce alcătuiesc diferite țesuturi și organe*. Această reducere a numărului legăturilor dintre macromolecule poate fi detectată uneori într-o perioadă *foarte timpurie*, cînd boala nu se manifestă încă din punct de vedere clinic, iar numeroase examene de laborator apar normale! Rezultatele incluzînd aceste prime observații au fost publicate în numeroase articole, în reviste din țară și din străinătate. Editura «Gustav Fischer» — la care ne-am referit mai înainte — mi-a cerut să înmănunchez articolele într-o monografie care să prezinte sintetic și să fundamenteze faptic această concepție românească asupra patogenezei bolilor cronice și degenerative. Monografia, publicată în limba engleză, a apărut în vara acestui an.

— *Care este importanța practică a acestei concepții?*

— În primul rînd poate ajuta la profilaxia unor boli cronice și degenerative într-un stadiu cît mai incipient al procesului patologic. În al doilea rînd se atrage atenția asupra existenței în organism a unor factori necunoscuți sau puțin cunoscuți care pot determina apariția bolilor cronice prin ruperea treptată a legăturilor dintre macromolecule, creînd astfel terenul adecvat pentru dezvoltarea leziunilor de tip degenerativ, așa cum se întîlnesc în ateroscleroză, reumatismul cronic, ulcerul gastric, emfizemul pulmonar etc. În al treilea rînd se deschide perspectiva înțelegerii mai complete și mai reale a unor procese patologice din organism, pe baza datelor furnizate de chimia polimerilor sintetici și în special a elastomerilor. Cercetările noastre mai sus-menționate, ca și monografia «Organizarea macromoleculară a țesutului conjunctiv», publicată în 1970 în Editura Academiei Republicii Socialiste România, demonstrează că un important pas în domeniul cunoașterii mecanismelor care duc la apariția bolilor cronice ar putea fi realizat folosind în mod larg și competent unele date furnizate de chimia polimerilor sintetici...

În al patrulea rînd, se atrage atenția farmacologilor asupra necesității introducerii în terapeutică a unor medicamente care să *împiedice* ruperea legăturilor dintre macromolecule sau să ajute la *refacerea* celor care au fost distruse. În acest mod s-ar putea preveni sau limita dezvoltarea ulterioară a alterărilor macromoleculare spre procese cu caracter degenerativ.

În sfîrșit, în al cincilea rînd, am reușit să apreciem gradul de reversibilitate a anumitor leziuni de fibroză, testînd fermitatea legăturilor dintre macromolecule și secțiuni microscopice. Rezultatele obținute în unele cazuri de hepatită cronică și stadii incipiente de ciroză a ficatului pot constitui un ajutor pentru medicul clinician, atît pentru o mai justă apreciere a pronosticului bolii cît și pentru o mai bună orientare terapeutică.

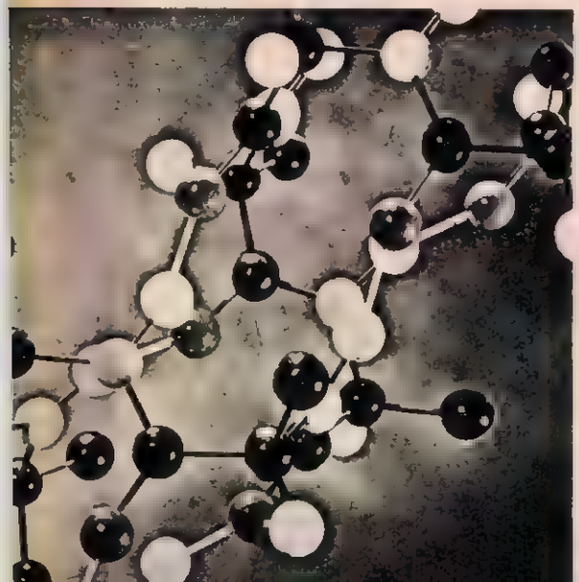

HORMONII ȘI CANCERUL

Crearea unei noi clase de substanțe anticanceroase: preparatele hormonocitostatice. «Cărăuși» — hormonii!

UNIVERSUL MOLECULELOR

Macromoleculele — și legăturile intermoleculare — constituie fundamentul materiei vii. Distrugerea treptată a acestor legături reprezintă un fenomen specific pentru mecanismul de apariție a bolilor cronice și degenerative. Cunoașterea în amănunțime a fenomenului deschide perspective cu totul noi în profilaxie și tratament.

Dezvoltarea impetuoasă pe care o cunoaște endocrinologia în ultimele decenii se datorește în cea mai mare parte progreselor realizate în cunoașterea, izolarea chimică și utilizarea hormonilor în terapeutică.

Inițial hormonoterapia și-a găsit aplicația în afecțiunile sistemului endocrin. Ulterior însă, pe măsura noilor cunoștințe căpătate asupra efectelor farmacodinamice ale hormonilor au fost preconizate o serie de aplicații și în afecțiuni *neendocrine*.

Dar în boala canceroasă? Am adresat această întrebare doctorului *HERMAN ZIMEL*, șeful sectorului de studiu al tumorilor din Institutul de endocrinologie «C.I. Parhon». Iată ce ne-a răspuns d-sa:

— Un domeniu deosebit de important pentru aplicarea hormonoterapiei este boala canceroasă. Se știe azi că apariția cancerului este favorizată de tulburările echilibrului neuroendocrin al organismului. Mai mult chiar, o serie de tumori, așanumite tumori hormonal-dependente, apar și se dezvoltă *numai în prezența unor anumiți hormoni* în organism. Astfel, cancerul de sîn nu apare nici la animale, nici la om în absența hormonilor hipofizari și ovarieni, după cum cancerul de prostată este condiționat de prezența hormonului testicular.

Aceste premise au făcut posibilă intro-

MEDICALĂ ROMÂNEASCĂ

ducerea hormonoterapiei în oncologie. Așa, de exemplu, în tratamentul unor forme de cancer mamar se administrează hormoni androgeni (derivați de testosteron), scontîndu-se pe acțiunea lor antagonistă față de hormonii ovarieni și hipofizari, sau dimpotrivă, se practică extirparea ovarelor sau a hipofizei. De asemenea, în tratamentul cancerului de prostată se practică extirparea testiculelor și administrarea de hormoni ovarieni estrogeni. În prezent, un procent important de cazuri de cancer de sîn sau de prostată, aflate în stadii avansate de boală, beneficiază de hormonoterapie.

O REALIZARE PRIORITARĂ ROMÂNEASCĂ PE PLAN MONDIAL

— Care este aportul școlii medicale românești la dezvoltarea hormonoterapiei cancerului?

— Menționăm în acest domeniu o realizare prioritară pe plan internațional, și anume crearea unei noi clase de substanțe anticanceroase: preparatele hormonocitostatice. Pornind de la observația că unele tumori hormonale dependente captează specific din circulație hormonii care reglează și activitatea țesuturilor normale pe care s-au constituit tumorile, un colectiv din Institutul de endocrinologie «C.I. Parhon» format din acad. Ștefan Milcu și dr. Herman Zimel a preconizat încă din 1960 sinteza unor combinații de hormoni și substante așa-numite citostatice. Citostaticele administrate izolat inhibă proliferarea celulelor maligne *dar și a unor țesuturi normale*, caracterizate printr-un ritm rapid de diviziune celulară: țesut hematopoietic, gonade, epiteliu intestinal, tegument etc. În combinațiile la care m-am referit mai înainte hormonii joacă rolul de cărăușii specifici ai substanțelor citostatice către țesuturile tumorale *sensibile la hormonii respectivi*. Astfel, se realizează la nivelul țesutului canceros o concentrare maximă a hormonului și a citostaticului, care se potențează reciproc, evitînd totodată apariția efectelor vătămătoare ale citostaticelor în țesuturile normale. Sinteza acestor combinații a fost realizată!

— Știm că vă ocupați cu experimentarea acestor noi compuși. Ce ne puteți relata despre efectele lor?

— Studiul de laborator al acestor derivați hormonocitostatici a confirmat ipoteza de pornire a cercetărilor, evidențiindu-se menținerea activităților specifice hormonale și antitumorale ale substanțelor cuplate, precum și absența fenomenelor toxice la nivelul țesuturilor normale. Rezultatele preliminare ale acestor experiențe au fost prezentate la o serie de congrese internaționale medicale, ultimul fiind cel de-al VII-lea Congres de chimioterapie de la Praga, în august 1971, și au fost primite cu viu interes. Este interesant de menționat că ideea utilizării unor compuși hormonocitostatici asemănători a fost preluată ulterior de alte centre de cercetări terapeutice în cancer din U.R.S.S., Belgia, Suedia, Canada etc., unde au fost publicate lucrări în acest domeniu.

Dintre compușii hormonocitostatici obținuți — a continuat dr. Zimel — s-a detașat activitatea terapeutică deosebită a preparatului A_2 în tratamentul cancerului de prostată. Experimentarea clinică, executată sub controlul Institutului de stat pentru controlul medicamentelor, s-a realizat la clinica de urologie a Spitalului Panduri (director: acad. T. Burghele) și clinica de urologie a Spitalului Fundeni (director: acad. Gh. Olănescu). S-a constatat toleranța perfectă a preparatului A_2. S-a obținut ameliorarea marcată a simptomelor subiective și obiective în 59,8 la sută cazuri și ameliorarea moderată în 29,6 la sută cazuri, numai 10,6 la sută cazuri rămînînd neinfluențate de tratamentul cu A_2, în comparație cu circa 50 la sută cazuri total refractare la tratamentul izolat cu stilbestrol. Chiar la acești din urmă pacienți instituirea în continuare a unui tratament cu A_2 a fost urmată de apariția unor ameliorări marcate în 47,8 la sută cazuri. De asemenea, unele cazuri inițial inoperabile au redevenit operabile după un tratament prealabil cu A_2, lărgind astfel considerabil procentul bolnavilor cu cancer de prostată care beneficiază de hormonoterapie. Pe baza acestor observații, Institutul pentru controlul de stat al medicamentelor a avizat terapeutic preparatul A_2, care urmează a intra astfel în tratamentul curent al cancerului de prostată.

— Și ca perspective de dezvoltare în viitor a acestei linii de cercetări?

— Avem în studiu aplicarea preparatelor hormonocitostatice și în alte localizări ale bolii canceroase, dar cercetările sînt în curs, așa încît nu ne îngăduim anticipări...

IMPLANTE BIOSTIMULATOARE

Parodontopatiile nu sînt boli locale ale dinților! Concepții noi, remedii noi în lupta împotriva unui vechi flagel.

Așa cum se știe, la ora actuală mai mult ca oricînd peste 50 la sută din omenire, chiar în cele mai civilizate țări, suferă de afecțiuni parodontopatice — ale țesuturilor de susținere și fixare a dinților — sub diverse forme și aspecte. Unele mai suportabile, altele mai grave, dintre care peste 20 la sută reprezintă o formă complexă și particulară — parodontopatia esențială. Acestei complexe probleme, care prin frecvența și gravitatea ei a devenit un adevărat flagel, forurile de specialitate îi consacră din ce în ce mai mult studii, cercetări, precum și variate metode de asistență. La Spitalul Bucur din București a fost creat recent un Centru de parodontologie și chirurgie stomatologică, unde se practică o metodă originală de tratare a parodontopatiilor.

Am rugat pe conducătorul și organizatorul centrului, dr. *GRIGORE OSIPOV-SINESTI*, să ne vorbească despre concepția sa asupra cauzelor, evoluției și mijloacelor de tratament ale parodontopatiilor.

OSUL ALVEOLAR POATE FI «RECONDENSAT»!

— În activitatea noastră medico-chirurgicală și stomatologică de peste trei decenii — ne-a spus d-sa — am consacrat preocupări cu totul deosebite studiului afecțiunilor parodontopatice în general și în special parodontopatiei esențiale. Aceste preocupări au dus la definirea a două mari și importante coordonate ale acestei probleme. Prima constă într-o concepție proprie de interpretare și sistematizare a leziunilor și manifestărilor parodontopatice pe criterii anatomo-clinice, biofiziologice și radiologice. În raport cu această nouă orientare, a doua coordonată se referă la stabilirea unei atitudini terapeutice eficiente — deosebite de procedeele care se practică în prezent, atît la noi în țară cît și în alte țări, fără o eficiență concludentă — avînd la bază biostimulatori de omo-implante din os mineral.

— În esență, despre ce este vorba?

— Spre deosebire de multiplele procedee care se folosesc în tratamentul acestei maladii, noi intervenim chiar în focarul bolnav, remineralizînd structura osului alveolar cu ajutorul unor implante de os mineral introduse în șepturile interalveolare pe cale de degradare structurală. Aceste implante biostimulatoare produc la acest nivel fenomene de mutație a masei ior minerale *recondensînd structura osului alveolar*. Pentru a produce o redresare mai accentuată a calciului din organism (principala cauză a bolii fiind datorată tocmai deficitului de calciu) recurgem și la operații complementare celor locale.

— Ce aduce nou această tehnică originală?

— În analiza cauzelor parodontopatiilor, contrar concepției «localiciste», care susține drept cauză a acestor maladii trei categorii de factori (tartrul, dezechilibrul ocluzoarticular și elementul inflamator al «plăcii bacteriene»), noi acordăm factorilor organici predispozanți, neurovegetativi și dismetabolici, rolul preponderent

Implantele biostimulatoare despre care este vorba în aceste pagini sînt de fapt fragmente prelucrate din os uman, care au fost apoi deproteinizate, sterilizate și înfiolate spre a fi folosite în actul operator.

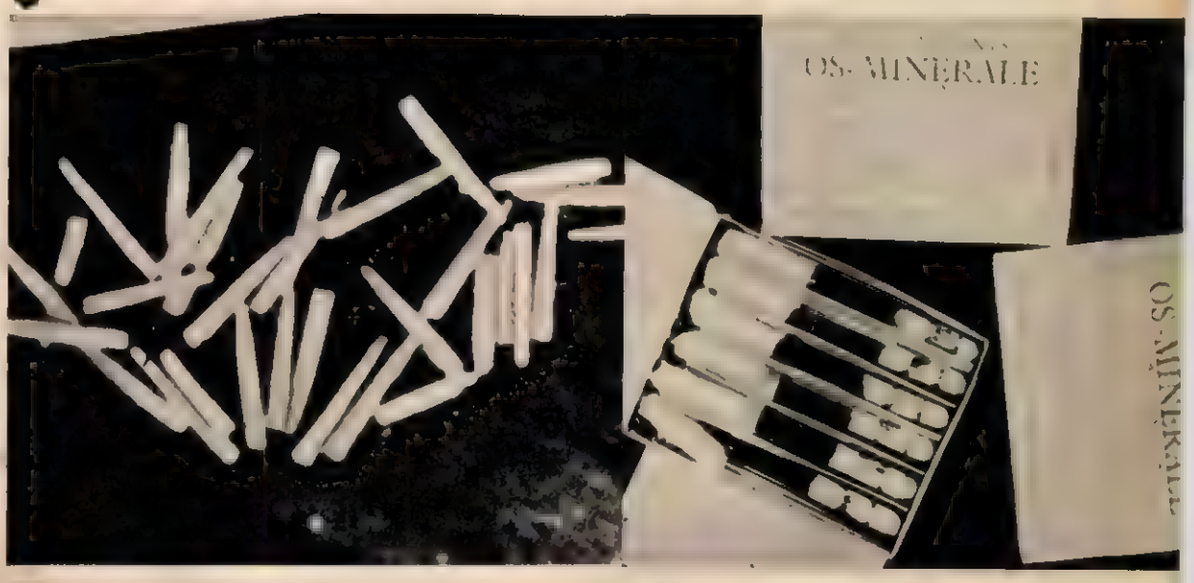

idei noi în CERCETAREA MEDICALĂ ROMÂNEASCĂ

Aplicînd principiile acestei concepții am reușit împreună cu colabolatorii mei, dr. Vasilica Stănescu, dr. Gheorghe Butu, dr. Gheorghe Tache, prof. dr. Grigore Pambuccian și alții,să tratăm și să vindecăm sute de cazuri. Vreau să precizez deci faptul că noi considerăm că această afecțiune se datorește unor factori generali, precum și diverselor *stressuri* pe care le suportă organismul, cei locali avînd, în concepția noastră, doar un rol agravant și nu determinant.

— Cum este privită contribuția dv. în lumea științifică, de specialitate?

— Rezultatul studiilor, experimentărilor precum și aplicarea eficientă în practică a metodei noastre au constituit obiectul lucrării «La parodontopathie essentielle», care a apărut în acest an în editura medicală «Maloine» din Paris. Tot despre parodontopatie am fost invitat să susțin cicluri de conferințe în Italia la Torino și Reggio-Emilia, în Franța la Grenoble și Paris, în Spania la Universitatea din Madrid — acțiuni la care au participat medici de specialitate care au manifestat interes pentru concepția noastră și o aplică în activitatea lor profesională. De asemenea, de curînd, la Salonul de invenții și inovații de la Viena (5–12 septembrie a.c.) omoimplantările de os mineral au fost premiate cu medalia de argint.

— Ce obiective și-a propus să realizeze centrul de parodontologie și chirurgie stomatologică de curînd înființat?

— Centrul de parodontologie și chirurgie stomatologică din București are accesibilitate republicană. El va desfășura pe lîngă activitatea propriu-zisă de asistență a cazurilor de parodontopatie și o susținută muncă de îndrumare a medicilor și unităților cu același profil care se vor organiza în unele orașe din țară, pe linia acestei noi orientări terapeutice. Totodată, specialiștii centrului își propun să inițieze și să organizeze largi acțiuni de depistare precoce a cazurilor parodontopate în marile colectivități de salariați. Concluziile și experiența extrasă din aceste studii vor contribui la efectuarea unei asistențe preventive în stadiul operabilității optime. Căci și în acest domeniu una din chezășiile succesului este de a începe tratamentul cît mai de timpuriu.

Victoria ILIESCU

ÎN ERA CALCULATOARELOR

Tratamentul bolilor de inimă în era calculatoarelor... Cardiograma acestui pacient dintr-un spital din Bruxelles este transmisă prin telefon unui centru de calcul electronic central. În 30 de minute rezultatul examenului este primit prin telex la patul bolnavului. Centrul de calcul poate fi în alt oraș sau chiar în altă țară. Firește, tehnica este impresionantă. Dar progresul cel mai mare va fi realizat în momentul cînd se va cunoaște mecanismul intim, la nivel molecular, de producere a aterosclerozei și a altor boli degenerative răspunzătoare — între altele — pentru incidența mereu crescîndă a afecțiunilor cardiace.

NOUTĂȚI DE PE FRONTUL ANTICANCER

BEȚI LAPTE! Un oncolog japonez a constatat că tumorile maligne ale stomacului apar mai rar la oamenii care beau lapte în fiecare zi. El a evaluat diferența la peste o treime dintre băutorii și nebăutorii de lapte, în studiul făcut pe 270 000 de persoane pe care le-a examinat.

A FOST DESCOPERIT, ÎN FINE, VIRUSUL LEUCEMIEI? De foarte mulți ani oncologii suspectează ca responsabile de diferite forme tumorale unele virusuri, dar toate cercetările nu au dat nici un rezultat pozitiv. Un grup de cercetători de la Universitatea din Glasgow, în frunte cu prof. Jarret, a reușit să izoleze un virus care provoacă leucemia la pisică, la cline și la porc. Virusul crește și se înmulțește pe țesuturile umane în experiențele de laborator. Este o descoperire importantă în lupta împotriva cancerului. Izolarea unui virus cancerigen care provoacă leucemia la unele animale ar putea duce la descoperirea și prepararea unui vaccin antileucemic.

LA MICROSCOPUL ELECTRONIC. G. Todaro, împreună cu alți cercetători de la Institutul național al cancerului din Roma, a identificat și fotografiat la microscopul electronic un virus pe care-l consideră că ar produce cancerul mamar. Acest virus a fost găsit în celulele cultivate în laborator și derivate din țesuturile unei femei decedate într-un spital din Buffalo și în cultura de celule recoltate de la o altă femeie decedată de aceeași boală.

NOI ARME ÎMPOTRIVA CARIILOR DENTARE: laserul și materialele plastice

Foarte curînd cariile vor putea fi prevenite cu ajutorul unui procedeu nedureros numit smălțuire cu fascicul laser.

Această tehnică, afirmă un cercetător american, constă în topirea sau în «sigilarea» permanentă a smalțului dentar exterior cu ajutorul căldurii apropiate instantanee generate de un fascicul laser.

Dr. Fred M. Johnson de la întreprinderea «Electro-Optical Systems» din statul California a folosit un laser cu rubin care produce un fascicul cu energie calorică suficientă pentru a smălțui un singur dinte în mai puțin de 20 000 milionimi de secundă.

După părerea dr. Johnson, aparatul nu va costa mai mult decît cele folosite în prezent pentru radiografii dentare.

*

O peliculă de material plastic care protejează dinții împotriva deteriorărilor a fost realizată de Eastman Dental Center, Rochester, N.Y. Pelicula se întărește prin expunere la lumina ultravioletă. După succesele obținute în testele preliminare, se prevede o testare pe scară largă, începînd cu patru mii de copii în vîrstă de 4–14 ani.

sport

de Victor BĂNCIULESCU

CUM GÎNDIM DESPRE SPORTIVUL AMATOR

Exact peste două luni, pe stadionul de gheață de la Makomanai, în cupa elipsoidală de bronz concepută de artistul japonez Sori Yanagi, va țîșni flacăra adusă cu avionul din dumbrava sacră de la Olympia. Peste exact 60 de zile, cea de-a XI-a Olimpiadă a erei moderne își va începe cursul. Festivalul imenselor statui de zăpadă de pe bulevardele orașului Sapporo va marca inaugurarea Jocurilor Olimpice de iarnă încredințate capitalei insulei Hokkaido.

Sîntem așadar în pragul anului olimpic 1972. Împrejurarea aceasta cronologică nu se lasă înregistrată fără implicații. Întocmai ca în preajma marilor evenimente, lumea interesată este cuprinsă de o anume febră cu ascendență pe foaia de temperatură.

Semnul cel mai evident al traiectului preolimpic ni l-a oferit bătălia surdă, încă neîncheiată, dintre Comitetul Internațional Olimpic și Federația Internațională de schi. Cu un zel neobișnuit pentru un om de 84 de ani, Avery Brundage, președintele C.I.O., îi urmărește pe așii schiului mondial care au încălcat în văzul lumii regula bine stabilită a amatorismului, cerîndu-le descalificarea din rîndurile concurenților olimpici. Federația internațională contraatacă, amenințînd cu retragerea globală a schiorilor și disputarea la concurență a unor campionate mondiale. Rezultatul duelului nu este încă prea clar. Lupta se va sfîrși probabil printr-un armistițiu susținut de cîteva compromisuri. Vor cădea victime cîteva vedete ale schiului mondial, care prea și-au dat poalele peste cap primind bani peșin pentru participarea la concursuri sau vînzîndu-și figurile pentru reclama firmelor producătoare de schiuri, de bocanci, de bețe, de ochelari, de legături, de tot ceea ce poartă la vedere un schior.

Tocmai acest deznodămînt presupus stîrnește însă în aceste zile vîlvă în lumea occidentală și cu deosebire în țările alpine. Dacă ar fi să dăm crezare presei elvețiene, de pildă, scandalul este inevitabil, din rațiuni ce necesită unele explicații.

În țările capitaliste, în care îndeobște sportul este lăsat — fără sprijin guvernamental — la cheremul obolului particular, sportivii de performanță caută suportul necesar acolo unde îl pot găsi cei mai lesne, și anume în cercurile financiare, industriale sau comerciale. După legi nescrise dar bine cunoscute, negustoria nu se face însă fără gînd de profit. Așadar, pentru a-și oferi ajutorul — de loc dezinteresat — firmele cer contravaloarea suportului financiar acordat în publicitate pentru mărfurile lor. De la înțelegerea acestui calcul simplu nu mai e decît un pas pînă la realitatea care-l arată pe schiorul X (de fapt, de loc anonim, ci un campion de vază!), de pildă, primind pe sub mînă o sumă de bani, el însuși urmînd să-și exhibeze profilul în ziare ținînd alături, la vedere, schiul cu marca fabricii constructoare. Așa se naște omul-reclamă (sau cu un termen mai vechi: omul-sandviș) și în sport.

Problema ne reține atenția pentru că în intenția cea mai înaintată a celor ce concep legea amatorismului olimpic era tocmai gîndul de a-l scuti pe sportiv de orice umilință socială, de a-l feri de tentația profesionismului, de a-i garanta posibilități de pregătire și întrecere fără prețul înjositoarelor compromisuri, fără a-l transforma în obiect de negoț. În țările socialiste, în țara noastră, atingerea acestor țeluri este posibilă pentru că aci sportul de înaltă performanță se supune unor rațiuni umaniste, excluzînd unilateralitatea. Cel pe care natura l-a hărăzit cu calități suficiente ca să fie socotit — în urma procesului de instruire — o excepție biologică a societății, acela are nevoie de sprijinul comunității în care trăiește pentru a putea valorifica înaltele haruri cu care este înzestrat și multele ore de pregătire ascetică. Sportivul de înaltă performanță — pînă la un punct stație-pilot a posibilităților umane în aria cercetărilor științifice — are dreptul la o asistență socială corespunzătoare. În țara noastră, sprijinul acesta este dublat de o firească grijă pentru educația sportivului, pentru viitorul lui școlar sau profesional, întrucît în concepția noastră sportul nu poate da rebuturi sociale și nici nu se poate transforma într-o simplă fabrică de recorduri.

Iată schițate foarte sumar două concepții cu totul diferite despre sportivul de elită, chemat să înnobileze prin prezența sa Jocurile Olimpice. Panica stîrnită în unele țări occidentale, acum, în preajma Olimpiadei albe de la Sapporo, nu ne privește direct. S-ar putea însă ca printr-un ricoșeu nu lipsit de venin să fim obligați a sublinia din nou diferența fundamentală dintre cele două concepții care iau în considerare sportivul amator.

timpul degradează totul

Vă amintiți? Se oferea cîndva un premiu de un milion de lire sterline cutezătorului care va captura monstrul de la Loch Ness. N-au trecut mulți ani de atunci, suficienți totuși pentru ca înspăimîntătorul monstru să ajungă un jalnic obiect de mucava, purtat pe străzi în scopuri de reclamă (de un gust cam dubios) a unei distilării de whisky și tratat cu manifestă lipsă de considerație de clinii din cartier.

filatelie

Continuînd tradiția anilor trecuți de a evoca prin intermediul mărcilor poștale figurile unor personalități de seamă ale științei și culturii universale, Departamentul Poștelor și Telecomunicațiilor pregătește o emisiune intitulată «Aniversări».

Ilustrul savant de renume mondial *Nicolae Iorga*, de la nașterea căruia s-au împlinit 100 de ani, va fi înfățișat pe valoarea de 1 leu, iar actorul *Matei Millo*, unul dintre fondatorii teatrului românesc modern, va fi ilustrat pe valoarea de 55 bani.

În pregătire, la Fabrica de timbre se află și o serie formată din 4 mărci poștale care vor reproduce tot atîtea figuri ilustre ale științei și tehnicii mondiale. Este vorba de celebrul navigator portughez *Magellan* (val. 40 bani), de la moartea căruia se împlinesc în acest an 450 ani; de astronomul german *Kepler* (val. 55 bani), de la nașterea căruia se împlinesc patru secole; de astronautul sovietic *Gagarin*, care a realizat primul zbor cosmic (val. 1 leu), precum și de fizicianul englez *Rutherford* (1,50 lei), cunoscut pentru contribuția sa remarcabilă la studiul radioactivității și ionizării gazelor (Premiul Nobel).

huliganii

— Ba tu!
— Ba tu!
— Ai putea să fii mai politicos!
— Ba tu să fii mai politicos...

Puteți înlocui convorbirea de mai sus cu oricare alta inventată de dv., cu condiția să nu facă notă discordantă cu figurile teribil de expresive ale celor doi bătrîni papagali ai unei grădini zoologice din Florida.

călărețul vrăjitor

Surpriză pe hipodromul din Varșovia! Jocheul român Vasile Huțuleag, după o cursă electrizantă, cîștigă «Premiul Arcului de triumf» cu iapa Daglezia.

«Călărețul vrăjitor», aceasta este porecla dată jocheului român Vasile Huțuleag de către iubitorii calului și ai curselor de cai din Varșovia, ne informează ziarul polonez «Kierunki». Ea vine ca o apreciere a meritelor călărețului nostru, care datorită tehnicii și tacticii sale fără reproș a reușit să obțină victorii chiar și cu cai mult mai slabi ca valoare decît cei pe care-i călăreau adversarii lui.

Vasile Huțuleag a cîștigat de trei ori derbiul polonez și tot de atîtea ori «Marele premiu al orașului Varșovia», cea mai importantă probă clasică a sezonului de toamnă, probă denumită și «Premiul Arcului de triumf». Și în acest an călărețul nostru și-a dovedit din plin măiestria, reușind un splendid «event» prin obținerea victoriei cu același cal, atît în derbi cît și în Premiul Arcului de triumf.

Cu vie satisfacție am luat cunoștință, tot din presa poloneză, că o serie de curse ale lui V. Huțuleag vor fi filmate, ele urmînd să fie rulate la școala tinerilor călăreți din țara vecină, drept model de ținută în șa și de abordare tactică a unei alergări, jocheul român fiind socotit drept cel mai bun călăreț care a evoluat pe pistele din Polonia în ultimul sfert de veac.

Sperăm că și publicul nostru îl va putea aplauda pe V. Huțuleag pe noul hipodrom din București, bază hipică așteptată cu tot mai multă nerăbdare de toți iubitorii calului.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

SERVICIU CONTRA SERVICIU

«Serviciu contra serviciu» nu e numai o frază comună — asta n-ar fi o nenorocire prea mare — ci un stil de viață, o conspirație a stupidității și trîndăviei.

— Servește-mă și te servesc...

La început această frază pare destul de rezonabilă, dar scuturată puțin se schimbă la față... Nimic nu mai e gratuit, dezinteresat... Pentru fiecare serviciu care ți se face — serviciu legal, normal — trebuie să te simți și tu cu ceva, să bagi mîna în buzunar sau să-l asiguri de stima ta...

Împărăția acestui «serviciu contra serviciu» e destul de vastă și pînă acum nici un muritor de rînd nu i-a masacrat hotarele... Hotarele ei se schimbă și se măresc neîncetat. Dacă calci această deviză ești decapitat fără nici o amînare.

— Nu m-a servit, nu-l mai servesc...

Aici nu e de glumă, sentința se execută imediat. Aici nu există nici contestații, nici grațieri... Cavalerii acestei devize sînt pe cît de cîrpănoși, pe atît de necruțători.

Iubitorii acestei devize se unesc între ei și cu o energie sălbatică își fac unii altora servicii... «Eu te bărbieresc foarte bine și tu îmi aduci o butelie... Eu bag o pilă în domeniul meu, tu bagi o pilă în domeniul tău...»

Desigur, împărăția «serviciului contra serviciu» are și zone ceva mai metafizice... Dar tot legea schimbului acționează necruțător...«Eu te duc cu mașina pînă la Buzău, dar tu — în schimb — îmi apreciezi talentul. Eu îți aduc un cadou frumos din străinătate, dar tu — în schimb — îmi pronunți pătimaș numele în somn». Ca la triburile primitive, schimbul e singura lege care există. Chiar și zîmbetul politicos care ți se aruncă în treacăt trebuie să-l plătești cu ceva. Dacă nu cu bani gheață, atunci c-un sentiment nobil. Dar pe gratis, nimic. Nici măcar pe datorie...

Dar acești indivizi nu trebuie invidiați... Și ei sînt trași pe sfoară de viață... Zîmbetele pe care le primesc în schimb sînt de fabricație sintetică... Doar cu banii se descurcă ei ceva mai bine... De cîte ori întîlnesc asemenea oameni am impresia că am de-a face cu un ambasador al morții.

— Dacă mă servești, te servesc...

Refuz... Vreau să mai trăiesc încă.

Pe Calea Victoriei, la «Lux», se fac schimburi de amabilități. Dar nu între cumpărători și vînzători!

MULȚUMIM PENTRU... ATENȚIE!

Raid-anchetă realizat
de
Viorica CIORBAGIU
și
Victor BÎRCĂ

Dudrescu Elena și Crăciun Petrica ne-au dat adresa pentru expedierea fotografiei alăturate (str. Lipscani nr. 71, magazinul de prezentare «Clujana»). Drept care, ne conformăm...

Am fost martori (în magazinul «Ciorapi» de pe bd. Magheru) la consumarea unei scene care nu suferă de prea multă... originalitate. Vînzătoarea i-a zvîrlit în obraz unei femei în vîrstă o cunoscută replică: «Dacă-ți place, bine, dacă nu...» Era un avertisment și pentru ceilalți clienți, mai cu seamă dacă judecai după expresia întunecată, amenințătoare,de pe obrazul vînzătoarei. Ca prin minune, fața i s-a destins, ba chiar a devenit zîmbitoare,în momentul în care a țăcănit aparatul fotoreporterului (știa deci să și zîmbească!).

«O fi de la vreun ziar sau de la televiziune» — și-a dat cu presupusul, în surdină, un bărbat care ședea la rînd. Apoi, tot cu glas scăzut, a adăugat: «Da' tot n-o să se schimbe nimic ...»

Această din urmă observație — amară și resemnată — conținea parcă un fel de reproș adresat nouă, gazetarilor. «Vă osteniți pentru o cauză pierdută, iremediabil pierdută».

Recunosc, nu era din cale-afară de măgulitor. Omul avea însă un oarecare temei: de cîte zeci de ori s-a scris despre acest subiect! Ai într-adevăr senzația că — paradoxal — nimeni nu aude și nu știe, cu toate că adevărurile sînt spuse în gura mare și se cunosc.

Ei bine, dincolo de avertismentul inutilității, incursiunea noastră a continuat prin București, însoțită de convingerea că subiectul nu este totuși anodin ..

*

Joi, 11 noiembrie 1971. Primele ceasuri ale după-amiezii. La magazinul «Moda» (al UCECOM, unde poți găsi, chipurile, unicate ...) facem, împreună cu alți clienți, turul confecțiilor. Nimeni nu pare să se simtă în rol de gazdă. Sînt, e drept, două femei la casă, dar una dintre ele se piaptănă ajutată de-o oglinjoară, iar cealaltă îi spune ceva, în șoaptă. Dialogul intim se prelungește nefiresc de mult, astfel că, renunțînd la discreția în care se menținuse pînă atunci, cu răbdare și înțelegere, o clientă cutează să întrebe, să ceară sfaturi. «E scris pe etichete și prețul, și mărimea» — îi aruncă una dintre femei peste umăr, evident ultragiată de atîta îndrăzneală (!).

Coborîm, în continuare, pe Calea Victoriei. Ne oprește locului o firmă salutată, inclusiv de presă, la timpul respectiv Intrăm așadar la «Farmec», mînați de cele mai optimiste gînduri. În fața tejghelelor, nimeni. Mai deoparte, în fotoliile care încadrează o măsuță rotundă, stau două fete cu înfățișare de manechine, care încep să se tîrguiască printre dinți: «Du-te tu» — «Ba du-te tu». Și stau mai departe, arborînd un aer dezabuzat.

— Vinde cineva aici? — se interesează o cumpărătoare.

Abia atunci una dintre fete se ridică alene de pe fotoliu, ca și cum ar vrea să dea drumul unei înjurături: «Ce dracu' mai vrei și tu?!!». Clienta vrea pudră și nu bănuie, nu vede cît este de indezirabilă...

În momentul următor, fotoreporterul nostru, care a fixat imaginea pe peliculă, era cît pe-aci să fie linșat. De nu se știe unde și-a făcut apariția un bărbat oacheș și tînăr, tunînd și fulgerînd: «Nu aveți voie să faceți fotografii! Nu aveți voie ... fără aprobarea conducerii noastre!!!». După ce ne-am declinat identitatea într-un birouaș din incinta magazinului, zelosul apărător al... intereselor comerciale a început să se mai calmeze.

— Da, aveți dreptate. Nu se cuvenea să șadă. Știți, înainte aveam după tejghea niște scaune de felul ăsta...

Și ne arată un taburet metalic vopsit în alb.

— ... Au fost scoase din magazin pentru ca să nu mai stea vînzătoarele în timpul serviciului pe scaune, ca la bar ...

— Și în schimb ați instalat fotolii. E mai confortabil, bineînțeles!

Interlocutorul nostru se simte ușor jenat. Sau mimează jena. Aflăm că îl cheamă Ștefan Mitițescu și e gestionarul magazinului (șeful unității e bolnav).

— Vînzătoarele dv. au absolvit vreo școală sau vreun curs cu specific comercial?

— Nu. Sînt doar absolvente de liceu. Toate trei: Cristea Mariana, Cojocaru Margareta, Covrig Hortensa.

— Și dumneavoastră?

— Eu? Eu am contingență cu comerțul, cu toate că n-am absolvit, propriu-zis, niște cursuri de specialitate. Am fost înainte gestionarul cantinei la școala profesională «Autobuzul».

După cum vedeți, magazinul «Farmec» a cîștigat un om cu cea mai valoroasă experiență. Cum să nu se prindă la

rujuri, parfumuri ori nuanțe de fard un gestionar care pînă mai ieri dirija ceapa, cartofii și rădăcinoasele într-o cantină? Candoarea declarației lui ne-a înghețat zîmbetul pe buze. Nu am avut căderea să-i verificăm cunoștințele în materie de cosmetică. Un singur lucru este însă cert: omul știa în chip temeinic interdicția fotografierii fără... aprobarea șefilor săi ierarhici. Fermecător personaj!

Vizavi de Palatul telefoanelor, la magazinul de încălțăminte «Lux», vînzători și vînzătoare îmbrăcați în halatele breslei, plus alți cîțiva... civili, fumau într-un colț și se întrețineau agreabil. Mai departe, la «Adolescentul», un grup din personalul feminin schimba cu fervoare păreri despre un nou model de tișlaifăr — desfășurat, în mărime naturală, printre clienți.

Acumulasem îndeajuns de multe impresii ca să putem conchide că a fi cumpărător înseamnă pur și simplu o erezie. Pedepsită ca atare...

Oricum, un gram de încredere tot mai licărea pe undeva în momentul cînd am intrat la magazinul de prezentare «Clujana» de pe Lipscani. Dar nu! Cu toate că nu era marți, cele trei «ceasuri rele» urmau să-și împlinească sorocul pînă la capăt:

— Sînteți cumva ziariști? De ce faceți fotografii? (Tonul era dulce)

— Aaaaaa... Pentru reclamă.

— Credeam că sînteți ziariști și ne-ați văzut cum stăm de vorbă. Știți, n-avem voie. Da' un coleg de-al nostru nu s-a dus la ședință și vorbeam și noi... Bine că nu sînteți de la ziar. A venit o dată unul, probabil că îl durea ceva sau era prost dispus...

Fotoreporterul nostru asculta cu... încîntare confidența. S-a dezis de bresală (verbal, firește), astfel că pe un petic de hîrtie a căpătat adresa și numele eroinelor «de reclamă» ca să li se trimită fotografiile — Dudrescu Elena și Crăciun Petrica. Sperăm că nu va fi necesar să apelăm la serviciile poștei...

Magazinul «Unic» are o bună și justificată reputație. Iată însă un instantaneu puțin onorabil pentru firma sa comercială:

— V-ați ștampilat grisinele?

— Mi s-a spus la intrare că nu e nevoie. Nu aveți grisine în magazin.

— Da?!! Eu am venit azi din concediu. De unde să știu? Și ce, v-au căzut gaioanele dacă v-am întrebat?!

«Eleganta» replică a fost rostită de o tînără care seconda casierița în bunele servicii ale «Unicului».

Am putea adăuga rîndurilor de față și alte relatări asemenea. Neîndoielnic, cititorii noștri vor fi avînd și ei ofurile lor pe aceeași temă. S-a spus, s-a scris și se va mai scrie, probabil. Să ne însușim oare pesimista reflecție a clientului care credea că «n-o să se schimbe nimic»? Așteptăm cu vie curiozitate și nerăbdare punctul de vedere al mai marilor sectorului comercial al Capitalei. Eventual al acelora care au «interzis» cu strășnicie fotografiatul...

Pînă una-alta, sîntem absolut convinși că meseria de lucrător în comerț presupune vocație și obligă la comportamentul care definește însăși calitatea vînzătorului. Fiecare breaslă își are rigorile sale. De ce comerțul trebuie să facă excepție? După care legi? După cele socialiste, în nici un caz!

La «Polar», o tînără vînzătoare consecventă în suris ca și-n repeziciunea mîinilor a ridicat privirea cu uimire cînd un bătrîn i-a adresat felicitări: «Da, domnișoară, te felicic. Dacă toți vînzătorii ar fi ca dumneavoastră...!»

Cu alte cuvinte, sînt excepție lucrătorii comerțului care-și fac bine meseria și regulă generală (acceptată???) cei cu statut de «dușmani» ai cumpărătorilor. În ciuda oricărei resemnări declarate, nimeni nu va fi de acord cu această concluzie. Practica bunului plac este în agonie, iar cei care încearcă s-o mai mențină se vor convinge — sperăm, cît de curînd — că zilele li sînt numărate.

După cum se vede, clienții sînt priviți cu... ceafa grațioasă a unei blonde.

La tejghea nu e nimeni pentru că... «Farmecul» s-a transferat... (fotografia de jos)

...în zona de odihnă a fotoliilor din magazin (fotografia din dreapta).

TRĂIRE, VORBIRE, GÎNDIRE

de Henri WALD

Toate viețuitoarele trăiesc, adică au senzații, percepții și chiar reprezentări, au emoții, sentimente și chiar afecțiuni. Însă numai oamenii au devenit în stare să-și transforme trăirile în gînduri, deoarece numai ei au inventat vorbirea. Prin vorbire, reprezentările pot deveni noțiuni, afectele pot deveni valori și anumite elemente ale naturii — piatra, lemnul, apa, focul — pot deveni unelte ale culturii.

Istoria culturii a început din clipa în care a apărut prima ființă în stare să folosească un lucru găsit în natură pentru a semnifica un înțeles adăugat naturii. Lumea nu are alt înțeles decît acela pe care îl capătă din partea oamenilor. Lumea n-are cum să fie absurdă. Absurde pot fi numai acțiunile și intențiile oamenilor. Înțelesul este o creație omenească.

În ultima vreme a devenit îndeajuns de limpede faptul că mijloacele de comunicare — și în primul rînd vorbirea — nu sînt numai instrumente de exprimare a înțelesurilor, ci și instrumente de formare a lor. Trăirile oamenilor nu pot deveni idei decît prin intermediul unui mijloc de comunicare. De aceea, structura ideilor depinde de structura mijlocului de comunicare în care și prin care s-au format: ideile formate pe cale orală sînt preponderent afective și personale, în vreme ce ideile formate pe calea scrisului sînt preponderent intelectuale și sociale. Evident, ideile sînt cu atît mai intelectuale și mai sociale cu cît scrierea evoluează de la pictograme și ideograme pînă la scrisul alfabetic, în general, și cel imprimat, tipărit, în special. Debitul, intonația, accentul și mimica rostirii directe exprimă în mult mai mare măsură starea sufletească a vorbitorului decît scrisul, care este menit să existe atît în absența vorbitorului cît și în absența ascultătorului. Expresia orală este totdeauna mai motivată, mai puțin arbitrară, mai autentică decît cea scriptică, mereu mai impersonală, mai abstractă, mai convențională. Gîndiți-vă, de pildă, la deosebirea dintre expresivitatea unei întrebări rostite și expresivitatea unei întrebări scrise. Perfecționarea și extinderea mijloacelor de comunicare au dus, în mod firesc, la abstractizarea și generalizarea ideilor. Istoria culturii înseamnă dezvoltarea dintre mijloacele de comunicare și idei a unui «cîmp spiritual», pe care oamenii îl adaugă realității sub forma valorilor. Adevărul, binele și frumosul nu pot să răsară și să crească decît în mediul cultural care se formează între vorbire și gîndire. Omul este singura ființă care, inventînd mijloacele de producție și de comunicare, a izbutit să se înalțe deasupra lucrurilor naturale și să făurească valorile culturale. Natura nu este nici adevărată, nici falsă, nici bună, nici rea, nici frumoasă, nici urîtă, nici dreaptă, nici nedreaptă. Natura se află «dincoace» de orice valoare. Valorile sînt creații omenești și, prin esența lor, nu pot fi decît *bivalente*. Independența sa relativă față de mediu, care îi permite atît să afirme, cît și să nege, nu-i îngăduie omului să depășească bivalența esențială a existenței sale. Omul a reușit să adauge naturii propria sa cultură deoarece este singura ființă în care materia se poate spiritualiza și spiritul se poate materializa, în care determinismul se poate transforma în libertate și trăirile în gînduri.

La început, cu mijloacele rudimentare de comunicare de care dispuneau, oamenii nu puteau produce decît idei care se refereau la lucruri și împrejurări din imediata lor apropiere. Toată lumea știa la ce servește un cuțit de cremene și ce reprezintă totemul. Astăzi însă este necesară o îndelungată pregătire pentru a parcurge cu mintea distanța dintre *perceperea* unui aparat electronic și *perceperea* modului în care funcționează sau distanța dintre ceea ce se petrece pe ecran și mesajul filmului. Tendința contemporană de a reduce *spiritul* artei la *litera* ei nu anulează totdeauna distanța dintre sensibil și inteligibil, ci, uneori, are un înțeles adînc: protestul împotriva unor semnificații depășite, dar dogmatizate, care stingheresc dezvoltarea cunoașterii.

Vorbirea nu împiedică transformarea trăirilor în gînduri, ci, dimpotrivă, o face posibilă. Iar gîndurile nu «sărăcesc» trăirile, ci le adîncesc, le consolidează și le conservă. Prin vorbire, trăirile se înalță de la reacții naturale la atitudini culturale. După ce milenii de-a rîndul vorbirea a fost, mai ales, un instrument de explorare și de dominare a vieții exterioare, ea se pregătește acum să devină, în aceeași măsură, un instrument de explorare și de dominare a vieții interioare. Așa se explică de ce lingvistica se află astăzi în centrul antropologiei.

Prin construirea comunismului, societatea viitoare va fi capabilă să dea tuturor, dar și fiecăruia, nu numai posibilitatea de «a avea» tot ce le trebuie, dar și posibilitatea de «a fi» personalități deplin dezvoltate. Omenirea va depăși, în sfîrșit, atît «sociocentrismul», dizolvarea individualității în societate, cît și «egocentrismul», izolarea individualității de societate, și va deveni astfel «antropocentristă», adică o societate de individualități din ce în ce mai diferențiate și mai solidare. Rolul vieții spirituale va crește considerabil și o dată cu ei va spori, în mod deosebit, și rolul vorbirii, al limbajului, al mijloacelor de comunicare.

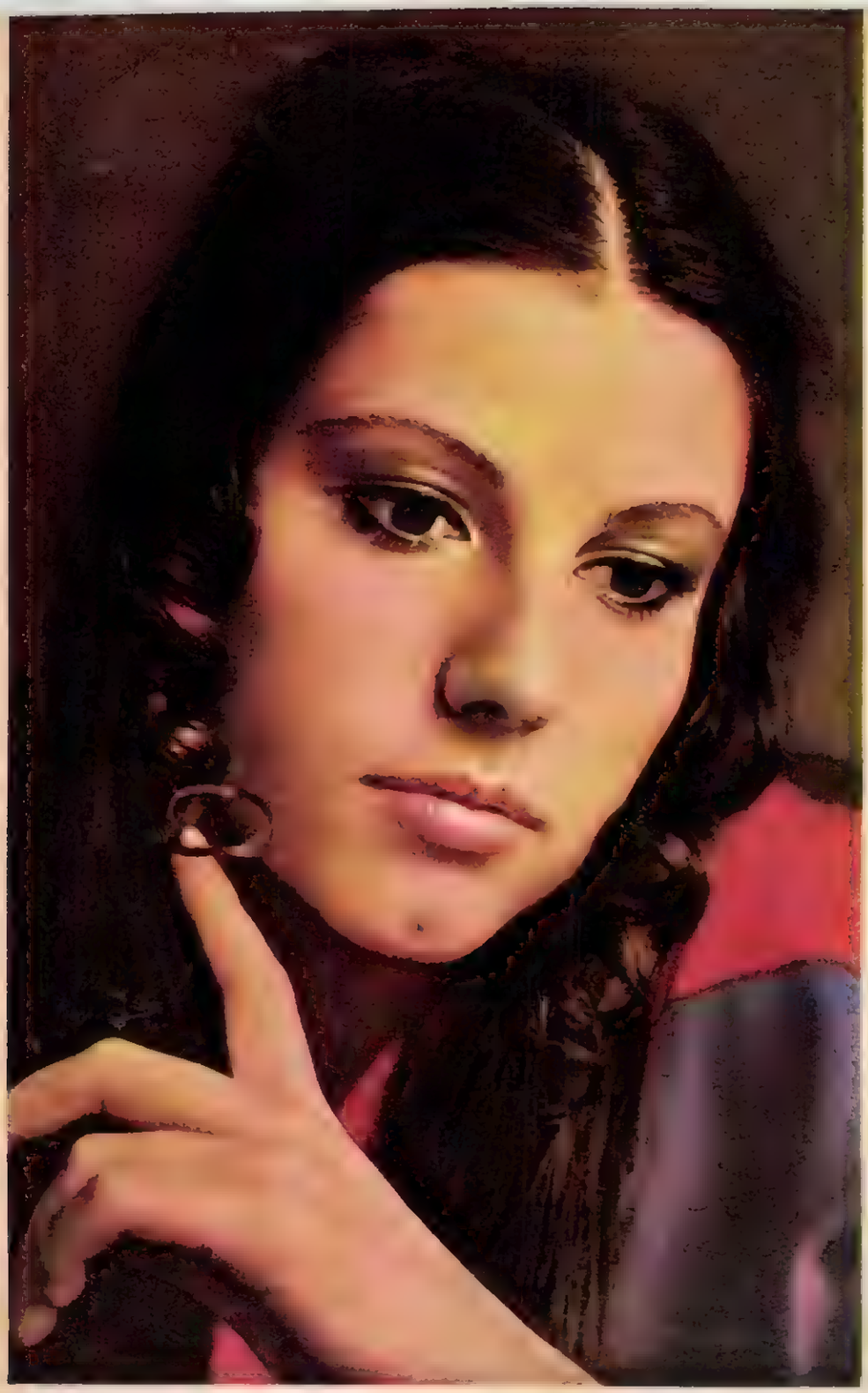

te-

le-

gra-

me

• *Pietro Germi se reîntoarce la satira socială cu filmul «Pînă cînd vom divorța». Interpreții principali sînt Stefania Sandrelli (foto) și actorul american Dustin Hoffman. Acesta din urmă a declarat că după ce a văzut «Divorț italian» a fost unul dintre admiratorii fanatici ai lui Germi.*

• *«Nenorocirile lui Alfred» se intitulează noua comedie a tînărului cineast francez Pierre Richard, care acum doi ani a atras atenția cu «Distratul», încercare meritorie de a construi un insolit comic de situație. În distribuție se află numele actorilor Pierre Mondy, Yves Robert, Maria David, Anny Duperey.*

• *Se mărește detașamentul actorilor-regizori. Unul dintre ultimii sosiți este Jean-Claude Brialy.*

• *Jerzy Passendorfer se află pe platourile filmului «Oaia neagră», o dramatică dezbatere despre răspunderile omului tînăr.*

• *Jean-Paul Rappeneau scrie un scenariu pentru Catherine Deneuve. Mai precis, rolul unei tinere provinciale cam năuce, ce se trezește aruncată în vîrtejul unor întîmplări hazlii.*

• *Vanessa Redgrave, Marc Porel, Jean-Pierre Léaud și Jean Luc Bideau — iată distribuția viitorului film al regizoarei Agnès Varda.*

• *Întrebat de curînd care dintre filmele ce-i poartă semnătura îi plac în mod deosebit, Chaplin a răspuns: «Toate! Nu au vîrstă. Am avut noroc, am avut noroc...»*

film

Studenții de la Conservatorul «Ciprian Porumbescu» au fost privilegiați. L-au avut pe De Sica în mijlocul lor timp de două zile, l-au privit după pofta inimii în timp ce acesta asista la repetițiile primei audiții mondiale a unor lucrări ale fiului său, compozitorul Manuel de Sica (între timp, pînă la apariția acestor rînduri, presa a relatat pe larg evenimentul muzical), au putut schimba cîteva vorbe nestingheriți. Noi, *ceilalți*, cei care dacă am fi treziți noaptea din somn am putea derula bobină cu bobină «Umberto D» sau «Hoții de biciclete», a trebuit să-l pîndim respectuos, să nu ne scape vreun minut din timpul liber al maestrului. Ironie a soartei de cinefil! Alinarea, absolvirea de păcate ne-a adus-o tot De Sica: «Dacă îi place un artist, gazetarul trebuie să se apropie de el fără nici o teamă; să nu aștepte momentul liniștit». Iată o îmbărbătare care ne poate da aripi în stare să nu le putem cîra nici noi, dar îmi amintesc că anul trecut, la Ferrara, n-aș fi îndrăznit să-l deranjez pe Vittorio de Sica pentru nimic în lume: filma «Grădina Finzi-Contini», pe o stradă, în amiaza mare, cînd o bandă de motocicliști pletoși au năvălit pe platou distrugînd aparate de preț și semănînd spaima în oamenii echipei. Păstrez amintirea și necazul pentru mine. Aici, la București, l-am întrebat pe marele cineast doar dacă este mulțumit de filmul realizat după romanul lui Giorgio Bassani, «Il giardino dei Finzi-Contini».

— Nu este prea departe de ceea ce am dorit să fie, dar, ca de obicei, aștept confirmarea unui public foarte larg. Voi asista, în curînd, la premiera de la Paris și apoi la cea de la New York.

— Avem onoarea de a vă întîmpina într-un plin moment cinematografic «De Sica». În ultimele luni s-au aflat pe ecranele noastre trei dintre filmele dv. mai noi, «După vulpea», «Îndrăgostiții» și «Floarea-soarelui». Însuși faptul că avem la îndemînă atîtea titluri recente, din activitatea dv. și a altor clasici ai cinematografului italian, este, într-un fel, un semn de vitalitate. Și totuși, s-a vorbit mult de oboseala filmului din țara dv...

— E greu pentru un observator dinafară să ne cunoască bătăile inimii. Nu cred că poate fi numit bolnav un cinematograf în care Antonioni, Fellini, Visconti continuă să țină steagul sus, un cinematograf în care generația de mijloc, ce părea la un moment dat sfîrșită, irupe cu o forță neobișnuită, Germi, Bolognini, dar mai ales Elio Petri...

— Ultimul film al acestuia, «Clasa muncitoare merge în paradis», este într-adevăr o capodoperă?

— O puteți numi așa fără nici o tresărire. Petri este poate, la ora actuală, figura cea mai surprinzătoare, merge fără greș pe

VITTORIO DE SICA

cinematograful italian nu este bolnav

drumul unui cinematograf politic de maximă acuitate. Și noi, în zilele bune ale neorealismului, făceam tot film politic, dar atunci nu i se spunea astfel. Da, generația mijlocie nu trebuie pierdută din ochi.

— Să înțeleg că cea tînără s-a demolat prea timpuriu?

— Nu, mai degrabă cred că pune ceva la cale.

— Se întîmplă ceva în Italia în materie de relații public-critică de film. Urmăresc «punctele» acordate filmelor de către spectatori și, respectiv, de către cronicari. În ultima vreme, de foarte multe ori, ele coincid.

— Este simptomatic, îmbucurător simptomatic că cele două tabere se întîlnesc pe același teritoriu: filmul care ține trează atenția asupra problemelor vieții contemporane, filmul care trezește, nu cel care adoarme. În astfel de cazuri, estetismul nu se mai poate strecura, ca un duh rău, între spectator și cronicar.

— Sînteți un cineast care iubiți actorii, de aceea aș vrea să vă întreb dacă nu v-a durut inima atunci cînd l-ați ironizat atît de crud — ca să nu spun demitizat — pe Victor Mature în filmul «După vulpea»?

— A acceptat jocul, ca orice mare actor care nu se teme atît timp cît supraviețuiește cu demnitate.

*

Într-un alt colț al Conservatorului, De Sica-junior, Manuel, — care a dedicat două piese Madrigalului nostru — asaltat de muzicieni, consimte cu plăcere să întoarcă discuția către cinematografie.

— Care este activitatea dv. principală, muzica de film sau cealaltă, cum să-i spun, cea care n-are nici o legătură cu filmul?

— În primul rînd scriu partituri pentru filme, dar muzica sacră rămîne, pentru mine, cea pe care ați ascultat-o în seara [redacted].

— Cu cine ați colaborat pînă acum?

— Cu Vittorio de Sica, cu Sordi, Tognazzi, cu Camerini, unul dintre primii regizori ai tatălui meu.

— Ce film italian, dintre cele noi de tot, v-a entuziasmat în cel mai înalt grad?

— «Clasa muncitoare merge în paradis» al lui Elio Petri. Bellissimo. O capodoperă.

— Sînteți un fiu ascultător. Vittorio de Sica este de aceeași părere. Ați putea numi fără ezitare o creație din filmografia tatălui dv., una singură, cea pe care o iubiți cel mai mult?

— «Umberto D».

— Domnule Manuel de Sica, nici nu știu cum aș vrea să vă mulțumesc pentru acest răspuns, în numele multor cinefili din România, ziariști sau neziariști, care, vă asigur, în ziua cînd tehnica ne va ajuta să cumpărăm și să ducem filmele acasă, ca pe cărți, ca pe discuri, îl vom lua pe «Umberto D» și-l vom păstra drept «film de căpătîi».

Magda MIHĂILESCU

pe ecrane

ANNA CELOR O MIE DE ZILE

ÎNCĂ UN RECITAL BURTON

Există, fără îndoială, o mare doză de pasiune combinată cu puțin orgoliu insular în atașamentul cineaștilor englezi față de cîteva dintre figurile remarcabile ale istoriei autohtone. În ultimii 7–8 ani au apărut pe ecrane, rînd pe rînd, *Becket*, *Un om pentru eternitate*, *Leul în iarnă*, *Alfred cel Mare*, *Cromwell*, *Anna celor o mie de zile*. Pasiunea s-a dovedit și rentabilă, întrucît toate aceste filme au adus încasări serioase. Adevărul este că un Peter Glenville («Becket») sau un Fred Zinemann («Un om pentru eternitate») — și nu numai ei — au găsit calea de acces către sensibilitatea contemporană, respectînd rigorile unui realism istoric ce și-a înscris pe frontispiciu deviza «eroi alcătuiți din carne și sînge» nu «măreție schelete vorbitoare». Oricît am refuza sentimentalismul, există momente în care ne spunem că cinematograful merita să fie

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FEHMIU Bekim

Actor iugoslav de teatru și film, născut în 1936. Aparține grupului de tineri actori populari ai teatrului și filmului iugoslav contemporan. În 1960 obține diploma Academiei de artă dramatică din Belgrad și devine actor de frunte al Teatrului de dramă din capitală, unde va cuceri cîteva premii pentru creațiile sale. În film debutează în 1962 în *Seșa*, dramă dedicată rezistenței tineretului sîrb sub ocupația nazistă, și se impune treptat ca un actor de real talent, al cărui joc va fi adesea comparat cu al unui Marlon Brando sau Belmondo, în: *Sub același cer* (1964), *Omul dedublat* (1965), după Dostoievski, *Devojka* (id.), *Aew cai catzi* (id.), *Klekson* (id.), *Vremea dragostei* (1966) și *Roșul* (id.), film pentru care primește medalia Arena de argint la Festivalul de la Pola (1966). Anul 1967 va fi pentru el încă mai glorios. Creația sa din filmul lui A. Petrovic *Am întîlnit și țigani fericiți* (Premiul special al juriului și criticii la Cannes 1967; candidat la premiul Oscar) îi aduce Arena de argint la Pola 1967, premiu căpătat și pentru rolul din filmul *Protest* (id.), rol care-i va aduce de asemenea și Medalia de aur la Festivalul de la Bergamo 1967. După o altă memorabilă performanță dramatică în alt film iugoslav *Nu menționați cauza morții* (1969), devine un actor de notorietate mondială, angajat sub contract de Dino de Laurentiis pentru un nou *Ulysse* (id.) în culori și ecran larg (r: Franco Rossi), realizat și ca serial TV (în 8 episoade) pentru S.U.A. și Italia. Următorul film realizat în S.U.A. pentru Paramount, *The Adventurers* (r: Lewis Gilbert — 1970), îl alinia în rîndul unei distribuții prestigioase cuprinzînd pe: Olivia de Havilland, Candice Bergen, Ch. Aznavour, Rossano Brazzi, E. Borgnine, Anna Moffo ș.a. Anul acesta a terminat filmul *The Deserters* (S.U.A. — r: Burt Kennedy) în care are ca partener pe ilustrul regizor John Huston.

FEJOS Paul

Regizor internațional de film, de origine maghiară, născut la Budapesta în 1898 — mort în 1963. Studiază medicina dar, atras de teatru și cinematograf, își încearcă forțele în regia de film, în patrie, în anii de după primul război mondial (1920–1923). Părăsind apoi Ungaria pradă crizei economice ivite o dată cu instalarea regimului fascist al lui Horthy, F.F. pleacă în S.U.A. pentru a lucra în secția bacteriologică a Institutului Rockefeller. Vechea pasiune îl mînă însă către lumea spectacolului și se angajează la Teatrul Guild, unde va pune în scenă o piesă de Molnar (1924). Ajunge la Hollywood, unde cu concursul unui producător amator și ajutat financiarmente de operatorul său, Leon Shamroy, și de interpretul principal, Otto Matiesen, realizează în 28 de zile un film de avangardă, *The Last Moment* (1927), capodoperă a stilului expresionist. Succesul acestei opere insolite îi aduce un contract la Universal, unde va realiza un an mai tîrziu acel încîntător poem de dragoste *Lonesome (Cîntecul singurătății)*, considerat de întreaga critică și de toți istoricii de film din lume un «clasic» al filmului american. Următoarele filme, cele mute: *Doctor Poison* (1929) și *Broadway* (id.), precum și cele vorbite, *Sing-Sing* (1930), *La Marseillaise* (id.) și *Regele jazzului* (id.) în versiuni franceze și germane vor dovedi doar o perfectă cunoaștere a tehnicii cinematografice. Poetul care a compus și realizat *Lonesome* nu-și va mai găsi inspirația decît o dată înapoi în patrie. Va turna aci *Marie, legenda ungară* (film realizat în 4 versiuni), operă profund emoționantă, în care fantasticul se îmbină fericit cu lirismul și tragicul cotidian. Pe aceeași linie se situează *Te iubesc numai pe tine (Sannenstrahl)*, realizat la Viena, în interpretarea delicată și sinceră a cuplului Annabella-Gustav Fröhlich. Își va continua apoi peregrinările prin Elveția, Suedia, Danemarca, realizează documentare în mările Sudului și o serie de filme științifice în patrie.

FELIX Maria

Actriță mexicană de film, născută Maria de Los Angeles Felix Guerena, la Alamos, la 8 aprilie 1915. În timpul studiilor universitare de la Guadalajara este aleasă «regina carnavalului» pentru frumusețea ei neobișnuită și lansată cu mare tapaj publicitar în filmul *Maria-Eugenia* (1942). Serios preocupată de noua ei profesiune, studiază dicțiunea și arta dramatică, continuîndu-și între timp cariera triumfală de vedetă a casei «Class Film Mundiales». Se impune ca un tip aparte pe firmamentul filmului mexican datorită la început operatorului Alex Phillips care știe să-i valorifice fotogenia, apoi regizorului Emilio Fernandez (înclinînd providențială), care-i va da ocazia să realizeze cele mai frumoase roluri din carieră și să cîștige un premiu de interpretare în *Enamorada* (1946). Dotată cu un autentic temperament dramatic (chiar cînd a fost utilizată exclusiv pentru atributele-i fizică, ca în *Mesalina*), M.F. rămîne singura vedetă mexicană devenită star internațional. Turnează în Spania *Sonate cu Bardem*; în Franța, *La belle Otero, French-Cancan* (de Renoir) și *Les héros sont fatigués*; în Italia, *Incontesimo tragico*. Turnează cu Buñuel și cu Gérard Philipe *Febre crește în El Pao* și formează cu regretatul Pedro Armendariz cuplul *nr. 1* al filmului mexican în filme memorabile ca *La Escondida, Maclovia, La Cucaracha* etc. Izbutește veritabile performanțe dramatice în filme ca *Rio Escondido, Camelia, Tizoc, La corona negra* (Spania), film scris de Jean Cocteau, *La estrella vacia, Juana Gallo, La Bandida* ș.a.

FELLINI Federico

Regizor de film și scenarist italian născut la Rimini (Forlì), la 20 ianuarie 1920. Este fără îndoială una dintre cele mai proeminente personalități ale filmului contemporan. Autor al unor opere profund originale F.F. este unul din cei cîțiva cineaști totali ai Italiei, însumînd toate sectoarele, de la subiect și scenariu la regie. Își petrece copilăria și tinerețea la Rimini, oraș mediocru, de provincie, vrînd să evadeze într-o zi, să facă ziaristică și să devină scriitor. Atmosfera acestui mic univers burghez îmbîcsit de prejudecăți și lipsit de orizont, cu fauna lui jalnică, o va zugrăvi el mai tîrziu atît de feroce în primele sale filme. Următoarele etape ale carierei sale sînt Florența (corector, caricaturist, redactor la o editură și la două ziare umoristice) și Roma. Stabilit aci din 1939, frecventează cercurile ziaristice, cinematografice și teatrale, scrînd scenarii (pentru Macario și Aldo Fabrizi) și un serial radiofonic, *Pallina*, interpretat de o actriță care-i va deveni soție: Giulietta Masina. Serie după război scenarii pentru mai toți marii cineaști ai școlii neorealiste italiene: Rossellini (*Roma, oraș deschis, Paisa, Amore, Europa '51*), Germi (*În numele legii, Suflete zbuciumate, La città si difende, Brigante di Tacca del Lupo*), Lattuada (*Delitto di Giovanni Episcopo, Senza pietà, Il mulino del Po*). Debutează în regia de film alături de Lattuada cu *Luminile varietatilor* (1950), după care se va impune treptat stăpînei generale cu o serie de opere adînc ancorate în realitate. Cineast al timpului nostru, F.F. aduce în filmele sale toată problematica, frămîntările, contradicțiile unei societăți în plină criză morală, în care amestecă o serie de elemente autobiografice, obsesii și tipuri familiare. Salutate de critica mondială ca autentice capodopere, copleșite de premii pretutindeni, la Moscova și Cannes, la Hollywood, Bruxelles și Paris, ele poartă titluri intrate deja în istoria filmului. *Sceicul alb* (1952), *I vitelloni* (1953), *La Strada* (1954), *Escrocii* (1955), *Nopțile Cabiriei* (1957), *La dolce vita* (1959), *Boccaccio '70* (1961), *Opt și jumătate* (1962), *Giulietta și spiritele* (1964), *Satyricon* (1969), *I clowns* (1970). Turnează în momentul de față un film dedicat Romei: *La città*

film

ANNA CELOR O MIE DE ZILE

inventat — printre multe alte pricini — fie și numai pentru a-i vedea pe Peter O'Toole, pe Richard Burton sau Paul Scofield dînd viață din viața lor unor umbre, căci toate aceste filme pornesc dintr-un bun și calculat început cu un imens privilegiu: greul cade pe seama unor actori de geniu; nu pur și simplu mari, nici măcar foarte mari, ci de geniu. A încerca să scrii exact despre ei pare o nesăbuință asemănătoare cu a nebunului care se apucă să sece o mare, înghițitură cu înghițitură. *Anna celor o mie de zile*, filmul lui Charles Jarrot, copleșit cu premii peste premii, trăiește tot printr-un asemenea miracol. Incontestabil, ecranizarea lui Jarrot (punctul de pornire a fost o piesă a lui Maxwell Anderson) are un dramatism strașnic supravegheat, o construcție riguroasă, adevărată pavăză împotriva romanțiozității; are, mai ales, bunul-simț de a nu lăsa să răzbată ecourile literaturii vulgarizatoare ce a speculat existența lui Henric al VIII-lea și a Annei de Boleyn. Filmul nu este o poveste de dragoste sau nu numai asta, ci înfruntarea dintre două mari voințe prinse în mașinăria unui sistem despotic care, pentru a supraviețui, cerea, în mod fatal, crima și teroarea. Mă întorc însă pentru a repeta că *Anna celor o mie de zile* se constituie, de fapt, ca un strălucit recital Richard Burton. Nu știm cu ce ochi îl privesc istoricii, dar Burton îl înalță pe Henric al VIII-lea pentru ca în clipa următoare să-l trîntească la pămînt, îi acordă o demnitate scrîșnită dar nu-l iartă și-l trece puțin și prin apele ridicolului, îl aruncă în mlaștină și pe urmă îi întinde amîndouă mîinile, îl face om, cu neliniști și îndoieli ce aparțin muritorilor tuturor timpurilor, dar și exponent al unei vremi iraționale, îl acceptă trufia pentru că întrezărește dincolo de ea o fărîmă de răspundere. În sfîrșit, Burton îi împrumută glasul său unic, în fața căruia tremură frunzele dar stau să-l asculte toate vietățile pămîntului. O parteneră mai puțin celebră, care îi ține piept și-l privește în ochi de la egal la egal: Genevieve Bujold (Anna de Boleyn)

M. MIHAIL

tv

de C.N. CONSTANTINIU

SERIALELE

• O întreagă zonă a emisiunilor televiziunii — răspîndită pe parcursul unei săptămîni — este acoperită de filme și spectacole-divertisment. Cinematograful și revista muzicală la domiciliu fac parte din însăși rațiunea de a exista a micului ecran, intră în definiția lui ca mijloc de răspîndire a imaginii, în primul rînd a imaginii. Nu ne interesează, în cele ce urmează, filmul artistic, filmul adus de pe ecranul mare, din sală, în apartamentele noastre. Despre opțiunile televiziunii în această privință se pot purta nesfîrșite discuții, în care se pot exprima extrem de diverse opinii («L-am văzut acum cincisprezece ani», «Nu l-am văzut, dar de ce au ales un film atît de mediocru?», sau, «iarăși o melodramă», «E melodramă, însă e de calitate» etc., etc.). Iar pe lîngă filmele artistice mai sînt și serialele. Apar mereu seriale, care sînt reluate, prompt, la două-trei zile distanță, ca nu cumva să le pierdem ci dimpotrivă, să ne intre bine în memorie, să le seminarizăm — la nevoie. De aceea nu-l mai căutăm pe Dickens în bibliotecă, ni-l oferă televiziunea; dacă ne-am săturat de Al. Dumas, în cea de-a o suta ipostază, micul ecran ne aduce aminte că există, și iarăși palpităm pentru soarta cavalerului d'Harmenthal.

În acest timp un uragan de pe planeta Marte, care se deplasează cu o viteză de peste 350 km pe oră, ne bicluiește imaginația. Noi aparate zburătoare întrec viteza sunetului. Se mai descoperă o rudă mai mică a neutronului. Laserul, domesticit, participă la producția materială, semnînd condica, dimineața, în marile întreprinderi industriale.

Știința, tehnica ne fascinează, zilnic, în minute, în secunde, și știm încă atît de puțin sau mai bine-zis știm totul atît de vag, atît de «în general». Prea multe povești și prea puțină știință. Prea multe imagini înduioșătoare și prea puține care să ne aducă aminte că sîntem contemporani al zborurilor în cosmos.

Au apărut, e adevărat, și «invadatorii». Se pare că mașinațiunile perfide ale unor «extratereștri» au atins și Terra. Dar nu numai de suspense-uri de groază avem nevoie. Avem nevoie de știință, din cele mai diverse domenii, și filmul științific există, îl putem și noi produce și își cere drepturile pe ecranul televizorului în nobilul scop de a stimula fantezia tineretului, de a-l forma pentru ziua de azi și cea de mîine, pentru viitor, care este al științei.

• «Cînta fanfara militară», spectacol non-stop, cu public; a reluat și scena studioului radioteleviziunii varietățile de altădată. Cu două-trei inovații de «punere în scenă» s-ar părea că nimic nu s-a schimbat din ceea ce reprezenta, ca viziune artistică, genul atît de controversat. Și totuși parcă a fost altceva, spectacolul a avut cursivitate și prospețime, a avut umor și melodii antrenante, fără să recurgă la desfășurări scenice spectaculoase. A fost conceput după același tipic, cu o prezentatoare (e drept, Rodica Tapalagă), cu actori cunoscuți (Octavian Cotescu, Dem. Savu ș.a.), cîntăreți consacrați etc. În ce a constat succesul lui? După opinia noastră, cîntăreții de muzică ușoară și-au afirmat, în minirecitaluri, personalitatea. Melodiile alese i-au definit exact, detașîndu-i și exprimîndu-i în ceea ce aduc original în mulțimea de interpreți nediferențiați și anonimi. Și printre ei a fost și Dida Drăgan, mai puțin emoționantă ca la Mamaia, ale cărei calități vocale și de interpretare sînt cu totul deosebite. (Compozitori, compuneți pentru Dida Drăgan!) Am scăpat de prestidigitatori (oricum, trucurile lor nu se vedeau pe micul ecran) și de glume nesărate. Umorul a fost semnat de această dată de autori mai puțin rutinați pentru genul revistei (Nicuță Tănase, Ion Băieșu ș.a.). Cu alte cuvinte, în aceeași formulă regizorală, mai multă substanță artistică, o mai bună alegere a interpreților, actorilor și a textelor. De fapt, cu asemenea criterii orice emisiune poate fi adusă la o ștachetă mai înaltă. Nu formulele trebuie neapărat schimbate, ci găsiți acei colaboratori care pot să le onoreze mai bine.

• Unul din «reflectoare» ne-a adus în prim-plan figurile dezabuzate — ca să ne exprimăm civilizat — ale unor tineri fără ocupație la o vîrstă cînd alții se afirmă într-o profesiune sau alta. N-am înțeles, la început, exact ce a urmărit reporterul. Credeam că vrea — pur și simplu — să ne demonstreze cît de imbecile pot fi unele exemplare umane, cît de goale pot să le fie capetele, cît de insensibile pot fi la cea mai palidă vibrație a conștiinței.

— Te ții părinții? — îl întreabă reporterul pe unul din ei.

— Da. Oarecum. Stau la ei, îmi dau să mănînc, îmi fac haine!!

«Oarecuma,a spus canalia, nemulțumită în sinea ei că ce mai rămîne din salariile părinților nu i se cuvine pentru alcool, afaceri mărunte, trîndăveală prin baruri și circiumi.

Exemplarele filmate nu par să facă parte din regnul nostru și nu văd vreun leac pentru ele, în afara casei de corecție.

Abia la sfîrșit mi-am dat seama că «Reflectorul» oferea o impresionantă lecție de educație.

Ce poate fi mai zguduitor decît să ai în fața ochilor expresia totalei dezumanizări, ființe ajunse sub limita noțiunii de om?!

varietăți

În splendidul peisaj montan din nordul Bulgariei, acțiunea factorilor naturali, unii cercetați — apa, vîntul — alții încă tainici, a dat la iveală citeva capodopere sculpturale. Despre «Silueta» de la Belogradcik (foto 1) un călător francez de acum un veac, Adolph Blanqui, spunea că întrece în frumusețe chiar și faimoasele chei de la Ollioules din Provence sau nu mai puțin vestitul defileu Pancorbo din Spania. Ce să mai spunem despre acest vultur tăiat în piatră (foto 2), căruia — din punct de vedere strict estetic — singura acuză care i se poate aduce este poate aceea de naturalism, de fotografiere a naturii?

cînd natura e serioasă și... glumește

1

2

12 oameni la 120 000 de păsări

Unul dintre cele mai mari complexe pentru creșterea păsărilor din Kuban (U.R.S.S.) a fost dat recent în producție de colhozul «Kirov». Complexul a ajuns la un stadiu de mecanizare atît de înalt, încît cele 120 000 de păsări cîte viețuiesc aici sînt îngrijite doar de 12 muncitori.

locotenentul și soldatul

Puțini dintre admiratorii scriitorului Mihail Sadoveanu știu că acesta a fost cîndva ostaș, mai bine-zis, ofițer. Îl vedem în fotografia de sus în uniformă de locotenent al regimentului 15 Războieni. «Abia alaltăieri m-am înapoiat din campanie — *scria el la 3 septembrie 1913* — deoarece regimentul meu a plecat cel dintîi și s-a întors cel din urmă, fiind avangarda întregii armate de operațiuni».

Dar și mai puțini sînt, poate, cei care știu că marele cărturar Nicolae Iorga a fost, tot în epoca aceea, simplu soldat. Și s-a mîndrit cu uniforma respectivă, dovadă fiind faptul că în ținuta pe care o are în fotografie (jos) a luat parte și la ședințele Parlamentului, în primăvara anului 1913.

teatru

TRADIȚIE ȘI TINERE ȚE LA TG. MUREȘ

de Sanda FAUR
Fotografii de Iosif MARX

Poate mai mult chiar decît zile de intens (și obositor!) festivism, desigur, firești unui jubileu, — discursuri, banchet, protocol, oaspeți — cele trei zile în care s-au sărbătorit 25 de ani de la înființarea Teatrului de stat din Tg. Mureș au fost zile de *muncă teatrală*. De cunoaștere. De autocunoaștere. De investigație prezentă și de proiecție în viitor. Cele cîteva spectacole prezentate — «Săptămîna patimilor» de Paul Anghel și «Unchiul Vanea» de Cehov la secția română, «Apărarea» de dramaturgul tîrgumureșean Szabó Lajos și două recitaluri actoricești la secția maghiară — ne-au pus în fața unei activități efervescente și extrem de interesante care, dincolo de reușitele ori nereușitele spectacolelor văzute, de aprinsele opinii pro sau contra asupra acestor montări — și au fost, slavă Domnului, ca întotdeauna — dovedea o personalitate artistică puternică. O dublă personalitate aș spune, pentru că între trupa de limbă maghiară, cea mai vîrstnică dintre ele — trupă de mare rigoare și acuratețe profesională, cu experiență bine consolidată și personalități remarcabile — și trupa română — tînără, clocotitoare, deschisă spre orice înnoire, mereu în căutare, gata să inoveze, să răstoarne și să reconstruiască apoi totul — există diferențe de gîndire și temperament artistic care nu fac decît să completeze imaginea unui teatru capabil să răspundă nevoilor spirituale — și ele diferențiate — ale publicului său, «*să devină o adevărată tribună a promovării idealurilor nobile ale socialismului și comunismului, a principiilor partidului nostru de dreptate și echitate socială, de egalitate deplină între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, cultivînd consecvent sentimente de prietenie frățească și indisolubilă între toți cei ce muncesc și trăiesc în patria noastră*», cum se nota în mesajul adresat teatrului de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul jubileului. Despre activitatea teatrului acestuia, așadar, căruia i-a adresat felicitări însuși conducătorul statului și partidului nostru, se știu destule lucruri bune, legate poate și de acele prestigioase premii naționale pe care le-au obținut spectacolul lui Harag György cu piesa «Înainte de potop» sau «Acești îngeri triști» ai lui D.R. Popescu, de impresionantele cifre bilanțiere care vorbesc de 8 504 spectacole și 3 275 035 de spectatori sau de faptul că în această trupă s-a afirmat o atît de covîrșitoare personalitate actoricească cum e cea a lui Kovács György. Dar aceste zile în care s-a jucat pe scenă cîte 8–10 ore pe zi (în sunetele solemne ale orologiului Palatului culturii, care bruiază nepăsător, de 25 de ani încoace, chiar și momentele cele mai tari ale spectacolelor!) și în care se discuta la nesfîrșit despre teatrú cu pasiune, la o cafea pe care ți-o oferea, în mijlocul unui decor fantastic, alcătuit din tot soiul de vechituri, acel recuzitor de geniu al teatrului, Nagy Sándor, în aceste ore de teatru jucat și discutat s-a ajuns la cel puțin două concluzii esențiale. Prima: trupa română — completată acum cu cîțiva dintre cei mai buni absolvenți ai institutului — are nevoie de o fermă și competentă mînă regizorală, care să catalizeze și să-i strunească elanul juvenil, poate insuficient de rezonabil folosit la ora actuală. A doua: trupa maghiară simte nevoia unei infuzii de aer proaspăt, care să scuture niște inerții și niște habitudini ce pot deveni pernicioase și care să ducă la o utilizare mai eficientă a forțelor tinere existente. Aceasta în mare și în perspectiva unei trupe care va trebui să corespundă întru totul splendidului lăcaș teatral în construcție care i se va pune nu peste foarte mult timp la dispoziție, în centrul orașului.

*

Privind însă fiecare spectacol în parte — din cele cîteva care au fost propuse judecății de valoare și emoției noastre în zilele sărbătoririi — cea mai împlinită artistic, mai responsabilă și mai serioasă montare ni s-a părut cea realizată de Harag György pe textul binevoitor dar nu de foarte mari virtuți dramatice al lui Szabó Lajos, «Apărarea». Închinată figurii pline de lumină a lui Kis Miklos, tipograf clujean din secolul XVII, care și-a jertfit averea și chiar onoarea pentru a reuși să tipărească și să răspîndească în mase cartea (*«neațiunea mea iubită, împodobește-te mai mult ca pînă acuma cu cărți și cu pricepere la litere»*), înfruntînd obtuzitatea îndărătnică și îngustimea trufașă a clerului și nobilimii și fiind constrîns la acel gest umilitor al retractării și arderii propriilor lucrări, pe care istoria îl cunoaște bine, piesa a oferit lui Harag un pretext convenabil pentru profunda și distinsa sa măiestrie regizorală, atentă la nuanțele cele mai fine, manevrînd cu forță bărbătească datele conflictului, compunînd tot timpul cu eleganță plastica spectacolului și dînd vigoare portretistică chiar și celui mai vag schițat dintre personaje. Firește, spectacolul e dominat de prezența masivă, cu o fierbințeală interioară bine stăpînită, a lui Csorba András, care a făcut din Kis un intelectual de esență rustică, uman, cald și bolovănos. Cele cîteva replici ale lui Lohinszky Lorand au fost suficiente pentru a ne releva personalitatea cu totul aparte, subtilă și insinuantă a acestui actor, după cum marea majoritate a interpreților — și știu că fac o nedreptate necitindu-i, dar o asemenea distribuție numeroasă depășește practic posibilitățile noastre de spațiu — și-au lucrat cu participare totală fiecare intonație, fiecare privire sau mișcare în scenă. Dar momentele de cea mai înaltă combustie ale spectacolului rămîn totuși cele în care apare, cu știuta sa noblețe, într-un rol episodic (cel al unui savant umanist), Kovács György, purtîndu-și silueta cu o distincție inegalabilă, șoptindu-și sau tunînd replicile sale cu o tărie și o știință a comunicării care fac să încremenească aerul în jur, fascinînd sala, ținîndu-ne sub stăpînirea sa pe toți, ca un hipnotizator de forță...

Îți mulțumim, Kovács György!

*

Cele două spectacole ale secției române au fost încredințate, ambele, tînărului regizor Ivan Helmer, ceea ce dovedește dintr-un bun început, din partea conducerii trupei, o gîndire artistică cutezătoare și despovărată de prejudecăți, dornică de a lăsa noului drum liber în teatru și gata să înfrunte orice risc în numele acestui nou. Pentru că riscuri există, orice s-ar spune, cînd e vorba de un regizor ca Helmer, care își gîndește aproape totdeauna interesant și proaspăt spectacolele dar care nu reușește la fel de des să-și împlinească gîndurile pe scenă. Poate tocmai pentru a se contrazice pe el însuși sau mai curînd pe noi — care îl vedem, de la «Îngrijitorul» și «Golem», oficiind pe scenă numai ritualuri grave, cu ritmuri încetinite și pauze sufocante — Helmer a creat din «Săptămîna patimilor» un spectacol care dă tot timpul în clocot, care explodează în vorbe tunătoare și mișcări abrupte, care dă năvală din scenă spre sală cu o forță vitală de-a dreptul zgomotoasă și ostenitoare. El ne propune un Ștefan cel Mare (distribuind în rol pe acest bun actor de temperament și intuiție care e Ion Fiscuteanu) de-a dreptul coleric, cu izbucniri pătimașe care par a ascunde cine știe ce complexe și care înăbușă pînă la urmă monumentalitatea autentică, de conținut, a eroului. Masca făcută actorului (care vrea să calchieze neapărat imaginea din icoanele votive), ca și violențele sale temperamentale și vocale — adăugate unei dicții ingrate — dezavantajează net și diminuează dimensiunile istorice ale personajului, scăzînd astfel din forța de idee și educativă a spectacolului.

Față-n față cu «Unchiul Vanea» al lui Cehov, Ivan Helmer a vrut, din nou, să «conteste», să răstoarne tiparele vechilor montări, să pulverizeze ceea ce se numea, cu ploșenie înțepenită, atmosfera și lirismul cehovian, să dea personajelor aerul de nevolnicie ridicolă, de tragism grotesc, în care Helmer e convins că Cehov și-a scăldat personajele. Spectacol în intenție lucid, sceptic pînă la cinism și ocolind cu oroare dulcegăriile sentimentale, întreprinderea lui Helmer nu reușește, din păcate, să se susțină prin interpretare, tinerii actori, și mai ales actrițele cu care a lucrat regizorul (se pare mult prea puțin), dînd pe alocuri impresia unor amatori stîngaci care joacă exterior, neconvinși, în falset, ca la o serbare școlară. În afara lui Ștefan Sileanu (care a făcut un Astrov interesant și ceva mai profund) și a acelui fermecător tip de adolescent comic care e Florin Zamfirescu (pus să compună aici un Teleghin quinquagenar), actori pe care îi știam buni din alte montări sînt aici de o mediocritate dureroasă, și Helmer nu poate fi de loc absolvit de această vină. Ca și de ideea nefericită de a juca Cehov între niște cearșafuri de stambă albă (aluzie la cortinele brechtiene?!), trase pe sfoară ca în niște cabine de policlinici... Vrînd să se la la harță cu «vechiul» Cehov și să ni-l descopere pe cel «nou» (lucru pe care l-am fi așteptat cu interes), Ivan Helmer rămîne doar la faza unui spectacol teribilist și lipsit de profesionalism. Ceea ce nu poate fi acceptat cu ușurință...

*

Sîntem însă abia în prima parte a stagiunii și teatrul tîrgumureșean ne mai anunță cîteva premiere interesante («Prințesa Turandot» în regia lui Dan Micu; «Ziariștii», în cea a lui Harag; poate «Cele trei vrăjitoare» în regia lui Kovács György). Credem și sperăm în valorile lor. Deschis tuturor experiențelor și mai ales dornic să-și împlinească cît mai eficient rosturile artistice și educative, teatrul va face totul — sîntem siguri — să-și atingă în permanență măsura lui cea mai de sus.

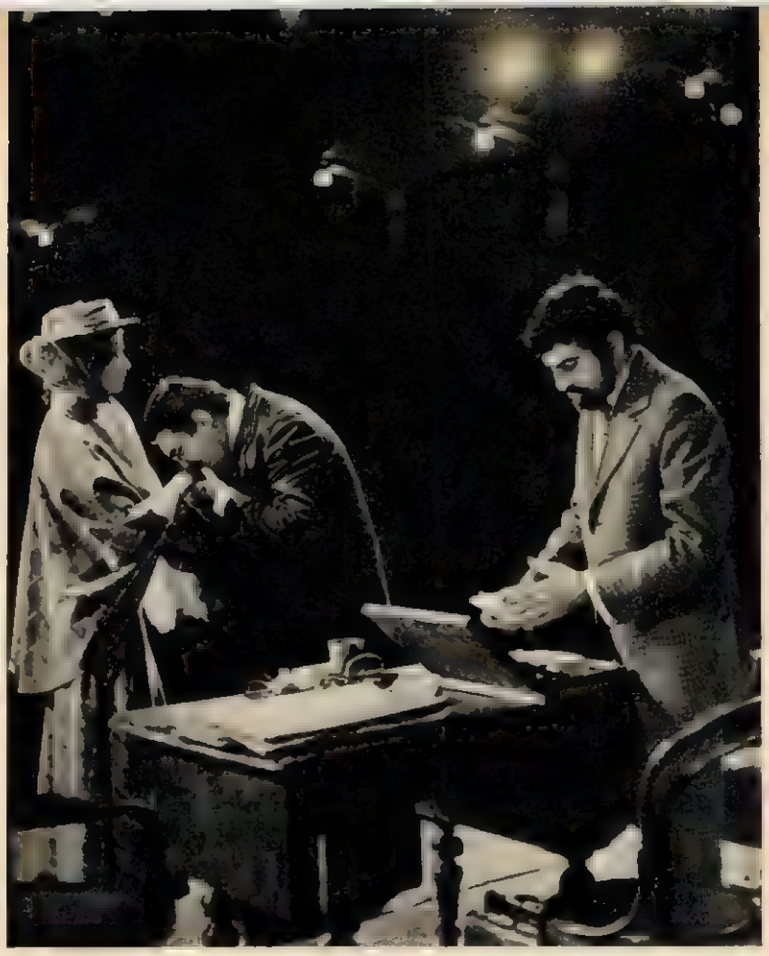

Kovács György și Csorba András într-un bun moment al spectacolului «Apărarea».

«Unchiul Vanea» de Cehov, în viziunea lui Ivan Helmer și în interpretarea Luciei Boga (Elena Andreevna), a lui Victor Strengaru (unchiul Vanea) și Ștefan Sileanu (Astrov).

În stînga fotografiei, Ion Fiscuteanu, interpretul lui Ștefan cel Mare în versiunea tîrgumureșeană a «Săptămînii patimilor».

literare

de Lucian RAICU

EDGAR PAPU:

POEZIA LUI EMINESCU

De marile teme de meditație, de eternele «subiecte» ale istoriei literaturii trebuie să ne apropiem cu simplitate, cu **ingenuitate**, lăsînd deoparte orice crispare, orice ambiție de a le transforma într-un motiv de înverșunată concurență cu cei care, asemenea nouă, au început să realizeze această apropiere. Cum ar putea poezia lui Eminescu să devină vreodată un domeniu rezervat cercetătorilor specializați, singurii în drept să se pronunțe, într-o respectuoasă tăcere datorată, s-ar zice, rostirii unui oracol ce a consimțit în fine a se manifesta? G. Călinescu s-a ridicat cel dintîi împotriva prejudecății că Eminescu aparține specialiștilor și că nu se cuvine să formulăm o idee asupra sa înainte de a fi ieșit la iveală toată documentarea bibliografică trebuitoare. Și nu întîmplător tot lui îi datorăm, o dată înfrîntă această inerție a prejudecății, cea mai solidă sinteză de pînă astăzi a vieții și operei marelui poet. Ultima carte despre Eminescu, apărută cu cîteva săptămîni în urmă, scrisă de Edgar Papu, trece senin peste aceeași tristă prejudecată și este, de asemenea, o pătrunzătoare și strălucită introducere în universul eminescian; o carte care ar fi fost păcat să nu fie scrisă ori să fie la infinit amînată de un scrupul al cercetării exhaustive, în fond imposibile. Edgar Papu nu-și propune un Eminescu «integral» ci unul esențial și adînc, un portret interior, înfăptuit în linii, dacă vrem sumare, repede trasate dar cu cîtă siguranță a desenului, cu cîtă luminoasă energie în urmărirea proiectului originar! Numai cîteva «teme» solicită atenția, dar ele sînt fixate într-un mod aproape obsedant, pînă ce li se epuizează semnificațiile și «obligate» să spună ceva esențial despre Eminescu, un **adevăr** pe care începem a-l percepe în imediata noastră intimitate, un adevăr care devine al nostru. Edgar Papu posedă de altfel, poate ca nimeni altul, un dar de a face ca adîncurile să fie clare, darul de a limpezi fără a simplifica și pe acela de a **umaniza** zonele altfel aride ale cercetării. Să nu ne închipuim că procedează prin etalarea de impresii ori că se lasă satisfăcut cu vagi și incontrolabile «intuiții». Studiul despre Eminescu, dacă ar fi să-l clasificăm din perspectiva modelelor valorificate, este unul de tip «structuralist», însă fără să dea senzația că este așa, fără acel aer morocănos, fără «maniera» rebarbativă care însoțește de obicei cercetările ce se revendică de la acest principiu. Participăm de-a lungul lecturii la o veritabilă metamorfoză a «metodei» într-o realitate a ființei umane, trecere a ceea ce este depărtat și străin în planul unei existențe vii, apropiate. De la zona filozofică pînă la cea lingvistică, poezia lui Eminescu este percepută într-un fel unitar, ca emanație a aceleiași substanțe vii, fluide, care pătrunde integral, asigurînd o miraculoasă coerență aspectelor celor mai diverse, mai greu de închipuit împreună, într-o indestructibilă totalitate.

Edgar Papu izbutește să dea prin numai cîteva dar insistente sondaje o explicație plauzibilă «principiului unic» al poeziei lui Eminescu. Cartea sa ilustrează definiția însăși a criticii: este un poem al inteligenței.

Argument fotografic pentru a demonstra de ce Bangkokul este numit și Veneția Asiei. O Veneție, e drept, destul de diferită de Orașul dogilor...

Se mai obișnuiește uneori să se spună că dintre toate țările sud-estului asiatic Thailanda e singura care n-a fost niciodată colonizată. Afirmația nu corespunde realității decît la suprafață, exclusiv în măsura în care fostul Siam n-a avut un statut oficial de colonie. În rest, lucrurile nu stau de loc așa. Să recapitulăm. Penetrația străină începe să se manifeste în Thailanda încă de la sfîrșitul secolului XV. Intensificarea ei treptată se concretizează în secolul XIX în tratate înrobitoare cu Anglia și Franța, care o aduc la starea de semicolonie. În anii premergători celui de-al doilea război mondial Thailanda se află sub dominația Angliei, în timpul conflagrației e aliată cu Japonia, pentru ca apoi să sufere influența crescîndă a S.U.A. consolidată prin semnarea, în 1950, a unui acord de colaborare tehnică, economică și de ajutor militar. Din 1954 această țară, ce are o excelentă poziție strategică — frontiere lungi cu Laosul și Cambodgia, învecinată cu Birmania, situată la țărmul Golfului Siam (de unde poate fi controlat Oceanul Indian) dominînd Peninsula Malacca — e membră a blocului militar SEATO, al cărui cartier general se găsește chiar la Bangkok. Liniștea aparentă de pe scena politică Thailandeză a fost brusc tulburată recent de dizolvarea parlamentului și decretarea legii marțiale pe întreg teritoriul țării de către primul ministru Thanom Kittikachorn. Aceste fapte, datorate unor puternice confruntări și contradicții între diverse cercuri politice — dar care, așa cum precizează observatorii, nu afectează ansamblul orientării politice thailandeze — au readus această țară în actualitate. Colaboratorul nostru, publicistul de notorietate internațională Lucjan Wolanowski, surprinde «pe viu», în acest reportaj, cîteva crîmpeie din viața acestei țări. Îi dăm cuvîntul.

THAILANDA — ELEFANȚI ALBI ȘI BAZE MILITARE

Strada templelor din Orașul Îngerilor.

de Lucjan **WOLANOWSKI**

O dată pe lună, domnul C.S. Ceng, directorul unui luxos restaurant din Bangkok, oferă selectei sale clientele un ospăț compus din feluri preparate după străvechi rețete chinezești, de pe vremea împăratului Tai Hao, găsite întîmplător după primul război mondial. Participarea la o

astfel de recepție, organizată de fiecare dată pentru exact 14 convivi, costă cîte 750 dolari de persoană. Bucătarul șef, domnul Vong Iun, e foarte pretențios în alegerea materiei prime. Carnea, de cea mai bună calitate, o aduce din Australia, pana de rechin din Hong Kong, cei mai fragezi muguri de bambus — din Japonia. Vesela și tacîmurile în care se servesc aceste delicatese sînt din argint și fildeș. Înscrierile (inclusiv banii) pentru banchet se primesc cu trei luni înainte. În afară de valută trebuie să dispui și de suficient timp, deoarece chiolhanul durează trei zile. El constă din 108 feluri absolut deosebite unul de celălalt, a căror ordine de servire nu e de loc un rod al întîmplării. Masa de prînz a primei zile nu se compune «decît» din patru mîncăruri calde și patru reci, la care se adaugă opt soiuri de fructe. Cina e ceva mai sățioasă: 32 de feluri, dintre care opt preparate din legume. În ziua următoare cei patrusprezece gurmanzi își astîmpără foamea cu șase feluri reci, șase feluri calde și patru soiuri de fructe. Cina: 18 feluri, plus alte patru soiuri de fructe. În cea de-a treia și ultima zi oaspeții sînt scutiți de prînz ca să poată face față, la cină, celor 24 de feluri, reci, de pasăre, porc și legume.

Bineînțeles că la un asemenea banchet nu participă nici un thailandez; e numai pentru turiști. «Turismul — afirmă premierul thailandez — va arăta lumii tradițiile, cultura și cavalerismul poporului nostru, ceea ce va spori respectul și aprecierile de care se bucură thailandezii peste hotare. Și lucrul acesta — adaugă domnia-sa — e mai de valoare pentru noi decît valuta străină». Judecînd după cele văzute în Thailanda, înclin însă să cred că valuta este cel puțin tot atît de prețuită ca și ambiția de a face impresie cît mai bună străinilor. În jurul industriei turistice s-au dezvoltat o sumedenie de sectoare comerciale, afaceri mari și mici. Vizitatorilor li se oferă în «Bazarul hoților» tot felul de antichități, unele chiar veritabile, iar în zeci de magazine în jurul foarte numeroaselor hoteluri și localuri de noapte — faimoasa mătase thailandeză și, de asemenea, bijuterii împodobite cu pietre prețioase, tacîmuri din coarne de bivol și alte diverse produse artizanale de lux. Centrul capitalei impresionează plăcut ochii celor veniți de departe, pentru că investițiile sînt în general concentrate în capitală, în special în industria turistică și în tot ceea ce contribuie la crearea unei «fațade» onorabile, dacă nu chiar elegante. Sărăcia satelor, mai ales a celor din nord-estul țării, e în schimb cumplită. Sectoare importante ca industria grea, industria prelucrătoare sînt lăsate în voia Domnului. Aproape toate produsele finite se importă.

«Orașul Îngerilor»

Bangkokul — Kungteph sau Orașul Îngerilor, cum își numesc thailandezii capitala — oferă un uluitor caleidoscop coloristic și o tot atît de uluitoare înlănțuire de zgomote, din care se desprind, ca o notă caracteristică, sunetul gongurilor care salută aurora, clinchetul a mii de clopoței care răsună de pe acoperișurile aurite, sträiucind în soare, ale templelor și pagodelor. Pe canalele acestei Veneții asiatice — a cărei arteră principală de circulație este fluviul Menam — alunecă bărci de toate felurile, mari, mici, «taxi-boat»-uri cu motor și fără. Pe uscat, străduțele înguste abia cuprind bucătăriile chinezești, chioșcurile indiene cu podoabe, tarabele cu legume și fructe. Ricșele și automobilele se amestecă într-o inimaginabilă înghesuială. Pereții căsuțelor vechi sînt înconjurați cu rețele de sîrmă, foarte asemănătoare cu plasele de păianjen. Pentru instalarea unui telefon trebuie să aștepți atît de mult, încît businessmenii descurcăreți ajung să plătească pînă la 2 000 de dolari pentru o conectare nelegală la rețea. «Orașul Îngerilor» are de altfel două cărți de telefon: una cu lista abonaților oficiali, cealaltă, cuprinzîndu-i pe toți.

...Cu două secole în urmă Bangkokul nu era decît un tîrgușor somnolent. În secolul al XIII-lea prinții poporului thai au creat statul denumit Sukhothai sau, în traducere, Zorii Fericirii. Pe un bloc de piatră din acea vreme s-au sculptat cuvintele: «În Sukhothai e bine. Apele sînt pline de pește. Orez este pe cîmpuri. Domnitorul nu oprimă poporul. Face comerț cine vrea. Chipurile oamenilor strălucesc de fericire». Această creație idilizantă nu trebuie luată prea în serios. Thailanda a purtat războaie sîngeroase cu khmerii și cu Birmania. În anul 1569 birmanezii au pustiit Ayutthaya, pe atunci capitala țării, după cum se spune, numai pentru că regele din acea vreme al thailor nu a vrut să dăruiască «omologului» său birmanez unul din elefanții săi albi. Trebuie să subliniez faptul că poporul thai prezintă un fel de complex elefantin. Elefanții împodobesc monedele și mărcile poștale, sînt eroi de legende și, în sfîrșit, sînt folosiți în prozaica acțiune de defrișare a pădurilor, precum și la alte munci. Elefantul alb sau roz constituia o valoare atît de mare, încît puterea monarhilor era evaluată după numărul de elefanți astfel colorați pe care îi posedau. Aceste animale se bucurau de un tratament special. Ordinul Elefantului Alb se decerne în Thailanda și în zilele noastre, pentru merite excepționale.

Ann Leonowens n-avea dreptate

Prima mea vizită în Thailanda a fost scurtă și limitată. Limitată fiindcă, uitînd probabil — cum li se întîmplă nu o dată — denumirea tradițională de Mung Thai, adică Țara Oamenilor Liberi, thailandezii m-au arestat chiar de la sosirea pe aeroportul capitalei și, după o noapte pe care n-o voi uita, m-au expediat cu primul avion în Cambodgia. În cursul vizitei următoare am putut să mă deplasez ceva mai mult prin Thailanda. Între cele două călătorii citisem despre această țară tot ce mi-a căzut în mînă. Pînă și cartea «O guvernantă engleză la curtea Siamului», cuprinzînd amintirile Annei Leonowens. Regele Maha Mongkut (1851–1868) este prezentat de tînăra englezoaică ca un bătrîn libidinos, un sălbatic și un despot, întruchiparea unui Belzebut asiatic. Ann își porecletește patronul «greiere de cîmp, jigărit», ceea ce pentru o institutoare cu maniere elegante mi se pare o expresie cam tare și cu subînțeles. De ce tocmai greiere de cîmp și de ce jigărit?

Întrebarea și-au pus-o și alți lectori mai competenți decît mine, printre care istoricul John Grimble, fost bibliotecar al Camerei Comunelor. Se pare că regele, care a angajat-o pe tînăra văduvă ca guvernantă la curte pentru copiii săi (avea 85), a fost — raportat la epoca sa — o figură progresistă. El este acela care a inițiat desființarea sclaviei în Siam (dusă la capăt de fiul său), și asta într-o vreme cînd un copil era vîndut la tîrg cu 8 pennies. Deși budist, a sprijinit construirea de biserici catolice, protestante și moschei musulmane. «Ann îi ura cu aceeași înverșunare pe budiști și pe catolici, deși în fond nici nu știa să deosebească între ele aceste religii» — relatează John Grimble, și adaugă: «o persoană care combate credința atîtor sute de milioane nu putea să se impună unui om pentru care toleranța religioasă devenise un imperativ». Același Mongkut a expediat o scrisoare lui Abraham Lincoln, prin care îi oferea o turmă de elefanți de luptă în sprijinul nordiștilor angajați în războiul civil din America. Istoricul ne face să înțelegem că nu numai fanatismul religios a fost cauza lipsei de simpatie a Annei față de acest domnitor, cu care ar fi avut de fapt relații mai apropiate. Cu alte cuvinte, amintirile ei, mult citite, nu pot constitui un izvor obiectiv de cunoștințe despre thailandezii secolului XIX. Chulalongkorn fiul lui Mongkut, a desființat sclavia și corvoada de șase luni pe an impusă țăranilor liberi, a abrogat obligația celor chemați la curte de a se tîrî în fața tronului. El a întemeiat o universitate care îi poartă în prezent numele. A avut, potrivit obiceiului, cu numeroasele sale soții 34 de feciori și 43 de fiice.

Un soț — o soție

Astăzi thailandezele, cînd se mărită, nu mai vor să fie numerotate. Nu le mai convine să fie soția numărul unu sau soția numărul cinci. Lozinca zilei este «un soț — o soție». Lupta pentru drepturi egale a ajuns și în acest colț al Asiei, deși aici are alt caracter.

...Pe drumurile strategice — și ca drum nu e strategic în această Thailandă înțesată de baze militare? — grupuri-grupuri de femei cu pălării mari de pai, asemenea abajururilor de pe vremea străbunicelor, sapă la șanțurile astupate de ultimele ploi torențiale. În noroiul plantațiilor de orez, care acoperă în proporție de 90% suprafața cultivabilă a țării, poți vedea muncind mult mai multe femei decît bărbați. În «panung»-urile lor din bumbac imprimat în culori vii, se învîrtesc în jurul prăvăliilor de pește sau legume din orășele, vîslesc pe canale. Iar birourile de turism fac reclamă «excursiilor cavalerești» din Thailanda, unde frumoasele cu ochii oblici care împart cu excursionistul camera de hotel sînt incluse în tarif, la fel ca zborul cu avionul, ca mesele sau deplasările locale. Prostituția se practică pe scară largă, situația femeii thailandeze reflectînd, în felul ei, toate paradoxurile și anacronismele acestei țări.

Thailandezele sînt ținute de secole ca un fel de animale domestice, fără nici un fel de educație, fără contact cu lumea dinafară. Dar ca și în alte țări, și în Siam, dincolo de curtile bogătașilor, mina care ținea leagănul ținea și casa.

Thailandezele din zilele noastre sînt tot mai însetate de cunoaștere. Ele privesc cu atenție în jur și declară că trebuie să îndrepte «tot răul făcut de bărbați». Și în rîndurile lor găsesc largi aderențe idealurile de luptă ale Frontului Patriotic Thailandez — organizație de rezistență care și-a propus să răstoarne dictatura militară, să instaureze un guvern patriotic, să determine retragerea țării din S.E.A.T.O. și să împiedice penetrația capitalului străin. Cît privește hărnicia și capacitățile intelectuale ale tinerelor thailandeze din categoria celor care au posibilitatea de a se instrui, interlocutorii mei de la Universitatea din Bangkok mi-au declarat că dintre studenții eminenți, cei puțin 65% sînt fete.

E greu să-ți închipui ceva mai fermecător decît o thailandeză tînără, cu atît mai mult cu cît, în afară de frumusețe, are de obicei și personalitate. În această țară a femeilor frumoase și în care cinematografia e o industrie destul de activă, nu prea întîlnești actrițe de cinema. După cum ni s-a relatat — e o profesiune degradantă pentru o femeie întrucîtva înrudită cu cea de... șpiceriță la radio sau stewardessă.

«Amara» și zmeiele

Personajul cel mai popular al filmului thailandez este «Amara». În Thailanda se fac filme pline de cruzimi și atrocități. «Influențe ale cinematografiilor occidentale» — afirmă thailandezii cu care am stat de vorbă — dar nu cunosc, cred, sport mai brutal decît boxul thailandez, care, după rugăciuni și ceremonii politicoase, permite partenerilor să se lovească cu picioarele, pe cît posibil în dantură. E țara în care oamenii se distrează urmărind lupte între pești, între cocoși și chiar între greieri; la rîndul lui, Amara trăiește pe ecran cele mai nemaipomenite aventuri din care, bineînțeles, scapă cu bine. Iar primăvara toată lumea se grăbește, cu mic, cu mare, la luptele cu zmeie... zmeie «bărbătești» și zmeie «femei». Zmeiele micuțe, «femeiești», minuite cu iscusință, sînt atacate de zmeie «bărbătești», atît de mari și grele încît pînă să se ridice în aer o echipă întreagă de bărbați aleargă cu limba scoasă de un cot. Un coordonator de joc dă comenzi cu fluierul. Zmeiele «bărbătești» trebuie să-și distrugă și să-și alunge adversarele — dar în ultima vreme le cam ia vîntul și nu mai pot fi întoarse din drum.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

PARISUL FĂRĂ MISTERE (I)

Timp de o lună și jumătate s-au disecat cu lupele o sută șaptezeci și șapte de clișee fotografice, imagini luate de la bordul unui elicopter care a zburat timp de o oră deasupra citorva cartiere pariziene. Era ora cea mai calmă a zilei: între două și trei după-amiază. Aparatul fusese trimis în misiune «secretă» să spioneze de la înălțimea de 1 500 de metri circulația din capitala Franței. O imagine a centrului parizian, publicată de ziarul «France-Soir», a făcut ca primele ediții ale cotidianului de după-amiază să se vîndă în cîteva ceasuri. Era fotografia făcută de la 1 500 metri deasupra Arcului de Triumf, în care cele douăsprezece bulevarde desfăcute în raze din cercul pieței Etoile apăreau sub convulsia sufocantă a circulației automobilistice. Rezultatul numărătorii sub lupă? La acea oră de «calm», 57 000 de mașini în mers și alte 380 000 staționînd în lungul trotuarelor. O oră de «vîrf» înseamnă pentru Paris înmulțirea acestor cifre cu patru. Nouă sute de mii de mașini circulă sau staționează zilnic numai în centrul Parisului. Alte 950 000 de mașini vin și pleacă în 24 de ore dinspre și către localitățile de dincolo de centura Parisului. Aproape două milioane de mașini într-o neostoită forfotă pe străzile și bulevardele Parisului fac pentru arhitecții Franței cuvîntul «urbanism» sinonim cu necesitatea imperioasă a reglementării circulației.

În fond, Parisul este un oraș fără hotare. În mijlocul unui bulevard apare o placă indicatoare pe care este scris cuvîntul «Paris» și, pe trotuarul de vizavi, altă placă, cu numele altui oraș: Saint-Denis, sau Clichy, sau Ivry, sau Charenton... Cele douăzeci de «arondismente» sau raioane ale capitalei formează două cercuri concentrice în jurul centrului. Un fel de spirală identificabilă numai pe hartă pornește de la Arcul de Triumf și se încheie în bucla sub pădurea de la Vincennes. Cardinalele acestui vechi Paris sînt punctate de tradiționalele «porți», dincolo de care se întinde așa-numitul «banlieu» sau suburbiile din regiunea pariziană. Între «porți», trei milioane de locuitori; dincolo de ele — alte patru milioane. În subsol, pînza de păianjen a metroului, traversînd pe sub albie sau pe poduri Sena, care taie trupul Parisului cu o imensă buclă dublă în forma literei «S». La suprafață, 13 000 de străzi, șapte gări, trei aeroporturi, peste 4 000 de fabrici și uzine.

Parisul nu înseamnă numai cele patru sute de monumente ale sale, ci întreaga rețea urbanistică dezvoltată în jurul lor; el nu înseamnă numai marile bulevarde, insula Cité — leagănul străvechii Lutеții — nici celebrele cartiere Montmartre, Montparnasse, Marais, Moufetard sau Champ-Elysées, ci un întreg conglomerat urbanistic cu centura lui de uzine și «orașe-dormitoare» compuse numai din blocuri HLM, periferia cu bidonville-urile ei, o imensă metropolă de umbre și lumini, a cărei dezvoltare a fost mai impetuoasă decît ritmul organizării urbanistice, mai haotică decît «rigurozitatea» planurilor arhitecturale, mai expeditivă în rezolvarea, fie și provizorie, a problemelor locuitorilor ei. Căci înainte de toate Parisul, ca orice altă localitate, înseamnă oamenii lui, necesitățile conviețuirii în urbe, spiritul locuitorilor lui.

Astăzi, cei ce se socot parizieni sînt în număr de șapte milioane. În 1985 vor fi unsprezece, iar în anul 2000, cincisprezece milioane. După unii urbaniști, destinul acestui oraș este de a crește fără încetare sau de a muri. Alții văd în dezvoltarea lui excesivă o boală cronică al cărei antidot nu poate fi decît dispersarea unei părți din funcțiile asumate de Paris de-a lungul istoriei, în favoarea altor centre urbanistice ale Franței. Nimeni nu mai contestă faptul că discrepanța dintre dezvoltarea Parisului și volumul celorlalte orașe franceze a devenit excesivă. Într-adevăr, alte 33 orașe franceze nu însumează la un loc mai mult de 9 milioane de locuitori, adică ceva mai puțin de 18 la sută din populația totală a țării.

După ultimul recensămînt al locuințelor, Parisul «intramuros» rămîne în multe privințe tributar unei grele moșteniri a trecutului. Nouăsprezece la sută din numărul locuințelor nu dispun de apă curentă, șaizeci și șase la sută sînt lipsite de băi sau dușuri, douăzeci și opt la sută n-au instalații sanitare moderne. Orașul nu poate oferi mai mult de un metru pătrat de spațiu verde pe cap de locuitor. Vara, o treime din debitul Senei este format de apele de canal.

Semnalul de alarmă a fost tras. De altfel, ei nu se aude pentru prima dată în Capitala Franței, sperată de un efort de mileniu de excesiva sa creștere. În 1724, un ministru al lui Ludovic al XV-lea declara într-un raport regal că Parisul a atins maximumul dezvoltării sale. Și totuși, de atunci și pînă în zilele noastre, Parisul a continuat să crească, multiplicîndu-și de cîteva ori volumul. Oamenii au început să vorbească despre inima «hipertrofiată» a Franței și de unica ei perspectivă — paralizia. O realitate de necontestat în momentul de față face ca autobuzele din rețeaua Parisului să nu poată depăși o viteză medie orară de 9 km, ceea ce le apropie de viteze tramcarelor de acum o sută de ani. Fiecare locuitor din regiunea pariziană pierde 15 la sută din timpul său pe drum, de acasă la locul de muncă și înapoi. Revista «Historia», reputată pentru soliditatea documentării sale, făcea în acest sens o prognoză neliniștitoare: un lucrător care ar locui lîngă Gara de Est a Parisului ar ajunge mai repede la serviciul său dacă ar lucra la Bruxelles decît într-un loc din periferia pariziană, cum ar fi Fontenay-au-Roses.

Poate că în constatarea aceasta există o doză bună de exagerare, dar sînt momente cînd, într-adevăr, pentru a traversa Parisul de la un cap la altul, cu mașina, dificultățile de circulație impun două ceasuri de drum.

În ultimii ani Parisul a încercat să iasă din această situație prin aplicarea unui îndrăznet plan urbanistic: construirea unei autostrăzi în centură, deschiderea unor noi artere de circulație pe cheiul Senei, impunerea sensului unic pe cele mai aglomerate străzi, forarea de tunele și de pasaje subterane la intersecțiile de mare trafic rutier. Dar ritmul în care a crescut parcul de automobile s-a dovedit mai rapid decît realizarea acestor amendamente. De mai mulți ani, zgomotul cel mai familiar pentru parizieni este păcănitul pickhamerelor. Sute de șantiere pentru reamenajarea căilor de circulație s-au deschis din centrul orașului pînă în periferii, dar remediile încă nu s-au putut dovedi radicale.

se apropie anul nou

DARUL POTRIVIT PENTRU OMUL POTRIVIT

...O să gîndiți și dv., ca și mine, că a mai trecut un an și nici n-ați apucat bine să vă dați seama cînd, o să socotiți ce v-a adus anul consumat și o să transferați în contul următorului ce n-ați reușit să împliniți, o să meditați nostalgic «fugit irreparabile tempus» și o să găsiți pe loc un alt citat clasic ca să vă consolați, dar mai ales,pot să jur, o să vă suflecați mînecile ca să trebăluiți, să uitați, să vă pregătiți, să proiectați, să năzuiți. Ne potopesc treburile în fiecare sfîrșit de an; Doamne, multe și grele mai sînt grijile acestea festive: unde petrecem revelionul, ce rochii ne facem, cum pregătim cocteilurile, cum coacem cozonacul, unde găsim portocale... Sincer să vă spun, eu nu știu nici o rețetă nouă de salată de fructe iar sarmalele sînt sigură că le pregătiți admirabil și fără sfatul meu, cu portocalele n-am aflat încă nimic nou, dar parcă-parcă n-ar strica să ne sfătuim împreună, cîteva minute, asupra uneia dintre cele mai frumoase deprinderi omenești, ale cărei manifestări se întețesc totdeauna la vremea sărbătorilor de iarnă: deprinderea de a face daruri. Știu, e foarte agreabil să primești un dar, deși un înțelept cumsecade consideră că **«este mult mai plăcut să dai decît să primești»**; știu, **«cine dă cui merită, își primește, dînd, răsplata»**, cum zicea poetul latin Publius, și mai știu că **«e mai ușor să fii generos decît să regreți că nu ai fost»**, cum socotea scriitorul Jules Renard. Știu toate acestea, dar mai știu că există și o artă de a face daruri. O

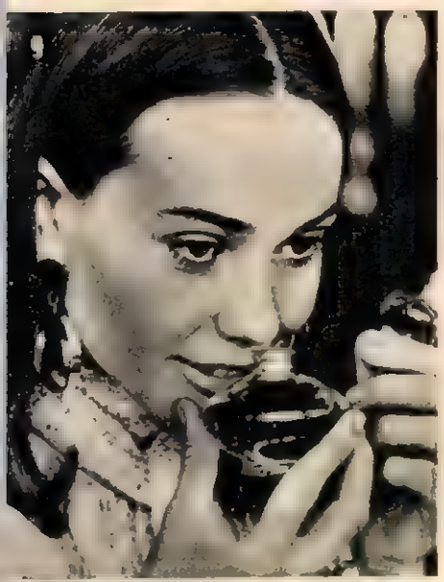

artă care cere simţ al selecţiei şi observaţiei, care pretinde o fărîmă de inventivitate şi o alta de fantezie, o artă care impune în primul rînd prezenţa unei mari bunăvoinţe şi călduri interioare: a oferi un dar înseamnă a face cuiva,conştient,o bucurie, a fi capabil de a te bucura de bucuria altcuiva.

Adevărul e că bunele intenţii nu sînt totdeauna suficiente — în acest domeniu ca şi în altele — şi că ne aflăm nu o dată la încurcătură atunci cînd trebuie să alegem, să ne hotărîm, mai ales că în zilele lui decembrie magazinele sînt de obicei inabordabile. Dacă o luăm încet, grijuliu, din vreme, şi ne facem în tihnă cumpărăturile, avem şanse să găsim darul cel mai potrivit pentru omul potrivit şi să descoperim, sub luminile pomului de iarnă, licărul de bucurie în ochii celor care primesc darurile. Ne-am gîndit la cîteva sugestii. Urmăriţi-le, cine ştie, o idee în plus nu strică niciodată...

S.F.

1. Dacă împliniţi anul acesta cinci sau poate zece ani de la căsătorie, ce-ar fi să vă amintiţi de frumoasele zăpezi de odinioară şi de romanticele revelioane în doi ale anilor iubirii proaspete şi să faceţi soţiei surpriza unei mese reţinute la un restaurant de primă mînă? Prilej de a vă simţi din nou tineri îndrăgostiţi, de a aborda papionul oferit în dar de soţie, de a-şi inaugura şi ea rochia nouă şi... de a nu avea amarnice bătăi de cap cu pregătirile gospodăreşti de-acasă.

2. O dată cu bluzele — identice! — dăruite mamei şi mezinei casei, oare un tort cumpărat la o cofetărie bună nu-i va oferi soţiei cele cîteva ore în plus (pierdute de obicei la frecatul cremelor!) pentru a se odihni şi a merge la coafor în preziua Anului nou?

3. Material pentru o bluză gen cămaşă bărbătească (sau una gata confecţionată, dacă găsiţi — ?! — în magazine): cadou cu efect garantat.

4. Un ceas prinde totdeauna bine unei adolescente care trebuie să-şi drămuiască timpul alergînd între şcoală, atelierul de practică, patinoar sau bibliotecă. Ceasul te învaţă să preţuieşti timpul tău, dar mai ales al altora, şi te deprinde cu această mare calitate omenească care se numeşte punctualitate. Nu strică un dar cu funcţie educativă, nu credeţi?

5. Puteţi suspenda cu prilejul sărbătorilor severele lecţii conjugale de austeritate şi oferiţi soţului dv. o sticlă, una singură, cu băutura preferată: o dată înseamnă niciodată — în materie de băutură! — spune un proverb.

6. Şi un dar pe care îl facem de Anul nou automobiliştilor: un Moş Gerilă desenat pe şosea, să le indice drumul just şi viteza regulamentară în zorii zilei, cînd cerul — şi creierul! — nu sînt tocmai limpezi...

7. Sau dacă socotiţi totuşi că oferirea unei sticle de băutură nu e tocmai gestul cel mai înţelept, tot e mai bun un stilou — dar un stilou bun! Cu el în mînă, tot omul se simte poet!

8. Celui mic, neapărat un joc constructiv: stimulează fantezia, îi dezvoltă manualitatea şi deprinderile tehnice, îl obligă să se concentreze. Şi îl ţine potolit loculuí, permiţînd bieţilor părinţi terorizaţi de vivacitatea mezinului să-şi mai tragă o clipă sufletul.

9. O sticlă de parfum sau de colonie bună face totdeauna plăcere unei femei. Dar căutaţi să aflaţi, cu discreţie, care e marca preferată a aceleia căreia îi faceţi darul. Noi vă dăm următoarele sugestii: pentru o fată tînără alegeţi colonia **Sublim,** *cu un miros suav de lăcrămioare, sau* **Eva 1 001,** *de asemeni cu nuanţe florale (care se înscrie pe linia parfumurilor Chanel 5). Pentru serile mai elegante alegeţi colonia* **Romarta,** *cu un miros foarte rafinat (de tip Rochas) sau colonia* **Perfect,** *cu un miros suav de petale de trandafiri (de tip Caléche). Un miros interesant, pudrat-amărui: colonia* **Intim.**

10. Dacă tot aveţi de gînd să cumpăraţi în casă o nouă maşină de gătit, oferiţi-o soţiei acum,o dată cu iluzia că aceasta îi va mai uşura puţin viaţa petrecută în bucătărie. Sînt sigură că un ce profit veţi avea şi dv., soţul...

11. Sigur că o bijuterie va fi darul care va răvăşi orice inimă slabă de femeie. Ca să nu riscaţi asupra alegerii, optaţi pentru o bijuterie discretă, delicată. Dacă e şi de bună calitate!!...

12. O idee pentru masa de revelion în doi sau în patru: în loc de mult folositele crenguţe de brad, cîteva globuri colorate, o luminare şi cîteva flori proaspete.

UZINA OCTOGENARĂ DE PE MUREȘ

1 decembrie 1891. Din această zi, pe terenul sterp din preajma străvechiului Arad a început să se înalțe fabrica, astăzi uzina, care trimite pe căile ferate magistrale din țară și străinătate vagoane de călători și de marfă produse la un înalt nivel tehnic și calitativ.

Cel de-al doilea război mondial prefăcuse vechea fabrică în ruină, moloz, cenușă. În anii puterii populare se ridică noua uzină de vagoane, cea mai mare și mai modernă uzină de acest fel din sud-estul Europei. Dacă producția anului 1948 restabilea nivelul celei din 1938, an de vîrf al producției capitaliste, astăzi Uzina de vagoane din Arad realizează această producție în 15 zile, ca o consecință firească a dotării uzinei cu capacități de producție sporite, la un înalt nivel tehnic. Numărul de salariați a crescut cu 424%, productivitatea muncii în anul trecut a fost de 5,1 ori mai mare ca în anul 1948. Muncitorii înscriu noi realizări în palmaresul activității lor, încît astăzi există în uzină peste 1 620 de fruntași în întrecere și 227 evidențiați în muncă. Numărul de inovații înscrise anul trecut este de 23 de ori mai mare decît în anul 1948, eficiența economică postcalculată a acestora se concretizează la valoarea de 5 549 513 lei. Sub conducerea partidului, muncitorii români, maghiari și de alte naționalități, înfrățiți, umăr la umăr, înscriu în cartea de onoare a uzinei noi succese.

Locurile de muncă curate, halele spațioase, mașinile moderne șterg imaginile întunecoase ale trecutului. Prezentul își spune răspicat cuvîntul.

Uzina întinerește mereu. Despre tineri ne vorbește cu mîndrie Șiclovan Ioan. La cei 51 ani ai săi, are multe de povestit. «Dacă vrei să-ți faci datoria ca la carte, e greu, dar e și plăcut» — spune el. El a lucrat ca sudor încă de acum 34 ani. La locul de muncă, Șiclovan Ioan instruiește zilnic ucenici, care îl ascultă ca pe un părinte. «Mi-a plăcut întotdeauna ca omul să fie om de la început, să fie drept ca pomul, că dacă de la început crește strîmb, anevoie îl mai îndrepți». Cuvinte simple dar pline de înțelepciune. Sfaturile, îndemnurile lui sînt primite cu interes de ucenicii care se instruiesc la locul de muncă. Dintre aceștia mulți sînt muncitori pricepuți, harnici: Liviu Popovici, Ionel Avrămuț, Ion Seceanski și alții.

Tineretul și tinerețea uzinei... Zi de zi, an de an, sub îndrumarea veteranilor, se ridică noi cadre de nădejde, care,cu dragoste și pasiune, în procesul de producție obțin caratele de neprețuit ale muncii.

Reciclarea nu e un cuvînt nou pentru muncitorii uzinei de vagoane. Aici, în freamătul muncii, aspirațiile tinerilor de la Grupul școlar profesional, Atelierul de ucenici al uzinei, ca și ale celor ce se califică la locul de muncă se împlinesc, fiecare căutînd să pătrundă cît mai bine tainele meseriei îndrăgite. Clubul muncitoresc al uzinei de vagoane, prin acțiunile, manifestările cultural-artistice ce se organizează, vine de asemeni în sprijinul lor, punîndu-le la dispoziție o bogată bibliotecă cu volume de specialitate.

Viața uzinei de vagoane din Arad cunoaște ritmuri trepidante, din care își trage seva neobosita activitate creatoare a inovatorilor și inventatorilor.

Proiectele de viitor ale uzinei se bizuie temeinic pe măsurile multilaterale de autoutilare luate de conducerea ei. Cum era și firesc, cele mai multe lucrări de autoutilare, după o matură alegere, au fost executate în punctele-cheie ale procesului de producție.

Pe căile ferate magistrale ale multor țări — U.R.S.S., R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă, R.D. Germană, R.P. Ungară, R.P.D. Coreeană, R.D. Vietnam, Grecia, Indonezia, Pakistan, R. Arabă Egipt, Cuba etc. — Uzina de vagoane Arad trimite astăzi:

— vagoane de călători clasele I și II;

— vagoane speciale;

— vagoane de marfă de toate tipurile — acoperite și descoperite, pe 2 osii și 4 osii;

— vagoane acoperite, pe 4 osii, tip GVAS;

— vagoane descoperite, pe 4 osii, tip gondolă;

— vagoane-platformă etc.

În trunchiul viguros al octogenarei uzine arădene pulsează viu sevele tinereții.

Reportaj realizat de
Augustin JULA și
Eugen GIVULESCU

PUBLICITATE

varietăti

prietenie...

joe, betivanul

Joe-Joe, un cangur în vîrstă de opt ani, trăieşte, împreună cu turma sa numărînd cîteva mii de consingeni, într-un parc-rezervaţie din regiunea australiană Gipsland, la circa 300 de mile de Melbourne. Nu ştim exact ce amaruri îl macină pe bietul Joe, dar în timp ce semenii săi îşi văd liniştiţi de rontăitul verzăturilor şi de îngrijirea progeniturilor din buzunare, amicul nostru Joe a apucat calea cîrciumii. În fiecare seară el se înfiinţează la uşa unui bar din apropiere, şi dacă nimeni nu-l bagă în seamă ciocăneşte la geam întîi decent, apoi din ce în ce mai insistent, pînă cînd i se deschide uşa. O dată intrat în bar, ştie el prea bine că se va găsi cineva să-l cinstească cu un păhărel. Şi dacă se întîmplă cumva ca toţi cei prezenţi să fie groşi de obraz, atunci îl cinsteşte chiar barmanul. Fiindcă, orice s-ar spune, Joe dă asta este un client cu totul aparte care, chiar dacă nu obişnuieşte să-şi plătească consumaţia, tot face nitică reclamă localului...

De curînd s-a desfăşurat la Paris festivalul mondial al «magiei».
Persoana din fotografie, cu fizionomie de muşchetar al lui Ludovic al XIV-lea, este însuşi maestrul iluzionist Yvon, care i-a operat fără dureri pe tinerii de lîngă el, făcîndu-i să suporte «tortura» cu resemnare şi zîmbetul pe buze.
Nimeni nu crîcneşte, pentru că, după cum recunoaşte însuşi maestrul Yvon, andrelele care străbat obrajii acestora se pare numai că-i străbat...
După cum se spune, totul constă numai în iuţeala de mînă şi nebăgarea de seamă, fiindcă în realitate nu e vorba decît de o glumă inofensivă, de un număr de spectacol de circ.

să nu crezi tot ce vezi!

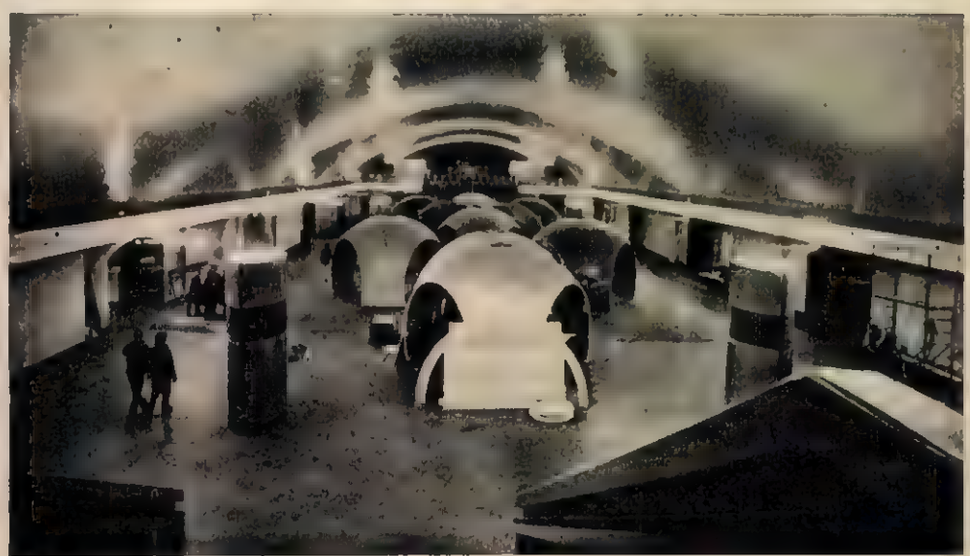

holul igluurilor

Aşa a fost denumită această piaţetă subterană aparţinînd noului tronson recent inaugurat al metroului parizian. Lung de 2 700 metri, tronsonul, care are ca puncte terminus Place de l'Etoile şi staţia Auber, face de asemenea legătura între staţiile Opera şi Havre Cammartin. E dotat cu ascensoare, covoare şi scări rulante, trenurile îl parcurg la distanţă de două minute şi jumătate şi a fost conceput pentru a putea cuprinde, în orele de vîrf, 100 000 de persoane pe oră (în sfîrşit, o consolare pentru victimele aglomeraţiei). Iar «igluurile» din fotografie sînt în realitate puncte comerciale.

UMOR

de Cik DAMADIAN

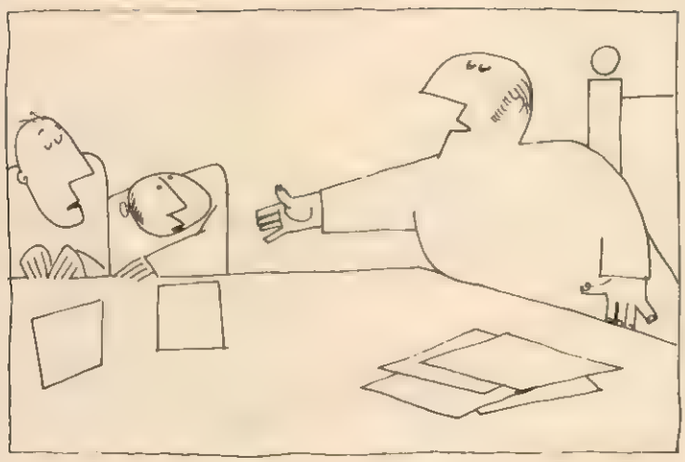

— Recunosc c-avem și lipsuri...

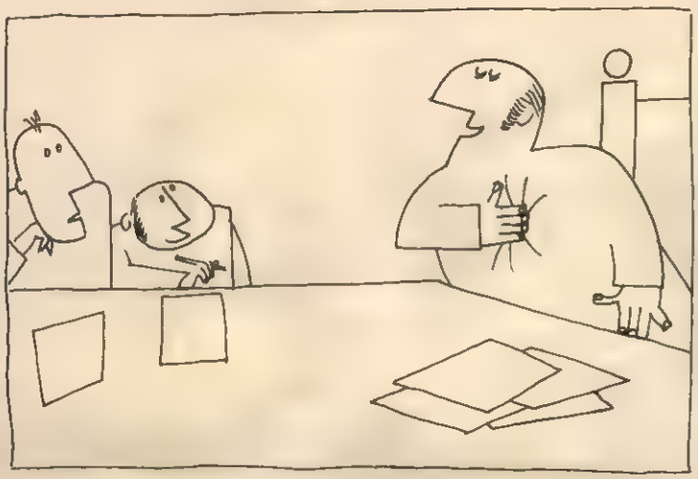

...pe lîngă importante realizări!

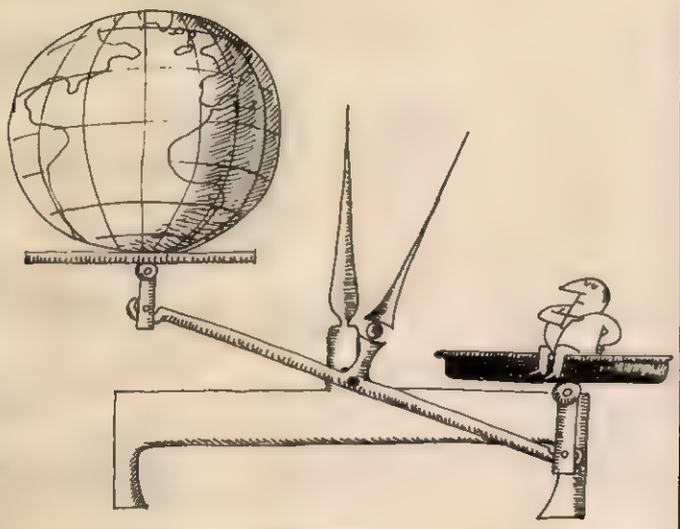

«Autoapreciere»

MARE-I GRĂDINA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2							■				
3				■							■
4					■			■			
5		■								■	
6							■				
7			■			■			■		
8	■						■				
9			■						■		
10					■			■			
11		■		■							
12							■				

ORIZONTAL. 1) Fruct aromat din arsenalul radiofonistului — Laur. 2) Floarea primăverii — Fruct... în flăcări (pl.). 3) Arbore din familia coniferelor — Copaci din luncă, cu frunze albe-verzui. 4) Răsadul la rădăcină! — Pasc iarbă verde — Acest (pop.). 5) Ramuri de castan! — Salata sau varza, de exemplu 6) Magazin cu legume și fructe, în cadrul OCL — A aerisi. 7) Viță tăiată! — Notă muzicală — Vas pentru flori (mold.) — Fire de polen! 8) Ramură (fig.) — Falnicul arbore al peisajului montan. 9) Muzică între flori de nufăr — Loc de alimentare a vitelor cu furaje — De acord. 10) Terenuri pregătite pentru semănat — Cu flori, în garderoba mîndruței — Efemera podoabă a păpădiei. 11) În cring! Fructe aromate din zona tropicala. 12) Specialiști în rodul viței de vie — Metal conținut în spanac.

VERTICAL: 1) Plantă cu fructe mici și negre — Plante aromate. 2) Floare de toamnă, de un purpuriu catifelat — Alt arbore de luncă. 3) «...florilor», roman de Mihail Sadoveanu — Ciupercă inflamabilă. 4) Un altoi prins — Se face din iută sau cînepă. 5) Negație din nufăr! — Lămîie (pop.). 6) La fasolea verde — Apărute — Trunchi și coroană de fag! 7) Valoarea vaniliei (pl.) — Cărăușii munților. 8) Pronume sau tei anagramat — Nume feminin. 9) Elementul vital pentru plante — Plante aproape... albe! — Două din trandafir! 10) Ocrotite la seră — Tulpina grîului. 11) Floarea... ochilor — Aduse din nou. 12) Neon! — Floarea florilor.

Marcel RANTZER

Dezlegarea jocului «SESAM, DESCHIDE-TE... SAU ÎNCHIDE-TE», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) SIBILIC — BAR. 2) EVAZAT — MATE. 3) MAROC — BILET. 4) ARAL — PACALI. 5) F — TAVAN — NAN. 6) OT — TACUTI — E. 7) ROZ — MUTA — V. 8) LAGAR — ILAR. 9) SEVE — AMNARE. 10) ORORI — UITAT 11) LAR — SINCERI.

glob comentar

o săptămînă în lume

În ansamblul permanențelor vitale ale politicii internaționale a partidului și statului nostru, un loc primordial îl ocupă abordarea principială și cultivarea multilaterală a legăturilor de prietenie frățească cu toate țările socialiste. Nu trece o zi a săptămînii fără ca, sub acest aspect, agenda internațională să nu consemneze acte și manifestări concrete menite să contribuie la dezvoltarea raporturilor dintre țara noastră și țările socialiste, dintre care cîteva vecine imediate. Contribuție importantă la adîncirea legăturilor tradiționale româno-iugoslave, vizita de prietenie în țara noastră a tovarășului Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președinte al Uniunii Comuniștilor din Iugoslavia, a prilejuit reafirmarea hotărîrii țărilor noastre, prietene și vecine, de a continua cu forțe sporite, și pe cele mai variate planuri, colaborarea fructuoasă, pe temelia solidă a respectării principiilor independenței și suveranității, egalității și interesului reciproc.

Pornind de la ideea că problemele internaționale nu pot fi soluționate decît cu participarea activă a tuturor statelor, — mari sau mici — România și Iugoslavia consideră de datoria lor să acționeze în comun, și totodată în colaborare cu celelalte state ale lumii, pentru a-și aduce contribuția la cauza generală a păcii. Din acest punct de vedere, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut următoarele aprecieri în legătură cu convorbirile de la Timișoara: **«Consider că tot ceea ce noi am discutat corespunde pe deplin intereselor partidelor și popoarelor noastre, intereselor tuturor țărilor socialiste, mișcării comuniste și revoluționare și izvorăște din dorința sinceră de a face totul pentru triumful ideilor socialismului, păcii și cooperării internaționale».**

La rîndul său, președintele Iosip Broz Tito a declarat: **«Iugoslavia și România sînt două țări vecine care demonstrează cum pot fi promovate relațiile de bună vecinătate, sînt două țări care se pot înțelege, neavînd între ele nici un fel de dificultăți care să nu poată fi înlăturate prin comprehensiune reciprocă...»**

La încheierea vizitei oficiale de prietenie pe care a făcut-o în țara noastră ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Ungare, János Péter, s-a putut constata de asemeni cu satisfacție — așa cum se arată în comunicat — că relațiile de prietenie și colaborare multilaterală dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară se dezvoltă cu succes, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist, respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, în interesul poporului român și poporului ungar, al întăririi unității sistemului mondial-socialist, al cauzei păcii și securității în lume. Aprecierea comună, rezultată din dialogul româno-maghiar, că semnarea noului Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre cele două țări va lărgi cadrul politico-juridic al colaborării, va contribui la întărirea în continuare a prieteniei dintre cele două popoare vecine, deschide fără îndoială noi perspective și nu poate fi salutată decît cu legitimă satisfacție de opinia publică românească.

Dimensiunile și intensitatea participării țării noastre la diferite activități de interes comun întreprinse de marea familie a țărilor socialiste și-au găsit expresia cea mai recentă atît în cadrul lucrărilor de la Snagov ale Comisiei permanente C.A.E.R. pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, la ședința de la Sofia a Comisiei permanente C.A.E.R. pentru energie electrică cît și la consfătuirea din această săptămînă a miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

În amplul interviu pe care l-a acordat ziaristului Fausto Ponte, editor pentru probleme de politică internațională al ziarului mexican «Excelsior», președintele Nicolae Ceaușescu a declarat că România se pronunță pentru dezvoltarea relațiilor de bună vecinătate între state și, în acest spirit, dezvoltă raporturi de largă colaborare cu vecinii săi. Relațiile României cu Uniunea Sovietică pornesc de la faptul că țările noastre construiesc orînduirea nouă, socialistă, comunistă și deci se bazează pe o profundă comunitate de interese, cît și pe principiile generale ale raporturilor dintre state. Amploarea colaborării economice româno-sovietice își găsește expresia în faptul că din volumul total al comerțului exterior al țării noastre 25 la sută reprezintă schimburile cu U.R.S.S. Protocolul comercial pe anul 1972, semnat recent la București, marchează un nou pas pe calea dezvoltării ascendente a schimburilor economice româno-sovietice. Pe aceeași linie a colaborării rodnice cu țările socialiste a fost semnat zilele acestea la Pekin protocolul privind schimburile de mărfuri și plățile pe anul 1972 dintre România și R.P. Chineză.

Concomitent cu străduințile de a intensifica relațiile cu țările socialiste, România continuă să militeze activ pentru promovarea în relațiile internaționale a principiilor dreptului și legalității internaționale. Reprezentanții țării noastre în forurile internaționale se pronunță cu fermitate pentru găsirea celor mai eficiente căi și mijloace menite să ducă la normalizarea vieții internaționale, la crearea unui climat de pace și securitate reală.

Într-o perioadă cînd în Indochina are loc o nouă invazie de trupe sud-vietnameze pe teritoriul cambodgian, cînd la frontiera dintre India și Pakistan bubuie tunurile și cînd în Orientul Apropiat se menține starea de tensiune, o politică lucidă, realistă, se impune mai mult ca oricînd, ceea ce justifică poziția clară a României socialiste, care nu încetează să acționeze în interesul vital al salvgardării păcii în Europa și în lumea întreagă, pentru statornicirea unei atmosfere de respect reciproc și colaborare mutuală între țări și între popoare.

Marți, 30 noiembrie 1971

DN. BARBIAN

varsovia: realizări în cinstea congresului

«O dovadă grăitoare a faptului că clasa muncitoare și toți oamenii muncii sprijină propunerile programatice făcute de Comitetul Central au constituit-o angajamentele în producție luate în masă în cinstea Congresului al VI-lea al P.M.U.P., înfăptuite în prezent cu abnegație și consecvență» — sublinia, în cuvîntarea rostită la Conferința voievodală de partid de la Zielona Gora, Piotr Jaroszewicz, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Polone. Între cei ce întîmpină Congresul partidului cu succese în muncă sînt și muncitorii de la Uzinele de automobile din Varșovia, care au sărbătorit în aceste zile 20 de ani de cînd pe poarta uzinelor a ieșit primul automobil de fabricație polonezâ.

realități din lumea

bătălia locuitorilor din barăci „pentru case adevărate"

Încă din zorii zilei, cartierele de barăci și cocioabe din zonele periferice ale Romei se aflau în plină agitație. Spre prînz au început să se adune pe șoselele de acces spre centrul metropolei italiene mii de «baraccati» (locuitori din barăci) și de oameni aflați efectiv fără acoperiș. Spre seară, piața Campidoglio din inima capitalei părea un imens cazan în care clocotea mînia mulțimii. Zeci mii de oameni scandau: *«Vrem și noi un acoperiș!»; «Dați-ne case adevărate!»; «Și muncitorii au dreptul să aibă o casă ca lumea».*

În jurul statuii ecvestre a lui Marc Aureliu puteau fi văzute sute de mame cu copii în brațe, venite și ele aici să-și ceară dreptul de a locui nu în cocioabe și barăci, ci în unul din zecile de mii de apartamente libere, pe care proprietarii lor nu le închiriază decît dacă li se plătesc chirii exorbitante, de speculă.

«Paese Sera», descriind amploarea și vigoarea demonstrației publice, precizează că deși după datele oficiale aproape 20 000 de familii locuiesc în barăci cu acoperiș de carton, numărul năpăstuiților este mult mai mare în realitate. Astfel, «zeci de mii de persoane trăiesc în case insalubre, iar sute de mii de familii sînt sufocate pur și simplu de chiriile care — în nu mai puține cazuri — depășesc 50 la sută din salarii».

Demonstrația din piața Campidoglio, desfășurată fără incidente, s-a prelungit pînă la căderea întunericului. Apoi a început marele marș nocturn pentru ocuparea simbolică a apartamentelor goale din cartierele centrale. Locuitorii barăcilor și cei fără nici un acoperiș au lust cu asalt numeroase blocuri moderne, instalîndu-se, împreună cu familiile lor, în aproape 5 000 de apartamente de multă vreme libere.

Demonstranții în piața Campidoglio: «Să fie rechiziționate casele goale!» — pentru care se cer chirii de speculă.

Nu numai la Roma... Aspect de la o puternică demonstrație de stradă la Florența, în favoarea unei juste repartiții a locuințelor.

foto

capitalului

Noaptea ocupației caselor a fost o operațiune de dimensiuni fără precedent, constată presa italiană. «Ocupația simbolică — cum bine au precizat cei care au participat la această acțiune — scrie «Paese Sera», nu urmărea acapararea cu forța a apartamentelor, ci denunțarea unei situații absurde la Roma, unde 30 000 de case stau goale, în timp ce mii și mii de persoane nu dispun de un acoperiș decent». Care sînt revendicările imediate formulate de «baraccati»? În primul rînd, rechiziționarea imediată a unui număr de cel puțin 5 000 de apartamente. Apoi interzicerea pe termen de șase luni a oricăror evacuări, reducerea corespunzătoare a chiriilor la apartamentele aparținînd marilor proprietari particulari, adoptarea unei noi legi cu privire la casele de locuit și a unui program edilitar corespunzător. În același timp, se cere folosirea imediată și judicioasă a fondului de 370 miliarde lire italiene alocate pentru construcția așa-ziselor case populare.

Un reprezentant al Consiliului comunal care a primit cererile scrise ale demonstranților din piața Campidoglio a dat asigurări că vor fi luate măsuri de urgență pentru satisfacerea revendicărilor. Între timp au și început tratative între delegații ale demonstranților și autorități.

Nu numai pe ușă s-a intrat în noaptea ocupației «caselor adevărate».

Deși simbolică, ocuparea caselor s-a făcut — după cum se vede — după toate regulile unei mutări reale.

r. f. a germaniei — conflict social în industria metalurgică

În timp ce în economia vest-germană se profilează simptomele recesiunii (un raport special întocmit de experți la cererea guvernului de la Bonn apreciază că situația actuală este de asemenea natură încît s-ar putea reedita o recesiune de amploarea celei din 1966–1967), puternica mișcare revendicativă declanșată de muncitorii metalurgiști din Nord-Württemberg și Nord-Baden marchează ascuțirea conflictelor sociale ce se desfășoară pe fundalul unor realități economice concrete. Acțiunea grevistă inițiată la 22 noiembrie în cîteva întreprinderi s-a extins asupra întregului land Baden-Württemberg, angajînd în luptă muncitori din 40 uzine și fabrici. Încercarea patronatului de a rezista mișcării revendicative prin instituirea clasicului lock-out a primit replica greviștilor hotărîți să nu accepte nici un pfenig în minus față de revendicarea lor de a se majora salariile cu 11 la sută.

cambodgia — resturile armatei bătute

Noua agresiune saigoneză în Cambodgia, inspirată și dirijată din umbră de comandamentul trupelor americane din Indochina, s-a concretizat, zilele trecute, prin invazia masivă de trupe saigoneze trimise în ajutorul regimului reacționar al lui Lon Nol. Obiectivul noii intervenții armate ar fi declanșarea unor atacuri împotriva forțelor de rezistență populară care controlează în prezent 80 la sută din teritoriul Cambodgiei și ocupă poziții avansate pe șoselele ce leagă Pnom-Penh-ul cu portul Kompong-Som și cu capitala provinciei de nord, Kompong-Thom, izolînd regimul Lon Nol de cea mai mare parte a teritoriului țării. După cucerirea orașului Rumluong, un comunicat al comandamentului forțelor armate de rezistență a anunțat că numai în ultimele trei luni au fost scoși din luptă 9 000 de militari din trupele regimului Lon Nol. În imagine, răniții părăsiți pe cîmpul de luptă așteaptă sosirea elicopterelor americane care — și așa — nu pot transporta decît o mică parte dintre ei.

glob comentar foto

e vorba doar despre autobuze?

«În mod evident, busingul a început să se releve ca una dintre dezbaterile majore politice ale lui 1972» — scrie revista americană «Time», care consacră coperta (imaginea de sus) și un mare număr de pagini dintr-un foarte recent număr acestei probleme a transportului în comun, cu autobuze speciale, al elevilor albi și negri care învață laolaltă. Rezistența opusă de cercurile ultrarasiste integrării rasiale în școli atestă, prin implicațiile ei politice, afirmația din «Time». Este vorba în mod concret de incendierea unor autobuze destinate transportului elevilor spre școlile integrate și de alte incidente (în fotografia de jos: o demonstrație antibusing la Pontiac), de obstrucțiile față de candidații de culoare în recentele alegeri pentru funcția de primari și guvernatori, ca și de amendamentul semnificativ la proiectul guvernamental de alocare a sumei de 1,5 miliarde dolari desegregării școlare, amendament care precizează că acești bani nu pot fi folosiți pentru finanțarea transportului în comun, cu autobuze, al copiilor albi și negri. Oricum, asigurarea busingului, chiar și fără incidentele provocate de adversarii integrării, nu rezolvă problema discriminărilor rasiale în școlile americane. Atîta vreme cît autoritățile federale nu vor ataca pe planuri multiple problema discriminării, inclusiv cea a segregării cartierelor de locuit, — apreciază unele ziare americane — integrarea școlară nu va putea fi eficientă. Despre stringența rezolvării ei vorbește însuși faptul că, deși au trecut 17 ani de cînd Curtea supremă a S.U.A. a declarat ilegală discriminarea rasială în sistemul educațional, copiii de culoare reprezintă în prezent doar 5,5 la sută din numărul elevilor care frecventează școlile medii și liceele americane. Și nu trebuie uitat că negrii constituie 12 la sută din numărul cetățenilor S.U.A. În învățămîntul superior situația e și mai gravă. Dintre studenții americani, doar 2 la sută sînt negri, iar dintre absolvenți, doar... 1 la sută. Pe bună dreptate, studiul elaborat de Asociația națională a universităților americane avertizează: «Dacă sistemul lichidării segregației în colegiile și universitățile publice din S.U.A. se menține la stadiul actual, atunci va fi nevoie de cel puțin încă un secol pentru realizarea desegregării totale».

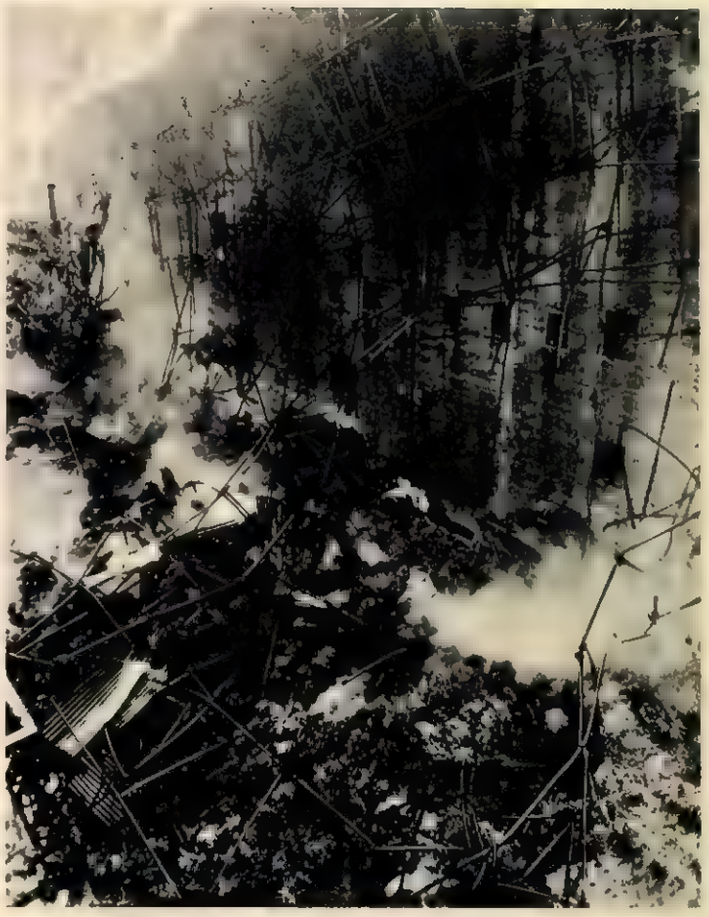

incendiul... salutar

Uneori și un incendiu de mari proporții izbucnit dintr-o imprudență sau neglijență poate avea efecte salutare. În cazul de față, focul a făcut să sară în aer blocul, construit în întregime din beton armat, care a adăpostit în timpul războiului sediul provizoriu al gestapoului nazist. Agențiile de presă au răspîndit prin telefoto și în mii de exemplare fotografice această imagine, însoțind-o cu comentarii din care răzbate satisfacția față de pulverizarea sinistrului vestigiu al ocupației hitleriste. De mai mult timp se desfășurau lucrări pentru demolarea acestei clădiri cu o istorie atît de compromițătoare. În incinta ei era pregătit și un stoc de dinamită pentru a fi utilizată la demolarea unor porțiuni mai rezistente. Dar incendiul provocat de cauze încă neprecizate a precipitat, ca să zicem așa, deznodămîntul. Focul a cuprins peste noapte întreaga clădire, și atunci cînd depozitul de dinamită a intrat în zona vîlvătăilor, o explozie puternică a trezit din somn întregul Paris. În zori, toată lumea a putut afla că fostul sediu al gestapoului a fost distrus pînă în temelii.

acesta e „lucy"

Imaginea, transmisă de un satelit meteorologic și captată de o stație a serviciului meteorologic al R.D. Vietnam, redă un aspect al taifunului «Lucy» așa cum a fost surprins în trecerea sa recentă deasupra teritoriului vietnamez.

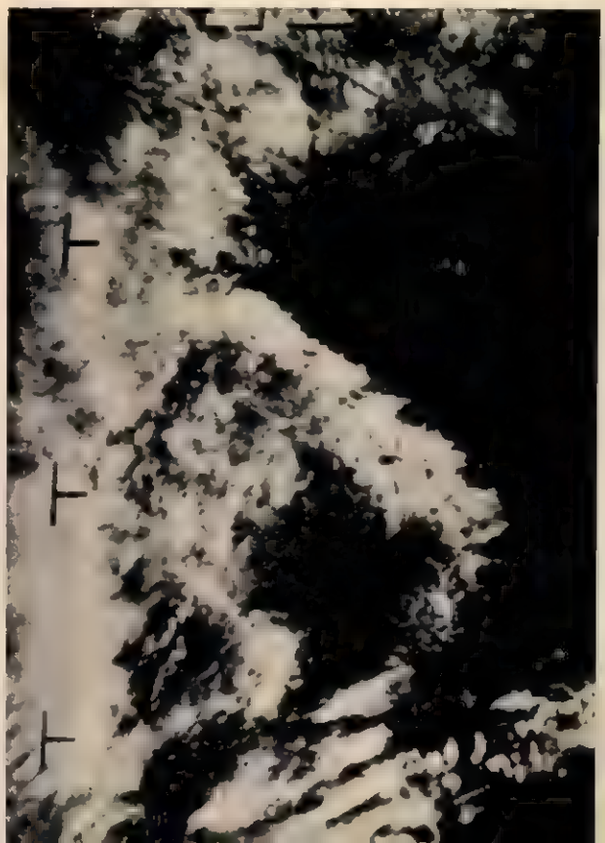

airbusul prinde aripi

Semnarea de către compania «Air France» a comenzii privind cumpărarea a șase aparate de tipul «Airbus A-300-B» și rezervarea dreptului de opțiune asupra altor zece este considerată în cercurile interesate de bun augur pentru realizarea programului de construire a acestui avion de mare capacitate, pentru distanțe medii, construit în comun de Franța, R.F. a Germaniei și Olanda. Comentînd acordul Air France-Airbus (în fotografie: un aspect de la semnare), cu vădit regret față de faptul că Anglia s-a retras din consorțiul Airbusului, ziarul britanic «The Times» scrie că perspectivele pe care le oferă această comandă «nu pot decît să bucure industria aerospațială (vest)europeană. Ele sînt în special reconfortante pentru R.F. a Germaniei și Franța, ale căror guverne au investit importante capitaluri în proiectul Airbus».

belgrad: forumul cărților

Edituri din toate republicile iugoslave, firme, întreprinderi poligrafice și edituri din zeci de țări și-au dat întîlnire și la ediția din acest an — a 16-a — a Tîrgului internațional de carte de la Belgrad. Țara noastră, reprezentată de întreprinderea românească de comerț exterior «Libri», a expus lucrări apărute în editurile politică, științifică și în alte edituri, incluzînd culegeri de texte ale unor cuvîntări, articole, rapoarte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, principalele apariții prilejuite de aniversarea unei jumătăți de veac de la crearea P.C.R., cărți cu tematică politică, social-istorică, economică, științifică, tehnică, lucrări beletristice de prestigiu, albume de artă, cărți pentru copii. În total — peste 750 titluri ce s-au bucurat de un interes deosebit din partea vizitatorilor.

la frontiera canadiano-americană

Blocînd timp de mai multe ore circulația pe «podul «Ambasador» care face legătura dintre Canada și Statele Unite, peste rîul Detroit, un numeros grup de canadieni, manifestanți pentru pace, au atras atenția, în acest mod original, asupra deziderateior lor: să se pună capăt războiului din Indochina, să înceteze experiențele nucleare, să se treacă la măsuri concrete de dezarmare.

„moskvici" — producție dublă

Uzinele de automobile «Komsomolul leninist» din Moscova marchează un moment de cotitură în activitatea lor. Recent au intrat în funcțiune noile instalații de producție care vor asigura un randament sporit și condiții de lucru optime. O bună parte a celor 22 de benzi automate sau automatizate fac parte din echipamentul furnizat de firme franceze și montat de specialiști francezi.
Pentru a reda dimensiunile ariei de producție este de ajuns să consemnăm faptul că halele uzinei se întind pe o suprafață de 228 000 metri pătrați și că lungimea totală a conveierelor care leagă între ele sectoare și ateliere este de 35 kilometri. Dar cea mai importantă performanță a uzinei modernizate o constituie capacitatea ei potențială de a dubla în scurt timp numărul de autoturisme «Moskvici» pe care le produce.

cronica de trei secunde

PALEONTOLOGIE

La 22 iulie 1971, într-o grotă din Pirineii Orientali s-a găsit un craniu de om, după ce tot acolo, în '69 și '70, se descoperiseră cîteva mandibule omenești de toată frumusețea.

Fiindcă nu se poate să mai ții în mînă o cutie craniană fără să-ți pui întrebări — așa a rămas eșic» de cînd un om foarte inteligent l-a pus pe un alt om inteligent să vorbească pe o scenă ținînd un craniu în mînă și de atunci toți vor să joace Hamlet — și aici, la Caune de l'Arezo, savanți foarte inteligenți au început să ciocănească neantul din «cutie». S-a mers și s-a ajuns foarte departe. Absența unei frunți — a unei frunți în adevăratul sens al cuvîntului — ca și îngustimea «cutiei» mai sus de tîmple au dus la concluzia că acest om avea un volum cerebral puțintel și necăjit, cu totul inferior neanderthalezilor, care aveau ceva cap și în cap. Prin urmare, dacă neanderthalezii aceștia au trăit în Europa în urmă cu 80 sau 100 de mii de ani, domnul din Pirinei poate fi plasat în istorie și mai departe, de unde fixarea lui de către specialiști cu 200 000 de ani în urmă! În paleontologie nu ne jucăm cu zilele, nici cu secolele — ca atare, iată-ne în fața celui mai vechi craniu european!

...N-aș fi avut nici o tresărire — fiindcă pentru mine chestiile astea care se traduc în ani-lumină sau ani-beznă n-au nici o valoare și mă lasă rece - dacă nu s-ar mai fi descoperit cu aceeași precizie că acest domn de 200 000 de ani a murit devorat de semenii săi; căci — zic specialiștii — craniul său a fost găsit în mijlocul unor «resturi culinare», adică într-o grămadă de oase aparținînd unei faune variate; și că acest domn de 200 000 de ani a murit de tînăr, dacă avea 20–25 de ani — dovadă incontestabilă fiindu-i măseaua de minte foarte proaspătă!

Atît de tînăr și atît de fraged...

...Și atîta am plîns moartea acestui tînăr cu craniu redus, încît ieri dimineață, citind că la Calcutta s-au găsit două cranii omenești la un fost amploaiat de morgă care omora șomeri și apoi le vindea cadavrele studenților în medicină pentru disecție, ieri dimineața am descoperit, cu voluptate de paleontolog, că nu mai am lacrimi pentru contemporanii mei cu cranii evoluate.

Radu COSAȘU

agendă

Președintele Senegalului, LEOPOLD SEDAR SENGHOR, este unul din principalii exponenți ai misiunii de mediere O.U.A., însărcinată cu facilitarea punerii în aplicare a rezoluției Consiliului de Securitate privind reglementarea crizei din Orientul Apropiat. Membrii misiunii au întreprins săptămîna trecută încă o vizită la Cairo și Tel Aviv, unde au purtat convorbiri la nivel înalt.

Cineastul de renume mondial JUAN ANTONIO BARDEM se numără printre cei 300 de oameni de artă și cultură din Spania care au adresat un mesaj de protest autorităților de la Madrid, caracterizînd interzicerea adunării omagiale consacrate sărbătoririi celor 90 de ani împliniți de Picasso și arestarea principalului organizator al acestei manifestări, criticul de artă Moreno Galvon, drept «o insultă la adresa libertății de expresie și o violare a drepturilor umane».

«Nici un guvern nu va fi creat în Thailanda în următoarele trei sau patru luni, țara va fi condusă în această perioadă de un consiliu executiv național» — a declarat, în cadrul unei conferințe de presă, mareșalul THANOM KITTIKACHORN, după recenta sa lovitură de forță, în urma căreia a fost reinstituit regimul militar, dizolvîndu-se parlamentul și abolindu-se constituția. Bineînțeles, în fruntea «consiliului executiv național» se află însuși mareșalul, care a ținut să precizeze că schimbarea de la Bangkok nu va afecta situația bazelor americane din Thailanda și nici relațiile dintre regimul militar din această țară și S.U.A.

O vie reacție a stîrnit în rîndul cercurilor politice din Ecuador declarația făcută de președintele VELASCO IBARRA, în sensul că intenționează să anuleze alegerile generale prevăzute pentru anul viitor și să transfere puterea la sfîrșitul lui 1972 «unei persoane sau unei grupări politice capabile s-o exercite», în cazul că opoziția va continua să-și intensifice cererile privind reinstaurarea ordinii constituționale. După unii observatori, Velasco Ibarra ar intenționa să transfere puterea armatei, la expirarea mandatului său.

După ce a cunoscut satisfacțiile succesului, deși nu a urcat treptele gloriei, la vîrsta de 46 ani, actrița de cinema italiană ELEONORA ROSSI-DRAGO a trăit în ultimii ani coșmarul uitării și indiferenței publicului. Cuprinsă de o depresiune iremediabilă, ea a făcut recent o tentativă de sinucidere, dar a putut fi salvată în ultimul moment. Întrebată în legătură cu motivele gestului ei disperat, a răspuns: «La 40 de ani orice altă femeie poate spera să-și mai refacă viața. Dar o actriță din lumea noastră, care trece de 40 și succesul o ocolește, este ca și condamnată la moarte».

După o dezbatere de trei zile, al cincilea Congres federal al Partidului Național Democrat, de orientare reacționară, din R.F. a Germaniei s-a încheiat cu un bilanț ce echivalează cu însăși dezintegrarea acestei organizații politice, compromise și dezavuate categoric de opinia publică în cadrul cîtorva importante teste electorale din ultimii ani. Faptul că însuși liderul atît de bătăios ADOLF VON THADDEN a preferat să demisioneze din funcția de președinte denotă impasul total în care se află P.N.D.

decembrie '71
MAGAZINELE VĂ ASTEAPTĂ !
LUNA CADOURILOR
RECOM

memento

Prezentat de: Traian STOICA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema,
Vlad MUȘATESCU (disc)
Sanda FAUR (teatru)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

carte

● Al. Raicu: **Necunoscutele scrisori de dragoste ale preadevotatului slujitor Alexandru.** Deși de un lirism direct, poezia lui Al. Raicu plutește în rarefiate zone de diafan. La aceasta contribuie deopotrivă sensibilitatea delicată a poetului și o expresie întotdeauna decantată. Grija pentru cuvîntul șlefuit nu răcește căldura sentimentului. Poetul transmite cu candoare și sugestiv surdinizate înfiorările sale din pionjările în fluxul vieții interioare sau dinafară (Editura Eminescu).

● Al. Graur: **Puțină... aritmetică.** Din «cuvîntul înainte» al autorului aflăm că titlul recentei lucrări «face aluzie» la rubrica «Puțină gramatică» pe care eminentul filolog a deținut-o sub pseudonimul Gheorghe Raviga, în ziarele «Adevărul» și «Tempo», între anii 1930 și 1937 și, respectiv 1939–1940. «Ceea ce încerc eu să fac aici — spune Al. Graur — este matematica lingvistică: pe de o parte, voi cerceta felul cum s-au creat, cu ajutorul limbii, numerele; pe de altă parte, voi căuta să arăt ce dă limbii faptul că există numere». Cartea, elaborată erudit dar cu accesibilitate, e destinată să intereseze în egală măsură specialiști ca și cercuri mai largi de cititori (Editura științifică).

● **Senilitate** de Italo Svevo, a apărut în colecția «Romanul secolului XX» a Editurii Univers. În românește de Florian Potra și Ștefan Delureanu.

● Tot Editura Univers a pus sub ochii cititorilor **Nouă povestiri** de J. D. Salinger. În românește de Marcel Corniș-Pop.

● Semnalăm apariția în Editura enciclopedică română a cărții **Drama antică–Drama modernă** de Émile Faguet. Traducere de Crina Coșoveanu. Prefață de Marcel Petrișor.

● Patru «eseuri despre munca și conducerea colectivă» formează sumarul unei cărți substanțiale și fertile în sugestii: **Echipa de conducere în unitățile economice** de Costin Murgescu. Lucrarea, axată în jurul unor stringente probleme economice, depășește însă sfera strict economică prin abordarea unor teme de ordin ideologic evidențiind rolul factorului conștient în procesul complex al mișcării sociale (Editura politică).

● Tot în aceeași editură, în seria «Sociologia militans», au apărut volumele III și IV, tratînd despre **Școala sociologică de la București.**

● În ultimul număr (10) al revistei **Viața românească** «debutează» liric încercatul publicist Al. Cerna-Rădulescu. Menționînd reușita acestor poeme, aducem totodată laudă onestității și modestiei.

cinema

● **12 oameni furioși.** Piesa lui Reginald Rose — material generos pentru o excelentă dezbatere despre drumul spinos al cîștigării adevărului. Regia — Sidney Lumet. O echipă actoricească remarcabilă, dominată de Henry Fonda și Lee J. Cobb. Filmul a fost distins cu «Ursul de aur» la Festivalul de la Berlin.

● **Avînt.** Intenții etice bune, posibilități artistice anemice. Regia — Egon Günther (R.D.G.). Interpreți — Jutta Hoffmann, Eberhard Esche, Fred Düren, Klaus Piontek, Irma Münch.

● Repertoriul lunii decembrie conține cîteva frumoase promisiuni: **Decolarea** — debutul tînărului nostru cineast Timotei Ursu, **Pădurea de mesteceni** (A. Wajda), **Gara bielorusă** (Andrei Smirnov),

Eva Pápp

Waterloo (S. Bondarciuk), **Mirii anului II** (J.P. Rappeneau), **Hugo și Josefina** (Suedia), **Război subteran** (o producție a studiourilor chineze).

● Turneul Teatrului de comedie din Budapesta, în țara noastră, va prilejui și iubitorilor de film o bucurie aparte: prezența unor actori de frunte ai ecranului maghiar — Antal Pager, Eva Pápp, Ilona Beres, Laszlo Toth.

● **La Timpuri noi** — scurt metraje în premieră, lansate, ca de obicei, fără nici o publicitate: **Pești și pescari, În căutarea animalelor sălbatice, Vînzătorul de înghețată, Bobo și contrabandiștii.**

● Vittorio Gassman va fi protagonistul unui musical intitulat «Aleluia, oameni buni».

muzică

● Azi, la Ateneu, «Damnațiunea lui Faust» de Hector Berlioz. Dirijor — **Mircea Basarab;** dirijorul corului — **Vasile Pîntea;** soliști — **Emilia Petrescu, Florin Diaconescu, Gh. Crăsnaru, Al. Voinescu.**

● Concertul se repetă la 6 decembrie, tot la Ateneu, pentru studenții centrului universitar București.

● Viitorul concert al Filarmonicii (10 și 11 decembrie) va fi condus de dirijorul **Mihai Brediceanu.** Programul cuprinde, în primă audiție, Simfonia a VI-a de Gustav Mahler.

● Cunoscuta cîntăreață sovietică **Zara Doluhanova,** din nou pe podiumul Ateneului, cu piese de Glinka, Komitas, Haciaturian, Ceaikovski, Taviverdnev, Scedrin, Poulenc. La pian, Nina Svetlanova (5 decembrie).

● **Voicu Vasinca** (flaut) și **Sorin Vasinca** (percuție) într-un program Machault, J.S. Bach, di Lasso, Glodeanu. În continuare, recitalul sopranei **Lucia Țibuleac** (la pian **Doina Micu**): Ferrari, Gavazzeni, Arrieu, Valentin Gheorghiu (7 decembrie, Studio Ateneu).

Zara Doluhanova

● În vizită la București — **Cvartetul danez,** alcătuit din Arne Svendsen — vioara I, Pallo Heichelmann — vioara II, Knud Frederiksen — violă, Pierre René Honnens — violoncel. La 8 decembrie, în sala mică a Palatului, lucrări de Mozart, Olsen, Beethoven.

● **Erich Bergel,** a cărui bogată și variată activitate dirijorală din sălile de concert ale Capitalei trebuie pozitiv subliniată, conduce și viitorul concert săptămînal al Orchestrei simfonice a RTV, inclus în Festivalul Enescu-Bruckner. Din creația enesciană ascultăm Suita I, iar din cea a marelui polifonist și reprezentant de seamă al simfonismului romantic german — Simfonia IV — «Romantica» (9 decembrie, Studioul din str. Nuferilor).

disc

● Solista de muzică populară Georgeta Anghel, acompaniată de formația lui Gheorghe Zamfir, ne cîntă: «Cucule, cînd oi pleca», «Am și eu un dor pe lume», «Vino neică-n bătătură», «Lîngă Turnu-Severin», «De-ar fi dorul de vînzare», precum și alte nestemate folclorice (EPD-1280).

● Pentru a-l susține și încuraja pe talentatul interpret Gheorghe Turda, voce tînără și plină de elanuri, s-au unit trei promotori ai cîntecului popular: Dumitru Fărcaș — șef de orchestră și solist la taragot și oboi, Ștefan Petreuș — solist la vioară, și George Vancu — dirijorul Orchestrei de muzică populară a RTV (EPC-10 190).

● De mai multe ori am rugat Electrecordul — pînă acum zadarnic — să însoțească și discurile de muzică populară de prezentări și informații documentare. Dacă s-ar afla și la Electrecord că emisiunea «Floarea din grădină» a «Stelei fără nume» este mult mai gustată decît cealaltă «stea», poate-poate că ne-ar da un pic de ascultare. Să știm și noi cine ne sînt cîntăreții pe care-i iubește o țară întreagă!

teatru

● **Ziariștii** de Al. Mirodan (Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra»): excelenta trupă de pe chei, străduindu-se, sub conducerea regizorală a lui Valeriu Moisescu, să dea textului poetic (și nu foarte atins de aripa vremii) al lui Mirodan o interpretare mai apropiată de sensibilitatea zilei, reușind doar pe ici, pe colo, prin punctele mai dure ale spectacolului (creație de zile mari a lui Victor Rebengiuc, cea foarte bună a lui George Oancea), bucurîndu-se cu explozia de artă și vitalitate a lui Toma Caragiu, cu apariția pitorească a lui Marius Pepino și cea agreabilă a Elenei Caragiu, și suferind dureros exact în zona ei cea mai luminoasă, portretul lui Cerchez (interpretat, sub rol și sub măsura actorului însuși, de Virgil Ogășanu).

● **Antigona** de Sofocle (Teatrul Mic): spectacol de înaltă ținută artistică (regizor Ion Cojar), dînd marelui text antic vibrații și profunzimi tragice, răscolitoare, mișcat pe scenă cu o eleganță clasică trecută printr-o viziune modernă și interpretat strălucit de Gh. Ionescu-Gion, Leopoldina Bălănuță, Const. Codrescu și... luminile lui Titi Constantinescu. În cor, prezența modestă (dar cît de viguroasă!) a lui Ion Marinescu.

● **Zorile teatrului românesc** (Teatrul «Mihail Eminescu» — Botoșani). După succesul încă neofilit al piesei «Harap-Alb», regizoarea Zoe Anghel-Stanca își investește din nou fantezia într-un spectacol de dulci candori, alcătuit din **O seară la mahala** de C. Caragiale și **Muza de la Burdujeni** de C. Negruzzi. Scenografia — Diana Ioan și arh. Vladimir Popov. În distribuție: Ștefan Pană, Ildiko Iarcsek, Doina Alexe-Popescu, Sică Stănescu, Ion Păsăreanu ș.a.

● **Farmecul unui vals** de Oscar Strauss (Teatrul muzical din Galați): spectacol onorabil, prezentat cu succes și în turneu bucureștean, într-o interpretare caracterizată prin acuratețe (Marilena Marinescu, Sanda Mărgărit, Margareta Kiss, Cornel Mărgărit, Ion Frizioiu), într-o scenografie de foarte bună calitate (Ofelia Tutoveanu-Drăgănescu).

● **Procurorul** de Gheorghi Djagarov, Teatrul Național din Cluj, ne anunță (prin niște «fluturași» foarte potriviți afișajului în tramvaie, dar parcă mai puțin unei corespondențe a secretariatului literar cu presa) noua premieră montată de Victor Tudor Popa și interpretată de Valentino Dain, Silvia Ghelan, Eugen Nagy, Nicolae Iliescu, Gh. Radu, Carmen Galin, Viorel Comănici.

Leopoldina Bălănuță

Toma Caragiu

televiziune

REPORTAJ. România '75 (luni) și **Cincinalul în acțiune** (marți și miercuri) aduc noi informații de pe frontul construcției economice. Un reportaj semnat Traian Coșovei despre vestitele podgorii Sarica-Niculițel (duminică). «De două luni student» se intitulează reportajul rubricii **Universitaria** (marți). Reportaje din lumea largă: Imagini din Finlanda (luni), Salba de hidrocentrale de la Rîla — Bulgaria (marți). Trei orașe poloneze (miercuri).

DEZBATERI-OPINII. «Democrația socialistă — forță dinamizatoare a societății socialiste» este subiectul propus de emisiunea **Dinamica societății românești** (luni). Pe marginea mult discutatului roman american «Love story», emisiunea **Cărți și idei** propune o dezbatere pe tema «sociologiei succesului», cu participare selectă: Eugen Barbu, Nina Cassian, Adrian Păunescu ș.a. (marți).

LITERATURĂ. Din bogatul sumar al **Revistei literare TV** reținem titlul «Din lirica socială contemporană» — versuri de Zaharia Stancu, Eugen Jebeleanu, Geo Dumitrescu (marți).

Roy Thinnes

ȘTIINȚĂ. Acupunctura și utilizarea ei în anestezie. Participă doi eminenți specialiști: dr. George Litărcek, anesteziat, și dr. Florin Dumitrescu, acupuncturist (marți). Despre un mare succes al chirurgiei oftalmologice românești (vineri).

TEATRU. În regia lui Sică Alexandrescu, o seară Vasile Alecsandri cu ale sale «Cîntece comice» (Mama Angheluța, Clevetici, Bîndu Napoilă, Barbu Lăutaru) în interpretarea lui Marcel Anghelescu (marți).

FILM. «Șeicul alb», un film reprezentativ pentru opera lui Federico Fellini, cu Alberto Sordi și Giulietta Masina (miercuri). «Van Gogh», filmul lui Vincente Minnelli, cu Kirk Douglas și Anthony Quinn (vineri). Pozitive aprecieri pentru serialul de aventuri cu tentă științifico-fantastică «Invadatorii» (sîmbătă).

MUZICĂ-COREGRAFIE. «Ce este sonata?» Răspunsul îl găsim în cea de-a treia emisiune **Să înțelegem muzica,** admirabil exemplificată de ciclul prezentat de dirijorul Leonard Bernstein (duminică). O inedită pagină închinată muzicii din Bucureștiul de altădată (duminică). Reîntîlnire cu marea balerină Galina Ulanova (marți). Tot marți, formația de jazz Kid Thomas. Apreciatul clarinetist Aurelian Octav Popa, prezentat la **Gala interpreților** (miercuri).

FOLCLOR. Scorniceștii Oltului, cu cîntecele și jocurile sale la **Vetre folclorice** (duminică). Maria Cornescu — **Interpreta săptămînii** (joi).

DIVERTISMENT. «Steaua fără nume» — muzică ușoară (luni). Ne atrage atenția sumarul oarecum insolit al celei de-a doua emisiuni de **Varietăți semnate de** Tudor Vornicu. Citîm: naistul Gheorghe Zamfir pe scena Teatrului parizian Gaité; toreadorul El Cordobes; Școala spaniolă de călărie de la Viana... și altele, și altele (duminică) Bogat în continuare, **Teledivertismentul** alfabetic, ajuns la K.L.M. (sîmbătă).

SPORT. Fotbal S.C. Bacău–Dinamo (duminică) și rugbi Franța–România (sîmbătă).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la concursul pronosport nr. 49, etapa din 5 decembrie 1971

I.	S.C. Bacău – Dinamo	1,x
II.	F.C. Argeș – Jiul	1
III.	Steaua – C.F.R.	1
IV.	«U» Craiova – Crișul	1
V.	Poli – Steagul roșu	1
VI.	«U» Cluj – Farul	1
VII.	Atalanta – Varese	1
VIII.	Bologna – Inter	x,2
IX.	Catanzaro – Fiorentina	x,2
X.	Lanerossi – Napoli	1
XI.	Roma – Cagliari	1,x
XII.	Sampdoria – Verona	1
XIII.	Juventus – Torino	1,x,2

FLACĂRA ALBUM

50
'71

FLACARA

ANUL XX
NR. 862
11 DECEMBRIE 1971

în șapte zile

Pentru fiecare generație care își trăiește existența în paralel, timpul se scurge în mod cu totul diferit. Priviți copiii! Pînă la pomul de iarnă li se pare un veac, ba chiar nu realizează că timpul a încetat să se măsoare în luni, ci zile. Tinerii, în schimb, sînt oarecum indiferenți. Prea absorbiți de clipă ca să mai vadă ora, ziua, săptămîna. Măsura adevărată în timp o are omul matur. Sau, cel puțin, așa crede. Așa e convins. Și cînd mai poartă și răspunderea a ceea ce umple scurgerea timpului, simțămîntul acesta capătă o amploare cu totul deosebită. Mi-am imaginat starea sufletească a acelor colective — care formează de altfel marea majoritate — conștiente că munca lor este împlinită, că prin ceea ce au produs cu mintea și mîinile lor s-au apropiat și unii poate chiar au intrat în anul care vine și i-am simțit mulțumiți, împăcați, liniștiți. Nu liniștea pasivă, indiferentă — atît de improprie poporului nostru, ci acea liniște odihnitoare și reconfortantă pe care ți-o dă numai conștiința datoriei împlinite, liniștea pe care ți-o dă timpul pregătit pentru o nouă recoltă, frontul de muncă perfect organizat pentru noi victorii împotriva timpului. E cursa noastră contracronometru. Este întrecerea noastră cu noi înșine din care trebuie să reușim de fiecare dată să ieșim învingători. Dar ca în orice cursă cineva se află în coada plutonului. Pentru acel «cineva» timpul se măsoară altfel. Timpul ar trebui să se măsoare altfel. Celui responsabil fiecare oră i-aș dărui-o de coșmar, bătăile cronometrului să nu-i lase să doarmă, secundele să-i obsedeze, construcțiile neterminate, utilajele nelivrate în timp să-i dea insomnie, păcatele unei proaste organizări pe parcursul a 11 luni să-i apese cu toată greutatea lor. Să viseze urît, apa să i se pară sălcie, mîncarea fără gust, salteaua în care se înfundă noaptea, plină de pietre colțuroase, fotoliul de la birou tapisat cu cuie ascuțite, toate îndreptate în sus, cafeaua adusă de secretară să fie apă chioară, iar din toate colțurile biroului, mîinile subalternilor să-i arate cu degetul, dar să nu blestemăm.

Să nu blestemăm?

Am văzut porumbul strîns grămezi și lăsat în ploaie, pămîntul nearat, animale fără adăpost, construcții neterminate (cu toate că termenul de dare în funcțiune a trecut de mult), case fără acoperiș, materiale de construcții risipite prin bălțoace.

Nu eu blestem. Pentru astfel de oameni timpul apasă greu ca o placă de plumb. Pentru că ei, cu scurgerea lui implacabilă, e adevăratul și singurul blestem. Dar asta nu împiedică și nu trebuie să ne împiedice să fim optimiști. Optimiști pentru că unii dintre ei, cei rămași în urmă, cu un ultim efort, vor reuși să se integreze grosului plutonului, optimiști pentru că evenimentele petrecute în această săptămînă, pe care ne-am luat sarcina să o comentăm, sînt, prin conținutul și semnificația lor, cît se poate de tonice și dătătoare de încredere.

Așadar, am avut o săptămînă plină, o săptămînă în care s-au înscris acte majore menite să direcționeze cu o și mai mare precizie mersul nostru înainte. În fruntea evenimentelor așezăm ședința de lucru a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. care a examinat și aprobat proiectele de legi privind gospodărirea apelor în țara noastră și regimul de stabilire a prețurilor și tarifelor. În acea ședință s-a luat hotărîrea — care reflectă grija constantă a partidului pentru creșterea bunăstării și gradului de civilizație a populației — de a reduce prețurile la aparatele de radio din producția internă (în medie cu 22 la sută) și la televizoare (în medie cu 18 la sută). Înscriem în bilanțul acestei săptămîni și valoroasa inițiativă a comuniștilor argeșeni, chemare adresată către toate organizațiile județene ale Partidului Comunist Român, către toți oamenii muncii din agricultură pentru creșterea producției agricole la nivelul sarcinilor prevăzute de planul cincinal. Și tot în această săptămînă s-au împlinit 50 de ani de la înființarea uzinelor «Steagul roșu» — puternică cetățuie a clasei muncitoare. Au fost produse aici, în anii socialismului, un sfert de milion de autocamioane care străbat drumurile a 26 de țări ale lumii, și se va ajunge, tot aici, ca în ultimul an al cincinalului producția să se ridice la 38 000 de autocamioane.

Prezent în mijlocul muncitorilor brașoveni cu prilejul acestui eveniment sărbătoresc, și felicitîndu-i, tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a arătat în același timp că sînt în uzină rezerve pentru realizarea și depășirea sarcinilor ce le revin în cincinal și că valorificarea acestora este asigurată în primul rînd de forța politică a colectivului de aici, în rîndul căruia activează 3 500 membri de partid și peste 6 000 de utecîști. «Iată ce forță politică uriașă reprezintă uzina dumneavoastră — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu. Eu aș spune că, de fapt, întregul colectiv, de 15 000 de oameni, reprezintă o forță unitară; fie că sînt sau nu sînt membri ai partidului, membrii colectivului dumneavoastră înfăptuiesc neabătut politica partidului nostru, pentru că această politică corespunde năzuințelor clasei muncitoare, întregului popor, asigură dezvoltarea liberă, independentă a patriei, bunăstarea poporului».

Și nu putem încheia noutățile cu privire la această săptămînă fără să amintim de un eveniment deosebit de important în viața organizației noastre de tineret: Plenara comună a C.C. al U.T.C. și a Consiliului U.A.S.R., care a analizat activitatea politică desfășurată de U.T.C. și sarcinile ce-i revin în lumina programului de educație socialistă adoptat de Plenara C.C. al P.C.R. Sînt evenimente care vorbesc de la sine despre seriozitatea, maturitatea, entuziasmul lucid cu care se lucrează pe toate planurile și la toate nivelurile pentru transpunerea în viață a sarcinilor cincinalului, pentru înfăptuirea programului ideologic elaborat de partid. Sînt toate acestea motiv de real și robust optimism.

Marți, 7 decembrie 1971

Petru ISPAS

săptămîna în imagini

Pagini realizate de
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

5 000 tone de aluminiu peste plan

Deși tînără, Uzina de aluminiu din Slatina dă certe dovezi de maturitate. Colectivele de muncă ale cunoscutei uzine au reușit, printr-o mai bună organizare a proceselor de producție, să îndeplinească de pe acum integral sarcinile anuale la export, avînd toate premisele ca pînă la sfîrșitul anului să livreze suplimentar partenerilor de peste hotare peste 5 000 tone aluminiu și aliaje de aluminiu. Pînă acum, producția globală depășită totalizează peste 31 milioane lei.

1 000 de inovații

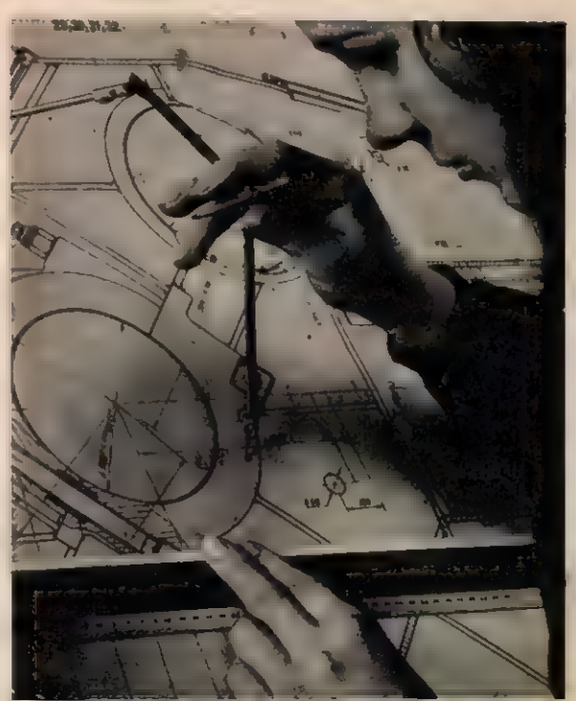

Bilanțul activității de creație tehnică desfășurată în acest an de către muncitorii și specialiștii uzinei constructoare de utilaj petrolier «1 Mai» din Ploiești, de unde vă prezentăm această fotografie, e demn de toată lauda. El consemnează realizarea celei de-a 1000-a inovații. Merită subliniat faptul că aproape jumătate din numărul inovațiilor au fost aplicate în procesul de producție, contribuind la obținerea unor economii evaluate la peste 15 milioane lei. În întrecerea dintre cabinetele tehnice ale unităților economice din județul Prahova, colectivul prestigioasei uzine ocupă primul loc.

În urma acestei întreceri, care a stimulat în mod considerabil contribuția oamenilor muncii la soluționarea a numeroase probleme tehnice, întreprinderile industriale din județul Prahova au realizat anul acesta economii ce totalizează peste 100 milioane lei.

La Varșovia s-au desfășurat săptămîna aceasta lucrările Congresului al VI-lea al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, eveniment de seamă în viața comuniștilor, a întregului popor polonez, prilej de trecere în revistă a realizărilor ce s-au obținut și a greutăților întîmpinate în perioada ce a trecut de la ultimul congres, precum și de jalonare a căilor perfecționării continue a vieții economice și sociale a Republicii Populare Polone. Din delegația P.C.R., condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au făcut parte tovarășii Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., Miu Dobrescu, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R.,și Mihai Marin, ambasadorul Republicii Socialiste România la Varșovia. Cuvîntarea rostită în cadrul congresului de conducătorul delegației române, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost urmărită cu viu interes, stîrnind ample ecouri în presa și opinia publică poloneză și internațională.

ÎN PREZENȚA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

S-A SĂRBĂTORIT JUBILEUL DE 50 DE ANI DE EXISTENȚĂ A UZINEI DE AUTOCAMIOANE DIN BRAȘOV

Uzina de autocamioane din Brașov, una dintre cele mai importante întreprinderi constructoare de mașini din țară, și-a sărbătorit recent jubileul unei jumătăți de secol de prodigioasă existență.

Cu prilejul acestei sărbători, harnicii constructori brașoveni au avut cinstea și bucuria de a-l avea din nou în mijlocul lor pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu alți conducători de partid și de stat.

Întîmpinat cu entuziasm și dragoste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat principalele secții ale uzinei, interesîndu-se de bunul mers al producției, dînd indicații prețioase pentru ridicarea pe noi trepte, superioare, a activității de concepție și producție.

În prezența miilor de participanți, la mitingul care a urmat, tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmînat înalte ordine și medalii unui număr de muncitori, tehnicieni și ingineri ai uzinei.

Cu acest prilej, numeroși oameni ai muncii din uzină, români, maghiari, germani, înfrățiți în muncă și viață, au evocat în cuvinte emoționante pagini glorioase din istoria uzinei, au făcut bilanțul marilor înfăptuiri din clocotitoarea epocă a construcției socialiste. Marea întreprindere brașoveană, care a ajuns să producă în 1971 peste 35 000 de autocamioane, și care cuprinde astăzi peste 15 000 de salariați față de 800 cît număra în 1928, realizează în prezent întreaga producție a anului 1938 în numai 8 zile.

Semicentenarul Uzinei de autocamioane din Brașov a prilejuit o memorabilă sărbătoare pentru oamenii de ieri și de azi ai întreprinderii, pentru toți oamenii muncii brașoveni, pentru întregul nostru popor, pentru că harnicul colectiv al uzinei de autocamioane face parte din marea și puternica familie a României socialiste, care, într-o unică voință, înfăptuiește politica marxist-leninistă a partidului nostru comunist.

atelierul de reparat voci

La Clinica universitară de otorinolaringologie din București funcționează de aproape 5 ani serviciul de foniatrie, singurul de acest fel din țara noastră.

Mai puțin cunoscut marelui public, acest unic laborator, înființat pentru cercetarea patologiei comunicării, s-a făcut remarcat, în special în ultima vreme, prin descoperiri și rezultate practice cu adevărat excepționale. În ce constă valoarea terapeutică a serviciului de foniatrie? Vom folosi drept răspuns cuvintele extrem de sugestive ale medicului Viorel Opriș: «Meseria noastră este aceea de a repara vocile stricate, tulburările de vorbire, cînt și auz, în măsura în care toate acestea împiedică comunicarea umană». Iată și cîteva rezultate spectaculoase: cîntăreața L.H., operată de noduli vocali (intervenție chirurgicală fatală pentru claritatea și limpezimea vocii), și-a recăpătat în întregime timbrul original în urma tratamentului complex al medicului foniatru; profesoara S.A.M. de la Craiova, care din cauza unui «stress» emoțional și-a pierdut graiul, și-a recăpătat vocea în urma unei singure ședințe de hipnoză. Tînărul P.C. în vîrstă de 18 ani, dar cu o voce de «cocoșel», și-a dobîndit o voce de bariton în urma unor tratamente speciale aplicate asupra laringelui.

De notat și faptul că o sumedenie de copii de vîrstă școlară, însoțiți de profesorii lor de muzică, vin să-și corecteze auzul muzical deficitar prin exerciții ortoacustice la aparatul ALPA (acordor fonoauditiv inventat de către același medic Viorel Opriș).

La un recent congres, desfășurat la Belgrad, reprezentantul țării noastre, dr. Viorel Opriș, a fost ales membru al Comitetului directorial al Biroului Uniunii Foniatrilor Europeni.

bilanț pozitiv la acțiunile patriotice în municipiul craiova

Una dintre sarcinile deosebit de importante puse de către partidul nostru în fața organelor locale ale administrației de stat este dezvoltarea edilitar-gospodărească a municipiilor, orașelor și comunelor prin întărirea continuă a legăturii cu masele largi de oameni ai muncii în scopul participării tot mai active a acestora la rezolvarea treburilor obștești.

În acest scop, Comitetul executiv al Consiliului popular municipal Craiova a stabilit la începutul anului în mod judicios planul de lucrări pentru 1971 menit să contribuie la ridicarea gradului de urbanizare și înfrumusețare a municipiului. Astfel, prin acțiuni patriotice s-au executat pînă în prezent lucrări în valoare de 100 437 000 lei, depășindu-se planul anual stabilit cu 35 333 000 lei, iar pe cap de locuitor în total revenind lucrări în valoare de 546,30 lei.

Dintre multele lucrări efectuate enumerăm: amenajarea complexului sportiv al tineretului din Lunca Jiului, realizarea de canale și diguri pentru prevenirea inundațiilor în cartierul Lunca Jiului, lucrări de amenajare și întreținere la grădina botanică, extinderea rețelei de apă și canal, reparații de străzi și trotuare, construirea de drumuri de acces pentru vehicule hipo, amenajarea de terenuri sportive la școli, licee, facultăți, întreprinderi și instituții, amenajarea de noi spații verzi, plantări de flori și pomi, crearea perdelelor de protecție în jurul municipiului, înfrumusețarea și modernizarea căilor de intrare în municipiu etc.

Schimbări deosebite s-au făcut în structura actualului parc al poporului prin extinderea suprafețelor zonelor verzi cu încă 118 ha, dintre care pe 30 ha au fost plantați peste 15 000 arbori și arbuști din diverse specii.

a treia „lebădă de argint"

Zilele trecute la barul «Atlantic» a avut loc un tradițional concurs de muzică ușoară, organizat din inițiativa și cu sprijinul organizației U.T.C., al Consiliului popular al Municipiului București. Este vorba de cea de-a treia ediție a concursului «Lebăda de argint», din păcate foarte puțin cunoscut marelui public.

Cei 11 finaliști (din 40 concurenți prezentați la prima etapă) au susținut un concert, viu aplaudat de public. Juriul, prezidat de compozitoarea Camelia Dăscălescu, a decernat «trofeul» elevului Viorel Marinescu. Celelalte două premii au fost atribuite Ioanei Popa (merceolog) și Danielei Cireșeanu (elevă).

la casa de cultură „al. petőfi"

De o largă audiență în rîndul publicului bucureștean se bucură de foarte mulți ani Casa de cultură «Al. Petőfi». Vizitatorii cei mai frecvenți: elevi și studenți, români și maghiari, sosiți de pe întreaga rază a Municipiului București.

Vom mai aminti în continuare bogata activitate a cineclubului, cu secțiile de regie

și operatorie, unde cineaștii amatori au realizat filmul «Omul la izvorul frumosului». De un bun renume se bucură și cercul muzical «Béla Bartok», în care compozitori maghiari, germani și români dau concerte bilunare. Mai notăm apoi activitatea cercului de arte plastice «Ștefan Szönyi», în cadrul căruia expun lunar artiști plastici din Capitală și provincie (cea mai recentă fiind expoziția lui Soó Zöld Margit din Cluj). S-au mai făcut apoi remarcate matineele duminicale, care promovează recitaluri de poezie, susținute de scriitori din București, Cluj, Oradea, Timișoara. Și tot Casei de cultură «Al. Petőfi» îi aparțin: o brigadă de agitație, o formație de teatru în limbile română și maghiară, o formație de muzică ușoară și una de muzică populară, echipele de dansuri, cercurile de limbi străine ș.a.

Recent, în cadrul Casei de cultură «Al. Petőfi» a fost sărbătorită împlinirea a 65 de ani de la nașterea scriitorului Horváth Imre, aniversare la care au participat scriitori, invitați din principalele orașe ale țării.

Fotografia noastră vă prezintă o repetiție cu public susținută de cunoscuta orchestră de muzică ușoară a casei de cultură.

Cadoul pe care îl căutați pentru familia și prietenii dv.

Așteptat, ca în fiecare an, cu deosebit interes, ALMANAHUL SCÎNTEIA-1972 a fost pus de curînd la dispoziția cititorilor. Cele 448 de pagini, bogat ilustrate, cuprind reportaje și anchete internaționale, documente politice, economice și sociale din lumea contemporană etc. Nu lipsesc obișnuitele rubrici de sport, umor și jocuri distractive. După cum se vede, o carte ce poate deveni un cadou plăcut, deopotrivă de atractiv și instructiv.

COPERTA NOASTRĂ

ANCA NECULCE-MAXIMILIAN, una dintre actrițele de prim-plan ale Naționalului clujean.

Fotografie de Sorin DAN

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

un nou hotel în deltă

Admirabilă și fermecătoare, Delta Dunării atrage în fiecare vară, după cum se știe, zeci de mii de turiști. Pentru găzduirea celor care vor să petreacă aici mai mult timp există un hotel la Mahmudia, altul la Sulina, un camping la Murighiol, precum și cabana de vînătoare de la Ilganii. Iată că a început să se construiască un hotel-cabană și la Crișana, pe brațul Sulina. Noul hotel — după cum ne spune tov. Oscar Bara, directorul Oficiului județean de turism-Tulcea — va putea găzdui 100 de persoane și va avea un restaurant cu 120 de locuri.

Uniunea județeană a cooperativelor de consum-Tulcea a luat hotărîrea de a dezvolta campingul de la Murighiol, în același timp înființînd, în anii ce vin, și alte campinguri în diferite colțuri ale Deltei.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

spațiile comerciale și timpul cetățeanului

Fiind vorba de spațiu și timp, ne-am grăbit să trecem la prima întrebare. Interlocutorul nostru este tovarășul Toma ALBULEȚ, director general al direcției comerciale din CPMB.

— *În anul 1971 s-a desfășurat o rodnică acțiune de extindere a suprafețelor destinate activității comerciale. Puteți să ne faceți unele precizări?*

— Concomitent cu dezvoltarea rețelei comerciale prin construirea de magazine (47 unități) în cartiere noi de locuințe și modernizarea rețelei de desfacere existente (peste 150 unități în primele 3 trimestre), o preocupare deosebită a constituit-o redarea în circuitul comercial a unor vechi vaduri comerciale, folosite în alte scopuri (birouri, depozite, ateliere etc.). Mă refer în primul rînd la zona «Curtea Veche» (străzile Covaci, Gabroveni, Smîrdan, 30 Decembrie, Șepcari ș.a.), unde au fost date în funcțiune peste 100 unități, cuprinzînd circa 12 500 mp. În alte zone ale orașului au mai fost date în folosință aproximativ 100 unități, cu o suprafață de peste 5 000 mp, printre care cele din Piața Moșilor.

— *Va continua această acțiune și în 1972?*

— Desigur. Pe lîngă noile construcții de unități de desfacere ce se vor realiza paralel cu dezvoltarea zonelor de locuințe, se va continua acțiunea de modernizare a rețelei existente. Astfel, se preconizează efectuarea de lucrări de modernizare la 135 unități de diferite profiluri. Pe de altă parte, în etapa imediat următoare se vor reda în circuitul comercial 110 spații, însumînd circa 9 000 mp, magazine diverse situate în: Calea Rahovei, Piața Moșilor, Calea Griviței, Calea Victoriei, Calea Călărașilor, Calea Dudești etc.

— *Ce măsuri se iau pentru economisirea timpului cumpărătorilor, pentru o deservire modernă, civilizată?*

— Din acest punct de vedere, toate acțiunile întreprinse pe linia construcțiilor noi, a modernizării și a redării de spații în circuitul comercial, se axează pe asigurarea unor condiții optime de desfășurare a activității comerciale. Amintesc aici metodele de accelerare a procesului de vînzare, cum sînt, de pildă, expunerea deschisă, alegerea liberă, autoservirea, preambalarea a cît mai multor mărfuri. Există o preocupare permanentă pentru introducerea și generalizarea formelor noi de vînzare. De asemeni, s-a avut în vedere crearea unor unități cu un profil adecvat, care să înlesnească orientarea în efectuarea cumpărăturilor. Mai mult încă, în zona Curtea Veche s-a stabilit un anumit profil pe o arteră întreagă. Astfel, pe str. Lipscani s-au concentrat unități de țesături, confecții, încălțăminte, pe str. Smîrdan — metalochimice, pe str. Covaci — unități de consignație și pe str. Gabroveni — unități de prezentare și de deservire ale cooperației. Se vor continua și se vor intensifica încă o serie de măsuri pentru accelerarea procesului de vînzare, cum sînt dotarea în continuare a magazinelor cu case de marcat, sporirea numărului de unități cu program prelungit (10—12 ore) sau în două schimburi. În zonele de locuințe în care mai există rămîneri în urmă în ceea ce privește numărul necesar de magazine, se iau măsuri pentru amplasarea unor unități provizorii, ca, de exemplu, chioșcuri, automagazine, rulote etc.

Realizările de pînă acum ne îndreptățesc să privim cu încredere proiectele pe 1972. Rămîne ca și constructorii, tehnicienii și furnizorii utilajelor și mobilierului modern să țină pasul ca să nu se întîrzie darea operativă în folosință a noilor obiective.

mătase pentru revelion

Curînd vom ciocni paharele, sărbătorind unul dintre evenimentele cele mai emoționante — trecerea de la un an la altul. Sînt atîtea care contribuie la atmosfera sărbătorească, de la preparatele culinare și culoarea vinului pînă la felul special în care se îmbracă convivii. Și deoarece nu poate să lipsească de la o astfel de ocazie foșnetul și luciul discret al mătăsii, am cerut sfatul celor care au primit recent premiul I în sectorul mătase la concursul inițiat de Institutul de estetică industrială din Ministerul Industriei Ușoare. Este vorba de colectivul muncitorilor, tehnicienilor și creatorilor de la fabrica «Mătasea populară». Alegerea este destul de dificilă din gama foarte largă de desene și culori (50 modele noi pentru cravate, 180 pentru imprimeuri de rochii). Pentru revelion se recomandă în special țesăturile de mătase cu fire de efect (însă nu cu fire metalice!), în culori pastelate. Se preferă nuanțele de roz, albastru, galben pai. Se mai recomandă imprimeurile de mătase naturală cu desene florale și persane tot în culori pastel sau bleumarin cu alb. Bărbaților li se recomandă să prefere cravatele țesute din mătase naturală cu desene de mărime mijlocie (nu se mai poartă nici desene mici, nici dungi). Se vor evita culorile mahorite și se vor alege combinații de bleumarin cu alb sau gri argintiu.

vizitați cu încredere...

Dacă rîndurile de față ar ajunge sub ochii cititorilor noștri la 1 aprilie, am putea însoți fotografia de mai sus cu invitația gentilă: Vizitați cu încredere magazinul «Cristina»! Dincolo de data calendaristică, gluma funcționează totuși, prin însăși prezența amintitului magazin bucureștean pe strada Șelari, colț cu strada Covaci. O prezență, ce-i drept, foarte misterioasă. De fapt, magazinul există, dar... nu s-a deschis niciodată. Are firmă, are geamuri colorate, dar încă nimeni nu știe ce poate cumpăra la «Cristina». Ei bine, vom încerca noi să dăm, succint, unele lămuriri: «Cristina» vă poate oferi moloz, pietricele sau, mai sintetic vorbind, în plin centru al Bucureștilor, magazinul găzduiește o vedere arheologică în mărime naturală. Deasupra firmei «Cristina» cerul nu este întrerupt de vreun plafon; tejghele nu sînt, ci doar colțuri străvechi de cărămidă... Farsa este demnă de a figura într-o comedie burlescă. Dar în plin vad comercial prelungirea acestei «glume» nu-i deranjează pe comercianții bucureșteni?

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

Adevărul vieții

În chemările adresate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, scriitorilor, cu prilejul Plenarei Comitetului Central, ținută în zilele de 3–5 noiembrie, figurează și acest înflăcărat, mobilizator apel: «Redați în artă mărețele transformări socialiste ale țării, munca clocotitoare a milioanelor de oameni; veți găsi și contradicții, și conflicte reale, nu închipuite, și fapte măreț, emoționante, demne de numele de om». Evocarea acestor «*conflicte reale, nu închipuite*» are valoarea unui *principiu estetic*, decisiv pentru buna dezvoltare a unei literaturi, a unei arte și a unei culturi.

Fiindcă, să nu uităm, a existat o vreme, de triste consecințe pentru viața artistică și culturală, cînd s-a teoretizat *stingerea* oricăror conflicte, dispariția lor din existența socială și deci din literatură. Efectele unei asemenea teorii n-au întîrziat să se facă simțite: o literatură de confabulație ipocrită, în care adevăratele conflicte, reale, ale vieții, erau înlocuite cu *ciocniri* imaginare, precar imaginate, între «*bun*» și «*mai bun*», între «*frumos*» și «*mai frumos*», romane populate de o lume de cîlți, simulînd sentimente patetice inventate, în timp ce viața curgea năvalnică alături, cu toate convulsiile, spasmele, bucuriile și speranțele ei nemărturisite.

Secretarul nostru general respinge o asemenea «literatură» de suspectă fabricație și cere, cu o legitimă pretenție, «*conflicte reale*» și «*nu închipuite*». Acest lucru înseamnă nici povești scornite de o imaginație tenebroasă, închipuind «*drame zguduitoare*» acolo unde ele nu există,— forme aberate ale unei literaturi denigratoare — nici istorii trandafirii, bune de adormit copiii, roade ale unei fantezii exuberante și jucăușe, cochetînd cu spiritul de operetă mulată în paiete. În înflăcărata sa chemare adresată artiștilor, în care făcea apel la «*conflicte reale*» și «*nu închipuite*», secretarul general cerea ADEVĂRUL nemistificat al VIEȚII, cu «luminile și umbrele» lui. Iar acest ADEVĂR, cînd este ilustrat cu artă și credință, este într-adevăr «*emoționant*» și «*demn de numele de om*».

Adevărul adevărat nu e nici denigrator, nici ipocrit «mobilizator», nu e mulat nici în smoala pesimismului morbid, nici în apa de trandafiri a optimismului de feerie infantilă, e adevărul vieții, singurul izvor puternic și autentic de inspirație al artei. Al unei ARTE ce se cuvine să fie sora și aliata vieții.

OAMENI DE INIȚIATIVĂ

INTELECTUALII DIN BILCA

Ședință obișnuită de lucru a cîtorva dintre cei ce răspund de destinele culturale ale comunei

de George MUNTEAN
fotografii de Elena GHERA

Sprijinită la nord de o pădure străveche, din care parcă a ieșit la soare pe malul sting al Sucevei, Bilca e una dintre comunele ce se țin lanț în preajma riului de la izvoare pînă prin apropierea Rădăuților. Lungă de vreo zece kilometri și ceva și lată de peste patru, ea are cam de 50 de ani încoace în jur de 4 000 de locuitori harnici și întreprinzători, care au biruit adesea vitregia vremurilor și puținătatea darurilor pămîntului, ridicîndu-și gospodării frumoase, crescînd vite, forțînd solul la fertilitate ori alergînd în cele patru vînturi în căutare de noi surse, dar revenind mai de fiecare dată la vatra lor, a cărei căldură au înțeles că nu-i de înlocuit. Cît privește vechimea așezării, se cuvine reținută împrejurarea că locurile acestea au fost integrate de timpuriu domeniilor Putnei lui Ștefan, ca și recenta identificare de către directorul coordonator al școlilor din sat, învățătorul Alexandru Brăileanu, a încă vreo 19 tumuli neolitici, alături de alte cîteva «movile» știute de mai înainte. Vechimea și importanța acestora sînt vitale pentru istoria acestei părți de țară, făcîndu-se astfel dovada directă că ea a fost luată de foarte timpuriu în posesiune de ființa omenească, prezență statornică acolo din zorile civilizației pînă în actualitate. De aceea, oamenii de aici îi așteaptă cu nerăbdare pe arheologi, care n-ar trebui să-și amîne sub nici un motiv sosirea dincolo de viitoarea primăvară.

Situată între asemenea zări istorice și geografice, profund solidară cu satele din preajmă și de mai departe, Bilca și-a înălțat, ca și ele, necontenit energiile în lumină, dar tiparele în care acestea s-au înscris n-au fost totdeauna de natură să le și individualizeze pentru eternitate. Asta ne obligă, ca și în cazul multor alte sate ale noastre, ca atunci cînd ne gîndim la intelectualii de ieri și de azi ai Bilcii să nu uităm că în spatele celor nominalizați stau straturi nesfîrșite de generații de oameni a căror inteligență și talent n-au fost cu nimic mai prejos decît a celor cunoscuți. Înainte de a se naște aici un mare entomolog al nostru, profesorul Filimon Cîrdei (1903–1971), mulți alții vor fi urmărit zborul păsărilor și al gîngăniilor, ispitiți a le surprinde taina. Și așa mai departe.

Cercetînd obiectele adunate pentru viitorul muzeu al satului.

Deși răspîndiți în cele mai diferite colțuri ale țării, aproape toți fiii acestei așezări sînt legați printr-o rețea numai de ei știută, un singur semnal fiind destul spre a-i porni, oricînd, «spre casă». Așa s-a întîmplat, de pildă, în vară cînd, în zilele de 14 și 15 august, cu prilejul hramului comunei și al «strînsurei» (hora de 2-3 zile organizată cu această ocazie, la care se strînge tot satul și cele învecinate), a avut loc o întîlnire a fiilor satului. Prilejul a fost dat de împlinirea a 110 ani de la înființarea primei școli de-acolo, comuna fiind literalmente «invadată» de fiii săi, dornici de a o revedea, de a se întîlni între ei, de a pune la cale noi acțiuni menite a o ridica pe o treaptă superioară. S-a văzut atunci în chip semnificativ ce potențial de energii are satul, cîtă forță polarizatoare au acestea și la ce rezultate pot duce cînd sînt canalizate adecvat. Tineri și vîrstnici, intelectuali de toate categoriile au muncit cot la cot, dimpreună cu ceilalți săteni, pentru ca marea lor întîlnire să fie cît mai plină de sens. Au inaugurat un nou local de școală, au împodobit comuna sărbătorește, au organizat trei expoziții (una privind realizările mai importante ale obștii, alta cu obiecte lucrate de elevi în orele de instruire practică și alta de etnografie și artă populară), au prezentat un amplu program artistic, s-au sfătuit între ei, angajîndu-se să contribuie fiecare la ridicarea localității, au organizat o agreabilă masă comună, mai toți participînd apoi la hora satului, într-o firească destindere și comuniune.

O surpriză a prilejuit-o atunci constatarea diversității profesiilor și a mulțimii intelectualilor originari din Bilca, prezența lor activă în cele mai diverse puncte și sectoare ale vieții noastre de astăzi. Pe baza acestei realități s-a alcătuit, din inițiativa economistului George Horodnic, demn reprezentant al comunei în Consiliul popular județean, un «catalog» amănunțit al posibilităților fiecăruia dintre cei plecați de a-i ajuta pe cei «rămași la vatră», în vederea valorificării cît mai complexe a întregului potențial al comunei. Tot pe acest temei și în acest amplu context s-au pus la cale cîteva acțiuni cu totul deosebite. Astfel, se conturează un plan, potrivit căruia cei mai reprezentativi dintre cei plecați să revină periodic în comună și să le vorbească consătenilor despre diferite probleme ce i-ar interesa, în funcție de necesitățile lor mai generale, de anotimp, de unele cerințe imediate, de nivelul lor într-o privință sau alta etc. Este vorba de posibilitatea ca medici, ingineri de tot felul, economiști, istorici, juriști, filologi, publiciști, ofițeri, naturaliști, profesori și alte categorii de intelectuali originari din Bilca, dintre care unii cu munci de remarcabilă răspundere, să vină în sat și să facă expuneri adecvate cerințelor lui actuale. Este un cadru în care fiecare va găsi modalitatea de a răspunde la «comenzile ferme» ale satului pe o perioadă relativ îndelungată. Bine condusă, această muncă poate avea rezultate dintre cele mai durabile asupra nivelului cunoașterii și conștiinței oamenilor de acolo.

A doua acțiune de amploare a acestor dinamici intelectuali va consta în organizarea unui mic dar permanent și semnificativ complex muzeistic. Există acolo o admirabilă biserică din lemn din secolul al XVIII-lea, cu o arhitectură tipic moldovenească, pe care Direcția monumentelor istorice, în a cărei evidență se află, o va pune curînd cum se cuvine în valoare. Cele cîteva resturi arheologice, culese la suprafață, vor fi înmulțite substanțial cu cele pe care le va revela «tăierea» de către specialiști a aminticilor tumuli neolitici, încît se va putea organiza o secție arheologică a viitorului muzeu.

De cîtăva vreme, după pilda și la îndemnul directorului căminului cultural, Constantin Cîrdei, și al altor intelectuali, se adună din sat piese expresive de etnografie și artă populară, în vederea constituirii unui alt nucleu muzeal. Prin grija secretarului comitetului comunal de partid, Ștefan Galan, a președintelui consiliului popular, Dragoș Coneac, a celui al cooperativei agricole de producție și a altor gospodari ai satului, începînd cu acest an, aproape tot ce se va

Învățători cu experiență și gospodine ale satului, la căminul cultural.

Activitate curentă la cooperativa agricolă de producție.

Brăilean, de pe urma căruia au rămas prin satele din jur cartofi și mere «brăilence»! Pilda lui a fost urmată de alții și alții dintre intelectualii din sat, pînă la cei de astăzi, dintre care unii și-au vazut cinstite meritele. Grație muncii neobosite a învățătoarei Despina Cîrdei, echipei de «urători» din Bîlca i s-a decernat în 1967 premiul special al Muzeului satului (unde se află și cîteva obiecte din comună) pentru cel mai autentic și mai valoros spectacol prezentat în cadrul concursului național al artiștilor amatori. Însă distincția cea mai înaltă a obținut-o căminul cultural de aici anul acesta, în cadrul celui de-al X-lea concurs republican al artiștilor amatori, organizat în cinstea semicentenarului partidului, cînd a fost distins cu premiul I pe țară și cu titlul de laureat, aceleași însemne dobîndindu-le și devotata instructoare Despina Cîrdei. De altfel, numărul laurilor și al premiilor culese de artiștii bîlcani este mult mai mare, satul dînd în timp un număr apreciabil de rapsozi, instrumentiști populari și alte talente literare, muzicale etc. Faptul a fost stimulativ pentru viața cultural-artistică locală, aflată într-un cert proces evolutiv, într-o emulație care nu-i exclus să-i mai aducă și alte mari distincții.

Să nu uităm însă că dinamismul acestor ai consiliului popular, ai C.A.P. și cooperativei de consum (grație unor învățători ca Visarion Puha și Vasile Coneac, aici a funcționat pe vremuri prima cooperativă de consum din valea Sucevei), ai consiliilor de împăciuire (a caror tradiție are în Bîlca o vechime de peste 50 de ani, inițiator fiind învățătorul Pamfil Cuciurean) etc., aproape neexistînd organism și activitate publică la nivelul comunei în care ei să nu fie prezenți. Medicul poate fi întîlnit la C.A.P. sau la gater, la căminul cultural sau la școală, inginerul trece din cîmp la consiliul popular, învățătorul iese din clasă și devine «profesor» al obștii, căreia-i luminează cine știe ce problemă etc. Foamea de cunoștințe și de frumos, de mai bine, voința de afirmare a noilor colectivități rurale solicită uneori la limită resursele intelectualilor de care dispun. Cît privește Bîlca, resursele sînt relativ restrînse mai ales din cauza unei nejustificate dezinteresări a inspectoratului județean de învățămînt pentru completarea schemei celor trei școli generale cu cadre corespunzător calificate, din pricina puținătății tehnicienilor medii etc. Satul e electrificat, în curs de asfaltare, într-o comunicare rapidă cu orașul și cu alte comune învecinate, încît a întîrzia în «dotarea» lui cu intelectualii de care are nevoie e un fapt fără expli-

reforma din inventarul de bunuri ale comunei va fi supus, înainte de scoaterea din uz, unui succint examen în vederea eventualei sumare «restaurări» voluntare și transferări către viitorul muzeu, pentru consolidarea aspectului său etnografic și meșteșugăresc. Acesta din urmă va fi relevat și printr-o expoziție permanentă cu produse a ceea ce se numea odinioară industria casnică. Un grup de eleve, învățătoare și mai ales gospodine ale satului, vă reproduce întreg procesul prelucrării textilelor, al pieilor și al altor produse, spre a completa și pe această cale imaginea care se pregătește a fi oferită viitorilor vizitatori. De la în la cămașa cu altiță, de la lînă la suman și covor, de la pielea de oaie la bundiță și cojoc, totul va fi marcat pentru punctarea pregnantă a marii fantezii și îndemînării acestor oameni, pentru a le reliefa și pe această cale disponibilitățile lor sufletești. Nu este exclusă nici organizarea unei «galerii» de artă plastică modernă în cadrul acestui complex. De asemenea, una dintre gospodăriile tipice din sat este aptă a rămîne ca mărturie a ceea ce a însemnat o așezare țărănească tradițională în aceste locuri, împrejurare ce va spori și mai mult patrimoniul muzeal al comunei, care va dobîndi astfel dimensiuni ce vor sparge interesul său strict local și vor determina pe vizitatorii Putnei lui Ștefan, ai punctelor de interes din apropiatul Rădăuți, să nu ocolească Bîlca, din care să plece îmbogățiți sufletește. Este o activitate ce presupune mari eforturi, îndeosebi din partea intelectualilor satului, o dăruire statornică din partea lor, dar care, începînd a se concretiza din vara ce vine, le va aduce și satisfacții, pe potrivă. Cele două mari acțiuni sînt, de altfel, și două moduri eficiente de a ridica și forja conștiința oamenilor, de a lua mai cuprinzător cunoștință de ei înșiși, de valorile și potențialul lor. Că totul va izbîndi nu e nici o îndoială, satul acesta cunoscînd de multă vreme intelectuali a căror dăruire de sine este pilduitoare. Căci ce poate fi mai înălțător și mai de cinste pentru cineva decît ca numele să i se lege de plante și pomi, ca unui învățător din secolul trecut, Gheorghe

Noua «anexă» a C.A.P. — secția de confecționat lăzi.

intelectuali, entuziasmul și dăruirea lor față de comuna în care activează se verifică și într-o nu mai puțin bogată și semnificativă activitate cotidiană, ale cărei roade, mai puțin spectaculoase, sînt nu mai puțin trainice și eficiente. A găsi resurse pentru a-ți consolida o gospodărie personală, adesea model, pentru a-ți desfășura în condiții mulțumitoare activitatea pentru care te-ai pregătit, pentru a te pune mereu la punct cu noile date ale profesiunii și ale cerințelor mai generale ale culturii contemporane și a mai găsi forțe pentru activitatea cultural-educativă necesară lărgirii orizontului satului e un fapt la care nu te poți gîndi fără emoție. Sigur, astăzi intelectualii oricărui sat sînt mai numeroși și diverși, dar și cerințele față de ei sînt de asemeni numeroase și diverse. În plus, «concurența» radioului și a televizorului, a filmului și a presei etc, îi determină să nu mai poată veni în fața consătenilor lor oricum și cu orice fel de lucruri. Presiunea generală a culturii asupra oamenilor determină mutații de conștiință și cerințe de care intelectualul nu poate să nu țină seama. De aceea, implicarea lui tot mai adîncă în viața colectivității e un alt element ce se cuvine reținut, cu atît mai mult cu cît în vremea noastră a fi bun profesionist este absolut necesar, dar cu totul insuficient. Coeficientul de participare la dinamizarea perpetuă a celor în mijlocul cărora lucrezi, de punere integrală a posibilităților pe care le ai în slujba lor, este factorul care dă măsură și asigură înflorirea propriei personalități. Înțelegînd mereu mai bine acest fapt, mulți dintre cei de care vorbim fac parte cu cinste din conducerea organizațiilor locale de partid, sînt factori activi

cație. Sigur că repartizarea relativ judicioasă a sarcinilor pe aproape întreg corpul de salariați ai comunei, planificarea lor chibzuită, colaborarea cu învățătorii pensionari, suplinește într-o oarecare măsură această lipsă.

Voința intelectualilor comunei de a înfăptui exemplar sarcinile ce decurg din ultimele documente ale partidului va face ca numărul manifestărilor cultural-științifice să treacă (cu toate lipsurile amintite) de circa 50 anual, cam cîte aveau loc pînă acum în cadrul căminului cultural, ca numărul anual al spectacolelor cinematografice să sporească (în ultima vreme erau cam 175, cu vreo 17 500 de spectatori), numărul cititorilor bibliotecii căminului (care are un fond de peste 7 500 de cărți) și al celor ale școlilor (cu peste 6 000 de volume) să crească și ei, etc., urmînd ca activitatea generală a intelectualilor să cunoască alt ritm, — cel determinat și mai stringent de noul stadiu de dezvoltare a societății noastre. Formația de teatru, echipa de dansuri, taraful, brigada artistică de agitație cunosc și ele un nou pas al existenței, dar mai ales feluritele conferințe, simpozioane, întruniri și alte manifestări cultural-educative sînt gîndite într-o perspectivă mai limpede, ele împletindu-se necontenit cu activitatea de la om la om, căreia intelectualii sat i-au asigurat o existență consolidată. Se înțelege, în toate cele întreprinse se observă un sprijin remarcabil din partea tinerilor și a pionierilor din sat, care participă la spectacole, susțin concursuri și recitaluri, organizează audiții muzicale etc., dar în umbra lor se află ades, cum e și firesc, un om al școlii, care ajută la canalizarea acestor ener-

Avanpremieră tocmai bună de tras în poză.

INTELECTUALII DIN BILCA

gii, făcîndu-le să se simtă din ce în ce mai implicate în viața satului. E drept, că și investițiile făcute în această direcție au atins cifre notabile. Anual se cheltuiesc aici cam 450 de mii lei pentru învățămînt și cultură și aproape 200 de mii pentru sectorul sanitar, cetățenii contribuind cu circa 150 de mii lei pentru a stimula dezvoltarea comunei lor, ceea ce indică o bază materială aptă a înlesni diversificarea acestor activități menite a omogeniza și ridica nivelul cunoștințelor, a consolida noua conștiință. Dar investițiile, fără coeficientul cuvenit de generozitate, de înțelegere și adesea de renunțare la multe aspecte ale vieții personale, rămîn aproape literă moartă. De aceea, e demn de toată lauda chipul cum mîna de intelectuali ai Bilcii au știut să se infuzeze organic în viața satului lor, să-i galvanizeze energiile și să i le afirme.

Ocupîndu-se de agricultură și de școală, de sănătate, de înfrumusețarea și buna gospodărire a comunei (pentru care aceasta a primit în 1969 premiul III pe județ), de arheologie și cooperație, de sistematizare, muzeistică și pomicultură, de buna convietuire a oamenilor și de traiul lor în familie, apărîndu-i de erori și explicîndu-le gravitatea unora dintre ele, intelectualii acestui sat reprezintă un reper și un ochi deschis spre viitor, pe care se cuvine să nu-l neglijăm, mai ales după ce i-am văzut o vreme la lucru. Dacă la acestea se adaugă contribuția lor directă și necesară la viața culturală și artistică a satului, reperul amintit dobîndește încă un accent. Anonimi, în cea mai

Bilca — veche așezare din nordul Moldovei — ocrotește în vatra ei superbe tradiții ale folclorului românesc.

mare parte, dincolo de perimetrul cîtorva sate din jur, dar poate că tocmai prin aceasta mai iluminați de prestigiu, ei au găsit destule energii pentru a răspunde prompt cerințelor curente și de perspectivă, pentru a-și reordona din mers pasul în funcție de noile sarcini și mai ales pentru a crea în jurul tuturor acțiunilor lor un spațiu de visare, de punere a comunei lor într-o lumină cît mai cuprinzătoare. E sigur că, acționînd în strînsă și bine coordonată legătură cu intelectualii originari din comună, dar mai ales cu forțele locale și cu reprezentanții lor în organismele județene, spațiul de visare de care vorbeam se va lărgi și consolida, lăsînd cîmp liber pentru cît mai multe și curajoase inițiative. Căci un intelectual este prin excelență un om de inițiativă.

Nu numai bundițele și costumele femeilor de pe aici sînt fără pereche, ci și sprinteneala și frumusețea jocurilor sînt neîntrecute. fapt atestat de premiile prestigioase primite de echipa de dansuri populare.

George Horodnic — bilcan get-beget, deși plecat la «centru» — este mereu în mijlocul consătenilor.

Din programul nostru de construire a unei societăți multilateral dezvoltate face parte intrinsecă și bătălia pentru dezvoltarea spiritului colectiv și combaterea celui individualist.

Sîntem obiectiv interesați să îmbinăm conducerea pe bază de plan unic cu lărgirea atribuțiilor întreprinderilor. Sîntem obiectiv interesați să dezvoltăm inițiativa de jos. Sîntem obiectiv interesați să asigurăm participarea tot mai largă a maselor populare la luarea hotărîrilor, la adoptarea și înfăptuirea programelor privind mersul înainte al societății. Sîntem obiectiv interesați să adîncim continuu democrația socialistă. Sîntem obiectiv interesați să demascăm și să înfierăm egoismul, fie el brutal sau abscons, individualismul pernicios, munca sectară și orice alte nuanțe ale spiritului individualist.

Că raportul dintre spiritul colectiv și cel individualist-egoist este o problemă care ne frămîntă pe toți cu adevărat, că se caută cauzele egoismului, că se definesc urmările lui și că se caută căile de eradicare a lui, o dovedesc răspunsurile la ancheta noastră, răspunsuri date de oameni care muncesc în diferite domenii.

CU ȘI FĂRĂ EGOISM

Anchetă de I. NICOLAE și I MURGU

am cunoscut și întreprinderi... egoiste

Tema propusă de revista dumneavoastră, chiar dacă nu sub forma exprimării directe alese acum, constituie o problemă relativ veche în sectorul de activitate în care lucrez. Manifestările de egoism în cadrul însuși al conducerii și muncii în colectiv, în sensul subordonării intereselor generale intereselor personale — individuale sau de grup — mai sînt încă întîlnite și capătă aspecte dintre cele mai curioase, aș putea spune întrucîtva chiar inedite. Imaginați-vă directorul unei unități care, din dorința egoistă de a putea spune că este autorul *direct* al tuturor realizărilor întreprinderii, renunță la orice formă de delegare și, arătînd o totală neîncredere în subalterni, dirijează personal în fiecare dimineață repartizarea mașinilor unei întreprinderi de prestări servicii!

Consider că astfel de obiceiuri denotă în primul rînd o pregătire profesională necorespunzătoare funcției ocupate, fapt ce-l determină pe individ să prefere activitățile subalterne, în care se simte ca la el acasă, sarcinilor de nivel superior cărora oricum nu le poate face față onorabil.

Dar cred că egoismul individual are totuși o incidență mai mică decît cel colectiv manifestat de comun acord de toți membrii unui grup care nu reușește să vadă nimic mai departe decît propriile interese materiale, înguste și prost înțelese. Astfel, întreprinderile de gospodărire comunală furnizează unităților industriale din București **apă, gaze, căldură, agenți** care, incontestabil, **condiționează** succesele economice ale acestora din urmă. **Ne-am aștepta** la realizarea unui climat de înțelegere și întrajutorare reciprocă foarte aproape de ideal: lucrurile nu stau însă chiar așa, și un mare consumator al agenților amintiți, uzina «Vulcan», după ce a acceptat un contract de livrare de piese de schimb pentru întreprinderea de prestări servicii, a respins comanda motivînd sec că: «și-a acoperit planul». Este penibil însă efectul pe care un astfel de refuz l-a avut asupra unității amintite, ale cărei mașini au în proporție de aproape 3/4 o uzură de 80—90%.

La ce recurg întreprinderile lezate? Simplu: la presiuni. De exemplu, pentru a «îmblînzi» poziția negativă a UREMOAS în ce privește livrarea unui strung necesar pentru confecționarea pieselor utilizate la întreținerea instalațiilor de distribuție a apei, ICAB a redus «puțin» presiunea apei furnizate. Efectul a fost fulgerător — strungul s-a dovedit a fi disponibil și a fost numaidecît trimis!!

Permiteți-mi însă o exemplificare mult mai largă și anume să ridic aci problema egoismului individual generalizat pe care-l dovedesc încă mulți cetățeni și mulți salariați ai întreprinderilor de construcții care nesocotesc eforturile și reduc simțitor rezultatele muncii celor 3 000 de salariați care împreună cu 800 de utilaje luptă zilnic să păstreze curată fața Capitalei.

Consider că pentru toți cei ce manifestă astfel de forme de egoism, mai mult sau mai puțin subtil, mai

mult sau mai puțin discret, prima măsură în vederea educării în spiritul nou, colectiv, trebuie să o constituie o largă, dar nu mai puțin precisă, informare despre efectele egoismului lor asupra obiectivelor generale, efecte negative care se repercutează în cele din urmă și asupra lor.

Vasile RAMBĂ
ing. șef la Direcția generală de gospodărire comunală a Consiliului Popular al Municipiului București

aprecierea diferențiată a muncii individuale

Lucrez într-un colectiv relativ tînăr. Întreprinderea noastră a intrat în producție în urmă cu 6 ani, iar marea majoritate a salariaților noștri, bărbați și femei sosiți din mediul rural, au învățat meseria «din mers», în școli profesionale sau prin ucenicie la fața locului. De aici, evident, greutățile inerente oricărui început. Procesul de urbanizare dar mai cu seamă adoptarea conștientă a unei severe discipline muncitorești nu se cîștigă de la o zi la alta. Egoismul, munca sectară, individualismul, goana după profituri imediate, aceste tare ale unor concepții retrograde, străine eticii socialiste, nu pot fi lăsate la poartă din prima zi a intrării omului în fabrică. În același timp, pentru cadrele din conducere ca și pentru omul de meserie (a celor sosiți la noi după ani buni petrecuți în combinate similare) obligația de a apre-

cia munca tînărului colectiv al întreprinderii, de a constata randamentul fiecărui individ în parte, de a crea diferențierea stimulativă a veniturilor pe măsura capacităților lui fizice și intelectuale a devenit de cele mai multe ori o sarcină deosebit de dificilă «De ce atît și nu mai mult? De ce X a fost încadrat mai bine, iar eu mai slab?» Întrebări și proteste specifice celor preocupați să obțină un venit cît mai mare în procesul repartiției și cu un efort minim. Pe de altă parte au fost înregistrate atitudini negative și în activitatea unor cadre de conducere: favoritisme, îngusta apreciere a muncii unor subalterni, acordarea preferențială a unor stimulente materiale.

Considerăm totuși că am depășit această etapă dificilă, datorită unei susținute activități politico-educative. Hotărîrile colective și răspunderea individuală, — aceste atribute ale democrației socialiste — controlul riguros al sarcinilor și discutarea în organizațiile de masă a tuturor problemelor de producție au netezit calea spre înțelegerea justă a problemelor privind munca colectivă și repartiția individuală. Dar egoismul nu poate dispărea definitiv decît atunci cînd toți oamenii unui colectiv de muncă vor înțelege că dubla calitate a oamenilor, de producători și proprietari, creează un interes nemijlocit față de producție și îl obligă pe producător să muncească nu numai pentru interesul său personal, ci și pentru perpetuarea calității de proprietar social, pentru reproducția lărgită a proprietății socialiste

Eugen LAVRIC
director tehnic C.E.I.L. — Turnu Severin

un puls revelator: rezultatele muncii

Există un puls revelator al raportului dintre spiritul colectiv și cel individualist, absolut în orice întreprindere: rezultatele muncii din acea unitate.

Imediat ce un conducător încearcă să rezolve problemele de unul singur, imediat ce nu mai ține seama de tovarășii săi din colectiv, de părerile lor, se simte. Rezultatele sînt altele.

Și este firesc să fie așa. Faptul că unii conducători desconsideră posibilitățile și opiniile subordonaților lor îi determină pe aceștia din urmă să se mobilizeze într-o măsură mult mai mică pentru realizarea chiar și a sarcinilor lor directe. Și așa, de la o atitudine, se ajunge la o stare de spirit și, în final, se obțin rezultate sub nivelul potențial al întregului colectiv

Marea artă a unui conducător constă în dibăcia cu care el știe să antreneze întregul colectiv la luarea deciziilor privind rezolvarea diverselor probleme ce, inevitabil, apar în activitatea oricărei întreprinderi, oricărei instituții.

Paradoxal este faptul că unii conducători cad în extrema individualistă, egoistă, datorită tocmai unor subordonați care le apreciază mai mult decît trebuie calitățile. Cu alte cuvinte, șeful se impăunează; ei, lingușitorii, scapă de răspundere; iar treburile merg prost. O realitate paradoxală, totuși de o crudă realitate.

În activitatea mea am cunoscut, am trăit un mare exemplu, un grăitor exemplu despre forța care o are și pe care o poate degaja o conducere colectivă.

Ca urmare a nașterii marelui lac de acumulare de la Porțile de Fier, localitățile Jvinița, Dubova și Ieșelnița au trebuit să fie strămutate.

În prima parte a anului 1971, diferitele unități angrenate în această uriașă mutare au fost lăsate să-și rezolve singure, fiecare în parte, sarcinile. Rezultatele au fost slabe.

De aceea, pe la mijlocul anului, Comitetul executiv al județului Mehedinți a avut inițiativa coordonării tuturor factorilor răspunzători de realizarea acestui obiectiv. A luat naștere un for colectiv ad-hoc, iar rezultatele au fost de la bun început, pur și simplu, spectaculoase.

Grigore TEODOR
șeful serviciului sinteză din Direcția tehnică investiții a Consiliului popular al județului Mehedinți

fiecare om— un generator de idei, un for responsabil

Există o strînsă relație, o intimă relație între spiritul egoist, ambițios, individualist, al unui conducător și genul de conducere pe care el îl îmbrățișează. Cine vrea să fie cu orice chip «șef» va fi automat și egoist, individualist, va ține ca părerile sale să primeze și să dobîndească putere de decizie. El nu va antrena și nu va cointeresa pe subordonații săi în adoptarea măsurilor menite să ducă la împlinirea obiectivelor unității. Participarea colectivului la luarea deciziilor va fi minimă, poate chiar inexistentă; dar adevărul că zece minți pot gîndi mai mult și mai bine decît una singură va continua să-și păstreze valabilitatea.

Un conducător trebuie să vadă în fiecare om un generator de idei și trebuie să țină cont în activitatea de conducere de ideile — cele bune, firește — ale oamenilor din colectivul său. A nu ține cont de ele înseamnă a-i sfida pe oameni, a nu-i trata la valoarea lor adevărată.

Totodată, un bun conducător trebuie să cunoască problemele care îi frămîntă pe salariații din subordinea sa, inclusiv problemele lor personale, și trebuie să fie permanent dispus să înceapă bătălia pentru rezolvarea lor. Această atitudine îl va asigura o completă mobilizare a colectivului, o completă participare a capacităților individuale la împlinirea sarcinii colective, a finalității colective.

Neantrenarea individului face din el o mașină. O mașină care, în cel mai bun caz, răspunde corect la comenzi. Or, oamenii pot da cu mult mai mult decît orice mașină, ei pot fi entități creatoare, ei pot fi entități responsabile.

Iată un exemplu care-mi confirmă spusele, un exemplu din propria mea activitate:

La șantierul Fabricii de bere din Bacău treaba mergea prost. Am făcut atunci o propunere aparent banală: pe un panou — pus foarte la vedere, chiar pe șantier — să fie trecute termenele de realizare a diferitelor lucrări, mai precis data și «cota» planificată a construcției, iar în dreptul lor să fie trecute numele șefilor de brigăzi și ale șefilor de echipă care aveau sarcina să le realizeze. Pe socoteala mea și a propunerii mele s-a glumit, rezultatele însă au fost cît se poate de bune.

Pentru că s-a apăsat pe o pedală psihologică. Nimănui nu-i mai convenea să-i fie evidențiată public delăsarea sa în muncă. Era o chestiune de demnitate profesională și de amor propriu. Erau puse în joc înseși numele lor. Și cu toții, muncitori, șefi de echipă, șefi de brigăzi, și-au înzecit pur și simplu

(Continuare în pag. 12)

dialog cu cititorii

de H. DONA

Mai sînt cîteva săptămîni pînă la sfîrșitul anului, vremea bilanțurilor n-a venit încă, dar unii prieteni cititori se și grăbesc să ne comunice considerațiile lor sintetice asupra activității noastre pe 1971. Le mulțumim și îi asigurăm că adevăratul răspuns valabil la observațiile primite îl vom da prin munca noastră în 1972. Cîteva cuvinte, totuși, pentru tovarășul *Mihăilă Nicolai* din Buzău. Dumneasa se referă la o problemă foarte importantă: revista noastră are un profil extrem de larg și se adresează unor categorii foarte diferite de cititori, de la elevi de liceu la pensionari și de la țărani la cadre universitare. Concluzia ar fi că redacția trebuie să se străduiască să publice materiale cît mai variate, renunțînd la textele lungi, astfel încît să încapă în fiecare număr cît mai multe teme deosebite. Soluția nu-i rea, dar mergînd numai pe această linie, probabil că nu vom reuși niciodată să satisfacem toată lumea, chiar dacă am avea la dispoziție 200 pagini săptămînal, căci preocupările oamenilor (care nu se reduc, bineînțeles, numai la domeniul profesional) tind să se multiplice din ce în ce mai mult.

Mai firesc ni se pare a pune accentul pe ceea ce poate interesa pe toți (sau pe cît mai mulți), fără a neglija, desigur, și preferințe mai detaliate. Dar și în această privință trebuie făcută o precizare. A respecta preferințele și gusturile cititorilor nu înseamnă a ne supune, mecanic, unor concluzii statistice, adeseori efemere și superficiale, ci a găsi calea cea mai potrivită pentru a face accesibile tocmai acele teme capabile să suscite un interes major și durabil. Orice publicație comunistă care-și respectă misiunea și care-și respectă cititorii nu-și poate neglija rolul de îndrumător, rol care trebuie îndeplinit fără didacticism și cu o acută sensibilitate față de cerințele cititorilor.

Un cititor bucureștean (care-și semnează scrisoarea, dar căruia, din motive pe care le considerăm întemeiate, nu-i publicăm numele) abordează o problemă de comportament, a cărei însemnătate nu putem s-o ignorăm. Dar să-i dăm cuvîntul:

«...Trăim o epocă de afirmare multilaterală a demnității naționale. Pretutindeni în lume, astăzi, numele de român este privit cu respect și au apus pentru totdeauna vremurile cînd unii oameni mai slabi de înger puteau să resimtă un anume complex de inferioritate — nici atunci justificat! — față de capacitățile și realizările altor popoare. E firesc deci că în vastul program de ridicare a conștiinței socialiste, de combatere a tuturor manifestărilor nocive din punct de vedere ideologic și etic, lupta împotriva ploconiriii în fața a tot ceea ce este străin să dețină un rol nu numai important, ci și obiectiv necesar. N-aș vrea să mă refer la aspecte mai cunoscute și mai larg dezbătute ale acestei chestiuni, ci la felul în care știm să ne respectăm noi înșine. Cine a fost în ultimii ani în stațiunile de odihnă cele mai reputate de pe litoral sau de la munte (dar fapte asemănătoare s-au petrecut și în orașele mari) n-a putut să nu fie indignat de felul în care anumite elemente — probabil slab educate — din cadrul unităților de turism, de alimentație publică, din hoteluri sau din alte servicii practică un fel de discriminare — cel puțin în ce privește politețea — între oaspeții străini — pe care, desigur, trebuie să-i primim și să-i omenim în modul cel mai civilizat cu putință — și turiștii «autohtoni». Dacă cineva crede că asemenea comportări fac o bună impresie străinilor care ne vizitează, se înșală amarnic. Mai deunăzi, într-un avion TAROM de cursă internațională, mi-a fost dat să văd cum, probabil din cauza unei proaste «planificări» a alimentelor folosite la prepararea gustării ce se servește călătorilor, pasagerii români au fost blagoslovîți cu o gustare redusă la jumătate față de cea oferită călătorilor străini. N-aș vrea să reproduc aici comentariile a doi francezi care se aflau în apropierea mea; erau oameni care ne cunoșteau țara și ne stimau mult, dar, din păcate, stima lor nu se întindea și asupra celor care avuseseră «ideea» unei soluții stupide și servile... Cele relatate de mine pot părea fleacuri, dar mie unuia cel puțin mi se par tot atît de dezgustătoare ca primirea unui bacșiș... Încă o dată, maximum de ospitalitate, de bunăvoință (dar bunăvoință demnă, nu slugarnică) față de cei care ne vizitează țara, dar nu atitudine ciocoiască, disprețuitoare, față de cei care nu sînt în România pe baza unui pașaport».

Cititorului *C.N. Crețu* din Brașov i se pare că a găsit o greșeală în coloanele «Flacării» într-o știre referitoare la acordarea Premiului Nobel pentru pace. «Se știe — afirmă tov. Crețu — că Premiul Nobel se acordă de Academia Regală Suedeză». Adevărat. Dar, în același timp, «se știe» că Premiul Nobel *pentru pace* se acordă de către un comitet al Parlamentului *norvegian*. Despre acest lucru s-a scris de nenumărate ori, atît în revista noastră cît și în alte publicații. Așa că nu vom da nici o «ulterioară rectificare».

Cititorul *Constantin Ilienescu* din Iași face apel la bunele noastre oficii pentru a interveni la televiziune ca să se programeze în cadrul telecinematecii filmul suedez «N-a dansat decît o vară». Nu știm cît succes poate avea intervenția noastră; în orice caz, pentru a-i da mai multă tărie, o publicăm chiar în revistă. Ceea ce n-am fi făcut, trebuie s-o recunoaștem, dacă ni s-ar fi cerut să sprijinim programarea, să zicem, a filmului «O floare și doi grădinari».

Un cititor, căruia ne sfiim să-i publicăm numele, ne trimite niște amintiri (negramaticale) despre niște presupuse întîlniri cu mari artiști. Din păcate, am citit și noi cîte o carte, două, așa că nu sîntem dispuși să înghițim povești despre filme în care juca Greta Garbo cu Richard Tauber (sic!) sau despre prezența lui Fernandel la Hollywood în 1920. Autorul pare a fi cam bătrînel; procedeul dumisale e cu atît mai puțin acceptabil.

CU ȘI FĂRĂ EGOISM

(Urmare din pag. 11)

eforturile. Lucrarea a fost terminată înainte de termenul planificat.

Traian MOTAS
inspector general — Direcția de control a ministrului — sectorul de construcții M.I.C.M.

întrecerea înseamnă și întrajutorare

Se poate vorbi și despre un egoism colectiv. Al unei echipe, al unei secții. Cînd «egoismul» se confundă cu întrecerea socialistă, cu dorința de autodepășire, cu spiritul creator el devine un factor emulativ. Dar există și reversul medaliei. Am avut, de pildă, o situație de acest fel la noi în întreprindere. În secția placaj, sectorul de rulare, lucrau pe același utilaj trei echipe, în trei schimburi. La un moment dat rivalitatea și invidia i-au determinat pe membrii unei brigăzi să pună bețe în roate celorlalte echipe. Prin metode simple: utilajele erau lăsate după încheierea lucrului într-o stare proastă sau fără materia primă necesară. În alte echipe, dorința expresă de a ciștiga cu orice preț întrecerea în producție l-a determinat pe unii muncitori să exploateze intensiv dar nerațional mașinile sau să dea lucru de mîntuială.

Aceste dovezi de egoism, individualism, invidie sînt generate de greșita înțelegere a rolului și finalității muncii sociale. Faptul că unii oameni se preocupă să primească cît mai mult de la societate, dar să dea cît mai puțin, constituie în același timp o dovadă a neînțelegerii calității și locului lor în societatea socialistă. Or, asemenea tare, ostile eticii și echității noastre, nu pot fi combătute decît prin cultivarea spiritului de proprietar colectiv, a drepturilor și responsabilităților care decurg de aici pentru fiecare salariat în parte. O sarcină de căpetenie a activității politico-ideologice de educare marxistă a tuturor oamenilor muncii. Stimulenții materiali joacă un mare rol în buna desfășurare a procesului de producție, dar în același timp subaprecierea celor morali poate aduce grave prejudicii cauzei socialismului. Vorbind despre aceste deficiențe, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat pe bună dreptate că «s-a uitat aproape complet de către unii tovarăși — mai cu seamă din domeniul economic, dar și din sfera activității de partid — de rolul conștiinței oamenilor în realizarea programului partidului».

Tocmai de aceea trebuie să luptăm prin toate mijloacele pentru a îndepărta din conștiința oamenilor asemenea manifestări retrograde. Eliberarea oamenilor de exploatare prin instaurarea proprietății socialiste asupra mijloacelor de producție determină în mod logic, pe lîngă obligativitatea generală a muncii și, implicit, a interesului material, o nouă atitudine față de ea, care se manifestă printr-o serie de trăsături specifice ca: entuziasmul, inițiativa, dragostea față de muncă, dorința de autoperfecționare, de întrajutorare tovărășească, de întrecere

în muncă, de răspundere socială față de muncă și de produsul muncii.

Petre SUCIU
inginer principal C.E.I.L.-Sighetul Marmației

activitatea sectară, o altă manifestare a egoismului

Egoismul, manifestare certă a unor concepții învechite, este incompatibil, după părerea mea, cu însăși ideea unor obiective generale, de interes comun, atinse prin eforturi conjugate pe plan național, prin cooperarea sinceră și totală a tuturor oamenilor muncii.

Cu toată această incompatibilitate am venit personal în contact cu dovezi certe ale acestui egoism în forma pe care aș numi-o «egoism de grup». Iată un exemplu: U.C.M.-Reșița are legături de colaborare cu mari uzine, posesoare ale unor utilaje unicat, care asigură unele prelucrări cu caracter special. Piesele provenite de la acestea intră în componența unor ansambluri care constituie producția U.C.M.R., ansambluri ce nu pot fi livrate la timp deoarece piesele amintite se furnizează de colaboratori în cadrul perioadei de plan, dar... la sfîrșitul ei, după ce planul valoric a fost egoist asigurat. Sosite atît de tîrziu, piesele sînt utile, dar nu mai permit realizarea utilajelor la termenele contractate. Cine are de pierdut? Economia.

Din păcate există însă și alte manifestări de egoism chiar în ce privește activitatea secției motoare diesel, a colectivelor de oameni ai muncii din cadrul ei.

Astfel, în loc să se urmărească realizarea obiectivelor generale ale secției mai sînt unii care caută, egoist, să *justifice* propriile nerealizări prin întîrzierile altora. De exemplu, dacă din motive obiective se întîrzie livrarea unui carter la montaj cu două zile, cei care produc axul cu came profită pentru a furniza producția lor cu aceeași întîrziere, fără nici o justificare, știind de altfel că nimeni nu-i va întreba de ce au întîrziat, deoarece la montaj axul este necesar după carter...

Acest gen de impunitate permite manifestarea unei lipse a spiritului de echipă evidentă și, în cele din urmă, face ca în fapt să se urmărească încă la primirea unei comenzi posibilitățile de justificare a unei eventuale întîrzieri în loc să se folosească aceeași energie pentru îndeplinirea la timp a sarcinilor.

Egoismul nu se oprește însă aici: din dorința de a nu permite «altora» (!?!) folosirea unor utilaje despre care s-a afirmat inițial că sînt «supraîncărcate» se lasă de exemplu o mașină de rectificat să meargă în gol, cu o piesă importantă finită fixată degeaba în dispozitiv. Aparențele sînt salvate, dar cine are de pierdut? Tot economia națională, pe care viziunea îngustă a celor ce procedează astfel nu o poate cuprinde și aprecia.

Dar mai apare și o manifestare de egoism justificată, culmea, prin dorința de realizare a unor colective închegate, complete, care să-și satisfacă pe plan intern toate nevoile. Aparent, tendința este salutară, dar ea conține uneori dorința de a ascunde forurilor coordonatoare neputința de a colabora, de a respecta niște termene, niște promisiuni. Cum se obține aceasta? Simplu: nu mai avem nevoie de colaboratori, facem totul noi, facem mai prost, mai scump, nu ne interesează. Totul este ca nimeni să nu mai poată privi în economia locală a întreprinderii noastre mici, închise, dar a noastră.

Mi-am pus întrebarea, normală, ce măsuri s-ar putea iniția pentru eradicarea acestui egoism. Consider că soluția generală ar fi o informare mai cuprinzătoare și cît mai precisă a tuturor oamenilor muncii, situați la toate nivelurile în ierarhia economiei, asupra efectelor propriei lor activități evidențiate în rezultatele sectorului, secției, întreprinderii etc.

Cred că în felul acesta termenele, spre exemplu, s-ar transforma din element de constrîngere într-o formă superioară de angajament moral, realizat în colectiv, pentru colectiv.

Ion TUDORAN
șeful secției motoare diesel U.C.M.R.

SIMPOZIONUL ȘI SOCIETATEA CULTURALĂ „VLADIMIR STREINU“

Pentru a cinsti în chip cuvenit personalitatea lui Vladimir Streinu (23 V 1902 — 26 XI 1970) și a contribui la cunoașterea operei și activității sale, piteștenii au organizat duminică 28 noiembrie, sub egida Comitetului județean al culturii și educației socialiste-Argeș și a Institutului de istorie și teorie literară «G. Călinescu» din București, un simpozion dedicat marelui critic. În fața sălii pline a Teatrului de stat au vorbit Șerban Cioculescu, Mihai Novicov, Dinu Pillat, Alexandru Săndulescu, Camil Balthazar, Mircea Ivănescu, iar din partea gazdelor, Constantin Dinischiotu și un elev, membru al societății *Junimea* de la liceul «N. Bălcescu», pe care o prezidase și liceanul Nicolae Iordache (Vladimir Streinu), după care a urmat un recital din poeziile lui, susținut de actori din localitate și încheiat cu lectura monologului lui Hamlet din piesa cu același nume, în traducerea sa.

Imediat după aceasta s-a plecat la Teiu, satul natal al scriitorului, unde familiei, invitaților și tuturor oaspeților li s-a făcut o primire deosebit de călduroasă. Copiii au năvălit pur și simplu cu flori și cuvinte de bun sosit, secretarul Comitetului comunal de partid, Dumitru Malea, a rostit un emoționant cuvînt de salut, după care s-a vizitat interesantul muzeu local, redeschis într-un nou sediu și lărgit printr-o sugestivă secție închinată lui Vladimir Streinu. Este baza de la care se va porni pentru inaugurarea unei case memoriale, eveniment ce va avea loc probabil în mai 1972, la aniversarea a 70 de ani de la nașterea marelui critic, cînd se vor desfășura ample manifestări literar-culturale la Pitești, la Teiu și Găești, localități legate de numele lui. Tot atunci se va dezveli cîte un bust al său la Teiu și la Pitești, va avea loc o sesiune de comunicări, se va da numele său uneia sau mai multor școli argeșene etc.

A urmat o bogată masă comună de tradiție țelană, însoțită de vibrante cuvinte de laudă la adresa organizatorilor și de mulțumire din partea președintelui Consiliului popular local, Ion Stănescu, a secretarului consiliului, Iulian Popescu, și a altora, care s-au angajat să facă totul pentru conservarea memoriei celui mai mare fiu al comunei, după care, în prezența tovarășului Dumitru Petrescu, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean, a altor reprezentanți ai organelor județene și locale de partid și de stat, a avut loc ședința de constituire a societății culturale «Vladimir Streinu», a cincisprezecea din județ. Sala căminului cultural, înfrumusețată cu covoare și alte produse ale mîinilor dăruite ale teiencelor, era plină la limită. Au vorbit, prezentînd realizările comunei și statutul societății, evocînd personalitatea lui Vladimir Streinu etc., Gheorghe Petre, Gheorghe Marinache, Șerban Cioculescu, Vasile Fălcescu, Zinca Georgescu, Vasile Netea, George Muntean, Elena Mărăndici și alții, după care Dumitru Malea a supus spre validare statutul societății, adunarea alegînd ca președinte de onoare al societății pe Șerban Cioculescu. Astfel s-au pus noi baze activității culturale din comună, s-au înnodat firele unei colaborări strînse între Institutul de istorie și teorie literară «G. Călinescu» și factorii de cultură argeșeni, cinstindu-se, în același timp, în chip exemplar, o mare personalitate a culturii noastre.

G. M.

AICI A FOST CÎNDVA UN ORAȘ...

Adamclisi. Locul e binecunoscut: aici se află ruinele grandiosului Tropaeum Traiani, înălțat de romani în amintirea unor victorii militare. Puțini știu însă că tot la Adamclisi s-au mai păstrat și alte vestigii importante ale trecutului: ruinele unei așezări romane fortificate, care între secolele II și VI constituia un centru militar, urban și economic de mîna întîi. Săpături sistematice au început aici abia în ultimii ani, cu precădere în 1971, cînd locul respectiv a devenit unul dintre cele mai importante șantiere arheologice ale țării. Conducerea săpăturilor a fost încredințată de către Institutul de arheologie cunoscutului arheolog Ion Barnea, secondat de un alt specialist în materie, cercetătorul principal Petre Diaconu, la această vastă cercetare istorică colaborînd Muzeul de arheologie din Constanța și Universitatea din Iași

Pînă în prezent au fost scoase la lumină zidurile a numeroase case construite din piatră, care în timpul existenței orașului roman erau folosite drept clădiri cu caracter militar sau simple locuințe particulare. Se remarcă în mod deosebit planul urbanistic după care a fost construit orașul: casele erau perfect aliniate, o sistematizare riguroasă, străzi pietruite, canalizare pentru adducerea apei potabile și scurgerea apelor reziduale, cu o rețea întreagă de conducte confecționate din plumb sau din lut ars. Arheologii au reușit să depisteze tronsoanele conductelor care alimentau cu apă această așezare. Unul din tronsoane era lung de zece kilometri și lega o «casă de apă», aflată pe locul unde azi se găsește satul Șipotele, de centrul orașului. Printre ruine s-a găsit un număr mare de monede din vremea tuturor împăraților romani. De asemenea, multă ceramică, inscripții în piatră, unelte, podoabe din fier, bronz sau bronz aurit. Tot acest material trebuie abia cercetat. Și totuși, după cum ne împărtășește arheologul Petre Diaconu, se pot trage primele concluzii: «În investigațiile pe care le facem la Adamclisi, afirmă d-sa, urmărim definirea procesului de romanizare în Dobrogea în perioada secolelor II-VI. Întrucît în timpul săpăturilor au fost descoperite numeroase elemente de cultură materială geto-dacică, se poate susține azi că procesul romanizării elementului autohton s-a desfășurat pe deplin și în această parte a țării. Tot acum s-a putut afla că așezarea fusese refăcută în vremea împăratului Mauriciu (ultima decadă a secolului al VI-lea), probabil după un atac al avarilor».

Cercetările, întrerupte de venirea iernii, vor fi reluate la primăvară, urmînd ca la sfîrșitul viitoarei campanii să aflăm lucruri noi și interesante din viața unui oraș de mult dispărut.

F. URSEANU
fotografii de Alex. BARNEA

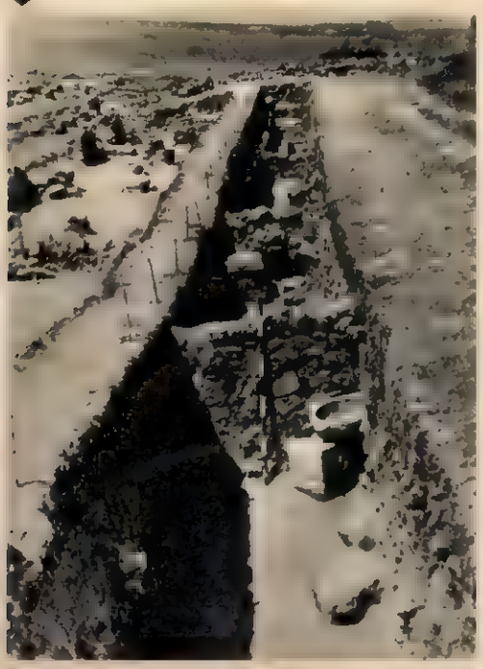

Ce a mai rămas din vechea așezare de la Adamclisi.

În acest vas de ceramică, descoperit între ruinele de la Adamclisi, se aflau nu mai puțin de 1 498 monede imperiale romane.

Inscripții descoperite printre zidurile străvechii așezări.

sport

de Gh. EPURAN

COTONOGEALA

Oricît se străduiesc cellalți sportivi, chiar cînd ajung să facă să vorbească o lume întreagă de ei,— ca Ilie Năstase — nu reușesc să declanșeze, printre cei ce iubesc sportul și în presă, interesul și disputele pe care le naște fotbalul. Ar fi poate o explicație faptul că,așa cum se spune,— cu mai multă sau mai puțină ironie — în fotbal se pricepe toată lumea. Este cu siguranță o explicație popularitatea acestui joc de care avem uneori impresia că atîrnă tot prestigiul nostru sportiv. De aceea sîntem în stare să trecem ușor peste o înfrîngere, acasă, a echipei noastre de handbal — campioană a lumii, cum se știe — și să credem că doar absența lui Gruia este de vină; de aceea nu ne întristează eșecul echipei de box în fața unui adversar care pînă acum nu ne-a pus probleme, dar intrăm în panică doar la gîndul că s-ar putea face o echipă națională fără Dobrin, să zicem. Este drept că acum, după calificarea care ne-a ținut încordați un an întreg, după succesul echipei naționale și al lui Angelo Niculescu, lucrurile s-au mai liniștit. Dar tot se mai aud voci profetice și sfătuitori de înaltă competență, grijulii de formula echipei naționale din primăvară.

Așa este fotbalul, am putea conchide; în această universală înțelegere stă marele lui farmec, marea lui forță de atracție și, desigur, reușitele lui, încă nu la nivelul înalt pe care îl dorește lumea lui, dar oricum reușite care ne dau speranțe. Și tot în această universală înțelegere se înscrie — de data aceasta împărțită la 16 — și apriga luptă din divizia A cu fluctuațiile ei greu de explicat tehnic, logic, dar înțelese — prin prisma pasiunilor — de suporterii care trec de duminică la miercuri, de miercuri la duminică prin toată gama posibilă a sentimentelor.

Ultimele etape ale acestei competiții care ține aprinsă flacăra pasiunilor, pe teren și în tribune, de-a lungul unui an întreg, au adus însă în actualitate o veche racilă a fotbalului și a unor fotbaliști: *cotonogeala*. Folosim acest termen de peluză ca să fie netă diferențierea dintre jocul bărbătesc care implică, între anumite limite, și o oarecare duritate și jocul brutal care degradează spectacolul sportiv și periclitează integritatea corporală a jucătorilor. La drept vorbind, ea nu a lipsit niciodată de pe terenurile noastre, dar în ultima vreme se părea că promovează tot mai greu de la campionatele orășenești și diviziile B și C în prima divizie, cea care trebuie să fie în egală măsură a elitei tehnice dar și morale a fotbalului nostru. Și iat-o dintr-o dată promovată la rang de tactică de unii jucători, ba chiar de o echipă întreagă. Și nu o echipă oarecare, ci de campioana noastră. Iat-o dintr-o dată aplicată metodic, cu consecvență, cu scopul precis de a elimina, dacă nu de pe teren, cel puțin din joc, adversarul socotit periculos pentru propria poartă. Pentru prima oară am văzut această tactică la meciul Steagul roșu–Steaua,și dacă tinerii talentați din înaintarea echipei bucureștene au scăpat de corsetele ghipsului, tăvălirea lor sistematică nu a putut să nu lase urme psihice. Am revăzut această tactică în meciul Dinamo–Steaua, parcă mai... bine aplicată asupra lui Iordănescu și cuefecte mai concrete, în a 2-a repriză tînăra extremă a naționalei (așteptată atîta vreme) nemaiconstituind nici un pericol pentru apărătorii dinamoviști. Etapele au continuat să se succeadă ca și cotonogelile, fiindcă acești atît de discutați «cavaleri ai fluierului» închid, inexplicabil, ochii la aceste abateri flagrante de la spiritul jocului, al sportului și se decid tare greu să-l elimine pe cei ce se pun de fapt singuri în afara eticii și implicit a legilor sportive; fiindcă reacțiile federației au fost lente și puțin convingătoare. Doar presa a fost ceva mai categorică, înfierînd unele atitudini, cerînd măsuri. Și în rîndul ei am găsit însă atitudini conciliante sau îndemnuri pentru jumătăți de măsură. Un coleg cu verb apăsat în ale fotbalului cerea — pe bună dreptate — să fie apărați jucătorii lotului național, cele cîteva valori care ne-au permis să scoatem capul în elita fotbalului mondial. Dar oare numai ei au nevoie de protecție? Și se poate ea realiza izolat? Nu! Fotbalul, spiritul lui, trebuie protejat în întregul lui, dacă vrem să realizăm ceva. Trebuie ca munca educativă să-și cîștige locul cuvenit și lumea «artiștilor» balonului rotund să coboare pînă la eșaloanele de plecare, acolo unde începe să se formeze fotbalistul. Dar să urmărim consecvent nu numai formarea lui ca jucător, ci și ca om, ca om dezvoltat multilateral, așa cum societatea noastră concepe pe fiecare membru al său. Și atunci *cotonogeala* va **dispărea** cu siguranță de pe terenurile noastre.

Satira în slujba «INTERESULUI GENERAL»

de Sanda FAUR
fotografii de O.ARCADIE

Nu știu dacă e vorba aici de șansă, de fler sau de marele har al lui Aurel Baranga (dincolo de cel scriitoricesc) de a-și lansa exact cînd trebuie explozia scrisului său dramatic. Dar «Interesul (său) general» a irumpt în viața noastră teatrală exact cînd seceta de premiere era mai mare, cînd stagiunea trena, plictisită, înaintînd anevoie printre piese de mult știute și printre spectacole oarecare, exact *cînd* era mai multă nevoie și exact cu *ceea* ce era mai multă nevoie: o piesă care să strige adevărul, să-l dezvăluie în încheieturile sale cele mai dureroase, o satiră în care principiile arzător actuale ale luptei comuniștilor pentru etică și echitate socială să capete o transcriere dramatică de o cutezanță și o vehemență justițiară rar întîlnite — ca să fim sinceri — în dramaturgia noastră. Baranga ia în mînă biciul său încărcat cu cerneală și, printre șuierăturile amenințătoare ale acestuia, lasă să scape hohotul, ironia vitriolantă, gluma, situația de farsă, întreaga recuzită a genului comic, cel care cheamă și ajunge rapid la spectatori. Dar farsa sa nu este mai puțin atroce, și fiind a patra din ciclul început cu «Mielul turbat», «interesul general» este poate cea mai necruțătoare, cea mai aprigă, cea mai tragică, dacă vreți, din toate celelalte. Piesa aceasta, mustind de haz, cu personaje de mare substanță comică (în măsura în care viciul prostiei, al arivismului și demagogiei sînt și comice), cu replici de o rară savoare (mărturisind formidabilul simț de observație al autorului, sensibil la clișeele verbale și automatismele de gîndire), este scrisă cu o mare tristețe, cu o amărăciune care nu e a mizantropului sceptic, ci a moralistului sagace. Și cred că tocmai acest sentiment de responsabilitate acută și de virulență satirică purificatoare fac din «interesul general» un gest ce se înscrie în aria teatrului politic, a unui teatru ce practică conștient asanarea morală și emite judecata socială.

N-are importanță că schema piesei și că liniile de forță ale personajelor sînt aceleași ca în celelalte comedii, că în fauna cunoscută de lichele slugarnice, ipocrite și carieriste se strecoară și de astă dată un blînd miel turbat, repetînd donchișotescul său act justițiar, sau are importanță doar în măsura în care autorul apelează în mod deliberat la schemele eroilor săi, încărcîndu-i de fiecare dată, dar mai ales de astă dată, cu o substanță umană (mai bine-zis inumană!) tot mai înfricoșătoare. Sigur, Toma Hrisanide, directorul importantei Direcții de recuperare și valorificare a... deșeurilor, este un personaj ridicol, care vorbește sforăitor, găunos, demagogic și se umflă în pene în fața personajelor ridicole, mărunte, servile și cretine cu care s-a înconjurat; sigur, viitorul ministru adjunct Carapetrache sună a gol ca o tinichea, deși e un «intelectual» care și-ar da și doctoratul dacă i-ar aduce un ce profit la chenzină; sigur, Lucia Felicia Popescu-Hrisanide e o biată actriță ridicolă de mîna a șaptea, mărunt vulgară și periferic sentimentală; sigur, toate aceste personaje sînt ridicole, mărunte, penibile, rizibile. Dar de după ridicolul acesta se ridică, înfricoșătoare, capacitatea lor de a face și

Marcela Rusu și Ștefan Tapalagă într-una din scenele cele mai savuroase ale «Interesului general»

Un cuplu care va face viață lungă pe scenă: Hrisanide și Plătică, în interpretarea lui Toma Caragiu și Aurel Giurumia.

prolifera răul, ele sînt totdeauna gata să hulească azi ce-au ridicat în slăvi ieri, să trădeze, să șantajeze, să lovească pe la spate, ba chiar să și ucidă în numele interesului lor personal, travestit în faldurile generoase ale «interesului general». Baranga și-a împins personajele și gesturile lor ticăloase pînă la limită, incoruptibilul miel turbat — Bocioacă — este ucis de-a binelea iar urmele crimei șterse, piesa se termină dürrenmattian, cu un catafalc și mascarada funeraliilor, cu o scenă de teatru în teatru care să risipească pentru o clipă (dar să și avertizeze!) senzația de uluire îngrozită a finalului.

Dincolo de situațiile ilariante ale farsei, de aspectele grotești ale personajelor, de verva copioasă a replicilor, piesa aceasta rămîne o piesă a fricii, a spaimei apocaliptice care le cuprinde pe aceste personaje derizorii în fața celui mai mic cutremur care le-ar clătina scaunul, le-ar subția leafa, le-ar impuțina avantajele. De fapt, o spaima în fața esenței morale și sociale a lumii noastre, care face alergie și respinge cu intoleranță, ca pe un corp străin, toate aceste deșeuri umane.

Aurel Baranga și-a montat — pentru a doua oară, după «Travesti» — singur piesa și cred că sporul de profesionalism regizoral este evident și binefăcător, de astă dată, dincolo de faptul, totdeauna susținut cu aprindere de dramaturg, că autorul este cel mai în măsură să cunoască toate subtilitățile textului și subtextului său. Regizorul Baranga lasă totdeauna, cu modestie, primplanul piesei autorului Baranga și asta înseamnă implicit primatul replicii, treabă excelentă într-o comedie de caractere (și moravuri) ca «Interesul general». În spectacol, ritmul nu este scăpat nici o clipă din mînă, situațiile de farsă sînt lucrate, fără teamă, ca situații groase de farsă, caricatura amuzantă nu este ocolită dar nici umorul negru. Pilonii rămîn totuși doi dintre interpreții celor trei roluri principale: Toma Caragiu și Marcela Rusu (al treilea: Ștefan Tapalagă, interpretul lui Carapetrache, deși practicînd un umor fin și deștept, iese totuși — după mine — din tonalitatea generală a spectacolului, poate printr-un soi de gravitate, de uscăciune interioară, pe care nu i-o cunoscusem pînă acum). Caragiu e însă de un comic monumental, masiv și meticulos totodată, șlefuindu-și fiecare apariție, calculîndu-și fiecare privire și nuanță de voce, dar fiind totuși de o spontaneitate irezistibilă și avînd scene absolut memorabile: interviul dat televiziunii, scenele de «intimitate» amicală cu Plătică, întîlnirea cu Carapetrache după numirea fostului sau adjunct în calitate de ministru etc.

Marcela Rusu ne-a oferit din nou un recital de virtuozitate stupefiantă pe text de Baranga, jucînd un personaj insolit în gama comică interpretată pînă acum, dar cu cită abilitate condus pe firul subțire dintre parodie și adevăr! Actrița își joacă rolul cu poftă, cu ironie acidă, cu scînteiere, cu ușoară antipatie, dar mai ales cu o feminitate inteligentă, care simte toate cutele — subțiri sau groase — din sufletul femeii, știind să treacă fără îngroșări excesive peste vulgaritatea siropoasă a personajului. Fermecător, jucînd tot timpul o prostie dulce dar primejdioasă, Aurel Giurumia în Plătică: interesant, deși oarecum ambiguu, oscilînd între nevinovăție «melomană» și luciditate șireată, Mihai Pălădescu în Bocioacă aduce forță de convingere și sinceritate. Buni: croiți exact pe măsura rolurilor, Dumitru Chesa și Candid Stoica.

Spectacolul Teatrului de Comedie cu «Interesul general», atingînd, după autor, măsura cea mai de sus a textului, trezește totuși o curiozitate nesfîrșită: cum sînt — și cum vor fi — celelalte versiuni jucate sau anunțate de douăzeci din teatrele țării? Merită să le vedem...

literare

de Traian STOICA

Anton BREITENHOFER:

CIUDATA PRĂBUȘIRE

(roman)

Originalul în limba germană al acestui roman a apărut în anul 1966 cu titlul «Am Weltbuckel», care poate fi tălmăcit prin «Pe cocoașa lumii». Recenta traducere, purtînd de astă dată titlul *Ciudata prăbușire* (Editura Eminescu), semnată de Sevilla Răducanu, e făcută după o versiune inedită — 1970, și, așa cum spune autorul într-o convorbire cu criticul Boris Buzilă, aceasta «diferă foarte mult de ceea ce scrisesem inițial». Tot din amintita convorbire mai aflăm că acestui prim volum îi urmează altele două (de altfel, cel de-al doilea a apărut în germană în anul 1969, iar al treilea e predat Editurii Kriterion). Avem deci de-a face cu un ciclu de trei volume, în care se urmărește evocarea romanescă a unor oameni și întîmplări dintr-un «oraș de pe Bîrzava» din deceniul premergător eliberării patriei.

Am dat aceste amănunte, nu numai pentru informarea cititorului, dar și pentru faptul că o evaluare critică mai cuprinzătoare va fi posibilă cunoscînd integral respectiva suită epică. Aceasta nu înseamnă că romanul *Ciudata prăbușire* nu ne dă premisele unor aprecieri ce pot fi enunțate fără teamă de dezmințire și după ce vom fi în posesia celorlalte volume, pe care le-am dori mai operativ transpuse în limba română. În acest sens, vom observa numaidecît o meșteșugită stăpînire a mijloacelor epice. Acțiunea, dezvoltată pe mai multe planuri, are gradația necesară captării atenției. Narațiunea bine condusă nu lasă totuși să se vadă intervenția autorului în destinele personajelor care evoluează în virtutea realității, a vieții și nu în aceea a vrerii scriitorului. Sînt aici hotărîtoare cunoașterea și înțelegerea lucrurilor evocate de prozator. Roman social prin excelență, *Ciudata prăbușire* relevă, prin mijloacele specifice genului, medii și împrejurări caracteristice epocii. Impresia de viață a romanului e netă. «Orașul de pe Bîrzava», unde e localizată acțiunea, se prezintă în toată dinamica lui socială. Subiectul cărții se încheagă din conflictul de clasă dintre muncitorii uzinelor din localitate și cupizii ei stăpîni cu toți acoliții lor. Sîntem în anii 1929-1933, ani de mari frămîntări sociale și întețire a luptelor de clasă, ani în care proletariatul țării, condus de partid, începe să înfrunte cu tot mai intensă dîrzenie burghezia exploatatoare. În «orașul de pe Bîrzava», adică în Reșița, înfruntarea dintre cele două clase devine, ca de altfel pe tot cuprinsul țării, deschisă, crîncenă. Și aici muncitorimea e redusă să trăiască în condiții ignobile de viață, să suporte loviturii din ce în ce mai grele din partea burgheziei dornice să se salveze din criza economică pe spinarea celor ce muncesc. Și aici, în justițiara luptă a proletariatului sînt angrenate, deopotrivă, revendicări economice și ținte politice. În legătură cu geneza ciclului său de romane sînt semnificative mărturiile scriitorului: «...în sensul său implicit, structural, romanul se dorește *cronica*, dacă vreți, a falimentului unei clase — burghezia — din țara noastră și a înălțării și biruinței alteia — proletariatul. Ultimul deceniu din preajma eliberării, 1933-1944, coincide cu momentul istoric cînd burghezia se compromite definitiv pe planul vieții politico-sociale. Ea pierde perspectiva istoriei, ca să nu mai vorbesc de sentimentul responsabilității față de destinele acestui popor și atunci procedează așa cum știm: intră în cîrdășie cu fascismul, împinge țara la dezastru».

Acesta e, expus sintetic, fondul social și istoric al romanului. Pentru reliefarea lui, autorul dovedește o intuiție sigură a resorturilor sufletești ale oamenilor încleștați în peisajul social al epocii. S-a remarcat, pe bună dreptate, de către unii comentatori absența unor scheme uscate, fals ideale, în conturarea personajelor, a unei nesemnificative simplificări nu numai a psihologiilor, dar și a dialecticii sociale. Urmărind drumul sinuos al realităților sociale, romancierul nu face un act exterior ilustrativ, ci constituie contingentul în mod viabil prin oamenii care-l propulsează. Într-adevăr, sensul lucrării e implicit. Ca în toate bunele romane sociale, demonstrația e integrată organic în substanța mișcării sufletești, în comportamentul personajelor, în *epicul* narațiunii. Dintre personajele cărții reținem de pe acum pe mai toate cîte-i populează paginile. Nu putem insista asupra tuturor; vom zăbovi puțin lîngă zidarul Ion Brebenar, remarcînd, cu acest prilej excelenta modalitate a autorului de a face să trăiască, de a transfigura artistic personajele. Ion Brebenar e la început o figură oarecare, topită anonim în marea masă de muncitori apăsați de vicisitudinile unei vieți amare, punctată de spectrul mizeriei și foamei pentru ei și pentru cei șase copii ai săi. E în el însă o intensă poftă de viață și dispune de o mare vitalitate care nu și le poate canaliza în condițiile impuse de o strîmbă orînduire socială. Datorită acestei mari disponibilități vitale se apucă, fără a stăpîni inițial meșteșugul, să ridice două înalte coșuri ale uzinei, act ce necesită un mare curaj. Cu mult firesc și verosimilitate e urmărită evoluția acestui muncitor de la o stare amorfă pînă la căpătarea conștiinței de clasă, cînd îl înfruntă pe Titus Abrudan, director al uzinelor. Nimic spectaculos sau forțat în evidențierea acestui fapt. Procesul schimbării survenite în mentalitatea muncitorului e realizat potrivit temperamentului său. Dar Ion Brebenar își găsește moartea printr-o «ciudată prăbușire» de pe schela celui de-al treilea coș, care se descoperă a nu fi un accident, ci un asasinat pus la cale de împilatori și de instrumentele lor. Vom spune acum că, în ce ne privește ca lector, nu am luat act cu indiferență de moartea acestuia. Deoarece Ion Brebenar se desemna ca un neînfricat și periculos luptător împotriva statului burhgez. De aceea, i s-a regizat înfam și «accidentul». Motivația tragicului eveniment e astfel adîncă prin implicațiile ei sociale. Ca succesor al personajului dispărut, se profilează fiul său, Traian, a cărui stare de adult o așteptăm cu interes, date fiind copilăria și adolescența lui relevant narate pînă acum. De altfel ridicarea în vîrstă a lui Traian prilejuiește romanului cîteva bune pagini de descripție a copilăriei. În ce-o privește pe Persida, soția decedatului muncitor, am dori-o, și poate că așa va fi, mai lucid antrenată în urmărirea (ca o altă eroină similară sadoveniană) a ucigașilor lui Brebenar. După cum ne alăturăm punctului de vedere exprimat de Ion Adam, într-o recenzie în «Scînteia», care reclama o mai accentuată punere în valoare a rolului și influenței comuniștilor, «a celor ce pregăteau în anii grei ai ilegalității triumful zilelor de mîine». În ordinea calităților, nu putem să nu amintim emoționantele scene de caldă afecțiune și familiaritate evocatoare ale traiului dus laolaltă în așezarea de pe Bîrzava de oamenii diferitelor naționalități.

Dar cum nu putem releva toate însușirile acestui roman antrenant, îndemnăm cititorul să parcurgă *Ciudata prăbușire*, luînd astfel cunoștință de o carte valoroasă prin autenticitatea ei umană și artistică.

De vorbă cu actorul RON MOODY, laureat al Festivalului de la Moscova

FAGIN ȘI PEDAGOGIA...

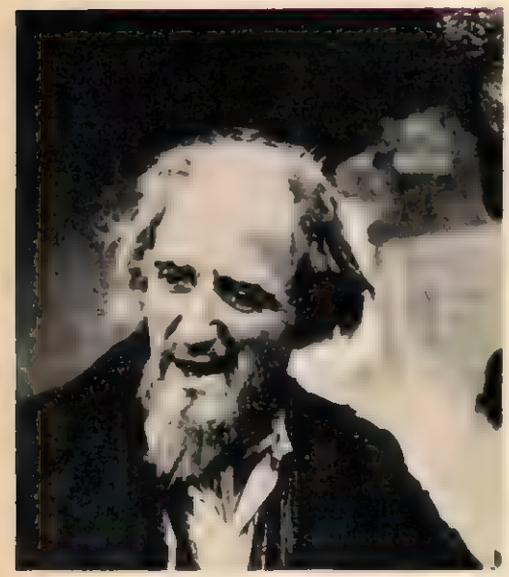

— Bună ziua, domnule Moody! Încîntat să vă cunosc Ron Moody, fascinantul interpret al lui Fagin din musicalul lui Carol Reed — *Oliver*, mă primește cu un zîmbet deschis și generos, zîmbetul unui om care n-are ce ascunde.

Moody, devenit celebru abia cu creația sa din rolul lui Fagin, și-a impus talentul strălucit învingînd destule dificultăți. Pînă la *Oliver* mai apăruse în zece filme, toate însă mediocre, incapabile să-l reveleze publicului.

— Pentru ca să te impui în cinematograf — spune Moody — îți trebuie un film ieșit din comun. Ori eu am avut ghinionul ca în viața mea filmul acesta să apară destul de tîrziu. Deși—adăugă zîmbind, — mai bine mai tîrziu decît niciodată!

Și-a început cariera ca sociolog și psiholog. Cîtva timp a profesat în învățămînt. Această experiență de dascăl i-a folosit oare în munca sa alături de copiii din *Oliver*?

— Desigur! Mi-a fost foarte ușor să lucrez alături de copii. Eu pornesc de la principiul că, în episoadele în care îi ai drept parteneri, trebuie să-i tratezi ca pe niște egali. Pe platou — să știți! — n-am făcut-o pe dirigintele. De disciplina copiilor se ocupau acolo, cu exces de rîvnă, alte persoane. Eu am căutat doar să le cuceresc încrederea, să stabilesc o comprehensiune reciprocă în creație. În timpul turnării, copiii oboseau ușor și mie nu-mi rămînea decît să-i distrez, să le abat atenția de la efort, să le stîrnesc interesul pentru mobilul scenei în lucru, să le întrețin pasiunea.

— Ceea ce ne-a surprins în *Oliver* este pictura unei lumi de violență cu mijloace dintre cele mai poetice, în vreme ce cinematograful comercial contemporan utilizează temele violenței, ca pretext, pentru un cinematograf brutal și degradant.

Problema propusă în discuție îl incită pe Moody-pedagogul:

— Știți, la noi în Anglia, legea interzice filmele de violență pentru tinerii sub 16 ani. Dar, cum se întîmplă pretutindeni, această măsură abia suscită interesul copilului, care are tentația de a încălca interdicția. Ar trebui interzis nu accesul copilului și adolescentului în săli, ci producția unor pelicule ce pervertesc gustul și moralitatea. Asta nu înseamnă că tema violenței nu-și poate face loc în cinematograf. Totul este numai cum o tratezi! Remarcați, de pildă, că o scenă în care un actor izbește cu ciocanul în capul partenerului său poate fi întîlnită și în comedie, numai că acolo ea provoacă rîsul. Criteriul după care putem sau nu accepta violența în film ar trebui să fie finalitatea acesteia. Dacă ea stîrnește instincte josnice, animalice, nu poate decît dăuna. Excesul actual de filme de violență este — după opinia mea — greu explicabil altfel decît prin mobilurile comerciale ale producătorilor...

— Ați dori să faceți, dv. personal, un film muzical?

— Dar este o veche dorință a mea, încă de pe cînd aveam... șapte ani! De la 15 ani am jucat în comedii muzicale. Am și scris vreo cinci, și una dintre ele a ținut afișul cîteva săptămîni.

— Care este «musicalul» cinematografic care vă place cel mai mult?

— «West Side Story» — nemuritoarea «Poveste din cartierul de Vest». E mai completă, mai bogată, mai desăvîrșită... mult deasupra tuturor celorlalte... Regizorii n-au învățat însă lecția cum trebuie și au început să facă, din nou, spectacole mediocre, demodate, cu cîntece care nu vor să semnifice mai nimic. Dacă *Oliver* îmi place, aceasta se întîmplă nu fiindcă joc eu în el, ci pentru că e mai integrat muzical, pentru că împinge povestea ceva mai departe, nu se limitează la un simplu divertisment. În ce mă privește, aș dori să fac un film în stilul «slapstick» al vechilor comedii americane, amintind de Chaplin și Keaton.

— Între partizanii lui Chaplin și cei ai lui Keaton domnește o adevărată discordie acum...

— Eu găsesc resurse să-i iubesc pe amîndoi deopotrivă. Chaplin a fost un mare inventator de gaguri, Keaton un mare autor de film. Îi cunosc foarte bine pentru că mă întorc adesea la înaintași. E foarte util pentru un actor de film să cunoască filmele altor epoci. E ca în cărți, filmele te implică în atmosfera altor timpuri. Am foarte multă literatură de istoria filmului, o parcurg înainte de vizionare și în felul acesta nu mai sînt un spectator, ci încerc să recreez opera o dată cu autorul.

— Dar din comedia contemporană pe cine preferați?

— Pe Jacques Tati... «sans doute»!

— Și care sînt actorii moderni preferați?

— Laurence Oliver, Smoktunovski și Rod Steiger.

— Aveți «hobbies»?

— Numai din cele legate direct de profesie. Să citesc cît mai mult, să mă instruiesc, să-mi perfecționez cunoștințele de teoria muzicii pentru a putea crea comedii muzicale... Cînd nu joc, scriu! Pregătesc acum împreună cu Milles Brooks — cunoscut dramaturg din S.U.A. — o dramatizare a cărții lui Ilf și Petrov, «Douăsprezece scaune». Va fi o inepuizabilă cascadă de gaguri...

— Din nou o ecranizare? Nu vă temeți de prejudecata împotriva adaptărilor literare pe care o nutresc mulți critici cinematografici?

— Prejudecățile nu trebuie să intimideze; ele trebuie învinse! Nu găsesc nimic rău în faptul că cinematograful caută inspirație în domeniile altor arte. Principalul este ca rezultatul să fie original și specific artei imaginii. Tony Richardson — de exemplu — în filmul *Tom Jones* a redat minunat atmosfera epocii și caracterul specific al romanului. În ce-l privește pe *Oliver*, unii critici s-au declarat iritați de faptul că am îndrăznit să punem personajele lui Dickens să cînte și să danseze. Alții, care poate nu citiseră romanul original decît în fragedă copilărie, au declarat că nu l-am urmărit cu fidelitate. Intenția noastră a tuturor, a lui Carol Reed în mod special, a fost un spectacol cuceritor în marginea capodoperei literare, o operă de artă cu totul nouă, inspirată de cartea cea veche...

— Ați reușit din plin aceasta, domnule Moody. Pentru mine, dacă-mi îngăduiți să v-o mărturisesc, *Oliver* constituie un mare film, un spectacol încîntător și, în același timp, un universal protest împotriva copilăriei ultragiate...

Ron Moody a încheiat discuția noastră cu surîsul său plin de căldură. O clipă, am încercat să mi-l închipui pe Fagin în locul interlocutorului meu. Mi-a fost imposibil! Așa se întîmplă cu marii actori de compoziție. Ei au o mie de fețe numai chipul lor cel adevărat, cel lăuntric, e mai greu de întrevăzut.

Interviu realizat de T. CARANFIL

ACTORI ȘI ROLURI

Annie Girardot și Edith Scob — două nume aflate în fruntea distribuției filmului «Fata bătrînă», realizat de Jean-Pierre Blanc.

Candice Bergen și Michael Caine — parteneri în filmul «Magus».

O ȘCOALĂ A TALENTULUI ȘI A PERSEVERENȚEI

Chiar dacă cineastul amator lucrează în condiții de reală inegalitate tehnică față de cel profesionist, ambițiile, entuziasmul și cîteodată — nu rareori — chiar realizările lui sînt pe măsura exigențelor critice, unanim acceptate, față de creatorul cinematografic.

Despre cineclubul C.F.R. «16 februarie 1933»-Timișoara se spune că are o situație privilegiată, cei mai mulți condiționînd filmele bune pe care le fac cineclubiștii de remarcabila dotare tehnică de care dispun: aparate de filmat, cameră de proiecție, o modernă cabină de sonorizare etc. Numai că privilegiul, dacă poate fi considerat astfel, nu aici trebuie căutat, ci în perseverența cu care un grup de «microbiști» ai filmului a știut să-și materializeze entuziasmul și dragostea față de cea de-a 7-a artă, organizat, fără jelanii de neputință, mergînd pe terenuri deseori nebătute, pentru a demonstra că nu există piedici reale în calea unui om care vrea ceva. Omul acesta se numește, fără îndoială, Dragoș Sandu și poate confirma că la început, ca peste tot, nu a fost mare lucru, că au pornit-o mai mult sau mai puțin de la zero. Iar acum, un scurt bilanț, nesentimental, însumează peste 100 de filmulețe pe 16 mm.

S-a vorbit, în ceea ce-l privește pe creatorii de filme artistice, de un stil al școlii timișorene, stil care ar avea ca dominantă un realism metaforic. De altfel, în volumul «Pasiuni pe 16 mm» (predat editurii), volum ce reunește opiniile teoretice ale unor membri ai cineclubului, Adriana Simiovici prin «Metafore cinematografice sau șansele fil-

(Continuare în pag. 18)

Iuliana POP

PE PLATOURILE LUMII

COPERNIC

În cinstea celei de-a 500 aniversări a nașterii marelui astronom polonez Copernic (comemorarea va avea loc în 1973), cineaștii Ewa și Czesław Petelski și-au asumat greaua povară de a realiza un film-portret monumental. Ei ambiționează să-l înfățișeze lumii pe adevăratul Copernic, personalitate complexă, adeseori deformată de biografiile seci și amorfe, transmise din generație în generație. Eroul filmului va avea dimensiunile unui adevărat fiu al Renașterii, activ, plin de energie, om politic, savant. Nu va lipsi de pe ecran clocotul unei epoci bogate în evenimente, zbuciumată, uneori crudă. La realizarea acestei producții își dau concursul studiourile cinematografice din R.D.G., R.S.F. Iugoslavia și U.R.S.S. Cea mai mare parte a exterioarelor vor fi turnate în Polonia, scenele care necesită un decor gotic special în R.D.G., iar «secvențele italiene», la Dubrovnik și în insula Lokrum. Scenograful filmului este renumitul Jerzy Skrzepinski, colaboratorul lui Kawalerowicz la «Faraonul». Cele 1 500 de costume necesare au fost pregătite de către Marian Kolodziej.

Semnalăm faptul că cei doi cineaști studiază proiectul acestui film de mai bine de cinci ani, de cînd scenariștii Jerzy Broszkiewicz și Zdzisław Skawronski le-au încredințat manuscrisul unui lung scenariu. Protagonist — actorul Andrzej Kopiczynski.

Krystyna WYCHOWSKA

Czesław Petelski pregătește o secvență. În spate, în picioare — actorul Andrzej Kopiczynski.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FERIDA Luisa

Actriță italiană de film și teatru, născută Luisa Manfrina Farnet, la Castel San Pietro (Bologna), la 18 martie 1914; moartă în aprilie 1945 la Milano. Studiază la universitatea din Bologna, dar adevărata ei vocație era teatrul. Va juca (cu succes) alături de Ruggero Ruggeri și Paola Borboni. Solicitată să facă film, își face debutul la Cinecittà în *Freccia d'oro* (1935), după care va apărea într-o serie de filme care-i vor asigura un succes durabil și o mare popularitate în rîndurile publicului spectator din Italia: *Re Burlone* (1935); *Lazul de 18'000* (1937); *Doi sergenți* (id.), *La fossa degli angeli* (id.), *Il conte di Brechard* (id.), *Tutta la vita in una notte* (1938), *Salvator Rosa* (1939), *La fanciulla di Portici* (1940). Realizează frumoase creații în: *Coroana de fier* și *Ospățul nebunilor* (1941), filmele capitale ale lui Blasetti, în *Nufăr în mocirlă* (id.) de Luigi Chiarini și în *Faruri în ceață* (id.) de Gianni Franciolini, pentru care obține premiul de interpretare feminină decernat celei mai bune actrițe italiene pe 1942. Vom mai semnala *Dragoste imperială* (1941); *Infamie* (id); *Fedora* (1942), *Gelozie* (id.); *Triști amori* (1943); *La locandiera* (id.), *Un fatto di cronaca* (1944). Actriță de puternic temperament dramatic, era considerată una dintre cele mai bune actrițe italiene ale anilor 1935-1945. În ultima perioadă a vieții se dedicase din nou teatrului. A murit în împrejurări tragice, imediat după eliberare, plătind cu viața pentru nefasta aderiune la politica mussoliniană a soțului ei, Osvaldo Valenti (împușcat de partizani).

FERNANDEL

Actor francez de teatru, music-hall și film, născut Fernand Joseph Désiré Contandin, la Marsilia, la 8 mai 1903; mort la Paris, la 27 februarie 1971. Unul dintre cei mai mari comici ai ecranului mondial și comicul nr. 1 al filmului francez. Popularitatea lui a fost într-adevăr imensă și unică. În rîndurile publicului francez, al cărui mare favorit a rămas timp de 40 de ani (cu un singur concurent: Gabin,și asta doar în ultimii zece ani). Din 1930 de cînd a debutat în *Alb și negru* și pînă la cel din urmă film al său: *Heureux qui comme Ulysse* (1969-r: Henri Colpi), în cele aproape 150 de filme în care a apărut timp de patru decenii (fără a mai aminti nenumăratele spectacole de revistă, operete și music-hall), cu inimitabilul său surîs cavalin, nemuritorul Fernandel a străbătut toată gama comediei, de la amabilele «pochades», gen *On purge Bébé* (de Jean Renoir), la farsele groase de tip *Barnabé*, de la vodevilurile cazone, stil *Les gaietés de l'escadron*, la poveștile marsilieze ale lui Pagnol: *Angèle*, *Regain*; *Patricia*, de la satura socială din *Topaze*, la bufonada muzicală *Mam'zelle Nitouche*. Titluri ca: *Boniface somnambulul*; *Inamicul public nr. 1*; *Oaia cu cinci picioare*; *Don Camillo* (serial); *Ali-Baba*; *Legea e lege*; *Confidențial doamnelor*; *Vaca și prizonierul*; *Caidul*; *Relaxează-te dragă*; *Asasinul e în cartea de telefon* ș.a. au însemnat momente de neuitat pentru publicul dornic de a ride din lumea întreagă. Să nu uităm însă că Fernandel a fost și un mare, un nebănuit actor de dramă. Mărturie au rămas creațiile sale din filme ca: *Le fruit défendu*; *Nais*; *Diavolul și cele zece porunci*, *L'homme à l'imperméable*; *Patru pași în nori* (a doua versiune).

FERNANDEZ Emilio

Regizor și actor mexican de film, născut la Hondo (Coahuila), la 26 martie 1904. Renunță la cariera militară și debutează ca actor de film în anii de afirmare ai cinematografului mexican (1938-1939). Trece apoi în sectorul regiei de film, turnînd *La isla de la pasion* (1941), consacrîndu-și talentul zugrăvirii folclorului și moravurilor indigene, practicînd mai ales un cinematograf angajat, de pregnant caracter social. Astfel tema predominantă a întregii sale opere este oprimarea poporului de către proprietarii feudali sprijiniți de armată în solda lor, și, ca o consecință firească, revolta peonilor, lupta lor pentru pămînt și împotriva sclaviei. Toate marile sale opere, de la *Maria Candelaria* (Marele premiu la Cannes 1946) și *La Perla* (premiat la Veneția în 1947) la: *Maclovia* (1948); *Rio Escondido* (1947) și *Fata mexicană* (id.) sau *Pueblito* (premiat la San-Sebastian 1962), atestă aceste dureroase stări de lucruri din Mexicul de ieri, în episoade zguduitoare, în povești de dragoste ce sfîrșesc de obicei în mod tragic, a căror deosebită perfecție plastică și dramatică este asigurată respectiv de un operator de geniu: Gabriel Figueroa și de un grup de interpreți excelenți de talia regretatului Pedro Armendariz, a Mariei Felix, Dolores del Rio și Columbei Dominguez (soția regizorului). Dintre filmele sale vom mai aminti: *Flor Silvestre* (1943); *Las Abandonadas* (1944); *Bugambilia* (id.); *Pepita Jimenez* (1945); *Enamorado* (1946) și versiunea lui americană: *The Torch* (1950); *La Malquerida* (1949); *Un dia de vida* (1950); *La Red* (1953); *La Pasionaria* (1955) ș.a. Actor de mare expresivitate, E.F apare în ultimii ani ca actor de compoziție în Mexic (*La Cucaracha*) sau în S.U.A. (*The Wild Bunch*, *Recompensa*)

FERRER José

Actor, regizor și producător american, de teatru și film, de origine portoriican, născut Jose Vincente Ferreri Cantron, la Santurce (Puerto Rico), la 8 ianuarie 1912. Una dintre cele mai prodigioase personalități ale teatrului și filmului american. După terminarea studiilor universitare (Princeton), se dedică teatrului, pe care-l va sluji în triplă calitate de actor, regizor și producător. După o serie de răsunătoare succese pe Broadway, este invitat la Hollywood în 1948 să joace rolul Delfinului Franței în versiunea Victor Fleming a *Ioanei d'Arc*, alături de Ingrid Bergman. Temperament romantic și atras de obicei de compozițiile dificile realizează adevărate performanțe dramatice (uneori și fizice prin realismul cu care-și compune unele personaje absolut diforme), într-o suită de filme notorii, ca: *Cyrano de Bergerac* (1951); pentru care obține premiul Oscar; *Moulin-Rouge* (1953) în care dă viață figurii pictorului Toulouse-Lautrec; *Miss Sadie Thompson* (1954); rolul pastorului din piesa «Floarea de Maysham»; *Răsculații de pe vasul Caine* (id.), rolul procurorului; *I Accuse* (1957), rolul căpitanului Dreyfus; *Corabia nebunilor* (id.), rolul voiajorului nazist. Pe lîngă marile sale creații actoricești realizate în filme ca: *Whirlpool* (1949), *Crisis* (1950); *Anything Can Happen* (1952); *Deep in My Heart* (1954); *The High Cost of Loving* (1958); *Lawrence of Arabia* (1962); *Cyrano et d'Artagnan* (id.); *Stop Train 349 from Berlin* (1964); *Enter Laughing* (1967), ș.a., se remarcă drept un abil regizor cu: *The Shrike* (1955), *The Great Man* (1956); *Cockleshell Heroes* (id.); *Return to Peyton Place* (1961); *State Fair* (1962) etc.

film

(Urmare din pag. 17)

mului de amator» încearcă să autorizeze dreptul la existență al acestui stil. Căci privită cu atenție, cu poezie și nu mai puțin cu inteligență și talent, realitatea, viața de zi cu zi pe care avem impresia că o știm cu toții, își arată latura ei inedită, necunoscută și plină de sensuri proaspete. Dar pentru aceasta e desigur nevoie de un ochi atent și sensibil, integrat în ritmul vieții obișnuite, participant, dar beneficiind și de distanțarea necesară creatorului artistic.

Meditație despre o istorie scrisă în piatră, în monumentele, casele și străzile orașului, «Retrospectivă», filmul lui Dragoș Sandu, depășește momentul festiv (aniversarea existenței celor 700 de ani ai Timișoarei), fiind o realizare reprezentativă pentru un posibil stil metaforic realist. Ploaia lovind oamenii cu brutalitate și gonindu-i de pe străzi, ca o forță dezlănțuită a naturii, consemnează de fapt, prin legătura logică a filmului, furia cotropirii naziste. Se vede fără îndoială lecția lui Eisenstein — montajul de idei — dar asimilată cu acuratețe logică în scriitura cinematografică (spațiul propus este și rămîne orașul, în totalitatea sa, astfel că se poate jongla cu elementele sale reale) și, mai ales, cu o credință deosebită în forța de expresie a imaginii, care se poate ea însăși transforma în limbaj pentru omul vizual al secolului 20. Nu lipsesc cîteodată și unele naivități.

Din aceeași familie, «Paralela» lui Iosif Costinaș (premiat anul acesta la festivalul de la Pitești) povestește cursiv și logic despre construirea unui pod nou peste Bega, timp în care mai este încă folosit unul vechi de lemn. Numai că filmul reușește — dincolo de această poveste mai mult decît obișnuită — o adevărată meditație poetică despre înfruntarea vechiului cu noul, din oameni și din lucruri. Fără alt comentariu decît o muzică bine aleasă. Și din nou, imaginea atotputernică. Nici foarte încărcată cu efecte optice, dar nici neglijîndu-le. Îmbibată cu voluptate în lumină și în viața bogată din jur — imaginea comunică (filmul e doar imagine!) și bucuria terminării frumosului pod modern și tristețea părăsirii în uitare a celui vechi.

«Fum», premiat la Pitești '71 (autori: Mircea Șerbănescu — scenariu și Dragoș Sandu — regie), încearcă analiza psihologică a unor oameni angajați în viața șantierelor de construcții dar credința în posibilitățile nelimitate de expresie ale imaginii nu mai e susținută de un fir logic, clar. De unde, exprimarea eliptică, ușor schematică. Meritele rămîn în domeniul stăpînirii unor tehnici vizuale de prelucrare a colorului. De aceeași neclaritate stilistică suferă și «Zăpada» lui Vasile Moise. Căci nedeterminarea în spațiu și timp a sacrificiului celor doi tineri luptători anulează posibilul sentiment tragic prin întrebări legitime despre rostul și necesitatea unui asemenea gest tragic. La fel, meditația cinematografică a unui alt tînăr creator, Ion-Mihai Cochinescu («Cînd oamenii se joacă»), își diluează mesajul pacifist, atît prin abstractizarea și lipsa de dramatism a prezentului — un tînăr cu un copil se plimbă pe un cîmp răscolit de catastrofe neștiute —, cît și prin lecția de istorie documentar-generalizatoare — secvențe destul de bine filmate, și montate, sugerînd cel de-al II-lea război mondial.

E adevărat că tot Eisenstein spunea că se simte în stare să ecranizeze «Capitalul» lui Marx. Dacă l-ar fi realizat, poate că iubitorii de idei cinematografice conceptuale ar fi avut un precursor. Și o autoritate. Dar așa, se pare că au mai multă dreptate cei care vor să descopere noul folosind formule logice unanim acceptate ca putînd să comunice idei și sentimente.

Fie mai simplu și mai direct — și acesta este cazul «Rememorării» (regia, Dragoș Sandu, Eugen Sandu și Ion Dietrich), poveste caldă și emoționantă a schimbărilor petrecute în interval de 7 ani în destinul unor muncitori ceferiști; sau, la fel de direct și clar, dar transferînd sensurile profunde ale realității, într-un univers specific cinematografic, «Identitate» de Vasile Moise — premiat la Pitești '71 — e o metaforă sugestivă și perfect rotundă despre înțelegerea revoluționară a învățăturii leniniste, proprie tinerei generații. Sau microfabulele cu tîlc ale lui Iosif Costinaș, amintindu-l prin luciditatea și umorul trist pe Roman Polanski din «Doi oameni și un dulap». De altfel subiectul celor 3 mici schițe nu poate fi sugerat decît cel mult tot prin vorbe cu tîlc care, filmic, au suport dramatic bine construit: «ce ție nu-ți place altuia nu-i face» («Trei oameni și-un dulap»); «struguri sînt acri doar atunci cînd vulpea nu ajunge la ei» («Picioarele») și, improvizînd, «cu cît te umilești, cu atît ai să te umilești mai mult» («Nuca și aluna»).

Desigur o vizită, chiar mai lungă, nu poate epuiza zestrea acumulată de cineaștii timișoreni, cu atît mai mult cu cît procesul lor de creație nu se desfășoară avînd în vedere doar momentele festive. Căutările formale, tehnice, nu sînt decît noi posibilități de expresie oferite unei gîndiri dornice de a comunica adevărul despre lumea și viața contemporană.

tv

de Liviu TIMBUS

SIMPLITATEA ȘI CLARITATEA, ACESTE ATRIBUTE ALE ARTEI MAJORE

Am auzit că de curînd aici, la noi, în București, un medic talentat, specialist în foniatrie, ar fi inventat un aparat capabil de a face ordine în lumea celor bolnavi de afonie. O piesă miraculoasă, spre folosul celor cu urechi nemuzicale, pentru bunii noștri prieteni care îi confundă senini pe *re* cu *do-diez*, fac slalomuri printre bemoli dar sînt în stare să îndispună o societate întreagă cîntînd de revelion «romanțe de demult».

Astfel stînd lucrurile, să sperăm că în curînd vom avea cît mai multe perechi de urechi muzicale și cît mai puține distonări în interpretarea melodiilor de muzică ușoară.

...Dar nu mai mulți melomani. Nimeni pînă astăzi n-a conceput un aparat practic pentru învățarea muzicii și nici cel puțin un «manual pentru gustarea, trăirea și simțirea bucăților simfonice». O treabă pe care Leonard Bernstein, protagonistul emisiunilor de inițiere muzicală, ne-a sugerat-o subtil, ironizîndu-i pe toți cei care se trudesc să explice tainele acestei arte, încurcîndu-ne mintea și sufletul cu idei și precepte împrumutate dintr-un univers ideatic antimuzical.

De fapt, treburile sînt ceva mai complicate. A-l face pe cineva să simtă muzica e un lucru aproape imposibil. Truda e zadarnică, deoarece receptarea artistică sucombă, strangulată de cele mai neașteptate inhibiții. Contactul cu opera de artă produce un curent asociativ de senzații, idei și sentimente care rămîn strict individuale. Nu e mai puțin adevărat însă că, pentru cei care iubesc muzica și o gustă prin forța intuiției, actul de înregistrare ai operei de artă poate lua și o atitudine retrospectivă, de estimare și cercetare prin mijlocirea percepției intelectuale. Or, în această privință lecțiile lui Leonard Bernstein sînt cu adevărat miraculoase. Pentru omul lipsit de orice cultură muzicală, Leonard Bernstein va rămîne în continuare bărbatul nostim, instruit și spiritual, dar pentru publicul sensibil, și care a dat de gustul muzicii simfonice, lecțiile profesorului american devin un adevărat aparat de investigație și ascuțire a simțurilor, prin forța unor asocieri, subordonări și interpretări cu totul noi. De o mie de ori felicitări televiziunii pentru programarea acestei splendide emisiuni.

Și fiindcă sîntem la capitolul muzică, e momentul să amintim și emisiunea consacrată festivalului de la Skoplje. O facem deoarece, simplu spus, ne-au plăcut foarte mult cîntecele prezentate. O adevărată reîntoarcere la melodia cantabilă, de factură lirică, lipsită de conglomerate sonore, aceste veritabile cimitire de sunete în care au început să piară atît melodiile de ultimă oră, cît mai cu seamă cîntecele de tradiție, reformulate prin solicitudinea «armoniilor» moderne, încurcate în hățișurile unor intervale stridente atît de ostile bunului-simț.

Și fiindcă ne-am propus să vorbim, între altele, despre simplitate și claritate, aceste elemente indispensabile oricărei opere de artă autentică, vom folosi drept exemplu primul episod al izbutitului reportaj prezentat în cadrul emisiunii «Tinerii despre ei înșiși» și consacrat platformei industriale de la Tîrgoviște. Ne-au cucerit dialogul frust, de o deosebită naturalețe, prezentarea faptului nud, desprins nemijlocit din lumea reală a șantierului, sinceritatea și candoarea tinerilor noștri interlocutori. Ne bucură faptul că vom avea prilejul de a urmări din mers nașterea unui mare obiectiv industrial și mai cu seamă de a face cunoștință și de a ne împrieteni cu minunații lui făurari, acești băieți simpatici de la prima cunoștință.

P.S. Sute de mii de copii au urmărit cu sufletul la gură, de-a lungul unei întregi săptămîni, năstrușnicele aventuri ale lui Lolek și Bolek. Și o dată cu ei, părinți și bunici, deoarece băieții aceștia sînt cu adevărat cuceritori.

Și totuși... de ce Lolek și Bolek și nu Păcală și Tîndală? De ce, cu alte cuvinte, să ne mulțumim a prezenta mereu poveștile animate ale studiourilor din străinătate? E oare atît de greu să aducem în lumea visată a micilor spectatori personaje cunoscute și îndrăgite din lecturi prealabile sau inventate ad-hoc pentru deliciul celor 1001 de seri? Pe cînd, altminteri spus, un serial de povestioare realizat de Animafilm, care să aducă în lumea copiilor noștri eroi ghiduși, cu vorbă, cumințenie și năzbîtii... autohtone.

O CĂLĂTORIE ÎN 1972

de Toma George MAIORESCU

În timp ce continuă montarea acoperișului din acriligias translucid ce va acoperi stadionul olimpic, — ca și hala sporturilor, hala de înot și legăturile dintre ele, în total 75 000 mp — satul olimpic, ce se vede în planul doi al imaginii, este aproape gata de a-și primi oaspeții.

De la înălțimea celor 290 de metri ai platformei turnante de pe noul turn al televiziunii, panorama anului 1972 ni se înfățișează fără liniile complementare ale imaginației. Piatra de temelie a complexului olimpic de la Oberwiesenfeld a fost așezată cu solemnitățile de rigoare, la 14 iulie 1969. Acum, pe imensul teritoriu de aproape 3 kmp, viziunea viitorului centru al lumii sportive este pe deplin conturată. De altfel, sentimentul Olimpiadei îl încerci încă de pe străzile Münchenului, răvășite de săpăturile și stațiile subterane ale viitorului metrou, îl încerci datorită freneticului du-te-vino al grupurilor tinere îmbrăcate în tricouri multicolore purtînd însemnele Olimpiadei, toate la un loc oferindu-ți imaginea marelui efort constructiv pe care-l trăiește acest oraș.

Cîmpul care se întinde sub noi și în jurul nostru nu se bucură de o prea bună faimă: teren de instrucție pînă la primul război mondial, aeroport între cele două războaie (printre altele aici s-a produs întîlnirea de tristă memorie dintre Chamberlain, Daladier, Mussolini și Hitler) și uriaș depozit de moloz după cel de-al doilea război mondial. De altfel, Schutbergul, dealul de moloz cu o înălțime de 65 de metri, tragic mormînt de case în care au răsunat odată cîntece, rămîne numai bănuit sub foșnetul arborilor tineri și umbra aleilor actualului Olimpiaberg. El a fost modelat și plantat și e imposibil să-ți dai seama dacă e o creație artificială sau un deal natural. Cadrul verde, mediu firesc în concepția antichității pentru desfășurarea unor similare manifestații sportive, își găsește și aici extinderea cuvenită. 12 000 de arbori și arbuști, mii de metri pătrați de peluze și un imens lac artificial atestă pregnanta prezență a peisajului natural. În acea dimineață senină, privirea alunecă pînă departe peste vastul platou unde se înalță stadionul olimpic cu tribunele sale, pregătite pentru 80 000 de spectatori, hala sporturilor cu 12 000 de locuri; stadionul de înot și sărituri cu cele 5 bazine ale sale; hala de box cu 6 000 de locuri și hala de volei cu 3 600; velodromul acoperit cu material plastic, transparent, hipodromul, cele 6 terenuri de hochei pe iarbă... Mai încolo, clădiri în terase și grădini suspendate orientate spre sud și bungalovuri configurează viitoarele două orășele olimpice cu 3 600 de apartamente și camere pentru 12 000 de concurenți, antrenori și organizatori. Toți participanții la jocurile olimpice vor locui în aceste mici orășele, care le vor pune la dispoziție totul: grădini pentru plimbări, teatru, cinema, supermagazine, piscină, săli de masaje, bibliotecă, clinică, minigolf, mașini, poștă, terenuri de antrenament, chioșcuri cu «amintiri», dancinguri etc. Pentru a asigura liniștea și pentru a preveni poluarea, mașinile vor circula toate pe șosele subterane. În sala televizoarelor, concurenții vor putea alege, de pe ecrane paralele, jocurile care-i interesează.

Centrul presei, capabil să primească 4 000 de ziariști, fiecare cu camera lui, va fi de altfel, după aprecierea organizatorilor, cel mai modern și mai bine utilat din cîte s-au pomenit vreodată. E și firesc într-o epocă în care jocurile olimpice nu mai pot fi concurate ca amplitudine de interes decît de transmisiunile din spațiul cosmic. Sute de milioane de bărbați și femei așteaptă în toate colțurile Terrei cele 16 zile de intense trăiri emoționale. 120 de posturi de radio și 70 de posturi de televiziune din întreaga lume și-au anunțat, pînă la ora actuală, prezența. Ziariștii aflați aici vor informa opinia publică rapid și exhaustiv. Cuvîntul exhaustiv nu e de loc exagerat, căci o tipografie conectată prin relee la o întreagă rețea de ordinatoare va transmite prompt ziariștilor toate rezultatele. Peste 100 de cabine telefonice, mașini de scris cu toate claviaturile posibile, 50 de teleimprimatoare, săli pentru conferințe de presă, cabine de interviuri, laboratoare pentru developat rapid filmele alb-negru și cele în culori etc. vor oferi presei condițiile tehnice în care informația de la Oberwiesenfeld să nu fie cu nimic mai prejos decît cea de la Cape Kennedy.

O concepție arhitectonică inedită dirijează planurile de construcții. Din peste 10 tone de proiecte și modele — premiul I al juriului a fost acordat unui grup de arhitecți din Stuttgart, condus de prof. Gunthe Benish. Cu toate că prima impresie a fost excelentă, după adoptarea proiectului constructorii au rămas sceptici. Nu s-a mai realizat niciodată un acoperiș de dimensiunile prevăzute: 75 de mii de metri pătrați? Nu e oare o utopie tehnică? Este totuși posibilă o premieră mondială de o asemenea anvergură. Acoperișul în formă de colț — care va acoperi stadionul olimpic, hala sporturilor, hala de înot și interioarele dintre ele — se realizează în pofida sceptic ilor. Stînd pe piloni cu o înălțime variabilă între 50 și 80 de metri, acoperișul, întins pe o plasă de oțel cu ochiuri de 75/75 cm, va fi construit din acriligias translucid, deosebit de important pentru televiziunea în culori. Această uriașă umbrelă de soare care se înalță în prezent va constitui nu numai un senzațional punct de atracție al Olimpiadei, ci va rămîne, ca și Turnul Eiffel pentru Paris, simbolul modern al orașului München.

Pe lîngă programul celor 21 de discipline sportive a fost întocmit și un vast program artistic cu participarea orchestrelor simfonice din Tokyo, Moscova, Berlin și Viena, a baletelor din Londra și New York, a unor reputate trupe teatrale din țările scandinave, Anglia, America. Un mare festival folcloric, la care va participa și o echipă de dansuri și cîntece românești, un festival de jaz, expoziții și congrese vor întregi programul.

...De aici, de la 290 de metri, viziunea care se deschide ochilor este generală. Dar acolo jos, printre oameni și mașini, se definitivează concret detaliile. Sper că aceia care au susținut că un finiș cît mai rapid la proba de 10 000 e la fel de necesar omului modern ca și monologul lui Hamlet vor rezolva cu succes toate detaliile. Pentru că detaliul hotărăște totul.

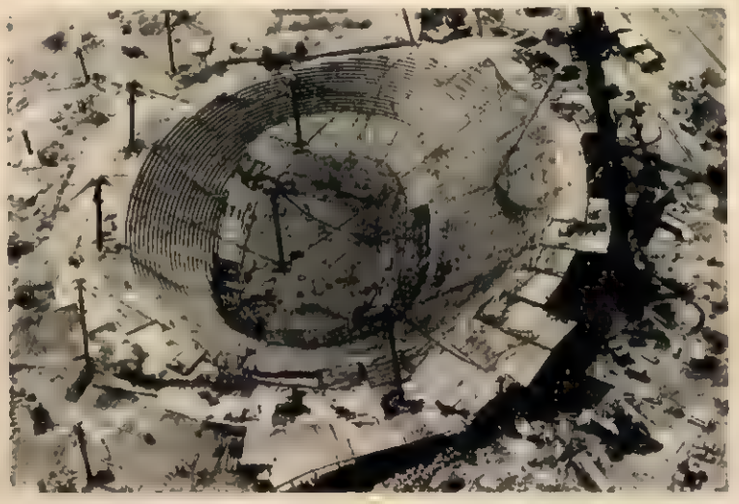

Aceasta va fi hala sporturilor — loc de desfășurare a diferite competiții din cadrul Olimpiadei '72. Pînă la începutul lunii noiembrie — se anunță din München — aproximativ jumătate din cele 3,5 milioane de bilete pentru întîlnirile din cadrul jocurilor olimpice au și fost vîndute amatorilor de sport din peste 100 de țări ale lumii.

Cîteva dintre viitoarele gazde ale participanților și spectatorilor la Olimpiada '72.

CAUZA ULTIMĂ A ACCIDENTELOR DE CIRCULAȚIE

de Liviu MAIOR

O «simplă» explozie de cauciuc poate fi de cele mai multe ori fatală. Așa s-a întîmplat și cu Lucia Podhorodeschi, care s-a pomenit proiectată într-un stîlp, în apropiere de aeroportul Băneasa, deoarece a plecat la drum fără a controla starea tehnică a autoturismului.

Murdar de noroi din cap pînă-n picioare, cu obrazul congestionat și ochii roșii, bărbatul de pe banchetă privește speriat în jur, năuc, deconcertat, ca picat din lună:

— Unde mă găsesc?

— La miliție, domnule Gheorghiță. Pînă una-alta, ofițerul de serviciu vă spune bună dimineața.

Ochii musafirului se fac cît cepele. Își duce instinctiv mîna la cap, își trece palmele peste gît, peste brațe, își pipăie pe sub cămașă coastele. Răsuflă ușurat: e teafăr.

— După cîte înțeleg, am avut, se pare, un mic accident! Nemaipomenit... Îmi amintesc că mă găseam la nea Iordache, socrul dintîi, de la prima nevastă, și mîncam sarmale. Cum am ajuns la miliție?

— Foarte simplu: după ce te-ai îmbătat criță, te-ai suit la volan și în apropiere de Cîmpina ai intrat cu autocamionul în șanț. Controlul circulației te-a găsit dormind dus. Alte noutăți: conducerea autovehiculului în stare de ebrietate se pedepsește cu închisoare între 1 și 5 ani, iar după sentința definitivă a tribunalului se procedează la anularea permisului de circulație. Felicitările noastre!

Cercetările ulterioare au dovedit însă că șoferul Gheorghiță P. este la prima sa abatere și că, în general vorbind, colegii de serviciu îl socotesc drept un om cinstit, muncitor, conștiincios și cu o viață de familie exemplară. Așadar, un simplu și regretabil incident!

— Un caz rarisim pe care îl apreciem drept o excepție între excepții, ne declară tovarășul colonel Cristea Iordache, adjunct al serviciului de circulație din Inspectoratul miliției Capitalei. Spun acest lucru deoarece obo-

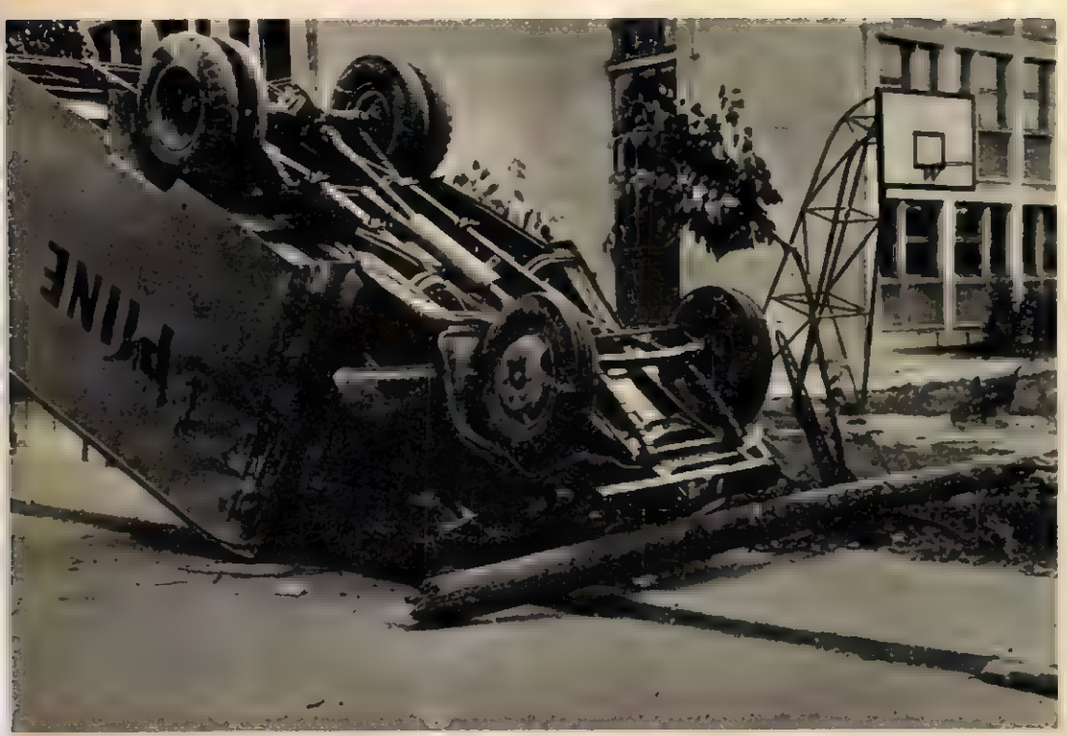

seala, alcoolul sau defecțiunile de ordin tehnic — acești trei dușmani de moarte ai conducătorului auto — sînt la rîndul lor efectele unor cauze mult mai îndepărtate și a căror obîrșie omul legii o descoperă de cele mai multe ori cercetînd comportamentul general al individului.

— Cu alte cuvinte, pasiunea volanului sau predispozițiile naturale pentru meseria de șofer, atenția, promptitudinea reflexelor, prioceperea sau eficiența soluțiilor de moment — toate acestea sînt departe de a fi singurele atribute ale unui bun conducător de autovehicul.

În meseria de conducător auto, aici, ca pretutindeni de altfel, etica profesională și conduita morală a individului rămîn în ultimă instanță suverane. Mai mult decît

atît: pentru un număr apreciabil de accidente rutiere se fac vinovați, împreună cu autorii lor direcți, și foarte mulți dintre cei care le sînt prieteni, colegi de breaslă sau superiori în ierarhia profesională. Atitudinile și îndemnurile acestora, climatul moral în care se desfășoară activitatea conducătorului auto, intransigența sau receptivitatea acestuia față de influențele nocive, de mentalitățile retrograde determină într-o măsură hotărîtoare viața, conduita morală și activitatea practică a oricărui posesor al unui carnet de conducere. Iată, de pildă, cazul unui șofer bucureștean, surprins pentru a treia oară de către organele de miliție în timp ce conducea autobuzul sub influența alcoolului. Caracterizările primite din partea întreprinderii la care lucra ni-l prezintă drept un individ venal, amoral, rău coleg și ostil oricăror critici. Sau iată un alt exemplu: la 21 iulie, în jurul orei 17, șoferul Constantin Lorent (de pe autobasculanta 31-B-6354), beat criță — după un chef zdravăn de cîteva ore — lovește și accidentează grav un motociclist. Fuge de la locul accidentului și în prima comună comite un al doilea, soldat cu uciderea tînărului Aurel Boteanu. Caracterizările primite din partea întreprinderii ni-l descriu ca pe un individ dezagregat moral, bețiv notoriu și cu antecedente penale.

Dar să trecem la fapte, înarmați cu un aparat de fotografiat și pentru orice eventualitate, cu un carnet cu amenzi nou-nouț.

Și omul legii ne propune pentru început o promenadă de-a lungul șoselei ce leagă Capitala de orașul Oltenița. Ne alegem în acest scop ziua de 23 octombrie și pornim la drum în jurul orei 14. Sfîrșit de săptămînă și oră de maxim trafic rutier.

— O zi cu «trei ceasuri rele», glumește omul legii, fatală

E lesne de înțeles că la acest accident atît de dezastruos nu s-ar fi ajuns dacă șoferii celor două vehicule ar fi dat dovadă de mai multă chibzuință și și-ar fi impus cu strictețe respectarea normelor de circulație. Autorii acestei nedorite întîlniri: Constantin Mihalache, conducătorul autocamionului 22-B-4428 (care nu a acordat prioritate de dreapta la intersecție), și Ioniță Brînzei, conducătorul autovehiculului 21-B-6044.

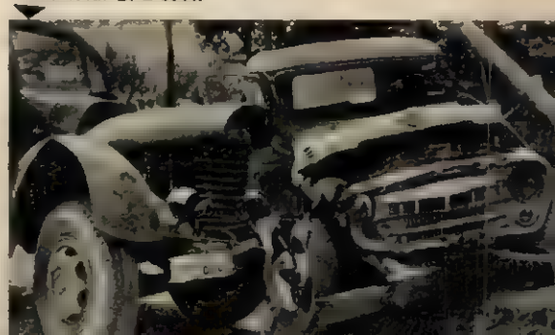

«Performanța» aparține șoferului Marin Tecu de la Combinatul de morărit și panificație din București. Cauza: excesul de viteză. Consecințe: rănirea gravă a conducătorului auto și pagube materiale de aproximativ 15 000 lei.

În stația București Triaj, șoferul Constantin Avăcăriței (autobasculanta 31-B-4450) a trecut calea ferată fără a respecta prescripțiile regulamentului de circulație. Consecințele sînt mult mai mult decît concludente

pentru toți cei care, grăbiți să părăsească orașul, uită să verifice starea tehnică a autovehiculului sau încalcă flagrant legea circulației prin exces de viteză sau depășiri neregulamentare.

Și, anticipînd rezultatele anchetei noastre, însoțitorul nostru continuă:

— Pentru călătorul neavizat totul se desfășoară pașnic, nevinovat și în conformitate cu cele mai stricte prescripții ale regulamentului. De aici, de la distanță, este greu să presupui că aceste autovehicule pe care le vedeți circulînd atît de normal pot ascunde grave defecțiuni de ordin tehnic și că nu în puține cazuri ele efectuează curse clandestine sau sînt folosite în scopuri personale. De pildă, acest I.M.S. pe care vom avea curiozitatea să-l oprim...

Mașina, aflăm de îndată, aparține unei organizații comerciale din București. Șoferul coboară și, înarmat cu toate documentele necesare, ne informează că vine din Capitală și se îndreaptă spre Oltenița. Pe bancheta din spate, un singur pasager. Un bărbat între două vîrste care ne privește pe sub sprîncene, vădit ofuscat de prezența noastră intempestivă.

Cercetăm foaia de parcurs și constatăm că localitatea de destinație a fost trecută cu majuscule, că totul a fost semnat și parafat cu grijă și respect pentru litera legii. Și totuși ce nevinovată coincidență! Stația terminus este în același timp și comuna de baștină a șoferului, iar călătorul încruntat, originar din aceeași localitate, nu e altcineva decît contabilul șef al unității comerciale. Iată, așadar, un exemplu strălucit de zel și fervoare profesională! La sfîrșit de săptămînă șeful și subalternul au hotărît să-și continue munca, organizînd o cursă în scopuri «absolut» profesionale. Sau, altminteri spus, un nevinovat week-end organizat pe banii statului. Dar pînă una-alta, pînă la obținerea unor noi probe și dovezi concludente, întreaga afacere ne este prezentată în veșmîntul curat al acelor justificative. Vom mai reveni.

Ne continuăm drumul și în scurtă vreme sîntem martorii altor grave abateri de la normele de circulație. Astfel, în jurul orei 20, șoferul Marin Cristea (conducătorul autobuzului I.T.B. nr. 31–B–7032) este găsit conducînd autovehiculul în stare de ebrietate. La reîntoarcere în București este surprins motociclistul Alexandru Cotigă (46–B–2825) circulînd sub influența băuturilor alcoolice. Și tot într-o situație asemănătoare este găsit și șoferul Gheorghe Tone, conducătorul autovehiculului 22–B–5656.

În continuare facem «cunoștință» cu șoferul Gheorghe Bunea, pe care controlul inopinat al miliției îl surprinde cu grave defecțiuni tehnice la sistemul de direcție și frînare. Într-o situație asemănătoare (cu frîna din spate dereglată și camera de frînare spartă) este găsit și un alt autovehicul: camionul condus de Ștefan Miloicovici și aparținînd întreprinderii de legume «Victoria» din Turnu Severin.

De notat și faptul că pe foile de parcurs, șefii unităților respective au confirmat negru pe alb, în cunoștință sau în necunoștință de cauză, că toate aceste autovehicule îndeplinesc condițiile de securitate impuse prin lege.

Care ar fi fost soarta acestor mijloace de transport și a numerosilor pasageri dacă reprezentantul ordinii publice n-ar fi sosit la timp pentru a opri continuarea cursei? Cei doi șoferi au invocat o mie și unu de motive. Atenția mărită și viteza redusă — au pretins ei — ar fi îmbunat mecanismul de frînare defect.

Un argument pe care, presupunem noi, l-ar fi invocat într-o situație identică și șoferii Petre Tudorașcu și Gicu Vlad, autorii unor grave accidente petrecute nu de multă vreme. Și asta deoarece elementele prezumtive și imanente ale unei catastrofe rutiere sînt în toate cazurile prezentate mai sus aproape identice. Șoferul Petre Tudorașcu a pornit în cursă avînd frîna de mînă demontată și frîna de serviciu eficace numai pe două roți. Pe panta din apropiere de Turnu Severin camionul s-a răsturnat, accidentînd grav 11 dintre călătorii aflați pe platforma din spate. Vlad Gicu de la I.S.C.M.-Craiova a pornit la drum cu frîna unei roți din spate suspendată. Deznodămîntul tragic s-a produs de data aceasta pe serpentinele în pantă din apropierea localității Balota. Rezultat final: șase persoane grav rănite.

Dovezi crase de nepăsare și indolență, de încălcare flagrantă a obligațiilor de serviciu, de nesocotire totală a eticii profesionale. Vinovați se fac însă deopotrivă și cei care aveau sarcina de a controla starea tehnică a autovehiculelor, care au semnat cu nepăsare foile de parcurs și n-au barat calea spre infracțiune cunoscînd prea bine metehnele sau antecedentele penale ale unora dintre subalterni. În toate aceste cazuri cunoscutul proverb «cum e turcul și pistolul» ne poate sluji drept ghid pentru descoperirea adevărului adevărat. Și asta deoarece este greu de presupus că într-un colectiv condus de un șef cu slăbiciuni sau comportări reprobabile, subalternii își vor organiza un program de lucru disciplinat, activizînd cu de la sine putere cenzura actelor de conduită.

Cum putem califica, de pildă, activitatea conducerii de la S.M.A.–Strehaia din moment ce tractoristul Gheorghe Ciocea a putut pleca nestingherit din unitate pentru a transporta cu tractorul boască la un cazan de țuică, incursiune bahică soldată cu accidentarea mortală a unei femei. Sau ce calificativ putem să acordăm celor de la întreprinderea industria laptelui din Turnu Severin care au permis șoferului Ion Neagoe, element înrăit și amoral, să folosească autocamionul în scopuri personale, cursă care a avut drept rezultat final uciderea paznicului Ion Căprioru.

Toți acești indivizi dezagregați moral ispășesc în prezent pedepse grele în loc să-și urmeze viața hărăzită prin educație și profesiune. Iar pentru faptele lor grave răspund în mare măsură toți cei care au avut sarcina morală de a-i duce pe drumul cel bun, de a stărui pentru recuperarea acestora printr-o susținută activitate educativă, de a bara cursul actelor antisociale prin respectarea cu strictețe a eticii noastre socialiste, a recomandărilor făcute de partidul nostru în domeniul disciplinei de producție, al relațiilor interumane, al muncii politico-ideologice.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

PARISUL FĂRĂ MISTERE (II)

pe verticală sau pe orizontală?

Vechiul Paris rămîne prizonierul istoriei sale. Două mii de ani de existență au creat o urbe fortificată și refortificată, zone de mare aglomerare, străzi medievale, adevărate defileuri între zidurile caselor de o înălțime egală. Asediul lui Henri de Navarra, invazia austriacă sub Ludovic al XIII-lea, victoria armatelor coalizate împotriva lui Ludovic al XIV-lea, războaiele revoluționare, căderea lui Napoleon I, a lui Napoleon al III-lea au împinzit și mai mult vechea metropolă de fortificații militare.

Legi urbanistice aplicate cu acribie au impus o înălțime maximă de 31 de metri tuturor imobilelor ridicate în centrul capitalei și de 37 de metri la periferie. În inima istorică a Parisului, pentru păstrarea vechiului profil al orașului, Ministerul Culturii nu permite ridicarea unor imobile mai înalte de 27 de metri. Este adevărat, normele acestea au apărat o anumită fizionomie arhitecturală care i-a dat Parisului o ținută plină de originalitate, dar orașul s-a întins pe orizontală ca o imensă pată de ulei. Regula n-a putut însă ține pas cu expansiunea pe verticală a metropolei. În ultimii ani, dincolo de limitele Parisului istoric, au apărut zeci de zgîrie-nori, blocuri turn, complexe arhitectonice cu caracter pur funcțional care, tocmai prin linia lor ultramodernă, intră în «conflict» cu fizionomia tradițională a orașului. În majoritatea suburbiilor s-au construit noi zone urbane de tipul celei de la Sarcelles. Cartierul Defense, în stînga Senei, tinde să devină copia unui miniatural Manhattan, o copie de bun-gust, dar atît de hibridă față de restul orașului încît parizienii au început să vadă în ea o adevărată aberație arhitectonică pe care, însă, doar indignarea spiritelor conservatoare și tapajul presei n-o mai pot exclude din silueta Parisului modern. Imensul complex al Gării Montparnasse, noile clădiri ale universităților, imobilele cu sute de apartamente pe verticală, deși continuă să alimenteze disputele arhitecților și ale urbaniștilor, rămîn o realitate a cărei perspectivă, deși ținută în frîu de edili, nu cunoaște decît o direcție: generalizarea. Austeritatea cam rece a Gării Montparnasse poate să apară întrucîtva lipsită de har, față de barocul tîrziu al Gării de Nord pariziene, dar aceasta din urmă n-are alte șanse decît a se transforma într-un muzeu al căilor ferate.

Dilema verticalei tulbură însă nu numai somnul urbaniștilor. Parizienii sînt implicați într-o vastă discuție și, datorită veto-ului lor, multe proiecte arhitecturale care amenințau să modifice prea brutal profilul tradițional al capitalei franceze au fost abandonate. Concurat un timp de ideea unui enorm zgîrie-nori, care ar fi trebuit să se înalțe pînă la patru sute de metri în Montparnasse, Turnul Eiffel continuă să domine solitar orașul, păstrîndu-și încă prioritatea statuii sale de prim colos al Franței.

Acolo unde de o sută de ani capitala Franței își desfăcea noapte de noapte hrana, în fostele hale dezafectate, s-a deschis la sfîrșitul anului trecut o mare expoziție consacrată Parisului anului 2000. Parizienii socot că, pînă la împlinirea celui de-al doilea mileniu, n-a mai rămas decît timpul în care o nouă generație trebuie să ajungă la responsabilitatea maturității depline. Încărcați deopotrivă de obligația sacră a păstrării comorilor trecutului și de responsabilitatea față de viitorul orașului lor, urbaniștii parizieni s-au deprins ca, înainte de luarea hotărîrilor importante pentru ținuta capitalei Franței, să întreprindă o cît mai largă consultare a locuitorilor ei. Expoziția care a funcționat în fostele hale, pînă în primele zile ale lui ianuarie anul curent, s-a transformat imediat după deschiderea ei într-o imensă sală de dezbateri. Multe proiecte, deosebit de valoroase prin ingeniozitatea lor, au fost repuse în discuție datorită dificilei integrări în profilul contemporan al Parisului. Deosebit de semnificativ mi s-a părut faptul că, într-o societate în care ne-am obișnuit să credem că dezvoltarea orașelor este în primul rînd rezultatul expansiunii proprietății particulare, haosului și întîmplării, fizionomia unei metropole nu mai poate fi impusă de bunul plac al capitalului. Prea îndelungat timp tributar unui trecut de dezvoltare anarhică, Parisul anului 1971, care se gîndește serios la Parisul anului 2000, tinde să devină cu adevărat opera celor ce îl locuiesc și îi dau personalitatea.

varietăți

dacă nu vine mahomed la munte...

Casa aceasta se află situată pe o străduță dintr-o suburbie nordică a Parisului
Și sconcile cu care a fost acoperită fațada ei au fost scoase cumva din Sena?
Da de unde! . Au fost aduse de pe malul mării ca o palidă consolare pentru sentimentalul proprietar și nostalgicele sale nevoi spirituale de peisaj marin.

mai bine înainte, decît după!

Un conducator auto care a consumat ceva băuturică, bineînțeles alcoolică, și vrea să se convingă singur dacă mai este în măsură să țină cum trebuie volanul în mină sau nu, poate să-și facă personal analiza, suflind într-un tub mic de sticlă, special înzestrat cu cele de trebuință.
Dacă culoarea galbenă a tubului se schimbă, e semn sigur că e mai bine să lase volanul în pace pînă a doua zi și să se suie, cuminte, în tramvai. Acest minuscul «semnal de alarmă», cunoscut de altfel de numeroși șoferi testați de agenții de circulație, a fost pus în vînzare la un preț derizoriu la Amsterdam.
Nu-i rea ideea!

„hai, frances, urcă-te"...

Kitty Roberts, o fetiță voinică în vîrstă de doi ani, este cea mai bună prietenă a elefantului Frances care cîntărește 4 tone. Kitty este fiica unui dresor de elefanți din Anglia și între ea și Frances s-au stabilit relații de prietenie. Nu-i de mirare deci, că atunci cînd Frances trebuie îndemnat să se urce în autocamionul-platformă care urmează să-l transporte în alt oraș, cea care-l îndeamnă cu energie prietenească este tocmai Kitty.

încă o invitație turistică

Sînt pe sfîrșite
lucrările de restaurare
a catedralei gotice
din interiorul castelului-cetate Eger
din nordul Ungariei.
Catedrala datează din veacul al XII-lea,
și o dată cu restaurarea ei
a fost reparată și repusă pe soclu
statuia fostului comandant militar
din campania anului 1552,
cînd cetatea a fost împresurată de otomani
Un nou și interesant
obiectiv turistic în țara prietenă.

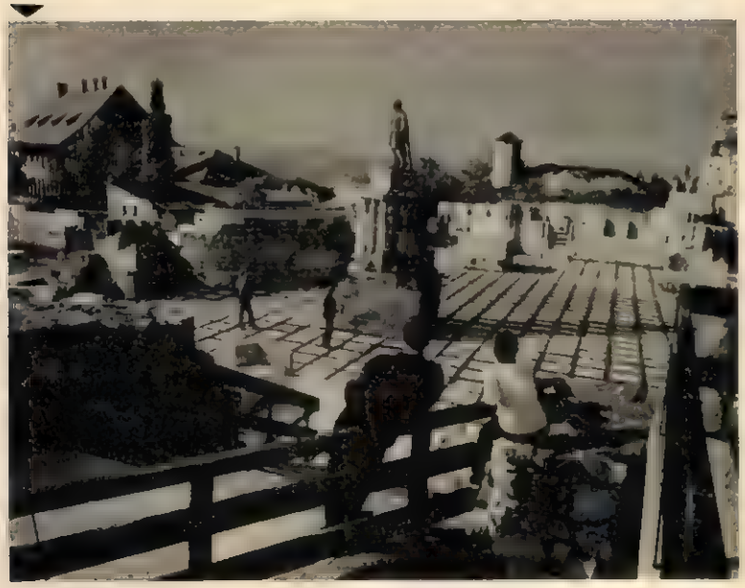

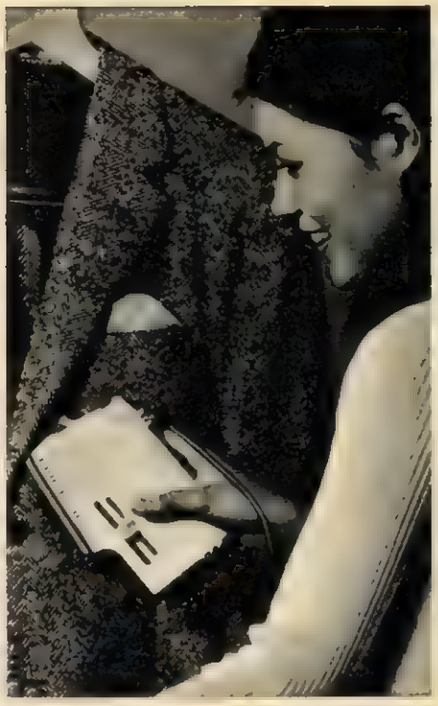

stai să te calc nițel...

În Japonia, Țara Soarelui Răsare, a crizantemelor și a miniaturilor tehnice, s-a realizat această adevărată minune gospodărească: mînușerul de călcat cu aburi care poate fi utilizat și atunci cînd hainele sînt agățate pe umeraș și chiar îmbrăcate de posesorul lor.

lutrixplozie

O mică insulă în Marea Ohotsk din extremul nord-estic al Uniunii Sovietice, Insula Tiulen. Măsoară în total 640 metri în lungime și 100 metri în lățime. Pe acest spațiu, restrîns pînă la totală incomoditate, viețuiesc nu mai puțin de 160 000 exemplare de lutrii, animale foarte căutate pentru blana lor. Zoologi și biologi cercetează — fără rezultate pînă acum — ce anume atracții speciale oferă mica insulă incăpățînaților ei locuitori. Lipsa de explicații n-a împiedicat însă luarea în considerare a unor măsuri de remediere: mărirea suprafeței insulei cu ajutorul unor platforme și chiar transferul unei părți a animalelor supranumerare pe Insula Sahalin.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

FĂCEȚI-VĂ COMOD!

Ați auzit desigur aceste cuvinte dulci, rostite cu o maximă dulceață.

...Făceți-vă comod... Cu această urare crede că și-a făcut datoria... De cînd dorea tu să-ți dai jos paltonul?

Gazda își vede însă liniștită de treburile ei în timp ce te roagă cu atîta duioșie să te faci comod. Bineînțeles te faci comod, că doar n-o să stai cu paltonul în casă. Îți dai jos paltonul, îți dai jos pălăria — e într-adevăr mai comod. Nimic de zis... Dar de ala ai bătut tu drumurile? Ca să te simți mai comod?

Gazda nici măcar nu apare. Gazda nu realizează decît prezența ei; în rest — Dumnezeu cu mila.

După un sfert de oră de așteptare — același glas dulce, ceva mai energic.

— Simțiți-vă ca la dumneavoastră acasă.

Asta e prea de tot... Cum dracu să te simți ca la tine acasă? Pretenția gazdei de a te simți ca la tine acasă este evident exagerată. Culmea e că gazda te-a invitat. Culmea e că gazda te-a rugat să vii s-o vezi, să-i dai un sfat într-o problemă de viață și de moarte. Dar pesemne că a luat sfatul din altă parte și atunci tu nu mai ai nici o valoare. Ai împrumutat bani de la alt suflet generos și o dată ce n-are ce să-ți ceară, n-are nici ce să-ți spună. Comunicarea umană, în afara interesului, îi este cu desăvîrșire străină.

— La noi fiecare face ce vrea... precizează gazda ca și cum ai avea de ales dintr-o mie de activități. Ce să faci? Să spargi geamuri?

Te-ai făcut cît ai putut de comod. Ți-ai dat jos și cravata. Ți-ai pus și papuci; gazda — un bărbat energic — repetă mereu într-o stare de beție:

— Simte-te ca la tine acasă... Într-un tîrziu gazda renaște.

— Te simți bine, nu? Nu e prea cald? Vrei să deschid fereastra?

Apare brusc o strălucire în ochi.

— Nu știi pe cineva la spațiu?

E bucuros că tot se poate alege cu ceva. Că n-a cheltuit degeaba cafeaua și dulceața. Măcar un sfat, măcar o informație. Cu ceva tot o să se aleagă.

Răspunsul tău negativ îl face să regrete căldura provizorie din glas. Nu se dă bătut. Merge mai departe. Tot încearcă să obțină ceva, un sfat în amor, un timbru pentru colecție, o butelie, o rețetă de plăcintă, un sfat în legătură cu o excursie prin O.N.T.

Pînă nu-și scoate banii cheltuiți cu dulceața și cafeaua nu te lasă să pleci. De aceea îți ordonă cu duritate:

— Lasă mofturile... Fă-te comod și spune-mi tot ce știi...

Helsinki — vedere dinspre port.

SOARELE LA HELSINKI

de Teodor MAZILU

Dacă n-ar exista spaima de necunoscut, spaimă care există în mod inconștient în orice om care călătorește cu avionul, frumusețea incredibilă a rîndurilor de ceruri prin care trecem ne-ar tulbura mai mult. Nu există un singur cer — această descoperire naivă, evidentă, era în realitate de o mare frumusețe. E plăcut să străbați un cer senin știind că mai jos s-a dezlănțuit o furtună aprigă, fulgerele n-au cum să te ajungă. Pentru prima oară poți privi de sus, cu blîndă ironie, la furtuna aprigă și neputincioasă în același timp. Nu prea avem des prilejul de a privi cu ironie o furtună... Această sfidare a fulgerelor mă face să înțeleg mai intim de ce profesia de aviator poate fi iubită cu atîta pasiune..

Trecem peste Marea Baltică și la un moment dat aureola boreală mișcă undeva în depărtare. O călătorie nocturnă peste Marea Baltică are în ea ceva ciudat, înfruntă toate formele de necunoscut ale naturii, întunericul, apa, spațiul, moartea. Am avut întotdeauna o mare admirație pentru aviatorii noștri, m-am simțit întotdeauna legat de oamenii care știu să-și facă bine meseria — nici de data aceasta nu se dezmint, lunecăm ușor ca pe asfalt... Datorită măiestriei aviatorilor și oboselii pasagerilor, forțele necunoscute ale naturii ne înspăimîntă mai puțin... E o atmosferă calmă, de familie, așa cum e cînd toți ai casei s-au întors la cină.

Aeroportul din Helsinki, cu parchet pe jos, arată ca o sală de bal imperială. Lemn se găsește din belșug în Finlanda; această strălucire se explică nu numai prin rafinament estetic, ci și prin înțelepciune economică... Pretutindeni domnește liniștea, nici un gest violent; ai impresia că toată lumea merge în vîrful picioarelor. Am observat și mai tîrziu acest triumf al liniștii; spectatorii de fotbal privesc o partidă gravi, împăcați, ca pe un recital de muzică de cameră; pînă și copiii se joacă în liniște, fără să țipe, fără să tulbure. Chiar și scandalurile, atunci cînd au loc, seamănă cu niște tratative puțin mai agitate. Helsinki e un oraș de aproximativ 400 000 de locuitori și senzația pe care ți-o lasă e de provincie liniștită și prosperă.

Spre surprinderea mea, și în ciuda unei evidente prosperități, m-a izbit numărul destul de mare al cerșetorilor. Cerșetori — ar fi prea mult și prea dramatic spus. Mulți dintre ei sînt destul de bine îmbrăcați, par niște domni respectabili, cu toate acestea nu se sfiesc să ceară o marcă sau un pahar de bere... E adevărat, cerșesc cu multă demnitate, aproape cu morgă. Mi s-a explicat că acest fenomen n-are justificări economice, ci mai curînd etice, se cerșește din snobism. În orice caz e cea mai bizară formă de snobism pe care am văzut-o. Unii dintre cetățenii respectabili ai orașului Helsinki nu «țin», evident, la băutură, altfel nu-mi explic cum se prăbușesc încă de la zece dimineața. Sînt obișnuit ca acest fenomen să se petreacă ceva mai tîrziu, măcar spre seară... Dar desigur toate astea sînt fenomene întîmplătoare, secundare, ar fi nedrept și inexact să insistăm asupra lor...

Oamenii Finlandei s-au luptat cu o natură aprigă, dușmănoasă, tăcerea lor vine din gravitate, dintr-o experiență dură a vieții. Trebuie să vezi florile care cresc în Finlanda, flori parcă de piatră, ca să-ți dai seama cît i-a trebuit finlandezului să lupte ca să-și cîștige o existență demnă. Așa că greșesc cei care interpretează tăcerea finlandezului ca pe un refuz al comunicării.

M-a impresionat la Helsinki energia nobilă cu care au fost lichidate sau mult reduse meseriile intermediare, ca ospătarii, liftierii, lustragiii, frizerii... Bărbații se îndreaptă spre meserii mai grele... Cele mai multe restaurante își desfășoară activitatea după sănătoasa metodă a autoservirii. E mai puțin complicată. Gustul meu latin pentru fast se revoltă puțin — dar e mai demnă și mai economică... Chiar dacă vrei să dai bacșiș n-ai cui, trebuie să te resemnezi. E drept, aceste restaurante cu autoservire arată foarte plăcut, poți să bei o bere, dar ai și cadrul necesar unei declarații de dragoste. O luminare palpită dulce și insinuant la fiecare masă, autoservirea nu înseamnă doar strictă necesitate...

Mi-a plăcut întotdeauna larma piețelor, de aceea m-am grăbit să mă duc la principala piață din Helsinki, ce se află în portul orașului. N-am avut ce regreta nici de data asta... Piața e așezată într-un golf și multe dintre tarabe se confundă cu bărcile... Ai impresia bizară că imediat după ce-ți dă marfa și-ți ia banii, negustorul pleacă în larg... Fiecare negustor pare și un lup de mare și asta dă comerțului un aer eroic... Respectul pentru adevărul economic mă obliga să remarc că piața nu este din cale-afară de ieftină. Un kilogram de roșii costă patru mărci, adică aproape un dolar; oricum ai lua-o, orice calcule ai face, ieftin nu e. Respectabile doamne stau în bărci și-n automobile — cred că Helsinki e orașul cu cele mai multe femei în vîrstă, dornice de activitate, care vînd de la varză pînă la bibile și lozuri de loterie. E o piață liniștită, nici o larmă, nici o agitație, parcă te-ai afla într-o farmacie. Și aici se umblă în vîrful picioarelor...

Continui să hoinăresc pe străzile Helsinkiului și descopăr încă o dată frumusețea acestui oraș. Un soare puternic, venit parcă din Sud, luminează și îmbrățișează clădirile și bisericile de piatră ale orașului... Ca și la Veneția, apa apare cînd nu te aștepți, granița dintre pămînt și apă nu e parcă exact stabilită. Arhitectura Helsinkiului are obsesia stîncilor și a înălțimilor... Acolo unde nu există stînci de la natură, omul le creează cu mîna lui, ca și cum n-ar putea concepe viața fără asprimea stîncilor... De aceea monumentele Helsinkiului dau o senzație de asprime, preocupate parcă mai mult de rezistența în fața timpului decît de frumusețea estetică... Totdeauna m-au tulburat orașele în care marea pătrunde adînc, infiltrîndu-se în toate ungherele, o senzație particulară, ciudată, pe care ne-o lasă numai vanele noastre iubiri ideale.

E un soare blînd de toamnă, un soare blînd care pare un dar al Mediteranei pentru acest țărm de piatră și gheață. Regret însă — totdeauna regretăm cîte ceva — că n-am venit aici în anotimpul nopților albe. Ciudată trebuie să fie viața cînd soarele nu se grăbește să apună, o viață fără grijile și frumusețile nopții... O viață fără somn, o viață de veghe pașnică, trebuie să fie foarte ciudată, de neînțeles pentru noi.

În piață; Helsinki pare orașul cu cele mai multe femei în vîrstă, dornice de activitate

PIPERA

Produce și livrează:

- *Uși celulare pentru interior furniruite, — pline sau cu gol — geam pe toc lamelat din cherestea de rășinoase — elegante, rezistente. Excepțională izolare fonică și termică.*
- *Plăci înnobilate, rezistente la umiditate, căldură și agenți chimici, diferit colorate, întrebuințate la confecționarea mobilierului comercial.*
- *Decorații de holuri, băi, magazine, autobuze, vagoane, vapoare etc.*

33 00 80

BUCUREȘTI, ȘOSEAUA PIPERA NR. 48, SECTORUL 2

glob comentar

O săptămînă în lume

Elemente fundamentale ale politicii externe a partidului și statului nostru, politică a cărei justețe este demonstrată elocvent de evenimentele internaționale din ultimii ani — cum subliniia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită cu prilejul sărbătoririi jubileului Uzinei de autocamioane din Brașov — dezvoltarea relațiilor cu toate țările socialiste, bazate pe o profundă comunitate de interese cît și pe principiile generale care guvernează raporturile dintre state, întărirea solidarității și colaborării cu toate partidele comuniste și muncitorești, constituie obiective a căror transpunere în viață e urmărită cu principialitate și consecvență. În acest cadru se înscriu participarea delegației Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., la lucrările celui de-al VI-lea Congres al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, cuvîntarea rostită de la tribuna congresului de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Profund atașată cauzei socialismului și păcii, România, ca stat european, acordă o deosebită însemnătate instaurării unui climat de colaborare și înțelegere, asigurării securității și păcii pe continentul nostru ca și în întreaga lume. O dată mai mult poziția țării noastre în această privință a fost evidențiată de președintele Consiliului de Stat al României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Mesajul adresat Conferinței de la Florența a tineretului pentru securitate europeană și în care se subliniază că «România militează cu consecvență pentru dezvoltarea colaborării multilaterale cu toate țările, fără deosebire de orînduire socială, pentru înlăturarea surselor de conflicte și încordare, de amenințare a păcii, pentru înfăptuirea securității pe continent și trecerea neîntîrziată la măsuri practice în vederea convocării unei conferințe general-europene consacrată acestui nobil scop». Pronunțîndu-se pentru convocarea conferinței, România, celelalte state socialiste se relevă ca factori activi pe tărîmul concretizării ideii securității europene. Recenta consfătuire a miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia — la care a luat parte și ministrul de externe român — constituie un pas important în această direcție. Evoluțiile pozitive manifestate în ultimul timp pe continent — cel mai recent element pe acest plan constituindu-l acordul dintre reprezentanții R.D.G. și R.F.G. cu privire la tranzitul dintre R.F.G. și Berlinul occidental — largul consens favorabil organizării conferinței general — europene (numai în zilele din urmă necesitatea convocării ei a fost reafirmată în documentul adoptat în legătură cu vizita în U.R.S.S. a ministrului de externe al R.F.G., în luări de poziție ale miniștrilor de externe ai Suediei, Finlandei etc.) au creat o situație favorabilă pentru întrunirea conferinței în 1972. Deci, se impune acum, se arată în comunicatul Consfătuirii de la Varșovia a miniștrilor de externe, trecerea imediată la pregătirea practică, nemijlocită, a acestui reuniuni. Ca măsură concretă, în vederea înfăptuirii acestui obiectiv, se precizează în comunicat, guvernele țărilor reprezentate la consfătuire au luat hotărîrea de a numi «reprezentanți împuterniciți pentru a participa, împreună cu reprezentanții împuterniciți ai celorlalte state, la consultările multilaterale în vederea punerii de acord a problemelor ținînd de pregătirea și organizarea conferinței»...

O intensă activitate se desfășoară în aceste zile la Națiunile Unite, țara noastră aducîndu-și și aci o contribuție constructivă. Semnificativ este de pildă faptul că 24 de state de pe diverse continente au ținut să se alăture, în calitate de coautoare, proiectului de rezoluție înaintat spre dezbatere Comitetului O.N.U. pentru problemele politice și de securitate — proiect inițiat de România și intitulat «Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume». De asemeni, în cursul dezbaterilor din Comitetul pentru probleme economice al Adunării Generale, reprezentantul României, subliniind că țara noastră acordă viitoarei Conferințe mondiale a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare (U.N.C.T.A.D.) — din aprilie anul viitor de la Santiago de Chile —, un rol de prim ordin în crearea unui sistem de relații comerciale și financiare internaționale care să corespundă noilor cerințe ale dezvoltării economice ale tuturor națiunilor, a cerut să se treacă de la soluții de ordin general privind lichidarea subdezvoltării la măsuri practice, la un program multilateral de sprijinire a eforturilor de progres ale statelor rămase în urmă. Amploarea luată de ostilitățile indo-pakistaneze a determinat convocarea de urgență — la cererea unor state — a Consiliului de Securitate al O.N.U., care a transferat Adunării Generale examinarea situației și a modalităților de rezolvare a conflictului. În Adunarea Generală au început de asemeni dezbaterile legate de situația din Orientul Apropiat — pe baza raportului prezentat de secretarul general al O.N.U., U Thant. Așa cum s-a subliniat în numeroase luări de cuvînt, transpunerea în fapt a prevederilor rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 poate face posibilă stabilirea unei păci juste și durabile în această parte a lumii. Poziția partidului și statului nostru față de diversele aspecte acute ale situației internaționale este binecunoscută. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la Congresul al VI-lea al P.M.U.P. «în actualele condiții internaționale trebuie acționat ca problemele litigioase dintre state să fie rezolvate pe cale politică, prin tratative pașnice, pentru a se pune capăt focarelor de conflicte și încordare existente și a se împiedica ivirea de noi surse de tensiune care ar putea pune în primejdie pacea popoarelor lumii».

I. CIOARĂ

Marți, 7 decembrie 1971

pentru prima dată în parlamentul elveției

Dreptul de a alege și de a fi ales în organe de conducere ale statului, obținut de femeile elveține, se concretizează după recentul scrutin într-un element nou în viața parlamentară a țării: la lucrările celei dintîi sesiuni a noii Adunări Federale a Elveției participă pentru prima oară și femei care au fost alese deputate în forul legislativ helvetic. Lise Girardin — pe care v-o prezentăm în această fotografie în timpul depunerii jurămîntului — este prima femeie elvețiană deputată în Consiliul statelor (Camera superioară a Parlamentului).

realități din lumea

la „vîrsta fericită"...

Ne-am obișnuit să asociem cuvîntului copilărie pe cele de școală, ocrotire, viață lipsită de griji. Știri sosite din alte părți ale lumii vorbesc și despre o cu totul altă fațetă a copilăriei. Nu este vorba numai de un asemenea fapt cutremurător ca acela relevat la recenta Conferință F.A.O. de la Roma: în fiecare zi mor pe diverse meridiane și paralele ale globului 10 000 copii, victime ale foametei. Dar iată și o altă cifră, nu mai puțin impresionantă: potrivit unui raport întocmit de o comisie specială a Organizației Internaționale a Muncii, «piața brațelor fragede» numără pe diferite continente, la mijlocul acestui an, 43 000 000 copii pînă la 14 ani. Mizeria din favelele orașelor sud-americane (fotografia nr. 1 înfățișează un aspect revelator dintr-un asemenea «cartier» de dărăpănături, în împrejurimile orașului Rio de Janeiro) sau chiar dintr-o serie de orașe ale unor țări mai dezvoltate din punct de vedere economic face pe mulți copii să uite că se află la «vîrsta fericită». Numai în sudul Italiei, de pildă, peste jumătate de milion de copii sînt nevoiți să se închirieze ca forță de muncă ieftină. Au 8, 9, 10, 11 ani și muncesc ca argați sau fete în casă, doar pentru hrană și adăpost, execută diferite munci în magazine și depozite, ca ajutori de măcelari etc. (în fotografia nr. 2, un aspect obișnuit pe străzile orașului sicilian Palermo.) Firește că în atare condiții nici nu poate fi vorba de mers la școală. Și chiar dacă uneori copiii din rîndul celor ce alcătuiesc «armata săracilor» reușesc în unele cazuri să frecventeze școala, ei sînt puternic handicapați. Iată ce declara directorul unei școli din orașul vest-german Kiel, Horst Leckner, unde învață copii proveniți din lagărele aflate în administrația serviciului de asistență socială și care adăpostesc în cazemate construite încă înaintea primului război mondial familiile celor lipsiți de mijloace pentru a-și putea permite «luxul»

foto

spre satele îndepărtate capitalului

Un șir de oameni străbat o zonă acoperită cu dune de nisip. Sînt numai cîțiva dintre cele mai multe sute de cadre sanitare, aparținînd Academiei de științe medicale a R.P. Chineze și altor instituții medicale ale țării, care s-au deplasat în provincia Kansu, în nord-vestul Chinei, pînă în cele mai îndepărtate și izolate sate. Ei au misiunea nobilă de a contribui multilateral la îmbunătățirea nivelului de sănătate al populației rurale, prin controale sistematice, tratamente pretutindeni unde se cer, precum și explicații asupra a tot ce trebuie făcut pentru evitarea diverselor îmbolnăviri. Ei nu sînt numai mesageri ai științei, ci și ai unei griji atente și neabătute față de om.

unei locuințe omenești: «Copiii din lagăr își dau seama că nu au șanse egale cu cei dinafara lagărelor». Comentînd această afirmație, ziaristul vest-german Peter Grubbe scria în revista «Stern»: «Într-adevăr, cei crescuți în astfel de condiții au șanse mizerabile. Și aceasta deoarece copiii din lagăr nu se bucură de îngrijirea și sprijinul necesare pentru a putea reuși în viață. Prea de mici ei trebuie să îndeplinească anumite munci... În rîndurile lor, cazurile de boală sînt de două ori mai frecvente decît printre ceilalți copii, iar cazurile de incapacitate de învățătură — și mai multe. Toate acestea sînt cauzate de lipsa de îngrijire și nu datorită unui grad mai scăzut de inteligență». În fotografia nr. 3, o imagine din «cazematele» din Kiel pe care revista «Stern» o însoțește cu următoarea explicație: «63 de copii n-au nici o cameră ca lumea în cazemate, locul lor de joacă este un gang lung și plin de umezeală, fără lumină de zi»

2

3

MESSAGE DE NICOLAE CEAUSESCU
AUX LECTEURS DE afrique

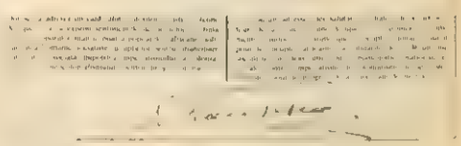

un mesaj de prietenie și solidaritate

După cum s-a mai anunțat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit pe Paul Bernetel, redactor-șef al revistei «Jeune Afrique», și pe G. Toumi, redactor la aceeași publicație, cărora le-a acordat un interviu.

Prezentînd pe cîteva pagini textul acestui interviu, revista «Jeune Afrique» a folosit prilejul pentru a evoca simpatia și admirația de care se bucură România socialistă și în țările continentului african. Într-un reportaj semnat de Paul Bernetel sînt cuprinse aprecieri pozitive la adresa realităților din țara noastră și, în general, cu privire la politica internă și externă a României. Pe copertă și în interiorul revistei apar cîteva fotografii ale conducătorului partidului și statului nostru. O pagină specială este consacrată publicării în limbile română și franceză a textului mesajului adresat de președintele Nicolae Ceaușescu cititorilor revistei «Jeune Afrique». Fotografia și autograful sînt imprimate în color. Reproducem pentru cititorii noștri această pagină specială, care cuprinde un mesaj de prietenie, stimă și solidaritate al României socialiste față de nobila cauză pentru care luptă popoarele continentului negru.

LONDRA: laburiștii și piața comună

Corespondență specială de la Gordon SCHAFFER

Disputa înverșunată din sînul grupului parlamentar și al partidului laburist nu este axată doar pe aderarea la Piața comună, ci pune în discuție însuși programul partidului laburist. Roy Jenkins și ceilalți 68 de membri ai partidului care au votat alături de conservatori pentru clauzele negociate cu C.E.E. de Geoffrey Rippon reprezintă în general aripa de dreapta a partidului, care tinde spre o politică solidară cu conservatorii — ceea ce demonstrează că ei doresc mai curînd să aducă paleative sistemului capitalist decît să-l schimbe.

Ca atare, înverșunarea stîngii laburiste împotriva «grupului Jenkins» este explicabilă. Căci dacă Anglia semnează Tratatul de la Roma, unui viitor guvern laburist i-ar fi imposibil să-și realizeze programul elaborat și aprobat la conferințele de pînă acum ale partidului. Statutul partidului laburist trasează ca principal obiectiv al acestuia înfăptuirea proprietății de stat asupra producției, repartiției și schimbului. Or, tratatul de la Roma interzice existența întreprinderilor de stat care să concureze cu întreprinderile particulare. Deci, propunerile partidului laburist de extindere a naționalizărilor în Anglia vor fi pur și simplu anihilate prin intrarea în C.E.E. Partidul laburist se vede pus în fața alternativei fie de a declara că un viitor guvern laburist nu va accepta condițiile Comunității Economice Europene, fie de a nega toate măsurile preconizate anterior.

În partid există însă în prezent o situație cu totul deosebită față de trecut, cînd Congresul Sindicatelor Britanice (T.U.C.) și partidul laburist au fost dominate și controlate de aripa de dreapta. Astăzi, aripa de stînga deține majoritatea în sindicate și în conducerea executivă a partidului laburist și ea nu va accepta abandonarea programului partidului. În orice caz, membrii partidului acționează acum împotriva reprezentanților lor din parlament care au votat alături de conservatori și trebuie notat faptul că ei au dreptul de a refuza să-i accepte drept candidați la proximele alegeri. Campania împotriva aderării se va intensifica și mai mult după recentele luări de poziție ale unor miniștri conservatori care preconizează ca sporurile de salarii să fie cît mai reduse, fiind gata, în schimb, să sporească costul vieții prin taxe suplimentare și taxe de import pe alimente.

Opoziția față de politica guvernului conservator este și mai puternică în ce privește afacerile externe. În acest cadru se înscriu cererile pentru urgentarea organizării conferinței general-europene, pentru abordarea cu seriozitate a problemei dezarmării, pentru recunoașterea Republicii Democrate Germane și pentru dezvoltarea comerțului cu țările socialiste — obiective pentru care se pronunță cercuri din ce în ce mai largi ale partidului laburist și ale opiniei publice britanice. Astfel, problema intrării în C.E.E. apare numai ca o parte din lupta amplă a forțelor progresiste din Anglia.

glob comentar foto

CHRISTIAN PINEAU: despre românia

În holul hotelului «Intercontinental», după festivitatea de decernare a distincției «Premiul internațional de promovare» întreprinderii de stat pentru comerț exterior «Tehnoforestexport» de către Institutul internațional de promovare și prestigiu de la Geneva, dl. Christian Pineau, fost prim-ministru și ministru de externe al Franței, membru al institutului, ne-a declarat că acordarea premiului semnifică onorarea întregii tehnici românești

«Rezultatele pe care România le-a obținut, în special în cursul ultimilor ani, în domeniul industriei lemnului sînt remarcabile — a menționat dl. Christian Pineau. România este una dintre țările Europei în care măreția pădurilor, calitatea lemnului, tradițiile artizanale au permis dezvoltarea unei mari industrii naționale; pentru a se ajunge la stadiul atins astăzi a fost necesar un mare efort de investiții». Dl. Pineau a subliniat că România deține locul 4 în Europa în ce privește resursele forestiere și locul 6 în lume la exportul de mobilă — la diferitele faze ale producției și valorificării lemnului lucrînd 330 000 de muncitori, funcționari și tehnicieni români. «Dacă se compară întinderea teritoriului și numărul locuitorilor României cu cele ale altor state, țara dv., a arătat el, se situează pe primul loc în producția mondială. Specialiștii în domeniul mobilei dau calificativele următoare produselor românești: gust, finisare, soliditate».

Subliniind în acest context efortul României pe drumul industrializării, dl. Christian Pineau a relevat rolul președintelui Nicolae Ceaușescu, căruia i-a adus un omagiu pentru contribuția sa la dezvoltarea economică a țării, adăugind că a fost impresionat de claritatea pozițiilor conducătorilor României pe care a avut prilejul să-i întîlnească.

Z. FLOREA

new york: întrevedere adam malik – v. harnaj

Profesorul doctor inginer român V. Harnaj, președintele Apimondiei și delegat al organizațiilor internaționale neguvernamentale la actuala sesiune a Adunării Generale a O.N.U., a fost primit recent de Adam Malik, președintele celei de-a 26-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. În cadrul întrevederii au fost abordate probleme referitoare la contribuția organizațiilor internaționale neguvernamentale la promovarea unui climat de colaborare și prietenie între popoare și necesitatea de a se întreprinde noi eforturi în favoarea progresului economic al statelor în curs de dezvoltare. În fotografie: V. Harnaj și Adam Malik (dreapta) în timpul întrevederii.

tokyo: opinia publică și okinawa

Acțiunea guvernului de la Tokyo de a forța votarea acordului americano-japonez privitor la Okinawa, încă înainte de terminarea dezbaterilor din Comitetul parlamentar pentru retrocedarea insulei și în pofida faptului că respectivul acord nu conține garanții privind denuclearizarea Okinawei după realipirea ei la Japonia, a determinat organizarea unor ample acțiuni de protest de către forțele progresiste din întreaga țară. După demonstrațiile ce au avut loc la chemarea partidelor comunist și socialist — al căror reprezentanți au boicotat atît dezbaterile din comisie cît și cele din Camera reprezentanților — în capitala japoneză și în alte centre importante s-a desfășurat un al doilea val de mitinguri și manifestații, organizate de centrala sindicală Sohyo și de alte sindicate, cu sprijinul partidelor comunist și socialist și la care au luat parte aproximativ 1 500 000 persoane. Încercările poliției de a le stăvili cu brutalitate au primit riposta demonstranților.

rasism în... peluze

Rasismul sud-african nu cunoaște nici o limită. Fotografia pe care o reproducem aici constituie un document care acuză politica de apartheid. Iată cum pe același teren sportiv, unde se desfășoară un meci de fotbal, spectatorii negri sînt siliți să ocupe locuri separat de spectatorii albi. Un cordon instalat de-a curmezișul peluzelor marchează această separare segregaționistă. Și demonstrează o dată în plus obtuzitatea, cinismul rasiștilor, care în Africa de Sud bat recorduri de neomenie. «Aici, comentează imaginea un ziarist italian, se trăiește așa: cu stigmatul rasei inferioare și cu bilete ștampilate special», pentru a sublinia condiția de inferioritate impusă negrilor, care reprezintă totuși majoritatea populației.

în plină „vietnamizare"

Forțele de eliberare khmere dau o puternică ripostă trupelor saigoneze care, în cadrul operațiunii denumite codificat «Toang Thang», au invadat din nou Cambodgia. La această acțiune participă, potrivit unor comunicate oficiale saigoneze, unități aeropurtate, de infanterie și blindate, în total circa 45 000 de militari. Și, de asemenea, consilieri militari americani. «Uitînd eșecul agresiunii masive și deschise, comise de peste 100 000 militari saigonezi și americani în mai și iunie 1970 — subliniază un comentariu al agenției de informații a Guvernului Regal de Unitate Națională al Cambodgiei — cînd peste 30 000 dintre aceștia au fost scoși din luptă, S.U.A. și sateliții lor saigonezi și-au intensificat intervenția. Ei doresc să sprijine forțele regimului Lon Nol din Pnom Penh-ul încercuit, precum și pe cele prinse în cleștele forțelor de rezistență pe șoseaua nr. 6». Noua încercare de «vietnamizare» a războiului din Indochina întîmpină rezistența fermă a poporului cambodgian și a forțelor sale de eliberare națională. În ciuda prezenței masiv sporite a trupelor invadatoare, pozițiile acestora continuă să sufere puternice lovituri. În fotografie, unități blindate saigoneze după trecerea frontierei cambodgiene.

romeo și julieta, azi, ediție nord-irlandeză

Nu știm dacă acești doi tineri au reușit pînă acum sau nu să se căsătorească, dar vă putem istorisi povestea pentru care au fost supranumiți Romeo și Julieta ai zilelor noastre.

Ea are 16 ani, el — 19. Locuiau pe aceeași stradă, se cunoșteau din copilărie, se iubeau și, bineînțeles, voiau să rămînă toată viața împreună. Pînă aici, nimic neobișnuit. Numai că Deborah Dowey și Liam Steele sînt cetățeni nord-irlandezi, orașul în care s-au născut se cheamă Belfast, ea e protestantă, el e catolic. Pentru familiile lor, dezbinate de o ură al cărei context politic și social nu mai necesită azi explicații, dragostea celor doi tineri e de neconceput și de neadmis. Deborah și Liam au fugit de acasă. Tatăl fetei a descoperit-o după un timp în Yorkshire și o adus-o cu forța înapoi. După mai puțin de două ore Deborah a izbutit să fugă din nou. «Romeo și Julieta» s-au refugiat în Scoția. «Nu intenționam să ne căsătorim înainte ca Liam să-și termine studiile — a mărturisit Deborah Dowey unui ziarist. Acum ne-am schimbat planurile. Ne vom căsători imediat». Ediția nord-irlandeză a lui Romeo și a Julietei va avea totuși un happy-end?

contraste londoneze în decor festiv

Ghirlande multicolore de lumini au apărut pe Regent Street (fotografia nr. 1) și în întreg centrul Londrei, ca în fiecare sfîrșit de an. Sărbătorile de iarnă sînt aproape, în curînd va începe un an nou. În exact aceeași zi în care agenția «Keystone» ne transmitea această fotografie, în care decorul festiv al străzii sugerează o atmosferă optimistă, ne parveneau de la aceeași agenție alte două imagini, făcute tot pe străzile Londrei, reflectînd însă realități de dincolo de decor, nemulțumiri grave și apăsătoare. Iată deci, tot în centrul Londrei (fotografia nr. 2), una din marile demonstrații de protest împotriva creșterii șomajului, la care au participat mii de șomeri veniți din toate colțurile țării.«Numai un miracol economic — arăta ziarul «Financial Times», referindu-se la ultimele reduceri de personal și la întreprinderile care și-au încetat recent activitatea — ar putea face ca numărul șomerilor să nu depășească în luna decembrie cifra de 1 000 000». Ziarul se referea însă numai la șomerii înregistrați oficial. Numărul lor real a depășit încă din noiembrie milionul, ridicîndu-se, după aprecieri publicate în săptămînalul «Labour Week», la 1 250 000. Punîndu-se la socoteală și familiile acestora, se ajunge la cifra de aproximativ 4 000 000 de oameni — care, în preajma sărbătorilor de sfîrșit de an,se întreabă cum și din ce vor mai trăi mîine. Alte multe milioane știu că de pe o zi pe alta le poate veni și lor rîndul să fie concediați, să fie frustrați de dreptul de a munci și de a trăi omenește.

Cea de-a treia fotografie prezintă polițiști reprimînd un grup de demonstranți care protestează împotriva acordului de compromis intervenit între Anglia și regimul rasist Ian Smith, acord care creează toate condițiile perpetuării actualei stări de lucruri din Rhodesia.

agendă

Comitetul internațional permanent pentru dezarmare, prezidat de cunoscutul om politic britanic PHILIP NOEL BACKER, a organizat la Londra o conferință internațională consacrată acțiunilor pentru combaterea cursei înarmărilor. Expunînd țelurile acestei reuniuni, comitetul organizator a subliniat că s-a urmărit avertizarea opiniei publice asupra primejdiei pe care o reprezintă înarmările și chemarea la acțiuni eficiente pentru dezarmare generală și totală.

După ce a prezentat demisia cabinetului său în urma rezultatului alegerilor anticipate ce au avut loc în Belgia la 7 noiembrie, premierul GASTON EYSKENS a acceptat zilele acestea mandatul de a forma noul guvern belgian. Eyskens a declarat ziariștilor că va fi în măsură să ceară parlamentului votul de investitură spre sfîrșitul lunii decembrie, urmînd ca pînă atunci să aibă consultări cu conducătorii celor două partide ale viitoarei coaliții — socialist și social-creștin.

Fostul campion mondial de box JOE WALCOTT a fost ales recent șerif al orașului Camden (New Jersey). El a reușit să-l învingă în... alegeri pe principalul său adversar, care a obținut opt mii de voturi mai puțin decît fostul pugilist celebru. Walcott, al cărui nume adevărat e Arnold Cream, este,se pare, singurul șerif de culoare din întregul stat New Jersey. Se știe că el a obținut titlul de campion mondial la box în 1951, cînd l-a învins în ring pe Ezzard Charles.

În cadrul vastei campanii ce se desfășoară în Franța pentru combaterea poluării atmosferei, o atenție specială se acordă luptei împotriva zgomotului, care capătă intensități infernale în marile metropole. Printre cei mai activi militanți ai acestei campanii se află însuși ministrul pentru problemele mediului înconjurător, ROBERT POUJADE, cunoscut acum și ca «MONSIEUR SILENCE».

După turneul pe care l-a întreprins în șase țări latino-americane, în calitate de reprezentant permanent al președintelui Nixon, ROBERT FINCH, consilier economic al Casei Albe, s-a reîntors la Washington. El a declarat ziariștilor că misiunea sa nu comporta propriu-zis negocieri ci contacte directe pentru a înregistra opinii ale conducătorilor latino-americani. Observatorii interpretează declarația drept o recunoaștere ocolită a lipsei de rezultate ale turneului.

Cunoscutul pediatru și activist american pe tărîm obștesc dr. BENJAMIN SPOCK, care și-a cîștigat o imensă popularitate prin participarea sa la acțiuni de luptă pentru pace, împotriva continuării războiului din Vietnam, ar urma să fie desemnat drept candidat la alegerile prezidențiale ce vor avea loc anul viitor în S.U.A. O hotărîre în acest sens a fost luată la recenta convenție de la Dallas la care au luat parte numeroase personalități americane liberale, grupate în partidul popular, nou creat, și care se pronunță contra războiului din Vietnam, împreună cu reprezentanții diverselor organizații pacifiste din S.U.A.

cronica de trei secunde

POVESTE

În 1927, Ernest Whittum era tînăr, frumos și hoț. Prins după o spargere, fu condamnat la 6 ani temniță grea; dar un judecător îl declară nebun și Ernest Whittum fu adus la o «secție specială» a spitalului psihiatric din statul Maine. Omul trăi cei șase ani de temniță în spitalul-fortăreață. În 1933, nimeni nu-l eliberă și nici el nu ceru cuiva socoteală. Așa trecură 38 de ani, omenirea ajunse în anul 1971, la spital se schimbară mulți funcționari, pînă cînd unul dintre ei auzi din gura altor pensionari ai «secției» povestea lui Ernest. Omul legii deschise dosarele și observă ușor că nimeni nu aplicase legea care proclamă că orice bolnav spitalizat trebuie eliberat la expirarea pedepsei.

I s-a dat drumul, după 43 de ani...

— Ce veți face, d-le Whittum?—l-au întrebat întrebătorii.

— Mă voi plimba prin pădure și voi privi lacurile... a declarat el presei, pe un ton potolit și simplu.

Omul e azi liber și bătrîn.

ESENȚA CĂSCĂTOARE

Iar se vîră sub pămînt domnul Siffre, iar îl chinuie ideile majore — de data asta omul de știință se duce șase luni într-o peșteră din Texas, niciodată n-a stat atîta amar de vreme în afara timpului și în pustiu marele speolog, niciodată n-a avut un asemenea țel măreț: măsurarea științifică a oboselii organismului omenesc cînd sînt încălcate fusurile orare, ceea ce se mai poate formula și așa: la 12 ore de somn se poate sta treaz 36? Poate fi modificat ritmul trezie-somn, în raport de 36 la 12? Zice că întrebarea asta nu-i lasă să doarmă pe cei care lucrează la proiectarea laboratoarelor spațiale... Înțeleg foarte bine că e o problemă esențială pentru viața omului în cer și poate pe pămînt, dar nu știu de ce îmi vine să casc... Problema asta esențială mă oboșește și, curios, mi-e poftă de un somn bun, de opt ore sănătoase de somn, în ritmul meu, în legea mea, în patul meu...

Radu COSAȘU

UMOR DE

CRĂIȚĂ MÎNDRĂ VASILE

—O face pe interesantul!

Părinți și copii

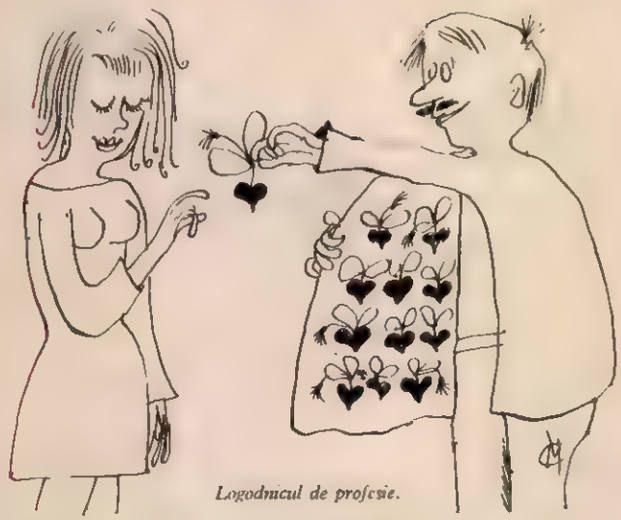

Logodnicul de profesie.

LUMINI

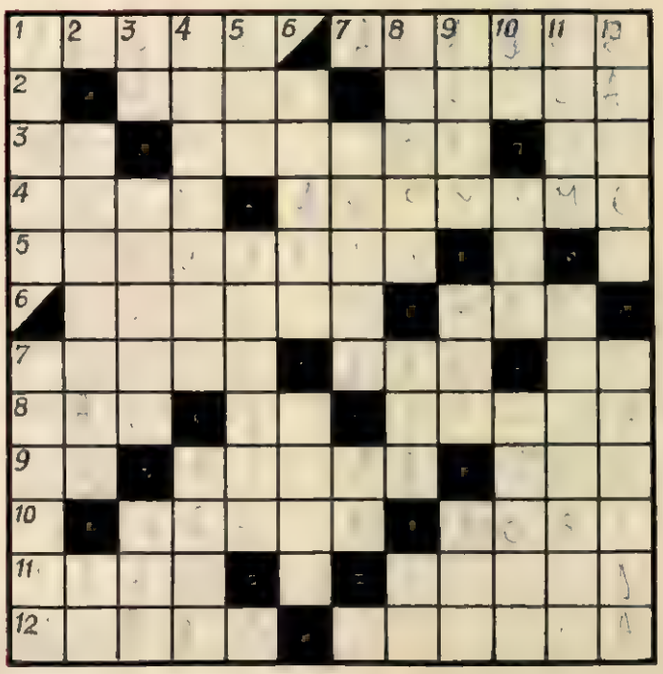

ORIZONTAL: 1) Cînd felinarele se-aprind — Dirijează razele de lumină. 2) Un sol al luminii solare — O poveste de dragoste, de obicei sub lumina lunii. 3) Pete la mijloc! — Nu prea se arată la lumină (pl.) — Cap de ivoriu! 4) Felinarul cerului — Nu acționează în lumină (fem. pl.). 5) Lumină (fig. pl.). 6) Stins... — Lipsit de strălucire. 7) A scoate la lumină — Jocurile de culori și de lumini ale nestematelor — Un tip care și-a pierdut capul! 8) Soarele marinarilor — Doi fără zero! — Orașul cultului lui Apolo, zeul luminii. 9) În orice sens! — Fenomen optic cauzat de refracția luminii — Muzician flamand (1554-?) 10) Luminos (fig.) — Lumini la hotarul dintre pămînt și cer. 11) Proprii capetelor luminate — Poezie în formă fixă. 12) Întunericul luminii — Limpede (fem.).

VERTICAL: 1) La depărtări de ani-lumină (pl.) — Punctul cel mai îndepărtat de soare al unei orbite planetare. 2) Prozator român contemporan, autor al romanului «Flăcări» — Decimetru. 3) Începe să ardă! — O cupă de lumină la suprafața apei de cleștar — Zeul pămîntului la vechii egipteni. 4) Bijbiie în întuneric — Oraș în Egipt. 5) Timpul actual — Posesorul unei lămpi miraculoase. 6) Iubiți (od.) — Lumina ochilor. 7) Plantă numită și torțel — Asociat cu lumina, măsoară distanțele astrale. 8) Coardă muzicală cu timbru grav (pop.) — Copil de casă — Seu! 9) Oraș în S.U.A. (California) — Metalurgie (abr.) — Grabă mare. 10) La izvoarele Jiului! — În sfîrșit, lumină! — A împrăștia căldură și lumină. 11) Orășel în Africa estică — Generația anilor-lumină. 12) Compozitor francez, autor al lucrării «Jocuri de apă» — Lumină aproape apusă

Giuseppe NAVARRA

Dicționar: MEL, SEB, MEIR, BIZOI, ADIN, ULIM.

Dezlegarea jocului «MARE-I GRĂDINA», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) BANANA — DAFIN. 2) OMATUTA — PERE. 3) ZADA — ARTARI. 4) RASA — OI — IST. 5) CA — ALIMENT — R. 6) UNITATE — AERA. 7) ITA — MI — OL — EN. 8) S — SPITA — BRAD. 9) OAC — IESLE — DA. 10) ARATE — II — PUF. 11) RI — O — ANANAS!. 12) ENOLOGI — FIER.

memento

Prezentat de: Traian STOICA (carte), Magda MIHAILESCU (cinema), Vlad MUȘATESCU (disc), Cornel BOZBICI (plastică), Sanda FAUR (teatru), E. DASCALU (muzică și televiziune)

carte

• Vestea morții lui **Dimitrie Stelaru** a îndoliat și cutremurat pe toți cei ce iubesc înalta și adevărata poezie. Destinul n-a dizolvat numai făptura lui fizică, ci a curmat fluxul unei mari poezii, care era departe de încetinire. Îi vom căuta inima și fruntea în poemele lui și le vom găsi întotdeauna așa cum au fost: vii, pure și vibrînde, deoarece pentru Dimitrie Stelaru nu a existat hotar între viața lui și poezia pe care a scris-o.

• În colecția Biblioteca Eminescu a reapărut volumul de versuri **Excelsior** de Al. Macedonski. Cuvînt înainte: Liviu Călin (Editura Eminescu).

• Tot în aceeași editură (colecția Romanul de dragoste) a apărut ediția a II-a a romanului **Prins** de Petru Popescu.

• În Editura științifică a apărut cartea eminentului om de știință, profesor la celebra Universitate Yale din New Haven, Statele Unite, Derek J. de Sollo Price: **Știința mică, știința mare.** Cuvînt înainte de acad. A. Avramescu. Traducere: P. Teodoru și D. Iordan.

• Valentin Strava: **Poemul salamandrei.** Divizat în trei cicluri: Zvon, Salamandra, Bietul Dor, poemul cuprins între copertele cărții ne vorbește de «glicerava» dintre cer și pămînt. Cu inflexiunile ritmului poeziei populare, dar amintindu-și de concizia baladelor barbiene, poemul lui Valentin Strava refăcut, într-un fel și prin mijloace lirice captivante, mitul antaeic. Nedidactic, poetul sugerează că tot aici, pe pămînt, departe de «cerul gol, hain» ne e dat să ne împlinim speranțele și visele (Editura Cartea românească).

• Academicieni, scriitori, eroi ai muncii socialiste, publiciști întreține un multilateral și eficient dialog cu tinerii în paginile cărții: **Către un tînăr** (Editura politică).

• În colecția Prelegeri de marxism-leninism a aceleiași edituri a apărut cartea **Probleme actuale ale colaborării și cooperării în cadrul C.A.E.R.** Autorii prelegerilor: prof. univ. Emilian Dobrescu, conf. univ. Gheorghe Badrus, conf. univ. Radu Constantinescu, Ion Fintînaru.

• Condensînd în cele peste 400 de pagini un material deosebit de diversificat ce privește multiple ramuri de activitate umană, toate tratate avizat din cel mai strict unghi al actualității, **Almanahul «Scînteia» 1972** se recomandă ca o realizare publicistică de excepție. Substanțialul său sumar informează și instruiește, răspunzînd printr-o sinteză edificatoare la multe din preocupările noastre prezente. De la «Micro-tratat de educație socialistă» la «Arta de a trăi», de la «Breviar juridic» la «Mic dicționar economic», de la «Ghidul turistului» la «Documentar mondial: Organizația Națiunilor Unite», această carte e un prețios ghid spiritual și practic.

cinema

• **Unchiul Vanea.** Excepțională ecranizare a piesei lui Cehov, semnată de Andrei Mihalkov-Koncialovski, cineast sovietic al cărui har ieșit din comun l-am semnalat ori de cîte ori am avut prilejul (Primul învățător, Un cuib de nobili). În rolul titular — copleșitorul Innokenti Smoktunovski. Parteneri — Serghei Bondarciuk, Vladimir Zeldin, Irina Kupcenko, Irina Miroșnicenko, Irina Anisimova-Vulf.

• **Duel straniu.** Pe un fundal polițist — o înfruntare (nu tocmai stranie) între două concepții privind răspunderea socială și etică. Autor — Todor Stoianov, un inzestrat regizor bulgar, colaborator al lui Grișa Ostrovschi la **Ocolul.** În distribuție — Leon Niemczyk,

Irina Miroșnicenko

Christopher Plummer

Peter Slabakov, Nevena Kokanova, Georgi Nagaitai, Luchezar Stoianov.

• **Waterloo.** Coproducție Italia-U.R.S.S. Serghei Bondarciuk despre filmul său: «**Waterloo** este povestea decăderii celui care pretinsese că va schimba universul după bunul său plac. Iată pentru ce am ținut să evoc mai puțin înfrîngerea lui Napoleon pe cîmpul de bătălie cît prăbușirea personalității sale, a aspirațiilor sale umane». Interpreți — Rod Steiger, Christopher Plummer, Orson Welles, Jack Hawkins, Virginia Mc Kenna, Dan O'Herlihy, Veronica de Laurentiis, Michael Wilding, Sergo Zahariadze.

• **Poveste sîngeroasă.** Un episod crîncen din istoria celui de-al doilea război mondial. Scenariul și regia — Tori Janković (R.S.F. Iugoslavia). Interpreți — Mira Stupica, Ljubisa Jovanivuc, Bata Zivojinovic

• Nu pierdeți aceste filme — **Saltul** (Christian de Chalonge), **Voi sări din nou peste băltoace** (Karel Kachyna), **Serata** (Malvina Urșianu), **Oliver** (Carol Reed).

disc

• Carl Philipp Emanuel Bach, Johann Cristoph Friedrich Bach, Wilhelm Friedemann Bach și Johann Christian Bach, urmașii direcți ai marelui Johann Sebastian, au prilejuit casei noastre de discuri editarea unei imprimări intitulate **Fiii lui Bach.** Formația «Concertino», pare-se specializată în «muzică veche», a interpretat pentru realizarea sus-pomenitului disc cîte o lucrare camerală din creația fiecărui Bach. Prezentarea lui Mihai Moldovan, care însoțește discul, oferă datele informaționale necesare (ECE-0584).

• Prezentă din ce în ce mai des atît la radio cît și la televiziune, talentata și îndrăgita interpretă de muzică ușoară **Angela Similea** a înregistrat un nou disc la «Electrecord». Dedicat numai creației lui George Grigoriu, recitalul îi dă ocazia Angelei Similea să ne încredințeze încă o dată că «Amurgul», «O fată și-o chitară», «Nesfîrșită tristețe» și «Iubire, tu» sînt patru melodii de succes, interpretate de o cîntăreață excelentă. Acompaniază orchestrele RTV, Electrecord și I. Calistrache (EDC-10 209).

• **Maria Marcu,** tînără și dăruită cîntăreață de muzică populară, nu se află la prima ei înregistrare pe disc. De astă dată, acompaniată de Orchestra de muzică populară a RTV (dirijor, George Vancu), Maria Marcu prezintă alte cîteva unicate folclorice, bunăoară «Mîndru-i jocu-n Lujerdiu» sau «Țarina din Ponoreț» (45-EPC-10 204).

muzică

• **Astă seară la Ateneu,** concertul Orchestrei simfonice a Filarmonicii «George Enescu» dirijat de **Mihai Brediceanu:** în primă audiție — Simfonia a VI-a de Gustav Mahler

• Viitorul concert al Filarmonicii (Ateneu, 17 și 18 decembrie) este condus de dirijorul sovietic **Emin** (a nu se confunda cu Aram) **Haciaturian.** În program: Uvertura «Semiramida» de Rossini, Concertul pentru dublă orchestră de coarde și oboi (solist, **Radu Chișu**) de Theodor Grigoriu, Simfonia a X-a de Șostakovici.

• La pupitrul Orchestrei simfonice a RTV, dirijorul **Erich Bergel** continuă — cu sezizabil succes — Festivalul Enescu-Bruckner. În cel de-al doilea concert ascultăm Suita nr. 2 de George Enescu, iar din creația lui Bruckner, Simfonia a VI-a (16 decembrie, studioul din str. Nuferilor).

• **Remarcabila formație camerală Musica Nova** — alcătuită din Hilda Jeres-pian, Mircea Opreanu-vioară, Valeriu Pitulac-violă, Cătălin Ilea-violoncel, Șefan Korody-clarinet, cu concursul violonistului Mircea Trifu, al cornistului Nicolae Lipoczi și al fagotistului Mihai Tănăsilă — prezintă un concert cu lucrări de Enescu, Prokofiev, Copland, Stravinski (12 decembrie, Sala mică a Palatului).

• Orchestra de cameră a Filarmonicii timișorene **Banatul** — în turneu la București. La 14 decembrie, în Sala mică a Palatului, sub conducerea dirijorului **Remus Georgescu,** formația bănățeană prezintă un concert Corelli, Pergolesi, Vivaldi, Haendel, Doru Popovici.

• În sfîrșit, cel de-al treilea concert cameral ne este oferit de cvartetul **Muzica** alcătuit din George Hamza-vioara I, Constantin Costache-vioara a II-a, Ludovic Langviolă, Robert Sladek-violoncel. În program, lucrări de Mozart, Alfred Mendelsohn, Ravel (15 decembrie, Sala mică a Palatului).

plastică

• **Afișe din Republica Democrată Germană.** Cele peste 70 de afișe acoperă ariile tradiționale ale «plakats»-ului (politicul, economicul, filmul, teatrul etc.). Fără îmbrogliu și agresivitate vizuală, mizînd mai ales pe fascinația clarității și uzînd de mijloacele de exprimare în așa fel ca să asigure integral receptarea mesajului informațional, afișul german își dovedește din plin caracterul său funcțional (Galeriile «Orizont»).

• Descendentă a unei ilustre familii de artiști, **Cecilia Storck Botez** și-a ales ca mijloc de exprimare ceramica. În acest univers de lut și smalțuri, de metamorfoză a materiei în forme, artista trăiește clipe de elevată creație. De la vasele simple cu ample mesaje decorative la formele monumentale de teracotă destinate spațiilor deschise, apoi la plăcile decorative, unde un imbold nativ o îndreaptă spre imaginea picturală, artista creează pentru privirile noastre forme cu smalțuri rare și cu străluciri încîntătoare («Simeza», Bd. Magheru nr. 20).

• La singura sa expoziție din acest an, **Grigore Vasile** expune doar 10 tablouri. Artistul e neschimbat; aceeași pictură luminoasă cu culori solare, ascunzînd în ele multă lumină, aceeași simplitate a formelor dusă uneori pînă la rarefiere. Cele 10 tablouri ni-l arată pe artist retras în atelierul său, pictînd cu predilecție obiecte umile (cupe, clepsidră etc.) ori nuduri, cu același lirism cromatic ca odinioară peisajele sale cu cîmpuri de păpădii (holul Teatrului de Comedie).

• Ceramist fiind, **Ion Berendea** caută evident funcționalitate obiectelor sale, dar se pare că talentul său e deschis și la mesajele sculpturii, cum ne face să credem privindu-i torsul de gresie. Cele 10 lucrări ne previn că ne aflăm în fața unui creator autentic («Galateea», Calea Victoriei 132).

• Galeriile de artă fotografică găzduiesc expoziția filialei craiovene a Asociației artiștilor fotografi. Mai puțin peisagiști (fără să evite desigur peisajul), craiovenii au o virtute: ei caută cu predilecție omul în ambianța cotidiană. E o tendință care ne-a făcut plăcere.

teatru

• **Bună seara, domnule Wilde** (Teatrul «C. Nottara»): Eugen Mirea, aplecîndu-se — cu bine verificatul său profesionalism — asupra piesei lui Oscar Wilde «Ce înseamnă să fii onest» și aplicîndu-i toate regulile muzicalului, colaborînd la aceasta în mod fericit cu muzica lui H. Mălineanu, regia lui Al. Bocăneț și costumele Lidiei Radian, pentru a scoate pe «piața» teatrală a Bucureștiului un spectacol amuzant și colorat. Interpretare, în mare parte, strălucită: Carmen Stănescu, Mariana Mihuț, Migry Avram Nicolau, Anda Caropol, Ștefan Iordache, Ștefan Radof, Florian Pittiș, Al. Repan, Radu Dunăreanu.

• **Ștafeta nevăzută** de Paul Everac, continuîndu-și alergarea (de mult începută!) pe scenele țării și poposind de astă dată pe buna scenă a Teatrului Tineretului din Piatra Neamț cu mari șanse de împlinire artistică în regia lui Emil Mandric și interpretarea actorilor Dan Borcea, Nina Zănescu, Sibille Oarcea, Al. Lazăr, Gelu Nițu, Boris Petroff, Val. Uritescu, Mitică Popescu.

• **Gaițele** de Al. Kirițescu (Teatrul de stat din Arad): harnica trupă arădeană, la a patra premieră a stagiunii (după **Interesul general, Melodie varșoviană** și **Unchiul Vanea**), încercîndu-și din nou forțele în registrul comic și oferind artistei emerite Elena Bodi posibilitatea unei mari creații comice, rivnită de toate actrițele ce au depășit vîrsta Julietei. Regia. Petre Mihail.

• **Bu-Ali** de Nela Stroescu (Teatrul Țăndărică): din nou un spectacol de mare artă pe mica scenă a păpușilor, de astă dată realizat după vechi basme persane, într-o viziune scenică (regia: Șt. Lenkisch, păpuși: Eila Conovici, decorul: Mioara Buescu), îmbibată de poezie și într-o atmosferă plină de vraja. Ca de obicei la acest teatru, o interpretare actoricească de primă mînă.

Ștefan Iordache

televiziune

REPORTAJE, ANCHETE. Note de drum de la izvoarele Oltului și Mureșului (luni). Un reportaj-anchetă pe teme de morală în lumea studențească programează emisiunea **Universitaria** (marți) «Credulii» — o anchetă de Carmen Dumitrescu (miercuri). Reportajul extern: Tîrgul de toamnă de la Canton (luni) și un reportaj de Dionisie Șincan și George Brătianu despre Cairo (marți).

DEZBATERI. Despre al V-lea pavilion de mostre și urmările sale pentru consumator va fi vorba — printre altele — la emisiunea **Stop-cadru** (luni). Din nou despre cointeresarea materială, în sumarul rubricii **Confruntări** (joi).

ȘTIINȚĂ. Despre ce e nou în știință și tehnica modernă relatează Dumitru Cucu și Andrei Bacalu (duminică). O altă emisiune de știință abordează subiectul «Cartea științifică» (marți). Universul în lumina unor noi discipline științifice — subiectul emisiunii **Mai aveți o întrebare?** (joi).

LITERATURĂ. O vizită la Muzeul literaturii române (duminică). **Revista literară TV** — cu un sumar mai puțin îmbiecor ca de obicei (marți).

PENTRU TINERET ȘI COPII. După debutul izbutit al emisiunii **Tinerii despre ei înșiși,** așteptăm interesați cea de-a doua emisiune (joi). Pentru cei mici, un nou serial transmis zilnic la orele serii: «Aventurile lui Pety».

TEATRU. «Soarele a răsărit la miezul nopții» de Victor Bîrlădeanu, cu o foarte bună distribuție (marți).

FILM. Filmul lui Stanley Kramer, «Ghici cine vine la cină?» cu Spencer Tracy, Katharine Hepburn și Sidney Poitier (miercuri). Jean-Paul Belmondo, Catherine Spaak, Marie Dubois în filmul lui Henri Verneuil, «Week-end la Zuydcoote» (vineri).

MUZICĂ, COREGRAFIE. A patra emisiune **Să înțelegem muzica,** în prezentarea unică a lui Leonard Bernstein: «Umorul în muzică (duminică). Concursul coral **Cîntare patriei** continuă cu formații din județele Arad, Timiș, Mureș (duminică). O emisiune, preluată de **Intervizione,** închinată succeselor discului românesc, cu reprezentanți de frunte ai interpretării muzicii culte, populare și ușoare, teatrului dramatic, operetei etc. (luni). Un nou prilej de a asculta pe marele artist contemporan care este pianistul sovietic Emil Ghilels (miercuri). Recital de balet Ion Tugearu (joi).

FOLCLOR. Maria Peter, Dumitru Sopon, Ion Farcaș și Gheorghe Pustay prezintă o «Suită de pe Someș» (marți).

DIVERTISMENT. **Portativ** — noua emisiune închinată muzicii ușoare promite. Așteptăm confirmări (marți). Dicționarul muzical-distractiv al **Teledivertismentului,** la literele N și O (simbătă).

SPORT. Ultima zi a palpitanțului turneu parizian al campionilor de tenis (duminică). Fotbal: Rapid-Tottenham (miercuri).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 50, etapa din 12 decembrie 1971

I.	S.C. Bacău–U.T.A.	1, x
II.	F.C. Argeș–Dinamo	1, x, 2
III.	C.F.R.–Steagul roșu	1, x
IV.	«U» Craiova–Farul	1
V.	Poli–A.S.A.	1
VI.	Petrolul–Jiul	1
VII.	Steaua–Crișul	1
VIII.	Bologna–Milan	x
IX.	Inter–Cagliari	1
X.	Mantova–Sampdoria	1
XI.	Napoli–Roma	1, x
XII.	Torino–Catanzaro	1
XIII.	Varese–Juventus	1, 2

FLACĂRA ALBUM

F
51
'71
FLACARA
ANUL XX
NR. 463
18 DECEMBRIE 1971

în șapte zile

Am încheiat o săptămînă obișnuită *de lucru. Dar ce înseamnă astăzi, acum, pentru noi, cetățenii României socialiste, o săptămînă obișnuită de lucru. Sîntem oare în mai mică măsură antrenați în complexul angrenaj al progresului economic și social? Dimpotrivă! Ne-am învățat să trăim intens. Considerăm firesc ca zi de zi să muncim mai bine, să scuturăm inerțiile, să luptăm pentru dezvoltarea relațiilor din societatea noastră numai pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste, să participăm activ și direct, fiecare dintre noi, la făurirea propriului nostru viitor. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea ținută la Congresul al VI-lea al P.M.U.P.:* În prezent, întregul nostru popor înfăptuiește neabătut programul adoptat de Congresul al X-lea al partidului în vederea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate — program care prevede continuarea în ritm susținut a industrializării socialiste, modernizarea structurii întregii economii în vederea creșterii avuției naționale, a apropierii de țările dezvoltate din punct de vedere economic.

Acum 25 de ani, «specialiștii» de peste hotare, comentînd cu ironie pregătirile noastre de a fabrica tractoare, afirmau că se vor arunca sub roțile primului tractor pe care vom reuși să-l construim. În această săptămînă obișnuită *de lucru de care vorbim, colectivul uzinei de tractoare din Brașov, aflat în întrecerea socialistă pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan pe anul 1971, primul an al actualului cincinal, a anunțat înregistrarea unui important succes — realizarea celui de-al 300 000-lea tractor românesc. Dacă ținem seama că în cei 25 de ani de activitate colectivul acestei uzine a fabricat 28 de tipuri de tractoare de bază, în 150 de variante, că peste 100 000 de tractoare au fost livrate pînă astăzi în peste 50 de țări, printre care și în țări cu îndelungată tradiție industrială, puteți să vă opriți o clipă spre a reflecta momentul pe care-l trăim acum.*

La 9 decembrie s-au împlinit 5 ani de cînd, în prezența secretarului general al partidului, a fost pusă în funcțiune marea hidrocentrală din Cheile Argeșului. În această săptămînă pe care o numim obișnuită, *aniversarea a fost sărbătorită prin consemnarea livrării a 2 miliarde de kWh.*

Aceste exemple izolate se înscriu în realizările pe ansamblul economiei care confirmă că pe primele 11 luni ale acestui an sarcinile de plan au fost nu numai îndeplinite, dar și depășite. Realismul prevederilor cincinalului se manifestă în hotărîrea cu care întreg poporul acționează pentru transpunerea lui în viață. Efortul constructiv, rațional, al oamenilor muncii din industrie continuă tot mai intens nu numai spre îndeplinirea indicatorilor pe anul în curs, ci țin seama și de perspectivă. Acum sîntem în apogeul pregătirii producției pentru anul viitor, cînd se iau toate măsurile pentru perfecționarea contractelor de aprovizionare cu furnizorii și se organizează activitatea de păstrare și recepționare a materialelor. Tocmai din acest motiv, pe primul plan al activității întreprinderilor se situează acum și rezolvarea perfectării acestor contracte.

În agricultură, lucrătorii ogoarelor continuă să răspundă chemării argeșenilor. După dezbateri, care dovedesc maturitate și emulație, cei din Ilfov s-au angajat, printre altele, să execute în 1972 lucrări de desecări pe 43 000 de hectare (lucrări care vor necesita dislocarea a 2 400 000 mc de pămînt) și care vor crea condiții ca în anul viitor să obțină de pe suprafețele desecate 10 000 de vagoane de cereale, legume și furaje. Organizația de partid a județului Cluj a răspuns și ea chemării județului Argeș, chemare care continuă să întețească mobilizarea agricultorilor din întreaga țară.

Tot în această săptămînă au continuat dezbaterile publice, în presa din întreaga țară, asupra proiectului legii privind regimul prețurilor și tarifelor, proiectului legii viei și vinului, proiectelor de lege privind organizarea producerii și folosirii rționale a resurselor de nutreț uri.

Vie activitate a comisiilor Marii Adunări Naționale, încununată de lucrările ședinței plenare a înaltului for al țării, atestă adîncul democratism și modul științific-realist în care se desfășoară procesul de organizare și conducere a societății noastre socialiste.

Sîntem, așadar, cu toții participanți de drept și efectivi la elaborarea legilor țării, fenomen care numai în condițiile democrației socialiste poate avea loc.

Această săptămînă obișnuită *de lucru conține o intensă activitate publică în care dreptul cetățeanului nu numai că se manifestă din plin la elaborarea legilor, la aprobarea lor în spiritul eticii și echității socialiste — cum este cazul cu atitudinile critice ce s-au exprimat pentru respectarea legii pămîntului, sau a legii calității în cazul construcțiilor de locuințe — dar în același timp și un complex de activități care ne mobilizează să participăm la organizarea societății în care trăim. Un exemplu în această privință îl avem în discuțiile care au loc cu privire la îndeplinirea atribuțiilor comitetelor executive ale consiliilor populare și a primarilor care răspund de buna gospodărire a localităților, de rezolvarea treburilor obștești.*

Am încheiat o săptămînă obișnuită *de lucru. Și cînd spunem* obișnuită *înseamnă că, așa cum ne-a obișnuit partidul, mergem hotărît înainte.*

Mihai MÎRZA

Marți, 14 decembrie 1971

săptămîna în imagini

Pagini realizate de Liviu TIMBUS, Petre ANGHEL și Eugen IAROVICI

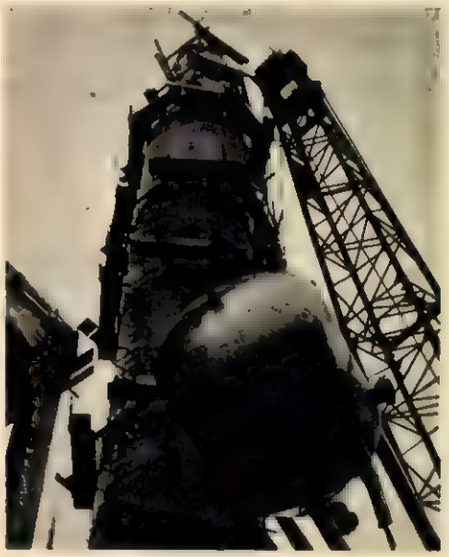

un record de montare

Zilele trecute, pe șantierul Combinatului de celuloză și hîrtie-Tr. Severin a fost montat cel de-al zecelea tronson al fierbătorului de celuloză. Toate tronsoanele — după cum ne informează ing. Gh. Gavrilescu, directorul tehnic al combinatului — au fost montate într-un timp record, operațiunea constituind o performanță la nivelul tehnicii mondiale. Întreaga construcție, de altfel, a fost un veritabil examen trecut cu succes: fierbătorul de 50 m înălțime, avînd o capacitate de fierbere a lemnului de 140 000 tone anual, a fost montat pe un bloc de beton de 1 000 mc. Ultimul tronson, montat la înălțimea de 50 m, are o greutate de 22 tone. Toate calculele efectuate au demonstrat că montarea a fost făcută perfect, fără nici o deviere, ceea ce constituie pe lîngă recordul în timp și o performanță calitativă. Fotografia noastră vă prezintă un aspect din timpul lucrărilor de montaj.

NOUTĂȚI DIN TR. SEVERIN

de trei ori mai mult decît în 1970

La șantierul naval a fost lansat la apă, de curînd, al 15-lea șaland de 500 mc destinat exportului. De altfel, colectivul de muncă severinean a și raportat îndeplinirea planului producției-marfă și a planului de export pe anul 1971. S-au creat, în felul acesta, toate premisele ca în anii actualului cincinal, conform sarcinilor de plan, producția șantierului să crească de trei ori față de 1970, iar producția de export să sporească de trei ori și jumătate. Pentru a-și putea îndeplini aceste sarcini majore, șantierul se va dezvolta și moderniza continuu; se construiește o nouă hală pentru prelucrări mecanice și operații de finisare, o cală pentru lansarea navelor, se vor extinde spațiile existente.

un combinat în plină afirmare

Peste un milion de lei a fost obținut anul acesta la Combinatul de exploatare și industrializare a lemnului din Tr. Severin, ca urmare a reducerii cheltuielilor de producție. În anii care urmează, colectivul de muncă severinean și-a propus atingerea unui înalt indice de valorificare a masei lemnoase, atît printr-o mai bună utilizare a materiei prime cît și prin continua diversificare a producției. Despre calitatea prin care se recomandă produsele combinatului se poate vorbi și menționîndu-se faptul că mai mult de 40% din producție este livrată unor țări cu veche tradiție industrială în acest domeniu: S.U.A., U.R.S.S., R.F. a Germaniei. În actualul plan cincinal, combinatul severinean se va îmbogăți cu alte două unități productive. Cea dintîi va fi o fabrică de plăci fibrolemnoase, cu o capacitate anuală de 42 000 tone. Pentru a utiliza cît mai rațional resursele proprii, cea de-a doua fabrică — de drojdie furajeră — va utiliza ca materie primă apele reziduale și alte deșeuri rezultate de la fabricile existente pe platforma industrială.

Fotografia noastră vă prezintă un aspect din hala de finisaj a fabricii de mobilă din cadrul cunoscutului combinat.

vacanță plină, fericită

Pe 21.XII 1971 începe în toată țara vacanța de iarnă a școlarilor. În acest scop, organizațiile U.T.C., direcțiunile școlare și alte foruri au organizat pentru elevii noștri un bogat program de distracții și activități cultural-sportive. Am aflat, astfel, că numeroși elevi bucureșteni își vor petrece vacanța în aerul proaspăt de munte, în taberele înființate la Predeal, Timiș, Pucioasa, Bun Loc, Gîrbova, Diham, Săcele. Două trenuri speciale (la 19.XII și 26.XII) vor fi puse la dispoziția elevilor pentru excursii de drumeție pe Valea Prahovei. Sînt prevăzute și două excursii în străinătate.
Sîntem informați de asemenea că la cluburile tineretului se vor desfășura programe speciale pentru elevi și studenți, dintre care menționăm întîlnirile cu sportivi fruntași, galele de filme, organizarea de carnavaluri, întreceri sportive și multe altele.
La 8 ianuarie, pe patinoarul «23 August» va avea loc marele carnaval pe gheață al elevilor, cu un spectacol distractiv, muzică și dans.
Și tot în acest răstimp, șase mii elevi vor viziona 37 spectacole de teatru și operă iar la 14 cinematografe din București se va desfășura festivalul filmului pentru elevi.
Distracție plăcută, dragi prieteni!

sezonul felicitărilor

Curînd se vor încrucișa în toate sensurile tradiționalele urări de bine, gînduri calde pentru cei dragi. Anul acesta vom beneficia de o gamă mult mai variată de «felicitări». În acest scop Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor a tipărit șase milioane ilustrate iar pentru magazinele fondului plastic aproape 100 de artiști plastici au realizat ilustrate de mînă, în serii mici (aproximativ 400 de modele). Deci, pentru toate gusturile și preferințele, cu toate că... dintr-un număr atît de mare alegerea va fi foarte grea.

prima zăpadă în București...

...Azi, 10 decembrie, ca și în urmă cu 35 de ani! Fotografia alăturată, apărută în «Ilustrațiunea română» consemna evenimentul exact în aceeași zi a anului. Cu acel prilej municipalitatea orașului invita conducătorii auto să circule cu multă prudență deoarece tălpile sănilor vor transforma străzile Capitalei într-un veritabil patinoar artificial. O dovadă că și «zăpezile de altădată» aduceau multă bătaie de cap gospodarilor orașului. Noi, cei de azi, începînd cu acest an, avem însă toate motivele să ne declarăm liniștiți... Sau așa cel puțin ne-au informat edilii Capitalei într-un scurt interviu (vezi revista «Flacăra» din 20 noiembrie).
Mă rog, pînă la noi dovezi, să-i credem pe cuvînt.

deschiderea „oficială" a sezonului de vînătoare

În această lună a început vînătoarea la iepuri, vulpi, lupi, mistreți și urși, prin inaugurarea „oficială" a sezonului de vînătoare. În fapt, datorită reliefului, așezării geografice și, deci, regimului climateric, țara noastră beneficiază de un sezon cinegetic «non-stop»: cocoșii de munte și dropiile se «recoltează» în aprilie și mai, căprioarii, în iunie, prepelițele, rațele și gîștele sălbatice (și alt vînat de baltă) în august, cerbii și caprele negre, în septembrie, mistreții, în octombrie, iepurii și fazanii, în noiembrie. În sezonul rece vînătoarea continuă la mistreți, vulpi, lupi, rîși... iar anul acesta, mai mult decît altădată, la fazani. Acest vînat de lux a cunoscut o rapidă înmulțire în ultimul timp. Numai în acest an au fost colonizați peste 70 000 de fazani în toate județele țării (în ultimii cinci ani peste 200 000). Mai amintim și faptul că la această specie de vînat tradiția reclamă urmărirea țintelor mobile, vînarea fazanului «infanterist» fiind considerată o atitudine de diletant. O nouă dovadă că vînătoarea este și trebuie să rămînă o veritabilă competiție sportivă. Fotografia de mai sus vă înfățișează finalul unei asemenea partide sportive și scorul ei extrem de ridicat.

O carte pentru toate vîrstele, pentru toate profesiile și pentru toate gusturile! O carte instructivă cu pagini dense în informații și bogat ilustrate! Consultații pentru specialiști și pentru publicul larg, dezbateri teoretice și aplicații cu urmări directe. Pagini distractive, în stare să ofere ceasuri de delectare. Iată numai cîteva din șansele celui ce-și procură la timp «Almanahul Scînteia–1972».

ȘANTIER DE CREAȚIE

7 minute cu liviu ciulei

Pentru un om ocupat în medie douăsprezece ore pe zi (restul timpului se gîndește la ce va face în celelalte douăsprezece ore!) este mult să stea chiar și șapte minute de vorbă cu presa. Totuși...

Ca director la Teatrul «Lucia Sturdza Bulandra» (cu două săli de spectacol!) se ocupă de probleme artistice, administrative, tehnice; ca actor de teatru joacă de trei ori pe săptămînă în «Play Strindberg»; ca actor de filme a terminat «Decolarea»; este în faza finală cu un telerecital; membru în Consiliul național al Radioteleviziunii române, în Comitetul culturii și educației socialiste al municipiului București, vicepreședinte la ACIN, membru în biroul secției de scenografie de la UAP iar recent a fost ales prim vicepreședinte al OISTT (Organisation internationale des scènographes et techniciens de théâtre).

În prezent, în calitate de regizor, actor și scenograf, preocupările sale principale sînt concentrate asupra «Scrisorii pierdute» a lui Caragiale.

Mă voi strădui—ne-a declarat Liviu Ciulei—să prezint publicului, capodopera lui Caragiale într-o viziune nouă, cea a generației actuale de comici, aflați la maturitatea vîrstei și talentului lor. Voi căuta, de asemenea, să ajung la fondul tragic pe care se grefează aspectul comic, sondînd adîncimea determinărilor politice, sociale și economice ale personajelor».

Lucrînd cu o echipă de actori străluciți — Toma Caragiu, Dem. Rădulescu, O. Cotescu, Virgil Ogășanu, Șt. Bănică, Petre Gheorghiu, M. Mereuță, Gh. Oprina și Rodica Tapalagă în rolul Zoiei — Ciulei desigur că va aduce o contribuție însemnată la înțelegerea lui Caragiale.

Așteptăm cu nerăbdare premiera care va avea loc în prima lună a lui '72.

o nouă competiție sportivă: carom

Constantin Dărăsteanu, maistru mecanic la Uzina de reparații auto din București, a realizat și a obținut brevetul de inventator pentru acest original mini-vehicul destinat unor competiții sportive denumite «Carom». Noul vehicul, aidoma celor folosite în întrecerile de bob și sanie, folosește drept pîrtie un plan înclinat. Inventatorul m-a asigurat că mica sa trăsurică poate atinge o viteză de 119 km la oră, e în stare să execute probe de slalom și viteză cu 2 sau 3 coechipieri. Primul lot sportiv «Carom» a luat ființă la Uzina de reparații auto; numără 150 de membri și este antrenat chiar de către autorul invenției Pînă una-alta, felicitările noastre.

pe urmele strămoșilor

Încă o așezare dacică descoperită în Maramureș. Ea a fost depistată în ultimele zile călduroase ale acestei toamne, în apropiere de comuna Călinești, la locul denumit din vremuri îndepărtate Valea Ciutei. Este vorba de urmele unui complex de locuințe datînd de la începutul erei noastre.

Săpăturile efectuate în interiorul uneia din aceste locuințe de către dr. Radu Popa, cercetător principal la Institutul de arheologie din București, și Carol Kacso, de la muzeul din Baia Mare, au condus la scoaterea la lumină a unui depozit de ceramică prezentînd caracteristici specifice culturii materiale dacice.

Este vorba de vase mari pentru păstrarea grînelor, de altele mai mici de folos gospodăresc, de o admirabilă cană dacică etc. S-a mai găsit, tot aici, ceramică de factură romană, provenită în urma schimburilor comerciale dintre populația autohtonă și romani.

Materialul descoperit a fost transportat la muzeul din Baia Mare pentru cercetare și restaurare, urmînd ca investigațiile să fie reluate la primăvară.

„fotoliul galben"

Casa de cultură a sectorului 8 (director, Gabriel Morărescu) ne-a obișnuit cu inițiative dintre cele mai interesante, care pot servi drept exemplu și altor case de cultură. Astfel, de curînd a fost adoptată o nouă metodă, menită să contribuie la rezolvarea mai operativă a problemelor cetățenești din sector. Procedeul: instalarea unui... fotoliu (din întîmplare, galben) în sala de spectacole a casei de cultură. Pentru început a fost invitat «să ia loc» secretarul comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului, tov. Nicolae Rădulescu-Botică.

Și iată cum în modul cel mai simplu, fără ore de audiență, fără cereri, fără registratură sau alte formalități, se pot rezolva o mulțime de probleme, într-o seară de audiență colectivă, cînd cetățenii întreabă și secretarul comitetului executiv răspunde și, în multe cazuri, rezolvă.

Cu spirit gospodăresc, cu o înaltă înțelegere a problemelor obștești și cu o lăudabilă ambiție de a transforma sectorul lor în sector fruntaș din toate punctele de vedere, cetățenii au ridicat probleme legate de buna desfășurare a comerțului, a circulației, a aspectului străzilor, a locurilor de joacă pentru copii etc.

Așteptările organizatorilor au fost depășite, fiindcă n-a fost doar o seară de întrebări și răspunsuri, ci o seară de muncă colectivă, concretă, din care s-au putut recolta multe sugestii foarte utile.

teatrul național din craiova

În vecinătatea universității craiovene se lucrează intens la o nouă și impunătoare cetate a culturii ce va întregi ansamblul arhitectonic al orașului: noul edificiu al Teatrului Național.

COPERTA NOASTRĂ

Actrița JULIETA SZÖNY, Otilia fără enigme din filmul lui Iulian Mihu, «Felix și Otilia».

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică: Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

120 000 hectare irigate

Deși vremea nu e totdeauna prielnică, pe șantierul dobrogean de irigații Razelm a început construirea primului obiectiv hidroenergetic pentru stăvilarele de pe canalele 3 și 5.

Viitorul baraj așezat în calea apelor este destinat reglării fluxului de apă din Dunăre și din lacurile Zmeica și Sinoe. În plus, stăvilarul de pe canalul nr. 5 va dispune și de o ecluză pentru dirijarea spre mare a navelor pescărești. În același timp, pe șantierul primului sistem de irigații din cadrul complexului Dunavăț, lucrările se apropie de sfîrșit. Numai acest ultim complex va asigura cu apă o suprafață de 2 736 ha. În final, amenajările din complexul de irigații Razelm vor asigura distribuirea apei pe mai mult de 120 000 ha din zona de nord-est a Dobrogii.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

47 000 de noi abonați telefonici

Șeful Departamentului poștelor și telecomunicațiilor, ing. Gheorghe Airinei, ne-a informat că, datorită finalizării unor importante investiții, anul acesta numărul abonaților telefonici a crescut cu 47 000. De reținut faptul că numai în București, la 31 decembrie numărul posturilor telefonice instalate în anul în curs va fi de 25 000.

— Despre ce investiții este vorba?

— În cursul acestui an, în vederea modernizării și dezvoltării continue a rețelei de telecomunicații, au fost puse în funcțiune centralele telefonice automate de la Odorheiu Secuiesc, Mangalia, Neptun, Plevna și Berceni din Capitală, s-au terminat lucrările de mărire a capacității unităților existente la Slatina, Arad, Tulcea, Timișoara, precum și a celei din cartierul Drumul Taberei. De menționat și faptul că fondurile alocate în această direcție au creat posibilitatea instalării, în numai ultimii cinci ani, a unui număr de linii telefonice egal cu cel existent în întreaga țară în 1961. Astfel, previziunile inițiale cu privire la creșterea traficului telefonic au fost simțitor depășite. Cu toate acestea, din motive de ordin tehnic — lipsă de numere libere în centrale — au rămas nerezolvate aproximativ 175 000 de cereri, mai ales în Capitală și în orașele Brașov, Ploiești, Cluj, Craiova, Slobozia, Miercurea Ciuc, Focșani și Sf. Gheorghe

— Avînd în vedere această situație, ce măsuri se prevăd în actualul cincinal?

— Pentru satisfacerea cerințelor mereu crescînde ale populației și economiei naționale, numărul abonaților se va tripla în Capitală prin darea în exploatare a centralelor din cartierele Pajura, Colentina, Rahova și în Piața Victoriei. A început de asemenea construcția noilor centrale în localitățile Ploiești, Brașov, — cartierul Steagul-Roșu — Bacău și Mamaia. Se desfășoară într-un ritm intens extinderea celor de la Sibiu, Cluj, Alba Iulia, Tîrgu Jiu, Giurgiu și Făgăraș. Ne pregătim ca pentru anii următori sistemul telefoniei automate interurbane să fie introdus și în alte localități, printre care Arad, Oradea, Tg. Mureș, Suceava, Predeal și Sinaia. S-a elaborat și un studiu pentru realizarea unui echipament electronic care va permite automatizarea serviciului telefonic 05 și a altora.

«Ăsta e Năstase!» — *cum ar spune Ion Țiriac, prietenul lui... Ăsta e Năstase, ale cărui loburi din sala Pierre de Coubertin din Paris ne tăiau răsuflarea mai abitir decît acei oameni ai altei lumi din «invadatorii».*

noi achiziții la biblioteca academiei r.s.r.

De curînd, Cabinetul de manuscrise și cărți rare al Bibliotecii Academiei R.S.R. a intrat în posesia unor noi și interesante achiziții. Este vorba de achiziționarea unor acte domnești ce poartă pecețea lui Ștefan cel Mare (17 octombrie 1487), Radu de la Afumați (septembrie 1525) și un altul «dat» la 4 martie 1625 de Radu Mihnea. Lor li se adaugă un fond important de manuscrise privitoare la familia Sturza, de un larg interes social-economic, prin referirile ce se fac la diverse evenimente din secolele XVII-XIX. Au fost achiziționate de asemenea memoriile lui Matei Millo, strînse sub titlul «Memoarele mele». Colecția de corespondențe a Academiei s-a îmbogățit cu 152 de scrisori ale lui Delavrancea adresate fie familiei, fie prietenilor apropiați: Caragiale, Vlahuță, Ioan Rusu-Șirianu.

Toate aceste achiziții — ne informează tov. Marta Anineanu, șefa cabinetului de manuscrise și cărți rare — au o deosebită importanță, atît prin amănuntele pe care le cuprind, cît și datorită referințelor ce se fac la realitățile social-politice și economice ale vremii.

Fotografia noastră vă prezintă cele trei acte domnești însoțite de pecețile respective.

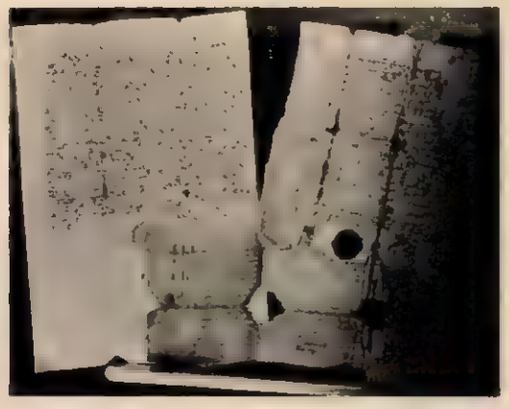

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

cicerone

Într-una din nopțile mele trecute, de insomnie și tortură, m-am pomenit mistuit de dorul lui *Cicerone*. L-am căutat în cartea de telefon și la *Teodorescu* și la *Theodorescu*, așa cum semnează de peste patruzeci de ani, nu l-am găsit, și, atunci, la acea oră incertă, cînd e atît de tîrziu că începe să devină devreme, m-am așezat să-i scriu cîteva rînduri de dragoste. Cine ar crede că omul ăsta doar cu trei ani mai bătrîn ca mine mi-a fost în anul 1928 dascăl de limba română la «Matei Basarab»? Un an mai tîrziu, eram colegi de pagină la «Bilete de papagal». L-am întîlnit de cîteva ori în chilia din curtea «Eforiei», unde aplecat peste manuscrise trudea un om, despre care va trebui să scriu într-o zi cu peniță muiată în lacrimă și în azur, fiindcă a fost un spirit de înaltă noblețe umană: *Felix Aderca*. Din același an 1929 am urmărit și citit tot ce a scris Cicerone, de la versurile de cleștar ale *Cleștarului* său, pînă la o poezie, ascultată acum cîteva zile la radio, *Zidarul*. Cred că această poezie, citită de poet cu un glas intimidat, mi-a stîrnit, mistuitor, dorul de Cicerone.

Fiindcă opera lui, uriașă și încă nedescoperită, seamănă cu munca umilă, devotată, a zidarului cu mistria, ce așterne cărămidă peste cărămidă, fără ifose, izmeneli, trufii și aroganțe, urcat pe schele nu fiindcă vrea să se *cațere*, ci fiindcă acolo e locul lui, la înălțimi.

Lirica lui Cicerone, inimitabilă, lucrată cu migala artizanilor medievali și a alchimiștilor arși de dorința schimbării metalelor nevrednice în aur, acoperă o arie vastă, de la poezia erotică, de o diafană transparență, pînă la poemul social căruia poetul, fiu al unui mecanic de locomotivă, i-a infuzat moștenirea spirituală a părintelui său: mînia împotriva nedreptăților, o sfîntă ură neîmpăcată în contra tuturor viciilor ce scad și dezonorează numele de OM.

Fiindcă ăsta este *Cicerone* înainte de orice: OMUL. Drept ca un semn de exclamare, neîncovoiat de vicisitudini, dulce ca un copil ce abia a deschis ochii la viață, adolescent capabil de toate entuziasmele, ființă fără ranchiune și fără memoria lucrurilor urîte și nedrepte ce i s-au întîmplat în viață.

Și fiindcă rîndurile mele s-ar putea să-l mire sau să-i jignească modestia, vreau să-i dau o mîngîiere. Le-am scris într-o noapte de insomnie și tortură. Cînd am terminat, cînd becul lămpii mele se confunda cu lumina ce bătea în fereastră, fericit de a mă fi gîndit la el, am adormit, zîmbind.

METAMORFOZA UNUI ORAȘ

Reportaj de F. URSEANU
Fotografii de S. STEINER

După o lungă călătorie prin Europa, trecînd prin opt țări, trei capitale și nouă importante așezări urbane, bătrînul Dunăre salută din mers ultimul oraș pe care îl mai întîlnește în cale: Tulcea. Așa începea cu ani în urmă un reportaj apărut în paginile acestei reviste. Așa începe și acum. Numai că între timp în peisajul orașului de care vorbim s-au petrecut modificări importante: Tulcea a început să devină un centru urban modern, iar peste un an sau doi, așa cum se conturează, va face parte din constelația orașelor românești multilateral dezvoltate.

se naște tulcea de mîine

Ce se petrece de fapt în orașul de la porțile deltei? Exact ceea ce s-a întîmplat la Galați, la Suceava, la Piatra Neamț sau în atîtea alte orașe ale țării în acești ani de impetuoasă desfășurare a construcției socialiste: se construiește. Cu curaj și avînt. Buldozerele au ras, pur și simplu, tot ce era vetust și inutil, făcînd loc noului. La Tulcea s-au născut într-un tempo rapid zeci de blocuri de locuit, s-au deschis străzi, s-au construit piețe și hale noi, magazine cu vitrine largi și elegante, școli de tot felul, clădiri pentru instituții administrative, pentru cele de cultură. În locul celor cîtorva hoteluri mizere a răsărit un adevărat «Intercontinental» cu zece etaje, modern ca înfățișare, confortabil în interior. De pe terasa hotelului privirea pătrunde pînă în adîncul deltei. Și era — ne mărturisește unul dintre gospodarii orașului — absolută nevoie de un asemenea hotel: prin Tulcea, în fiecare vară, trec zeci de mii de turiști din toată lumea care își petrec vacanța în fermecătorul ținut dintre brațele Dunării. Un alt hotel, tot atît de mare și de frumos, se va construi în anii ce vin.

Vechiul chei al portului, datînd din primii ani de după Războiul pentru independență, a fost înlocuit printr-unul nou, larg, modern, la care poate acosta orice fel de navă. Vechea gară a orașului, bătrînă de cînd lumea, a fost înlocuită acum două luni cu una nouă, a cărei formă sugerează o uriașă lotcă pescărească. Mai sus de ea s-a construit o gară de mărfuri, iar mai jos de ea, în acest cincinal se va înălța o admirabilă gară fluvială. Cu un an, doi în urmă, nu departe de port, s-a construit un antrepozit frigorific destinat depozitării peștelui, cu o capacitate de înmagazinare de 6 000 tone și cu un chei de acostare a traulerelor. De atunci, Tulcea a devenit o bază a flotei românești de pescuit oceanic.

o piață pavată cu marmură

Orașul de la porțile Dunării continuă să fie un vast șantier de construcții — și la centru și la marginea lui. Cu oameni pe schele, cu macarale care împung cerul. Nu se ține seama, după cum am văzut, nici de frigul iernii, nici de vîntul care bate dinspre Dunăre. Tot ce e prevăzut a fi realizat în acest prim an al cincinalului trebuie terminat cu bine. În inima orașului, de pildă, se naște în momentul de față un nou și impunător ansamblu edilitar care va cuprinde clădirile destinate forurilor administrative locale, un palat al poștelor și telefoanelor, un nou «set» de blocuri de locuit și un supermagazin. Tot acest ansamblu gravitează în jurul unei imense piețe care va fi pavată în întregime cu marmură albă și colorată, așa cum erau pavate piețele în orașele romane. Marmură se găsește aici chiar și la marginea orașului. Tot atît de frumoasă ca și cea de Carrara. Așa se explică faptul că Tulcea este unicul oraș din țară care încă cu zeci de ani în urmă avea trotuare pavate cu dale de marmură. Desigur, pavate ca pe vremea aceea, rudimentar. Piața — înfrumusețată cu șapte fîntîni arteziene — va fi dominată de statuia ecvestră a lui Mircea cel Bătrîn, lucrare în curs de realizare a sculptorului Ion Jalea.

primarul orașului are cuvîntul

— Tulcea, așa cum se și vede, se modernizează din punct de vedere edilitar. Dorim să mai cunoaștem cum se dezvoltă și din punct de vedere economic, în special în domeniul industrial, ținînd seama de faptul că în actualul cincinal s-au alocat pentru orașul dv. investiții importante.

Întrebarea de mai sus am adresat-o tovarășului Ion Andronache, prim-secretar al Comitetului municipal-Tulcea al P.C.R., președintelui comitetului executiv al consiliului popular al municipiului.

— Tulcea — ne declară tovarășul Ion Andronache — a fost în trecut, după cum se știe, un oraș subdezvoltat, complet neglijat de regimurile bur-

Iată cum arată Tulcea de azi. Pe aceste locuri, cu un deceniu și ceva în urmă nu era decît un șir nesfîrșit de case vechi și insalubre.

Gara nouă (C.F.R.), inaugurată de curînd. Priviți atent fotografia: suprastructura clădirii nu-i altceva decît o uriașă lotcă pescărească.

Cine nu o cunoaște azi la Tulcea pe tovarășa Maria Strimbeanu? Pentru merite deosebite în producție, pentru abnegație și devotament, tovarășa Maria Strimbeanu, maistră la Întreprinderea de industrializare a peștelui (fabrica de conserve de pește), a fost distinsă anul acesta cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste.

Cu bastonul prin Tulcea. La ce s-o fi gîndind oare acest patriarh al orașului? Probabil, la ce a fost și ce este azi orașul în care și-a petrecut aproape toată viața.

gheze, întreaga activitate economică de aici reducîndu-se în acele vremuri la existența unor mici întreprinderi comerciale, a unor ateliere pentru prelucrarea peștelui, a pieilor, a lemnului. Așezat la Dunăre și la doi pași de mare — poziție geografică excelentă — orașul ar fi putut, de multă vreme, să aibă alt destin — lucru care nu intra în vederile vechilor regimuri politice. Ceea ce a condus la pauperizarea populației și la menținerea ei la un nivel cultural redus (o statistică ne arată că în primii ani de după primul război mondial peste 40 la sută din populația orașului era neștiutoare de carte — n.n.).

Importantele transformări pe care le cunoaște azi Tulcea se datoresc politicii bine chibzuite a partidului. S-a început cu crearea unor unități industriale, pe de o parte, pentru a se pune în valoare resursele și posibilitățile locale și ale deltei, pe de altă parte, pentru a angrena populația în activitatea economică. Așa s-au născut fabrica de conserve de pește și fabrica de conserve de legume și fructe. S-a mai trecut la dezvoltarea unor vechi ateliere de țesut covoare de tip oriental, foarte apreciate la noi și în lume; la crearea unui atelier de reparat nave și a unei fabrici de mobilă.

în acest cincinal

— Politica economică a partidului privind repartizarea armonioasă a forțelor de producție pe tot întinsul țării — ne spune în continuare tovarășul Ion Andronache — a cuprins, bineînțeles, și Tulcea. Ceea ce va face ca încă în actualul cincinal, orașul nostru să devină un puternic centru industrial. În momentul de față, pe una din terasele care domină Dunărea se află în construcție o uzină de alumină, mai mare ca cea de la Oradea. Se conturează deja primele ei instalații exterioare. Avantajul amplasării unei asemenea uzine la Tulcea este mare: materia primă — bauxita — poate fi adusă pînă aici cu vapoarele. În acest scop, în apropiere de uzină se va construi un port mineralier. Pe aceeași terasă, alături de viitoarea uzină de alumină, se va construi, tot în acest cincinal — au și început de altfel lucrările de amenajare a șantierului — o altă unitate a industriei metalurgice: fabrica de feroaliaje, singura de acest fel din țară. Se va întinde pe 50 de hectare și va produce un «ingredient» foarte util fabricării oțelului cu calități superioare. Tot în actualul cincinal, Tulcea va fi înzestrată cu o fabrică nouă de produse lactate, o fabrică de cherestea și cu un abator nou. În curînd va începe punerea în valoare a unei bogății naturale a orașului: marmura.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, vizitînd la 5 august Tulcea, ne-a sugerat că ar fi util dacă am dezvolta micul șantier de reparat nave, pentru ca aici să se poată construi vase pescărești cu capacitate mai redusă — pînă la 500 tone. Ideea am socotit-o valoroasă și

Au început să se profileze instalațiile viitoarei uzine de aluminiu care se construiește acum în zona industrială a Tulcei.

Pavată cu marmură, această imensă piață (citiți amănunte în text) va constitui o mîndrie a tulcenilor.

METAMORFOZA UNUI ORAȘ

sperăm s-o concretizăm. Tot în acest cincinal numărul navelor de pescuit oceanic, al traulerelor, se va ridica de la 15, cîte sînt acum, la 36.

— Valoarea investițiilor în actualul cincinal?

— De trei ori mai mare decît cele din cincinalul precedent.

Firește — și cu aceasta se încheie convorbirea noastră cu primarul orașului — la Tulcea mai sînt multe de făcut: în problema canalizării, a apei potabile, a străzilor, în cea a locuințelor. În cincinalul actual — ca să vorbim de locuințe — se vor construi 3 860 apartamente din fondul statului și alte 1 000 proprietate personală. Numărul lor va crește în viitor, ținînd seama de faptul că o dată cu industrializarea orașului, numărul locuitorilor va urca la 50 000, din care aproape 60% vor pune umărul la dezvoltarea economică și înflorirea în continuare a orașului. A orașului în care trăiesc și la care țin din toată inima.

Așa va arăta peste puțină vreme centrul orașului Tulcea. Explicații, în fața machetei, ne dau tovarășii Ion Andronache, prim-secretar al Comitetului municipal Tulcea al P.C.R., primarul orașului (în mijloc), arhitect Ștefan Marinescu, directorul Direcției județene de sistematizare, arhitectură și controlul construcțiilor (stînga), și Ion Martin, prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal.

IUREȘUL CONSTRUCȚIILOR STRĂBATE JUDEȚUL ILFOV

Paginile revistei noastre au fost ilustrate, adeseori, cu aspecte din activitatea unui foarte important sector industrial, și anume acela de construcții-montaj.

Urmărind în continuare rezultatele obținute în munca lor, ne face plăcere să prezentăm cititorilor pe constructorii din cadrul Trustului de construcții al județului Ilfov pe unul din numeroasele șantiere deschise în județul cu capitală de țară.

Ne oprim la Buftea.

Un oraș în plină dezvoltare în care se vor construi peste 3 000 apartamente. În partea de nord sînt în stadiu de finisare 600 apartamente din care 180 apartamente proprietate personală.

Se lucrează la centrala termică, la conducta de aducțiune pentru apă potabilă, creșă, un complex comercial, fabrica de pîine și altele.

Pe inginerul Simion Arivei, șeful de șantier, l-am găsit în febra răspunderilor îndrumînd și controlînd fiecare punct de lucru.

«...În afara complexului comercial, dat recent în folosință, în centrul orașului, vom construi în zona industrială o fabrică de vată cu termen de punere în funcțiune în 1972, o seră cu încălzire tehnică pentru culturi de roșii trufandale, iar pe malul lacului Buftea vom construi un complex turistic ultramodern».

Lucrările gata le descoperim singuri și fotoreporterul se grăbește să le imprime pe peliculă.

Blocuri noi, complexul comercial din orașul vechi cu magazine elegante și atrăgătoare, restaurant, cofetărie, complex de deservire (marochinărie, confecții, mobilă, artizanat etc.).

Ne întoarcem la București și nu ne rabdă inima să nu vedem și altceva construit de trustul județean.

Policlinica județeană din Șos. Pantelimon 292. O clădire impunătoare care adăpostește 14 servicii.

La sediul trustului din strada Icoanei 19, inginera Florea Adriana, șeful serviciului tehnic, ne precizează: «Avem șantiere la Giurgiu, Urziceni, Oltenița, Căciulați, Buftea și în multe alte localități. Vă rugăm să le vizitați».

Am promis să răspundem invitației.

DESPRE GÎNDIRE ȘI NELINIȘTI

Reportaj-anchetă de Nelu IONESCU
Fotografii de Elena GHERA

Totul a pornit de la imaginea unui grup electrogen de 38 KVA, conceput și produs la Uzina de mașini electrice din București.

Pentru că privindu-i alcătuirea din bucăți de metal, din fire, din benzi izolante și mai știu eu ce alte, să le spun așa, lucruri, obiecte — vizibile, materiale, palpabile, sută-n sută concrete — am fost cuprins de curiozitatea de a vedea și nevăzutul său, mai precis, de a descoperi gîndirea omenească pe care o ingloba, pe care o reprezenta acel grup electrogen de 38 KVA.

Cu alte cuvinte, prozaic, am considerat gîndirea umană, am socotit-o, pur și simplu, ca pe o materie primă. Pentru justificare, îl parafrazam în minte pe Marx: «o valoare de întrebuințare, un bun», un produs industrial adăugam eu, «nu are valoare decît pentru că în el se află, concretizată sau materializată, muncă omenească abstractă», gîndirea creatoare a omului, a oamenilor.

Iar o întreprindere industrială trebuie privită ca un loc în care se gîndește. În care se gîndește în proporție de masă, în care se gîndește cu efecte industriale, atît la propriu cît și la figurat.

Apoi, au apărut întrebările. O sumedenie de întrebări. Pentru că întotdeauna se petrece așa cînd vrem să aprofundăm un lucru: năvălesc nedumeririle, semnele de întrebare, interogațiile de nuanță. Cu alte cuvinte, întrebările acelea aducătoare de neliniște; de acea neliniște care însoțește căutările: de acea neliniște care precede și asigură creația, progresul.

Cifre care indică ritmul procesului de gîndire la U.M.E.B.: 500 de sortimente proiectate și fabricate în uzină pînă acum și alte 200 prevăzute pînă la finele cincinalului.

NELINIȘTEA CONDUCĂTORULUI

Primul pas făcut — la U.M.E.B. — în aplicarea practică a principiilor științei conducerii a fost înființarea comitetului de direcție, actualmente comitetul oamenilor muncii. Cu alte cuvinte, corect trebuia spus «neliniștea, grijile conducătorilor».

Apariția unui organism colectiv de conducere a creat posibilitatea analizării și îmbunătățirii metodelor de conducere, cu respectarea funcțiunilor conducerii întreprinderii: de prevedere, organizare, comandă, coordonare și control. Totodată, antrenarea salariaților la procesul de conducere a întreprinderii, prin adunarea generală, care-și ține periodic ședințele, nu înseamnă altceva decît aplicarea practică a teoriei dinamice a grupurilor. De altfel și în cadrul ședințelor comitetului oamenilor muncii se aplică o serie de metode moderne de conducere, ca «Brainstorming»-ul, «Reuniunea panel» etc. În același timp se aplică și celelalte metode noi de conducere: pe bază de obiective, programată etc. Așa, de pildă, la baza previziunilor și a conducerii programate stau calculele efectuate anticipat pentru perioade ulterioare. Astfel, pentru stabilirea capacității uzinei, a necesarului de utilaje și forță de muncă pentru anul viitor, au început să se facă calculele necesare încă din luna septembrie.

Pentru reducerea nivelurilor ierarhice și a luării unor decizii mai rapide, cît și în vederea unei conduceri științifice, la începutul anului 1971 a fost definitivată o nouă schemă organizatorică a uzinei, avînd la bază cele cinci funcțiuni: cercetare-dezvoltare, producție, personal, financiar-contabilă și comercială — încadrîndu-se serviciile, secțiile, birourile, atelierele de producție într-un mod judicios. În acest fel s-au obținut o serie de simplificări și posibilități de dirijare optimă.

În vederea studiului pieței și a obținerii unor date necesare previziunii s-a conturat, în cadrul serviciului export, activitatea de marketing, a cărui eficiență este ușor de prevăzut.

Obținerea unor date exacte și într-un timp minim, de către conducerea producției și a uzinei, va fi asigurată printr-o stație centralizată de dispecerizare care urmează să fie dată în funcțiune la începutul anului 1972. Întrucît o conducere științifică implică o dotare cu mijloace moderne de calcul, s-au achiziționat numeroase minicalculatoare și mașini moderne de contabilizat și facturat. Pasul următor îl va constitui dotarea uzinei cu un calculator electronic.

Tot în acest an a luat ființă biroul de informatică, ale cărui sarcini sînt deosebit de importante pentru aplicarea științei conducerii. Un prim rezultat al înființării acestui compartiment constă în trecerea «pe calculator» a calculului salariilor pentru întreg personalul uzinei.

Fără îndoială, aplicarea științei conducerii în activitatea de zi cu zi a uzinei a fost ajutată și de faptul că toate cadrele de conducere au absolvit cursurile CEPECA.

Rezultatele obținute pînă în prezent cît și cele prevăzute pentru viitorul apropiat atestă importanța pe care conducerea și întreg colectivul uzinei o acordă aplicării celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii mondiale

NELINIȘTEA CREATORULUI

Nivelul ridicat de gîndire tehnică pe care colectivul U.M.E.B., fără îndoială, îl are este reflectat și în munca sa în activitatea sa, de invenție și inovație.

Este semnificativ faptul că, doar în decursul ultimilor cinci ani, specialiștii uzinei au obținut brevete pentru 30 de invenții, unele dintre ele deosebit de apreciate și în străinătate. Așa, de pildă, invenția «Procedee constructive pentru îmbunătățirea caracteristicelor generatorului de frecvență medie» a obținut medalia de aur la Expoziția de invenții de la Viena din 1969. Dintre inventatorii uzinei se remarcă tovarășii ing. Victor Bunea, ing. Alexandru Nistor, ing. Eugen Nicolescu, Constantin Răduț și Vasile Creța, care au obținut cele mai multe brevete de invenții

Puternica activitate inovatorică din uzină reflectă preocuparea atît pentru realizarea de economii, cît și pentru obținerea unor produse calitativ superioare. Numai în decursul acestui an au fost înregistrate 246 inovații, iar economiile obținute în primele 11 luni ale anului, ca urmare a inovațiilor, depășesc 6,5 milioane lei. Din rîndul inovatorilor se detașează tovarășii Gheorghe Țau, Aurel Seiceanu, Alexandru Dumitrescu, Nicolae Panaitescu, Ion Vileanu și Alexandru Buzică.

Uzina dispune de un for tehnico-ingineresc cu bună pregătire profesională, care s-a dovedit a fi capabil să conceapă produse ai căror parametri tehnici și economici sînt la nivelul celor mai bune și recente realizări apărute pe piața mondială. Grupurile electrogene U.M.E.B. de 38 KVA au greutăți specifice de 38 kg/KVA, pe cînd cele similare străine au o greutate de 47–52 kg/KVA. Și acesta nu-i decît un singur exemplu dintre cele multe care s-ar putea da, dacă am face o analiză, o prezentare, a tuturor produselor ce constituie obiectul întregului program de fabricație al uzinei.

Cheia succeselor colectivului de la U.M.E.B.: gîndirea colectivă.

NELINIȘTEA INGINERULUI

Activitatea de concepție este pusă în practică printr-o muncă de elaborare a tehnologiei de fabricație, care, împreună cu dotarea cu SDV-uri și utilajele adecvate este menită să asigure realizarea produsului conceput.

În afară de aceasta ingineria cea de toate zilele mai implică și o activitate continuă de ridicare a nivelului tehnic de fabricație, de modernizare a întregului echipament tehnologic și a dotării tehnice, care să asigure realizarea produselor la parametrii proiectați.

Activitatea inginerească din cadrul uzinei de mașini electrice s-a desfășurat pe linia permanentei introduceri de procese tehnologice noi, firește dotată cu SDV-uri și cu utilaje corespunzătoare. În această privință, dacă ar fi vorba de o revistă de specialitate, s-ar putea da, fără nici o exagerare, zeci de exemple.

Pentru perfecționarea profesională a muncitorilor calificați s-a pus accentul pe problemele practice cu o mare eficiență economică. Muncitorii au fost grupați în funcție de locul specific de muncă dar tematica lor a abordat și probleme comune specifice unor locuri învecinate de muncă. Maiștrii, care au și funcții de conducere la locul de muncă, urmează un curs de șase luni, în care specialiști ai uzinei abordează problemele majore ale procesului de producție, pentru a-i ajuta să dobîndească o vedere de ansamblu asupra procesului de producție și să poată aplica ulterior noutățile tehnice în domeniul lor de activitate. Pentru cadrele cu pregătire superioară s-au elaborat programe personale de perfecționare, individualizînd la fiecare, în funcție de problemele specifice locului de muncă, problemele tehnice, teoretice și practice care urmează să fie abordate de aceștia în continua lor perfecționare profesională. O altă serie de ingineri și economiști din sectorul organizării producției au în elaborare studii tehnico-economice cu o eficiență economică imediată și studii de ergonomie cu aplicare directă în procesul de producție. Este astfel utilizat la maximum potențialul unor cadre specializate, cu o bogată experiență în uzină.

Totodată, s-a elaborat un plan de perspectivă pe cinci ani, care prevede cuprinderea eșalonată a întregului număr de salariați calificați ai uzinei la forme specifice de perfecționare prevăzînd astfel o organizare elastică a pregătirii profesionale a tuturor cadrelor uzinei.

Pe viitor se va pune accent în elaborarea noilor programe de învățămînt, pe studiul concret al problemelor ivite în procesul de fabricație, pe lărgirea cunoștințelor generale, pe popularizarea metodelor de muncă a inovatorilor fruntași, pe cunoașterea și introducerea operativă a tehnologiilor avansate, specifice fiecărei meserii în parte, cît și pe diversificarea cunoștințelor necesare cadrelor de conducere (maiștri, șefi de serviciu, șefi de unități) pentru aprofundarea unor științe noi, ca știința conducerii, pedagogia conducerii, psihologia muncii, cibernetica, organizarea muncii, studiul diverselor metode de muncă etc.

NELINIȘTEA MEA

După atîtea lămuriri de loc rele, după atîtea informații îmbucurătoare, după ce am văzut cu ochii mei cum au răspuns specialiștii de la U.M.E.B. grijilor, neliniștilor lor, prin ce fapte, ar trebui să fiu liniștit. Înseamnă că acolo lucrurile merg bine, că acolo totu-i «în ordine». Și totuși neliniștea mea, căutarea mea, nemulțumirea mea, e drept într-o cu totul altă proporție, persistă.

Pentru că la U.M.E.B. am găsit, ce e adevărat e adevărat, o unitate industrială productivă bine pusă la punct. Un colectiv de o calificare, o coeziune și o stabilitate, bune de dat exemplu. Un loc de muncă în care factorul gîndire nu este de loc neglijat, ci, dimpotrivă, prețuit, cultivat. Dar să stabilim un lucru: în bună măsură, e firesc să fie acolo așa, pentru că uzina aceasta are o vîrstă la care tradiția își spune serios cuvîntul.

Și din această pricină și judecata, aprecierea, unei astfel de întreprinderi trebuie făcută cu un spor de exigență.

Concret, îmi îngădui să reproșez colectivului de acolo o timiditate în fața cercetării posibilităților, nu a tehnicului, ci a paratehnicului, a umanului. Să mă explic:

Există în această unitate, fără nici o îndoială, o conștiință a economicului. Cu alte cuvinte, oamenii cunosc situația economică a întreprinderii și meditează, în cunoștință de cauză, asupra problemelor economice concrete ale uzinei. Și nu meditează steril, ci activ și aplicativ, fapt care, după cum am văzut, se reflectă fericit în înseși rezultatele muncii lor.

O întreprindere reprezintă un sistem complex de fenomene, relații și procese: tehnice, economice, ale comunicației, ale conducerii, ale științei, ale programării, dar și socio-tehnice, umane.

Factorul uman nu poate fi rupt din sistemul unei întreprinderi, ci, dimpotrivă — potrivit deziderateloc concepției socialiste — el trebuie situat în centrul ei, ca stăpîn al mijloacelor de producție și creator al tuturor valorilor. Factorul uman trebuie privit cu ochi tehnic, economic, dar și sociologic, psihologic și filozofic. La uzina de mașini electrice trebuie făcut ceva în plus, tocmai pentru dobîndirea, pentru amplificarea conștiinței umanului. O conștiință ridicată la un asemenea nivel încît toți membrii colectivului de acolo să poată — în chip obișnuit — să mediteze cotidian — tot în cunoștință de cauză, tot activ și aplicativ, ca în cazul conștiinței economicului — și asupra problemelor factorului uman din sistemul întreprinderii lor.

Altfel nu vor putea fi sesizate acele canale bine ascunse prin care se pierd nebănuit de importante resurse de inteligență omenească.

Există — de altfel, din păcate, nu numai la U.M.E.B. — o timiditate în fața paratehnicului. Lucrul e explicabil, oamenii au un profil, o pregătire specială exclusiv tehnică. Și atunci sigur că le este greu să aprofundeze probleme privind fenomenele microsocialului întreprinderii; ale organizării sociale a întreprinderii; ale grupelor umane formate acolo; ale acelor forțe psihologice și sociale, care apar la nivelul grupurilor mici, forțe care depășesc suma indivizilor luați separat, dar pe care trebuie să știi să le depistezi și să le captezi; ale corelației între structura socială și cea profesională a întreprinderii; ale sistemului socio-psihologic specific; ale particularităților de stil ale întreprinderii și din punct de vedere sociologic. Și atunci, problemele aparținînd de sociologia întreprinderii, sociologia muncii, psihologia muncii, psihologia industrială, ingineria socială s.a.m.d. sînt socotite ca rezolvabile abia mîine, abia în viitor. Un viitor nu imediat, ci cam imprecis.

Aș fi fost bucuros să-mi pot completa reportajul și cu alte capitolașe privind neliniștea, căutările, împlinirile și eșecurile sociologului, ergonomului, psihologului, biologului de la U.M.E.B.

Oare mai este mult pînă cînd sociologia ne va deveni o deprindere, o obișnuință, o componentă firească a stilului nostru de muncă?

Să pornim de la imaginea unui grup electrogen de 38 KVA...

NELINIȘTEA ÎNCEPĂTORULUI

Inginerii stagiari sînt repartizați în producție cu scopul de a cunoaște produsele uzinei în faza de fabricație. Ei sînt repartizați ca ingineri tehnologi la ateliere, bineînțeles ținîndu-se seama de specialitatea în care s-au pregătit în facultate. Acolo, stagiarii realizează multiple obiective:

Calculează capacitățile de producție, verificînd prin aceasta posibilitățile atelierului de a realiza sarcinile de plan; urmăresc fabricația seriilor zero și, cu această ocazie, se pun de acord cu procesul tehnologic și cu îmbunătățirile aduse în timpul fabricației acestor serii; urmăresc îndeaproape procesul omologării SDV-urilor și al îmbunătățirii acestora; într-un cuvînt, ei au posibilitatea să cunoască și să aducă îmbunătățiri produselor aflate în fabricație, să îmbine singuri, direct, cunoștințele lor teoretice cu practica.

Sînt numeroși foștii ingineri stagiari care au avut rezultate bune în ateliere ca tehnologi, iar acum au rezultate foarte bune la serviciile tehnice. Iată doar cîteva nume: ing. Nicolae Apostol, ing. Constanța Tamaș, ing. Vasile Zaharia, ing. Alexandru Vlaicu.

La U.M.E.B., uzina și stagiarul sînt de fapt doi beneficiari reciproci.

NELINIȘTEA PEDAGOGULUI

Uzina de mașini electrice se poate mîndri cu o veche tradiție în privința muncii de perfecționare a pregătirii profesionale a tuturor membrilor colectivului său.

În fiecare an au fost organizate cursuri de perfecționare pe meserii a tuturor categoriilor de muncitori; în fiecare an s-au ținut numeroase conferințe tehnice pe cele mai importante teme ale procesului de producție; în fiecare an biblioteca tehnică a fost solicitată de peste 2 000 cititori care au cerut peste 3 000 de volume; de patru ani încoace întreprinderea a fost premiată pentru activitatea sa inovatorică.

O muncă deosebită s-a depus pentru elaborarea programelor de perfecționare.

ÎNTREBĂRILE

Gîndirea asigură, fără îndoială, beneficii; dar în ce proporții și din ce izvoare, din ce direcții? Cu alte cuvinte, prin ce? Printr-o abilă aplicare a științei conducerii? Mulțumită inovațiilor și invențiilor? A muncii de concepție? A ingineriei cea de toate zilele? A muncii calificate? Într-un cuvînt, specialiștii sînt judicios, sînt eficient, sînt optim folosiți? Dar cei începători, stagiarii? Sînt puși să gîndească din prima zi, să rezolve problemele din prima zi, să fie folosiți din prima zi? Sau, mai întîi, sînt lăsați să facă o «bobocie» prudentă, la periferia meseriei, fără responsabilități, fără gîndire proprie, fără inițiative, fără acte de decizie? Și peste toate, ne lăsăm numai în nădejdea calificării inițiale, a muncii de rutină zilnice și a sclipirilor mai puternice sau mai slabe ale creierului personal sau ne preocupăm să înnobilăm permanent, prin studiu continuu, această materie primă de o categorie cu totul specială?

RĂSPUNSURILE

Ing. Constantin BÎRA, director tehnic:

«În Directivele Congresului al X-lea al P.C.R. privind dezvoltarea economiei naționale în perioada 1971-1975 se subliniază necesitatea concentrării și intensificării eforturilor de cercetare privind perfecționarea conducerii planificate a economiei naționale, perfecționarea metodelor de conducere a producției, folosirea celor mai noi date ale științei conducerii, ale tehnicii de calcul modern, creșterea eficienței producției pe baza perfecționării organizării, ceea ce a determinat și în Uzina de mașini electrice-București o activitate intensă pentru ridicarea nivelului calitativ al metodelor de conducere și organizare, obținîndu-se rezultate importante, concretizate în depășirea substanțială a indicatorilor de plan, reducerea prețului de cost al produselor fabricate și obținerea unor beneficii substanțiale».

Ing. Eugen NICOLESCU, constructor-șef:

«Dialogul permanent dintre teorie și practică formează elementul cel mai important în munca de concepție. Progresele și succesele tehnice pe care le-am obținut trebuie să fie explicate și prin conștiința socialistă pe care personalul din sectorul muncii de concepție o are. Măsurile administrative au rolul lor în asigurarea progresului tehnic, totuși noi considerăm că primordial este nivelul conștiinței socialiste, acesta fiind elementul ce face ca în permanență proiectanții noștri să dorească să obțină produse care prin performanțele lor să întrecă produsele realizate în țări dezvoltate din punct de vedere industrial».

Ing. Năstase STAN, șeful biroului tehnologic:

«Activitatea inginerească în uzina noastră este de fapt o acțiune de concepție practică, mergînd de la asigurarea bazei tehnice a muncii productive pînă la studierea celor mai amănunțite mișcări legate de procesul de fabricație».

Ing. Marin GHINĂRARU, tehnolog-șef:

«Ingineria cea de toate zilele înseamnă gîndire permanentă în acțiune permanentă, cu alte cuvinte, o gîndire-faptă».

Ing. Călin NEAGU, șeful secției I producție:

«Din experiența anilor de pînă acum am ajuns la concluzia că perioada de stagiatură este de un real folos, atît pentru tinerii absolvenți, cît și pentru uzină».

Mihai VASILE, șeful serviciului personal:

«În cadrul U.M.E.B. perfecționarea profesională continuă la toate nivelurile a tuturor salariaților este o sarcină importantă, de durată, a întregului colectiv de muncă al uzinei, la a cărei rezolvare sînt chemați să-și dea un aport substanțial toate cadrele cu pregătire medie și superioară în vederea găsirii unor forme de mare randament de ridicare a nivelului profesional al salariaților uzinei, astfel încît să se poată asigura realmente un înalt nivel tehnic, competitiv pe piața mondială, a tuturor produselor cu marca «U.M.E.B.».

— CE-AI FURAT TU, MOCOFANE?
— MI-AM FURAT VIAȚA MEA

Cinci momente importante parcurse în sens invers

MOMENTUL I — MISTERUL

Gara de Nord nu este prea aglomerată în timpul prînzului. Are chiar o anumită lumină pașnică a ei, și mai nostalgică și mai liniștitoare în zilele de septembrie. Puținele trenuri parcă pleacă de pe alte linii, ale altor gări, puțini oameni ce conduc la gară se desprind parcă ei înșiși de pe peroanele aurite, totul este frumos, fraternal, tihnit. Nu sînt huligani și vagabonzi, nu se îmbulzește nimeni, nu se dau palme.

Înțelegi siguranța acestui băiețandru care trece de la trenul de Craiova înspre trenul de Constanța, grăbit, fericit, căutîndu-și din priviri colegi cu care să călătorească, elevi de la școala ale cărei cursuri reîncep mîine, elevi de la liceul cu care el se recomandă atît de mîndru: economic *special*. Urcă în trenul accelerat, își găsește locul; în compartiment n-au sosit pînă acum decît un bărbat de 40—45 de ani și o fată de 18—19 ani (fiica lui probabil), care stau cu geamantanul pe genunchi și mănîncă; el le dă bună ziua — ceilalți mănîncă în continuare — își pune geamantanul în plasă, haina în cui și coboară pentru cîteva minute pe peron, cu aceeași preocupare obsedantă de a-și vedea colegi.

Un tînăr cară un geamantan greu, din carton presat. Ce-o fi în el? Se urcă în trenul de Cluj, găsește un compartiment liber, se așază. Este puțin supărat, n-a reușit la facultate, ar coborî să bea o bere, dar n-are în grija cui lăsa bagajul. Curînd se instalează însă și alți doi tineri, care merg se pare aproape, pînă la Ploiești — n-au bagaje — și un bătrînel. Acum, liniștit, tînărul tehnician candidat la studiile superioare pleacă pentru puțin timp să-și satisfacă setea.

L.D.D.R. poartă cu el mîndria calității de student la Suceava. L.D.D.R. cercetează cu demnitate figurile celor trei femei și a bărbatului vîrstnic instalați în compartiment pînă la sosirea sa, își așază geamantanul și agață fișul cu oarecare importanță, se gîndește la momentul cînd se vor dezgheța discuțiile, cînd își vor mărturisi ocupațiile, iar el va avea ocazia să le spună că e student, poate chiar va glumi cu cea mai tinerică,... la brusc hotărîrea să cumpere un baton de ciocolată, pentru orice eventualitate,și coboară din tren.

Acești tineri au intrat în Gara de Nord în zile diferite ale lunii septembrie

Lor li s-a întîmplat însă un lucru comun. Cînd s-au înapoiat în compartimente, nu și-au mai găsit hainele și geamantanele.

MOMENTUL II — INDIFERENȚA

Tatăl și fiica din trenul de Constanța mîncau mai departe pe geamantan. Spuneau că a venit un tînăr care a luat obiectele, dar ei au crezut că este tot el — proprietarul lucrurilor și titularul locului.

Cei doi tineri din trenul de Cluj dispăruseră. Bătrînul i-a auzit spunînd: «Hai să ne mutăm în alt compartiment!» Au plecat, cu bagaje cu tot. Și cu geamantanul cel greu.

Femeile, toate cele trei femei, și bărbatul din trenul de Suceava făceau schimb de nedumeriri. Veniseră doi băieți. Unul a stat în ușă, celălalt a luat geamantanul. Dacă i-au întrebat ceva? Nu, nu i-au întrebat nimic. Au observat numai că unul dintre hoți avea pulover roșu.

Elevul a alergat la capătul peronului, candidatul nereușit a fugit după un milițian, studentul din Suceava...

Toate aceste măsuri erau sortite eșecului pentru că hoțul sau hoții se îndepărtau în altă direcție

MOMENTUL III — INUTILUL

«Am coborît pe partea opusă a vagonului, m-am strecurat printre trenuri pe alt peron și am ieșit din gară pe partea opusă, prin poarta de la podul Basarab. Am desfăcut geamantanul, conținea un flanel, o pereche de pantaloni, mai multe cămăși, acte, fotografii, o diplomă de elev... Am vîndut lucrurile în Piața Matache: pantalonii cu 40 de lei, flanelul cu 20, geamantanul cu 15 lei. Actele le-am rupt și le-am aruncat într-o cutie de gunoi».

«Am desfăcut geamantanul de față cu Manea. Conținea... Am rupt diploma și carnetul de muncitor calificat și le-am aruncat într-un W.C. Ce era să facem cu ele?»

«Geamantanul era greu. Observasem asta de cînd am urmărit pe tînărul care s-a urcat în trenul de Cluj. Acum căutam să ajung cît mai repede cu valiza cea grea acasă la Manea. Acolo am desfăcut-o. Dar înăuntru nu am găsit decît două cămăși și o căciuliță din piele. În rest, valiza era plină cu cărți».

«Da, da. Are dreptate Barbu. În valiză nu erau decît niște cărți. Le-am aruncat, sigur că le-am aruncat».

MOMENTUL IV — RĂTĂCIREA

— Mă numesc Stan Manea, am douăzeci și unu de ani și sînt de loc din comuna Gheorghe Lazăr, județul Ialomița. Profesia mea e lăcătuș-mecanic. Am lucrat în secția de cazangerie a Uzinei de utilaj chimic «Grivița roșie», pînă în ziua arestării. Într-o zi, la începutul lunii septembrie, m-am întîlnit cu consăteanul meu Gh. B. și ne-am plimbat împreună. Atunci el mi-a povestit că merge prin Gara de Nord și fură geamantane. L-am întrebat cum face și dacă mă ia și pe mine.

*

— Mă numesc Ion Mocofan,am nouăsprezece ani, m-am născut în comuna Băbăița, județul Teleorman. Am învățat opt clase plus trei profesionale și am devenit strungar, lucram la uzinele «Electrotehnica». Dar într-o zi a venit la mine acasă Gh. B., și mi-a adus o valiză furată. M-a convins să merg și eu să fur cu el din Gara de Nord. Cu Gh. B. mă împrietenisem mai înainte.

— De ce v-ați împrietenit?

— Așa. Umblam amîndoi.

*

— Mă numesc Gheorghe Barbu, am 19 ani, sînt de loc din comuna Gheorghe Lazăr.

— Ce studii ai?

— Opt clase plus trei — școală profesională.

— Unde lucrezi?

— La «Electrotehnica».

— Lucrezi și acum?

— Nu. Am lucrat. În luna mai mi-au desfăcut contractul de muncă.

— De ce?

— Nu știu.

— De cînd ai început să furi?

— Din luna martie.

— Cum?

— Într-o seară, mă aflam într-un parc și am auzit pe niște băieți necunoscuți mie că din gară se pot fura bagaje. Așa am început să fur și eu.

MOMENTUL V — PRECIZĂRI

Ceea ce nu știe Gheorghe Barbu, ori nu vrea să știe, rezultă din caracterizarea făcută de uzină și atașată la dosarul de judecată: contractul de muncă i-a fost desfăcut pentru absențe nemotivate. Absențe care au început o dată cu frecventarea parcurilor și trasul cu urechea la băieți necunoscuți, iar apoi au devenit profesie o dată cu «meseria» de hoț.

— Cît cîștigai pe lucruri, Barbule?

— Puțin.

— De ce-ți plăcea mai mult să furi decît să muncești?

— Eram mai liber. Mă sculam mai tîrziu dimineața (n.n.: fura în timpul prînzului).

— Ce-ai furat tu,Manea?

— Eu n-am fost cu el decît o dată.

— Dar tu ce-ai furat,Mocofane?

— Mi-am furat viața mea.

Ei bine, cum au putut acești tineri, care acum regretă, unii regretă sincer, alții *spun* că regretă, cum au putut să-și schimbe destinul vieții la o vorbă, la un tras cu urechea, la prima chemare?

«Am auzit»... «a venit»... «mi-a povestit»!... Se pronunță în aceste discuții cuvîntul furt. Ne întrebăm nu cum de s-au încîrdiut pentru comiterea de infracțiuni, nu cum de nu li s-a uscat mîna cînd au atins o valiză străină, «filajul» victimelor și înșelarea lor puteau avea pentru cei neisprăviți chiar vreo notă de mister, dar cum n-au crăpat de rușine atunci, la *primul* sfat de taină, cînd buzele lor au rostit și timpanele lor au auzit nedemnul îndemn «să furăm». Dacă *atunci*, înainte de a se vicia prin fapte, au avut îndrăzneala *să gîndească* strîmb, înseamnă că n-au supt o dată cu laptele mamei rușinea de a cîștiga ce nu meriți, că n-au învățat o dată cu alfabetul cît de grav e să încalci legile societății. Dacă un copil de la țară a putut să trăiască 10—15 ani într-o familie care se deștepta în zori să muncească umăr la umăr, fără a deprinde această obișnuință, dacă el a putut să-și «schimbe profesia» pentru a trăi mai «liber de muncă» și pentru a se «scula mai tîrziu», înseamnă că rătăcirea lui, rătăcirea lor a început mult-mult mai devreme. Dacă puteau rupe, fără să le tremure mîna, acte obținute de alții după studii grele, nu este exagerat să deducem însăși lipsa lor de respect față de școală, dacă a găsi cărți într-o valiză echivala cu «a lua plasă», înseamnă că n-au gustat niciodată, cu adevărat, bucuria cărții. De aceea credem că ei n-au rezistat primei tentații păcătoase. De aceea credem că pentru ei prietenia era egală cu capacitatea de a fiana împreună. Pentru că bagajele lor sufletești, valizele hoților de geamantane, au fost goale de la început. Sau... uitate acasă.

Sergiu ANDON

Eleganța și precizia unui ceas LONGINES domină toate schimbările modei trecătoare.

De vînzare la magazinele «Bijuteria» din întreaga țară.

Longines — cronometru oficial la Jocurile Olimpice de la München 1972.

LONGINES

PUBLICOM

teatru

ANTIGONA

A fost ori nu o criză adevărată, a trecut realmente printr-o perioadă de şovăială şi de şubrezire a personalităţii sale (care i-au clătinat prestigiul, reţeta de casă şi ne-a lăsat şi pe noi cu gustul amar al îndoielii), fapt e că în această stagiune, în acest ceas tîrziu al începutului de stagiune, Teatrul Mic şi-a încordat forţele într-un imens gest de ambiţie artistică şi a dat exploziv dovada virtuţilor sale celor mai de sus. Cu aceeaşi actori ai săi, lăsaţi o vreme să amorţească în tristeţe, cu acelaşi bun regizor, covîrşit o vreme de atribuţiile directoriale, cu aceeaşi excelentă scenografă, dar cu un text în măsură să-i oblige a da *mult* şi *totul*: «Antigona» lui Sofocle. La ora actuală, cînd teatrul nostru se zbate cu sinceritate în căutarea căilor de împlinire a rosturilor sale celor mai profunde, gestul montării unuia din splendidele creaţii ale genului poetic omenesc, a unei tragedii greceşti în care străluceşte pînă la incandescenţă puritatea monumentalilor eroi ai antichităţii, e un gest care îşi asumă *toate meritele* şi *toate riscurile*. E un risc să joci o tragedie sofocleană într-un teatru de buzunar, să o joci cu o trupă de actori care are prea puţin — sau de loc! — exerciţiul interpretării clasicilor, a cadenţei, ritmurilor şi plasticii impuse de teatrul helenic, e un risc să chemi pe Sărindar un public şi el neantrenat în receptarea acestui mare teatru. Dar e un risc inexistent — cum s-a şi dovedit — cînd în această trupă există tragedieni de frunte ai scenei româneşti, un Ionescu-Gion, şi o Leopoldina Bălănuţă, şi o Olga Tudorache, cînd există aici febrila dorinţă a actorilor de a demonstra (fie chiar, să zicem, şi în rolurile anonime ale corului!) că prestigiul iniţial al Teatrului Mic — şi marca sa de elită — nu a fost o chestiune de simplă vogă regizorală, de împliniri scenice răzleţe, ci s-a datorat unui mecanism teatral ce purta în sine toate premisele unor viguroase şi mereu reînnoite izbînzi.

Ion Cojar a vrut şi el să demonstreze că dacă directoratul trupei nu i-a priit, el *rămîne* un regizor care ne poate răscoli în egală măsură cu Sofocle şi cu Paul Everac, şi a făcut-o şi de astă dată cu profesionalism distins, dar mai ales cu eleganţă clasică, şi un calm, o fineţe de o modernitate desăvîrşită. În spectacolul său el s-a mulţumit doar să sugereze graţia şi noblesa de basorelief a corului, dar l-a despovărat de recuzita violent «de epocă», de perucile şi bărbile cîrlionţate (e drept că l-a cam lipsit, uneori, şi de necesara poezie a sincronizării perfecte a vocilor şi mişcărilor!), l-a îmbrăcat, cu voia scenografei Adriana Leonescu, în neaşteptate costume de un negru funerar (contrazicînd albul clasic al costumaţiei antice, dar întregind prin aceasta dramatismul întunecat al întîmplărilor), a lăsat Antigonei, şi lui Creon, şi Ismenei, şi lui Hemon, chipurile şi pieptănăturile de fiecare zi ale interpreţilor lor. Dar acestea au rămas doar elementele exterioare, auxiliare, ale interpretării de azi, aici, la noi, de noi, a tragediei sofocleene, care nu mai poate mişca spectatorul de azi prin exact aceleaşi linii de forţă care răscoleau spectatorul de atunci. Superbului eroism al Antigonei — Leopoldina Bălănuţă, personaj statutar asemeni cariatidelor de pe Acropole, dotat cu un unic şi fierbinte crez (acela de a-şi înmormînta fratele lăsat pradă corbilor), crez pentru care îşi jertfeşte conştient viaţa, imensei simplităţi incandescente dar liniare a caracterului ei, spectacolul lui Cojar îi opune evoluţia zbuciumată a lui Creon — Ionescu-Gion, cel care înţelege că a greşit, şi-şi pleacă fruntea, zdrobită de simţămîntul culpabilităţilor, în ţărînă. Dacă grecii antici iubeau şi urmăreau cu voluptate mai ales personajele fanatic neclintite, sensibilitatea modernă e mai aplecată asupra marilor mişcări şi prefaceri interioare; şi poate de aceea noi rămînem după spectacol mai ales cu obsesia figurii spiritualizate pînă la durere a lui Ionescu-Gion, a tonalităţilor profunde ale vocii sale, a trăirilor sale zguduitoare, cu imaginea acelui monument al durerilor şi vinovăţiilor omeneşti, care a fost, în interpretarea lui Gion, Creon. Asta nu înseamnă că Antigona Leopoldinei Bălănuţă nu a fost plămădită în acelaşi creuzet al miracolelor scenice, că ea nu a izbutit să ne convingă cu aceeaşi forţă copleşitoare de adevărul, omenescul şi necesitatea gestului ei nebun şi sublim, ce înfrunta legea cetăţii întruchipată de voinţa lui Creon. Şoaptă, cutremurare, ţipăt, resemnare, credinţă, toate se împletesc în jocul ei, într-o tensiune interioară căreia numai Leopoldina i-a desluşit tainele.

Într-un spectacol în care Ion Marinescu acceptă rîndul doi din cor (şi-l vezi tot timpul, ca pe un far, luminînd de acolo), în care Olga Tudorache acceptă o simplă apariţie în care nu face decît să asculte nişte veşti înfiorătoare (dar cum ştie să le asculte!), într-un spectacol în care Const. Codrescu şi Vasile Gheorghiu fac din micile lor scene mari momente de artă, iar luminile lui Titi Constantinescu (un mănunchi de reflectoare ce se mişcă, asemeni soarelui, pe cerul scenei) îşi joacă expresiv propriul lor rol, într-un asemenea spectacol nu te poate dezamăgi adînc şi definitiv faptul că Hemon şi Ismena (N. Pomoje şi Monica Ghiuţă) nu au avut parte de întreaga strălucire ce li se cuvenea. Cel mult te poate durea. Dar nu-i nimic: se mai întîmplă în viaţă.

Sanda FAUR

Drumul Antigonei (Leopoldina Bălănuţă) spre ţinuturile lui Hades.

SISTEM ŞI SOCIETATE

de Henri WALD

Cibernetica şi teoria informaţiei, lingvistica şi teoria comunicaţiei au ajuns, în cele din urmă, să impună metodologia structurală tuturor ştiinţelor despre om.

Era de aşteptat ca, la un moment dat, valabilitatea incontestabilă a analizelor structurale să determine apariţia unei noi filozofii. Structuralismul este filozofia unei societăţi în care tehnica ameninţă să scape de sub controlul valorilor, în care relaţiile sociale ameninţă să absoarbă individualitatea umană, în care determinismul ameninţă să se transforme în fatalitate. Structuralismul, idolatrizînd sistemul în dauna elementelor lui componente şi calculul în detrimentul idealurilor, este o filozofie a resemnării în faţa dezvoltării tehno-birocratice a capitalismului contemporan. «Epoca noastră — observă Erich Fromm — a găsit un substitut lui Dumnezeu: *calculul impersonal*. Acest nou Dumnezeu s-a transformat în idol căruia toţi oamenii pot fi sacrificaţi» .

Structura este un sistem de organizare în care părţile sînt total subordonate întregului şi care, de la un anumit stadiu al evoluţiei, se conservă şi se dezvoltă autoreglîndu-se prin retroacţie. Însă, cu cît sistemele de organizare sînt mai complexe, cu atît mai puţin pot fi reduse elementele componente la relaţiile dintre ele şi proprietăţile părţilor la însuşirile întregului. Cînd elementele sistemului sînt *oameni* — singurele fiinţe capabile, datorită mijloacelor de producţie şi comunicare, să furnizeze mai multă informaţie decît au primit — atunci raportul începe să se răstoarne: sistemul devine din ce în ce mai subordonat elementelor. Oamenii nu sînt exemplare similare ale unei specii zoologice, ci unicate diferenţiate ale unei comunităţi sociale. De aceea, în ultimele zece mii de ani, societatea omenească a trecut prin cinci orînduiri, în vreme ce stupul de albine are aceeaşi structură. S-a calculat că numărul zestrelor ereditare posibile ale omului este de ordinul $10^{2\,400\,000\,000}$, număr care depăşeşte, probabil posibilitatea oamenilor de a-l realiza. Deci, fiecare dintre noi este o fiinţă unică şi originală *nu numai* prin istoria sa personală, dar şi prin constituţia sa biochimică. Nimeni n-a avut şi nu va avea vreodată sunetul vocii mele, grafia scrierii mele şi felul meu de a gîndi. Spre deosebire de elementele care alcătuiesc o structură naturală, individualităţile umane, prin interogativitatea, negativitatea şi creativitatea gîndirii lor, şi-au cucerit *nu numai* libertatea de a înţelege direcţia în care evoluează societatea, dar şi libertatea de a interveni pentru a o menţine în slujba aspiraţiilor umane. Trebuie depăşit atît ego-centrismul primei faze a capitalismului, cît şi socio-centrismul ultimei lui faze şi construită o orînduire în care dezvoltarea societăţii să ducă la dezvoltarea fiecărei individualităţi. Orînduirea socialistă, cea mai complexă din istorie, nu se poate dezvolta fără dezvoltarea puterii spirituale a individualităţilor ei. Societatea socialistă, în care «cîştigarea» existenţei va fi înlocuită, la un moment dat, cu «trăirea» existenţei, nu se poate autoregla fără intensificarea vieţii sufleteşti a membrilor ei. Mai mult decît oricare altă orînduire, socialismul progresează nu numai prin trecerea de la îmbogăţirea vieţii exterioare la îmbogăţirea celei interioare, dar şi invers. O nouă societate are neapărat nevoie de o nouă mentalitate. Rolul conştiinţei este şi mai decisiv într-un moment al istoriei în care dezvoltarea electronică a tehnicii ameninţă să hipertrofieze confortul material în paguba efortului spiritual.

Cibernetica nu poate forma decît supertehnicieni cu o imensă putere cerebrală, dar nu este de resortul ei să formeze oameni capabili să orienteze această putere, să domine tehnica prin înţelepciunea lor, să menţină mijloacele sub controlul scopului suprem al omului: *omul însuşi*. «Alt fel spus — scrie Georges Friedmann — în faţa ciberneticii, etica, domeniul spiritului, păstrează drepturile sale depline, cu atît mai exigente cu cît tehnica este mai perfectă». În conducerea orînduirii socialiste, deciziile nu pot fi luate numai pe baza prelucrării matematice a informaţiei senzoriale. Ele trebuie să ţină seama şi de prelucrarea etică a informaţiei afective. Ca teorie, socialismul s-a constituit prin trecerea de la utopie la ştiinţă, dar ca orînduire, socialismul se construieşte şi prin trecerea, fie şi intermitentă, de la ştiinţă la «utopie» ... Fără idealuri, care depăşesc rezultatele diverselor analize structurale, n-am fi capabili să transformăm viitorul în prezent şi viitorul n-ar fi altceva decît un trecut proiectat. Analiza «sistemică» a societăţii omeneşti este necesară, dar nu este şi suficientă. Metodologia structurală va fi cu atît mai insuficientă cu cît societatea umană va fi mai diferenţiată în personalităţi capabile să îndrepte mersul istoriei, să restabilească echilibrul, mereu stricat, între om şi propriile sale creaţii.

varietăți

regina gîștelor...

...adică nu chiar regina, ci — în ton și cu moda — «Miss crescătoarea de gîște». Este titlul care se acordă anual la tîrgul de gîște din Koevorden, în Olanda, celei mai harnice și mai pricepute crescătoare din țară. Pe anul 1971, gloriosul titlu a revenit domnișoarei Grietje Meppelink, pe care o vedem fotografiată cu cîteva dintre nevinovatele ființe care au fericit-o.

cinci generații

Cinci reprezentante a cinci generații reunite în localitatea Lavino di Sopra (Italia) cu prilejul nașterii celui mai nou membru al familiei. De la stînga la dreapta: micul Massimo, mama lui, Daniella Balloti Castagnini (16 ani), bunica, Ana Castagnini Alvisi (38 ani), străbunica, Laura Castagnini Scandellari (56 ani) și stră-străbunica, Assunta Scandellari Pozzi (85 de ani). Declarația acesteia e plină de optimism: «Aștept cu nerăbdare să-i văd și pe fiul lui Massimo»...

așa că toată lumea e mulțumită...

Micuța Sven (6 ani) din Eskilstuna, o localitate mică din sudul Suediei, s-a săturat de banalitatea derdelușului și a echipajului cu cîini. E mulțumită deci că a găsit această soluție originală. E mulțumit și purcelușul care — speră el — pe baza noii sale funcții va fi scutit de festivitatea nu prea agreabilă a sarmalelor. Dacă speranțele lui se vor adeveri, înseamnă că a avut cu adevărat un noroc porcesc.

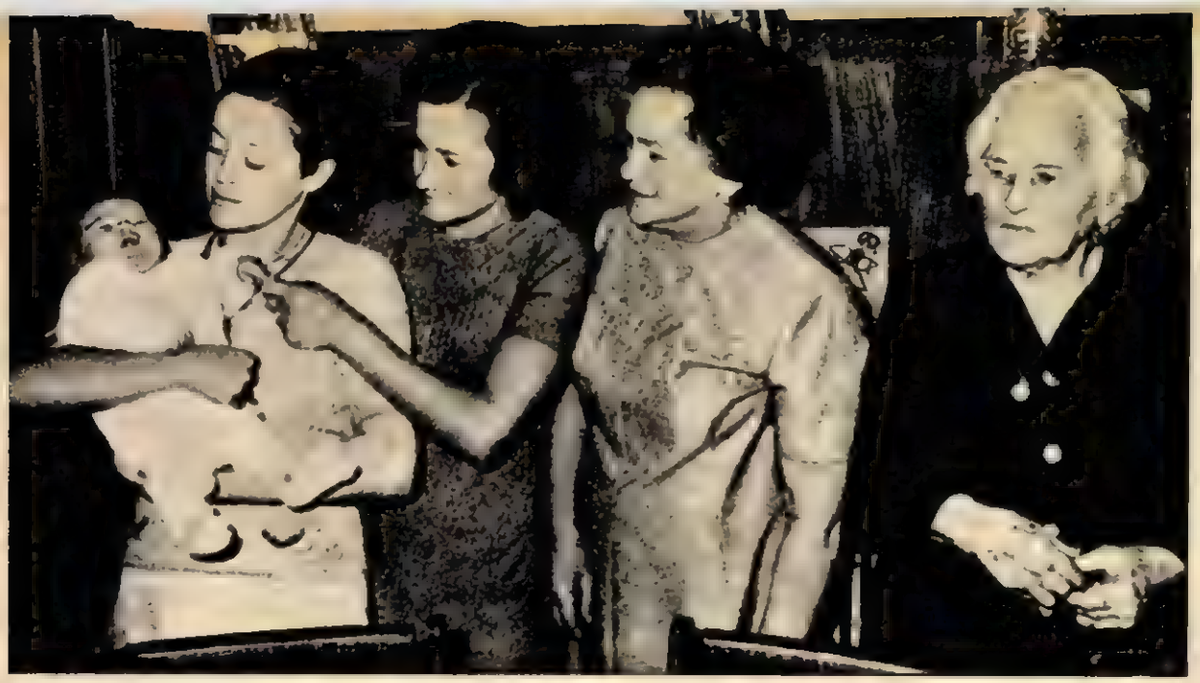

în numele lui cronos

S-a deschis la Lausanne, centrul mondial al ceasornicelor, cea de-a 30-a expoziție de ceasuri și bijuterii. Presupunem că e ceva de văzut acolo, chiar dacă n-ar fi să ne luăm decît după cele trei modele de față..

samuraii secolului XX?

Ultima modă japoneză în materie de lupte sportive se cheamă «kendo» și necesită o costumație specială: adversarii sînt înarmați cu lănci zdravene confecționate din tulpini de bambus și sînt protejați cu armuri făurite din piele groasă cu armătură tot din bețe de bambus, în mîini purtînd mănuși care aduc cu cele folosite de jucătorii de hochei. Regulile luptei sînt foarte simple: care-l altoiește mai țeapăn pe adversar, cîștigă!

muzica– dușmană a suferinței omenești

Interesante experimentări în tratarea, cu ajutorul muzicii, a maladiilor cardiace și ale sistemului nervos central au loc într-un sanatoriu din stațiunea balneară sovietică Alșuta. În cabinete psihoterapice dotate cu aparataj medico-muzical de înaltă tehnicitate se urmăresc efectele, uneori uluitoare, ale muzicii asupra oamenilor în suferință. Evident, nu orice muzică...

cronica satirică

de Teodor MAZILU

OBRAZUL SUBȚIRE CU CHELTUIALĂ SE ȚINE

Am văzut mulți oameni cu obraz fin. Am admirat mulți domni, de asemeni — în aceeași măsură — și multe doamne cu obraz subțire. Credeam, naivul, că obrazul subțire e un dar al naturii... Nu mă gîndeam că un asemenea obraz catifelat costă o avere. Nu mă gîndeam că unii s-au ruinat, au împrumutat în dreapta și-n stînga, numai să le rămînă obrazul subțire.

Obrazul cu pricina nu era cine știe ce subțire, dar, oricum, cînd am văzut în ce datorii s-a înglodat omul ca să-și păstreze tenul, m-am îngrozit. Vai de mine și de mine... Mi-am dat seama de adevărul pînă atunci ignorat sau disprețuit... Da! Obrazul subțire cu cheltuială se ține. Pentru așa ceva trebuie bani, nu glumă... Un ten perfect poate ruina și-un miliardar...

Desigur, aici nu e vorba de ten... E vorba de subțirimea filozofică a obrazului. E vorba de finețea lui mondenă... Aici apa de ploaie n-are nici un efect, aici e nevoie de o groază de bani. Se pune deci întrebarea firească: pentru ce trebuie chiar atîta bănet? Așa scump să fie un obraz subțire?! Mi s-a explicat și mie de către exigenții proprietari ai acestor catifelate obraznuri, și pînă la urmă m-am edificat.

Noțiunea de obraz e foarte largă. Cu cît o interpretăm mai la figurat, cu atît sîntem și mai aproape de adevăr... Prin obraz se înțelege vilă la mare, vilă la cîmpie, profesor de judo, cosmetică, mașină elegantă, valet cu studii universitare, concedii foarte plăcute, ei, toate astea costă bani frumoși. Prin obraz subțire nu se înțelege etică, ci mașină. Așa că indivizii cu pricina, obsedați de obraz, nu știu de unde să mai scoată bani. Și pe căi legale, și pe căi mai puțin legale. Obrazul se cere zi de zi întreținut, el nu vrea să știe de nimic. Nu-i dai ce vrea, imediat capătă riduri. Și apoi ține să-și păstreze rangul... Să fie un obraz mai subțire ca el? S-aibă altul o vilă mai frumos mobilată ca a lui? Nu. Mai bine moartea, mai bine sfîrșitul...

Am descoperit taina cea mare... Ca să-ți păstrezi cu atîta îndîrjire un obraz atît de fin și de costisitor trebuie să ai de fapt un obraz neînchipuit de gros... Altfel, nu se poate.

1

telegrame

● *Regizorul american Richard Fleisher, în colaborare cu scriitorul John Osborne, realizează un film inspirat de biografia lui Martin Luther.*

● *Protagonistul viitorului film al lui Jean-Pierre Mocky va fi Alain Delon.*

● *Leonard Whiting, interpretul lui Romeo din ecranizarea lui Zeffirelli, filmează sub conducerea lui Bernard Borderie o peliculă de aventuri intitulată* La război ca la război. *Din distribuție mai fac parte Sylvie Fennec, Curd Jurgens și Silvia Dionisio.*

● *Geraldine Chaplin (foto 1) turnează la Madrid. Regizorul spaniol Pedro Olea a solicitat-o pentru filmul* Casa fără poartă. *Scenariul aparține scriitorului mexican Jose Augustin.*

● *Alberto Sordi deschide genericul comediei intitulate* Sergentul Alberto Sordi, *o coproducție italo-sovietică al cărei autori sînt regizorul Gheorghi Danelia și scenaristul Cesare Zavattini.*

● *Robert Redford (foto 2), George Segal, Zero Mostel și Ron Leibman sînt interpreții filmului* Stînca încinsă *al lui Peter Yates (realizatorul lui «Bullitt»).*

● *O satiră corosivă la adresa suprasolicitatului «American way of life» («modul de viață american») se anunță a fi* Războiul dintre bărbat și femeie, *comedie cu Jack Lemmon, Jason Robards și Barbara Harris. Pe ecran, replicile actorilor vor fi prelungite de inserturi desenate de celebrul James Thurber.*

● *Pierre Etaix a răspuns bucuros invitației lui Jerry Lewis de a juca într-un film al acestuia din urmă.*

12 oameni furioși

2

E film de cameră și totuși spectaculos ca «Waterloo». E dramă de idei și totuși te ține cu sufletul la gură ca cel mai diabolic polițist al Agathei Christie. Nu descoperi «criminalul», ci doar criminalii — virtuali. Mai mulți. 11 contra 1. Împiedicați să comită crima de un apărător care se angajează în ultimul moment în luptă cu o armă albă: îndoiala. De un nebun care aruncă o piatră. Un jurat care în loc să rostească verdictul «vinovat», susținut de ceilalți 11, îndrăznește să-și exprime o bănuială: că toate probele *sînt* sau mai degrabă *ar putea fi* false. Pe teoria speculativă — ce ar fi *dacă*. Și asta într-o justiție care fetișizează faptele, în care pînă și filozofia — cînd se ajunge la ea — e pragmatică. Da, desigur, America de azi era cel mai bun ring pentru pasionantul meci intelectual pe care-l desfășoară, cu o rară inteligență a spectacolului, Sidney Lumet. Regizor călit la școala micului ecran, adică la școala esențelor, a tensiunilor pe careu redus. A conflictelor îngrămădite în patru pe patru. Adică în încăperea noastră cea de toate zilele, în camera noastră de juraţi interiori.

De multă vreme nimeni n-a mai îndrăznit să ne supună unui tir concentric, cu explozii dirijate, cînd într-un colț al sufletului cînd, prin ricoșeu, într-altul. Am mai întîlnit o prejudecată rasială într-un film, una socială într-altul, dar aici sînt strînse atîtea prejudecăți la un loc, sînt puse sub focul artileriei

PE ECRANE:

Henry Fonda, apărător înfocat al cauzelor drepte.

unchiul vanea

de Alice MĂNOIU

doar într-o oră și jumătate de spectacol, încît simți că te sufoci o dată cu jurații, strălucit încolțiți de personajul lui Henry Fonda. Acest cavaler al adevărului pe care-l descoperă treptat, o dată cu noi, nu-l deține din capul locului, ca atoateștiutor. O demonstrație de umanitate cîștigată prin inteligență și sentiment, ambele rarisim îmbinate cu atîta forță psihologică. Filmul lui Lumet nu e speculație de idei, ci de conștiințe. Mobilizare morală generală a sălii întregi chemate să limpezească cazul. Dar nu cazul falsului criminal, ci cazurile celor gata să trimită din usurință, sau de a condamna, la moarte un nevinovat. Pentru că sînt 11 «cazuri», cu Fonda 12, și el gata să greșească uneori, ca oricare dintre noi. De aceea ne ține ca într-un clește acest film «clasic», construit după toate canoanele de timp și spațiu, cu aparatul plasat într-un punct fix, afurisit anchetator de conștiințe, ca un ochi critic deschis asupra unei societăți întregi. Un ochi care stimulează în noi reacțiile etice, cînd ne aruncă în arenă pe rînd aceste animale pline de prejudecăți, și prin asta gata să devină sîngeroase. Filmul lui Lumet e ca un duș scoțian ce ne activizează circulația creierului și sufletului totodată. Cinste regizorului care ne forțează să acceptăm nobila lui provocare. Și să intrăm, o dată cu el, în arena disputelor. Arena celor realmente curajoși.

Unchiul Vanea (Innokenti Smoktunovski) și Sonia (Irina Kupcenko) rămîn să ducă mai departe greul.

de Magda MIHĂILESCU

Într-o casă ce pare părăsită sau ocolită, ochiul aparatului alunecă peste o sufragerie goală, trece pe lîngă un samovar uitat, înregistrează o mașină de cusut, inutilă, o găleată cu o mătură alături; lucruri încremenite de care oamenii nu s-au apropiat de mult, se vede bine. Simțim că pe aici se calcă totdeauna în grabă și cu silă, că nici o mînă nu s-a oprit să mîngîie un obiect.

Avem încredere în aparatul ce continuă să se tîrască în încăperi cenușii, cu podele acoperite de ziare, răvășite, se pare, de vreo furtună, deci undeva trebuie să existe o fereastră deschisă și începem să o așteptăm, încă din primele minute, pentru că deja «nu ne mai ajunge aerul».

Iată cel dintîi contact, aproape înfricoșător, cu filmul acestui mare cineast pe nume Andrei Mihalkov-Koncialovski care vizualizează, magistral, senzațiile. Am crezut că numai la o primă «vizionare» filmul te împinge să vezi zăpușeala, așa cum alții văd idei. Privit însă și a doua, și a treia oară, *Unchiul Vanea* îți aduce stropi de sudoare pe frunte. Cu cît descoperi mai multe ferestre deschise cu atît îți dai seama că eroii lui Cehov stau mai tot timpul lîngă un ochi de geam, foarte rar pe un scaun la o masă. Cum bine spunea cineva, din acest film a fost alungat aerul. Speranța că barometrul — insistent prezent pe ecran — ar putea indica și altceva decît secetă este tot atît de fragilă ca și momentul de echilibru instalat, pentru scurt timp, în casa profesorului Serebreakov, acoperiș al destinelor ce-și consumă tragedia inutilității. Înșelat, umilit și mînat în afara nădejdii, Vanea distruge liniștea aparentă, mincinoasă; pentru el nu există «vreme frumoasă», ci doar «vreme bună să te spînzuri», el singur are curajul de a se întreba răspicat «ce să fac cu viața și cu dragostea mea», iar în fața acestor vorbe chinuite, frazele înaripate ale doctorului Astrov («la om totul trebuie să fie frumos...») par un leac în care nici el nu crede foarte tare. De altfel, cu o ironie tristă, Koncialovski l-a obligat pe erou să-și spună replica la masă, printre două înghițituri. Nu este singura deplasare de accente pe care o operează cineastul, poate spre supărarea celor care nu acceptă ca Cehov să fie citit în mai multe chipuri. Cu libertatea și răspunderea pe care și le asumă orice mare artist, Koncialovski și-a îngăduit să se apropie de eroi într-o *altă zi* decît cea în care eram noi obișnuiți să le deschidem ușa, într-o zi în care Astrov a obosit peste măsură, în care Sonia, îndrăgostită, a mai uitat de suferințe (în film este foarte-foarte tînără, o copilă aproape), iar Elena Andreevna nu se mai mulțumește să fie o frumoasă pasageră (așa cum ne-au învățat interpretările din teatru), ci o femeie care, cel puțin, se străduiește să înțeleagă. Peste înfrîngerile și tresăririle lor alunecă privirea neîndurătoare a lui Vanea, cînd cinică pînă la sfruntare, cînd

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FERRER Mel (Melchior)

Actor (de teatru și film) și regizor (de film) american, născut la New Jersey, Elberon, la 25 august 1917. Studiază la Universitatea din Princeton, făcînd apoi teatru (de amatori) și scriind cărți (devenind chiar editor). Apare pe Broadway ca balerin în musicaluri, după care activează la postul de radio NBC ca producător și regizor. Angajat de casa Columbia ca regizor de film, debutează în 1945 cu *The Girl of the Limberlost*. După această primă experiență, va alterna teatrul cu filmul, fiind pe rînd: producător (*The Fugitive*, de John Ford), actor (*Lost Boundaries*–1949) și din nou regizor, cu două filme remarcabile: *Vendetta* și *The Secret Fury* (1950). Se va impune însă mai mult ca actor prin inteligență, sobrietate, eleganță și mască sa melancolică, prin aerul său cocoțat visător și îndrăzneț. A fost admirat în filme atît de diverse și inegale (turnate în mai toate țările) ca: *Rancho Notorious* (S.U.A.–1951–Fritz Lang)· *Scaramouche* (S.U.A.–1952); *Lili* (S.U.A.–1953); *Knights of the Round Table* (S.U.A.–1954), *Elena et les hommes* (Franța–1956–Jean Renoir); *Război și pace* (S.U.A.–id.–King Vidor); *Oh! Rosalinda* (Austria–Anglia–id.); *Et mourir de plaisir* (Franța–1960–R. Vadim), *Dracolul și cele zece porunci* (Franța–1962–Duvivier), *The Longest Day* (S.U.A.–id.); *Căderea Imperiului roman* (1963); *Everyday is a Holiday* (Spania–1966); *El Greco* (Italia–1966), *Cervantes* (1967). A interpretat alături de soția sa, Audrey Hepburn, *The Nun's Story* (Fred Zinnemann) și pentru TV, o nouă versiune a *Tragediei de la Mayerling*. Tot ca a fost vedeta filmului realizat de el: *Green Mansions* (1958).

FERRERI Marco

Regizor italian de film, născut la Milano, la 11 mai 1928. Renunță la studiul medicinei veterinare pentru a se dedica integral cinematografului. Începe modest, realizînd pelicule publicitare, creînd apoi (în colaborare cu Riccardo Ghione) o formulă de film originală: *Documento mensile*, alcătuit din scurt metraje semnate de cineaști de talia unor Visconti, De Sica, Fellini, Emmer, cu concursul unui Moravia, Zavattini sau Renato Guttuso. Devine producător și în 1956 întîlnește în Spania pe scriitorul și umoristul Rafael Ascona, care va deveni scenaristul său obișnuit și cu care va realiza cîteva filme satirice, persiflînd pînă la grotesc năravuri de-ale burgheziei spaniole: *El Pisito* (1958); *Los Chicos* (1959) și *El Cochecito* (1960), distins la Veneția cu premiul Presei internaționale și cu marele premiu la Punta del Este. Pe aceeași linie satirică, de ascuțită observație și de realism ironic va realiza succesiv în Italia: *La italiana e l'amore* (1961), *Una storia moderna* (*L'ape regina*–1962); *Le donne scimmia* (1963), în care influența lui Buñuel este vizibilă: *Marcia nuziale* (1966) și *Lo Harem* (1967), filme care au întîmpinat serioase dificultăți din partea cenzurii pentru stilul lor insolent, neconformist; *Dillinger e morto* (1968), aprofundat studiu asupra crizei morale ce bîntuie în societatea modernă, de altfel ca și următoarele: *Break-Up* (*L'uomo dai palloni*–1968) *La seme dell'uomo* (1969); *Liza* (1970) și *L'audienza papale* (1971), filme crude, violente, baroce, de un umor atroce, punctate uneori cu un dram de (bineveni tă) candoare, reflectînd personalitatea inedită a autorului lor.

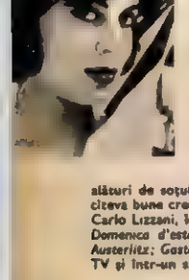

FERRERO Anna-Maria

Actriță italiană de film și teatru, născută Anna Maria Guerra, la Roma, la 18 februarie 1934. Debutează la 16 ani în filmul *Il cielo è rosso* (1950) revelîndu-se în filmele-i ulterioare o actriță de nebănuite posibilități expresive. De la primele ei interpretări vădește o sensibilitate neobișnuită, o vibrație interioară caracteristică numai marilor actrițe de dramă. Orice rol pe care-l deține capătă astfel o apreciabilă încărcătură emoțională, iar filmele se succed numeroase, aducîndu-i mereu noi biruințe artistice. Amintim dintre ele: *Domani è un altro giorno* (1951); *Cristo proibito* (id.), *Lorenzaccio* (1952); *Infedeltà* (1953); *I vinti* (id.); *Villa Borghese* (id.); *Napoletani a Milano* (id.); *Giuseppe Verdi* (id.); *Una parigina a Roma* (1954); *Cronaca amorilor sărace* (id.); *Război și pace* (1956); *Kean* (1957). *Suprema confesiune* (1958); *La notte brava* (1959), *Surprizele dragostei* (id.). După o perioadă de pauză cinematografică și una de intensă activitate teatrală, alături de soțul ei (pe atunci), Vittorio Gassman, reintră pe ecran cu cîteva bune creații în: *Il Gobbo* (1960) și *L'ora di Roma* (1961), ambele de Carlo Lizzani, în *I Delfini* (1960) de Maselli și *O zi ca leu* (1961) sau *Una Domenica d'estate* (1962). A mai apărut pe genericul unor filme ca: *Austerlitz*; *Gastone*; *Il mattatore*; *Controsesso*, în cîteva emisiuni și filme TV și într-un spectacol muzical de succes: *Irma la douce*.

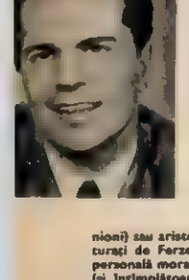

FERZETTI Gabriele

Actor italian de film, teatru și TV născut Pasquale Ferzetti, la Roma, la 17 martie 1925. Studiază la Academia națională de artă dramatică și, după o foarte scurtă apariție în *Fiecăre pasiune* de L. Chiarini (1942), revine făcîndu-și adevăratul debut pe ecran în *Mizerabilii* (1948), versiunea lui Ricardo Freda. Va alterna apoi activitatea cinematografică cu cea teatrală, apărînd din ce în ce mai des în film, impunîndu-se ca un actor sobru, ponderat, elegant, ironic, cu o manieră de joc incisivă, ce avea să cunoască un apreciabil succes de public și critică. Personajele sale sînt oarecum axate pe un tip caracteristic: omul calm, distins, cu tip de intelectual, puțin cinic, uneori laș, cu accente sincere și cu dramatic eficace. Pe această linie, interpretările lui vor fi din ce în ce mai rafinate, mai adîncite. De la profesorul din *La provinciale* (1953–Mario Soldati) și cel din *Camilla* (1954–L. Emmer) pînă la arhitectul Sandro din *Aventura* (1960–Antonioni) sau aristocratul din *Lunga notte a lui '43* (id. Vancini), eroii conturați de Ferzetti fac parte din aceeași stirpe de oameni cu o foarte personală morală, în care egoismul și trufia vor înăbuși sistematic rarele (și întîmplătoarele) accese de generozitate și franchețe. Cu excepția unor roluri croite pe alt tipar, ca acelea din: *Puccini* (1953), *Casa Ricordi* (1954), *Adriana Lecouvreur* (1956), *Il cavaliere e la zarina* (1959), *Venere imperiale* (1962), joacă personaje aproape identice în filme numeroase, din care reținem pentru nuanțele lor speciale: *Le amiche* (1955); *Denotelle* (1956); *Parola di ladro* (1957); *Souvenir d'Italie* (id.); *Le meravigliose* (1959); *Tutti innamorati* (id.); *Jessica* (1962–L. Negulescu); *I dongiovanni della Costa Azzura* (1963); *La calda vita* (1964); *L'eta del malessere* (1968); *Un bellissimo novembre* (1969) ș.a.

film

unchiul vanea

stinsă ca a îngerilor izgoniți din cer. Actor din familia celor care pîrjolesc totul în jur, Smoktunovski își strivește uneori partenerii, în ciuda excelentei distribuții alcătuite de Koncialovski (Irina Kupcenko — Sonia, Irina Mirosnicenko — Elena Andreevna, Serghei Bondarciuk — Astrov). Cred că este greu să și respiri lîngă un astfel de interpret dar să joci alături de el! Dacă aș fi actor (așa cum îi place lui Radu Cosașu, din cînd în cînd să se închipuie» — din necesități metodologice — Dan Spătaru sau Dinu), mi-ar fi pur și simplu frică să mă trezesc partenerul lui. În cel mai rău caz, l-aș ruga pe regizor să nu mă obligе să-l privesc în ochi pe Smoktunovski. Nu văd cum s-ar putea ține piept unui actor care, acolo unde alții abia zăresc o steluță, el vede cum se desprinde o nouă lume.

UN DEBUT:

SERGIO ENDRIGO – actor de film

Distinsul cîntăreț, compozitor și poet italian a refuzat, cîțiva ani la rînd, propunerile unor regizori de a juca într-un film: «Toți mă solicitau pentru lucrări neînsemnate — ne mărturisea Endrigo la Brașov — unii speculau numele cîntărețului, alții — oarecarea mea asemănare cu Serge Reggiani. Nu m-au interesat». Iată însă că, de curînd, cineastul Carlo Tuzi i-a oferit o partitură pe măsura demnității unui artist ca Endrigo; este vorba de filmul pentru televiziune *În toate duminicile, dimineața*, o poveste amară a unei familii de muncitori italieni emigrați în Elveția, obligați să înfrunte nesfîrșite umilințe. Filmul face parte dintr-un ciclu închinat realităților contemporane, intitulat «În oglindă». Pentru cei care-l cunosc bine pe Sergio Endrigo, pentru cei care știu că bărbatul care a compus «Arca lui Noe» nu este doar cîntărețul iubirilor triste — cum mai cred unii, pe ici, pe colo — ci un artist profund angajat, autor al multor cîntece politice, această opțiune cinematografică nu este cîtuși de puțin o surpriză.

tv

de C.N. CONSTANTINIU

VĂ PLACE MUZICA SIMFONICĂ?

Cu mai mulți ani în urmă, la un spectacol cu **Orestia** al Teatrului «Lucia Sturdza Bulandra», un tînăr adresă următoarea întrebare prietenului cu care venise la teatru: — Cine o fi, mă, ăsta, Agamemnon?

Inutil să mai demonstrăm că cei doi spectatori ar fi fost mult mai la largul lor pe un teren de fotbal, și că te-ar fi privit cu o profundă neliniște dacă le-ai fi spus că premiera piesei tragicului poet din Eleusis a avut loc în anul 458. Să nu fi auzit în cei doisprezece ani de școală nimic despre Eschil?

Mi-am reamintit de acest trist episod, urmărind pe micul ecran o anchetă cu un titlu cam prea solemn și monumental: «Orizonturile muzicii» dar care demonstra aceleași grave carențe de informare culturală, de astă dată muzicală, printre tineri vădit stînjeniți de întrebările reporterilor, după răspunsurile pe care le dădeau: «nu mă duc la concerte», «destul de rar», «am timpul limitat» etc., etc.

Vina a fost dată pînă la urmă pe... școală. Părere îndreptățită, ce e drept, mai ales că factorii răspunzători, în bună măsură (profesori, îndrumători de instituții muzicale), de educația muzicală demonstrau o perfectă cunoaștere a problemei: «educație muzicală nu s-a scris încă» (!?), «obiectul (adică orele de muzică) și-a pierdut valențele, s-a tehnicizat», «educația muzicală din licee nu corespunde în întregime scopului»

Trecem peste seninătatea cu care «factorii răspunzători» constatau cele de mai sus, ca și cum programa analitică a școlilor ar fi fost alcătuită de niște misterioase forțe extraterestre. Dar nu poate fi inculpat numai învățămîntul. Și pentru că sîntem pe terenul cronicii de televiziune, am întreba la rîndul nostru, reporterii înarmați cu magnetofoane și camere de luat vederi: ce a făcut televiziunea pentru educația muzicală a tineretului?

Da, știm, lecțiile de duminică dimineața ale lui Leonard Bernstein sînt cuceritoare pentru toate vîrstele, după cum ne demonstrează și filmul. De la fetițele de patru ani, pînă la bunici și bunice. Dar «serialul» va avea și el un sfîrșit. Și ce s-a făcut pînă a fost achiziționat?

Nenumărate sînt căile și metodele pedagogice (lecții, audiții colective, vizite la conservator) dar, mai presus de toate, cred în **valoarea actului muzical**, în genialitatea lui.

De ce, cînd sub cupola Sălii Palatului răsunau acordurile orchestrei dirijate de Herbert von Karajan, sau se auzea vioara lui Yehudi Menuhin, tinerii luau cu asalt ușile de acces? A fost, pe vremuri, un film la televiziune cu Arthur Rubinstein. A fost. Ce filme cu mari interpreți, mari orchestre și mari dirijori a mai oferit micul ecran?

Geniul ne scutește, în mare măsură, de povara planurilor de educație muzicală. Să oferim tinerilor momente în care, cum spunea reporterul televiziunii, să apară «pulsația vie a sensibilității artistice». Cine are disponibilități pentru muzică (pentru că, să recunoaștem, unii nici nu le au) nu poate vibra la chemarea mediocrității. Și în pictură gustul «se face» frecventînd capodoperele muzeelor și nu galeriile de gang.

Mai demult, într-un mărunt oraș de provincie a venit George Enescu. Concertul a avut loc în sala de festivități a liceului. (Nu aveam mai mult de doisprezece ani și concertele simfonice auzite la radio îmi produceau sentimente de neînțeles.) O emoție puternică a cuprins întreaga masă a spectatorilor. Am avut, pentru prima oară, revelația actului artistic care tulbură pînă în ultima fibră ființa umană. De atunci am iubit muzica. Putea profesorul meu de muzică, oricîtă pasiune ar fi pus în demersurile sale pedagogice, să-mi provoace aceeași emoție? Are un mare rol și educația muzicală, iar școala, îndatoriri mari în această privință. Dar micul ecran, înainte de a organiza anchete despre «Orizonturile muzicii», să ne ofere filme cu dirijori și interpreți celebri chiar pe programul 2, la concurență cu comicii vestiți ai ecranului.

Filmul de anchetă socială a constituit unul din subiectele rubricii de cinema, la discuție participînd mai mulți regizori de specialitate. Ce am aflat? Un lucru extraordinar. Că filmul-anchetă trebuie să respecte legile... genului și legile... ecranului (!?) Colosală descoperire! Pe urmă au mai fost făcute și altele. Realitatea va fi sărăcită dacă genul acesta de film-anchetă nu va fi însoțit și de alte genuri, bineînțeles, tot cinematografice. Și tot așa din truism în truism, pleonasticizîndu-ne pînă la desfătarea supremă, ni s-au comunicat și cîteva din titlurile anului 1972. «Nu vreau să muncesc» (probabil foarte critic), «Tradiții de aur» etc. Bune sînt și dezbaterile, dar parcă mai degrabă de filme am avea nevoie!

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

PARISUL FĂRĂ MISTERE (III)

«edificii care își spală obrazul»

Exemplul cîtorva municipalități din «banlieues», conduse de comuniști, unde urbanismul și arhitectura noilor zone au fost puse într-un cît mai apropiat acord cu necesitățile vitale ale locuitorilor, s-a dovedit stimulator și contagios. Efortul acestor edili, aleși în posturile de conducere ale municipalităților pentru spiritul lor gospodăresc și combativitatea în lupta pentru apărarea drepturilor cetățenilor, s-a concentrat în domeniul urbanistic asupra găsirii soluțiilor optime în rezolvarea problemelor impuse de conviețuirea colectivităților umane, în estetica și confortul urbelor. Atragerea unora dintre cei mai talentați și mai ingenioși arhitecți, consultarea celor ce aveau să locuiască în noile zone, selecționarea soluțiilor care să țină cont atît de necesitățile prezentului cît și de perspective, au constituit pentru edilii acestor municipalități un stimul devenit curînd o puternică forță motrice a concurenței, a ambiției de demonstrare a propriei capacități. La Ivry sau la Gennevilliers, noile zone urbanistice construite sub controlul și îndrumarea primarilor comuniști constituie adevărate mostre de valoare. În minuțiozitatea grijii lor pentru problemele cetățenilor, edilii acestor municipalități au mers pînă la amănunte «tradițional» neglijate în alte părți. Astfel, între blocurile de locuințe s-au instalat terenuri de sport și de joacă pentru copiii locatarilor, ținîndu-se cont de vîrsta și de preferințele lor. Impunerea zonelor «albastre», de liniște, a spațiilor verzi, alegerea locurilor pentru implantarea complexelor comerciale și de servicii, a centrelor culturale, n-au fost ghidate decît de crearea unui climat vital cît mai suportabil pentru locatarii «orașelor-dormitoare», una din realitățile care nu mai pot fi despărțite de ideea supraaglomerării metropolelor — fenomen caracteristic epocii noastre.

Parisul anului 1971, al anului 1975 sau al anului 2000 are de rezolvat toate problemele specifice de astăzi ale vechilor orașe din lumea întreagă. Dar orașul acesta, căruia sociologii și urbaniștii contemporani i-au diagnosticat maladia cronică numită «sufocare» ori «sarcină», cu toate implicațiile ei — și nu i-au putut prescrie decît remediul «descongestionării» — va privi întotdeauna în urmă, căci viitorul lui nu poate fi desprins de trecut. În asta constă originalitatea și lecția ființei sale istorice.

Mai există vreun Paris al misterelor? Poate doar în celebrele lui «catacombe». Gigantic osuar pentru sute de mii de schelete depozitate în fostele galerii ale carierelor de piatră din subteran, catacombele Parisului pun la temelia orașului mărturia trecutului său de tenebre. O dată pe lună ele sînt deschise vizitatorilor și, atunci, oricine le smulge,cu fasciculul de lumină al unei lanterne, imaginile înghițite de veșnicul întuneric este pătruns de fiorul unei tulburătoare descoperiri. Parisul a crescut din adîncurile sale, piatra necesară cetății a fost scoasă chiar de sub temeliile ei. S-au săpat galerii adînci, s-au deschis grote, un întreg labirint din care piatra s-a scos cioplită în cuburi pentru a forma trupul catedralelor, al edificiilor istorice și al monumentelor de la suprafață. Cînd mormintele au secerat viețile oamenilor, cînd morții războaielor n-au mai avut loc unde să fie îngropați, cînd s-au dezafectat cimitirele expropriate, osemintele au fost coborîte aici pentru a înlocui piatra din care s-a construit orașul. O piatră gălbuie, ca spicul de grîu copt, căreia parizienii i-au redescoperit culoarea originală abia în ultimii ani. Secolele o întunecaseră, poluarea, fumul și intemperiile o acoperiseră cu un strat mohorît, scurgerea nemiloasă a vremii cernise peste ea culoarea sumbră a doliului. Zece ani de curățire a mizgăi pietrificate pe obrazul edificiilor au redat majorității monumentelor Parisului strălucirea de altădată. Operațiunea a fost inițiată în 1961 de scriitorul André Malraux, sub patronajul Generalului de Gaulle — și parizienii care au urmărit un timp cu nedumerire costisitoarea toaletă a orașului lor aproape că au uitat astăzi cît de sumbru arătau acum un deceniu comorile de artă arhitecturală ale capitalei lor. Catedrala Notre-Dame, Madeleine, Domul Invalizilor, Saint Germain-de-Prés. Palatul Regal, Luvrul, zeci și sute de edificii și-au spălat obrazul și acum strălucesc din nou în frumusețea lor dintîi, dezvăluindu-și cu orgoliu splendoarea inițială. Un vechi decret semnat în 1852 de Napoleon al III-lea ar fi trebuit să oblige edilii Parisului să procedeze la curățirea monumentelor sale la fiecare zece ani. Dar au trecut 110 ani pînă cînd schelele să se înalțe din nou în jurul palatelor și suflul aerului comprimat, al șuvoaielor de apă și de detergenți chimici să înlăture stratul gros de mucegai, de funingine și gudron pietrificat. Una dintre cele mai dificile probleme ale acestei vaste operațiuni a fost impusă de găsirea soluțiilor adecvate fiecărui monument în parte, ca și genului de piatră folosit la construirea lui. Experții au constatat că palatele Parisului au fost ridicate din 1400 de feluri de piatră — și pentru fiecare dintre ele se cerea găsită soluția potrivită.

Din păcate «operațiunea Malraux» nu restituie pentru totdeauna prospețimea edificiilor care fac mîndria Parisului. Atmosfera poluată, fumul de eșapament «encrasează» din nou fațadele și, legea lui Napoleon, neglijată atîta amar de vreme, se cere repusă în funcțiune.

Dar Parisul de mîine are ce vedea în Parisul de ieri. Grija edililor, a urbaniștilor, a arhitecților, a tuturor cetățenilor «Orașului-lumină» este justificată de responsabilitatea lor față de moștenirea trecutului care se cere transmisă viitorului ca o ștafetă a demnității. Și dacă a existat și există vreun mare «mister» al Parisului dintotdeauna, atunci el este dragostea parizienilor pentru orașul lor. Da, Parisul este acum bolnav de una dintre cele mai acute boli ale orașelor moderne, da, Parisul trebuie să facă față ritmului și expansiunii lumii din ultima treime a secolului douăzeci, da, Parisul se vrea un oraș demn de trecutul său, capabil să facă față cerințelor viitorului. Și numai parizienii îi pot restitui orgoliosul nume de «Oraș-lumină».

CHILE: ANOTIMPUL REVOLUȚIEI

Însemnări de călătorie de Eugeniu OBREA

Pămînturi fără moșieri — satul chilian începe să-și schimbe înfățișarea.

Mă așteptam, poate, ca munții de cupru să mă întîmpine chiar de la porțile aeroportului. Munți gălbui care să străpungă cupola cerului într-o erupție halucinantă. Dar de pe scara avionului am descoperit cenușiul rocii dezgolite, înălțimile Anzilor Cordilieri de o austeritate întristătoare. A fost prima imagine chiliană pe care privirea a înregistrat-o pe pelicula memoriei: stînca cu asprimile ei urcînd cutezătoare spre înălțimi. Imaginația se vedea contrazisă Santiago de Chile îmi refuza pitorescul pe care-l bănuisem. Orașul are o surprinzătoare gravitate. Îi lipsește exuberanța care, s-ar părea, aparține continentului. Chilienii, în general, mi s-au părut deosebiți de ceilalți latino-americani. Sînt mai puțin expansivi, au o sobrietate pronunțată, o înclinație evidentă pentru meditație. Veselia superficială, explozia gălăgioasă, gesturile fără acoperire nu le aparțin. Poporul acesta care își duce existența între peretele de stîncă al Anzilor și infinitățile monotone ale oceanului, pe o fîșie de pămînt lungă de 4 200 kilometri, exprimă prin sobrietate o virtute esențială. Munții parcă decupează Chile din continent. Secole de-a rîndul, coloși de piatră au închis drumurile către restul lumii. Spre țara aceasta cu o stranie configurație se putea ajunge doar cu corăbiile. Firește, timpul a învins izolarea. Dar chilienilor le-au rămas proprii notele grave ale unei existențe care se consumă sub auspiciile contrastelor derutante. De la Arica și pînă în Țara de Foc se întîlnesc deșertul sălbatic și ghețari înfricoșători, pustietatea stîncii și explozia unei vegetații paradiziace, verzi cu ieratic și taifunuri distrugătoare. S-ar cuveni să amintim și de insula Paștelui, cu minunile sale din piatră, ale cărei enigme au stimulat fantezia reporterilor și investigațiile savanților. Insula Paștelui înseamnă pentru Chile doar promisiuni turistice și o escală aeriană.

Să ne întoarcem însă pe aeroportul Pudahuel. După înălțimile de piatră, învăluite în pînza străvezie a amurgului, privirea în căutările ei descoperă, în sfîrșit, semnele prețiosului *el cobre*. O inscripție uriașă veștește: *El cobre de Chile es ahora chileno*. Cuprul din Chile este acum chilian. Pătrundem vertiginos în realitatea acestei țări pe care oamenii s-au obișnuit să o asocieze cuprului. Nenumărate inscripții ne întovărășesc de-a lungul celor cîtiva kilometri pe care îi parcurgem pînă la Santiago. Sînt scrise într-un mod aparte, în culori vii, însoțite deseori de desene sugestive. Lîngă fiecare dintre ele, invariabil, o semnătură: «Brigada Ramon Para». Membrii acestei brigăzi sînt tineri entuziaști, care cotidian, pentru cîteva ore, abandonează șevaletul și liniștea atelierului de creație, pentru ca,înarmați cu pensule și găleți cu vopsea, să împodobească zidurile orașului. Inscripțiile acestea tălmăcesc, expresiv, atmosfera chiliană, transcriu o înfruntare cu adînci rezonanțe.

Dar «pulsul străzii» l-am simțit cu adevărat în după-amiaza în care 500 000 de locuitori ai capitalei s-au adunat pentru a-l saluta pe președintele Allende. O mulțime compactă cu drapele și pancarte a pătruns pe Avenida Alameda, bulevardul care despică Santiago. O mulțime pestriță, în care predominau cei din cartierele sărace ale orașului, oamenii care muncesc sau care vor să găsească de lucru, locatarii din *poblaciones* — aglomerare de căsuțe

Chile este sinonimul cuprului: imagine de la minele El Teniente.

Peisaj exotic la Vina del Mar.

CHILE: ANOTIMPUL REVOLUȚIEI

Secera și ciocanul — simbolul luptei unite.

improvizate din cîteva șipci și o bucată de tablă, minuscule barăci în care se adăpostesc familii cu mulți copii și puțini escudos. Mulțimea aceasta care îl aclama pe *companero* Allende, care flutura drapele cu secera și ciocanul și care denunța vehement pe *momios* (mumiile politice), avea încrederea învingătorilor. A celor care au luat cu asalt trecutul și au biruit. De altfel, primindu-ne în palatul *La Moneda*, construcție austeră, fără exuberanțe arhitectonice, președintele Allende a rostit: «Am plăcerea de a vă saluta în acest palat în care poporul a intrat după victoria de la 4 septembrie 1970». În Chile te frapează sentimentul larg răspîndit că soarta țării și a fiecăruia din cetățenii ei se află în mîinile chilienilor. Muncitorii de la Yarur, studenții universității catolice din Santiago, țăranii de la San Leon de Nas exprimau, în modalități specifice, starea de spirit a unui popor care a cucerit a doua independență — cea economică. Urmașii lui O'Higgins și ai araucanilor au un accentuat simț al demnității naționale. Istoria stă mărturie în acest sens. Atașamentul față de valorile națiunii l-am descifrat chiar și în faptul că fiecare adunare — într-o cantină muncitorească sau pe un imens stadion începe cu imnul patriei, pe care oamenii tuturor generațiilor îl cîntă cu aceeași însuflețire. Popor profund echilibrat, care a perpetuat trainice tradiții democratice, poporul acesta a privit naționalizările ca un act de profundă dreptate, ca un act care pune capăt lezării demnității naționale. *El cobre de Chile es ahora chileno* — cuvintele acestea pe care le-am întîlnit chiar și pe eleganta falezi de la Vina del Mar — semnifică o biruință istorică asupra conchistadorilor financiari, monopoliștii yankei care se instalaseră la Chuquicamata, El Teniente, Exotica, Salvador și Andina. Denumirile cu rezonanțe melodioase evocă în Chile o lungă perioadă

În aglomerările de la periferia marilor orașe a încolțit speranța...

în care cuprul a îmbogățit cîteva familii nord-americane. Cifrele au devenit cunoscute în toată lumea; profiturile societăților străine în ultimele șase decenii reprezintă 10 800 000 000 dolari. De cîte ori transcriu această cifră, gîndul îmi fuge către căsuțele din șipci și lut de la periferia orașului Santiago sau la cele cățărate pe înălțimile de la Valparaiso — neînchipuit de triste în pofida vecinătății palmierilor care colorează peisajul. Dar *el cobre* a devenit chilian și faptul acesta este o sursă inepuizabilă de optimism. Oamenii din *poblaciones*, care trălesc departe de minele cu «metal galben», urmăresc cifrele producției de cupru cu o pasiune care întrece pe cea cu care, de obicei, urmăreau situația echipei «Colo Colo» în clasamentul de fotbal.

Îl cunoscusem pe Allende din fotografii și din discursurile sale. Dar atunci cînd te afli în apropierea lui, cînd îi urmărești gesturile sau expresia feței în timp ce vorbește, Allende te impresionează prin spontaneitatea replicii, prin subtilitatea frazei și prin profunzimea gîndului. Dreapta îi reproșează radicalismul său. Unii tineri grăbiți, ce confundă revoluția cu un carnaval, îi reproșează «legalismul» său. Allende vădește, însă, un ascuțit simț al realităților, un echilibru provenit din înțelegerea acestor realități, o consecvență revoluționară care se integrează perfect tradițiilor democratice ale țării. «Unidad Popular» vorbește în numele majorității poporului. Nu-i o figură de stil. Alegerile municipale au fost un test cu valoare națională care au indicat o importantă deplasare de voturi în favoarea «Unității Populare» și lunile care au trecut — marcate prin continue înfruntări politice — au accentuat acest proces de creștere a forțelor populare. Dacă atunci cînd cuprul a fost naționalizat, dreapta nu a avut încotro și — pentru a nu sfida țara — a acceptat măsura guvernamentală, celelalte reforme se ciocnesc de opoziția forțelor care au pierdut puterea și care se tem de ziua de mîine. Exponenții trecutului recurg la toate mijloacele pentru a sabota proiectele «Unității Populare» — de la subversiunea economică pînă la violența deschisă. El dispun de ziare, posturi de televiziune și de radio, au la îndemînă importante mijloace financiare. Dar evoluția nu le este favorabilă. Senatoarea comunistă Julieta Campusano ne sublinia într-o convorbire că politicienii de dreapta speraseră că Unitatea Populară va fi blocată de diversitatea forțelor ce o compun și, implicit, de diversitatea punctelor de vedere. Dar forțele populare au reușit să realizeze o remarcabilă armonizare a pozițiilor, la baza ei aflîndu-se unitatea dintre comuniști și socialiști. Creșterea forțelor populare se realizează pe două planuri: la bază — în aproape fiecare din componentele «Unității Populare» (în special la comuniști și socialiști); pe ansamblu — prin lărgirea «Unității Populare» cu stînga creștină.

Am notat cuvintele pe care Allende ni le-a spus în palatul *La Moneda:* «Am început să construim o nouă viață. Etapa este și mai grea decît cea precedentă. Dar drumul nostru este just, înțelept, ambițios...» Guvernul popular a primit o moștenire care se cifra la sute de mii de oameni fără lucru, fără locuințe și subnutriți. 11 la sută din forța de muncă a țării șoma în momentul în care Allende s-a instalat în palatul *La Moneda*. Într-un singur an numărul celor lipsiți de locuri de muncă a scăzut vertiginos la 4,8 la sută. Diferența pînă la 11 la sută înseamnă sute de mii de oameni care au început să muncească — unii pentru prima oară. 80 000 de locuințe au fost puse la dispoziția celor nevoiași în acest an. Este o cifră fără precedent. Dar — să nu uităm — Unitatea Populară a găsit un deficit de 518 400 locuințe! Statisticienii constată că în 1971 inflația și-a pierdut ritmurile galopante și că pentru prima oară creșterile de prețuri n-au depășit sporurile de salarii. Jumătatea de litru de lapte pe care fiecare copil o primește, zilnic, gratuit exprimă — dincolo de valoarea practică — hotărîrea de a ameliora condițiile de viață ale maselor muncitoare. «Vom învinge în bătălia producției!» — afirmau, ferm, afișele pe care le-am văzut pretutindeni în Chile. «Vom învinge» este expresia unui popor care știe că își poate realiza aspirațiile, bazîndu-se în primul rînd pe forțele proprii.

La Vina del Mar, primarul orașului, Armando Barrientos Miranda, îmi spunea: «Cine a trecut de august, a intrat în... anul viitor». N-am înțeles spusele lui decît atunci cînd am aflat că în Chile ianuarie se află tocmai în... miezul verii. Lunile au aceeași succesiune ca în Europa, numai că anotimpurile nu vor să țină seamă de regulile prevăzute în «lumea veche».

În zilele plecării din «țara de la capătul pămîntului» vitrinele se împodobiseră cu afișe ce atrăgeau atenția cumpărătorilor că primăvara este pe punctul să-și facă apariția. Un vînt rece, cu miros de iarnă, răvășea palmierii la Valparaiso și tulbura liniștea nostalgică a salcîmilor. Doar la cîțiva kilometri, Vina del Mar își pregătea, totuși, ținuta sărbătorească cu care întîmpină fiecare sezon cald. Cînd la noi bîntuie viscole aprige, aici sosesc vilegiaturiștii însetați de soare și căldură, dornici să îmbrățișeze valurile nervoase ale Pacificului. În același ianuarie, Vina del Mar este un șuris al soarelui, un vis de vacanță. Dar Chile nu înseamnă doar zidurile albe ale hotelurilor cu ambiții de «zgîrie-nori». Noul destin chilian este făurit în corturile modeste din Santiago, din jurul minelor de la Chuquicamata, ca și în amfiteatrele de la Valparaiso, pe fostele latifundii din apropiere de Bio-Bio și în uzinele din Concepcion, acolo unde se luptă, acolo unde încrederea în ziua de mîine se dovedește o forță indispensabilă pentru biruirea greutăților prezentului. Oamenii aceștia sobri, meditativi, cu o gravitate care exprimă simțul responsabilității, sînt preocupați de calendar și de scurgerea timpului, pentru că ei dau o bătălie pentru a recupera anii ce le-au fost răpiți. În bătălia cu timpul, Chile cunoaște acum un singur anotimp: cel al revoluției.

Un cadou care oferă certitudine — ceasul „Certina“

17-150 40-177

70-250 52-147

Toate modelele CERTINA sînt antișoc. antimagnetice, insensibile la variațiile de temperatură și prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

De vînzare la magazinele «Bijuteria» din întreaga țară.

PUBLICOM

dialog cu cititorii

de H. DONA

Mai multe scrisori sosite în ultima vreme ne solicită amănunte în legătură cu numărul de Anul nou. Fără a voi să deconspirăm ceea ce trebuie să fie o surpriză, putem anunța că, la fel ca și în alți ani, primul număr pe 1972 al revistei noastre va apărea în ultimele zile ale anului 1971, că va cuprinde cam de două ori mai multe pagini (dintre care numeroase în culori) decît numerele obișnuite (dar nu va costa de două ori mai mult!), că, în sfîrșit, în cuprinsul său vor putea fi întîlnite atît tradiționalele rubrici de Anul nou, cît și altele, cu totul noi. Să sperăm că cititorii noștri vor fi mulțumiți.

Cititorul *Adam Martiniuc* din Brașov, care a apreciat materialele avînd ca temă lupta împotriva poluării atmosferei și apelor, apărute în «Flacăra», ne îndeamnă să perseverăm în această preocupare și ne întreabă, totodată, dacă nu s-a descoperit cumva «un leac» împotriva poluării. Poluarea fiind datorată unei multitudini de cauze, e evident că nu poate fi vorba împotriva ei de vreun leac atotcuprinzător, universal valabil, ci de un complex de măsuri foarte diferite și diferențiate în raport cu fiecare situație concretă. S-ar putea spune doar că singurul leac general și radical ar fi desființarea totală a industriei, reîntoarcerea la economia patriarhală. O asemenea «soluție» — la care, de altfel, nu se gîndește nimeni — este nu numai absurdă, ci și imposibilă. De altfel, nu e rău să ne amintim că pe vremea cînd aerul era pur și înmiresmat iar apa limpede și curată, durata medie a vieții omenești era de 20-25 ani, înălțimea medie a unui bărbat 1,55 m, iar molimele bîntuiau nestingherite; astăzi, cînd aerul e otrăvit de substanțe toxice și multe ape au devenit un mediu ucigător pentru orice ființă vie, durata medie a vieții (la noi în țară) se apropie de 70 de ani, înălțimea medie trece de 1,70 m, iar epidemiile sînt pe cale de dispariție totală. Aceasta nu înseamnă, desigur, că poluarea nu constituie un pericol și încă un pericol mare care desfigurează natura. Chiar și la noi în țară, frumoasele ape transilvane, Oltul și Mureșul și cele trei Crișuri (dar parcă numai ele?) nu mai poartă doar lacrimi, ca în poeziile lui Goga, ci mai cu seamă toxine de tot felul, reziduuri nocive provenite de la numeroasele fabrici instalate pe malurile lor. În țările mai industrializate, situația e și mai proastă. Mai acum cîteva săptămîni stăteam pe malul Rinului și priveam scurgerea lentă a unei ape murdare și rău mirositoare, invadată de clăbuci de detergenți, a unei ape care a fost cîndva un fluviu cîntat de poeții romantici, sălaș al zinei Lorelei și acoperiș lichid al comorilor Nibelungilor. Lupta împotriva poluării merge încă destul de greu, pentru că ea necesită fonduri uriașe (aparent neproductive, dar în fapt foarte productive, însă nu imediat) și restricții extrem de severe. Principalul este însă că omenirea a început să-și dea seama de primejdie. Nu ne îndoim că vor fi găsite (și aplicate) metodele cele mai bune pentru a crea omului zilelor de mîine un mediu înconjurător salubru, frumos și bogat.

O scrisoare a cititorului *Dumitru Saftu* din Vaslui ne permite să facem cîteva socoteli semnificative. Într-adevăr, dacă după mai puțin de 20 de ani și zece luni de la terminarea primului război mondial izbucnea cel de-al doilea, mai cumplit, mai lung și mai ucigător, astăzi, cînd au trecut 25 de ani și opt luni de la cel de-al doilea război mondial, pacea pare să fie consolidată în Europa și ne îndreptăm, după cît se vede, nu spre noi conflicte, ci spre o promițătoare conferință a securității europene. Aceasta dovedește nu numai, cum spune cititorul nostru, că «rațiunea este pe punctul să triumfe», ci, mai ales, că forțele păcii sînt astăzi cu mult mai puternice decît în urmă cu cîteva decenii. Dar acesta e doar un aspect. Pe de altă parte, nu putem să ignorăm faptul că de peste 45 de ani războaiele se desfășoară neîntrerupt pe suprafața globului. În 1935 Italia fascistă dezlănțuia agresiunea împotriva Etiopiei; au urmat războiul civil din Spania, agresiunea japoneză împotriva Chinei, iar imediat după terminarea celui de-al doilea război mondial, războiul de eliberare al poporului vietnamez de sub jugul colonialiștilor francezi, războiul revoluționar al poporului chinez împotriva clicii gomindaniste, războaiele de eliberare din Indochina și Algeria, agresiunea americană împotriva Vietnamului și a întregii Indochine, războaiele din Orientul Mijlociu, războaiele civile din Congo, Nigeria, Sudan, actualul conflict dintre India și Pakistan și cîte și mai cîte. De peste 17 000 de zile soarele nu s-a mai ridicat niciodată asupra unui glob pe care să nu mai zăngăne armele. N-am vrea — și tovarășul Saftu pare a fi de acord cu noi — ca din această enumerare să tragem concluzii pesimiste, ci doar realiste: imperialismul nu și-a schimbat natura agresivă, lupta de eliberare a popoarelor trebuie să recurgă deseori la arme. Dar, din ce în ce mai evident, agresiunile imperialiste se dovedesc nerentabile pentru cei care le provoacă, iar mișcarea de eliberare a popoarelor nu poate fi oprită.

Foarte *mulți cititori* ne-au scris pentru a-și exprima satisfacția față de conținutul și aspectul almanahului pe 1972. Am primit însă și cîteva scrisori în care ni se reproșează că printre echipele fruntașe ale fotbalului mondial n-am consemnat și UTA. Cei care ne critică au perfectă dreptate; atunci cînd almanahul a fost dat în lucru — în primăvară — n-am prevăzut evoluția remarcabilă din ultimul semestru a valoroasei echipe arădene. E lipsa noastră și vom căuta s-o reparăm nu numai în almanahul pe 1973, ci și în numerele viitoare ale revistei.

literare

de Valeriu CRISTEA

STELIAN PĂUN:

FAȚA LUMII

Romanul *Fața lumii* al lui Stelian Păun, autor ce nu se află la prima sa încercare (cei care urmăresc mai îndeaproape literatura noastră contemporană își amintesc desigur de un volum de proză de acum 5-6 ani purtînd semnătura lui), solicită în primul rînd eternul apetit pentru epic al cititorului dintotdeauna. Narațiunea debordează de întîmplări, peripeții, evenimente: invenția faptelor și ordonarea lor în jurul unor nuclee de acțiune este punctul forte al scriitorului. Calitatea principală a autorului impune formula generală a romanului, ce poate fi numit pe drept cuvînt picaresc. Și ce altceva este picarescul dacă nu chiar formula de explozie în lanț a epicului? Formulă pe care Stelian Păun știe să o rostească și care se dovedește și în cazul său întru totul eficientă. Dar ambițiile autorului au fost mai mari. El și-a propus să creeze o «frescă» pornind de la o «biografie». O frescă a județului dunărean de la marginea țării și totodată a unei perioade istorice de crucială importanță pentru destinele poporului nostru (cuprinzînd ultimii ani antebelici, războiul, insurecția populară de la 23 August 1944 și instalarea primului guvern de largă concentrare democratică, reforma agrară etc.). Accesta pornind de la biografia, dacă nu exemplară, în orice caz foarte dramatică și profund omenească în slăbiciunile pe care uneori le dezvăluie, a lui Anton Dumbravă, personajul principal al narațiunii. Grațiat în chip neașteptat, după consumarea unui singur an dintr-o lungă și grea condamnare (pentru activitate de stînga), acesta pleacă la București, unde, sub numele de Nica Radu Justinian, se înscrie la facultate. Arestat cu prilejul unor agitații de stradă provocate de bandele turbulente de legionari, Nica Radu, alias Anton Dumbravă, este deconspirat în cursul interogatoriilor la care este supus într-un ritm infernal în incinta poliției. Eliberat după numai o săptămînă de detenție, personajul se prăbușește din punct de vedere moral. El n-a trădat, dar simte că, pus la cazne, ar putea fi adus, relativ ușor, în acea stare joasă în care n-ar fi exclus s-o facă. Ce a urmărit Siguranța punîndu-l în libertate? — se întreabă plin de neliniște personajul. Să-l compromită în ochii tovarășilor săi? Să-l folosească drept nadă pentru capturarea întregii rețele? Examinîndu-și în chip lucid resursele, în primul rînd nervoase (pentru moment brusc diminuate), personajul se lasă «la fund», din motive nu atît de securitate personală cît pentru a nu pune în pericol, prin vulnerabilitatea sa, pe alții. Anton Dumbravă trăiește un complex de neîncredere în sine, de teamă, de lașitate chiar, traversează o criză, depășind-o apoi, dar nu fără dificultăți, regăsindu-și în cele din urmă, și tot în cadrul luptei ilegale, calmul, siguranța, curajul. Prin redresarea pe care o cunoaște în final, personajul redevine erou. Meritul scriitorului e de a se fi situat într-o perspectivă din care complexitatea și contradicțiile inerente naturii umane să se poată valorifica din plin. Eroului monumental i se aplică o fibră umană, caldă, vie, elastică. «Operația», fără să-i diminueze, e în avantajul său.

Viața lui Anton Dumbravă, atît cît este reflectată în carte, se poate împărți în cinci mari perioade, defalcînd de fapt în tot atîtea secțiuni romanul: perioada studenției la București, prietenia cu confratele mai tînăr Valeriu Nedelcuță, detențiunea — după cum am văzut — temporară la poliție și deconspirarea sa, fuga precipitată la Heliopolis; căsătoria cu turcoaica Ruzibeea și ura bigotă pe care o dezlănțuie unirea dintre un creștin și o mahomedană, lapidarea femeii de către coreligionarii ei fanatici și alungarea din sat a lui Anton; eroul ajunge argat pe moșia lui Basamache și, după cîte și mai cîte întîmplări, se căsătorește cu Cristina și pleacă pe front cu puțin înainte de întoarcerea armelor; grav rănit e dat dispărut etc.

Ce reține cititorul din «drumețiile» lui Anton Dumbravă? Numeroase personaje, situații, tablouri, evocări. Spectacolul dezolant al unei camere mobilate de periferie, bună secvență de film neorealist italian, momentul plecării din Heliopolis a eroului, cînd, întorcînd pentru ultima dată capul înapoi din drumul pe care pornise irevocabil și din care străbătuse o bună bucată, vede arzînd în noapte, departe, casa construită de el și incendiată acum de propria lui mînă, imaginea moșierului Basamache, îngropat într-un munte de grăsime și postat veșnic la una din ferestrele conacului de unde urmărește necontenit toată ziua munca argaților, tabloul satului cufundat în întuneric (la propriu și la figurat), în care copiii, de sărăcie, se hrănesc numai cu pîine muiată în vin, starea de ebrietate fiind generală și în care doctorul și învățătorul duc bărbătește o bătălie pierdută dinainte împotriva obscurantismului reprezintă cîteva din punctele de reușită ale narațiunii.

Prin epicul său în cascade, antrenant, debordant, prin ceea ce aduce relativ inedit în prezentarea eroului principal, văzut nu numai în latura sa de luptător călit dar și în cea de momentană ezitare și slăbiciune omenească, prin tema atît de interesantă și cu adevărat inepuizabilă pe care o abordează: lupta împotriva fascismului, pentru o viață nouă, romanul lui Stelian Păun va atrage credem atenția publicului cititor.

sport

de Victor BĂNCIULESCU

RESURECȚIA PROVINCIEI

Fenomenul concentrării sportivilor de elită în Capitala țării, printr-un flux mai mult sau mai puțin normal, și-a găsit multă vreme acceptul și justificarea. Cerințele selecției naționale, omogenizarea ușurată a formațiilor reprezentative, bogăția bazelor de antrenament și nu în ultimul rînd atracția firească pe care Capitala o exercită asupra tinerilor sportivi, au smuls consimțămîntul.

De aici a rezultat, tot atît de natural, o sărăcie evidentă a filonului de valori sportive pe care provincia era capabilă să le producă. În condițiile unor eterne derbiuri bucureștene la mai toate disciplinele sportive, circumscrierea la doar două-trei cluburi mari din Capitală a întrecerilor captivante, pasionante, dintre performerii sportivi, a urmat, vreme îndelungată, o anumită blazare, un abandon cvasifatalist în cercurile sportive din județele țării. Sau — și mai rău — s-a admis ideea rezervorului cu un singur canal de deversare, spre centru. Orașele din provincie nu mai erau bune (sau apte) decît să promoveze ași al sporturilor și să-i furnizeze pe tavă cluburilor mari din Capitală.

Situația aceasta nu a întîrziat să-și arate reversul. Ca în istoria marilor imperii, abundența duce la moleșeală. Alimentate din belșug, marile cluburi bucureștene au uitat datoria ce le incumba de a cultiva cu perseverență propriile pepiniere, mulțumindu-se cu puieți sau arbori transplantați. Consecința a fost o slăbire evidentă a forțelor, pînă acolo încît — de pildă — solicitate să cedeze cîțiva boxeri lotului național, marile cluburi nu au mai putut susține înfruntarea din turneul final al campionatului republican de box pe echipe!

Acesta este momentul în care se constată cu acuitate resurecția sportului provincial. Jocurile sportive, cu deosebire, ne oferă mostre exemplificatoare. Cercetați clasamentele campionatelor divizionare la cîteva sporturi de echipă și veți avea dovada. Să luăm cazul rugbiului, care a cunoscut ani și ani de zile supremația prin rotație, necontestată, a echipelor Grivița roșie, Steaua sau Dinamo. Și iată, anul acesta, în turul campionatului, instalată în fruntea clasamentului timp de 8 etape echipa Universitatea Timișoara, pentru ca pînă la urmă campioană de toamnă să fie echipa Știința Petroșani! Ce să mai spunem de fotbal, unde fruntașele de altădată, Rapid sau Steaua, se luptă cu locurile mediocre din ierarhia săptămînală, iar campioana, Dinamo, nu stă nici ea mai strălucit, fiind devansată de echipe din Arad, Cluj, Bacău... În baschetul masculin situația nu e cu mult diferită, de vreme ce studenții clujeni sau timișoreni fac viață friptă echipelor fruntașe bucureștene. De asemenea în volei, cu deosebire în cel feminin. Aci a șpărut o formație de excepție, ce nu încetează să ne uimească. Numele ei — destul de asportiv — este Penicilina Iași. Într-un oraș moldav fără tradiție sportivă (dar cu peste 20 de absolvenți ai Institutului de educație fizică și sport, cu specializarea volei și fără rezultate apreciabile în acest domeniu), un instructor sportiv întrepid, perspicace și perseverent, dotat cu simț pedagogic, a reușit să înfiripe și apoi să desăvîrșească o excelentă echipă de volei. Iată, e al treilea an în care moldovencele lui Nicolae Roibescu stau neclintite în fruntea clasamentului, consolidînd un miracol.

Și iarăși, din păcate, sîntem nevoiți să invocăm reversul situației. Surprinse probabil de evoluția conjuncturală sau prea preocupate de ideea absorbitoare a promovării unei echipe de fotbal din Divizia C în B, organele sportive locale nu realizează măsura exactă, covîrșitoare, a progresului echipelor din celelalte ramuri sportive și le neglijează interesele. Cum altfel putem judeca situația de la Petroșani, unde echipei de rugbi — lidera clasamentului național — nu i se creează condiții normale de antrenament? Cum altfel putem aprecia situația intolerabilă de la Iași, unde echipa de volei feminin, de două ori consecutiv campioană a țării, este nevoită să joace meciuri oficiale într-o sală cu totul improprie, cu publicul așezat la mai puțin de jumătate de metru de limitele terenului? Într-o asemenea sală, Penicilina Iași este obligată să dispute meciuri internaționale (în cadrul Cupei campioanelor europene), în timp ce noua sală de pe malurile Bahluiului așteaptă de doi ani pasul important al realizării, de la proiect la ceremonia recepției. Fără intenția de a cobi, ne e teamă că pînă la inaugurarea sălii, mereu aminată, echipa ieșeană își va pierde titlul și atunci festivitatea va fi mai puțin veselă.

Resurecția echipelor provinciale trebuie salutată ca un important element stimulator în viața sportivă a țării, precum trebuie să fie onorată corespunzător.

SUGESTII PENTRU REVELION

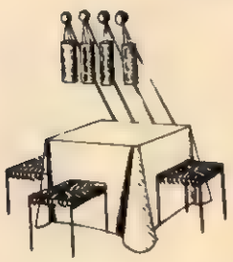

Oricite lucruri am şti fiecare, oricite idei am avea asupra felului cum să ne pregătim pentru a petrece revelionul totdeauna ni se pare că am uitat ceva, că ar mai trebui ceva de făcut, mai ales atunci cînd sîntem gazde. Din acest motiv ne îngăduim să vă dăm cîteva sugestii uşor de realizat, care ar putea să vă fie utile.

Pentru a crea o atmosferă plăcută, sărbătorească, vă recomandăm folosirea unor mese obişnuite pătrate, al căror număr şi dispunere le puteţi stabili în funcţie de numărul convivilor cu care veţi sărbători trecerea în noul an. După cum observaţi în imaginea noastră în culori (de la pag. 24), mesele nu sînt mari (au latura de minimum 1 m) şi se acoperă cu feţe de masă — de in sau plastic — în culori pastelate. Dispunerea meselor o puteţi face după schemele alăturate ţinînd seama, bineînţeles, şi de spaţiul pe care îl aveţi la dispoziţie. Ceea ce creează o ambianţă deosebit de plăcută sînt lampioanele, pe care fără prea mare efort le puteţi confecţiona singuri. Pentru aceasta aveţi nevoie de 4 coli de hîrtie — sau carton subţire — colorată, patru beţe de trestie, patru ghivece de flori şi patru lanterne obişnuite de buzunar. Atenţie. Ansamblul va fi şi mai reuşit dacă culoarea lampioanelor va fi asortată cu cea a feţelor de masă. În desenele care urmează noi vă dăm dimensiunile şi sistemul de montaj. Pentru a înţelege desenele ţineţi seama de semnificaţia semnelor: (= se taie, ⌊ = se îndoaie, ▮ = se lipeşte. La 1 aveţi descrise prepararea şi decupajul hîrtiei; 2) fasonajul lampionului; 3) prepararea torţei; 4) montajul acesteia în lampion; 5) asamblajul general. Dacă vi se pare prea complicat puteţi folosi lampioane chinezeşti, din cele care se găsesc acum în magazine, şi pe care puteţi să le folosiţi tot în acelaşi mod.

După această primă sugestie, în afară de băuturile şi mîncărurile pe care nu ne îndoim că vor fi apreciate cum se cuvine, vă recomandăm cîteva gustări din care credem că aveţi ce alege.

Cel mai complicat este acest platou de aspic surpriză. Pentru 12 persoane sînt necesare: 2 kg carne macră de vită, 200 g slănină, 2 picioare de porc, 1 bucată de şorici sau o ureche de porc, 30 g unt, sare, piper, cimbru, dafin, 2 duzini de cepe arpagic, 1 kg de morcovi, cîteva ciuperci albe (puteţi folosi şi conserve care sînt excelente).

Împănaţi carnea cu şuviţe de slănină şi puneţi-o într-o cratiţă de tuci în care aţi topit în prealabil untul. Ţineţi cratiţa pe foc încet întorcînd din cînd în cînd carnea pînă s-a rumenit frumos pe toate feţele. Apoi adăugaţi arpagicul menţinînd totul pe foc pînă se colorează şi ceapa. Adăugaţi apoi picioarele de porc, restul de slănină tăiată mărunt şi morcovii tăiaţi în rondele. Sărăţi, piperaţi după gust, adăugaţi foaia de dafin şi puţin cimbru. Turnaţi apă fierbinte să se acopere carnea. Lăsaţi totul pe foc mic

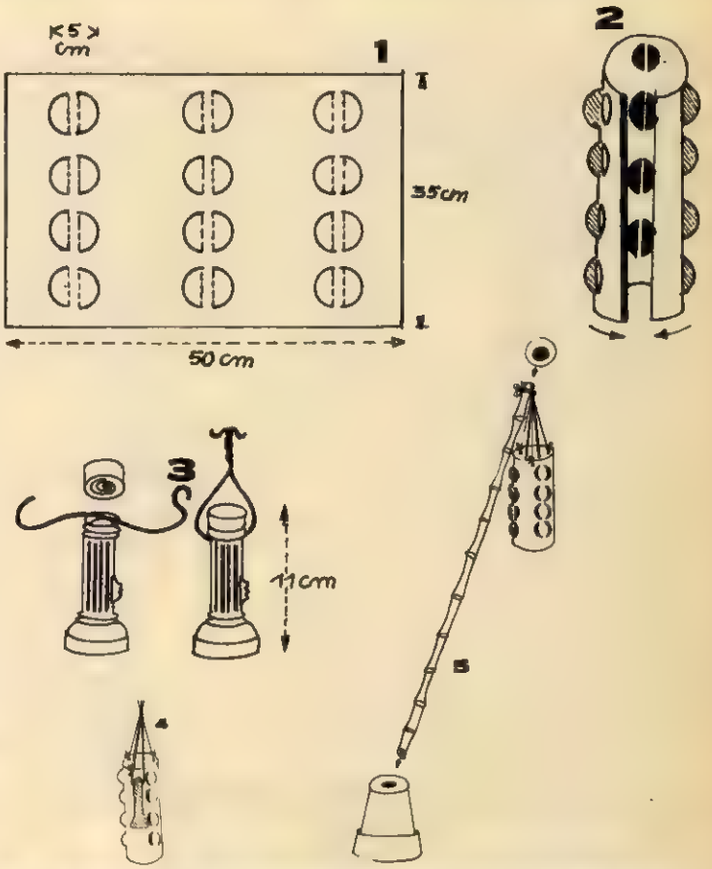

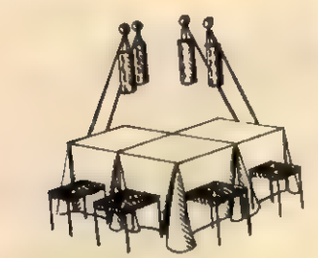

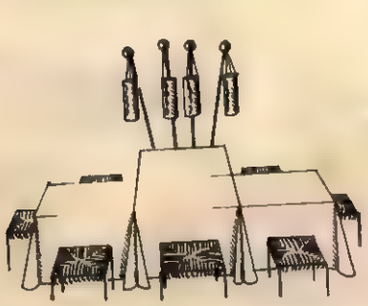

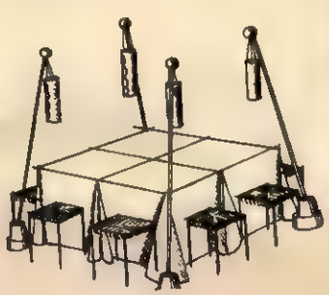

SUGESTII PENTRU REVELION

mai multe ore. Cînd zeama se gelatinează și carnea este fiartă, scoateți carnea, morcovii și filtrați lichidul. Carnea de vită o tăiați în felii cu care acoperiți un platou sau două, așezați deasupra rondelele de morcov fiert și felii de ciuperci ca în imaginea noastră, adăugați zeama filtrată și puneți totul la frigider pentru a se prinde aspicul. La masă, acest aspic se poate servi cu garnitură de arpagic în oțet, felii de ouă tari, roșii, salată etc. În celelalte imagini color vă oferim o modalitate de a servi castraveții de seră asortați, precum se vede, cu brînză, salată, arpagic, măsline, roșii, bucățele de crenvurști

Sandvișurile apetisante din imagine folosesc, în loc de felii de pîine, biscuiți pătrați făcuți în casă din orice compoziție de aluat pentru saleuri, restul este simplu. Cu ce se acoperă vedeți și dv.

Un desert simplu și ieftin se poate prepara din bezele cumpărate de la cofetărie sau din cele existente în pungi la alimentare și pe care le lipiți cu cremă de ciocolată.

Dimineața, pentru refrișare, încercați cu toată încrederea un file de hering cu o felie subțire de pîine de secară plus o cafea. înviorează și produce... sete.

În încheiere nu vă putem spune decît poftă bună, petrecere frumoasă și La mulți ani!

P.P. NAȘU

PASTELE FĂINOASE
SE RECOMANDĂ
SINGURE
PRIN CALITĂTILE LOR:
EXCELENTE LA GUST,
NUTRITIVE,
SPORNICE!

Un sortiment bogat
de paste făinoase
simple și cu ou,
macaroane, spaghete, fidea,
tăiței și paste «EXTRA»,
puteți cumpăra de
la toate magazinele și
raioanele alimentare ale
COOPERAȚIEI DE CONSUM

paste făinoase

DURABIL, PRACTIC, MODERN! FRIGERO LUX:

- capacitate utilă 240 l
- înălțime 1 340 mm
- adîncime 640 mm
- lățime 545 mm

Consum energie electrică:
- la temperatura ambiantă de 25°= 1 kWh/24 h
- la temperatura ambiantă de 32°= 1,6 kWh/24 h

PUBLICITATE

glob comentar

o săptămînă în lume

Mai mult ca oricînd este necesar să întărim unitatea și colaborarea țărilor socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a tuturor forțelor antiimperialiste. *Aceste cuvinte rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la mitingul de la Combinatul chimic din Polawy (R.P. Polonă) au concentrat însemnătatea și acuitatea unui imperativ ce nu poate și nu trebuie să fie ignorat. Ideea unității și colaborării principiale dintre țările socialiste străbate ca un fir roșu întreaga politică externă a partidului și statului nostru, care situează pe primul plan prietenia și alianța cu toate statele socialiste. La tribuna celui de-al VI-lea Congres al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, conducătorul delegației Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a reafirmat de asemeni consecvența cu care partidul nostru acționează pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare și solidaritate frățească cu toate partidele frățești, pentru depășirea dificultăților existente și restabilirea pe o bază nouă, principială, a unității și colaborării dintre partidele comuniste și muncitorești. Așa cum relațiile dintre statele socialiste au drept fundament trainic noua orînduire socială, ideologia marxist-leninistă, aspirațiile și țelurile comune în lupta pentru victoria socialismului și păcii, tot astfel relațiile dintre partidele comuniste și muncitorești se pot dezvolta continuu pe temeiul respectării principiilor fundamentale ale ideologiei marxist-leniniste. Interesele fiecărei țări socialiste, ale partidelor comuniste din aceste țări și interesele generale ale socialismului impun asigurarea climatului necesar de unitate și colaborare. Cu atît mai mult cu cît în arena internațională au loc evenimente și mutații, în fața cărora marea familie a țărilor socialiste trebuie să-și demonstreze tăria coeziunii, a unității sale.* Pentru a rezolva problema securității europene, pentru a contribui la încetarea diferitelor focare de război din lume, pentru a asigura dezvoltarea unei colaborări rodnice între toate națiunile lumii, pentru pace, este nevoie de unitate, de solidaritate, de acțiuni comune — *a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu la Polawy.*

Politica externă a României socialiste pornește de la convingerea că toate statele lumii, fie ele mari sau mici, trebuie să participe activ la rezolvarea problemelor ce preocupă lumea contemporană. De aici necesitatea cultivării atente și extinderii relațiilor cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, cu scopul declarat de a contribui la promovarea înțelegerii și apropierii între popoare, pe coordonatele și în spiritul principiilor coexistenței pașnice. Agenda politică și diplomatică consemnează în fiecare zi, în fiecare săptămînă, secvențe ale unei intense activități românești pe planul relațiilor internaționale. Contactele tot mai frecvente româno-arabe au fost marcate de vizita oficială în țara noastră a prim-vicepreședintelui Consiliului de Miniștri al Republicii Arabe Egipt, dr. Aziz Sedki, precum și de vizita în România a ministrului afacerilor externe al Regatului Maroc, dr. Abdeliatif Filali. Tot în această săptămînă s-a aflat la București dr. Osman Omar Al Hadhari, reprezentantul personal al președintelui Republicii Democrate Sudaneze, Gaafar Mohammed el Numeiry. Fiecare din aceste vizite a demonstrat cît de utile sînt contactele, schimburile de păreri, pentru dezvoltarea colaborării și pentru o mai bună cunoaștere reciprocă.

În același timp, pe această cale se pot aduce contribuții reale la îmbunătățirea atmosferei internaționale, la favorizarea soluțiilor pașnice în rezolvarea oricăror probleme litigioase.

Într-un moment cînd situația din Orientul Apropiat continuă să se afle în atenția generală și cînd conflictul dintre India și Pakistan a culminat cu ciocniri militare de proporții și intensități îngrijorătoare, găsirea neîntîrziată a unor soluții politice a devenit o necesitate stringentă. Este limpede că trebuie să se depună toate eforturile pentru lichidarea focarelor de conflicte și încordare existente și pentru a se zădărnici apariția unor noi surse de tensiune, ce ar putea periclita pacea și securitatea internațională. În cuvîntarea pe care a rostit-o zilele acestea în cadrul dezbaterilor Adunării Generale a O.N.U., consacrate situației din Orientul Apropiat, reprezentantul României a subliniat că existența unui conflict între state, în orice parte a globului, pune în primejdie pacea și securitatea generală și,prin aceasta, afectează interesele vitale ale tuturor popoarelor. Reprezentantul român, reafirmînd poziția țării noastre, care preconizează o reglementare politică urgentă a conflictului din zona Orientului Apropiat, a arătat totodată că, în general, nici un stat nu-și poate aroga dreptul de a pătrunde cu forțe armate pe teritorii străine, de a-și impune pe această cale voința, de a atenta la independența, suveranitatea și integritatea teritorială a altor țări. *Nu încape îndoială, că numai prin folosirea largă a metodelor pașnice se poate ajunge la rezultate pozitive.*

Nu putem încheia comentariul evenimentelor săptămînii fără a consemna aici un fapt care vine să demonstreze încă o dată virtuțile nobile ale politicii realiste desfășurate de țara noastră în arena internațională. Este vorba de adoptarea în unanimitate de către Comitetul pentru probleme politice și de securitate al Adunării Generale a O.N.U. a proiectului de rezoluție inițiat de România — căreia i s-au alăturat, în calitate de coautoare, alte 27 de state — privind consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare asupra păcii și securității în lume. *Documentul exprimă convingerea statelor că aspirațiile comune de pace, securitate și progres ale omenirii impun încetarea cursei înarmărilor, în special a cursei înarmărilor nucleare, reducerea cheltuielilor militare, cît și adoptarea de măsuri eficace în direcția dezarmării generale și complete. Împlinirea acestor năzuințe legitime ar contribui hotărîtor la alungarea norilor grei ce plutesc încă asupra destinelor lumii contemporane și ar favoriza nemijlocit crearea unui real climat de pace și securitate.*

Dic. BADOIAN

Marți, 14 decembrie 1971

mai puternică decît 6 000 000 tone bombe

Lupta forțelor patriotice din Vietnamul de Sud, condusă de Frontul Național de Eliberare — creat în urmă cu 11 ani, ca autentic exponent al năzuințelor de libertate ale populației sud-vietnameze — se vădește mai puternică decît mașina de război americano-saigoneză. Este semnificativ sub acest aspect un grafic, publicat chiar în zilele din preajma aniversării F.N.E. în ziarul «International Herald Tribune», din care reiese că din 1965 pînă în momentul de față aviația americană a lansat asupra pămîntului indochinez peste șase milioane tone bombe — de trei ori mai mult decît în timpul celui de-al doilea război mondial și de șase ori mai mult decît în perioada războiului din Coreea. Din documente date publicității la Washington reiese că sumele cheltuite direct în acest război se cifrează la 98 000 milioane dolari. Ce s-a reușit? Să-și piardă viața pe pămîntul indochinez — potrivit tot datelor oficiale americane — aproximativ 46 000 militari americani în anii 1961—1971. Dar mai ales să se dovedească o dată în plus că năzuința de libertate a poporului din Vietnamul de Sud nu poate fi înfrîntă.

În fotografie — o unitate a forțelor patriotice acționînd în provincia Quang Tri.

realități din lumea

La uzinele «Audi-NSU» din Ingolstadt a încetat orice activitate. Doar cîte un paznic de serviciu mai putea fi văzut în halele de producție.

R.F.G: confruntarea „i.g. metall" – patronat

Conflictele sociale din industria metalurgică vest-germană, care au răbufnit luna trecută sub forma puternicelor mișcări greviste din landul Baden-Württemberg, s-au extins — după cum afirma un comentator — «ca o pată de ulei» în toate celelalte landuri. Renania de Nord-Westfalia, Hessen, Hamburg au fost cuprinse în zona confruntărilor dintre muncitori și patroni. Decizia conducerii sindicatului «I.G. Metall» de a continua lupta pînă la consecințele extreme a avut un ecou puternic în rîndurile muncitorimii vest-germane. Cei două milioane de membri grupați în «I.G. Metall», care este cea mai puternică organizație sindicală din R.F.G., n-au cedat din revendicările lor, respingînd repetatele oferte de compromis ale conducerii întreprinderilor. Drept represalii, patronii au declarat clasicul *lockout*, anunțînd închiderea temporară a întreprinderilor. Impasul n-a putut fi depășit. Dimpotrivă, numărul unităților industriale intrate în grevă a crescut cu repeziciune, ajungînd la 600. Una dintre ramurile foarte grav afectate de conflictul de muncă (cel mai mare și mai virulent de la 1963 încoace, în R.F.G.) este industria constructoare de automobile. Datorită grevei și a lockout-ului cunoscutele uzine vest-germane «Daimler-Benz», «Audi-NSU» și «BMW» au stat cîteva săptămîni cu porțile închise. Pe rînd, alte uzine de automobile, lipsite de stocurile necesare de părți componente (subansambluri) și părăsite de muncitori, au fost condamnate la paralizare totală. Este vorba mai ales de filialele vest-germane ale firmelor americane «General Motors» și «Ford», respectiv «Adam Opel A.G.» și «Ford Werke A.G.». Concernul «Volkswagen» s-a și aflat de altfel, după cum au anunțat telegramele, în stare de stagnare totală.

Ziarul londonez «Financial Times» a comentat criza acută din industria vest-germană, afirmînd că s-ar putea ca numărul muncitorilor din sectoarele afectate în urma conflictului de muncă să ajungă la 4 000 000, adică la aproape un sfert din întreaga forță de muncă din R.F.G.

Față de gravitatea situației, însuși cancelarul Brandt a considerat necesar să intervină, invitîndu-i pe reprezentanții sindicatului «I.G. Metall» și pe cei ai patronatului la discuții pentru soluționarea conflictului care amenință să capete proporții și mai mari. În urma unor tratative prelungite, patronii au trebuit să accepte — cu modificări neesențiale — revendicările muncitorilor greviști, formulate de «I.G. Metall», fără ca aceasta să însemne totuși înlăturarea stării de tensiune ce domnește în diferite alte compartimente ale industriei vest-germane.

Noul director general al uzinelor «Volkswagen», Rudolf Leiding (în imagine), poate să spună pe drept cuvînt că «a călcat cu stîngul». La puțin timp după numirea sa în acest post toate benzile de producție au încremenit la VW. Desigur nu numai din vina sa, dar... Oricum, avea toate motivele să nu se simtă în largul său în uzina părăsită de muncitorii care își cer drepturile

foto capitalului

instantaneu cu totul neobișnuit

Agenția londoneză «Keystone» a difuzat fotografia cu un comentariu semnificativ. «Nemaivăzut pînă acum în Africa de Sud!» Pe drept cuvînt cine ar putea deduce din acest instantaneu sportiv că el a fost surprins pe un stadion din Republica Sud-Africană unde — după cum se știe — rigorile legislației și ale practicilor ultrarasiste fac pur și simplu de neînchipuit asemenea fraternizare între albi și negri. Sfidînd barierele absurde ale discriminărilor rasiale, sportivi negri și albi, care au participat, laolaltă, la prima competiție internațională de acest fel, organizată la Cape Town, au vrut să defileze, la sfîrșitul întrecerilor, ținîndu-se de mînă în mod demonstrativ. În adevăr, «nemaivăzut pînă acum în Africa de Sud!»

ITALIA: muncitori, autori și actori în acțiune grevistă

«Întreaga, literalmente, întreaga cinematografie italiană a luat parte la greva inițiată de trei organizații sindicale, de asociația autorilor și cea a actorilor. A fost o zi de luptă care a făcut să se simtă în ce măsură procesul de unire a progresat și practic s-a maturizat». Iată cum comentează ziarul «l'Unità» puternica acțiune grevistă declanșată ca rezultat al nemulțumirilor profunde ce domnesc în rîndurile autorilor de scenarii, ale actorilor și ale întregului personal tehnic al studiourilor italiene. La marea manifestație publică desfășurată la cinematograful «Appio» din Roma au fost prezenți — în grădină și în sală — mii de lucrători în cinematografie, precum și cele mai reprezentative personalități ale filmului italian; de la Monica Vitti la Vittorio Gassman, de la Alberto Sordi la Ugo Tognazzi și Franco Nero. Michelangelo Antonioni și alți regizori cunoscuți au fost de asemeni prezenți la miting.

Prin lupta lor deschisă, cineaștii italieni protestează deopotrivă împotriva cenzurării unor filme progresiste, ca și împotriva concedierilor și a lipsei unor condiții corespunzătoare pentru a-i feri pe lucrătorii din cinematografie de incertitudinea zilei de mîine. Presa italiană constată că este pentru prima oară în ultimii 15 ani cînd are loc o asemenea acțiune unitară de luptă, cînd cineaștii italieni coboară în stradă, demonstrînd în favoarea unor obiective democratice și cu caracter social. Fenomenul este cu atît mai semnificativ, cu cît în lupta grevistă se află umăr la umăr muncitori, autori, actori și regizori.

În fotografia din stînga sus, regizorii Marco Ferreri, Damiano Damiani și Elio Petri. În dreapta sus: Monica Vitti și Alberto Sordi. Jos, marșul cineaștilor greviști spre clădirea Ministerului Spectacolului și cea a Ministerului Muncii.

BELGIA: revendicările personalului c.e.e.

«Vă închiriază, vă concediază, uneori vă plătesc, dar niciodată nu vă consultă!», stă scris pe una din pancartele cu care au demonstrat la Bruxelles funcționarii Pieței comune. Ei cer să fie consultați ori de cîte ori diversele organisme comunitare adoptă hotărîri care îi privesc direct, operînd modificări în ce privește condițiile lor de muncă și salarizare. În semn de protest, toți cei 6 500 de funcționari ai C.E.E. au declarat o grevă la care participă prin rotație. «Tratativele autorităților comunitare, avînd drept scop să pună capăt grevei prin mobilizarea forțată la lucru a greviștilor vor antrena, în mod inevitabil, o înăsprire a situației» — se subliniază în comunicatul dat publicității de Comitetul de legătură al organizațiilor sindicale și profesionale ale personalului Comunității Economice Europene.

agendă

După paraforea Convenției între guvernul R.D.G. și guvernul R.F.G. privind «Tranzitul persoanelor civile și mărfurilor între R.F.G. și Berlinul Occidental prin teritoriul R.D.G.», MICHAEL KOHL, secretar de stat la Consiliul de Miniștri al R.D.G., care a purtat tratativele pentru realizarea acestei convenții, a declarat: «Chiar și în probleme complicate, dacă există o atitudine pozitivă, a fost posibil un nou pas concret pe calea stabilirii de relații de coexistență pașnică între state cu orînduiri sociale diferite»

Alegerile pentru funcția de guvernator, care au avut loc recent în statul Mississippi, considerat drept «cel mai rasist din S.U.A.», s-au soldat cu un rezultat surprinzător cel mai mare număr de voturi a obținut candidatul de culoare CHARLES EVERS, care și-a desfășurat campania electorală sub sloganul integraționist: «Albii și negrii împreună!» Stupefacția cercurilor reacționare a fost cu atît mai mare cu cît se știe că postul de guvernator în acest stat era ocupat pînă acum numai de politicieni rasiști.

Cu prilejul festivităților consacrate împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui Dostoievski a sosit la Moscova, între alte personalități ale lumii literare, celebrul scriitor francez MAURICE DRUON. La întîlnirea pe care a avut-o cu cititorii sovietici ai operelor sale, traduse în U.R.S.S. în un milion de exemplare, Maurice Druon a declarat: «Sînt scriitor independent. Sînt academician și am făcut o călătorie de documentare, folosind prilejul jubileului Dostoievski».

Omul acesta, pe nume EMMANUEL VITRIA, are senzația de a se fi născut a doua oară. În septembrie 1968 el a acceptat să riște un transplant al inimii și a reușit să învingă o maladie cardiacă incurabilă. Operația a fost efectuată de profesorul Henry de la Centrul cardiovascular «Jules Cantini» din Marsilia. Acum, cînd deține recordul mondial de longevitate în urma unei grefe cardiace, Vitria declară: «Am hotărît să-mi scriu memoriile».

Demisionat în octombrie, din motive de sănătate, la vîrsta de 67 de ani, din funcția de secretar general adjunct al O.N.U. pentru probleme politice speciale, dr. RALPH BUNCHE a încetat din viață la New York. Laureat al Premiului Nobel pentru pace pe anul 1950, remarcabilul diplomat american a fost, începînd din 1946, prima oficialitate de culoare a S.U.A. la O.N.U.

Încă una din căpeteniile mafiei italo-americane a părăsit scena. Într-un spital italian de pe coasta Adriaticei a murit, în vîrstă de 69 ani, celebrul gangster JOE ADONIS, unul din colaboratorii și asociații lui Al. Capone, Lucky Luciano, Vito Genovese. Adonis, pe numele lui adevărat Giuseppe Antonio Doto, declarat în S.U.A. drept «cel mai periculos gangster», era supus în Italia unui regim de domiciliu forțat, la Ancona.

glob comentar foto

trei femei spaniole cutreieră europa

Poliția — mereu prezentă în peisajul politic și social al Spaniei.

S-a împlinit zilele acestea un an de la simulacrul de proces de la Burgos. Deținuții politici basci au marcat trista aniversare printr-o grevă a foamei, protestînd împotriva condițiilor inumane de detențiune. Între timp, trei femei spaniole străbat Europa, adresînd forțelor democratice din diverse țări un apel la solidaritate cu lupta pentru amnistierea generală a deținuților politici din Spania. Din motive lesne de înțeles, numele celor trei femei nu este divulgat. Referirile presei sînt foarte zgîrcite; conțin prea puține elemente care ar putea permite poliției franchiste să le identifice. De pildă, se arată că M.S. și-a cunoscut soțul cînd acesta se afla la capătul a 12 ani de detențiune. S-au căsătorit, au avut un copil. Peste puțin timp, el a fost din nou arestat. A mai rămas închis alți șapte ani. În luna noiembrie a anului trecut a participat la campania de protest împotriva procesului de la Burgos. A fost pentru a treia oară aruncat în închisoare. «S-ar putea să fiu interogată și chiar arestată și eu... — mărturisește M.S. ziaristei italiene Mirella Alloisio. Dar asta nu mă sperie. Trebuie să avem curajul de a acționa». Și M.S. vorbește despre sistemele folosite de autorități pentru a înăbuși revendicările și lupta solidară a deținuților politici spanioli — împărțiți în patruzeci de închisori diferite și încarcerați în celule de izolare. Soțul lui C.B. se află de asemenea în închisoare. Și ea are doi copii care ar putea avea de suferit în urma acțiunii întreprinse de mama lor — mai cu seamă fata, cea mai mare, arestată pînă acum de cinci ori pentru participare la manifestații studențești. «Eu și soțul meu i-am insuflat în prea mare măsură dragostea pentru dreptate și libertate ca să nu-și dea seama că această călătorie reprezintă pentru mine o datorie», afirmă C.B. În legătură cu amnistia decretată toamna aceasta cu prilejul împlinirii a 35 de ani de la instalarea la putere a lui Franco, ea declară: «Pentru deținuții politici a fost o înșelătorie: nici unul dintre condamnații de la Burgos nu intră în prevederile ei; de asemenea, toți cei care au mai suferit condamnări înainte de 1965 nu beneficiază nici de o singură zi». Cea de-a treia membră a delegației, desemnată sub numele de Lolita, a cunoscut din propria experiență, timp de nouă ani, infernul închisorilor franchiste. Toți anii tinereții și i-a trăit departe de soțul ei, și ei întemnițat. De curînd au reușit să treacă granița și s-au refugiat în Franța, unde continuă lupta. «Vreau să precizăm — a declarat Lolita — că nu am venit să cerem libertate numai pentru cei apropiați nouă, că sîntem purtătoarele de cuvînt ale tuturor victimelor represiunii din Spania, dinăuntrul și dinafara închisorilor».

Cele trei femei spaniole stînd de vorbă cu ziarista italiană Mirella Alloisio. Fețele a două dintre ele, cele care se vor reîntoarce în Spania, sînt în mod intenționat ascunse.

pe străzile utrechtului

Cea mai impunătoare manifestație din anii de după cel de-al doilea război mondial, desfășurată în vestitul centru universitar olandez Utrecht, a avut loc recent, cînd circa 45 000 de profesori, studenți, elevi și părinți ai acestora și-au exprimat protestul pe străzile orașului față de hotărîrea autorităților olandeze de a reduce alocațiile destinate învățămîntului — ceea ce înseamnă implicit o limitare a numărului profesorilor, a echipamentului școlar etc.

în valea devniei

Aici se înalță un nou mare complex al industriei bulgare. Intrate de curînd în funcțiune, uzinele pentru producerea clorului și policlorurii de vinil au o capacitate anuală de producție de 18 000 tone clor și 10 000 tone policlorură de vinil.

budapesta: material didactic

Cele 130 piese de material didactic românesc, prezentate în cadrul unei expoziții organizate în capitala R.P. Ungare, s-au bucurat de un deosebit interes din partea vizitatorilor, așa cum se vede și din această imagine în care centrul de atracție îl constituie modelul la scară mărită al unei bacterii.

un monument pentru pelé

Orășelul Tres Coraçoes (Trei inimi) din statul brazilian Minas Gerais a trăit de curînd un eveniment deosebit. În cadrul unor festivități, care au culminat cu un meci amical între F.C. Santos și echipa locală, «Club Atletico», a fost dezvelită statuia regelui neîncoronat al fotbalului: Pelé. Asistînd la solemnitate, celebrul jucător de fotbal n-a putut să-și stăpînească lacrimile de emoție. Și, în semn de solidaritate cu echipa din orașul său natal, nu a marcat nici un gol în meciul care a avut loc. Drept rezultat, F.C. Santos a fost învinsă cu 2–1.

nu explodează, nu ia foc

Se spune despre automobilele de curse că sînt sicrie pe roți, sicrie care gonesc într-o baie de 100 litri de benzină. Anul acesta, pînă la sfîrșitul lunii octombrie, cursele automobilistice au făcut 21 de victime. A 21-a, elvețianul Jo Siffert, era unul dintre cei mai buni piloți din lume. Moartea lui tragică a adus încă o dată în discuție — a cîta oară? — problema riscurilor uriașe pe care le implică, pentru profesioniști ori, cursele automobilistice. Dintre încercările care se fac pentru realizarea unor mașini mai puțin primejdioase, iată acum un prototip construit de firma italiană Alfa Romeo și botezat «Autodelta». Datorită unui rezervor de securitate avînd o structură celulară prin care circulă un lichid halogen, «Autodelta» (dreapta) nu explodează și nu ia foc în caz de impact, așa cum se întîmplă cu automobilele obișnuite (stînga).

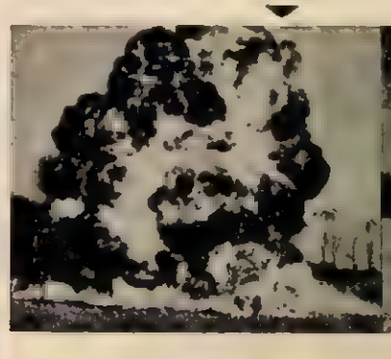

afară cu neonaziștii!

Înfrînt în succesive înfruntări electorale, Partidul național democrat de orientare neofascistă din R.F.G. se află acum în plin proces de dezagregare. Recentul congres de la Holzminden al acestui partid, care și-a pierdut în ultimii ani un mare număr de aderenți, n-a făcut altceva decît să confirme falimentul P.N.D., prin însăși demisia președintelui său, Adolf Thadden. În numeroase manifestații populația vest-germană, și mai ales tineretul, înfierează P.N.D. cu inscripții ca cea din imaginea de față: «Afară cu naziștii din orașul nostru. Sîntem sătui de fascism!»

autoturisme scoase din... mare

Spectacolul este într-adevăr insolit. De săptămîni în șir macaralele imense scot din mare, în dreptul portului Brindisi (Italia), zeci de autoturisme, dintre care unele par abia ieșite pe porțile fabricii. Operațiunea, oricît de spectaculoasă și dificilă, nu este nici legată de industria automobilului și nici nu constituie o variantă a pescuitului... sportiv. Autovehiculele, în număr de 149, păreau pierdute în urma incendiului ce s-a produs la bordul pachebotului sub pavilion grecesc «Heleanna». Un grup de specialiști în salvări de acest gen și-a propus și a reușit să scoată mașinile din proaspătul lor cimitir acvatic. Dar iată că, spre surprinderea salvatorilor și spre marea dezolare a proprietarilor mașinilor scoase la suprafață, s-a constatat că o mare parte din portbagajele respective au fost forțate de hoți subacvatici, care au reușit să subtilizeze cufere întregi conținînd obiecte de valoare. Există și presupuneri că devalizarea limuzinelor ar fi avut loc chiar în timpul incendiului de pe vas, cînd, profitînd de panica generală, indivizi fără scrupule au atacat portbagajele.

desfăcut în două... și poluant

Împins de vînt puternic, petrolierul libian «Juliana», 19 124 tone, s-a izbit de niște stînci în apropierea portului japonez Niigata și s-a desfăcut — după cum se vede în fotografie — exact în două. În urma naufragiului, care n-a făcut victime omenești, din celele vasului s-au revărsat în mare 4 000 tone de petrol, ridicînd brusc gradul de poluare al apei marine și punînd sub amenințare serioasă coastele invecinate ale Japoniei. Situația nu se va normaliza — au apreciat experții niponi — decît peste cîteva luni.

cronica de trei secunde

PROGRESELE MELODRAMEI

Mic tribunal parizian. Un domn, Maurice, inculpat pentru că a condus fără permis.

Maurice: Am nouă copii, domnule președinte. Nu sînt prea sănătoși. Au nevoie să respire aer curat, mi-a spus-o chiar doctorul. Am cumpărat o mașină doar ca să-i plimb.

Președintele: Aceasta vă onorează, dar ați fi trebuit să aveți permis de conducere.

Maurice: Am dat examene, n-am reușit.

Președintele: Cîte examene ați dat?

Maurice: Șapte, domnule președinte.

Președintele (cu mare lirism): De șapte ori? Dar șapte e o cifră foarte bună, dacă ați fi fost Victor Hugo, v-ar fi purtat noroc!

Maurice: Îi plăcea cifra asta?

Președintele: Bineînțeles... amintiți-vă «Trompetele Ierihonului». Ele se învîrteau în jurul cetății asediate și, cum spune poetul, «la al șaptelea ceas, zidurile căzură»... Deci — dacă ați ajuns la această cifră fatidică — ar fi trebuit să forțați destinul și să obțineți permisul...

Maurice («puțin uimit și cu jumate glas» — remarcă reporterul ziarului «l 'Humanité»): Ce să fac, eu nu sînt Victor Hugo!... În fața examinatorului, am avut întotdeauna un nod în gît...

Președintele: Într-adevăr, e neplăcut. Dar cum conduceați?

Maurice: Mă cam urcam pe trotuare...

Președintele: Deci și mai rău... Dar cum conduceați cînd erați plecat cu copiii la iarbă verde?

Maurice (brusc eliberat): A, foarte bine, n-am avut niciodată nici un accident!

Președintele: E esențialul. Și acum mai conduceți?

Maurice: Nu. Am preferat să-mi vînd mașina.

Președintele: Foarte înțelept. Și cum o duc copiii d-voastră?

Maurice (trist): Sînt din nou palizi...

200 de franci amendă — dar ce contează, față de neprețuita bucurie de a intra în epoca melodramelor născute din permise de conducere-auto? Sînt contemporan cu Jean Valjean care încalcă legile circulației și ale volanului pentru a aduce bujori în obrajii copiilor lor!... Plătesc oricît, dar lăsați-mă să mă uit de sus la «Mizerabilii» secolului trecut și apus!

Radu COSAȘU

TELLUS

și

Cortebert

DOUĂ MĂRCI, ACELAȘI CEAS

CORTEBERT S.A. 2500 BIENNE

PUBLICOM

UMOR

de ANDO și Dragoș ANTON

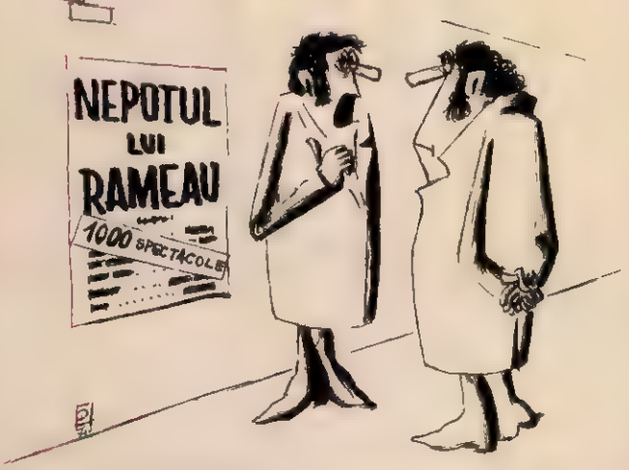

— Cine-o fi Rameau ăsta, de rezistă nepot'su atît?

DE-ALE INIMII

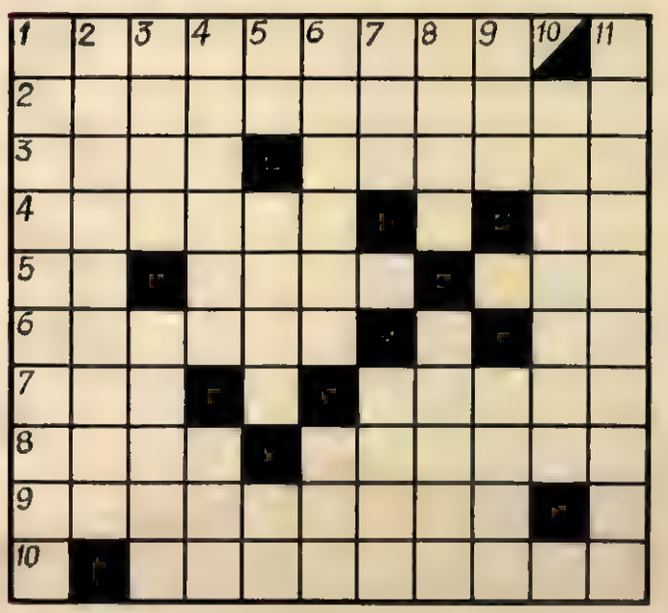

ORIZONTAL: 1) Cu inimă (pl.). 2) Cu inima largă (fem.). 3) Vine de la inimă — Cu inima albastră. 4) A trosi — Din inimă! 5) Două inimi într-un vals! — A se ascunde — Întreprindere comercială de stat (abr.). 6) Papuci — Cap de efigie! 7) Afluent al Amurului — Scumpă inimii lui Petrarca. 8) Orez (pop.) — Bătaia inimii (2 cuv.). 9) Cu inima de piatră. 10) Se recomandă celor suferinzi de inimă.

VERTICAL: 1) Inimă rea. 2) De la inimă la inimă (fem. pl.). 3) Săgetătorul de inimi (mit.) — Sediul inimii. 4) A vorbi păsărește — La jocul de table. 5) Țepene! — Una din cele patru culori ale cărților de joc, purtînd desene în formă de inimă cu o codiță — Inimoasă... în final! 6) Mirați — Tot (mold.). 7) Riu în U.R.S.S. — Fir subțire de metal. 8) Cartier londonez — Îi poftește inima. 9) Ianuarie (abr.) — Comună în R.P. Mongolă. 10) Cu inima deschisă (fem.). 11) Uns la inimă.

Adam STOICA

Cuvinte rare: IAI, OMI, SOHO, UTRE.

Dezlegarea jocului «LUMINI», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SEARA — ABAJUR. 2) T — RAZA — IDILA. 3) ET — TIMIZI — IV. 4) LUNA — ANONIME. 5) EDUCATII — N — L. 6) OFILIT — MAT. 7) ARATA — APE — IP. 8) FAR — DI — ATENA. 9) EN — MIRAJ — MEL. 10) L — SENIN — ZARI. 11) IDEI — S — SONET. 12) UMBRA — CURATA.

memento

Prezentat de: Traian STOICA (carte), Magda MIHĂILESCU (cinema), Vlad MUȘATESCU (disc), Cornel BOZBICI (plastică), Sanda FAUR (teatru), E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

carte

• Radu Petrescu, autorul romanului «Matei Iliescu» care a obținut un egal succes de critică și public, e prezent în librării cu un nou volum de **Proze** («Didactica nova»; «Sinuciderea din Grădina botanică»; «Jurnal»; «În Efes» (Editura Eminescu).

• Valeriu Cristea: **Tînărul Dostoievski.** Fără a fi intimidat de copleșitoarea personalitate a scriitorului și de imensul material bibliografic în continuă erupție, tînărul nostru critic face o subtilă și originală incursiune în opera genialului prozator (Editura Cartea Românească).

• Dona Roșu: **Voi veni într-o noapte.** Cele 41 de texte scurte vor să fie tot atîtea poeme în proză. Intenția e ratată de abundența dulcegăriilor sentimentale și de o expresie precară (Editura Eminescu).

• O experiență dramatică transformată într-o autentică operă de artă: **Mănăstirea neagră** de Kuncz Aladar (născut la Arad în 1886 și decedat în 1931). Cartea cuprinde «Însemnări din viața internaților din Franța», din timpul cînd autorul a stat închis în lagărele Noirmoutier și Ile d'Yeu în anii primului război mondial ca cetățean al unui stat beligerant adversar. Traducerea de Cornelia Codarcea și Nicolae Crișan. Prefață: Nicolae Balotă (Editura Kriterion).

• În Editura Eminescu s-a tipărit volumul **Teatru** de Sidonia Drăguțanu. În sumar, următoarele piese: «Seara răspunsurilor»; «Fiicele»; «Întîlnire cu îngerul»; «Valsul». Poate că nu ar fi fost lipsit de utilitate ca volumul să fi apărut însoțit de un studiu asupra teatrului autoarei, mai ales că sîntem în fața unei activități încheiate.

• În colecția «Romanul secolului XX» a Editurii Univers au reapărut din ciclul «Comedia modernă» al lui John Galsworthy romanele: **Mărmuța albă** (vol. I); **Lingura de argint** (vol. II); **Cîntecul lebedei** (vol. III). În românește de Henriette Yvonne Stahl.

• În colecția «Clasicii literaturii universale» a aceleiași edituri a apărut volumul de povestiri **Lady Macbeth din Siberia** de scriitorul rus Nikolai Leskov (1831—1895).

• Începînd cu anul 1972, peisajul nostru publicistic se va îmbogăți cu un nou periodic trimestrial: **Viitorul social.** Editată de Academia de științe sociale și politice și Comitetul național de sociologie, revista **Viitorul social** își propune, printre altele, publicarea de studii de teorie socială și de istorie sociologică, articole bazate pe cercetări de teren din domeniile sociologiei industriale, agriculturii, muncii, familiei, tineretului, sănătății, demografiei. După cum vedem, această nouă publicație de sociologie va îmbrățișa o cuprinzătoare arie tematică, adresîndu-se astfel unor variate categorii de cititori.

cinema

• **Decolarea.** Această recentă realizare a studioului cinematografic București impune atenției noastre numele unui tînăr regizor de real talent: Timotei Ursu. Împreună cu scenaristul Constantin Stoiciu se prezintă, în această săptămînă, în fața iubitorilor de film, cu o dezbatere bine articulată despre răspunderile tinerei generații. Imaginea — Ștefan Horvath. Muzica — Tiberiu Olah. Interpreți — Liviu Ciulei, Emil Hossu, Monica Ghiuță, George Motoi, Emanoil Petruț, Gheorghe Radu, Constantin Guriță, Gheorghe Nuțescu, Nicolae Mavrodin.

• **Pădurea de mesteceni.** Marele cineast polonez Andrzej Wajda, pe care critica internațională l-a decretat cîndva «baroc pentru toată viața», ni se înfățișează cu o impresionantă meditație

Monica Ghiuță

despre viață și moarte, transpusă în termeni de o limpezime clasică. **Pădurea de mesteceni** a fost distins cu Premiul FIPRESCI la Festivalul filmelor de TV de la Milano 1971. Interpreți — Daniel Olbrychski (Premiul de interpretare masculină la Festivalul de la Moscova 1971), Olgierd Lukaszewicz, Emilia Krakowska.

• **Trenul.** O distribuție monumentală onorează acest film al lui John Frankenheimer — omagiu adus eroismului. Rolurile principale aparțin actorilor Burt Lancaster, Paul Scofield, Jeanne Moreau, Michel Simon, Suzanne Flon, Albert Rémy.

• Amplă manifestare cinematografică, **Festivalul filmului la sate,** începută de curînd, se va desfășura pînă la 31 ianuarie. Un număr de 5 700 ecrane vor găzdui 170 de filme artistice și peste 700 documentare ce-și propun să releve, cu tărie, eficiența artistică și educativă a adevăratelor valori ale filmului românesc.

disc

• Un mănunchi de celebre arii din opere (Mozart, Verdi, Puccini) ne-o prezintă în plenitudinea calităților ei interpretative pe cunoscuta artistă lirică **Marina Krilovici.** Acompaniază Orchestra simfonică a RTV și Orchestra de studio a RTV dirijate de Iosif Conta și, respectiv, Carol Litvin. Muzicologul Ada Brumaru schițează un elocvent portret muzical al interpretei. Se cuvine menționat și prețiosul aport al maestrului de sunet, ing. Eugen Wendel (ECE-0587).

• Violonistul **Efta Botoca** se dovedește a fi nu numai unul dintre cei mai originali interpreți instrumentiști ai muzicii noastre populare, ci și posesorul unei lăudabile siguranțe de gust în alegerea repertoriului. Ascultăm, deci, «Mărioară, pup de crin», «Uritu-mi care inel», «Cărăbășeasca», «Ardeleana din Jebel», «Jocul mindrelor» sau «Dudurica». Acompaniază George Vancu în fruntea verificatei sale orchestre (EDD-1288).

• Ca și alți soliști de muzică populară, **Schatt Jozsef** se atestă cu un îndrăgostit pătimaș de folclorul pe care-l interpretează, dăruindu-i simțire și fior. Cele patru piese ale scurtului său recital vor cîștiga mulți admiratori pentru frumoasele melodii ale folclorului maghiar de la noi. Acompaniază orchestra Nelu Stan (45-EPC-10 207).

muzică

• La pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii, în concertul de astă-seară de la Ateneu — dirijorul sovietic **Emin Haciaturian:** Uvertura la opera «Semiramidaxde Rossini, Concertul pentru dublă orchestră de coarde și oboi de Theodor Grigoriu și Simfonia a X-a de Șostakovici.

• Un program concertistic de largă audiență, o solistă confirmînd mari speranțe puse încă în anii ei de fragedă tinerețe (nu prea îndepărtați): **Silvia Marcovici** interpretează Concertul pentru vioară și orchestră de Brahms. În restul programului concertului săptămînal al Filarmonicii (24 și 25 decembrie, Ateneu): Concerto grosso de Filip Lazăr și Simfonia a VII-a «Manfred» de Ceaikovski. Dirijează **Mihai Brediceanu.**

• Festivalul Enescu-Bruckner, eveniment cu largi ecouri în lumea iubitorilor de muzică bună, la cel de-al treilea (și ultimul) concert: Suita nr. 3 de George Enescu și Simfonia VIII-a a marelui muzician vienez. Nu este prea devreme să adresăm calde felicitări dirijorului **Erich Bergel,** animatorul festivalului, pentru înalta ținută artistică a acestuia (23 decembrie, Studioul RTV).

• Cel de-al treilea program al ciclului «Muzica de epocă — Renaștere, Baroc» vizează școala germană (Telemann, Meck-Walther, Haendel, J.S. Bach). Din creația ultimului ascultăm, pentru prima oară în execuție integrală, «Ofrandă muzicală». Interpretează orchestra de cameră a Filarmonicii, concert-maestru, **Avy Abramovici** (20 decembrie, Ateneu).

• Prestigiosul nostru ansamblu artistic «Rapsodia Română» programează în sala din str. Lipscani trei concerte de muzică populară în zilele de 22, 23, 24 decembrie. Demnă de menționat ni se pare intenția acestui ciclu de a stimula și promova tinere talente, îndeobște dintre cele semnalate de emisiunea televizată «Steaua fără nume», grupa muzică populară. Astfel, alături de artiști consacrați, precum **Irina Loghin, Ștefania Rareș, Benone Sinulescu** și alții, vor apărea pe scenă tinere speranțe: **gorjeanca Elena Munteanu,** doljeanca **Ionela Prodan,** fermecătorul ocean **Viorel Costin** și alții. Dirijează **Ionel Budișteanu.**

Ionela Prodan

plastică

• Centenarul **Pallady** (1871—1956) a fost marcat prin retrospectiva de la Muzeul de artă, expoziție care reunește lucrări din muzee, colecții publice și particulare. Alte manifestări: deschiderea casei-muzeu Th. Pallady din str. Spătarului 20, care cuprinde obiecte ce au aparținut artistului și lucrări de grafică. În Editura Meridiane va apărea un album cu circa 100 de reproduceri, alb negru și color (prefață: A. Mindrescu); Editura Dacia din Cluj a pregătit volumul «Mărturii-Pallady», care însumează evocări și amintiri, studii și eseuri.

• **Teodora Moisescu-Stendl** — tapiserie. Cîteva din tapiseriile expuse marchează o etapă mai veche din creația artistei, etapă descriptivă și bogată în figurație («Noaptea», «Grădina poetului»-1969, «Legenda»-1969). Celelalte lucrări, aniconice, abolind convențiile tehnice tradiționale ale organizării suprafețelor, irump în spațiu și uzează de montaje insolite și de structuri de repetiție, de altfel adecvate pentru a construi aceste obiecte spațiale («Nai», «Tulnice», etc.) (Apollo).

• Xilogravurile lui **Ion Stendl** cultivă ambiguitatea. Geometrismul desenului tehnic, referința figurativă, parafraza, intruziunea culorii pentru crearea unui moment afectiv într-un interval spațial, toate acestea, amalgamate și ordonate optic, duc la o tranzacție stilistică și la construcția unei realități inventate (Apollo).

• **Horia Flămîndu** — sculptură. Aspirînd spre ordine și măsură, Flămîndu nu mizează însă pe iconicitatea antropomorfă. Lemnul prelucrat în secțiuni e combinat în ansambluri și rezultatul sînt acele obiecte proiectate în spațiu sau personaje cu anatomie insolită care fascinează privitorul (Apollo).

• **Jean Cassou:** «Panorama artelor plastice contemporane». Un punct de vedere asupra artelor moderne, scris de un observator sensibil, care, adoptînd o poziție istorică, face o amplă trecere în revistă a fenomenului plastic pe o perioadă de șase decenii. Remarcabile, extrasele documentare și notele biografice (Editura Meridiane).

teatru

• **Miluță Gheorghiu** a plecat dintre noi, dăruind cu sine imaginea explozivă și colorată — multiplicată în 1 500 de seri de teatru — a Coanei Chirița. Marele actor al Naționalului ieșean, cel care ne-a purtat de-a lungul istoriei teatrului prin cele 400 de ipostaze ale rolurilor jucate, artist al poporului în cel mai profund înțeles al cuvîntului, lasă în memoria noastră afectivă o amintire de neșters.

• **Teatrul de Comedie din Budapesta** în turneu bucureștean: eveniment al vieții noastre teatrale, prilejuind cunoașterea unei excelente trupe (în vîrstă de 75 ani), practicînd un teatru de modernă factură realistă și de vehemență a satirei sociale.

• **Defecțiune tehnică** — savuroasă comedie a lui Szacony Karoly ascunzînd, sub combaterea tele-cronofagiei, satirizarea unor «defecțiuni» omenești mult mai adînci. Pus în scenă de multilateralul om de teatru și film Varkonyi Zoltan, spectacolul a fost un veritabil tur de forță actoricesc, reimpunînd conștiinței noastre numele unor artiști binecunoscuți din filme: Pager Antal, Bulla Elma, Kozak Laszlo și alții.

• **Joc de pisici** de Orkeny Istvan — al doilea spectacol prezentat de teatrul budapestan — strălucind mai ales prin creațiile de neuitat ale celor două interprete principale — Sulyok Maria și Bulla Elma.

• **Măsură pentru măsură** (Teatrul Giulești): Shakespeare împotriva gustului nemăsurat al puterii, Shakespeare văzut, tăiat, fasonat și repovestit de Dinu Cernescu cu acea «brutalitate convingătoare» pe care Peter Brook o cerea montării acestei piese shakespeariene, oscilînd între comedie și dramă, spectacol în care inteligența regizorului și gustul său imens pentru grotesc și fantast se manifestă furtunos într-un cadru scenografic (Sorin Haber) de mari efecte scenice și într-o interpretare de bună calitate (Ion Vilcu, Peter Paulhofer, Corneliu Dumitraș, Ileana Cernat, Iulian Necșulescu, Mihai Stan, Dorina Lazăr, Dan Tufaru).

televiziune

REPORTAJ. Rodica Rarău ne face cunoscut complexul tehnic al aprovizionării cu apă a Capitalei (duminică), iar Carmen Dumitrescu semnează reportajul «Primarul» (luni). Pregătiri în preajma intrării în cel de-al doilea an al cincinalului — un reportaj la **Stop-cadru** (luni). Dintre reportajele pe teme internaționale: note de drum din R.P.D. Coreeană de Manase Radnev (luni) și un reportaj filmat la Karlovy Vary (miercuri).

DEZBATERI. Emisiunea **Cărți și idei** propune o discuție pe tema «Actualitatea unui mod de existență: publicistica» cu participarea lui George Macovescu, Nicolae Balotă, Nicolae Dragoș (marți). În fine, rubrica **Confruntări** cu subiectul «Funcționarea sistemului național de pregătire a cadrelor» (joi).

ȘTIINȚĂ. **Univers XX:** cum este organizată securitatea zborurilor în condițiile unui trafic aerian internațional care înconjoară planeta aidoma unei plase de păianjen (joi).

LITERATURĂ. Un bilanț, la sfîrșit de an, al activității editoriale — ancheta emisiunii **Revista literară TV** (marți).

TEATRU. Un **Telerecital Dina Cocea.** Apreciata actriță, acompaniată de un grup de distinși colegi, va interpreta cîteva din rolurile care au consacrat-o (marți).

FILM. În această săptămînă, trei filme care, deși arhicunoscute, vor trezi interesul general: «Cîntînd în ploaie» cu Gene Kelly (duminică); «Zorba Grecul» cu Anthony Quinn, Irene Papas (miercuri); «Cei șapte magnifici» cu Yul Brynner (vineri). Și un nou roman-foileton în 4 episoade: «David Copperfield».. O adevărată dickensomanie (luni).

Dina Cocea

MUZICĂ. A V-a emisiune-școală de Leonard Bernstein: «Cine a fost Gustav Mahler?» (duminică). O relatare de la Festivalul național de operetă «Nicolae Leonard» — Galați 1971 (duminică). Prim-solistul Operei Române, basul Nicolae Florei — o **Seară de romanțe** (sîmbătă).

FOLCLOR. Emisiunea **Vetre folclorice,** oaspete al unei nunți de prin părțile Bistriței-Năsăud (duminică). Un concert de muzică populară cu Angela Moldovan, Aurelia Fătu-Răduțu, Maria Păunescu, Ion Cristoreanu, Pop Simion și Tudor Pană (marți).

DIVERTISMENT. Trei concurente în etapele I și II ale emisiunii-concurs **Steaua fără nume** (luni) Corina Chiriac — interpreta săptămînii (joi). **Teledivertisment,** litera P: Piersic, Piaf, Piehs, Pellea (sîmbătă).

SPORT. Handbal, gimnastică modernă, hochei și box. Toate înregistrate (duminică).

pronosport

Pronosticurile antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 51 etapa din 19 decembrie 1971

I. Atalanta-Catanzaro	1
II. Cagliari-Fiorentina	1, x
III. Juventus-Sampdoria	1
IV. Lanerosi-Inter	1, x, 2
V. Mantova-Varese	1
VI. Milan-Roma	1
VII. Napoli-Torino	1
VIII. Verona-Bologna	x, 2
IX. Foggia-Bari	x
X. Genoa-Modena	1
XI. Lazio-Perugia	1, x
XII. Reggiana-Brescia	1
XIII. Reggina-Taranto	x, 1

FLACĂRA-ALBUM

F
52
'71
FLACARA
ANUL XX
NR. [illegible]
25 DECEMBRIE 1971

în șapte zile

Am mai scris la această rubrică, comentînd evenimentele săptămînii, că există ceva care ne definește din ce în ce mai puternic pe fiecare în parte și pe toți laolaltă — responsabilitatea devenirii noastre. În colectivul în care muncim cuvîntul responsabilitate revine cu din ce în ce mai multă insistență în toate adîncile lui semnificații, în tot ceea ce el implică atunci cînd este așezat alături de munca și viața fiecăruia dintre noi. Sîntem indulgenți cu noi înșine, cu munca și viața noastră sau ne privim cu exigența pe care ne-o dictează sentimentul responsabilității noastre de oameni, de comuniști, de cetățeni ai României socialiste? Și răspunsul nu poate fi decît afirmativ chiar dacă uneori luăm cunoștință și de acte reprobabile, străine gîndului și faptei noastre. Asistam de curînd la plenara cu activul comitetului de partid de la I.A.S.-Ostrov. Din primele fraze darea de seamă informa că planul de beneficii a fost îndeplinit și depășit. Motiv de legitimă mîndrie și bucurie. Restul — mă gîndeam — poate fi o formalitate. Erau acolo oameni mai tineri și mai puțini tineri, cu mîinile aspre, cu fața arsă de soare și vînt, oameni «care stau cu ochii în pămînt de dimineață pînă noaptea» — cum spunea chiar unul dintre ei — și ascultau atenți, puțin încordați, cuvintele din darea de seamă, care acum încetaseră să mai fie laudă și răscoleau cauzele pentru care ferma nr. 1 nu și-a îndeplinit planul (și inginerul Mazilu, șeful fermei, avea fața roșie și capul plecat), se spunea de golurile de vie, și cît de mult se pierde din cauza aceasta, se aprecia munca celor 1 800 de studenți și elevi «care ne-au scos din impas» și se vorbea de obligația întreprinderii ca în anul care vine să le asigure condiții mai bune de trai... Și nu era nimic formal, și nu a fost nimic formal, nici cuvîntul sec, greoi, căzînd uneori ca bolovanul, al participanților la plenară (și inginerul Mazilu l-a simțit din plin). Și mi-am dat seama atunci că dacă există un sentiment care-i stăpînește pe toți, în acele clipe, acesta nu se poate numi decît responsabilitate. Și revin din nou la inginerul Mazilu, căruia în aceeași plenară i s-a ridicat o sancțiune, ceea ce a prilejuit o revărsare de căldură și dragoste pentru omul care și-a închinat anii cei mai frumoși acestei întreprinderi. Și una nu a anulat-o pe alta. Acum s-a discutat despre fondul omului, despre ceea ce este esențial la el, cu aceeași responsabilitate cu care a fost tras mai înainte la răspundere.

Ne-am învățat — și acesta este înainte de toate meritul partidului — să ne privim cu o mai mare responsabilitate munca, să fim mai exigenți cu noi și cu tovarășii noștri. Este ceea ce e demonstrat și demonstrează adunările de dare de seamă din organizațiile de partid, adunările de alegeri din organizațiile sindicale și U.T.C. Rezultă aceasta din modul în care au fost analizate în întreprinderi sarcinile de plan pe anul 1972, din numeroasele propuneri pentru o mai bună valorificare a resurselor interne umane și materiale, pentru mai buna organizare a muncii. Și nu poate fi altfel cînd avem în față, în permanență, pilda de cea mai înaltă responsabilitate față de destinele țării, ale poporului, pe care ne-o dă zi de zi conducerea partidului nostru. Și este această săptămînă unul dintre cele mai grăitoare exemple în acest sens. Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. a analizat planul de dezvoltare economico-socială a țării pe anul 1972, proiectul Bugetului de Stat, precum și o hotărîre menită să asigure înfăptuirea politicii de cadre a partidului. Aceleași documente au fost dezbătute apoi de Plenara C.C. al P.C.R., care a aprobat supunerea lor analizei și votului parlamentului țării. Cea de-a șaptea sesiune a Marii Adunări Naționale a discutat și aprobat aceste legi și altele sub semnul aceluiași sentiment al responsabilității față de țară și popor. La sfîrșitul anului în care ne pregătim să intrăm, producția globală a întreprinderilor industriei socialiste va fi de 368,6 miliarde lei, iar agricultura va realiza o producție globală de 97,8 miliarde lei. Aceasta va face ca venitul național să crească față de anul ale cărui ultime zile le parcurgem, cu 11–12 la sută. Și merită să mai reținem, pentru a medita, că 205 000 de oameni se vor adăuga numărului salariaților existenți, că 49,5 mii de apartamente, realizate din fondurile centralizate ale statului, vor fi date în folosință, că la acestea se mai adaugă încă altele 44,1 mii realizate din fondurile cetățenilor, că fondul de salarii va fi și el mai mare cu un procent de 6,2 la sută. Sînt prevederi care ne dau, pe bună dreptate, motiv de satisfacție dar care în același timp ne fac și mai responsabili pentru ca tot ceea ce este astăzi plan să devină realitate.

Și nu sînt puține întreprinderile din țară care încă din acest an au și început a transforma în lucru realizat ceea ce sub formă de lege începe să-și exercite rigorile din ziua de unu a anului 1972

Marți, 21 decembrie 1971

Petru ISPAS

CONFERINȚA PE ȚARĂ A SECRETARILOR COMITETELOR DE PARTID ȘI A PREȘEDINȚILOR CONSILIILOR POPULARE COMUNALE

Marți, 21 decembrie 1971, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a altor conducători de partid și de stat s-a deschis în marea sală a pavilionului central al Expoziției economiei naționale Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale. Acest eveniment de seamă în viața țării face parte din ansamblul de măsuri stabilit de conducerea partidului și statului nostru, pentru sporirea rolului organelor locale de partid și de stat, crearea cadrului organizatoric pentru participarea tot mai amplă a maselor largi populare la conducerea economiei, a vieții politice și sociale, pentru înflorirea tuturor localităților și progresul României socialiste. Conferința a prilejuit o largă și multilaterală analiză, a stabilit — pe baza unei consultări ample și la obiect cu gospodarii satelor, a generalizării experienței pozitive dobîndite pînă acum, a lichidării lipsurilor care mai dăinuie — căile pentru o continuă stimulare a inițiativei locale, pentru sporirea rolului și răspunderii comitetelor comunale de partid și a consiliilor populare, a primarilor, în dezvoltarea viitoare a așezărilor rurale.

Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale desfășurată în lumina indicațiilor conducerii superioare de partid, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, a unit într-o amplă dezbatere peste 5 000 de reprezentanți ai organelor comunale de partid și de stat, alături de membri ai C.C. al P.C.R. și ai guvernului, conducători ai instituțiilor centrale, organizațiilor de masă și obștești, secretarii comitetelor județene de partid care răspund de problemele organizatorice, prim-vicepreședinții comitetelor executive ale consiliilor populare, activiști de partid și de stat.

Miile de participanți la conferință au dat o vibrantă expresie hotărîrii de a milita necontenit pentru înfăptuirea politicii partidului, voinței lor de a traduce în viață planul cincinal.

Ampla dezbatere s-a desfășurat în prezența a peste 5 000 de reprezentanți ai organelor comunale de partid și de stat, de pe întreg cuprinsul țării.

Aspect din sala conferinței.

Întreaga asistență salută cu vii și puternice aplauze deschiderea lucrărilor conferinței de către tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Aspect din timpul lucrărilor conferinței.

săptămîna în

Pagini realizate de
Liviu TIMBUS
Petre ANGHEL
și Eugen IAROVICI

barajul de la paltinu la cota finală

Barajul de la Paltinu (15 km de Doftana) se află în prezent în faza de finisare. Această mare lucrare hidrotehnică (barajul are o lungime de 465 m și o înălțime de 108 m), a cărei construcție a început acum patru ani, are menirea de a zăgăzui apele riului Doftana, creîndu-se astfel un lac de acumulare cu un volum de 50 000 000 mc de apă. Uriașul rezervor devine astfel principalul furnizor de apă potabilă și industrială al orașului Ploiești, al altor centre urbane, al Complexului petrochimic de la Brazi, precum și al unor mari uzine și fabrici din județul Prahova.

Recent, după cum ne informează ing. George Platon din colectivul de proiectare a barajului, apa Doftanei a și pătruns în «marea artificială», ajungînd la cota de 53 m (adîncimea în final fiind de 105 m).

S-au recepționat — ne spune domnia-sa — barajul compensator și stația de tratare, astfel că orașul Cîmpina și Fabrica de anvelope de la Florești au și început să primească apă de la Paltinu.

De asemenea, se află în probe tehnologice mica hidrocentrală de la piciorul barajului, a cărei putere instalată este de 10 megawați.

realizat 200%

Iată un amănunt în stare să ne vorbească în cel mai concludent mod despre progresul industriei noastre: cele opt cuptoare ale Fabricii de articole de sticlărie-București produc încă o dată mai mult față de producția de sticlă a întregii țări din anul 1966. Întregul proces tehnologic al noii fabrici este complet automatizat și mecanizat, ceea ce permite obținerea unei producții de circa 120 tone pe zi.

Încă de la început, produsele acestei importante unități industriale — sticle de diferite culori, flacoane și fiole pentru industria chimică, farmaceutică, pahare, articole de menaj, vase de flori etc. — s-au impus atît pe piața internă cît și peste hotare.

legume proaspete pe timpul iernii

La poarta de vest a Craiovei, acolo unde a fost înălțată cetatea chimiei și de unde zilnic iau drumul ogoarelor mii și mii de tone de îngrășăminte, se ridică în prezent un nou și important obiectiv economic al agriculturii noastre socialiste. Este vorba de cel mai mare complex de sere din țară, ce va totaliza la finele anului 1972 o suprafață de 248 de hectare. La ora actuală, sub cupolele uriașe de sticlă s-a și instalat o «vară veșnică» pe circa 160 hectare. Folosind apa caldă rezultată de la centrala de termoficare a combinatului chimic, legumicultorii Întreprinderii agricole de stat-sere Craiova au și produs, în cele două cicluri ale acestui an, aproape 12 000 de tone de tomate, ardei și castraveți. În prezent, după cum ne informează corespondenții noștri Fl. Staicu și Fl. Roșoga, se pregătește un nou ciclu de producție, care va garanta pentru primul semestru al anului 1972 o producție de tomate de peste 7 000 tone.

Noua întreprindere și-a și căpătat un bun renume, găsindu-și parteneri pentru desfacerea produselor atît în țară cît și pe piețele externe.

250 de kilometri de conducte

În cîmpia Olteniei, pe solurile nisipoase din stînga Jiului, începînd de la Sadova și pînă la Corabia, pe o suprafață ce va cuprinde în final 80 000 hectare, se construiește cel mai mare sistem de irigații din această parte a țării. Începută în toamna anului 1970, lucrarea va fi gata în 1973. În punctul Dăbuleni, unde se realizează stația de pompare, Dunărea va ceda din debitul său pentru irigarea terenurilor cîte 45 de mc de apă la fiecare secundă. Canalul magistral, ce va fi navigabil pe aproape 8 km, va asigura debitul de apă pentru alimentarea altor 9 stații de pompare, care prin intermediul unor conducte metalice, cu un diametru de 3,635 m, vor dirija apa pe o rețea de canale construite din conducte îngropate, ce depășește 250 de kilometri.

După datele estimative ale specialiștilor, «ploaia la comandă» va asigura agriculturii Doljului sporuri de producție ce vor depăși, în medie, 10 000 kg struguri la hectar, 4 500 kg porumb boabe, 2 500 kg grîu, 30 de tone de sfeclă de zahăr și 1 500 kg semințe de floarea-soarelui la hectar.

Fotografia de mai jos vă prezintă canalul magistral ce se construiește în punctul Dăbuleni.

COPERTA NOASTRĂ

Asta e vacanța...Asta e!...

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică: V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1 Căsuța poștală 4112. Of. 33 Telefon 17.60.10—int. 1744 TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

de la 14 zile la... un minut!

Cercetătorii de la laboratorul de agrochimie și pedologie din Timișoara, împreună cu specialiștii de la Centrul teritorial de calcul, au elaborat pînă în prezent planurile de fertilizare a pămîntului pentru 78 de unități agricole de stat și cooperatiste din județele Timiș, Arad și Caraș-Severin. Folosirea calculatorului electronic «Iris-50» în prelucrarea datelor științifice, riguros elaborate pentru fiecare parcelă cartată, a permis întocmirea operativă a calculelor privind dozele de îngrășăminte și cantitățile de amendamente ce trebuie aplicate. Ca urmare a acestor metode științifice de lucru, durata de întocmire a unui plan de fertilizare pentru o unitate agricolă de mărime mijlocie este mai mică de... un minut, față de circa două săptămîni cît îi erau necesare unui specialist pentru aceeași operație.

imagini

INTERVIUL SĂPTĂMÎNII

viteză, precizie, eficiență

Interlocutorul nostru: ing. Grigore GRAMA, directorul Centrului de calcul pentru industria ușoară

— În forma lui actuală, centrul de calcul a luat ființă abia anul acesta. Dotat cu minicalculatoare electronice el a devenit o unitate puternică de prelucrare științifică a datelor primite de la întreprinderi. În cadrul calculului automat al datelor noi mergem pe două direcții: pe de o parte, lucrări de evidență curentă cu un volum mare de muncă, și pe de altă parte, calcule științifice și tehnice de tip superior cu determinarea soluțiilor optime.

În prima categorie de lucrări rezolvăm problemele legate de evidența materialelor, a salariilor, a importului, evidențele de facturi, de furnizori și clienți etc., din întreprinderile și centralele pendinte de M.I.U. și pentru alți beneficiari din alte ministere. Centrul prelucrează lunar un volum de circa 500 000 posturi, ceea ce ar presupune, în condiții de prelucrare manuală, imobilizarea unui număr de aproximativ 3 000 funcționari cu calificare superioară.

În ceea ce privește al doilea tip de lucrări, centrul a contribuit în 1971 la calculul datelor din domeniul proiectării unităților care se construiesc de I.P.I.U.

— *Puteți să-mi dați și alte exemple de lucrări?*

— Desigur. Pe lîngă lucrări foarte importante cu caracter economic, cum ar fi calculul producției pe faze de fabricație și altele, ne-am ocupat de organizarea unor fișiere de date, ceea ce a dus la însemnate economii de timp în munca de documentare și de evidență tehnică. Tot în această direcție ne-am preocupat de «banca de date» pentru analiza indicatorilor economici ai întreprinderilor din M.I.U.

Trebuie arătat aici că centrul nostru de calcul, care reprezintă o formă modernă de abordare a problemelor producției, este o unitate rentabilă, care și-a îndeplinit în condiții bune planul de venituri pentru anul scurs.

— *Ce ați «antecalculat» pentru 1972?*

— Ținînd seama de sarcinile sporite ale M.I.U. și de necesitatea introducerii unei organizări superioare a producției, nouă ne revin obligații mari, mai ales în ce privește o utilizare cît mai eficientă a configurației de calcul existente. Pe de altă parte, este în intenția noastră de a elabora noi sisteme de prelucrare a datelor ca, de exemplu, prelucrarea integrală, prin care să putem determina decizii cît mai operative și cu o mare eficiență economică.

Televiziunea ne propune de revelion (pe programul I) o călătorie cu... trenul veseliei. După cum am aflat, pe platouri s-a montat un tren adevărat, aducîndu-se de la Arad piesele demontate ale vagoanelor (!), și a fost «angajat» un mecanic simpatic, care nu e altul decît... Ștefan Bănică! Timp de cîteva ore (de la ora 21 pînă la 5 dimineața) vom fi martorii a tot felul de evenimente care se petrec în compartimentele acestui tren al veseliei. Din izvoare oficioase aflăm că Alex. Bocăneț a pregătit momentele grupate sub titlul generic «Istoria și televizorul», că Paul Urmuzescu a coborît pe cei mai iluștri artiști ai scenei românești în arena circului, că proaspetele vedete ale emisiunii «Floarea din grădină» vor călători și ele cu acest tren, după cum nu va lipsi o «Discoteca '71», adică cele mai populare melodii lansate în anul de care ne despărțim. Se vor spune multe-multe anecdote, se va cînta și dansa, se va viziona o parodie la unul dintre serialele românești. (Care serial? — ne-am întrebat. Din păcate n-am aflat. Deci mister încă cîteva zile!) În sfîrșit, Tudor Vornicu, «realizatorul principal», ne asigură că ne vom amuza... Și dacă vrem să dansăm... trecem pe programul II, care de la ora 0,30 la 5 va transmite muzică cu cele mai importante orchestre din țară, pentru toate ritmurile și pentru toate vîrstele. Cele trei fotografii pe care le publicăm sînt imagini din timpul filmărilor marelui spectacol din noaptea Anului nou.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

„puțină... aritmetică"

Zilele trecute privirile mi-au fost atrase de titlul unei cărți suple: «*Puțină... aritmetică*», apărută în Editura științifică și semnată: *Al. Graur*. Cum pentru marele lingvist și savant purtînd același nume nutresc de mult o mare admirație și un nețărmurit respect, mi-am spus că nu poate să fie vorba decît de o asemănare de nume. Ce să aibă comun ilustrul om de știință, specialist în misterele graiurilor, cu... aritmetica? Am citit, grăbit și curios, scurtul Cuvînt înainte publicat în fruntea cărții și m-am lămurit: are. Iar volumul îi aparține. «*Puțină aritmetica*» este, așa cum lămurește însuși autorul lucrării, o cercetare asupra felului cum s-au creat, cu ajutorul limbii, *numerele*, stabilind, în același timp, «ce dă limbii faptul că există numere». Se poate concepe — pentru un laic, pentru un nespecialist — subiect mai arid? Am luat cartea, am citit-o pe nerăsuflate, și, ajuns la pagina 202, ultima, am întors volumul, ca să-l iau, cu aceeași satisfacție, de la capăt. Nu voi povesti cititorului subiectul acestui palpitant roman, ca să nu-i răpesc voluptatea de a-l descoperi singur. Altceva aș îndrăzni să consemnez acum și aici. Cît dreptate avea Camil Petrescu atunci cînd afirma: nu există «*subiecte mari*» și «*subiecte mici*», teme «*generoase*» și teme «*meschine*», secretul este în mîna autorului: depinde ce face cu ele. Al. Graur își pune problema: cum s-a născut ideea de «*unu*», ideea de «*doi*» și cum s-a ajuns să i se spună lui trei, «*trei*». Și cartea se citește cu sufletul la gură, dînd lectorului voluptăți intelectuale infinite. Dar, mă întreb, se putea întîmpla altfel, cînd un volum de 202 pagini e o revărsare de inteligență, pasiune în cercetare, curiozitate neistovită, fantezie creatoare, competență și onestitate științifică, toate exemplare?

Am pus cartea deoparte, o să revin asupra ei, și vorba lui Matei, a marelui Matei, o s-o și leg.

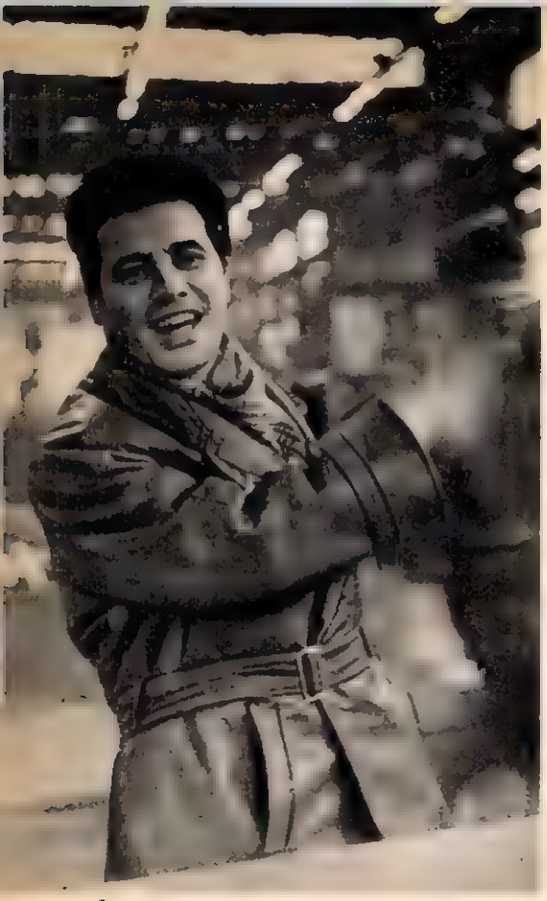

Vasile Vișcă, director adjunct al grupului școlar, afirmă pe bună dreptate: «Aici, acum, trebuie să formăm muncitorii care vor fi baza cincinalelor viitoare».

INTRAȚI CU ÎNCREDERE PE POARTA UZINEI!

de Nicolae CRISTACHE
Fotografii de S. STEINER

Uzina «Hidromecanica» din Brașov — unitate cu funcții aparte în organismul industriei moderne a României: producție în serie mică sau în unicat, comenzi speciale, mobilitate tehnologică. Pe aceeași suprafață și cu aceleași mijloace, producția uzinei va fi cu 50 la sută mai mare la finele primei jumătăți a deceniului în raport cu perioada anterioară. Paralel cu introducerea de noi tehnologii și producerea de elemente cu performanțe tehnice superioare, omul, gradul său de pregătire profesională, ca și nivelul lui de cunoștințe devin verticala pe care suie ritmurile și productivitatea muncii. Atragerea, pregătirea și integrarea profesională a noilor eșaloane de muncitori sînt cerințe determinate de progresul viitor al uzinei. Cine compun, așadar, aceste noi eșaloane, de unde vin, ce fenomene le însoțesc devenirea? — iată întrebări la care își propune să răspundă reportajul de față.

Hala mare a uzinei: strunguri, freze, raboteze, mașini de rectificat, mașini de danturat, morteze. Ordinea pare chibzuită de rațiuni ce scapă contemplației superficiale. Rațiuni simple, rațiuni de eficacitate, desprinse și impuse de oameni în ani de încercări, transformări, inovări. Totul pare integrat: nimic în minus, nimic în plus.

Mă închipui tînăr muncitor, sosit pentru prima oară în uzină: încerc să-i simt emoția, frămîntarea, neliniștea. Mă adresez tînărului Jean Gradea, practicant.

— La ce m-am gîndit cînd am intrat prima oară în uzină? — repetă el întrebarea. Cred că știu. Observasem că muncitorii nu-și pun apărători la mașină. Oricînd putea sări o așchie...

Nu-l impresionase nici dimensiunile halei, pe care o vedea pentru prima oară, nici ritmurile muncii, nici mașinile ultraperfecționate. Reacția nu era a unui vizitator, a unui musafir, ea izvora dintr-un firesc interes, în primul rînd față de realitatea imediată, prima manifestare a începutului integrării. Transpare din această mărturie sinceră și altceva, la care tînărul nu se gîndise: sentimentul certitudinii că asupra muncii și a destinului lui veghează ceilalți factori, uzina, școala...

Constantin Suciu — «nenea» Suciu cum i-am auzit numindu-l pe tinerii din uzină — lucrează aici din 15 iunie 1949

— Credeți că mai știu? — începe ginditor. Cred că primul sentiment a fost acela de teamă... Știam din experiența anterioară că dacă nu mă ajut singur, alții nu se vor grăbi s-o facă. De atunci n-am mai părăsit uzina, mi-a intrat în suflet... Asta să nu scrieți: poate e bine, poate e rău. Dar prea mulți tineri de azi stau cu gîndul la ducă, nu știu de unde vin și unde pleacă!

Școala de meserii «Hidromecanica» — edificiu cu tradiții de peste cincizeci de ani. Coridoare largi, laboratoare cu exponate rînduite cu aplicație, săli înalte, ușor boltite căminul curat, luminos, condiții excelente pentru studiu și muncă. O cifră: 800 000 de lei anual — constînd în aparatură de laborator, unelte și scule ce nu se fabrică în mod curent etc. — spune totul despre felul în care se învață și se muncește în școală. Îmi amintesc ultimele cuvinte ale lui Constantin Suciu:

«Nu știu de unde vin și unde pleacă»...

— De unde ești, Stănică? — îl întreb pe unul dintre tinerii ce mi-au fost prezentați.

— Din Urechești.

— Îți place meseria de strungar?

— Dacă-mi place...? Îmi place, de ce să nu-mi placă?

— Și ce vrei să faci după terminarea școlii?

— Eu știu? Liceul, facultatea... Reușesc eu undeva.

Francisc Bartalos nu mai e elev. Și el vrea să ajungă inginer. Nu va părăsi uzina. Bunicul lui a lucrat aici 32 de ani: «Visez să ajung inginer pentru că îmi place studiul, vreau să inovez, să raționalizez munca în uzină».

Cu mici variații între aceste două răspunsuri se așază proiectele de viitor și ale celorlalți, indiferent dacă s-au născut în Cudal bi-Tecuci, Ciorani-Prahova, Scorțoasa-Buzău, în Roman sau Valea Lungă.

«Nu e nimic rău dacă fiecare vrea să ajungă inginer — spune directorul adjunct al școlii, tovarășul Nicolae Bezrodnii. Dimpotrivă, faptul că vor să învețe, să se realizeze cît mai deplin e în concordanță cu principiul echității socialiste. Cu remarca însă că nu toți au vocația studiului, cercetării; mi-a fost dat să asist din această cauză la multe drame și deziluzii, atît ale părinților cît și ale copiilor care nu înțeleg decît tîrziu că e mult mai util pentru ei, familie și societate să fii muncitor de înaltă calificare decît un diplomat mediocru într-un domeniu pentru care n-ai nici o chemare».

Pe Popică Octavian îl găsesc la strung:

— Dacă-mi place meseria? Îmi place. Am venit la școală cu gîndul că după aceea voi deveni inginer. Credeam că-i ușor... Și-acum cred. L-am văzut însă pe nenea Suciu lucrînd. El mi-a zis: «De ce vrei să te faci inginer și nu artist? Mi-a arătat pe urmă o piesă. O vezi? — zice. Uită-te și la bucata asta de fier. O vezi? O văd, zic. Asta-i arta! Artă cu mîinile astea? Ce zici? Vrei să te faci artist?» Acum fac și eu artă, încă nu ca el sau cum aș vrea eu, dar o să fac. Și-o să fac cu mîinile astea, ale mele.

Cuvintele muncitorului mă însoțesc însă ca un laitmotiv:

«Prea mulți tineri de azi stau cu gîndul la ducă...»

Îl caut pe Gheorghe Rusu, «campionul» acestor «ducăreți», după cum am aflat. Nu-l găsesc și discut cu maistrul lui, Aurel Lupea: «De 27 de ani sînt în uzină și vă spun drept nu m-am gîndit niciodată să-mi părăsesc locul de muncă. Multe am trăit, multe am văzut. A fost și bine, dar a fost și rău. N-am plecat. Între ăștia tineri sînt unii de ți-e mai mare dragul să-i vezi muncind: Tiron Sava, Cornel Rădulescu și alții. Cu Gheorghe Rusu, despre care mă întrebați, nu se poate înțelege nimeni. Au vorbit cu el și secretarul de partid, și secretarul U.T.C., și eu, și alții. Omul ăsta a venit cu gîndul să plece. Crede că nu se poate acomoda, visează cai verzi pe pereți și a ajuns la o vîrstă cînd alții se pot lăuda că au făcut ceva în viață. Greșește. Mă doare nu atît că e indisciplinat, ci pentru că greșește atunci cînd se gîndește că locul lui e în altă parte. E băiat bun, nu i-am spus-o, dar e băiat bun, totuși».

Nu i-a spus-o Păcat! — îmi spun. Poate n-ar mai fi fost nevoie de secretarul de partid și de secretarul U.T.C. Sau poate i-a spus-o și n-a știut cum?

Tînărul Constantin Alexandru e nemulțumit din alte pricini. N-a visat diplomă și nici nu vrea să plece să se rostuiască mai comod. Îi place meseria de strungar deși ar fi vrut să se facă matrițer. N-au mai fost locuri și nu-i pare rău. «Fiecare cu norocul lui» — spune cu tristețe, dar se vede că nu asta îl nemulțumește în primul rînd. I se dau scule proaste și astea cu întîrziere. Meșterul nu prea are încredere în el: «Cum să muncești bine cînd mie și altora ni se dau scule uzate, iar cînd sesizezi, pe nimeni nu interesează!»

— Are dreptate și meșterul, și tînărul! — surîde înțelept Roland Schweter, «mîna de aur a uzinei», cum l-a numit un specialist elvețian care a lucrat mai mult timp în uzină. Meșterul are dreptate pentru că el se conduce după un plan iar tînărul ar trebui să cunoască și să înțeleagă legile uzinei, disciplina ei, cît și unele cauze obiective care apar și cînd nu e vinovat nici meșterul, nici uzina. Cît despre tînăr, el are dreptate pentru că... deh,! cînd meșterul vrea!...

Sînt și cazuri cînd meșterul nu vrea, mărturisește tovarășul Ștefan Dumitru, secretarul de partid pe uzină. Mai există destul de multe cazuri cînd tinerilor li se subapreciază calitățile, maturitatea de gîndire și acțiune. Exemplul cu sculele e semnificativ în această direcție. Considerîndu-se că aceștia nu sînt capabili de productivitate ridicată li se repartizează scule vechi sau în cantități insuficiente.

A pregăti tineri, a forma oameni, nu-i o treabă ușoară. Maistrul Gheorghe Priscu are în această privință o experiență practică ce ar stîrni invidia unei echipe întregi de pedagogi, sociologi și psihologi.

Metea, au intervenit la timp în vederea înlăturării cauzelor care favorizează fluctuația forței de muncă și mai ales a tinerilor veniți să învețe o meserie. Pentru a preveni unele fenomene negative, noi am introdus, deși uzina pierde, sistemul de plată în regie, timp de trei luni, pentru tinerii absolvenți. În acest interval, ei cîștigă un salariu fix chiar dacă nu-și îndeplinesc norma și-și pot perfecționa cunoștințele profesionale nestingheriți. Am refuzat, de asemenea, proiectul inițial care prevedea ca fiecare cameră în cămin să aibă 6–7 paturi și am hotărît ca locuințele acestea să nu depășească două paturi. Legislația de pînă acum nu permitea căminiștilor să primească buletin de Brașov, or, cum mulți doreau să se căsătorească și să-și aducă soțiile aici, la intervenția noastră și a altora, recent a apărut un decret care reglementează favorabil această chestiune pentru tinerii ce locuiesc în cămine și au un număr de ani vechime în producție».

Pleacă puțini, dar mulți se gîndesc s-o facă, de la «Hidromecanica» ca și de aiurea, și mă întreb dacă la 16, 18 sau 20 de ani, cînd viața ți se așterne întreagă în față și posibilitățile de realizare sînt nelimitate, nu e firesc să fii nemulțumit de condiția prezentă și să tînzi mereu să te perfecționezi și să promovezi aici, în uzină. Dacă această competiție, cu noi înșine și cu alții, bărbătească, onestă, continuă nu este tocmai generatoarea perfecțiunii și progresului? Și acesta este cazul marii majorități a tinerilor din uzină. Dar cît de dăunătoare poate fi în același timp pentru noi înșine, pentru familiile noastre, pentru colectivul în care lucrăm, pentru societate în general, dorința vană, nesusținută de cunoașterea temeinică a interesului nostru, a forțelor de care dispunem pentru realizarea ei, întemeiată exclusiv pe intenții formulate de o experiență de viață insuficientă sau de alții cu o viziune unilaterală, deformată, chiar dacă aceștia sînt părinții noștri? Din acest punct de vedere mai există încă, în școală sau uzină, tineri care năzuind spre himere trec pe lîngă viață și, tot dorind altceva, în altă parte, mai ușor, fără să dea nimic în schimb, nici un efort, nici o privațiune, se autodistrug lent, devin nemulțumiți de ei și de cei din jur, considerîndu-i vinovați de propria lor nerealizare, influențînd și pe alții pentru ca, în final, atmosfera de pasivitate și de așteptare pe care au favorizat-o să se întoarcă tot împotriva lor, nemaigăsind în ceilalți sprijinul de care ar avea nevoie.

Doi dintre elevii Grupului școlar al uzinei, doi dintre zecile de mii de tineri care în cîțiva ani vor intra în rîndurile cadrelor de bază ale clasei muncitoare.

Maistrul Ion Schiau și strungarul Kocsis Ștefan, doi veterani ai uzinei. Amîndoi însumează 52 de ani de muncă în producție. Și ei au început meseria ca simpli ucenici, cu dificultățile și neliniștile inerente oricărui început, dar în condiții incomparabil mai grele decît ale tinerilor care intră azi pe poarta uzinei spre a pătrunde și stăpîni tainele, de loc ușoare, ale profesiei.

Mulți muncitori pricepuți au fost elevi ai frezorului Alfred Pechard. De la el au învățat nu numai cum să mînuiască o unealtă, ci și cum să-și iubească meseria.

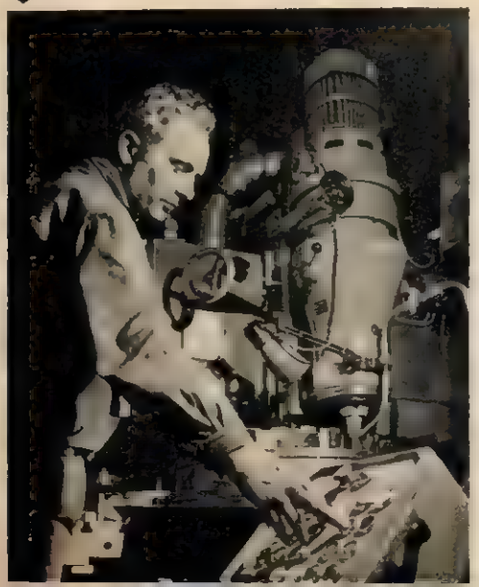

Noi am analizat aceste fenomene chiar într-o ședință de conducere la care am invitat toți factorii răspunzători de buna integrare a tineretului în uzină. Unii meșteri sînt subiectivi în apreciere...

Revenim la Roland Schweter: «Sîntem și noi subiectivi, nu zic ba. Cînd vezi că vine unul numai suflet în el, harnic, cu tragere de inimă, poate să nu-ți fie drag? Dar cînd vine un altul numai ifose, tot timpul nemulțumit, gîndindu-se cum să cîștige mai mult și mai ușor, trăgînd cu coada ochiului la uzinele celelalte din oraș... Ăstuia ce să-i faci?»

— Și totuși, mulți pleacă sau vor să plece. De ce?

— Nu sînt mulți, au fost, e drept, mulți care au vrut să plece și chiar au plecat, acum însă numărul lor e infim.

«Conducerea întreprinderii, organizațiile de partid și de tineret, arată directorul uzinei, tovarășul Constantin Citez la întîmplare: Stănică Cioară, Andrei Nicolae, Lunca Ion ș.a., ș.a. Nume. Nume anonime sau încă anonime. Nume ce înseamnă tot atîtea aspirații, neliniști, visuri. Azi sînt încă elevi la școala profesională. Cei mai mulți nu vor fi împlinit 18 ani cînd vor păși pe porțile uzinei. Personalități în formare, supuse particularităților vîrstei, la cumpăna unde între copilărie și maturitate se interpune uzina, vor ști ei să asimileze, o dată cu îndeminarea mîinilor și ascuțirea minții, experiența colegilor lor care astăzi se integrează marii familii a muncitorilor? Dar aceștia din urmă, cum îi vor primi pe noii lor tovarăși de muncă? Vor veghea ei ca piedicile care le-au învins astăzi să fie înlăturate din calea celor ce-i vor urma?

La toate aceste întrebări ne propunem să răspundem peste cîțiva ani în cadrul unui nou reportaj.

tehnocim

ÎNTREPRINDERE ROMÂNĂ DE COMERȚ EXTERIOR PENTRU INDUSTRIA MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII

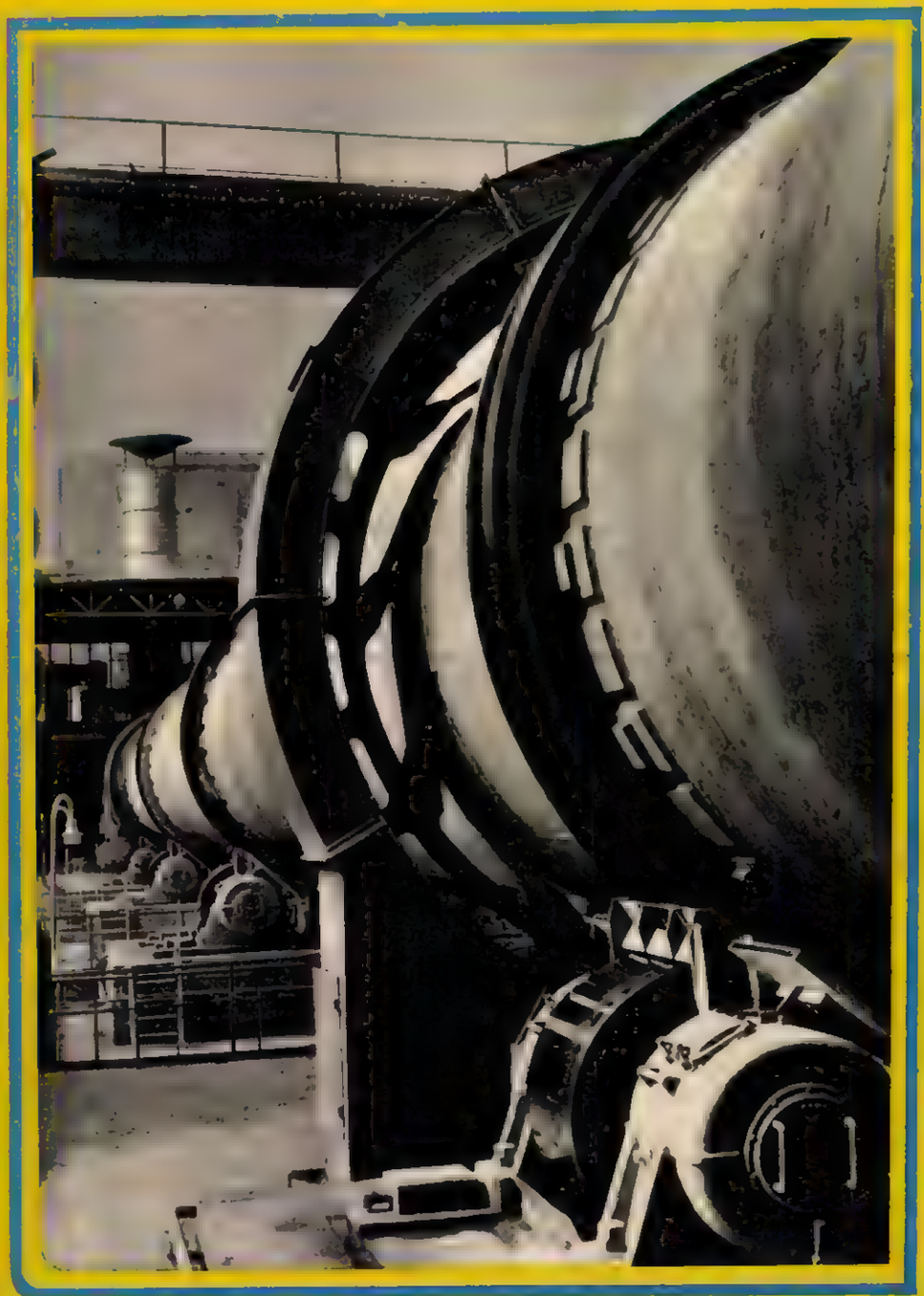

Cimentul este un material de bază, cu o largă utilizare în toate tipurile de construcție, și de aceea producția de ciment este un indicator important al gradului de dezvoltare a unei țări.

Volumul tot mai mare al construcțiilor industriale și al construcțiilor de locuințe impulsionează creșterea continuă, pe plan mondial, a cererii de ciment o dată cu a celorlalte materiale de construcții. În consecință se impune sporirea de la un an la altul a capacităților de producție ale materialelor de construcții și în special a construcției de noi fabrici de ciment.

În România, fabricarea cimentului a început la sfîrșitul secolului XIX; a cunoscut o creștere în perioada anilor 1908—1938, iar după cel de-al doilea război mondial — ca urmare a politicii de industrializare a țării — dobîndește o puternică dezvoltare atît prin modernizarea fabricilor vechi cît și prin construcția de fabrici noi.

Tehnologiile de fabricație existente se bazează, îndeosebi, pe procedeul uscat de fabricație, care din anul 1960 a obținut o rapidă consacrare. Pe măsura perfecționării cuptoarelor cu schimbătoare de căldură cu ciclon acestea au căpătat o întrebuințare preferențială, prezentînd marele avantaj al reducerii considerabile a consumului de combustibil.

Toate fabricile în curs de execuție și cele noi proiectate vor fi utilate cu cuptoare cu schimbătoare de căldură cu ciclon, care se fabrică în România.

La baza dezvoltării impetuoase a capacităților de producție în industria cimentului stă potențialul și maturitatea tehnică a industriei construcțiilor de mașini din România, care asigură 85—90% din utilaje, echipamente și instalații necesare realizării noilor linii tehnologice.

În țara noastră noile linii tehnologice care urmează a se construi vor fi linii de mare capacitate, dotate cu cuptoare de 3 000–3 500 tone clincher pe zi. Aceste cuptoare, care reprezintă nivelul tehnic cel mai avansat, se fabrică în România.

Caracteristic este, de asemeni, gradul tot mai ridicat de automatizare a procesului tehnologic și extinderea măcinării prin folosirea morilor de mare capacitate, echipate cu separatoare și instalații de uscare.

La baza acestor realizări stă o vastă activitate de cercetare şi proiectare, o bună organizare şi dotare a lucrărilor de construcţii-montaj, precum şi utilarea şi modernizarea uzinelor metalurgice pentru construcţii de maşini şi de utilaj electrotehnic, care asigură producţia de utilaje şi echipamente complete la un înalt nivel tehnic.

Avînd la bază o bună tradiţie în cercetarea tehnologiei fabricării cimentului, România produce, în mod curent, atît sortimentele de ciment uzuale după standardele internaţionale cît şi cimenturi speciale pentru sonde, baraje, ciment alb şi colorat, ciment aluminos, cimenturi rezistente la ape sulfatice.

Liniile tehnologice româneşti fac obiectul interesului multor firme din străinătate. Posibilităţile de export ale României în ceea ce priveşte livrarea de instalaţii complete pentru fabricarea cimentului, precum şi pentru fabricarea celorlalte materiale de construcţii, se datoresc îndelungatei experienţe în proiectarea şi execuţia utilajului pentru fabrici complete şi moderne.

România beneficiază de un potenţial de engineering care, atît în ţară cît şi la solicitări externe, poate să rezolve probleme complexe în domeniul industriei materialelor de construcţii, fiind create toate condiţiile pentru prezentarea de oferte competitive pe piaţa internaţională.

În vederea realizării exportului de instalaţii complete în industria cimentului şi al altor instalaţii din industria materialelor de construcţii a fost creată în România întreprinderea de comerţ exterior TEHNOCIM, prin intermediul căreia ţări ca: Iugoslavia, U.R.S.S., Ungaria, China, India, Brazilia şi altele importă fie utilaje pentru industria cimentului, fie instalaţii şi linii complete pentru alte materiale de construcţii.

TEHNOCIM execută, de asemeni, la cererea partenerilor externi, la nivelul exigenţei tehnicii actuale, cercetări şi studii de materii prime, studii de fezabilitate şi proiecte complete.

TEHNOCIM acordă asistenţă tehnică la montaj, probe tehnologice, punere în funcţiune şi recepţie, asigurînd, la cererea beneficiarilor externi, şi şcolarizarea personalului tehnic de exploatare.

TEHNOCIM acordă tot engineering-ul necesar realizării de obiective industriale în ramura industriei materialelor de construcţii.

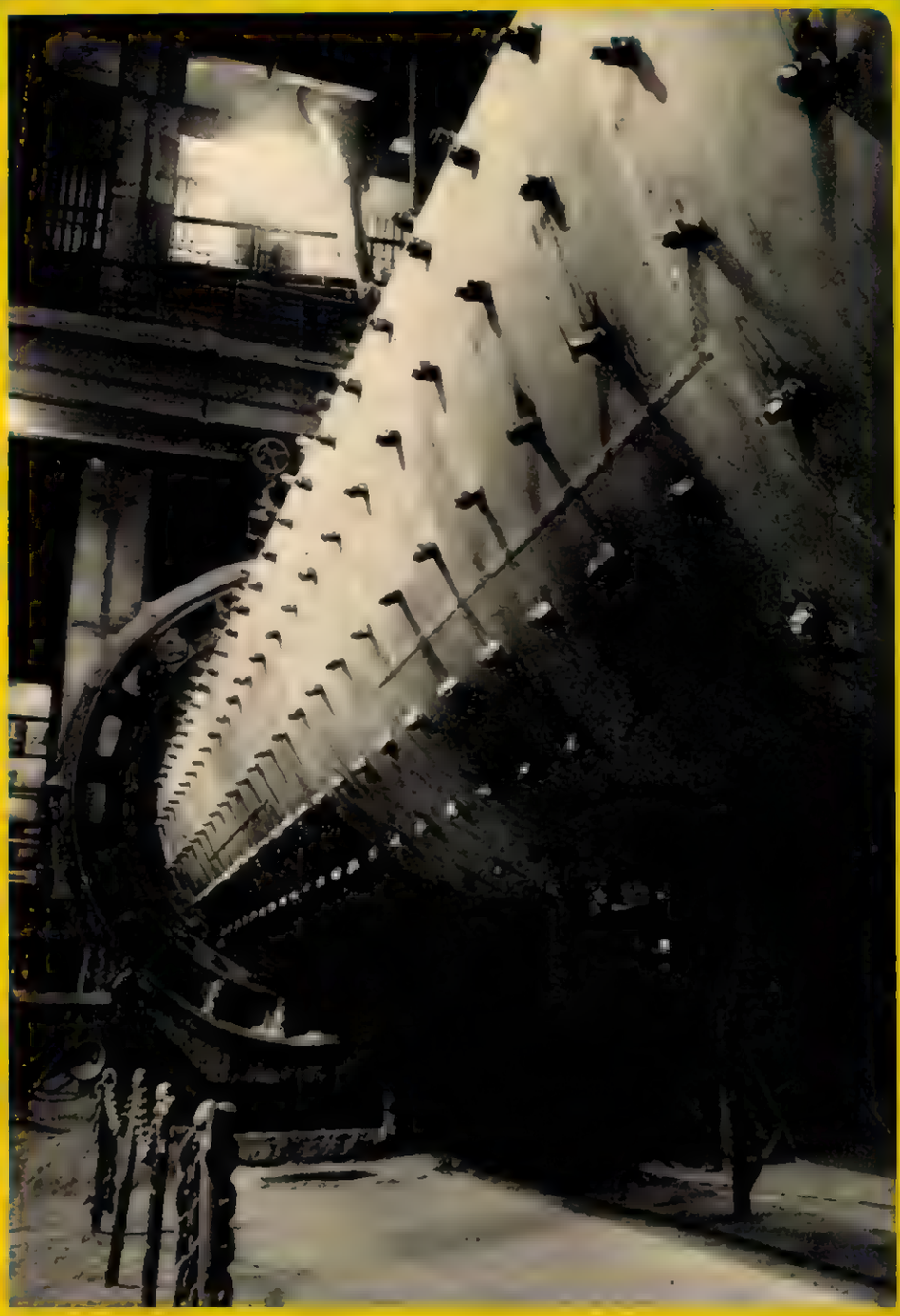

PENTRU ORICE RELAŢII SAU CERERI DE OFERTĂ SE VA ADRESA DIRECT:

tehnocim

BUCUREŞTI, ROMÂNIA, bd. Magheru nr. 1-3, tel. 12.64.16, telex 011120

PUBLICITATE

dialog cu cititorii

de **H. DONA**

Un mai vechi corespondent al revistei noastre, tovarășul **Paul Lincu** din com. Bujoru, jud. Teleorman, ne relatează într-o scrisoare un caz care demonstrează «lipsa de înțelegere a generației vechi față de tinerii de azi» (e vorba de întîlnirea cu un fost profesor, care atribuie celor care au astăzi 18 sau 20 de ani toate păcatele posibile). Înțelegem amărăciunea cititorului nostru, dar nu ne îndoim că dispune de o suficientă doză de spirit filozofic pentru a da cezarului ce e al cezarului și a recunoaște că e uneori dificil unui om de șaizeci de ani (sau mai mult), crescut într-o anumită ambianță, format într-o lume atît de deosebită de cea de astăzi, legat sufletește de anumite obiceiuri și preferințe, să înțeleagă felul de viață fatalmente altul, gusturile, simpatiile și antipatiile unei generații care s-a format în cu totul alte condiții. Mai ales că nu de puține ori — de ce n-am recunoaște-o? — se manifestă și din partea tinerei generații destulă neînțelegere față de cei vîrstnici. Asemenea deosebiri de vederi sînt firești, exprimă dialectica ineluctabilă a vieții, dar ele nu trebuie, în nici un caz, să conducă la absurda teorie a «conflictului dintre generații». Mai ales într-o societate ca a noastră, în care esențial și predominant este ceea ce-i unește pe oameni de diferite generații, în aceleași idealuri și în aceeași muncă. Ceea ce nu exclude existența, uneori, a acelor nepotriviri de păreri despre care am vorbit înainte.

Cititorul **M. Dulgheru** din Botoșani, care ne relatează două cazuri dureroase de abdicare de la o conduită morală normală, ridică — pe marginea lor — o chestiune de interes mai general: «Cum se explică faptul că oameni care au crescut într-o atmosferă sănătoasă, care au muncit cu stăruință și entuziasm, care s-au dovedit capabili de spirit de sacrificiu, care erau printre colegii lor de vîrstă adevărate modele, au putut, o dată ajunși — pe baza meritelor, ce-i drept — în funcții de conducere, să decadă în așa hal, să manifeste lăcomie și lașitate, servilism și aroganță, dorință de căpătuială și imoralitate crasă? Decăderea unor oameni care au fost cîndva buni mi se pare un fenomen cît se poate de penibil». E greu de dat explicații valabile fără cunoașterea elementelor concrete ale fiecărui caz în parte; e vorba totuși de situații singulare, căci — orice s-ar spune — majoritatea celor care-și croiesc drum în viață prin muncă cinstită rămîn oameni cinstiți pînă la capăt. Și totuși, există un fenomen care dă de gîndit: psihologii au observat, nu de azi și nici de ieri, că oamenii fără o suficientă stabilitate psihică și morală se descompun mai ușor la bine decît la greu. În condiții dificile, avînd de înfruntat adversități, asemenea oameni găsesc mai degrabă în ei resorturi pentru a se menține curați, pentru a-și dezvolta calitățile umane autentice, pentru a cultiva sentimentul solidarității cu ceilalți semeni ai lor. Dimpotrivă, o dată «ajunși», oameni de acest tip se izolează, încep să considere că totul li se cuvine, că au «tras» destul și că acum a sosit timpul recompenselor, că normele de conduită obligatorii pentru toți ceilalți nu-i mai privesc pe ei; toate acestea, însoțite de sentimentul de panică provocat de ideea că ar putea să piardă avantajele actuale și să trebuiască să se întoarcă la condițiile dificile de altădată. N-ar trebui să tragem din aceste fenomene concluzia că e mai bine ca oamenii s-o ducă greu. În socialism, toți pot și trebuie să trăiască din ce în ce mai bine, tuturor celor capabili le sînt deschise porțile spre activități cît mai interesante și cît mai responsabile. Singura concluzie valabilă este că grija pentru om, preocuparea educativă nu trebuie să slăbească, ci să crească pe măsura îmbunătățirii condițiilor de viață, a creșterii pe scara responsabilităților.

Scrisoarea cititoarei **Elisabeta Furlea** din Tg. Jiu a fost predată cronicarilor noștri de televiziune; nu considerăm necesar să mai intervenim și noi cu cine știe ce critici la adresa programelor actuale. Ba, ca să fim drepți, posibilitatea de a urmări o dată pe săptămînă o emisiune excepțională cum e cursul de inițiere muzicală al lui Leonard Bernstein (ca să dăm un exemplu) te despăgubește de tot ce te-a călcat pe nervi de-a lungul a multor ore. Trebuie de asemeni să înlăturăm și ideea că televiziunea noastră ar fi mult mai slabă decît televiziunile din alte părți. Privind luna trecută la Paris cum oamenii se închideau în casă simbătă seara pentru a urmări ultimul episod din «Invadatorii», și amintindu-mi cum acum doi sau trei ani aceeași scenă se repeta cu «Incoruptibilii» sau «Sfîntul», mă gîndeam cît de mică e lumea și cît de copilărească e presupunerea că cireșele din grădina vecinului sînt mai ceva decît ale noastre.

Cititorului **Stan Pîrvu** din Craiova îi comunicăm că, după calcule aproximative, lexiconul cinematografic «De la A la Z» se va încheia (inclusiv addenda necesară) cam pe la sfîrșitul actualului cincinal, deci în 1975. Admiratorii lui John Wayne, ai Lorettei Young sau ai lui Efrem Zimbalist să mai aibă deci puțintică răbdare.

Și acum, la sfîrșit — avînd în vedere că sîntem la numărul 52 și deși încă în cursul acestui an (mai exact, la 30 decembrie) va apărea numărul 1 pe 1972, colecția anului 1971 se încheie acum — îi rugăm pe cititorii noștri, pe cei care ne-au scris și pe cei care nu ne-au scris (dar poate ne vor scrie), pe cei care au urmărit această rubrică și pe cei care n-au urmărit-o, să primească felicitările noastre și urările noastre de mai bine. La mulți ani!

CUM ÎȚI ÎNDEPLINEȘTI ATRIBUȚIILE, TOVARĂȘE PRIMAR?

de **Mihai HETCO**
Fotografii de Elena GHERA

Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale a făcut o largă și multilaterală analiză a activității organizațiilor de partid și consiliilor populare comunale, stabilind căile pentru ridicarea rolului lor în viața satelor, a oamenilor muncii din comune. Asupra acestor extrem de importante aspecte și probleme de deosebită actualitate revista noastră va reveri pe larg în paginile sale și în viitor. Cu materialul de față, realizat înainte de începerea lucrărilor Conferinței, prezentăm pentru început doar cîteva dintre preocupările și activitățile complexe ale unor gospodari ai comunelor.

Dimineață senină și rece de decembrie. Peste cîmpurile nesfîrșite, peste brîiele de păduri negre ce se interpun cînd și cînd între ochi și linia orizontului se revarsă lumina palidă a unui soare abia ghicit. Pămîntul înghețat se dezmorțește, iarba ofilită, acoperită cu brumă, de la marginea drumului începe să strălucească, la fel și ochiurile de apă prinse-n poighița subțire de gheață, pe suprafața cărora joacă lumina blîndă a aceluiași soare omniprezent și totuși greu de localizat într-un punct anume. Intrăm în comuna Răcari, comună mare, cuprinsă, cu case, străzi și magazine ca la oraș. Oprim la primărie, vrem să vorbim cu primarul.

— Trebuie să vină. E plecat de dimineață de tot, ne lămurește cineva. La desecări.

— Și unde vine asta? E departe?

— Departe. 4-5 kilometri. A plecat cu bicicleta.

Așteptăm. Pînă una alta, dăm ocol centrului comunei Liniște, lume puțină. Cîțiva bătrîni stau de vorbă la porți. Doi-trei băieți întîrziați se grăbesc spre școală. La primărie, lume puțină, o secretară care bate la mașină, paznicul. «Toată lumea, toți din conducere sînt în comună, ni se explică. La desecări ori cu treburi prin celelalte sate, doar avem opt. La prînz ce se mai adună». Iată-l după un timp și pe Dumitru Ion, primarul. E înalt, puternic, are fața îmbujorată de ger. Își reazimă bicicleta de gard, ne poftește înăuntru, stăm de vorbă. Ne dăm seama din felul cum vorbește, cum sare de la un subiect la altul, că este un om ocupat. Ne-o confirmă și se scuză. «Nu am prea mult timp, sîntem o comună cu peste 9 000 de locuitori, răspîndiți în 8 sate. Sînt multe de făcut, avem o mie și una probleme de rezolvat».

Da, să fii primar în comuna Răcari nu-i o funcție onorifică. Trebuie să activezi intens, tu și ceilalți membri ai comitetului executiv, ca să faci față. Să socotim numai: în comună funcționează 19 unități cu profil industrial și prestări servicii, 2 CAP-uri cu peste 4 000 ha teren arabil. Apoi mai sînt 7 școli de cultură generală, un liceu, 2 cămine culturale, un cinematograf, spital, 25 de unități comerciale etc., etc. Cum face față primarul atîtor solicitări? Un prim răspuns îl găsim în aspectul general al comunei. Străzi asfaltate ori pietruite, trotuare, straturi cu trandafiri, acum îngropați cu grijă, case mari, gospodărești, multe terminate de curînd. Impresia ne este confirmată de primar.

— De două ori, în '68 și '70, am cîștigat premiul I în întrecerea pe județ privind acțiunile edilitar-gospodărești, iar în acest an am ocupat locul III.

L-am întrebat cum își organizează activitatea. Franc, deschis, mi-a răspuns că deși are o mare experiență, singur, bizuindu-se numai pe forțele sale, n-ar face față. Mi-a vorbit despre cei 11 membri ai comitetului executiv, oameni de nădejde, despre deputații și comitetele de cetățeni, care cu promptitudine sesizează primarului sugestiile, propunerile, inițiativele oamenilor, mobilizîndu-i, la rîndul lor, cînd este vorba de o acțiune de anvergură inițiată de primărie. Așa s-au putut amenaja prin muncă patriotică 7 km de drumuri, așa s-au putut realiza sute de mii de lei economii cu ocazia construirii celor două noi școli generale, cînd, cu mic,cu mare, cetățenii comunei au pus mîna și au ajutat efectiv la înălțarea lor. Așa se întîmplă în prezent, cînd are loc o vastă acțiune de desecări menită să repună în circuitul agricol 250 ha. «Da, numai așa, ascultînd

Una din mîndriile rucărenilor: casele noi, mari, gospodărești ce se țin lanț.

La Rucăr, sub munte, un om străbate neobosit comuna: primarul Gheorghe Miloș.

cu atenție părerile oamenilor, sprijinindu-i, fiind tot timpul în mijlocul lor, bucurîndu-te în muncă de ajutorul unui colectiv unit, căruia treburile comunei îi stau la inimă, poți munci cu succes real», îmi spune primarul.

Răcari nu este o comună oarecare. Răcari este o comună cu multe și complexe probleme. 2 000 de locuitori ai săi lucrează în Capitală, în diferite întreprinderi. «Fac naveta, e greu. Dacă pe teritoriul comunei s-ar amplasa o întreprindere mai mare, acești oameni nu ar mai fi nevoiți să facă zilnic circa 70 km dus și întors», îmi spune primarul. Pentru «recuperarea» unei părți din această importantă forță de muncă au început să fie încurajate în comună, mai mult ca pînă acum, meseriile. Prin noile legiferări primarul are competențe și atribute distincte, de care trebuie să se folosească. Trebuie să dea dovadă de și mai multă inițiativă, neașteptînd totul de la «centru». Iată de ce cei din Răcari, în frunte cu primarul, au hotărît să creeze echipe de muncitori constructori, mecanici, instalatori etc., să ridice cuptoare de ars cărămidă, care să satisfacă cerințele cetățenilor din comună.

Am aflat la Tîrgoviște, la Comitetul județean de partid Dîmbovița, că Răcari este o comună cu perspectivă. «Un viitor oraș. Are tot ce-i trebuie ca să merite acest titlu», mi s-a spus. Are într-adevăr tot ce-i trebuie. Și baie comunală, și casă de cultură, și străzi asfaltate, și (mai ales!) un primar vrednic.

*

— Cum lucrează primarul?
— Cum să lucreze?! Bine.
— Păi n-ar putea să lucreze și rău?
— Atunci cine l-ar mai alege? Ș-apoi cum să lucrezi rău cînd te știe toată lumea? Se poate?!

Așa a debutat dialogul nostru cu primul cetățean întîlnit în comuna Lunguleț. Și a fost prima confirmare a activității harnice a lui Anton Vișan, primarul, cînd primar — are în jur de 40 de ani — al comunei. Și ne-a mai relevat ceva acest scurt și cu totul întîmplător dialog. Anume, importanța faptului că primarul este de baștină din comuna pe care o conduce. Acest lucru îi dă posibilitatea să cunoască bine pe fiecare cetățean al comunei, problemele sale. În același timp aceasta îl stimulează, îl determină să lucreze neobosit pentru treburile comunei. Fiindcă lumea îl știe, fiindcă fiecare, alegîndu-l, a investit încredere și speranță în el.

Pe Anton Vișan toată lumea-l cunoaște. Aici s-a născut,

(Continuare în pag. 12)

tv

de **C. N. CONSTANTINIU**

EROII POZITIVI

Poate e o chestiune de opțiune subiectivă, dar prefer, pe micul ecran, conștiințele curate celor cu dereglări congenitale. Un «reflector» proiecta în prim-plan o ciudată figură intelectuală (mîini cu degete prelungi, muzicale, un craniu alungit dar energic și ridat sculptural) care confirma întru totul întrebările reporterului intransigent, cu o perfectă luciditate și eleganță academică: «O, da, aveți dreptate. Ceea ce făceam se poate spune că era înșelătorie. Da, da, acesta e cuvîntul».

«Este perfect exact. Escrocheriile variau între trei și patru mii de lei. Pe ce contam? Bineînțeles, logic, pe șansa candidatului». (Individul profita de credulitatea bieților părinți și le promitea, contra unei sume de bani, reușita la examene a odraslelor.)

Dar cu cîtă eleganță își explica metoda. *Ex professo*. În perfectă și profundă cunoștință de cauză. E greu de stabilit cîtă pondere au declasații, debilii mintali, escrocii ori lapidatorii cu acte legale în opera de asanare morală pe care, pe bună dreptate, televiziunea are datoria să o facă.

În mult mai mare măsură sînt însă adeptul «figurilor luminoase», al oamenilor normali, cu tot riscul clișeului publicistic și așa-zisei lipse de «dramatism interior» a eroului pozitiv.

Un țăran din Maramureș (pasionat de astronomie), explicînd ce înțelege el prin materie densă («Eu îi spun ca pe la noi, materie îndesată») operează cu mai multă forță în conștiințele celor care îl ascultă decît contabilul care expune doct tehnica însușirii banilor publici.

În ultimul timp reporterii televiziunii dialoghează cu oameni de diverse categorii și răspunderi sociale care, firesc și tot logic, vorbesc despre munca lor cotidiană fără să aibă nici un moment senzația că fac ceva ieșit din comun, că sînt, cum se spune, «elemente de excepție».

Cei mai mulți, majoritatea, își îndeplinesc obligațiile sociale cu pasiune și responsabilitate civică.

— Aveți în comună 11 000 de locuitori, deci 11 000 de probleme, se adresează reporterul primarului comunei Dumbrăvița, convins că a dat o lovitură jurnalistică și că va primi un răspuns încărcat de neliniști hamletiene.

— Oamenii nu-mi ridică nici un fel de probleme. Necazurile mari le am cu formalismul. Apoi apar legi, decrete și nu avem asistență juridică...

O altă secvență.

— Cum acordați audiențele? (De data asta întrebarea e adresată primarului comunei Ileana.)

— Eu nu acord audiențe. (Suspense!) Pe stradă, la cîmp, peste tot unde mă aflu, discut cu țăranii, ei îmi spun ce necazuri au, eu le notez, apoi încerc să le rezolv. Pot eu să-i oblig să-și spună păsurile numai la anumite ore și în anumite zile? Ce-aș putea face atunci pentru cei care trebuie ajutați de îndată.

Și, într-adevăr, filmul televiziunii ne-a făcut o demonstrație pe viu, adevărat ciné-verité. Primarul aproape că nu intră în biroul consiliului popular. Este tot timpul pe stradă, la noile construcții, pe cîmp, cînd au loc munciile agricole, în grajdul vitelor să vadă cum sînt îngrijite, la ferma de legume etc., etc. El nu stă îngropat în adrese și dosare, nu clasează hîrtii și ordonanțe, ci umblă.

Cu alte cuvinte își «face meseria», în condiții de perfectă profesionalitate, ca un adevărat... primar.

Ce poate fi mai tulburător în planul performanțelor morale decît istorisirea aceluiași primar din comuna Ileana: «Copiii de la noi, dacă nu primesc în ziua respectivă note de 9 și 10 la școală nu se întorc acasă pe strada principală». Le este rușine. O iau pe ulițe mărginașe, ca nu cumva să fie întrebați de cineva cît au căpătat la istorie ori la aritmetică.

Filmele televiziunii cu eroi pozitivi sînt de fapt expresia vie a unui popor care muncește cu abnegație și pricepere, expresia conștiinței socialiste în acțiune și ne emoționează nu prin elemente de senzație, ci tocmai prin simplitate și bun-simț.

mapamond'71

de Ioan GRIGORESCU

EXTRATERESTRII

De cîtva timp, televiziunea ne delectează cu un serial american a cărui cheie constă în exploatarea unui trucaj cinematografic repetat pînă la obsesie: topirea unui punct din imagine, evaporarea lui sub ochii uluiți ai spectatorului, care nu așteaptă altceva decît să vadă cum acționează «raza morții», pe cine mai pîrjolește fără scrum și pulbere, ce se mai topește ca o bucată de margarină într-o tigaie, cine se mai evaporă, cine mai dispare, ce mașină, cisternă sau butoi se sublimează în propria-i ectoplasmă ca un grăunte de camfor lăsat la soare. Un alt serial, inspirat tot de un trucaj dintre cele mai puerile, confruntă disproporțiile, amintindu-ne de aventurile lui Neghiniță sau Tom Degețelul în varianta unor Gulliveri în țara uriașilor Ambele n-au decît alternativa unui motiv comun: extratereștrii la noi sau noi la extratereștri. Temă de predilecție a serialului TV din epoca de pionierat a zborurilor cosmice, ea are «priză» la public mai mult din pricina obsedantelor întrebări legate de probabilitatea existenței vreunor forme de viață pe alte planete decît a realizării artistice care, trebuie să recunoaștem, este lipsită în ambele cazuri cu desăvîrșire de orice alte virtuți în afara celor eminamente comerciale.

Extratereștrii nu sînt niște simple născociri, doar se întîmplă să-i întîlnim și pe prearăbdătoarea noastră planetă sub forma unor indivizi care umblă cu capul în nori. Cu cîtva timp în urmă, doi venerabili englezi și o englezoaică cam lungă, tristă și descărnată, au făcut turul unor studiouri de televiziune occidentale explicînd în fața telespectatorilor uluiți cum au reușit ei să stea pe îndelete de vorbă cu martienii. Cînd s-a descoperit că cei trei venerabili nu făcuseră altceva decît să se inspire din naiva carte a lui Flournoy despre planeta Marte, publicată la începutul secolului nostru cu o sumedenie de imagini de la «fața locului», unde autorul ajunsese nu se știe cum deoarece mijlocul de transport fusese harul ceresc, credulii au zîmbit cu amărăciune. Nu erau pentru prima dată «duși».

Academicianul din persoana lui Daniel-Rops recunoștea acum zece ani existența «farfuriilor zburătoare», dar militantul catolic din aceeași persoană nu vedea în ele,nici mai mult, nici mai puțin, decît întruchiparea arhanghelilor coborîți din oștirile lor cerești să mai îndrepte unele lucruri pe ici, pe colo,prin punctele esențiale ale tristei noastre planete. Compozitorul Paul Misraki, alegîndu-și pentru semnarea revelațiilor sale cosmice în defuncta revistă «Le Figaro littéraire» pseudonimul mai «științific» de Paul Thomas, a încercat să demonstreze vizitele extratereștrilor pe pămînt legîndu-se de faptul că americanul Edward J. Ruppelt, autorul «Raportului asupra OZN», declarase că din cele 7 369 obiecte zburătoare necunoscute, semnalate între 1947 și februarie 1962, «nimic nu dovedea că măcar unul singur ar fi putut fi un vehicul spațial extraterestru», dar că, pentru un infim procentaj dintre ele, adică 1,94 la sută, nu s-au găsit explicațiile de rigoare. Ei bine, acești 1,94 la sută au devenit calul de bătaie pentru a explica inexplicabilul Unul dintre «specialiștii» francezi în extraterestrologie, Aimeé Michel, și-a construit teoria despre extravagantele incursiuni pe Terra ale ființelor de pe alte planete sosite la bordul unor OZN-uri, luînd ca bază declarațiile «martorilor oculari», printre care, ca autoritate supremă, se găseau cîțiva membri ai jandarmeriei, a căror fină psihologie este îndeobște cunoscută. Studiind valul de observații din toamna anului 1954, Aimeé Michel a ajuns la constatarea că toate localitățile de unde apăreau martorii oculari se aflau în linie dreaptă unele față de celelalte și că, urmărind aceste drepte, a putut stabili traiectoria OZN-urilor pe o figură riguros geometrică în formă de stea, cu centrul în orășelul Montlevic — singurul traversat de cinci linii convergente. S-a dus acolo ca nepotolitul Vincent David și nu s-a mai mișcat din loc timp de cincisprezece ani, unde și astăzi așteaptă, dacă nu i s-o fi făcut lehamite, aterizarea «invadatorilor». Între timp însă a «dezlegat» cîteva dintre tainele biblice demonstrînd, deocamdată verbal, că steaua care i-a călăuzit pe evrei în Egipt n-a fost decît o navă spațială extraterestră, că Moise n-a văzut pe Muntele Sinai altceva decît o rachetă cosmică ce avea să se întoarcă după sute de ani pentru a-i conduce pe cei trei Magi de la Răsărit pînă la Bethleem și că profeții nu se deosebeau prin nimic de sumbrii, taciturnii și secretoșii invadatori din serialul american cu care ne delectăm în fiecare sîmbătă seara pe primul program, așteptîndu-i cu sufletul la gură reluarea duminicală pe programul doi. Paul Thomas merge și mai departe: carul de foc al sfîntului Ilie este și el o farfurie zburătoare care nu-i cruță decît pe leviți, lovind fără milă în filisteni; preafrumoasa Fatima,care i-a uluit pe pămînteni cu dărcescul ei «dans al soarelui»,făcea parte tot din vesela volantă a extratereștrilor, de unde concluzia febrilă și totală conform cărora sclavagismul și exploatarea pe pămînt n-au fost altceva decît dominarea pămîntenilor prin «telegh idaja» de către voința unor inteligențe de pe alte planete !

Iată însă că aici ieșim din domeniul purei fantezii, menită să dea o interpretare hazardată dar materialistă credințelor ancestrale, și intrăm în domeniul psihosociologiei de clasă unde, dacă în privința elucubrațiilor pe marginea Bibliei autorul mai putea fi crezut pe cuvînt, conform indicației crede și nu întreba, în ceea ce privește exploatarea omului de către om mai știm cu toții cîte ceva și nu ne putem lăsa prea ușor duși cu... farfuria zburătoare.

CUM ÎȚI ÎNDEPLINEȘTI ATRIBUȚIILE, TOVARĂȘE PRIMAR?

«Să ne sfătuim, să vedem ce mai este de făcut...» sau instantaneu cu primarul Anton Vișan din Lunguleț.

S-a muncit bine, s-a făcut porumb mult. Pe fața primarului din Răcari și a oamenilor se citește mulțumirea.

(Urmare din pag. 11)

aici a copilărit și crescut. Tot aici s-a dezvoltat ca om. Din 1963 este primar în Lunguleț. «Cam tînăr», și-au zis unii, dar nu după mult timp au convenit că cel ales merită cu prisosință încrederea ce i-a fost acordată. De atunci și pînă astăzi în comună au apărut un oficiu P.T.T.R., un cămin cultural, o circumscripție sanitară, o școală cu opt săli de clasă, s-a realizat alimentarea cu apă potabilă, s-au construit prin muncă patriotică 8 km de drumuri comunale, s-au plantat pomi etc., etc.

Toate acestea și încă multe altele — să mai amintim lucrările pentru recuperarea unor importante suprafețe de pămînturi pînă de curînd considerate pierdute din cauza apei care băltea în permanență, cultivarea cu viță de vie a circa 6 ha, fapt inedit într-o comună lipsită total de experiență în materie de viticultură, obținerea an de an a unor producții impresionante de cartofi (săpunari, mîndria localnicilor!) și varză — s-au obținut prin continuul, neobositul colocviu al primarului cu comuna, dorința sale de a o vedea propășind mereu. «Nimic din ce-i legat de comună nu mi-e străin», am fi tentați să parafrazăm un adagiu celebru, urmărind tînăra, încă tînăra siluetă a primarului din Lunguleț, grăbind cine știe unde, urmărind poate pregătirile ce se fac pentru iernat, poate interesîndu-se de pășul vreunui consătean întîlnit în cale.

*

Drept în fața noastră, strălucind orbitor în soare, Piatra Craiului. De jur împrejur, munți acoperiți de zăpadă și păduri severe de brazi, coborînd pînă la poale. Sîntem la Rucăr, la extremitatea nordică a județului Argeș, și-am regăsit iarna în toate drepturile ei. Comuna, o adevărată stațiune turistică. Străzi asfaltate, case frumoase, marea majoritate noi, magazine, un hotel cochet, baie comunală. Comună? «Sînt perspective să fim declarați oraș», ne spune primarul Gheorghe Miloș. Ar fi fără îndoială o recunoaștere a unei așezări cu perspective dintre cele mai frumoase. În primul rînd, turistice. Fiindcă Rucărul este vizitat vara și iarna nu numai de turiști din toate colțurile țării, ci și de peste hotare. Apoi să nu se uite că Rucărul este un mare furnizor de produse lactate, mulți dintre cei 7 000 de locuitori ai săi fiind oieri sau crescători de vite. În împrejurimi sînt parchete forestiere importante, în care lucrează sute de rucăreni. Comuna are o tradiție culturală prestigioasă, funcționează un cenaclu literar, există o societate culturală, se organizează cu regularitate concursuri de muzică populară și ușoară și cîte și mai cîte.

Aspectul pașnic rural nu trebuie să înșele pe nimeni. Rucărul are personalitate și se dezvoltă grație unor oameni harnici, competenți ce-și iubesc comuna.

Mai trebuie să spunem că primarul unei astfel de comune este extrem de ocupat?

Îl însoțim. Are multe drumuri. Urmărește lucrările de corectare a torentelor, lucrări menite să preîntîmpine inundații ca cele de anul trecut. Se interesează de activitatea atelierului de covoare — inițiativă locală — în care 250 de rucărence țes adevărate opere de artă populară. Intră în magazinul universal cu care s-ar putea mîndri orice oraș și se interesează cîte televizoare și radiouri s-au vîndut de cînd cu importanta reducere de prețuri. «Numai astăzi am vîndut zece televizoare», îl anunță vînzătorul. «Zece? Asta înseamnă că avem în prezent în comună 300 de posturi», socotește primarul, satisfăcut. Pe stradă îl oprește țața Maria să-i spună nu știu ce, apoi nea Mihai, și așa mai departe. Se face ora 14.00.

— Așa-i în fiecare zi, sau aproape. O asemenea comună te solicită. Și dacă vrei ca lucrurile să meargă bine, atunci trebuie să știi tot ce se întîmplă, să pui suflet, să nu-ți fie străină nici o problemă. Noi, primarii de comună, am fost învestiți cu atribuții și îndatoriri importante. Să uzăm de ele în interesul propășirii comunei. Am primit și primim tot sprijinul de la județ, dar considerăm că se mai pot face încă multe.

— Adică?

— Ar trebui, printre altele, ca toate cadrele din comună, cum sînt cele de la CEC, de la dispensarul sanitar, de pildă, să fie încadrate de comună, să răspundă deci în fața comitetului nostru executiv. Așa, ele așteaptă dispoziții de la centru, lucrurile se tărăgănează, se pierde timp, umblăm cu hîrtii. Vorbim despre competențele primarului. Să i le acordăm deci și să-i apreciem activitatea în consecință. Să se aibă și mai mare încredere în spiritul nostru de inițiativă, în capacitatea noastră de a răspunde integral de binele mers al comunei.

*

Ar mai fi multe-multe de spus. Spațiul tipografic, din păcate, nu ne permite. Trei primari, trei gospodari vrednici ne-au vorbit succint despre munca, despre perspectivele muncii lor. În climatul de efervescență politică, de larg democratism, pe care-l trăim, primarului îi este rezervat, în cadrul comunei, un rol de prim ordin. Prin personalitatea sa, prin capacitatea sa organizatorică, prin înaltul său simț politic el este chemat să ridice comuna la înălțimile exigențelor prezentului. În acest sens, Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale, care a avut loc săptămîna aceasta, a fost chemată să impulsioneze și mai mult activitatea acestora, învestindu-i cu atribuții și răspunderi ce, aplicate judicios, vor duce negreșit la progresul rapid al tuturor comunelor țării.

TELLUS

și

Cortebert

DOUĂ MĂRCI, ACELAȘI CEAS

CORTEBERT S.A. 2500 BIENNE

PUBLICOM

cronica satirică

de Teodor MAZILU

gestul contează

Expresie sacră, învestită cu puteri aproape supranaturale, «gestul contează» circulă imperială și nestingherită. Are chiar și puțin mister. La prima vedere habar n-ai despre ce anume e vorba. La urma urmei, ce-o fi însemnînd «gestul contează»?

«Gestul contează» vrea să spună că totul e numai formă, că, în rest, nimic n-are importanță. Numai suprafața are valoare. Numai ce-i făcut, așa, de ochii lumii, reprezintă cît de cît interes. Gestul contează ar însemna, după cît mă pricep eu, un fel de schimb reciproc de ipocrizii galante. Eu mă fac că mă interesează sănătatea ta, și tu la fel, te prefaci că te interesează sănătatea mea... Cu această ipocrizie reciprocă unii se declară pe deplin satisfăcuți. Nu mai duc dorul sincerității, se descurcă foarte bine și fără ea...

E ceva, dar nu e totul. Explicația nu e desăvîrșită. Fiindcă aici intervine un element nou. Gestul. Adică faptul. Avem de-a face deci cu o ipocrizie în mișcare, avem de-a face cu o ipocrizie bazată pe fapte. Aici e drăcovenia. Nu-i vorba de cuvinte, de asigurări platonice, fiindcă — după cum se vede — gestul contează. Aici ipocrizia a realizat un progres remarcabil. A renunțat la vorbe și folosește arma gestului. Deși se spune cam în scîrbă, totuși se spune.

— Dă-i un pix. Gestul contează.

Atenția vibrantă, tandră, se amestecă de minune cu disprețul.

— Cumpără-i o floare, dă-o încolo. Gestul contează.

Minciuna prin cuvinte a devenit mai obositoare, mai complicată, de aceea se apelează cu dragă inimă la gesturi. Gestul costă mai puțin.

— Dă-i și tu o gumă de mestecat. Gestul contează. Sau cumpără-i și tu o pereche de ciorapi, o dată pe an, că doar n-o fi moarte de om. Gestul contează...

Uneori expresiile sînt și mai dure.

— Cumpără-i o floare și o să-și țină gura. Gestul contează.

Gestul contează?

Poate.

Dar nu cine știe ce...

literare

de Lucian RAICU

Ov. S. CROHMĂLNICEANU:

literatura română și expresionismul

O carte de literatură comparată, concepută ca teză de doctorat, și în consecință cu caracter de studiu documentat, erudit chiar. În realitate ea poate interesa și pe nespecialist, pe orice cititor inteligent la curent cu marea literatură a secolului XX. Ov. S. Crohmălniceanu este, cum bine se știe, unul dintre cei mai importanți critici și istorici literari ai perioadei postbelice, cu un orizont cultural vast, orientat, poate ca nimeni altul la noi, în literatura mai nouă a lumii, cu gust și înclinații speciale, de mare rafinament, pentru «spiritul modern», pentru experiențele artistice cele mai îndrăznețe. Era deci, prin natura însăși a preferințelor sale, nimerit să ne dea această primă sinteză critică asupra expresionismului, unul dintre curentele literare dominante ale secolului, caracteristic prin deschiderea față de problematica atît de ascuțită, de «convulsionată», a omului în tensiune, confruntat cu o experiență istorică decisivă, nu o dată catastrofică. Ceva din această tensiune dramatică extrem de acută care a generat expresionismul trece în paginile cărții lui Ov. S. Crohmălniceanu, chiar și în «tonul», în «stilul» ei strins, încordat, plin de «acoperirea» asigurată numai de ideile trăite intens, la o temperatură considerabilă. Acest stil, de loc «așezat», lucid și parcă nerăbdător să izbucnească în formulări tăioase, în fraze-șoc, de un relief foarte personal, traduce, nu se poate mai exact, patosul specific expresionismului însuși. Un critic, ca scriitorul cu vocație autentică, în genere, nu poate *trata* orice temă, ci numai pe aceea ce-i este adînc adecvată, altfel nu este critic, ci un mediocru meșteșugar. Nu oricine poate scrie despre orice, există un mod necesar al *adecvării* peste care, la noi, se trece mult prea ușor, așa se face că avem destule «lucrări» indiferente, vag merituoase dar încă puține verificabile opere de *creație critică*, de neconceput în afara vocației izvorîte dintr-o profundă trebuință a sufletului.

Din acest punct de vedere cartea lui Ov. S. Crohmălniceanu mi se pare a fi o reușită exemplară. Tocmai pentru că realizează la toate nivelurile, de la «ideologie» la «stil», în felul cel mai coerent cu putință, acest deziderat al necesarelor «corespondențe»; mai simplu: pentru că este scrisă cu adevărată pasiune, dînd sentimentul că autorul e vital interesat de «tema» sa, cartea lui Ov. S. Crohmălniceanu izbutește să umple un «gol» (resimțit de mai multă vreme cu oarecare perplexitate!) în istoria modernă a literaturii noastre. Și să se situeze cu autoritate printre lucrările cele mai bune ale genului pe plan european. Scrisă pentru noi, exactă și substanțială, această carte are toate șansele, după părerea mea, să intereseze și străinătatea.

Are „dușmani" tovarășul Mirică?

Reportaj de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA

A fost o vreme, destul de apropiată, cînd în Uzina de mecanică fină din București se șoptea că un maistru anume și-a cerut transferul și pleacă în altă parte numai și numai din cauza lui «nea Mirică». Vestea în sine conținea o mare doză de satisfacție amară. Satisfacție — pentru că, în sfîrșit, căpătase cîștig de cauză dreptatea. Amară — fiindcă cel care săvîrșise nedreptăți nu le recunoștea nici în ultimul ceas. Mai mult încă: își acoperea lașitatea cu artificialul argument al persecuției: «Nea Mirică are ceva cu mine!»

— Păcat, era un maistru bun... — și tovarășul Mihail Mirică oftează abia simțit.

Dintîi am fost tentați să ne mirăm: cum de n-a fost reținut cu orice preț maistrul rectificator? Dacă își cunoaște atît de bine meseria... nu lași să plece, cu una, cu două, un astfel de om. Chiar dacă vrea el cu tot dinadinsul, se pot găsi felurite mijloace de lămurire pentru a-l convinge să-și schimbe hotărîrea. Apoi, am descifrat din oftatul secretarului un înțeles mult mai adînc al definiției de bun meseriaș. Maistrul în cauză, e drept, stăpînea cu autoritate secretele profesiei sale. Dar nu ținea prea mult ca să-i ajute pe toți, în același sens. Mulți oameni din subordinea lui au început să murmure, apoi să spună cu glas mai tare: maistrul avea protejați. Cei care intrau în grațiile sale puteau să lipsească oricît; la sfîrșitul lunii salariul lor depășea chiar pe al muncitorilor care respectau cu strictețe programul de opt ore, cu ritm de producție cu tot. «Minunea» cîștigurilor bune fără muncă pe potrivă a fost scoasă în cele din urmă la iveală. Și nu doar prin stăruința singulară a lui «nea Mirică». În secția strungărie opinia comuniștilor era una: spiritul muncitoresc nu poate îngădui cu nici un preț infiltrarea chiar a unei unde părelnice din obiceiurile vechi ale patronilor... Folosul era al tuturor. Așadar, și osteneala smulgerii din rădăcină a răului a fost (și este în toate cazurile) comună. Numai că stăruia la început un fel de teamă în a se rosti răspicat adevărul. Unii dintre aceia care-l știau în amănunt mai ezitau. Mihail Mirică s-a sfătuit și a cerut și ajutorul inginerului Petre Dobrescu — secretarul comitetului de partid al uzinei. Și puțin cîte puțin lucrurile s-au limpezit: maistrul «compunea» bonuri de regie pentru cei care îi erau... simpatici. Pînă și această din urmă, o dată ce se vedeau păgubiți de favoruri bănești, au început să se ofere la dezlegarea misterului: «...cînd îi duceam acasă cîte o damigeană...»

Așadar, maistrul primea, sub o formă sau alta, cadouri. Dincolo de calificativul grav al acestui obicei, — respins cu înverșunare de etica orînduirii noastre — unele dintre consecințe au stăruit și după data plecării maistrului. Bunăoară, la rectificatorul Ion Cazacu. Figurase și el, dintr-un motiv sau altul (nicidecum obiectiv!), pe lista favoriților. S-a întîmplat, nu o dată, ca, lucrînd în schimbul II, să plece din uzină cu cîteva ceasuri înainte față de colegii săi. Regim preferențial însoțit de sfidarea față în față a celei mai elementare discipline!

Ion Cazacu a depășit binișor vîrsta primei tinereți. Și a crezut că numai atîta e de ajuns ca să aibă dreptul la promovarea într-o categorie superioară de salarizare. «Pe ce, Cazacule?» — a încercat să-l redeștepte controlorul de calitate Mihail Mirică. De nenumărate ori i-a întors piesele, care nu puteau pleca la montaj în starea inițială. Rectificatorul Ion Cazacu a preluat refrenul: «Mirică nu mă înghite, are ceva cu mine!»

— Omul nu își cunoștea pur și simplu valoarea profesională. Se obișnuise cu ideea că e un meseriaș bun. Asta-i foarte trist... M-am întrebat și eu dacă nu cumva greșesc. Într-o zi, i-am dat în mînă un micrometru și l-am rugat să măsoare cu el piesele. Nu știa. S-o fi dat o luptă în sufletul lui, atunci. Așa cred. Poate a înțeles că nu-i vreau răul. Din contră. Oricum, nici Cazacu nu mi-e dușman. Nu are de ce. Clasa de salarizare a primit-o, și a primit-o pe merit, însă mult mai tîrziu decît a vrut el. Au fost și încercări de presiune asupra mea, ca să-mi înmoaie hotărîrea. Ce-ar fi zis însă tinerii? El alcătuiesc aproape trei sferturi dintre muncitorii la strungărie) că face rabat exigenței cînd este vorba, mai ales, de piesele tinărului Gh. Popescu. Popescu nu-i meseriaș prost, are mult farmec, e simpatizat de toți, drept care speculează și slăbiciunile lui Grigore, îndemnîndu-l cu haz «să mai închidă ochii». Grigore i-a închis de cîteva ori și de fiecare dată au venit reclamații de la montaj. Secretarul de partid s-a supărat crunt. A vorbit de cîteva ori cu împricinatul, care a încercat să-l cucerească tot cu o glumă:

— Vrei să te numești nașul meu, nea Mirică? De ce nu mă mai scoți nicicum de sub observație? Recunosc, nu sînt perfect. Dar mai am timp, că-s tînăr...

«Se mîngîie cu ideea că data autoperfecționării morale și profesionale poate fi plasată, după voie, la 30 sau 35 de ani. Și secretarul U.T.C. îl trece cu vederea și se amuză...» — cam acestea au fost temeiurile reproșurilor din ședință.

— N-am prea dormit în noaptea aceea

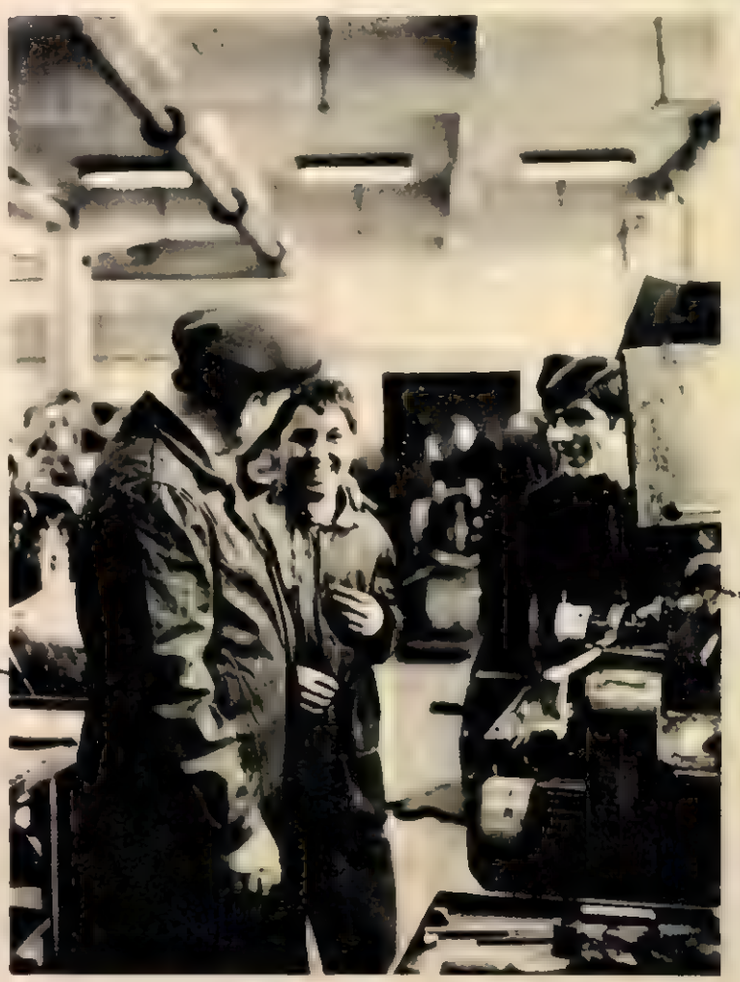

Mi-am tot zis: uite că lucrez cu Ilie în același birou, stăm alături cu scaunele. Vorbim, sigur. Dar cum l-am ajutat eu? Și cît? Ca să nu ajungă la control piese proaste, merg în atelier, citeodată reglez mașinile și chiar ascut cuțite. Meseria mea de bază este cea de strungar. Și nu-i nici o grozăvie să descoperi rebuturi, dacă nu ești în stare să le și preîntîmpini. Dar un meseriaș cu adevărat bun nu-i acela care știe numai el, trebuie să-i învețe și pe ceilalți. Și nu doar să lucreze desăvîrșit la strung, ci și cu sufletul omului. Eram vinovat față de Ilie. I-am și spus-o, nu știu dacă direct, a doua zi de dimineață. A priceput. Altfel arată acum înțelegerea noastră... Sînt foarte bucuros...

Strungarul Mihail Mirică lucrează la Uzina de mecanică fină de peste 15 ani. Nu-i un caz singular: viața uzinei îl privește direct; îl bucură sau îl doare, după împrejurări. Și nu rareori, ca să ajungă la bucurie a fost nevoit să-și ascundă cîte o rană vremelnică din inimă.

Fraze trunchiate, aluzii sau chiar enunțări îndubitabile ne-au făcut cunoscut că între secretarul de partid de la strungărie și șeful sectorului I—A.M.C. (aparate de măsură și control) au fost (și poate mai sînt?) contraziceri acute. Bunăoară, șeful de sector îi apăra în chip inexplicabil pe maistrul Ion Marcovici (cel cu... damigenele) și pe rectificatorul Ion Cazacu. În schimb, își îngăduia o antipatie manifestă față de strungarii «de mîna întîi». Mihai Dincă și Gh. Kloss. De ce? Fiindcă nu acceptau să îndrepte piese pe care le stricaseră alții (!) la alte faze de producție. Dacă acesta putea fi un motiv sau o justificare...

— Sînt un comunist vechi! — îi reamintea Vasile Nicolae, șeful de la A.M.C., subalternului său în ierarhia profesională. Îți depășești atribuțiile, ca secretar de partid la strungărie!

«Nea Mirică» șingera pe dinăuntru dar nu-și trăda credința. Îi spunea deci cu blîndețe vorbe aspre, care să-l trezească acele zone din conștiință susceptibile de amorțire. Chiar un comunist vechi poate să greșească, dar este dator să se uite în față la greșelile lui, mai cu seamă cînd ele afectează armonia unui colectiv și bunul mers al lucrului. Or, dacă șeful de sector pleacă în timpul orelor de program cu doi-trei maiștri «la băut», cum mai are curaj să deschidă gura și să

pretindă ca vorbele sale să fie crezute, apelul la disciplină și probitate profesională și morală, ascultat?!

Fără a intra în detaliile trecutei confruntări, fără a încerca să le recapitulăm neapărat prin intermediul său, l-am întrebat pe Mihail Mirică, așa, fără nici un preambul:

— Șeful sectorului I din uzină vă este dușman?

— Nu, dimpotrivă: mi-e prieten foarte bun!

O astfel de înțelegere a relațiilor cu tovarășii tăi de muncă (chiar atunci cînd, vremelnic, par încordate) definește nu un om în sine, ci un fel de a gîndi, care, departe de a se detașa, este liantul însuși dintre cei care trăiesc și acționează în chip comunist. Și aceștia nu sînt puțini. Așadar, secretarul de partid de la strungărie nu este un «erou», chiar dacă face obiectul reportajului de față.

Am discutat despre «nea Mirică» și cu directorul și inginerul șef al Uzinei de mecanică fină. Întîmplarea face că amîndoi au absolvit Politehnica acum zece ani, au fost chiar colegi de grupă, iar mai pe urmă au învățat meserie și știința de a înțelege oamenii de la muncitori mai vechi, printre care...

— ... Nea Mirică este un model de conștiință comunistă. Totuși, acum un an, la alegeri, știind cît de mult se împotrivește rutinei și compromisurilor, și asta, oricum, deranjează, credeam că... Ei bine, a fost ales din nou secretar de partid. Un vot sau două împotrivă. Atît. Și doar votul este, după cum se știe, secret.

La cele de mai sus, reporterul nu are de adăugat prea multe. Decît poate că, într-adevăr, nea Mirică știe ce spune: nu are dușmani propriu-zis. Se mai supără cîte unul... Dar supărarea de acest fel e ca iodul pentru prevenirea unei infecții. Vine însă și clipa în care neinduplecarea ce stă sub semnul binelui răzbește dincolo de aburul așternut peste lucruri. Mișcările interioare din om nu se pot măsura cu micrometrul. Dar ele se produc totuși după legi care pot fi cunoscute și stăpînite. Merită să te osteneșți, chiar cu riscul de a nu fi înțeles și aprobat de toți de la început...

Dumneavoastră ce credeți?

Un cadou care oferă certitudine – ceasul „Certina“

70-250 52-147

17-150 40-177

Toate modelele CERTINA sînt antișoc, antimagnetice, insensibile la variațiile de temperatură și prevăzute cu resort incasabil Superflexo.

CERTINA

De vînzare la magazinele «Bijuteria» din întreaga țară.

PUBLICOM

Rod Steiger —
un Napoleon doborit de istorie.

PE ECRANE

WATERLOO

Un venerabil profesor de istorie universală, cărturar și literat care a fascinat generații de studenți, ne-a «desfășurat» o dată cea mai sentimentală dar și cea mai bărbătească secvență dintr-un posibil film despre Napoleon: în bătălia de la Eylau, împăratul a fost văzut plingînd, strîngîndu-l la piept pe generalul Lannes, cel cu picioarele sfîrtecate de un obuz. Bondarciuk și l-a imaginat și el pe marele bărbat în lacrimi, în momentul despărțirii de soldați, înaintea plecării pe insula Elba, dar scena, jucată cu excesiv și inexplicabil patetism din partea unui actor ca Rod Steiger, nu izbutește să ne cutremure. Ea concentrează însă intențiile cineastului, acelea de a realiza un film nu despre măreție, ci despre «un om și destinul său», un om condamnat să-și ducă în spate soarta sa de geniu militar dar care nu a înțeles la timp implacabilitatea legilor istoriei și, fatalmente, a plătit. Potrivit obiceiurilor mai noi ale cinematografului care vrea cu orice preț să ni-i apropie pe marii oameni ai istoriei, să dea la o parte straturile reci ale convențiilor și ale legendelor prăfuite așternute de-a lungul anilor, cineastul Serghei Bondarciuk ne înfățișează un Napoleon fără aureolă, hărțuit, obosit, bolnav, urmărit de ideea îmbătrînirii («la Marengo eram tînăr» — spune el), agățat cu disperare de ultima șansă de a-și împlini o voință obișnuită să îngenuncheze pe a altora.

Aparatul acumulează mărturii după mărturii, aleargă dintr-o tabără în alta ca un vecin însărcinat să relateze atît cît poate de obiectiv ce se întîmplă și colo, și dincolo; după un plan cu Wellington îngîndurat urmează unul cu Napoleon și mai abătut, după o secvență în care primul scrutează prin ochean ce se petrece la inamici vine alta în care împăratul este surprins mușcîndu-și pumnii etc. Această alternare de planuri — uneori obositoare — este întretăiată de imaginile monumentale, copleșitoare ale marelui teatru

Christopher Plummer — Wellington, omul datoriei.

Impresionanta secvență «a careurilor», adevărate cetăți alcătuite din trupurile oamenilor.

Peisaj după război.

de război: peisajul dezolant, mocirlos, din care răsare ici-colo cîte un ciot ars, adăpost ostil al miilor de soldați veniți să se bată pentru o cauză ce nu le aparține, năvala cailor albi porniți parcă să cotropească întreg pămîntul, a armatelor lui Blucher — uriași corbi dezlănțuiți. Poate mai mult decît portretul eroului principal, lui Bondarciuk i-au izbutit aceste scene precum și chipurile anonime ale bărbaților descoperiți în scurte treceri, ale celor ce se întreabă: «Pentru ce ne omorîm, nici nu ne cunoaștem unii cu alții».

Superior — din punct de vedere al realităților de pe ecran — se dovedește a fi și personajul lui Wellington, purtător al unei distincții autentice (se pare că în realitate nu a avut parte de ea), după cum autentică pare a-i fi și o anumită conștiință a zădărniciei. Desigur, meritul trebuie atribuit și fermecătorului actor Christopher Plummer, spiritual, cu zîmbetul său superior-răutăcios, așa cum îl știm, și care, aici, poartă tot timpul aerul unui călău îndrăgostit de victima sa. Poate cea mai frumoasă scenă a filmului — dacă nu și cea mai semnificativă — rămîne plimbarea din urmă a lui Wellington pe cîmpul semănat cu jertfe omenești.

P.S. Am avut și în alte dăți prilejul de a semnala amuzantele surprize ale traducerilor de pe ecrane: nepotriviri, gafe etc. «Waterloo» se înscrie într-un alt capitol, cel al traducerilor *leneșe*, le-am numi noi. Autoarea ne restituie sensul elementar al celor spuse de eroi dar, nu de puține ori, sare peste nuanțe. Nu pentru că ecranul n-ar putea găzdui — din punct de vedere al spațiului — cantitatea de cuvinte, ci pur și simplu din «comoditate». Nu știu de ce, dar la filmul cu pricina omul cel mai oropsit a fost Wellington, tocmai el. Atît de oropsit, încît una dintre replicile cele mai scurte ale acestuia, o replică mălițioasă ce suna: «desigur, nu», a apărut doar «*no*». Întrebat dacă cunoaște bine locul luptei, Wellington, spune (în engleză): «îl cunosc ca pe buzunarele mele». Pe ecran apare scris doar «îl cunosc». Îndemnat să schimbe o poziție de luptă, același personaj refuză, argumentînd că nu are chef «să alerge de colo-colo ca o găină plouată» (like a wet hen). Ultimele vorbe lipsesc din propozițione, răpindu-i acesteia o anumită savoare. Exemplele pot continua. Ne întrebăm: cine nu l-a iubit pe Christopher Plummer de i-a ciopîrțit replicile? Și, mai ales: cine nu-și face meseria de traducător așa cum trebuie?

M. MIHAIL

de la A la Z

de Constantin POPESCU

FEUILLADE Louis

Autor, scenarist și regizor francez de film, născut la Lunel (Hérault), la 19 februarie 1873; mort la Nisa, la 26 februarie 1925. Pionier al cinematografului mut francez, L.F. reprezintă o întreagă epocă (cea din anii premergători primului război mondial și a primilor ani ai celui de-al treilea deceniu), cu stilul și preocupările ei, cu amestecul ei de realism și fantezie, epoca de aur a serialelor, a melodramei, a comediilor bufe și a primelor pelicule de aventuri. Își începe cariera ca autor de scenarii la Gaumont, firmă pentru care avea să lucreze pînă la moarte, turnînd ca regizor (și scenarist) un număr de filme impresionant (cîteva sute), filme de toate dimensiunile, de toate genurile, de toate stilurile. Evoluînd între un cinematograf realist și cineromane sau seriale, L.F. pune bazele unei adevărate industrii cinematografice naționale, opunînd o concurență de temut producțiilor americane, daneze și italiene care acaparaseră piața mondială. Opera sa poate fi împărțită în cîteva cicluri, grupate în: *scene istorice* (1908–1913), *drame și melodrame* (1910–1924), *seria «filmul estetic»* (1910–1911), *seria Bébé* (comedii cu micul Bébé: 1910–1911), *seria «La vie telle qu'elle est»* (tranșe din viața reală: 1911–1913), *dramele de aventuri* (1912–1919), *seria Bout-de-Zan* (1912–1916), *seria «Detectivul Dervieux»* (1912–1913), *seria Fantomas* (inspirată din romanele lui Souvestre și Allain: 1913–1914), *seria «La vie drôle»* (1913–1916), *dramele de război* (1918), *seria Vampirii* (filme în episoade: 1915–1916), *serialele Judex, Tih-Minh, Barrabas, Les deux gamines, L'Orpheline, Parisette, Le fils du flibustier, Vaincta, L'Orphelin de Pérou, Le stigmate* (1916–1924). Avea un grup de actori fideli care a cunoscut, grație filmelor sale, o glorie mondială: René Navarre (Fantomas), René Creste (Judex), Renée Carl, Sandra Milowanoff, Biscot, Marcel Levesque (Cocantin) ș.a.

FEUILLÈRE Edwige

Actriță franceză de teatru și film, de origine italiană (dinspre partea tatălui), născută Edwige Caroline Cunati, la Vesoul (Haute-Saône), la 29 octombrie 1907. Incontestabil prima doamnă a teatrului francez și (alături de Morgan și Darrieux) a cinematografului francez, rang la care-i dau dreptul o lungă și exemplară carieră, un talent rar, de mare comediană, farmecul (încă activ) al unei personalități inegalabile. Studiază la Conservatorul din Paris și debutează la Bouffes-Parisiens sub numele de Cora Lynn. Un an mai tîrziu (1931) debutează în film, alături de Fernandel, în *La Combine* și este angajată la Comedia franceză, unde va rămîne pînă în 1933. Turnează un număr apreciabil de filme menite a-i releva atributele fizice: *Topaze* (1932), *Aventurile regelui Pausole* (1933) ș.a. De-abia din 1935, cînd i se dau roluri dramatice care convin temperamentului ei, E.F. se impune ca o bună actriță de film în *Strădivarius, Golgotha, Barcarola, Lucrația Borgia* (1935), *Mister Flow* (1936), *Marthe Richard, Foc!, Doamna din Malacca* (1937), *Aventuriera* (1938), *De la Mayerling la Sarajevo* și *Sans lendemain* (de Max Ophüls — 1939), *Emigranta* (id.). Consacrată pe scenă în urma unei memorabile creații în *Dama cu camelii*, E.F. își va continua în anii războiului dubla carieră de actriță de film și teatru, creînd piese originale de Cocteau, Giraudoux și Claudel și interpretînd pe ecran cu brio cîteva mari roluri de dramă: *Mam' zelle Bonaparte* (1941), *Duchesse de Langeais* (1942), *Lucrèce* (1943), *Insomnaro* (1944), și de comedie: *Onorabila Catherine* (1942). După război va cunoaște alte triumfuri artistice cu filme ca *Idiotul* (1946), *L'aigle à deux têtes* (1947), *Julia de Carneilhan* (1949), *Olivia* (1950), *Adorables créatures* (1952), *Le blé en herbe* (1953), *Les amours célèbres* (1961), *Aimez-vous les femmes?* (1963), *La bonne occase* (1964). În ultimii ani a acceptat roluri de compoziție în: *Scusi, facciamo l'amore?* (1967), *Short Circuit* (1968), *Cleir de terre* (1970) ș.a.

FEYDER Jacques

Regizor francez de film, de origine belgiană, născut Jacques Frédérix, la Ixelles (Belgia), la 21 iulie 1888, mort la Geneva, la 25 mai 1948. Este fără îndoială marele maestru al cinematografului francez dintre cele două războaie, cel de la care au învățat arta regiei de film cineaștii ca René Clair și Marcel Carné. Debutează ca actor (1912–1915), și după o scurtă perioadă de asistență de regie începe să realizeze, aproape de regulă pe scenarii proprii, adesea inspirîndu-se din operele marilor romancieri francezi, filme care au intrat pe rînd în istoria cinematografului. Citățm astfel: *Atlantida* (1921) după Pierre Benoît, *Crainquebille* (1922) după Anatole France, *Chipuri de copii* (1923), *L'Image* (1924) după Jules Romains, *Gribiche* (1925), *Carmen* (1926) după Mérimée, *Thérèse Raquin* (1927) după Zola, *Boierii noi* (1928) după De Flers și Caillavet. Invitat în S.U.A. realizează aci ultimul film mut al Gretei Garbo: *Sărutul* (1929), și primul ei film vorbitor: *Anna Christie* (1930 — versiunea germană). Tot la Hollywood, în primii ani ai vorbitorului, va realiza versiunile franceză și germană ale filmului *Olympia* (1930–1931), precum și două filme cu Ramon Novarro: *În zori de zi* (1931), după Schnitzler, și *Fiul Indiei* (1932). Întoars în patrie înscrie adevărate pagini de glorie în istoria filmului francez cu: *Jocul cu moartea* (1933), *Pensionul Mimosas* (1934) și *Nevestele sfinte sau Cherneza eroică* (1936), toate interpretate de soția sa, Françoise Rosay. Invitat pe rînd la Londra și Berlin, turnează respectiv: *Contesa Alexandra* (1937) după James Hilton, cu Marlene Dietrich și Robert Donat, și *Nomazii* (1937), cu Hans Albers, Françoise Rosay. Terminînd în primele zile ale războiului *Legea Nordului* (1939), cu Michèle Morgan; stabilindu-se în Elveția va realiza acolo *Femeia cu pelriu fețe* (1942), cu Françoise Rosay. După război, în Franța, semnează doar ca scenarist și supervizor *Macadam* (1946), filmul în care va debuta Simone Signoret.

FIELD Betty

Actriță americană de teatru, film și TV, născută la Boston, la 8 februarie 1918. Diplomată a Academiei americane de artă dramatică, desfășoară o intensă activitate teatrală, afirmîndu-se ca una dintre cele mai inteligente actrițe de pe Broadway. Soție a dramaturgului Elmer Rice, B.F. nu va trăda niciodată teatrul, chiar cînd, în 1939, își face un senzațional debut în film, în rolul femeii din *Oameni și șoareci* (r: Lewis Milestone) după romanul lui Steinbeck. Actriță sensibilă, cu un chip expresiv și inepuizabile rezerve de temperament dramatic, B.F. va alterna teatrul cu filmele, purtînd semnătura unor mari cineaști. Vom menționa astfel interpretările ei din *Shepherd of the Hills* (1949 — r: Henry Hathaway), *Inimi înfierbîntate (Kings Row* — id. — r: Sam Wood), *Carne și fantezie* (1943 — r: J. Duvivier), *The Great Moment* (1944 — r: Preston Sturges), *Tomorrow the World* (id. — r: Leslie Fenton), *Omul din sud* (1945 — r: Jean Renoir) ș.a. După o lungă pauză face o reintrare, ratată, într-o mediocră adaptare a romanului lui Scott Fitzgerald: *Marele Gatsby* (1949). Pare a fi renunțat definitiv la cinematograf, dar revine șase ani mai tîrziu, de astă dată pentru a face rare, dar marcante, roluri de compoziție în filme ca: *Picnic* (1955 — r: J. Logan), *Statuia de ecuabuz* (1956), *Peyton-Place* (1957), *Butterfield 8* (1960), *Birdman of Alcatraz* (1962 — r: J. Frankenheimer), *Middle of the Night* (1962), *Seven Women* (1965 — r: John Ford) *Band of Gold* (1967), *How to Save a Marriage and Ruin Your Life* (1968), *Coogan's Bluff* (id.) ș.a.

varietăți

clubul giganților

În orașul New York funcționează un club al celor mai înalți cetățeni ai acestui oraș. Reunirea lor într-o organizație n-a fost întîmplătoare. Acești oameni au, din pricina înălțimii lor, diferite probleme de rezolvat. Pe de o parte, prezența lor în diferite locuri (săli, localuri, teatre etc.) provoacă curiozitate și dificultăți celorlalți cetățeni, pe de altă parte, chiar ei întîmpină greutăți în privința asigurării mobilei, mașinilor, pantofilor etc. Acum, într-un club numai al lor, unde sînt primiți ca membri numai acele persoane care au minimum 1,85 m (pentru femei) și 1,92 m (pentru bărbați), ei se simt mai în largul lor și pot rezolva cu mai multă autoritate diferite probleme specifice. Iată-i în fotografie pe doi dintre membrii clubului: Gloria Heidengreen (1,90 m) și Larry Melillo (2,08 m).

diplomatul și savantul

O fotografie puțin cunoscută la noi, pe care o reproducem din revistele franceze ale timpului. Este făcută în orașul Bellegarde din Franța, în vara anului 1930, cu ocazia întrunirii Comisiei internaționale a cooperării intelectuale. La sfîrșitul lucrărilor, președintele comisiei, matematicianul francez Paul Painlevé (fost prim-ministru al Franței), a oferit un banchet cîtorva fruntași congresiști, pe care-i vedem în fotografie. Pe rîndul întîi, primul din stînga, este Nicolae Titulescu, — pe atunci ministrul României la Londra — iar al treilea, savantul de renume mondial Albert Einstein. Era pentru prima dată cînd acești doi oameni de seamă se întîlneau într-o activitate de interes internațional. Apoi au urmat alte ocazii asemănătoare, întîlnirile soldîndu-se cu o trainică prietenie între diplomatul român și savantul german.

invitație la dans...

...mai exact: la concurs de dans. Sub privirile atente, competente și exigente ale membrilor unui juriu internațional a avut loc în orașul Nagykanizsa, din vestul Ungariei, un concurs de dans cu participanți din zece țări. În fotografie, trei dintre echipele finaliste (în mijloc, cîștigătorii trofeului: maghiarii Klara Szátucsek și Attila László).

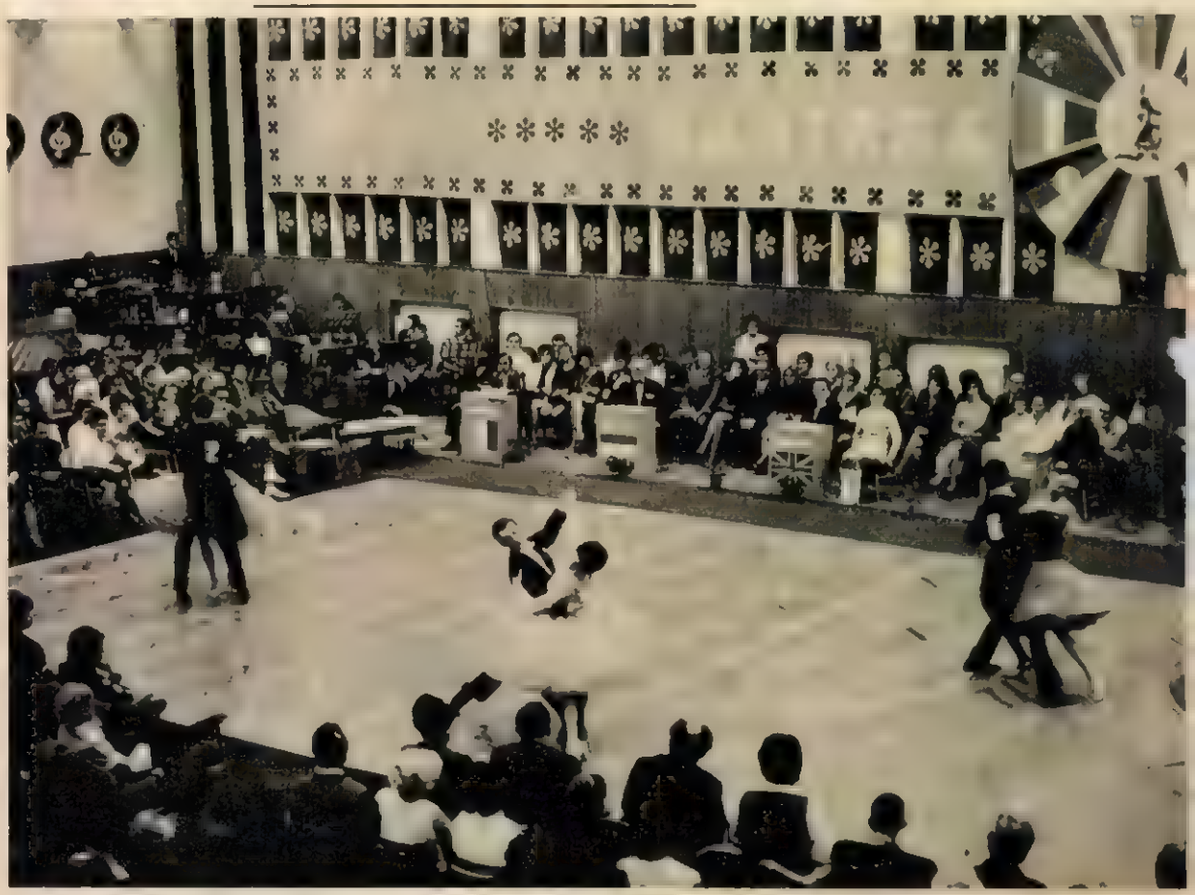

de vînzare, apă chioară...

În capitala Finlandei, datorită unor efecte mai mult sau mai puțin secundare ale poluării, apa potabilă extrasă din straturi superficiale nu mai corespunde calitativ. În consecință, administrația orașului a hotărît ca apa să se extragă, cu mijloace tehnice adecvate, de la mari adîncimi (foto 1), să fie ambalată în canistre și pungi de plastic (foto 2) și să fie oferită pentru consum sub această formă.

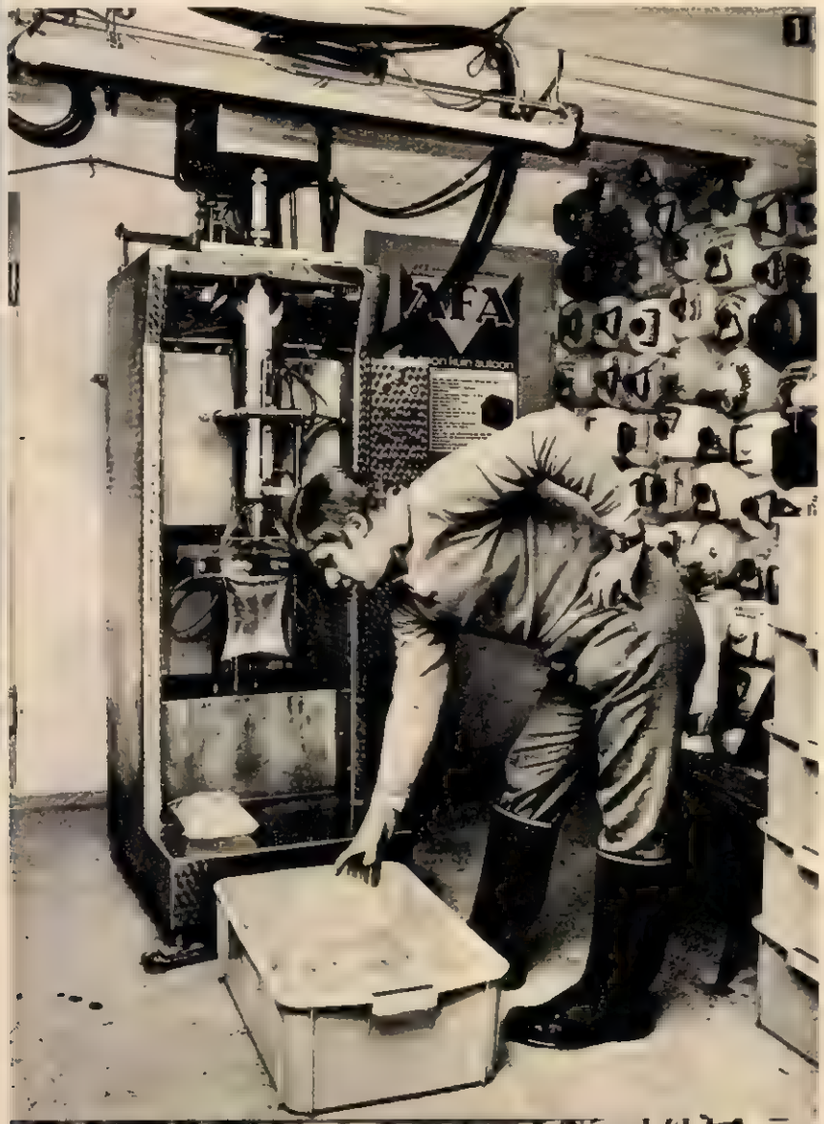

de revolutionibus...

În acest castel medieval de la Olsztyn, R.P. Polonă, a locuit între anii 1516 și 1521 Mikołaj Kopernik alias Nicolaus Copernicus, autorul revoluționarei «De revolutionibus orbium coelestium libri VI», întemeietorul bazelor astronomiei moderne.

jucării dar nu joacă

În suburbia pariziană Orly s-a deschis recent o extrem de interesantă expoziție tentînd reconstituirea istoriei jucăriilor mecanice. O adevărată expoziție a fanteziei omenești dar și a aplicării inteligente, îndrăznețe și insolite a celor mai noi descoperiri din domeniul electronicii și ciberneticii. Ca să ne facem o idee cît de cît asupra proporțiilor expoziției: valoarea totală a exponatelor — machete, roboți, păpuși etc. — se ridică la rotunjoara sumă de 5 milioane franci. În fotografie: una dintre piesele expoziției — «Omul și puicelub», o aplicație cibernetică din colecția Jaques Courtois.

PROBLEME SPINOASE... PE POANTE

de Sanda FAUR
Fotografii de Elena GHERA

De prin luna mai, cînd luminile Operei bucureștene s-au stins (din pricina bătrîneții orgii electrice, se spune, începînd astfel lunga vară fierbinte a... montării unui nou, modern și costisitor mecanism de iluminat scenic), și pînă acum, nu demult, cînd și-a deschis stagiunea «de toamnă» în prima zi a iernii, pe scena Operei române nu s-a mai cîntat. Nu s-a mai dansat. Doar pe culoare, prin cabine și culise s-au auzit — înverșunate sau șoptite, oneste sau meschine, justițiare sau dezolante — arii ale calomniei și adevărului, a circulat vînt otrăvit de ceartă, au răbufnit nemulțumiri justificate sau nejustificate, s-au aprins orgolii. Și tot acest edificiu al armoniilor muzicale a fost zguduit de lupte intestine care au lăsat Opera — și la ora aceasta încă — fără director. Potolite în urma unor ședințe de partid, ale căror concluzii principiale (date și publicității) s-au străduit să pună ordine în viața artistică, în repertoriul și climatul acestei instituții, — cu atît de înalte și nobile funcții educative! — frămîntările acestea oglindeau o stare de tapt și de spirit pe care spectatorii o intuiseră mai de mult. O intuiseră în însăși calitatea mediocră a unor spectacole, în banalitatea și sărăcia opțiunilor repertoriale, în slaba programare a numelor «mari», în rara apariție (semnificativă!) a numelor noi. Și toate acestea au făcut ca Opera să-și piardă, încetul cu încetul, pe cîte unii dintre credincioșii ei suporteri și cîte ceva din prestigiu, să nu izbutească a-și forma suporteri noi în tînăra generație, să joace cu săli departe de a fi pline. Din amuzant de trufașa instituție din urmă cu ani (la care trebuia să faci cu zile și zile înainte cereri semnate, parafate și aprobate ca să poți fotografia o scenă dintr-un spectacol și care se împăuna cu necruțători portari în fireturi postați pînă și la intrarea artiștilor), Opera ajunsese o instituție uitată, pe care pînă și presa de specialitate nu o mai frecventa cu mare interes profesional. Asta nu înseamnă însă de loc că «fondul ei de aur», marii noștri cîntăreți și dansatori, și-ar fi diminuat potențialul artistic, că ei nu continuau să facă mari succese peste hotare, că nu-și reînnoiau într-una contractele și că nu se întorceau cu cronici elogioase tăiate din ziarele străine. Dar aici, acasă, totul se urnea greu. Baletul Operei — care ne preocupă în rîndurile de față — a trecut și el, în acești ultimi ani, printr-o criză de afirmare, de gîndire artistică, printr-o criză de «producție», aș zice. De la cîteva premiere anuale cu care ne învățasem s-a ajuns — în stagiunea trecută — la una singură, «Don Quijote»; studioul experimental s-a stins de inaniție artistică, după ce a încercat cu bunăvoință niște «Ecouri de jazz», scoase de pe afiș înainte chiar de a apărea. Cu transpunerea coregrafică a «Nunții în Carpați» a lui Paul Constantinescu s-a ajuns în stagiunea trecută pînă în faza pregătirilor finale, ca să se descopere că gîndirea regizoral-coregrafică nu răspundea în aceeași tonalitate valorilor muzicii. O sută douăzeci de dansatori (dintre care 40 de soliști) își risipeau forțele în diverse momente coregrafice din spectacole de operă, așteptînd marile spectacole în care să se poată afirma tumultuos. E drept că o ciudată apreciere asupra longevității însușirilor în această cumplit de grea profesiune împinsese vîrsta de pensionare a dansatorilor pînă la 50 și, deși oricine înțelege că niște iebede de 35–40 de ani pot cu greu să mai zboare ca fulgul și că un cord de 48 de ani suportă cu greu o săritură în aer.

Un corp de ansamblu ușor îmbătrînit (în timp ce tinerii absolvenți ai Școlii de coregrafie nu au unde fi angajați) nu poate oferi unui maestru coregraf cele mai fericite condiții de lucru; cu condiția ca acești maeștri să existe ei înșiși. Dar Oleg Danovski s-a retras — o dată cu volta pensionare și cu propriile sale nemulțumiri — de pe scena Operei, și cu cei doi maeștri coregrafi rămași, Tilde Urseanu și Marcu Vasile, nu se poate face primăvară și un mare balet național, oricîtă bunăvoință, și bun profesionalism, și conștiinciozitate ar avea ei. Marii coregrafi solicitați — un Clifford, un Grigorovici, un Béjart, un Alonso — au aminat sau au refuzat, se spune, propunerile de a monta niște mari spectacole pe scena noastră.

Și așa se face că în timp ce dansatorii români colindă lumea cu o trenă de aplauze după ei, în timp ce Magdalenei Popa și lui Amalo Checiulescu le sînt reînnoite în fiecare an angajamentele la celebrul balet francez, iar Ileana Iliescu dansează, împreună cu Marin Ștefănescu, în Cuba, în timp ce Rodica Simion și Ion Tugearu sînt invitați să danseze în Italia și Franța, iar Sergiu Ștefanschi și Dan Moise au contracte pe luni de zile în Canada și la Paris (ultimul fiind solicitat să danseze cu Zizi Jeanmaire în trupa lui Roland Petit), în timp ce Alexa Mezincescu, și Elena Dacian, și Cristina Hamel, și Pavel Rotaru, și alții, au și ei contracte pe diverse scene ale lumii, în tot acest timp baletul nostru vegetează. E drept, fiecare din acești dansatori de frunte vin acasă și-și fac «norma» de spectacole (oare chiar toate cele 30 de spectacole pe stagiune?!), e adevărat că în acest început de stagiune publicul din Pitești și Craiova, Ploiești, Buzău și Bacău a avut bucuria de a-i vedea pe scena din orașul lor pe Magdalena Popa și pe Valentina Massini, pe Simona Ștefănescu și pe Lulu Ross, pe Gheorghe Cotovelea, Amato Checiulescu și Ion Alexe. *Dar esențialul este, cred, nu îndeplinirea mai mult sau mai puțin formală a unor obligații de «normă», ci folosirea din plin, viguroasă, cutezătoare și valorificarea acestui potențial artistic formidabil la ora aceasta dar, vai, cît de ușor perisabil. Esențialul este realizarea unor spectacole excepționale pe măsura acestor forțe excepționale.* Facem succese internaționale cu «Lacul lebedelor», cu «Gi-

Un cuplu sculptural — Petre Ciortea și Rodica Simion.

«Nunta în Carpați» în zilele ei de pregătire înfrigurată.
«Miri»: Valentina Massini și Petre Ciortea.

Ion Tugearu, așteptînd intrarea în repetiție și... răspunsul criticilor la patetica scrisoare trimisă «Săptămînii». Iată-i pe ai nostru: o poză și o semnătură în alb pentru creația sa din «Se ivesc zorile».

Ceva din tensiunea dramatică a baletului politic «Se ivesc zorile», surprinsă pe peliculă la o repetiție.

selle», cu «Seară vieneză» și «Bolero». Foarte bine. Dar pînă cînd numai cu aceste spectacole? Oare repertoriul nu trebuie întinerit și el? Oare baletul primei scene lirice a țării nu-și poate depăși condiția exclusiv clasicizantă? Oare nu ne putem afirma pe scena Operei cu un balet românesc, pe muzică românească, fără ca acesta să facă concurență neloială trupei de pe Lipscani a sindicatelor și fără să eșueze în «dansuri moderne» tip teledivertisment de simbătă seara? Eu am convingerea că e cu putință. Mai ales că acum toate aceste aprinse discuții pornite de la dezbaterea documentelor de partid din vară au scuturat niște inerții, au trezit conștiințe, au stîrnit o colosală poftă de muncă și de afirmare.

Am urmărit zilele trecute repetițiile la două balete noi, care vor alcătui curînd, în ianuarie, împreună cu «Coloana infinită», un întreg spectacol de balet românesc: «Se ivesc zorile» (inspirat din poemul simfonic «Doftana» al lui Alfred Mendelsohn) și «Nuntă în Carpați» de Paul Constantinescu. Nu știu dacă aceste două scurte piese coregrafice vor izbuti să declanșeze înviorarea pe care o așteaptă și trupa de balet, și publicul ei, nu știu, dar sper ca, împreună cu baletul programat și făgăduit aniversării din primăvară a U.T.C.-ului, să se constituie în gesturi de artă autentică (și nu în simple puncte îndeplinite de plan!) și să marcheze fie și numai începutul așteptatului reviriment al baletului nr. 1 al țării.

•

Se pare că «Nunta în Carpați» a așteptat din 1938 pînă acum, deci peste 30 de ani, ca să fie repusă pe scena Operei, de același cuplu de coregrafi care au montat inițial baletul, Floria Capsali și Mitiță Dumitrescu, și care au lipsit la rîndu-le — împreună cu buna lor cunoaștere a dansului de caracter românesc, cum numesc ei jocul popular stilizat, prelucrat, «cult» — peste 20 de ani de pe această scenă. Sigur, în acea jumătate de oră a baletului nimeni nu-și poate propune decît să schițeze un foarte vag fir narativ pe care să se prindă, de fapt, o serie de ritualuri de nuntă și jocuri populare reprezentative (jocul zestrei, hora miresei, sultănica, jocul voinicesc, ursărească etc.); și asta au și făcut cei doi maeștri coregrafi, străduindu-se să «teatralizeze», să dea spectaculozitate scenică formelor și pașilor dansului popular, să ofere prilejul unei plastici compoziționale pe rînd grațioasă și bărbătească, explozivă sau reculeasă, tratată de scenograful Roland Laub într-o paletă cromatică amintind pe cea a icoanelor populare pe sticlă. Baletul are toate șansele să se alcătuiască într-un bun moment de artă coregrafică românească «de specific», cu tot ce presupune aceasta ca pitoresc și culoare locală, care să poată circula ca atare pe scenele lumii; cei puțin așa ni s-a părut la repetițiile în care l-am văzut pe Valentina Massini și Petre Ciortea, pe Luminița Dumitrescu și Mihai Ciortea, făcînd două expresive și colorate cupluri. Dar nu mă pot împiedica să nu meditez că eforturile generoase și imensa bunăvoință cheltuită de maestra Floria Capsali — care conduce repetițiile la o vîrstă și într-o stare a sănătății nu din cele mai fericite, stînd ore întregi în picioare, rezemată cu greu în baston — ar fi putut fi cruțate dacă baletul Operei ar fi avut grijă să-și formeze noi cadre de maeștri coregrafi, în măsură să revitalizeze, să impulsioneze faptele de artă ale trupei.

•

Cu baletul «Se ivesc zorile» — realizat pe partitura unui poem simfonic care nu a fost gîndit nici o clipă pentru dans — cred că Vasile Marcu va face una dintre cele mai viguroase, mai puternice și mai emoționante creații ale sale. Balet politic prin excelență, evocînd scene din existența și lupta comuniștilor deținuți la Doftana, lucrarea lui Marcu (pe care am urmărit-o de asemeni la repetiții) nu are nimic «făcut», nimic exterior, nici o brutalitate didactică și nici un retorism al gesturilor: întreaga sa forță irumpe din dansurile bărbătești de un dramatism conținut, stăpînit al interpreților. Ritmurile sacadate, grele, gesturile expresive, compoziția strînsă și densă a mișcărilor, tristețea delicată a femeilor urcînd spre Doftana, la vorbitor, răbufnirile de forță și ură ale deținuților împotriva gardienilor, toate acestea se vor împlini, sper, pînă la urmă într-un fapt de artă autentică și răscolitoare, o artă angajată în sensul cel mai adînc al cuvîntului. Petre Ciortea — care dansează împreună cu această balerină drăgălașă și plină de har care e Rodica Simion — va face aici, se pare, o creație absolut remarcabilă, care convine admirabil stilului său viguros, expresiv, dramatic. Ne sînt făgăduiți, în rolurile principale, și Magdalena Popa, și Ion Tugearu, și acestea nu sînt, sperăm, făgăduieli deșarte, așa că putem crede mai departe în șansele de izbîndă ale acestui balet. Oricum, e timpul ca Opera să ne ofere și satisfacția unui înalt moment de artă coregrafică românească. Îl așteptăm de destulă vreme. Cu încredere. Dar se pare că, uneori, și prea multă încredere strică...

operațiunea „lansarea unui cîntăreț de muzică ușoară“

George GRIGORIU:

Băieții îmi spun Herrera

Știe toată lumea — vorba cîntecului — că George Grigoriu este nu numai autorul a numeroase melodii de mare și îndreptățită audiență, dar și un pasionat mentor muzical, un compozitor cu suflet de dascăl și intuiție de manager, căruia mulți interpreți îi datorează, într-un fel, «ora succesului». Lăsînd la o parte — din motive de metodă — soarta muzicii ușoare, în general, l-am solicitat pe George Grigoriu să accepte o discuție despre soarta cîntăreților, în special, despre felul cum își croiesc ei drumul în lume, în sfîrșit, despre spinoasa cale a lansării.

— Cîtă încredere acordați dumneavoastră întîmplării și cîtă necesității, pregătirii, susținerii, atunci cînd este vorba de lansarea unui cîntăreț? Concret, cum înlesniți drumul unui nou venit, presupunînd că v-ați dat seama de existența unor calități?

— Pentru mine este o muncă cum nu se poate mai pasionantă și mă consacru ei ca atare. Spuneați de «întîmplare». Unii o lasă să-și facă de cap, așteaptă ziua cea mare, eu încerc să evit întîmplarea pe cît pot. Primul meu demers în acest sens este, ca să zic așa, pregătirea terenului, cunoașterea tendințelor momentului, stadiul în care se află acestea. Iată micul secret: în clipa în care face succes un anumit gen de interpret, un anumit stil de muzică, trebuie bruscată puțin preferința, venind cu o nouă ademenire, ușor deosebită de prima

Margareta Pîslaru, acum 13 ani, a uimit cu vocea ei neobișnuită la ora aceea. Avea nevoie însă de o piesă deosebită. Atunci am scris pentru ea «Chemarea mării», cîntec care pretindea o certă maturitate profesională (în treacăt fie spus, cîntecul era foarte greu de interpretat, dacă vă amintiți, refrenul apărea pe nota acută a ambitusului ei vocal); Margareta l-a interpretat cu un glas matur, grav, ce contrasta cu chipul de fetiță-păpușă. Oricum, a avut și noroc. Publicul a întîmpinat-o cu căldură.

Pentru unii cîntăreți mă bat pur și simplu (se înțelege, *mă bat* cu lipsa de încredere a altora). Cu Cristian Popescu, eu am lansat un cîntăreț «fără voce» în momentul acela; am scris pentru el «la te uită ce mai fete», pe ritm de ca la Breaza. Cred că fetele l-au aplaudat pentru că era vorba de ele. La piesa următoare, «A doua tinerețe», dovedea că are și calități vocale. Este un băiat foarte serios în meseria lui.

— Cum l-ați descoperit pe George Enache?

— Am fost chemat o dată la Suceava, la ansamblul «Ciprian Porumbescu». Enache era unul dintre soliști. M-a bucurat în mod special întîlnirea cu el, nu știu cum să vă spun, simțeam nevoia să scriu pentru cineva cu un glas foarte bun. L-am obligat să-și perfecționeze dicția, am făcut lungi și chinuitoare lecții de frazare, improvizații la pian reluate vocal, treceri dintr-o frază în alta fără respirație. La început l-am cam speriat, nu era convins că poate, argumentul cu care îl doboram era acesta: «Dacă pot eu, care nu sînt cîntăreț...» Prima înregistrare la radio, piesa «Neuitate», am pregătit-o timp de două luni. A făcut o impresie de nota 10. Cu cîntecul următor, «Cîtă splendoare», și-a ocupat locul pe care-l merită în lumea cîntăreților de muzică ușoară, a început să fie solicitat de compozitori. Vreți să vă spun o taină? În intenția mea, chiar în timpul pregătirii lui George Enache, era gîndul cinstit de a-i crea o concurență lui Dan Spătaru, pe care, vă rog să notați asta, îl iubesc și-l apreciez foarte mult, dar care, după părerea mea, dacă nu simte că-l urmărește o umbră stă pe loc. Veți vedea cum se va schimba Dan.

— Deci acesta ar fi modul dumneavoastră de a-l iubi pe Dan Spătaru. Dar de ce nu ați compus niciodată vreo piesă pentru el?

— Eu nu scriu niciodată pentru mari vedete. Cu Margareta Pîslaru, după ce a izbucnit așa cum știți, n-am mai colaborat timp de zece ani. În semn de omagiu, am compus din nou cîteva cîntece destinate ei.

— Ce aveți cu marile vedete?

— Oh... Am ajuns la o întorsătură foarte delicată. Tare n-aș vrea să fiu rău înțeles. Lucrurile stau cam așa: nu vreau să-mi lansez cîntecul profitînd de personalitatea cîntărețului. Nu este o chestiune de orgoliu aici; motivarea mi se pare mai degrabă obiectivă: țin, este spre folosul meu de altfel, ca melodia să apară *curată, vreau să spun, așa cum este ea, bună sau rea*. O vedetă o include în parametrii propriei personalități, îi transferă ceva.

— Parcă ați fi Bresson, care se teme de actorii profesioniști. Dar stați puțin... pentru Aurelian Andreescu de ce scrieți, chiar acum cîteva săptămîni mi-a vorbit de o nouă piesă a dumneavoastră?

— Acum ne împotmolim în nuanțele subiectivismului.

Ei bine, este absolut imposibil să mă lipsesc de o personalitate ca a lui Aurelian, este imposibil să nu-l iubești, să nu-ți dorești să-l asculți cîntîndu-ți o melodie. N-ai încotro.

— Deci chestiunea asta cu vedetele este, pînă la urmă, și o chestiune de iubire. Faptul însă că pe cele mai multe le părăsiți pînă la urmă este, oricum, puțin trist, seamănă cu o despărțire, nu?

— Nu. Cîntăreții mă cunosc și nu se supără.

— Vi s-a întîmplat ca vreo operațiune de lansare să dea și greș?

— Uneori cîntărețul are ghinionul ca melodia să placă mai mult decît propria lui persoană. Atunci trebuie să aștepte o altă ocazie, un acord mai fericit între el și cîntec. Este o lege: cîntecul nu trebuie să seducă mai mult decît interpretul, la lansare. Sînt atîtea nuanțe în munca asta. Se mai poate întîmpla ca, în mod paradoxal, un cîntăreț să fie iubit fără să aibă cîntecele lui.

A fost cazul Angelei Similea, fostă elevă a Școlii populare de artă. Luase premii, la București, la «Cerbul de aur», dar numele ei nu era asociat imediat de al unei melodii. Atunci am compus «Amurgul», piesă dificilă, care a însemnat și pentru mine o modalitate de a-mi rezolva unele probleme componistice.

— Pentru că din acest moment participă la discuția noastră și cîntărețul George Enache, spuneți-mi, cum urmăriți, în continuare, evoluția unui interpret deja lansat, ce îi cereți? Iar dumneavoastră, interpretul, ce vă impuneți?

G.G. — Primul lucru asupra căruia le atrag atenția este acela de a nu-și închipui că au dat totul, că au cucerit o poziție, și cu asta, basta, și-au făcut datoria.

G.E. — Eu nu știu cum să ies dintr-o încurcătură, nu știu cum să refuz unele cîntece. Mi se dau foarte multe. Cum să spun «nu» unor compozitori?

G.G. — Ai respinge o piesă de-a mea dacă nu ți-ar plăcea?

G.E. — Nu.

G.G. — Eu nu te-am învățat așa.

G.E. — Dar dumneavoastră mă cunoașteți, știți ce pot, ce nu, alții îmi oferă însă cîntece numai pe motivul că sînt asemănătoare cu cele care mi-au adus succesul. Cred că un cîntăreț aflat la începutul carierei trebuie să se străduiască în a se cunoaște foarte bine pe el însuși. Eu știu că pentru mulți am apărut din senin, am fost luat de iureș, unii nu au prea multă încredere în mine, zic că mi-am făcut drum prea ușor. Trebuie să fiu grijuliu și meticulos cu munca mea.

G.G. — Eu le amintesc mereu și altceva: că trebuie să ducă o viață de sportivi, să nu bea, să nu fumeze, să se odihnească mult, să citească mult și uneori cu voce tare. Băieții îmi spun că sînt Herrera sau, mă rog, un antrenor, ca să nu exagerăm.

— Să revenim la «operațiunea lansare». George Grigoriu, este absolut întîmplătoare absența dumneavoastră, de aproape doi ani, din juriile «Stelei fără nume»?

— Nu. Este un refuz pe care îl pot argumenta oricînd. Apreciez această rampă de lansare dar, după părerea mea, ea nu funcționează exemplar în toate compartimentele ei. Stimez personalitățile culturale care ocupă scaunele juriului, dar cred că dumnealor nu țin totdeauna seama de datele profesionale ale genului, de specificul său. Cu timpul s-a instalat aici o atmosferă de prea mare rigiditate, lipsește căldura proprie muzicii ușoare. Candidații sînt înhibați. Nu sînt de acord nici cu felul cum sînt pregătiți tinerii. Trebuie să existe cineva care să-i îndrume, să-i sfătuiască cum să-și aleagă repertoriul. Ei sînt tentați să se îndrepte nu către piesele adecvate lor, ci către cele care au succesul asigurat dinainte. Și apoi, nu vi se pare o anomalie că niciodată nu s-a găsit un loc în juriu pentru anumiți oameni care sînt implicați în viața muzicii ușoare, pentru dirijori, cîntăreți cunoscuți? Credeți că este o idee trăsnită aceea de a-i invita pe Margareta Pîslaru, pe Andreescu, să-și spună cuvîntul? Nu este simptomatic faptul că de atît amar de vreme «Steaua fără nume» nu a mai impus un nume nou?

— Care vi se par a fi produsele cele mai bune ale amintitului concurs?

— Incontestabil, Doina Spătaru. Și Corina Chiriac, dar evoluția ei mi se pare cam sinuoasă. Insistînd asupra greutății specifice a unui concurs, nu trebuie să pierdem din vedere importanța pe care o are el în ochii tineretului, valoarea lui practică, sentimentală, dar și educativă.

Magda MIHĂILESCU

sport

de Gh. EPURAN

SCHIUL ȘI MELCUL

Sport de competiție, dar mai ales de agrement, de destindere a orășenilor tot mai mult îndemnați — de o nevoie organică — să schimbe decorul urban cu feeria de basm a munților înzăpeziți, schiul atrage și prin plăcerea pe care o dă alunecările sale. Este însă cel puțin curios faptul că viteza rămîne doar un atribut al schiului și schiorilor, atît în practica lui cît și în cucerirea de noi adepți. În contrast cu mersul lui alert, cu numărul sporit de la un sezon la altul al celor care vor să se bucure de alunecările lui, surprinde ritmul de melc cu care stațiunile noastre întîmpină nevoile acestui sport al iernii.

Cu cîțiva ani în urmă, cînd turismul nostru încă își căuta drumul și era o problemă greu de soluționat utilizarea în timpul iernii a capacităților de cazare existente, nu puteam pretinde forurilor care diriguiau turismul să se gîndească prea mult la acest sport deși, în fond, el este viața stațiunilor în sezonul alb. Între timp s-au produs multe mutații și iarna nu mai este sezonul de povești la gura sobei de pe vremea bunicilor, ci un sezon turistic viu, mai ales datorită schiului. Sezonul alb este desigur prezent și în preocupările, planurile și bilanțurile organizațiilor de turism. Ritmul în care ele se adaptează noilor cerințe nu este însă cel vijelios al schiului, ci ritmul melcului. Celor mai puțin avizați li se poate părea exagerată această afirmație, dar nu-i de loc greu să căutăm exemple pentru ilustrarea situației. Să începem cu excursiile programate de agențiile turistice. Aici vom constata aceeași prioritate absolută a revelionului, care, o dată trecut, este urmat de firave excursii pe traseele clasice pentru sezonul de... vară. *Schiul este un rar musafir în agenții, făcîndu-se pentru el — eventual — cărușie.* Cîteva rare încercări de a se oferi sejururi la cabane, cu lecții de schi, au eșuat din cauza neglijării unor detalii, considerate de mică importanță de organizatori, dar socotite esențiale de beneficiari, amatorii de schi. Să continuăm poposind în cîteva stațiuni de frunte pentru turismul de iarnă. La Predeal (și începem cu cel mai înalt oraș din țara noastră fiindcă schiul de competiție este aici un oaspete rar), s-ar părea că s-a făcut mult pentru schi. Cele două teleferice, cele două schi-lifturi (ai doilea pe cale de a fi pus în funcțiune) și iluminarea părții inferioare a pîrtiei de pe Clăbucetul Taurului sînt fără îndoială realizări remarcabile și necesare. O bună parte din eficiența lor se pierde însă prin faptul că toate deservesc o singură pîrtie (cu o variantă amenajată pentru competiții și — firesc — accesibilă doar schiorilor consacrați). În aceste condiții, *o duminică de schi la Predeal înseamnă o supraaglomerare a pîrtiei, un furnicar în mijlocul căruia cel care vrea să facă cunoștință cu schiul sau să pătrundă mai departe în secretele lui nu are curajul să se aventureze.* Școală de schi cu instructori calificați, terenuri pe măsura celor ce fac ucenicia alunecărilor nu există nici măcar în proiect. Situația școlilor de schi și a pîrtiilor pentru început este aceeași la Sinaia, deși — jos — în Poiana Popicăriei și — sus — în Poiana Stînei sînt minunate terenuri de școală. La Sinaia totul se concentrează la Cota 1400 și Vîrful cu Dor, deși schiorul turist nu va avea o pîrtie pentru el decît — să sperăm — la anul. Ea va veni deci la doi ani după moderna telecabină, fiindcă cei ce au investit milioane în această instalație cred că ea este menită să urce spre piscuri doar pe amatorii de panorame montane. Același lucru l-au crezut și cei care au amplasat telecabina de pe Timpa astfel ca să nu poată fi legată direct și de o pîrtie de schi și deci să-i prelungească și peste iarnă funcționarea. Cam la fel s-a «rațional» și *la Poiana Brașov unde de ani de zile se așteaptă o pîrtie pentru turiști*, adică pentru numeroșii amatori de schi mai puțin încîntați de dificultățile pîrtiilor de competiții. Mai trist este că această optică — să-i zicem numai curioasă — prin care organizațiile noastre de turism privesc nevoile principalilor lor clienți din timpul iernii tinde să se perpetueze. Ministerul Turismului parcă nu vrea să iasă din făgașele lăsate de vechiul O.N.T. și își concentrează atenția tot numai asupra hotelurilor și restaurantelor, ca și cum acestea ar fi alfa și omega turismului. Dar ele nu pot și nu trebuie să fie scop, ci mijloace; mijloace moderne de găzduire pentru cei ce poposesc într-un loc atrăgător turistic. *Or, iarna, atracția majoră a stațiunilor de munte este și la noi, ca pretutindeni, schiul.* Cît de bun ar fi patul, cît de gustoasă mîncarea, cît de bun serviciul, oricît le-ar agrementa degustarea vinurilor noastre și peisajul, oaspeții unei stațiuni de sporturi de iarnă nu vor pleca încîntați decît atunci cînd și scopul major al deplasării a fost realizat. Adică au avut posibilitatea să schieze pe pîrtii potrivite posibilităților lor, bine amenajate și marcate. Or, tocmai în problema pîrtiilor în stațiunile noastre se înaintează în ritmul melcului. De curînd, Ministerul Turismului a reunit într-o întreprindere (Baza transporturilor turistice pe cablu) administrarea și exploatarea mijloacelor mecanice de urcat pantele. Dar de pîrtii nu vrea să se ocupe. Ele continuă să fie ale nimănui, deși rentabilitatea acestor mijloace mecanice o asigură tocmai afluxul schiorilor pe pîrtii. O contradicție care fără îndoială nu va aduce nimănui beneficii, dar care face multe necazuri acestui minunat sport care este schiul și pentru a cărui dezvoltare ritmul melcului nu-i de loc potrivit.

reflector științific

eu, rottes I...

Fotografia de mai jos vă înfățișează un «dascăl» original, examinator imparțial și polivalent, sortit, poate, unei îndelungate cariere didactice: robotul construit pentru uzul studenților de tînărul inginer Ion I. Mirițâ, asistent la catedra de electrotehnică din cadrul Institutului de mine din Petroșani. Acest robot se înscrie pe linia unor preocupări «electronice» mai vechi ale tovarășului Mirițâ, care a mai conceput și realizat împreună cu studenții institutului o serie de blocuri fundamentale dintr-un calculator de uz didactic.

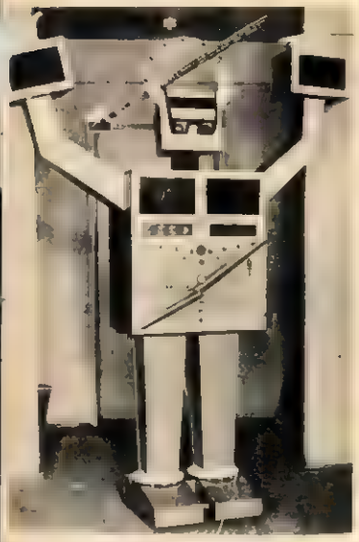

Înalt de 2,65 m, robotul impune, chiar de la prima vedere, prin «prestanța» și «seriozitatea» sa. Față în față cu robotul, pe care «părintele» său l-a denumit ROTTES I, atenția este reținută de aceste cuvinte scrise cu un uriaș creion negru: «Eu ROBOT ROTTES I, strămoș al tuturor roboților ce după mine vor veni, vă doresc vouă, studenților, mult succes!»

Apăsînd pe un buton, ROTTES I prinde viață, clipește din ochi și afișează pe frunte îndemnul: «Gîndiți-vă de trei ori și răspundeți o dată». Apoi studentul este invitat să aleagă primul bilet-întrebare.

Textul biletului apare afișat în dreptul «inimii» automatului, timp de 20 de secunde, după care se cere răspunsul printr-un afiș luminos: «Răspundeți!» În același timp, robotul afișează automat mai multe răspunsuri posibile (doar unul exact!) în partea dreaptă. După alegerea răspunsului, ROTTES I «înscrie» cu mîna stîngă nota, iar cu mîna dreaptă o apreciere bine simțită (de exemplu: «felicitări»).

După trei răspunsuri consecutiv greșite ale celui examinat, ROTTES I atribuie nota zero, retrăgîndu-se cu demnitate doi metri în spate și decuplîndu-și complet circuitele, dezgustat.

Răspunsurile sînt apreciate diferențiat, cu notele 6, 7, 8, 9 sau 10. Nota 5 nici măcar nu se atribuie, fiind considerată nesatisfăcătoare pentru un viitor specialist.

Utilizarea robotului va fi universală; el va servi pentru examinarea studenților la toate disciplinele, prin cartele de plexi, ce pot fi schimbate în funcție de disciplina la care se testează. Ca la un calculator electronic cifric el va dispune de o bibliotecă de date.

Mai menționăm că dacă un număr de 10 întrebări adresate lui ROTTES I sînt socotite insuficiente pentru parcurgerea unei materii, atunci se recurge la un al doilea set de cartele, mărindu-se numărul întrebărilor la 20 sau 30.

După cîte știm, în țara noastră nu există un alt robot de acest tip, ci numai mașini de testare, cu posibilități inferioare robotului.

ROTTES I este doar un început, aparatul aflîndu-se încă în stadiul de experimentare. Poate îi va urma un ROTTES II, și mai sever, și mai perfecționat. Nu știm. În orice caz reținem îndemnul lui: «Gîndiți-vă de trei ori și răspundeți o dată». Este o povață demnă de cel mai desăvîrșit pedagog în carne și oase.

Prof. Cornel HOGMAN

atenție, fumători!

Un nou mijloc pentru a ne lăsa de fumat: o serie de șocuri electrice de intensitate variabilă în brat, declanșate în timpul fumatului sau în momentul începerii unei noi țigarete. Cinci sedințe de acest fel, a cîte 30 de minute fiecare, ajung în general pentru a produce dezgust față de fumat. Aceasta este o nouă metodă aplicată în spitalul Maudley din Londra.

Un tratament eroic...

„suprafrigul" stimulează

Un grup de cercetători sovietici a demonstrat în experiențe cu tomate că la temperatura azotului lichid (minus 195°C) se exercită o puternică acțiune stimulatoare asupra capacității vitale, germinării și fertilității grăuncioarelor de polen. Este necesar însă ca tratamentul să fie de scurtă durată. Autorii apreciază că aceste rezultate pot constitui o bază de îmbunătățire a procedeelor folosite în ameliorarea plantelor precum și în practica păstrării polenului.

antigel de tip... gîndac

Cercetători criobiologi studiază comportarea unui gîndac care își produce un antigel, putînd rezista astfel la iernile arctice. Se semnalează ca o curiozitate faptul că numele insectei, gîndacul carabid, este asemănător cu Carbide, denumirea uneia dintre cele mai mari firme producătoare de etilenglicol, antigel pentru automobile. Gîndacul carabid este originar din Alaska și în timpul iernii organismul său își creează un sistem de apărare împotriva frigului, prin producerea de concentrații mari de hemolimfglicerol. Astfel fortificat, gîndacul poate trăi în timpul iernii rezistînd pînă la temperaturi de minus 40°C!

doriți o tonă de aspirină?

În S.U.A. se consumă zilnic 20 pînă la 30 tone de aspirină. Președintele Academiei americane de alergie apreciază că acest medicament poate declanșa accidente de intoleranță și că întrebuințarea lui ar trebui limitată numai la cazurile în care nu poate fi înlocuit (în special în reumatism), farmaciile eliberîndu-l numai pe bază de prescripție medicală.

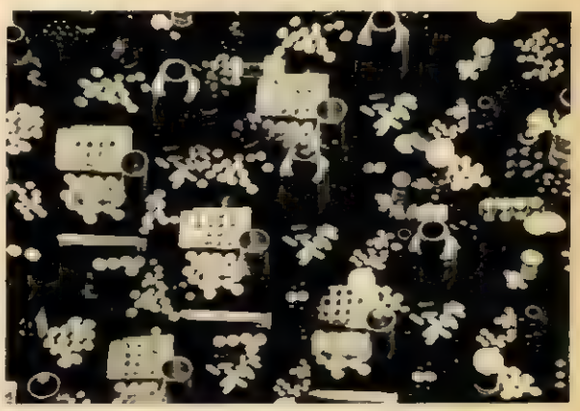

Eleganța și precizia unui ceas LONGINES domină toate schimbările modei trecătoare.

De vînzare la magazinele «Bijuteria» din întreaga țară.

Longines — cronometru oficial la Jocurile Olimpice de la München 1972.

LONGINES

PUBLICOM

Termenul **aventură** *ar putea părea nepotrivit pentru o cercetare «obișnuită» a unor naturaliști, fie ea desfășurată în inima continentului negru. Și totuși, în măsura în care această cercetare implică îndrăzneală, fiorul descoperirii, al neprevăzutului, ea reprezintă și o aventură. Științifică, bineînțeles. Așadar :*

aventuri africane

de **Val TEBEICĂ**
Fotografii de **Valeriu CIMPOIERU**

Pentru știința românească, expediția transafricană încheiată anul acesta — și despre care revista «Flacăra» a scris pe larg la vremea sa — a constituit o adevărată premieră. Inedit a fost și itinerarul ales pe meleagurile celor 12 țări străbătute de la țărmul Oceanului Atlantic la cel Indian. Este drept, începînd cu celebrul Stanley, mulți exploratori au traversat «continentul negru» între cele două oceane, dar pe itinerare mai scurte. Cei opt români, membri ai Expediției române transafricane, au realizat o adevărată performanță, de reușita căreia, la început, s-au îndoit unii specialiști. Dar acești oameni temerari și mașinile lor au dovedit suficientă tărie pentru a înfrunta anotimpul secetos, drumurile neumblate, deșertul și jungla. Periplul lor transafrican consemnează o serie de rezultate de interes multiplu, dar în același timp poate oferi memorialisticii românești de călătorie pagini de mare interes. În acestă pagini oferim cititorilor revistei «Flacăra» o inedită transpunere — comprimată — a celor 1 800 m bandă de magnetofon pe care au fost înregistrate amintirile povestite de membrii expediției, evocînd cei 18 000 de kilometri africani.

*

Nu numai pentru necunoscători, dar chiar și pentru specialiști bogăția materialului biologic capturat sau colectat este remarcabilă. Fiecare pește, insectă, șarpe, melc sau cameleon, fiecare floare, fruct sau sămînță de plantă își are mica sa biografie sau poveste mai mult sau mai puțin pasionantă, amintește de o aventură sau un moment plin de semnificații. Dacă ți se vorbește, de pildă, despre pești... Împușcați cu arma de vînătoare ești tentat să crezi că e vorba de o butadă vînătorească. Și totuși, cei cîțiva guvizi de uscat cu ochi telescopici (Periophtalmus) ca trăiesc în mlaștinile litoralului senegalez doar așa au putut fi capturați!

URIAȘUL „BĂRBAT" AL SAVANEI

«Arborele sfînt», «copacul de mii de ani» — așa îi spun localnicii acestui gigant al lumii vegetale africane, baobabul. Este posibil ca acest exemplar, fotografiat în timpul unui popas prin savanele Republicii Mali, să fi înmugurit pentru prima dată pe vremea cînd a fost construită... piramida lui Kefren. În anotimpul ploios baobabul devine o uriașă umbrelă de verdeață sub care se pot adăposti peste 500 de oameni!

Acolo unde savana este udată de ape natura se înviorează și plante care cresc pipernicite în zone aride ating și depășesc chiar înălțimea unui om.

LA VÎNĂTOARE DE... PEȘTI

— Sînt de o agerime extraordinară — își amintește zoologul expediției, Dragoș Neculce. Inteligența lor ne-a uimit pe toți. Intrasem după ei în niște mangrove*), între Dakar și Saint Louis. Ne lăsau să ne apropiem pînă la 10-15 centimetri, aruncam plasa, convinși că-i prindem, și cînd colo, ghicind parcă mișcarea ce-o făceam, reușeau să scape ca prin farmec. Alergam după ei înciudați și murdari de nămol, dar degeaba. Îi urmăream, și ei fugeau din calea noastră ca niște săgeți, pentru a se afunda apoi în nămol. Pentru ca să-i prindem a trebuit să-i împușcăm cu alice!

— Cum explicați, tovarășe Neculce, comportamentul acestor guvizi de uscat, însușirile de care dau dovadă și care v-au uimit?

— Bineînțeles, nu este vorba de judecată, ci de niște reflexe extraordinar de bine dezvoltate.

Tot din mangrovele litoralului senegalez al Atlanticului au fost capturate și cîteva exemplare din vestiții crabi «ucca», care au unul dintre clești mai dezvoltat. Pentru a se ascunde, ei își sapă o galerie în pămînt în care intră și o acoperă, ca o ușă, cu cleștele cel mare. Pentru acaptura cele cîteva exemplare aduse, membrii expediției au trebuit să sape în jurul galeriilor în care se ascunseseră crabii, căci ușa-clește s-a dovedit și o temută armă de apărare!

*) Caracteristice țărmurilor mlăștinoase inundate în timpul fluxului, mangrovele sînt formațiuni vegetale tropicale.

ÎN AFRICA, ARICII TRĂIESC ÎN... APĂ

Nu sînt decît vreo 9 000 de ani de cînd lacul Ciad mai era încă o mare interioară în care se vărsau rîurile ce brăzdau pășunile și pădurile Saharei. Locul lor l-a luat, cu trecerea mileniilor, un adevărat «ocean de nisip», iar marea Mega-Ciad s-a restrîns pînă ce a rămas un lac ce luptă din greu să supraviețuiască în climatul arid înstăpînit în această parte a continentului. În această luptă, suprafața și adîncimea apelor sale se măresc și scad de două ori pe an. Astfel, în anotimpul ploios lacul Ciad reușește să-și extindă suprafața pînă la vreo 26 000 kmp, deci cam cît are Sicilia, pentru ca în anotimpul secetos să se reducă la mai puțin de jumătate. În apele dulci sau salmastre ale lacului — o altă particularitate a Ciadului — trăiesc cot la cot de raritățI faunistice și floristice de mare interes pentru naturaliști. De aici au fost aduse șapte fosile vii de Polypterus, niște pești lungi pînă la 90 cm și atît de bine acoperiți cu plăci romboidale încît par înveliți într-o carapace. Zoologul expediției își amintește de surpriza pe care i-a oferit-o găsirea cîtorva exemplare de pești sferici cu doi dinți (diodoni), adevărate comori smulse apelor Ciadului.

— Golind o plasă pescărească în niște vase, cu intenția de a selecta peștii ce urma să-i

REFLUX PE ȚĂRMUL OCEANULUI INDIAN

Noaptea, oceanul era la zece metri de țărm de casa unde eram cazați la Mombasa — își amintește Valeriu Cimpoieru. Dimineața pur și simplu nu-l mai zăreai. Se afla la vreo trei sute de metri. Mergeam în larg, cum s-ar spune pe fundul oceanului, și culegeam corali, scoici, iar în gropile în care rămăsese apă observam încîntați tainica lume a adîncurilor. La fiecare pas o stea-de-mare, arici-de-mare, castraveți-de-mare, pești de corali, actinii gigantice...

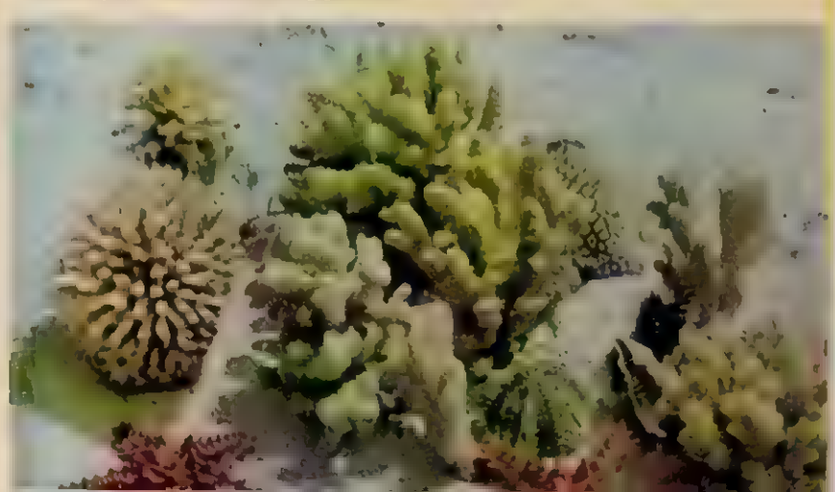

BASM ȘI REALITATE

În jungla ecuatorială arborii își înalță vîrfurile la peste 60 de metri în căutarea luminii și a desprinderii din înăbușitoarea strînsoare a plantelor gigant. Aici lianele, fie subțiri ca un fir de ață, fie groase cît un trup de om, șerpuiesc pe pămînt sau se încolăcesc în jurul copacilor într-o înlănțuire înfricoșătoare. Dar ecuatorul are și alte ipostaze. Iată în fotografie o privelițte de basm dintr-unul din parcurile naționale ale Kenyei.

punem în formol, — povestește Dragoș Neculce — am observat cum unul dintre ei, lung de aproape 40 cm și cu pete cafenii-roșcate, începe să se umfle ca un balon. Curiozitatea mea și a tovarășului profesor Botnariuc creștea... o dată cu dimensiunile peștelui, în timp ce apa din vas scădea vertiginos!

Proeminențele pielii care înlocuiau solzii luau sub privirile noastre uimite aspectul de ghimpi ce se lungeau. În cele din urmă, miraculosul pește s-a transformat într-un veritabil arici. Așa ne-am dat seama că pescuisem acel rar și curios pește-arici (Diodon hystrix) pe care nu ne așteptam să-l descoperim în Ciad. Această «metamorfozare» este mijlocul prin care el se apără de dușmanii care, speriați de ciudata-i formă și țepii apăruți ca prin farmec, dau bir cu fugiții.

O DESCOPERIRE NOCTURNĂ

Derularea filmului emoțiilor din etapa Ciad, trăite în cele trei zile ale aventuroasei expediții în căutarea vestitei alge Spirulina, îmi amintește de cele povestite mai înainte de tov. prof. dr. N. Botnariuc, conducătorul expediției.

...Mica așezare de pescari Sangaria. Se înserase, și localnicul ce ajuta expediția românească și-a deșertat plasa. Nimic nu părea că va trezi interesul omului de știință român. Noaptea, în cort, gîndurile oarecum sumbre provocate de întîrzierea neprevăzută a grupului de membri ai expediției plecat în căutarea Spirulinei nu dădeau liniște profesorului. De afară se auzea fornăiala crocodililor care, ieșiți pe malul lacului, dădeau ocol cortului. Undeva, dincolo de gînduri și sicliseli, se strecură o imagine: a unui pește care totuși nu era ca ceilalți. «Parcă nu are solzi», își spuse prof. Botnariuc. Începu să-și răscolească înfrigurat cele știute din literatura de specialitate pînă ce ajunse la presupunerea că ciudatul pește ar putea fi un Protopterus cu condiția să aibă plămîni. Cu asemenea gînduri adormi în cele din urmă. A doua zi dimineața, primul lucru pe care l-a făcut a fost să verifice ipoteza și surpriza a fost deosebit de mare. Un al doilea exemplar nu l-a mai găsit, cu toate strădaniile pescarilor din Sangaria, care ar fi fost bucuroși să dobîndească răsplata promisă.

STELE PE PĂMÎNT ȘI ALTE MINUNĂȚII

Pentru majoritatea celor care știu cîte ceva despre Africa din cărți și filme, fauna și flora «continentului negru» se reduc la lei și pantere, gorile și crocodili, elefanți, rinoceri și hipopotami, la palmieri și baobabi, la jungla în care mișună șerpi. Imaginea este trunchiată! Lumea vegetală și animală a acestui continent, cu o natură plină de contraste, unde întîlnești ghețuri și zăpezi veșnice sub soarele ecuatorial, este deosebit de bogată și de variată, biologul găsind la tot pasul prilej de încîntare, fie că este vorba de viețăți mari sau mici. Acestea din urmă sînt mai puțin cunoscute și cercetarea lor deschide oamenilor de știință căi nebănuite spre descifrarea tainelor naturii. Iată de ce Expediția română transafricană a pus accentul pe fauna mărunță, protozoare, crustacei, artropode terestre, faună betonică ș.a.m.d. Colectarea a fost extensivă, lipsind timpul necesar adîncirii materialului de interes științific, atît pentru zoologi cît și pentru botaniști. Aceasta se va face în țară cu meticulozitatea și răbdarea specifice cercetătorilor.

Dintre numeroasele specii de pești atrag astfel atenția somnul african, pește ce poate dezvolta o tensiune electrică apropiată de cea a unei prize, și peștele carnivor (caracidae) din apele dulci, apoi crabul lopătar de uscat, femelele de scarabei giganți sau acele călugărițe care prin homomorfism imită cele mai diferite forme și culori de muguri, flori, frunze, ramuri și chiar de sol lateritic. Nu mai puțin interesanți sînt gîndacii fosforescenți care, în nopțile ecuatoriale (în special din Congo), apar ca niște steluțe coborîte din înaltul cerului: femelele luminează continuu, în timp ce masculii au lumini intermitente ca ale avioanelor.

În pădurile tropicale din Republica Africa Centrală expediția a avut, de fapt, primele întîlniri cu temuții șerpi veninoși. Asemenea întîlniri pot oferi surprize pentru că omul niciodată nu poate ști cum va reacționa, de pildă, acel șarpe arboricol subțire, zvelt și iute în mișcări, lung uneori de 2-3 metri, care ori dispare într-o clipă, ori atacă pe neașteptate. Un asemenea șarpe a cărui culoare nu poate fi deosebită de cea a frunzișului în care se ascunde — din această cauză fiind și mai periculos — a apărut într-o dimineață în preajma campamentului expediției. Nimeni nu-și mai amintește cine l-a zărit mai întîi. Dar mai iute decît șarpele, zoologul, care avea un fel de bîtă la îndemînă, a tăbărît pe el amețindu-l cu cîteva lovituri bine aplicate. Era un splendid exemplar de mamba-verde (Dendraspis viridis), al cărui venin este extraordinar de puternic. Bineînțeles, înainte de a se dezmetici, primejdioasa reptilă a fost înecată în formol.

ÎNTR-O LUME DE GIGANȚI

Era în primele zile. Expediția română transafricană traversa unul dintre platourile marelui parc național Albert, unde a întîlnit de altfel și prima turmă de elefanți. Brusc, în ciuda oricăror evidențe, platoul se termină oferind călătorului privelițtea pe cît de neașteptată pe atît de copleșitoare a lacului Eduard. Aici, naturaliștii români și-au îmbogățit colecțiile de pești, insecte, flori și semințe. De aici au adus, de exemplu, cinci interesante exemplare de pești dipnoi cu înfățișare de salamandră (Protopterus) și respirație dublă, acvatică și aeriană. Tot de aici a fost adus și cameleonul. De fapt, zoologul expediției nici nu se afla în căutarea acestui reprezentant al faunei africane ci... Dar să-l lăsăm mai bine pe Dragoș Neculce să povestească cea mai «teribilă» aventură trăită de el.

— Ne aflam pe malul lacului Eduard, lîngă Ishango, acolo unde am văzut pentru prima oară hipopotami. Plecasem pe urmele unei turme în căutarea diplopodelor gigantice, niște miriapode de 20-25 cm. Deodată zăresc pe țărm, la nivelul apei, o galerie. Intenționam să trec mai departe. Dar adîncimea galeriei îmi trezește totuși interesul. Mă uit mai atent și observ ceva de formă alungită, turtit lateral și cu culoare portocalie pe o parte, brună pe alta. Am rămas pe gînduri.

Ce poate fi? — mă întrebam eu, continuă tov. Neculce — căci șarpe nu este. Îmi iau totuși inima în dinți și încep să trag de ceea ce mi se părea a fi o coadă. Simt opinteala misteriosului animal dar nici eu nu mă las. Centimetru cu centimetru coada îi ieșea tot mai mult la vedere, dar tot nu reușeam să-mi dau seama cu cine am de-a face. La un moment dat rezistența încetează și pur și simplu smulg din galerie un... varan, o rudă mai mică, să tot fi avut un metru și jumătate, al vestitului balaur din Komodo. Uimit încă de descoperirea mea îl țineam strîns de coadă, cînd, deodată, se smucește și se-ntoarce brusc să muște. Știam că mușcătura unui varan este deosebit de periculoasă, așa că i-am dat drumul, făcînd însă, precaut, și un pas înapoi. De fapt amîndoi eram surprinși și speriați de această întîlnire! Șopîrla-gigant căzu în apă și apoi o luă la sănătoasa. Mi-am dat seama că era vorba de un reprezentant al uneia dintre cele 45 de specii și subspecii cunoscute (Varanus niloticus) de șopîrle superior dezvoltate, carnivore și prădătoare. Eram încă sub impresia puternică a acestei aventuri, cînd zăresc nu departe de mine un cameleon, uimit probabil de scena la care asistase. N-a avut timp să se dezmeticească și am și pus mîna pe el. Curînd, i-am găsit un tovarăș de captivitate, dar într-o noapte acela a murit mîncat de termite. Rămas singur a declarat pur și simplu greva foamei și în curînd mi-am dat seama că unicul mijloc de a-l mai aduce în țară, bineînțeles nu viu, era să-l conserv în formol.

CONAN DOYLE AVEA DREPTATE!

Periplul african a fost continuat de un periplu oceanic de două luni, dar numai de către zoologul expediției, pe motonava «București». În dreptul Dakarului, în largul oceanului, vasul s-a întîlnit cu o masă imensă de sifonofore, asemănătoare cu acele Physalis, numite de Conan Doyle «Coama leului».

Rugat să se facă mai bine înțeles, zoologul explică:

— Coama leului, ca să vorbesc în termenii lui Conan Doyle, este un animal sifonofor*), înrudit cu meduza. Are un plutitor, niște filamente urticante (de fapt baterii de celule urzicătoare) și trăiește în colonii în Marea Nordului. Acțiunea acestor filamente urticante este extraordinar de puternică și poate provoca moartea unui om. Deci afirmația lui Conan Doyle se baza pe o realitate! Ei bine, am avut norocul să întîlnesc o specie de aceste sifonofore, de dimensiuni ceva mai mici, adusă dinspre nord de un curent mai rece, în largul coastelor senegaleze. Erau foarte multe exemplare, o populație întreagă. Vasul s-a oprit, cu intenția să capturăm ceva, însă valurile fiind foarte mari, de-abia am reușit să prindem două exemplare. În acele momente la bord domnea o atmosferă entuziastă, ca la un meci de fotbal. Toți se uitau concentrați, participau parcă cu privirile: o prindem, n-o prindem!... Toate plasele erau lăsate la apă, comandantul alerga dintr-o parte în alta a punții. Cu mare greutate am prins aceste două exemplare. Le-am filmat apoi color, într-o găleată (neavînd altceva), apoi le-am pus în niște pungi de material plastic, am turnat formol și la ora aceasta se găsesc, bineînțeles, în bune condiții în țară.

*

Firește, așa cum ne-a precizat prof. dr. N. Botnariuc, conducătorul Expediției române transafricane, rezultatele ei științifice trebuie privite deocamdată ca preliminare! Cît privește celelalte aspecte... așteptăm să vedem pe ecranele cinematografelor și televizoarelor filmul promis (de ce întîrzie atît de mult?), să apară în școli materialul documentar, să citim notele de călătorie ale primei expediții științifice românești pe continentul african.

*) **Physalis arethusa sau, cum i se mai spune, «galera portugheză», temută pentru filamentele ei urzicătoare foarte lungi.**

O săptămînă în lume

Așadar, iată calendarul ajuns la ultimele-i file. Țara noastră, tot astfel cum încheie un an rodnic, cu importante înfăptuiri pe plan material și spiritual, în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, în cizelarea omului nou, făurar al socialismului, pășește în noul an pe arena mondială cu simțămîntul datoriei împlinite față de comunitatea internațională. Este un simțămînt generat de satisfacția pe care ți-o dă principialitatea, consecvența, realismul unei politici externe promovate în strînsă, dialectică concordanță cu cea internă. Adică tocmai trăsăturile definitorii ale politicii externe românești — ce l s-au înfățișat necontenit, sub multiple forme de manifestare, observatorului fenomenului internațional. Și pe care comentatorul le reliefează, o dată mai mult în aceste zile, ca pe elemente pline de semnificație ale acestui tot unitar care este politica externă a României socialiste. O politică internațională caracterizată în primul rînd de un profund internaționalism. Aceasta se reflectă în eforturile neobosite ale partidului și ale țării noastre pentru dezvoltarea relațiilor cu toate țările socialiste, cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu mișcările de eliberare națională și cu lupta popoarelor pentru consolidarea independenței și suveranității. În acest context se înscriu, ca avînd o deosebită semnificație pentru evoluția procesului de continuă dezvoltare a relațiilor de colaborare și cooperare prietenească, multilaterală, dintre România și Uniunea Sovietică, pentru crearea cadrului fertil în vederea amplificării și diversificării colaborării dintre cele două țări, bunele rezultate cu care s-au încheiat lucrările de la București ale celei de-a V-a sesiuni a Comisiei interguvernamentale româno-sovietice. Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a președintelui părții sovietice în comisie, M.A. Lesecико, convorbirea ce a avut loc a prilejuit evidențierea preocupării comune pentru a se realiza acțiuni eficiente în multiple domenii, la nivelul posibilităților tot mai mari ce le oferă dezvoltarea impetuoasă a economiilor naționale ale Republicii Socialiste România și Uniunii Sovietice în interesul celor două țări socialiste prietene.

De altfel, faptul că numai în decursul unei singure săptămîni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe vicepreședintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., M.A. Lesecико, delegația Partidului Comunist italian, pe tovarășul Marc Drumaux, președintele Partidului Comunist din Belgia, delegația Partidului Comunist din Austria condusă de tovarășul Franz Muhri, președintele P.C. din Austria, evidențiază, pregnant, importanța care se acordă la cel mai înalt nivel, de partidul și statul nostru, promovării spiritului internaționalist ca latură fundamentală a politicii externe a României. Importanță ogîndită și de alte activități, precum: Apelul Biroului Executiv al Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste privind hotărîrea Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. de constituire a Fondului de solidaritate și sprijinire a luptei popoarelor împotriva imperialismului, pentru libertate și progres social, independență națională și pace, ca o expresie a sentimentelor de solidaritate internaționalistă, a poziției militante a poporului român; telegrama trimisă de Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste din țara noastră Comitetului Central al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de Sud, cu prilejul celei de-a XI-a aniversări a acestuia; vizita în R.P. Chineză a delegației Ministerului Industriei Metalurgice din România; participarea reprezentanților țării noastre la lucrările unor comisii C.A.E.R.; semnarea unor acorduri economice cu Algeria etc.

Pătrunsă de un profund spirit de responsabilitate față de comunitatea internațională, reflectînd adînca convingere că fiecare stat, indiferent de mărime și orînduire socială, este chemat să-și aducă contribuția la înfăptuirea deziderateior de pace și progres social ale popoarelor, politica externă a României urmărește cu consecvență și perseverență instaurarea și consolidarea unui climat bazat pe înțelegere și încredere pe continentul european și în întreaga lume. Acestui nobil țel i-au slujit, numai în zilele ce formează obiectul rîndurilor de față, vizita în țara noastră și primirea de către președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a ministrului de externe al Luxemburgului, Gaston Thorn; vizitele delegației Marii Adunări Naționale a României în trei state de pe continentul latino-american — Chile, Columbia, Venezuela; activitatea constructivă depusă de reprezentanții români la Organizația Națiunilor Unite în legătură cu dezbaterea unor probleme majore ale actualității internaționale, relevîndu-se îndeosebi aportul delegațiilor țării noastre în elaborarea rezoluției adoptate de Adunarea Generală cu privire la conferința mondială de dezarmare — document ce constituie un program concret pentru întrarea acestei deosebit de importante probleme a contemporaneității pe un făgaș de lucru — ca și a rezoluției inițiate de 57 de state, între care și România, referitoare la «Aplicarea Declarației asupra întăririi securității internaționale» și adoptată în Comitetul pentru problemele politice și de securitate al Adunării Generale a O.N.U.

Zilele acestui sfîrșit de an consemnează pe arena internațională o serie de elemente pozitive, între care se înscriu — ca un factor deosebit, de natură să aibă consecințe favorabile în ce privește normalizarea situației în centrul Europei ca și organizarea conferinței general-europene — semnarea unor convenții între guvernele celor două state germane și între R.D.G. și Senatul Berlinului occidental, precum și semnarea de către cancelarul R.F. a Germaniei, Willy Brandt, a proiectelor de lege privind ratificarea tratatelor cu U.R.S.S. și R.P. Polonă. O dată mai mult se verifică în fapt acea idee-forță susținută fără încetare cu principialitate de țara noastră și anume, că metodele negocierilor, purtate în spiritul respectului și înțelegerii reciproce, al bunăvoinței și receptivității față de opiniile exprimate, este singura în stare să răspundă intereselor vitale ale popoarelor și păcii.

Marți, 21 decembrie 1971

I. CIOARĂ

senzația din azore

Știrea pornită din această clădire din Angra do Heroisme, pe insula Terceira (Azore) — fotografia 1 — privind acordul realizat în timpul întîlnirii dintre președinții Nixon și Pompidou «asupra măsurilor necesare pentru a ajunge cît mai curînd posibil la reglementarea problemelor imediate ale sistemului monetar occidental...» și în mod deosebit hotărîrea de a se acționa «pentru o realiniere rapidă a parităților, *prin intermediul unei devalorizări a dolarului și al reevaluării altor monede*» a stîrnit o vie reacție în cercurile economice și comerciale și pe piețele de devize occidentale. Anunțarea hotărîrii S.U.A. de a devaloriza dolarul în raport cu aurul și-a pus din plin amprenta asupra dezbaterilor de la Washington ale miniștrilor de finanțe ai «celor 10», ca și asupra piețelor occidentale de devize unde, datorită neîncrederii față de dolar, s-au înregistrat cursuri minime record ale monedei naționale americane. Astfel, pe piața de devize din Milano dolarul a înregistrat cea mai scăzută cotare din perioada postbelică, la Londra moneda americană a atins cel mai scăzut nivel din 1967 încoace, la Frankfurt pe Main (în fotografia 2, un aspect de la bursa din Frankfurt) reevaluarea mărcii față de dolar a ajuns la 12,6 la sută etc. După cum s-a anunțat din Bermude, unde a avut loc întîlnirea Nixon-Heath, președintele S.U.A. a anulat suprataxa de 10 la sută asupra importurilor instituită la 15 august. Totuși, potrivit agențiilor de presă, în ciuda declarațiilor oficiale optimiste de după adoptarea noilor măsuri, în cercuri economice și de afaceri dintr-o serie de țări occidentale se manifestă nemulțumiri față de implicațiile acordului privind devalorizarea dolarului în raport cu aurul. Pe fundalul acestor probleme este de înțeles răceala cu care a fost primită

foto

realitati din lumea capitalului

ROMA:
o licență pentru a deveni taxator

Corespondență specială
de la Gianfranco BIANCHI

Ministerul italian al muncii a publicat zilele acestea rezultatele unei anchete asupra problemelor și perspectivelor încadrării în muncă a tineretului din Italia, anchetă destinată consiliului ministerial al Comunității Economice Europene. Din această anchetă rezultă că din doi tineri italieni care termină școala sau părăsesc familia în căutarea unui mijloc de trai unul rămîne fără lucru. Dintr-un milion șase sute cincizeci și doi de tineri între 16 și 29 de ani, capabili să desfășoare o activitate productivă, peste 700 000 sînt șomeri. Aceeași anchetă a Ministerului muncii menționează că situația tinde să se înrăutățească. În fiecare an numărul tinerilor șomeri crește cu 50 000. Cea mai mare parte a acestor tineri — 60,5 la sută — se află în sudul Italiei, în regiunile cele mai înapoiate ale țării. Este vorba în primul rînd de regiunile Campania (cu centrul administrativ Napoli) și Sicilia (cu capitala la Palermo), respectiv cu 70 000 și 30 000 de șomeri. În această situație mulți tineri nu au altă cale de ales decît aceea a emigrației. Din respectiva anchetă a Ministerului muncii rezultă totodată că majoritatea emigranților italieni o constituie tinerii între 14 și 30 de ani. Chiar la sate șomajul tineretului tinde să crească. Din 1959 pînă astăzi, numărul tinerilor ocupați în agricultură s-a redus cu 14 la sută.

Cauzele acestui fenomen sînt multiple, dar ele sînt în primul rînd consecința rămînerii în urmă a regiunilor meridionale. Nu este aceasta însă singura cauză: șomajul tineretului este și rezultatul unui învățămînt școlar care nu are nici o contingență cu perspectiva asigurării necesarului de locuri de muncă, fapt pentru care un tînăr, o dată terminînd școala, trebuie să-și caute singur un loc de muncă, cu ajutorul familiei sau prietenilor. Adeseori, cînd reușește să-și găsească de lucru, studiile pe care le-a făcut nu-i sînt de nici un folos în domeniul respectiv. În sudul Italiei căutarea unui loc de muncă este aproape imposibilă, pentru că industria e încă redusă iar agricultura se află la un nivel deosebit de scăzut. Cea mai mare parte a burgheziei mici și mijlocii meridionale caută să-și îndrume copiii spre magistratură, poliție, funcții de stat, determinîndu-i să obțină o licență în drept. Dar chiar dintre acești tineri nu toți reușesc să capete la terminarea studiilor un post în administrația publică. Și astfel pot fi întîlniți un număr mare de avocați care caută de lucru ca muncitori în nord sau în străinătate. Este de altfel foarte elocvent faptul că, recent, la Roma cîtorva zeci de tineri licențiați întreprinderea de transporturi publice le-a oferit posturi de... vînzători de bilete (taxatori) pe tramvaiele și autobuzele capitalei.

Tineri din Lecco (Lombardia) demonstrează pentru asigurarea unor locuri de muncă.

LONDRA:
prețurile cresc iar pensiile...

Un grup de pensionari a demonstrat recent prin fața palatului Buckingham, revendicînd mărirea pensiilor în raport cu creșterea costului vieții,

— au subliniat manifestanții — a constatat și regina din moment ce a cerut, la rîndu-i, de curînd majorarea listei civile.

În capitalele unor țări occidentale formarea clubului monetar al «lumii a treia», ce reflectă hotărîrea țărilor în curs de dezvoltare de a nu rămîne «simple spectatoare și victime» ale situației create de criza monetară occidentală — cum subliniia Enrique Lopez Herrate, președintele «grupului celor 77». În fotografia 3, un aspect de la reuniunea recentă de la Washington a reprezentanților Fondului Monetar Internațional și ai țărilor acestui contraclub monetar.

SAN SALVADOR:
revendicările studenților

În fața Ministerului educației din capitala Salvadorului numeroși studenți ai Institutului de economie s-au adunat pentru a-și susține revendicările privind alocarea unor mai mari mijloace financiare învățămîntului și altor sectoare sociale, pentru democratizarea procesului de învățămînt universitar

montecitorio— scrutin prezidențial prelungit

Sediul Camerei deputaților din Palatul Montecitorio a trăit timp de mai multe zile atmosfera încordată provocată de prelungirea întrunirii celor 1 008 «mari electori» — 630 deputați, 320 senatori și 58 delegați ai consiliilor regionale — în vederea desemnării noului președinte al Republicii italiene. Cum în primele trei tururi de scrutin nici unul dintre candidați n-a obținut majoritatea absolută necesară, au avut loc numeroase tururi pînă la realizarea unei majorități simple.

pînă și copiii...

Un soldat britanic apucă mîna unui copil din Londonderry (Irlanda de Nord), gata să arunce o piatră spre patrula militară ce se afla pe stradă. Imaginea — publicată pe aproape o întreagă pagină în revista «Paris Match» între «fotografiile săptămînii» — ilustrează grăitor resentimentele pe care au ajuns să le nutrească pînă și copiii nord-irlandezi față de «tommies» datorită represiunilor brutale la care s-au dedat aceștia în timpul operațiunilor de «restabilire a ordinii» în Ulster.

cît va costa „concorde“?

Acesta a fost obiectul recentei întîlniri de la Paris dintre ministrul britanic pentru probleme aerospațiale, Frederick Corfield (stînga), și ministrul francez al transporturilor, Jean Chamant. Reuniunea a fost determinată de deosebirile de vederi existente între cele două părți în această privință — Anglia dorind ca prețul avionului supersonic franco-britanic să permită recuperarea integrală a fondurilor cheltuite pînă-n prezent (circa 2,12 miliarde dolari), în timp ce Franța se pronunță pentru o anumită reducere, în scopul de a atrage mai mult companiile la cumpărarea aparatului. Deși n-au fost făcute precizări oficiale, se apreciază că s-ar fi convenit asupra unei sume de aproximativ 28 milioane dolari. Observatorii au acordat cu atît mai mult atenție întîlnirii dintre cei doi miniștri, cu cît în Anglia s-au făcut auzite în ultimul timp glasuri pentru renunțarea la programul «Concorde». Răspunzînd acestora, ziarul «Times» scria: «Dacă ar interveni suprimarea unui aparat care a trecut atît de strălucit probele de încercare, aceasta ar însemna un dezastru de cea mai mare gravitate pentru Europa aeronautică. Este de sperat ca societățile europene și în special «B.O.A.C.» și «Air France» să pună capăt incertitudinii, plasînd comenzi ferme asupra acestui aparat»...

premiile nobel — 70 de ani

Festivitatea înmînării Premiilor Nobel a coincis în acest an cu aniversarea solemnă a 70 de ani de la decernarea pentru prima dată a acestor înalte distincții. Iată, în acest cadru jubiliar, pe cei ce au primit titlul de laureat al Premiului Nobel în domeniul literaturii și științei (de la stînga la dreapta): prof. Simon Kuznets — S.U.A. (științe economice), Pablo Neruda — Chile (literatură), prof. Earl Wilbur Sutherland — S.U.A. (medicină), dr. Gerhard Herzberg — Canada (chimie), prof. Dennis Gabor — Anglia (fizică).

Licitație pentru... linia Maginot (vezi Cronica de trei secunde).

cronica de trei secunde

TRANSMISIE DE PE TERRA

Această poză cu pămînteni îmi dă un fior mult mai adînc decît o viziune a planetei Marte. Fotografia a fost realizată pe Terra la 25.11.71. Ea reprezintă o licitație în orașul francez Aumetz. Dl. Telkes, antreprenor luxemburghez, cumpără la 15 000 franci o cazemată a fostei linii Maginot, în jurul său sînt reflectoarele a vreo zece televiziuni europene, toate venite cu ochi mari să-l vadă la față pe cel care vrea să-și facă locuință dintr-un cavou al războiului. Nu e primul pămîntean:

• La 16.11.71., în orașul francez Bitche, dl. Geoffroy Marcel, geometru, a cumpărat pe 9 000 franci fostul «observator» din Freudenberg, o cazemată betonată de 140 metri pătrați, cu un teren primprejur de 1,80 ha, pe care noul locatar vrea să-l amenajeze drept loc de week-end pentru ai săi.

• La 18.11.71, dl. Serge Stepanian, coafor la Paris, își adjudecă după o licitație aspră — pornită de la 2 400 fr și ajunsă la 13 000 fr — «observatorul din Herstroff» al aceleiași «linii», adică o cazemată de 190 mp, cu un teren de 1,58 ha,«având și o vedere panoramică»..., după cum precizează fiscul.

Telkes ar fi al treilea care vrea să viețuiască printre fortificații. Întrebarea mea înfiorată e următoarea: ce știu oamenii aceștia, ce vedere panoramică au dînșii și n-avem noi, ce e în mintea lor și nu e în mintea noastră? Ce știu ei și nu știm noi? Și dacă știu ceva ce nu știm noi, de ce nu ne-o spun?

Că ori de cîte ori aud de cazemate mă gîndesc la secrete și mă tem de trădare...

VACA...

În calitatea mea — probabil suprema mea calitate — de colecționar a tot ce cade și ce poate cădea pe capul omului țin să adaug azi la lucrurile și la ființele inventariate pînă acum, dintre care capodopera cred că va rămîne blocul de urină înghețată căzut în grădina englezului («Flacăra» din 23 octombrie 1971), o «piesă» de mare frumusețe, de mare încîntare, poate tragică, poate comică, poate și una, poate și alta, și anume:

Lîngă Berna, în Elveția deci, la Zweisimmen, ieșind să ia aer, căci se afla în vacanță, dl. Hans Zwahlen s-a dus să se plimbe de-a lungul căii ferate, să privească la trecerea trenurilor și s-a trezit deodată, exact cînd un tren trecea prin fața sa, cu o vacă în cap.

Repet: dl. Zwahlen, cetățean elvețian, s-a trezit cu o vacă în cap.

«Bethli», — «fiindcă vacile n-au nume», cum spunea un țăran de la Bran, «la a noastră îi zicem Florica...» — «Bethli» traversa calea ferată, trenul a luat-o cu fulgi cu tot și a proiectat-o peste omul pașnic. Comoție cerebrală și contuzii la bipedul spitalizat.

Nu mai repet. Să nu se spună însă că nu v-am spus,și în momentul de amor sau de apoi să ziceți că n-ați știut, că eu sînt de vină, că adun, colecționez și nu declar.

...ȘI PRIZONIERUL

Deși, pentru liniștirea spiritelor ar mai trebui să atrag atenția — în aceeași ordine de idei sau în alta, ceea ce-i totuna — că tot în luna noiembrie doi bandiți au intrat într-o filială de bancă din Marsilia, au somat casierul, dar casierul se mișca prea încet și atunci unul dintre cei doi, «enervîndu-se» (chiar așa transmite o agenție), a lovit cu pumnul în masă și a declanșat «fără să știe» (tot precizare de presă) sistemul de alarmă. Vjjjjjj — poliția!aaaaaaaaa!

Ce vreau să spun? Că sînt sisteme de alarmă care se poate și altele care nu se poate.

Pace nouă!

Radu COSAȘU

agendă

La Sesiunea Adunării Populare a R.P. Bulgaria, în funcția de ministru de externe a fost ales PETĂR MLADENOV, membru al C.C. al P.C. Bulgar. El îi succede lui Ivan Bașev, care a decedat în noaptea de 12 decembrie, în urma unui accident.

Întrunit pentru desemnarea succesorului lui U Thant la funcția de secretar general al Organizației Națiunilor Unite al cărui mandat expiră la 31 decembrie a.c., Consiliul de Securitate a hotărît cu majoritate de voturi să recomande Adunării Generale a O.N.U. alegerea lui KURT WALDHEIM, actualul reprezentant al Austriei la organizația mondială.

Ministrul de interne al Angliei, REGINALD MAUDLING, în competența căruia intră și problema nord-irlandeză, a efectuat o vizită de două zile în Ulster după care, reîntors la Londra, a informat pe primul ministru Edward Heath și pe liderul opoziției laburiste, Harold Wilson, despre rezultatele contactelor avute la Belfast cu șeful guvernului local, Brian Faulkner, și cu o serie de lideri ai comunităților catolică și protestantă. Într-o conferință de presă, Maudling a subliniat că liderii ambelor comunități au apreciat că adoptarea măsurilor de internare fără judecată a persoanelor considerate suspecte nu a făcut decît să agraveze situația din Irlanda de Nord.

Semnarea recentă de către președintele director al Societății naționale algeriene de hidrocarburi (Sonatrach), AHMED GHOZALI, și reprezentantul grupului francez Elf-Erap, Michel Tenaille, a acordului general de soluționare a problemelor rămase în suspensie între cele două părți, după hotărîrea guvernului algerian de a institui controlul asupra activității filialelor unor companii petroliere franceze în Algeria, este apreciată ca fiind de natură să consolideze rezultatele obținute pînă acum de Algeria în «bătălia pentru recuperarea bogățiilor naționale». Într-un interviu acordat revistei «Jeune Afrique», Ghozali a menționat că «Sonatrach» — cea mai mare întreprindere petrolieră din lumea a treia — va obține în 1972 o producție de 54 milioane tone, din care va comercializa 40 milioane, restul revenind părții franceze.

Din nou compania americană I.O.S. (International Overseas Services) constituie obiectul unui scandal financiar, oglindit în cronicile judiciare ale unor ziare occidentale. După demisia răsunătoare de anul trecut a fondatorului și administratorului său delegat, Bernard Cornfeld, în urma imputărilor aduse de acționari cu privire la «o gestiune nu prea ortodoxă», zilele trecute actualul președinte, ROBERT VESCO, și alte două personalități din conducerea companiei au fost arestate și reținute de poliția din Geneva timp de 36 de ore sub acuzația de «gestiune frauduloasă a capitalului acționarilor». După cum a anunțat un membru al comisiei bancare elveține, R. Vesco urmează să se retragă din funcție la sfîrșitul lunii.

«Prin schimbarea făcută în grupul consilierilor economici ai președintelui Nixon nu este de așteptat să se producă o modificare substanțială a politicii economice a Administrației»— scrie ziarul «International Herald Tribune» în legătură cu demisia principalului consilier McCracken și preluarea acestei funcții, începînd de la 1 ianuarie 1972, de către HERBERT STEIN — adjunct pînă acum al lui McCracken și considerat principalul «strateg» al așanumitei faze a II-a a programului economic al Administrației.

UMOR DE
CIK DAMADIAN

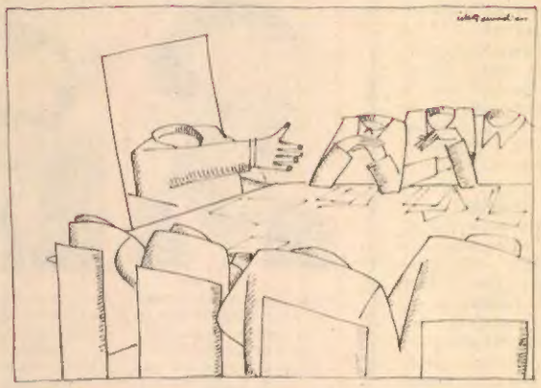

— Să știți că răspundem toți cu capul!

DIN AFORISMELE CARIERISTULUI PERFECT:

— Mai bine mediocru într-un post înalt, decît distins într-unul mărunt!

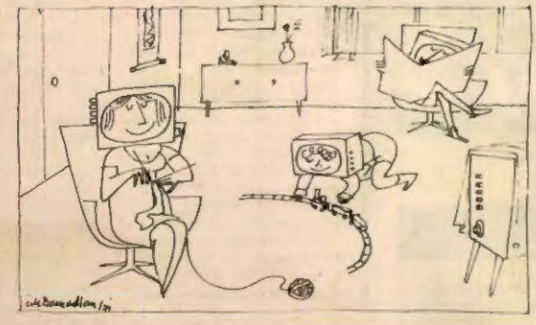

INFLUENȚA MEDIULUI...!

După o statistică americană, oamenii își petrec 10 ani din viață în fața televizorului.

SURPRIZE DE REVELION...

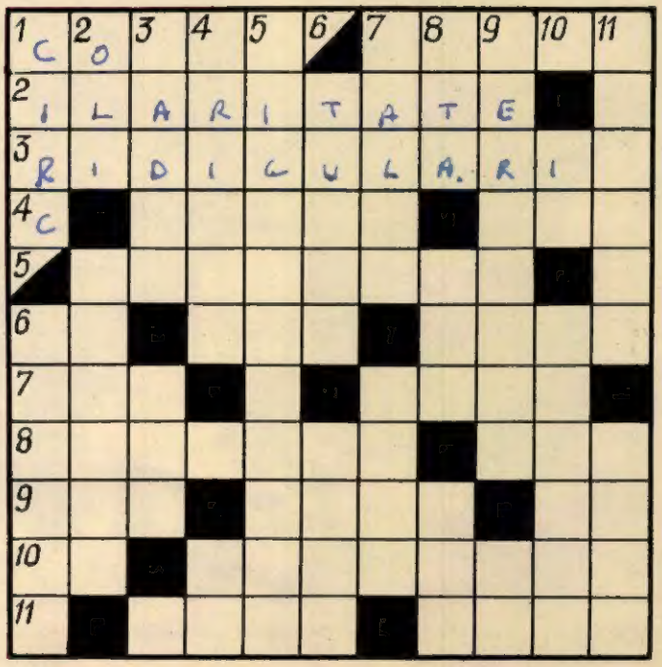

ORIZONTAL: 1) Autor de jocuri distractive — A străluci de... bucurie. 2) Rîsul lumii. 3) Luat în rîs. 4) Astfel de... — Un fel de banc pentru cheflii. 5) Sare... cînd se îngroașă gluma (pl.). 6) Cade!... — ...minunat (excl.) — Prins la liman. 7) Prenumele cunoscutului scriitor sîrb Andrič — Un comic mare la propriu și la figurat. 8) Cu ăștia nu-i de glumit — Obișnuit pe la ceaiuri. 9) ... la, la, cam așa! — Oraș în Belgia — Dedublare! 10) Rîde cu oarecare reținere! — Rîsete la antipod. 11) Recuzită à la Rigoletto — Realitatea în travesti.

VERTICAL: 1) Lumea clovnilor — A înveseli. 2) Rîu în Sudan — Antiumoriști. 3) O coană din import — Lungime de... undă veselă. 4) Gata să explodeze — The! 5) O gură mare... care ajunge pînă la urechi. 6) A face... plata — Bancul cu... țîrul. 7) Autocursă — ...și bang (nu banc). 8) Cai breji — Mai puțin cunoscut — Insula nimfei Circe. 9) S-a stricat... — ...de rîs! 10) Gură mare! — Ăsta e unul nou. 11) Bună dispoziție în colectiv — Poanta poantelor.

Toma MICHINICI

Cuvinte mai puțin cunoscute: IVO, ALNA, OLI, AEA.

Dezlegarea jocului «DE-ALE INIMII», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AFECTUOSI — S. 2) MARINIMOASA. 3) AMOR — MIHNIT. 4) RISIPI — O — NI. 5) AL — PITI — ICS. 6) CIPICI — L — EF. 7) IAI — A — LAURA. 8) UREZ — TICTAC. 9) NEPASATOR — U. 10) E — TRATAMENT.

memento

Prezentat de: Traian STOICA (carte), Magda MIHĂILESCU (cinema), Vlad MUȘATESCU (disc), Cornel BOZBICI (plastică), Sanda FAUR (teatru), E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

După Almanahul «Flacăra» — încă o surpriză: «FLACĂRA» nr. 1, apariție festivă închinată noului an. În cele 64 de pagini (24 în culori) ale revistei veți găsi texte interesante și fotografii expresive din toate domeniile vieții interne și de peste hotare. Remarcabile pagini închinate actualității politice și sociale, științifice, cultural-artistice, sportive. Pagini de divertisment-umor, curiozități, jocuri. «FLACĂRA» nr. 1 e de găsit în toate chioșcurile și centrele de difuzare a presei în dimineața zilei de 30 decembrie. Prețul: 5 lei.

carte

Acum, cînd se purcede la întocmirea «bilanțului» cărții pe anul gata de sfîrșit, să ne fie îngăduit din acest colț al revistei noastre, unde am căutat să ținem la curent cititorii cu atitea apariții editoriale, să ne exprimăm cîteva sugestii adresate recenzenților și cronicarilor noștri. Deci:

● Se constată o exigență sporită față de debuturile în proză sau poezie. Din acest punct de vedere, combativitatea critică s-a manifestat nestingherită. Fără a i se slăbi din intensitate, am dori însă ca spiritul combativ să-și îndrepte tot atît de nestingherit scrutișul și în direcția unor niveluri mai ridicate.

● S-au editat și anul acesta numeroase cărți dedicate copiilor. Dar și în anul acesta producțiile destinate celor mici s-au «bucurat» de indiferența criticii. Ar fi de sperat în anul ce vine o prezență mai asiduă și sistematică a unor incursiuni critice și în acest domeniu unde «infantilismul» nu-i de recomandat.

● Încă o «pată albă» în activitatea criticii: lipsa de preocupare pentru proza cu tematică din istoria mai veche sau mai nouă a poporului nostru. Dat fiind rostul înalt educativ al acestui gen de literatură, e de așteptat opinia criticii asupra interpretării evenimentelor evocate, cît și asupra realizării artistice a respectivelor lucrări.

● Credem că n-ar fi lipsit de interes ca, din cînd în cînd, privirile criticii să se aplece și asupra prozei și poeziei publicate în paginile periodicelor noastre. Aceasta ar servi nu numai pentru o orientare de moment, ci ar fi de mare utilitate și pentru cărțile viitoare, știut fiind că în grija lor — adeseori excesivă — autorii, pentru a nu pierde un vers sau un rînd din producția lor, includ în sumarul apariților editoriale mai tot ce publică în coloanele revistelor.

● Nici în anul acesta n-am întîlnit prea des în paginile revistelor o dezbatere vie și stimulativă a cărților de ideologie (politice, economice, sociologice, estetice...). Stimulativă atît pentru autori cît și pentru publicul cititor. În acest sens, prestigioasei publicații **Revista de filozofie** i-ar reveni, după părerea noastră, rolul unui cuvînt mai frecvent și mai decisiv. Deocamdată atît.

● **Almanahul educației** pe anul 1972 e dedicat părinților. În sumarul lucrării aflăm tratate multilateral și interesant problemele complexe ale familiei. Cîteva titluri: Părinți și copii; Familia și educația estetică; Elevul și munca; Fete și băieți în aceeași clasă; Studenții despre căsătorie; Imitația la copii...

cinema

● **B.D. la munte și la mare.** Isprăvile comice ale cunoscutei brigăzi și ale clienților ei (isprăvi de un haz adeseori mai mult decît precar) într-o nouă desfășurare. Regia — Mircea Drăgan. Scenariul — Nicolae Țic. Interpreți — Toma Caragiu, Dem. Rădulescu, Puiu Călinescu, Iurie Darie, Sebastian Papaiani, Jean Constantin, Dumitru Furdui, Ion Finteșteanu și figurația feminină de rigoare mai stinjenitoare decît oricînd.

● **Gara bielorusă.** Remarcabil debut cinematografic al tînărului regizor sovietic Andrei Smirnov, observator delicat al relațiilor dintre oameni, al dificultății cu care semenii cîștigă, unii în fața altora, nobila autenticitate. În distribuție — Evgheni Leonov, Anatoli Papanov, Aleksei Glazîrin, Vsevolod Safonov, Nina Urgant.

● **Hugo și Josefina.** O mică capodoperă pentru cei mici, explozie de farmec și înțelepciune. Autor — Kjell Grede, fost asistent al lui Ingmar Bergman. Scenariul a fost realizat după cartea scriitoarei suedeze Maria Gripe. În rolurile principale — Fredrik Becklen, Mario Öhman, Beppe Wolfgang, Inga Landgre, Helene Brodin.

● Mari actori pe ecranele noastre: Rod Steiger, Orson Welles, Christopher Plummer (Waterloo), Paul Scofield, Burt Lancaster, Jeanne Moreau, Michel Simon (Trenul), Innokenti Smoktunovski (Unchiul Vanea), Daniel Olbrychski (Pădurea de mesteceni).

● Nu pierdeți aceste scurt metraje: **Întoarcerea în viitor, Meșterii lemnului, Cu mîinile noastre, Holografia,** noi producții ale studiourilor noastre.

disc

● E de ajuns să citim pe un disc numele **Margaretei Pîslaru** pentru ca să acordăm respectivei imprimări toată încrederea. Pînă și-n interpretarea repertoriului de circulație universală Margareta aduce ceva în plus față de cei care le-au lansat. Ascultați, pentru convingere, «Un spin și-un trandafir» (Continello, Migliacci), «Ninna-Nanna» (Albertelli, Riccardi), «Străinul» (Moustaki) și «Inima» (Migliacci, Mattone). Acompaniază, ca întotdeauna, cu prestigioizate profesională orchestra «Electrecord» (EDC-10 211).

● **Ion Văduva** — cunoscut cavalist și fluierist (adică solist la fluier) — dăruiește celor îndrăgostiți de fermecătoarele noastre instrumente populare un buchet de cinci emoționante melodii: «Doina de la Vîlcea», jocul «Trei păzește», «Cîntec de la Alunu», «Jocul mîndrelor» și «Viorica» (45-EPC-10 201).

● **Frații Petreuș** și-au dobîndit o faimă statornică și meritată în muzica populară. Pe noul lor disc: «Ceterucă, mîndru zici», «Veseliți-vă feciori», «Dusu-m-am la mîndra-n șopru» sau «Dragă mi-i crișma-n pădure!» atît glasul lui Ion cît și vioara lui Ștefan bucură inimile tuturor (EPD-1 287).

muzică

● Azi la Ateneu: **Mihai Brediceanu** dirijează concertul simfonic al Filarmonicii cu programul: Concerto grosso de Filip Lazăr; Concert pentru vioară și orchestră de Brahms, solistă **Silvia Marcovici;** Simfonia «Manfred» de Ceaikovski.

● Filarmonica «George Enescu» omagiază aniversarea Republicii printr-un concert simfonic remarcabil atît prin structura programului (alcătuit exclusiv din lucrări românești contemporane) cît și prin personalitatea artistică a interpreților. Sub bagheta dirijorului **Mihai Brediceanu,** prestigioasa noastră formație simfonică prezintă: două jocuri — «Olteneasca» și «Brîul» — de Paul Constantinescu; Cantata Patriei de Laurențiu Profeta (pe versuri de Eugen Frunză) cu soliștii vocali **Martha Kessler, Ludovic Konya** și corul Filarmonicii dirijat de **Vasile Pîntea;** Concertul pentru pian de **Valentin Gheorghiu,** compozitorul fiind și solistul concertului (29 decembrie, Ateneu).

● «Cneazul Igor» de Borodin la Opera română, spectacol de excepție, cu o regie cu totul remarcabilă **(Hero Lupescu)** și o plastică impresionantă **(Hristofenia Cazacu),** marcînd, poate, revirimentul mult așteptat al primei scene lirice a țării. Compoziția picturală a scenelor de masă și excelenta interpretare a partiturii corale depășesc în valoare momentele solistice, dintre care remarcăm totuși pe cele create de **Viorel Ban, Elena Cernei, Vasile Moldoveanu, Const. Gabor, Marcel Anghelescu** (ultimii doi aducînd o contribuție esențială la calitatea actoricească a spectacolului).

teatru

Florian Pittiș

● **Jocul de-a vacanța** de Mihail Sebastian (Teatrul Național «I.L. Caragiale»): Valeria Seciu și Radu Beligan într-un strălucit duo scenic pe partitura lirică și ușor amară a lui Sebastian, dialog în care Beligan seduce iarăși prin inegalabila lui nonșalanță scenică iar Valeria Seciu vrăjește literalmente prin inteligența ei plină de farmec, prin poezia ei conținută, prin modernitatea jocului ei lucid și lipsit de sensiblerie. Partea comică a spectacolului (pus în scenă cu un realism limpede, nesofisticat, de Mihai Berechet), bine compusă de Matei Alexandru, Șimona Bondoc, C. Dinulescu, Didona Popescu, Gh. Visu, Draga Olteanu, Marian Hudac.

● **Mincinosul** de Carlo Goldoni (Teatrul «Bulandra»): regizoarea Sanda Manu străduindu-se să-și spună cuvîntul — nou și personal — asupra unui text bine verificat și cu o distribuție pentru care semnai în alb (Ion Caramitru, Mariana Mihuț, Petre Gheorghiu, Florian Pittiș, Valy Voiculescu, Cătălina Pintilie), dar realizînd un spectacol mai curînd agitat și zgomotos, cu unele momente excelente, cu mult mai multe mediocre. Remarcăm prezența celor doi tineri angajați ai teatrului, Mircea Diaconu și Ștefan Velniciuc, cu un cert talent în afirmare, dar cu simțitoare sechele ale exercițiilor școlărești practicate în institut.

● **Groapa** de Eugen Barbu (Teatrul satiric-muzical «C. Tănase»): convertită în musical tragicomic, o parte din substanța fascinantului roman al lui Eugen Barbu a urcat pe scena (și cu mijloacele) revistei, beneficiind de contribuția muzicii lui Radu Șerban, a regiei lui Nicolae Dinescu, a coregrafiei semnate de Adriana Dumitrescu și Sandu Feyer și a scenografiei lui Puiu Ganea. Spectacol de culoare și pitoresc, de vervă coregrafic revuistică, de bună interpretare actoricească: Olga Bucătaru, Ion Dichiseanu, Al. Lulescu și, **mai ales,** Nicu Constantin. Fermecătoare, apariția lui Fărîmiță Lambru.

● **Cuza Vodă** de Mircea Ștefănescu (Teatrul de stat din Ploiești): veteranul regiei românești Sică Alexandrescu, colaborînd cu tînăra și talentata scenografă Florica Mălureanu în realizarea unui spectacol de nobil suflu patriotic, de bun profesionalism actoricesc și de mare eleganță plastică. În roluri: Marcel Anghelescu (noul director al teatrului ploieștean), Constantin Bărbulescu (de la Naționalul bucureștean), Margareta Pogonat, Silvia Năstase, Eugenia Laza, Corneliu Revent, Zephy Alșec ș.a.

● **Interesul general** de Aurel Baranga (Teatrul de stat din Galați): a șaisprezecea premieră a cunoscutei «farse atroce», piesa originală de cel mai mare interes a stagiunii (beneficiind și de premiul revistei «Teatrul»), în viziunea regizorului Ion Maximilian și interpretarea actorilor (în ordinea intrării în scenă): Olga Dumitrescu, Viorel Popescu, Gh. V. Gheorghe, Stela Temelie, Marga Georgescu, Gina Nicolae, Grigore Chirițescu, Mitică Iancu ș.a

plastică

● S-a deschis la Dalles **Salonul de pictură și sculptură al municipiului București,** care se află la cea de-a șasea ediție. Expun aproximativ 160 de pictori și 70 de sculptori, aparținînd tuturor generațiilor. Lucrările exprimă pregnant tendințele actuale ale artei plastice românești.

● Pictura lui **Pavel Codiță,** prin motivele și cromatica sa stinsă, prin cultivarea, ca laitmotiv, a insulelor de culoare într-o magmă neutră amintind apele nemișcate ori cerul pe care plutesc păsări inerte, creează o atmosferă de calm și tăcere. Cele cîteva compoziții cu flori dau un alt tonus expoziției și senzația eliberării din lumea rece a abstracției. Artistul mai expune tapiserii și desene (Galeria «Orizont», bd. N. Bălcescu 23).

● Ceramica lui **Wilhelm Fabini** este un experiment. Materialelor tradiționale el le adaugă buretul, metamorfozat în barbotina de turnare într-un nou material ceramic cu aspect spongios. Montajul pe plăci ne dă măsura potențialului decorativ al acestui material insolit («Galateea», Calea Victoriei 132).

● Eugenio d'Ors: **Trei ore la muzeul Prado și Barocul** — două dintre lucrările despre artă ale celebrului eseist spaniol. Prima, departe de a fi un ghid, este, după propria mărturisire a autorului, un itinerar estetic, iar a doua, o analiză a barocului ca fenomen general de cultură (Editura Meridiane).

● S. Maugham: **Luna și doi bani jumate.** Un roman sugerat de viața lui Gauguin, scris în 1918; o operă de ficțiune deci, care «nu numai că nu constituie o biografie documentată și fidelă, dar nici măcar un roman istoric» (Editura Meridiane).

● Două noi albume fotografice au apărut în Editura Meridiane: **Tara Bîrsei** (fotografii: Hedy Löffler) și **Imagini hunedorene** (fotografii: Sandu Mendrea). În aceeași editură, în colecția **Țări și orașe ale lumii,** semnalăm albumul **Veneția** (prefață: Eugen Barbu, fotografii Dan Er. Grigorescu).

televiziune

REPORTAJ. «Tîrgul drăgaicei» se intitulează, absolut insolit și aparent anacronic, reportajul în care va fi vorba de cu totul altceva decît de faimosul tîrg din toiul verii (luni). Adrian Păunescu semnează reportajul «Strada, excursie psihologică» pe care vi-l recomandăm (duminică). Pe teme internaționale: Dezvoltarea transporturilor în U.R.S.S. (luni) și un reportaj din Cuba de Dionisie Șincan și Mircea Gherghinescu (miercuri).

DEZBATERI. «Imagine și sens» este titlul subiectului pus în dezbatere de emisiunea **Cărți și idei,** cu participarea lui Pascal Bentoiu, Doru Popovici, Valeriu Râpeanu, dr. Vasile Tomescu, Alex. Hrisanide (marți).

ȘTIINȚĂ. La sfîrșit de an, o încercare de a cuprinde într-un bilanț aportul științei românești la îndeplinirea sarcinilor cincinalului (joi).

LITERATURĂ. Este vremea almanahurilor. Prin urmare — **Almanah literar TV,** cu colaborări selecte: Victor Eftimiu, Al. Philippide, Aurel Baranga, Eugen Barbu (marți). **Biblioteca pentru toți:** Sentimentul patriotic în opera lui Mihai Eminescu. Participă Șerban Cioculescu, Al. Piru, Șt. Aug. Doinaș (joi).

TEATRU. «Iași în carnaval» de Vasile Alecsandri, în adaptarea și regia lui Dan Nasta și cu o distribuție bună din care citățm: Aurel Giurumia, Jana Gorea, Ioana Manolescu, Vasilica Tastaman, Florian Pittiș, Draga Olteanu, Mihai Mereuță (marți).

FILM. Sophia Loren cîntă (cu vocea Renatei Tebaldi) rolul Aidei din filmul cu acest titlu (miercuri).

MUZICĂ-COREGRAFIE. «Ce este orchestrația?» — tema celei de-a 6-a emisiuni de Leonard Bernstein (duminică). Județele Ilfov, Ialomița, Brăila și Tulcea, în competiția corală **Cîntare Patriei** (duminică). Wilhelm Kempff, interpret al Concertului pentru pian și orchestră de Schumann (duminică). **Teatru liric TV:** opereta spaniolă «Neastîmpărata» (luni). Elena Cernei în cîteva din marile ei creații: Carmen, Amneris, Azucena, Dalila (marți). Ludovic Spiess — **Interpretul săptămînii** (joi). Ion Voicu — interpretul fenomenalului Concert pentru vioară (nr. 1) de Paganini (joi).

DIVERTISMENT. Prefigurînd bogatele programe vesele de Anul nou, un spectacol de **Varietăți** cu public intitulat «Sanie cu zurgălăi», cu o lungă listă de interpreți (duminică).

PENTRU TINERET. Trei promițătoare emisiuni pentru tineret, toate trei plasate joi (?!). «Vîrstele tării» — spectacol muzical-literar dedicat aniversării Ansamblului artistic al U.T.C., un spectacol muzical literar închinat aniversării Republicii și săptămînala emisiune «Tinerii despre ei înșiși».

Vasilica Tastaman

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul pronosport nr. 52, etapa din 26 decembrie 1971

I.	Atalanta–Torino	1
II.	Catanzaro–Napoli	x, 2
III.	Fiorentina–Inter	1, x, 2
IV.	Juventus–Mantova	1
V.	Lanerossi–Cagliari	1, x
VI.	Milan–Verona	1
VII.	Roma–Bologna	1
VIII.	Sampdoria–Varese	1
IX.	Como–Palermo	1
X.	Novara–Reggiana	1, x
XI.	Perugia–Catania	1
XII.	Reggina–Foggia	1
XIII.	Taranto–Lazio	1, x

FLACĂRA-ALBUM

Un erou îndrăgit de telespectatori: «Aghiotantul excelenței sale», interpretat de actorul sovietic IURI SOLOMIN.

Foto: A.P.N.